Dreptul concurenței

Dreptul concurenței
Ghid practic

Dreptul concurenţei Ghid practic

Jurisprudenţă naţională şi instrumente de aplicare

Cuprins

nr. 639 din 19 februarie 2008 de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţia de contencios administrativ şi fiscal, fiind casată sentinţa atacată şi trimisă cauza spre rejudecare aceleiaşi instanţe.

S-a reţinut că instanţa de fond a omis să se pronunţe asupra celei de a doua acţiuni principale introduse de reclamantă, precum şi asupra cererii de intervenţie accesorie. De asemenea, instanţa de fond nu a examinat apărările formulate de reclamantă şi intervenientă, între care excepţia necompetenţei materiale a Consiliului Concurenţei de a anula înlesnirile la plată acordate prin hotărâre de guvern sau în baza unei legi organice.

Rejudecând cauza în fond, după casare, curtea de apel a respins ca neîntemeiată excepţia lipsei calităţii procesuale pasive invocate de Ministerul Economiei şi Finanţelor, care nu a atacat în recurs sentinţa pronunţată în primul ciclu procesual, prin care s-a reţinut calitatea procesuală pasivă.

Pe fondul cauzei, s-a reţinut că anularea datoriilor către bugetul de stat, respectiv a penalităţilor şi majorărilor de întârziere prin H.G. nr. 874/2000, reprezintă un ajutor de stat în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999, care a creat reclamantei un beneficiu economic, întrucât dobânzile şi penalităţile nu au mai curs de la data anulării debitelor. Ca atare, Consiliul Concurenţei era îndreptăţit să analize dacă această măsură afectează mediul concurenţial normal, dar nici reclamanta, nici pârâtul A.V.A.S. nu au făcut dovada că ajutorul acordat prin H.G. nr. 874/2000 ar fi fost notificat Consiliului Concurenţei, potrivit dispoziţiilor legale. În aceste condiţii, la momentul adoptării H.G. nr. 874/2000, Consiliul Concurenţei nu poate fi obligat să autorizeze retroactiv acordarea ajutorului de stat.

S-a mai reţinut cu privire la recuperarea sumelor reprezentând ajutorul de stat că pârâtul Consiliul Concurenţei nu şi-a depăşit atribuţiile.

În consecinţă, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, prin sentinţa civilă nr. 2068 din 15 iulie 2008, a respins excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a Ministerului Economiei şi Finanţelor. A respins acţiunea principală şi conexă formulată de reclamanta SC A. SA A. în contradictoriu cu pârâţii Consiliul Concurenţei, A.V.A.S. şi M.E.F. şi intervenientul accesoriu SC A.C. SRL A., ca neîntemeiată. A respins cererea de intervenţie accesorie ca neîntemeiată.

Împotriva sentinţei civile nr. 2068 din 15 iulie 2008 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a formulat recurs în termen legal reclamanta SC A. SA A. şi intervenienta SC A.C. SRL A., prin care s-a solicitat admiterea căii de atac şi modificarea în totalitate a hotărârii recurate în sensul admiterii atât a acţiunii reclamantei SC A. SA A., cât şi a cererii de intervenţie accesorie, formulate de SC A.C. SRL A. şi a anulării, pe cale de consecinţă, a deciziei nr. 65/7 aprilie 2005 emisă de Consiliul Concurenţei, fără obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată. S-a învederat, prin motivele de recurs, că sunt incidente dispoziţiile art. 304 pct. 8 şi 9 C. proc. civ., hotărârea primei instanţe fiind dată cu aplicarea greşită a legii.

În primul rând, recurenţii au reiterat excepţia dirimantă a necompetenţei materiale a Consiliului Concurenţei de a anula înlesnirile la plată acordate SC A. SA A. prin acte normative cu putere de lege şi au invocat, în plus, o a doua excepţie dirimantă, de ordine publică, privind prescripţia dreptului Consiliului Concurenţei de a solicita recuperarea ajutoarelor de stat acordate SC A. SA A.

[...]

Examinând recursul declarat de recurentele SC A. SA A. şi SC A.C. SRL A., se reţin următoarele:

Nu este întemeiat motivul de recurs referitor la necompetenţa materială a Consiliului Concurenţei de a anula înlesnirile acordate SC A. SA A., în mod corect instanţa de fond reţi-

nând, sub acest aspect, că intimatul nu a procedat la anularea vreunui act, ci a constatat numai nelegalitatea acordării ajutoarelor de stat şi a apreciat că se impune recuperarea acestor sume de către A.V.A.S. şi de către M.F.P. De asemenea, nu este fondată nici excepţia prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei de a solicita recuperarea pretinselor ajutoare de stat în cauză, recurentele raportând problema de drept din litigiu, în mod eronat, la dispoziţiile art. 39 din Legea nr. 137/2002 şi la termenul de prescripţie de o lună prevăzut de acesta. Or, termenul special de prescripţie prevăzut de art. 39 din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării nu este aplicabil decât cererilor prin care se atacă o operaţiune sau un act prevăzut de legea respectivă şi de O.U.G. nr. 88/1997, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările ulterioare ori se valorifică un drept conferit de aceasta, nu şi cererilor privind executarea obligaţiilor prevăzute în contractele de vânzare-cumpărare de acţiuni ale societăţilor comerciale privatizate, precum şi celor în desfiinţarea acestor contracte, cărora li se aplică termenul general de prescripţie, şi nici operaţiunilor întreprinse de Consiliul Concurenţei în temeiul Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

Recursul declarat de reclamanta SC A. SA A. şi de intervenienta SC A.C. SRL A. este fondat şi va fi admis, cu consecinţa modificării în parte a hotărârii recurate în sensul admiterii acţiunii formulate de reclamanta SC A. SA A. şi a cererii de intervenţie accesorie formulată de SC A.C. SRL A. şi a anulării deciziei nr. 65 din 7 aprilie 2005 emisă de Consiliul Concurenţei, cu menţinerea dispoziţiei din sentinţa instanţei de fond prin care s-a respins excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a Ministerului Economiei şi Finanţelor (acum M.F.P.), pentru alte considerente, ce se vor arăta în continuare.

Prin H.G. nr. 874 din 28 septembrie 2000 privind transferul acţiunilor deţinute de stat la SC A. SA A. din administrarea Fondului Proprietăţii de Stat în administrarea Ministerului Finanţelor Publice (publicată în Monitorul Oficial nr. 503 din 12 octombrie 2000) acţiunile deţinute de stat la Societatea Comercială SC A. SA au fost transferate din administrarea Fondului Proprietăţii de Stat în administrarea Ministerului Finanţelor pe durata exercitării procedurilor de stingere a creanţelor bugetare, dar nu mai mult de 180 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii guvernamentale. Prin art. 4 din H.G. nr. 874/2000, s-a stabilit că toate procedurile de executare silită pentru realizarea creanţelor bugetare, precum şi orice procedură de privatizare sau de lichidare iniţiată de Fondul Proprietăţii de Stat în cazul Societăţii Comerciale SC A. SA A. se suspendă pe durata exercitării procedurilor de stingere a creanţelor bugetare, dar nu mai mult de 180 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a hotărârii şi, de asemenea, că se suspendă, pe aceeaşi durată, orice amânări şi eşalonări privind plata obligaţiilor bugetare datorate de SC A. SA A. S-a precizat, prin art. 5 din H.G. nr. 874/2000, că pentru obligaţiile bugetare restante ale Societăţii Comerciale SC A. SA A. nu se mai calculează şi nu se mai datorează penalităţi şi majorări de întârziere şi, prin art. 6 din acelaşi act administrativ, că penalităţile şi majorările de întârziere, aferente tuturor obligaţiilor bugetare reprezentând debite la bugete, aşa cum erau definite de art. 1 din O.G. nr. 11/1996, astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 113/1999, datorate de SC A. SA A. la data intrării în vigoare a hotărârii de guvern se anulează. Potrivit art. 10 din H.G. nr. 874/2000, în cazul în care acţiunile preluate de la Fondul Proprietăţii de Stat nu s-au vândut până la împlinirea termenului de 180 de zile prevăzut la art. 1 alin. (3), acţiunile statului se transferau de la Ministerul Finanţelor la Fondul Proprietăţii de Stat la încetarea aplicării hotărârii, cu aplicarea în mod corespunzător a prevederilor art. 2 din aceeaşi hotărâre guvernamentală.

Ulterior, prin H.G. nr. 347 din 4 aprilie 2001 privind transferul acţiunilor deţinute de stat la unele societăţi comerciale din administrarea Ministerului Finanţelor Publice în administrarea Autorităţii pentru Privatizare şi Administrarea Participaţiilor Statului (publicată în Monitorul

Oficial al României nr. 173 din 5 aprilie 2001), s-a stabilit că acțiunile deținute de stat la mai multe societăți comerciale prevăzute în anexa nr. 1 – printre care și SC AR1S SA A. – se transferă din administrarea Ministerului Finanțelor Publice în administrarea Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului (art. 1) și s-a dispus abrogarea H.G. nr. 874/2000.

În condițiile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, „Instituțiile publice implicate și instituțiile creditoare bugetare vor acorda societăților comerciale cu capital majoritar de stat, aflate în proces de privatizare, următoarele înlesniri care vor fi cuprinse în dosarul de prezentare: a) scutirea totală sau parțială la plată a obligațiilor restante la data de 31 decembrie 2001, reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri bugetare, precum și cele reprezentând creanțele proprii și cele provenite din credite bugetare gestionate de instituția publică implicată. În cazul scutirii parțiale, diferența rămasă va fi achitată eșalonat, conform graficului aprobat de către creditorul bugetar, respectiv instituția publică implicată, după caz; b) scutirea totală sau parțială la plată a obligațiilor bugetare restante la data de 31 decembrie 2001 către bugetele locale, reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri, precum și cele reprezentând creanțele proprii și cele provenite din credite bugetare gestionate de autoritatea administrației publice locale, ce pot fi acordate de către consiliul local prin hotărâre. In cazul scutirii parțiale, diferența rămasă va fi achitată eșalonat, conform graficului aprobat de către autoritatea administrației publice locale; c) scutirea la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților de orice fel aferente obligațiilor bugetare datorate și neachitate la data de 31 decembrie 2001, cuprinse în certificatele de obligații bugetare eliberate la data semnării contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni").

De la prevederile art. 18 alin. (1) lit. a) făceau excepție, conform dispozițiilor art. 18 alin. (2) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, obligațiile bugetare restante ale societăților comerciale, datorate Fondului de asigurări sociale de sănătate, pentru care se acordau următoarele înlesniri la plată; a) eșalonarea la plată a obligațiilor bugetare restante reprezentând contribuția la Fondul de asigurări sociale de sănătate, pe o perioadă de 5 ani, cu o perioadă de grație de 6 luni, cuprinsă în perioada de eșalonare; b) scutirea la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților aferente obligațiilor prevăzute la lit. a). De asemenea, de la prevederile art. 18 alin. (1) și (2) din Legea nr. 137/2002 erau exceptate și obligațiile bugetare restante reprezentând contribuția pentru pensia suplimentară, contribuția individuală de asigurări sociale, contribuția angajaților de 1% la bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj, precum și contribuția de 7% a angajaților pentru asigurările sociale de sănătate, TVA suspendată în vamă, impozitul pe veniturile din salarii, impozitul pe dividende și celelalte impozite cu reținere la sursă, care se achitau eșalonat, conform graficului aprobat de creditorul bugetar care administra venitul respectiv [art. 18 alin. (4) din Legea nr. 137/2002].

Potrivit dispozițiilor art. 18 alin. (12) din Legea nr. 137/2002, înlesnirile la plată prevăzute de articolul în discuție se acorda prin ordin comun al creditorilor bugetari și a instituției publice implicate; criteriile de selecție și de încadrare în grila privind acordarea înlesnirilor se stabileau de instituțiile publice implicate, împreună cu instituțiile bugetare creditoare implicate, conform normelor metodologice emise în aplicarea legii [art. 18 alin. (13) din lege], iar Consiliul Concurenței avea obligația, prin derogare de la prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, să emită decizia legală în procedură de urgență, astfel încât să poată fi respectat termenul de plată prevăzut în contract (art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2001).

S-a mai precizat, prin art. 19 alin. (1) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, că „In termen de 30 de zile de la data transferului dreptului de pro-

prietate asupra acţiunilor societăţilor comerciale, la solicitarea societăţii comerciale furnizorii de utilităţi – regii autonome, companii naţionale, societăţi naţionale, societăţi comerciale cu capital integral de stat – vor putea, cu acordul Ministerului Finanţelor Publice şi al celorlalţi creditori bugetari, să aprobe scutirea totală sau parţială, reeşalonarea pe o perioadă de 3-5 ani sau conversia în acţiuni a creanţelor certe, lichide şi exigibile asupra societăţii comerciale. Cumpărătorul din contractul de vânzare-cumpărare de acţiuni încheiat cu instituţia publică implicată are drept de preferinţă la cumpărarea acţiunilor rezultate din conversie".

Prin contractul de vânzare-cumpărare de acţiuni nr. 23 din 30 august 2002 încheiat între A.P.A.P.S. a vândut şi Societatea Comercială SC A.C. SRL A. a cumpărat un număr de 1.712.802 acţiuni, având valoarea nominală de 22.443 lei fiecare, totalizând 38.440.415.286 lei din capitalul social al Societăţii Comerciale SC A. SA A., reprezentând 72,97% din capitalul social al societăţii reclamante. Dreptul de proprietate asupra acţiunilor s-a transferat de la vânzător la cumpărător, împreună cu toate drepturile şi obligaţiile permise acţionarilor conform legislaţiei din România şi conform prevederilor art. 3 din contract, la data creditării contului vânzătorului cu suma reprezentând preţul acţiunilor, aşa cum a fost definit la art. 4, în condiţiile art. 5.1, 5.2, inclusiv a eventualelor penalităţi de întârziere datorate, calculate conform art. 5.4 din contract. Preţul convenit de părţi a fost de 10.005 lei per acţiune, totalizând 17.136.584.010 lei pentru toate acţiunile, iar cumpărătorul s-a angajat, prin art. 5.8.1, ca în termen de 7 zile calendaristice de la semnarea contractului să notifice Consiliul Concurenţei în conformitate cu prevederile Legii nr. 21/1996. Contractul de vânzare-cumpărare acţiuni se desfiinţa de drept, potrivit art. 5.8.2, în situaţia emiterii unei decizii de refuz de către Consiliul Concurenţei, părţile urmând a fi repuse în situaţia anterioară semnării contractului. S-a prevăzut, prin art. 7.3.3 din contract, că la data încheierii acestei convenţii, SC A. SA A. avea datorii către creditorii bugetari aşa cum erau acestea prezentate atât în declaraţia conducerii societăţii prezentată în anexa nr. 1 cât şi în certificatele de obligaţii bugetare emise de unii creditori bugetari, şi s-a stipulat că, după primirea de către vânzător a celorlalte certificate de obligaţii bugetare, instituţiile bugetare creditoare vor acorda societăţii, la solicitarea Autorităţii pentru Valorificarea Activelor Statului şi împreună cu acesta, înlesnirile la plata obligaţiilor bugetare prevăzute de lege, conform grilei de punctaj, anexa la Normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 577/2002, prin emiterea de Ordine comune ale creditorilor bugetari şi A.V.A.S.

Înlesnirile la plata obligaţiilor bugetare, convenite la art. 7.3.3 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 23 din 30 august 2002 încheiat între A.P.A.P.S.P.A.P.S. şi Societatea Comercială SC A.C. SRL A., şi prevăzute prin art. 18 din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, au rămas în continuare valabile şi după intrarea în vigoare a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 26/2005 privind abrogarea dispoziţiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligaţiilor bugetare restante, potrivit celor dispuse în mod expres prin art. II alin. (1) din actul normativ în discuţie.

Referitor la achiziţionarea de către SC A.C. SRL A. de la A.V.A.S. a unui pachet de acţiuni reprezentând 72,97% din capitalul social al SC A. SA A. (contractul de vânzare-cumpărare de acţiuni nr. 23 din 30 august 2002), intimatul Consiliul Concurenţei a informat, cu adresa nr. V3-1111 din 6 septembrie 2002 destinată cumpărătorului acţiunilor şi înregistrată la A.V.A.S. sub nr. 2700 din 6 septembrie 2002, că operaţia de concentrare economică realizată prin achiziţionarea de către SC A.C. SRL A. a unui pachet de acţiuni reprezentând 72,97% din capitalul social al SC A. SA A. a fost notificată şi înregistrată cu nr. RS-238 din 6 septembrie 2002 la Consiliul Concurenţei. Prin decizia nr. 412 din 7 noiembrie 2002 a preşedintelui Consiliului Concurenţei, s-a decis, în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (1) lit. b) din Legea concurenţei nr. 21/1996 şi art. 9.1 lit. b) din partea a III-a, capitolul II

din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, autorizarea concentrării economice, constatându-se că, deşi operaţiunea notificată cade sub incidenţa legii, nu exista motive pentru a fi refuzată. S-au luat în considerare, la luarea deciziei, următoarele argumente, descrise ca atare în motivele actului administrativ în discuţie, anume: operaţiunea s-a realizat prin achiziţionarea de către SC A.C. SRL A. a 72,97% din capitalul social al SC A. SA A., în urma contractului de vânzare-cumpărare de acţiuni nr. 23 din 30 august 2002 încheiat cu A.V.A.S.; operaţiunea de dobândire a controlului realizată de către SC A.C. SRL A. cade sub incidenţa Legii concurenţei nr. 21/1996, încadrându-se în prevederile referitoare la realizarea unei concentrări economice, specificate în art. 11 alin. (2) lit. b) şi în prevederile referitoare la pragul cifrei de afaceri specificat în art. 15 din aceeaşi lege, modificat prin Ordinul nr. 14/13 februarie 2001 la preşedintelui Consiliului Concurenţei; SC A. SA A. are ca principală activitate producerea şi comercializarea maşinilor unelte şi reparaţia acestora iar SC A.C. SRL A. are ca obiect principal de activitate producerea de vagoane de călători ş piese de schimb pentru acestea, astfel încât nu acţionează pe aceeaşi piaţă cu SC A. SA A.; piaţa relevantă a produsului este reprezentată de piaţa maşinilor unelte şi reparaţia acestora iar piaţa geografică este reprezentată de teritoriul României; cota de piaţă a SC A. SA A. este de aproximativ 40%, concurenţi mai importanţi ai societăţii fiind SC S. SA şi SC M.U.B., iar o pondere de aproximativ 5% din totalul pieţei o au importurile; datorită faptului că societatea achizitoare şi societatea achiziţionată nu acţionează pe aceleaşi pieţe, structura pieţei maşinilor unelte şi reparaţia acestora din România nu se modifică; în fine, concentrarea economică nu conduce la restrângerea, înlăturarea sau denaturarea concurenţei pe pieţele relevante.

Prin Decizia Consiliului Concurenţei nr. 65 din 7 aprilie 2005 s-a decis, în conformitate cu prevederile art. 3^1 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, că ajutoarele de stat pentru restructurare acordate SC A. SA A. în baza prevederilor H.G. nr. 874/2000 privind transferul acţiunilor destinate de stat la SC A. SA A. din administrarea Fondului Proprietăţii de Stat în administrarea Ministerului Finanţelor Publice, respectiv în baza Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările şi completările ulterioare, sunt ilegale. Prin aceeaşi decizie s-a constatat, în temeiul dispoziţiilor art. 12 alin. (1) şi (2) litera d) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, că ajutoarele de stat acordate SC A. SA A., în sumă totală de 280.643.806.604 lei, sunt incompatibile cu un mediu concurenţial normal, şi s-a interzis acordarea acestora. De asemenea, s-a stabilit, prin art. 3 din decizia atacată, că, potrivit prevederilor art. 17 şi 18 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, ajutorul de stat acordat SC A. SA A. anterior emiterii deciziei de Consiliul Concurenţei, în baza H.G. nr. 874/2000, în cuantum de 131.837.274.180 lei, plus dobânzile aferente, precum şi valoarea ajutorului de stat acordat efectiv în baza Legii nr. 137/2002, plus dobânzile aferente, vor fi recuperate de A.V.A.S., respectiv M.F.P., care urmau să ia măsurile necesare în acest sens. In fine, s-a stabilit, prin art. 4 din Decizia nr. 65 din 7 aprilie 2005 a Consiliului Concurenţei, că ajutorul de stat care va fi recuperat va include dobânzi calculate de la data la care ajutorul a fost pus la dispoziţia beneficiarului, că nivelul ratei dobânzii care se va lua în calcul la recuperarea ajutorului de stat se stabileşte în funcţie nivelul ratei dobânzii de referinţă a Băncii Naţionale a României, din prima zi lucrătoarea anului pentru dobânda cuvenită pe semestrul I al anului, şi cea din prima zi lucrătoare a lunii iulie, pentru dobânda cuvenită pe semestrul II al anului. S-a reţinut, în considerentele deciziei emise de către Consiliul Concurenţei, cât priveşte caracterul de ajutor de stat al măsurilor de sprijin financiar acordate SC A. SA A., că: sprijinul financiar acordat societăţii comerciale

reclamante constă în renunțarea statului la obținerea unor venituri, prin urmare sunt implicate resurse ale statului; statul, acordând facilități fiscale societății în baza H.G. nr. 874/2000, nu a acționat ca un creditor privat prudent deoarece, acordarea sprijinului financiar nu a fost susținută de o analiză din partea acestuia care să argumenteze eventualele câștiguri obținute de către stat în urma acordării facilităților. Acest lucru s-a considerat că este demonstrat și de faptul că acordarea facilităților nu a avut efecte pozitive ci din contră situația economico-financiară a societății s-a înrăutățit în perioada anilor 2000-2002; măsurile de sprijin financiar acordate în baza dispozițiilor H.G. nr. 874/2000 privind transferul acțiunilor deținute de stat la SC A. SA A. din administrarea Fondului Proprietății de Stat în administrarea Ministerului Finanțelor Publice au fost acordate numai SC A. SA A., iar măsurile de sprijin financiar acordate în baza dispozițiilor Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare, se adresează numai agenților economici care urmau a fi privatizați, între care se număra și SC A. SA A., având astfel un caracter selectiv; prin măsurile de sprijin financiar acordate în anii 2000 și 2002 s-a creat un avantaj economic pentru SC A. SA A., societatea fiind scutită de la plata unor datorii față de creditorii săi bugetari și comerciali, precum și de la plata dobânzilor și penalităților de întârziere aferente obligațiilor bugetare restante. Acordarea acestor facilități, s-a relevat, are un efect favorabil asupra indicatorilor economico-financiari și ai cash-flow-ului. Astfel, societății reclamante i se creează un avantaj, fiind favorizată comparativ cu concurenții săi; acordarea de sprijin financiar SC A. SA A. creează premisele pentru o posibilă distorsionare a concurenței pe piețele relevante deoarece îi permite societății să-și mențină sau chiar să-și consolideze poziția pe aceste piețe; de asemenea, nu există nici un dubiu că măsurile financiare luate afectează comerțul cu statele membre ale Uniunii Europene din moment ce o parte din produsele realizate de societate sunt comercializate pe piața externă, iar o parte din produsele fabricate de SC A. SA A. intră în concurență pe piața românească cu alte produse similare fabricate de firme din statele membre ale Uniunii Europene; ca urmare, Consiliul Concurenței a constatat că măsurile de sprijin financiar acordate SC A. SA în baza dispozițiilor H.G. nr. 874/2000 și în baza dispozițiilor Legii nr. 137/2002 sunt considerate ajutoare de stat și intră sub incidența Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, ele încălcând, pe de o parte, aplicarea corespunzătoare a tratatelor internaționale la care România este parte, fiind în măsură pe de altă parte, să afecteze semnificativ mediul concurențial normal.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările următoare, ajutorul de stat este, în sensul legii, orice măsură de sprijin acordată de către stat sau de către unitățile administrativ teritoriale, din resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale, indiferent de formă, care distorsionează sau amenință să distorsioneze concurența, prin favorizarea anumitor întreprinderi, a producției anumitor bunuri, a prestării anumitor servicii sau afectează comerțul dintre România și statele membre ale Uniunii Europene, fiind considerat incompatibil cu un mediu concurențial normal.

Pot fi considerate compatibile, potrivit art. alin. (3) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, numai ajutoarele de stat prevăzute la art. 14 care îndeplinesc condițiile pentru a fi autorizate, prevăzute în regulamentele și instrucțiunile Consiliului Concurenței. în condițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 143/1999, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Concurenței poate autoriza măsuri ce constituie ajutor de stat, conform regulamentelor sau instrucțiunilor specifice, cum sunt: a) ajutor pentru cercetare și dezvoltare; b) ajutor pentru întreprinderile mici și mijlocii; c) ajutor pentru protecția mediului înconjurător; ajutor pentru instruirea angajaților pentru crearea de noi locuri de muncă;

e) ajutor pentru salvarea şi restructurarea firmelor în dificultate, ajutorul pentru menţinerea locurilor de muncă poate fi considerat ajutor de restructurare; f) ajutor pentru dezvoltare regională; g) ajutor general pentru promovarea exporturilor, prin acţiuni ca: săptămâni naţionale, târguri internaţionale; magazine de prezentare şi altele asemenea, cu condiţia ca de acestea să poată beneficia toate întreprinderile interesate; h) ajutor pentru promovarea culturii şi conservarea patrimoniului cultural; i) ajutor pentru proiecte mari de investiţii; j) orice alt ajutor în condiţiile regulamentelor şi instrucţiunilor privind ajutorul de stat ce vor fi emise, cu respectarea legislaţiei în vigoare, de către Consiliul Concurenţei. Sunt interzise măsurile ce constituie ajutor de stat, cum sunt: a) ajutor pentru export sau orice ajutor care este condiţionat, de fapt sau de drept, de performanţa la export, în măsura în care un astfel de ajutor poate să afecteze aplicarea corespunzătoare a acordurilor internaţionale la care România este parte; b) ajutor pentru compensarea pierderilor rezultate din activitatea întreprinderilor, direct sau prin scutirea de la plata obligaţiilor datorate statului; c) măsurile de ajutor care sunt astfel aplicate încât creează discriminări în favoarea produselor realizate la intern, faţă de bunurile similare produse în ţări participante la acorduri internaţionale la care România este parte şi în care sunt prohibite astfel de discriminări [art. 14 alin. (3) din Legea nr. 143/1999, cu modificările şi completările ulterioare]. Ajutorul de stat se concretizează fie într-un transfer de fonduri publice către o întreprindere, fie în renunţarea la unele venituri viitoare – certe sau posibile – şi care asigură unei întreprinderi un beneficiu de natură economică sau financiară, pe care nu l-ar fi obţinut în absenţa acestor măsuri; beneficiile rezultate vor fi considerate ajutor de stat dacă ele conferă un avantaj anumitor regiuni, anumitor întreprinderi sau producţiei anumitor bunuri ori prestării anumitor servicii [art. 2 alin. (4) din Legea nr. 143/1999 cu privire la ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare]. Modalităţile de acordare a ajutorului de stat cum dispune art. 2 alin. (8) din Legea nr. 143/1999, cu modificările şi completările ulterioare, pot fi, fără a se limita la acestea: subvenţii; anularea de datorii sau preluarea pierderilor; exceptări, reduceri sau amânări de la plata taxelor şi impozitelor; renunţarea la obţinerea unor venituri normale de pe urma fondurilor publice, inclusiv acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferenţiale; garanţii acordate de stat sau de alte autorităţi publice centrale sau locale în condiţii preferenţiale; participări cu capital ale statului, judeţului, oraşului sau comunei sau ale unor instituţii publice, dacă rata profitului acestor investiţii este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor, privat prudent; reduceri de preţ la bunurile furnizate şi la serviciile prestate de către autorităţi publice centrale sau locale sau alte organisme care administrează surse ale statului ori ale colectivităţilor locale, inclusiv vânzarea unor terenuri aparţinând domeniului privat al statului, judeţului, oraşului, comunei sub preţul pieţei.

Cum s-a reţinut şi în decizia atacată, pentru a fi considerat ajutor de stat în înţelesul Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, sprijinul financiar acordat trebuie să îndeplinească cumulativ cele patru condiţii prevăzute la art. 2 din lege, anume să fie acordat de către stat sau din resurse de stat, măsura să fie selectivă, să asigure un avantaj agentului economic şi să distorsioneze sau să ameninţe să distorsioneze concurenţa şi să afecteze comerţul României cu Statele Membre ale Uniunii Europene. În măsura în care una sau mai multe din condiţiile cumulativ prevăzute de lege nu sunt îndeplinite, ajutorul financiar în analiză, acordat de către stat sau de către unităţile administrativ teritoriale, nu are natura juridică a unui ajutor de stat, astfel că nu sunt incidente dispoziţiile art. 5 şi 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la autorizare şi notificare.

În cauză, se reţine că nu s-a probat în cauză că sprijinul financiar acordat de stat SC A. SA A., prin H.G. nr. 874/2000 şi în baza dispoziţiilor Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri

pentru accelerarea privatizării a distorsionat sau a amenințat să distorsioneze concurența, nu a afectat comerțul dintre România și statele membre ale Uniunii Europene, și nici nu a condus la denaturarea semnificativă a mediului concurențial normal, nefiind în consecință îndeplinite condițiile legale pentru calificarea acestui sprijin financiar ca ajutor de stat. Astfel, cu toate că înlesnirile financiare acordate SC A. SA A. în baza H.G. nr. 874/2000 au avut drept consecință menținerea lichidităților existente la nivelul societății comerciale, deci influențarea *cash-flow-ului* prin anularea plății penalităților și majorărilor de întârziere aferente tuturor obligațiilor bugetare, precum și influențarea indicatorilor privind echilibrul financiar, a lichidității și solvabilității prin continuarea menținerii societății comerciale într-o situație defavorabilă, dar fără să înrăutățească și mai mult echilibrul financiar dacă nu s-ar fi anulat plata penalităților și majorărilor de întârziere aferente tuturor obligațiilor bugetare, în realitate înlesnirile acordate prin actul administrativ menționat nu a avut ca efect crearea unui avantaj economic în favoarea reclamantei în raport de alți concurenți din piața internă sau din spațiul Uniunii Europene; dimpotrivă, cum se arată și în considerentele deciziei atacate (capitolul III, punctul 49, pagina 18), acordarea înlesnirilor la plată nu a avut efecte pozitive, ci din contră, situația economico-financiară s-a înrăutățit în perioada 2000-2002. Pe de altă parte, înlesnirile financiare acordate SC A. SA A. în anul 2000 prin H.G. nr. 874/2000 nu au creat un avantaj concurențial real în raport cu concurenții săi, avantajul constând în faptul că, în lipsa unei executări silite a debitelor societății de către organele fiscale, societatea și-a putut continua activitatea cu aceleași active. Trebuie examinat dacă, în urma înlesnirilor financiare acordate SC A. SA A. în anul 2000, s-a distorsionat concurența pe piața relevantă definită în decizie, respectiv piața românească a strungurilor, dacă societatea recurentă și-a menținut sau chiar și-a consolidat poziția pe această piață. Poziția unei societăți pe o piață relevantă este dată de cota de piață deținută de acea societate, calculată în general ca procent din volumul vânzărilor (valoric sau cantitativ) realizate pe piața relevantă geografică; în context, relevantă pentru poziția societății pe piața românească a strungurilor este cota de piață deținută, calculată ca raport între numărul strungurilor vândute de societate pe piața românească și totalul strungurilor vândute pe piața românească. Se constată, sub acest aspect, că în timp ce cota deținută de societatea reclamantă în producția românească de strunguri variază între 75% în 2000 și 79% în 2002, procentul deținut de societate din total producție și importuri se reduce de la 63% în 2000 la numai 33% în anul 2002; se observă, de asemenea, scăderea accentuată a cotei de piață a societății de la 19,6% în anul 2000, la 4.46% în anul 2002, cotă care se situează sub pragul de 5% prevăzut de art. 8 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 a concurenței, cu modificările și completările ulterioare, pentru care practicile anticoncurențiale prevăzute la art. 5 sunt exceptate, legiuitorul considerând că acestea nu au obiect sau ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței. Așa fiind, nu se poate afirma că societatea recurentă și-a menținut sau și-a consolidat poziția pe piața românească, efectele de distorsionare ale concurenței pe piața românească fiind neglijabile; din altă perspectivă, înlesnirile financiare acordate SC A. SA A. nu au constituit un impediment pentru concurenții societății din Uniunea Europeană să-și mărească cota de piață pe piața românească a strungurilor, cota de piață a importurilor crescând de la 66,3% în 2000 la 93,86% în anul 2002.

Pe de altă parte, cât privește sprijinul financiar obținut de reclamanta SC A. SA A. în anul 2002, în temeiul Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, rezultă de asemenea din cuprinsul raportului de expertiză contabilă judiciară efectuat în cauză și din punctul de vedere al specialistului în concurență, aflate la dosarul cauzei, că înlesnirile la plată acordate SC A. SA A. în cadrul procesului de privatizare nu au distorsionat și nu au fost de natură să distorsioneze mediul concurențial pe piața relevantă, cu alte cuvinte că acordarea

acestora nu este incompatibilă cu acest mediu; astfel, după privatizare, respectiv după acordarea înlesnirilor fiscale, producţia de strunguri s-a redus drastic, iar societatea s-a îndreptat spre alte segmente de piaţă. Susţinerile contrare ale intimatei, din considerentele deciziei nr. 65/7 aprilie 2005, în sensul că acordarea de sprijin financiar SC A. SA A. creează premisele pentru o posibilă distorsionare a concurenţei pe pieţele relevante deoarece îi permite societăţii să-şi menţină sau chiar să-şi consolideze poziţia pe aceste pieţe şi în sensul că nu există nici un dubiu că măsurile financiare luate afectează comerţul cu Statele Membre ale Uniunii Europene din moment ce o parte din produsele realizate de societate sunt comercializate pe piaţa externă, iar o altă parte din produsele fabricate de SC A. SA A. intră în concurenţă pe piaţa românească cu alte produse similare fabricate de firme din Statele Membre ale Uniunii Europene sunt formulate în termeni generali şi nu au fost probate. De asemenea, s-a probat în cauză, că atât în anul 2000, când s-a adoptat H.G. nr. 874/2000, cât şi în anul 2002, când s-a încheiat contractul de privatizare şi s-au acordat ajutoarele financiare, reclamanta SC A. SA se afla în dificultate, în sensul prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea şi restructurarea firmelor în dificultate, şi că ponderea contribuţiei societăţii şi a acţionarului majoritar în costul total al restructurării SC A. SA A. depăşeşte substanţial pragul de 50% – respectiv 60,48% în prima variantă şi 69,34% în a doua variantă – ceea ce presupune îndeplinirea condiţiei prevăzute de art. 15 din acelaşi Regulament pentru ca ajutorul de stat acordat în temeiul Legii nr. 137/2002 să poată fi autorizat; în plus, păstrarea personalului şi crearea de noi locuri de muncă nu erau posibile fără acordarea înlesnirilor financiare.

În aceste condiţii, raportat la cele mai sus arătate, rezultă că în mod nelegal s-a constatat, prin art. 2 din Decizia Consiliului Concurenţei nr. 65 din 7 aprilie 2005, că ajutoarele de stat acordate SC A. SA A., în sumă totală de 280.643.806.604 lei, sunt incompatibile cu un mediu concurenţial normal şi s-a interzis acordarea acestora.

O dispoziţie specială, cu caracter derogatoriu faţă de normele cu caracter general în materia ajutorului de stat prevăzute de Legea nr. 143/1999, a fost cuprinsă în art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, care dispunea că, „prin derogare de la prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenţei va emite decizia legală în procedura de urgenţă, astfel încât să fie respectat termenul de plată prevăzut în contract". În mod evident, prevederile textului legal în discuţie erau aplicabile sprijinului financiar constând în înlesnirile la plata obligaţiilor bugetare acordat în condiţiile art. 18 alin. (l)-(6) din Legea nr. 137/2002, care, în mod formal, se încadra în definiţia modalităţilor de acordare a ajutorului de stat avută în vedere de art. 2 alin. (6) din Legea nr. 143/1999, în forma în vigoare în anul 2002, Consiliul Concurenţei având aşadar obligaţia examinării, în procedura de urgenţă, după notificarea contractului de vânzare – cumpărare acţiuni nr. 23 din 30 august 2002 încheiat între A.P.A.P.S. şi SC A.C. SRL A., dacă sunt îndeplinite cerinţele legale [potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 143/1999], una din deciziile prevăzute de art. 8 alin. (2)-(4) din Legea nr. 143/1999 [în cazul în care Consiliul Concurenţei constată că măsura notificată nu constituie ajutor de stat, o decizie în acest sens [alin. (2)], în cazul în care Consiliul Concurenţei constată că măsura notificată nu prezintă îndoieli privind compatibilitatea sa cu legea, o decizie de autorizare [alin. (3)], în cazul în care Consiliul Concurenţei constată că măsura notificată prezintă îndoieli cu privire la compatibilitatea sa cu legea, decide deschiderea unei investigaţii].

Cu adresa nr. V3-1111 din 6 septembrie 2002, emisă de Consiliul Concurenţei, s-a dovedit în cauză că achiziţionarea de către SC A.C. SRL A., de la A.V.A.S., a unui pachet de acţiuni reprezentând 72,97% din capitalul social al SC A. SA A. (contractul de vânzare – cumpărare de acţiuni nr. 23 din 30 august 2002), a fost notificată intimatului şi înregistrată sub nr. RS-238

din 6 septembrie 2002. Or, în raport de caracterul special al dispoziției legale cuprinse în textul art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2002, care impunea o rezolvare de urgență, astfel încât să fie respectat termenul de plată al prețului acțiunilor prevăzute în contract, Consiliul Concurenței avea obligația de a emite – după notificarea contractului de privatizare, care prevedea prin art. 7.3.3, că la data încheierii acestei convenții, SC A. SA A. avea datorii către creditorii bugetari așa cum erau acestea prezentate atât în declarația conducerii societății prezentată în anexa nr. 1 cât și în certificatele de obligații bugetare emise de unii creditori bugetari, și care stipula că, după primirea de către vânzător a celorlalte certificate de obligații bugetare, instituțiile bugetare creditoare vor acorda societății, la solicitarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și împreună cu acesta, înlesnirile la plata obligațiilor bugetare prevăzute de lege, conform grilei de punctaj, anexa la Normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 577/2002, prin emiterea de Ordine comune ale creditorilor bugetari și A.V.A.S.- nu numai o decizie cu privire la autorizarea sau nu a concentrării economice, în condițiile Legii nr. 21/1996 a concurenței, cu modificările și completările necesare, ci și o decizie referitoare la ajutorul de stat, în condițiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat și a art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării. Cu toate acestea, intimatul Consiliul Concurenței nu a emis nici un punct de vedere sub acest aspect, nici în sensul de a aviza favorabil acordarea înlesnirilor, nici în sensul de a le aviza nefavorabil sau de a deschide vreo investigație pentru motivul că documentația transmisă ar fi fost informă sau incompletă sau că înlesnirile acordate ar fi fost nelegale sau incompatibile cu mediul concurențial.

Calificarea ca ajutor ilegal a ajutoarelor de stat acordate fără a fi autorizate de Consiliul Concurenței a fost introdusă în Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat sub forma art. 3^1 prin Legea nr. 603/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (publicată în Monitorul Oficial nr. 930 din 23 decembrie 2003), care dispunea că „în sensul prezentei legi, ajutorul ilegal este un ajutor de stat, altul decât unul existent sau exceptat de la obligația notificării conform prezentei legi, acordat fără a fi fost autorizat de Consiliul Concurenței sau acordat după ce a fost notificat, dar înainte de emiterea unei decizii de către Consiliul Concurenței", după intrarea în vigoare a Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, în temeiul căreia reclamanta recurentă SC A. SA A. a beneficiat de înlesnirile la plata obligațiilor bugetare, urmare încheierii contractului de privatizare nr. 23 din 30 august 2002 dintre A.P.A.P.S. și SC A.C. SRL A. Ajutorul existent este definit de art. 3 alin. (f) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, acesta fiind „un ajutor individual sau o schemă de ajutor care îndeplinește una din următoarele condiții; a) exista înainte de intrarea în vigoare a legii; b) a fost autorizat de Consiliul Concurenței; c) Consiliul Concurenței nu a luat, în termenul legal, una din deciziile prevăzute de prezenta lege; d) orice ajutor de stat pentru care a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 19^2". Or, în cauză, intimatul Consiliul Concurenței a apreciat în mod greșit, prin art. 1 din Decizia nr. 65 din 7 aprilie 2005, că sunt îndeplinite condițiile pentru calificarea sprijinului financiar acordat SC A. SA A. în temeiul Legii nr. 137/2002 ca fiind un ajutor de stat ilegal, atâta vreme cât este întrunită cerința prevăzută de art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, constând în aceea că intimatul nu a luat nici una din deciziile prevăzute de lege, în termenul prevăzut de art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, după notificarea contractului de vânzare – cumpărare nr. 23 din 30 august 2002 încheiat între A.P.A.P.S. și SC A.C. SRL A., la data de 6 septembrie 2002. Așa fiind, față de cele mai sus menționate, se constată că în mod neîntemeiat instanța de fond a respins acțiunea reclamantei precum și cererea de intervenție accesorie formulată de SC A.C. SRL A., împrejurare față de care se va dispune, în temeiul dispozițiilor art. 20 alin. (3) din

Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, şi a art. 312 alin. (1) C. proc. civ., admiterea recursului declarat de reclamanta SC A. SA A. şi de intervenienta SC A.C. SRL A. împotriva sentinţei civile nr. 2068 din 15 iulie 2008 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal şi modificarea sentinţei recurate în sensul admiterii acţiunii formulate de reclamanta SC A. SA A. şi a cererii de intervenţie accesorie formulată de SC A.C. SRL A., cu consecinţa anulării deciziei nr. 65 din 7 aprilie 2005 emise de pârâtul Consiliul Concurenţei.

Va fi menţinută dispoziţia din hotărârea atacată, prin care a fost respinsă excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a Ministerului Economiei şi Finanţelor (actualmente M.F.P.), întrucât această parte a sentinţei pronunţate de instanţa de fond nu a format obiectul căii extraordinare de atac.

22. Acţiune în revocarea notelor de constatare ale Conciliului Concurenţei. Lipsa procedurii prealabile

Legea nr. 143/1999, art. 46[1]

Potrivit prevederilor art. 46 din Legea nr. 143/1999, deciziile Consiliului Concurenţei pot fi atacate în contencios administrativ în 30 de zile de la publicare sau comunicare. Depăşirea acestui termen atrage respingerea acţiunii ca tardivă. Incidenţa prevederilor art. 46 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat determină natura litigiului, care este de competenţa instanţelor de contencios administrativ.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 3502 din 16 iunie 2011, nepublicată

Prin cererea formulată, înregistrată iniţial pe rolul Judecătoriei Alba Iulia, reclamanta SC P. SRL C. a solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunţa: să se constate că a realizat investiţii noi, constând în achiziţii de clădiri, utilaje, mijloace de transport, în intervalul 17.02.2003 – 15.09.2004, care nu au fost menţionate în Notele de constatare seria AB nr. 44 din 27.09.2004 şi nr. 31 din 28.03.2005 emise de pârât şi să se stabilească ajutorul de stat (scutire de la plata impozitului pe profit), ca urmare a investiţiilor nou create în perioada cuprinsă între acordarea certificatului de investitor în zona defavorizată, respectiv 17.02.2003 şi data de 15.09.2004; să fie obligat pârâtul Consiliul Concurenţei la completarea Notelor de constatare seria AB nr. 44/27.09.2004 şi nr. 31 din 28.03.2005 prin emiterea unui act adiţional la acestea, în care să se calculeze intensitatea brută a ajutorului de stat (scutirea de la plata impozitului pe profit), în funcţie de valoarea investiţiilor efectuate de reclamantă în anii 2003 şi 2004, precum şi acordarea de cheltuieli de judecată. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat, în esenţă, că societatea are ca obiect de activitate fabricarea produselor de panificaţie şi patiserie şi a obţinut la data de 17.02.2003 certificatul de investitor pe zona defavorizată, cu nr. 168, iar potrivit O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, republicată, cu modificările ulterioare, societăţile comerciale care îşi au sediul într-o zonă defavorizată (printre care se regăseşte şi oraşul C.), beneficiază de anumite facilităţi fiscale (scutiri de taxe şi impozite etc.) pentru investiţiile nou-create. A mai arătat reclamanta că de la data obţinerii certificatului nr. 168 din 17.02.2003 şi până la data de 15.09.2004, societatea a realizat o serie de investiţii nou-create, investiţii care nu au fost evidenţiate de pârât în Notele de constatare seria AB

[1] Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (M. Of. nr. 370 din 3 august 1999) a fost republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005 şi abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

nr. 44/27.09.2004 și nr. 31/28.03.2005, încheiate în scopul monitorizării ajutoarelor de stat din zonele defavorizate, fapt ce o prejudiciază grav prin retragerea ajutorului de stat și prin pierderea facilităților fiscale de care ar fi trebuit să beneficieze. S-a menționat de către reclamantă faptul că Notele de constatare emise de Consiliul Concurenței – Inspectoratul de Concurență A., la data de 27.09.2004 și 28.03.2005, au fost întocmite în baza declarațiilor făcute de unul dintre administratorii societății, fără a se verifica documentele existente în societate (facturi, balanțe de verificare lunare, situații financiare).

La 16.11.2009, pârâta a depus cerere prin care a solicitat declinarea competenței în favoarea Curții de Apel București. După declinare, pârâtul a depus întâmpinare, prin care a invocat excepțiile inadmisibilității acțiunii, deoarece nu a fost îndeplinită procedura prealabilă, și a prescripției dreptului la acțiune. A mai invocat faptul că, față de aderarea României la Uniunea Europeană, pârâtul nu mai poate lua masuri retroactive în materia ajutorului de stat.

Prin Sentința civilă nr. 3760 din 6 octombrie 2010, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal – a admis excepția inadmisibilității acțiunii invocată de pârâtul Consiliul Concurenței prin întâmpinare și a respins acțiunea formulată de reclamanta SC P. S.R.L., în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, ca inadmisibilă (pentru lipsa procedurii prealabile). Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut, cu privire la excepția inadmisibilității acțiunii reclamantei pentru lipsa procedurii prealabile, că această excepție este întemeiată pentru următoarele considerente:

Reclamanta trebuia ca, înainte de a se adresa instanței, să se adreseze pârâtului Consiliul Concurenței cu o cerere prin care să solicite revocarea notelor de constatare seria AB nr. 44/27.09.2004 și nr. 31 din 28.03.2005, al căror cuprins l-a contestat prin cererea de chemare în judecată. Din actele dosarului nu reiese că reclamanta s-a adresat pârâtului cu o cerere de revocare a actelor administrative contestate, astfel că instanța a constatat că reclamanta nu a respectat procedura administrativă prealabilă prevăzută de Legea nr. 554/2004 și, prin urmare, a respins această acțiune ca inadmisibilă, pentru lipsa procedurii prealabile. Cu privire la celelalte excepții invocate de către pârât, instanța nu s-a mai pronunțat, reținând că admiterea excepției inadmisibilității face inutilă analiza celorlalte excepții.

Împotriva hotărârii instanței de fond a declarat recurs reclamanta SC P. SRL C., criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie. În motivarea căii de atac, recurenta-reclamantă susține, în esență, că litigiul este de natură civilă, fiind întemeiat pe dispozițiile art. 1073, 1077 C. civ., și nu de natură administrativă, iar Judecătoria Alba Iulia în mod greșit a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, care a pronunțat sentința recurată în cauză. În acest context, se solicită casarea hotărârii recurate și trimiterea cauzei spre competentă soluționare Judecătoriei Alba Iulia. În subsidiar, se menționează că se impunea admiterea acțiunii, întrucât societatea a realizat investiții noi în perioada 17.02.2003 – 15.09.2004, fiind îndreptățită la scutirea de la plata impozitului pe profit.

Intimatul-pârât Consiliul Concurenței a formulat concluzii scrise, prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, apreciind sentința recurată ca legală și temeinică și combătând criticile recurentei-reclamante.

Înalta Curte, analizând recursul în raport de criticile formulate, de înscrisurile care există la dosarul cauzei, de susținerile părților, de dispozițiile legale incidente, apreciază că acesta este nefondat pentru considerentele ce urmează a fi expuse.

Necontestat este faptul că litigiul vizează Notele de constatare Seria AB nr. 44 din 27.09.2004 și nr. 31 din 28.03.2005 emise de Consiliul Concurenței – Inspectoratul de Concurență A. Potrivit dispozițiilor art. 46 din Legea nr. 143/1999(r1) privind ajutorul de stat, incidente la momentul emiterii deciziilor, „Deciziile Consiliului Concurenței, emise în baza

prezentei legi, pot fi atacate de către persoanele interesate, în termen de 30 de zile de la publicare sau, după caz, de la comunicare, în procedură de contencios administrativ, la Curtea de Apel Bucureşti. Hotărârea va fi pronunţată fără drept de apel, împotriva ei putând fi declarat recurs la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie". În raport de aceste prevederi legale, prin Sentinţa civilă nr. 4067/2009 pronunţată în dosarul nr. 7818/176/2009, Judecătoria Alba Iulia a declinat competenţa de soluţionare a cauzei în favoarea Curţii de Apel Bucureşti. Această sentinţă nu a fost recurată de reclamantă, rămânând irevocabilă. În acest context, cadrul procesual cu privire la natura litigiului a intrat în puterea lucrului judecat, litigiul fiind unul de competenţa instanţelor de contencios administrativ, astfel cum prevăd dispoziţiile art. 46 menţionate. Prin urmare, criticile recurentei referitoare la natura litigiului, competenţa materială de soluţionare a cauzei în primă instanţă şi încălcarea principiului disponibilităţii, sunt nefondate. Aceasta cu atât mai mult cu cât, potrivit art. 294 alin. (1) coroborat cu art. 316 C. proc. civ., în recurs nu se poate schimba obiectul cererii de chemare în judecată şi nici nu se pot face alte cereri noi. În consecinţă, nu poate fi reţinut motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 3 şi 8 C. proc. civ.

Recurenta-reclamantă, deşi a invocat ca temei legal al recursului şi dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., nu a expus argumentele referitoare la acest motiv de recurs pentru care sentinţa recurată ar fi fost dată cu încălcarea sau aplicarea greşită a legii. Instanţa de recurs, analizând însă cauza prin prisma dispoziţiilor art. 304[1] C. proc. civ., reţine că acesteia îi sunt aplicabile dispoziţiile Legii nr. 143/1999 (r1) coroborate cu dispoziţiile Legii nr. 554/2004. Potrivit art. 46 din Legea nr. 143/1999, deciziile Consiliului Concurenţei puteau fi atacate în termen de 30 de zile de la publicare sau de la comunicare, la Curtea de Apel Bucureşti, în procedura contenciosului administrativ. Necontestat este faptul că deciziile menţionate de reclamantă, fiind cunoscute din anul 2004, respectiv 2005, nu au fost atacate în termenul prevăzut de dispoziţiile art. 46, fiind tardivă acţiunea formulată la 9.10.2009. Este adevărat că instanţa de fond a respins acţiunea formulată de reclamantă reţinându-se neîndeplinirea procedurii prealabile. Însă, în situaţia în care acţiunea este tardivă, recurenta-reclamantă nu ar putea obţine o soluţie favorabilă, astfel că soluţia de respingere a acţiunii acesteia este una corectă. De altfel, aşa cum s-a precizat anterior, aceasta nu aduce niciun fel de critici cu privire la soluţia instanţei de fond.

Faţă de cele menţionate anterior, Înalta Curte în temeiul art. 20 din Legea nr. 554/2004, art. 312 alin. (1) teza a II-a C. proc. civ., va respinge recursul formulat ca nefondat.

23. Ajutorul de stat în domeniul agriculturii. Exces de putere prin refuzul de a semna un act adiţional la un ordin comun. Lipsa notificării Comisiei Europene şi pentru sumele reprezentând obligaţii fiscale accesorii în vederea scutirii la plată conform Legii nr. 190/2004.

Legea nr. 157/2005, Secţiunea a 2-a şi a 5-a
Legea nr. 190/2004, art. (1) alin. (1) lit. e)[1]
Legea nr. 554/2004, art. 2 alin. (1) lit. n)

Refuzul autorităţilor de a semna actul adiţional la ordinul comun se dovedeşte a fi nejustificat în raport cu reglementările interne şi comunitare referitoare la măsurile de sprijin financiar acordate în baza Legii nr. 190/2004, anterior aderării la Uniunea Europeană.

[1] Abrogate prin art. I pct. 9 din O.U.G. nr. 26/2005 privind abrogarea dispoziţiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligaţiilor bugetare restante (M. Of. nr. 296 din 8 aprilie 2005).

Legea nr. 190/2004 este o schemă de ajutor social, și nu un ajutor individual, astfel că nu sunt aplicabile în cauză prevederile O.U.G. nr. 117/2006,care arată în art. 1 alin. (2) că dispozițiile sale nu sunt aplicabile ajutorului de stat în agricultură, acordat conform prevederilor art. 32 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

În speță, dreptul reclamantei de a fi scutită de plata dobânzilor și penalităților de întârziere este recunoscut prin Legea nr. 190/2004 și ordinul comun al cărui act adițional se refuză a se semna de către autorități, aceasta achitându-se integral de toate obligațiile stabilite prin ordinul respectiv.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 5749/2011, nepublicată

Prin acțiunea înregistrată la 22 noiembrie 2010, reclamanta SC A.T.F. SA I. a solicitat obligarea pârâților M.F.P. și M.A.D.R. să semneze actul adițional la Ordinul comun nr. 769/8.08.2005 al M.A.D.R. și nr. 1847/6.12.2005 al M.F.P. În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că, în baza Legii nr. 190/2004 a fost emis Ordinul comun nr. 769/8.08.2005, prin care a beneficiat de înlesniri la plata unor obligații bugetare restante și neachitate la data de 3.03.2005, precum și scutirea la plata dobânzilor și penalităților de întârziere calculate până la data de 29.05.2004. Reclamanta a mai arătat că, deși a respectat graficul de plată, achitând în avans la data de 14.04.2009 obligațiile de plată scadente la data de 15.12.2010, nu poate beneficia în continuare de facilitățile prevăzute de lege, întrucât pârâții au refuzat în mod nejustificat să semneze actul adițional la ordinul comun, în baza documentației transmise înainte de termenul limită, care a fost 31.12.2010.

Curtea de Apel I. – Secția de contencios administrativ și fiscal – a pronunțat sentința nr. 65/14.02.2011, prin care a respins acțiunea reclamantei ca nefondată. Instanța de fond a apreciat că refuzul pârâților de a semna actul adițional la Ordinul comun nr. 769/8.08.2005 al M.A.D.R. și nr. 1847/6.12.2005 al M.F.P. este justificat și nu este rezultatul unui exces de putere, în sensul prevăzut de art. 2 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 554/2004, fiind respectate obligațiile asumate prin Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005. Astfel, s-a avut în vedere că, potrivit anexei 5, capitolul 2, pct. B din acest tratat, schemele de ajutoare și ajutoare individuale acordate activităților legate de producția, prelucrarea sau comercializarea produselor, puse în aplicare înainte de data aderării, se pot aplica și după aceasta, dacă sunt calificate ajutoare existente doar până la sfârșitul celui de-al treilea an de la data aderării. În consecință, s-a reținut că toate actele administrative de aplicare a Legii nr. 190/2004, respectiv ordine comune și acte adiționale trebuia să fie semnate până la sfârșitul anului 2009 și că orice act semnat după această dată nu mai este declarat eligibil.

Apărarea invocată de reclamantă privind dreptul său la acordarea ajutorului de stat prin semnarea actului adițional a fost respinsă cu motivarea că nu au fost respectate prevederile O.U.G. nr. 117/2006, în sensul că nu a fost obținută autorizarea unui asemenea ajutor de stat de la Comisia Europeană și nici nu a fost declanșată procedura prevăzută de lege în acest sens. Din documentația transmisă de M.A.D.R. s-a reținut că potrivit Ordinului comun M.F.P./M.A.P.D.R. nr. 1847/2005 și nr. 769/2005, Comisia Europeană a fost notificată în privința ajutorului de stat acordat reclamantei pentru suma totală de 3.871.285 lei, din care suma de 187.273 lei a fost eșalonată la plată, iar suma de 3.684.012 lei a fost amânată la plată în vederea reducerii sau scutirii, fără a fi fost menționată ulterior în rubrica sumelor scutite la plată. În lipsa notificării Comisiei Europene și pentru sumele reprezentând obligații fiscale accesorii în vederea scutirii la plată în conformitate cu prevederile Legii nr. 190/2004, s-a considerat că

nu poate fi semnat actul adiţional solicitat de reclamantă, iar soluţia contrară ar nesocoti grav Tratatul de aderare a României şi Bulgariei la Uniunea Europeană. Prin urmare, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată, potrivit prevederilor din Secţiunea 5, Subsecţiunea 2 din Tratatul de aderare a României şi Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, s-a considerat că sunt incompatibile cu piaţa internă ajutoarele acordate de statele membre şi acestea nu pot fi acordate decât dacă au fost autorizate de Comisia Europeană. În conformitate cu prevederile legale în vigoare, instanţa de fond a apreciat că, pentru a beneficia de scutirea la plata sumelor reprezentând obligaţii fiscale accesorii, reclamanta trebuie să solicite M.A.P.D.R. să demareze procedura de notificare a Comisiei Europene şi pentru suma de 331.577 lei, reprezentând dobânzi şi penalităţi de întârziere calculate în perioada 29.05.2004 – 6.12.2005.

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs reclamanta SC A.T.F. SA I., solicitând modificarea hotărârii atacate, în sensul admiterii acţiunii şi obligării autorităţilor publice pârâte la semnarea actului adiţional la Ordinul comun nr. 769/8.08.2005 al M.A.P.D.R. şi nr. 1847/6.12.2005 al M.F.P. pentru suma de 331.577 lei, reprezentând dobânzi şi penalităţi de întârziere. Recurenta a susţinut că instanţa de fond a apreciat eronat ca fiind justificat refuzul ministerelor intimate de a încheia actul adiţional pentru scutirea de la plata obligaţiilor fiscale accesorii în condiţiile prevăzute de art. 1 alin. (1) din Legea nr. 190/2004. Interpretarea dată de instanţa de fond acestor prevederi legale, precum şi dispoziţiilor O.U.G. nr. 117/2006 şi cele cuprinse în anexa nr. 5, capitolul 3, pct. B din Tratatul de aderare a României şi Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, a fost criticată de recurentă, arătându-se că aceasta nu are nicio culpă pentru lipsa autorizării ajutorului de stat de către Comisia Europeană, pentru că în calitatea sa de beneficiar al ajutorului de stat nu are posibilitatea legală să demareze procedura de notificare a Comisiei Europene.

Analizând actele şi lucrările dosarului, în raport şi cu dispoziţiile art. 304 şi art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte va admite prezentul recurs pentru următoarele considerente:

Prin Ordinul comun al M.A.P.D.R. şi M.F.P. având numerele 768/8.08.2005 şi, respectiv, 1847/6.12.2005 s-au acordat recurentei SC A.T.F. SA I. înlesniri la plata obligaţiilor bugetare restante stabilite prin certificatul de obligaţii bugetare nr. 6343/3.03.2005 eliberat de D.G.F.P. a Judeţului I. În art. 6 din acest ordin s-a prevăzut că, în conformitate cu dispoziţiile art. 1 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 190/2004, dobânzile şi penalităţile de întârziere aferente obligaţiilor pentru care s-au acordat înlesniri la plată calculate şi neachitate între data intrării în vigoare a legii respective, respectiv 29.05.2004, până la semnarea ordinului comun, se scutesc la plată prin act adiţional.

Refuzul autorităţilor intimate de a încheia acest act adiţional se dovedeşte a fi nejustificat în raport cu reglementările interne şi comunitare referitoare la măsurile de sprijin financiar acordate recurentei în baza Legii nr. 190/2004, anterior aderării României la Uniunea Europeană.

Conform anexei V, pct. 3 lit. b) Agricultură din Tratatul privind aderarea României şi Bulgariei la Uniunea Europeană, M.A.D.R. a inclus pe lista ajutoarelor de stat existente şi posibil a fi acordate în perioada 2007 -2013 şi măsura intitulată „Stimularea privatizării şi dezvoltării societăţilor comerciale din domeniul agriculturii", măsură transmisă la Comisia Europeană, conform Legii nr. 190/2004. Legea nr. 190/2004 reprezintă o schemă de ajutor de stat, şi nu un ajutor individual, astfel că nu sunt aplicabile în cauză prevederile O.U.G. nr. 117/2006, cum în mod greşit s-a reţinut în hotărârea instanţei de fond. De altfel, în art. 1 alin. (2) din acest act normativ se prevede expres că dispoziţiile sale nu se aplică ajutorului de

stat pentru agricultură, acordat în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Tratatul de instituire a Comunității Europene. De asemenea, se reține că, potrivit anexei nr. 5, capitolul 3, pct. b) din Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, schemele de ajutoare și ajutoare individuale acordate activităților legate de producția, prelucrarea sau comercializarea produselor, puse în aplicare înainte de data aderării se pot aplica și după aceasta, dacă sunt calificate cu ajutoare existente doar până la sfârșitul celui de-al treilea an de la data aderării. În atare situație, dreptul societății recurente de a beneficia de scutirea de la plata dobânzilor și penalităților de întârziere prin act adițional a fost recunoscut în baza Legii nr. 190/2004 prin Ordinul comun M.A.D.R./M.F.P. nr. 769/8.08.2005 și nr. 1847/6.12.2005 sub condiția respectării obligațiilor stabilite prin acest ordin, ceea ce s-a realizat prin achitarea sumelor în avans față de graficul de eșalonare și, anume la data de 14.04.2009, cu o anticipație de 600 de zile față de data scadentă. Cu începere de la această dată, recurenta îndeplinea condițiile legale pentru încheierea actului adițional la ordinul comun, situație confirmată de intimatul M.A.D.R. prin adresa nr. 51.568/9.05.2011, depusă ca act nou în recurs. Tot ca act nou în recurs a fost depusă și adresa nr. 4404/14.04.2011 prin care Consiliul Concurenței a analizat cadrul legislativ în care au fost acordate înlesniri la plată societății recurente, învederând că dreptul acesteia la scutirea de la plata dobânzilor penalităților de întârziere prin act adițional a fost instituit printr-un ordin comun al M.A.P.D.R. și, respectiv, al M.F.P.,iar în condițiile în care toate cerințele din acest ordin au fost respectate, neplata lor prin act adițional ar constitui o afectare a securității raporturilor juridice stabilite între beneficiar, pe de o parte, și cele două ministere, pe de altă parte. Împrejurarea că etapele parcurse ulterior datei de 14.04.2009 în procedura administrativă nu au fost finalizate prin încheierea actului adițional până la data de 31.12.2009 este consecința refuzului autorităților intimate, exprimat prin corespondența purtată între direcțiile de specialitate ale acestora cu privire la proiectul actului solicitat de recurentă, fără a se reține existența unei culpe a acesteia sau a unui impediment legal.

Situația de fapt expusă nu a fost contestată de niciuna din părți și în consecință, este eronată și concluzia instanței de fond privind formularea cererii de semnare a actului adițional după expirarea termenului legal la data de 31.12.2009.

Pentru considerentele arătate, se constată că semnarea actului adițional nu presupune acordarea unui nou ajutor de stat în favoarea societății recurente și cum dreptul său la scutirea de la plata dobânzilor și penalităților de întârziere a fost recunoscut prin ordinul comun al celor două ministere intimate, acordarea scutirii a fost nelegal respinsă de către furnizor pentru alte motive decât nerespectarea condițiilor și termenelor stabilite prin ordinul întocmit conform prevederilor Legii nr. 190/2004. În consecință, în temeiul prevederilor art. 312 alin. (1) C. proc. civ. și art. 20 din Legea nr. 554/2004, Înalta Curte va admite prezentul recurs și, conform dispozițiilor art. 304 pct. 9 și art. 304[1] C. proc. civ., va modifica hotărârea instanței de fond, în sensul că va admite acțiunea formulată de recurenta – reclamantă SC A.T.F. SA I. și, constatând vătămarea adusă dreptului acesteia recunoscut de art. 1 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 190/2004, se va dispune obligarea intimaților – pârâți M.A.D.R. și M.F.P. la semnarea actului adițional la Ordinul comun nr. 769/8.08.2005 al M.A.P.D.R. și nr. 1847/6.12.2005 al M.F.P., conform art. 6 din ordinul comun pentru dobânzile și penalitățile de întârziere aferente obligațiilor bugetare restante pentru care s-au acordat înlesnirile la plată, prevăzute în art. 1 din același ordin, calculate și neachitate în perioada 29.05.2004 – 6.12.2005.

24. Control abuziv. Extindere a inspecţiei fără indicarea vreunui temei legal şi fără solicitarea de explicaţii reprezentanţilor legali ai societăţii

Controlul exercitat în speţă de organele fiscale este nelegal, întrucât acestea au stabilit în mod greşit impozitul pe profit suplimentar. Astfel, lucrările de reparaţii se încadrează în categoria cheltuielilor de exploatare, fiind lucrări curente de întreţinere, pentru care nu este necesară autorizaţia de construcţie. Acestea sunt cheltuieli deductibile la calculul impozitului pe profit întrucât nu reprezintă lucrări de modernizare, aşa cum a considerat organul de control. De asemenea, reclamanta a beneficiat de scutire de la plata obligaţiilor restante la 31.12.2003 şi, în mod logic, nu mai poate fi obligată la plata accesoriilor acestor obligaţii înainte de 31.12.2003 sau după această dată.

Accesoriile pot fi datorate numai în cazul amânărilor sau eşalonărilor la plată, şi nu în cel al scutirii. Organul de control a extins inspecţia fiscală, în mod nelegal pe o perioadă mult anterioară celei cuprinse în avizul de control, analizând în realitate debite anterioare şi care au fost clarificate. Nu s-a invocat şi nu s-a dovedit că societatea controlată s-ar fi aflat în vreuna dintre situaţiile prevăzute de lege care necesită extinderea controlului.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 5451 din 17 noiembrie 2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Craiova la data de 21.10.2009 reclamantul I.C.M.E.T. C., în contradictoriu cu A.N.A.F.D.C.M. a solicitat anularea:

- Deciziei nr. 97/27.04.2009 privind soluţionarea contestaţiei formulată de reclamantă pentru suma de 853.172 lei;
- Deciziei de impunere privind obligaţiile fiscale suplimentare de plată stabilite de inspecţia fiscală nr. 15/29.01.2009, înregistrată sub nr. 729/28.01.2009, emisă în baza Raportului de inspecţie fiscală nr. 729/28.01.2009;
- Dispoziţiei privind măsurile stabilite de organele de inspecţie fiscală nr. 728/28.01.2009 emisă în baza aceluiaşi raport de inspecţie fiscală;
- Deciziei nr. 16 din 29.01.2009 privind nemodificarea bazei de impunere, precum şi raportul de inspecţie fiscală în baza căruia s-au emis actele administrativ-fiscale contestate.

Reclamanta a solicitat să fie obligat organul emitent să emită o nouă decizie de impunere cu o bază de impozitare corespunzătoare. În subsidiar, a solicitat anularea parţială a deciziei de impunere până la concurenţa sumei de 282.261 lei, obligaţii fiscale principale stabilite suplimentar, şi 593.223 lei, reprezentând accesorii suplimentare la obligaţiile fiscale principale şi implicit bazele de impozitare stabilite suplimentar în sumă de 1.682.139 lei, iar în ceea ce priveşte măsurile stabilite de organele de inspecţie fiscală, anularea măsurii 2.1. din Dispoziţia privind masurile stabilite de organele de inspecţie fiscală nr. 728 din 28.01.2009 emisă în baza Raportului de inspecţie fiscală nr. 729/28.01.2009.

În motivarea acţiunii, reclamantul a arătat că, începând cu data de 6 noiembrie 2008, Administraţia Finanţelor Publice pentru Contribuabilii Mijlocii, în urma avizului de inspecţie fiscală nr. 7041/2008, a demarat controlul la I.C.M.E.T. C., având ca obiectiv verificarea ansamblului declaraţiilor fiscale şi/sau operaţiunilor relevante pentru perioada de timp cuprinsă între 01.01.2005 şi 31.08.2008. În urma controlului, au fost emise Decizia de impunere nr. 15/29.01,2009, Raportul de inspecţie fiscală nr. 729/28.01.2009, Dispoziţia privind măsurile stabilite de organele de inspecţie fiscală nr. 728/28.01.2009, Decizia nr. 16 din 29.01.2009 privind nemodificarea bazei de impunere.

În opinia reclamantului, actele contestate sunt nelegale, întrucât:

- au fost întocmite cu încălcarea prevederilor legale în materie fiscală;

- persoanele desemnate să efectueze controlul fiscal au acționat cu rea-credință, interpretând prevederile actelor normative subiectiv, cu intenția vădită de a evidenția cât mai multe așa-zise nereguli în activitatea Institutului;

- inspectorii fiscali nu au respectat două principii esențiale ale dreptului fiscal enunțate prin art. 5 și 13 C. proc. fisc., respectiv, aplicarea unitară a prevederilor legislației fiscale pe teritoriul României și interpretarea reglementărilor potrivit voinței legiuitorului așa cum este exprimată în lege;

- au fost indicate în cuprinsul Raportului de inspecție fiscală și al deciziei de impunere ca temei de drept pentru foarte multe din obligațiile fiscale și accesoriile acestora Adresa M.E.F.-A.N.A.F. nr. 898.876 din 18.12.2008, însă această adresă nu este și nu poate constitui un izvor de drept.

- în baza acestei adrese au fost calculate în mod eronat dobânzi și penalități pentru debite scutite prin efectul legii, deși în actele normative ce reglementează scutirile de obligații bugetare, Legea nr. 230/2004, H.G. nr. 2089, O.M.F. nr. 1365/2004 pentru aprobarea Deciziei nr. 5 din 22 iulie 2004 a Comisiei fiscale centrale pentru aprobarea soluțiilor privind aplicarea unitară a unor prevederi referitoare la taxa pe valoarea adăugată și probleme de procedură fiscală, nu se prevede că pentru obligațiile bugetare restante la data de 31.12.2003 neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, care au făcut ulterior obiectul scutirii la plată după data autorizării schemei de stat de către Consiliul Concurenței, se calculează și se datorează dobânzi și penalități de întârziere. De asemenea, au fost încălcate atât dispozițiile Avizului de inspecție fiscală nr. 7041/2008 care hotărăște ca toate impozitele, contribuțiile etc. să fie verificate cu data de 01.01.2005, precum și prevederile art. 98 C. proc. fisc., care reglementează perioada supusă inspecției fiscale, controlul fiscal fiind extins la majoritatea obligațiilor fiscale și accesoriile acestora în afara acestei perioade.

O altă măsură abuzivă, cauzatoare de prejudicii pentru reclamantă, este și emiterea Deciziei privind măsurile asigurătorii nr. 432/20.01.2009, bazată pe faptul că au fost estimate debite suplimentare de plată în sumă de 1.021.773 lei, cu încălcarea art. 129 C. proc. fisc. și art. 65 alin. (1) din H.G. nr. 1050/2004 privind Normele de aplicare ale Codului de procedură fiscală, în condițiile în care reclamantul nu se regăsește în niciuna din situațiile reglementate expres privind estimarea bazelor de impunere. S-a mai susținut că inspecția fiscală a încălcat și dispozițiile art. 91.4 și 91.5 din H.G. nr. 1050/2004 privind Normele de aplicare ale Codului de procedură fiscală, în sensul că în niciunul din actele controlului nu se prevede temeiul legal care a determinat folosirea estimării și nici criteriile de estimare utilizate. În același sens este și Dispoziția privind măsurile stabilite de organele de inspecție fiscală înregistrată la organul fiscal sub nr. 728/28.01.2009, care a fost întocmită cu nerespectarea prevederilor în materie, reglementate prin O.M.F.P. nr. 1939/2004 pentru aprobarea formularului „Dispoziție privind măsurile stabilite de organele de inspecție fiscală" – cod 14.13.27.18., respectiv Anexa 2 pct. 4. lit. e) și f), deoarece prin Dispoziția întocmită în cauză nu s-a prezentat detaliat modul în care contribuabilul a tratat din punct de vedere financiar – contabil sau fiscal operațiunile patrimoniale cu precizarea consecinței și nici temeiul de drept. S-a subliniat și faptul că organul de control nu a constatat nicio incorectitudine în declarațiile fiscale depuse de reclamantă. De asemenea, reclamanta a arătat că pe tot parcursul controlului efectuat, inspectorii nu au considerat necesar să solicite nicio explicație de la reprezentanții societății cu privire la cele constatate, concluziile controlului exprimând astfel un punct de vedere unilateral al inspectorilor fiscali, cu toate că, art. 91.1 din Normele de aplicare ale Codului de procedură fiscală impun solicitarea de explicații scrise ori de câte ori acestea sunt necesare pentru clarificarea și definitivarea constatărilor privind situația fiscală a contribuabilului.

Reclamantul a invocat şi motive pentru anularea parţială a actelor administrativ-fiscale contestate, aducându-se argumente pentru fiecare taxă, impozit şi contribuţie reţinută suplimentar de inspecţia fiscală.

Pârâta nu a formulat întâmpinare, iar în cauză a fost efectuată o expertiză contabilă, la solicitarea reclamantului.

Prin sentinţa nr. 557 din 03.12.2010, Curtea de Apel Craiova a admis în parte acţiunea formulată de reclamantul I.C.M.E.T. C. în contradictoriu cu pârâta D.G.F.P.D. şi a dispus următoarele:

- a anulat Decizia nr. 97 din 24.04.2009 privind soluţionarea contestaţiei;
- a anulat în parte decizia de impunere nr. 15/29.01.2009 pentru următoarele obligaţii fiscale suplimentare de plată stabilite de inspecţia fiscală:
- 9.441 lei impozit pe profit şi 11.064 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii;
- 213.980 lei TVA şi 259.919 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii;
- 40.744 lei majorări de întârziere pentru vărsăminte din profitul net;
- 4.963 lei impozit pe veniturile din salarii şi asimilate salariilor şi 1.120 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii;
- 24.006 lei majorări de întârziere pentru sumele datorate privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap;
- 13.097 lei majorări de întârziere la contribuţia pentru învăţământul de stat,984 lei CAS angajator şi 4.974 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii; 12.661 contribuţia de asigurări pentru şomaj datorată de angajator şi 16.370 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii;
- 3 lei contribuţia individuală de asigurări pentru şomaj reţinută de la asiguraţi; 2 lei contribuţia pentru asigurările de sănătate reţinută de la asiguraţi şi 671 lei majorări de întârziere aferentă acestei obligaţii;
- 57.906 lei vărsăminte de la persoanele juridice pentru persoanele cu handicap neîncadrate;
- 102.549 lei majorări de întârziere aferente acestei obligaţii, precum şi 1.194 lei taxe şi tarife pentru eliberarea de licenţe şi autorizaţii de funcţionare şi în mod corespunzător Raportul de inspecţie fiscală nr. 729/28.01.2009.

A anulat în parte dispoziţia privind măsurile stabilite de organele de inspecţie fiscală nr. 728 din 28.01.2009 cu privire la măsura 2.1. şi a obligat pârâta la 5.390 lei cheltuieli de judecată către reclamantă.

Pentru a pronunţa această soluţie, prima instanţă, analizând motivele invocate de reclamant raportat la fiecare categorie de impozit, taxă, contribuţie stabilite suplimentar prin actele administrativ-fiscale contestate, a reţinut următoarele:

Referitor la impozitul pe profit:

Prin decizia de impunere s-a stabilit în sarcina reclamantului impozit pe profit suplimentar în cuantum de 9.441 lei şi majorări de întârziere aferente în cuantum de 14.154 lei, sume contestate de reclamantă în totalitate în procedura administrativă iar contestaţia reclamantei a fost respinsă sub acest aspect prin Decizia nr. 97 din 27.04.2009 emisă de pârâtă. Aşa cum rezultă din expertiza contabilă efectuată în cauză, completată ulterior:

a) în anul 2005 I.C.M.E.T. C. înregistrează cheltuieli cu reparaţii în sumă de 3.322 USD echivalentul a 12.150 lei (căreia îi corespunde un impozit de 1.944 lei). Aceste cheltuieli reprezintă reparaţii efectuate la un transformator pentru firma E. din T., în baza comenzii nr. 07042031, şi trebuiau facturate clientului. I.C.M.E.T. în mod eronat a considerat aceste cheltuieli deductibile la calculul impozitului pe profit.

Referitor la suma de 26.288 lei – bază impozabilă suplimentară aferentă anului 2005, aceasta sumă face parte din totalul de 38.438 lei şi se referă la cheltuieli deductibile specifice institutului respectiv cheltuieli pentru comanda nr. 15.15.4155/3, din care 18.378 lei reprezintă cheltuieli finanţate de A.M.C.S.I.T. şi 16.152 lei reprezintă cheltuieli de cofinanţare care nu se decontează de A.M.C.S.I.T. şi sunt cheltuieli deductibile fiscal, suportate de I.C.M.E.T. A.M.C.S.I.T. B. a decontat cheltuielile efective la nivelul cheltuielilor din devizul antecalcul la nivelul fazei 2, deoarece sunt bani primiţi de la autoritatea contractantă. Se are în vedere şi că, la un contract de cercetare-dezvoltare autoritatea contractantă obligă institutele să cofinanţeze proiectele de cercetare-dezvoltare din fonduri proprii. Aceste cheltuieli nu se decontează de autoritatea contractantă. Suma de 18.378,00 lei cheltuieli pentru etapa nr. 3 a proiectului de cercetare R 1887 din Programul R. încheiat cu A.M.C.S.I.T. B. reprezintă costuri efective ale perioadei în care s-a lucrat, respectiv anul 2005. Proiectul de cercetare R 1887 nu a putut fi realizat din motive care nu au ţinut de institut, ci de un alt partener, care a fost cofinanţator la acest proiect, iar la un astfel de proiect ca şi la o comandă deschisă se pot depăşi cheltuielile prevăzute în devizul antecalcul, depăşirea constituind pierdere pentru societatea care execută comanda. Ca urmare, aceste cheltuieli sunt deductibile fiscal, potrivit art. 21 C. fisc. şi pct. 22 din Normele de aplicare ale Codului fiscal, fiind cheltuieli cu realizarea bunurilor şi executarea lucrărilor în scopul realizării de venituri impozabile şi, în mod întemeiat consiliul de administraţie al reclamantei în baza adresei nr. 11723/19.02.2005 a aprobat trecerea pe cheltuieli a sumei ca fiind cheltuială deductibilă. În consecinţă, baza impozabilă suplimentară o constituie doar suma de 12.150 lei aferentă primei operaţiuni economice analizate, şi nu suma de 38.438 reţinută de organele de control.

b) Referitor la cheltuielile cu reparaţii la clădiri în sumă de 71.071,00 lei înregistrată în evidenţa contabilă de reclamantă în anul 2005, s-a reţinut că sunt cheltuieli deductibile la calculul impozitului pe profit, întrucât nu reprezintă lucrări de modernizare aşa cum a considerat organul de control. Lucrările de reparaţii se încadrează în categoria cheltuielilor de exploatare, fiind lucrări curente de întreţinere, pentru care nu este necesară autorizaţie de construcţie şi care sunt definite de art. 8 din Legea nr. 50/1991. În sensul prevederilor acestui articol, în categoria reparaţiilor se încadrează lucrările de tencuieli, zugrăveli, precum şi orice altă lucrare în care au fost înlocuite materiale, piese, etc. existente cu altele noi. În acelaşi sens este şi Reglementarea din 17.11.2005, conformă cu Directiva a IV a C.E.E., unde la punctul 93 se arată: „Cheltuielile ulterioare efectuate la imobilizările corporale trebuie recunoscute de regulă drept cheltuieli în perioada în care au fost efectuate. Costul reparaţiilor curente efectuate la imobilizările corporale în scopul asigurării utilizării continue a acestora, trebuie recunoscut ca o cheltuială în perioada în care este efectuată". În cauză, lucrările efectuate de reclamantă la spaţiile destinate toaletelor (lucrări de tencuială, zugrăveli, înlocuire vase wc, chiuvete), contribuie la utilizarea continuă a acestora şi constituie o cheltuială aferentă exerciţiului financiar din anul 2005. În concluzie, inspecţia fiscală, în mod nejustificat, a modificat sensul lucrărilor efectuate în fapt de reclamantă, deci nu există bază suplimentară pentru aceste cheltuieli.

c) Pentru anul 2007 inspecţia fiscală a stabilit o baza impozabilă suplimentară aferentă profitului impozabil în suma de 257.827,00 lei. Referitor la această sumă, în mod justificat organele de control au stabilit baza suplimentară pentru perioada iulie – decembrie 2007, când I.C.M.E.T. C. a înregistrat cheltuieli cu tichetele de masă acordate salariaţilor, pe care în mod eronat le-a considerat deductibile fiscal la calculul profitului impozabil aferent anului 2007, nerespectând prevederile art. 15 alin. (1) şi (2) din O.U.G. nr. 79/2001. În concluzie, inspecţia fiscală a stabilit în mod corect baza impozabilă suplimentară în sumă de 257.827 lei.

d) În ceea ce priveşte baza stabilită suplimentar în sumă de 111.085,00 lei – conform procesului-verbal nr. 5790/22.11.2007 şi a Dispoziţiei obligatorii nr. 5791 din 22.11.2007-emise ca urmare a controlului efectuat în baza sesizării I.P.J. Dolj, conform adresei nr. 44303 din 10.08.2007 în dosarul nr. 962/P/2007 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Craiova prin care s-a stabilit un prejudiciu de 111.085,00 lei, trebuie avut în vedere că la data întocmirii raportului de inspecţie fiscală nr. 729 din 28.01.2009 debitul stabilit prin p.v. nr. 5790/22.11.2007 era contestat în instanţă, iar prin Sentinţa nr. 485/3 martie 2009 a Tribunalului Dolj, aşa cum a fost aceasta modificată prin decizia nr. 4207/21.10.2009 a Curţii de Apel Craiova, prejudiciul a fost stabilit la suma de 62.970,72 lei cu TVA. Prin Nota de contabilitate nr. 1222/31 decembrie 2008 I.C.M.E.T. a înregistrat în evidenţa contabilă prejudiciul în sumă de 111.084,86 lei conform Dispoziţiei obligatorii nr. 5791 din 22.11.2007 a D.G.F.P. D. – A.F.C.M., respectiv în contul de venituri din exploatare (cont 7588) în corespondenţă cu contul de activ 473 „Decontări din sume în curs de clarificare". În data de 31.12.2008 prin nota contabilă nr. 1227, I.C.M.E.T. C. a corectat veniturile în sensul diminuării lor cu suma de 58.168,29 lei în baza raportului de expertiză contabilă ce a stat la baza Deciziei nr. 4207 din 21.10.2009 a Curţii de Apel Craiova. Reclamanta a influenţat astfel baza impozabilă a impozitului pe profit, cu suma aferentă prejudiciului de 52.916,57 lei în trimestrul 4 al anului 2008. Concluzionând, se reţine că inspecţia fiscală a stabilit ca bază impozabilă pentru impozitul pe profit suma de 467.725 lei căreia îi corespunde un impozit pe profit de 74.836 lei. Raportul de expertiză contabilă întocmit în cauză şi care pentru considerentele mai sus arătate a fost reţinut de instanţă ca bază impozabilă pentru impozitul pe profit în cuantum de 322.893,57 lei (fiind aferentă cheltuielilor cu tichetele de masa din anul 2007 – 257.827 lei, 12.150 lei aferentă cheltuielilor materiale cu comanda nefacturată din trim. IV 2005 şi 52.916,57 lei aferentă prejudiciului stabilit prin Decizia nr. 4207/21.10.2009 a Curţii de Apel Craiova), căreia îi corespunde un impozit pe profit în cuantum de 51.663 lei (1.944 lei aferent cheltuielilor cu comanda externă, 41.252 lei aferent cheltuielilor cu tichetele de masă nedeductibile şi 8.467 lei aferent prejudiciului). Recalculând impozitul pe profit, expertul a concluzionat că reclamanta are de achitat perioada decembrie 2007 – decembrie 2008, majorări aferente impozitului pe profit în suma de 3.090,00 lei (8.467x 0,l%x365 zile) ce constituie influenţă a prejudiciului stabilit prin decizia nr. 4207/21.10.2009 a Curţii de Apel Craiova sumă ce a fost reţinută ca stabilită în mod justificat ca obligaţie suplimentară şi de instanţă. Critica reclamantei referitoare la nerespectarea perioadei pentru care a fost avizată inspecţia fiscală a fost apreciată ca nefondată deoarece operaţiunea care are influenţă asupra majorărilor la impozitului pe profit stabilit ca datorat suplimentar de reclamantă s-a desfăşurat în perioada cuprinsă în avizul de inspecţie fiscală.

Referitor la taxa pe valoare adăugată – lunar

Prin decizia de impunere s-a reţinut suplimentar în sarcina reclamantei următoarele obligaţii: 226.432 lei TVA şi 457.161 lei majorări de întârziere aferente. Contestaţia reclamantei a fost respinsă în totalitate cu privire la această taxă.

a) Referitor la taxa pe valoare adăugată, inspecţia fiscală a considerat că I.C.M.E.T. Craiova a dedus în mod eronat suma de 102 lei aferentă sumei de 537 lei reprezentând materiale achiziţionate şi consumate pentru comanda nr. 07042031. În mod justificat organele de control au considerat drept TVA nedeductibil, TVA-ul aferent cheltuielilor cu materialele achiziţionate pentru comanda externă în condiţiile în care institutul nu a facturat aceste cheltuieli [art. 145 alin (3) Titlul VI C. fisc.]. Astfel, inspecţia fiscală a stabilit în mod corect o baza impozabilă suplimentară de 537 lei.

b) Inspecţia fiscală a stabilit o bază suplimentară de 12.084,00 lei datorită faptului că I.C.M.E.T. Craiova în anul 2007 nu a ţinut seama de faptul că a depăşit cheltuielile de proto-

col peste limita legală cu suma mai sus-menţionată. Potrivit prevederilor Legea nr. 571/2003 cu modificările şi completările ulterioare, Titlul VI, art. 128, alin. (8), lit. f): „Nu constituie livrare de bunuri, în sensul alin.1, acordarea de bunuri, în mod gratuit, în cadrul acţiunilor de sponsorizare, mecenat, de protocol, precum si alte destinaţii prevăzute de lege în condiţiile stabilite prin norme". În sensul acest, „bunurile acordate gratuit în cadrul acţiunilor de protocol nu sunt considerate livrări de bunuri dacă valoarea totală a bunurilor acordate gratuit în cursul unui an calendaristic este sub plafonul în care aceste cheltuieli sunt deductibile la calculul impozitului pe profit, astfel cum este stabilit la Titlul II C. fisc."; „Depăşirea plafoanelor constituie livrare de bunuri cu plată şi se colectează TVA, dacă s-a exercitat dreptul de deducere a TVA aferente achiziţiilor care depăşesc plafoanele". În consecinţă, în mod corect inspecţia fiscală a stabilit ca bază impozabilă suplimentară pentru TVA suma de 12.084 lei.

c) referitor la prejudiciul stabilit în baza Deciziei nr. 4207/21.10.2009 a Curţii de Apel Craiova, faţă de cele arătate la analiza impozitului pe profit, s-a reţinut că acesta s-a înregistrat la venituri diminuate suma de 52.916,57 lei, bază impozabilă, sumă căreia îi corespunde TVA-ul aferent în sumă de 10.054,15 lei. TVA-ul aferent prejudiciului în sumă de 10.054,15 lei nu a fost înregistrat. Astfel, această sumă influenţează TVA de plată cu suma de 10.054,15 lei, la care se adaugă majorări aferente calculate până la 26.01.2009, când controlul a fost definitivat, în sumă de 11.326 lei.

d) Controlul a stabilit o diferenţă de plată în sumă de 202.928 lei, considerând că I.C.M.E.T. C. a operat eronat în evidenţa contabilă următoarele plăţi: 10.263 lei – O.P. nr. 4 din 22.12.2005; 52.183 lei – O.P. nr. 2 din 30.12.2005 şi 145.167 lei – O.P. nr. 547/15.05.2007 La acest debit de 202.928 s-a calculat o bază impozabilă suplimentară de 1.068.042 lei. Aşa cum rezultă din expertiza efectuată în cauză, sumele mai sus menţionate reprezintă debite restante şi accesorii (majorări şi penalităţi neachitate) şi nu pot genera baze impozabile suplimentare. Instanţa mai reţine şi că la data de 04.12.2007 exista concordanţă între evidenţa contabilă şi cea fiscală, aşa cum rezultă din adresa nr. 6236/04.12.2007 şi Nota de constatare nr. 1605 din 15.10.2007 emise de A.F.P. pentru Contribuabilii Mijlocii.

În baza borderoului de scădere din data de 21.06.2006, s-au scăzut de către A.F.P. C. în 21.06.2006 la TVA din fişa fiscală următoarele sume: 304.863 lei TVA, 1.022.207 lei majorări de întârziere, 61.599 lei penalităţi de întârziere. Borderoul de scădere a fost întocmit în baza următoarelor documente legale: Proces-verbal nr. 3061 din 30.06.2008 întocmit de D.G.F.P. Dolj – D.C.F., Certificatul de obligaţii bugetare nr. 45507/05.07.2004 întocmit de D.G.F.P. D., Notificarea A.N.C.S., Decizia nr. 232 a Consiliului de Concurenţă; Legea nr. 230/2004, H.G. nr. 2089/2004 şi a fost operat corect de către A.F.P.M. C. anterior prezentului control.

În anul 2005, institutului i-au fost poprite următoarele sume: 12.157 lei – debit TVA cu NC 04/22.12.2005; 52.183 lei debit TVA cu NC 02/30.12.2005. Aşa cum a reţinut şi expertul cu ocazia efectuării lucrării în cauză, în aceste note contabile este specificată obligaţia ce a fost achitată, şi anume TVA, iar nu majorări aferente TVA, aşa cum susţine inspecţia fiscală. Conform situaţiei întocmite de controlul actual, a rezultat că la data de 21.06.2006 (data întocmirii borderoului de scădere) rămăseseră neachitate la bugetul statului următoarele sume: 304.863 lei debit TVA, 959.761 lei majorări de întârziere, 61.599 lei penalităţi de întârziere; care nu mai corespund cu cele stabilite iniţial în Certificatul de obligaţii bugetare nr. 45507/05.07.2004. Organul de control diminuează borderoul de scădere din 21.06.2006 cu suma poprită deja reclamantei, sumă ce o scade din borderou din suma ce reprezintă majorări de întârziere, scutite la plată, rezultând suma de 959.761,00 lei majorări de întârziere. Astfel, se încalcă prevederile Legii nr. 230/2004, considerându-se că borderoul de scădere a fost operat eronat şi implicit că certificatul de obligaţii bugetare emis de D.G.F.P. D. nu este corect întocmit.

În Decizia nr. 5/22.07.2004 de aplicare a prevederilor art. 121 din O.G. nr. 92/2003 republicată, coroborat cu prevederile art. II din Legea nr. 230/2004, la pct. 8 se arată: „Ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, partea 1, a hotărârilor Guvernului prin care se nominalizează unităţile de cercetare-dezvoltare beneficiare şi plafonul pentru care se aprobă scutirile la plată, M.F.P. va solicita organelor fiscale eliberarea certificatelor de obligaţii bugetare care vor cuprinde obligaţiile menţionate mai sus, rămase neachitate la data emiterii acestora". În baza Certificatului nr. 45507/05.07.2004 s-a emis H.G. nr. 2089 din 24.11.2004 prin care s-a stabilit lista unităţilor care beneficiază de scutirea la plata obligaţiilor fiscale restante prevăzute de art. II din Legea nr. 230/2004 şi plafoanele scutite. Din interpretarea pct. 8 din Decizia nr. 5/22.07.2004 rezultă că obligaţia de a emite un al doilea certificat de obligaţii bugetare aparţinea D.G.F.P. D., şi nu institutului, aşa cum consideră organul de control, astfel că neeliberarea celui de-al doilea certificat de obligaţii bugetare nu poate fi imputată reclamantei. Certificatului nr. 45507/05.07.2004 este unicul document legal emis de D.G.F.P, D. în baza căruia s-a emis H.G. nr. 2089/2004 şi întocmit borderoul de scădere din 21.06.2006. Pentru obligaţiile bugetare restante la 31.12.2003 şi neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, care au făcut obiectul scutirii la plată, nu se datorează majorări şi penalităţi, deoarece nu există temei legal. Mai mult, este şi ilogic a se pretinde şi calcula accesorii pentru obligaţiile bugetare restante la 31.12.2003 şi neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004 între data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004 şi data operării scutirii la plată, deoarece o astfel de operaţiune ar contrazice voinţa legiuitorului ce a aprobat scutirea la plată pentru anumite obligaţii bugetare restante. Pe de altă parte, suma de 145.167,00 lei pe care controlul a stabilit-o ca reprezentând majorări de întârziere TVA şi nu debit TVA a fost transferată din contul 4423 „TVA de plată" în contul 448 „Alte dotări şi creanţe cu statul" în luna octombrie 2008 prin NC nr. 1023/2008. În timpul inspecţiei fiscale nu s-a ţinut cont de această corectură pe de o parte, iar pe de altă parte suma de 145.167,00 lei nu diminuează decât în evidenţa contabilă a reclamantei obligaţia de plată, ea fiind cuprinsă în evidenţa fiscală prin deconturile de TVA depuse lunar de institut. Astfel, baza suplimentară reţinută de organele de control a fost declarată deja de reclamantă prin deconturile de TVA lunare. În concluzie, suma de 1.068.042 lei nu poate constitui bază impozabilă, iar baza impozabilă suplimentară corectă este cea determinată de pct. a b şi c de mai sus, respectiv 65.583 lei, în temeiul căreia I.C.M.E.T. Craiova are de plata suplimentar sumele de 12.452 lei TVA şi 197.342 lei majorări de întârziere (185.916+11.326 lei), conform expertizei efectuate în cauză aşa cum a fost completată ulterior.

Referitor la vărsămintele din profitul net

Prin decizia de impunere s-au reţinut în sarcina reclamantei majorări de întârziere suplimentar în cuantum de 40.744 lei. Debitul suplimentar reţinut în sarcina reclamantei provine din debitul de 226.349 lei scăzut de AFP C. din evidenţa fiscală la data de 21.06.2006 în baza borderoului pentru creanţe fiscale de scăzut prin anulare, prescripţie şi alte modalităţi prevăzute de lege, emis în baza Certificatului de obligaţii bugetare nr. 45507 din 05.07.2004 emis de DGFP D. Pentru debitul restant la data de 31 decembrie 2003 în cuantum de 226.349 lei (scutit la plată) inspecţia fiscală a calculat majorări între data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004 şi până la data operării scutirii la plată, respectiv 01.06.2004 – 21.06.2006, respectiv majorări în sumă de 113.853 lei şi penalităţi în sumă de 21.503. Din suma de 113.853 lei s-a scăzut suma de 94.612 lei, majorări achitate în anul 2007, ajungându-se la suma cuprinsă în decizia de impunere. Acest debit nu este datorat suplimentar de contribuabil pentru considerente similare cu cele arătate la pct. 2 lit. d din considerentele prezentei hotărâri, potrivit cărora s-a reţinut în esenţă că pentru debitele anterioare intrării în vigoare

a Legii nr. 230/2004 şi scutite ulterior la plată nu se pot calcula noi majorări de întârziere şi penalităţi, ce exced celor avute în vedere la momentul intervenirii scutirii.

Referitor la impozitul pe veniturile din salarii şi asimilate salariilor, s-a constatat că prin decizia de impunere s-au reţinut în sarcina reclamantei debite în cuantum de: 4.963 lei impozit şi 2.089 lei majorări de întârziere.

Referitor la debitele suplimentare reţinute de inspecţia fiscală, expertiza efectuată în cauză a constatat că organul de control a reţinut ca impozit datorat aferent lunii iulie 2008, suma de 106.328 lei în loc de 103.565 lei, sumă corectă ce figurează atât în evidenţa contribuabilului, cât şi în evidenţa fiscală, de unde a rezultat un debit stabilit în plus în sumă de 2.763 lei. De asemenea, pentru luna aprilie 2008 impozitul pe veniturile din salarii este în sumă de 104.087 lei. Acesta a fost declarat iniţial în sumă de 104.147 lei, iar, ulterior, la data de 25.06.2008 cu declaraţia nr. 1908 a fost corectat la nivelul sumei de 104.087 lei. Deoarece nu a ţinut cont de acest aspect, inspecţia fiscală a încărcat în mod eronat debitul acestui impozit cu suma de 60 lei. La data de 31.12.2003, I.C.M.E.T. avea de achitat suma de 3.241 lei reprezentând majorări pentru neplata la termen a impozitului pe veniturile din salarii, care au fost anulate prin borderoul de scădere din 21.06.2006 emis în baza Certificatului de obligaţii bugetare nr. 45505/05.07.2004, certificat întocmit în baza procesului-verbal nr. 3061/30.06.2004 emis de D.G.F.P. D. şi a stat la baza plafonului stabilit prin H.G. nr. 2089/2004. Neţinând seama de acest aspect, inspecţia fiscală, a încărcat debitul cu suma de 3.251 lei, nerecunoscând astfel borderoul de scădere din 21.06.2006 şi susţinând că acesta ar fi trebuit să aibă valoarea 0, fapt ce nu corespunde celor reţinute prin acesta. De asemenea, s-a încărcat debitul cu suma de 81 lei ce reprezintă de fapt majorări, ajungându-se astfel la un debit de 6.155 lei din care s-au scăzut sumele plătite în plus de 1.192 lei rezultând un debitul final de 4.963 lei. Ca urmare, s-a constatat că debitul suplimentar reţinut de inspecţia fiscală pentru impozitul pe veniturile din salarii a fost eronat stabilit. Referitor la majorări şi penalităţi, expertiza contabilă a reţinut că datorează suma de 978 lei ce rezultă din neachitarea la termen a sumei de 3.360 lei cu titlul de impozitul pe veniturile din salarii, sumă ce a fost reţinută ca datorată şi de către instanţă.

Cu privire la sumele datorate privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Prin decizia de impunere a reţinut în sarcina reclamantei un debit de 24.006 lei majorări de întârziere suplimentare. Referitor la această contribuţie s-a reţinut că la data de 31.12.2003 reclamanta avea de achitat debit – 107.662 lei, majorări – 78.003 lei şi penalităţi – 14.939 lei, sume ce au fost scutite la plată în data de 21.06.2006. Ca şi în cazul TVA şi vărsămintelor din profitul net [pct. 2 lit. d) şi 3 ale considerentelor], inspecţia fiscală a calculat debitul de 107.662 lei scutit la plată majorări de întârziere şi penalităţi între data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, respectiv 01.06.2004 şi data operării scutirii la plată – 21.062006, scăzând din suma rezultantă suma de 29.722 lei majorări achitate de reclamantă prin executare silită în anul 2007. Aşa cum s-a reţinut anterior (pct. 2 lit. d şi 3 ale considerentelor) nu se pot pretinde reclamantei majorările şi penalităţile stabilite de organele de control în modalitatea mai sus descrisă, deoarece stabilirea acestora s-a făcut printr-o interpretare eronată a legii, reclamantul nedatorând penalităţi şi majorări de întârziere pentru debitele scutite la plată şi pentru o perioadă anterioară scutirii,

Aceeaşi este şi situaţia majorărilor reţinute la contribuţia pentru învăţământul de stat, în consecinţă s-a reţinut că nici acestea nu sunt datorate de reclamantă.

Referitor la contribuţia de asigurări sociale datorate de angajator, prin decizia de impunere contestată în cauză s-au stabilit debite suplimentare în cuantum de 984 lei – contribuţie şi 6.742 lei – majorări de întârziere. Aceste debite provin din impozitul pe veniturile din salarii

şi asimilate salariilor (pct. 4 din considerente) au fost stabilite eronat cu nerespectarea celor reţinute prin borderoul de scădere din 21.06.2006, despre care s-a considerat că nu a fost corect operat la acel moment de AFPM C. în fişa de evidenţă fiscală, susţinând că acesta ar fi trebuit să aibă valoarea 0. Suplimentar argumentelor dezvoltate în acest sens la pct. 4 instanţa a reţinut că prin această metodă de interpretare, organul de control, în fapt a extins inspecţia fiscală pe o perioadă mult anterioară celei cuprinse în avizul de control, analizând în realitate debite anterioare lunii decembrie a anului 2003 şi a căror situaţie fusese clarificată, încălcând astfel prevederile art. 98, art. 101 şi art. 105 din O.G. nr. 92/2003 care precizează perioada pentru care se efectuează inspecţia fiscală şi situaţiile în care această perioadă poate fi extinsă, în condiţiile în care nu s-a invocat şi dovedit că reclamanta se află în vreuna dintre situaţiile care să atragă extinderea inspecţiei fiscale. În aceste condiţii au fost confirmate concluziile raportului de expertiză efectuat în cauză cu privire la această contribuţie, care pornind de la premisele arătate, reţinute de instanţă ca fiind corecte, au arătat că reclamanta datorează la această contribuţie suplimentar doar suma de 1.768 lei cu titlu de majorări de întârziere.

Referitor la contribuţia individuală de asigurări sociale reţinută de la asiguraţi, s-a constatat că prin decizia de impunere referitor la aceasta s-a reţinut un debit negativ de – 31 lei. Reclamanta a contestat atât în procedura administrativă cât şi prin prezenta acţiune această contribuţie, însă acţiunea a fost respinsă sub acest aspect ca lipsită de interes, în condiţiile în care din decizia de impunere rezultă că pentru această contribuţie nu s-au stabilit debite suplimentare în sarcina sa. Pe fond s-au avut în vedere concluziile raportului de expertiză referitoare la acest aspect, ce au concluzionat concordant celor reţinute prin decizia de impunere, că la această contribuţie reclamanta are de recuperat de la bugetul consolidat suma de 31 de lei.

Cu privire la contribuţia de asigurări pentru şomaj datorată de angajator, s-a reţinut că prin decizia de impunere s-au stabilit în sarcina reclamantei referitor la această contribuţie suplimentar: 12.661 lei debit şi 16.370 lei majorări de întârziere. Debitul provine din faptul că inspecţia fiscală a considerat că borderoul de scădere din 21.06.2006 trebuia să fie operat la nivelul sumelor rămase de achitat la data întocmirii acestuia iar nu la nivelul sumelor iniţiale scutite la plată conform Legii nr. 230/2004. Expertul verificând situaţia acestei contribuţii a reţinut că în perioada 17.06.2004 – 16.06.2006, reclamanta lunar, conform graficului de eşalonare a achitat ratele pentru contribuţia de asigurări de şomaj datorată de angajator şi nu are restanţe la plata acestei contribuţii. Faţă de aceste considerente, dar avându-se în vedere şi considerentele de la pct. 4 şi 7, privind interpretarea eronată a borderoului de scădere din 21.06.2006 de către organul de control şi extinderea în fapt a inspecţiei fiscale la debite născute într-o perioadă mult anterioară celei cuprinse în avizul de control, Curtea a reţinut că reclamanta nu datorează debitele suplimentare stabilite prin decizia de impunere pentru această contribuţie. Mai mult, din expertiza efectuată în cauză a rezultat că majorările de întârziere pentru acest debit s-au calculat între data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004 şi data operării efective a scutirii la plată, or, aşa cum s-a arătat la pct. 2 lit. d), 3 şi 5 ale considerentelor, nu se pot pretinde reclamantei majorările şi penalităţile stabilite de organele de control în modalitatea mai sus descrisă, deoarece stabilirea acestora s-a făcut printr-o interpretare eronată a legii, reclamantul nedatorând penalităţi şi majorări de întârziere pentru debitele scutite la plată şi pentru o perioadă anterioară scutirii.

Referitor la contribuţia individuală de asigurări pentru şomaj reţinută de la asiguraţi, s-a constatat că inspecţia fiscală a reţinut un debit suplimentar de 3 lei. Şi această sumă a fost scutită la plată în data de 21.06.2006, însă inspecţia fiscală a considerat că borderoul de scădere din această dată trebuia operat la nivelul sumelor rămase de achitat la 21.06.2006 şi nu la nivelul sumelor iniţiale din certificatul de obligaţii bugetare. În aceste condiţii, pentru identitate de raţiune, s-a impus a se reţine că nici acest debit nu este datorat de reclamantă.

Față de contribuția pentru asigurări de sănătate reținută de la asigurați, s-a constatat că, prin decizia de impunere, s-au reținut debite suplimentare în sarcina reclamantei în cuantum de 7604 lei contribuție și 1826 lei majorări de întârziere. Expertul cu ocazia efectuării lucrării cu privire la această contribuție a reținut că inspecția fiscală a stabilit un debit suplimentar de plată în sumă de 7.604 lei, provenind din faptul că I.C.M.E.T. C., a declarat eronat pentru luna februarie 2008, suma de 38.7071ei în loc de 46.338 lei. Inspecția fiscală în mod corect a luat în calcul suma de 46.338 (CASS angajator) în loc de 38.707 lei, la impozit datorat, rezultând astfel un debit de 7.631 lei în condițiile în care contribuabilul a declarat eronat pentru luna februarie 2008 un debit de 38.707 lei evidențiat astfel și în fișa fiscală (Declarația nr. 4857/ 25.03.2008). În aceste condiții expertiza a procedat la verificarea contribuției menționate, rezultând un debit restant de 7.602 lei. Diferența față de cuantumul contribuției suplimentare reținute de inspecția fiscală provine din aceea că prin Borderoul de scădere întocmit de AFPM D. s-a scăzut din evidența fiscală suma de 47 lei reprezentând majorări stabilite prin Certificatul de obligații bugetare 45507/05.07.2004, ce a stat la baza stabilirii plafonului de scutire prin H.G. nr. 2089/2004. Și în acest caz inspecția fiscală a considerat eronat că acest borderou a fost operat greșit, trebuind să fie operat la nivelul sumelor rămase de achitat la data de 21.06.2006, și nu la nivelul sumelor inițiale din certificatul de obligații bugetare. În concluzie, expertul a arătat că la contribuția pentru asigurări de sănătate reținută de la asigurați există un debit restant de 7.602 lei, concluzie care a fost însușită de instanță. Referitor la majorările de întârziere aferente sumei de 7.602 lei, reținută ca datorată de reclamantă, expertul le-a determinat în anexa 11.a la raportul de expertiză în cuantum de 1.777 lei sumă ce a fost reținută și de instanță ca datorată cu acest titlu.

Cu privire la vărsămintele de la persoanele juridice, pentru persoanele cu handicap neîncadrate

Prin decizia de impunere s-a stabilit un debit suplimentar în sarcina reclamantului în cuantum de 57.906 lei și majorări de întârziere aferente în cuantum de 102.549 lei. Reclamanta a contestat în procedura administrativă acest debit în principal în integralitatea sa, alături de celelalte debite solicitând desființarea acestuia așa cum rezultă din teza principală a contestației și doar în subsidiar a solicitat desființarea parțială a debitelor analizate pentru sumele de 19.010 lei și 17.034 lei majorări de întârziere. Contestația reclamantei a fost admisă în parte cu referire la această contribuție pentru sumele de 10.030 lei debit și 12.282 lei majorări de întârziere, însă organul administrativ-fiscal învestit cu soluționarea contestației, în mod eronat a considerat că s-a supus analizei sale doar teza subsidiară privind anularea parțială a debitelor stabilite suplimentar prin decizia de impunere referitoare la această contribuție. Și în cadrul prezentei acțiuni, reclamanta, solicitând anularea în tot a actelor administrativ fiscale contestate și punctual la pct. a) cu referire la acest debit, desființarea sa în totalitate, a înțeles să învestească instanța în principal cu analiza debitului referitor la vărsămintele de la persoanele juridice, pentru persoanele cu handicap neîncadrate, așa cum a fost stabilit prin decizia de impunere, în integralitatea sa, și doar în subsidiar cu anularea parțială a acestuia. Pornind de la această premisă și având în vedere decizia de impunere a cărei anulare s-a solicitat, precum și raportul de expertiză întocmit în cauză, Curtea a reținut că debitul de 57.609 lei a fost stabilit de inspecția fiscală pentru perioada ianuarie 2004 – martie 2006, reținând în esență că reclamanta nu a prezentat documente din care să rezulte că a respectat prevederile legale în materie. Astfel a procedat la calculul obligațiilor aferente acestui impozit în perioada mai sus menționată stabilind un debit de 96.840 lei din care a scăzut suma achitată în plus pentru această contribuție de reclamantă cu O.P. nr. 543 din 15.05.2007, în cuantum de 38.934 lei. Expertul cu ocazia efectuării lucrării în cauză a constatat că inspecția fiscală nu a

ţinut cont că reclamantul a avut persoane cu handicap încadrate astfel: anul 2004-1 persoană; anul 2005 – ianuarie – noiembrie 1, decembrie – 2 persoane; anul 2006 – ianuarie 2 persoane, februarie – martie – 3 persoane. În această situaţie expertul a concluzionat că reclamanta ar avea un debit suplimentar privind vărsămintele de la persoanele juridice, pentru persoanele cu handicap neîncadrate în cuantum de 38.896 lei, însă acest debit nu a fost reţinut ca atare de instanţă, deoarece este stabilit pentru o altă perioadă decât cea pentru care s-a stabilit debitul supus analizei, respectiv ianuarie 2006 – august 2008, iar existenţa sa nu poate conduce la concluzia că debitul avut în vedere de inspecţia fiscală pentru o perioadă anterioară a fost corect stabilit dimpotrivă, ci determină concluzia că pentru perioada avută în vedere de inspecţia fiscală şi pentru care s-a stabilit debitul supus analizei instanţei, reclamanta nu are debite suplimentare, în condiţiile în care acestea nu au putut fi stabilite prin expertiză. Dată fiind inexistenţa debitului principal nu s-a reţinut nici realitatea majorărilor de întârziere stabilite prin decizia de impunere. În subsidiar, cu privire la această contribuţie, Curtea a reţinut că şi în această situaţie organul de control a extins inspecţia fiscală şi pentru anul 2004, în condiţiile în care prin avizul de control se stabilise ca dată de început a verificării fiscale data de 01.01.2005, cu încălcarea dispoziţiilor art. 98 din O.G. nr. 92/2003, deoarece nu a justificat în cuprinsul raportului de inspecţie fiscală şi a deciziei de impunere, situaţia care a determinat extinderea inspecţiei fiscale şi pentru anul 2004. În concluzie, s-a reţinut că debitele suplimentare stabilite prin decizia de impunere pentru vărsămintele de la persoanele juridice, pentru persoanele cu handicap neîncadrate, sunt nedatorate de reclamant.

Cu privire la taxe şi tarife pentru eliberarea de licenţe şi autorizaţii de funcţionare, s-a constatat că debitul în cuantum de 1.194 lei a fost eronat stabilit de inspecţia fiscală ca debit suplimentar, în condiţiile în care acesta a fost plătit cu OP nr. 910/08.07.2008 şi OP nr. 1115/14.08.2008, ulterior fiind plătit din nou cu OP nr. 145/29.01.2009.

Recursul formulat de pârâta D.G.F.P. D. împotriva Sentinţei nr. 557 din 03.12.2010 a Curţii de Apel Craiova

Motivele de recurs sunt întemeiate pe dispoziţiile art. 304 pct. 6 şi pct. 9 C. proc. civ. şi art. 304^1 C. proc. civ.

Sentinţa recurată nu cuprinde motivele avute în vedere la pronunţarea soluţiei.

Prin hotărârea instanţei de fond se arată că judecătorul a pronunţat soluţia numai prin raportare la expertiza contabilă efectuată, fără să se indice motivele care au condus la formarea opiniei expertului, ducând la încălcarea prevederilor art. 261 pct. 5 C. proc. civ.

Hotărârea atacată este dată cu aplicarea greşită a legii.

1. Se susţine fără temei că inspecţia fiscală ar fi aplicat în mod eronat prevederile art. 21 alin. (1) Cod C. fisc., în privinţa sumei de 26.288 lei aferentă comenzii nr. 15.15.4155/3, nefacturată de client şi nedeductiblă fiscal. Cheltuielile sunt nedeductibile pentru calculul impozitului pe profit anului 2005, deoarece nu au fost înregistrate în conturile de venituri din subvenţii pentru partea finanţată de AMCSIT, care nu a recunoscut cheltuielile. Potrivit adresei nr. 11723 din 9.12.2005, intimatul a înregistrat pierderi în sumă de 26.288 lei.

Cu privire la cheltuielile cu reparaţiile la clădiri în cuantum de 71.071 lei, executate în baza contractului nr. 17356/2004, acestea reprezintă investiţii efectuate la mijloacele fixe existente, sub forma cheltuielilor ulterioare, realizate în scopul îmbunătăţirii parametrilor tehnici iniţiali, care măresc gradul de confort şi ambient, prin majorarea valorii mijlocului fix şi sunt supuse amortizării, conform art. 24 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Cu privire la baza impozabilă stabilită prin Raportul de inspecţie fiscală nr. 729 din 28.01.2009, se reţine că prin Decizia Curţii de Apel Craiova nr. 4207 din 21.10.2009, s-a stabilit că prejudiciul este în sumă de 62.971 lei. Inspecţia fiscală a recalculat baza impozabilă

pentru calculul impozitului pe profit în funcţie de acest prejudiciu, diminuând baza impozabilă iniţială cu suma de 48.114 lei. În acelaşi mod s-a diminuat şi TVA stabilită iniţial, cu suma de 7.698 lei, iar accesoriile cu suma de 3.337 lei. Instanţa de fond nu a avut în vedere dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 82/1991 republicată şi nu a motivat de ce inspecţia fiscală a calculat în mod greşit baza impozabilă.

Reclamanta a beneficiat de prevederile Legii nr. 230/2004 privind aprobarea O.G. nr. 38/2004 pentru modificarea O.G. nr. 57/2002 privind cercetarea ştiinţifică şi dezvoltarea tehnologică, respectiv de scutirea la plata obligaţiilor fiscale restante la data de 31.12.2003 şi scutirea la plata majorărilor şi penalităţilor de orice fel, datorate şi neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, aferente obligaţiilor restante la 31.12.2003. Conform certificatului de obligaţii bugetare ce cuprinde obligaţiile datorate la 31.12.2003 şi nestinse la 7.06.2004, împreună cu accesoriile datorate, s-a stabilit o anumită situaţie de fapt: TVA restantă – 304.863 lei, accesorii – 1.022.207 lei şi 61.599 lei. Deoarece au existat neconcordanţe între evidenţa contabilă a reclamantei şi evidenţa fiscală, s-a procedat la întocmirea situaţiei TVA pe perioada decembrie 2003 – decembrie 2007, pentru stabilirea debitelor, cu luarea în considerare a precizărilor A.N.A.F. din adresa nr. 898867 din 18.12.2008, conform cărora „obligaţiile fiscale accesorii aferente debitelor restante la 31.12.2003, calculate între data intrării în vigoare a legii şi data operării scutirii de plată, se datorează, întrucât legea nu prevede acordarea de înlesniri la plată pentru aceste obligaţii şi nici faptul că nu se datorează şi nu se calculează". În plus, se arată că inspecţia fiscală nu a cuprins luna octombrie 2008.

În ceea ce priveşte vărsămintele din profitul net al regiilor autonome, soluţia instanţei de fond s-a bazat pe situaţia de fapt eronată reţinută de raportul de expertiză contabilă şi pentru facilităţile fiscale, menţionate la pct. 3.2.4.

Instanţa de fond s-a pronunţat greşit şi cu privire la impozitul pe venitul din salarii, pentru aceleaşi considerente arătate la pct. 3.2.4.

Şi pentru sumele datorate privind protecţia socială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap s-au indicat aceleaşi motive descrise la pct. 3.2.4.

În ceea ce priveşte contribuţia pentru învăţământul de stat, se pretinde că instanţa de fond a reţinut o situaţie de fapt eronată.

În ceea ce priveşte C.A.S. angajator, C.A.S. asiguraţi, sumele datorate cu titlu de şomaj angajaţilor, şomaj asiguraţi şi C.A.S. asiguraţi, s-au descris aceleaşi motive referitoare la cuprinsul adresei nr. 898876 din 18.12.2008 a A.N.A.F. – Direcţia Generală de Reglementare a Colectării Veniturilor Bugetare.

În ceea ce priveşte vărsămintele de la persoane juridice pentru persoane cu handicap neîncadrate, s-a învederat împrejurarea neprezentării de documente din care să rezulte că reclamantul a solicitat trimestrial la agenţia judeţeană de angajare a forţei de muncă Dolj, repartizarea de persoane cu handicap. Instanţa de fond trebuia să aibă în vedere dispoziţiile art. 42 alin. (1), art. 43 alin. (1) şi alin. (3) din O.U.G. nr. 102/1999. Astfel, reclamanta trebuia să angajeze lunar un număr de 12 salariaţi, persoane cu handicap.

În ceea ce priveşte taxele şi tarifele pentru eliberarea de licenţe şi autorizaţii de funcţionare, s-a reţinut o situaţie de fapt eronată şi nu s-a ţinut seama de prevederile art. 82 alin.(3) C. proc. fisc.

În ceea ce priveşte accesoriile obligaţiilor bugetare stabilite în sarcina reclamantului, în condiţiile în care se datorează debitul principal, sunt datorate şi accesoriile, conform prevederilor Codului de procedură fiscală.

Concluziile scrise depuse la dosar de intimatul-reclamant I.N.C.D.Î.EC.

Intimatul solicită respingerea recursului ca nefondat pentru următoarele motive:

Motivul de recurs referitor la nemotivarea hotărârii este nefondat, instanța de fond s-a raportat la toate probele depuse la dosar, iar actele administrativ-fiscale atacate nu pot fi considerate probe, ci trebuie susținute cu înscrisuri și alte dovezi.

Motivul de recurs întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. este, de asemenea, nefondat.

Suma de 26.288 lei este deductibilă fiscal, conform art. 21 alin.(1) Cod fiscal, nefiind o condiție a deductibilității cheltuielii, obținerea de venituri, ci doar legătura de cauzalitate între cheltuială și veniturile pe care contribuabilul și le propune să le realizeze.

În privința cheltuielilor cu reparațiile la clădiri, sunt deductibile deoarece înlocuirea obiectelor sanitare, a faianței și gresiei într-un grup sanitar nu poate reprezenta o investiție efectuată în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali, care mărește gradul de confort și ambient.

Referitor la baza impozabilă stabilită suplimentar în sumă de 111.085 lei, expertiza contabilă arată în mod categoric că la stabilirea acesteia nu s-a ținut seama de această sumă.

4.2.4. Nu sunt datorate accesoriile pe perioada de la apariția Legii nr. 230/2004 și până la o dată ulterioară, adresa invocată nu este izvor de drept, iar legile aplicabile nu prevăd ca pentru obligațiile bugetare restante la 31.12.2003, neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, care au făcut ulterior obiectul scutirii la plată după data autorizării schemei de stat de către Consiliul Concurenței se calculează și se datorează dobânzi și penalități de întârziere.

În ceea ce privește motivul de recurs referitor la sumele datorate pentru învățământul de stat, nu este dezvoltat, neindicându-se în ce constă eroarea asupra situației de fapt.

Referitor la vărsămintele de la persoane juridice pentru persoane cu handicap neîncadrate, recurenta nu se referă la motivarea instanței de fond, care vizează nelegalitatea actului de control sub aspectul depășirii perioadei ce putea face obiectul inspecției fiscale, anterior datei de 1.01.2005, cu încălcarea dispozițiilor art. 98 din O.G. nr. 92/2003.

Cu privire la taxele și tarifele pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare, recurenta are aceeași poziție, de ignorare, a considerentelor hotărârii instanței de fond.

Considerentele Înaltei Curți – instanța competentă să soluționeze calea de atac exercitată.

Recursul este nefondat.

Cu privire la motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 6 C. proc. civ.

Instanța de fond a descris situația de fapt pe baza documentelor depuse la dosar și a indicat temeiul de drept pentru fiecare punct al deciziei contestate.

Probele administrate în cauză au fost apreciate în întregul lor de către prima instanță, care a stabilit, în cadrul fiecărei analize, dacă actele administrativ-fiscale au fost întocmite legal și în această situație nu a ținut seama de concluziile expertului sau a constatat nelegalitatea acestor acte, caz în care, hotărârea s-a întemeiat și pe concluziile expertizei, alături de înscrisurile depuse de reclamant.

În ceea ce privește motivele de recurs întemeiate pe dispozițiile art. 304 pct. 9 și art. 304^1 C. proc. civ.

1.2.1. Referitor la suma de 26.288 lei, reprezentând cheltuieli

Suma în discuție este deductibilă fiscal, deoarece a fost cheltuită în scopul realizării de venituri, chiar dacă nu au fost facturate clientului. Suma nu poate fi decontată de A.M.C.S.I.T., deoarece a provenit din fonduri proprii și nu din subvenții.

Referitor la cheltuielile cu reparaţiile în cuantum de 71.071 lei

Instanţa de fond a reţinut, pe baza înscrisurilor depuse la dosar, că lucrările au constat în reparaţii, respectiv înlocuirea unor materiale, piese, etc. existente, cu altele noi. S-au executat, într-adevăr, lucrări de montare faianţă, gresie şi plafon, dar acestea reprezintă lucrări de înlocuire a materialului vechi şi nu intră în categoria investiţiilor, ci a întreţinerii şi reparaţiilor.

Referitor la baza impozabilă stabilită prin Raportul de inspecţie fiscală nr. 729 din 28.01.2009

Potrivit Sentinţei nr. 485/2009 a Tribunalului Dolj, modificată prin Decizia nr. 420/2009 a Curţii de Apel Craiova, prejudiciul a fost stabilit la suma de 62.970,72 lei cu TVA, în loc de 111.085 lei, cât era stabilit iniţial. Reclamanta a înregistrat în contabilitate suma de 111.085 lei pe care ulterior a corectat-o, în sensul celor arătate în Decizia nr. 420/2009 a Curţii de Apel Craiova. Expertul a demonstrat că bazei impozabile pentru impozitul pe profit de 322.893,57 lei, îi corespunde un impozit pe profit de 51.663 lei, în timp ce inspecţia fiscală a stabilit că baza impozabilă este de 467.725 lei, iar impozitul pe profit este în cuantum de 74.836 lei. Inspecţia fiscală, conform calculelor prezentate de expert, nu a luat în considerare suma reprezentând prejudiciu, iar aceasta nu a prezentat un alt calcul în afara celui arătat de expert.

Referitor la aplicarea prevederilor Legii nr. 230/2004, în ceea ce priveşte: calculul accesoriilor pentru obligaţiile bugetare restante la data de 31.12.2003 şi neachitate la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004, pe perioada intrării în vigoare a Legii nr. 230/2004 şi data operării scutirii la plată; vărsămintele din profitul net al regiilor autonome, impozitul pe salarii, sumele datorate privind protecţia socială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, C.A.S. angajator, C.A.S. asiguraţi, şomaj angajator, şomaj asiguraţi, C.A.S.S. asiguraţi. Accesoriile pe perioada apariţiei Legii nr. 230/2004 şi până la data operării scutirii de plată sunt nedatorate, cum bine a reţinut şi instanţa de fond. Reclamanta a beneficiat de scutire de la plata obligaţiilor restante la 31.12.2003 şi, în mod logic, nu mai poate fi obligată la plata accesoriilor acestor obligaţii înainte de 31.12.2003 sau după această dată. Este de reţinut că, până în momentul controlului, organul fiscal a emis certificate din care rezultă că reclamanta nu are datorii la bugetul de stat, astfel încât, în perioada 2004-2009, nu au fost calculate asemenea obligaţii fiscale restante. Adresa nr. 898876 din 18.12.2008 emisă de A.N.A.F. este contrară scopului Legii nr. 230/2004 şi a dispoziţiilor art. 123 C. proc. fisc., accesoriile putând fi datorate numai în cazul amânărilor sau eşalonărilor la plată şi nu în cel al scutirii. Argumentele sunt aceleaşi şi în cazul obligaţiilor fiscale enumerate la acest punct al considerentelor.

Referitor la contribuţia pentru învăţământul de stat

Se arată în motivele de recurs că instanţa de fond a reţinut o situaţie de fapt eronată, fără a se descrie care ar fi situaţia de fapt reală, astfel încât neexistând o dezvoltare a acestui motiv de recurs, nu se poate analiza de către prezenta instanţă.

Referitor la vărsămintele de la persoane juridice pentru persoane cu handicap neîncadrate

Prima instanţă a reţinut, în mod corect, că a fost extinsă perioada de verificare pentru anii 2004-2005, deşi debitul supus analizei a vizat perioada 2006-2008, astfel încât nu a putut să ia în considerare suma în cuantum de 38.896 lei. Motivele de recurs nu se referă la aceste considerente, ci reiau argumentarea din întâmpinare şi din actele administrativ-fiscale contestate, fără a combate cele învederate de instanţa fondului. Verificând actele dosarului, se observă că suma în discuţie este anterioară datei de 1.01.2005 şi nu poate fi considerată ca reprezentând debit.

Referitor la taxele şi tarifele pentru eliberarea de licenţe şi autorizaţii de funcţionare

Instanţa de fond a reţinut că debitul a fost achitat. Recurenta nu a adus nicio probă în sens contrar, mai mult, a arătat în mod neechivoc că reclamanta înregistrase o taxă virată în plus în sumă de 1.194 lei.

Cuvânt-înainte

Pornind de la considerentul că dreptul concurențial este cel care creează condițiile pentru existența și menținerea unei economii de piață funcționale, lucrarea de față se dorește a fi un ghid practic, care să pună la dispoziția practicienilor o culegere de acte normative în materia dreptului concurenței, o serie de exemple de hotărâri judecătorești naționale în materie, precum și breviarul practicii Curții de la Luxemburg, structurat pe materiile principale și pe industrii.

Realizarea acestui ghid s-a născut din nevoia de a structura reglementările și practicile existente în materia dreptului concurenței.

România este membră a Uniunii Europene iar respectarea acquis-ului este obligatorie.

În materia dreptului concurenței, competențele Uniuni Europene sunt exclusive, normele dreptului european aplicându-se direct la nivel național.

Pentru a institui „un sistem care împiedică denaturarea concurenței pe piața internă", Uniunea Europeană stabilește reguli care impun jurisdicțiilor naționale să aplice dreptul european în materia dreptului concurenței.

Pentru o bună funcționarea a pieței concurențiale, România a reglementat în 1996, prin Legea concurenței, interzicerea înțelegerilor și practicile concertate, abuzul de poziție dominantă și controlul concentrărilor economice. Deși legislația din România transpune bună parte din acquis, părțile și instanțele pot invoca prevederi și explicitări directe în materie, direct din acquis.

Pornind de la prevederile în domeniul politicii concurenței referitoare la interzicerea înțelegerilor dintre agenții economici (art. 101 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), interzicerea abuzului de poziție dominantă (art. 102 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene) și interzicerea ajutoarelor de stat (art. 107 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), dreptul concurențial se dorește a stabili un set de reguli aplicabile la nivelul întreprinderilor, a crea garanții de respectare a politicii concurențiale, o garanție în realizarea unei piețe interne libere și dinamice.

Conchidem prin a arătă că demersul nostru de a realiza o culegere de acte normative în materia dreptului concurenței este de un real folos. Apreciem că lucrarea este de un real sprijin pentru cititorii care au preocupări în domeniul practicii dreptului concurenței sau în alte materii interferente acestui domeniu.

Referitor la accesoriile obligaţiilor bugetare, întrucât reclamanta nu datorează debitul principal, nu sunt datorate astfel de accesorii

Faţă de acestea, în drept, nefiind întrunite motivele de recurs, în temeiul art. 312 alin. (1) teza a II-a C. proc. civ. şi art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, modificată şi completată, urmează a se respinge recursul ca nefondat.

25. Cheltuieli eligibile pentru determinarea intensităţii ajutorului de stat. Contradicţie între actele şi rapoartele de constatare. Caracterul juridic al notelor de constatare ale inspectorilor Consiliului Concurenţei. Principiul neretroactivităţii legii

Constituţia României, art. 15 alin. (2)
O.U.G. nr. 24/1998, art. 14[1]
Legea nr. 554/2004, art. 2 alin. (1) lit. c)

Notele de constatare nu sunt acte administrative de autoritate; ele nu au o existenţă de sine stătătoare conform art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, ci reprezintă numai constatări utile în cadrul activităţii şi de strângere a informaţiilor.

Prevederile art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998 au intrat în vigoare la data de 11 iunie 2004. Astfel, textul legal nu poate fi incident întregului an 2004, ce reprezintă perioada pentru care s-a calculat ajutorul de stat, întrucât ar însemna o aplicare retroactivă a legii, nesocotindu-se astfel principiul constituţional al neretroactivităţii legilor, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituţie.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 4561 din 22 octombrie 2009, nepublicată

Prin decizia nr. 184 din 30 septembrie 2005, Consiliul Concurenţei a stabilit (în cadrul pct. 13) că SC B.V. D. SRL B. a primit un ajutor de stat în valoare de 739.971 mii ROL, fără respectarea regulilor referitoare la nivelul maxim admis al intensităţii ajutorului de stat şi la realizarea de investiţii. În art. 14 al aceleiaşi decizii s-a stabilit obligaţia M.F.P., în calitate de furnizor, de a lua măsurile necesare pentru recuperarea sumei respective, precum şi a dobânzii aferente, calculată de la data la care ajutorul a fost pus la dispoziţia beneficiarului, până la momentul recuperării efective.

Legalitatea actului administrativ a fost contestată de către societatea comercială prin acţiunea introdusă la data de 7 noiembrie 2005 şi precizată ulterior. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat în principal că pârâtul a aplicat nelegal prevederile art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998, care a intrat în vigoare la data de 11 iunie 2004. A considerat că textul legal nu poate fi incident întregului an 2004, ce reprezintă perioada pentru care s-a calculat ajutorul de stat, întrucât ar însemna o aplicare retroactivă a legii, nesocotindu-se astfel principiul constituţional al neretroactivităţii legilor, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituţie. Pe de altă parte, la verificările anterioare, finalizate prin notele de constatare nr. HD din 29 septembrie 2004 şi nr. HD din 29 martie 2005, s-a stabilit de către inspectorii Inspectoratului de Concurenţă Hunedoara că reclamanta a respectat normele legale şi chiar mai poate beneficia de un ajutor de stat în valoare de 30.027.626 mii lei până la atingerea pragului de 65% al intensităţii. În sfârşit, s-a arătat că pârâtul nu şi-a îndeplinit obligaţia care îi revine conform art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998, anume aceea de a înştiinţa furnizorul de ajutoare de stat şi pe beneficiar cu privire la atingerea intensităţii maxime admise, calculată potrivit alin. (3).

Prin sentința civilă nr. 794 din 3 aprilie 2006, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins acțiunea ca neîntemeiată. Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, iar prin decizia nr. 4320/2006 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a fost admis recursul, casată sentința recurată și trimisă cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

Sintetizând motivele pentru care prima instanță de recurs a decis că se impune rejudecarea cauzei, Înalta Curte observă că acestea au vizat pe de o parte *administrarea unor probe noi și*, pe de altă parte, *examinarea tuturor apărărilor reclamantei*. Astfel, Înalta Curte a arătat că pentru clarificarea problemelor litigioase se impune depunerea la dosarul cauzei a Raportului întocmit în urma constatărilor din perioada de investigație deschisă prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 188 din 17.08.2005 și a punctului de vedere solicitat M.F.P., în calitate de furnizor, cu adresa DAAS 968 din 18 august 2005, precum și efectuarea unei expertize contabile ale cărei obiective au fost indicate în detaliu. S-a mai cerut ca, la rejudecare, să se analizeze apărările reclamantei cu privire la contradicțiile existente între datele înscrise în notele de constatare încheiate la 29.09.2004 și 29.03.2005 și concluziile ulterioare ale organelor Consiliului Concurenței, ca și cele referitoare la nerespectarea de către pârât a obligației prevăzute la art. 14^1 alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998, anume aceea de înștiințare a agentului economic asupra încetării acordării de facilități. În fine, *cu titlu de problemă de drept dezlegată*, instanța de recurs a reținut că este întemeiată apărarea societății comerciale referitoare la aplicarea retroactivă de către intimat a dispozițiilor art. 14^1 alin.(1) al O.U.G. nr. 24/1998, întrucât se nesocotește principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin.(2) din Constituție și art. 1 C. civ.

În fond după casare, cauza a fost înregistrată la Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal sub nr. 629/2/2007 și, în raport de dispozițiile art. 315 C. proc. civ., instanța a administrat proba cu înscrisuri și proba cu expertiză tehnică contabilă, raportul de expertiză fiind depus la dosarul cauzei la data de 21.09.2007, împotriva constatărilor căruia pârâtul a formulat obiecțiuni, încuviințate în parte de către instanța de judecată, expertul răspunzând obiecțiunilor formulate la data de 28.01.2008.

Prin sentința nr. 1269 din 17 aprilie 2008, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal a admis acțiunea formulată de reclamanta SC D. SRL B., a anulat parțial Decizia nr. 184/30.03.2005 emisă de pârât, în ceea ce privește art. 14, referitor la reclamantă. Pentru a pronunța această soluție, Curtea a apreciat că există o contradicție între constatările efectuate de inspectorii Inspectoratului de Concurență Hunedoara din cadrul autorității pârâte, din nota de constatare întocmită la data de 29.03.2005, cu privire la nivelul intensității ajutorului de stat primit de societatea reclamantă și Raportul raportorilor desemnați urmare a emiterii Ordinului nr. 188 din 17.08.2005, care au avut în vedere aceeași perioadă, 2003-2004. S-a mai reținut că această contradicție a fost consecința, pe de o parte, a faptului că autoritatea pârâtă a făcut aplicarea în mod retroactiv a dispozițiilor art. 14^1 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/1998, iar pe de altă parte, a faptului că raportorii desemnați au luat în considerare investiții mai mari decât cele avute în vedere de expertiză pentru perioada decembrie 1999 – 15.09.2004, în valoare de 47.408.120.626 lei, cu 123.200.596 lei mai mici decât constatările inspectorilor de concurență, din care 46.916.930.759 lei investiții în mijloace de transport și 491.189.967 investiții în alte mijloace fixe. Curtea de apel a mai arătat că, din actele depuse de autoritate, nu rezultă că în conformitate cu art. 14^1 alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998, reclamanta a fost înștiințată de atingerea intensității maxime admise, ca urmare a activității de monitorizare, lipsa acestei înștiințări fiind de natură să vatăme societatea.

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs pârâtul Consiliul Concurenţei. Recurentul şi-a sistematizat criticile formulate în cinci motive de recurs, indicând, în drept, dispoziţiile art. 304 pct. 6, 8 şi 9 C. proc. civ., precum şi dispoziţiile art. 304[1] C. proc. civ. În esenţă, recurentul combate soluţia fondului sub următoarele aspecte.

Valorizarea greşită a Notelor de constatare din datele de 29.09.2004 şi 29.03.2005. Recurentul afirmă că aceste acte nu au caracterul unor acte administrative de autoritate; nu stabilesc nimic în numele autorităţii; reprezintă numai constatări utile în cadrul activităţii de strângere de informaţii pentru monitorizarea ajutoarelor de stat; au determinat deschiderea din oficiu a investigaţiei privind intensitatea ajutorului de stat.

Constatarea fondului privind aplicarea retroactivă a dispoziţiilor art. 141 alin.(1) din O.U.G. nr. 24/1998 de către autoritate este greşită. În cuprinsul acestui motiv recurentul arată că a aplicat legea în vigoare, că nu a avut altă soluţie legală decât aceea de a lua în calcul numai ajutorul de stat primit şi investiţiile efectuate înăuntrul parametrilor temporali prevăzuţi de art. 14[1] alin. (1[1]) şi alin.(2[1]) din O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, aşa cum a fost modificată de Legea nr. 507/2004, adică perioada cuprinsă între 2.01.2003 şi 15.09.2004. În susţinerea aceleiaşi idei, recurentul mai invocă şi Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, în care s-a prevăzut în mod imperativ şi punctual ca facilităţile fiscale pentru agenţii economici din zonele defavorizate să se acorde numai celor care posedă certificat de investitor, dobândit înainte de 1.07.2003 în condiţiile prevăzute de O.U.G. nr. 24/1998, or această ordonanţă deja cuprindea limitările introduse prin art. 14[1].

Instanţa a ignorat dispoziţiile art. 13 din Legea nr. 554/2004. Recurentul afirmă că instanţa a examinat legalitatea Deciziei nr. 184 din 30.09.2005 prin prisma unor acte premergătoare încheiate în afara investigaţiei dispuse prin Ordinul nr. 188 din 17.08.2005 al preşedintelui autorităţii.

Expertiza contabilă efectuată în cauză trebuia înlăturată întrucât expertul a încălcat mai multe dispoziţii procedurale.

În dezvoltarea acestui motiv, recurentul invocă următoarele pretinse neregularităţi săvârşite de expertul contabil desemnat de instanţă: a) convocările nu au fost trimise în timp util; b) expertul nu s-a prezentat la sediul Consiliului Concurenţei unde se aflau acte şi unde se putea întâlni cu membrii echipei de investigaţie, încălcând dispoziţiile art. 208 alin. (1) C. proc. civ.; c) expertul a convocat părţile la sediul social al unui terţ, aşa încât recurentul nu a putut remite actele sale unui agent economic fără calitate în dosar; d) expertul nu a studiat personal dosarul, ci printr-un interpus; e) nu a solicitat consiliului acte relevante, ci doar acte normative publicate în Monitorul Oficial sau înscrisuri depuse deja la dosarul cauzei; f) expertul şi-a depăşit competenţa, emiţând interpretări ale textelor legale.

Instanţa a acordat cheltuieli de judecată deşi reclamanta nu a formulat o astfel de solicitare.

Prin întâmpinarea înregistrată la data de 11.05.2009, intimata a solicitat respingerea recursului ca nefondat şi obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată în recurs.

Răspunzând punctual fiecărui motiv de recurs, intimata a susţinut legalitatea soluţiei recurate pentru motivele expuse în continuare.

Critica recurentului referitoare la nevalabilitatea notelor de constatare anterioare este formulată pentru prima oară în recurs şi, de aceea, este inadmisibilă. Aceste acte sunt, în accepţiunea intimatei, acte administrative în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004 şi instanţa le-a analizat ca urmare îndrumării date prin decizia de casare.

Întreaga construcţie juridică ce priveşte aplicarea dispoziţiilor art. 14[1] alin. (1) din O.U.G. nr. 24/1998 trebuie înlăturată pentru că instanţa de recurs a tranşat irevocabil această

problemă de drept stabilind că acest text nu poate fi aplicat pentru întregul an 2004. *Recurentul însuşi este în culpă pentru nedepunerea raportului întocmit de echipa de investigaţie* şi nu poate invoca neaplicarea art. 13 din Legea nr. 554/2004 câtă vreme instanţa de fond i-a pus în vedere să depună toate înscrisurile care au stat la baza emiterii deciziei contestate. Recurentul este în culpă, în opinia intimatei, şi pentru încălcarea prevederilor art. 14[1] alin.(5) din O.U.G. nr. 24/1998, fiind corectă constatarea fondului privind vătămarea societăţii comerciale prin omisiunea de a o înştiinţa asupra încetării acordării de facilităţi.

Toate criticile privind expertiza financiar-contabilă efectuată în cauză sunt nefondate. Intimata insistă asupra faptului că atât necesitatea efectuării expertizei, cât şi obiectivele acesteia au fost stabilite de instanţa de casare. Susţine că expertul a respectat dispoziţiile procedurale iar concluziile sale nu puteau fi ignorate de judecător. Mai arată la acest punct şi că recurentul nu a solicitat o contraexpertiză, aşa încât nu mai poate formula critici împotriva expertizei.

Cheltuielile de judecată au fost solicitate şi dovedite, instanţa aplicând corect dispoziţiile art. 274 alin. (1) C. proc. civ.

Ambele părţi au depus la dosarul cauzei jurisprudenţă relevantă în materia examinată.

În temeiul art. 305 C. proc. civ. recurentul a depus Raportul de investigaţie întocmit de echipa de investigaţie în executarea Ordinului nr. 188 din 17.08.2005 emis de Preşedintele Consiliului Concurenţei. De asemenea, ambele părţi au formulat concluzii scrise prin care şi-au expus sistematizat punctul de vedere, fără a releva aspecte care să exceadă celor expuse anterior.

Examinând sentinţa atacată prin prisma criticilor formulate de recurent, a apărărilor cuprinse în întâmpinare, a concluziilor scrise, precum şi sub toate aspectele, potrivit art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că este legală, aşa încât va fi menţinută.

Intimata-reclamantă SC BV D. SRL a supus controlului de legalitate exercitat de instanţa de contencios administrativ Decizia Consiliului Concurenţei nr. 184 din 30.09.2005 privind măsurile de sprijin financiar acordate peste limita de intensitate maxim admisă agenţilor economici ce activează în zonele defavorizate, în care, la art. 14 s-a dispus ca M.F.P., în calitate de furnizor, să ia toate măsurile pentru recuperarea ajutorului de stat ilegal şi incompatibil de la intimata-reclamantă, în sumă de 739.971 mii ROL (73.997,1 RON), împreună cu dobânda aferentă calculată de la data la care ajutorul a fost pus la dispoziţia beneficiarului şi până la momentul recuperării efective. În preambulul actului administrativ examinat, la pct. 13, s-a reţinut ca motivare că societatea comercială avea dreptul să beneficieze de un ajutor de stat în cuantum de 130.030 mii ROL, în raport de valoarea investiţiei eligibile şi de nivelul maxim admis al intensităţii de 50% (intensitate maxim admisă a ajutorului de stat pentru societăţile care îşi desfăşoară activitatea în domeniul transporturilor). Autoritatea publică a considerat că investiţiile în valoare de 47.271.262 mii ROL în mijloace de transport nu reprezintă cheltuieli eligibile pentru determinarea intensităţii ajutorului de stat. Conform pct. I (1) din decizie, procedura de monitorizare efectuată de Consiliul Concurenţei s-a desfăşurat în perioada martie – iunie 2005, iar în privinţa intimatei-reclamante verificările au vizat ajutorul de stat acordat în perioada anilor 2003 – 2004, în valoare totală de 867.732 mii ROL. Pentru argumentele expuse anterior, judecătorul Curţii de apel a apreciat că actul administrativ atacat este nelegal şi se impune a fi anulat. Toate motivele de recurs formulate sunt nefondate pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Cele două note de constatare, din datele de 29.09.2004 şi 29.03.2005, au fost întocmite de inspectori de concurenţă din cadrul Consiliului Concurenţei, Inspectoratul de Concurenţă H., ambele fiind favorabile intimatei-reclamante. În combaterea acestui motiv de recurs, intimata

a susținut că se referă la apărări noi și, prin urmare, este inadmisibil. Înalta Curte va înlătura această apărare, observând că toate aspectele învederate de recurent au mai fost expuse de acesta atât în primul ciclu procesual, cât și la rejudecare. Contrar celor susținute de recurent, prima instanță nu a stabilit că cele două note de constatare reprezintă acte administrative de autoritate. Ele nu au o existență de sine stătătoare, nefiind acte administrative în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, cum greșit susține intimata, cea de-a doua notă de constatare fiind chiar menționată, ca act premergător, în decizia atacată.

Problema sesizată corect de judecătorul fondului vizează neconcordanța evidentă dintre concluziile acestor note și cele cuprinse în actul administrativ atacat. Astfel, în nota de constatare din 29.03.2005, care a stat la baza emiterii deciziei, inspectorii de concurență au reținut că „agentul economic mai poate beneficia de 30.027.626 mii lei ajutor de stat până la atingerea pragului de 65% al intensității". Evident că ulterior, urmare procedurii de monitorizare desfășurată în perioada martie – iunie 2005, inspectorii de concurență puteau adopta o altă soluție, cu condiția însă ca aceasta să nu contravină dispozițiilor legale, după cum se va arăta în continuare.

Constatarea fondului referitoare la faptul că autoritatea publică a aplicat în mod retroactiv dispozițiile art. 14^{1} alin. (1) din O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, text legal introdus prin Legea nr. 239/2004 pentru completarea O.U.G. nr. 24/1998, publicată în Monitorul Oficial nr. 514 din 8.06.2004, este legală. Cum s-a arătat, aceasta reprezintă o problemă de drept dezlegată de instanța de recurs în primul ciclu procesual, iar potrivit art. 315 alin. (1) C. proc. civ. *„În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate, precum și asupra necesității administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătorii fondului"*. Prin urmare, judecătorul fondului nu mai putea face alte aprecieri asupra modalității de aplicare a textului în discuție, fiind obligat să analizeze pricina prin prisma dezlegării enunțate. De altfel, în considerentele hotărârii examinate s-a indicat *in claris* art. 315 C. proc. civ. ca temei al soluției adoptate, acest aspect nefiind combătut de recurent prin motivele de recurs.

Al treilea motiv de recurs este vădit nefondat. Atât prin încheierea de la data de 20.02.2007, cât și prin cea pronunțată la data de 3.04.2007, judecătorul fondului a pus în vedere recurentului-pârât să depună la dosarul cauzei întreaga documentație, în sensul art. 13 din Legea nr. 554/2004, însă Consiliul Concurenței nu s-a conformat. În considerentele sentinței atacate se menționează, de asemenea, această atitudine procesuală a Consiliului Concurenței. Abia în recurs, în cadrul probei cu înscrisuri, recurentul a depus Raportul de investigație întocmit de echipa constituită ca urmare a emiterii Ordinului nr. 188 din 17.08.2005 de către Președintele Consiliului Concurenței. Prima instanță a examinat pricina prin prisma tuturor probelor administrate nemijlocit, iar faptul că raportul în discuție nu a fost analizat este determinat numai de culpa autorității. De altfel, examinând ea însăși acest raport, Înalta Curte constată că nu aduce niciun element nou, de natură a schimba soluția adoptată, concluziile sale fiind preluate *tale quale* în decizia administrativă atacată.

În cuprinsul acestui motiv patru de recurs, recurentul formulează mai multe critici în privința raportului de expertiză efectuat în cauză, vizând convocarea părților [lit. a)-c)], efectuarea lucrării [lit. d) -e)] și concluziile propriu-zise [lit. f)]. Potrivit dispozițiilor art. 208 alin. (1) C. proc. civ., citarea părților prin carte poștală recomandată de către expert (convocarea părților) este obligatorie numai *„dacă pentru expertiză este nevoie de o lucrare la fața locului"*. Prin urmare, dată fiind natura expertizei contabile, nu era necesară convocarea părților. Cu toate acestea, expertul a convocat părțile, de exemplu pentru data de 9.05.2007, 21.05.2007 și 20.06.2007, de fiecare dată pârâtul invocând necitarea sa cu cel puțin 5 zile

înainte de efectuarea lucrării, deşi această pretenţie nu are acoperire legală. În mod evident, pentru convocarea din 21.05.2007, reprezentantul pârâtului, prezent în şedinţa publică de la 15.05.2007, nu poate invoca niciun impediment, fiindcă a avut posibilitatea de a lua personal cunoştinţă despre această dată din cererea expertului aflată la dosarul cauzei.

Nici susţinerea referitoare la convocarea pârâtului la sediul social al unui terţ nu are suport. Părţile au fost convocate la o adresă care este menţionată şi în preambulul raportului de expertiză, ca fiind domiciliul expertului contabil. Faptul că la aceeaşi adresă figurează şi sediul unei societăţi comerciale este complet lipsit de relevanţă din perspectiva examinată.

Pe aceeaşi linie, a lipsei de consistenţă, se înscrie şi afirmaţia recurentului că expertul ar fi delegat o altă persoană pentru copierea documentelor relevante, neindicându-se norma pretins încălcată prin acest procedeu.

Este vădit tendenţioasă susţinerea recurentului referitoare la faptul că expertul i-ar fi solicitat doar acte normative. Dimpotrivă, în toate convocările trimise Consiliului Concurenţei, expertul contabil a inserat „rugămintea" de a i se comunica toată documentaţia relevantă, iar recurentul avea *obligaţia,* potrivit art. 208 alin.(2) C. proc. civ. să contribuie la efectuarea lucrării cu „orice lămuriri".

În fine, verificând concluziile raportului de expertiză contabilă, Înalta Curte constată că acestea s-au limitat la cele trei obiective fixate de instanţă, conform îndrumărilor din decizia de casare şi nu conţin aprecieri ale expertului asupra normelor juridice aplicabile. În măsura în care recurentul-pârât nu era mulţumit cu concluziile expertizei, nici după întregirea lucrării, avea obligaţia, potrivit art. 212 alin. (2) C. proc. civ. să solicite o expertiză contrară, după cum bine sesizează intimata în întâmpinare, ceea ce nu a făcut, acceptând să pună concluzii pe fondul pricinii în aceste condiţii.

Şi motivul de recurs referitor la cheltuielile de judecată este vădit nefondat. Atât în cererea de chemare în judecată, cât şi în concluziile scrise depuse la rejudecare, s-au solicitat cheltuieli de judecată, aşa încât, în mod corect, făcând aplicarea art. 274 alin.(1) C. proc. civ. Curtea de apel l-a obligat pe recurentul-pârât la plata sumei de 2.291,15 lei cu acest titlu.

Pentru toate considerentele expuse, în temeiul art. 312 alin. (1)-(3) C. proc. civ. se va respinge recursul de faţă ca nefondat, cu consecinţa menţinerii în întregime a sentinţei atacate.

Cât priveşte cheltuielile de judecată din calea de atac a recursului, având în vedere volumul de muncă al avocatului şi valoarea pricinii, în temeiul art. 274 alin. (3) C. proc. civ., vor fi reduse de la 6000 lei la 2000 lei.

26. Zonă defavorizată. Ajungerea la limita intensităţii maxime a ajutorului de stat. Obligaţia de a se înregistra ca plătitor de impozit pe profit

Legea nr. 143/1999, art. 21 alin. (2) lit. c)[1]
O.U.G. nr. 24/1998, art. 14^1

Potrivit prevederilor art. 14^1 din O.U.G. nr. 24/1998 agenţii economici care operează în zonele defavorizate beneficiază de facilităţi fiscale prevăzute de art. 6, până la atingerea intensităţii maxime, conform Regulamentului aprobat de Consiliul Concurenţei.

[1] Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005) a fost abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

În speță, ajutorul de stat a fost acordat pentru investiția inițială, respectiv terenuri, clădiri, echipamente ce formează baza standard până la atingerea intensității maxime admise a ajutorului de stat. În scopul rentabilizării activității, societatea a înstrăinat, cu încălcarea interdicției prevăzute de Regulamentul privind ajutorul de stat regional, un imobil ce fusese avut în vedere la stabilirea investiției eligibile, modificând astfel parametrii de măsurare a intensității ajutorului de stat. Prin urmare, aceasta avea obligația, din momentul ajungerii la limita intensității maxime a ajutorului de stat, să se înregistreze ca plătitor de impozit pe profit.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 4339 din 15 octombrie 2009, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti sub nr. 3827/2/2006, reclamanta SC G. 95 SA a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea deciziei nr. 52/9.03.2006 emisă de preşedintele acestei autorităţi, prin care s-a interzis ajutorul de stat acordat societăţii, rambursarea acestuia şi înlocuirea deciziei cu măsura prevăzută de art. 21 alin. (2) lit. (c) din Legea nr. 143/1999, precum şi suspendarea executării acestei decizii până la soluţionarea definitivă şi irevocabilă a cauzei, conform art. 15 din Legea nr. 554/2004.

Prin încheierea din data de 13.06.2006, instanţa a admis cererea de suspendare, cu motivarea că suma reţinută, prin cuantumul ei, este de natură să aducă reclamanta în imposibilitate de a achita atât restanţele către buget, cât şi alte creanţe, creând perspectiva intrării sale în stare de faliment, iar încheierea a rămas irevocabilă prin respingerea recursului de către Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

Pe fondul cauzei, în urma analizării probelor încuviinţate, Curtea de Apel Bucureşti a respins contestaţia formulată în cauză, ca neîntemeiată, reţinând că prin decizia contestată, pârâtul a decis că ajutoarele de stat acordate în conformitate cu art. 21 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 143/1999, în forma scutirii de la plata impozitului pe profit aferent activităţii desfăşurate peste limita maximă admisă, sunt ilegale şi incompatibile cu un mediu concurenţial normal. S-a mai reţinut că reclamanta a dobândit certificat permanent de investitor pentru zona defavorizată Valea Jiului, până la data de 31.12.2008, calitate în care, potrivit art. 6 din O.U.G. nr. 24/1998, beneficiază pentru investiţiile nou create de scutirea de la plata impozitului pe profit pe perioada existenţei zonei defavorizate, facilităţi fiscale care, potrivit art. 14[1] alin. (1) din acelaşi act normativ, pot ajunge la atingerea intensităţii maxime admise a ajutorului de stat regional aprobat de Consiliul Concurenţei care, în cazul IMM-urilor era de 65%. S-a mai reţinut că înstrăinarea bunului imobil, respectiv clădirea în care societatea îşi avea sediul, a determinat depăşirea intensităţii maxim admise a ajutorului de stat, iar raportul de expertiză efectuat în cauză a confirmat această concluzie a inspectorilor de concurenţă de la I.C.H., că ajutorul de stat de care reclamanta a beneficiat sub forma scutirii de impozit pe profit a fost pentru anul 2003 de 578.438,20 lei, iar pentru anul 2004 de 1.063.754,20 lei, în total 1.642.192,40 lei. Astfel, instanţa a conchis că la data de 30.06.2005, stabilită ca dată limită a perioadei controlate de către organele Consiliului Concurenţei, intensitatea maximă admisă ajutorului de stat a fost depăşită cu suma de 1.212.240,40 lei, reprezentând diferenţa dintre ajutorul de stat acordat de 1.642.192,40 lei şi ajutorul de stat maxim admis de 429.952,16 lei, expertiza constatând o intensitate brută, realizată de 248,27%, faţă de intensitatea maximă de 65%. Cum ajutorul de stat a fost acordat pentru investiţia iniţială, respectiv terenuri, clădiri, echipamente ce formează baza standard până la atingerea intensităţii maxime admise a ajutorului de stat, iar în scopul rentabilizării activităţii, reclamanta a înstrăinat un imobil ce fusese avut în vedere la stabilirea investiţiei eligibile, instanţa a concluzionat că societatea

reclamantă avea obligația, din momentul ajungerii la limita intensității maxime a ajutorului de stat, să se înregistreze ca plătitor de impozit pe profit.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs societatea comercială reclamantă, care a invocat motivul de recurs prevăzut la art. 304 pct. 9 C. proc. civ. și a susținut, în esență, că instanța de fond în mod greșit a achiesat la încadrarea făcută de Consiliul Concurenței la art. 8 alin. (1) și (2) din O.U.G. nr. 24/1998 a situației societății comerciale. Astfel, a argumentat recurenta, societatea comercială reclamantă nu s-a aflat în situația de lichidare juridică sau voluntară, ci a procedat la operațiunea de fuziune prin absorbție, ceea ce demonstrează că nu și-a încetat activitatea, ci și-a continuat-o și sporit-o.

Consiliul Concurenței a depus întâmpinare prin care a susținut, în esență, că instanța de fond a dat o hotărâre legală și temeinică, solicitând respingerea recursului formulat.

Recursul este neîntemeiat.

Așa cum s-a arătat în expunerea rezumativă făcută mai sus, prin Decizia nr. 52/2006, Consiliul Concurenței a decis ca ajutoarele de stat acordate sub forma scutirii la plată a impozitului pe profit aferent scutirii la plată a impozitului pe profit aferent activității desfășurate în zona defavorizată, peste limita admisă a intensității brute a ajutorului de stat, sunt ilegale și incompatibile cu mediul concurențial normal, în cazul mai multor societăți comerciale, între care și societatea comercială recurentă. Prin această decizie s-a stabilit că, în cazul societății comerciale recurente, valoarea ajutorului de stat ilegal și incompatibil până la data de 30 iunie 2005 a fost de 1.212.240,20 lei (RON), la care s-au calculat dobânzi de 10,75% pentru perioada 12.04. – 31.07.2005, adică 39.930,30 lei (RON). Totodată, în baza art. 194^{1} alin. (1) C. proc. fisc., cu modificările și completările din O.U.G. nr. 129/2005, s-a dispus stoparea acordării ajutoarelor de stat, iar potrivit art. 22 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, s-a dispus recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile. În esență, instanța de fond a reținut că raportul de expertiză efectuată a confirmat constatările și concluziile inspectorilor de concurență de la I.C.H., constatând că până la data de 30.06.2005, stabilită ca dată limită a perioadei controlate, societatea comercială recurată a beneficiat de un ajutor de stat acordat de 1.642.192,40 lei, din care 1.212.240,20 lei ajutor ilegal și incompatibil și 429.952,20 lei ajutor de stat maxim admisibil.

Într-adevăr, potrivit art. 14^{1} alin. (1) din O.U.G. nr. 24/1998, „agenții economici care operează în zonele defavorizate beneficiază de facilități fiscale prevăzute la art. 6, până la atingerea intensității maxime admise a ajutorului de stat conform Regulamentului aprobat de Consiliul Concurenței". Potrivit art. 6 din Regulamentul privind ajutorul de stat regional, publicat în Monitorul Oficial nr. 470/2.07.2002, eligibilitatea costurilor pentru aprecierea intensității este limitată la un ansamblu uniform de cheltuieli corespunzătoare elementelor investiției, respectiv terenuri, clădiri și echipamente ce formează baza standard a investiției. Or, în cauză, investiția a avut loc și prin achiziționarea la data de 19.03.2002 a construcției, care a fost înstrăinată ulterior prin contractul autentificat sub nr. 1630 din 12.04.2005, cu încălcarea termenului de interdicție de 5 ani, prevăzut la art. 11 din Regulament, ceea ce a modificat parametrii de măsurare a intensității ajutorului de stat, care a ajuns astfel la 248,27%, față de 65%, maximul admis în cazul întreprinderilor mici și mijlocii. Astfel, motivul de recurs prevăzut la art. 304 pct. 9 C. proc. civ., invocat de recurentă, potrivit căruia o hotărâre poate fi recurată dacă este lipsită de temei legal sau a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii, este lipsit de temei, instanța de fond realizând o interpretare și o aplicare corectă a dispozițiilor legale incidente în cauză. În concluzie, recursul va fi respins ca nefondat, sentința recurată fiind temeinică și legală.

27. Ajutorul de stat. Regim juridic aplicabil până la 1 ianuarie 2007, în sensul notificării spre autorizare de către Consiliul Concurenţei. Competenţa exclusivă în materie a Comisiei Europene după această dată

Potrivit O.U.G nr. 128/2006, scutirea la plată a obligaţiilor fiscale nu poate fi aplicată decât după autorizarea ajutorului de stat care se notifică Consiliului Concurenţei şi se acordă numai după autorizarea de către acesta, conform Legii nr. 143/1999. După aderarea României la Uniunea Europeană, 1 ianuarie 2007, o asemenea autorizare nu mai poate fi acordată de Consiliul Concurenţei care, potrivit O.U.G. nr. 117/2006, nu mai are asemenea atribuţii, această competenţă revenind Comisiei Europene. De menţionat că prin O.U.G. nr. 117/2006 s-a dispus abrogarea Legii ajutorului de stat nr. 143/1999 de la 1 ianuarie 2007, iar potrivit prevederilor tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană, dacă ajutoarele de stat nu au fost, înaintea aderării, evaluate şi autorizate de autoritatea naţională de concurenţă, urmează să fie considerate ajutoare de stat noi, ce trebuie notificate spre autorizare către Comisia Europeană.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 1484 din 18 martie 2009, nepublicată

Prin acţiunea formulată la data de 21 decembrie 2007, C.N.C.A.F.M. SA a chemat în judecată D.G.F.P. a jud. H. şi A.F.D., solicitând obligarea pârâtelor de a opera în evidenţe scutirea companiei de la plata unor obligaţii fiscale în sună de 11.988.414 lei. În motivarea cererii, reclamanta a învederat că prin O.U.G. nr. 128/2006, adoptată la 21 decembrie 2006, obligaţiile fiscale datorate de contribuabilii prevăzuţi în anexă, reprezentând impozite taxe, contribuţii, TVA şi accesorii, s-au scutit de la plată. S-a mai arătat că, deşi s-au făcut numeroase intervenţii pentru aplicarea prevederilor ordonanţei, pârâtele au refuzat să opereze în evidenţele lor scutirea la plată a obligaţiilor de plată restante şi a accesoriilor. Ulterior, prin cererea depusă la 6 februarie 2008, reclamanta a chemat în judecată, potrivit art. 57 C. proc. civ. şi Administraţia Finanţelor Publice pentru Contribuabilii Mijlocii H. în a cărei administrare a trecut compania, precum şi Consiliul Concurenţei, ca organ al statului cu atribuţii în legătură cu autorizarea scutirii la plată a obligaţiilor fiscale prevăzute de O.U.G. nr. 128/2006. La data de 21 mai 2008, reclamanta a formulat şi o cerere de chemare în garanţie a Ministerului Economiei în subordinea căruia îşi desfăşoară activitatea, ca societate comercială cu capital integral de stat.

Prin sentinţa nr. 130 din 30 iunie 2008, Curtea de Apel Alba Iulia – Secţia de contencios administrativ şi fiscal – a respins excepţiile privind lipsa calităţii procesuale pasive a pârâtelor D.G.F.P. şi A.F.P. din jud. H, precum şi cea invocată de Consiliul Concurenţei referitoare la lipsa de interes. Pe fond, instanţa a respins ca nefondate acţiunea şi cererea de chemare în garanţie. Pentru a pronunţa această hotărâre, instanţa a reţinut că prin O.U.G. nr. 128/2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 1042 din 28 decembrie 2006, s-au acordat scutiri la plata obligaţiilor fiscale principale ale societăţilor naţionale şi societăţilor comerciale la care statul este acţionar principal, aceste măsuri de natura ajutorului de stat urmând a fi notificate în numele tuturor furnizorilor de ministerul sau autoritatea publică în subordinea cărora îşi desfăşoară activitatea contribuabilii prevăzuţi în anexă. La aceeaşi dată, în acelaşi monitor, a fost publicată şi O.U.G. nr. 117 /2006 prin care, cu începere de la 1 ianuarie 2007 a fost abrogată Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Potrivit acestei ordonanţe, la 1 ianuarie 2007 va înceta de drept procedura de examinare a notificărilor înregistrate la Consiliul Concurenţei potrivit Legii nr. 143/1999, pentru care nu s-au emis decizii, încetând de asemenea şi investigaţiile în derulare. Instanţa a reţinut că nu s-a făcut dovada că ajutorul de stat acordat

reclamantei a fost notificat sau autorizat de Consiliul Concurenței, nefiind exceptat de la autorizare, potrivit prevederilor Legii nr. 143/1999, iar după 1 ianuarie 2007, data aderării României la Uniunea Europeană, procedurile privind aceste ajutoare au încetat de drept.

Împotriva sentinței a declarat recurs reclamanta C.N.C.A.F.M. SA, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie. Astfel, s-a arătat că instanța a fost în eroare, reținând că reclamanta nu a făcut dovada că ajutorul de stat acordat reclamantei a fost notificat sau autorizat Consiliului Concurenței, întrucât această obligație revenea chematului în garanție Ministerul Economiei. Referitor la această autoritate publică, reclamanta a invocat nerespectarea prevederilor art. 105 alin. (2) C. proc. civ. privind procedura de citare și faptul că ministerul nu a comunicat punctul său de vedere în legătură cu respectarea obligației privind notificarea Consiliului Concurenței. Sub acest aspect, s-a solicitat casarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță. Reclamanta a criticat sentința și cu privire la nemotivarea împrejurării dacă O.U.G. nr. 128/2006 a fost sau nu corect aplicată, dacă un asemenea act normativ produce sau nu efecte juridice înainte de aprobarea lui în parlament. În fine, ca un ultim motiv de recurs, reclamanta a susținut că în mod greșit a fost respinsă cererea de chemare în garanție a Ministerului Economiei.

Analizând actele și lucrările dosarului în raport de motivele invocate și de prevederile art. 304 și art. 304^1 C. proc. civ., Curtea va constata că recursul este nefondat, urmând a fi respins ca atare. Astfel, Curtea reține că, la data judecării în fond a cauzei, era îndeplinită procedura de citare a Ministerului Economiei, prin fax, iar consilierul juridic al D.G.F.P. H. a depus la dosar mandatul de reprezentare și pentru autoritatea publică centrală. Referitor la împrejurarea că Ministerul Economiei nu a exprimat un punct de vedere asupra solicitării reclamantei, acest aspect nu prezintă relevanță în soluționarea cauzei, instanța de fond având în vedere calitatea în care a fost introdusă în proces această instituție și faptul că, așa cum a fost redactată, cererea de chemare în garanție nu îndeplinește cerințele art. 60 C. proc. civ. Curtea va reține ca fiind corectă soluția de respingere a cererii de chemare în garanție, temeiul unei asemenea solicitări constituindu-l obligația de garanție ce revine în baza legii, a contractului ori a unei obligații de restituire. Or, între Ministerul Economiei și reclamantă nu exista nici o obligație de garanție, astfel încât instanța de fond a constatat în mod justificat că nu sunt întrunite condițiile art. 60-63 C. proc. civ.

Referitor la criticile aduse privind respingerea acțiunii ca nefondată, Curtea reține că potrivit O.U.G. nr. 128/2006, scutirea la plată a obligațiilor fiscale nu poate fi aplicată decât după autorizarea ajutorului de stat, conform legii iar în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 ajutoarele de stat se notifică Consiliului Concurenței și se acordă numai după autorizarea lor de către acesta. Din actele dosarului a rezultat că, până la 1 ianuarie 2007, data aderării României la Uniunea Europeană, Consiliului Concurenței nu i-a fost notificat spre autorizare de către Ministerul Economiei ajutorul de stat instituit în beneficiul reclamantei prin O.U.G. nr. 128/2006. După 1 ianuarie 2007, o asemenea autorizare nu mai poate fi acordată de Consiliul Concurenței, care, potrivit O.U.G. nr. 117/2006, nu mai are asemenea atribuții, această competență revenind Comisiei Europene. De menționat că prin O.U.G. nr. 117/2006 s-a dispus abrogarea Legii ajutorului de stat nr. 143/1999 de la 1 ianuarie 2007, iar potrivit prevederilor tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană, dacă ajutoarele de stat nu au fost, înaintea aderării, evaluate și autorizate de autoritatea națională de concurență, urmează să fie considerate ajutoare de stat noi, ce trebuie notificate spre autorizare către Comisia Europeană.

O altă critică adusă sentinței de reclamantă privește nemotivarea aspectului dacă O.U.G. nr. 128/2006 produce sau nu efecte juridice, a fost sau nu corect aplicată. Sub acest aspect,

Cuvânt-înainte

Pornind de la considerentul că dreptul concurenţei este cel care creează condiţiile pentru existenţa şi menţinerea unei economii de piaţă funcţionale, lucrarea de faţă se doreşte a fi un ghid practic, care să pună la dispoziţia practicienilor o culegere de acte normative în materia dreptului concurenţei, o serie de exemple de soluţii judecătoreşti naţionale şi europene, precum şi întrebări-grilă, la îndemână, structurată pe materiile principale şi pe instituţii.

Realizarea acestui ghid a ţinut cont din momentul de a structura reglementările şi practicile existente în materia dreptului concurenţei.

România este membră a Uniunii Europene şi respectarea acquis-ului este obligatorie.

În materia dreptului concurenţei, competenţa Uniunii Europene este exclusivă, normele dreptului european aplicându-se direct la nivel naţional.

Pentru a institui „un sistem care garantează că nu este denaturată concurenţa pe piaţa internă", Uniunea Europeană stabileşte reguli care impun jurisdicţiilor naţionale să aplice dreptul european în materia dreptului concurenţei.

Pentru o bună funcţionare a pieţei concurenţiale, România a reglementat, în 1996, prin Legea concurenţei, interzicerea înţelegerilor şi practicilor concertate, abuzul de poziţie dominantă şi controlul concentrărilor economice. Deşi legislaţia din România transpune bună parte din acquis, părţile şi instanţele pot invoca prevederi şi aplicarea directă a normelor direct din tratat.

Pornind de la prevederile în domeniul politicii concurenţiale referitoare la interzicerea înţelegerilor dintre agenţii economici (art. 101 Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene), interzicerea abuzului de poziţie dominantă (art. 102 Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene) şi interzicerea ajutoarelor de stat (art. 107 Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene), dreptul concurenţei îşi doreşte a stabili un set de reguli aplicabile la nivelul întreprinderilor, a căror menire de respectare a politicii concurenţiale, o garanţie în menţinerea unei pieţe interne libere şi dinamice.

Concluzionăm prin a arăta că demersul nostru de a realiza o culegere de acte normative în materia dreptului concurenţei este de un real folos. Apreciem că lucrarea este de un real sprijin pentru cei care se ocupă în domeniul practicii dreptului concurenţei sau în alte materii interferente acestui domeniu.

Curtea reţine că, potrivit art. 115 alin. (5) din Constituţie, ordonanţa de urgenţă intră în vigoare numai după depunerea sa spre dezbatere în procedură de urgenţă la Camera parlamentului competentă să fie sesizată şi după publicarea în Monitorul Oficial. Or, O.U.G. nr. 128/2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 1042 din 28 decembrie 2006, a fost depusă la Camera Deputaţilor abia la 2 aprilie 2007, ceea ce înseamnă că, la 1 ianuarie 2007, dată abrogării Legii nr. 143/1999 a ajutorului de stat, nici măcar nu intrase în vigoare.

În consecinţă, în raport de considerentele expuse mai sus, Curtea va respinge ca nefondat recursul declarat în cauză.

28. Ajutor de stat sub forma scutirii de la plata taxei de timbru social/licenţei. Necesitatea notificării

Legea nr. 143/1999, art. 11[1]
O.U.G. nr. 159/1999, art. 7[2]

Potrivit jurisprudenţei europene, nu este considerat ajutor de stat subvenţia care este acordată unui operator economic pentru a presta un serviciu de interes general, care altfel nu ar fi rentabil. Astfel de servicii pot fi considerate transportul public, telefonia publică, ambulanţa. Loteria Română îşi stabileşte însă prin regulamente proprii condiţiile de organizare a jocurilor, respectiv preţul biletelor, mizele, premiile acordate, fără a-i fi impuse obligaţii privind accesul jucătorilor la aceste jocuri şi care să facă activitatea sa nerentabilă. În consecinţă, ea nu desfăşoară o activitate de interes economic general, în sensul art. 11 din Legea nr. 143/1999.

Există piaţă concurenţială în materia jocurilor de noroc şi a pariurilor sportive. Art. 7 din O.U.G. nr. 159/1999 prevede exclusivitatea companiei naţionale L.R. doar pentru jocurile expres şi limitative menţionate – loto, expres, pronosport, loz în plic şi instant lottering – pentru altele acordându-se licenţă, dar nu şi exclusivitate. Exceptarea de la plata taxei de licenţă prevăzută de O.U.G. nr. 159/1999 nu poate fi considerată ca „ajutor existent", deoarece L.R. a început să beneficieze efectiv de respectivul ajutor odată cu organizarea jocurilor respective, adică în anul 2002 (ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 143/1999). Potrivit art. 3 din Legea ajutorului de stat nr. 143/1999, „ajutorul existent este un ajutor individual sau o schemă de ajutor care (...) a) exista înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi", iar din dispoziţiile art. 1 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 659/1999 rezultă că ajutorul existent este ajutorul pus în aplicare înainte de intrarea în vigoare a Tratatului. Măsurile de sprijin financiar acordate L.R. îmbracă forma unui ajutor individual, astfel cum este definit la art. 2 din Legea nr. 143/1999, iar nu forma unei scheme de ajutor de stat, care exista anterior acestei legi.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 4994 din 11 noiembrie 2009, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată sub nr. 7870/2/2006 pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, la data de 8.08.2006, reclamantul M.F.P. a soli-

[1] Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005) a fost abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

[2] Acest articol a fost abrogat ulterior prin art. 32 lit. b) din O.U.G. nr. 77/2009 privind organizarea şi exploatarea jocurilor de noroc (M. Of. nr. 439 din 26 iunie 2009).

citat în contradictoriu cu Consiliul Concurenței anularea deciziei nr. 154 din 10.07.2006 și suspendarea acestei decizii până la soluționarea irevocabilă cauzei. În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că emitentul deciziei nu avea competența să ia măsurile de la punctele 3 și 7, întrucât aceste măsuri privesc modificarea unor dispoziții cu putere de lege și, în consecință, doar Parlamentul putea să ia asemenea măsuri. De asemenea, s-a invocat faptul că decizia a fost emisă fără respectarea procedurii prevăzute de Legea nr. 143/1999, în sensul că, deși a existat inițial o plângere, procedura a fost declanșată din oficiu. Sub aspectul fondului, reclamantul a arătat că L.R. beneficiază de licență, prin efectul legii, pentru toate jocurile pe care le organizează, astfel încât nu se justifică plata vreunei taxe. S-a mai susținut că L.R. este scutită de obligația de plată a taxei de timbru social, conform O.U.G. nr. 195/2001, iar această scutire nu este discriminatorie, în condițiile în care L.R. are obligația de a finanța o serie de obiective de interes public național, obligații pe care celelalte instituții nu o au. Reclamantul a mai susținut că acordarea licenței prin efectul legii și scutirea de la plata taxei de timbru social nu îmbracă forma unui ajutor de stat, aceasta întrucât pentru cele două jocuri de noroc, respectiv V. și P., L.R. are exclusivitate, astfel încât nu se poate vorbi de o piață liberă. S-a mai arătat că L.R. este unic organizator pentru jocurile de noroc de tip loto, expres, pronosport, loz în plic, și *instant lottery*, nefiind vorba de o exclusivitate pentru cinci jocuri de noroc, ci pentru cinci „tipuri" de jocuri de noroc, iar V. este un joc de noroc de tip loto și P. este un joc de noroc de tip pronosport. În concluzie, a arătat că organizarea celor două jocuri de noroc nu s-a făcut pe o piață concurențială, astfel încât nu se poate vorbi de un ajutor de stat. Din aceleași motive (existența unui monopol pentru cele două jocuri de noroc) M.F.P. nu are obligația de a notifica Consiliul Concurenței.

Prin acțiunea înregistrată sub nr. 7612/2/2006 pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal – reclamanta CN L.R. SA a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, pronunțarea unei hotărâri judecătorești prin care să se dispună următoarele:

- în principal, anularea Deciziei nr. 154/10.07.2006 emisă de Consiliul Concurenței privind măsurile de sprijin financiar acordate L.R. ca nelegală și netemeinică;
- în subsidiar, anularea parțială a Deciziei nr. 154/10.07.2006 emisă de Consiliul Concurenței cu consecința reducerii cuantumului sumei de recuperat pe motiv că ajutorul sub forma exceptării de la plata taxei de licență pentru organizarea jocurilor P. și V. de către L.R. – în sumă de 18.731.050,75 RON este ajutor existent și nu ilegal cum, în mod eronat, a reținut Consiliul Concurenței.

Ca motive de nelegalitate ale deciziei nr. 154/10.07.2006, reclamanta CN L.R. SA a invocat următoarele:

Primul motiv de nelegalitate vizează nerespectarea procedurii de investigație de către pârâtul Consiliul Concurenței, respectiv regulamentul privind procedura de investigație în materia ajutorului de stat.

Al doilea motiv de nelegalitate și netemeinicie al deciziei nr. 154/2006 vizează solicitarea principală din acțiune, în sensul de a se constata că măsurile de sprijin de care a beneficiat L.R. sub forma exceptării de la plata taxei de licență și exceptarea de la obligația virării „taxei de timbru social" nu reprezintă ajutor de stat, deoarece nu sunt îndeplinite cumulativ două din cele patru condiții prevăzute de lege pentru a fi ajutor de stat în sensul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, respectiv: distorsionarea concurenței sau afectarea comerțului cu statele membre și avantajul economic.

În raport de actele depuse și de susținerile părților, în dosarul nr. 7870/2/2008, prin sentința civilă nr. 690/6.03.2007, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios adminis-

trativ şi fiscal – a admis acţiunea formulată de reclamantul M.F.P., a dispus anularea Deciziei nr. 154/10.07.2006 a Consiliului Concurenţei şi a dispus suspendarea Deciziei nr. 154/2006 până la soluţionarea irevocabilă a cauzei. Pentru a pronunţa această sentinţă, s-a apreciat că măsurile de sprijin acordate L.R. reprezintă ajutor existent şi nu ajutor ilegal, deoarece au fost acordate conform art. 7 din O.U.G. nr. 159/1999, intrată în vigoare la data de 25 octombrie 1999, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 143/1999 – 1.01.2000. Pe cale de consecinţă, s-a apreciat ca fiind un ajutor existent, că procedura de recuperare dispusă de pârâtul Consiliul Concurenţei este nelegală, deoarece în cazul ajutorului existent decizia autorităţii de concurenţă nu are efect retroactiv, şi că sunt aplicabile dispoziţiile art. 13 din Legea nr. 143/1999 privind stoparea ajutorului de stat, dispoziţii care nu au fost respectate de pârâtul Consiliul Concurenţei.

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs pârâtul Consiliul Concurenţei, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie. În faza soluţionării recursului s-a făcut cerere de intervenţie accesorie în interesul pârâtului Consiliul Concurenţei de către intervenienta R.B.A.O.P.R., solicitând admiterea recursului declarat de recurentul-pârât Consiliul Concurenţei şi, pe fond, modificarea sentinţei civile nr. 690/6.03.2007, în sensul respingerii acţiunii formulate de reclamantul M.F.P. şi menţinerea ca legală a deciziei nr. 154/2006 a Consiliului Concurenţei.

Prin decizia nr. 1223/25.03.2008 pronunţată de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţia contencios administrativ şi fiscal – s-a invocat din oficiu un motiv de recurs în raport de dispoziţiile art. 16[1] din Legea nr. 554/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 262/2007, şi s-a casat sentinţa civilă nr. 690/6.03.2007 a Curţii de Apel Bucureşti, trimiţându-se cauza spre rejudecare aceleiaşi instanţe. S-a apreciat că în cauză se impune citarea C.N. L.R. SA, în calitate de beneficiar al ajutorului de stat considerat ilegal.

În urma casării, cauza a fost înregistrată sub nr. 2972/2/2008 şi, prin încheierea din 4 noiembrie 2008, a fost conexată cu dosarul nr. 7612/2/2006 al Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – în care părţi erau reclamanta C.N. L.R. SA, pârât Consiliul Concurenţei şi intervenient A.O.P.R., obiectul fiind anularea Deciziei nr. 154/10.07.2006.

Prin sentinţa civilă nr. 237 din 22 ianuarie 2009, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a respins acţiunile conexe formulate de reclamanţii C.N. L.R. SA şi M.F.P. ca neîntemeiate şi a admis cererea de intervenţie în sensul respingerii acţiunilor ca neîntemeiate. Pentru a hotărî astfel, instanţa de fond a reţinut că, prin Decizia nr. 154/2006, s-a dispus în baza art. 194 alin. (1) C. proc. fisc. stoparea ajutorului de stat ilegal şi incompatibil, recuperarea sumei reprezentând ajutor ilegal cu dobânda aferentă, iar prin dispoziţiile art. 7 din decizia contestată, Consiliul Concurenţei a făcut unele recomandări reclamantului M.F.P., în calitate de furnizor de ajutor de stat şi în calitate de minister, care are calitatea de iniţiator în ceea ce priveşte modificarea cadrului legislativ în domeniul jocurilor de noroc.

Analizând motivele de nelegalitate a deciziei atacate, formulate de ambele părţi, instanţa de fond a constatat că acestea nu sunt întemeiate pentru următoarele considerente:

- neemiterea unei decizii de către Plenul Consiliului Concurenţei nu determină nulitatea deciziei nr. 154/2006 deoarece, pe de o parte, nu există interdicţia ca o sesizare din partea unui terţ să se transforme într-o investigaţie din oficiu, iar pe de altă parte, presupusele vicii de procedură nu sunt de natură a aduce prejudicii reclamantelor, respectiv L.R. ca beneficiară a ajutorului de stat şi reclamantului M.F.P., în calitate de furnizor al ajutoarelor declarate ilegale şi incompatibile şi faţă de care s-a dispus stoparea şi recuperarea lor;

- susținerea reclamantelor că măsurile de sprijin fiscal de care beneficiază L.R. nu reprezintă ajutor de stat, nefiind îndeplinite cumulativ două condiții din cele patru prevăzute de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, respectiv denaturarea concurenței sau afectarea comerțului cu statele membre și avantajul economic, nu poate fi primită. A apreciat prima instanță că măsurile de sprijin sunt ajutor de stat deoarece intervin pe o piață concurențială pentru care L.R. nu deține exclusivitate, fiind incluse, în mod corect, în cadrul dispozițiilor art. 7 alin. (2) din O.U.G. nr. 159/1999,respectiv „L.R. poate organiza și exploata jocuri de noroc, altele decât cele prevăzute la alin. (1) al art. 7 – pentru care deține exclusivitate. A mai constatat instanța de fond că L.R. deține exclusivitate pentru cinci jocuri de noroc, între care nu se numără cele două jocuri în discuție, respectiv videoloteria și pariloto, iar legislația actuală nu definește jocurile de noroc de tip loto sau pronosport. În aceste condiții, a apreciat curtea de apel că extinderea exclusivității conferite de dispozițiile O.U.G. nr. 159/1999 la orice jocuri de noroc care ar avea caracteristici similare jocurilor loto sau pronosport reprezintă o simplă speculație lipsită de fundament legal. S-a concluzionat în sensul că, dacă s-ar accepta o asemenea interpretare, s-ar ajunge la concluzia că L.R. are exclusivitate pentru toate jocurile de noroc, întrucât cele cinci jocuri de noroc menționate acoperă, prin caracteristicile lor, aproape toată aria jocurilor de noroc ce pot fi organizate. A mai reținut că dacă s-ar fi dorit acordarea unei exclusivități pentru toate pariurile sportive în cotă fixă, nu există nici un motiv pentru care legiuitorul să nu o spună în mod explicit, în condițiile în care noțiunea de pariuri sportive este definită în legislație, în timp ce noțiunea de jocuri „tip" pronosport nu are o sferă bine delimitată. Față de această situație, prima instanță a concluzionat că scutirile acordate prin lege pentru reclamanta L.R. intervin pe o piață concurențială, care există ca o realitate de necontestat, atâta vreme cât, încă din anul 2002, Comisia de Autorizare a Jocurilor de Noroc din cadrul M.F.P. a autorizat diferite societăți, pe întreg cuprinsul țării, să organizeze jocuri de tip loto sau jocuri tip pariuri sportive, pentru care L.R. nu deține exclusivitate, dar pentru care beneficiază de scutire de la plata taxei de licență și de la plata taxei de timbru social.

În ceea ce privește condiția avantajului economic necesară pentru a fi în prezența unui ajutor de stat, instanța de fond a apreciat că dispozițiile O.U.G. nr. 159/1999 prin care se reglementează statutul și obiectul de activitate ale reclamantei nu exclud, ci presupun obținerea de către reclamantă a unui avantaj economic, aceasta deoarece scopul constituirii L.R. este producerea de câștiguri prin stimularea dorinței de câștig a participanților, neputându-se reține că scopurile de natură socială ar elimina caracteristica principală a activității L.R.: obținerea de câștiguri pentru stat. A concluzionat instanța de fond că măsurile de sprijin de care beneficiază L.R. sunt un ajutor de stat, care trebuia notificat.

În ceea ce privește solicitarea subsidiară a reclamantei în sensul că, dacă se apreciază că suntem în prezența unui ajutor de stat, acesta este unul „existent" în sensul dispozițiilor art. 3 și art. 22 din Legea nr. 143/1999, ci nu unul „ilegal și incompatibil", instanța de fond a reținut următoarele:

- argumentul invocat de L.R. în susținerea acestei teorii este acela că scutirea de la plata taxei de licență acordată prin O.U.G. nr. 159/1999 existau anterior intrării în vigoare a Legii nr. 143/1999, fiind aplicabile dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. a) din această lege;

- acest argument nu poate fi primit, ajutorul acordat fiind un „ajutor nou" în sensul dispozițiilor art. 88 alin. (3) din Tratatul CE, având în vedere aspectul că existența acordării ajutorului a început în momentul în care cele două jocuri au început să fie desfășurate în concret, respectiv aprilie 2002 pentru V. și septembrie 2004 pentru P., deci ulterior datei de 01.01.2000;

- ajutorul de stat sub forma scutirii de la plata taxei de timbru social a fost instituit prin O.U.G. nr. 195/2001 şi s-a acordat cu începere din anul fiscal 2002, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 143/1999, fiind un „ajutor nou", deoarece, deşi acordat înainte de anul 2007 al aderării României la U.E., şi-a produs efectele şi după data aderării. Pe acest aspect a concluzionat prima instanţă că acest ajutor a fost calificat corect prin decizia contestată ca fiind ilegal şi incompatibil cu mediul concurenţial normal, faţă de lipsa notificării la Comisia Europeană.

În ceea ce priveşte cuantumul total al ajutorului de stat ilegal, care se impune a fi recuperat, instanţa de fond a constatat că acesta a fost stabilit legal prin decizia Consiliului Concurenţei, aspect confirmat de expertiza contabilă efectuată în cauză şi omologată de instanţă.

Referitor la cererea de suspendare a executării deciziei nr. 154/2006, formulată de M.F.P., prima instanţă a apreciat-o neîntemeiată, în cauză nefiind întrunite condiţiile cumulative cerute de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

Împotriva acestei sentinţe au declarat recurs reclamanţii C.L. L.R. SA şi M.F.P., solicitând ca în urma admiterii acestuia să se modifice hotărârea atacată, în sensul anulării Deciziei Consiliului Concurenţei nr. 154/10.07.2006.

În recursul său, recurenta C.N. L.R. a invocat următoarele motive de nelegalitate şi netemeinicie:

- în mod greşit s-a apreciat ca fiind îndeplinite condiţiile cumulative prevăzute de art. 1 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 pentru ca o măsură de sprijin financiar să fie considerată ajutor de stat ilegal şi incompatibil cu un mediu concurenţial normal, respectiv: să implice un transfer de fonduri către o întreprindere; să fie selectivă; să fie de natură a stabili un avantaj economic pentru beneficiar; să fie de natură a afecta comerţul cu statele UE şi să distorsioneze concurenţa. Astfel, condiţia *avantajului economic* nu este îndeplinită, deoarece o cotă importantă din profitul L.R. este repartizată, prin lege, pe obiective de interes naţional, asemenea obligaţii nerevenind întreprinderilor concurente şi fiind mult mai mari decât valoarea taxei de licenţă şi a timbrului social de la plata cărora L.R. a fost exceptată. Se precizează că, potrivit raportului de expertiză contabilă efectuat în cauză, valoarea cumulată a scutirii acordate L.R., considerată de Consiliul Concurenţei avantaj economic, este în cuantum de 50.662.333,06 RON, în comparaţie cu valoarea cumulată a vărsămintelor realizate de L.R. din profitul său net pe obiective de interes naţional, conform prevederilor legale, care se ridică la suma de 207.713.290,8 RON.

- activitatea L.R. se încadrează în categoria monopolurilor comerciale exceptate de art. 86 alin. (2) din Tratatul CE de la aplicarea regulilor privind concurenţa. Potrivit articolului menţionat, asemenea întreprinderi, producătoare de venituri pentru stat, se supun regulilor din Tratat privind concurenţa numai în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredinţată şi nu afectează schimburile comerciale într-o măsură care contravine intereselor comunităţii. Astfel, C.N. L.R., care are obligaţii importante privind finanţarea unor obiective de interes public, nu poate avea acelaşi statut cu celelalte societăţi comerciale organizatoare de jocuri de noroc, care nu au această obligaţie;

- instanţa de fond a făcut o greşită aplicare a art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999, sub aspectul neîndeplinirii condiţiei distorsionării concurenţei şi afectării comerţului cu statele membre ale UE. Astfel, includerea în aria de exclusivitate a L.R. a jocului P. (pariu sportiv tip Prosport) şi a jocului V. (joc de loterie tip Loto) s-a făcut prin O.U.G. nr. 159/1999, iar în baza art. 86 alin. (2) din Tratatul CE, aplicabil în speţă în baza art. 66 din Acordul European, activitatea exclusivă a L.R. este exceptată de la regulile dreptului concurenţei;

- în mod greşit instanţa a reţinut afectarea comerţului între statele membre, în baza art. 43 şi 49 din Tratatul CE „aplicabil direct după 1.01.2007", condiţie ce nu era îndeplinită la momentul emiterii Deciziei nr. 154/2006;

- în subsidiar s-a demonstrat că măsura de sprijin financiar acordată C.N. L.R. SA poate îmbrăca, în parte, natura unui ajutor existent care, potrivit art. 22 din Legea ajutorului de stat nr. 143/1999, nu poate fi recuperat, deoarece exista înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, O.U.G. nr. 159/1999 fiind anterioară Legii nr. 143/1999. Astfel, se impune reducerea cuantumului sumei de recuperat pentru măsura exceptării de la plata taxei de licență pentru organizarea jocurilor P.V. cu suma de 18.731.050,75 RON, ce reprezintă ajutor existent, plus dobânzile aferente.

În drept, motivele de recurs au fost încadrate de recurenta C.N. L.R. în prevederile art. 304[1] C. proc. civ.

La rândul său, recurentul M.F.P. a criticat sentința atacată pentru motivele prevăzute de art. 304 pct. 7, 9 și art. 304[1] C. proc. civ., invocând următoarele argumente:

- instanța de fond a considerat legal ca, prin decizia sa, Consiliul Concurenței să dispună M.F.P. „stoparea aplicării unor dispoziții legale", fapt ce contravine Constituției României, potrivit căreia justiția se înfăptuiește „în numele legii";
- instanța a ignorat procedura prevăzută de Legea nr. 143/1999 și de regulamentele emise în aplicarea acesteia, în ceea ce privește procedura investigației din oficiu, în sensul că o astfel de investigație trebuia decisă de Plenul Consiliului Concurenței, fapt ce nu s-a întâmplat în cauză, iar acest viciu de procedură atrage nulitatea deciziei atacate;
- au fost ignorate dispozițiile art. 7 alin. (1), (2) și (4) din O.U.G. nr. 159/1999, potrivit cărora C.N. L.R. beneficiază de licență prin efectul ordonanței, în calitate de unic organizator pe întreg teritoriul țării a jocurilor de noroc loto, expres, prosport, loz în plic și *instant lottery*, precum și a altor jocuri de noroc, astfel că aceasta nu avea obligația achitării taxei de autorizare și tot prin efectul legii reclamanta-recurentă este scutită de plata taxei de timbru social. Acest regim de taxare se justifică prin contribuțiile impuse companiei, de asemenea prin lege, pentru obiective social-culturale și de interes public național;
- au fost ignorate concluziile raportului de expertiză contabilă, potrivit căruia reclamanta L.R. nu a beneficiat de un avantaj economic (condiție a ajutorului de stat), deoarece sumele reprezentând scutiri de la plata taxei de licență, respectiv a taxei de timbru social, sunt mai mici decât sumele vărsate de această instituție, în conformitate cu scopul activității acesteia și cu obligativitatea plății anumitor taxe/contribuții la bugetul de stat, instituite prin lege suplimentar față de alți organizatori de jocuri de noroc existenți pe piață;
- nu există efecte negative asupra concurenței și comerțului între statele membre, deoarece piața produselor P. și V. este o piață exclusivă a C.N. L.R., conform O.U.G. nr. 159/1999, iar scutirile acordate de către stat nu au cum să afecteze alți competitori;
- în ipoteza în care scutirile la plata taxei de licență, respectiv a taxei de timbru social de care beneficiază C.N. L.R., ar fi considerate ajutor de stat, acestea au caracterul unui ajutor de stat existent, și nu al unui ajutor ilegal, astfel cum a fost calificat prin Decizia Consiliului Concurenței nr. 154/2006, deoarece O.U.G. nr. 159/1999 (prin care s-a prevăzut acordarea licenței pentru jocurile V. și P.) este anterioară Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Așa fiind, măsura recuperării unui astfel de ajutor este nelegală.

Analizând actele și lucrările dosarului de fond, precum și motivele de recurs invocate de recurenți, motive care sunt, în esență, comune și se încadrează, din punct de vedere procedural, în prevederile art. 304 pct. 9 și 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul este nefondat, pentru următoarele considerente:

1. Cu privire la motivul de recurs privind inexistența unei piețe relevante a serviciilor în cauză, față de împrejurarea că jocurile de P. și V. intră în aria de exclusivitate a L.R., astfel încât nu există o distorsionare a concurenței, se reține că reclamanta-recurentă C.N. L.R. nu

a făcut dovada susţinerilor sale privind deosebirile semnificative între jocurile P. şi V., pe de o parte şi celelalte jocuri de pariuri în cotă fixă şi maşinile electronice cu câştiguri ce aparţin unor operatori privaţi, pe de altă parte, rezultând din regulamentele de desfăşurare a acestor jocuri că ele se încadrează în categoriile prevăzute la art. 6 lit. d) şi a) din HG nr. 251/1999 şi sunt substituibile. Astfel, atât V. cât şi *slot-machines* intră în categoria jocurilor care implică doar hazardul, modul de generare a câştigurilor fiind aleatoriu, de către un soft, după un anumit algoritm, iar jocul P. constituie un pariu în cotă fixă, astfel cum rezultă din regulamentul acestuia. Recurenta-reclamantă nu a solicitat administrarea unei expertize tehnice prin care să dovedească existenţa unor caracteristici aparte ale acestor jocuri, faţă de cele similare, organizate de operatori privaţi licenţiaţi. Existenţa pieţei concurenţiale în acest domeniu a fost dovedită prin licenţele ce au fost depuse la dosar, acordate de M.F. altor operatori care oferă astfel de produse/servicii.

Totodată, recurenţii fac o greşită interpretare a dispoziţiilor art. 7 din O.U.G. nr. 159/1999, susţinând că pe acest articol se întemeiază exclusivitatea ce ar reveni L.R. pentru jocurile P. şi V. În realitate, exclusivitatea este prevăzută numai pentru jocurile enumerate expres şi limitativ la alin. (1) alin. (7) – loto, expres, pronosport, loz în plic şi „*instant lottery*" – pe când cele două jocuri la care se referă prezenta cauză au fost organizate în temeiul alin. (2) al aceluiaşi articol (alte jocuri), pentru acestea din urmă acordându-se licenţă, dar nu şi exclusivitate.

2. Cu privire la motivul de recurs privind inexistenţa avantajului economic, ca urmare a compensării măsurilor de sprijin acordate de stat cu sarcinile sau contraprestaţiile impuse L.R., se reţine că măsurile de sprijin fiscal acordate L.R. nu urmăresc compensarea unor costuri suplimentare sau pierderi suportate de această companie în prestarea unor servicii publice în anumite condiţii impuse de stat. Repartizarea profitului L.R. pe diferite obiective de interes naţional nu constituie un cost suplimentar al serviciilor, pe care L.R. îl suportă şi care să justifice acordarea unor compensări, ci o decizie a acţionarului unic, Statul Român, privind modul de distribuire a profitului anual final. Potrivit art. 11 din Legea nr. 143/1999, „în sensul prezentei legi, prin *serviciu de interes economic general* se înţelege acel serviciu prestat în condiţii de piaţă, pentru care există obligaţii impuse de autorităţile publice privind accesul consumatorilor în mod nediscriminatoriu şi/sau alte obligaţii impuse". În acest sens, jurisprudenţa comunitară a stabilit că nu este considerat ajutor de stat subvenţia care este acordată unui operator economic pentru a presta un serviciu de interes general, care altfel nu ar fi rentabil. Astfel de servicii pot fi considerate transportul public, telefonia publică, ambulanţa. L.R. îşi stabileşte însă prin regulamente proprii condiţiile de organizare a jocurilor, respectiv preţul biletelor, mizele, premiile acordate, fără a-i fi impuse obligaţii privind accesul jucătorilor la aceste jocuri şi care să facă activitatea sa nerentabilă. Comparaţia făcută de L.R. între suma stabilită drept ajutor de stat acordat (50.662.333,06 RON) şi suma repartizată din profitul L.R. pentru obiective de interes naţional (207.713.290,80 RON) nu este relevantă, deoarece această ultimă sumă provine din toate activităţile de jocuri de noroc desfăşurate de L.R., iar nu numai din jocurile P. şi V. (la care se referă sprijinul financiar acordat de stat).

3. În ceea ce priveşte motivul de recurs referitor la cererea subsidiară, de a fi considerată ca „ajutor existent" exceptarea de la plata taxei de licenţă prevăzută de O.U.G. nr. 159/1999, se reţine că acesta este neîntemeiat, deoarece L.R. a început să beneficieze efectiv de respectivul ajutor odată cu organizarea jocurilor respective, adică în anul 2002 (ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 143/1999). Potrivit art. 3 din Legea ajutorului de stat nr. 143/1999, „ajutorul existent este un ajutor individual sau o schemă de ajutor care (...) a) exista înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi", iar din dispoziţiile art. 1 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 659/1999 rezultă că ajutorul existent este ajutorul pus în aplicare înainte de intrarea

în vigoare a Tratatului. Măsurile de sprijin financiar acordate L.R. îmbracă forma unui ajutor individual, astfel cum este definit la art. 2 din Legea nr. 143/1999, iar nu forma unei scheme de ajutor de stat, care exista anterior acestei legi, astfel cum susţine recurenta.

4. În ceea ce priveşte motivul de recurs referitor la viciile de procedură ale investigaţiei – se reţine că sesizarea Consiliului Concurenţei s-a făcut prin plângere, de către R.B.A.O.P.R., pentru abuz de poziţie dominantă, iar pe baza unor cercetări făcute pentru rezolvarea plângerii, autoritatea de concurenţă s-a autosesizat în legătură cu măsurile de ajutor de stat acordate L.R., urmând procedura sesizării din oficiu. Neregularităţile procedurale semnalate de L.R. nu sunt sancţionate prin vreo prevedere legală sau regulamentară (Legea nr. 143/1999, regulamentele sau instrucţiunile de aplicare ale acesteia). Nulitatea absolută trebuie să fie prevăzută în mod expres de lege, iar nulitatea relativă intervine doar dacă partea care o invocă face dovada vătămării sale prin respectiva încălcare – dovadă ce nu a fost făcută de recurente, acestea participând la investigaţie şi exercitându-şi dreptul la apărare.

5. Cu privire la motivul de recurs referitor la nelegalitatea recomandărilor făcute de Consiliul Concurenţei M.F.P. în sensul eliminării dispoziţiilor legale care instituie un tratament preferenţial şi definirii ariei de exclusivitate a CN L.R. SA –, se reţine că acest paragraf din decizia atacată nu contravine reglementărilor constituţionale privind competenţele legislative, ci face referire la atribuţia de a iniţia şi elabora proiecte de legi şi ordonanţe, atribuţie pe care o are orice minister în domeniul său de activitate. În acest sens sunt dispoziţiile art. 11 şi 53 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea şi funcţionarea Guvernului şi a ministerelor, precum şi H.G. nr. 738/2003 – în vigoare la data Deciziei Consiliului Concurenţei.

Pentru considerentele menţionate, cu referire la art. 312 alin. (1) C. proc. civ., Înalta Curte constată că hotărârea atacată este legală şi temeinică, iar recursurile formulate în cauză urmează a fi respinse ca nefondate.

29. Ajutorul de stat pe piaţa produselor siderurgice CECO. Obligaţia notificării pentru societăţile din domeniul siderurgic. Aplicarea dreptului Uniunii Europene

Legea nr. 143/1999, art. 21 alin. (2) lit. b)[1]

Siderurgia constituie un domeniu de activitate supus unui regim juridic diferit în comparaţie cu situaţia altor beneficiari ai ajutorului de stat. În speţă, reclamantei îi sunt aplicabile dispoziţiile art. 9 alin. (3) din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO – completare la Acordul interimar din 1 februarie 1993, privind comerţul şi aspectele legate de comerţul din România, pe de o parte şi CEE şi CECO, pe de altă parte, conform cărora ajutorul *public în orice formă*, cu excepţia derogărilor permise conform Tratatului CECO, este incompatibil cu funcţionarea normală a acordului, în măsura în care afectează comerţul între Comunitate şi România. Această din urmă situaţie este evaluată de către o entitate competentă, care în România era Consiliul Concurenţei, iar după data aderării este Comisia Europeană.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 829 din 16 februarie 2009, nepublicată

[1] Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005) a fost abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

Prin sentinţa civilă nr. 1298 din 22 aprilie 2008 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios administrativ şi fiscal – a fost admisă acţiunea formulată de SC L. SA în contradictoriu cu Consiliul Concurenţei, instanţa anulând Decizia nr. 158/12 iulie 2006 emisă de pârât. Totodată, instanţa a luat act de renunţarea reclamantei la invocarea excepţiei de nelegalitate a dispoziţiilor Ordinului nr. 51 din 21.03.2005 emis de Consiliul Concurenţei. Pentru a pronunţa această hotărâre, instanţa a reţinut că, prin Decizia nr. 158/12.06. 2006 emisă de Consiliul Concurenţei s-a decis, în temeiul art. 21 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 143/1999, că ajutorul de stat acordat SC L. SA, sub forma scutirii la plată a unor penalităţi şi majorări de întârziere datorate bugetului de stat şi sub forma suspendării la plata TVA, este ilegal şi incompatibil cu mediul concurenţial normal, dispunându-se obligarea M.F.P. să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de stat. S-a reţinut prin decizia emisă că ajutoarele de stat de care a beneficiat societatea sunt ilegale întrucât au fost acordate de M.F.P. fără să fi fost notificate şi autorizate de Consiliul Concurenţei şi că măsurile de sprijin în speţă reprezintă un ajutor pentru restructurare. Produsele realizate de SC L. SA fac parte din produsele CECO, beneficiul ajutorului de stat pentru salvare şi/sau restructurare acordându-se numai în condiţiile respectării prevederilor stipulate de Protocolul 2 privind produsele CECO, or, SC L. SA nu este inclusă în lista societăţilor beneficiare de ajutor de stat pentru restructurare cuprinsă în strategia de restructurare a industriei siderurgice din România, conform criteriului prevăzut de protocol. A apreciat prima instanţă că prin decizia atacată a fost calificat în mod eronat ajutorul de stat de care a beneficiat SC L. SA în anii 2002-2003 ca fiind un ajutor de stat ilegal, întrucât în privinţa acestuia nu există obligaţia legală de notificare a Consiliului Concurenţei. Astfel, din interpretarea *per a contrario* a dispoziţiilor art. 23 din O.U.G. nr. 40/2002, rezultă că ajutorul de stat a cărui valoare se situează sub pragul de 50 de miliarde lei erau exceptate de la obligaţia notificării către Consiliul Concurenţei, or aceasta este situaţia ajutorului de stat constând în scutirea de la plata majorărilor şi penalităţilor de întârziere în valoare totală de 1.630.156, 4 lei, de care a beneficiat societatea în cursul anului 2002.

În ce priveşte măsura suspendării la plata TVA în valoare de 1.780.744, 9 lei, pentru perioada 03.11.2003 – 12.12.2003, pentru care reclamanta a obţinut de la M.F.P. certificatul nr. 175/29.10.2003, prima instanţă a reţinut incidenţa art. 20 din Legea nr. 143/1999 şi a Regulamentului din 6.03.2000 privind pragul de minimis al ajutoarelor de stat ce nu cad sub incidenţa obligaţiei de notificare. Astfel, a apreciat instanţa, valoarea ajutorului de stat constând în suspendarea plăţii TVA este inferioară valorii de 1 miliard prevăzută de lege, astfel încât măsura fiscală nu trebuia notificată Consiliului Concurenţei.

În ce priveşte incompatibilitatea ajutorului de stat acordat cu prevederile Protocolului 2 privind produsele CECO, prima instanţă a reţinut că, prin H.G. nr. 213/2002, a fost aprobată strategia de restructurare a industriei siderurgice din România, reclamanta fiind înscrisă în anexa 1 poziţia 12, lista cuprinsă în H.G. nr. 55/2005, la care face trimitere decizia atacată, vizând numai acele ajutoare pentru care a existat obligaţia notificării şi care au fost notificate şi autorizate de consiliul Concurenţei. Or, faptul că societatea reclamantă nu figurează înscrisă în această listă, întrucât ajutoarele de stat de care a beneficiat au fost exceptate de la obligaţia notificării, nu poate conduce la concluzia caracterului ilegal al facilităţilor fiscale pentru nerespectarea prevederilor Protocolului 2 pentru produsele CECO.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs Consiliul Concurenţei, solicitând modificarea ei în tot, în sensul respingerii acţiunii în contencios administrativ formulată de reclamanta SC L. SA pentru anularea Deciziei nr. 158/12 iulie 2006. A fost invocat motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., în dezvoltarea căruia s-a susţinut că în mod eronat instanţa de fond s-a mărginit la aprecierea legalităţii măsurilor de sprijin financiar numai din

perspectiva prevederilor legale naționale referitoare la pragul valoric în raport cu care se impune notificarea către Consiliul Concurenței a ajutorului de stat, ajungând la aprecierea nefondată că, prin înscrierea sub acest prag, ajutorul de stat primit de reclamantă ar fi legal. Limitarea instanței de fond numai la reținerea minimului valoric care impune notificarea ajutorului de stat este eronată întrucât:

1. Au fost avute în vedere numai dispozițiile generale, aplicabile tuturor agenților economici beneficiari de ajutor de stat, fără a se reține caracterul specific impus de obiectul de activitate al reclamantei – *siderurgia*, domeniu supus unui regim diferit în comparație cu situația altor beneficiari de ajutor de stat. Or, la investigație s-a avut în vedere faptul că prin Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 20/1993, România și-a luat angajamentul să respecte anumite reguli privind acordarea ajutoarelor de stat către agenții economici ce își desfășoară activitatea în România. Acest Acord European, prin art. 64 (1) (iii) și nr. 64 (2), interzice ajutorul de stat dacă acesta nu îndeplinește cerințele pentru autorizare, în conformitate cu legislația și practica Uniunii Europene privind ajutorul de stat.

Consiliul de Asociere România – Uniunea Europeană, prin Decizia nr. 4 din 1 ianuarie 2001, a adoptat Regulile de implementare pentru evaluarea ajutorului de stat potrivit art. 9 al Protocolului 2 privind produsele CECO, precum și art. 64 din Acordul European pentru orice alte produse. Potrivit art. 9(3) din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO – completare la Acordul Interimar din 1 februarie 1993, ajutorul public în orice formă, cu excepția derogărilor permise conform Protocolului CECO, este incompatibil cu funcționarea normală a acordului, în măsura în care afectează comerțul între Comunitate și România. Astfel, orice ajutor de stat acordat în sectorul siderurgic din România, dacă nu se regăsește în derogările permise de Tratat, nu este permis decât în măsura în care nu afectează comerțul dintre Comunitate și România, această din urmă situație impunându-se a fi evaluată de către o entitate competentă, care în România era Consiliul Concurenței (după data aderării competența revenind Comisiei Europene). Prin urmare, concluzia primei instanțe în sensul că Protocolul nu instituie obligația notificării pentru toate ajutoarele de stat acordate societăților care activează în domeniul siderurgic și nici nu condiționează includerea societății beneficiare pe o anumită listă contravine textului art. 9 alin. (3) din Protocolul nr. 2. Aprecierea compatibilității prevăzute de acest text, în România, nu putea fi făcută decât de autoritatea abilitată, respectiv Consiliul Concurenței, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 2 din Legea nr. 143/1999, analizând ca măsurile de sprijin acordate reclamantei să nu distorsioneze sau să amenințe să distorsioneze concurența și să afecteze comerțul României cu Statele membre ale Uniunii Europene. Această cerință putea fi îndeplinită numai dacă furnizorul ar fi notificat măsurile respective către Consiliul Concurenței, în vederea autorizării *ex ante*. Astfel, înainte de acordarea ajutorului public către societatea reclamantă care activează în domeniul siderurgiei, Consiliul Concurenței trebuia să determine dacă intenția de acordare a acestuia este în conformitate cu Acordul European și anexele la acesta. Or, măsurile de sprijin financiar de care a beneficiat reclamanta nu au fost notificate *ex ante*, în vederea analizei compatibilității lor cu mediul concurențial de pe piața relevantă națională și la nivel european. Mai mult, susține recurentul, reclamanta nu figurează printre agenții economici expres desemnați pentru a beneficia de facilitățile sub forma unui ajutor de stat pentru restructurare, acest tip de ajutor fiind acordat nominal companiilor siderurgice cuprinse în „Programul național de restructurare".

2. În ceea ce privește faptul că reclamanta nu se regăsește pe listele derogatorii la care face referire art. 9 alin. (3) din Protocolul 2, s-au făcut următoarele precizări: Art. 9 alin. (4)

CAPITOLUL I. JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ

Secțiunea 1. Interferența dreptului concurenței cu alte ramuri de drept

A. Interferența cu Dreptul proprietății intelectuale și industriale

1. 1. Denigrare. Acțiune în constatarea săvârșirii actelor de concurență neloială. Prescripția dreptului la acțiune.
2. Caracterul nepatrimonial al acțiunii în concurență neloială. Lipsa procedurii prealabile a concilierii

Legea nr. 11/1991, art. 4 alin. (1) lit. d) și lit. e), art. 7 alin. (1), art. 9
C. proc. civ., art. 720[1]

1. Notificările unei societăți care conțin afirmații nereale referitoare la activitatea acesteia (faptul că ar fi singura îndreptățită să folosească anumite etichete), precum și la activitatea unei alte societăți concurente și a produselor acestora (cum că aceasta ar folosi fraudulos aceleași etichete), comunicate direct altor comercianți, deși conduita comercială loială impunea comunicarea direct producătorilor, sunt de natură să dăuneze bunului mers al entității concurente, îmbrăcând cazul tipic de denigrare, astfel că întrunește elementele constitutive ale faptei prevăzute de art. 4 lit. d) și lit. e) din Legea nr. 11/1991. Prejudiciul cauzat reclamantei este evident și are caracter cert, atât în privința existenței cât și în privința posibilității de evaluare. Astfel, societatea reclamantă este un producător renumit de vinuri distribuite pe întreg teritoriul țării, așa încât activitatea de denigrare a afectat raporturile juridice contractuale, cât și prejudicierea imaginii. Există un prejudiciu de imagine derivat tocmai din notorietatea societății reclamante în materie de produse de vinificație, astfel încât reclamanta este îndreptățită legal în a solicita daune-morale ca și compensație.

Din perspectiva dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, calea acțiunii civile este deschisă pentru orice persoană care se consideră prejudiciată prin-un act de concurență neloială, independent de calificarea acelui act ca și contravenție. Potrivit dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 11/1991, dreptul la acțiune se prescrie în termen de un an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna și pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârșirii faptei.

2. Articolul 720[1] alin. (1) C. proc. civ. instituie procedura concilierii directe în procesele și cererile în materie comercială evaluabile în bani, din interpretarea logico-juridică și literală a acestui text de lege rezultând că aplicabilitatea procedurii prealabile vizează exclusiv cererile patrimoniale, în alți termeni, toate acțiunile evaluabile în bani. Or, în cazul în care s-a solicitat constatarea săvârșirii actelor de concurență neloială, în temeiul dispo-

din Protocolul 2 prevede că, pe parcursul primilor 5 ani după intrarea în vigoare a Acordului European şi prin derogare de la art. 9 alin. (1) şi (3), România poate, în mod excepţional în ceea ce priveşte produsele siderurgice CECO, să acorde ajutor public pentru restructurare, cu condiţia ca: acestea să ducă la viabilitatea firmei beneficiare, în condiţii normale de piaţă, la sfârşitul perioadei de restructurare; valoarea şi intensitatea lui să fie strict limitate la ceea ce este absolut necesar pentru restructurarea viabilităţii şi ajutorul să fie progresiv; programul de restructurare să fie legat de o raţionalizare globală şi o reducere de capacitate în România. Perioada celor 5 ani a expirat pe 31 decembrie 1997, România obţinând o extindere a perioadei iniţiale cu o perioadă adiţională de 8 ani sau până la data aderării la Uniunea Europeană, conform Protocolului adiţional la Protocolul 2.

În considerarea prevederilor art. 2 din Protocolul Adiţional a fost întocmită Strategia de restructurare a industriei siderurgice, aprobată prin H.G. nr. 213/2002, fără ca reclamanta să fie inclusă în categoria agenţilor economici din industria siderurgică nominalizaţi. Ulterior aprobării programului de restructurare şi a planurilor de viabilitate de către Consiliul Uniunii Europene, prin H.G. nr. 55/13 ianuarie 2005 a fost aprobată Strategia revizuită de restructurare a industriei siderurgice, reclamanta nefiind inclusă în lista societăţilor beneficiare de ajutor de stat pentru restructurare. Prin urmare, nefiind vizată de Strategia de restructurare, reclamanta nu poate beneficia de niciun regim derogatoriu, în speţă fiind aplicabile numai prevederile art. 9 alin. (3) din Protocolul nr. 2, potrivit cărora ajutorul public în orice formă este incompatibil cu prevederile Acordului.

3. Instanţa de fond nu a observat că prevederile CECO au caracter specific şi se aplică numai categoriilor de agenţi economici care activează în acest domeniu, inclusiv reclamantei, nesocotind totodată dispoziţiile art. 11 alin. (3) din Constituţie potrivit cărora tratatele ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern.

4. Instanţa de fond nu a făcut nici o referire la apărarea Consiliului Concurenţei care a făcut trimitere la practica europeană intervenită după aderarea României la Uniunea Europeană în care este implicat un agent economic român din domeniul siderurgic, respectiv SC M.S.R. SA, care a fost obligat de Comisia Europeană să restituie statului român sumele primite cu titlu de exonerări de plată, amânări şi eşalonări de datorii considerate ajutor de stat a cărui compatibilitate se impunea a fi evaluată.

Intimata –reclamantă SC L. SA, prin concluziile scrise depuse la dosar, a solicitat respingerea recursului ca nefondat, susţinând, în esenţă, că sprijinul financiar ce i-a fost acordat nu depăşeşte pragul impus de legislaţia românească pentru notificare, iar în perioada acordării acestuia (2002, 2003), România nu era ţinută de obligaţii comunitare contrare legislaţiei naţionale. În opinia acesteia, instanţa de fond a soluţionat judicios cauza prin raportare la dispoziţiile naţionale, respectiv O.U.G. nr. 40/2002 pentru recuperarea arieratelor bugetare, Legea nr. 345/2002 privind taxa pe valoarea adăugată, Normele metodologice cu privire la modul de atestare a suspendării plăţii TVA la organele vamale şi chiar şi Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat – deşi a contestat un atare caracter al sprijinului financiar de care a beneficiat – acte normative care nu conţin prevederi speciale, derogatorii, aplicabile domeniului siderurgiei, sub aspectul obligativităţii notificării către Consiliul Concurenţei, nu au fost declarate neconstituţionale şi nu au fost modificate pentru că încalcă tratatele internaţionale la care România era parte (cu excepţia Legii nr. 143/1999, care a fost înlocuită cu O.U.G. nr. 117/2006, însă cu efect numai după aderarea României la Uniunea Europeană). Mai mult, susţine intimata, instanţa de fond a examinat argumentele recurenţilor cu privire la prevederile Protocolului nr. 2 privind produsele CECO, fără a le primi, întrucât decizia contestată este deficitară sub aspectul indicării în concret a dispoziţiilor acestuia pretins încălcate. De altfel,

nici trimiterile la dispozițiile art. 9 alin. (3) din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO, făcute în recurs, nu susțin ideea existenței unei divergențe de abordare față de legislația națională, în sensul creării unor reguli derogatorii în domeniul siderurgiei în ce privește pragul peste care ajutoarele de stat trebuie notificate. Interpretarea dată de recurentă dispozițiilor art. 9 alin. (3) din Protocolul 2 este abuzivă, evident fiind *că ajutorul public în orice formă* nu se confundă cu *ajutorul public în orice cuantum*, iar aprecierea legalității deciziei contestate nu se poate face în considerarea unor argumente diferite de cele ce se regăsesc în textul actului administrativ atacat, întrucât ar fi golită de sens însăși obligativitatea motivării acestuia. În justificarea acestei opinii, a făcut trimitere la „Manualul privind dreptul ajutorului de stat în România", document redactat în iulie 2005 de Consiliul Concurenței împreună cu Uniunea Europeană, din care rezultă că, în contrast cu practica europeană, în România pragul *de minimis* privea toate domeniile de activitate, fără excepție. S-a susținut, de asemenea, că SC L. SA era inclusă atât în strategia de restructurare a industriei siderurgice românești aprobată prin H.G. nr. 213/2002, figurând în Anexa nr. 1 la poziția 12, cât și în Strategia revizuită aprobată prin H.G. nr. 55/2005, conform tabelului 6, poziția 12, în lista societăților care au beneficiat de ajutoare de stat în perioada 1993 – 2004, fiind evidențiate însă doar acele ajutoare de stat care trebuiau și au fost notificate Consiliului Concurenței potrivit legilor în vigoare la momentul acordării lor. De altfel, Protocolul 2 la Acordul European prevedea la art. 9 alin. (5) doar obligația părților de a asigura transparența în domeniul ajutoarelor de stat printr-un schimb permanent de informații, fără a condiționa acordarea măsurilor financiare de includerea beneficiarilor pe o anumită listă care să fie agreată de Comisia Europeană, iar dacă recurentul nu a avut posibilitatea să analizeze compatibilitatea sprijinului anterior acordării acestuia, datorită faptului că nu a fost notificat, nu este exonerat de obligația de a face o atare analiză *ex post* prin chiar textul deciziei. Or, sub acest aspect s-a reținut doar un singur element, respectiv că societatea intimată nu este inclusă într-o anumită listă, pe care însă H.G. nr. 213/2002 nu o cuprindea. Mai mult, obligativitatea notificării nu a fost analizată, conform capitolului VII din decizie, prin prisma normelor Protocolului 2, ci prin aceea a dispozițiilor art. 15 și 16 din Legea nr. 143/1999, iar prin recurs nu este criticată analiza făcută de prima instanță prin prisma legislației naționale. A mai apreciat societatea intimată că pretinsul caz M.S.R. SA nu prezintă relevanță în cauză întrucât acesta este analizat într-un context diferit și a fost emisă doar o notificare a faptului că a fost declanșată procedura prevăzută de art. 88(2) din Tratatul CE. Pentru situația ipotetică a admiterii recursului, s-a susținut că societatea intimată nu poate fi obligată să returneze cu titlu de dobândă sumele din decizia contestată, ci doar pe acelea reieșite în urma efectuării raportului de expertiză contabilă la judecata în fond.

Analizând actele dosarului, motivul de recurs invocat de recurent și examinând cauza sub toate aspectele, conform art. 304[1] C. proc. civ., în raport cu susținerile părților și dispozițiile legale incidente în materia supusă controlului judiciar, Înalta Curte reține că recursul este fondat pentru considerentele în continuare arătate.

Facilitățile fiscale de care a beneficiat SC L. SA în anii 2002 și 2003 se încadrează în categoria ajutorului de stat, astfel cum este definit prin art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999, republicată, întrucât au fost acordate de stat prin M.F.P. din venituri publice, cu caracter selectiv, în sensul că nu sunt aplicabile tuturor agenților economici și sunt de natură să amenințe mediul concurențial, prin avantajul economic creat reclamantei, de care aceasta nu ar fi beneficiat în absența lor, sub acest aspect concluzia primei instanțe fiind corectă. În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (5) din Legea nr. 143/1999, republicată, în vigoare la data emiterii Deciziei nr. 158/2006, ajutorul de stat poate lua forma unei scheme de ajutor de stat sau a unui ajutor individual iar, în accepțiunea art. 4 din aceeași lege, ajutorul ilegal este un ajutor

de stat, altul decât unul existent sau exceptat de la obligaţia notificării conform acestei legi, acordat fără a fi fost autorizat de Consiliul Concurenţei sau acordat după ce a fost notificat, dar înainte de emiterea unei decizii în termenul legal.

Examinând legalitatea deciziei contestate prin prisma normelor legale naţionale incidente în materie, respectiv art. 23 din O.U.G. nr. 40/2002, art. 20 din Legea nr. 143/1999 şi Regulamentul din 6 martie 2000 emis de Consiliul Concurenţei, prima instanţă a apreciat că ajutorul de stat de care a beneficiat reclamanta în anii 2002 şi 2003 a fost calificat în mod eronat ca fiind un ajutor de stat ilegal, întrucât în privinţa acestuia nu exista obligaţia legală de notificare, situându-se sub pragul minim stabilit. Fiind acordate unui agent economic din ramura siderurgiei, încadrat în categoria producătorilor CECO, facilităţile în discuţie cad însă sub incidenţa acordurilor internaţionale care prevăd obligaţiile asumate de România faţă de Uniunea Europeană în ceea ce priveşte ajutoarele de stat acordate pe piaţa produselor CECO, indicate – contrar aserţiunilor reclamantei-intimate, preluate ca atare de instanţă – atât în Raportul întocmit de echipa de investigare, cât şi în decizia contestată. Prin Acordul European instituind o asociere între România, pe de o parte, şi Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de România prin Legea nr. 20/1993 şi făcând parte din dreptul intern, conform art. 11 alin. (3) din Constituţie, România s-a obligat să respecte anumite reguli privind acordarea ajutoarelor de stat către agenţii economici care îşi desfăşoară activitatea în teritoriul său. Articolul 64 alin. (1) (iii) şi art. 64 alin. (2) din acest Acord interzic ajutorul de stat dacă acesta nu îndeplineşte cerinţele pentru autorizare, în conformitate cu legislaţia şi practica Uniunii Europene privind ajutorul de stat. Potrivit art. 9 alin. (3) din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO – completare la Acordul Interimar din 1 februarie 1993, privind comerţul şi aspectele legate de comerţul din România, pe de o parte, şi Comunitatea Economică Europeană şi Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului, pe de altă parte, *ajutorul public în orice formă, cu excepţia derogărilor permise conform Tratatului CECO, este incompatibil cu funcţionarea normală a acordului, în măsura în care afectează comerţul între Comunitate şi România*. Acelaşi Protocol prevede, prin art. 9 alin. (4), că pe parcursul primilor 5 ani după intrarea în vigoare a Acordului European, prin derogare de la art. 9 alin. (1) şi (3), România poate să acorde, în mod excepţional în ceea ce priveşte produsele CECO, ajutor public pentru restructurare dacă sunt îndeplinite cumulativ condiţiile impuse de acelaşi text, anterior indicate. După expirarea acestei perioade, România a obţinut o extindere cu o perioadă adiţională de 8 ani sau până la aderarea la Uniunea Europeană, conform Protocolului adiţional la Protocolul 2, dar societatea reclamantă nu a fost inclusă în categoria agenţilor economici din industria siderurgică vizată de Strategia se restructurare aprobată prin H.G. nr. 213/2002, împrejurare confirmată atât în conţinutul acestei strategii, cât şi prin adresa nr. 156871/23 august 2005 emisă de Ministerul Economiei şi Comerţului, evidenţiată în raportul de investigaţie şi, respectiv, punctul de vedere al reclamantei însăşi la Ordinul nr. 36/2 martie 2006, referitor la declanşarea unei investigaţii din oficiu, transmis Consiliului Concurenţei şi înregistrat sub nr. 2424/13 martie 2006. În consecinţă, nefiind vizată de strategia de restructurare, reclamanta nu putea beneficia de niciun regim derogatoriu, fiindu-i aplicabile numai prevederile art. 9 alin. (3) din Protocolul 2, iar examinarea compatibilităţii prevăzute de acest text nu putea fi făcută decât de autoritatea abilitată, respectiv Consiliul Concurenţei, în exercitarea atribuţiilor prevăzute de art. 2 din Legea nr. 143/1999 şi a celor stabilite prin Regulile de implementare a prevederilor referitoare la ajutoarele de stat menţionate de art. 64 alin. (1) şi (2) din Acordul European şi art. 9 (1) (iii) şi (2) din Protocolul 2 privind produsele acoperite de Tratatul CECO, aprobate de Consiliul de Asociere România – Uniunea

Europeană prin Decizia nr. 4/2001, publicată în Monitorul Oficial nr. 615 din 20 august 2002. În conformitate cu prevederile art. 1 şi 2 din aceste reguli, acordarea ajutoarelor de stat va fi evaluată şi controlată din punctul de vedere al compatibilităţii cu Acordul European de către autorităţile de monitorizare din comunitate şi din România (Consiliul Concurenţei), iar în măsura în care ajutoarele individuale sau schemele de ajutor sunt destinate produselor incluse în Protocolul 2 la Acordul European, evaluarea se efectuează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea regulilor privind ajutorul de stat prevăzute în Tratatul CECO. Evident, o atare evaluare nu putea fi efectuată în absenţa notificării către Consiliul Concurenţei a intenţiei de acordare a ajutorului de stat, în vederea examinării *ex ante*, pentru a se determina dacă aceasta este în conformitate nu numai cu legislaţia naţională ci şi cu Acordul European. Susţinerile intimatei-reclamante, în sensul că interpretarea dată de recurent dispoziţiilor art. 9 alin. (3) din Protocolul 2 este abuzivă, întrucât acesta nu ar elimina pragul de *minimis* sub care ajutoarele de stat nu trebuie notificate, nu pot fi reţinute, textul respectiv prevăzând în mod expres incompatibilitatea cu funcţionarea normală a acordului a ajutorului public în *orice formă*, exceptate fiind doar *derogările permise conform Tratatului CECO*.

Manualul privind dreptul ajutorului de stat în România elaborat în cadrul Proiectului de Twinning Phare RO/02/1B/FI/2002 nu poate fi asimilat legislaţiei secundare adoptate de Consiliul Concurenţei, fiind fără relevanţă în aprecierea legalităţii Deciziei nr. 158/12 iulie 2006, contestată în speţă. De altfel, chiar şi autorii acestui manual cu apreciat că Regulamentul Consiliului Concurenţei privind ajutorul de salvare şi restructurare se aplică firmelor din toate sectoarele, *cu excepţia celor din sectorul cărbunelui, oţelului etc.* (p. 37). De asemenea, în subcapitolul Siderurgie (p. 62) este preluată regula că, indiferent de mărimea investiţiei, ajutorul regional este interzis în acest domeniu, făcându-se referire şi la strategia naţională de restructurare aprobată, care cuprinde numai 7 companii, iar ajutoarele orizontale în privinţa cărora s-a opinat că pot fi acordate întreprinderilor care nu fac parte din strategia aprobată, întrucât nu sunt interzise expres, sunt cu totul diferite faţă de facilităţile fiscale de care a beneficiat intimata-reclamantă. Prin urmare, recurentul a reţinut în mod corect, prin decizia contestată, că ajutoarele de stat de care a beneficiat SC L. SA, ca producător de produse CECO, sunt ilegale, întrucât au fost acordate fără să fi fost notificate şi autorizate de către acesta şi, totodată, incompatibile cu prevederile Protocolului 2 privind produsele CECO, anexă la Acordul European, hotărârea primei instanţe fiind dată cu aplicarea greşită a legii, în sensul dispoziţiilor art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

Prin expertiza contabilă – efectuată în cauză – s-a concluzionat că dobânzile capitalizate aferente sumelor ce trebuie restituite în baza Deciziei nr. 158/2006 nu au fost calculate în conformitate cu legislaţia aplicabilă în momentul emiterii acesteia, cuantumul lor fiind de numai 1.321.652,33 RON pentru facilităţile acordate prin Convenţia nr. 31/2002 şi, respectiv, 18.341,85 RON pentru ajutorul ilegal acordat sub forma suspendării la plată a TVA, al cărui cuantum a fost determinat de asemenea în mod diferit, respectiv la suma de 42.737,87 lei. Întrucât aceste concluzii nu au fost contestate la judecata în fond şi nu a fost solicitată o expertiză contrarie, în condiţiile art. 212 alin. (2) C. proc. civ., s-a impus să fie avute în vedere la adoptarea soluţiei în această etapă procesuală. În consecinţă, reţinând incidenţa în cauză a motivului de nelegalitate a hotărârii atacate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., Înalta Curte, în temeiul art. 312 alin. (1) şi (3) C. proc. civ., va admite recursul şi va modifica în parte hotărârea atacată, în sensul că va admite numai în parte acţiunea reclamantei, anulând, în parte, art. 2 al Deciziei nr. 158/12 iulie 2006 pentru sumele ce reprezintă diferenţele dintre cuantumul ajutoarelor ilegale şi al dobânzilor aferente individualizate în decizie şi cele stabi-

lite prin expertiza contabilă efectuată în cauză, diferenţe evidenţiate în dispozitivul prezentei hotărâri. Vor fi menţinute ca fiind legale toate celelalte dispoziţii ale respectivei decizii, precum şi dispoziţiile hotărârii atacate prin care s-a luat act de renunţarea de către reclamantă la invocarea excepţiei de nelegalitate a dispoziţiilor Ordinului nr. 51/21 martie 2005, emis de Consiliul Concurenţei.

30. Unităţi de cercetare dezvoltare. Ajutor de stat constând în înlesniri la plata obligaţiilor bugetare

O.U.G. nr. 26/2005, art. I pct. 12, art. II alin. (5)

Este adevărat că O.U.G. nr. 26/2005 a abrogat textul de lege pe care reclamanta şi-a întemeiat acţiunea, art. II din Legea nr. 230/2004, ce reglementa acordarea înlesnirilor la plată, însă prin Legea nr. 244/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 26/2005 s-a introdus un nou alineat, alineatul (5), care prevede că unităţile de cercetare-dezvoltare prevăzute de dispoziţiile O.G. nr. 57/2002 privind cercetarea ştiinţifică şi dezvoltarea tehnologică beneficiază de înlesnirile la plata obligaţiilor bugetare restante reglementate de acest act normativ numai după autorizarea ajutorului de stat de către Consiliul Concurenţei. Textul legal enunţat acordă, aşadar, unităţilor de cercetare-dezvoltare, după intrarea în vigoare a dispoziţiilor Legii nr. 244/2005, dreptul de a beneficia de scutiri la plata obligaţiilor fiscale restante sub forma ajutorului de stat, condiţionat de autorizarea Consiliului Concurenţei.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 549 din 3 februarie 2010, nepublicată

Prin sentinţa civilă nr. 1554/2009 pronunţată la data de 8 aprilie 2009, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a admis excepţiile lipsei calităţii procesuale pasive a pârâţilor M.F.P. şi Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică, respingând astfel acţiunea formulată de reclamanta SC N. SA, în raport de aceşti pârâţi, ca fiind introdusă împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă. A fost respinsă şi excepţia inadmisibilităţii acţiunii, pentru lipsa plângerii prealabile, invocată de A.N.A.F., iar pe fondul cauzei acţiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a pronunţa această sentinţă, instanţa de fond a reţinut că, prin acţiunea formulată, reclamanta a solicitat să se constate că este scutită de plata unor obligaţii bugetare în sumă de 1.240.855 lei, pârâtele A.N.A.F. şi A.F.P. Sector 4 urmând a fi obligate să-i recunoască acest drept şi să facă operaţiunile administrative necesare pentru recunoaşterea dreptului şi să opereze scutirea în evidenţele lor, acţiunea fiind întemeiată pe dispoziţiile art. II din Legea nr. 230/2004, care se referă la aceste înlesniri de plată, şi H.G. nr. 2089/2004, care însă nu face decât să stabilească cine poate beneficia de înlesnire şi plafonul pentru care se acordă scutirile de plată. Reţine instanţa de fond că art. II din Legea nr. 230/2004 a fost însă abrogat prin O.U.G. nr. 26/2005 – art. I, pct. 12, intrată în vigoare în aprilie 2005 şi cum până la această dată nu au fost îndeplinite formalităţile necesare pentru obţinerea înlesnirilor de plată (certificatul de obligaţii fiscale nu a fost eliberat şi nici Consiliul Concurenţei nu a avizat aceste înlesniri de plată), se consideră că nu ne aflăm în ipoteza unor înlesniri la plată acordate pentru a se putea aplica art. 2 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/2005, conform căruia numai pentru înlesnirile la plată acordate până la data intrării în vigoare a Ordonanţei se vor derula operaţiunile potrivit dispoziţiilor legale în vigoare la data acordării. În acest context, reţine instanţa de fond, nu sunt aplicabile dispoziţiile Legii nr. 244/2005 de aprobare a O.U.G.

nr. 26/2005, Lege care a menținut abrogarea art. II din Legea nr. 230/2004, adică textul de lege pe care-și întemeiază reclamanta dreptul la înlesnirile de plată. Cum înlesnirea la plată nu a fost aprobată până la data abrogării dispozițiilor art. II din Legea nr. 230/2004, reține instanța de fond, nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 2 alin. (1) și (5) din O.U.G. nr. 26/2005 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 244/2005, astfel încât în mod corect A.N.A.F. a invocat că toate actele în baza cărora se putea aproba înlesnirea la plată au fost emise ulterior și a respins cererea de acordare a acestora.

Împotriva sentinței a declarat recurs recurenta SC N. SA criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, susținând în esență, prin motivele de recurs formulate, că hotărârea a fost dată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii, fiind invocat astfel, motivul de modificare prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. Cum hotărârea recurată nu poate fi atacată cu apel, recurenta-reclamantă a solicitat examinarea cauzei sub toate aspectele, conform art. 304[1] C. proc. civ.

Recurenta-reclamantă susține în motivarea recursului că în mod eronat instanța de fond a apreciat că nu mai poate beneficia de acordarea scutirii la plata obligațiilor bugetare, întrucât art. II din Legea nr. 230/2004 a fost abrogat prin O.U.G. nr. 26/2005, deoarece Legea nr. 244/2005 de aprobare a O.U.G. nr. 26/2005 a introdus la art. II din Ordonanță un nou articol prin care unitățile de cercetare-dezvoltare beneficiau de aceste înlesniri numai după autorizarea ajutorului de stat de către Consiliul Concurenței. Or, Consiliul Concurenței a emis Decizia nr. 232 din 28 decembrie 2005 privind schema de ajutor de stat aplicabilă unităților de cercetare-dezvoltare, după care s-a încheiat și Convenția de Supraveghere nr. 9/2006 între Ministerul Educației și Cercetării și SC N. SA, Ministerul Educației și Cercetării a notificat, prin adresa nr. 20782 din 22 iunie 2006, A.F.P. Sector 4 de îndeplinirea de către SC N. SA a obiectivelor asumate, iar organele fiscale competente au emis la data de 15 martie 2007 Certificatul de obligații fiscale nr. 520855, fapt pentru care, susține recurenta, autoritatea fiscală nu mai avea motive pentru a refuza recunoașterea unui drept al reclamantei recurente de a beneficia de aceste scutiri la plata obligațiilor bugetare. În plus, arată recurenta-reclamantă, scutirea a fost aprobată prin H.G. nr. 2089/2004, hotărâre care nu și-a produs efecte sub imperiul legii vechi – Legea nr. 230/2004, etapele necesare până la operarea efectivă a scutirii având nevoie de o perioadă mai îndelungată de timp, astfel că este aplicabilă legea nouă – Legea nr. 244/2005, care a reintrodus un articol prin care să recunoască dreptul la obținerea înlesnirilor de plată restante, deci și a celor ce nu au putut fi obținute sub imperiul legii vechi.

Intimata-pârâtă A.N.A.F. a depus întâmpinare, solicitând respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței instanței de fond ca fiind legală și temeinică.

Analizând recursul formulat în raport de actele și lucrările dosarului precum și cu legislația incidentă cauzei, Înalta Curte îl va admite potrivit următoarelor considerente:

În fapt, recurenta-reclamantă a solicitat instanței de fond scutirea de la plata obligațiilor restante în sumă de 1.240.855 lei, acțiunea fiind întemeiată pe dispozițiile art. II din Legea nr. 230/2004 privind aprobarea O.G. nr. 38/2004 pentru modificarea O.G. nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică. Instanța de fond, prin hotărârea pronunțată, a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată, cu motivarea că art. II din Legea nr. 230/2004 a fost abrogat prin art. I pct. 12 din O.U.G. nr. 26/2005, până la data abrogării textului de lege nefiind îndeplinite condițiile prevăzute prin H.G. nr. 2089/2004 în art. 2, referitoare la necesitatea eliberării certificatului de obligații fiscale de către autoritatea fiscală și autorizarea schemei de ajutor de stat de către Consiliul Concurenței. Este adevărat că O.U.G. nr. 26/2005 a abrogat textul de lege pe care reclamanta și-a întemeiat acțiunea, art. II din Legea nr. 230/2004, ce reglementa acordarea înlesnirilor la plata pentru recurenta-reclamantă,

însă prin Legea nr. 244/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 26/2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 637 din 20 iulie 2005, la art. II din O.U.G. nr. 26/2005, s-a introdus un nou alineat, alineatul (5), care prevede că „*Unitățile de cercetare-dezvoltare prevăzute de dispozițiile O.G. nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările ulterioare, beneficiază de înlesnirile la plata obligațiilor bugetare restante reglementate de acest act normativ numai după autorizarea ajutorului de stat de către Consiliul Concurenței*". Textul legal enunțat acordă așadar unităților de cercetare-dezvoltare, după intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 244/2005, dreptul de a beneficia de scutiri la plata obligațiilor fiscale restante sub forma ajutorului de stat, condiționat de autorizarea Consiliului Concurenței. Consiliul Concurenței a emis Decizia nr. 232 din 28 decembrie 2005 privind schema de ajutor de stat aplicabilă unităților de cercetare-dezvoltare în baza Legii nr. 230/2004, Legii nr. 244/2005, O.U.G. nr. 26/2005 și Normelor metodologice privind acordare înlesnirilor la plata obligațiilor bugetare restante. Consecutiv emiterii Deciziei de către Consiliul Concurenței, între Ministerul Educației și Cercetării (în prezent Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului) și recurenta-reclamantă s-a încheiat Convenția de Supraveghere nr. 9/2006 al cărei obiect îl constituie evaluarea, monitorizarea și raportarea către Ministerul Educației și Cercetării – Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică a respectării programului de investiții, Ministerul Educației și Cercetării solicitând și acordarea ajutorului de stat și emiterea certificatului de obligații fiscale la data de 11 ianuarie 2007 prin adresa nr. 20013 ce a fost adresată A.F.P. Sector 4 București, certificat ce a fost eliberat la data de 15 martie 2007. Semnificativ este faptul că Decizia nr. 232 din 28 decembrie 2005 privind schema de ajutor de stat a fost emisă de Consiliul Concurenței și în baza Legii nr. 244/2005, care a adus completări O.U.G. nr. 26/2005, cu un nou text de lege, care restabilea dreptul unităților de cercetare-dezvoltare, deci și al recurentei-reclamante (aceasta fiind inclusă la poziția nr. 28 în Lista unităților de cercetare-dezvoltare aprobată prin H.G. nr. 2089/2004) ca beneficiară a înlesnirilor la plata obligațiilor fiscale restante. Cum recurenta-reclamantă a parcurs toate etapele procedurale și îndeplinește toate condițiile pentru a beneficia de înlesnirea la plata obligațiilor bugetare restante, în mod nejustificat i s-a refuzat recunoașterea acestui drept de către Autoritatea fiscală. Așadar, sunt neîntemeiate apărările formulate de intimata-pârâtă, susținerile acesteia referindu-se doar la abrogarea art. II din Legea nr. 230/2004, fără a face niciun fel de trimitere la Legea nr. 244/2005 și fără a aminti măcar despre Decizia Consiliului Concurenței.

Ca o consecință a celor expuse, recursul declarat se privește ca fondat, astfel că urmează a fi admis, iar sentința modificată în parte, în sensul că se va admite acțiunea formulată de reclamantă în contradictoriu cu pârâta A.N.A.F., care va fi obligată să recunoască dreptul reclamantei de a beneficia de scutire la plata obligațiilor bugetare restante în cuantum de 1.240.855 lei și la efectuarea operațiunilor administrative necesare acordării acestei scutiri. Se va menține restul dispozițiunilor sentinței referitoare la respingerea celorlalte capete de cerere privind plata unei penalități pentru fiecare zi de întârziere și fixarea unui termen de 10 zile pentru executarea hotărârii, sub sancțiunea amenzii conform art. 18 alin. (1), (5) și (6) din Legea nr. 554/2004, modificată și completată, în speță nefiind îndeplinite cerințele textului de lege invocat, care se referă la situația când obiectul acțiunii în contencios administrativ îl formează un contract administrativ.

31. Instituţie publică ce desfăşoară activităţi pentru care este tratată ca persoană impozabilă (activităţi de cercetare dezvoltare). Necesitatea evitării unor distorsiuni concurenţiale. Distincţiile prevăzute de art. 127 C. fisc.

C. fisc., art. 127, art. 141 alin. (2) lit. a), art. 152
H.G. nr. 44/2004, pct. 4, pct. 62 alin. (2), lit. b)
O.U.G. nr. 78/2003, art. 7 pct. 1 teza 2 şi art. 2 alin. (2), art. 15 alin. (2)

Instanţa de fond a fost în eroare atunci când a considerat că ajutorul de stat acordat unităţilor de cercetare dezvoltare strict pentru activităţile de cercetare dezvoltare ar fi condus implicit la scutirea de la plata unei taxe, în speţă a taxei pe valoarea adăugată. Unităţile care desfăşoară activităţi comerciale în vederea valorificării eficiente a rezultatelor cercetării-dezvoltării şi a produselor realizate cu parteneri externi şi interni pe baze contractuale se înregistrează la registrul comerţului. Astfel, această prevedere legală are aplicabilitate de la data de 17 septembrie 2003 şi stabileşte calitatea de plătitor de TVA a intimatei reclamante. Instanţa de fond în mod greşit a apreciat că scutirea de TVA prevăzută de art. 141 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aplicabilă până la data intrării în vigoare a Legii nr. 343/2006, s-ar aplica şi pentru activităţile economice, altele decât activităţile de cercetare-dezvoltare, pentru care intimata reclamantă avea obligaţia să se înregistreze ca plătitoare de TVA şi să colecteze TVA.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 940 din 16 februarie 2011, nepublicată

Prin sentinţa nr. 22 din 1 februarie 2010 a Curţii de Apel Suceava a fost admisă în parte acţiunea formulată de reclamanta S.C.D.P.F. în contradictoriu cu pârâta D.G.F.P. jud. Suceava şi A.N.A.F. B., în sensul că au fost anulate în parte decizia nr. 361/31.10.2008 emisă de A.N.A.F., raportul de inspecţie fiscală nr. 75315/23.07.2008 şi decizia de impunere nr. 75315 din 28.07.2008 emise de D.G.F.P. Suceava, cu privire la obligaţia de plată a sumei de 908.486 lei, reprezentând taxa pe valoare adăugată şi majorări de întârziere. Instanţa de fond a respins cererea de trimitere a cauzei la A.N.A.F. pentru soluţionarea contestaţiei administrative privind suma de 639.085 lei. Pentru a pronunţa această hotărâre, instanţa de fond a reţinut că, prin raportul de inspecţie fiscală generală nr. 75315 din 23 iulie 2008 şi decizia de impunere nr. 75315 din 28 iulie 2008, s-a stabilit în sarcina *unităţii reclamante obligaţia de plată a sumei totale de 1.547.571 lei, din care 962.699 lei reprezentând TVA aferent perioadei 15 mai 2004 – 30 iunie 2008, iar 584.972 lei reprezentând accesorii TVA. Organele de control fiscal au reţinut, în esenţă, că pentru această perioadă unitatea reclamantă nu a fost înregistrată ca plătitoare de TVA, cu toate* că nu există temei legal pentru scutirea de la plata TVA, întrucât pe lângă activitatea de cercetare – dezvoltare, unitatea desfăşoară şi activităţi economice constând în producerea şi livrarea de mere şi rachiu de fructe, că aceasta este persoană impozabilă în sensul art. 127 alin. (1) C. fisc. şi că dispoziţiile art. 141 alin. (2) lit. a) C. fisc. (în vigoare la data de 1 ianuarie 2007) prevăd că sunt scutite de TVA activităţile de cercetare dezvoltare, iar nu entităţile care desfăşoară aceste activităţi. În concluzie, s-a apreciat că nu au fost respectate prevederile art. 152 alin. (1) C. fisc., consecinţa fiscală fiind stabilirea unei diferenţe de TVA în sumă de 433.655 lei, aferentă perioadei 15 mai 2004 – 31 ianuarie 2007, pentru care s-au calculat majorări de întârziere în cuantum de 474.831 lei.

Cu privire la acest prim aspect, instanţa a reţinut că, potrivit dispoziţiilor art. 7 pct. 1 teza 2 din O.U.G. nr. 78/2003 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 290/2002 privind organizarea şi funcţionarea unităţilor de cercetare-dezvoltare în domeniile agriculturii,

silviculturii, industriei alimentare şi a Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice „Gheorghe Ionescu – Şişeşti", „unităţile de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa 1a (cum este cazul în speţă) se reorganizează ca institute, centre şi staţiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituţii publice, cu personalitate juridică, în subordinea Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice Gheorghe Ionescu – Şişeşti". Astfel, instanţa a arătat că, potrivit art. 2 alin. (2) din actul normativ indicat „cercetarea ştiinţifică şi inovarea sunt activităţi ştiinţifice, care au ca scop: gestionarea, valorificarea şi implementarea rezultatelor cercetării ştiinţifice şi ale dezvoltării tehnologice, în mod deosebit a materialelor biologice valoroase, a tehnologiilor de cultură vegetală ...", iar aceste dispoziţii se coroborează cu prevederile art. 14 lit. a) şi f), conform cărora „finanţarea activităţilor din unităţile de cercetare – dezvoltare din domeniul agriculturii, silviculturii şi industriei alimentare se realizează din venituri provenite din contracte de finanţare încheiate pe perioade multianuale pentru realizarea programelor, proiectelor de cercetare-dezvoltare şi inovare şi acţiunilor cuprinse în Planul naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare şi în programele-nucleu de cercetare, finanţate în sistem competiţional sau direct de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, ori din valorificarea produselor rezultate din activitatea de cercetare-dezvoltare, din activitatea de producere de seminţe, material săditor, furaje speciale ...".

Cu privire la calitatea de persoană impozabilă a reclamantei reţinută în raportul de inspecţie fiscală, Curtea a constatat că, potrivit dispoziţiilor art. 127 pct. 4 C. fisc., „instituţiile publice nu sunt persoane impozabile pentru activităţile care sunt desfăşurate în calitate de autorităţi publice..." excepţia prevăzută expres de lege vizând activităţile care ar produce distorsiuni concurenţiale ori acele activităţi la care fac trimitere alin. (5) şi (6) ale aceluiaşi articol. Analizând ipoteza în care activitatea reclamantei constituie o „distorsiune concurenţială", prin prisma adresei nr. 7306 din 26.11.2009 emisă de Consiliul Concurenţei, Curtea reţinut că până la aderarea României la Uniunea Europeană, cadrul legislativ naţional în materie de ajutor de stat a fost reprezentat de Legea nr. 143/1996, abrogată la data de 1.01.2007, când a intrat în vigoare O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat şi că scutirea la plata unei taxe datorată de reclamanta Staţiunea de Cercetare, Dezvoltare pentru Pomicultură Fălticeni la bugetul consolidat al statului poate intra sub incidenţa reglementărilor privind ajutorul de stat în condiţiile în care sunt îndeplinite criteriile prevăzute de art. 87 alin. (1) din TCE, respectiv pentru perioada anterioară datei de 1.01.2007, precum şi de art. 2 din Legea nr. 143/1996, în condiţiile de autorizare de către Consiliul Concurenţei. Anterior aderării la UE, Consiliul Concurenţei, în calitate de autoritate naţională competentă în materia autorizării ajutoarelor de stat, a emis în anul 2005 deciziile nr. 230 şi nr. 232/28.12.2005 privind schema de ajutor de stat aplicabilă unităţilor de cercetare – dezvoltare şi respectiv schema de ajutor conţinută de Programul Cercetare de Excelenţă – CEEX. În mod cert reclamanta a beneficiat de ambele scheme de ajutor atât în calitate de unitate de cercetare-dezvoltare, cât şi datorită Programului CEEX. Având în vedere că, începând cu data de 1 ianuarie 2007, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 343/2006 privind modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, a fost eliminată scutirea de TVA prevăzută de art. 141 alin. (2) lit. a) C. fisc. pentru activitatea de cercetare-dezvoltare şi inovare pentru realizarea programelor, subprogramelor şi proiectelor, precum şi a acţiunilor cuprinse în planul naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare şi programele-nucleu şi în planurile sectoriale prevăzute de O.G. nr. 57/2007, Curtea a admis în parte acţiunea reclamantei şi a anulat în parte decizia atacată şi actele administrative emise de D.G.F.P. Suceava, cu privire la obligaţia de plată a sumei de 908.486 lei reprezentând TVA şi majorări de întârziere.

Referitor la acel de al doilea aspect reținut de organul de control fiscal, și anume acela că unitatea trebuia să colecteze TVA pentru cantitatea de 271-052 l distilat de mere vrac, care apare în evidențe sub noțiunea „perisabilități" pentru perioada 1996-2006, scăzută din gestiune în luna noiembrie 2007, împrejurare în care s-a stabilit obligația de plată la nivelul sumei de 639.085 lei, Curtea a constatat că, în mod legal, pârâta A.N.A.F. a dispus prin decizia nr. 361/31.10.2008 suspendarea soluționării contestației, în considerarea dispozițiilor art. 214 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.

Instanța de fond a reținut că organele de inspecție fiscală au înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Rădăuți plângerea penală înregistrată sub nr. 75315/29.07.2008, în care se regăsesc aspectele consemnate în actele administrative emise de D.G.F.P. Suceava, în vederea stabilirii caracterului infracțional al faptelor săvârșite de unitatea reclamantă, așa încât, instanța a respins cererea de trimitere a cauzei la A.N.A.F. pentru soluționarea contestației administrative privind suma de 639.085 lei.

Împotriva acestei hotărâri au declarat recurs, atât reclamanta S.C.D.P.F., cât și pârâtele D.G.F.P. S. și A.N.A.F.

Recurentele D.G.F.P. S. și A.N.A.F. au criticat hotărârea atacată pentru următoarele motive:

- instanța de fond a ignorat prevederile legale potrivit cărora instituția publică este o persoană impozabilă pentru activitățile economice desfășurate, indiferent de scopul sau rezultatul acestor activități, astfel cum rezultă din prevederile art. 127 alin. (1) și (2) C. fisc.;
- instanța de fond a reținut în mod greșit, în lipsa oricăror probe în acest sens, că reclamanta a beneficiat de scheme de ajutor de stat acordate anterior aderării României la Uniunea Europeană, atât în calitate de unitate de cercetare – dezvoltare, cât și datorită Programului CEEX;
- prin decizia nr. 555/12 octombrie 2006 pronunțată de Curtea de Apel Suceava în dosarul nr. 3916/36/2006 s-a stabilit în mod irevocabil faptul că reclamanta avea obligația de a se înregistra ca plătitoare de TVA începând cu data de 17 septembrie 2003, aspect asupra căruia instanța nu s-a pronunțat, deși la dosar a fost depusă hotărârea menționată;
- instanța de fond a reținut în considerentele sentinței recurate doar aplicabilitatea dispozițiilor art. 7 pct. 1 teza 2 și art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 78/2003, ignorând cu desăvârșire prevederile art. 15 alin. (2) din același act normativ care stabilesc că *unitățile care desfășoară activități comerciale în vederea valorificării eficiente a rezultatelor cercetării-dezvoltării și a produselor realizate cu parteneri externi și interni pe baze contractuale, se înregistrează la registrul comerțului.* Astfel, această prevedere legală are aplicabilitate de la data de 17 septembrie 2003 și impune calitatea de plătitor de TVA a intimatei reclamante;
- potrivit art. 141 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, scutirea de TVA era aplicabilă numai pentru activitățile de cercetare și dezvoltare, iar nu și pentru activitățile economice, cum în mod eronat a reținut instanța de fond.

Recurentele-pârâte și-au încadrat motivele de recurs în prevederile art. 304 pct. 9 și art. 304^1 C. proc. civ.

La rândul său, reclamanta S.C.D.P. a criticat hotărârea atacată sub aspectul modului de soluționare a capătului de cerere ce viza desființarea măsurii de suspendare a contestației administrative privind impunerea sumei de 639.085 lei, apreciindu-se că instanța de fond a făcut o greșită aplicare a prevederilor art. 214 alin. (1) lit. a) C. proc. fisc. Astfel, din considerentele deciziei nr. 361/2008 (de suspendare a soluționării contestației) nu rezultă existența unor indicii temeinice privind săvârșirea unor infracțiuni, iar prin rezoluția nr. 1469/P/2008 s-a confirmat propunerea de neîncepere a urmăririi penale față de fostul director al unității,

ziţiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, cerere neevaluabilă în bani, acţiunea reclamanţilor este o acţiune nepatrimonială şi nu intră în sfera de aplicare a dispoziţiilor art. 720^{1} şi urm. C. proc. civ. Mai mult, nici cererii de obligare la despăgubiri morale, faţă de caracterul său accesoriu, fără existenţă de sine-stătătoare, nu îi sunt aplicabile prevederile art. 720^{1} C. proc. civ.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 3330 din 27 octombrie 2011, nepublicată

***Notă:** Procedura concilierii prealabile prevăzută de art. 720^{1} C. proc. civ. nu a fost preluată în Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în M. Of. nr. 545 din 3 august 2012 şi care va intra în vigoare la 1 februarie 2013.*

Prin cererea înregistrată la Tribunalul Constanţa sub nr. 187/118/2004, reclamanta SC J. SRL, în contradictoriu cu pârâtele SC E. SA şi SC VVM SA, a solicitat ca instanţa de judecată să constate săvârşirea de către pârâte a actelor de concurenţă neloială în temeiul dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, modificată prin Legea nr. 298/2001, obligarea în solidar a pârâtelor la plata sumei de 500.000.000 lei, reprezentând despăgubiri morale pentru prejudiciul cauzat prin săvârşirea de către acestea din urmă a actelor de concurenţă neloială prevăzute în art. 4 lit. d) şi lit. e) din acelaşi act normativ.

În susţinerea pretenţiilor deduse judecăţii, reclamanta a arătat că este un producător renumit de vinuri distribuite pe întreg teritoriul ţării, desfăşurându-şi activitatea comercială cu bună-credinţă şi potrivit uzanţelor comerciale cinstite, pârâtele având acelaşi tip de activitate comercială şi fiind principalii concurenţi pe piaţa naţională.

Reclamanta a arătat că a înregistrat la O.S.I.M. următoarele modele de etichete cu desene distinctive:

- etichetă pentru care s-a emis certificatul de înregistrare nr. 45745/2001;
- eticheta pentru care s-a emis certificatul de înregistrare nr. 42130/2000, certificatul de înregistrare a desenului industrial cu nr. 009940/2002, certificatul de înregistrare a desenului sau modelului industrial nr. 010923/2002, pentru etichetele Galerie Roumaine – „Fata culcată în iarbă" – şi Premiat are încheiate contracte de licenţă cu SC VTC SA care este titularul acestor mărci pentru care s-au emis certificatele de înregistrare nr. 18293/1999 şi nr. 18289/1992.

Pârâta SC E SA a înregistrat următoarele etichete:

- eticheta dreptunghiulară, care cuprinde pe un fond negru în interiorul unui chenar cu motive geometrice, în partea de sus, o elipsă în care este desenată o clădire tip hală industrială, elipsă încadrată de doi ciorchini de strugure, sub care apare denumirea de Murfatlar, precum şi alte indicii obligatorii conform legii viei şi vinului – desenul industrial nr. 11337/30.05.2002;
- eticheta pătrată având o imagine centrală cu pictură „Fata culcată în iarbă" a lui N. Grigorescu, cu semnătura pictorului, deasupra acesteia fiind înscrisă denumirea Murfatlar şi, imediat dedesubt Galerie Roumaine iar, dedesubtul picturii apare soiul vinului (Chardonnay); în stânga reproducerii tabloului este desenat un pahar – desenul industrial nr. 11275/28.08.2001;
- eticheta Galerie Roumaine (cu benzi de culoare verde) – desen industrial nr. 11276/2001;
- eticheta Premiat – desen industrial nr. 11564/22.08.2001.

Reclamanta a arătat că, începând cu data de 13.09.2002, societăţile pârâte au început o campanie concertată de denigrare, campanie care i-a cauzat un grav prejudiciu material şi de imagine, pârâtele emiţând notificări comercianţilor de produse de vinificaţie care distribuiau şi produse ale societăţii reclamante, somându-i să înceteze vânzarea acestora, produsele fiind scoase de la vânzare.

cu motivarea că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute de art. 43 din Legea nr. 82/1991 raportat la art. 289 C. proc. pen.

Din punct de vedere procedural, recurenta a invocat prevederile art. 304 pct. 1 şi art. 304[1] C. proc. civ.

Analizând actele şi lucrările dosarului de fond, precum şi motivele de recurs invocate de recurentele D.G.F.P. S. şi A.N.A.F., Înalta Curte constată că recursurile sunt întemeiate, urmând a fi admise pentru următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 127 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal *„(1) Este considerată persoană impozabilă orice persoană care desfăşoară, de o manieră independentă şi indiferent de loc activităţi economice de natura celor prevăzute la alin. (2), oricare ar fi scopul sau rezultatul acestei activităţi. (2) În sensul prezentului titlu, activităţile economice cuprind activităţile producătorilor, comercianţilor sau prestatorilor de servicii, inclusiv activităţile extractive, agricole şi activităţile profesiilor liberale sau asimilate acestora (...)"*. Cu privire la activităţile de natură economică efectuate de către intimata reclamantă, pct. 4 din H.G. nr. 44/2004 privind Normele de aplicare ale Codului fiscal, în sensul art. 127 C. fisc., prevede că: „(4) *În situaţia în care instituţia publică desfăşoară activităţi pentru care este tratată ca persoană impozabilă, instituţia publică este considerată persoană impozabilă numai în legătură cu acele activităţi sau, după caz, cu partea din structura organizatorică prin care sunt realizate acele activităţi. Potrivit acestor prevederi legale, instituţia publică este o persoană impozabilă pentru activităţile economice desfăşurate, indiferent de scopul sau rezultatul acestor activităţi"*. Totodată, art. 127 alin. (5) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal prevede că : *„Instituţiile publice sunt persoane impozabile pentru activităţile desfăşurate în calitate de autorităţi publice, dacă tratarea lor ca persoane neimpozabile ar produce distorsiuni concurenţiale"*. În sensul art. 127 C. fisc., H.G. nr. 44/2004 – pct. 4 – stipulează că se consideră a fi distorsiuni concurenţiale atunci când aceeaşi activitate este desfăşurată de mai multe persoane, între care unele beneficiază de un tratament fiscal preferenţial, astfel încât contravaloarea bunurilor livrate de acestea nu este grevată de taxă, faţă de alte persoane care sunt obligate să greveze cu taxa contravaloarea livrărilor de bunuri. În aceeaşi ordine de idei, instanţa de fond a fost în eroare atunci când a considerat că ajutorul de stat acordat unităţilor de cercetare dezvoltare strict pentru activităţile de cercetare dezvoltare ar fi condus implicit la scutirea de la plata unei taxe, în speţă a taxei pe valoarea adăugată, calculată corect de către organele de inspecţie fiscală. Se constată că instanţa de fond a ajuns la această soluţie luând în considerare doar adresa nr. 7306/26.11.2009 emisă de către Consiliul Concurenţei, care nu prezintă informaţii concrete cu privire la ajutorul de stat de care a beneficiat intimata reclamantă şi prin care să fi fost scutită, pentru perioada 15.05.2004-31.01.2007, de la plata taxei pe valoarea adăugată pentru activităţile economice desfăşurate, altele decât activităţile de cercetare-dezvoltare specifice.

Totodată, instanţa de fond a reţinut greşit în considerentele sentinţei recurate doar aplicabilitatea dispoziţiilor art. 7 pct. 1 teza 2 şi art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 78/2003, ignorând prevederile art. 15 alin. (2) din acelaşi act normativ care stabilesc că *unităţile care desfăşoară activităţi comerciale în vederea valorificării eficiente a rezultatelor cercetării-dezvoltării şi a produselor realizate cu parteneri externi şi interni pe baze contractuale se înregistrează la registrul comerţului.* Astfel, această prevedere legală are aplicabilitate de la data de 17 septembrie 2003 şi stabileşte calitatea de plătitor de TVA a intimatei reclamante. Instanţa de fond în mod greşit a apreciat că scutirea de TVA prevăzută de art. 141 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aplicabilă până la data intrării în vigoare a Legii nr. 343/2006, s-ar aplica şi pentru activităţile economice, altele decât activităţile de cercetare-

dezvoltare, pentru care intimata reclamantă avea obligația să se înregistreze ca plătitoare de TVA și să colecteze TVA. Urmare a verificării efectuate, s-a constatat că societatea intimată s-a înregistrat ca plătitor de TVA la data de 01.02.2007, deși, din 17.09.2003, depășise cifra de afaceri de la care avea obligația, conform art. 152 C. fisc., de a se înregistra ca plătitor de TVA. Astfel, în prezenta speță, organele de control au făcut aplicarea prevederilor art. 152 C. fisc. coroborat cu pct. 62 alin. (2), lit. b) din H.G. nr. 44/2004, care stipulează: *„(2) În sensul art. 152 alin. (6) C. fisc., în cazul în care persoana impozabilă a atins sau a depășit plafonul de scutire și nu a solicitat înregistrarea conform art. 153 C. fisc., în termenul prevăzut de lege, organele fiscale competente vor proceda după cum urmează: (...) b) în cazul în care nerespectarea prevederilor legale este identificată după înregistrarea persoanei impozabile în scopuri de TVA conform art. 153 C. fisc., organele fiscale competente vor solicita plata taxei pe care persoana impozabilă ar fi datorat-o dacă ar fi fost înregistrată normal în scopuri de taxă conform art. 153 C. fisc., pe perioadă cuprinsă între data la care persoana respectivă ar fi fost înregistrată în scopuri de taxă dacă ar fi solicitat în termenul prevăzut de lege înregistrarea și data la care a fost înregistrată"*. De menționat și faptul că Decizia civilă nr. 555/12.10.2006, definitivă și irevocabilă, pronunțată de Curtea de Apel Suceava, Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. 3916/39/2006, prin care instanța a admis recursul declarat, a modificat sentința recurată și a respins ca nefondată cererea intimatei S.C.D.P. F. in contradictoriu cu D.G.F.P. S. din cadrul A.N.A.F., stabilind că aceasta datorează TVA pentru veniturile realizate în acea perioada din activități economice.

În ceea ce privește motivul de recurs formulat de recurenta – reclamantă, Înalta Curte constată că acesta este neîntemeiat, deoarece Decizia nr. 361/31 octombrie 2008 prin care s-a luat măsura suspendării soluționării contestației este motivată în conformitate cu prevederile art. 214 alin. (1) C. proc. fisc., iar împrejurarea că ulterior s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de directorul unității conduce, de drept, la reluarea procedurii de soluționare a contestației, în măsura în care rezoluția parchetului a rămas definitivă.

Pentru considerentele menționate, cu referire la art. 312 alin. (1), (2) și (3) C. proc. civ., recursurile formulate de D.G.F.P. S. și A.N.A.F. urmează a fi admise, dispunându-se modificarea sentinței atacate în sensul respingerii acțiunii ca neîntemeiată, iar recursul formulat de S.C.D.P.F. va fi respins ca nefondat.

32. Ajutor de operare. Parc industrial. Facilități fiscale. Competența de recuperare, rambursare și suspendare a ajutoarelor de stat ulterior aderării României la Uniunea Europeană

C. fisc., art. 250 alin. (1) pct. 9, art. 257 alin. (1) lit. l)
O.U.G. nr. 117/2006, art. 1 alin. (1), art. 3, art. 18 alin. (1)
Ordinul nr. 296/2007

1. Facilitățile fiscale prevăzute de art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. (scutiri de la plata impozitului pe clădiri și terenuri aflate în proprietatea persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în parcuri industriale) reprezintă o formă de ajutor de stat, întrucât nu se acordă pentru toate societățile comerciale ce funcționează la nivel național, ci numai acelor care funcționează în Parcul industrial, fiind un avantaj acordat acestor societăți, cu posibilitatea distorsionării concurenței. Reclamanta-recurentă face parte din categoria persoanelor juridice care, pentru că își desfășoară activitatea într-un parc industrial, poate beneficia de o asemenea scutire, însă numai după parcurgerea procedurii instituite de O.U.G. nr. 117/2006.

2. Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, competenţa de constatare ca ilegal a unui ajutor de stat şi procedurile de recuperare şi rambursare a ajutorului ilegal au fost transferate Comisiei Europene, Consiliul Concurenţei îndeplinind doar rolul de autoritate de contact între Comisia Europeană şi furnizorii de ajutor de stat. Furnizorii de ajutor de stat sunt obligaţi să urmărească modul de utilizare a ajutoarelor de stat acordate, să dispună măsuri şi să transmită Consiliul Concurenţei, în formatul solicitat de acesta, toate datele şi informaţiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel naţional, inclusiv pentru întocmirea rapoartelor şi informărilor necesare îndeplinirii obligaţiilor României în calitate de stat membru UE. În aplicarea acestor prevederi, furnizorii vor emite decizii prin care se dispune stoparea sau recuperarea ajutoarelor de stat acordate, decizii ce au caracter de titlu executoriu, astfel cum se dispune prin alin. (3) al aceluiaşi text de lege.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 2275 din 15 aprilie 2011, nepublicată

Notă: A se vedea Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 3166/2011, decizia nr. 5731/2009, decizia nr. 5693/2009, decizia nr. 568/2010, decizia nr. 251/2010, decizia nr. 252/2010, decizia nr. 4498/2011.

Prin cererea înregistrată iniţial pe rolul Tribunalului Braşov sub nr. 8343/62/2009, reclamanta SC A.P. SA a solicitat în contradictoriu cu pârâta D.F.B. constatarea nulităţii absolute a deciziei de impunere nr. 260392/7 aprilie 2009 şi a dispoziţiei nr. 85/22 iunie 2009 ca fiind emise de o entitate care nu avea calitatea de a dispune cu privire la măsurile fiscale de care a beneficiat reclamanta. În motivare, reclamanta a arătat că a fost înfiinţată în anul 2002 ca filială a SC R. SA. La data de 26.09.2003 a fost constituit parcul industrial Pro Roman, iar odată cu încheierea contractului de privatizare nr. 33/2003 al SC R. SA, constituirea parcului industrial a fost reconfirmată prin dispoziţiile art. 23 alin. (2) din O.U.G nr. 115/2003. Reclamanta are sediul social şi îşi desfăşoară activitatea în interiorul parcului industrial Pro Roman, astfel cum acesta este delimitat prin H.G. nr. 1019/2004. Reclamanta a susţinut că, potrivit dispoziţiilor art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003, prin efectul legii, nu datorează impozit pe clădirile şi terenurile aflate în interiorul parcurilor industriale şi că, încălcând aceste dispoziţii legale, pârâta a procedat la emiterea deciziei de impunere atacată, în vederea perceperii impozitului pe clădirile şi terenurile aflate în proprietatea reclamantei. Reclamanta a mai arătat că a formulat contestaţie împotriva deciziei de impunere şi că pârâta prin dispoziţia nr. 85/22 iunie 2009 a respins această contestaţie, apreciind că măsurile fiscale prevăzute de art. 250 şi art. 257 C. fisc. sunt de natura ajutoarelor de stat şi, pentru a fi efectiv aplicate, este necesar ca în prealabil să fie autorizate. Reclamanta a susţinut că măsurile fiscale în discuţie, calificate ajutoare de stat potrivit Deciziei nr. 1408/12.03.2009 a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, au beneficiat anterior acesteia şi ulterior datei de 01.01.2007 fiind, în opinia reclamantei, în temeiul normelor europene, ajutoare de stat existente. În acest sens, s-a mai precizat că, întrucât măsurile fiscale de care a beneficiat în perioada 01.08.2002-30.06.2007 au fost calificate ca ajutoare de stat prin hotărârea anterior menţionată, acestea cad sub incidenţa dispoziţiilor art. 1 lit. b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului Uniunii Europene. Reclamanta a precizat că în temeiul acestei dispoziţii comunitare potrivit cu care ajutorul de stat existent este definit ca fiind orice ajutor de stat care a existat înainte de intrarea în vigoare a Tratatului într-un stat membru, înţelegând prin acestea schemele de ajutor de stat şi ajutoarele de stat individuale puse în aplicare anterior intrării în vigoare a Tratatului şi a căror aplicare s-a menţinut şi după această dată, măsurile fiscale în discuţie,

stabilite prin hotărâre judecătorească irevocabilă ca fiind ajutoare de stat, trebuie încadrate în categoria ajutoarelor de stat existente, întrucât aplicabilitatea acestora a existat înainte şi după aderarea României la Uniunea Europeană. Un alt argument adus de reclamantă în susţinerea acţiunii a vizat interpretarea dispoziţiilor art. 1 lit. b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului Uniunii Europene şi încadrarea ajutoarelor de stat în discuţie. Reclamanta a menţionat că această dispoziţie comunitară nu precizează la care dintre ajutoarele de stat existente se referă regulamentul, şi anume la cele autorizate sau şi la cele ilegale. Reclamanta a concluzionat că măsurile fiscale în discuţie sunt ajutoare de stat existente la 01.01.2007, a căror aplicare a continuat şi ulterior acestei date şi continuă şi în prezent, nefiind modificate sau stopate şi se află sub incidenţa legislaţiei europene în vigoare în materia ajutorului de stat, asupra cărora putându-se interveni doar cu respectarea procedurilor europene. În acest sens, s-a arătat că art. 1 lit. b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că autorităţile europene au avut în vedere numai ajutoarele de stat existente, acordate fie sub forma unei scheme, fie sub forma unui ajutor individual, fără însă a lua în considerare şi ajutoarele de stat acordate prin efectul legii. În opinia reclamantei, cum măsurile fiscale de care a beneficiat reclamanta au fost acordate prin efectul Codului fiscal, rezultă că un eventual ajutor de stat acordat prin efectul legii unui stat membru nu intră sub incidenţa Regulamentului (CE) nr. 659/1999, ceea ce înseamnă că măsurile fiscale analizate nu intră în categoria ajutoarelor de stat pentru care Comisia Europeană a prevăzut proceduri speciale. A arătat că, în speţa de faţă, se consideră că ajutorul de stat acordat de Codul fiscal parcurilor industriale este un ajutor de stat existent, acordat prin efectul legii, care poate fi modificat, stopat sau recuperat numai după analizarea de către Comisia Europeană şi numai după ce propunerea Comisiei a fost acceptată de statul membru. Reclamanta a arătat că dacă se apreciază că ajutorul de stat în discuţie intră sub incidenţa Legii nr. 143/1999 şi, ca urmare, nu intră în competenţa Comisiei Europene, arătându-se că nici într-o asemenea situaţie, organele fiscale locale nu pot dispune măsuri împotriva acestor măsuri fiscale, competenţa revenind Consiliului Concurenţei. Ca urmare, reclamanta a susţinut că în nicio împrejurare organele fiscale din România nu pot decide, în nici un mod, cu privire la modificarea, stoparea sau recuperarea ajutoarelor de stat existente, putând numai să pună în aplicare deciziile Comisiei Europene, transmise lor prin intermediul Consiliului Concurenţei.

Pârâta D.F.B. a depus la dosar întâmpinare prin care a invocat excepţia necompetenţei materiale a Tribunalului B. iar pe fond a solicitat respingerea acţiunii ca nefondată. Pârâta a susţinut că reclamanta se află într-o eroare cu privire la interpretarea dispoziţiilor codului de procedură civilă şi a legii contenciosului administrativ, în prezenta cauză impunându-se a fi avute în vedere dispoziţiile art. 2 alin. (2) C. proc. fisc., potrivit cu care acest cod „constituie procedura de drept comun pentru administrarea impozitelor, taxelor şi a altor sume datorate bugetului general consolidat". Pârâta a mai arătat că dispoziţiile art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. nu pot fi interpretate individual, ci prin coroborare cu dispoziţiile art. 1 alin. (5) C. fisc. şi ale Legii nr. 143/1999, ulterior O.U.G. nr. 117/2006, atât timp cât exceptările de la plata taxelor şi impozitelor pe clădiri şi terenuri reprezintă ajutor de stat. Pârâta a precizat că sintagma „potrivit legii" nu se reduce doar la normele care reglementează constituirea şi funcţionarea parcurilor industriale, ci vizează şi dispoziţiile referitoare la regimul fiscal aplicabil parcurilor fiscale şi prevederile legale în materia ajutorului de stat, dispoziţii la care face referire art. 1 alin. (5) din Legea nr. 571/2003. Raportat la dispoziţiile art. 14 alin. (1) şi (2) şi art. 3 alin. (1) din Legea nr. 143/1999, pârâta a susţinut că ajutoarele de stat în discuţie nu pot fi încadrate ca ajutoare de stat existente, astfel că reclamanta nu a beneficiat de aceste ajutoare de stat nici înainte şi nici după aderarea României la UE. În

acest sens, pârâta a precizat că o dovadă că reclamanta nu a beneficiat de aceste ajutoare de stat sub forma scutirilor de la plata impozitului pe clădiri şi terenuri, este faptul că sumele datorate cu acest titlu au fost cuprinse în decizia de impunere nr. 260392/07.04.2009. Tot în sprijinul susţinerii faptului că ajutoarele de stat în discuţie nu pot fi calificate drept ajutoare de stat existente, pârâta a mai arătat că, anterior aderării, aceste ajutoare de stat se acordau prin Decizii ale Consiliului Concurenţei, după o prealabilă notificare şi autorizare în conformitate cu Legea nr. 143/1999, iar ulterior aderării, ajutorul de stat supus obligaţiei de notificare, conform O.U.G. nr. 117/2006, nu putea fi acordat decât după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană. Pârâta a mai susţinut că în Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.628/2006 privind aplicarea art. 87 şi 88 din Tratatul privind constituirea Comunităţii Europene sunt prevăzute criteriile de eligibilitate care privesc acordarea ajutoarelor de stat în cadrul schemei de ajutor regional şi că din conţinutul acestui regulament rezultă că unul dintre mijloacele de acordare a ajutorului de stat este acela al exceptării de la plata taxelor şi impozitelor, astfel că, aplicarea unui astfel de ajutor de stat către persoanele juridice proprietare ale unor clădiri şi/sau terenuri aflate în parcuri industriale trebuie analizată potrivit reglementărilor în materie privind acordarea ajutorului de stat. În acest sens, pârâta a invocat o serie de Decizii ale Consiliului Concurenţei privind acordarea ajutorului de stat către alte parcuri industriale în anii 2004 şi 2006 şi prin care se arată că, deşi ajutoarele de stat sunt menţionate în dispoziţiile art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc., acestea se acordă parcurilor industriale în baza unor notificări. Pârâta a invocat şi conţinutul Comunicării Comisiei Europene nr. 2009/C 85/01 privind aplicarea legislaţiei referitoare la ajutoarele de stat de către instanţele naţionale. În acest sens, s-a subliniat faptul că la pct. 2.1.1. din Comunicare se prevede că o primă problemă cu care se confruntă instanţele naţionale în aplicarea art. 87 şi 88 din Tratatul CE este dacă măsura în cauză constituie într-adevăr ajutor de stat în sensul tratatului şi că s-a declarat în mod explicit de către Curtea Europeană de Justiţie că instanţele naţionale au competenţa de a interpreta noţiunea de ajutor de stat. Totodată, s-a făcut vorbire şi despre pct. 22.11.2 al Comunicării care prevede obligaţia *de status quo*, în sensul că, în conformitate cu art. 88 alin. (3) din Tratatul CE, statele membre nu pot pune în aplicare măsuri de ajutor de stat fără aprobarea prealabilă a Comisiei. Instanţa naţională are rolul de a proteja drepturile indivizilor şi ale companiilor, derivate din prevederile art. 88 alin. (3) şi de a nu pune în aplicare un ajutor de stat înainte de a fi aprobat de către Comisie. Pârâta a mai arătat că până la data aderării la UE, ajutorul de stat trebuia notificat Consiliului Concurenţei, care avea atribuţia emiterii unei decizii, iar după aderare, orice sprijin financiar putea fi acordat numai după obţinerea autorizării Comisiei Europene şi că nici înainte şi nici după aderare, reclamanta nu a prezentat Direcţiei Fiscale Braşov o decizie a Consiliului Concurenţei. S-a făcut vorbire şi despre o adresă nr. 290902/29.05.2009 întocmită de Serviciului de Stabilire, Urmărire şi Executare Silită Persoane Juridice, în care se arată că, în perioada 01.01.2002-01.01.2007, reclamanta nu a beneficiat de scutiri de la plata impozitelor şi taxelor datorate bugetului local în baza art. 250 alin. (1) şi art. 257alin. (1) lit. l) C. fisc. Pârâta a mai susţinut că ajutorul de stat la care face referire reclamanta, deşi este menţionat în art. 250 şi art. 257 C. fisc., nu poate fi acordat fără respectarea condiţiilor prevăzute de art. 3 din Legea nr. 143/1999 şi parcurgerea procedurii instituite de O.U.G. nr. 117/2006. Pârâta a mai precizat că, întrucât nu au fost îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 117/2006, respectiv orice „ajutor de stat supus obligaţiei de notificare nu poate fi acordat decât după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană sau după ce acesta este considerat a fi autorizat" şi nici cele prevăzute de alin. (3) potrivit căruia acordarea măsurilor de ajutor de stat impune autorităţilor publice elaborarea unor scheme de ajutor de stat (...) în conformitate cu legislaţia în

domeniu, D.F.B. s-a aflat în imposibilitatea acordării facilităților fiscale reclamantei, întrucât aceasta ar fi însemnat eludarea dispozițiilor legale în materie.

Pârâta a susținut că, în luna martie 2008, a procedat la inițierea proiectului de hotărâre înregistrat sub nr. 50868/28.03.2008, având ca obiect notificarea Consiliului Concurenței în vederea transmiterii acesteia spre autorizare Comisiei Europene cu privire la schema de ajutor de stat pentru societățile care desfășoară activitatea în Parcul Industrial administrat de către SC R. SA. De asemenea, s-a mai arătat că, ulterior transmiterii către Consiliul Concurenței a HCL nr. 273/31.03.2008, această instituție a comunicat pârâtei că în cadrul schemei de ajutor înaintată spre avizare s-a apreciat că ajutorul ce face obiectul acesteia ce intenționează a se acorda nu vizează realizarea de investiții și crearea de noi locuri de muncă, astfel încât să existe efectul stimulator impus de regulamentele comunitare, pentru a se acorda ajutor regional de stat în vederea realizării de investiții. Ajutorul notificat de către D.F.B. îmbracă forma unui ajutor de operare, respectiv ajutor regional destinat reducerii costurilor curente ale întreprinderii și care poate fi acordat numai cu autorizarea Comisiei Europene și cu respectarea condițiilor prevăzute de Liniile Directoare privind ajutoarele pentru perioada 2007-2013; ca urmare, pârâta susține că, prin adresa nr. 92851/10.06.2008, a înștiințat reclamanta cu privire la faptul că schema de ajutor de stat notificată îmbracă forma unui ajutor de operare, iar reclamanta nu și-a manifestat voința cu privire la aspectele aduse la cunoștință. Pârâta a concluzionat în sensul că, nefiind finalizate aceste demersuri, se afla în imposibilitate de a acorda reclamantei facilitățile fiscale prevăzute de dispozițiile art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. și că nu pot fi acordate decât drept ajutor de stat în condițiile prevăzute de lege.

Cu privire la competența recuperării, rambursării sau suspendării ajutoarelor de stat, pârâta a menționat că aceasta îi revine Consiliului Concurenței, anterior datei de 01.01.2007, și Comisiei Europene, după această dată, dar că, așa cum prevăd art. 24 și 25 din Legea nr. 143/1999, aceste măsuri se aplică ajutorului de stat ilegal, respectiv ajutorului de stat interzis. A arătat că în cauză nu este vorba nici de un ajutor de stat ilegal și nici de un ajutor de stat interzis, ci de o facilitate fiscală ce reprezintă un ajutor de stat pentru acordarea căreia nici până în prezent nu au fost finalizate procedurile prevăzute de lege, astfel că măsurile privind recuperarea, rambursarea sau suspendarea acestuia nu-și pot găsi aplicabilitatea.

Prin sentința nr. 114 din 2 iunie 2010 a Curții de Apel Brașov a fost respinsă acțiunea formulată de reclamanta SC A.P. SA în contradictoriu cu pârâta D.F.B. având ca obiect constatarea nulității absolute a Deciziei de impunere nr. 260392/07.04.2009 și a Dispoziției nr. 85/22.06.2009 emise de pârâtă. Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că dispozițiile art. 250 alin. (1) și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. prevăd scutiri de la plata impozitului pe clădiri și terenuri aflate în proprietatea persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în parcuri industriale, potrivit legii. Aceste scutiri reprezintă ajutor de stat, aspect reținut și în jurisprudență, și nu se acordă *ope legis*, ci „potrivit legii". Instanța de fond a apreciat că această mențiune, cuprinsă în cele două texte de lege invocate de reclamantă, conduce la concluzia că pentru a beneficia de scutirile de la plata impozitelor, catalogate ca ajutoare de stat, acestea trebuie să urmeze procedura de acordare, în condițiile efectuării unei proceduri legale de autorizare.

Ajutorul de stat poate îmbrăca mai multe forme, prevăzute cu caracter exemplificativ de art. 2 alin. (8) din același act normativ, între acestea fiind „subvenții, anularea de datorii sau preluarea pierderilor; exceptări, reduceri sau amânări de la plata taxelor și impozitelor. Dispozițiile art. 250 alin. (1) și art. 257 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal au intrat în vigoare în perioada în care ajutorul de stat era reglementat de Legea nr. 143/1999, astfel că instanța a constatat, din interpretarea dispozițiilor din aceste acte normative, că

scutirile menționate de art. 250 alin. (1) și art. 257 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 sunt ajutoare de stat care pot fi autorizate și acordate doar în condițiile prevăzute în mod imperativ de Legea nr. 143/1999, în caz contrar sintagma „potrivit legii" rămânând fără finalitate. În economia Legii nr. 143/1999, un rol esențial în autorizarea, acordarea ajutorului de stat îl are Consiliul Concurenței, care are competența de a emite ordine prin care să reglementeze acordarea ajutorului de stat către persoane juridice ce își desfășoară activitatea în diverse domenii de activitate. Un mod de acordare a ajutorului de stat este acela al exceptării de la plata impozitelor pe clădiri și terenuri a persoanelor juridice situate în parcuri industriale, astfel că acordarea acestui ajutor se realizează prin parcurgerea procedurii legale reglementate de legea cadru, inițial Legea nr. 143/1999, ulterior O.U.G. nr. 117/2006 și ordinele emise de Consiliul Concurenței. S-a arătat că Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul privind constituirea Comunității Europene prevede criteriile de eligibilitate pentru acordarea ajutoarelor de stat în cadrul schemei de ajutor de stat regional. Prin Ordinul M.A.I. nr. 296/18.09.2007 privind aprobarea schemei de ajutor regional acordat pentru investițiile realizate în parcurile industriale, s-a considerat că acest ajutor de stat se încadrează în dispozițiile art. 3 din Regulament, elaborându-se o schemă exceptată de la obligația notificării. Instanța de fond a reținut că emiterea acestui ordin de elaborare a unei noi scheme de ajutor de stat vine să întărească interpretarea legii în sensul că scutirile prevăzute de art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. nu pot fi acordate ca ajutoare de stat decât în condițiile prevăzute de lege, potrivit criteriilor comunitare și după normele elaborate de ministere. Astfel, rezultă că scutirile de la plata impozitului pe terenuri și clădiri în cazul parcurilor industriale prevăzute de art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l C. fisc. reprezintă ajutor de stat și se acordau inițial potrivit dispozițiilor Legii nr. 143/1999, iar apoi conform O.U.G. nr. 117/2006, în acest sens fiind și art. 1 alin. 5 C. fisc. („orice măsură de natură fiscală care constituie ajutor de stat se acordă potrivit dispozițiilor O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007" (anterior prin Legea nr. 143/1999). Instanța a concluzionat că scutirile de la plata impozitului pe clădiri și terenuri, prevăzute de Codul fiscal în cazul parcurilor industriale, se analizează și se acordă în fiecare an fiscal în parte, iar nu pe toată durata funcționării unei persoane juridice în cadrul unui parc industrial. Astfel, în măsura în care reclamanta nu a făcut demersurile prevăzute de legislația în vigoare pentru anul fiscal pentru care se invocă scutirea pentru a beneficia de ajutorul de stat, în mod corect a fost emisă decizia de impunere a obligației fiscale, nefiind vorba, prin emiterea deciziei de impunere, de o recuperare a unui ajutor de stat existent, ci de calcularea sumelor datorate cu titlu de impozit pe clădiri și pe teren a unei persoane juridice. Recuperarea s-ar putea realiza prin emiterea unei decizii, potrivit O.U.G. nr. 117/2006, de către furnizorul ajutorului de stat, cu privire la un an anterior în care reclamanta a beneficiat de scutirea de la plata impozitului pe teren sau clădiri. Un argument în plus, a reținut instanța în combaterea susținerilor reclamantei, este faptul că la nivelul altor parcuri industriale din țară, în ultimii ani, scutirile de la plata impozitelor pe teren și clădiri s-a acordat de către consiliile locale prin hotărâri de aprobare a schemei de ajutor *de minimis*.

Împotriva acestei hotărâri au declarat recurs reclamanta, criticând hotărârea instanței de fond.

a) Motivele de recurs

În motivele de recurs s-a arătat că în baza dispozițiilor art. 250 alin. (1) coroborate cu art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc., societățile comerciale situate în parcuri industriale nu datorează impozit pe clădiri și că scutirea se aplică prin efectul legii. A

precizat recurenta că prevederile art. 250 alin. (1) pct. 9 și art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. se aplică necondiționat de îndeplinirea altor condiții de fapt sau de drept, simpla apartenență la un parc industrial conducând la acordarea beneficiului legii. S-a precizat că, potrivit art. 88 alin. (3), teza ultimă, din Tratatul de Instituire a Comunității Europene, punerea în aplicare a măsurilor privind ajutorul de stat se referă la adoptarea actului normativ prin care se iau astfel de măsuri, și nu la acordarea efectivă de către furnizor. S-a motivat că recuperarea ajutoarelor de stat se dispune numai dacă se dovedește că ajutoarele sunt incompatibile cu piața comună, și nu ca o consecință a faptului că au fost acordate fără a fi autorizate. A precizat recurenta că în ceea ce privește ajutoarele de stat dispuse prin art. 250 și art. 257 C. fisc., trebuie reținut că acestea au fost autorizate ca măsuri generale aplicabile societăților parcurilor industriale de către Comisia Europeană, lucru care rezultă din Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, dar și din faptul că adoptarea și modificarea Codului fiscal a fost impusă de Uniunea Europeană în perioada de preaderare a României. Lipsa autorizării, datorată culpei exclusive a Consiliului Local Brașov, nu duce însă la descalificarea măsurilor fiscale din categoria ajutoarelor de stat, singura sancțiune posibilă fiind aceea de recuperare a ajutoarelor, recuperare care poate fi dispusă exclusiv de către Comisia Europeană, numai după declararea ca incompatibile cu piața comunitară a ajutoarelor de stat de care a beneficiat subscrisa. Recuperarea ajutorului de stat ilegal și incompatibil presupune, potrivit noțiunilor folosite de legiuitorul comunitar, că acesta a fost acordat efectiv, altminteri neavând sens noțiunea de „recuperare", fapt care contrazice în totalitate teoria D.F.B., însușită de către instanța de fond prin sentința recurată în prezenta cauză, potrivit cu care nu poate fi acordat, un ajutor neautorizat. Recurenta a susținut că D.F.L.B. nu are nicio competență în ceea ce privește dispunerea recuperării ajutoarelor de stat. D.F.B., instituție publică cu personalitate juridică de interes local, este supusă principiului specialității capacității de folosință a persoanei juridice, statuat prin dispozițiile art. 34 din Decretul nr. 31/1954, raportate la dispozițiile art. 36 din Legea nr. 215/2001, modificată și completată, precum și la dispozițiile art. 1 alin. (3) și art. 6 C. proc. fisc. În temeiul reglementărilor generale privind persoanele juridice, respectiv Decretul nr. 31/1954, legiuitorul a impus principiul specialității capacității de folosință a persoanelor juridice în discuție, în timp ce, prin însăși legea sub care este înființată D.F.B., respectiv Legea nr. 215/2001, modificată și completată, au fost stabilite limitele conținutului capacității de folosință a Direcțiilor Fiscale, implicit a D.F.B., în concordanță cu „scopul" și „natura și întinderea activității" acestor instituții publice, limitate strict la dispunerea, în condițiile legii, de măsuri în legătură cu impozitele și taxele locale, iar nu și în legătură cu ajutoarele de stat, care, potrivit dreptului comunitar, sunt atribuite competenței exclusive a Comisiei Europene. Potrivit legii și doctrinei, capacitatea de a face/emite un act juridic este o condiție de fond, generală și esențială, de validitate a actului juridic. În plus, încheierea/emiterea unui act juridic cu încălcarea principiului specialității capacității de folosință este supus nulității absolute exprese, statuată prin dispozițiile art. 34 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954, nulitate a cărei invocare este imprescriptibilă.

Prin întâmpinare, intimata D.F.B. a solicitat respingerea recursului declarat de reclamantă, cu motivarea că ajutorul de stat pentru parcurile industriale se acordă numai cu respectarea procedurii legale, respectiv a Legii nr. 143/1999 și ulterior O.U.G. nr. 117/2006, scutirea prevederilor art. 250 alin. (1) pct. 9 urmând a respecta procedurile legale, așa cum prevede și textul respectiv.

Din examinarea motivelor de recurs, a actelor și a legislației aplicabile în materie, se reține:

Reclamanta a solicitat să se constate nulitatea absolută a Deciziei de impunere nr. 260392 din 7 aprilie 2009 și Dispoziției nr. 85/2009. Prin decizia de impunere nr. 260391/2009 s-au

stabilit în sarcina reclamantei impozite, obligaţii către bugetul local, pentru clădiri. Reclamanta a susţinut că, întrucât clădirile sunt situate în parcul industrial, este scutită prin efectul legii de plata acestui impozit.

b) Din examinarea legislaţiei aplicabile, a situaţiei de fapt şi a motivelor de recurs, Înalta Curte constată că recursul este nefondat, potrivit motivelor ce se vor expune în continuare.

Intimata-reclamantă îşi desfăşoară activitatea în cadrul P.I.P.R., aşa cum acesta este delimitat prin Hotărârea de Guvern nr. 1019/2004. Direcţia fiscală a Municipiului B. a emis decizia de impunere nr. 260392 din 7 aprilie 2009 pentru stabilirea impozitului pe clădiri aferent anului 2008, calculat în condiţiile HCL nr. 368 şi 737/2007, iar contestaţia împotriva respectivei decizii a fost respinsă prin dispoziţia nr. 85/22 iunie 2009, emisă de Direcţia Fiscală – Biroul Soluţionare Contestaţie. În cauză urmează a se examina dacă intimata-reclamantă beneficiază de scutiri de impozite şi taxe potrivit art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l) din C. fisc., ca urmare a faptului că îşi desfăşoară activitatea în cadrul unui parc industrial, cum susţine în motivele de recurs.

Codul Fiscal stabileşte cadrul legal pentru impozitele şi taxele care constituie venituri la bugetul de stat şi bugetele locale, arătând contribuabilii care trebuie să plătească aceste impozite şi taxe, precum şi modul de calcul şi de plată al acestora. Potrivit art. 1 alin. (3) şi (4) C. fisc., în materie fiscală dispoziţiile codului fiscal prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, iar în caz de conflict între acestea se aplică dispoziţiile Codului fiscal. Dacă orice prevedere a acestui cod contravine unei prevederi a unui tratat la care România este parte, se aplică prevederile acelui tratat. Aceste dispoziţii se regăsesc şi în art. 148 alin. (2) din Constituţia României.

Tratatul CE reglementează în cuprinsul art. 87 ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat *sub orice formă*, care denaturează sau ameninţă să denatureze concurenţa prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre. În raport de aceste prevederi ale Tratatului CE, o măsură de sprijin financiar constituie ajutor de stat dacă îndeplineşte cumulativ următoarele condiţii: implică folosirea directă sau indirectă de recurse publice; este selectivă, fiind acordată numai anumitor agenţi economici; conferă un avantaj beneficiarului; distorsionează sau ameninţă să distorsioneze concurenţa pe pieţele relevante pe care acţionează agenţii economici respectivi sau afectează comerţul cu Statele membre. În vederea aplicării art. 87-89 din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, prin O.U.G. nr. 117/2006, aprobată prin Legea nr. 137/2007, au fost reglementate procedurile naţionale în materia ajutorului de stat. Conform normei imperative conţinută de art. 1 alin. (5) C. fisc., în forma în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2008, „*orice* măsură fiscală care constituie ajutor de stat se acordă potrivit dispoziţiilor O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul autorului de stat, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 137/2007". În consecinţă, dispoziţiile art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l), invocate de recurenta-reclamantă ca temei legal al cererii sale, urmează a fi coroborate cu cele ale art. 1 alin. (5) C. fisc. şi ale O.U.G. nr. 117/2006. Sintagma „*potrivit legii*" nu se reduce doar la normele care reglementează constituirea şi funcţionarea parcurilor industriale, ci vizează şi dispoziţiile referitoare la regimul fiscal aplicabil parcurilor industriale şi prevederile legale în materia ajutorului de stat. Facilităţile fiscale prevăzute de art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) lit. l) C. fisc. reprezintă o formă de ajutor de stat, întrucât nu se acordă pentru toate societăţile comerciale ce funcţionează la nivel naţional, ci numai acelor care funcţionează în Parcul industrial, fiind un avantaj acordat acestor societăţi, cu posibilitatea distorsionării concurenţei. Reclamanta-recurentă face parte din categoria persoanelor juridice care, pentru

că îşi desfăşoară activitatea într-un parc industrial, poate beneficia de o asemenea scutire, însă numai după parcurgerea procedurii instituite de O.U.G. nr. 117/2006. În raport cu prevederile art. 3 din O.U.G. nr. 117/2006, nicio măsură de ajutor de stat nu poate fi acordată fără autorizarea prealabilă dată de Comisia Europeană, dacă se încadrează în categoria ajutoarelor supuse obligaţiei de notificare către această instituţie europeană sau, în situaţia excepţărilor, fără a îndeplini condiţiile specifice de acordare prevăzute în schemele de ajutor de stat exceptate de la notificare. În aplicarea dispoziţiilor art. 250 alin. (1) pct. 9 şi ale art. 257 lit. l) C. fisc., a fost elaborată „Schema de ajutor de stat regional acordat pentru investiţiile realizate în parcurile industriale în perioada 18 septembrie 2007-31 decembrie 2013", aprobată prin Ordinul nr. 296/2007 al Ministrului Administraţiei şi Internelor. Ordinul reglementează criteriile în baza cărora un agent economic poate beneficia de ajutorul de stat menţionat de aceste dispoziţii legale, criterii ce trebuie îndeplinite cumulativ şi se verifică de furnizorul ajutorului de stat anterior acordării facilităţii. Hotărârea nr. 273/31 martie 2008 a Consiliului Local Braşov a fost transmisă Consiliului Concurenţei, autoritate care, pe baza informaţiilor transmise, a constatat însă că ajutorul notificat de D.F.B. nu vizează realizarea de noi investiţii sau crearea unor noi locuri de muncă, astfel încât să existe efectul stimulator impus de regulamentele comunitare pentru a se acorda ajutor de stat regional pentru realizarea de noi investiţii, ci îmbracă forma unui ajutor de operare, respectiv ajutor regional destinat reducerii costurilor curente ale întreprinderii, care poate fi acordat numai cu autorizarea Comisiei Europene şi cu îndeplinirea condiţiilor prevăzute în „Liniile directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013 (2006/C54/2008) – regulamentul cadru privind ajutorul pentru dezvoltarea regională. Prin urmare, corect s-a reţinut nelegalitatea actelor contestate, acestea fiind adoptate cu aplicarea prevederilor legale comunitare şi naţionale anterior indicate. Este incontestabil că, ulterior datei de 1 ianuarie 2007, conform prevederilor O.U.G. nr. 117/2006, competenţa de constatare ca ilegal a unui ajutor de stat şi procedurile de recuperare şi rambursare a ajutorului ilegal au fost transferate Comisiei Europene, Consiliul Concurenţei îndeplinind doar rolul de autoritate de contact între Comisia Europeană şi furnizorii de ajutor de stat. În prezenta cauză nu s-a pus însă problema constatării ca ilegale sau a recuperării unor ajutoare ilegale de care ar fi beneficiat reclamanta-intimată, prin decizia de impunere în discuţie fiind stabilite, cu respectarea competenţelor atribuite de codul de procedură fiscală, obligaţiile fiscale datorate de aceasta pentru anul 2008, reprezentând impozit pe clădiri şi teren, în condiţiile în care nu s-a făcut dovada acordării ajutorului de stat conform prevederilor legale incidente în materie, respectiv nu s-a acordat ajutor de stat. Stoparea ajutorului de stat presupune existenţa unui astfel de ajutor, acordat în condiţiile legii. În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din O.U.G. nr. 117/2006, aşa cum a fost modificată şi completată prin Legea nr. 137/2007, furnizorii de ajutor de stat sunt obligaţi să urmărească modul de utilizare a ajutoarelor de stat acordate, să dispună măsuri şi să transmită Consiliul Concurenţei, în formatul solicitat de acesta, toate datele şi informaţiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel naţional, inclusiv pentru întocmirea rapoartelor şi informărilor necesare îndeplinirii obligaţiilor României în calitate de stat membru UE. În aplicarea acestor prevederi, furnizorii vor emite decizii prin care se dispune stoparea sau recuperarea ajutoarelor de stat acordate, decizii ce au caracter de titlu executoriu, astfel cum se dispune prin alin. (3) al aceluiaşi text de lege. Din economia acestor prevederi legale, coroborate cu cele ale Normelor Metodologice emise pentru aplicarea lor şi aprobate prin Ordinul Ministrului Economiei şi Finanţelor nr. 1133/2008, în temeiul dispoziţiilor alin. (4) al art. 18 din O.U.G. nr. 117/2006, rezultă în mod cert că măsurile de stopare vizează ajutorul de stat acordat după parcurgerea procedurilor instituie de lege în acest sens, putând fi dispuse atunci

Potrivit acestor notificări, se încerca acreditarea ideii că reclamanta folosea fără drept etichetele aplicate pe produse, pretinzându-se astfel că acestea sunt asemănătoare sau identice cu cele asupra cărora pârâtele au obţinut certificate de înregistrare.

Potrivit somaţiilor, se punea în vedere comercianţilor ca în termen de 15 zile de la emiterea notificării să nu se mai comercializeze şi să se retragă de la comercializare toate produsele care au etichete asemănătoare sau identice cu cele ale pârâtei SC VVM SA.

Reclamanta a mai arătat că somaţiile emise de pârâte, adresate direct comercianţilor, iar nu producătorului, i-au cauzat prejudicii şi probează tocmai reaua-credinţă a pârâtelor.

Reclamanta a apreciat că acţiunea pârâtelor se încadrează în noţiunea de „denigrare", act de concurenţă neloială care constă în comunicarea sau răspândirea de afirmaţii depreciative sau comparative făcute de autor în detrimentul unui competitor de pe piaţă, tocmai în scopul de a-i ştirbi reputaţia.

Reclamanta a arătat cu privire la prejudiciile morale, că estimează cuantumul acestora la 500.000.000 lei.

În drept au fost invocate dispoziţiile art. 4 lit. d) şi lit. e), art. 7 alin. (1), art. 9 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenţei neloiale, modificată prin Legea nr. 298/2001 şi ale art. 998 C. civ.

Pârâta SC E SA, prin întâmpinare, a invocat excepţia inadmisibilităţii acţiunii dedusă din dispoziţiile art. 720[1] C. proc. civ, excepţie soluţionată în sensul respingerii prin încheierea interlocutorie din 7 mai 2004 şi excepţia prescripţiei dreptului material la acţiune, excepţie soluţionată în sensul respingerii prin încheierea interlocutorie din 1 octombrie 2008.

Expertiza instrumentată în cauză pentru evaluarea prejudiciului pretins cauzat reclamantei a concluzionat că pârâta datorează reclamantei suma totală de 8.691.191, 20 lei reprezentând cheltuieli de publicitate şi cele relative la înregistrarea mărcilor plus reactualizarea sumelor cu indicele de inflaţie.

Prin sentinţa civilă nr. 1150/COM din 17 februarie 2010, Tribunalul Constanţa a admis acţiunea şi a obligat pârâta SC E SA să plătească reclamantei suma de 200.000 lei, cu titlu de daune morale şi suma de 34.510 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanţă a reţinut că suntem în prezenţa unui act de concurenţă neloială săvârşit de către pârâta SC E SA, fapta constând, ca şi latură obiectivă, în comunicarea de afirmaţii nereale referitoare la activitatea acestora (faptul că ar fi singurele îndreptăţite să folosească etichetele), precum şi la activitatea reclamantei şi a produselor acestora (folosirea frauduloasă a etichetelor), or, aceste afirmaţii sunt de natură să dăuneze bunului mers al entităţii concurente, îmbrăcând cazul tipic de denigrare, astfel că întruneşte elementele constitutive ale art. 4 lit. d) şi lit. e) din Legea nr. 11/1991.

Reclamantei nu-i poate fi imputată folosirea fără drept a desenelor sau modelului industrial, întrucât aceasta le deţine atât în baza certificatelor de înregistrare a desenelor industriale eliberate de O.S.I.M., cât şi a contractelor de licenţă cu privire la mărcile Galerie Roumaine – „Fata culcată în iarbă" şi Premiat, anterior pârâtei SC E SA.

Notificările conţin afirmaţii nereale, expunerea fiind tendenţioasă, întrucât acestea au fost comunicate direct comercianţilor, deşi conduita comercială loială impunea comunicarea direct producătorilor.

Cercetând condiţiile de intentare ale acţiunii în răspundere civilă delictuală instanţa de fond a constatat că acestea sunt îndeplinite cumulativ.

Astfel, fapta săvârşită de către pârâtă se circumscrie elementelor constitutive reglementate de art. 4 lit. d) şi lit. e) din Legea nr. 11/1991, atât prin prisma faptului că pârâta a încercat să creeze asupra activităţii sale o situaţie favorabilă în dauna activităţii reclamantei,

când se constată că beneficiarii nu respectă condiţiile prevăzute în schemele de acordare a ajutoarelor de stat sau în deciziile de autorizare a schemei sau a ajutorului individual, criteriile prevăzute de legislaţia comunitară şi condiţiile prevăzute în Tratatul de aderare referitoare la ajutoarele de stat acordate operatorilor economici din zonele defavorizate şi libere. Or, decizia de impunere în discuţie nu poate fi asimilată unei astfel de măsuri, nefiind emisă ca urmare a declanşării mecanismului de stopare a unui ajutor de stat anterior acordat, în condiţiile prevăzute de Normele metodologice de aplicare a prevederilor art. 18 din O.U.G. nr. 117/2006, modificată şi completată prin Legea nr. 137/2004. Ca atare, apărările reclamantei-recurente sunt nefondate, acceptarea punctului de vedere al acestuia echivalând practic cu obligarea emitentului deciziei contestate la acordarea facilităţilor prevăzute de art. 250 alin. (1) pct. 9 şi art. 257 alin. (1) C. fisc. cu nesocotirea dispoziţiilor legale incidente în materia ajutorului de stat, ceea ce nu este în litera şi spiritul legii.

Având în vedere considerentele de mai sus, se constată că recursul este nefondat, astfel că, în baza art. 312 C. proc. civ., se va respinge.

Secţiunea a 3-a. Incidenţa articolelor 5 şi 6 din Legea concurenţei nr. 21/1996

33. Monopol de stat. Înţelegere verticală de fixare a preţurilor grefată pe o înţelegere orizontală. Termenul de prescripţie a aplicării sancţiunii

Regulamentul (CEE) nr. 2988/74[1]
Legea nr. 21/1996, art. 4, art. 5 alin. (1) lit. a)

1. Preţurile produselor şi tarifele serviciilor şi lucrărilor se determină în mod liber, prin concurenţă, pe baza cererii şi ofertei. Restrângerea jocului liber al concurenţei contravine prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea concurenţei. Asemenea practici sunt prin ele însele dăunătoare mediului concurenţial normal, fiind suficientă numai dovedirea lor, nu şi a efectelor restrictive de concurenţă. În speţă, participarea şi acceptarea unor negocieri cu organizaţia respectivă din România în numele membrilor asociaţiei, iar nu individual, ceea ce constituie o înţelegere verticală, grefată pe o înţelegere orizontală, restrâng jocul liber al concurenţei, cu implicaţii asupra stabilirii unor tarife corecte, ca rezultat al negocierilor individuale cu fiecare membru al asociaţiei în parte.

2. În cauză, în condiţiile vidului legislativ de la acea vreme, sunt aplicabile prevederile comunitare cuprinse în Regulamentul nr. 2988/1974, prin care, pentru încălcări de genul celor reţinute în privinţa reclamantei, a fost instituit un termen de prescripţie de 5 ani de zile, acest termen prevăzut de reglementarea comunitară poate fi aplicat şi situaţiilor anterioare aderării României la Uniunea Europeană, în considerarea art. 64 pct. 1 şi 2 din Acordului european instituind o asociere între România, pe de o parte, şi Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat de România prin Legea nr. 20/1993.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 2425 din 11 mai 2010, nepublicată

[1] Publicat în J. Of. L 319, 29.11.1974, p. 1-3.

Notă. A se vedea şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 2502/2009, decizia nr. 5653/2010, decizia nr. 5464/2009, decizia nr. 3388/2010, decizia nr. 1576/2011, decizia nr. 1478/2009, decizia nr. 5236/2009, decizia nr. 5027/2011.

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios – administrativ şi fiscal la data de 27 iunie 2005, reclamanta C.N.A.C.N. SA C. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea în parte a deciziei nr. 95/26.05.2005 emisă de pârât, în măsura care o priveşte pe reclamantă, solicitând totodată suspendarea executării acestei decizii privind plata amenzii de 5.537.907.049 lei.

Prin sentinţa civilă nr. 670 din 18 februarie 2009, Curtea de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – admiţând acţiunea formulată de reclamantă, a dispus anularea deciziei nr. 95/26.05.2005 a Consiliului Concurenţei, în ce priveşte art. 2 parag. ultim privind sancţionarea reclamantei cu amenda de 5.537.907.049 lei, aplicată pentru încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, obligând totodată pârâtul la plata către reclamantă a sumei de 15.014,3 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Pentru a hotărî astfel, curtea de apel a reţinut, în esenţă, următoarele:

În ceea ce priveşte primul motiv de nelegalitate al deciziei de sancţionare, invocat de reclamantă, vizând prescripţia dreptului pârâtului de a aplica sancţiunea, în raport cu prevederile art. 13 din O.G. nr. 2/2001, în sensul că sancţionarea sa s-a făcut cu depăşirea termenului de 6 luni de la data constatării faptei, care a avut loc la 6 iulie 2004, data demarării investigaţiei de concurenţă, curtea de apel a subliniat inaplicabilitatea în speţă a dispoziţiilor art. 13 din O.G. nr. 2/2001, privind regimul juridic al contravenţiilor. A reţinut instanţa că, potrivit art. 61 din Legea nr. 21/1996, în forma în vigoare la momentul săvârşirii faptelor prelins anticoncurenţiale, stabileşte foarte clar limitele/măsura în care reglementarea privind contravenţiile constituie lege generală în materia concurenţei, astfel: „contravenţiile prevăzute la art. 55 lit. b)-e) şi la art. 56 lit. d) din prezenta lege li se aplică prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor", instanţa constatând că raţiunea aplicării reglementării generale în privinţa contravenţiilor vizate derivă din faptul că nici descoperirea şi nici sancţionarea acestora nu necesită un timp îndelungat, putând fi practic constatate şi sancţionate imediat. Or, în cauză, nefiind incidenţă niciuna din contravenţiile la care se face referire în acest text, art. 13 din O.G. nr. 2/2001 nu este aplicabil.

Apreciind însă că în speţă nu sunt aplicabile nici dispoziţiile Decretului nr. 167/1958 privind prescripţia extinctivă – în sfera acestuia de aplicare nefiind inclusă şi sancţionarea contravenţională, Curtea a constatat că, în cauză, în condiţiile vidului legislativ de la acea vreme, sunt aplicabile prevederile comunitare cuprinse în Regulamentul nr. 2988/1974, prin care, pentru încălcări de genul celor reţinute în privinţa reclamantei, a fost instituit un termen de prescripţie de 5 ani de zile, curtea considerând că acest termen prevăzut de reglementarea comunitară poate fi aplicat şi situaţiilor anterioare aderării României la Uniunea Europeană, în considerarea art. 64 pct. 1 şi 2 din Acordului european instituind o asociere între România, pe de o parte, şi Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat de România prin Legea nr. 20/1993. În raport cu acest termen de prescripţie de 5 ani, apreciat a fi aplicabil speţei, curtea de apel a respins primul motiv de nelegalitate al deciziei atacate, ca neîntemeiat.

Pe fondul cauzei, Curtea de Apel a reţinut, în esenţă, faptul că, prin decizia nr. 95/2005, reclamanta C.N.A.C.N. SA C. a fost sancţionată de către pârâtul Consiliul Concurenţei cu amendă de 5.357.907.049 lei pentru încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea concurenţei

nr. 21/1996, apreciindu-se că demersul reclamantei „de a accepta să negocieze cu A.A.O.F.P.R. clauzele contractuale şi nivelul tarifelor pentru serviciile prestate membrilor asociaţiei, în baza împuternicirilor primite de la membrii săi de a le reprezenta interesele, a avut ca obiect restrângerea, împiedicarea şi denaturarea concurenţei în acest domeniu de activitate". Instanţa a mai reţinut că prin raportul de investigaţie ce a stat la baza deciziei atacate, s-a reţinut că opţiunea reclamantei de a negocia clauzele contractuale şi nivelul tarifelor pentru serviciile prestate ca autoritate portuară şi de căi navigabile, operând pe Canalul Dunăre – Marea Neagră, pe Canalul Poarta Albă – Midia Năvodari şi în porturile Medgidia şi Basarabi, cu A.A.O.F.P.R., în numele membrilor asociaţiei iar nu individual cu fiecare operator în parte, constituie o înţelegere pe verticală privind preţurile. Această înţelegere pe verticală ar fi fost grefată pe o înţelegere pe orizontală între membrii A.A.O.F.P.R. având ca obiect stabilirea condiţiilor comerciale şi a nivelului tarifelor pentru serviciile prestate de reclamantă, membrii asociaţiei împuternicind-o pe acesta să le reprezinte interesele şi să negocieze cu administraţiile, în numele lor, adică ar fi avut loc o înţelegerea de fixare a tarifelor.

Curtea de Apel Bucureşti, după o amplă trecere în revistă a conţinutului dispoziţiilor art. 4 alin. (1) şi art. 5 din H.G. nr. 519/1998 privind înfiinţarea CN A.C.N. SA Constanţa în forma în vigoare la momentul săvârşirii pretinselor fapte anticoncurenţiale, precum şi a dispoziţiilor art. 6 din Statutul acestei companii, parte integrantă a H.G. nr. 519/1998, a constatat că, în temeiul art. 12 din O.G. nr. 22/1999, în forma în vigoare în perioada de referinţă, atât tarifele pentru utilizarea infrastructurii, cât şi cele pentru serviciile publice portuare sunt stabilite de CN A.C.N. SA prin Consiliul de administraţie, astfel încât aşa-numitele negocieri ale reclamantei cu A.A.O.F.P.R., de al căror rezultat administraţia nu este ţinută în vreun fel, nu constituie altceva decât o consultare a acestora în vederea formării juste a tarifelor, a fundamentării corecte a acestora, fără niciun efect juridic prin ele însele.

În ceea ce priveşte mecanismul de formare al tarifelor, instanţa de fond a apreciat că aspectul crucial este reprezentat de monopolul de stat oferit reclamantei prin însuşi actul de înfiinţare (hotărârea de Guvern) care îi asigură acesteia o poziţie dominantă pe piaţă, situaţie în raport cu care a admite teza Consiliului Concurenţei, potrivit căreia reclamanta ar fi fost în legalitate dacă ar fi negociat cu fiecare operator în parte, ar însemna ca pentru un atare demers să aibă utilitate, ca cel puţin teoretic, să fie posibilă convenirea unor tarife diferite în funcţie de rezultatul concret al fiecărei negocieri. Or, a reţinut instanţa de fond, tocmai atunci reclamanta ar fi trecut pe tărâmul ilicitului concurenţial, practicând, prin ipoteză, tarife diferite pentru aceleaşi prestaţii sau acces la infrastructură, intrând sub incidenţa art. 6 lit. c) din Legea nr. 21/1996, constând în „aplicarea în privinţa partenerilor comerciali, a unor condiţii inegale la prestaţii echivalente, provocând în acest fel, unora dintre ei. un dezavantaj în poziţia concurenţială". Or, impunerea unor tarife unice, a unei grile de facilităţi stabilită în considerarea unor aspecte obiective, general aplicabile, iar nu *intuitu personae,* stabilirea unor condiţii egale de contractare concură tocmai la asigurarea unui tratament echitabil şi nediscriminatoriu al diferiţilor beneficiari ai serviciilor prestate.

Împotriva acestei hotărâri, în termen legal, a formulat recurs pârâtul Consiliul Concurenţei. În motivarea recursului, pârâtul a arătat, în esenţă, următoarele:

Instanţa de fond a procedat la o interpretare şi, implicit, la o aplicare greşită a legii atunci când a apreciat că, potrivit legislaţiei în vigoare la data săvârşirii faptelor investigate, tarifele percepute pentru serviciile prestate de ACN se stabileau în mod unilateral de către aceasta, acest drept al administraţiei fiind, în opinia instanţei, un corolar al obligaţiei de punere la dispoziţie a infrastructurii portuare, în mod liber şi nediscriminatoriu. Instanţa de judecată nu a ţinut seama că preţurile şi tarifele se determină, în mod liber, prin concurenţă, or, reclamanta,

funcţionând ca o societate comercială pe acţiuni şi activitatea de stabilire a tarifelor pentru accesul la infrastructura navigabilă se determină conform regulilor de concurenţă. Prin negocierea cu A.A.O.P.F.R., a fost restrâns jocul liber al concurenţei, din punctul de vedere al art. 5 al. (1) din Legea nr. 21/1996, fiind irelevant că nu s-ar fi transpus în practică, aşa cum susţine reclamanta, prevederile contractului cadru.

Examinând hotărârea recurată, prin prisma criticilor formulate, precum şi a prevederilor art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul este întemeiat pentru motivele ce vor fi expuse în continuare.

Caracterul anticoncurenţial al faptelor constatate a fost corect determinat de către Consiliul Concurenţei, faţă de dispoziţiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, care prevăd că sunt interzise orice înţelegeri exprese sau tacite între agenţii economici ori asociaţiilor de agenţi economici, orice decizii şi orice practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenţei pe o piaţă românească sau pe o parte a acesteia, în special cele care urmăresc fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a preţurilor de vânzare ori de cumpărare, a tarifelor, a rabaturilor, adaosurilor, precum şi a oricăror alte condiţii comerciale. Asemenea practici sunt prin ele însele dăunătoare mediului concurenţial normal, fiind suficientă numai dovedirea existenţei lor, nu şi a efectelor restrictive de concurenţă.

Conform jurisprudenţei europene, statuată în cauza T-213/2000 a Curţii de primă instanţă, o înţelegere care are ca obiect restricţia concurenţei intră sub incidenţa prevederilor art. 81 alin. (1) din Tratat şi, prin urmare, nu este necesar a se ţine cont de efectele sale.

Instanţa de fond a pronunţat o hotărâre nelegală, ignorând regula cu valoare de principiu consacrată în art. 4 din Legea concurenţei nr. 21/1996, în conformitate cu care preţurile produselor şi tarifele serviciilor şi lucrărilor se determină în mod liber, prin concurenţă, pe baza cererii şi ofertei. Cum, C.N. A.C.N., înfiinţată în baza H.G. nr. 519/1998, este organizată şi funcţionează ca societate comercială pe acţiuni, activitatea acesteia trebuie să se supună art. 5 din Legea nr. 21/1996, textul legal precitat sancţionând înţelegerile intervenite între agenţi economici fie că aceştia sunt concurenţi (pe orizontală), fie că nu se află pe o astfel de poziţie (înţelegerile pe verticală), astfel cum sunt cele intervenite între reclamantă şi operatorii portuari.

Aşa cum arată recurenta, înţelegerile în discuţie s-au desfăşurat cu reclamanta în poziţia de exercitare a atribuţiilor de agent economic atunci când a participat la stabilirea tarifelor pentru accesul la infrastructura navigabilă şi a celor aferente altor servicii prestate unor armatori şi operatori portuari. Prin participarea şi acceptarea unor negocieri colective cu A.A.O.P.F. din România în numele membrilor asociaţiei, iar nu individual, cu fiecare operator în parte, aşa cum susţine Consiliul Concurenţei, a fost restrâns jocul liber al concurenţei, cu implicaţii asupra stabilirii condiţiilor contractuale şi a unor tarife corecte, ca rezultat al negocierilor individuale cu fiecare membru al asociaţiei în parte. Este irelevant că acel contract cadru nu a fost perfectat, sub aspectul existenţei unei practici anticoncurenţiale, art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 sancţionând nu numai acele practici care au ca efect restrângerea, împiedecarea sau denaturarea concurenţei, ci şi pe acelea constând în înţelegeri de fixare a preţurilor, tarifelor, precum şi a oricăror alte condiţii comerciale, cum este cazul în speţă.

În raport de toate cele ce preced, rezultă că Decizia nr. 95/26.05.2005, emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei, este legală, hotărârea primei instanţe fiind dată cu interpretarea şi aplicarea greşită a legii, astfel că, în baza art. 312 alin. (1) raportat la art. 304 pct. 9 C. proc. civ., Înalta Curte va admite recursul pârâtului şi va modifica în tot hotărârea recurată, în sensul că va respinge ca nefondată acţiunea reclamantei.

34. Înţelegere verticală având ca obiect fixarea concertată a preţurilor de vânzare. Convenirea împărţirii pieţelor de desfacere şi alocării clienţilor de către furnizor şi distribuitorii săi. Individualizarea sancţiunii aplicate

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. a) şi c)

1. Prevederea dintr-un contract de distribuţie prin care distribuitorul poate vinde produsele către clienţi numai în baza unor liste de preţuri transmise periodic de furnizor şi care conţin un singur preţ fix (şi nu limite de preţ), sunt interzise de art. 5 din Legea nr. 21/1996, fără a fi necesară producerea efectului asupra consumatorilor şi agenţilor agenţi comerciali.

2. Deşi recurenta-reclamantă enumeră o serie de aspecte pe care le consideră ca având valoare de circumstanţe atenuante, niciuna dintre acestea nu constituie motiv temeinic pentru a determina diminuarea cuantumului amenzii. Astfel, este lipsit de relevanţă faptul că pe piaţa gumei de mestecat nu s-a mai aplicat nicio amendă în trecut, iar reclamanta nu a reuşit să probeze în vreun fel faptul că ar fi existat o îndoială rezonabilă din partea sa cu privire la caracterul contravenţional al faptelor sale.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 1576 din 16 martie 2011, nepublicată

***Notă.** A se vedea şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 5653/2010, decizia nr. 5464/2009, decizia nr. 3428/2009, decizia nr. 3388/2010 şi decizia nr. 2425/2010.*

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti, reclamanta SC B.D.M. SA B.M. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei Comerţului, anularea, în parte, a deciziei nr. 224/19.12.2005 a Plenului pârâtului, privind dispoziţiile referitoare la reclamantă iar, în subsidiar, reducerea amenzii contravenţionale aplicate, raportând-o la criteriile legale de individualizare a sancţiunii. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că prin decizia menţionată s-a constatat încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) şi c) din Legea nr. 21/1996, ca urmare a pretinsei înţelegeri verticale cu SC W.R. – P.Z S.R.L., având ca obiect fixarea concertată în mod direct a preţurilor de revânzare a produselor W., reclamanta primind o amendă contravenţională de 679378,08 RON, iar pe tot parcursul investigaţiei şi al observaţiilor, dreptul său la apărare a fost ştirbit prin invocarea unor dispoziţii legate de procedura specifică a Legii nr. 21/1996, fiindu-i, totodată, îngrădit accesul la întregul material probator.

La termenul din 22.02.2006, reclamanta a formulat cerere precizatoare solicitând, în principal, anularea deciziei şi exonerarea de plata amenzii, iar în subsidiar, modificarea deciziei în sensul diminuării amenzii, arătând că amenda nu poate depăşi maximul general de 100.000 lei prevăzut de O.G. nr. 2/2001.

Prin întâmpinare, pârâtul Consiliul Concurenţei a solicitat respingerea acţiunii, arătând că, în cazul înţelegerilor care au ca obiect restrângerea libertăţii cumpărătorului, nu trebuie să se demonstreze efectul asupra concurenţei.

Prin Sentinţa nr. 2154 din 22 mai 2009, Curtea de Apel Bucureşti a respins excepţia prescripţiei dreptului de a aplica sancţiunea contravenţională ca neîntemeiată şi a admis în parte acţiunea precizată de reclamanta SC B.D.M. S.A, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei. Totodată, Curtea de Apel Bucureşti a modificat, în parte, Decizia nr. 224/19.12.2005 a Consiliului Concurenţei, în ceea ce o priveşte pe reclamantă, în sensul că a redus amenda de la 679.327,08 lei la 339.663,54 lei (RON), menţinând celelalte dispoziţii ale deciziei contestate în privinţa reclamantei.

Pentru a pronunţa această sentinţă, instanţa de fond a reţinut, în esenţă, că excepţia prescripţiei dreptului de a aplica sancţiunea contravenţională este nefondată, întrucât există probe care dovedesc, fără echivoc, caracterul continuu al faptelor contravenţionale reţinute în sarcina reclamantei SC B.D.M. SA B.M. pe întreaga perioadă 2000-2004, iar argumentele în sens contrar, invocate de reclamantă, nu au fundamente probatorii. S-a mai arătat în considerentele sentinţei atacate că nu poate fi reţinută nici susţinerea reclamantei, potrivit căreia se aplică legea concurenţei în forma iniţială, întrucât momentul epuizării contravenţiei este ulterior intrării în vigoare a O.U.G. nr. 121/2003. În ceea ce priveşte Documentul 18 – anexă la raportul de investigaţie, care conţine liste cu distribuitorii, teritorii, clienţi alocaţi şi discounturi, instanţa de fond a reţinut că W. a menţionat în obiecţiunile la Raportul de investigaţie că acesta a fost emis în anul 2004, această menţiune infirmând susţinerea conform căreia documentul datează din anul 2001, fiind vorba despre o declaraţie făcută de W. A mai arătat Curtea de Apel Bucureşti că existenţa documentului intitulat „Politica de Vânzări", aflat în strânsă legătură cu clauza de preţ de la art. 3 din contractul de distribuţie, a fost dovedit cu menţiunile din actele adiţionale încheiate în anii 2001-2004 şi atestă săvârşirea faptelor anticoncurenţiale până în septembrie 2004.

Referitor la fondul cauzei, întrucât „Politica de vânzări" a continuat să se aplice şi ulterior datelor indicate de reclamantă ca reprezentând încetarea aplicării prevederilor sale, a constatat că pe întreaga perioadă de derulare a contractelor de distribuţie, ale căror prevederi erau completate prin „Politica de Vânzări", W. şi distribuitorii săi, între care şi reclamanta SC B.D.M. SA, au practicat o alocare stricta a clienţilor. Totodată, instanţa de fond a apreciat că, având în vedere cota mare de piaţă deţinută de W., de peste 90%, precum şi faptul că guma de mestecat nu reprezintă un produs care să prezinte particularităţile celor pentru care se poate justifica o alocare a clienţilor, această practică a W. şi a distribuitorilor săi reprezintă o încălcare a dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. c). S-a mai arătat în considerentele sentinţei atacate că sunt neîntemeiate criticile formulate de reclamantă în privinţa celor două ordine de investigaţie emise în cauză, întrucât, pe de o parte, nu pot fi reţinute apărările în sensul că investigaţia autorităţii de concurenţă ar privi doar faptele societăţii W., fiind evident că aceasta nu putea încheia o înţelegere cu ea însăşi, iar pe de altă parte, investigaţia a fost declanşată şi ca urmare a notificării depuse de W. cu privire la exceptarea individuală de la prevederile art. 5 din lege, dispensă care privea şi contractul de distribuţie pe care reclamanta SC B.D.M. SA l-a încheiat cu W.

Referitor la concluziile raportului de expertiză, prima instanţă a reţinut că aceste concluzii ar fi prezentat caracter ştiinţific şi aptitudinea de a răsturna situaţia de fapt reţinută prin decizia contestată doar în ipotezele în care, pe de o parte, pornind de la elementele obligatorii impuse de prezenta speţă, expertul ar fi relevat elemente de fapt, fundamentate pe probe, de natură să contureze o situaţie de fapt contrară, iar, pe de altă parte, ar fi avut în vedere specificul pieţelor geografice pe care au acţionat reclamanta şi ceilalţi distribuitori în perioada de referinţă. În ceea ce priveşte obiectivul III din expertiză, instanţa de fond a apreciat că discounturile din „Politica de vânzări" difereau în funcţie de canalul de distribuţie folosit, astfel că volumul discounturilor în vânzări diferă de la distribuitor la distribuitor nu datorită unei politici diferite de acordare a lor, ci datorită dispersiei inegale a magazinelor de dimensiuni diferite în judeţele în care distribuitorii îşi desfăşoară activitatea. Concluzionând, instanţa de fond a constatat că sunt întemeiate susţinerile reclamantei referitoare la greşita individualizare a sancţiunii aplicate doar în ceea ce priveşte nereţinerea circumstanţei atenuante, constând în faptul că nu a mai fost sancţionată anterior pentru încălcarea prevederilor legislaţiei în domeniul concurenţei.

Împotriva acestei sentinţe au declarat recurs Consiliul Concurenţei şi SC B.D.M. SA B.M.

Recurenta SC B.D.M. S.A a formulat următoarele critici împotriva sentinţei instanţei de fond:

- în mod greşit, la aprecierea materialului probator existent în cauză, a fost înlăturat raportul de expertiză contabilă, prin care s-a stabilit că discounturile acordate de distribuitori erau diferite de cele prevăzute în Politica de Vânzări. Prima instanţă a înlăturat în mod greşit raportul de expertiză contabilă, deşi acesta a fost întocmit cu respectarea tuturor cerinţelor procedurale prevăzute pentru acest mijloc de probă şi conţine date corecte şi concluzii valabile din punctul de vedere al realităţii economice;

- instanţa a apreciat în mod greşit că Documentul 18 datează din anul 2004, ignorând probele din care rezultă că acest înscris este imposibil să fi fost întocmit după anul 2001;

- prima instanţă a interpretat eronat prevederile art. 3 din contractele de distribuţie, apreciind că acestea ar avea un caracter anticoncurenţial . Potrivit art. 3 din contractele de distribuţie încheiate de W.R. cu distribuitorii săi „preţul la care *furnizorul livrează produsele distribuitorului va fi cel recomandat în Anexa 2.*

Distribuitorul este obligat să vândă produsele W. la un preţ ce se încadrează în limitele de preţuri recomandate şi acceptate de Furnizor, preţuri prevăzute în Anexa 2.

Din punctul de vedere al interpretării literale a textului enunţat mai sus, rezultă că art. 3 alin. (2) din Contract stabileşte nişte preţuri de revânzare recomandate de Furnizor (W.R.) pentru fiecare produs în parte. Sintagma *„se încadrează în limitele de preţuri"* se referă în mod indubitabil la nivelul maxim la care produsele pot fi revândute de către distribuitori. Cu alte cuvinte, distribuitorii, în funcţie de cerere şi ofertă, precum şi în funcţie de propriile interese economice erau îndreptăţiţi să stabilească preţurile de revânzare către clienţii *en detail,* cu recomandarea ca aceste preţuri să nu depăşească limita maximă acceptată de furnizor.

- cu privire la termenul de prescripţie al aplicării sancţiunii, instanţa de fond a aplicat greşit legea, având în vedere că fapta sancţionată de Consiliul Concurenţei este o faptă continuă, ce a încetat la data de 13 februarie 2002 (iar nu în anul 2004) şi legea aplicabilă era Legea nr. 21/1996 în forma în vigoare înainte de O.U.G. nr. 121 /2003, termenul de prescripţie fiind prevăzut, la acea dată, de O.G. nr. 2/2001;

- prima instanţa a interpretat greşit prevederile art. 5 din Legea nr. 21/1996, întrucât a reţinut că faptele săvârşite de B.D.M. cu W. sunt înţelegeri anticoncurenţiale prin obiect. Recomandarea privind preţurile de revânzare a fost în sensul ca aceste preţuri să nu depăşească limita maximă acceptată de furnizor, preţurile maximale necontravenind art. 5 din Legea nr. 21/1996, cu excepţia cazului în care conduc la stabilirea unui preţ uniform de către distribuitori (împrejurare ce nu a fost dovedită).

Totodată, Politica de vânzări nu reprezintă un acord, ci un act unilateral emis de W.R., având un caracter de recomandare.

În ceea ce priveşte presupusa faptă a W.R. de a practica, împreună cu distribuitorii, inclusiv cu B.D.M., o alocare strictă, teritorială a clienţilor, aceasta nu reprezintă o faptă anticoncurenţială, nefiind dovedită fapta ca atare şi nici efectele anticoncurenţiale.

- prima instanţă a interpretat greşit Legea nr. 21/1996, reţinând că în cauză mecanismul de individualizare a sancţiunii aplicate B.D.M. a fost corect. Astfel, nu au fost dovedite efectele anticoncurenţiale ale faptelor reţinute, iar cota de piaţă a contravenientului şi cifra de afaceri a acestuia au fost greşit reţinute, data corectă a încetării faptei continue fiind 2001 – dată la care trebuia raportată cifra de afaceri. Totodată, au fost omise circumstanţe atenuante hotărâtoare pentru aplicarea unei sancţiuni mai mici, respectiv: existenţa unei îndoieli rezonabile a agentului economic privind caracterul concurenţial al comportamentului restrictiv şi ine-

xistența unor măsuri sancționatorii anterioare pe piața gumei de mestecat, comportamentul concurențial al B.D.M. prin nerespectarea, în repetate rânduri a Politicii de vânzări, încetarea faptei înainte de investigația Consiliului Concurenței, imposibilitatea continuării activității societății în cazul aplicării amenzii în cuantumul actual.

În drept, recurenta și-a încadrat motivele de recurs în prevederile art. 304[1] C. proc. civ.

Pârâtul Consiliul Concurenței a susținut în recursul său că hotărârea atacată este nelegală și netemeinică pentru următoarele motive respectiv argumente:

- în mod greșit instanța de fond a stabilit că prin decizia atacată s-a făcut o greșită individualizare a sancțiunii aplicate (amendă) în baza Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 56 din Legea concurenței nr. 21/1996. Astfel, după evaluarea circumstanțelor incidente în cauză, s-a ajuns ca SC B.D.M. SA să i se aplice, prin Decizia nr. 224/2005, o amendă de 0,8% din cifra de afaceri înregistrată în anul anterior sancționării, cu mult sub cuantumul precizat în Instrucțiunile privind individualizarea amenzii și cu mult sub limita maximă a amenzii, de până la 10%, prevăzută la art. 51 din lege;

- în mod nejustificat s-a reținut, ca circumstanță atenuantă care să conducă la reducerea cu 50% a amenzii aplicate, împrejurarea că SC B.D.M. SA nu ar mai fi fost sancționată anterior pentru încălcarea procedurilor legislației în materia concurenței în condițiile în care, prin Decizia nr. 17/24 octombrie 1997 Consiliul Concurenței a constatat și a sancționat cu amendă contravențională încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a), b) și g) din Legea concurenței nr. 21/1996 de către SC K.J.S.R. SA și distribuitorii săi, printre care și SC BD M. SNC B.M.;

- unele din argumentele reținute de instanța de fond ca reprezentând „alte circumstanțe atenuante" conform tezei finale a pct. IV din Instrucțiunile privind individualizarea amenzilor sunt nefondate. Astfel, nu se poate reține „existența unor indicii temeinice de natură a arăta că, pe viitor, contravenienta își va conforma conduita cerințelor legii" invocându-se pentru aceasta expertiza contabilă – expertiză ce a avut ca obiectiv analiza prețurilor practicate de societate în perioada 2000 – 2004, pentru a stabili în ce măsură prețul prevăzut în contractele de distribuție a funcționat sau nu ca un preț fix. Totodată, circumstanța „rolului redus" pe care l-a avut SC B.D.M. SA în săvârșirea faptei, în sensul că nu aceasta a fost inițiatoarea înțelegerii, ci SC W., este un element ce a fost deja avut în vedere de Consiliul Concurenței prin diferențierea sancțiunilor aplicate acestor societăți și, respectiv, reducerea cu 10% față de nivelul de bază a amenzii aplicate SC B.D.M. SA De asemenea, în mod greșit a fost reținut argumentul „contextului economic specific, caracterizat printr-un anumit grad de recesiune", această împrejurare – valabilă, eventual, la data judecării cauzei (anul 2009) – neexistând la data emiterii deciziei atacate, respectiv anul 2005.

În drept, din punct de vedere procedural, recurentul și-a încadrat motivele de recurs în prevederile art. 304 pct. 9 și art. 304[1] C. proc. civ.

Analizând actele și lucrările dosarului de fond, precum și criticile formulate de recurenta SC B.D.M. SA, Înalta Curte constată că recursul formulat de acesta este nefondat, pentru următoarele considerente:

Astfel, în mod corect instanța de fond nu a ținut seama de concluziile raportului de expertiză efectuat în cauză, deoarece aceste concluzii cuprind interpretări subiective ale expertului, fiind ignorată împrejurarea că volumul discounturilor în vânzări era diferit de la distribuitor la distribuitor nu datorită unei politici diferite de acordare a lor, ci datorită dispersiei inegale a magazinelor de dimensiuni diferite în județele în care distribuitorii își desfășoară activitatea. Totodată, raportul de expertiză a preluat, aproape în totalitate, conținutul raportului de expertiză efectuat într-un dosar similar (nr. 979/2/2006 cazul W.) și menționează facturi

fiscale emise în perioada 2001-2004 enumerate într-o anexă ce nu poartă vreo semnătură sau ştampilă pentru conformitate. De asemenea, expertul se pronunţă în mod repetat cu privire la inexistenţa unei înţelegeri între agenţii economici, apreciere ce excede obiectivului expertizei, fiind o problemă de fond, ce nu poate fi soluţionată decât pe baza analizei întregului material probator, existent la dosar – atribuţie ce revine instanţei.

În ceea ce priveşte Documentul 18 (anexa la raportul de investigaţie), contestat de recurenta reclamantă tocmai pentru că face dovada, alături de alte probe, că Politica de vânzări W. a fost implementată şi respectată de distribuitorii acestuia, trebuie menţionat că acesta conţinea liste cu distribuitori, teritorii, clienţi alocaţi şi discounturi aplicabile pe tipuri de clienţi.

Prin prezentul recurs, recurenta reclamantă, reluând argumentele invocate în faţa instanţei de fond, susţine că afirmaţiile pe care W. le-a făcut în Observaţiile la Raportul de investigaţie, în sensul că acest document a fost întocmit în anul 2004, „s-au datorat unei erori de fapt, descoperită ulterior, fapt pentru care au fost administrate în faţa primei instanţe probe din care rezultă în mod indubitabil faptul că Documentul 18 a fost întocmit în anul 2001". Faţă de aceste afirmaţii ale recurentei – reclamante, trebuie menţionat că Documentul 18 emană de la W., acesta fiind cel care a declarat în Observaţiile la Raportul de investigaţie că a fost întocmit în anul 2004. Prin urmare, W. era cel mai în măsură să demonstreze această „eroare de fapt", invocată de recurenta reclamantă în prezenta cauză, întrucât W. a fost atât autorul documentului, cât şi cel al afirmaţiei că acesta a fost întocmit în anul 2004. Or, faţă de aceste aspecte, trebuie menţionat că W. nu a demonstrat în faţa instanţei de fond, atunci când a solicitat la rândul său anularea Deciziei nr. 224/2005, eroarea de fapt cu privire la acest document, atât instanţa de fond cât şi instanţa de recurs menţinând ca legală şi temeinică Decizia nr. 224/2005, prin care s-a constatat şi sancţionat o înţelegere între W. şi distribuitorii săi.

Prin cea de-a treia critică formulată de recurentă se invocă faptul că instanţa de fond a interpretat greşit clauza de la art. 3 din contractul de distribuţie. Contrar susţinerilor recurentei – reclamante, prin art. 3 din contractele de distribuţie încheiate de W. cu distribuitorii săi în anii 2000 – 2004 nu se stabilea o limită maximă recomandată a preţurilor de revânzare. Astfel, potrivit art. 3 din contract: „Distribuitorul (în cauza SC B.D.M. SA, n.n.) este obligat să vândă produsele W. la un preţ ce se încadrează în limitele de preţuri recomandate şi acceptate de Furnizor, preţuri prevăzute în anexa 2" (anexa care conţinea listele de preţuri, care se transmiteau periodic distribuitorilor).

Referitor la motivul de recurs privind prescripţia aplicării sancţiunii, se constată că reclamanta – recurentă nu a reuşit să facă dovada încetării faptei la o altă dată decât septembrie 2004, dată la care clauza anticoncurenţială de la art. 3 a fost modificată prin act adiţional la contractul de distribuţie, iar în raport de această dată (a epuizării faptei), instanţa de fond a identificat corect legislaţia aplicabilă, respectiv Legea concurenţei, astfel cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 121/2003.

În ceea ce priveşte greşita interpretare a art. 5 din Legea concurenţei nr. 21/1996 cu privire la caracterul anticoncurenţial al comportamentului SC B.D.M. SA recursul este, de asemenea, nefondat. Astfel, instanţa de fond a interpretat corect atât textul în sine al clauzei contractuale de la art. 3 din contractul de distribuţie iniţial, cât şi modificarea acestei clauze, operată în septembrie 2004, precum şi documentul Politica de vânzări. Aşa cum s-a arătat deja, art. 3 din contractul de distribuţie reglementa un preţ fix, la care recurenta – reclamantă vindea produsele către clienţii finali, în baza unor liste de preţuri transmise periodic de furnizorul W. şi care conţineau un singur preţ (nu limite de preţ); modificarea acestei clauze s-a făcut abia în septembrie 2004. Contrar susţinerilor recurentei reclamante cu privire la lipsa unui acord între distribuitori şi W. de a aplica Politica de vânzări, se observă din probele existente

la dosar faptul că, pe de o parte distribuitorii erau vigilenți în privința modului în care erau respectate prevederile „Politicii de Vânzări”, existând repetate sesizări ale unor distribuitori către W. cu privire la alți distribuitori care încalcă politica, fiind solicitată sancționarea acestora, iar pe de altă parte W. acționa conform regulilor stabilite prin Politica de vânzări, aplicând sancțiuni acelor distribuitori care nu respectau această politică.

Referitor la obiectul înțelegerilor, recurenta a contestat și existența obiectului privind împărțirea piețelor de desfacere și alocarea clienților [interzisă de art. 5 alin. (1) lit. c)]. Alocarea clienților a fost în mod corect reținută de instanță în baza documentului intitulat „Politica de vânzări” și a probelor din care rezultă că distribuitorii au agreat și au contribuit la aplicarea Politicii de vânzări W., aceștia solicitând alocarea clienților conform politicii de vânzări, inclusiv prin adrese de corespondență. În ceea ce o privește pe reclamantă, acesteia îi sunt direct opozabile prevederile din Actele adiționale la contractul de distribuție, încheiate în anul 2003 și 2004, care fac referire la „clienții alocați”.

Referitor la legalitatea declanșării investigației Consiliului Concurenței în ceea ce o privește, criticile recurentei sunt nefondate, existând în acest sens Ordinul nr. 384/25 octombrie 2004, modificat prin Ordinul nr. 206/5 septembrie 2005, prin care Președintele Consiliului Concurenței, în temeiul art. 26 lit. a) și art. 34 lit. b) și c) din lege a dispus deschiderea unei investigații având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 6 din lege de către W. și ale art. 5 alin. (1) din lege de către W. și partenerii săi contractuali, precum și verificarea îndeplinirii condițiilor legale stabilite în art. 5 alin. (2) pentru acordarea dispensei privind contractele de distribuție a produselor W., încheiate de acesta din urmă cu rețeaua sa de distribuitori, între care și reclamanta SC B.D.M. SA.

În fine, deși recurenta – reclamantă enumeră o serie de aspecte pe care le consideră ca având valoare de circumstanțe atenuante, niciuna dintre acestea nu constituie motiv temeinic pentru a determina diminuarea cuantumului amenzii. Astfel, este lipsit de relevanță faptul că pe piața gumei de mestecat nu s-a mai aplicat nici o amendă în trecut, iar reclamanta nu a reușit să probeze în vreun fel faptul că ar fi existat o îndoială rezonabilă din partea sa cu privire la caracterul contravențional al faptelor sale. Totodată, este neîntemeiată susținerea că reclamanta ar fi încetat faptele înainte de declanșarea investigației Consiliului Concurenței, schimbarea clauzei de la art. 3 din contract intervenind în anul 2004, cu scopul de a se obține o dispensă de la Consiliul Concurenței.

Pentru considerentele menționate, cu referire la art. 312 alin. (1) C. proc. civ., recursul recurentei – reclamante urmează a fi respins ca nefondat.

În ceea ce privește recursul formulat de Consiliului Concurenței, acesta este întemeiat și urmează a fi admis pentru următoarele considerente:

Prin recursul său pârâtul Consiliul Concurenței vizează, în esență, greșita aplicare de către instanța de fond a unei circumstanțe atenuante suplimentare, ce a condus la aplicarea unei reduceri cu 50% a amenzii aplicate prin decizia atacată.

Astfel, instanța de fond a reținut ca circumstanță atenuantă împrejurarea că reclamanta nu a mai fost sancționată anterior pentru încălcarea prevederilor legislației concurenței și a încadrat această circumstanță la teza finală a pct. IV al Instrucțiunilor privind individualizarea amenzilor, taxă care face referire la „alte” circumstanțe atenuante, pe lângă cele enumerate exemplificativ și sunt definite ca „stări, situații, împrejuri(...) care relevă un pericol social mai scăzut al faptei ori o periculozitate mai redusă a autorului”.

În raport de elementele de fapt ale cauzei, Înalta Curte apreciază că, în mod neîntemeiat a fost reținută această circumstanță, pentru mai multe considerente:

- prin Decizia nr. 17/1997 referitoare la încălcarea prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996, Consiliul Concurenței a constatat și a sancționat cu amendă contravențională

susţinând nereal că este unica societate îndreptăţită să folosească etichetele pentru produsele comercializate.

Pe de altă parte, atât timp cât certificatele de înregistrare de care s-a prevalat pârâta au fost anulate, aceasta din urmă nu numai că nu avea dreptul de a comercializa produsele respective, dar, cu atât mai puţin, era îndreptăţită să pretindă comercianţilor sistarea comercializării.

Prejudiciul cauzat reclamantei este evident şi are caracter cert, atât în privinţa existenţei cât şi în privinţa posibilităţii de evaluare. Astfel, societatea reclamantă este un producător renumit de vinuri distribuite pe întreg teritoriul ţării, aşa încât activitatea de denigrare a afectat raporturile juridice contractuale, cât şi prejudicierea imaginii.

Există un prejudiciu de imagine derivat tocmai din notorietatea societăţii reclamante în materie de produse de vinificaţie, astfel încât reclamanta este îndreptăţită legal în a solicita daune-morale ca şi compensaţie.

Relativ la stabilirea drepturilor băneşti, menite să repare prejudiciul moral suferit, reclamanta a utilizat ca şi criterii cheltuielile suportate de reclamantă cu publicitatea şi înregistrarea mărcilor, aspect soluţionat de către expertiză, cuantumul daunelor morale la nivelul sumei de 200.000 lei are caracter echitabil, cu rol compensatoriu.

Împotriva sentinţei primei instanţe a declarat apel pârâta SC E SA, criticând-o sub următoarele aspecte:

- excepţia inadmisibilităţii cererii, având in vedere ca aceasta are ca obiect pretenţii evaluabile în bani şi trebuia îndeplinită procedura prealabilă prevăzută de art. 720[1] C. proc. civ. iar societatea reclamantă nu a făcut dovada îndeplinirii acestei proceduri;
- excepţia prescripţiei dreptului material la acţiune, în considerarea dispoziţiilor art. 12 din Legea nr. 11/1991, care prevede că dreptul la acţiune prevăzut de art. 9 se prescrie în termen de un an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna şi pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârşirii faptei, cu consecinţa respingerii acţiunii ca prescrisă;
- în ce priveşte obligarea societăţii pârâte la plata de daune-morale, în temeiul art. 4 lit. d) şi lit. e) din Legea nr. 11/1991, societatea pârâtă deţinea, la momentul trimiterii notificărilor, un drept înregistrat la O.S.I.M., astfel că nu a făcut decât să uziteze de dispoziţiile art. 29 din Legea nr. 129/1992 pentru protejarea acestui drept.

Prin decizia nr. 142 din 20 octombrie 2010, Secţia comercială, maritimă, fluvială, de contencios administrativ şi fiscal a Curţii de Apel Constanţa a respins ca nefondat apelul comercial formulat de apelanta-pârâtă SC E SA, reţinând următoarele:

- Asupra excepţiei inadmisibilităţii:

Există cererea completatoare a cererii principale, prin care reclamanta a solicitat să se constate săvârşirea de către pârâte a actelor de concurenţă neloială, în temeiul dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, cerere neevaluabilă în bani, cu caracter principal, pentru care legea nu prevede obligativitatea îndeplinirii procedurii prealabile.

Din perspectiva dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, calea acţiunii civile este deschisă pentru orice persoană care se consideră prejudiciată prin-un act de concurenţă neloială, independent de calificarea acelui act ca şi contravenţie, astfel că cererea de chemare în judecată din prezentul dosar are un caracter admisibil prin raportare la temeiul juridic indicat de reclamantă.

- Asupra excepţiei prescripţiei dreptului material la acţiune:

Potrivit dispoziţiilor art. 12 din Legea nr. 11/1991 dreptul la acţiune prevăzut de art. 9 se prescrie în termen de un an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna şi pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârşirii faptei;

încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a), b) și g) din Legea concurenței de către SC K.J.S.R. SA și distribuitorii săi, printre care și SC BD M. B.M.;

- rolul pe care SC B.D.M. SA l-a avut în cadrul înțelegerii anticoncurențiale a fost deja evaluat și avut în vedere de către Consiliul Concurenței la individualizarea amenzii, atunci când a redus cu 10% nivelul de bază al amenzii aplicate SC B.D.M. SA, în considerarea circumstanței atenuante constând în „rolul exclusiv pasiv în privința încălcării" (prin raportare la rolul lui W. de inițiator al înțelegerii);

- raportat la impactul faptei anticoncurențiale asupra pieței, în mod greșit s-a reținut că acesta ar fi minor, din moment ce piața relevantă este cea națională, iar gravitatea și durata încălcării au fost stabilite ca fiind de nivel mediu;

- contextul economic specific, caracterizat prin recesiune nu putea fi reținut la momentul aplicări sancțiunii (anul 2005), acesta fiind valabil, eventual, la momentul judecății cauzei, respectiv anul 2009.

Înalta Curte reține că prin Decizia nr. 224/2005 a Consiliului Concurenței, printr-o corectă evaluare a circumstanțelor incidente în cauză, s-a ajuns ca SC B.D.M. SA să i se aplice o amendă de 0,8 % din cifra de afaceri înregistrată în anul anterior sancționării, deși nivelul de bază al amenzii, potrivit Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 56 din Legea concurenței, se situează în procentul cuprins între 2 și 4% din cifra de afaceri a contravenientului, în cazul unor fapte de gravitate și durat medie, cum este cazul în speță.

Pentru considerentele menționate, cu referire la art. 312 alin. (1), (2) și (3), Înalta Curte va admite recursul formulat de Consiliul Concurenței, modificând sentința instanței de fond, în sensul respingerii acțiunii formulate de SC B.D.M. SA având ca obiect anularea Deciziei nr. 224/2005 a Consiliului Concurenței.

35. Servicii de școlarizare în vederea obținerii permisului auto. Cartel de fixare și majorare a prețurilor și tarifelor. Piața relevantă geografic privind serviciul prestat. Valoarea probatorie a proceselor-verbale

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. a), art. 8

1. Potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, este interzisă fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a prețurilor, a tarifelor. Excepțările de la interdicțiile prevăzute în art. 5 alin. (1) sunt expres reglementate în alin. (2) al aceluiași text. Susținerile recurentei-reclamante cu privire la situația economică a societății, care au determinat adoptarea deciziei, sunt nerelevante sub aspectul încadrării în prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, și nu constituie cauză de exceptare de la interdicția prevăzută în lege.

2. Potrivit legii, examenul pentru permisul auto se poate susține numai pe raza județului sau municipiului unde candidatul are domiciliul sau reședința. Astfel, persoanele care domiciliază sau au reședința în București pot susține examenul pentru permisul auto numai în București. În acest context, piața relevantă geografic pentru serviciul de școlarizare auto în vederea obținerii permisului de conducere este piața municipiului București. Piața relevantă a serviciului prestat se referă la cursurile de pregătire teoretică și practică în vederea susținerii examenului auto și obținerii permisului de conducere. Având în vedere că toți cei 32 de agenți economici implicați au stabilit un tarif unitar, de natură a determina și comportamentul celorlalte școli de șoferi și instructori auto independenți, decizia Consiliul Concurenței de sancționare a reclamantei este legală.

3. Procesele-verbale ridicate în condițiile legii constituie mijloace de probă concludente și pertinente întrucât din conținutul lor rezultă strânsele legături dintre agenții economici, înfățișarea unei succesiuni de întâlniri și discuții, la finalul fiecărei întâlniri stabilindu-se data aproximativă a următoarei, ceea ce atestă instituirea unui mecanism adevărat de consultare regulată în cadrul căruia, printre altele, se făceau schimburi de informații asupra strategiilor de marketing sezoniere, a nivelului de preț practicat și a stabilirii unui preț minim, toate acestea dovedind că reclamanta este parte într-o înțelegere anticoncurențială, care se referă tocmai la fixarea tarifului pentru serviciul de școlarizare auto în vederea permisului de categoria B, fiind astfel perfect circumscrisă sferei de aplicare a art. 8 alin. (2) din Legea concurenței, iar nu în cea a art. 8 alin. (1) din aceeași lege.

I.C.C.J., S. cont. adm. și fisc., decizia nr. 1335 din 4 martie 2011, nepublicată

Prin acțiunea înregistrată la Curtea de Apel București, SC F.S.E. SRL a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenței solicitând anularea Deciziei nr. 35 din 16.06.2009 a Consiliului Concurenței, comunicată la 24.06.2009 și obligarea Consiliului Concurenței la plata sumei de 10.000 lei reprezentând daune morale precum și plata cheltuielilor de judecată. În motivarea cererii, reclamanta a arătat că Decizia nr. 35 din 16.06.2009 privind sancționarea a 32 de agenți economici din totalul de 1520 de agenți economici care furnizează servicii de școlarizare în vederea obținerii permisului auto este nelegală, conform prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996. A susținut reclamanta că nu s-a constituit un cartel, că nu a denaturat concurența, că tarifele pentru serviciile practicate s-au stabilit liber, pe baza cererii și a ofertei, că majorarea tarifelor în anul 2008 s-a întemeiat pe împrejurarea că tarifele practicate în anul 2007 nu asigurau un profit. De asemenea, s-a arătat că greșit a reținut Consiliul Concurenței că piața relevantă este formată din cursurile de școlarizare pentru categoria B și că piața geografică relevantă s-a stabilit eronat numai la nivelul municipiului București, deși cursanții aveau posibilitatea de a urma cursurile în orice alt județ. S-a arătat că nu a existat un cartel care să determine majorarea tarifelor, deoarece școlile de șoferi au crescut prețurile în contextul în care achiziționarea autovehiculelor pentru școală și-au mărit prețul, s-au mărit salariile instructorilor, precum și prețul asigurărilor de tip RCA cu 20%, prețul carburanților de la 3,10 lei la 4,40 lei, manopera pentru reparația unui vehicul Școală cu aproximativ 15 %. S-a precizat că, potrivit directivei U.E. pe care Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, prin Ordinul nr. 1856/2006, a pus-o în aplicare, și anume că o „Școală de șoferi" nu poate funcționa la bloc, unde mai locuiesc și alți locatari, a fost necesară închirierea unor spații, altele decât în blocuri de locuit și care costă în medie între 500 și 2000 de Euro.

Prin întâmpinare, pârâtul Consiliul Concurenței a solicitat respingerea acțiunii, deoarece materialul probant obținut de Consiliul Concurenței în cursul investigației are ca element central o serie de 8 procese-verbale întocmite de membrii cartelului de fixare a prețului, cu prilejul întâlnirilor organizate sub umbrela Federației Patronale a Școlilor de Șoferi Particulare din România (FPSSR) la următoarele date: 12.06.2007, 30.11.2007, 13.12.2007, 17.01.2008, 31.01.2008, 14.02.2008 și respectiv 21.02.2008. Reclamanta SC F.S.E. SRL figurează într-adevăr numai în procesul-verbal din 31.01.2008, însă trebuie amintit că la fiecare dintre aceste întâlniri, se stabilea data aproximativă a următoarei, scopul fiind cooptarea treptată a cât mai multor participanți la aceste întâlniri, ajungându-se astfel la un număr de 32 de agenți economici participanți, în cazul întâlnirii din 31.01.2008. Aceste acte au fost ridicate, sub forma de copii xerox, de la sediul FPSSR și, respectiv, de la sediul SC A. SA (unul dintre inițiatorii cartelului), în cursul inspecției inopinate desfășurate în data de 14.05.2008, în baza

ordinelor Preşedintelui Consiliului Concurenţei nr. 175/2008 şi, respectiv, nr. 166/2008. Ridicarea acestor acte, în conformitate cu regulile procedurale în vigoare, a fost consemnată în cadrul proceselor-verbale de constatare şi inventariere nr. 1013/14.05.2008 şi, respectiv, nr. 415/14.05.2008. În privinţa acestor 8 procese-verbale, a menţionat că acestea sunt strâns legate unele de altele, înfăţişând o succesiune de întâlniri şi discuţii ale membrilor FPSSR care au dus în final la constituirea cartelului de fixare a preţului pentru serviciile de şcolarizare în scopul obţinerii permisului de conducere – categoria B. Astfel, devin relevante pentru activitatea contravenţională a reclamantei, nu numai procesul-verbal al întâlnirii la care a luat parte dar şi cele dinaintea acestora (din 12.06 şi 30.11.2007) şi de după acestea (din 14.02 şi 21.02.2008).

O menţiune importantă este aceea că la finalul fiecăruia dintre aceste procese-verbale se stabileşte data aproximativă a următoarei întâlniri, ceea ce atestă instituirea unui adevărat mecanism de consultare regulat, în cadrul căruia, printre altele, membri FPSSR făceau iniţial schimb de informaţii asupra strategiilor de marketing sezoniere, precum şi asupra nivelului de preţ practicat, culminând la data de 31.01.2008 cu stabilirea unui preţ minim pentru serviciile de şcolarizare în scopul obţinerii permisului de conducere – categoria B. În cazul SC F.S.E. SRL, probatoriul este completat de alte înscrisuri, precum adresa transmisă de reclamantă şi înregistrată la Consiliul Concurenţei sub nr. 635/11.06.2008, în cadrul căreia societatea contravenientă recunoaşte întâi că tariful majorat la 800 lei a fost aplicat începând cu 1.01.2008 iar, ulterior, este adnotată cu declaraţia olografă a dlui. P., director general al societăţii, potrivit căreia, de fapt, tariful de 800 lei a fost practicat începând cu 1.02.2008; probatoriul obţinut de Consiliul Concurenţei în cursul investigaţiei, include şi alte înscrisuri, care dovedesc, fără îndoială, că societatea a pus în aplicare tariful unic majorat, discutat la întâlnirea din 31.01.2008. Astfel, în arhiva societăţii reclamante a fost găsit contractul de şcolarizare pentru pregătirea practică în vederea obţinerii permisului de conducere nr. 9754 din 1.02.2008, potrivit căruia, SC F.S.E. SRL se obligă să presteze respectivele servicii contra plăţii unui tarif de 800 lei. A precizat pârâtul că cei 32 de membri ai cartelului au pus bazele cel puţin unui mecanism de consultare şi de schimb al unor informaţii sensibile, legate de nivelul preţurilor practicate, menit să înlocuiască incertitudinile unui mediu concurenţial normal, de piaţă, cu siguranţă şi certitudinea unui mecanism practic de colaborare în privinţa preţurilor/strategiilor aplicate, ceea ce, în sine reprezintă o înţelegere şi practică concertată având obiect anticoncurenţial.

Prin sentinţa nr. 1881 din 23 aprilie 2010, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a respins ca neîntemeiată cererea formulată de reclamanta SC F.S.E. SRL împotriva pârâtului Consiliul Concurenţei. Pentru a pronunţa această sentinţă, prima instanţă a reţinut că din probele administrate în cauză rezultă că reclamanta este parte într-o înţelegere anticoncurenţială, care se referă tocmai la fixarea tarifului pentru serviciul de şcolarizare auto în vederea permisului de categoria B, fiind astfel perfect circumscrisă sferei de aplicare a art. 8 alin. (2) din Legea concurenţei, iar nu în cea a art. 8 alin. (1) din aceeaşi lege.

În identificarea pieţei relevante a serviciului şi a celei geografice, Consiliul Concurenţei a făcut aplicarea Instrucţiunilor cu privire la definirea pieţei relevante, în scopul stabilirii părţii substanţiale de piaţă, publicate în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 288/01.042004. Astfel, piaţa relevantă a serviciului a fost în mod corect identificată ca fiind cea a serviciilor de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului – categoria B, întrucât fiecare pregătire auto are specificul său, în funcţie de mijloacele de transport pentru care obţinerea permisului auto acordă dreptul de conducere; cu alte cuvinte, nici din punctul de vedere al consumatorului şi nici din punctul

de vedere al prestatorului nu există substituibilitate între serviciul de şcolarizare auto pentru permisul de categoria B cu cel de şcolarizare auto pentru obţinerea oricărei alte categorii de permis auto.

În privinţa pieţei geografice, aceasta a fost în mod corect identificată de Consiliul Concurenţei ca fiind numai cea a Municipiului Bucureşti deoarece toţi agenţii economici pentru care existau indicii pentru pornirea investigaţiei îşi desfăşurau activitatea în exclusivitate pe raza Municipiului Bucureşti iar în practică este de notorietate că reuşita la examenul de obţinere a permisului este influenţată de cunoaşterea traseului ce urmează a constitui proba practică, ori aceasta nu se poate dobândi decât prin efectuarea cursurilor practice oferite de agenţii economici din respectiva piaţă geografică, ce coincide cu unitatea administrativ-teritorială în care urmează a se efectua examinarea pentru obţinerea permisului auto.

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs reclamanta SC F.S.E. SRL. În motivele de recurs s-a susţinut că instanţa de fond a respins greşit proba cu expertiza contabilă, situaţie în care s-ar fi dovedit că în anul 2007 a avut pierderi, că piaţa relevantă este constituită dintr-un număr de 1521 agenţi economici, că cei 32 agenţie economici reprezintă numai 1% din această piaţă, că în anul 2007 a fost nevoită să efectueze investiţii potrivit obligaţiilor impuse prin Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 1856 din 11 octombrie 2006.

Consiliul Concurenţei a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului declarat de către reclamanta SC F.S.E. SRL. În întâmpinare, s-a arătat că probatoriile administrate la instanţa de fond au evidenţiat că reclamanta a făcut parte dintr-o înţelegere anticoncurenţială, motiv pentru care sancţiunea aplicată este legală.

Reclamanta SC F.S.E. SRL a fost sancţionată prin decizia nr. 35/2009 a Consiliul Concurenţei cu amendă contravenţională, alături de alţi agenţi economici pentru că au format un cartel de majorare şi fixare a tarifelor de şcolarizare auto pentru categoria B, ceea ce contravine prevederilor art. 5 din Legea nr. 21/1996.

În speţă sunt aplicabile dispoziţiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, potrivit căruia „sunt interzise orice înţelegeri exprese sau tacite între agenţii economici ori asociaţiile de agenţi economici, orice decizii luate de asociaţiile de agenţi economici şi orice practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenţei pe piaţa românească sau pe o parte a acesteia, în special cele care urmăresc: *a) fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a preţurilor* de vânzare ori de cumpărare, *a tarifelor*, a rabaturilor, a adaosurilor, precum şi a oricăror alte condiţii comerciale;".

Analiza motivelor de recurs, a probelor cauzei şi a legislaţiei aplicabile relevă că în cursul anilor 2007 şi 2008 reprezentanţii mai multor societăţi comerciale din municipiul Bucureşti, care aveau ca obiect de activitate şcolarizarea pentru obţinerea permisului auto categoria B, au avut mai multe întâlniri în cadrul cărora s-au luat decizii cu privire la tariful ce urmează a se practica pentru serviciile prestate. În acest sens, sunt procesele-verbale încheiate începând cu 12 iunie 2007 şi până la 21 februarie 2008. Din conţinutul proceselor verbale de mai sus se constată că societăţile comerciale asupra cărora s-a realizat investigaţia de către Consiliul Concurenţei s-au înţeles cu privire la preţurile care urmează a se încasa pentru serviciul de şcolarizare auto. Aceste înţelegeri sunt interzise de Legea nr. 21/1996. Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, este interzisă fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a preţurilor, a tarifelor. Exceptările de la interdicţiile prevăzute în art. 5 alin. (1) sunt expres reglementate în alin. (2) al aceluiaşi text. Susţinerile recurentei-reclamante cu privire la situaţia economică a societăţii, care au determinat adoptarea deciziei, sunt nerelevante sub aspectul încadrării în prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, şi nu constituie cauză de exceptare de la interdicţia prevăzută în lege, motiv pentru care în mod corect instanţa de fond a respins cererea pentru efectuarea unei expertize contabile.

În cauză, Consiliul Concurenţei a stabilit corect piaţa relevantă geografic, prin luarea în calcul a societăţilor de profil din municipiul Bucureşti. Potrivit legii, examenul pentru permisul auto se poate susţine numai pe raza judeţului sau municipiului unde candidatul are domiciliul sau reşedinţa. Astfel, persoanele care domiciliază sau au reşedinţa în Bucureşti pot susţine examenul pentru permisul auto numai în Bucureşti. În acest context, piaţa relevantă geografic pentru serviciul de şcolarizare auto în vederea obţinerii permisului de conducere este piaţa municipiului Bucureşti. Piaţa relevantă a serviciului prestat se referă la cursurile de pregătire teoretică şi practică în vederea susţinerii examenului auto şi obţinerii permisului de conducere, cum corect a reţinut şi explicat judecătorul fondului. Având în vedere că toţi cei 32 de agenţi economici implicaţi au stabilit un tarif unitar, de natură a determina şi comportamentul celorlalte şcoli de şoferi şi instructori auto independenţi, corect a reţinut prima instanţă că decizia Consiliul Concurenţei de sancţionare a reclamantei este legală.

Având în vedere motivele de mai sus, în baza art. 312 C. proc. civ., recursul se va respinge.

36. Înţelegerea orizontală de tip cartel având ca obiect majorarea tarifului şi fixarea acestuia la nivelul minim. Lipsa mandatului din partea societăţii pentru participantul la înţelegere

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. a)

1. Înţelegerile privind fixarea preţurilor sau împărţirea pieţelor sunt apreciate de instanţa comunitară ca restricţionând concurenţa, fiind considerate înţelegeri *per se*. Înţelegerea de tip cartel având ca obiect majorarea tarifelor şi fixarea acestora la un nivel minim reprezintă o restricţionare prin obiect pentru care nu este necesară existenţa unei etape ulterioare de punere în practică, realizarea înţelegerii anticoncurenţiale în sine reprezentând o încălcare a concurenţei prin înlăturarea acordului de voinţă al agenţilor economici, în sensul adoptării unei conduite comune pentru viitor. Implementarea înţelegerii anticoncurenţiale reprezintă o confirmare în plus a existenţei înţelegerii pe segmentul de piaţă respectiv.

2. Lipsa unui mandat expres dat de societatea reclamantă unei persoane pentru a participa la o întâlnire în care a avut loc înţelegerea anticoncurenţială nu este de natură să înlăture încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, având în vedere că participarea la realizarea înţelegerii anticoncurenţiale în calitate de simplu angajat al societăţii determină răspunderea societăţii reclamante pentru încălcarea regulilor de concurenţă. Pentru exonerarea de răspundere, agentul economic trebuie să probeze că participarea sa la întâlnirile cu caracter anticoncurenţial nu a fost făcută cu intenţie anticoncurenţială şi că a indicat concurenţilor faptul că participă la întâlniri cu un scop diferit de al lor. Or, în cauză, reclamanta a semnat procesul verbal al întâlnirii care atestă realizarea înţelegerii anticoncurenţiale şi nu s-a distanţat public de ceea ce s-a stabilit cu acea ocazie, astfel încât a lăsat impresia celorlalţi agenţi economici participanţi că subscrie la cele hotărâte.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 2753 din 13 mai 2011, nepublicată

Notă. *A se vedea şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 3802/2011, decizia nr. 5218/2011, nr. 2456/2011, nr. 4562/2011, decizia nr. 6130/2011.*

Prin sentinţa nr. 2370 din 18 mai 2010 a Curţii de Apel Bucureşti a fost respinsă ca neîntemeiată acţiunea formulată de reclamanta SC T. SA în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, având ca obiect suspendarea executării deciziei nr. 35/16.06.2009 emisă de pârât, în principal, anularea acestei decizii iar, în subsidiar, reducerea amenzii, deoarece că pârâtul a efectuat o greşită individualizare a sancţiunii aplicate.

Pârâtul a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea acţiunii arătând că nu sunt îndeplinite cumulativ condiţiile prevăzute de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 pentru suspendarea executării deciziei. Pe fondul cauzei, a susţinut că la dosarul de investigaţie există probe concludente, atât ale participării dlui. F.D., coordonator al şcolii de şoferi la SC T. SA, la întâlnirea din 31.01.2008, cât şi ale faptului că la această întâlnire s-a decis majorarea tarifului pentru categoria B şi fixarea tarifului la nivelul minim de 800 Ron.

Analizând actele aflate la dosar, Curtea de Apel a reţinut, în fapt, că preşedintele Consiliului Concurenţei a dispus, prin Ordinul nr. 143/30.04.2008, declanşarea din oficiu a unei investigaţii pe piaţa serviciilor de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului de conducere din Municipiul Bucureşti, privind posibila încălcare a prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenţei nr. 21/1996, republicată şi ca urmare a analizei efectuate în cauză, în urma audierii în data de 10.06.2009 a părţilor implicate, a emis Decizia nr. 35/16.06.2009, prin care a constatat încălcarea, de către 32 de agenţi economici, a art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea concurenţei prin realizarea unei înţelegeri orizontale având ca obiect majorarea tarifului pentru serviciile de şcolarizare auto categoria B, în Bucureşti, precum şi fixarea tarifului la un nivel minim de 800 RON şi a dispus sancţionarea acestora prin fixarea unui nivel de bază al amenzi reprezentând 6% din cifra de afaceri realizată în anul 2008 de către agenţii economici contravenienţi. Printre cei 32 de agenţi economici, a fost sancţionată cu amendă în cuantum de 60.897 lei şi reclamanta (această valoare reprezintă 3% din cifra de afaceri realizată de reclamantă în anul 2008, respectiv din suma de 2.029.910 lei).

Instanţa de fond a apreciat că decizia contestată în cauză este legală, fiind emisă cu respectarea dispoziţiilor prevăzute de Legea nr. 21/1996, în condiţiile în care reclamanta a încălcat prevederile art. 5 din lege, participând la realizarea unei înţelegeri de tip cartel cu agenţii economici activi pe piaţa serviciilor de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului de conducere categoria B din Bucureşti, înţelegere având ca obiect majorarea tarifului şi fixarea acestuia la nivelul minim de 800 Ron pentru serviciile oferite de şcolile de şoferi, ceea ce reprezintă o restricţionare prin obiect, o încălcare per se a regulilor de concurenţă.

Reclamanta a participat la întâlnirea din data de 31.01.2008 când s-a realizat înţelegerea anticoncurenţială, în urma căreia agenţii economici implicaţi în realizarea sa au procedat la punerea în practică, în sensul că, începând cu data de 1.02.2008, au majorat tariful şi au fixat nivelul acestuia la suma minimă de 800 lei. Prima instanţă a reţinut, totodată, că agenţii economici au organizat întâlniri şi după data de 31.01.2008, pentru a se asigura că sunt respectate cele convenite la data menţionată, respectiv fixarea şi majorarea tarifelor, în cadrul acestor întâlniri fiind organizate comisii de evaluare având ca scop verificarea obiectivului stabilit la data de 31.01.2008.

Susţinerea reclamantei că nu a participat la niciuna dintre întâlnirile care au avut loc în perioada iunie 2007 – ianuarie 2008 nu a fost reţinută, cu motivarea că la întâlnirea din 31.01.2008 a participat F.D., care este persoana împuternicită de reclamantă să o reprezinte în ceea ce priveşte activitatea de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului de conducere, această persoană semnând în anii 2007 şi 2008 contractele de şcolarizare.

Instanța a reținut că dispozițiile art. 35 din Decretul nr. 31/1954 invocate în acțiune sunt irelevante în soluționarea cauzei, în condițiile în care, potrivit doctrinei comunitare, agentul economic va răspunde chiar dacă angajații săi nu erau autorizați sau instruiți de către conducerea companiei să acționeze în acea manieră, agenții economici având obligația de a iniția programe prin intermediul cărora să prevină încălcarea regulilor de concurență. Faptul că la întâlnirea din 31.01.2008, F.D. nu a prezentat un mandat scris din partea societății reclamante nu înseamnă că nu a avut calitatea de reprezentant al acestei societăți în cadrul acestei întâlniri, de natură anticoncurențială. Curtea reține că în procesul verbal din 31.01.2008, în dreptul numelui F.D. este trecută SC T. SA, acest proces verbal nefiind un simplu act de prezență, așa cum susține reclamanta, ci actul care atestă realizarea înțelegerii anticoncurențiale, prezența acestei persoane la întâlnire fiind suficientă pentru ca ceilalți participanți să considere că reprezintă SC T. SA și că este determinată de scopul lor comun, acela de stabilire a unei înțelegeri anticoncurențiale, prin majorarea tarifului serviciilor oferite și prin fixarea unui tarif minim. Împrejurarea că această persoană avea calitatea de a reprezenta SC T. SA rezultă și din adresa emisă de reclamantă, înregistrată la pârât sub nr. 632/11.06.2008, în care se arată că persoana desemnată de SC T. SA pentru discuțiile cu echipa de investigații a Consiliului Concurenței este inginer D.F., coordonatorul Școlii de șoferi T. Lipsa unui mandat expres dat de societatea reclamantă acestei persoane pentru a participa la întâlnirea din 31.01.2008 nu este de natură să înlăture încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, având în vedere că participarea la realizarea înțelegerii anticoncurențiale în calitate de simplu angajat al societății determină răspunderea societății reclamante pentru încălcarea regulilor de concurență. Pentru exonerarea de răspundere, agentul economic trebuie să probeze că participarea sa la întâlnirile cu caracter anticoncurențial nu a fost făcută cu intenție anticoncurențială și că a indicat concurenților faptul că participă la întâlniri cu un scop diferit de al lor. Or, în cauză, reclamanta a semnat procesul verbal al întâlnirii din data de 31.01.2008 care atestă realizarea înțelegerii anticoncurențiale și nu s-a distanțat public de ceea ce s-a stabilit cu acea ocazie, astfel încât a lăsat impresia celorlalți agenți economici participanți că subscrie la cele hotărâte.

Curtea reține în raport de înscrisurile depuse la dosar, că reclamanta a participat la realizarea înțelegerii pe orizontală privind tarifele, ceea ce reprezintă o gravă restricționare a concurenței având ca efect o creștere concomitentă a tarifelor pe piață și restricționarea posibilităților de alegere ale consumatorului. Înțelegerile privind fixarea prețurilor sau împărțirea piețelor sunt apreciate de instanța comunitară ca restricționând concurența, fiind considerate înțelegeri *per se* (cauzele conexate T-374, 375, 384 și 388/94 European Night Services vs.Comisia), o astfel de înțelegere fiind și cea pentru care pârâtul a emis decizia contestată.

Referitor la amenda aplicată, Curtea reține că aceasta este în cuantum de 60.897 lei, reprezentând 3% din cifra de afaceri totală realizată în anul 2008, fiind respectate dispozițiile art. 51 alin. (1) lit. a) din lege, care stabilește o amendă de până la 10% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancțiunii. Cuantumul amenzii a fost stabilit ținându-se cont de criteriile de individualizare prevăzute de art. 52 din lege, respectiv gravitatea și durata faptei, consecințele acesteia asupra concurenței. Astfel, fapta săvârșită de reclamantă se încadrează în categoria celor de gravitate mare, potrivit Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute de art. 56 (în prezent art. 51) din Legea nr. 21/1996, care stabilesc pentru restricționările pe orizontală de tipul cartelului, în vederea fixării prețurilor un nivel de bază al amenzii cuprins între 4% și 8%. De asemenea, a fost avută în vedere durata mai mică de 1 an a faptei, precum și consecințele pe care le-a

produs asupra concurenței, acestea fiind considerabile asupra mediului concurențial pe piața respectivă, constatându-se că din cei 32 de agenți economici care au realizat înțelegerea anticoncurențială, 31 au majorat tariful la nivelul de 800 Ron, un singur agent majorându-l la nivelul de 790 Ron. Mai mult, mediatizarea în presă a celor stabilite de agenții economici la întâlnirea din 31.01.2008 a influențat modul de a acționa pe piață al celorlalți agenți economici. Curtea constată că, deși nu au fost identificate circumstanțe atenuante care să fie aplicate reclamantei, Consiliul Concurenței a procedat la reducerea nivelului de bază al amenzii cu 3 procente, la 3% în raport de împrejurarea că reclamanta a prestat serviciile de școlarizare doar pe două autoturisme. Faptul că reclamanta desfășoară și activitate de transport auto marfă, și nu doar activitate specifică școlii de șoferi, nu înseamnă că amenda se stabilește exclusiv, în funcție de veniturile obținute din cea de-a doua activitate, atât timp cât legea prin art. 51 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, face trimitere în mod expres la cifra de afaceri totală.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs reclamanta, care a solicitat admiterea recursului și modificarea în tot a hotărârii recurate, în sensul anulării deciziei nr. 35/16.06.2009 emise de Consiliul Concurenței, iar, în subsidiar, în măsura în care se va aprecia decizia ca fiind legală, reducerea amenzii, constatând ca intimata-pârâtă a efectuat o greșita individualizare a sancțiunii aplicate. În dezvoltarea motivelor de recurs, recurenta-reclamantă susține că hotărârea recurată este nelegală și netemeinică, întrucât instanța de fond a analizat în mod greșit materialul probator administrat în cauză, respingând proba testimonială cu audierea martorului D.F. și a aplicat eronat dispozițiile legale în materie, reținând incidența dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996. Arată că majorarea tarifelor practicate la școala de șoferi a fost luată din motive strict economice având în vedere că tariful practicat la nivelul anului 2007 nu avea corespondent raportat la nivelul cheltuielilor. Faptul că o societate a realizat o majorare a prețului produselor sale nu constituie un argument suficient pentru sancționarea acesteia reținându-se încălcarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 republicată, în condițiile în care autoritatea de concurență poate hotărî sancționarea numai în condițiile în care s-a dovedit fără dubiu că respectiva creștere de preturi se datorează existentei unei practici concertate, cu excluderea argumentată a posibilelor motivații de natură economică. În cauză, nu s-a dovedit fără putință de tăgadă, pe de o parte, existența înțelegerii anticoncurențiale, iar pe de altă parte, participarea recurentei la această înțelegere având drept consecință majorarea tarifelor la școlile de șoferi, precum și faptul că majorarea tarifului de către societate s-a datorat acestei presupuse înțelegeri. Susține că în cauză, prin hotărârea recurată, piața relevantă nu a fost definită corect și că au fost înlăturate nefondat susținerile sale în sensul că nu a fost prezentă și nu a participat la realizarea unei înțelegeri anticoncurențiale la data de 31 ianuarie 2008. O solicitare distinctă vizează cererea subsidiară a societății de diminuare a amenzii aplicate de Consiliul Concurenței, având în vedere că sancțiunea aplicată este împovărătoare și chiar periculoasă pentru continuarea activității acestei societăți comerciale.

Consiliul Concurenței a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului și menținerea ca legală și temeinică a hotărârii Curții de Apel București. Răspunzând punctual criticilor aduse hotărârii recurate și deciziei contestate, Consiliul Concurenței arată că reclamanta a făcut parte dintr-o înțelegere anticoncurențială, sancțiunea aplicată este legală fiind încălcate de către SC T. SA și de către celelalte societăți participante la întâlnirea din 31.01.2008, dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței, prin realizarea unei înțelegeri anticoncurențiale având ca obiect fixarea unui nivel minim al tarifului pentru serviciile de școlarizare auto.

Examinând sentinţa atacată prin prisma criticilor formulate de recurentă, a apărărilor cuprinse în întâmpinare cât şi în baza art. 304^1 C. proc. civ., sub toate aspectele Înalta Curte constată că recursul este nefondat.

Consiliul Concurenţei, prin Ordinul nr. 143/2008, a deschis o investigaţie pe piaţa serviciilor de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului de conducere categoria B, privind posibila încălcare a dispoziţiilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenţei, şi a ajuns la concluzia că în data de 31.01.2008, 32 de agenţi economici, printre care şi recurenta SC T. SA, au realizat o înţelegere anticoncurenţială, având ca obiect majorarea şi fixarea unui tarif minim de 800 RON pentru serviciile oferite. Recurenta-reclamantă a fost sancţionată prin Decizia nr. 35 din 16 iunie 2009 a Consiliului Concurenţei, cu amendă contravenţională alături de alţi agenţi economici pentru realizarea unei înţelegeri orizontale având ca obiect majorarea tarifului pentru serviciile de şcolarizare auto categoria B, în Bucureşti, precum şi fixarea tarifului la un nivel minim de 800 RON.

Sentinţa recurată reflectă interpretarea şi aplicarea corectă a dispoziţiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 şi cuprinde motivele pe care se sprijină prin analizarea situaţiei de fapt care rezultă din probele administrate în privinţa legalităţii decizia contestată.

Legea nr. 21/1996, prin art. 5 alin. (1), interzice orice înţelegeri exprese sau tacite între agenţii economici ori asociaţiile de agenţi economici, orice decizii luate de asociaţiile de agenţi economici şi orice practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenţei pe piaţa românească sau pe o parte a acesteia, în special cele care urmăresc fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a preţurilor de vânzare ori de cumpărare, a tarifelor, a rabaturilor, a adaosurilor, precum şi a oricăror alte condiţii comerciale.

Analiza motivelor de recurs, a probelor cauzei şi a legislaţiei aplicabile relevă că în cursul anilor 2007 şi 2008 reprezentanţii mai multor societăţi comerciale din municipiul Bucureşti, care aveau ca obiect de activitate şcolarizarea pentru obţinerea permisului auto categoria B au avut mai multe întâlniri în cadrul cărora s-au luat decizii cu privire la tariful ce urmează a se practica pentru serviciile prestate. Aceste înţelegeri sunt interzise de Legea nr. 21/1996. Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, este interzisă fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a preţurilor, a tarifelor. Exceptările de la interdicţiile prevăzute în art. 5 alin. (1) sunt expres reglementate în alin. (2) al aceluiaşi text. În concret, cu privire la motivele de recurs formulate, Înalta Curte constată că sunt nefondate, după cum urmează:

Susţinerea recurentei în ceea ce priveşte analiza probelor administrate în cauză, Înalta Curte constată că este neîntemeiată în raport de înscrisurile depuse la dosar din care rezultă realizarea unei înţelegeri cu obiect anticoncurenţial pe piaţă, între cei 32 agenţi economici, în acest sens fiind procesele – verbale cu întâlnirile organizate la următoarele date: 12.06.2007, 30.11.2007, 13.12.2007, 17.01.2008, 31.01.2008, 14.02.2008 şi 21.02.2008, de agenţi economici activi pe piaţa serviciilor de şcolarizare auto, în cadrul cărora erau iniţiate discuţii privind politica de preţuri a acestora, finalizate cu înţelegerea anticoncurenţială în data de 31.01.2008.

Înţelegerea tip cartel realizată de către agenţii economici activi pe piaţa Serviciilor de şcolarizare auto pentru obţinerea permisului de conducere categoria B din Bucureşti are ca obiect majorarea tarifului şi fixarea acestuia la nivelul minim de 800 RON pentru serviciile oferite de şcolile de şoferi, reprezentând, prin urmare, o restricţionare prin obiect, pentru care nu este necesară existenţa unor etape ulterioare de punere în practică a acesteia, realizarea înţelegerii anticoncurenţiale în sine reprezentând o încălcare a concurenţei, prin întâlnirea

acordului de voință al agenților economici în cauză, în sensul adoptării unei conduite comune pe viitor. Mai mult, implementarea înțelegerii anticoncurențiale reprezintă o confirmare în plus a existenței unei înțelegeri anticoncurențiale pe piața serviciilor oferite de școlile de șoferi pentru obținerea permisului de conducere categoria B, iar în ceea ce o privește pe SC T. SA, la dosarul de investigație se află copii ale contractelor de școlarizare încheiate de recurentă, ulterior realizării înțelegerii anticoncurențiale, în care apare tariful majorat de 800 Ron.

În ceea ce privește proba testimonială solicitată de reclamantă cu martorul F.D. care a participat la întâlnirea celor 32 de agenți economici din partea SC T. SA, prin încheierea din 9 februarie 2010, curtea de apel a apreciat că această probă nu este utilă, concludentă și pertinentă soluționării cauzei, față de obiectul acțiunii și aspectele ce se doresc a fi dovedite cu audierea martorului, fiind în schimb încuviințată proba cu înscrisuri, care au fost depuse la fondul cauzei din care rezultă că participanții la întâlnirea din 31.01.2008, printre care și recurenta SC T. SA, au încheiat o înțelegere privind nivelul tarifelor practicate, înțelegere care reprezintă o încălcare a art. 5 alin. (1) din Legea concurenței. În baza acestei probe, în mod corect prima instanță a înlăturat susținerea reclamatei privind neparticiparea la realizarea înțelegerii anticoncurențiale din data de 31 ianuarie 2008.

Recurenta-reclamantă mai susține că instanța de fond nu a răspuns apărărilor făcute prin acțiune conform cărora majorarea tarifelor practicate la școala de șoferi a fost luată din motive economice. Această susținere nu poate fi reținută întrucât sarcina probei în dovedirea acestei apărări, îi revenea, dar este și neîntemeiată, întrucât a procedat la majorarea tarifelor la data de 1 februarie 2008 imediat după discuțiile din 31 ianuarie 2008 privind uniformizarea tarifelor pe piață, materializate printr-o înțelegere anticoncurențială și aproximativ 7 luni de la generarea cheltuielilor datorată majorării costului combustibilului, a chiriei și respectiv tarifelor pentru RCA. În stabilirea pieței relevante, prin decizia contestată, Consiliul Concurenței a avut în vedere prevederile normative aplicabile înserate în cuprinsul actului administrativ atacat, a căror incidență nu poate fi contestată în cauză, respectiv Instrucțiunile Consiliului Concurenței cu privire la definirea pieței relevante, în scopul stabilirii părții substanțiale de piață, emise în baza art. 27 alin. (1) și alin. (3) din Legea concurenței, publicate în M.Of. nr. 288 din 1.04.2004.

O ultimă solicitare formulată de recurenta-reclamantă, în subsidiar, vizează individualizarea sancțiunii aplicate prin decizia contestată și respectiv reducerea amenzii. Această susținere nu poate fi reținută, deoarece, la individualizarea sancțiunii aplicate prin decizia contestată, au fost avute în vedere prevederile art. 52 din Legea nr. 21/1996, Instrucțiunile privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute de art. 56 (în prezent art. 51) din Legea concurenței nr. 21/1996, publicate în M.Of. nr. 439 din 17.05.2004. Astfel, nu se pot reține în cauză vreuna din situațiile prevăzute ca circumstanțe atenuante, pentru reducerea amenzii, iar Consiliul Concurenței deja a procedat la reducerea nivelului de bază al amenzii cu 3 procente, la 3%, în raport de împrejurarea că societatea a prestat serviciile de școlarizare doar pe două autoturisme, astfel cum a reținut de altfel și prima instanță.

În consecință, Înalta Curte, constatând că cei 32 de agenți economici implicați au stabilit un tarif unitar, de natură a determina și comportamentul celorlalte școli de șoferi și instructori auto independenți, corect a reținut prima instanță că decizia Consiliul Concurenței de sancționare a reclamantei este legală.

Pentru considerentele expuse și constatând că nu sunt motive de reformare a sentinței potrivit art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 și art. 304 C. proc. civ., Înalta Curte va respinge recursul ca nefondat, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ.

în cauza dedusă judecății, reclamanta a precizat că a luat cunoștință de dauna produsă și de cel care a cauzat-o ca urmare a adresei emise la 15.01.2003 de BEJ VP, iar acțiunea a fost înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța la data de 16.01.2004, în interiorul termenului de prescripție. Este de observat faptul că, invocând excepția de prescripție a dreptului material la acțiune, apelanta pârâtă SC E SRL nu indică un alt moment de la care pretinde a fi calculat acest termen, nefiind aduse în discuție alte împrejurări în afara celor indicate de reclamanta intimată pentru determinarea datei de la care a început să curgă termenul reglementat de art. 12 din Legea nr. 11/1991.

- Pe fondul cauzei:

Prin sentința civilă nr. 523/04.06.2007 a Tribunalului București, rămasă definitivă și irevocabilă prin respingerea ca nefondate a căilor de atac declarate în cauză, s-a dispus anularea parțială a certificatului de înregistrare a desenului industrial nr. 011276/22.05.2002 privitor la desenul industrial nr. 1, a certificatului de înregistrare nr. 011275/22.05.2002 privitor la desenul industrial nr. 7, a certificatului de înregistrare nr. 011564/24.07.2002 privitor la desenul industrial nr. 11 și a certificatului de înregistrare nr. 011337/30.05.2002 privitor la desenul industrial nr. 1, toate eliberate de O.S.I.M. pârâtei SC E. SA. În considerentele acestei hotărâri judecătorești s-a reținut că la momentul înregistrării desenelor industriale de către SC E SA, acestea nu îndeplineau condiția esențială a noutății desenului, fapt de natură a atrage anularea lor. Tot în cuprinsul acestei hotărâri judecătorești s-a arătat că SC VTC SRL a obținut prin certificatul de înregistrare nr. 18293/25.06.1992 înregistrarea mărcii GALERIE ROUMAINE, iar prin certificatul nr. 18298/25.06.1992 înregistrarea mărcii PREMIAT.

Susținerile apelantei referitoare la lipsa de opozabilitate a acestor mărci înregistrate și nepublicate în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială nu pot fi primite în actualul context în care s-a stabilit, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, că SC E SA a încălcat prevederile Legii nr. 129/1992 la data înregistrării desenelor industriale disputate în contradictoriu cu SC J. SRL, anularea acestora având efect retroactiv, astfel că notificările emise în anul 2002 nu se mai bucură de aparența de legalitate de care s-a prevalat apelanta în demersul său îndreptat împotriva concurentului SC J. SRL.

Este corect analizat de prima instanță efectul produs prin anularea desenelor industriale asupra cărora apelanta a pretins un drept exclusiv de utilizare, dispusă în mod definitiv și irevocabil, efect ce lipsește de legitimitate toate acțiunile SC E. SA de protejare a acestui drept ce nu i-a fost recunoscut, caracterul retroactiv al sancțiunii nulității impunând și repararea tuturor pagubelor cauzate prin actele anulate.

În aceste condiții, prima instanță a stabilit judicios că apelanta-pârâtă se face vinovată de săvârșirea unor fapte de concurență neloială, materializate prin acțiuni ce se regăsesc în dispozițiile art. 4 lit. d) și e) din Legea nr. 11/1991, fapte de natură a crea un prejudiciu material și de imagine, ceea ce impune repararea sa prin obligarea celui care a săvârșit fapta ilicită la plata daunelor morale în cuantum de 200 000 lei.

Deși apelanta SC E. SA a criticat soluția primei instanțe și prin prisma dovedirii daunelor morale, susținând că probele administrate nu prezintă concludență sub aspectul stabilirii cuantumului acestor despăgubiri, Curtea reține că acestea au fost evaluate de judecătorul fondului în raport de acțiunea de denigrare desfășurată de apelantă față de SC J. SRL, acțiune ce a avut drept consecință afectarea imaginii sale și a prestigiului dobândit pe piața produselor de vinificație. În consecință, daunele morale stabilite ca și compensație pentru prejudiciul cauzat intimatei reclamante prin faptele de concurență neloială săvârșite de apelanta pârâtă au fost dovedite prin raportare la prejudiciul creat tocmai prin impactul negativ creat pe piața economică asupra activității derulate de SC J. SRL.

37. Înţelegeri care au ca scop fixarea un nivel minim al preţului de vânzare pentru pâinea albă. Reprezentarea societăţii la adunarea în cauză de către directorul executiv. *„Neimplementarea unei înţelegeri"* şi *„distanţarea publică"* – diferenţe

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. alin. (1) şi alin. (2) lit. b), art. 51

În condiţiile în care preţul reprezintă cea mai importantă formă de concurenţă iar la nivelul întreprinderii costurile de producţie sunt cel mult similare, dar nu identice, şi fiecare întreprindere acţionează în scopul realizării unei marje rezonabile de profit, preţurile practicate trebuie să fie stabilite în mod liber, prin concurenţă, iar nu prin săvârşirea de practici anticoncurenţiale, astfel încât consumatorii să nu aibă posibilitatea reală de alegere. Pentru a se reţine participarea unui agent economic la cartel nu este necesar ca acesta să fie reprezentat prin reprezentantul legal, fiind suficient să se probeze că în fapt a fost parte la înţelegerea anticoncurenţială, fără a se opune. Intenţia comună de a se comporta într-un anume mod pe piaţă reprezintă o faptă anticoncurenţială, neavând relevanţă dacă această înţelegere era obligatorie sau nu. Prin neimplementarea înţelegerii în totalitate nu se face dovada că societatea s-a distanţat public de înţelegerea la care a fost parte.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 5027 din 28 octombrie 2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamanta SC S.C. SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea Deciziei nr. 61/07.12.2009 emisă de pârât, iar, în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii stabilite, la nivelul cuantumului minim stabilit prin art. 51 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 sau înlocuirea amenzii aplicate cu avertisment în condiţiile prevederilor O.G. nr. 2/2001, cu obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat, în esenţă, următoarele:

Decizia contestată a fost emisă cu aplicarea şi interpretarea greşita a legii, în condiţiile neanalizării aspectelor de fapt puse în discuţie de către reclamantă la dezbaterea din plenul Consiliului Concurentei care a avut loc la data de 02.11.2009.

Susţine reclamanta că nu se poate aprecia că, în şedinţa din 7 februarie 2006 a adunării A.M., s-a stabilit fixarea unui nivel minim de preţ, întrucât în procesul-verbal al adunării nu se regăseşte termenul de preţ minim, preţ fix sau noţiunea de fixare a unui preţ, ceea ce contrazice şi aspectul menţionat la pct. 150 din Raportul întocmit de pârât referitor la caracterul premeditat al faptei. Reclamanta nu a fost ţinută de vreo înţelegere, nu s-a considerat şi nu a acţionat vreun moment ca parte a unei înţelegeri de tip „cartel" şi, în consecinţă, şi-a adaptat politica de preţuri pentru toate sortimentele comercializate în funcţie de propriile costuri de producţie şi marja rezonabilă de profit presupusă de activitatea de panificaţie.

Totodată, reclamanta susţine că la adunarea respectivă nu a fost reprezentată prin organele sale statutare prevăzute de art. 35 din Decretul nr. 31/1954, astfel că hotărârile adoptate în cadrul adunării nu îi sunt opozabile, societatea neavând nici măcar un rol pasiv în cadrul unei înţelegeri.

Consiliul Concurenţei a reţinut în mod greşit faptul că ponderea societăţilor participante la adunare reprezintă 45-50% din cifra de afaceri cumulată în domeniul panificaţie pe piaţa relevantă, în realitate ponderea fiind de doar 17,64%. Reclamanta susţine şi faptul că, la adunarea respectivă, nu a fost întrunit cvorumul necesar pentru a fi adoptate decizii valabile

şi opozabile membrilor Asociaţiei, astfel că pârâtul trebuia să analizeze efectele produse şi noţiunea de „cartel" folosită în cuprinsul deciziei.

În ceea ce priveşte individualizarea sancţiunii aplicate prin decizia contestată, reclamanta susţine că demersul pârâtului a fost unul subiectiv, deoarece a aplicat sancţiunea deşi a reţinut că nu se poate concluziona că a avut loc o aliniere a preţurilor şi că doar 3 dintre cele 17 societăţi sancţionate prin decizie au aplicat majorări de preţ în perioada următoare. Reclamanta semnalează inconsecvenţa pârâtului în ceea ce priveşte incidenţa dispoziţiilor art. 81 din Tratatul de Instituire a Comunităţilor Europene şi susţine că dispoziţiile respective nu sunt aplicabile având în vedere preocupările în beneficiul consumatorilor de identificare a societăţilor care oferă produse de calitate inferioară la preţuri de dumping, iar în situaţia în care dispoziţiile nu sunt aplicabile, decizia rămâne fără fundament legal.

Cu privire la individualizarea sancţiunii, reclamanta susţine că valoarea amenzii trebuia să fie determinată în funcţie de cifra de afaceri în domeniul panificaţiei, precum şi faptul că nu au fost respectate dispoziţiile pct. I alin. (2) şi pct. II lit. A din Instrucţiunile privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenţei nr. 21/1996, întrucât, atât timp cât din redactarea deciziei rezultă că nu s-au produs consecinţe negative asupra concurenţei, este lipsită de fundament calificarea faptei ca fiind una gravă, iar societăţii ar fi trebuit să îi fie aplicată sancţiunea avertismentului, de natură a realiza prevenţia generală şi specială.

2. Hotărârea primei instanţe.

Prin sentinţa civilă nr. 4238 din 29 octombrie 2010, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins acţiunea reclamantei, reţinând, în esenţă, următoarele:

Prin decizia nr. 61 din 07.12.2009 emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei, reclamanta a fost amendată contravenţional cu suma de 58.847 lei, reprezentând 3% din cifra de afaceri pe anul 2008 pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 51 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996.

Prin decizia contestată s-a reţinut faptul că, la data de 7 februarie 2006, în cadrul A.G.A.M., întreprinderile membre ale acesteia, care au participat la acea adunare, au fixat un nivel minim al preţului de vânzare pentru pâinea albă de 19.000 lei/kg (adică 1,9 lei/kg), plus TVA.

După cum rezultă din cele consemnate în procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaţiei (Anexa 1.2 la raportul de investigaţie, pag.3 din procesul-verbal al Adunării generale din 7 februarie 2006), participanţii au fixat preţul minim de vânzare a pâinii albe de 19.000 lei/kg, iar nu preţul de cost sau de producţie, iar, ajungând la un acord cu privire la nivelul minim al preţului pâinii albe, părţile la înţelegere au eliminat incertitudinile dintre ele cu privire la comportamentul viitor pe care intenţionau să-l adopte pe piaţă şi au gândit şi un mecanism de punere în practică a celor agreate în cadrul înţelegerii: comunicarea acestui preţ către cei lipsă, precum şi modul de soluţionare a conflictelor.

Astfel, sunt incidente prevederile art. 5 alin. (1) din Legea concurenţei, întrucât, în urma înţelegerii din data de 7 februarie 2006, părţile îşi monitorizau între ele comportamentul pe care îl aveau pe piaţă, acest aspect rezultând cu evidenţă din procesul-verbal al adunării asociaţiei din 30 mai 2006.

Este evident faptul că acea întâlnire a avut un obiect anticoncurenţial, ce a purtat asupra unui parametru esenţial al concurenţei, preţul, şi care a permis participanţilor să previzioneze cu un grad suficient de certitudine care va fi politica de preţuri adoptată de concurenţii lor pe piaţă. În acest sens, Curtea de apel a apreciat că, pentru a se reţine realizarea unei înţelegeri interzisă de prevederile art. 5 alin. (1) din Legea concurenţei, este suficient ca întreprinderile

în cauză să-şi fi exprimat intenţia comună de a se comporta pe piaţă într-un anumit mod (pentru o abordare în acest sens la nivel comunitar, a se vedea cazurile conexate T-305/94, etc., Polipropilena, hotărârea din 20 aprilie 1999, par. 715, 719, 720), iar simplul fapt de a realiza o înţelegere al cărei obiect este restricţionarea concurenţei reprezintă în sine o încălcare a prevederilor respective, indiferent dacă acea înţelegere a fost în fapt implementată, deoarece obiectul sau efectul anticoncurenţial al unei înţelegeri sunt prevăzute a se realiza alternativ, iar nu cumulativ (Cazul T-241/01, SAS/Comisia, hotărârea din 18 iulie 2005, par. 186). Chiar dacă un anumit nivel de preţ agreat de părţile la o înţelegere nu a fost atins în fapt, nu înseamnă că întreprinderea în cauză nu a participat la respectiva înţelegere. Acest aspect demonstrează cel mult că preţurile minime nu au fost implementate, dar nu ca nu au fost agreate (a se vedea in acest sens cazul T-10/89,Hoechst/Comisia, hotărârea din 10 martie 1992, par. 105,114,117).

Prin exprimarea intenţiei comune de a aplica un anumit preţ pentru produsele lor, întreprinderile participante la întâlnirea din 7 februarie 2006 au realizat o înţelegere în sensul art. 5 alin. (l) din Legea concurenţei, înţelegere care în mod corect a fost sancţionată de Consiliul Concurenţei prin decizia nr. 61/2009, fiind fără relevanţă dacă înţelegerea era obligatorie sau nu pentru părţi (a se vedea în acest sens, Decizia Tribunalului de Prima Instanţa din 11.12.2003 in cazul T-59/99, Ventouris Group Enterprises SA împotriva Comisiei).

Cu privire la lipsa unui reprezentat al reclamantei la adunarea din 07.02.2006, Curtea de apel a observat că din listele de prezenţă aferente proceselor-verbale ale Asociaţiei din 12 aprilie 2005, 7 iunie 2005, 17 ianuarie 2006, 7 februarie 2006 (data când a fost realizată înţelegerea cu obiect anticoncurenţial) şi 7 martie 2006 rezultă că indiferent de persoana care a participat din partea reclamantei (administratorul P.C., G.D. – director executiv sau M.V.), semnătura în dreptul reclamantei este una şi aceeaşi şi, chiar dacă nu ar fi a administratorului, ci a lui D.G., acest aspect nu prezintă relevanţă din perspectiva corectei angajări a răspunderii reclamantei pentru înţelegerea anticoncurenţială sancţionată. A mai reţinut instanţa că D.G. este director executiv în cadrul societăţii, iar nu simplu angajat, iar participarea sa, în numele reclamantei la întâlnirile Asociaţiei, nu a fost contestată de administratorul P.C., fiind astfel evident că directorul executiv a avut cel puţin un mandat tacit de reprezentare a societăţii din partea administratorului, fiind considerat ca atare şi de către ceilalţi participanţi la întâlnire.

Mai reţine instanţa că reclamanta face confuzie între neimplementarea unei înţelegeri şi distanţarea publică a întreprinderii, care sunt două noţiuni distincte, iar faptul că nu a implementat o înţelegere în totalitate nu înseamnă că societatea s-a distanţat public de înţelegerea la care a fost parte.

Instanţa a respins susţinerile reclamantei în sensul că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la art. 5 alin. (2) din Legea concurenţei şi la art. 81 alin. (3) TCE şi astfel nu ar fi aplicabilă interdicţia de la art. 5 alin. (1) din lege, reţinând că aplicarea exceptării conform art. 5 alin. (2) din lege presupune îndeplinirea a 5 condiţii cumulative.

Chiar şi în lipsa unei notificări din partea întreprinderilor implicate pentru obţinerea unei dispense de la interdicţia prevăzută la alin. (1) al art. 5 din lege, care trebuiau să dovedească îndeplinirea condiţiilor respective, Consiliul Concurenţei, în decizia atacată, la pct. 178, a arătat că înţelegerea în cauză nu ar fi beneficiat de dispensă, deoarece pentru obţinerea dispensei, una dintre condiţiile ce se cere a fi realizată este asigurarea pentru consumatori a unui avantaj corespunzător celui obţinut de părţile la respectiva înţelegere, conform prevederilor art. 5 alin. (2) lit. b) din lege. Or, prin fixarea în comun a preţului de vânzare a pâinii la un nivel minim, consumatorii nu ar fi avut decât de pierdut prin obligaţia de a plăti un preţ mai mare decât cel care ar fi rezultat din libera concurentă, dintre societăţi. În condiţiile în care

prețul reprezintă cea mai importantă formă de concurență, iar la nivelul întreprinderilor costurile de producție sunt cel mult similare, dar nu identice și fiecare întreprindere acționează în scopul realizării unei marje rezonabile de profit, prețurile practicate de acestea trebuie să fie stabilite în mod liber, prin concurență, iar nu prin săvârșirea unei practici anticoncurențiale, astfel încât consumatorii să nu aibă posibilitatea reală de a alege.

Instanța a apreciat că dispozițiile art. 81 alin. (3) din Tratatul de instituire a Comunităților Europene (actualul art. 101 alin. (3) TFUE) nu era incident, deoarece se aplică în cazul practicilor anticoncurențiale care pot afecta în mod semnificativ comerțul dintre Statele Membre, iar, în speță, piața geografică a județului Maramureș nu reprezintă o parte semnificativă din piața comună, care să justifice incidența articolului respectiv și, prin urmare, nici condițiile de exceptare prevăzute. Sub acest aspect, instanța a reținut că, din punct de vedere al conținutului, art. 5 alin. (2) din Legea nr. 21/1996 este echivalentul la nivel național al art. 101 alin. (3) TFUE, iar în decizia atacată s-a analizat și s-a constatat motivat faptul că înțelegerea sancționată nu ar fi beneficiat de dispensă prin încadrarea în prevederile art. 5 alin. (2) din lege.

În privința individualizării sancțiunii, Curtea a reținut că aceasta a fost realizată cu respectarea art. 51 din Legea nr. 21/1996 prin raportare la cifra de afaceri totală a contravenientului realizată în anul financiar anterior sancționării. Instanța a avut în vedere în acest sens și jurisprudența comunitară în cauzele reunite C100-103/80, Musique Diffusion française/ Comisia, hotărârea din 7 iunie 1983, par. 119.

Totodată, instanța a apreciat că nu se poate retine un rol pasiv în cazul reclamantei, deoarece la întâlnirea Asociației din data de 17 ianuarie 2006 la care a fost prezentă, au fost purtate discuții referitoare la prețurile practicate de alți producători, majoritatea din afara Asociației și a fost stabilită și întâlnirea din 7 februarie, propunându-se ca „discuțiile privind prețul pâinii" să continue la această dată, iar faptul ca reclamanta a participat la ambele întâlniri demonstrează că urmărea realizarea unei înțelegeri privind prețul pâinii.

De asemenea, nici circumstanța referitoare la existența unei îndoieli rezonabile din partea agentului economic cu privire la caracterul contravențional al comportamentului restrictiv nu este aplicabila in speța, deoarece membrii Asociației cunoșteau prevederile Legii concurenței.

3. Calea de atac exercitată în cauză

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta SC „S.C." SRL, solicitând în principal casarea în baza art. 304^{1} C. proc. civ. și în subsidiar modificarea acesteia în baza art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ. pentru motivele expuse în continuare.

3.1. *Instanța a omis a se pronunța asupra unor aspecte invocate de reclamantă.*

Recurenta susține că nu au fost analizate decât sumar apărările referitoare la lipsa responsabilității sale în condițiile în care prezența angajatului D.G. la presupusa înțelegere anticoncurențială nu avea aptitudinea de a antrena răspunderea societății comerciale. Nu s-a ținut seama de prevederile art. 35 din Decretul nr. 31/1954, în sensul că persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale statutare, și nici de prevederile art. 197 raportat la art. 75 din Legea nr. 31/1990 care stabilesc că administratorul este singura persoană care poate angaja voința societății.

Instanța nu a avut în vedere necesitatea administrării probei cu martori pentru a se lămuri că semnătura de pe procesul verbal din 7 februarie 2006 nu aparține administratorului societății.

De asemenea, recurenta mai invocă și lipsa ștampilei societății de pe procesele verbale de ședință menționate de Consiliul Concurenței.

3.2. *S-a interpretat greșit actul dedus judecății.*

La acest punct recurenta afirmă, referitor la procesul verbal încheiat ca urmare a adunării A.M. din 7 februarie 2006, că în cuprinsul acestuia apare formularea „*ar putea să se situeze*",

un condițional optativ din punct de vedere gramatical, ceea ce face ca raționamentul referitor la înțelegerea părților de *a fixa prețul* să nu poată fi susținut. Instanța nu a observat că, în realitate, scopul discuțiilor participanților la întâlnirea respectivă viza analiza situației create de creșterea prețului la utilități.

3.3. *Cifra de afaceri a recurentei a fost eronat stabilită.*

Potrivit recurentei, baza de calcul avută în vedere de intimat la stabilirea amenzii trebuia să se raporteze numai la activitatea pe care o desfășoară în domeniul panificației iar nu la întreaga sa cifră de afaceri. Această soluție încalcă mai multe dispoziții constituționale și principii de drept.

3.4. *Au fost analizate necorespunzător prevederile art. 81 din TCE.*

Recurenta consideră că instanța fondului a analizat trunchiat mai ales dispozițiile art. 81 alin. (3) din TCE (actualul art. 101 alin. (3) TFUE), în condițiile în care această normă conține prevederi mai favorabile pentru agenții economici decât reglementarea națională.

3.5. *Sancțiunea aplicată nu a fost corect individualizată.*

La stabilirea sancțiunii, arată recurenta, nu au fost avute în vedere toate circumstanțele atenuante de care ar fi trebuit să beneficieze, cum ar fi rolul său pasiv ori existența unei îndoieli rezonabile din partea agentului economic, precum și săvârșirea contravenției din neglijență, fără intenție.

Toate aceste elemente concluzionează recurenta, demonstrează că nu există argumente pentru calificarea faptei sancționate drept „gravă".

4. Apărările formulate de Consiliul Concurenței

Prin întâmpinarea înregistrată la data de 6 iunie 2011, intimatul Consiliul Concurenței a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Răspunzând la motivele de recurs, intimatul a arătat, în esență, că:

- în materia examinată nu este necesar ca societatea comercială să fie reprezentată prin administrator, fiind suficient ca, indiferent de reprezentant, agentul economic participant la înțelegere să le creeze celorlalți concurenți convingerea că este parte la aceasta;
- limita maximă a amenzii prevăzută de legea concurenței este fixată prin referire expresă la cifra totală de afaceri a întreprinderii;
- instanța de fond a interpretat corect conținutul procesului verbal din 7 februarie 2006 din care rezultă cu claritate că participanții, inclusiv recurenta, au fost de acord cu prețul minim stabilit și chiar au gândit un mecanism de punere în practică a înțelegerii;
- dispozițiile TFUE nu sunt aplicabile, fapta imputată petrecându-se în anul 2006;
- la stabilirea amenzii s-au reținut în favoarea recurentei două circumstanțe atenuante, pentru altele neexistând temei legal.

II. Considerentele Înaltei Curți asupra recursului

Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs, a apărărilor cuprinse în întâmpinare, cât și sub toate aspectele, în baza art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul este nefondat pentru argumentele expuse în continuare.

1. Argumente de fapt și de drept relevante

Recurenta-reclamantă SC „S.C." SRL B.M. a supus controlului de legalitate Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. 61/7 decembrie 2009 prin care a fost sancționată cu o amendă în cuantum de 58.847 lei pentru încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 a concurenței, prin realizarea unei înțelegeri de fixare a prețului minim la kg de pâine albă.

Intimatul a reținut în actul administrativ (pct. 49) că la data de 7 februarie 2006, în cadrul A.G.A.P.M.P.P.F.M., un număr de 17 agenți economici, între care și recurenta, au fixat un nivel minim al prețului de vânzare pentru pâinea albă, de 19.000 lei /kg(1,9 lei/kg), plus TVA.

Această înțelegere care a purtat asupra unui parametru esențial al concurenței, prețul, a permis participanților să previzioneze cu un grad suficient de certitudine care va fi politica adoptată de concurenții lor de pe piață și, prin aceasta, a înfrânt dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea concurenței.

Toate motivele de nelegalitate invocate de reclamantă în cuprinsul acțiunii judiciare (reiterate, de altfel, prin motivele de recurs) au fost examinate de Curtea de apel, după cum rezultă din prezentarea de la pct. I.2 din această decizie, concluzia fiind în sensul că actul atacat este legal.

Această concluzie este împărtășită și de instanța de recurs pentru argumentele expuse punctual în continuare, prin raportare la motivele de recurs.

1.1. Referitor la reprezentarea societății comerciale

Prin sancțiunea contravențională aplicată recurentei în baza art. 51 lit. a) din Legea nr. 21/1996, a fost sancționată o practică anticoncurențială, respectiv cea descrisă la art. 5 alin. (1) lit. a) din același act normativ potrivit cu care:

„*Sunt interzise orice înțelegeri exprese sau tacite între agenții economici ori asociațiile de agenți economici, orice decizii luate de asociațiile de agenți economici și orice practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia, în special cele care urmăresc:*

a) fixarea concertată, în mod direct sau indirect, a prețurilor de vânzare ori de cumpărare, a tarifelor, a rabaturilor, a adaosurilor, precum și a oricăror alte condiții comerciale".

Potrivit recurentei, răspunderea sa nu putea fi atrasă întrucât administratorul societății comerciale, care este reprezentantul său legal potrivit art. 197 raportat la art. 75 din Legea nr. 31/1990, nu a participat la adunarea A.G.A.P.M.P.P.F.M . organizată în ziua de 7 februarie 2006.

Acest punct de vedere nu poate fi primit.

Din lista de prezență aferentă procesului verbal încheiat la 7 februarie 2006, rezultă că recurenta a fost reprezentată de „dl. Dragoș", persoană identificată de instanța de fond ca fiind directorul executiv al recurentei, D.G.

Recurenta nu a combătut faptul că semnătura ar aparține acestei persoane, ci a susținut constant că nu aparține administratorului, ci unui angajat al societății care nu a avut mandat și care, de altfel, a părăsit ulterior societatea comercială.

Toate apărările enunțate sunt lipsite de consistență, câtă vreme pentru a se reține participarea unui agent economic la un cartel nu este necesar ca acesta să fie prezent prin reprezentantul său legal, fiind suficient să se probeze că, în fapt, a fost parte la înțelegerea anticoncurențială.

În plus, D.G. nu era un simplu angajat, ci chiar directorul executiv iar mandatul, în contextul scopului preconizat al întâlnirii, nu putea fi decât tacit. Evident, ulterior, administratorul societății comerciale s-ar fi putut distanța public de înțelegerea respectivă, invocând inclusiv lipsa mandatului de reprezentare ori depășirea limitelor acestuia, dar nu a făcut-o, întărind astfel celorlalți participanți impresia că agreează comportamentul adoptat și va acționa conform celor stabilite.

Concluzia aceasta este în acord cu jurisprudența europeană, care a reținut constant că este suficient ca autoritatea de concurență să arate că recurenta a participat la întâlnirile la care au fost încheiate înțelegeri anticoncurențiale, *fără a se opune*, pentru a se considera că a făcut

dovada la standardul cerut că aceasta a participa la cartel (de ex. hotărârea din 5 decembrie 2006, cauza T-303/2002, Westfalen Gassen Nederland BV v. Comisia).

În acest context, toate celelalte împrejurări invocate: că reprezentantul reclamantei la adunarea din 7 februarie 2006 nu mai este angajatul recurentei, că nu s-a administrat proba cu martori pentru a se demonstra că semnătura de pe procesul verbal încheiat la această dată nu aparţine administratorului societăţii ori că nu s-a aplicat ştampila, apar ca fiind vădit nerelevante în considerarea argumentaţiei expuse în paragrafele precedente.

1.2. Referitor la interpretarea actului dedus judecăţii

Deşi recurenta se raportează la procesul verbal încheiat ca urmare a adunării Asociaţiei din Maramureş din 7 februarie 2006, ca fiind actul dedus judecăţii, pentru un examen adecvat şi efectiv al criticilor formulate la acest punct, Înalta Curte va avea în vedere criticile de nelegalitate formulate împotriva Deciziei Plenului Consiliului Concurenţei nr. 61/2009.

În esenţă, recurenta afirmă că intimatul a distorsionat sensul celor stabilite în ziua de 7 februarie 2006, în condiţiile în care discuţiile au avut mai degrabă un caracter consultativ, indicând în sprijinul susţinerilor sale sintagma „preţul *ar putea* să se situeze".

Şi la acest punct dezlegarea fondului este corectă.

Într-adevăr, din conţinutul procesului verbal încheiat la data respectivă (filele 107-111, dosar fond) rezultă cu claritate că cele 17 întreprinderi participante au fixat, „în unanimitate", „preţul minim de desfacere a pâinii" sau „preţul minim de vânzare a pâinii albe" la valoarea de 19.000 lei/kg+TVA, discuţiile nepurtând asupra preţului de cost sau de producţie decât la modul generic, prin raportare la „scumpirea utilităţilor". Utilizarea condiţionalului optativ într-unul din paragrafele acestui document nu poate înlătura concluzia afirmată, câtă vreme, participanţii, inclusiv recurenta, au gândit şi un mecanism de punere în practică a celor agreate în cadrul înţelegerii, respectiv comunicarea preţului convenit către membrii asociaţiei care au lipsit, precum şi modul de soluţionare a eventualelor conflicte.

Mai mult, din procesul verbal al aceleiaşi asociaţii din data de 30 mai 2006, rezultă că părţile la înţelegere îşi monitorizau între ele comportamentul, fiind criticaţi membrii care „nu s-au ţinut de cuvânt privind preţul propus înainte cu două luni" (fila 136, antepenultimul paragraf, dosar fond), ceea ce demonstrează că preţul stabilit în cadrul întâlnirii din 7 februarie 2006 nu era „consultativ" sau „orientativ".

1.3. Referitor la modul de stabilire a cifrei de afaceri a recurentei

Solicitarea recurentei de aplicare a sancţiunii prin raportare la cifra de afaceri din domeniul panificaţiei iar nu la cifra de afaceri totală nu are suport legal.

Potrivit dispoziţiilor art. 51 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 în forma în vigoare la data emiterii deciziei contestate, contravenţiile enumerate, între care şi cea de la lit. a), reţinută în sarcina recurentei „se sancţionează cu amendă de până la 10% *din cifra de afaceri totală* realizată în anul financiar anterior sancţiunii".

Acest text legal este criticat indirect de către recurentă, ca încălcând „unele norme constituţionale" şi „unele principii de drept", dar instanţele nu au nici un temei pentru a-l înlătura din realitatea juridică, mai ales că a fost supus controlului Curţii Constituţionale în mai multe rânduri (de ex. deciziile nr. 287 şi 556 din 2007) din perspectiva posibilei încălcări a libertăţii economice, a liberei iniţiative şi a dreptului de proprietate, însă excepţiile de neconstituţionalitate au fost respinse, în esenţă, pe ideea că statul are obligaţia, potrivit art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituţie de a descuraja comportamentul anticoncurenţial.

1.4. Referitor la individualizarea sancţiunii

Amenda aplicată recurentei este în cuantum de 58.847 lei, reprezentând 3% din cifra de afaceri realizată în anul 2008.

Pentru a diminua procentul maxim de 10%, indicat în cuprinsul art. 51 alin. (1), precitat, autoritatea de concurență a reținut în favoarea recurentei două circumstanțe atenuante, respectiv netranspunerea în practică a înțelegerii anticoncurențiale şi colaborarea efectivă a agentului economic în cadrul procedurii declanşate de Consiliul Concurenței.

Celelalte circumstanțe atenuante invocate de recurentă nu pot fi reținute.

Astfel, în raport de cele anterior expuse, nu se poate susține că recurenta a avut un comportament pasiv în privința încălcării, ori că aceasta ar fi încetat de la primele verificări ale Consiliului Concurenței, deoarece fapta anticoncurențială pentru care a fost sancționată se epuizase anterior declanşării procedurii de investigare. De asemenea, nici circumstanța constând în existența unei îndoieli rezonabile din partea agentului economic cu privire la caracterul contravențional al comportamentului restrictiv nu este incidentă, câtă vreme, de exemplu, din procesele verbale ale asociației din 17 ianuarie 2006 şi 7 martie 2006 rezultă cu claritate dorința membrilor de a nu intra sub incidența Legii concurenței, fiind conştienți de faptul că se expun aplicării unor sancțiuni (s-a consemnat că „*discuțiile privind prețul, majorarea acestuia, nu vizează Legea concurenței*").

1.5. Referitor la incidența TFUE

Prevederile Tratatului, invocate de recurentă, nu pot fi aplicate în cauză întrucât faptele reținute ca fiind anticoncurențiale s-au petrecut anterior aderării României la Uniunea Europeană.

Pe de altă parte, din preambulul articolului 101 TFUE (fostul 81 TFUE) rezultă că acest text vizează acte şi fapte anticoncurențiale care pot afecta în mod semnificativ comerțul intracomunitar. Or, în speță, piața geografică a județului Maramureş nu reprezintă o piață semnificativă din piața comună, care să justifice incidența textului invocat de recurentă.

2. Temeiul legal al soluției instanței de recurs

Pentru considerentele expuse la punctul anterior, constatând că nu au fost identificate motive de modificare ori casare a sentinței atacate, în temeiul art. 312 alin. (1)-(3) C. proc. civ. raportat la art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 se va respinge recursul de față ca nefondat.

38. Aplicarea dreptului concurențial în domeniul profesiilor liberale. Calitatea Asociației Naționale a Tehnicienilor Dentari de „asociație de agenți economici". Restricționarea prin preț a concurenței dintre tehnicienii dentari

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. a)

1. În materia dreptului concurenței, accepțiunile „agent economic" şi „activitate economică" sunt mai largi decât în cazul dreptului comercial. Orice activitate ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață determinată reprezintă o activitate economică. Tehnicienii dentari desfăşoară o activitate economică, operând pe piața serviciilor de protetică dentară, producând nişte bunuri determinate, ca proteze dentare, coroane, punți etc., destinate consumatorilor de servicii medicale de stomatologie, fiind valorificate contra unor onorarii. Deşi nu are atribuții de reglementare a profesiei, Asociația Națională a Tehnicienilor Dentari se comportă ca o asociație de agenți economici (tehnicieni dentari sau alte persoane) ce urmăreşte atingerea interesului economic, prestarea activității specifice. Membrii asociației se obligă să aibă un anume comportament în cadrul activității lor economice, în speță, exercitarea unei politici a prețurilor de către tehnicienii dentari, care să nu coboare sub un minim prestabilit. Nu are relevanță împrejurarea că jurisprudența Curții Europene de Justiție se referă doar la acele asociații profesionale privind profesiile

liberale cărora prin lege le sunt delegate atribuţii de autoreglementare a profesiei, cât timp toate condiţiile existenţei activităţii economice sunt îndeplinite.

2. Existenţa unei înţelegeri anticoncurenţiale nu este necesară a fi luată în mod expres, fiind suficient rezultatul, respectiv publicarea în revista de specialitate a preţurilor minimale. Din acest motiv, inexistenţa unei hotărâri sau rezoluţii exprese a Consiliului Director nu conduce la concluzia neîndeplinirii celei de-a doua condiţii prevăzută de art. 5 din Legea nr. 21/1996. Din conţinutul celor două articole apărute în revista asociaţiei, nu rezultă că s-au difuzat membrilor asociaţiei doar informaţii care să le permită să-şi stabilească un preţ autonom de vânzare, ci s-a publicat însăşi lista cu tarifele minimale. Apariţia articolelor a influenţat în mod cert concurenţa, deoarece membrii asociaţiei au urmat „informaţiile" primite. Astfel, fixarea preţurilor constituie o practică ce are ca obiect, *per se*, împiedicarea sau restrângerea concurenţei, astfel încât nu se mai impune cercetarea nemijlocită a efectelor acesteia asupra concurenţei.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 5236/2010, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, reclamanta A.N.T.D. a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea Deciziei nr. 19 din 26.03.2008, cu consecinţa exonerării sale de la plata amenzii.

2. Motivele de fapt şi de drept care au stat la baza formulării cererii. În motivarea cererii, reclamanta a arătat că în urma investigaţiei derulate de inspectorii de concurenţă s-a constatat, prin decizia atacată, că asociaţia ar fi încălcat prevederile art. 5 din Legea nr. 21/1996, dispunându-se sancţionarea acesteia cu amenda în sumă de 19.993 lei, reprezentând 4% din veniturile realizate în anul anterior aplicării măsurii. A arătat reclamanta că apreciază neîntrunită ipoteza normei prevăzute de art. 5 din Legea nr. 21/1996, întrucât A.N.T.D. nu este un agent economic şi nici o asociaţie de agenţi economici, fiind prin urmare exclusă de la interdicţia prevăzută de textul de lege. De asemenea, a opinat reclamanta, nu este întrunită nici cerinţa existenţei unei înţelegeri exprese sau tacite sau a unei decizii de asociere, iar cu privire la efectul unei pretinse decizii, a arătat că articolele incriminate prin actul atacat au avut ca scop doar informarea membrilor, iar nu reglementarea unui anume preţ sau determinarea membrilor asociaţiei să practice preţuri neconcurenţiale, nereprezentând punctul de vedere al Consiliului Director al Asociaţiei.

3. Apărările invocate de pârâtul Consiliul Concurenţei prin întâmpinare. Prin întâmpinarea depusă la dosarul cauzei, pârâtul Consiliul Concurenţei a solicitat respingerea acţiunii formulate, susţinând că reclamanta, deşi este persoană juridică fără scop patrimonial, este totuşi asociaţie de agenţi economici în accepţiunea legii concurenţei, întrucât fiecare dintre membrii săi desfăşoară o activitate economică. A mai arătat pârâtul că susţinerea reclamantei privind lipsa rolului de reglementare a profesiei şi de reprezentare a acesteia este, de asemenea neîntemeiată, în raport cu prevederea art. 5 alin. (1) din Actul constitutiv al reclamantei.

Referitor la pretinsa inexistenţă a vreunei înţelegeri exprese sau tacite, s-a arătat că, la momentul săvârşirii faptei imputate, unul dintre obiectivele asociaţiei era promovarea şi susţinerea de tarife minimale ale lucrărilor efectuate de membrii săi, iniţiativa privind stabilirea unor preţuri etalon aparţinând unui membru al conducerii reclamantei. Totodată, reclamanta a contestat în mod inutil existenta efectelor negative produse de faptele incriminate, întrucât, pe de o parte, pentru existenţa unui acord anticoncurenţial este suficientă simpla realizare a înţelegerii privind fixarea unor preţuri minime, iar, pe de altă parte, efectele acestei decizii au

apărut la scurt timp după încheierea ei, constând în creşterea bruscă şi semnificativă a tarifelor de către tehnicienii dentari.

4. Hotărârea instanței de fond. Prin sentința civilă nr. 3080 din 12 noiembrie 2008 a Curții de Apel Bucureşti – Secția a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, acțiunea formulată a fost respinsă ca nefondată. Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că, prin decizia contestată, Consiliul Concurenței a constatat încălcarea de către reclamantă a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, prin adoptarea în şedințele Consiliului Director în perioada iulie – noiembrie 2004, de rezoluții cu privire la stabilirea şi publicarea unor prețuri etalon, având ca obiect restricționarea prin preț a concurenței dintre tehnicienii dentari. Drept urmare, reclamanta a fost sancționată, în temeiul art. 51 lit. a) din Legea nr. 21/1996, cu amenda în cuantum de 19.993 lei, reprezentând 4% din veniturile realizate anterior aplicării sancțiunii. Totodată, în temeiul art. 49 din acelaşi act normativ, s-a constatat nulitatea prevederilor art. 6 lit. k) din Actul constitutiv şi din Statutul Asociației Naționale a Tehnicienilor Dentari, potrivit cărora unul din obiectivele acestei asociații este promovarea şi susținerea de tarife minimale în vederea evitării concurentei neloaiale şi a competitivității neprofesionale.

Analizând trăsăturile ce se desprind din jurisprudența constantă a CEJ, instanța a apreciat că tehnicienii dentari desfăşoară o activitate economică, operând pe piața serviciilor de protetică dentară, producând nişte bunuri determinate, ca proteze dentare, coroane, punți etc., destinate consumatorilor de servicii medicale de stomatologie, fiind valorificate contra unor onorarii. A mai apreciat judecătorul fondului că reclamanta constituie o asociație de agenți economici, cât timp marea majoritate a membrilor săi sunt tehnicieni dentari, care au această calitate. În ce priveşte acest aspect, s-a reținut că CEJ a conturat, în jurisprudența sa, două criterii definitorii relativ la compunerea asociației şi la cadrul legal al activității sale.

Astfel, dacă entitatea este compusă, precum în cazul de față, exclusiv din operatori economici privați, fără a intra în componența sa reprezentanți ai puterii publice sau fără ca aceasta din urmă să aibă vreun cuvânt de spus în ceea ce priveşte desemnarea membrilor ei sau a membrilor organelor de conducere, ea se supune regulilor de concurență, fiind verificată de autoritățile de concurență din această perspectivă. Totodată, din decizia pronunțată în cauza C-35/96 Comisia Comunităților Europene vs. Republica Italiană, rezultă că o entitate nu poate fi considerată asociație de întreprinderi în sensul dreptului concurenței, dacă, pe de o parte, este compusă în majoritate din reprezentanți ai autorității publice şi, pe de altă parte, dacă legislația națională îi impune luarea în considerare, la adoptarea deciziilor sale, a diferite criterii de interes public.

În ceea ce priveşte asociația reclamantă, prima instanță a reținut că este de necontestat faptul că aceasta este compusă din operatori privați, fără nicio participare a reprezentanților vreunei autorități, iar la adoptarea propriilor decizii, ca asociație constituită în temeiul O.G. nr. 26/2000, legea nu impune luarea în considerare a vreunor criterii ce țin de interesul public.

În raport cu situația de fapt şi cu circumstanțele cauzei, prima instanță a reținut că rezoluțiile adoptate în Consiliul Director al reclamantei vizând stabilirea, promovarea, diseminarea şi recomandarea unor prețuri colective, ca prețuri minimale, constituie decizii care au ca obiect limitarea prin preț a concurenței dintre tehnicienii dentari, competitori între ei pe aceeaşi piață.

Din economia prevederii art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, prima instanță a reținut că disjuncția „sau" impune concluzia că dacă este fără echivoc din termenii înțelegerii sau din practica concertată că obiectul îl constituie denaturarea concurenței, nu mai este necesar a fi examinate efectele practicii anticoncurențiale. A apreciat judecătorul fondului că fixarea pre-

Împotriva deciziei pronunţate în apel a formulat recurs pârâta SC E. SA, invocând motivul de nelegalitate prevăzut de pct. 9 art. 304 C. proc. civ., arătând că:

- instanţa de apel, în mod greşit, a menţinut soluţia primei instanţe cu privire la respingerea excepţiei inadmisibilităţii acţiunii, deşi nu s-a îndeplinit procedura prealabilă prevăzută de art. 720^1 C. proc. civ., obiectul acţiunii iniţiale constând în pretenţii evaluabile în bani;

- instanţa de apel, în mod greşit, a menţinut soluţia primei instanţe cu privire la respingerea excepţiei prescripţiei dreptului la acţiune, încălcând dispoziţiile art. 12 din Legea nr. 11/1991 conform cărora dreptul la acţiune se prescrie în termen de un an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna şi pe cel care a cauzat-o, notificările emise societăţilor comerciale de către pârâtă cu privire la produsele J pe care acestea le vindeau au fost comunicate în lunile septembrie şi octombrie 2002, comerciantele adresându-se reclamantei în perioada menţionată, aşa încât, acela a fost momentul la care reclamanta a cunoscut pretinsele acte de concurenţă neloială, cererea de chemare în judecată fiind înregistrată în data de 16 ianuarie 2004, deci, cu depăşirea termenului de prescripţie de 1 an, pe de altă parte, chiar dacă termenul de prescripţie s-ar calcula începând cu data de 15 ianuarie 2003, cum, eronat, a reţinut şi instanţa de apel, la data de 16 ianuarie 2004, data introducerii acţiunii, aceasta era prescrisă cu o zi;

- instanţa de apel, în mod greşit, nu a primit susţinerile apelantei-pârâte referitoare la lipsa de opozabilitate a mărcilor înregistrate şi nepublicate în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială;

- instanţa, în mod eronat, a admis acţiunea şi a dispus obligarea pârâtei la plata daunelor-morale;

- instanţa a reţinut, greşit, caracterul ilicit al faptei societăţii pârâte;

- daunele morale nu au fost dovedite.

Recursul este nefondat. Critica formulată din perspectiva neîndeplinirii procedurii prealabile nu poate fi primită, având în vedere că art. 720^1 alin. (1) C. proc. civ. instituie procedura concilierii directe în procesele şi cererile în materie comercială evaluabile în bani, din interpretarea logico–juridică şi literală a acestui text de lege rezultând că aplicabilitatea procedurii prealabile vizează exclusiv cererile patrimoniale, în alţi termeni, toate acţiunile evaluabile în bani. Or, în prezenta pricină, s-a solicitat constatarea săvârşirii actelor de concurenţă neloială, în temeiul dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 11/1991, cerere neevaluabilă în bani, cum, în mod corect, a reţinut şi instanţa de apel; ca atare, acţiunea reclamanţilor fiind o acţiune nepatrimonială nu intră în sfera de aplicare a dispoziţiilor art. 720^1 şi urm. C. proc. civ. Mai mult, nici cererii de obligare la despăgubiri morale, faţă de caracterul său accesoriu, fără existenţă de sine-stătătoare, nu îi sunt aplicabile prevederile art. 720^1 C. proc. civ. cum, cu justeţe, a reţinut şi instanţa de apel.

De altfel, scopul instituirii normei conţinută de art. 720^1 C. proc. civ. a fost celeritatea valorificării drepturilor patrimoniale printr-o procedură extrajudiciară şi degrevarea instanţelor de judecată; în cauza de faţă însă scopul urmărit de legiuitor nu se mai justifică, deoarece acţiunea a fost promovată în anul 2004, iar obligarea la parcurgerea unei proceduri amiabile ar tergiversa, în loc să accelereze, rezolvarea situaţiei părţilor şi ar constitui, în acelaşi timp, o limitare a accesului la justiţie contrară prevederilor art. 6 din Convenţia europeană cu privire la drepturile omului.

Nici critica formulată prin prisma prescripţiei dreptului material la acţiune nu poate fi primită, având în vedere dispoziţiile art. 12 din Legea nr. 11/1991, potrivit cărora dreptul la acţiune prevăzut de art. 9 din menţionata lege se prescrie în termen de un an de la data la care

ţurilor constituie o practică ce are ca obiect, per se, împiedicarea sau restrângerea concurenţei, astfel încât nu se mai impune cercetarea nemijlocită a efectelor acesteia asupra concurenţei.

6. Recursul formulat de reclamanta A.N.T.D.

Motive de recurs întemeiate pe dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. Hotărârea instanţei de fond a fost dată cu încălcarea şi aplicarea greşită a art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996.

6.1. S-a considerat în mod greşită că recurenta este o asociaţie de agenţi economici. Recurenta este o persoană juridică de drept privat, fără scop lucrativ, fiind o organizaţie profesională autonomă, neguvernamentală. Membrii asociaţiei sunt tehnicieni dentari ca persoane fizice şi nu ca agenţi economici, marea majoritate fiind chiar tehnicieni dentari salarizaţi. Se face în mod evident confuzie în momentul analizării profesiei liberale a tehnicianului dentar între organizarea profesiei în conformitate cu Legea nr. 307/2004 şi Legea nr. 96/2007 privind organizarea şi funcţionarea Ordinului Tehnicienilor Dentari din România, organizaţie profesională neguvernamentală de interes public, având ca obiect de activitate controlul şi supravegherea exercitării profesiei de tehnician dentar. Această confuzie rezultă în mod evident din pct. 89 din decizie „în cazul de faţă, A.N.T.D. este o asociaţie profesională menită a reprezenta în mod coerent şi unitar interesele profesiei de tehnician dentar. La pct. 93 din decizie este invocată jurisprudenţa Curţii Europene a Justiţiei care statuează că o organizaţie profesională poate fi considerată o asociaţie de agenţi economici.

Aceste două constatări sunt în mod evident contradictorii, bazându-se numai pe dorinţa de a încadra asociaţia în prevederile art. 5 din Legea nr. 21/1996. Jurisprudenţa Curţii Europene de Justiţie se referă doar la acele asociaţii profesionale privind profesiile liberale cărora prin lege le sunt delegate atribuţii de autoreglementare a profesiei liberale (ex: Uniunea Notarilor Publici, Uniunea Barourilor de Avocaţi din România). În exercitarea profesiei de tehnician dentar, în baza Legii nr. 307/2004, aceştia au funcţionat în cadrul O.S.M.M.R. iar prin Legea nr. 96/2007, în cadrul O.T.D., aceste asociaţii sunt singurele care au ca atribuţii autoreglementarea acestei profesii şi care ar putea intra sub incidenţa art. 5 din Legea nr. 21/1996.

6.2. Condiţia existenţei unei înţelegeri exprese sau tacite sa a unei decizii de asociere nu este îndeplinită. Din investigaţia efectuată se impută A.N.T.D. faptul că în şedinţele Consiliului Director s-a discutat despre modul de formare a unui preţ corect privind manopera efectuată de un tehnician dentar. Deşi sunt analizate procesele-verbale din şedinţele invocate, se trece cu vederea faptul că în niciuna din aceste şedinţe nu s-a dispus nimic şi nu s-a luat nici o hotărâre sau rezoluţie din care să rezulte existenţa unei înţelegeri frauduloase în sensul art. 5 din Legea nr. 21/1996.

6.3. Decizia asociaţiei nu a avut ca obiect sau efect restrângerea concurenţei, împiedicarea sau denaturarea concurenţei. După cum rezultă din procesele verbale incriminate, este adevărat că membrii Consiliului Director au discutat despre „un calcul profesionist” al preţului manoperei tehnicianului dentar, dar întrucât nu au avut un punct de vedere comun au hotărât să informeze şi să solicite punctul de vedere al membrilor asociaţiei. Revista „Tehnica Dentară” este în realitate un mijloc de informare a membrilor asociaţiei cu privire la activitatea Consiliului Director, această revistă fiind distribuită gratuit numai membrilor asociaţiei. Cele două articole incriminate ca neconcurenţiale au avut drept scop doar informarea membrilor asociaţiei cu privire la acest aspect şi nu reglementarea unui anume preţ sau inducerea membrilor asociaţiei de a practica preţuri neconcurenţiale. Opinia celor doi membri ai asociaţiei care au redactat articole aparţine în exclusivitate acestor doi membri şi nu reprezintă punctul de vedere al Consiliului Director al A.N.T.D. De altfel, din conţinutul celor două articole scrise de două persoane diferite, rezultă două modalităţi de calcul total diferite. Scopul acestor articole a fost de informare şi de a primi de la membrii asociaţiei punctul lor

de vedere cu privire la acest aspect. Prin publicarea celor două articole, concurenţa nu a fost denaturată, aceste articole neavând niciun efect negativ de influenţare a membrilor asociaţiei de a denatura concurenţa. Nu există nicio dovadă că apariţia acestor două articole ar fi influenţat în vreun mod concurenţa sau că asociaţia recurentă ar fi obţinut venituri suplimentare (în afară de cotizaţiile membrilor) ca urmare a acestor articole.

7. Apărările formulate de intimatul-pârât Consiliul Concurenţei. Intimatul solicită respingerea recursului ca nefondat.

Recurenta este o asociaţia de agenţi economici în înţelesul Legii nr. 21/1996 deoarece membrii săi desfăşoară fiecare în parte o activitate economică.

Recurenta nu a fost sancţionată pentru o faptă de colaborare a comportamentului concurenţial al tuturor tehnicienilor dentari din România, ci doar pentru fixarea unor tarife minimale percepute pentru bunurile economice produse de către membrii ANTD.

II. Considerentele instanţei de recurs.

1. Recursul este nefondat. A.N.T.D. este, conform actului constitutiv, o organizaţie profesională, autonomă şi neguvernamentală. Asociaţia nu are atribuţii de reglementare a profesiei, dar, printre obiectivele sale se înscrie, conform art. 6 lit. k) din actul constitutiv „promovarea şi menţinerea de tarife minimale în vederea exercitării concurenţei neloiale şi a compatibilităţii profesionale".

În materia dreptului concurenţei, accepţiunile „agent economic" şi „activitate economică" sunt mai largi decât în cazul dreptului comercial. Orice activitate ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piaţă determinată reprezintă o activitate economică. Recurenta, deşi nu are atribuţii de reglementare a profesiei, se comportă ca o asociaţie de agenţi economici (tehnicieni dentari sau alte persoane) ce urmăreşte atingerea interesului economic, prestarea activităţii specifice. Membrii asociaţiei se obligă să aibă un anume comportament în cadrul activităţii lor economice, în speţă, exercitarea unei politici a preţurilor de către tehnicienii dentari, care să nu coboare sub un minim prestabilit. Nu are relevanţă împrejurarea că jurisprudenţa Curţii Europene de Justiţie se referă doar la acele asociaţii profesionale privind profesiile liberale cărora prin lege le sunt delegate atribuţii de autoreglementare a profesiei, cât timp toate condiţiile existenţei activităţii economice sunt îndeplinite.

3. Existenţa unei înţelegeri anticoncurenţiale nu este necesară a fi luată în mod expres, fiind suficient rezultatul, respectiv publicarea în revista de specialitate a preţurilor minimale. Din acest motiv, inexistenţa unei hotărâri sau rezoluţii exprese a Consiliului Director nu conduce la concluzia neîndeplinirii celei de-a doua condiţii prevăzută de art. 5 din Legea nr. 21/1996, astfel cum a afirmat recurenta.

4. Din conţinutul celor două articole apărute în revista asociaţiei, nu rezultă că s-au difuzat membrilor asociaţiei doar informaţii care să le permită să-şi stabilească un preţ autonom de vânzare, ci s-a publicat însăşi lista cu tarifele minimale. Apariţia articolelor a influenţat în mod cert concurenţa, deoarece membrii asociaţiei au urmat „informaţiile" primite. Art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 nu cere examinarea şi a efectelor înţelegerilor anticoncurenţiale, astfel încât este dovedită şi ultima condiţie impusă de lege.

5. Faţă de acestea, constatând că motivele de recurs sunt nefondate, în temeiul art. 312 alin. (1) teza a II-a C. proc. civ. şi art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 modificată şi completată, urmează a se respinge recursul.

39. Operatori cablu. Abuz de poziţie dominantă. Piaţa relevantă geografică şi a produsului. Condiţii de acces la piaţa relevantă. Lipsa caracterului substituibil al serviciilor de retransmisie prin cablu

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. c), art. 6 lit. a)

Conceptul de „poziţie dominantă" implică analiza noţiunii de piaţă relevantă din două perspective: geografică şi a produsului, cu aplicare la situaţia de fapt investigată. În mod constant, Consiliul Concurenţei defineşte în deciziile emise cele două categorii, având în vedere textul legal care a condus la aplicarea sancţiunii. Potrivit Instrucţiunilor cu privire la definirea pieţei relevante în scopul stabilirii părţii substanţiale de piaţă, aceasta este cea pe care se desfăşoară concurenţa. O piaţă relevantă cuprinde un produs sau un grup de produse şi aria geografică pe care acesta se creează şi/sau comercializează. Piaţa relevantă cuprinde toate produsele care sunt considerate de cumpărători ca interschimbabile sau substituibile datorită caracteristicilor preţului şi utilizării acestora. Produsele trebuie să fie suficient de asemănătoare astfel încât consumatorii sau beneficiarii să le ia in considerare atunci când iau deciziile de cumpărare. Piaţa relevantă geografică cuprinde zona în care sunt localizaţi agenţii economici implicaţi în livrarea produselor incluse în piaţa produsului, zonă care poate fi diferenţiată în arii geografice vecine datorită în special condiţiilor de concurenţă substanţial diferite.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 4498 din 30 septembrie 2011, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti, reclamanta SC U.P.C. R. SA a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, în principal, anularea Deciziei nr. 237 din 12.12.2006 a Consiliului Concurenţei şi, în subsidiar, anularea în parte a acesteia, în sensul reducerii cuantumului amenzilor contravenţionale aplicate reclamantei. În motivarea în fapt a cererii, s-a arătat că prin Decizia nr. 237/2006 pârâtul a reţinut in sarcina U.P.C. săvârşirea a două fapte distincte şi a aplicat, pentru fiecare dintre aceste două fapte, câte o amendă contravenţională, astfel:

Prin art. 1 al Deciziei 237, U.P.C. a fost amendată contravenţional cu suma de 7.257.984 RON (aproximativ 2.000.000 Euro) pentru pretinsa încălcare a art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea concurenţei nr. 21/1996, în esenţă reţinându-se că, împreună cu SC H.F. Q. SRL, a cărei succesoare este SC R.R. SA, ar fi încheiat şi pus în practică o înţelegere anticoncurenţială pentru partajarea pieţei serviciilor de retransmisie prin cablu a Programelor TV in municipiul Timişoara. Totodată, U.P.C., în calitate de succesoare a SC A.T. SA, a mai fost amendată, prin art. 2 al Deciziei nr. 237, cu suma de 17.605.784 RON (aproximativ 5.000.000 Euro) pentru pretinsa încălcare a art. 6 lit. a) din Legea concurenţei, ca urmare a aşa-zisului abuz de poziţie dominantă în municipiul Bucureşti, manifestat prin impunerea de tarife majorate în mod nejustificat de creşterea costurilor. În anul 2001, în Timişoara furnizau servicii de retransmisie a programelor TV prin cablu 3 operatori: U.P.C., SC H.F.Q. SRL şi SC F. SRL. În unele zone ale oraşului erau prezenţi toţi cei 3 operatori, în altele doar doi dintre aceştia, iar în alte zone opera doar câte unul dintre ei.

În cursul anului 2001, UPC a decis, din raţiuni economice, să îşi restructureze activitatea de furnizare de servicii CATV în anumite zone ale Timişoarei. În urma acestei decizii, UPC urma să nu mai activeze în zonele din Timişoara în care avea o penetrare foarte redusă, ce nu justifica păstrarea operaţiunilor în zonă şi nu oferea perspectiva rentabilităţii economice aşteptate. În acest context, la data de 31 august 2001, U.P.C. (în calitate de cumpărător) şi

H.F. (în calitate de vânzător) au semnat un contract de vânzare-cumpărare având ca obiect rețelele CATV situate în zonele din Timişoara din care H.F. intenționa să se retragă. Acest contract nu şi-a produs niciodată efectele, condițiile suspensive din Contract nefiind realizate în termenul-limită prevăzut pentru îndeplinirea lor. În consecință, activele ce au făcut obiectul Contractului nu au fost transferate, iar prețul nu a fost plătit.

A precizat că nu a existat înțelegerea între cei doi operatori economici pentru împărțirea pieței.

De asemenea, s-a invocat prescripția dreptului de a aplica sancțiunea contravențională pentru fapta din Timişoara, apreciind că este aplicabil termenul de prescripție de 6 luni prevăzut de O.G. nr. 2/2001, deoarece la data săvârşirii eventualei contravenții, Legea nr. 21/1996 nu cuprindea un alt termen de prescripție şi nici dispoziții speciale cu privire la întreruperea prescripției, iar modificarea adusă acestei legi prin O.U.G. nr. 121 din 10.12.2003 nu produce efecte asupra situațiilor juridice consumate anterior.

Referitor la această faptă, pe fond, s-a motivat că la nivelul anului 2001, având în vedere declinul său economic evident, U.P.C. a procedat la analiza economică şi financiară a activității pe zonele din Timişoara în care îşi desfăşura activitatea şi a stabilit în acelaşi timp care zone nu mai prezentau interes pentru modernizarea propriilor rețele din Timişoara. Efectuarea analizei economice nu s-a realizat deci în vederea încheierii unei înțelegeri anticoncurențiale cu H.F., aşa cum se reține în Decizia nr. 237, ci pentru a se lua o decizie economică de menținere a activității, respectiv de retragere din anumite zone ale Timişoarei, fundamentată şi în deplină cunoştință de cauză.

Astfel, U.P.C. a luat decizia de a se retrage din zonele în care penetrarea redusă şi costurile mari pentru susținerea operațiunilor conduceau la pierderi substanțiale. Decizia a avut la bază această motivație şi a fost luată în mod independent, nu în urma unei înțelegeri cu H.F., fiind rezultatul unor rațiuni obiective, de natură economică, care în speță nu ar mai fi permis nici unui jucător diligent pe piață menținerea unei activități rentabile.

Strategia comercială adoptată inițial de U.P.C. pe piața T. a fost aceea a unei dezvoltări extensive, ce implica acțiunea de acoperire cu rețea şi implicit cu servicii CATV a cât mai mult din teritoriul oraşului. Ulterior, s-a trecut la o dezvoltare intensivă, ce presupunea concentrarea pe furnizarea serviciului într-o zonă mai restrânsă decât cea abordată inițial, în care urma să se investească substanțial. În Raportul investigației privind piața CATV din Bucureşti, echipa de investigație a considerat că o politică de genul celei adoptate de UPC este justificată din punct de vedere economic. U.P.C. a înregistrat pierderi în anii 2000, 2001 si 2002, fiind pusă sub semnul întrebării însăşi decizia de continuare a activității (în anul 2000 pierderea a reprezentat 17,39% din cifra de afaceri, iar în anul 2001 ponderea pierderii a crescut la 19,43%). De asemenea, compania-mamă U.P.C. NV a intrat în faliment în anul 2001, pentru supraviețuirea afacerii fiind necesară o reorganizare a activității inclusiv pe piața din R.

În zona în care a încetat să mai presteze servicii CATV în anul 2001, UPC deținea o prezență a serviciilor CATV foarte redusă, respectiv de 18,89% din care abonații domiciliind la bloc erau cei mai numeroşi. Într-o zonă în care ponderea la nivel de locuințe era deținută de case (aşa cum erau zonele în care UPC avea acoperirea cea mai redusă, de cca.18%), UPC ar fi trebuit să mărească numărul de clienți la case, pentru a-şi extinde activitatea, însă costurile cu racordarea acestora erau considerabil mai mari decât costurile cu racordarea clienților la bloc. În conformitate cu practica internațională în privința serviciilor gen CATV, gradul de penetrare care ar fi permis unui agent economic ce furniza servicii CATV să îşi desfăşoare activitatea în parametrii economici viabili era de cel puțin 50%, avându-se în vedere resursele investiționale foarte mari implicate de activitatea de furnizare servicii CATV.

A precizat reclamanta că nu este ilegal sau anticoncurenţial ca un agent economic să se retragă din zonele de operare unde continuarea activităţii sale nu se mai justifică din punct de vedere economic, având în vedere faptul că operatorii CATV nu prestează servicii gratuite, ci urmăresc eficientizarea activităţii lor prin obţinerea unui profit. Consiliul Concurenţei nu ar putea obliga un agent economic să rămână în anumite zone de operare doar pentru a se asigura concurenţa. Un astfel de comportament poate să aibă consecinţe extrem de negative asupra activităţii agentului economic respectiv, inclusiv intrarea în faliment.

În ceea ce priveşte cea de-a doua faptă, s-a arătat că a fost sancţionată societatea U.P.C. pentru faptele săvârşite de A., cu o amendă de 6 % din întreaga cifră de afaceri obţinută de A. în cursul anului 2005 (anul anterior sancţionării faptei). Astfel, prin decizia atacată, s-a constatat că A. ar deţine poziţie dominantă pe piaţa relevantă, poziţie pe care ar fi exercitat-o abuziv prin aplicarea unor tarife şi alte clauze contractuale inechitabile în perioada 2002-2005. S-a susţinut că, din cuprinsul art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, rezultă că, pentru a imputa o astfel de contravenţie, trebuie să existe o situaţie premisă deţinerea unei poziţii dominante pe piaţa relevantă din R. sau pe o parte substanţială a acesteia, obiectul juridic al contravenţiei care constă în menţinerea şi stimularea concurenţei şi a unui mediu concurenţial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor, latura obiectivă constând în elementul material şi urmarea imediată. Elementul material rezidă în fapta deţinătorului de a abuza de poziţia sa prin impunerea, în mod direct sau indirect a tarifelor ori a altor clauze contractuale inechitabile. Urmarea imediată rezidă în afectarea activităţii economice şi prejudicierea consumatorilor ori de natură a fi cauzată de săvârşirea elementului material. Latura subiectivă constă în săvârşirea cu vinovăţie a acestei fapte ceea ce presupune că deţinătorul a urmărit, a acceptat ori cel puţin ar fi trebuit şi ar fi putut să cunoască toate celelalte elemente ale contravenţiei. Sancţionarea U.P.C. pentru faptele A. presupune îndeplinirea cumulativă a tuturor acestor elemente.

A susţinut reclamanta că, în speţă, nu sunt întrunite elementele constitutive ale contravenţiei şi, prin absurd, chiar dacă acestea ar fi fost întrunite, sancţiunea aplicată este supradimensionată în raport de criteriile legale de individualizare a pedepsei. Consiliul nu a avut în vedere că, în speţă, nu este întrunită situaţia premisă: existenţa unei poziţii dominante deţinute de A. pe piaţa relevantă în accepţiunea art. 6 din Legea concurenţei. Consiliul a apreciat greşit că piaţa geografică relevantă este alcătuită din zonele din municipiul Bucureşti în care Astral ar fi avut monopol *de facto*. În consecinţă, pentru a fi în prezenţa unei poziţii dominante, este necesar ca aceasta să se desfăşoare pe piaţa românească sau cel puţin pe o parte substanţială a acesteia. De altfel, din punctul de vedere al pieţei geografice relevante, chiar prin decizia de autorizare a concentrării economice care a condus la actuala poziţie pe piaţă a grupului UPC (Decizia nr. 187 din 05 octombrie 2005, referitoare la autorizarea concentrării economice realizate de către societatea UGC E. B.V. prin preluarea controlului asupra A.), piaţa în care activează acest agent a fost definită ca naţională. De asemenea, definirea pieţei serviciilor CATV ca piaţă naţională figurează în paragraful 13 alin. (2) teza finală din Decizia nr. 181 din 11 iunie 2004 privind sancţionarea SC R. D.S. SA B. pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute la art. 55 lit. a) din Legea concurenţei. De asemenea, paragraful 10.1 din Decizia nr. 77 din 25 aprilie 2005 referitoare la plângerea SC A.T. N. R. SRL împotriva SC R. D. S. SA şi SC R.C.S. SA reia şi confirmă Decizia Plenului Consiliului nr. 135/21 decembrie 1998, în sensul că piaţa relevantă geografică în cazul serviciilor de retransmitere prin cablu a programelor TV a fost definită ca piaţa naţională. Prin Decizia contestată, Consiliul a apreciat că piaţa geografică relevantă este alcătuită din zonele din municipiul B. în care A. ar fi avut monopol *de facto* întrucât aceasta este „cea mai bună cale de a surprinde măsura constrângerii concurenţiale asupra companiilor de cablu".

Astfel, potrivit art. 51 lit. a), coroborat cu art. 6 din Legea concurenței, se sancționează poziția dominantă deținută de către un agent economic „pe piața românească ori pe o parte substanțială a acesteia". Prin urmare, piața geografică relevantă poate fi restrânsă față de teritoriu țării, dar numai în condițiile în care produsul sau serviciul este disponibil exclusiv în zona restrânsă, nu și atunci când produsul sau serviciul este disponibil la nivelul întregii țări. Or, chiar transmiterea de programe TV prin cablu (tehnologia CATV) se face la nivelul întregii țări, nu numai la nivelul municipiului București, ceea ce determină în mod automat ca piața geografică relevantă să fie cea românească.

Astfel, prin decizia atacată. Consiliul a apreciat că piața relevantă a serviciului este piața retransmiterii de programe TV prin tehnologia CATV. Piața relevantă a serviciului ar fi trebuit să includă toată piața serviciilor de transmitere și retransmitere a programelor TV, piață în delimitarea căreia rolul determinant îl au preferințele consumatorilor, și față de care tehnologia utilizată este indiferentă. În consecință, în „produsul" care trebuia să fie analizat de Consiliu se includ atât programele de televiziune transmise direct de către producătorii lor, prin frecvențe radio-electrice sau prin satelit cât și pe acelea retransmise de către furnizorii de servicii CATV, DTH și similare, întrucât toate aceste mijloace pot furniza la prețuri și în condiții de calitate comparabile accesul consumatorilor la programele TV care prezintă cel mai mare interes pentru public.

Chiar dacă piața relevantă a produsului ar fi limitată la piața serviciilor de retransmitere a programelor TV, Consiliul a apreciat greșit că trebuie analizate numai piața serviciilor de retransmise prin tehnologia CATV. Or, având în vedere principiul neutralității tehnologice și substituibilitatea produselor, piața relevantă ar fi trebuit să cuprindă toate serviciile de retransmise a programelor TV, indiferent de tehnologia utilizată în scopul retransmiterii (CATV, DTH și similare).

În definirea poziției dominante sunt determinate două criterii, și anume: cota de piață a agentului sancționat și condițiile de acces ale concurenților potențiali la acea piață.

În perioada 2002-2004, A. a avut o cotă de piață de cca.15-20 % în raport cu piața națională a serviciilor de retransmitere de programe și a serviciilor subsecvente. Astfel, cota de piață în anul 2002 a fost de 15,48%, în anul 2003 a fost de 16,13 %, iar în anul 2004 a fost de 20,49. Nici măcar în urma concentrării economice cu grupul U.P.C., concentrare autorizată la sfârșitul anului 2005, nu s-a depășit o cotă totală de piață a grupului astfel rezultat de 30% din piața națională a serviciilor CATV. Or, nu s-ar putea vorbi despre o poziție dominantă a unui agent economic decât de la o cotă de piață de cel puțin 40% în aceste condiții.

În ceea ce privește condițiile de acces ale concurenților potențiali la piața relevantă, este necesar să se observe dacă aceștia aveau sau nu posibilitatea reală de a pătrunde pe piața în care se afirmă că A. deținea monopol de fapt.

În acest sens, în toate zonele în care A. deținea rețele magistrale, mai exista cel puțin o rețea magistrală a unui concurent iar costurile extinderii de la o rețea magistrală la o rețea de abonați sunt între 14 și 32 USD/locuință, costuri pe care orice investitor le-ar amortiza din profit într-o perioadă rezonabilă.

Referitor la impunerea unor tarife majorate nejustificat, s-a apreciat că cele reținute sunt nelegale, deoarece acestea se formează în funcție de mai multe elemente, între acestea fiind și costurile.

A arătat reclamanta că textul art. 6 lit. a) urmărește a acoperi clauzele contractuale inechitabile indiferent de obiectul acestora. Astfel de clauze pot să vizeze, printre alte elemente contractuale, și prețul ori tariful.

A susținut reclamanta că tarifele practicate de Astral nu numai că nu au fost excesive, dar au fost echitabile sub toate aspectele.

În ceea ce priveşte gravitatea încălcării şi individualizarea sancţiunii s-a precizat că aşa cum rezultă din Ordinul nr. 104/2004, în evaluarea gravităţii încălcării, Consiliul trebuia să ia în considerare natura faptei, impactul concret al acesteia asupra pieţei, când acesta poate fi măsurat, precum şi mărimea pieţei geografice relevante.

Or, Consiliul nu a analizat aceste criterii prin raportare la cerinţele incluse expres în Ordinul nr. 104/2004, ceea ce a condus la calificarea faptei drept o contravenţie de gravitate mare. În aceste condiţii, amenda aplicată ar fi putut ajunge la 8% din cifra de afaceri. În realitate, din analizarea tuturor criteriilor stabilite prin Ordinul nr. 104/2004, rezultă că fapta, dacă ar putea fi considerată drept anticoncurenţială, ar putea prezenta cel mult o gravitate mică, pentru care amenda aplicată ar fi putut fi de până la 2% din cifra de afaceri.

Potrivit Ordinului nr. 104/2004, în funcţie de gravitate, faptele se împart în fapte de gravitate mare, prin care se înţeleg practicile „care urmăresc împărţirea pieţei naţionale", încălcări de gravitate medie ale concurenţei, adică faptele care produc „efecte pe zone întinse ale pieţei româneşti" şi fapte de gravitate mică, prin care se produc restricţionări cu impact limitat asupra pieţei, care afectează o parte substanţială, dar relativ limitată a acesteia.

b) Întâmpinarea formulată în cauză. Pârâtul Consiliul Concurenţei a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiate, susţinând legalitatea deciziei contestate. A susţinut că între SC U.P.C. R. SA şi SC H.F. Q. SRL, operatori de servicii de retransmisie prin cablu a programelor TV, s-a încheiat o înţelegere anticoncurenţială având ca obiect împărţirea şi delimitarea zonelor de operare între aceştia în municipiul Timişoara şi, totodată, crearea de zone în care furnizează servicii un singur operator. Înţelegerea s-a materializat prin retragerea unuia dintre operatori din anumite zone ale municipiului Timişoara, în care exista concurenţă, zone în care a rămas cel de-al doilea operator, şi viceversa, iar prin această înţelegere, SC U.P.C. R. SA şi SC H.F. Q. SRL au încălcat prevederile art. 5 alin. (1) lit. c) din lege. Pe parcursul derulării investigaţiei, in carul grupului din care făcea parte HI-FI au avut loc operaţiuni de reorganizare, în urma cărora aceasta societate a fuzionat cu SC T.H. SRL, fiind absorbită de către aceasta din urmă. Patrimoniul SC H.F. Q. SRL a fost transmis cu titlu universal societăţii absorbante, SC T.H. SRL. Prin aceasta operaţiune, obligaţiile şi, deci, responsabilitatea HI-FI pentru încălcarea legii au fost transmise SC TVS HOLDING SRL. Ulterior, SC T.H. SRL a fost dizolvată anticipat fără lichidare, patrimoniul acesteia fiind transmis cu titlu universal către un alt membru al grupului, SC R.R. SA.

Pârâtul a arătat că s-a aplicat sancţiunea prevăzută de art. 51 lit. a) din Legea nr. 21/1996 în interiorul termenului de prescripţie de 3 ani, fără a avea incidenţă termenul de 6 luni reglementat de O.G. nr. 2/2001. În acest sens, s-a motivat că Legea nr. 21/1996 sancţionează o serie de fapte, reprezentând si cele mai grave încălcări ale regulilor de concurenţă, care se diferenţiază de contravenţiile clasice, atât prin trăsăturile acţiunilor care pot alcătui latura obiectivă a contravenţiei (faptele interzise fiind, de exemplu, înţelegeri exprese sau tacite de fixare de preţuri sau de împărţire a pieţei, de multe ori foarte dificil de descoperit, putând fi identificate doar la momentul la care produc efecte vizibile pe piaţă), cât şi prin procedura de constatare (respectiv, investigaţie, în cadrul căreia se pot desfăşura inspecţii inopinate la sediile agenţilor economici), organul care constată şi aplică sancţiunea (respectiv, plenul Consiliului Concurenţei), actul juridic prin care se realizează aceste activităţi (respectiv, decizie, care poate fi atacată la Curtea de Apel Bucureşti, ca instanţă specială).

Omisiunea de a stabili un termen special de prescripţie în Legea concurenţei nu poate determina incidenţa termenului general de 6 luni din O.G. nr. 2/2001. Termenele de prescripţie, indiferent de ramura de drept în care operează, public sau privat, nu trebuie să fie stabilite în mod aleatoriu sau abstract, fără nicio corelare cu dreptul şi faptele pe care le vizează, ci trebuie să fie direct proporţionale şi rezonabile în raport de acestea. Prin urmare, termenele

trebuie să fie suficiente pentru îndeplinirea acelor acţiuni care, dacă nu ar fi efectuate în interiorul termenului, ar conduce la prescrierea respectivului drept, deţinătorul dreptului trebuind să aibă posibilitatea reală de a proceda la valorificarea lui în cadrul termenului.

Or, este evident că ar fi imposibil pentru Consiliul Concurenţei, în cele mai multe cazuri, ca, într-un termen atât de scurt cum este cel de 6 luni, să ia cunoştinţă şi să obţină suficiente dovezi pentru a avea temei de fapt şi de drept să declanşeze o investigaţie în privinţa săvârşirii unor posibile fapte anticoncurenţiale şi să aplice sancţiunile prevăzute de lege.

În privinţa intervenirii unor cauze de întrerupere a curgerii termenului de prescripţie, aspect contestat de reclamantă, a considerat că, în mod corect, la paragraful 45 din decizia atacată, plenul Consiliului Concurenţei a reţinut că, din moment ce autoritatea de concurenţă a întreprins anumite acţiuni (precum declanşarea investigaţiei, solicitarea de informaţii de la agenţii economici investigaţi) în vederea cercetării faptelor săvârşite de reclamantă, fiecare dintre acestea reprezintă tot atâtea cauze de întrerupere a termenului de prescripţie.

Pe fond, s-a arătat că înţelegerea intervenită între U.P.C. şi H.F. a avut ca obiect şi ca efect împărţirea, în municipiul Timişoara, a pieţei serviciilor CATV între cei doi operatori şi eliminarea concurenţei care se manifesta anterior între aceştia. Ulterior înţelegerii, aşa cum rezultă din analizarea harţilor privind amplasarea reţelelor CATV ale UPC si H.F., hărţi transmise Consiliului Concurenţei de către UPC şi T.H., teritoriul municipiului Timişoara a fost împărţit în zone caracterizate de existenţa unui singur operator de servicii CATV, în care consumatorul nu are posibilitatea de a alege; în aceste zone, operatorul deţine *de facto* o poziţie de monopol asupra furnizării serviciilor către clienţi.

Înţelegerea în cauză şi-a produs efectele pe piaţă, efecte care s-au materializat, în principal, prin retragerea unui operator de servicii CATV din anumite zone ale municipiului Timişoara, în care exista concurenţă; în zonele din care primul se retrage, cel de-al doilea operator, membru al înţelegerii, rămâne singurul furnizor al serviciilor CATV şi viceversa. Contractul reprezintă o dovadă a înţelegerii anticoncurenţiale, iar faptul ca neîndeplinirea condiţiilor stipulate în contract a făcut ca U.P.C. să nu mai preia activele – obiect al contractului – de la H.F. nu este de natură a modifica situaţia de fapt creată de cei doi operatori economici, aceştia s-au retras fiecare din zonele în care cealaltă parte avea o rată de penetrare mai mare, au făcut schimb de abonaţi şi au determinat, astfel, o situaţie a pieţei caracterizată de zone cu monopol *de facto*, în care nu mai exista nici o formă de concurenţă ţi nici o posibilitate, pentru consumatori, de a-şi alege furnizorul de servicii CATV.

H.F. s-a poziţionat în perimetrul de Sud-Vest al municipiului Timişoara (anexa nr. 14 la raportul de investigaţie), iar UPC s-a poziţionat în zonele deservite anterior şi de către H.F. şi s-a retras din zona de S-V a oraşului, unde activa şi H.F. (anexa nr. 22 la raportul de investigaţie).

S-a precizat că în cauză sunt întrunite condiţiile pentru a atrage răspunderea contravenţională a UPC pentru săvârşirea faptei interzise de art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996. Astfel, din situaţia de fapt, dovedită prin probele strânse în timpul investigaţiei, a rezultat săvârşirea faptei ilicite de către U.P.C., constând într-o înţelegere cu concurenta sa, societatea H.F., prin care îşi împărţeau teritoriul municipiului Timişoara în zone în care deveneau furnizori unici ai serviciilor CATV.

În mod cert, fapta săvârşită de U.P.C. şi H.F. a prejudiciat consumatorul final, lipsindu-l de posibilitatea de a alege. Argumentul UPC, în sensul că nu i-ar fi imputabil „faptul ca H.F. a decis în aceeaşi perioadă restrângerea activităţii sale" nu are nici o valoare probantă în raport de cele reţinute prin decizia atacată. Societăţii U.P.C. îi este imputabilă acţiunea concertată, alături de H.F., de retragere din zonele în care se concurau, cei doi agenţi economici uniformizându-şi, ca urmare a acordului dintre ei, strategiile de piaţă.

Definirea pieţei relevante în cazul de faţă s-a efectuat doar pentru perioada ianuarie 2002 – decembrie 2005, în localităţile care au constituit obiectul celor două investigaţii, şi anume: B., C., D.T.S., P. şi R. Piaţa relevantă a produsului a fost definită, în perioada ianuarie 2002 – decembrie 2005, în localităţile menţionate, ca fiind piaţa serviciilor de retransmisie a programelor TV prin cablu, iar piaţa relevantă geografică ca fiind, după caz, alcătuită din:

- zone acoperite de reţelele de cablu ale unui singur operator şi în care consumatorii nu au posibilitatea de opţiune;
- zone acoperite de reţelele de cablu ale mai multor operatori şi în care consumatorii au posibilitatea de opţiune.

În cadrul investigaţiei s-a constatat că SC A.T. SA, în perioada 2002 – 2005 şi, respectiv, SC C. of R. SA, în anul 2005, au abuzat de poziţia dominantă în localitatea Bucureşti.

În ceea ce priveşte A. T., contractele încheiate cu abonaţii în perioada 2002 – aprilie 2004 nu prevedeau criterii referitoare la majorarea tarifelor. În această perioada, s-au constatat majorări ale tarifelor efectuate de către A. T. în condiţiile scăderii costurilor. Majorarea tarifului nu era motivata de către operator, întrucât acesta nu îşi asumase prin contract decât obligaţia de a notifica intenţia de majorare, nu si motivele care ar justifica majorarea. Cu toate ca, începând cu luna mai 2004, A.T. a prevăzut în contracte criterii în funcţie de care putea majora tarifele, şi anume creşteri ale costurilor unitare, s-a constatat ca şi în perioada mai 2004 – 2005, A.T. a manifestat acelaşi comportament discreţionar, nerespectând criteriile stabilite si majorând tarifele inclusiv in lunile in care costurile unitare înregistrau scăderi.

Abuzul de poziţie dominantă săvârşit de către cei doi agenţi economici a avut ca efect prejudicierea consumatorilor, nevoiţi să accepte tarifele impuse de către operatorii de servicii CATV, întrucât aceştia nu dispuneau de o altă alternativă decât aceea de a renunţa la serviciile CATV.

În municipiul B., în perioada 2002 – 2005, piaţa relevantă geografică pentru serviciile CATV a fost constituită, după caz, din zone acoperite de o singură reţea CATV, aparţinând unui singur operator şi în care consumatorul nu are posibilitatea de a alege intre doi sau mai mulţi furnizori de servicii şi în zone acoperite de doua sau trei reţele de CATV şi în care consumatorul are posibilitatea de a alege între doi sau trei operatori de servicii CATV.

În mod corect şi justificat, Consiliul Concurenţei a definit piaţa produsului ca fiind piaţa serviciilor CATV. În cauză, piaţa serviciului nu poate include, aşa cum greşit consideră reclamanta, transmisia şi retransmisia de programe TV, ci doar retransmisia. La punctul 105 din decizia atacată, se reţin motivele pentru care, în cauză, piaţa relevantă a produsului a fost definită ca fiind piaţa serviciului de retransmisie programe TV prin cablu.

c) Sentinţa şi considerentele primei instanţe

Prin Sentinţa nr. 3946 din 17.11.2009, Curtea de Apel Bucureşti a admis cererea formulată de expertul contabil G.M., a majorat cuantumul onorariului de expert la 10.000 lei, din care 3.000 lei onorariu provizoriu achitat şi a admis cererea formulată de specialistul în concurenţă I.I. A majorat cuantumul onorariului de expert la 10.000 lei din care 3.000 lei onorariu provizoriu achitat.

A admis acţiunea formulată de reclamanta SC U.P.C. R. SA, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei şi intervenienţii accesorii G.S.V., P.B.N.D., U.B., N.O.V., D.I. (O.) L., D. G., H. C., O. M. M., I. G., D. T. L., B. H. L. şi W. L.

A anulat Decizia nr. 237 din 12.12.2006 emisă de Plenul Consiliului Concurenţei, în privinţa reclamantei şi a admis cererile de intervenţie accesorie în favoarea reclamantei.

Pentru a pronunţa această sentinţă, prima instanţă a apreciat că, având în vedere data săvârşirii faptei anticoncurenţiale la 31.08.2001, data încheierii contractului de vânzare – cumpărare active între U.P.C. şi H.F. şi prin raportare la dispoziţiile O.G. nr. 2/2001, la data

emiterii Deciziei nr. 237/2006, dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiunea contravențională era prescris.

În ceea ce privește sancțiunea aplicată ca urmare a încălcării art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, prima instanță a considerat că și în alte decizii emise de Consiliul Concurenței cu referire la piața relevantă geografică a serviciilor de retransmitere prin cablu definiția autorității pârâte a vizat această piață geografică ca fiind cea națională, elocvente fiind în acest sens decizii prin care au fost autorizate operațiuni de concentrare economică realizate de către agenți economici specializate în acest domeniu prin dobândirea controlului asupra unor societăți cu același obiect de activitate.

Prin decizia contestată în cauză, Consiliul Concurenței a apreciat că definițiile cuprinse în deciziile anterioare pe care le-a emis sunt nerelevante întrucât, în raport de capacitatea reclamantei A. de a se comporta într-o măsură apreciabilă în mod independent de concurenți și de proprii abonați, abuzul de poziție dominantă săvârșit de A. se definește pe deplin justificat într-o altă modalitate a pieței geografice, care nu mai este cea națională.

Curtea a apreciat că această justificare cuprinsă în decizia contestată nu este argumentată în raport de faptul că transmiterea de programe TV prin cablu (tehnologia CATV) se face la nivelul întregii țări, nu numai la nivelul municipiului București, pe de o parte, iar pe de altă parte, în raport de faptul că la momentul la care s-ar fi săvârșit fapta anticoncurențială de către reclamantă, aceasta opera pe întreg teritoriul României în baza acelorași contracte aplicate la nivel național.

Curtea a reținut ca pertinente concluziile cuprinse în punctul de vedere al expertului în concurență, care analizând dispozițiile legale care reglementează intrarea pe piață a furnizorilor de servicii de retransmisie a programelor de televiziune prin cablu, indicând punctual aceste reglementări apreciază că acestea nu sunt în măsură a restricționa accesul facil al firmelor pe această piață, fapt dovedit și de numărul mare al acestor furnizori, atât la nivel național, cât și la nivelul municipiului București, precum și dinamica accentuată a acestora în perioada analizată.

În ceea ce privește sancțiunea aplicată ca urmare a încălcării art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, prima instanță a considerat că și dacă s-ar reține definirea pieței geografice relevante ca fiind o anumită localitate, Curtea a apreciat că în prezenta cauză pârâtul nu a probat necesitatea unei astfel de definiri în raport de serviciile agenților economici care au făcut obiectul investigației Consiliului.

Autoritatea de concurență a reținut ca piață a produsului ca fiind piața serviciilor CATV, în această noțiune incluzându-se doar retransmisia programelor TV prin cablu, având în vedere definiția noțiunii de piață relevantă a produsului conform prevederilor Instrucțiunilor privind definirea pieței relevante în scopul stabilirii părții substanțiale de piață publicate în Monitorul Oficial al României nr. 288 din 1.04.2004.

Referitor la abuzul de poziție dominantă, condiția impusă de dispozițiile art. 6 lit. a) din Legea nr. 21/1996pentru a se putea reține în sarcina unui agent economic un abuz de poziție dominantă este și aceea potrivit căreia comportamentul agentului economic să aibă ca obiect sau să poată avea ca efect prejudicierea consumatorilor. Or, autoritatea de concurență a susținut că în cazul în care consumatorul nu accepta contractul impus de reclamantă, inclusiv tariful, rămânea practic fără posibilitatea de a beneficia de furnizarea serviciilor CATV, în condițiile în care chiar și la momentul 2002 – 2004 exista o alternativă de retransmisie prin alte sisteme existente la momentul supus investigației.

Pe de altă parte, din interpretarea deciziei emise de Consiliul Concurenței reiese că reclamantei i s-a imputat impunerea unor tarife și condiții contractuale inechitabile, în condițiile

păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna şi pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârşirii faptei, or, în raport cu precitatul text legal, în pricina de faţă, reclamanta a luat cunoştinţă de dauna produsă şi de cel care a cauzat-o la data emiterii adresei BEJ VP respectiv, 15.01.2003, iar acţiunea a fost expediată Tribunalului Constanţa la data de 14.01.2004, data aplicată pe plicul de expediere a acesteia, aşadar, în interiorul termenului de prescripţie, cum, cu justeţe, a reţinut şi instanţa de apel.

Din examinarea grupată a criticilor ce vizează soluţia dată pe fondul pricinii se constată că nici acestea nu pot conduce la admiterea recursului, fiind lipsite de suport legal, având în vedere că:

- lipsa de opozabilitate a mărcilor înregistrate şi nepublicate în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială nu poate fi reţinută, câtă vreme o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă – sentinţa civilă a Tribunalului Bucureşti nr. 523 din 4 iunie 2007 – a statuat încălcarea Legii nr. 129/1992 de către SC E SA la momentul înregistrării desenelor industriale disputate, anularea acestora având efect retroactiv, iar, în raport cu menţionatele împrejurări, se constată că notificările emise în anul 2002 de pârâtă nu se mai pot prevala de aparenţa de legalitate, aspect reţinut, în mod corect, şi de instanţa de apel.

Este de observat, deopotrivă, că, în mod just, în apel s-a reţinut că pârâta a creat reclamantei un prejudiciu material şi de imagine prin faptele sale de concurenţă neloială ce se circumscriu celor cuprinse în art. 4 lit. d) şi e) din Legea nr. 11/1991, prejudiciu ce atrage plata de daune morale de către pârâtă.

Ipotetica nedovedire a daunelor morale nu poate constitui motiv de nelegalitate spre a fi supus analizei în recurs, în sensul exigenţelor art. 304 punctele 1-9 C. proc. civ.

În consecinţă, pentru considerentele ce au fost arătate, Înalta Curte, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ., urmează să respingă ca nefondat recursul declarat în cauză.

Cu privire la cererea de acordare a cheltuielilor de judecată, formulată oral de intimata SC J. SRL, se constată nedepunerea documentelor justificative necesare spre a aprecia asupra cuantumului şi titlului acestora, pe cale de consecinţă, Înalta Curte, în temeiul art. 274 C. proc. civ., urmează să o respingă.

2. Acte de concurenţă neloială constând în producerea, importul, distribuirea de produse provenind din altă ţară. Calitatea de titular al mărcii înregistrate şi importator unic al produsului original. Protecţia proprietăţii asupra mărcii şi reprimarea concurenţei neloiale. Competenţă

Legea nr. 11/1991, art. 4, art. 5
C. proc. civ., art. 2 lit. e), art. 304 pct. 3

Protecţia proprietăţii industriale are ca obiect, printre altele, şi mărcile de fabrică sau de comerţ, indicaţiile de provenienţă sau denumirile de origine, cât şi faptul că această protecţie, în măsura în care obiectul protecţiei se dovedeşte întemeiat, presupune şi înlăturarea concurenţei neloiale. Prin cererea sa, reclamanta a pus în discuţie în principal protecţia dreptului de proprietate, circulaţia şi importul mărfurilor iar faptele de concurenţă neloială au fost invocate în calitate de deţinător al mărcii înregistrate asupra căreia s-au săvârşit actele de concurenţă prin importul mărfii şi copierea drepturilor sale. În acest caz, calificarea acţiunii trebuie să ţină seama de intenţia exprimată de reclamantă în legătură cu dreptul protejat, în speţă fiind incidente dispoziţiile art. 2 pct. e) C. proc. civ., care stabi-

în care nu s-a făcut vreo dovadă că inechitabilitatea tarifelor (disproporţionat de mari sau de mici) ar fi fost de natură să prejudicieze consumatorul.

Astfel, din conţinutul raportului de expertiză contabilă efectuat în cauză reiese că tarifele practicate de către reclamantă în perioada 2002 – 2004 în ceea ce priveşte valoarea abonamentului lunar sunt simţitor similare cu cele practicate de societăţi comerciale cu profil similar, concluzii pe care le-a reţinut chiar şi Consiliul Concurenţei, care însă a apreciat că aceasta reprezintă dovadă a unei practici anticoncurenţiale.

În ceea ce priveşte perioada mai 2004 – aprilie 2006, s-a reţinut faptul că politica de tarife practicată de A., în condiţiile în care a introdus un nou format de contract de furnizare a serviciilor CATV prin includerea unor clauze exprese în privinţa modificării tarifelor serviciilor şi produselor, reprezintă o altă dovadă a abuzului de poziţie dominantă, întrucât reclamanta a majorat nejustificat tarifele în condiţiile în care costurile au scăzut, nerespectând chiar criteriile stabilite prin contractul modificat de furnizare a serviciilor.

Sub acest aspect, Curtea a reţinut din conţinutul raportului de expertiză contabilă efectuat în cauză, o creştere a costurilor unitare fără posibilitatea obiectivă a reclamantei de a cunoaşte în aceiaşi lună, în raport de specificitatea serviciului furnizat, costurile implicate de această furnizare.

Totodată, Curtea a reţinut că reclamanta nu ar fi putut să stabilească tarifele dintr-o anumită lună în funcţie de variaţia costurilor efective din respectiva lună, aceasta reprezentând o apreciere generică determinabilă doar prin raportare la evoluţiile costurilor într-un an fiscal.

2. *Instanţa de recurs*

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs Consiliul Concurenţei.

a) *Motivele de recurs*

I. În ceea ce priveşte prescripţia dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiunea, s-a motivat că prima instanţă a reţinut greşit aplicabilitatea termenului de 6 luni prevăzut de O.G. nr. 2/2001, întrucât se aplică în cazul contravenţiei reglementate de art. 51 lit. a) din Legea nr. 21/1996, termenul de prescripţie de 3 ani, în materia practicilor anticoncurenţiale fiind instituit un regim special, derogator de la regimul general în materia contravenţiilor, situaţie ce rezultă din conţinutul art. 56 al Legii nr. 21/1996.

În ceea ce priveşte întreruperea termenului de prescripţie, s-a arătat că declanşarea investigaţiei, solicitarea de informaţii reprezintă cauze de întrerupere a prescripţiei, deoarece sunt fapte care demonstrează ieşirea din pasivitate a titularului dreptului de a aplica sancţiunea. De asemenea, s-a susţinut că şi în ipoteza în care s-ar aprecia că a intervenit prescripţia dreptului de a aplica sancţiunea, era necesar să se analizeze existenţa faptelor anticoncurenţiale.

A precizat recurentul că între societatea U.P.C. şi SC H.F. a avut loc o înţelegere de împărţire a pieţei şi ca urmare s-a săvârşit fapta sancţionată de art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, teritoriul municipiului Timişoara fiind împărţit în zone în care furniza servicii un singur operator şi astfel consumatorul nu avea posibilitatea de a alege, operatorul deţinând monopol asupra furnizării serviciilor CATV către clienţi, în zona respectivă.

II. Cu privire la contravenţia săvârşită de SC „A.T." SA, prin încălcarea dispoziţiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 21/1996, s-a motivat că prin Decizia Consiliului Concurenţei a fost definită corect piaţa relevantă, atât sub aspectul pieţei geografice, cât şi a produsului.

Pentru situaţia de fapt investigată piaţa relevantă geografic este piaţa locală şi nu aceea naţională, deoarece chiar dacă serviciul CATV există la nivelul întregii ţări, consumatorii din Bucureşti nu aveau posibilitatea să solicite prestarea serviciului de către un operator din Satu Mare, că un operator de cablu trebuie analizat cu privire la zonele în care operează şi din perspectiva consumatorilor care pot alege între operatorii de cablu.

S-a precizat că limitele geografice ale pieţei produsului sunt determinate de măsura în care existenţa furnizorilor concurenţi poate impune constrângeri concurenţiale asupra acestora, iar utilizatorii finali nu aveau posibilitatea de a se abona în orice zonă a municipiului Bucureşti.

Referitor la piaţa produsului, s-a menţionat că aceasta este piaţa serviciilor CATV care include numai retransmisia programelor Tv prin cablu, aşa cum rezultă din Instrucţiunile nr. 288 din 1.04.2008, între serviciul de transmisie prin cablu, contra cost şi serviciul de transmisie, neexistând substituibilitate.

S-a motivat că serviciile CATV şi DTH nu sunt substituibile, întrucât clienţii serviciilor CATV nu au perceput tehnologia DTH ca fiind o alternativă viabilă. În plus, clientul are de plătit, dacă are mai multe aparate tv în casă, pentru fiecare, costul achiziţionării şi instalarea echipamentelor de recepţie şi a accesoriilor pentru un nou aparat Tv, iar în cazul serviciilor CATV pentru al doilea receptor se plăteşte o diferenţă sau chiar intră în costul abonamentului.

S-a arătat că abuzul de poziţie dominantă s-a concretizat în impunerea de tarife majorate, fără a fi justificate de către operator, iar consumatorul era dependent de un singur furnizor, astfel că dacă ar fi refuzat tariful şi încheierea contractului în varianta propusă de furnizor nu mai beneficia de serviciile de CATV.

Datorită poziţiei de monopol pe piaţa locală tarifele s-au majorat constant în fiecare lună, impunând astfel costuri şi condiţii contractuale inechitabile.

b) Analiza motivelor de recurs

Înalta Curte, examinând motivele de recurs, acţiunea, probele cauzei şi legislaţia aplicabilă, reţine următoarele:

I. Referitor la fapta prevăzută de art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996. Prin Decizia nr. 237 din 12 decembrie 2006 au fost sancţionate SC UPC R. SA şi SC R.R. SA pentru încălcarea art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, pentru încheierea şi punerea în aplicare a unei înţelegeri anticoncurenţiale având ca obiect partajarea pieţei de retransmisie prin cablu a programelor Tv din municipiul T.

Prin Decizia nr. 1762/2009, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a admis excepţia prescripţiei dreptului de a aplica sancţiunea, a admis acţiunea reclamantei SC R.R. SA şi a anulat Decizia nr. 237 din 12.12.2006 a Consiliului Concurenţei. S-a reţinut la pronunţarea soluţiei asupra excepţiei prescripţiei că în cazul contravenţiilor se aplică prevederile normei speciale din cadrul ramurii de drept public, care se completează cu norma generală din aceeaşi ramură, situaţie în care sunt aplicabile termenele reglementate în O.G. nr. 2/2001.

În vederea soluţionării excepţiei prescripţiei din prezenta cauză, urmează a se avea în vedere efectul pozitiv al lucrului judecat anterior. În speţă, prin Decizia nr. 1762/2009, Înalta Curte a tranşat irevocabil problema prescripţiei extinctive în cazul sancţiunii aplicate, potrivit art. 5 alin. (1) lit. c) faţă de SC R.R. SA. Actualul litigiu are ca obiect aceeaşi faptă anticoncurenţială, respectiv înţelegerea dintre UPC şi SC R.R. în calitate de continuatoare a SC H.F., societate în raport de care s-a apreciat că s-a săvârşit fapta anticoncurenţială de partajare a pieţei de retransmisie prin cablu a programelor Tv din Timişoara. În aceste condiţii, având în vedere soluţionarea irevocabilă a acţiunii formulate de R.R. cu privire la fapta constatată prin Decizia nr. 237/2006 a Consiliului Concurenţei şi dezlegarea dată asupra prescripţiei extinctive, Înalta Curte apreciază că soluţia ce se va adopta în prezentul litigiu trebuia să ţină seama de efectul pozitiv al lucrului judecat anterior. Deşi în cauză nu există identitate de părţi, chestiunea litigioasă este identică, mai mult, decurge din aceeaşi faptă, tranşată anterior, iar prin modalitatea de rezolvare pe care urmează să o primească, nu se pot contrazice cele stabilite deja de instanţă, printr-o hotărâre intrată în puterea lucrului judecat. Principiul securităţii raporturilor juridice şi a hotărârilor judecătoreşti irevocabile devenite *rei iudicata*, trebuie

respectat datorită caracterului de ordine publică al reglementării, motiv pentru care instanţa sesizată ulterior nu va putea să contrazică cele statuate deja cu valoare de lucru judecat.

În aceste condiţii, sancţiunea nu mai putea fi aplicată, datorită intervenţiei prescripţiei.

II. Referitor la fapta prevăzută de art. 6 lit. a) din Legea nr. 21/1996. Consiliul Concurenţei a reţinut în Decizia nr. 237/2006 că SC A.T. SA a abuzat în perioada 2002 – 2005 de poziţia dominantă pe piaţa municipiului Bucureşti şi că prin abuzul de poziţie dominantă au fost impuse beneficiarilor preţuri inechitabile de cumpărare a produsului. Astfel, în perioada 2002-2004 contractele încheiate cu abonaţii nu includeau clauze referitoare la majorarea tarifelor şi cu toate acestea în acea perioadă s-au înregistrat majorări ale tarifelor, deşi costurile erau în scădere. Ulterior, în contractele încheiate, din luna mai 2004, A. a prevăzut în contracte şi criteriul costurilor unitare ca element de determinare a creşterii tarifului, însă nici acest criteriu nu a fost respectat.

În timpul desfăşurării procesului de investigaţie, A. a fost absorbită ca urmare a fuziunii, de U.P.C. R. SA, proces în urma căruia patrimoniul A. a fost transmis cu titlu universal către U.P.C.

Potrivit art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 este considerată practică abuzivă folosirea unei poziţii dominante, deţinute pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, atunci când se impun în mod direct sau indirect preţuri inechitabile de vânzare ori cumpărare sau alte condiţii inechitabile de tranzacţionare.

Săvârşirea faptei de mai sus constituie contravenţie şi se sancţionează în baza art. 51 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996.

În vederea stabilirii existenţei faptei anticoncurenţiale, urmează a se analiza ce se înţelege prin poziţie dominantă pe o parte din piaţa substanţială.

Potrivit practicii şi literaturii de specialitate, poziţia dominantă implică analiza noţiunii de piaţă relevantă, din două perspective: geografică şi a produsului, cu aplicare la situaţia de fapt investigată. Consiliul Concurenţei a definit în decizia contestată cele două categorii, definiţii care corespund textului de lege care a condus la aplicarea sancţiunii. Potrivit instrucţiunilor cu privire la definirea pieţei relevante, în scopul stabilirii părţii substanţiale de piaţă, anexa III la Ordinul nr. 61/2004, piaţa relevantă este piaţa pe care se desfăşoară concurenţa. O piaţă relevantă cuprinde un produs sau un grup de produse şi aria geografică pe care acestea se produc şi/sau se comercializează. Piaţa relevantă a produsului cuprinde toate produsele care sunt considerate de cumpărători ca interschimbabile sau substituibile, datorită caracteristicilor, preţului şi utilizării acestora. Produsele trebuie să fie suficient de asemănătoare, astfel încât consumatorii sau beneficiarii să le ia în considerare atunci când iau deciziile de cumpărare.

În speţă, Consiliul Concurenţei a definit piaţa produsului ca fiind serviciile CATV, respectiv numai retransmisia programelor Tv prin cablu. În perioada analizată, consumatorii aveau posibilitatea de a recepţiona programele Tv transmise direct de radiodifuzor, pe bază de antenă individuală, servicii care sunt, în principal fără plată, spre deosebire de retransmisia prin cablu pentru care se percep taxe. Pentru a se folosi tehnologia DTH (prin satelit), respectiv trecerea de la CATV la DTH, consumatorul ar fi trebuit să achite valoarea echipamentelor de recepţie şi de asemenea sunt de luat în considerare elementele expuse de Consiliul Concurenţei privind adaptarea la noua tehnologie, lipsa unor stimulente puternice pentru efectuarea trecerii şi obişnuinţa legată de utilizarea retransmisiei prin cablu.

Faţă de aceste considerente, serviciile (produsele) nu pot fi apreciate ca substituibile, datorită caracteristicilor, preţurilor (costurile iniţiale şi ulterioare) şi al utilizării acestora.

Înalta Curte arată că la efectuarea analizei şi adoptarea deciziei s-au avut în vedere produsele care fac parte din piaţa respectivă, fiind luaţi în calcul factori precum substituibilita-

tea, preţurile (costuri), elasticitatea cererii pentru produs, care au fost detaliaţi în cuprinsul deciziei.

Tocmai datorită factorilor enunţaţi mai sus, SC A. a fost în situaţia de a impune tarife majorate fără o justificare obiectivă şi fără posibilitatea de a negocia clauzele contractuale, precum preţ raportat la numărul de programe retransmise, etc.

Piaţa relevantă geografic cuprinde zona în care sunt localizaţi agenţii economici implicaţi în livrarea produselor incluse în piaţa produsului, zonă care poate fi diferenţiată în arii geografice vecine, datorită în special, condiţiilor de concurenţă substanţial diferite. Factorii care trebuie luaţi în considerare la definirea pieţei geografice relevante includ tipul produsului (al serviciului), preferinţele consumatorilor, accesibilitatea produsului aceloraşi consumatori, astfel încât fiecare produs să constituie o alternativă economică reală pentru celelalte. În aceste condiţii, piaţa geografică relevantă poate fi şi o parte dintr-o localitate. Consiliul Concurenţei a stabilit corect piaţa relevanţă geografic, prin luarea în calcul a unei părţi din localitate, unde A. îşi desfăşura activitatea fără concurenţa unor alte societăţi de retransmisie prin cablu (CATV) pentru că beneficiarii serviciului din zona respectivă nu puteau alege un alt furnizor al aceluiaşi serviciu.

Datorită poziţiei dominante s-au impus tarife şi clauze contractuale inechitabile, oneroase pentru beneficiar. În mod constant, tarifele au fost majorate, fără a exista o motivare obiectivă, deşi au existat şi perioade în care costurile erau în scădere. Lipsa unui alt operator în zona unde consumatorul folosea serviciul a făcut ca acesta să accepte toate condiţiile de furnizare impuse de prestatorul serviciului, astfel că s-a realizat conţinutul constitutiv al faptei reglementat de art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 în sensul că au fost impuse preţuri inechitabile de vânzare a serviciului. În cazul invocat în apărare ca reprezentând o altă definire a pieţei relevante geografic, respectiv cazul M.Bit contra Astral, s-a avut în vedere o altă faptă decât aceea analizată în prezentul litigiu, respectiv abuzul de poziţie dominantă prin practicarea unor preţuri de ruinare.

Trebuie precizat că art. 6 alin. (1) lit. e) teza a II-a din Legea nr. 21/1996 interzice practicarea unor preţuri de ruinare (excesiv de mici), în scopul înlăturării concurenţilor. Situaţia analizată de Consiliul Concurenţei în speţa respectivă privea practicarea de tarife de ruinare în Tulcea, tarife ce erau subvenţionate din întreaga activitate de cablu a SC A. O astfel de abordare a pieţei geografice ca fiind piaţa naţională a serviciului a avut în vedere susţinerea financiară a întregii societăţi pentru ca într-o anumită zonă să se practice tarife de ruinare a concurenţilor şi numai prin implicarea pieţei naţionale se ajungea la practicarea preţului de ruinare. Aşa cum s-a expus mai sus, piaţa geografică a produsului se stabileşte diferit în raport de obiectul investigaţiei, al faptei considerate ca fiind anticoncurenţială.

Având în vedere considerentele de mai sus, în baza art. 312 C. proc. civ., recursul se va admite şi se va modifica în parte sentinţa atacată în sensul că va fi anulat art. 1 al Deciziei nr. 237 din 12 decembrie 2006 a Consiliului Concurenţei pentru fapta prevăzută de art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, în ceea ce priveşte aplicarea sancţiunii contravenţionale.

Va fi respinsă acţiunea reclamantei SC U.P.C. R. SA cu privire la anularea art. 2 al Deciziei nr. 237 din 12.12.2006 a Consiliului Concurenţei pentru fapta prevăzută de art. 6 lit. a) din Legea nr. 21/1996, ca neîntemeiată. Vor fi respinse cererile de intervenţie accesorie în favoarea reclamantei ca neîntemeiate şi se vor menţine celelalte dispoziţii privind majorarea onorariilor de expert.

40. Efectul de grup. Abuz de poziţie dominantă. Preţuri excesive, inechitabile sau discriminatorii. Circumstanţe atenuante

Legea nr. 21/1996, art. 6 lit. a), c), e) şi f)

1. Conceptul de „efect de grup" este consacrat de doctrina şi jurisprudenţa instanţelor comunitare şi reprezintă o reflectare a raţiunilor economico-juridice care au condus la crearea noţiunii de poziţie dominantă din art. 82 din Tratatul C.E. (devenit art. 102 după adoptarea Tratatului privind funcţionarea Uniunii Europene) care se regăseşte şi în legislaţia românească, acest articol aplicându-se şi în situaţia în care „o întreprindere este parte a unui grup de agenţi economici care ocupă o poziţie dominantă, caracterizat printr-o poziţie de putere economică ce îi permite acestuia să împiedice concurenţa efectivă pe piaţă".

2. Practicarea de preţuri discriminatorii de către un agent economic aflat în poziţie dominantă este o faptă care se regăseşte nu la lit. a) a art. 6 din Legea nr. 21/1996, ci la lit. c) a aceluiaşi articol. Inechitatea impunerii de preţ este demonstrată în speţă, aceasta abuzând de poziţia dominantă prin majorarea de preţ substanţială, nejustificată de propria situaţie economică, majorare pe care a impus-o faţă de beneficiarii săi ca urmare a presiunii financiare exercitate asupra acestora, negocierea reală fiind exclusă şi dovedită prin refuzul de a trata cu beneficiarii.

3. Există diferenţe esenţiale de conţinut al normei dintre lit. a) a art. 6 din Legea nr. 21/1996 şi lit. e) a aceluiaşi text de lege [art. 6 lit. f) în forma în vigoare la momentul emiterii deciziei], în conţinutul normei de la lit. a) nefiind inclus efectul de excludere a concurenţilor, în timp ce la lit. e) se precizează expres că practicarea de preţuri excesive se face în scopul înlăturării concurenţilor. În cazul de la lit. a) din art. 6, scopul încălcării nu este excluderea concurenţilor ci, maximizarea profiturilor în urma abuzului prin preţ faţă de beneficiarii captivi. Între noţiunea de „impunere" de la lit. a) şi cea de „practicare" de la lit. e) există o diferenţă evidentă, întrucât dacă practicarea implică ideea de faptă desfăşurată în timp, impunerea, ca fapt consumat la momentul săvârşirii, a fost reglementată distinct din cauza gradului de pericol social al faptei interzise de lege, în speţa de faţă doar impunerea preţului majorat (şi modalitatea în care acesta s-a realizat) reprezentând abuzul de poziţie dominantă.

4. În stabilirea sancţiunii, pot fi avute în vedere următoarele circumstanţe atenuante: reacţia pozitivă a agentului economic la solicitarea Consiliului Concurenţei de a-şi revizui atitudinea pe piaţă, diminuarea din proprie iniţiativă a procentelor de creştere a preţurilor şi durata minimă a încălcării.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 3055 din 9 iunie 2010, nepublicată

Prin sentinţa civilă nr. 1880 din 5 mai 2009, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a admis acţiunea formulată de reclamanta SC K. SA S. în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei şi a dispus anularea deciziei nr. 329 din 22 decembrie 2004 emisă de pârât, decizie prin care reclamanta a fost sancţionată cu o amendă de 35.067.227.190 lei reprezentând 3% din cifra de afaceri realizată, considerându-se că, după ce a fost preluată de grupul K., aceasta a dobândit o poziţie dominantă de care a abuzat prin majorarea preţurilor cu procente de până la 50%, în condiţiile în care rentabilitatea societăţii era asigurată, preţuri care au fost impuse şi în relaţiile comerciale cu beneficiarii, comportament nefiresc pe piaţa concurenţială, avându-se în vedere şi faptul că decizia de majorare a

preţurilor a fost luată la mai puţin de o săptămână de la autorizarea concentrării economice. Decizia de sancţionare, reţine instanţa de fond, stabileşte că, prin creşterea preţurilor, au fost afectate atât activitatea agenţilor economici beneficiari, cu care reclamanta avea contracte în derulare la preţuri stabilite anterior, cât şi interesele consumatorilor, care au fost nevoiţi să achiziţioneze produse la un preţ ridicat, faptele săvârşite fiind considerate a fi contrare dispoziţiilor art. 6 lit. a) din Legea concurenţei nr. 21/1996. Făcând trimitere la prevederile art. 6 lit. a) şi f) din Legea nr. 21/1996, instanţa de fond a stabilit că, în raport de cotele de piaţă deţinute – 59% la pal simplu şi 75% la pal melaminat (rezultate din însumarea cotelor de piaţă ale celor două societăţi din grupul K., respectiv SC S. SA şi SC K.T. SRL) – grupul K. deţine o poziţie dominantă pe piaţa românească a palului simplu şi cel melaminat, cota de piaţă fiind indicatorul cel mai relevant care dă măsura puterii economiei a unei societăţi sau a unei concentrări economice.

Cu privire la incompatibilitatea invocată dintre decizia atacată prin care se reţine existenţa unei poziţii dominante şi decizia de neobiecţiune nr. 215 din 21 iulie 2004 emisă de pârât în momentul notificării concentrării economice, instanţa de fond concluzionează că între cele două decizii nu există *de plano* o incompatibilitate, totuşi este de remarcat inconsecvenţa Consiliului Concurenţei în ceea ce priveşte existenţa unei poziţii dominante a reclamantei, nefiind exclus ca ulterior emiterii deciziei de neobiecţiune pârâtul să-şi revizuiască punctul de vedere şi să constate că există o poziţie dominantă de care societatea a abuzat. Mai reţine instanţa de fond şi faptul că, prin decizia atacată, a fost analizată poziţia dominantă a întregului grup K., procedându-se la însumarea cotelor de piaţă ale celor două societăţi, membre ale grupului, iar abuzul de poziţie dominantă a fost reţinut numai în sarcina societăţii reclamante, în condiţiile în care aceasta singură, pe piaţa palului melaminat, are o cotă de piaţă de 18%, iar pe piaţa palului simplu deţine 40% din cota de piaţă, situaţie în care pentru stabilirea poziţiei dominante a reclamantei nu este suficientă cota sa de piaţă, fiind necesară o analiză nuanţată raportată la toate barierele existente pe piaţa relevantă.

Cu privire la temeiul de drept al sancţionării reclamantei, instanţa de fond a concluzionat că textul de lege invocat în decizie – art. 6 lit. a) din Legea nr. 21/1996 – text care se referă la „impunerea, în mod direct sau indirect, a preţurilor de vânzare sau de cumpărare, a tarifelor ori a altor clauze contractuale inechitabile şi refuzul de a trata cu anumiţi furnizori sau beneficiari" – este unul eronat, Consiliul Concurenţei reproşând de fapt reclamantei practicarea unor preţuri excesive, care nu se justifică în raport cu costurile, fapt reglementat de art. 6 lit. e) din Legea nr. 21/1996 [art. 6 lit. f) în forma în vigoare la momentul emiterii deciziei], articol care interzice „practicarea unor preţuri excesive sau practicarea unor preţuri de ruinare, sub costuri, în scopul înlăturării concurenţilor sau vânzarea la export sub costul de producţie, cu acoperirea diferenţelor prin impunerea unor preţuri majorate consumatorilor interni". Cât priveşte caracterul „excesiv" sau „inechitabil" în raport de textul de lege invocat de pârât în decizia de sancţionare, instanţa de fond reţine că decizia conţine o analiză eronată a situaţiei economice a reclamantei, fapt ce a determinat o concluzie eronată cu privire la lipsa de justificare a preţurilor. Aceasta, deoarece expertul contabil, în urma verificărilor efectuate, a stabilit că anterior anului 2004 societatea reclamantă a înregistrat pierderi semnificative, iar creşterile de preţuri la produsele vândute au fost reduse, considerent pentru care majorarea de preţ din anul 2004 ar putea apărea ca o măsură de rentabilizare a societăţii, în condiţiile în care societatea reclamantă avea şi alte credite la bănci, în afara celui acordat de B.E.R.D., singurul luat în calcul de pârât. În considerentele sentinţei, prima instanţă face trimitere şi la constatările expertului în probleme de concurenţă, potrivit cărora instanţele europene sunt reticente în a considera preţurile mari ca fiind preţuri excesive, existând puţine cazuri de

sancţionare a unor societăţi pentru practicarea unor astfel de preţuri, în speţă o rată a profitului de 26,74% astfel cum este estimată de pârât, neputând reprezenta o rată de profit excesivă şi nici preţurile care au determinat o astfel de rată nefiind excesive.

Instanţa de fond statuează şi asupra faptului că intervalul scurt de timp între momentul preluării societăţii şi momentul majorării preţurilor nu constituie un argument pe baza căruia să se tragă concluzia că societatea reclamantă ar fi avut un comportament abuziv.

Împotriva sentinţei a declarat recurs, în termen legal, pârâtul Consiliul Concurenţei, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie, susţinând, în esenţă, prin motivele de recurs formulate următoarele:

1. În mod greşit prima instanţă a apreciat ca legal comportamentul societăţii reclamante SC K.S. SA, din perspectiva legislaţiei în materia concurenţei, reţinând că nu s-a demonstrat poziţia dominantă şi săvârşirea abuzului.

Poziţia dominantă pe care a dobândit-o grupul K. pe piaţa românească la produsele de tip Pal a permis intimatei-reclamante, membră a grupului, să majoreze preţurile la produsele fabricate, impunând noul său preţ în relaţia cu beneficiarii inclusiv prin neonorarea comenzilor anterioare majorării sau condiţia achitării noilor preţuri, spre deosebire de SC K.T. SRL B., care, deşi a majorat preţurile de vânzare la Pal melaminat cu procente cuprinse între 12-14%, în ceea ce o priveşte, nu s-a dovedit comportamentul anticoncurenţial în relaţia cu beneficiarii.

Poziţia dominantă a unui agent economic, susţine recurentul-pârât, trebuie apreciată şi din perspectiva resurselor financiare şi a puterii de piaţă a grupului din care face parte, deci prin raportare la „efectul de grup". Poziţia dominantă a grupului K. a creat pentru SC K.S. SA un avantaj decisiv din perspectiva poziţiei concurenţiale, fiind prin ea însăşi o barieră la intrarea pe piaţă, avantaj care cumulat cu celelalte bariere la intrarea pe piaţa producţiei de pal, a condus la valorificarea propriei poziţii de dominantă şi a oferit acesteia posibilitatea de a „face regulile" pe care două pieţe ale pal-ului, melaminat şi simplu.

2. Instanţa de fond în mod eronat a considerat că încadrarea corectă a faptei este cea prevăzută de art. 6 lit. f) din Legea concurenţei nr. 21/1996, reţinând că, în realitate, recurentul-pârât reproşează intimatei-reclamante practicarea unor preţuri excesive şi nu pe cele inechitabile. Preţul excesiv, astfel cum este reglementat de lit. f) a art. 6 din lege, implică excluderea chiar a concurenţilor de pe piaţa pe care se situează cel în poziţie dominantă, ceea ce în speţă nu s-a întâmplat, pe când în cazul de la lit. a) art. 6, scopul încălcării nu este excluderea concurenţilor, ci maximizarea profiturilor în urma abuzului prin preţ – faţă de beneficiarii captivi, efectul produs fiind „afectarea activităţii economice ori prejudicierea consumatorilor". Precizează recurentul-pârât că între noţiunea de impunere de la lit. a) şi cea de practicare de la lit. f) este o diferenţă evidentă, noţiunea de practicare implicând ideea de faptă desfăşurată în timp, pe când cea de impunere implică un fapt consumat la momentul săvârşirii faptei, în cazul de faţă fiind vorba de impunerea unui preţ majorat, care prin modalitatea în care s-a realizat a reprezentat abuzul de poziţie dominantă. Totodată, susţine recurentul-pârât, în ceea ce priveşte preţurile excesive, probarea faptei trebuie să se realizeze prin calcule de costuri, pe când în privinţa impunerii de preţuri inechitabile, caracterul inechitabil trebuie apreciat prin raportare la rentabilitatea agentului economic, avându-se în vedere şi justificările sale pentru supraevaluarea propriului produs, în contextul cererii şi ofertei de piaţă, precum şi la comportamentul de piaţă al deţinătorului poziţiei dominante în raporturile cu beneficiarii. Recurentul-pârât concluzionează că, contrar celor reţinute de instanţa de fond, încadrarea corectă a faptei este cea de la lit. a) a art. 6 din Legea nr. 21/1996, astfel cum s-a şi procedat prin decizie atacată, în speţă neputându-se lua în considerare preţurile excesive.

3. Este greşită reţinerea instanţei de fond în sensul că recurentul-pârât nu ar fi precizat „despre ce preţuri inechitabile este vorba sau dacă a avut în vedere refuzul de a trata cu anumiţi clienţi", de vreme ce din actele dosarului rezultă că intimata-reclamantă a abuzat de poziţia dominantă prin majorarea de preţ substanţială, nejustificată de propria situaţie economică, majorare pe care a impus-o faţă de beneficiarii său ca urmare a presiunii financiare asupra acestora (negocierea fiind exclusă), astfel inechitatea impunerii de preţ fiind demonstrată.

4. În mod eronat instanţa de fond a reţinut că, în condiţiile în care SC S. SA S. a înregistrat pierderi semnificative anterior anului 2004, majorarea de preţ din anul 2004 ar putea apărea ca o măsură menită să asigure o rentabilizare a societăţii, deoarece costurile de fabricaţie din perioada ianuarie-august 2004 nu au variat într-o măsură care să justifice creşterile de preţ anunţate începând cu luna august. De asemenea, nu au fost justificate, nici de aşa-numitele „pierderi reportate" despre care se face vorbire în raportul de expertiză contabilă şi pe care instanţa de fond şi-a argumentat soluţia, fabrica din S. având profit rezultat din producţie, astfel că cheltuielile de exploatare erau acoperite şi nu existau pierderi. Datoriile societăţii S. SA S. au fost plătite de către grupul K., fiind utilizate creditele făcute de către acesta la B.E.R.D. şi E.C.C.M., astfel că în mod eronat prima instanţă a reţinut că impunerea unor preţuri majorate s-a datorat şi pentru că trebuiau acoperite cheltuielile ocazionate de achiziţionarea SC S. SA şi plătite datoriile către fostul acţionar.

5. Instanţa de fond a apreciat în mod greşit datele financiare cuprinse în dosarul cauzei, o justă apreciere a situaţiei financiare a fabricii din S., după realizarea concentrării economice, urmând a se realiza nu doar din punct de vedere contabil, ci şi prin raportare la faptul că debitele erau achitate, iar intimata avea profit operativ real substanţial, cota sa de piaţă fiind în permanentă creştere. Creditele fiind în sarcina celui ce le-a contractat – K. H. LTD Cipru – după momentul preluării, datoriile istorice nu mai aparţin intimatei SC K. S. SA.

6. În ceea ce priveşte preţurile practicate de SC S. SA S. în perioada anterioară concentrării economice, în mod nefundamentat au fost considerate de instanţa de fond ca fiind „nejustificat de mici" deoarece şi în perioada respectivă societatea nu numai că şi-a acoperit costurile, dar a obţinut şi profit din exploatare. Politica de preţuri pe care a impus-o noul proprietar al fabricii din S., K., s-a implementat în deplină cunoştinţă de cauză a situaţiei financiare, pe care aceasta o analizase încă din perioada realizării investigaţiei pentru achiziţionarea pachetului de acţiuni pe care G. F. S. I. îl deţinea la SC S. SA S. Recurentul-pârât concluzionează în sensul c, majorarea de către societatea intimată a preţurilor cu până la 50% şi atitudinea de piaţă pe care aceasta a avut-o în realitate cu beneficiarii nu pot constitui decât tipul de comportament al unui agent economic aflat în poziţie dominantă faţă de beneficiarii săi, având ca scop obţinerea unui profit substanţial şi care în doctrina concurenţială este calificat ca fiind „abuziv". Se solicită admiterea recursului şi modificarea sentinţei atacate, în sensul respingerii acţiunii formulate de SC „K. S." SA S., menţinând ca legală şi temeinică Decizia Consiliului Concurenţei nr. 329/2004.

Intimata-reclamantă a depus întâmpinarea solicitând respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea sentinţei instanţei de fond ca fiind legală şi temeinică.

Recursul este fondat şi urmează a fi admis în baza art. 312 C. proc. civ., potrivit considerentelor ce se vor arăta în continuare.

Conform Deciziei nr. 329 din 22 decembrie 2004 emisă de Consiliul Concurenţei, SC K.S. SA S., în baza art. 60 alin. (3^1) din Legea concurenţei nr. 21/1996, cu modificările şi completările ulterioare, a fost sancţionată cu o amendă în cuantum de 35.067.227.190 lei, cuantum stabilit la 3% din cifra de afaceri realizată de agentul economic în anul 2003, reţinându-se în sarcina acesteia încălcarea art. 6 lit. a) din Legea concurenţei, în sensul că datorită poziţiei

dominante pe care a dobândit-o Grupul K. pe piaţa românească de produse de tip PAL, SC K.S. SA S. a decis majorarea preţurilor la produsele fabricate cu procente de până la 50%, în condiţiile în care rentabilitatea activităţii era asigurată, preţuri ce au fost impuse în relaţiile comerciale cu beneficiarii. Acest comportament, reţine Consiliul Concurenţei în decizie, nu poate fi încadrat ca unul firesc pe o piaţă concurenţială, mai ales că decizia de majorare a fost luată la mai puţin o săptămână de la autorizarea concentrării economice, concentrare care a condus la crearea unei poziţii dominante pe piaţa românească de Pal simplu şi Pal melaminat.

Problema pusă în discuţie şi căreia trebuie să i se dea o rezolvare este aceea dacă fapta reţinută în sarcina intimatei-reclamante poate fi încadrată în practicile anticoncurenţiale interzise de Legea concurenţei nr. 21/1996, modificată şi completată, şi anume încălcarea prevederilor art. 6 lit. a), mai precis dacă societatea s-a aflat într-o poziţie dominantă şi a abuzat de aceasta, prin impunerea unui preţ inechitabil în raport cu beneficiarii şi refuzul de a trata cu aceştia. Potrivit art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 „este interzisă folosirea în mod abuziv a unei poziţii dominante deţinute de către unul sau mai mulţi agenţi economici pe piaţa românească ori pe o parte substanţială a acesteia, prin recurgerea la fapte anticoncurenţiale, care au ca obiect sau pot avea ca efect afectarea activităţii economice ori prejudicierea consumatorilor". Asemenea practici abuzive pot consta, în special, în impunerea, în mod direct sau indirect, a preţurilor de vânzare sau de cumpărare, a tarifelor ori a altor clauze contractuale inechitabile şi refuzul de a trata cu anumiţi furnizori sau beneficiari".

Pornind de la concluziile din Decizia nr. 329/2004 a Consiliului Concurenţei, paragraful 2, conform cărora „datorită poziţiei pe care a dobândit-o grupul K. pe piaţa românească de produse tip PAL, SC K.S. SA S. a decis majorarea preţurilor la produsele fabricate", este cert că poziţia dominantă a grupului K., reţinută şi de instanţa de fond, a creat un avantaj decisiv pentru intimata-reclamantă care, la rândul ei, a profitat de această situaţie, conferindu-i puterea de a se comporta independent faţă de concurenţii şi de clienţii săi de pe pieţele de PAL simplu şi PAL melaminat. Cu alte cuvinte, poziţia dominantă a grupului K. a facilitat abuzul SC K.S. SA din perspectiva conceptului de „efect de grup", poziţia dominantă fiind, în final, a intimatei-reclamante.

Conceptul de „efect de grup" este consacrat de doctrina şi jurisprudenţa instanţelor comunitare şi reprezintă o reflectare a raţiunilor economico-juridice care au condus la crearea noţiunii de poziţie dominantă din art. 82 din Tratatul C.E. (devenit art. 102 după adoptarea Tratatului privind Funcţionarea Uniunii Europene) care se regăseşte şi în legislaţia românească, acest articol aplicându-se şi în situaţia în care „o întreprindere este parte a unui grup de agenţi economici care ocupă o poziţie dominantă, caracterizat printr-o poziţie de putere economică ce îi permite acestuia să împiedice concurenţa efectivă pe piaţă".

Conform celor susţinute de recurentul pârât, chiar dacă, la momentul efectuării investigaţiei şi sancţionării intimatei-reclamante, România nu devenise stat membru al Uniunii Europene, totuşi practica autorităţii de concurenţă, pentru identitate cu raţiunea transpunerii *acquis-ului* comunitar, trebuie să ia în consideraţie modalitatea de analiză şi abordările teoretice ale Comisiei Europene şi instanţelor comunitare, în contextul în care acestea aplică o legislaţie inovatoare, creată la nivel comunitar. Decizia prin care intimata-reclamantă a fost sancţionată conţine numeroase menţiuni cu privire la faptul că şi datorită „efectului de grup" SC K.S. SA S. a fost în poziţie dominantă, art. 8 precizând că „ţinând cont de conjunctura creată în favoarea Grupului K., pe piaţa românească de produse de tip PAL, ulterior dobândirii controlului asupra societăţii S. SA S., societatea în cauză, în calitate de principal producător de PAL Simplu şi unic producător de PAL melaminat din România, a decis creşterea preţurilor la produsele sale".

Cât priveşte susţinerea intimatei-reclamante că, dacă autoritatea de concurenţă a reţinut existenţa unei poziţii dominante a grupului, ar fi trebuit să sancţioneze ambele societăţi, deci şi pe SC K.T. SRL S., în condiţiile în care şi aceasta a majorat preţurile de vânzare la PAL melaminat cu procente cuprinse între 12-14 %, sprijinind prin aceasta acţiunea fabricii din S., aceasta trebuie înlăturată, astfel cum corect precizează recurentul-pârât, dat fiind comportamentul total diferit al acestei societăţi, care nu a manifestat un comportament anticoncurenţial în relaţia cu beneficiarii săi, sus-numita motivându-şi propria creştere de preţ prin majorarea cu acelaşi procent a preţurilor de achiziţie a palului melaminat de la societăţile producătoare situate în Cehia şi Slovacia. SC K.S. SA S. a avut un comportament diferit, aceasta impunând noul său preţ, în relaţia cu beneficiarii, inclusiv prin neonorarea unor comenzi anterioare majorării de preţ, sub condiţia achitării noilor preţuri şi fără posibilitatea unor negocieri în acest sens.

Pentru a demonstra existenţa poziţiei dominante a SC K.S. SA S., autoritatea concurentă a analizat, pe lângă aspectul referitor la cota de piaţă deţinută şi o serie de alţi factori de natură a aprecia capacitatea firmei de a-şi exercita puterea pe piaţă, cum ar fi barierele la intrarea pe piaţă (care împiedică agenţii economici din afara pieţei relevante să „înfrângă" puterea de piaţă exercitată în interiorul pieţii"), precum şi barierele în calea dezvoltării (care ajuta la evaluarea nivelului de concurenţă în interiorul pieţei). La pct. 7.1. din decizia Consiliului Concurenţei sunt detaliate toate aspectele care au condus la concluzia că pe piaţa relevantă nu există o concurenţă echilibrată, atât din perspectiva capacităţii de producţie cât şi din cea a calităţii produselor din PAL, SC. K.S. SA S. situându-se pe o poziţie net superioară concurenţilor săi. Existenţa poziţiei dominante a intimatei-reclamante a fost analizată prin Decizia contestată şi sub aspectul posibilităţii realizării unor investiţii noi care să conducă la crearea unui producător de PAL pe piaţa românească, proiectul realizării unei noi fabrici în România „fiind sistat la momentul preluării controlului asupra SC S. SA S.

Cât priveşte susţinerea intimatei-reclamante, în sensul că prin decizia Consiliului Concurenţei nu este analizată poziţia dominantă a sa, trebuie menţionat că nu este întemeiată, deoarece la punctul 7 din Decizie, după ce se menţionează că prin prisma cotelor de piaţă Grupul K. se află într-o poziţie dominantă pe ambele pieţe ale PAL – ului (având o cota de 59% pe piaţa PAL-ului simplu şi o cotă de 75% pe piaţa PAL-ului melaminat), la art. 7.1 se precizează că, în ceea ce priveşte piaţa PAL-ului simplu, SC K.S. SA este cel mai mare producător din România, poziţia pe piaţă crescând de la 13% în 2002 la 40% în 2003, ceea ce înseamnă că pentru producătorii români nu a existat posibilitatea contracarării acestei poziţii, dat fiind că şi Grupul K. aducea pe piaţa românească acelaşi produs în condiţii similare.

Referitor la producţia de PAL melaminat, în acelaşi articol 7.1. se reţine că societatea intimată deţine o cotă de 18%, realizând o creştere faţă de anul 2002, concomitent cu diminuarea cotei de piaţă a altor concurenţi. S-a reţinut deci că pe piaţa PAL-ului simplu apariţia societăţii S. SA a avut un puternic impact concurenţial, pe câtă vreme pe piaţa PAL-ului melaminat situaţia a evoluat mai puţin spectaculos, produsele importate având calitate asemănătoare, dar în perspectivă, pentru anii următori existând condiţiile consolidării poziţiei dominante pe ambele pieţe ale PAL-ului. Aşadar, având în vedere argumentele referitoare la modalitatea în care au fost majorate preţurile, la barierele la intrarea pe piaţa a unui nou competitor, pe care Consiliul Concurenţei le-a analizat pentru ambele pieţe, este cert că SC K. S. SA S. avea o poziţie dominantă ca şi componentă a grupului K.

Referitor la cel de-al doilea motiv de recurs, privind încadrarea juridică a faptei, recurentul-pârât susţinând că încadrarea corectă este cea prevăzută de art. 6 lit. a) din Legea concurenţei nr. 21/1996, trebuie precizat că şi acesta este întemeiat. Intimata-reclamantă a

lește că procesele și cererile în materie de creaţie intelectuală și de proprietate industrială sunt de competenţa secţiilor specializate ale instanţei civile.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 342 din 6 februarie 2009, nepublicată

Reclamanta SC R. SRL a solicitat în contradictoriu cu SC C.G.M. România SA să se dispună pe cale judecătorească încetarea de către pârâtă a faptelor ilicite de concurenţă neloială constând în producerea, importul, distribuirea de tuburi de ambalaje super glue inscripţionate „Picătura" din gama produselor P. provenind din Argentina, obligarea acesteia să nu mai importe asemenea produse, respectiv să repare daunele morale pricinuite prin delictul civil. A mai solicitat reclamanta ca pârâta să fie obligată să publice hotărârea judecătorească, pe cheltuiala sa în trei ziare de largă circulaţie.

Tribunalul Constanţa – Secţia comercială – a respins ca neîntemeiată excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtei C.M. C.G.M. România SA şi ca nefondată acţiunea promovată de SC R. SRL Bucureşti. Pentru a pronunţa această sentinţă, Tribunalul a reţinut că pârâta a avut calitatea de agent în portul Constanţa al transportatorului C.M.A. C.G.M. Société Anonyme din Marsilia pentru marfa expediată din portul chinez Chiwan Shenzen, pentru firma iordaniană B.L. Internaţional Trading. A mai reţinut instanţa de fond că în portul Constanţa marfa a fost trecută sub supraveghere şi reţinută pe motivul că bunurile erau susceptibile de încălcarea dreptului de proprietate intelectuală. După notificarea agentului transportator care a comunicat că nu are drept de dispoziţie, printr-o adresă din 18 iulie 2006, firma încărcătoare Z.X. G.C. Limited a notificat celor interesaţi că este de acord cu distrugerea mărfii. În acest context în care reclamanta a invocat prevederile art. 4 lit. d) şi e), art. 5 lit. g) din Legea nr. 11/1991, pentru a susţine că pârâta a depozitat marfă purtând menţiuni false privind mărcile, originea şi caracteristicile mărfii cu scopul de a induce în eroare cumpărătorii, tribunalul a constatat că pârâta era doar agent de shipping astfel că nu-i poate fi imputat faptul că a înscris pe tuburile de adeziv date de identificare fără drept, singurele operaţii care-i reveneau acesteia fiind înscrise în contractul încheiat cu transportatorul francez.

În speţă, a mai reţinut prima instanţă, marfa a fost distrusă din ordinul emitentului conosamentului astfel că, nefiind pusă în circuit, nu se poate reţine că s-a produs un prejudiciu prin saturarea pieţei cu un produs contrafăcut.

Sentinţa fondului a fost confirmată de Curtea de Apel Constanţa care, prin decizia nr. 44 Com/13 martie 2008, a respins ca nefondat apelul reclamantei. Instanţa de apel a reconfirmat faptul că pârâta nu este producător, importator sau distribuitor al bunurilor transportate şi că nu sunt aplicabile prevederile art. 4 lit. d) şi e) din Legea nr. 11/1991.

Împotriva deciziei pronunţată de instanţa de apel a declarat recurs, reclamanta SC R. SRL Bucureşti prin care a invocat motivele prevăzute de art. 304 pct. 3, 7, 8, 9 C. proc. civ., în temeiul cărora a solicitat admiterea recursului şi trimiterea cauzei instanţei civile competente sau admiterea recursului şi modificarea soluţiilor anterior pronunţate în sensul admiterii acţiunii.

În argumentarea motivului prevăzut de art. 304 pct. 3 C. proc. civ., recurenta a susţinut că în cauză s-a nesocotit art. 2 pct. 1 lit. e) C. proc. civ. şi apărările sale în legătură cu temeiul legal al acţiunii care vizează proprietatea intelectuală, motivat de faptul că a promovat acţiunea în calitate de titular al mărcii înregistrate „Picătura", în condiţiile în care avea informaţii, confirmate apoi prin importul reţinut în vamă, din care rezulta că pe piaţă au ajuns produse contrafăcute care îi aduc prejudicii prin concurenţa neloială, că acest fapt a îndreptăţit-o să formuleze cerere de intervenţie la organele vamale sub nr. 34939/14 iunie 2006. A mai sus-

susţinut şi instanţa de fond şi-a însuşit acest punct de vedere că „decizia se întemeiază în drept pe dispoziţiile art. 6 lit. a), deşi în fapt sunt susţinute argumente de natură a atrage incidenţa art. 6 lit. e), susţinere exprimată şi de specialistul în domeniul concurenţei în Punctul său de vedere, care a apreciat că analiza efectuată de recurentul-pârât în decizie ar fi fost specifică „mai degrabă" unei încadrări pe preţuri excesive. Contrar celor susţinute de intimata-reclamantă, din cuprinsul Deciziei nr. 329/2004 pct. 15, rezultă că SC K.S. SA S. a comunicat beneficiarilor săi noile preţuri, fără să existe o justificare a acestora şi fără să negocieze cu aceştia preţurile practicate", iar „prin creşterea preţurilor la PAL simplu şi PAL melaminat a fost afectată atât activitatea agenţilor economici beneficiari ai acestor produse (producători de mobilă) care aveau contracte în derulare în această perioadă, la preţuri stabilite anterior (în special contracte externe), cât şi interesele consumatorilor, în mod indirect, prin obligarea acestora de a achiziţiona produse cu preţ ridicat datorită creşterii costurilor la aceste produse în mod nejustificat". În opinia specialistului în domeniul concurenţei, prof. dr. G.O., dacă o creştere de preţ este sancţionată cu abuz de poziţie dominantă, atunci abuzul are în vedere, în mod exclusiv, un preţ excesiv, pentru că nu poate exista şi o altă categorie, eventual numită „creştere de preţ inechitabilă" probabil mai atenuată decât o „creştere excesivă", dar tot abuzivă. În accepţiunea specialistului în domeniu „impunerea unor preţuri inechitabile" reglementată de art. 6 din Legea concurenţei, nu poate avea în vedere decât discriminarea prin preţ şi, eventual, impunerea preţului de revânzare, acesta făcând şi o comparaţie cu reglementarea din domeniul comunitar, respectiv art. 82 alin. (1) lit. a) din Tratatul CE, care stabileşte ca fiind una din practicile abuzive „impunerea, direct sau indirect a unor preţuri inechitabile de vânzare sau cumpărare sau a altor condiţii inechitabile de tranzacţionare". Or, aşa cum corect susţine recurentul-pârât, în realitate, textul art. 6 lit. a) din Legea concurenţei nu se referă la abuz prin preţ „discriminatoriu", ci incriminează un nou tip de abuz prin preţ de vânzare, distinct de cele cuprinse în reglementarea comunitară şi incident în speţa de faţă.

În legislaţia comunitară, preţurile discriminatorii sunt prevăzute în art. 82 lit. c) din Tratatul U.E., această reglementare fiind preluată de legislaţia naţională şi prevăzută de art. 6 lit. c) din Legea nr. 21/1996, conform căruia e considerată practică abuzivă „aplicarea în privinţa partenerilor comerciali, a unor condiţii inegale la prestaţii echivalente, provocând în acest fel, unora dintre ei, un dezavantaj în poziţia concurenţială". Din moment ce discriminarea prin preţ nu este considerată la nivel comunitar ca reprezentând o încălcare a lit. a), ci a literei c), rezultă că interpretarea corectă, pentru identitate de raţiune, este aceea că şi în Legea concurenţei „practicarea de preţuri discriminatorii" către un agent economic aflat în poziţie dominantă este o faptă care se regăseşte nu la lit. a) a art. 6 din Legea nr. 21/1996, ci la lit. c) a aceluiaşi articol. Cât priveşte jurisprudenţa Curţii Europene de Justiţie, aceasta este unanimă în a considera că practicarea unui preţ discriminatoriu este o formă de abuz specifică faptei conţinută la lit. c) a art. 82 din Tratat (cazul Chiquita Bananas şi Cazul Tetra Pak II). Ca urmare, discriminarea prin preţ nu este o formă de abuz prin preţ incriminată de dispoziţiile art. 6 lit. a) din Legea concurenţei, iar fapta menţionată în acest text de lege nu se referă nici la preţ excesiv şi nici la abuz prin preţ de ruinare, astfel cum încearcă să argumenteze specialistul în domeniu, ci dispoziţiile în cauză reglementează o faptă nouă, diferită de cele conţinute la art. 82 din Tratat.

Analizând tipul de abuz, Decizia Consiliului Concurenţei precizează că „intimata a abuzat de poziţia dominantă prin majorarea de preţ substanţială, nejustificată de propria situaţie economică, majorare pe care a impus-o faţă de beneficiarii săi ca urmare a presiunii financiare exercitate asupra acestora, negocierea reală fiind exclusă şi dovedită prin refuzul de a trata cu beneficiarii", în acest mod inechitatea impunerii de preţ fiind demonstrată. Aşadar,

instanţa de fond a considerat în mod neîntemeiat că din perspectiva analizei efectuate, în Decizia Consiliului Concurenţei s-a făcut o încadrare greşită a faptei, pe motiv că autoritatea concurentă a analizat de fapt o practică de preţuri excesive şi nu inechitabile. Există de altfel şi diferenţe esenţiale de conţinut al normei, dintre lit. a) a art. 6 din Legea nr. 21/1996 şi lit. f) a aceluiaşi text de lege, în conţinutul normei de la lit. a) nefiind inclus efectul de excludere a concurenţilor, în timp ce la lit. f) se precizează expres că practicarea de preţuri excesive se face în scopul înlăturării concurenţilor, ceea ce în cazul intimatei-reclamante nu s-a întâmplat. În cazul de la lit. a) din art. 6, scopul încălcării nu este excluderea concurenţilor ci, similar speţei de faţă, maximizarea profiturilor în urma abuzului prin preţ faţă de beneficiarii captivi. Contrar celor reţinute de instanţa de fond, între noţiunea de „impunere" de la lit. a) şi cea de practicare de la lit. f) exista o diferenţă evidentă, întrucât dacă practicarea implică ideea de faptă desfăşurată în timp, impunerea, ca fapt consumat la momentul săvârşirii a fost reglementată distinct din cauza gradului de pericol social al faptei interzise de lege, în speţa de faţă doar impunerea preţului majorat (şi modalitatea în care acesta s-a realizat) reprezentând abuzul de poziţie dominantă.

Important de reţinut este faptul că, în speţa de faţă, astfel cum rezultă din declaraţiile producătorilor de mobilă, majorarea de preţ a fost dublată de refuzul implicit al SC K.S. SA S. de a-şi onora la preţurile vechi comenzile primite de la beneficiari, anterior majorării preţurilor, rezultând intenţia de a-şi impune noile preţuri şi pentru acestea. În mod corect apreciază recurentul-pârât şi faptul că din moment ce intimata-reclamantă nu lucra în pierdere, având profit operaţional, iar beneficiarii săi era clienţi serioşi şi constanţi în relaţiile de afaceri, aceasta nu a avut o justificare rezonabilă pentru majorarea preţurilor şi impunerea lor.

Celelalte motive de recurs formulate de recurentul-pârât vizează justificările neîntemeiate pe care intimata-reclamantă şi-a argumentat majorările de preţ începând cu luna august 2004, justificări pe care în mod nelegal instanţa de fond le-a avut în vedere atunci când a considerat întemeiată acţiunea formulată de aceasta, anulând decizia emisă de Consiliul Concurenţei.

Ca şi celelalte motive de recurs, acestea sunt fondate potrivit considerentelor ce se vor arăta în continuare.

Contrar celor susţinute de intimata-reclamantă, reţinute şi de instanţa de fond în considerentele sentinţei, recurentul pârât a explicat abuzul de poziţie dominantă prin preţul inechitabil şi prin refuzul intimatei-reclamante de a-şi mai onora vechile comenzi altfel decât la noile preţuri, ceea ce a condus la „blocarea nejustificată a relaţiilor comerciale cu partenerii", în condiţiile în care aceasta nu putea înceta livrările către clienţii săi cu care avea deja contracte comerciale încheiate. Practica Curţii Europene de Justiţie este în sensul că astfel de comportamente nu pot fi admise atunci când au ca obiect tocmai consolidarea poziţiei dominante şi abuzul de această poziţie, astfel cum este cazul în speţă, intimata-reclamantă prejudiciind interesele beneficiarilor şi cele ale consumatorilor, cei ce au sesizat autoritatea de concurenţă pentru ca prin măsurile luate să restabilească mediul concurenţial ce a fost afectat.

Astfel cum s-a precizat mai sus, argumentele prezentate de intimata-reclamantă în încercarea de a justifica majorările de preţ nu au corespondent în realitate. Raportul de investigaţie ce a stat la baza emiterii Deciziei nr. 329 din 22 decembrie 2004 emisă de Consiliul Concurenţei de sancţionare a intimatei-reclamante reţine că, ulterior realizării concentrării economice, societatea SC S. SA S. a anunţat creşterea preţurilor la PAL simplu şi PAL melaminat, motivaţia fiind aceea că este necesară „acoperirii costurilor de producţie efective" şi a pierderilor cu care operase anterior societatea, procentele de creştere a preţurilor fiind cuprinse între 18-50% în funcţie de cantităţile cumpărate de societăţile beneficiare, creşterea variind invers proporţional cu cantitatea. Primele adrese privind creşterea preţurilor au fost

transmise beneficiarilor societăţii din data de 27 iulie 2004, la numai 6 zile după data emiterii de către Consiliul Concurenţei a deciziei de autorizare a concentrării economice realizate de Grupul K., din documentele societăţii reieşind că această decizie a fost luată cu două zile înaintea şedinţei Consiliului de Administraţie al societăţii, şedinţa ce a avut ca ordine de zi şi problema majorării preţurilor de vânzare practicate de societate la produsele PAL brut şi PAL melaminat. Analiza justificărilor privind creşterile de preţuri a dus la concluzia că ele nu au suport în ceea ce priveşte costurile de producţie, societatea reclamantă urmând pe de o parte recuperarea în termen scurt a datoriilor generate de creditele angajate pentru realizarea operaţiunii şi a investiţiilor, iar pe de altă parte realizarea unui profit cât mai ridicat, un argument în plus fiind şi creşterea gradului de utilizare a capacităţilor existente şi realizarea unor investiţii viitoare. Totuşi, se reţine în raportul de investigaţie, chiar şi în situaţia în care s-ar lua în calcul creşterea la unele materii prime, cum ar fi pentru U 2222, aceea de 33%, dat fiind că în totalul costurilor cu producerea unui m.c. de Pal simplu, costurile cu această materie primă reprezintă 19%, atunci creşterea prezentată s-ar reflecta în total costuri printr-o creştere de doar 5,7%, ceea ce nu ar justifica o mărire cu 40% a preţului la PAL simplu. Se concluzionează că analiza costurilor de fabricaţie din luna august nu reflectă o creştere semnificativă a acestora comparativ cu luna precedentă, menită să justifice creşterile de preţ anunţate, iar „Costurile de producţie efective" care necesită a fi acoperite nu au variat în cursul acestei perioade (ianuarie – august 2004) într-o măsură care să justifice creşterile de preţ, anunţate începând cu luna august.

Noţiunea de „pierdere raportată", care apare în raportul de expertiză contabilă şi pe care instanţa de fond îşi argumentează soluţia, include „cheltuielile de exploatare", „cheltuielile extraordinare" şi cheltuielile financiare. Societatea reclamantă avea profit rezultat din producţie, astfel că cheltuielile de exploatare erau acoperite şi nu puteau apare ca pierderi, iar analiza profitului unitar s-a efectuat de expert pe o perioadă de câte un an (pe anul 2003 şi perioada ianuarie – august 2004) fără a se distinge între momentul anterior şi cel ulterior preluării Societăţii S. SA. Faţă de momentul anterior preluării (iulie 2004), recurentul-pârât a avut în vedere datele furnizate de societate, care menţionează un cost unitar, un profit operaţional (20,44%) şi un profit net (12,92%), chiar din informaţiile furnizate de intimata-reclamantă rezultând că profitul operaţional pentru luna ulterioară preluării (august 2004) este consistent (28,59). Pe de altă parte, componenta principală a creditelor de achiziţii (142,7 milioane euro) o reprezintă banii, pentru plata debitelor celor două societăţi preluate, creditele fiind însă în sarcina celui care le-a contractat – K. Holding LTD Cipru, astfel că, după momentul preluării, ele nu mai aparţin intimatei-reclamante şi numai pot justifica diminuarea profitului operaţional la 6,68%, potrivit calculului făcut de expertul contabil. Astfel cum se reţine în raportul de investigaţie, Grupul K. a plătit datoriile societăţii S. SA S. către fostul acţionar, retrăgând pentru această operaţiune 65 milioane euro şi, din acest moment, societatea S. SA S. a început să funcţioneze fără a mai avea datorii pentru creditele angajate anterior de fostul acţionar. Important de reţinut este şi faptul că raportul de investigaţie a avut la bază datele prezentate de către intimata-reclamantă, concluzia desprinsă în urma acestor investigaţii fiind aceea că întotdeauna SC K. S. SA şi-a asigurat o marjă de profit consistentă, aceasta urmând să ajungă la aproximativ 30% la PAL-ul simplu ulterior lunii iulie 2006, când gradul de utilizare al capacităţii de producţie urma să crească până la 90% din totalul de capacitate, în condiţiile în care grupul K. a angajat credite şi pentru instalarea unei noi capacităţi de producţie, ajungându-se la o producţie de 820.000 m.m./an PAL simplu.

Referitor la preţurile practicate de SC S. SA S. în perioada anterioară concentrării economice şi pe care instanţa, în mod nefundamentat, le-a considerat „nejustificat de mici", trebuie

precizat că acestea nu au fost insuficiente acoperirii costurilor, ci dimpotrivă s-a obţinut un profit din exploatare (profit operaţional), politica de preţuri fiind mai mult decât eficientă, societatea ajungând la un profit net pozitiv, nicidecum la înregistrarea de pierderi astfel cum susţine intimata-reclamantă. În ce priveşte produsul PAL melaminat, pentru anul 2003, SC K. S. SA a avut o rată medie a profitului operaţional de 17,8% şi una a profitului net de 11,78%, iar pentru anul 2004 (ianuarie – iulie) rata profitului operaţional a fost de 23,54%, iar cea a profitului net de 23,07%, acelaşi calcul aproximativ rezultând şi din raportul de expertiza contabilă. Aşadar, nu se poate susţine că, anterior anului 2004, aşa cum pretinde intimata-reclamantă şi expertul-contabil în lucrarea efectuată, majorarea de preţ din 2004 a fost determinată de preţurile „nejustificat de mici" şi, ca o consecinţă, de pierderile înregistrate anterior acestei perioade, deci din raţiuni economice. Rezultă, astfel, din considerentele expuse că în mod întemeiat autoritatea concurentă a încadrat faptele săvârşite de intimata-reclamantă SC K.S. SA S. în practicile anticoncurenţiale interzise de Legea concurenţei nr. 21/1996, modificată şi completată, fiind sancţionată contravenţional pentru încălcarea prevederilor art. 6 lit. a) din acelaşi act normativ.

Amenda aplicată reprezentând 3% din cifra de afaceri realizară în anul 2003, în ceea ce priveşte individualizarea, a respectat criteriile de individualizare stabilite de art. 57[27] din Legea nr. 21/1996 şi detaliate în „Instrucţiunile privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 56[28] din Legea concurenţei", cuantumul acesteia fiind stabilit sub nivelul de bază. S-a avut în vedere că fapta săvârşită este una de gravitate mare şi de scurtă durată, fiind reţinute şi trei circumstanţe atenuante: reacţia pozitivă a agentului economic la solicitarea Consiliului Concurenţei de a-şi revizui atitudinea pe piaţă, diminuarea din proprie iniţiativă a procentelor de creştere a preţurilor şi durata minimă a încălcării, cuantumul amenzii fiind stabilit sub nivelul de bază care este de 4% din cifra de afaceri.

Concluzia instanţei de control judiciar este aceea că sentinţa instanţei de fond a fost pronunţată cu aplicarea greşită a legii întrucât decizia nr. 329/22 decembrie 2004 emisă de recurentul-pârât este dată cu interpretarea şi aplicarea corectă a dispoziţiilor din Legea concurenţei nr. 21/1996, cu modificările şi completările ulterioare şi urmează a fi menţinută.

Recursul declarat de pârât se priveşte astfel ca fondat şi, în baza art. 312 C. proc. civ., acesta urmează a fi admis, iar sentinţa instanţei de fond modificată în sensul respingerii ca nefondată a acţiunii formulată de reclamanta SC K. S. SA S.

41. Sesizarea autorităţii concurenţiale prin adrese anonime. Ordin de redeschidere a unei investigaţii. Dovezi noi – caracterul semnificativ al acestora în sensul dovedirii încălcării legii concurenţei

Legea nr. 21/1996, art. 6

Redeschiderea unei investigaţii finalizate deja este condiţionată de existenţa unor dovezi care trebuie să fie nu numai noi, ci şi semnificative în dovedirea încălcării regulilor concurenţei. Dacă prima investigaţie a avut ca obiect condiţiile şi termenii contractuali ai reclamantei cu distribuitorii săi din perioada 2001-2003, inclusiv facturile aferente acestei perioade, iar Consiliul nu a reclamat nicio acţiune a reclamantei de *refuz* al prezentării sau *ascundere* a unor documente, este *raţional* să se presupună că au făcut obiectul primei investigaţii *inclusiv* facturile în discuţie acum, în sensul că ele *s-au aflat la dispoziţia* autorităţii pe toată durata controlului. Ca urmare, *noutatea* lor nu poate fi pretinsă acum. Cel de-al doilea document care a stat la baza redeschiderii investigaţiei, având o sursă anoni-

mă, nu reprezintă *constatarea obiectivă* a unor situaţii de fapt noi şi incriminatoare pentru reclamantă, ci analiza *subiectivă* – întrucât nu provine de la un observator imparţial ori o autoritate în piaţă care să-şi fi declarat identitatea – a unor fapte deja cunoscute şi care au făcut obiectul primei investigaţii. Ca urmare, acest document nu poate fi considerat *o probă*, în sensul legii, astfel încât caracterul lui de *noutate* devine irelevant, în lipsa primei condiţii. În cazul în care investigaţia este pornită din oficiu, Consiliului Concurenţei are obligaţia de transparenţă, astfel că refuzul de a indica sursele documentelor primite, care stau la baza deciziei sale, creează o îndoială rezonabilă asupra legalităţi măsurii pe care a dispus-o, cu atât mai mult cu cât decizia sa anterioară, referitoare la aceeaşi societate, cu privire la existenţa unei încălcări a dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 21/1996 este supusă controlului de legalitate într-un proces în curs (chiar dacă, în prezent, suspendat). Toate argumentele de mai sus justifică a se constata că ordinul de deschidere a unei noi investigaţii nu se bazează pe dovezi care să îndeplinească cerinţele legale pentru a justifica o asemenea măsură.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 2502 din 12 mai 2009, nepublicată

Prin sentinţa civilă nr. 1634/28 mai 2008, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a respins ca neîntemeiată, acţiunea formulată de SC C.P. (România) SRL B., în contradictoriu cu Consiliul Concurenţei şi având ca obiect anularea ordinului Preşedintelui Consiliului Concurenţei nr. 36/26 februarie 2007. Pentru a hotărî astfel, instanţa a reţinut, în fapt că: SC P.T. SRL a formulat o plângere împotriva reclamantei, la Consiliu, la data de 8 septembrie 2004, reclamând încălcarea art. 5 alin. (1) şi a art. 6 din Legea nr. 21/1996 a concurenţei; că reclamanta a înaintat la Consiliu cererea de dispensă pentru exceptarea individuală de la dispoziţiile art. 5 alin. (1) la data de 1 septembrie 2004; că a fost declanşată investigaţia Consiliului asupra solicitantei în legătură cu cererea de dispensă, prin Ordonanţa Preşedintelui nr. 298/8 octombrie 2004, aceasta fiind conexată cu investigaţia declanşată în urma plângerii SC P.; că, ulterior, prin două adrese înregistrate la Consiliu la 19 şi 20 decembrie 2006, acesta a intrat în posesia unor facturi emise de C. către distribuitorii săi şi, după analiza lor, a fost emis Ordinul Preşedintelui nr. 36/26 februarie 2007 prin care a fost declanşată investigaţia Consiliului pentru posibila încălcare a art. 6 lit. c) din Legea nr. 21/1996 de către C.

Instanţa a considerat că ultima investigaţie dispusă prin ordin este legală şi justificată prin raportare la dispoziţiile art. 34 lit. a) şi art. 40 din Legea nr. 21/1996, căci a existat şi temeiul de fapt prevăzut de text: indiciile pe care autoritatea le-a identificat în informaţiile care au ajuns în posesia sa şi temeiul de drept: dispoziţiile art. 5 şi 6 din lege. A constatat instanţa că, din documentele intrate în posesia Consiliului, rezultă că reclamanta a acordat discount-uri diferite firmelor P. şi M., pentru acelaşi produs, la aceeaşi dată, precum şi condiţiile de plată diferite aceloraşi distribuitori. A considerat instanţa că pârâtul a stabilit, în mod corect, prin decizia plenului său nr. 124/2005, că prestaţiile M. şi P. (ca distribuitori «*cash and carry*» şi, respectiv, tradiţional) diferă doar pe un anumit segment (cel pe care M. are prestaţia specifică magazinelor «*en detail*»), în rest cei doi fiind concurenţi şi trebuind să beneficieze de condiţii similare din partea furnizorului reclamant. A apreciat instanţa că ultima investigaţie dispusă nu vizează aspecte deja analizate, ci comportamentul reclamantei în raport cu distribuitorii săi concurenţi şi din perspectiva unor posibile fapte de discriminare.

Împotriva acestei sentinţe a declarat în termen recursul de faţă reclamanta, cererea fiind legal timbrată. În motivarea cererii, recurenta critică sentinţa ca netemeinică şi nelegală, întrucât instanţa nu a luat deloc în discuţie principalele aspecte procedurale invocate de re-

clamantă şi, în special, inadmisibilitatea redeschiderii unei investigaţii deja finalizate. Arată recurenta, în esenţă, că Decizia nr. 124/2005 a analizat aceleaşi aspecte vizate acum de actul atacat, spre a fi verificate din nou, inclusiv respectarea art. 6 lit. c) din Legea nr. 21/1996, iar documentele pe baza cărora s-a decis redeschiderea investigaţiei nu îndeplinesc condiţiile legale pentru a justifica un nou control. Susţine recurenta că, prin Decizia nr. 124/2005, Consiliul a decis deja cu privire la existenţa unei încălcări a art. 6 lit. c) din lege, iar decizia emisă se bucură de prezumţia de legalitate şi autenticitate, astfel încât Consiliul nu o mai poate revoca şi, cu atât mai mult, nu o poate invalida sau contrazice printr-o altă decizie a sa. Arată recurenta că documentele indicate de Consiliu ca motiv al investigaţiei nu sunt de natură să ducă, în situaţia de fapt dată, la redeschiderea primei investigaţii şi nici în raport cu normele din Regulamentul privind soluţionarea plângerilor în legătură cu articolele 5 şi 6, deoarece nu reprezintă „noi elemente de probă semnificative". Susţine recurenta că aceleaşi documente nu pot fi considerate noi şi nici dovezi, unele fiind facturi emise de reclamantă în perioada deja supusă primei investigaţii şi pe care Consiliul le-a avut la dispoziţie, iar celălalt un raport anonim care face o analiză eronată a situaţiei de fapt şi a temeiurilor de drept. În concluzie, recurenta consideră că, nefiind corespunzătoare dispoziţiilor normative în materie, documentele care au stat la baza redeschiderii investigaţiei sunt şi irelevante, astfel încât ordinul de investigare este lipsit de temei.

Recursul se fondează, sentinţa urmând a fi modificată în tot, iar în fond admisă acţiunea, în temeiul art. 304 pct. 9 C. proc. civ. pentru următoarele considerente:

1. Investigaţia iniţială a fost declanşată ca urmare a plângerii formulate de firma P.T. – fost distribuitor al produselor C. – la data de 8 septembrie 2004. Acesta a sesizat Consiliul în legătură cu un abuz de poziţie dominantă pe care reclamanta l-ar fi săvârşit, în sensul că ar fi aplicat condiţii comerciale mai favorabile firmei M., decât firmei P. În drept, au fost invocate dispoziţiile art. 5 şi 6 din Legea nr. 21/1996.

Prin Decizia nr. 124/11 iulie 2005 a fost soluţionată plângerea prin admitere parţială şi sancţionarea reclamantei şi a distribuitorilor săi pentru încălcarea dispoziţiilor art. 5 din Legea nr. 21/1996 şi respingerea ei sub aspectul încălcării art. 6 din lege. Ulterior, actul de sancţionare pentru toate societăţile implicate a fost anulat, la cererea reclamantei din cauza de faţă, prin hotărâri judecătoreşti irevocabile, constatându-se prescrierea dreptului de aplicare a sancţiunii. Separat, cererea firmei P. de anulare a deciziei numai în partea privind respingerea sesizării întemeiate pe art. 6, a fost suspendată de Curtea de Apel Bucureşti, până la soluţionarea unei plângeri penale formulate de aceeaşi societate împotriva inspectorului de concurenţă care investigase sesizarea ei.

2. Prin plângerea înregistrată la 23 octombrie 2006 la Consiliu, firma P. a solicitat redeschiderea investigaţiei faţă de reclamantă, pe baza aceloraşi argumente din prima sesizare. Direcţia „Bunuri de Consum" din cadrul Consiliului a decis că cererea nu întruneşte condiţiile legale pentru a fi considerată o plângere nouă, neaducând elemente noi asupra cazului.

3. În anul 2007, Consiliul s-a sesizat din oficiu (conform propriei afirmaţii din întâmpinarea la prima instanţă), ca urmare a primirii a două adrese de la expeditori a căror identitate nu rezultă din înscrisurile depuse în cauză ori din ordinul atacat şi nici nu a fost dezvăluită (presupunând că ar fi cunoscută) prin întâmpinarea Consiliului. Cele două adrese „însoţeau" un set de facturi emise de reclamantă către M. şi P. în perioada 2001-2003 şi, respectiv, un document anonim de analiză a raporturilor contractuale dintre reclamantă şi M., reclamantă şi S., pe de o parte, şi dintre reclamantă şi P.T, pe de altă parte. Pe baza acestor înscrisuri, Consiliul a emis Ordinul nr. 36/26 februarie 2007, contestat în cauza de faţă, prin care este dispusă „o nouă investigaţie" în concepţia Consiliului sau „o redeschidere a investigaţiei din anul 2005", în opinia recurentei-reclamante.

Problema juridică incidentă în cauză este cea de ordin formal privind dreptul Consiliului de a redeschide o investigaţie finalizată deja printr-o decizie, altfel spus, admisibilitatea în principiu a sesizării din oficiu. Soluţionarea acesteia presupune a stabili dacă documentele invocate de Consiliu, prin conţinutul lor, reprezentau dovezi noi ale încălcării dispoziţiilor art. 6 lit. c) din Legea nr. 21/1996.

a) Prin Ordinul nr. 81/2004 al Consiliului Concurenţei a fost pus în aplicare „Regulamentul pentru aplicarea prevederilor art. 5 şi 6 din Legea concurenţei nr. 21/1996, cu modificările şi completările ulterioare, privind practicile anticoncurenţiale în cazul plângerilor". Ulterior, tot Consiliul Concurenţei, prin Ordinul nr. 90/2005 pentru punerea în aplicare a „Instrucţiunilor privind soluţionarea de către acesta a plângerilor referitoare la prevederile art. 5 şi 6 din Legea concurenţei nr. 21/1996, cu modificările şi completările ulterioare". Ambele acte normative stabilesc procedura de înaintare şi analizare a plângerilor depuse de către agenţii economici, atât din punct de vedere formal – în privinţa formularului obligatoriu pentru petenţi – cât şi al interesului legitim pe care aceştia trebuie să-l dovedească pentru admisibilitatea plângerii. Astfel, potrivit pct. nr. 51 din „Instrucţiuni": „O decizie de respingere a unei plângeri îl împiedică pe reclamant să solicite redeschiderea procedurii, în afară de cazul în care acesta aduce noi elemente de probă semnificative. În consecinţă, corespondenţa ulterioară cu reclamantul pe aceeaşi presupusă încălcare a legii nu poate fi privită ca o nouă plângere, cu excepţia cazului în care probe noi semnificative sunt aduse în atenţia Consiliului Concurenţei. Cu toate acestea, dreptul Consiliului Concurenţei de a redeschide un caz rămâne rezervat". Aşadar, redeschiderea este condiţionată de existenţa unor dovezi care trebuie să fie nu numai noi, ci şi semnificative în dovedirea încălcării regulilor concurenţei.

b) În speţă însă, cele 12 facturi emise de reclamantă, dintre care 7 către M. şi 5 către P., fac parte din ansamblul documentelor care au făcut obiectul primei investigaţii, lipsindu-le astfel elementul de noutate. Argumentul relevant în reţinerea acestei caracterizări a facturilor în discuţie este unul de ordin logic: dacă prima investigaţie a avut ca obiect condiţiile şi termenii contractuali ai reclamantei cu distribuitorii săi din perioada 2001-2003, inclusiv facturile aferente acestei perioade, iar Consiliul nu a reclamat nicio acţiune a reclamantei de *refuz* al prezentării sau *ascundere* a unor documente, este *raţional* să se presupună că au făcut obiectul primei investigaţii *inclusiv* facturile în discuţie acum, în sensul că ele *s-au aflat la dispoziţia* autorităţii pe toată durata controlului. Ca urmare *noutatea* lor nu poate fi pretinsă acum.

c) Cel de-al doilea document, având o sursă anonimă, nu reprezintă *constatarea obiectivă* a unor situaţii de fapt noi şi incriminatoare pentru reclamantă, ci analiza *subiectivă* – întrucât nu provine de la un observator imparţial ori o autoritate în piaţă care să-şi fi declarat identitatea – a unor fapte deja cunoscute şi care au făcut obiectul primei investigaţii. Ca urmare, acest document nu poate fi considerat *o probă*, în sensul legii, astfel încât caracterul lui de *noutate* devine irelevant, în lipsa primei condiţii. De altfel, în legătură cu cel de-al doilea document pe care Consiliul şi-a bazat decizia de „deschidere" a investigaţiei, considerată ca fiind una *nouă*, Curtea de faţă observă că:

- Prima plângere a firmei P. reclama încălcarea articolelor 5 alin. (1) şi (6) *fără* a face referire expresă la una sau alta dintre faptele descrise la lit. a)-g) şi respectiv lit. a)-f); Decizia nr. 124/2005 a Consiliului este cea care, în art. 1, constată încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din lege, iar în articolul 4, că nu s-au reţinut fapte care să reprezinte încălcări ale art. 6 din lege.

- Cea de-a doua plângere a firmei P. (23 octombrie 2006) invocă drept motive de *redeschidere* a investigaţiei încălcarea art. 5 literele d) şi g) şi a art. 6 lit. c) din lege. „Nota" nr. 48

din 15 ianuarie 2007 a Direcţiei „Bunuri de consum", act care a stat la baza emiterii Ordinului nr. 36, pentru începerea unei investigaţii *din oficiu*, susţine, în mod eronat, că petenta ar fi avut ca obiect al primei plângeri încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) şi art. 6 lit. a), tocmai pentru a justifica existenţa unor elemente de *noutate* care, în realitate, nu există pentru investigaţia din oficiu.

- În reglementarea modului în care Consiliul stabileşte admisibilitatea plângerilor, atât Regulamentul, cât şi Instrucţiunile mai sus menţionate stabilesc o derogare pe care acesta o poate acorda în ceea ce priveşte conţinutul informaţiilor furnizate de către petenţi, în art. 3 alin. (2) şi, respectiv, pct. 2 din „Introducere", dar nu permit o secretizare a *surselor* de informaţii. Or, în cazul sesizării din oficiu, în conformitate cu dispoziţiile art. 40 lit. a) din lege, indicarea sursei documentelor care ar justifica începerea unei noi investigaţii ori redeschiderea uneia închise anterior este obligatorie, cu atât mai mult cu cât, în speţă, Consiliul a pretins că ar fi început investigaţia independent de şi fără legătură cu cea de-a doua plângere a firmei „Prestige".

d) În fine, Curtea de faţă constată că nu numai documentul de „analiză" a raporturilor contractuale ale reclamantei cu distribuitorii este *irelevant* pentru a argumenta redeschiderea unei investigaţii, ci şi cele 12 facturi sunt *irelevante*, în raport cu *ponderea* lor redusă, infimă, în volumul total al operaţiunilor comerciale derulate de reclamantă în perioada 2001-2005 (supusă primei investigaţii) şi reflectate în documentul fiscal care este factura.

e) Un ultim aspect care trebuie avut în vedere este cel al conduitei Consiliului ca autoritate publică, în declanşarea noii investigaţii, în sensul că, fiind pornită *din oficiu,* obliga această autoritate la *transparenţă* în privinţa sursei celui de-al doilea document, ca argument al obiectivităţii deciziei sale şi implicit al legalităţii acesteia. Or, conduita procesuală – în sens administrativ, dar şi în sens judiciar – a Consiliului a fost una de refuz în indicarea sursei documentelor primite, ceea ce creează o îndoială rezonabilă asupra legalităţi măsurii pe care a dispus-o, cu atât mai mult cu cât decizia sa anterioară cu privire la existenţa unei încălcări a dispoziţiilor art. 6 este supusă controlului de legalitate într-un proces în curs (chiar dacă, în prezent, suspendat). Toate argumentele de mai sus justifică a se constata că ordinul de deschidere a unei noi investigaţii nu se bazează pe dovezi care să îndeplinească cerinţele legale pentru a justifica o asemenea măsură. Ca urmare, nici sesizarea din oficiu a Consiliului nu este *admisibilă*, ceea ce impune anularea ordinului atacat.

42. Organizarea de licitaţii pentru serviciile de salubrizare publică. Nelegalitatea înlocuirii acestora cu prelungirea contractelor pe o perioadă de 5 ani.

Legea nr. 21/1996, art. 9

Organizarea de licitaţii la expirarea contractelor este necesară deoarece asigură transparenţa şi egalitatea de tratament între agenţii economici iar perioada de valabilitate a fiecărui contract trebuie să fie proporţională cu aceea a amortizării investiţiei. În speţă, primăria avea posibilitatea să organizeze în anul 2004 o nouă licitaţie pentru atribuirea contractului de salubrizare, nefiind obligată să prelungească durata contractului încheiat la 25.10.1999 peste termenul de 5 ani stabilit iniţial. Prelungirea acestui contract pentru încă o perioadă de 5 ani a avut ca efect avantajarea societăţii contractante şi, implicit, împiedicarea concurenţei, fiind astfel încălcate dispoziţiile legale sus-menţionate. Deşi autorităţile publice beneficiază de o marjă de apreciere în luarea deciziilor, decizia de prelungi-

re a duratei contractului depăşeşte această marjă de apreciere, fiind contrară prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 21/1996.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 4371 din 28 septembrie 2011, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată la 14.01.2010, reclamanţii Consiliul Local Sector 2 şi Primăria Sector 2 au solicitat anularea deciziei nr. 58/13.11.2009 emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei cu privire la încălcarea art. 9 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, republicată, de către autorităţile administraţiei publice locale din municipiul Bucureşti, prin intervenţiile acestora pe piaţa serviciului de salubrizare a localităţilor.

În motivarea acţiunii, s-a arătat că, prin decizia contestată, pârâtul a impus faţă de autorităţile publice locale din municipiul Bucureşti, între care şi P.S.2, măsura organizării de licitaţii publice pentru delegarea gestiunii serviciului public de salubrizare, astfel încât să se asigure transparenţa şi egalitatea de tratament între agenţii economici interesaţi să intre pe această piaţă, iar perioada de valabilitate a fiecărui contract să fie proporţională cu aceea necesară amortizării investiţiei. Reclamanţii au apreciat ca nelegal şi netemeinic modul în care Consiliul Concurenţei a justificat încălcarea dispoziţiilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, deşi pentru delegarea gestiunii serviciului public de salubrizare s-a încheiat contractul nr. 1.128/25.10.1999 cu perioadă de valabilitate de 5 ani şi cu obligaţia prelungirii termenului, conform prevederilor O.U.G. nr. 34/2006. Existenţa acestui contract, cu valabilitatea prelungită prin actul adiţional nr. 11/21.10.2004, a fost considerată de reclamanţi ca temei pentru lipsa de incidenţă în cazul lor a dispoziţiilor legale referitoare la obligaţia organizării unor forme de concurs de oferte pentru delegarea gestiunii serviciului public de salubrizare. În acest sens, reclamanţii au invocat prevederile art. 298 din O.U.G. nr. 34/2006, conform cărora contractele în curs de executare şi procedurile de atribuire în curs de desfăşurare la data intrării în vigoare a actului normativ respectiv se definitivează pe baza prevederilor legale în vigoare la data iniţierii lor.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a respins acţiunea ca neîntemeiată prin sentinţa civilă nr. 3472/21.09.2010, constatând legalitatea deciziei nr. 58/13.11.2009 emisă de Consiliul Concurenţei. Instanţa de fond a reţinut că decizia atacată s-a întemeiat pe obligaţia autorităţilor publice de a lua decizii conforme cu dezideratul asigurării concurenţei impus de dispoziţiile art. 9 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, care prevăd că sunt interzise orice acţiuni ale organelor administraţiei publice centrale sau locale având ca obiect sau putând avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenţei, în special să ia decizii care limitează libertatea comerţului sau autonomia agenţilor economici ce se exercită cu respectarea reglementărilor legale sau să stabilească condiţii discriminatorii pentru activitatea agenţilor economici. Din acest punct de vedere, s-a considerat că Primăria sectorului 2 avea posibilitatea să organizeze în anul 2004 o nouă licitaţie pentru atribuirea contractului de salubrizare, nefiind obligată să prelungească durata contractului nr. 1128/25.10.1999 peste termenul de 5 ani stabilit iniţial. Instanţa de fond a apreciat că prelungirea acestui contract pentru încă o perioadă de 5 ani a avut ca efect avantajarea societăţii contractante şi, implicit, împiedicarea concurenţei, fiind astfel încălcate dispoziţiile legale sus-menţionate. Deşi autorităţile publice beneficiază de o marjă de apreciere în luarea deciziilor, decizia de prelungire a duratei contractului nr. 1128/25.10.1999 a fost caracterizată de instanţa de fond ca depăşind această marjă de apreciere, deoarece a fost contrară prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, pe care s-a întemeiat decizia emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei.

Împotriva acestei sentinţe au declarat recurs reclamanţii Consiliul local Sector 2 şi Primăria Sector 2, solicitând modificarea hotărârii atacate, în sensul admiterii acţiunii şi anulării deciziei nr. 58/13.11.2009 emisă de Consiliul Concurenţei. Recurenţii au susţinut că hotărârea atacată a fost pronunţată cu încălcarea dispoziţiilor art. 298 din O.U.G. nr. 34/2006, conform cărora a fost legal prelungită durata contractului nr. 1128/25.10.1999 şi nu se impunea să fie reziliat. De altfel, recurenţii au învederat că, prin Caietul de sarcini pct. III, care face parte integrantă din contract, s-a prevăzut că durata contractului de achiziţie este de 10 ani, cu posibilitatea prelungirii prin hotărârea consiliului general al municipiului Bucureşti, cu acordul scris al ambelor părţi. În condiţiile în care, la momentul atribuirii contractului, a fost asigurată concurenţa agenţilor economici pentru a intra pe piaţa de salubrizare, recurenţii au susţinut că prelungirea contractului nu poate fi considerată ca aducând atingere concurenţei. Recurenţii au mai arătat că nu au fost analizate de instanţa de fond apărările referitoare la investiţiile efectuate în perioada derulării contractului pentru asigurarea calităţii serviciului de salubrizare cu mijloace financiare reduse. De asemenea, s-a considerat că nu a fost avută în vedere situaţia de la finele anului 2004, când nu era finalizat cadrul legislativ privind organizarea serviciilor de salubrizare şi nu se prevedea în mod clar dacă obligaţia organizării licitaţiei aparţinea municipiului Bucureşti sau sectoarelor 1-6, ca subdiviziuni administrative.

Analizând actele şi lucrările dosarului, în raport şi cu dispoziţiile art. 304 şi art. 304^1 C. proc. civ., Înalta Curte va respinge prezentul recurs ca nefondat, pentru următoarele considerente:

Instanţa de fond a analizat corect aplicarea în timp a actelor normative din materia serviciilor de salubrizare, constatând că nu sunt incidente în cauză dispoziţiile art. 298 din O.U.G. nr. 34/2006, deoarece acestea se referă la efectele în derulare ale contractelor legal încheiate şi nu pot avea ca obiect convenţii contrare reglementărilor anterioare. Astfel, se reţine că, până la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 34/2006, erau aplicabile dispoziţiile O.U.G. nr. 60/2001, ale Legii nr. 326/2001, ale Ordonanţelor Guvernului nr. 87/2001, nr. 71/2002 şi ale Hotărârii Guvernului nr. 955/2004, conform cărora Primăria Sectorului 2, în calitate de autoritate contractantă, avea obligaţia să reorganizeze serviciile de salubrizare în modalităţile şi conform procedurilor impuse prin aceste acte normative.

Reglementarea în vigoare la data prelungirii duratei contractului nr. 1128/25.10.1999, prin actul adiţional nr. 11/21.10.2004, a prevăzut în mod neechivoc obligaţia organizării de licitaţie pentru operaţiunile de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubrizare a localităţilor. Încălcarea acestei obligaţii de către Primăria Sectorului 2 a fost de altfel constatată şi în raportul de control întocmit la 21 mai 2008 de Autoritatea Naţională pentru Reglementarea şi Monitorizarea Achiziţiilor Publice, raport care nu a fost contestat de către recurenţi şi care a fost avut în vedere la emiterea deciziei nr. 58/13.11.2009 a Consiliului Concurenţei. Din acest motiv, instanţa de fond a considerat în mod judicios că sunt nefondate apărările invocate prin acţiune privind posibilitatea încheierii contractului pe o durată de 10 ani, cu posibilitatea prelungirii sau cele referitoare la volumul investiţiilor efectuate pe durata executării contractului pentru asigurarea calităţii serviciului de salubrizare cu mijloace financiare reduse.

Pentru aceleaşi considerente, nu sunt întemeiate nici susţinerile prin care s-a invocat în recurs caracterul neclar al legislaţiei de la finele anului 2004 cu privire la titularul obligaţiei de a organiza licitaţia pentru delegarea gestiunii serviciilor de salubrizare şi aceasta cu atât mai mult cu cât Primăria Sectorului 2 nu a contestat calitatea sa de parte în contractul nr. 1128/25.10.1999 şi, respectiv, în actul adiţional nr. 11/21.10.2004.

Faţă de aspectele expuse, constatând că nu există motive pentru casarea sau pentru modificarea hotărârii atacate, în baza dispoziţiilor art. 312 alin. (1) C. proc. civ. şi art. 20 din Legea nr. 554/2004, Înalta Curte va respinge prezentul recurs ca nefondat.

ţinut recurenta că Biroul Vamal Constanţa a dat curs cererii de intervenţie, urmare căreia i-a comunicat că au fost reţinute în vamă un număr de tuburi super glue provenind din China inscripţionate cu marca „Picătura" al cărei titular este, aşa încât fiind unic importator pentru România al adezivului super glue de la producătorul original (Argentina) a mai arătat recurenta, prin acţiunea promovată a înţeles să-şi apere dreptul de proprietate intelectuală. Recurenta a mai arătat că produsele sosite din China aveau inscripţionată denumirea societăţii R. SRL şi toate datele sale de identificare, aşa încât a considerat că este îndreptăţită să-şi apere acest drept, în faţa instanţei competente în conformitate cu Legea nr. 344/2005, art. 1 pct. 2 din Convenţia de la Paris şi a Directivei Europene nr. 89/104/CEE.

Motivele de nelegalitate prevăzute de art. 304 pct. 7, 8, 9 C. proc. civ. au fost argumentate de recurentă în sensul că în soluţia pronunţată de instanţa de apel nu i-a examinat toate faptele care au fost invocate în sprijinul acţiunii, că actul dedus judecăţii a fost schimbat printr-o interpretare greşită a înţelesului său şi că a fost aplicată greşit legea, pentru că instanţa a judecat cauza din cu totul alte puncte de vedere decât faptele referitoare la proprietatea intelectuală/ industrială care în final au dus la concurenţa neloială.

Recursul este fondat.

Înalta Curte va lua în examinare motivul prevăzut de art. 304 pct. 3 C. proc. civ. potrivit căruia casarea unei hotărâri se poate solicita atunci când hotărârea a fost dată cu încălcarea competenţei altei instanţe. Din perspectiva acestui motiv s-a pus în discuţie încălcarea art. 2 pct. e) C. proc. civ., care stabileşte că procesele şi cererile în materie de creaţie intelectuală şi de proprietate industrială sunt de competenţa secţiilor specializate ale instanţei civile. Pentru a răspunde acestui motiv, se vor lua în examinare pretenţiile reclamantei care şi-a întemeiat acţiunea pe încălcarea dreptului asupra mărcii înregistrate sub denumirea „Picătura", urmare a practicilor anticoncurenţiale, cât şi pe calitatea sa de importator unic al produsului original super glue de la producătorul din Argentina. În faţa instanţei de fond, recurenta reclamantă a precizat că faptele pe care le-a invocat sunt în legătură directă cu dreptul de proprietate intelectuală cu privire la o marcă înregistrată, că invocarea art. 4 din Legea nr. 11/1991 se referă la încălcarea acestui drept. Rezultă deci că recurenta reclamantă a înţeles să pună în discuţie în faţa instanţei protecţia proprietăţii asupra mărcii precum şi reprimarea concurenţei neloiale, analiza acestui drept de a cere înlăturarea faptelor de concurenţă fiind subsecventă solicitării de a i se proteja proprietatea asupra mărcii, aşa încât, respectând principiul disponibilităţii exprimat în faţa instanţelor anterioare şi apoi în recurs, calificarea acţiunii trebuia să ţină seama de intenţia exprimată de reclamantă în legătură cu dreptul protejat. În alţi termeni, s-a invocat un drept care îi conferă recurentei protecţie teritorială asupra mărcii în calitatea sa de unic importator. În acelaşi sens, se va reţine că, prin cererea sa, reclamanta recurentă a pus în discuţie în principal protecţia dreptului de proprietate, circulaţia şi importul mărfii, iar legătura cu faptele de concurenţă neloială a fost invocată în calitatea sa de deţinător al mărcii înregistrate asupra căreia s-au săvârşit acte de concurenţă prin importul mărfii şi prin „copierea" drepturilor sale. În acest context, se va reţine faptul că protecţia proprietăţii industriale are ca obiect printre altele şi mărcile de fabrică sau de comerţ, indicaţiile de provenienţă sau denumirile de origine, cât şi faptul că această protecţie, în măsura în care obiectul protecţiei se dovedeşte întemeiat, presupune şi înlăturarea concurenţei neloiale.

În consecinţă, motivul de nelegalitate invocat este întemeiat, astfel că în temeiul art. 304 pct. 3 şi al art. 312 C. proc. civ., se va admite recursul, reţinându-se că soluţionarea cauzei era în căderea instanţei civil, în conformitate cu art. 2 lit. e) C. proc. civ.

Faţă de această concluzie, celelalte critici întemeiate pe art. 304 pct. 7, 8, 9 C. proc. civ. fiind subsecvente primului motiv, se va reţine că examinarea lor distinctă nu se mai impune.

Secțiunea a 4-a. Concentrările economice

43. Concentrare economică prin preluarea pachetului majoritar de acțiuni al unei societăți. Omisiunea notificării în termenul legal. Inexistența unei situații de exceptare legală

Legea nr. 21/1996, art. 10 alin. (2) lit. b), art. 11 alin. (1) lit. c), art. 15 alin. (2), art. 50 lit. a)

1. Dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996 au ca premisă situația în care un agent economic face o investiție în cadrul altui agent economic și, constatând că este pe cale să-i fie afectată investiția, acționează în sensul dobândirii controlului la acel agent economic și exercită drepturile sale de vot în scopul salvgardării valorii integrale a investiției. Creanța deținută împotriva societății ale cărei părți sociale au fost preluate în proporție de 80% – operațiune calificată în speță ca fiind o concentrare economică –, în temeiul unor raporturi juridice anterioare între cele două societăți, nu constituie o investiție și nu poate justifica încadrarea operațiunii de concentrare în dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată. Raporturile comerciale contractuale dintre agenții economici sunt supuse normelor de drept comun, societatea reclamantă având posibilitatea de recuperare a creanței în condițiile reglementate de legislația comercială, neputând fi considerată achiziționarea de părți sociale efectuată cu scopul recuperării prejudiciului cauzat de neîndeplinirea obligațiilor contractuale ca o situație ce se încadrează în dispozițiile legale sus menționate.

2. Relevant pentru calificarea operațiunii ca fiind o concentrare economică este scopul în care vor fi exercitate drepturile care rezultă din acea operațiune și anume, dacă sunt sau nu de natură să determine, direct sau indirect, comportamentul concurențial al agentului economic asupra căruia se dobândește controlul. Nu prezintă relevanță sub acest aspect exercitarea efectivă a drepturilor care au fost dobândite în temeiul actului prin care s-a realizat operațiunea. Orice concentrare economică, indiferent că afectează sau nu mediul concurențial, care depășește pragul valoric reglementat în Legea nr. 21/1996, trebuie notificată Consiliului Concurenței. Potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 21/1996, este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică până la emiterea unei decizii de către Consiliul Concurenței. Consiliul Concurenței emite după primirea notificării unei operațiuni de concentrare economică o decizie de neobiecțiune, când va constata că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența legii, totuși nu există îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea cu un mediu concurențial normal. Omisiunea de a notifica concentrarea economică cerută de art. 15 constituie contravenție.

I.C.C.J., S. cont. adm. și fisc., decizia nr. 727 din 8 februarie 2011, nepublicată

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, reclamanta SC E. SRL a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței anularea Deciziei nr. 27/30.04.2009 emisă de pârât și, în subsidiar, diminuarea cuantumului amenzii contravenționale aplicate prin această decizie. În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că la data de 31.10.2008 a fost semnat un contract de cesiune prin care SC E. SRL a achiziționat un număr de 8.000 părți sociale emise de SC V. S.R.L., reprezentând 80% din capitalul social al acestei societăți. Operațiunea de preluare a celor 8.000 părți

sociale s-a realizat ca urmare a faptului a SC E. SRL şi SC M. SRL, societăţi care fac parte din grupul E., aveau calitatea de creditor al SC V. SRL pentru o sumă care în octombrie 2008 se cifra la 4.734.983,66 lei. Reclamanta a menţionat că, prin adresa înregistrată sub nr. RS-15/26.02.2009, a transmis pârâtului o documentaţie cu privire la operaţiunea de preluare, pentru a se constata că nu sunt îndeplinite condiţiile pentru ca operaţiunea să fie considerată „concentrare economică" în sensul art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1996, dar a denumit respectiva adresă „notificare" şi a folosit formularul standard stabilit prin Regulamentul Consiliului Concurenţei privind autorizarea concentrărilor economice. Ulterior, pârâtul i-a solicitat punctul de vedere cu privire la omisiunea notificării în termen legal a operaţiunii de concentrare economică, iar la 07.05.2009 i s-a comunicat Decizia nr. 27/30.04.2009 prin care a fost sancţionată pentru săvârşirea contravenţiei prevăzută la art. 50 lit. a) din Legea nr. 21/1996, cu o amendă de 538.118 lei.

Reclamanta a invocat dispoziţiile art. 10 alin. (1), alin. (2) lit. b), alin. (4), art. 11 lit. c) din Legea nr. 21/1996, susţinând că, raportat la aceste prevederi legale, simpla dobândire de către un agent economic a controlului asupra unui alt agent economic, prin participare la capital, nu conduce în mod automat la calificarea operaţiunii de dobândire a controlului ca fiind *„concentrare economică"*. Conform legislaţiei în materie, dobândirea participaţiei majoritare într-o societate comercială nu reprezintă operaţiune de concentrare economică dacă scopul acestei operaţiuni nu a fost acela de a determina, direct sau indirect, comportamentul concurenţial al agentului economic.

Reclamanta a precizat că, deşi a preluat controlul începând din data de 31.10.2008, nu a exercitat niciunul dintre drepturile prevăzute de pct. 82 din Regulamentul Consiliului Concurenţei privind autorizarea concentrărilor economice, nu s-a pronunţat asupra adoptării bugetului de venituri şi cheltuieli şi nici asupra planului de afaceri sau de investiţii al SC V. SRL De asemenea, în contractul de cesiune şi în actul constitutiv adoptat după data preluării nu s-au prevăzut drepturi speciale pentru reclamantă cu privire la adoptarea deciziilor în problemele sus-menţionate. S-a mai susţinut că legislaţia în vigoare permite asociatului care a dobândit o poziţie de control să exercite anumite drepturi în cadrul societăţii preluate, respectiv acele drepturi care sunt necesare pentru ca investitorul să-şi poată proteja interesele financiare, această exercitare nefiind considerată determinantă pentru comportamentul concurenţial al agentului economic preluat. Reclamanta a susţinut că în speţa de faţă au fost identificate arbitrar doar două circumstanţe atenuante (prima abatere si neafectarea mediului concurenţial), în condiţiile în care ar fi putut fi reţinute şi alte circumstanţe atenuante: colaborarea efectivă a părţilor implicate cu Consiliul Concurenţei, depunerea din proprie iniţiativă a „notificării", etc. – astfel că se impunea reducerea amenzii. S-a arătat că în cazuri similare Consiliului Concurenţei (Decizia nr. 89/25.11.2008 pronunţată împotriva SC A. I. SA B.) a reţinut şi alte circumstanţe atenuante.

Prin acţiunea înregistrată în data de 29.06.2009, reclamanta SC E SRL a chemat în judecată pârâtul Consiliul Concurenţei, solicitând anularea Deciziei nr. 29 din 28.05.2009 privind concentrarea economică realizată prin dobândirea SC V. SRL, care, conform acestei instituţii constituie o „decizie de neobiecţiune privind concentrarea economică realizată de către SC E. SRL prin dobândirea controlului unic direct asupra SC V. SRL, emisă în temeiul art. 46 alin. (1), lit. b) din Legea concurenţei nr. 21/1996, republicată, ca fiind nelegală şi netemeinică şi, pe cale de consecinţă, anularea Deciziei nr. 38 din 23.06.2009 „privind recalcularea cifrei de afaceri pentru taxa de autorizare în cazul concentrării economice realizate prin dobândirea controlului unic direct de care SC E. SRL asupra SC V. SRL emisă în conformitate cu art. 5 din decizia nr. 29/28.05.2009. În motivarea acţiunii au fost reluate motivele din cuprinsul

cererii de chemare în judecată care a făcut obiectul dosarului nr. 4979/2/2009 al aceleiaşi instanţe. La termenul de judecată din 06.11.2008, reclamanta şi-a precizat acţiunea solicitând introducerea în cauză a Statului Român (beneficiarul taxei de autorizare a concentrării economice) şi obligarea acestuia prin M.F.P., în situaţia anulării deciziilor, la restituirea taxei de 247.583 lei plătită la 23.07.2009.

Pârâtul Consiliul Concurenţei a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea acţiunii, iar Statul Român prin M.F.P. a invocat prin întâmpinare excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a M.F.P. în reprezentarea Statului Român. La termenul de judecată din 08.12.2009, instanţa a admis excepţia de conexitate invocată de reclamantă şi a dispus conexarea dosarului nr. 5972/2/2009 la dosarul nr. 4979/2/2009, iar la termenul din 09.02.2010, reclamanta a depus o cerere prin care a renunţat la precizarea de acţiune prin care solicita introducerea în cauză a Statului Român prin M.F.P.

Prin sentinţa nr. 962 din 23 februarie 2010, Curtea de Apel Bucureşti a respins, ca neîntemeiate, acţiunile conexe formulate de reclamanta SC E. SRL în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei. Pentru a hotărî astfel, Curtea a reţinut că cele trei decizii contestate de reclamantă sunt legale, fiind emise cu respectarea dispoziţiilor Legii nr. 21/1996, pentru următoarele considerente:

Potrivit art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1996, republicată, o operaţiune de concentrare economică are loc atunci când una sau mai multe persoane care deţin deja controlul asupra unui agent economic ori unul sau mai mulţi agenţi economici dobândesc, direct sau indirect, controlul asupra unuia sau mai multor alţi agenţi economici ori asupra unor părţi ale acestora, fie prin luare de participare la capital, fie prin cumpărarea de elemente de activ, prin contract sau prin alte mijloace. Conform art. 10 alin. (4) lit. b) din aceeaşi lege, controlul decurge din drepturi, contracte sau alte mijloace care conferă, fiecare în parte sau luate împreună şi ţinând sama de circumstanţele de fapt sau de drept, posibilitatea de a exercita o influenţă determinantă asupra unui agent economic, în special din drepturi sau contracte care conferă o influenţă determinantă asupra constituirii deliberărilor ori deciziilor organelor unui agent economic.

Curtea de Apel a apreciat că operaţiunea de dobândire de către reclamantă a controlului unic asupra SC V. SRL reprezintă o concentrare economică în sensul art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1996, republicată, ce trebuia notificată Consiliului Concurenţei având în vedere îndeplinirea cumulativă a condiţiilor prevăzute de art. 14 din aceeaşi lege şi anume: cifra de afaceri cumulată a agenţilor economici implicaţi depăşeşte echivalentul în lei a 10.000.000 euro şi faptul că există cel puţin doi agenţi economici implicaţi care realizează pe teritoriul României, fiecare în parte o cifră de afaceri mai mare decât echivalentul în lei a 4.000.000 euro (societăţile din grupul E. au obţinut peste 4 milioane euro, iar SC V. SRL a avut, de asemenea, în anul 2007 o cifră de afaceri de peste 4 milioane euro pe teritoriul României). Curtea a avut în vedere că însăşi reclamanta a apreciat că operaţiunea în cauză reprezintă o concentrare economică, motiv pentru care a înaintat la Consiliul Concurenţei formularul de notificare, simpla precizare pe care o face în cuprinsul notificării că nu intenţionează să determine comportamentul concurenţial al SC V. SRL nefiind de natură să facă inaplicabile dispoziţiile art. 10 alin. (2) lit. b) din lege şi să încadreze respectiva operaţiune în ipoteza reglementată de art. 11 lit. c) din lege.

Recunoaşterea acestui caracter al operaţiunii a fost făcută şi în cuprinsul adresei nr. 333/20.03.2009 emisă de reclamantă, înregistrată la pârât sub nr. RG nr. 1347/23.03.2009, prin care şi-a exprimat punctul de vedere cu privire la omisiunea notificării concentrării economice şi în care invocă lipsa de experienţă în probleme de concentrare, faptul că este la

prima operaţiune de acest gen. Curtea a constatat că formularul de notificare a acestei operaţiuni a fost depus de reclamantă la Consiliul Concurenţei la data de 26.02.2009, fiind depăşit termenul legal reglementat în acest scop, cu 2 luni şi 25 de zile, astfel încât s-a reţinut în mod corect de către pârât încălcarea dispoziţiilor art. 15 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, republicată, conform cărora concentrările economice care depăşesc pragul prevăzut la art. 14 sunt supuse controlului şi trebuie notificate Consiliului Concurenţei, în vederea analizării din perspectiva compatibilităţii cu mediul concurenţial normal pe piaţa românească.

Curtea a apreciat că nu sunt aplicabile în cauză dispoziţiile art. 11 lit. c) din lege având în vedere că acestea au ca premisă situaţia în care un agent economic face o investiţie în cadrul altui agent economic şi, constatând că este pe cale să-i fie afectată investiţia, acţionează în sensul dobândirii controlului la acel agent economic şi exercită drepturile sale de vot în scopul salvgardării valorii integrale a investiţiei. S-a arătat că situaţia invocată de reclamantă nu poate încadra operaţiunea de dobândire a controlului unic asupra SC V. SRL în ipoteza de excepţie anterior menţionată, întrucât raporturile contractuale stabilite între agenţii economici implicaţi în operaţiune nu pot fi considerate o investiţie în sensul avut în vedere de legiuitor la reglementarea excepţiei. Creanţa deţinută în temeiul contractelor de vânzare – cumpărare încheiate între SC M. SRL care face parte din grupul E. şi SC V. SRL nu constituie o investiţie şi nu poate justifica încadrarea operaţiunii în dispoziţiile art. 11 lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată. Raporturile comerciale contractuale dintre agenţii economici sunt supuse normelor de drept comun, reclamanta având posibilitatea de recuperare a creanţei în condiţiile reglementate de legislaţia comercială, neputând fi considerată achiziţionarea de părţi sociale efectuată cu scopul recuperării prejudiciului cauzat de neîndeplinirea obligaţiilor contractuale, ca o situaţie ce se încadrează în dispoziţiile legale sus menţionate.

Curtea a reţinut că relevant pentru calificarea operaţiunii ca fiind o concentrare economică este scopul în care vor fi exercitate drepturile la care se referă reclamanta şi anume, dacă sunt sau nu de natură să determine, direct sau indirect, comportamentul concurenţial al agentului economic asupra căruia se dobândeşte controlul. Nu prezintă relevanţă sub acest aspect exercitarea efectivă a drepturilor care au fost dobândite în temeiul actului prin care s-a realizat operaţiunea.

În ceea ce priveşte susţinerea din acţiune că nu a dobândit drepturi speciale, s-a reţinut că în formularul de notificare, reclamanta a precizat că „mijlocul de exercitare a controlului asupra agenţilor economici menţionaţi mai sus îl reprezintă exercitarea drepturilor de vot conferite de pachetul majoritar de părţi sociale deţinute în cadrul societăţii comerciale". Astfel, pachetul majoritar de părţi sociale obţinut din capitalul social al SC V. SRL îi conferă reclamantei drepturile de vot în luarea deciziilor acestei societăţi şi posibilitatea de a le exercita pentru a influenţa comportamentul pe piaţă al societăţii. De altfel, s-a constatat că au fost luate măsuri care influenţează comportamentul pe piaţă al societăţii, în Hotărârea Adunării Generale a Asociaţilor SC V. SRL nr. 6/13.11.2008 menţionându-se deschiderea unui punct de lucru, introducerea celei de-a doua semnături, cea a reprezentantului reclamantei, pe contractele societăţii achiziţionate. În raport de toate aceste considerente, nu s-a putut reţine incidenţa în cauză a dispoziţiilor art. 11 lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată, dobândirea de către reclamantă a controlului unic asupra SC V. SRL reprezentând o operaţiune de concentrare economică în sensul art. 10 alin. (2) lit. b) din aceeaşi lege.

S-a mai susţinut că Decizia nr. 27/30.04.2009 era lipsită de obiect la momentul emiterii, întrucât abia la data de 28.05.2009 Consiliul Concurenţei emite Decizia nr. 29 prin care califică operaţiunea de preluare a SC V. SRL ca reprezentând concentrare economică, astfel încât pârâtul nu avea temeiul şi posibilitatea legală să o sancţioneze pentru o faptă care nu există.

Această susţinere este neîntemeiată, având în vedere că operaţiunea efectuată în temeiul contractului de cesiune nr. 1206/31.10.2008 a fost calificată ca fiind o concentrare economică prin Decizia nr. 27/30.04.2009, în care se precizează în mod clar că dobândirea controlului asupra SC V. SRL, reprezintă o operaţiune de concentrare economică în sensul art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1996, republicată şi că sunt îndeplinite condiţiile cumulative prevăzute la art. 14 din lege pentru ca operaţiunea realizată să fie notificată Consiliului Concurenţei. În această decizie se face referire la termenul în care operaţiunea trebuia notificată, fiind aplicată sancţiunea contravenţională pentru omisiunea notificării concentrării economice realizată de reclamantă.

Cu privire la Decizia nr. 29/28.05.2009, s-a reţinut că aceasta a fost emisă ca urmare a verificării operaţiunii notificate din punct de vedere concurenţial, pârâtul stabilind în urma acestei analize conform art. 46, alin. (1) lit. b) că operaţiunea cade sub incidenţa legii, dar nu există îndoieli serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurenţial normal pe pieţele relevante identificate. Aşadar, aceasta este o decizie de neobiecţiune privind concentrarea economică realizată de reclamantă prin care, contrar opiniei reclamantei, nu se califică operaţiunea prin prisma dispoziţiilor art. 10 alin. (2) lit. b) din lege, ci sunt analizate efectele acesteia asupra mediului concurenţial constatându-se că nu are ca efect crearea sau consolidarea unei poziţii dominante care ar putea să conducă la restrângerea, înlăturarea sau denaturarea semnificativă a concurenţei pe piaţa relevantă.

Referitor la modul de individualizare a sancţiunii contravenţionale aplicate, Curtea a reţinut că pârâtul a avut în vedere Instrucţiunile privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 50 din Legea nr. 21/1996, cuantumul amenzii fiind stabilit ţinându-se cont de gravitatea şi durata faptei, de consecinţele acesteia asupra concurenţei şi de circumstanţele atenuante care au fost identificate în speţă. Astfel, în raport de natura faptei, impactul asupra concurenţei şi mărimea pieţelor geografice s-a constatat că fapta se înscrie în categoria celor de gravitate mică. Având în vedere întârzierea de 2 luni şi 25 de zile cu care a fost notificată operaţiunea de concentrare economică s-a stabilit că fapta reclamantei este de durată medie. În consecinţă, a fost stabilit nivelul de bază al sancţiunii ca fiind minim, reprezentând 0,2% din cifra de afaceri a contravenientului. Curtea a apreciat că o amendă de 0,16% din cifra de afaceri realizată de reclamantă în anul anterior emiterii deciziei de sancţionare respectă principiul proporţionalităţii dintre fapta săvârşită şi sancţiunea aplicată, neavând drept consecinţă deteriorarea situaţiei financiare a societăţii şi eliminarea sa de pe piaţă.

Curtea a reţinut, în consecinţă, legalitatea celor trei decizii contestate, operaţiunea realizată de reclamantă fiind o operaţiune de concentrare economică în sensul Legii nr. 21/1996, republicată, pentru care în mod corect a fost calculată taxa de autorizare conform prevederilor Instrucţiunilor date de Consiliul Concurenţei în aplicarea art. 33 din Legii nr. 21/1996, republicată, în funcţie de cifrele de afaceri prevăzute în bilanţurile contabile la data de 31.12.2008 şi ţinând cont de veniturile realizate de părţile implicate.

Împotriva sentinţei pronunţată de instanţa de fond a declarat recurs SC E. S.R.L.

În motivele de recurs reclamanta a susţinut că la data la care a fost sancţionată nu se stabilise de Consiliul Concurenţei că se săvârşise fapta de concentrare economică. Recurenta a precizat că din împrejurările cauzei rezultă că preluarea de către SC E. SRL a unei cote de 80% din capitalul social al SC V. SRL, nu reprezintă o concentrare economică, astfel că nu se poate reţine omisiunea de a notifica Consiliul Concurenţei, motiv pentru care măsura amenzii este nelegală. În sensul acestei susţineri s-au invocat prevederile art. 11 lit. c) din Legea nr. 21/1996, potrivit cărora nu constituie concentrare economică situaţia în care controlul este dobândit cu condiţia ca drepturile de vot aferente participaţiilor existente să fie dobândite

în scopul salvgardării valorii integrale a investiției, fără a determina direct sau indirect comportamentul concurențial al agentului economic controlat. De asemenea, s-a arătat că, potrivit art. 82 alin. (4) din Regulamentul Consiliului Concurenței, nu se consideră concentrare economică situația când investitorul a achiziționat drepturile pentru a-şi proteja interesele financiare, că în cauză investiția s-a efectuat tocmai în acest sens. A precizat că pentru a se proteja investiția SC E. SRL în cadrul SC V. SRL, s-a condiționat valabilitatea actelor emise de această societate de existența semnăturii unei persoane numite de noul acționar majoritar alături de vechiul administrator unic al societății. Recurenta a susținut că nu avea obligația legală de a se adresa Consiliului Concurenței, iar preluarea pachetului de 80% din capitalul SC V. SRL nu reprezintă o operațiune de concentrare economică şi nu generează obligația notificării şi a autorizării. S-a precizat că la data aplicării amenzii contravenționale prin decizia nr. 27 din 30 aprilie 2009 procedura de investigare nu se finalizase, că numai ulterior, prin decizia nr. 29 din 28 mai 2009, a fost calificată operațiunea ca o contrare economică, stabilindu-se şi taxa de autorizare. Referitor la diminuarea cuantumului amenzii contravenționale s-a solicitat reținerea a trei circumstanțe atenuante, respectiv colaborarea părților implicate, neafectarea mediului concurențial pe piața relevantă şi împrejurarea că este la prima abatere. S-a menționat că intimatul nu a luat în considerare toate aceste circumstanțe, în sensul că nu s-a avut în vedere că fapta s-a săvârşit fără intenție, din neglijență, că încetarea încălcărilor a avut loc de la primele intervenții ale Consiliului Concurenței, că durata încălcărilor a fost medie.

Intimatul, Consiliul Concurenței, a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea recursului. S-a susținut că prin preluarea a 80% din capitalul social al SC V. SRL, s-a realizat o concentrare economică, care a fost notificată cu întârziere. S-a precizat că deținerea a 80% din capitalul social al SC V. SRL, în condițiile actului constitutiv al societății achiziționate, demonstrează că aceste drepturi se regăsesc între cele enumerate la art. 82 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice şi sunt suficiente pentru a se considera că achizitorul determină comportamentul concurențial al agentului economic la care s-a dobândit participația. Cu privire la individualizarea amenzii, s-a precizat că s-a aplicat o amendă de 0,16% din cifra de afaceri realizată în 2008, prin aplicarea criteriilor de individualizare a sancțiunii.

Înalta Curte, din examinarea motivelor de recurs, a legislației aplicabile, reține:

Prin Decizia nr. 27 din 30 aprilie 2009, Consiliul Concurenței a aplicat recurentei-reclamante o amendă contravențională de 538.118 lei pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 pentru omisiunea notificării în termen legal a concentrării economice realizate prin dobândirea controlului asupra SC V. SRL. Prin Decizia nr. 29 din 28 mai 2009, s-a stabilit că, deşi operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența legii, nu există îndoieli serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurențial normal pe piețele relevante identificate, astfel că s-a emis decizia de neobiecțiune privind concentrarea economică referitoare la preluarea de către SC E. SRL a controlului unic direct asupra SC V. SRL.

În speță, sunt aplicabile următoarele dispoziții legale:

– Legea nr. 21/1996 art. 10 alin. (1) – Concentrarea economică se realizează prin orice act juridic, indiferent de forma acestuia şi care, fie operează transferul proprietății sau al folosinței asupra totalității ori a unei părți a bunurilor, drepturilor şi obligațiilor unui agent economic, fie are ca obiect sau ca efect să permită unui agent economic ori unei grupări de agenți economici de a exercita, direct sau indirect, o influență determinantă asupra unui alt agent economic sau mai multor alți agenți economici. şi alin. (2)- o operațiune de concentrare

economică are loc atunci când: (...) lit. b) – una sau mai multe persoane care deţin deja controlul cel puţin asupra unui agent economic ori unul sau mai mulţi agenţi economici dobândesc, direct sau indirect, controlul asupra unuia sau mai multor alţi agenţi economici ori asupra unor părţi ale acestora, fie prin luare de participare la capital, fie prin cumpărare de elemente de activ, prin contract sau prin alte mijloace.

– art. 11 – Nu constituie o operaţiune de concentrare economică situaţiile în care: (...) lit. c) – controlul este dobândit de persoanele sau agenţii economici menţionaţi la art. 10 alin. (2) lit. b), cu condiţia ca drepturile de vot aferente participării deţinute să nu fie exercitate, mai ales la numirea de membri în organele de administrare, conducere executivă, supraveghere şi control ale agentului economic la care deţin participarea, decât în scopul salvgardării valorii integrale a acestei investiţii, fără a determina direct sau indirect comportamentul concurenţial al agentului economic controlat;

– art. 15 alin. (1) – Concentrările economice care depăşesc pragurile prevăzute la art. 14 sunt supuse controlului şi trebuie notificate Consiliului Concurenţei. (...) alin. (3) – Procedura de notificare, termenele, documentele şi informaţiile de prezentat, comunicările şi prezentarea de observaţii de către agenţii economici interesaţi se stabilesc prin regulament şi instrucţiuni adoptate de Consiliul Concurenţei; alin. (4)- Este interzisă punerea în aplicare a unei operaţiuni de concentrare economică până la emiterea de către Consiliul Concurenţei a unei decizii în conformitate cu art. 46.

– art. 50- Constituie contravenţii şi se sancţionează cu amendă de până la 1% din cifra de afaceri totală din anul financiar anterior sancţionării următoarele fapte: lit. a) – omisiunea notificării unei concentrări economice cerute de art. 15.

Concentrarea economică se realizează prin orice act juridic ce are ca obiect sau ca efect permiterea unui agent economic să exercite, direct sau indirect, o influenţă determinantă asupra unui agent economic sau prin transferul drepturilor şi obligaţiilor unui agent economic. În cauză, prin preluarea a 80% din capitalul social al SC V. SRL, recurenta-reclamantă se afla în situaţia de a exercita direct o influenţă determinantă asupra agentului economic preluat. Operaţiunea de concentrare economică s-a realizat prin preluarea de participare la capital, aşa cum se reglementează în cuprinsul art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1996. În speţă nu sunt incidente excepţiile de la concentrările economice instituite prin art. 11 lit. c) din Legea nr. 21/1996, care exclud de la operaţiunea de concentrare economică situaţia când controlul este dobândit de agentul economic prevăzut la art. 10 lit. b), cu condiţia ca acesta să nu exercite drepturile de vot aferente participaţiilor deţinute, mai ales în cadrul organelor de administrare, conducere executivă, supraveghere şi control al agentului economic la care deţine participarea, decât în scopul salvgardării investiţiei. Or, în speţă, prin contractul de cesiune nr. 1206 din 31 octombrie 2008 s-au preluat de către SC E. SRL a 71% din părţile sociale deţinute la SC V. SRL de către D.M. şi a 9% din părţile sociale deţinute la aceeaşi societate de către B.M. Ca urmare, cea mai mare parte a capitalului social al SC V. SRL a fost preluat de SC E. SRL, astfel încât în mod obiectiv şi necesar SC E. SRL exercită controlul SC V. SRL şi, potrivit Legii nr. 31/1990, desemnează organele de administrare, conducere executivă, supraveghere şi control al agentului economic preluat, fiind proprietarul majoritar al participaţiilor, 80% din capital.

Dacă în societatea preluată ar fi deţinut o cotă mai mică de capital, atunci s-ar fi putut pune în discuţie eventuala incidenţă a art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, însă cum reclamanta deţine 80% din capital, ipoteza reglementată în art. 11 lit. c) este exclusă de

la aplicare. Ca urmare, în cauză a existat o concentrare economică, care însă nu afectează mediul concurențial normal, așa cum a stabilit Consiliul Concurenței.

Cu privire la Notificare și aplicarea amenzii contravenționale, se reține că orice concentrare economică, indiferent că afectează sau nu mediul concurențial, care depășește pragul valoric reglementat în Legea nr. 21/1996, trebuie notificată Consiliului Concurenței. Potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 21/1996, este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică până la emiterea unei decizii de către Consiliul Concurenței. Consiliul Concurenței emite după primirea notificării unei operațiuni de concentrare economică o decizie de neobiecțiune, când va constata că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența legii, totuși nu există îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea cu un mediu concurențial normal.

Omisiunea de a notifica concentrarea economică cerută de art. 15 constituie contravenție.

Recurenta a notificat operațiunea către Consiliul Concurenței la data de 26 februarie 2009, adică după realizarea operațiunii de concentrare economică, prin achiziționarea a 80% din capitalul SC V. SRL. Legiuitorul a caracterizat ca faptă contravențională omisiunea de a notifica concentrarea economică și punerea în practică a unei astfel de operațiuni înainte de emiterea de către Consiliul Concurenței a unei decizii. De altfel, Curtea Constituțională, analizând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 50 și 51 din Legea nr. 21/1996, a arătat că prin sancționarea cu amendă a societății comerciale pentru practici anticoncurențiale se descurajează comportamentul contrar normelor adoptate în activitatea economică și financiară și se asigură mediul concurențial loial între societățile comerciale.

Prin decizia nr. 27 din 30 aprilie 2009, s-a aplicat recurentei amendă contravențională, reținându-se săvârșirea faptei prevăzute de art. 50 alin. (1) lit. a), respectiv omisiunea notificării unei concentrări economice. Notificarea concentrării după realizarea acesteia se circumscrie prevederilor art. 50 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, astfel că sancțiunea a fost aplicată legal. În raport de analiza de mai sus, se constată că decizia nr. 27 din 30 aprilie 2009 și decizia nr. 29/2009 adoptate de Consiliul Concurenței sunt legale.

În ceea ce privește individualizarea sancțiunii, potrivit art. 50 lit. a) din Legea nr. 21/1996 omisiunea de a notifica o concentrare economică se sancționează cu amendă de până la 1% din cifra de afaceri din anul anterior sancționării. În baza art. 52 individualizarea sancțiunii se face ținând seama de gravitatea și durata faptei, a consecințelor sale asupra concurenței, sancțiuni ce se gradează pe tranșe, prin instrucțiuni. În speță, la aplicarea amenzii de 0,16% asupra cifrei de afaceri s-au luat în calcul toate circumstanțele cauzei, respectiv gravitatea, durata încălcării și inexistența unor consecințe asupra mediului concurențial. În raport de nivelul maxim de 1% din cifra de afaceri reglementat de art. 50 din Legea nr. 21/1996 și cel aplicat efectiv de 0,16% se constată că intimatul a avut în vedere la individualizarea amenzii criteriile legale introduse prin instrucțiuni, aplicându-se un nivel minim de bază, cu respectarea criteriilor incluse în Ordinul nr. 106/2004 al Consiliului Concurenței. Potrivit Ordinului nr. 106/2004, nivelul minim de bază este de 0,2% din cifra de afaceri, iar acest nivel a fost diminuat prin aplicarea circumstanțelor atenuate, precum încălcările săvârșite fără intenție, încetarea încălcărilor la primele intervenții ale Consiliul Concurenței, colaborarea agentului economic cu Consiliul Concurenței în cadrul procedurii.

Având în vedere considerentele acestei decizii, Înalta Curte reține că toate criticile sunt nefondate, motiv pentru care în baza art. 312 C. proc. civ., recursul se va respinge.

44. Dobândirea controlului unic asupra societăţii comerciale. Deosebirea dintre „notificare incompletă" şi „informare asupra realizării concentrării economice". Incidenţa dispoziţiilor de drept european

Regulamentul (CE) nr. 139/2004, art. 21 alin. (2)
Legea nr. 21/1996, art. 15, art. 46 alin. (3) şi alin. (4)

Pentru stabilirea compatibilităţii concentrării economice realizate cu un mediu concurenţial normal, reclamanta avea obligaţia să comunice nu numai obiectul de activitate, acţionariatul şi cifrele de afaceri ale agenţilor economici implicaţi în operaţiunea de concentrare, dar şi celelalte informaţii minime pentru iniţierea procedurii de analiză cu privire la toţi agenţii implicaţi, legăturile, persoanele şi achiziţiile precedente, pieţele relevante, pieţele pe care acţionează acţionariatul, structura cererii şi ofertei, intrarea pe piaţă, propria evaluare a impactului concentrării economice asupra mediului concurenţial. Instanţa de fond a considerat în mod greşit că adresele comunicate de aceasta, care au conţinutul unor simple informări, reprezintă o notificare incompletă, pentru care exista posibilitatea completării informaţilor în condiţiile prevăzute de art. 46 alin. (4) din Legea concurenţei.

Concentrarea economică realizată de intimata – reclamantă prin preluarea controlului unic direct asupra SC C. SA este în mod necontestat o concentrare de dimensiune naţională, ceea ce are drept consecinţă aplicarea exclusivă a normelor naţionale în domeniu, fără o incidenţă a regulamentului comunitar privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, considerat greşit de prima instanţă ca reprezentând dreptul comun în materia concentrărilor economice, indiferent de obiectul şi dimensiunile acestora.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 5870 din 7 decembrie 2011, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată la 6.01.2008, reclamanta SC D. SA M. a solicitat anularea deciziei nr. 49/16.11.2007 emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei, prin care a fost sancţionată în baza dispoziţiilor art. 50 lit. a) din Legea concurenţei nr. 21/1996, republicată, cu amendă în sumă de 151.557,956 lei pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) şi (2) din aceeaşi lege, prin omisiunea notificării concentrării economice realizată prin dobândirea controlului unic asupra SC C. SA În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că, prin decizia atacată, a fost nelegal sancţionată pentru omisiunea notificării prevăzute de art. 15 din Legea nr. 21/1996, deşi notificarea concentrării economice a fost depusă în termenul legal, fiind înregistrată sub nr. 2942/8.06.2007 la Consiliul Concurenţei. Reclamanta a mai arătat că documentul transmis Consiliului Concurenţei conţinea cea mai mare parte a informaţiilor relevante referitoare la operaţiunea de concentrare economică, iar în cazul în care se aprecia că se impunea completarea informaţiilor furnizate, trebuia să i se comunice obligaţia de a prezenta alte date sau de a plăti o taxă de notificare. În dovedirea cererii de anulare, reclamanta a invocat prevederile art. 136 şi art. 188 din Regulamentul de autorizare a concentrărilor economice, publicat în Monitorul Oficial nr. 280/2004, conform cărora, există posibilitatea completării informaţiilor furnizate, la solicitarea Consiliului Concurenţei, iar asemenea informaţii pot fi transmise şi prin fax. Prin cererile de completare şi de precizare a acţiunii depuse la 20.05.2008 şi la 14.10.2008, reclamanta a solicitat să se dispună şi anularea procesului-verbal nr. AG 1265/16.11.2007 în baza căruia a fost emisă decizia nr. 49/16.11.2007 şi a invocat excepţia de nelegalitate a dispoziţiilor art. 6 şi 7 din Regulamentul privind stabilirea şi perceperea tarifelor pentru procedurile şi serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 şi art. 133, 134 şi 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice.

Prin sentința civilă nr. 3210/13.10.2009, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal contencios administrativ și fiscal – a admis în parte excepția de nelegalitate invocată de reclamantă, a constatat nelegalitatea dispozițiilor art. 6 și 7 din Regulamentul privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea nr. 21 /1996 și a dispozițiilor art. 133, 134 și 198 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, a luat act de renunțarea reclamantei la judecată cu privire la excepția de nelegalitate a dispozițiilor art. 135, 136 și 137 alin. (1), (3) și (4) din cele de-al doilea regulament, a admis acțiunea, a dispus anularea deciziei nr. 49/16.11.2007 emisă de Consiliul Concurenței și a procesului – verbal nr. AG 1265/16.11.2007, exonerând reclamanta de plata amenzii în sumă de 151.557,956 lei.

Recursul declarat împotriva acestei sentințe de pârâtul Consiliul Concurenței a fost admis prin decizia nr. 3.444/28.06.2010 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal.

Instanța de recurs a casat sentința civilă nr. 3210/13.10.2009, respingând ca neîntemeiată excepția de nelegalitate a dispozițiilor art. 6 și 7 din Regulamentul privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 și regulamentele emise în aplicarea acesteia și a dispozițiilor pct. 133, 134 și 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice. Prin aceeași decizie dată în recurs, s-a dispus trimiterea spre rejudecare la aceeași instanță a acțiunii formulate de reclamantă pentru anularea deciziei nr. 49/16.11.2007 emisă de Consiliul Concurenței.

Excepția de nelegalitate a dispozițiilor art. 6 și 7 din Regulamentul privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 și regulamentele emise în aplicarea acesteia, aprobat prin Ordinul nr. 61/26.03.2004 al Președintelui Consiliului Concurenței și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288/1.04.2004, a fost respinsă, cu motivarea că, prin condiționarea valabilității unei notificări de concentrare economică de completarea unui formular de notificare și de prezentare a dovezii achitării tarifului legal nu a fost introdusă o condiție suplimentară față de dispozițiile art. 27 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 21/1996, care au instituit obligația de plată a tarifului pentru notificarea concentrărilor economice, al cărui cuantum este determinat prin regulamentele emise în acord cu legea cadru. Excepția de nelegalitate a dispozițiilor pct. 133, 134 și 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, aprobat prin Ordinul nr. 63/29.03.2004 al Președintelui Consiliului Concurenței și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 280/31.03.2004, a fost de asemenea respinsă, considerându-se că procedura reglementată nu impune condiții mai restrictive, iar pretinsele diferențe în privința mijloacelor de transmitere a documentelor se explică prin aceea că, spre deosebire de actele administrative, care se bucură de prezumția de legalitate și veridicitate, actele depuse de către părțile interesate trebuie să prezinte o garanție a autenticității lor.

Constatând că dezlegarea dată litigiului, care vizează anularea deciziei nr. 49/16.11.2007 și a procesului – verbal nr. AG 1265/16.11.2007, a fost consecința admiterii excepției de nelegalitate, fără a fi fost analizate și celelalte apărări invocate de reclamantă pentru a înlătura prezumția de legalitate a actelor administrative în discuție, instanța de recurs a dispus trimiterea cererii de anulare la aceeași instanță spre rejudecarea fondului, care nu a fost cercetat în condițiile neprimirii excepției de nelegalitate.

În fond după casare, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a pronunțat sentința civilă nr. 800/4.02.2011, prin care a admis cererea formulată de reclamantă, a anulat decizia nr. 49/16.11.2007 și procesul-verbal nr. AG 1265/16.11.2007 întocmite de pârâtul Consiliul Concurenței, exonerând reclamanta de plata amenzii în sumă de 151.557,956 lei.

3. Mărci. Risc de confuzie datorită similarităţii şi identităţii vizuale, conceptuale şi auditive. Concurenţă neloială

Legea nr. 11/1991, art. 2
Legea nr. 84/1998[1], art. art. 83 alin. (1) lit. a), b); art. 86

Faptul că prin certificatul de înregistrare emis de O.S.I.M. este precizat că titularul unei mărci nu are un drept exclusiv asupra unor cuvinte nu echivalează cu recunoaşterea faţă de alte persoane a dreptului de a folosi aceste cuvinte în combinaţii apte de a crea confuzii asupra produsului şi originii acestuia.

Elementele de identitate dintre mărcile folosite de agenţii economici sunt semnificative şi covârşitoare sub aspectul relevanţei în conţinutul mărcii, prin raportare la cele de diferenţiere, care ar putea evita o eventual confuzie. Astfel, se poate produce o falsă reprezentare privind existenţa unui singur produs, ceea ce ar determina evident prejudicii comerciantului care a lansat primul produsul pe piaţă cu marca respectivă. Altfel spus, elementele de similaritate până la identitate dintre mărcile folosite constituie criterii pentru caracterizarea activităţilor de concurenţă neloială.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 1777 din 10 mai 2011, nepublicată

Prin sentinţa civilă nr. 1093/27.11.2009, pronunţată de Tribunalul Bacău a fost respinsă, ca nefondată, acţiunea formulată de reclamanta SC D. SA în contradictoriu cu pârâta SC L. SRL – Suceava, acţiunea având ca obiect încetarea de îndată a folosirii menţiunii TV B., retragerea de pe piaţă a tuturor inscripţiunilor şi materialelor ce poartă denumirea TV B., fără acordul reclamantei, daune de 10.000 euro/zi de întârziere în cazul neexecutării hotărârii judecătoreşti şi publicarea într-un ziar local a dispozitivului sentinţei judecătoreşti.

Pentru a pronunţa această hotărâre, prima instanţă a reţinut următoarele:

Atât reclamanta, cât şi pârâta prestează activitate de difuzare TV, deţinând fiecare dintre acestea decizie de autorizare vizuală şi licenţe audiovizuale (în plus, reclamanta şi-a înregistrat marca TV B., cel mai bun şi Televiziunea de ştiri a judeţului B. la O.S.I.M., marca fiind protejată timp de 10 ani, începând cu data de 29.06.2006).

Litigiul ce se poartă între părţi are ca obiect concurenţa neloială pretins a fi săvârşită de pârâtă în baza Legii nr. 11/1991.

Reclamanta nu a cerut anularea actelor administrative de autorizare audiovizuală sau a licenţei audiovizuale emise de CNA pârâtei, deşi aceasta, în motivarea sa, invocă identitatea auditivă, vizuală şi conceptuală a mărcilor şi practica în materia mărcilor a Curţii de Justiţie a Comunităţii Europene, ca instanţă de contencios administrativ. Instanţa nu a analizat această motivare în fapt şi în drept, deoarece nu a fost învestită ca instanţă de contencios administrativ în anularea actelor administrative enunţate anterior. Conform art. 2 din Legea nr. 11/1991, invocată de reclamantă prin acţiune, concurenţa neloială este definită ca fiind „orice act sau fapt contrar uzanţelor cinstite în activitatea industrială şi de comercializare a produselor, de executare a lucrărilor, precum şi de efectuare a prestaţiilor de servicii". Din interpretarea textului rezultă că numai un act sau fapt de comerţ, aşa cum este el definit în Codul comercial, poate

[1] Legea nr. 84/1998 privind mărcile şi indicaţiile geografice (M. Of. nr. 161 din 23 aprilie 1998) a fost republicată în M. Of. nr. 350 din 27 mai 2010, în urma modificărilor aduse prin Legea nr. 66/2010 (M. Of. nr. 226 din 9 aprilie 2010). Dispoziţiile art. 83 alin. (1) lit. a) şi b) se regăsesc în prezent la art. 90 alin. (1) lit. a) şi b) iar art. 86 a fost abrogat prin art. 1 pct. 61 din Legea nr. 66/2010.

Instanţa de fond a apreciat că nu există motive temeinice pentru a se reţine în sarcina reclamantei săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 50 lit. a) din Legea nr. 21/1996, atât din punct de vedere al elementului material, cât şi din punct de vedere volitional – subiectiv, întrucât obligaţia de notificare a fost îndeplinită prin adresele din 1 şi 7 iunie 2007, iar Consiliul Concurenţei avea posibilitatea de a efectua inspecţii, de a verifica în detaliu datele furnizate pentru evaluarea existenţei concentrării economice, precum şi de a evalua *post factum* eventualele concentrări economice nenotificate aşa cum ar fi considerat necesar.

Dispoziţiile art. 135 din Regulamentul elaborat de Consiliul Concurenţei cu privire la autorizarea concentrărilor economice au fost interpretate de instanţa de fond ca fiind extrem de stricte şi detaliate, adăugând un standard de excesivă formalitate la dispoziţiile flexibile ale Regulamentului comunitar nr. 139/2004 privind concentrările economice. Astfel, s-a considerat că instanţa naţională nu este obligată să aplice un act administrativ naţional care adaugă la normele edictate de un act comunitar. În acest sens, a fost avută în vedere hotărârea din 19.06.1990 pronunţată în cauza *The Queen c. Secretary Of State for Transport* de Curtea Europeană de Justiţie, prin care s-a decis că dreptul comunitar trebuie interpretat în sensul că instanţa naţională, sesizată cu un litigiu privind dreptul comunitar, trebuie să înlăture aplicarea unei norme din dreptul naţional atunci când consideră că aceasta este singurul obstacol care o împiedică să dispună măsuri provizorii. Această hotărâre preliminară referitoare la competenţa instanţelor naţionale a stabilit că acestora le revine obligaţia de a asigura protecţia juridică de care beneficiază justiţiabilii prin efectul direct al dispoziţiilor dreptului comunitar, fiind incompatibilă cu cerinţele inerente naturii dreptului comunitar orice practică legislativă, administrativă sau judiciară care ar avea ca efect îngrădirea puterii judecătorului de a face tot ceea ce este necesar pentru a înlătura dispoziţiile legislative naţionale care ar putea împiedica, chiar şi numai temporar, aplicarea deplină a normelor comunitare.

În atare situaţie, instanţa de fond a considerat că, din conţinutul adreselor din iunie 2007, transmise de reclamantă pentru a anunţa preluarea unui pachet de acţiuni de 17,43% din capitalul social al SC C. SA, deţinând în final un total de 43,66% din capitalul social al acestei societăţi, rezultă că notificarea a fost comunicată, prin raportare la ipoteza art. 3 alin. (1) lit. b) din Regulamentul CE nr. 139/2004 privind concentrările economice.

Conform reglementării comunitare avută în vedere de prima instanţă, se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puţin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziţionarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părţi ale acestora.

Împotriva acestei sentinţe, a declarat recurs pârâtul Consiliul Concurenţei, solicitând modificarea hotărârii atacate, în baza dispoziţiilor art. 304 pct. 9 C. proc. civ., în sensul respingerii acţiunii formulate de reclamanta SC D. SA ca neîntemeiată. Recurentul a susţinut că hotărârea atacată s-a întemeiat pe concluzia greşită a instanţei de fond privind prioritatea de aplicare a dreptului comunitar faţă de cel naţional, deşi principiul prevalenţei dreptului comunitar nu este incident în cauză, întrucât concentrarea economică dintre SC D. SA şi SC C. SA este de dimensiune naţională, fiind supusă normelor naţionale în domeniu, cuprinse în Legea concurenţei şi în Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice. În dezvoltarea acestei critici, s-a precizat că, în materia concentrărilor economice, chiar Regulamentul CE nr. 139/2004 al Consiliului Uniunii Europene privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi trasează o delimitare clară între competenţele Comisiei Europene şi cele ale autorităţilor de concurenţă din Statele Membre, concentrările de dimensiuni comunitare,

care depășesc praguri valorice determinate și care se înscriu într-o anumită arie geografică, în sensul prevederilor actului comunitar, fiind analizate de către Comisie în conformitate cu legislația comunitară, iar celelalte, potrivit normelor naționale în domeniu. Recurentul a arătat că, de asemenea, este eronată concluzia instanței de fond privind incidența în cauză a normelor procedurale referitoare la obținerea de informații, cuprinse în Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului Uniunii Europene privind punerea în aplicare a regulilor de concurență prevăzute la art. 81 și 82 din Tratat care are ca obiect de reglementare practicile anticoncurențiale. Pentru aplicarea acestui regulament comunitar, s-a arătat că este competentă numai Comisia Europeană, dar și în cazul unei eventuale proceduri de inspecție pentru analiza unei practici anticoncurențiale, autoritatea de concurență trebuie să aplice normele dreptului național în materie, și anume Legea nr. 21/1996.

Hotărârea instanței de fond a fost criticată și pentru greșita interpretare și aplicare a dispozițiilor Legii concurenței și ale legislației secundare în materia concentrărilor economice. În acest sens, s-a arătat că instanța de fond a înlăturat în mod greșit aplicarea dispozițiilor art. 135 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, apreciate ca reprezentând un standard de excesivă formalitate, fără a se avea în vedere că formularul de notificare din anexa la regulamentul național este similar celui din anexa la Regulamentul CE nr. 139/2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi.

Potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea concurenței, recurentul a precizat că intimata avea obligația să notifice operațiunea de concentrare economică realizată și îndeplinirea acestei obligații a fost greșit reținută de instanța de fond față de adresele cu un conținut identic din 1 și 7 iunie 2007, în condițiile în care acestea nu pot substitui un formular de notificare complexe, reprezentând numai o simplă informare privind realizarea unei operațiuni de vânzare – cumpărare a unui pachet de acțiuni aparținând unei societăți comerciale. Atât din perspectiva calității informațiilor necesare analizei, cât și din cea a cantității acestora, recurentul a arătat că dispozițiile procedurale din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice au rolul de a asigura o finalizare optimă a analizei compatibilității concentrării cu mediul concurențial normal. Din acest motiv, s-a învederat că adresele transmise de intimată nu răspund cerințelor minimale cuprinse în formularul de notificare, fiind greșit asimilate unei notificări, deși lipseau informațiile esențiale cerute pentru ca autoritatea de concurență să poată iniția procedura de analiză a unei concentrări economice. De asemenea, s-a arătat că instanța de fond a confundat noțiunea de notificare incompletă cu aceea de informare asupra realizării concentrării economice, încălcând dispozițiile art. 46 alin. (4) din Legea concurenței, care prevăd posibilitatea completării informațiilor numai în situația în care formularul standard de notificare este integral prezentat, dar specificul operațiunii cere să fie analizate și alte informații, iar nu pentru cazul unei adrese, al cărei conținut se limitează să aducă la cunoștința autorității de concurență realizarea unei concentrări economice, așa cum este adresă transmisă de intimată.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport și cu dispozițiile art. 304 și art. 304^1 C. proc. civ., Înalta Curte va admite prezentul recurs pentru următoarele considerente:

În baza procesului-verbal nr. AG/1265/16.11.2007 al Consiliului Concurenței, recurentul Consiliul Concurenței a emis decizia nr. 49/16.11.2007 privind sancționarea intimatei SC D. SA M. pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 50 lit. a) din Legea nr. 21/1996, republicată, prin omisiunea notificării concentrării economice, pentru care a fost aplicată sancțiunea amenzii în cuantum de 151.557,956 lei. La aplicarea sancțiunii contravenționale, s-a avut în vedere că operațiunea de concentrare economică realizată de către societatea intimată prin dobândirea controlului unic asupra SC C. SA a fost notificată Consiliului Concurenței cu o în-

târziere de 49 de zile, respectiv la data de 27.07.2007, cu toate că actul prin care s-a dobândit controlul unic a fost semnat la data de 9.05.2007. Întrucât concentrarea economică realizată îndeplinea condițiile prevăzute de art. 15 alin. (1) din Legea concurenței, în conformitate cu dispozițiile art. 15 alin. (2) din aceeaşi lege, intimata – reclamantă avea obligația să notifice la Consiliul Concurentei concentrarea economică efectuată în termen de 30 de zile de la data semnării actului juridic în baza căruia s-a realizat dobândirea controlului.

Răspunderea contravențională a intimatei – reclamante a fost greşit înlăturată de instanța de fond, considerându-se în mod nejustificat că obligația notificării a fost îndeplinită prin adresele din 1 şi 7 iunie 2007 transmise Consiliului Concurenței nr. 63/2004.

Prin adresa nr. RG 2808/1.06.2007, intimata – reclamantă a informat Consiliul Concurenței că a achiziționat până la acea dată 43,66% din capitalul social al SC C. SA, solicitând ca acesta să se pronunțe dacă achiziția respectivă ar trebui să facă obiectul unei notificări a concentrării economice, în conformitate cu Ordinul Consiliului Concurenței nr. 63/2004. Deşi intitulată „Notificare a concentrării economice", noua adresă transmisă de intimată la 7.06.2007 a fost similară celei anterioare, solicitându-se Consiliului Concurenței să exprime punctul de vedere dacă notificarea este sau nu necesară pentru autorizarea operațiunii realizate. Prin adresa nr. RG 2808/14.06.2007, Consiliul Concurenței a comunicat intimatei că tranzacția efectuată reprezintă o operațiune de concentrare economică suspusă controlului şi că trebuie notificată în cazul în care sunt depăşite pragurile valorice prevăzute la art. 14 din Legea nr. 21/1996, republicată. Intimata a depus formularul de notificare înregistrat sub nr. RS – 49/27.07.2007 şi din informațiile comunicate a rezultat că cifrele de afaceri ale părților implicate în operațiunea notificată, aferente anului anterior realizării operațiunii, depăşesc pragurile stabilite de art. 14 din Legea nr. 21/1996, republicată. Întrucât concentrarea economică îndeplinea condițiile prevăzute de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, în conformitate cu prevederile art. 15 alin. (2) din aceeaşi lege, intimata SC D. SA avea obligația de a transmite Consiliului Concurenței notificarea privind concentrarea economică realizată în termen de 30 de zile de la data semnării actului juridic în baza căruia s-a efectuat dobândirea controlului. În mod necontestat, intimata avea obligația respectării dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 21/1996, care prevăd obligația agentului economic achizitor de a notifica la Consiliul Concurenței concentrările economice în care sunt implicați ale căror cifre de afaceri cumulate depăşesc plafoanele valorice stabilite în art. 14 din aceeaşi lege. Legea nr. 21/1996, ca legislație primară, a prevăzut în art. 15 alin. (3) că, în materia concentrărilor economice, procedura de notificare, termenele, documentele şi informațiile de prezentat, comunicările şi prezentarea de observații de către agenții economici interesați se stabilesc prin regulament şi instrucțiuni adoptate de Consiliul Concurenței. În aplicarea acestor prevederi legale, prin Ordinul nr. 63/29.03.2004 al Preşedintelui Consiliului Concurenței a fost aprobat Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, publicat în Monitorul Oficial partea I nr. 280/31.03.2004. Legalitatea normelor procedurale instituite prin pct. 133, pct. 134 şi pct. 189 din acest regulament, în sensul conformității lor cu prevederile Legii nr. 21/1996, a fost constatată cu autoritate de lucru judecat în decizia nr. 3.444/28.06.2010 pronunțată de Înalta Curte de Casație şi Justiție – Secția de contencios administrativ şi fiscal, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată excepția de nelegalitate invocată de intimata SC D. SA În litigiul soluționat irevocabil prin decizia anterior menționată, intimata – reclamantă a renunțat la judecarea excepției de nelegalitate privind dispozițiile cuprinse la pct. 135, pct. 136 şi pct. 137 alin. (1), (3), (4) din acelaşi regulament.

Deşi nu a fost sesizată în fond după casare cu o nouă excepție de nelegalitate a prevederilor regulamentare adoptate de Consiliul Concurenței în materia concentrărilor economice,

instanța de fond a înlăturat în mod nelegal aplicarea acestora, considerând că legislația națională referitoare la autorizarea concentrărilor economice adaugă un standard de excesivă formalitate la dispozițiile flexibile ale Regulamentului comunitar nr. 139/2004 privind concentrările economice. Concluzia instanței de fond privind prioritatea aplicării dreptului comunitar față de legislația națională este rezultatul interpretării greșite a normelor incidente în cauză și stabilirii în mod eronat a sferei lor de aplicare. De altfel, principiul prevalenței dreptului comunitar a fost greșit aplicat, în condițiile în care nu se poate constata existența unui conflict între normele comunitare și cele naționale referitoare la concentrarea economică realizată de intimata SC D. SA și, în consecință, nu a existat situația premisă avută în vedere de judecătorul fondului pentru aplicarea cu prioritate a unei alte reglementări decât aceea în baza căreia autoritatea de concurență a întocmit actele deduse judecății.

Sfera de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului Uniunii Europene privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi rezultă cu evidență din dispozițiile art. 1, care prevăd competența exclusivă a Comisiei Europene în aplicarea normelor comunitare care reglementează concentrările economice, urmând ca statele membre să aplice normele naționale în cazul concentrărilor care nu au dimensiune comunitară și care nu intră în domeniul de aplicare a regulamentului respectiv. De asemenea, în art. 21 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004, intitulat „Aplicarea regulamentului și jurisdicția", se prevede că, sub rezerva controlului exercitat de Curtea de Justiție, Comisia are competența exclusivă privind adoptarea deciziilor prevăzute de acest regulament.

Concentrarea economică realizată de intimata – reclamantă prin preluarea controlului unic direct asupra SC C. SA este în mod necontestat o concentrare de dimensiune națională, ceea ce are drept consecință aplicarea exclusivă a normelor naționale în domeniu, fără o incidență a regulamentului comunitar privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, considerat greșit de prima instanță ca reprezentând dreptul comun în materia concentrărilor economice, indiferent de obiectul și dimensiunile acestora. Instanța de fond a aplicat greșit în cauză și normele procedurale referitoare la obținerea de informații, cuprinse în Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului Uniunii Europene privind punerea în aplicare a regulilor de concurență prevăzute la art. 81 și 82 din Tratat, întrucât competența aplicării acestui regulament comunitar, inclusiv în ceea ce privește exercitarea puterilor de inspecție, aparține Comisiei Europene. Raporturile dintre autoritățile în domeniu din statele membre și Comisia Europeană, inclusiv în procedura de inspecție pentru analiza unei practici anticoncurențiale, nu determină o altă competență în aplicarea acestui regulament, cu atât mai mult cu cât obiectul său de reglementare vizează practicile anticoncurențiale și nu se referă la încălcarea legii concurenței prin omisiunea notificării unei concentrări economice. În consecință, pentru concentrarea economică realizată, intimata SC D. SA avea obligația notificării Consiliului Concurenței, potrivit dispozițiilor legale și regulamentare din legislația națională și pentru omisiunea notificării a fost corect sancționată contravențional prin actele întocmite de către recurent.

Adresele transmise de către intimată la 1 și 7 iunie 2007 au conținutul unei simple informări și din acest motiv nu pot fi asimilate unei notificări, cum neîntemeiat s-a considerat prin hotărârea instanței de fond. Ambele adrese cuprind informații sumare referitoare la obiectul de activitate al agenților economici implicați în operațiune, la acționariat și la cifra de afaceri, ceea ce nu poate substitui documentația impusă prin formularul de notificare, prevăzut cu caracter obligatoriu prin prevederile art. 135 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice. Instanța de fond a caracterizat obligația completării acestui formular de notificare ca reprezentând un formalism excesiv, fără a avea în vedere că, autoritatea de concurență,

a transpus acquis-ul comunitar în legislaţia secundară din domeniul concurenţei, în materia concentrărilor economice, astfel că formularul de notificare din anexa la regulamentul naţional este similar celui din anexa la Regulamentul (CE) nr. 802/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi. Reglementarea comunitară sus-menţionată se bazează pe principiul notificării obligatorii a concentrărilor înainte ca acestea să fie puse în practică, definind exact în interesul certitudinii juridice atât obiectul, cât şi conţinutul informaţiilor care urmează a fi furnizate în notificare, ceea ce obligă părţile care fac notificarea să prezinte integral şi onest Comisiei faptele şi circumstanţele relevante pentru luarea unei decizii cu privire la concentrarea notificată. Cum documentaţia furnizată de intimată prin cele două adrese nu cuprindea informaţiile esenţiale impuse de formularul de notificare, instanţa de fond a apreciat eronat că autoritatea de concurenţă avea totuşi posibilitatea să iniţieze procedura de analiză a concentrării economice, ignorând că nu au fost transmise tocmai informaţiile minime necesare în analiza efectelor pro sau anticoncurenţiale pe care le are sau le poate avea respectiva concentrare economică. În consecinţă, pentru stabilirea compatibilităţii concentrării economice realizate cu un mediu concurenţial normal, intimata avea obligaţia să comunice nu numai obiectul de activitate, acţionariatul şi cifrele de afaceri ale agenţilor economici implicaţi în operaţiunea de concentrare, dar şi celelalte informaţii minime pentru iniţierea procedurii de analiză cu privire la toţi agenţii implicaţi, legăturile, persoanele şi achiziţiile precedente, pieţele relevante, pieţele pe care acţionează acţionariatul, structura cererii şi ofertei, intrarea pe piaţă, propria evaluare a impactului concentrării economice asupra mediului concurenţial.

Instanţa de fond a considerat, de asemenea în mod greşit, că adresele comunicate de intimată la 1 şi 7 iunie 2007 reprezintă o notificare incompletă, pentru care exista posibilitatea completării informaţilor în condiţiile prevăzute de art. 46 alin. (4) din Legea concurenţei. Conform acestor prevederi legale, informaţiile furnizate pot fi completate numai dacă formularul standard de notificare este integral prezentat, dar specificul operaţiunii impune să fie analizate şi alte informaţii şi aceasta pentru că, formularul de notificare reprezintă minimum de informaţie necesar în evaluarea concentrărilor economice. În cauză, nu s-a dovedit ipoteza juridică din art. 46 alin. (4) din Legea nr. 21/1996, reglementată exclusiv pentru cazurile în care Consiliul Concurenţei, ca urmare a examinării formularului complet, apreciază că partea notificatoare trebuia să suplimenteze informaţiile iniţiale datorită specificului operaţiunii.

Faţă de considerentele expuse, au fost greşit anulate decizia nr. 49/16.11.2007 şi procesul-verbal nr. 1265/16.11.2007 întocmite de Consiliul Concurenţei, deşi notificarea operaţiunii de concentrare economică realizată de către intimata SC D. SA privind dobândirea controlului unic asupra SC C. SA a fost transmisă la data de 27.07.2007, cu o întârziere de 49 de zile, dat fiind că actul prin care s-a dobândit controlul a fost semnat la 9.05.2007 şi, conform dispoziţiilor art. 15 din Legea concurenţei, notificarea trebuia transmisă în termen de 30 de zile de la semnarea actului de dobândire a controlului.

În temeiul dispoziţiilor art. 312 alin. (1) C. proc. civ. şi art. 20 din Legea nr. 554/2004, Înalta Curte va admite prezentul recurs şi va modifica sentinţa atacată, în sensul respingerii acţiunii ca neîntemeiate, constatând că nu se poate aplica principiul legii contravenţionale mai favorabile, invocat în apărare de către intimata – reclamantă fără însă a formula recurs sub acest aspect împotriva hotărârii instanţei de fond.

Secţiunea a 5-a. Interesul în exercitarea acţiunii în anularea unei decizii a Consiliului Concurenţei

45. Vătămarea indirectă a drepturilor şi intereselor reclamantei. Consecinţe asupra acţiunii în anulare

Interesul unei societăţi, parte a unui grup de societăţi, de a promova acţiune în anularea unei decizii a Consiliului Concurenţei, prin care a fost amendată o altă societate comercială, parte a aceluiaşi grup de societăţi, pentru încheierea unei înţelegeri anticoncurenţiale – faţă de care reclamanta are doar calitatea de terţ –, nu este justificat prin chiar natura relaţiilor în care se găseşte această societate cu societatea sancţionată contravenţional, respectiv apartenenţa la acelaşi grup. Împrejurarea că reclamanta şi societatea sancţionată fac parte din acelaşi grup conduce, într-adevăr, la concluzia că interesele lor sunt similare. Însă, în condiţiile în care societatea amendată – subiect pasiv al răspunderii contravenţionale –, a formulat ea însăşi acţiune în contencios administrativ având ca obiect anularea deciziei Consiliului Concurenţei, societate nu justifică un interes propriu în anularea aceleiaşi decizii, tocmai în considerarea faptului că societăţile care alcătuiesc grupul sunt considerate „un întreg". Ca atare, reclamanta îşi poate proteja interesul prin acţiunea în contencios administrativ introdusă de societatea amendată, în cadrul căreia poate formula o cerere de intervenţie accesorie. În acest fel s-ar ajunge la o rezolvare unitară a speţei şi s-ar evita pronunţarea unor eventuale soluţii contradictorii cu privire la aceeaşi decizie administrativă.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 440 din 29 ianuarie 2010, nepublicată

***Notă.** A se vedea şi I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia civilă nr. 2438/2011, supra, p. 77.*

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal reclamanta SC S. SRL a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenţei solicitând instanţei ca prin hotărârea ce va pronunţa în cauză să dispună anularea deciziei pârâtului nr. 15 din data de 12.03.3008 sau, în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii contravenţionale aplicate prin aceasta. În motivarea acţiunii, reclamanta arată că, prin decizia contestată, SC M. SRL a fost sancţionată cu amendă contravenţională în sumă de 49.231.049,79 lei pentru săvârşirea unei fapte anticoncurenţiale.

De asemenea, reclamanta susţine că decizia aflată în discuţie este nelegală, întrucât sancţiunea contravenţională i-a fost aplicată după împlinirea termenului de prescripţie de 6 luni, prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002.

Pe de altă parte, reclamanta precizează faptul că justifică un interes în promovarea acţiunii în contencios administrativ, întrucât este parte a grupului A. din Olanda, alături de SC D. SRL şi SC M. S.R.L., iar acest grup a încheiat în anul 2006 un contract de credit bancar cu un sindicat format din 11 bănci. Acest contrat prevede că nivelul de îndatorare depinde de nivelul profitabilităţii operaţionale a întregului grup, iar acest nivel este în mod grav afectat de sancţionarea unui membru al grupului. În plus, reclamanta arată şi faptul că preţul acţiunilor A. Olanda, societatea mamă a SC M. SRL şi SC S. S.R.L., este afectat în mod serios de amenda aplicată în cauză; totodată, acest fapt se răsfrânge şi asupra raportului reclamantei cu investitorii de pe piaţa de capital.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal, prin sentinţa nr. 362 din 3.02.2009, a respins acţiunea reclamantei ca fiind introdusă de o persoană care nu justifică un interes. Pentru a pronunţa o asemenea soluţie, prima instanţă a reţinut faptul că reclamanta nu justifică un interes născut şi direct, întrucât reducerea limitei de creditare invocată de aceasta nu este decât o probabilitate. În acelaşi timp, în concepţia primei instanţe, doar în mod indirect se ajunge la o posibilă vătămare a drepturilor şi intereselor reclamantei, în situaţia în care partenerii comerciali înţeleg să pună în aplicare clauzele contractuale. În ceea ce priveşte scăderea preţului acţiunilor societăţii A. Olanda, judecătorul fondului a apreciat că interesul reclamantei nu este unul direct, ci indirect, iar acesta decurge din raporturile pe care le are cu societatea din Olanda şi cu societatea sancţionată. Referitor la activitatea farmaciilor S., prima instanţă a menţionat faptul că raporturile furnizor-client, care există între societatea sancţionată şi reclamanta din prezenta cauză, nu justifică promovarea prezentei acţiuni.

Împotriva sentinţei a declarat recurs reclamanta care a solicitat casarea acesteia şi trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiaşi instanţe. În motivarea cererii de recurs, încadrată în drept pe dispoziţiile art. 20 din Legea nr. 554/2004, art. 304^1 şi art. 313 C. proc. civ., recurenta arată că justifică un interes născut, actual, direct, că acesta este consecinţa emiterii deciziei nr. 15/2008 şi urmăreşte protejarea drepturilor sale. În opinia recurentei, interesul său în anularea actului administrativ contestat este alcătuit din trei componente: M. este asociat al S.; M. este principalul furnizor al lui S.; atât M. cât şi S. sunt părţi ale contractului de împrumut bancar, în virtutea căruia neîndeplinirea unor parametri economico-financiari de către oricare dintre părţile împrumutate atrage obligativitatea returnării împrumutului de către toţi cei împrumutaţi. Recurenta concluzionează în sensul că prin promovarea prezentei acţiuni urmăreşte în mod direct conservarea propriului patrimoniu şi doar indirect pe cel al lui M.

Intimatul Consiliul Concurenţei a formulat întâmpinare în care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Analizând sentinţa atacată, în raport de motivele de recurs formulate, cât şi din oficiu, în baza art. 304^1 C. proc. civ., Înalta Curte apreciază că recursul este nefondat pentru considerentele care vor fi expuse în continuare.

Soluţia pronunţată de prima instanţă cu privire la excepţia lipsei de interes a recurentei-reclamante în promovarea prezentei acţiuni în contencios administrativ este corectă. Astfel, prin ordinul Preşedintelui Consiliului Concurenţei nr. 157 din 7.07.2005, s-a declanşat o investigaţie pe piaţa insulinei din România, în urma căreia s-a constatat că între SC E. SA, pe de o parte, şi SC A.M. SRL, SC R. SRL şi SC M. S.R.L., pe de altă parte, s-a încheiat o înţelegere anticoncurenţială având ca obiect împărţirea pieţei. Înţelegerea a constat în împărţirea portofoliului de produse pentru diabet al SC E. SA şi a condus la eliminarea concurenţei între cei trei distribuitori cu privire la insulinele umane şi analogii de insulină umană E. Prin intermediul acestei înţelegeri, SC E. SA a alocat SC A.M. SRL gama de insuline umane H., SC R. SRL gama de analogi de insulină umană Hu. şi SC M. SRL antidiabeticul oral A. Înţelegerea a funcţionat pe o perioadă de 2 ani, în perioada aprilie/mai 2003 – 20 mai 2005.

Prin decizia Plenului Consiliului Concurenţei nr. 15 din 12.03.2008, s-a constatat că înţelegerea dintre SC E. SA, SC R. SRL şi SC M. SRL încalcă prevederile art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată, motiv pentru care societăţile în cauză au fost sancţionate cu amendă contravenţională, în baza art. 51 alin. (1) lit. a) din aceeaşi lege.

Interesul recurentei de a promova acţiune în anularea deciziei anterior individualizate, faţă de care are doar calitatea de terţ, nu este justificat prin chiar natura relaţiilor în care se găseşte această societate cu societatea sancţionată contravenţional, respectiv, apartenenţa la

același grup, A. Pe acest aspect, este de remarcat faptul că, în motivarea cererii, recurenta susține faptul că împreună cu SC A. SRL și SC M. S.R.L., este semnatara unui contract de credit bancar acordat de un grup de 11 bănci românești și străine, contract în cadrul căruia cele trei societăți, membre ale grupului A., sunt avute în vedere „ca întreg, iar nu în mod individual."

Împrejurarea că recurenta și societatea sancționată fac parte din același grup conduce, într-adevăr, la concluzia că interesele lor sunt similare. În condițiile în care SC M. SRL (subiect pasiv al răspunderii contravenționale) a formulat acțiune în contencios administrativ având ca obiect anularea deciziei Consiliului Concurenței nr. 15 din 12.03.2008 (a se vedea dosarul nr. 2183/2/2008 aflat pe rolul Curții de Apel București – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal), Înalta Curte nu poate primi critica recurentei în sensul că aceasta justifică un interes propriu în anularea acestei decizii, tocmai în considerarea faptului că societățile care alcătuiesc grupul sunt considerate „un întreg". Ca atare, recurenta își poate proteja interesul prin acțiunea în contencios administrativ introdusă de SC M. S.R.L., în cadrul căreia poate formula o cerere de intervenție accesorie. În acest fel s-ar ajunge la o rezolvare unitară a speței și s-ar evita pronunțarea unor eventuale soluții contradictorii cu privire la aceeași decizie administrativă.

Pe cale de consecință, Înalta Curte, în temeiul art. 312 alin. (1)-(3) C. proc. civ., coroborat cu art. 20 și 28 din Legea nr. 554/2004, modificată, va respinge recursul ca nefondat.

46. Acțiune în anularea unui act administrativ emis de Consiliul Concurenței. Interesul în promovarea acțiunii – caracteristici. Răsfrângerea efectelor actului administrativ asupra drepturilor reclamantului

Legea nr. 554/2004, art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. c)

Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept. Așadar, nu este obligatoriu ca decizia atacată să o privească direct pe reclamantă pentru ca interesul să fie direct și personal. În materia contenciosului administrativ, pentru exercitarea acțiunii trebuie dovedit dreptul sau interesul legitim pretins a fi vătămat. În continuare, analiza interesului născut și actual în materia contenciosului administrativ se subsumează dovedirii dreptului pretins a fi vătămat. În speță, actul administrativ atacat, deși nu se adresează în mod direct reclamantei, conține prevederi obligatorii, supuse sancțiunii pentru neexecutare, ce se răsfrâng asupra drepturilor sale, conform art. 1 din Legea nr. 554/2004, modificată și completată. Formularea unei cereri de intervenție accesorie într-un alt dosar nu o poate priva pe reclamantă de formularea unei acțiuni întemeiată pe dispozițiile art. 1 din Legea contenciosului administrativ.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 5169 din 3 noiembrie 2011, nepublicată

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, reclamanta SC R.E.S.B. SA, în contradictoriu cu pârâtul Consiliu Concurenței, a solicitat anularea Deciziei nr. 58 din 3 noiembrie 2009 a Consiliului Concurenței, referitoare la încălcarea art. 9 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, de către autoritățile administrației publice locale din Municipiul București, prin intervențiile acestora pe piața serviciului de salubrizare a localităților.

2. Motivele de fapt şi de drept pe care s-a întemeiat cererea

În motivarea cererii sale, reclamanta a susţinut, în esenţă, că în urma investigaţiei având ca obiect analiza pieţei serviciului de salubrizare din Municipiul Bucureşti, precum şi posibila încălcare a prevederilor art. 9 din Legea nr. 21/1996 de către autorităţile administraţiei publice locale din Municipiul Bucureşti, Consiliul Concurenţei, prin Decizia nr. 58/2009, a constatat încălcarea legii de către Consiliul General al Municipiului Bucureşti, Primarul General al Municipiului Bucureşti şi autorităţile administraţiei publice locale de sector.

Reclamanta a criticat decizia atacată, arătând că prin această decizie se constată, în mod eronat, că atât Consiliul General al Municipiului Bucureşti, cât şi autorităţile administraţiei publice locale de sector au încălcat legislaţia aplicabilă în momentul încheierii unor acte adiţionale cu reclamanta, iar măsurile impuse de Consiliul Concurenţei contravin, în mod flagrant, legislaţiei aplicabile contractelor de salubrizare în care subscrisa este parte.

3. Apărările formulate de pârât

Prin întâmpinare, pârâtul Consiliul Concurenţei a invocat excepţia lipsei interesului reclamantei în formularea acţiunii, deoarece prin decizia atacata s-a constatat încălcarea art. 9 din Legea nr. 21/1996 de către autorităţile administraţiei publice şi nu de către agenţii economici, pe fond solicitând respingerea acţiunii.

4. Hotărârea instanţei de fond

Prin Sentinţa nr. 4462 din 10 noiembrie 2010, Curtea de Apel Bucureşti a admis excepţia lipsei interesului reclamantei şi respins acţiunea de reclamanta SC R.E.S.B. SA în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei.

5. Motivele de fapt şi de drept care au format convingerea instanţei

Pentru a pronunţa această sentinţă, instanţa de fond a reţinut în esenţă, că prin decizia a cărei anulare se solicită, Consiliul Concurenţei a dispus o serie de masuri de restabilire a mediului concurenţial pentru fiecare dintre cele şase sectoare ale Municipiului Bucureşti în cazul în care se optează pentru delegarea gestiunii serviciului public de salubrizare, nici una din măsurile dispuse nestabilind obligaţii în sarcina unor agenţi economici, cum este şi reclamanta.

Prin urmare, prima instanţă a constatat că interesul reclamantei în ceea ce priveşte anularea Deciziei nr. 58/2009, nu este personal şi direct, întrucât deşi reclamanta are un contract sau mai multe în derulare, acest aspect nu formează obiectul judecăţii cauzei, iar decizia atacată nu o priveşte direct pe reclamantă. S-a mai arătat în considerentele sentinţei atacate că reclamanta nu a făcut dovada nici unei măsuri care să fi fost pusă în practică de către autorităţile publice locale de natură a o vătăma, iar simpla ipoteza că ar putea fi vătămată de o eventuală măsură luată de aceste autorităţi în executarea deciziei contestate, nu este suficientă.

6. Recursul formulat de reclamanta SC R.E.S.B. SA *împotriva Sentinţei nr. 4462 din 10 noiembrie 2010 a Curţii de Apel Bucureşti*

Motivele de recurs sunt întemeiate pe dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

Recurenta invocă încălcarea prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 modificată şi completată, întrucât măsurile dispuse prin decizia Consiliului Concurenţei o afectează în mod direct. Prin reţinerea în decizia atacată că mediul concurenţial de pe piaţa serviciului de salubrizare a fost afectat prin încheierea contractelor cu societatea recurentă şi împrejurarea că autorităţile locale, implicit Municipiul Bucureşti, urmează să nesocotească aceste contracte şi să organizeze imediat proceduri de licitaţie publică, dovedeşte încălcarea drepturilor şi intereselor legitime ale societăţii. Dacă decizia contestată se pune în executare prin luarea măsurilor constând în organizarea procedurilor de licitaţie publică în vederea delegării con-

tractelor de salubrizare aflate în desfăşurare, implicit raporturile juridice contractuale existente se desfiinţează.

Analiza legitimităţii interesului reclamantei-recurente de a susţine nelegalitatea organizării unor licitaţii publice priveşte fondul cauzei şi nu poate motiva admiterea excepţiei lipsei de interes.

7. Concluziile scrise depuse de intimatul-pârât Consiliul Concurenţei la recursul formulat de reclamanta SC R.E.S.B. SA.

Intimatul susţine respingerea recursului ca nefondat, deoarece în mod corect a reţinut instanţa de fond că din măsurile dispuse niciuna nu stabileşte o obligaţie în sarcina unor agenţi economici aşa cum este şi reclamanta. Pe cale de consecinţă, arată intimatul, nu au fost încălcate prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ, nefiind dovedit dreptul recunoscut de lege sau interesul vătămat. Mai mult, se arată că recurenta din prezenta cauză a formulat cerere de intervenţie în interesul C.G.M.B. într-un alt litigiu, acţiunea introductivă aparţinând Consiliului Concurenţei şi are ca obiect obligarea autorităţilor administraţiei publice locale la respectarea dispoziţiilor Legii nr. 21/1996 prin încetarea contractelor de salubrizare existente şi organizarea de licitaţii.

II. Considerentele Înaltei Curţi – instanţă competentă să soluţioneze calea de atac exercitată

1. Recursul este fondat

1.1. Judecătorul fondului a soluţionat litigiul din perspectiva condiţiilor generale ale exerciţiului acţiunii civile şi anume, interesul. Interesul, se arată în doctrină, trebuie să îndeplinească următoarele cerinţe: să fie legitim, juridic, să fie născut şi actual, personal şi direct.

1.2. Prin sentinţa recurată s-a arătat că decizia atacată nu o priveşte direct pe reclamantă, astfel încât interesul nu este direct şi personal. S-a mai arătat că interesul nu este născut şi actual, deoarece anularea deciziei nici nu o vatămă şi nici nu îi poate aduce vreun beneficiu reclamantei. De asemenea, nu s-a făcut dovada unei măsuri care să fi fost pusă în practică de autorităţile publice locale de natură a o vătăma pe reclamantă, iar simpla ipoteză că ar putea fi vătămată de o eventuală măsură luată de aceste autorităţi în executarea deciziei contestate nu este suficientă pentru a se considera că interesul reclamantei în promovarea acţiunii este unul actual.

1.3. Instanţa de fond nu a analizat cererea reclamantei ca o acţiune întemeiată pe dispoziţiile Legii nr. 554/2004, modificată şi completată.

În materia contenciosului administrativ, pentru exercitarea acţiunii trebuie dovedit dreptul sau interesul legitim pretins a fi vătămat. Or, reclamanta a invocat dreptul său decurgând din contractele de prestări de servicii încheiate cu autorităţile publice locale, contracte ce au făcut obiectul analizei Deciziei nr. 58/2009 a Consiliului Concurenţei şi prin care s-a dispus obligativitatea organizării unei licitaţii publice în vederea delegării gestiunii serviciului public. În cazul în care organele administraţiei publice locale nu se conformează deciziei, Consiliul Concurenţei urmează să se adreseze Curţii de Apel Bucureşti, în temeiul art. 9 alin. (3) din Legea nr. 21/1996, republicată. Este cert că actul administrativ atacat, deşi nu se adresează în mod direct recurentei-reclamante, conţine prevederi obligatorii, supuse sancţiunii pentru neexecutare, ce se răsfrâng asupra drepturilor sale, conform art. 1 din Legea nr. 554/2004, modificată şi completată.

1.4. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 modificată şi completată, se poate adresa instanţei de contencios administrativ şi persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

constitui faptă de concurență neloială or, în cauză, se propune spre analiză sigla pârâtei, care este autorizată conform normelor legale în materia audiovizualului, nefiind supuse analizei instanței acte și fapte concrete care să încalce uzanțele cinstite în activitatea pârâtei. Văzând că reclamanta nu a făcut dovada actelor și faptelor pârâtei care să creeze concurența „parazitară” și prejudicierea reclamantei în activitatea sa, instanța a respins acțiunea ca nefondată.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs, în termen legal, reclamanta SC D. SA – B.

La termenul din data de 27.05.2010, instanța, având în vedere dispozițiile art. 282, 282^1 C. proc. civ., a recalificat în apel calea de atac promovată în cauză. În motivarea apelului, reclamanta a criticat hotărârea primei instanțe, având în vedere că pârâta utilizează marca 1TV B pe postul său de televiziune și spoturi publicitare, activitate incriminată de dispozițiile art. 83 alin. (1) lit. a), b) din Legea nr. 84/1998, de art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 11/1991 și reglementată ca act de concurență neloială de dispozițiile art. 86 din Legea nr. 84/1998.

Examinând apelul promovat pentru motivele arătate, instanța a apreciat ca fiind fondat pentru considerentele ce se vor arăta în continuare:

Acțiunea promovată de reclamantă a fost determinată de folosirea de către pârâtă pe piața audiovizuală a județului B a mărcii 1TV B. care, în opinia reclamantei, este de natură a crea confuzie în cadrul publicului consumator datorită similarității și identității vizuale cu marca TV B., deținută de către reclamantă pentru postul său de televiziune, constituind o acțiune de concurență neloială.

Noțiunea de concurență neloială a fost definită de dispozițiile art. 2 din Legea nr. 11/1991 ca fiind orice act sau fapt contrar uzanțelor cinstite în activitatea industrială, de comercializare a produselor, (...) de efectuare a prestărilor de servicii. Relevanță, sub aspectul concretizării activității de concurență neloială, prezintă modul în care elementele de identitate ori de similaritate se reflectă și produc efecte semnificative asupra destinatarului produsului vizat de respectiva activitate. Din această perspectivă, instanța a constatat că elementele de identitate dintre cele două mărci folosite de către părțile cauzei, TV B., sunt semnificative și covârșitoare sub aspectul relevanței în conținutul mărcii, prin raportare la elementele de diferențiere care ar putea evita o eventuală confuzie, în opinia pârâtei, care folosește sigla 1TV B pentru postul său de televiziune. Consecința imediată a cvasiinexistenței unei diferențe dintre cele două mărci constă în crearea falsei reprezentări a destinatarului produsului a unui singur produs, care determină prejudicii evidente comerciantului care a lansat primul pe piață produsul cu marca arătată, ținând seama și de nivelul minim de specializare a publicului căruia se adresează, public constând din locuitorii județului B, cu o structură eterogenă, raportat la nivelul de instrucție, educație și mediul din care provine. În aceste context, prezintă importanță și împrejurarea că reclamanta folosește această marcă anterior pârâtei – din anul 1999 – prejudiciile produse de către activitatea pârâtei vizând nivelul cifrei de afaceri, al beneficiarilor produsului său. Faptul că prin certificatul de înregistrare a mărcii nr. 80865 eliberat de O.S.I.M. este prevăzut că titularul mărcii – reclamanta din prezenta cauză – nu are drept exclusiv asupra cuvintelor TV B. nu echivalează cu recunoașterea dreptului pârâtei de a folosi aceste cuvinte în combinații de natură a crea confuzie asupra produsului și originii acestuia prin raportare la postul de televiziune al reclamantei. În consecință, elementele de similaritate până la identitate dintre mărcile folosite de către cei doi comercianți constituie criteriu pentru caracterizarea activității de concurență neloială desfășurate de către pârâtă.

Având în vedere că actul de concurență neloială este incriminat atât sub aspect penal prin dispozițiile art. 83 alin. (1), lit. a), b), art. 86 din Legea nr. 84/1998 cu modificările în vigoare până la data formulării acțiunii, cât și civil, contravențional ori penal de Legea nr. 11/1991

Aşadar, nu este obligatoriu ca decizia atacată să o privească direct pe recurenta-reclamantă pentru ca interesul să fie direct şi personal, cum în mod greşit a apreciat instanţa de fond. În continuare, analiza interesului născut şi actual în materia contenciosului administrativ se subsumează dovedirii dreptului pretins a fi vătămat, care în speţă există, prin încheierea unor contracte de prestări servicii anterioare emiterii deciziei atacate. Dovada unei măsuri luate în urma emiterii deciziei nu este necesar a fi făcută, fiind suficientă doar dovedirea aptitudinii actului administrativ atacat de a naşte, modifica sau stinge raporturi juridice, conform definiţiei actului administrativ, dată de dispoziţiile art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, modificată şi completată.

În realitate, aceste efecte s-au produs deja prin soluţia dată în Dosarul nr. 6228/2/2010 aflat pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia contencios administrativ şi fiscal (filele 23-24, dosar recurs).

1.5. Formularea unei cereri de intervenţie accesorie într-un alt dosar nu o poate priva pe reclamantă de formularea unei acţiuni întemeiată pe dispoziţiile art. 1 din Legea contenciosului administrativ.

1.6. În concluzie, soluţionarea procesului de către prima instanţă prin admiterea excepţiei lipsei de interes este contrară prevederilor art. 1 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 554/2004, modificată şi completată, iar legitimitatea susţinerii de către recurentă a nelegalităţii organizării unor licitaţii se poate analiza numai odată cu fondul cauzei.

2. În drept, în temeiul art. 312 alin. (1) teza I C. proc. civ. şi alin. (3) C. proc. civ., coroborate cu art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 cu modificările şi completările ulterioare, urmează a se admite recursul, a se casa sentinţa recurată, cu consecinţa trimiterii cauzei spre rejudecare aceleiaşi instanţe.

Secţiunea a 6-a. Excepţii de nelegalitate a unor acte normative ale Consiliului Concurenţei

47. Excepţie de nelegalitate a dispoziţiilor din Instrucţiunile privind sancţionarea sancţiunilor. Excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004

Legea nr. 554/2004, art. 4 alin. (1)
Legea nr. 47/1992, art. 29 alin. (1)

Posibilitatea invocării dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 şi în privinţa actelor administrative cu caracter normativ reprezintă o problemă de interpretare pe care de altfel practica judiciară a şi soluţionat-o şi nicidecum o chestiune de constituţionalitate.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 2618 din 15 mai 2009, nepublicată

***Notă.** A se vedea şi decizia nr. 5169 din 3 noiembrie 2011 a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie – Secţia contencios administrativ şi fiscal.*

Prin acţiunea formulată la 20 iunie 2005, reclamanta A.A.O.P.F.R. a chemat în judecată Consiliul Concurenţei solicitând anularea deciziei nr. 95/26 mai 2005 prin care a fost sancţionată contravenţional cu amendă de 72.955.800.000 lei pentru încălcarea dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. a din Legea nr. 21/1996.

În cadrul acestei acţiuni şi în temeiul dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, reclamanta a invocat excepţia de nelegalitate a dispoziţiilor pct. V lit. c alin. (2) din Instrucţiunile privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute de art. 56 din Legea n. 21/1996, precum şi excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, aceasta din urmă motivată de faptul că textul nu permite invocarea excepţiei de nelegalitate şi în privinţa actelor administrative cu caracter normativ.

Prin încheierea din 11 februarie 2009 Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, a respins cererea de sesizare a Curţii Constituţionale apreciind că nu sunt îndeplinite cumulativ dispoziţiile art. 29 alin. 1, 2 şi 3 din Legea nr. 47/1992 în sensul că posibilitatea invocării excepţiei de nelegalitate cu privire la actele administrative unilaterale cu caracter normativ constituie în fapt o problemă de interpretare a legii şi nicidecum de neconstituţionalitate, aspect care nu are legătură cu fondul litigiului.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs reclamanta A.A.O.P.F.R. susţinând în esenţă că în raportul juridic dedus judecăţii invocarea excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 are legătură cu fondul cauzei, această dispoziţie constituind chiar temeiul excepţiei de nelegalitate.

Recursul nu este fondat.

În conformitate cu dispoziţiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale, „aceasta decide asupra excepţiilor ridicate în faţa instanţelor judecătoreşti sau de arbitraj comercial, privind neconstituţionalitatea unor legi, sau ordonanţe ori a unei dispoziţii dintr-o lege sau ordonanţă în vigoare, care are legătură cu soluţionarea cauzei".

Invocând neconstituţionalitatea dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 reclamanta recurentă nu numai că nu indică dispoziţiile constituţionale pe care textul menţionat le încalcă dar o şi motivează ca o soluţie pentru a preîntâmpina respingerea excepţiei de nelegalitate ca inadmisibilă – având în vedere că aceasta priveşte un act administrativ cu caracter normativ. Or, după cum corect a reţinut instanţa de fond, admisibilitatea invocării dispoziţiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 şi în privinţa actelor administrative cu caracter normativ reprezintă o problemă de interpretare pe care de altfel practica judiciară a şi soluţionat-o şi nicidecum o problemă de constituţionalitate şi cu atât mai puţin admisibilă faţă de faptul că nu are legătură cu fondul cauzei.

48. Excepţia de nelegalitate a unor dispoziţii din Regulamentul privind stabilirea şi perceperea tarifelor pentru procedurile şi serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 din Regulamentul pentru autorizarea concentrărilor economice

Constituţia României, art. 1 alin. (5)
Legea nr. 554 /2004, art. 4
Legea nr. 24/2000, art. 4 alin. (3)
Legea nr. 21/1996 art. 32 alin. (1)-(3), 27 alin. (2) lit. f)

Procedura specială prevăzută de art. 4 din Legea nr. 554/2004 dă instanţelor de contencios administrativ competenţa de a examina concordanţa actului administrativ dedus judecăţii cu actele normative cu forţă superioară, în temeiul şi în executarea cărora a fost emis, tocmai în aplicarea principiului ierarhiei şi forţei juridice a actelor normative, consacrat de art. 1 alin. 5 din Constituţie şi art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Acest principiu nu a

fost încălcat în speță deoarece Legea nr. 21/1996 reprezintă legislația cadru/primară iar regulamentele/instrucțiunile de aplicare reprezintă legislația secundară, absolut necesară contextului complex și multitudinii de raporturi juridice din domeniul respectiv.

I.C.C.J., S. cont. adm. și fisc., decizia nr. 3444 din 28 iunie 2010, nepublicată

***Notă.** A se vedea și Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 5870/2010.*

Prin sentința civilă nr. 3210 din 13 octombrie 2009, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a admis în parte excepția de nelegalitate invocată de reclamanta SC D. SA, a constatat nelegalitatea dispozițiilor art. 6 și 7 din Regulamentul privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 și dispozițiilor art. 133, 134 și 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, a luat act de renunțarea reclamantei la judecată cu privire la excepția de nelegalitate a dispozițiilor articolelor 135, 136, 137 alin. 1, 3, 4 din cel de-al doilea Regulament, a admis acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței și a anulat Decizia nr. 49/16.11.2007 a Consiliului Concurenței și procesul-verbal nr. AG 1265/16.11.2007 ce a stat la baza emiterii deciziei, exonerând reclamanta de plata amenzii în cuantum de 151.557,956 lei.

Pentru a pronunța această sentință, instanța de fond a reținut, în esență următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată, reclamanta SC D. SA a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, anularea Deciziei nr. 49/16.11.2007 emisă de pârât și exonerarea sa de la plata amenzii ce i-a fost aplicată prin această decizie. Instanța de fond a mai reținut că reclamanta, prin completarea adusă la acțiunea formulată, a invocat excepția nelegalității dispozițiilor articolelor 6, 7 din Regulamentul din 26.03.2004 pentru stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea nr. 21/1996 și a dispozițiilor art. 133, 134, 135, 136, 137 alin. (1) și (2), 189 din Regulamentul din 29.03.2004 privind autorizarea concentrărilor economice, solicitând și anularea procesului-verbal nr. AG 1265/16.11.2007 ce a stat la baza Deciziei nr. 49/2007. S-a mai arătat în considerentele sentinței atacate că reclamanta a formulat la termenul din 14.10.2008 cerere precizatoare prin care a arătat că invocă nelegalitatea dispozițiile articolelor 6, 7 din Regulamentul din 26.03.2004 și a dispozițiilor articolelor 133, 134, 189 din Regulamentul din 29.03.2004, solicitând totodată să se ia act de renunțarea la judecată cu privire la capătul de cerere ce vizează nelegalitatea dispozițiilor articolelor 135, 136, 137 alin. (1), (3), (4) din Regulamentul din 29.03.2004.

Instanța învestită cu soluționarea fondului a reținut că, printr-o nouă cerere precizatoare formulată la termenul din 05.11.2009, reclamanta a invocat neconstituționalitatea dispozițiilor articolelor 28 alin. (2) din Legea nr. 21/1996 în raport de dispozițiile art. 16 alin. (1), 20, 148, art. 21, 24, 52, 53, 126 alin. (1) din Constituția României. Prin Decizia nr. 1037/09.07.2009, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate invocată de SC D. SA și a constatat că prevederile art. 28 alin. (2) din Legea nr. 21/1996 sunt neconstituționale. În consecință, cu privire la dispozițiile articolelor supuse controlului de legalitate pe calea excepției de nelegalitate invocată de reclamantă, prima instanța a apreciat că aceste prevederi încalcă atât principiul ierarhiei și forței juridice a actelor normative cât și principiul liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituția României și art. 6 din Convenția europeană cu privire la drepturile omului, prin introducerea unor condiții suplimentare față de prevederile legii și prin impunerea unui formalism excesiv, respectiv, condiționarea înregistrării notificării de plata tarifului nou introdus și obligativitatea transmiterii notificării în

3 exemplare în original. S-a mai arătat în considerentele sentinței atacate că interzicerea transmiterii notificării prin fax reprezintă o condiție restrictivă față de cele impuse instituției, respectiv Consiliului Concurenței, care potrivit art. 188 din Regulamentul din 29.03.2004, poate folosi transmisia prin fax.

Stabilind nelegalitatea prevederilor din cele două Regulamente ale Consiliului Concurenței, instanța a apreciat că reclamanta a îndeplinit cerința impusă de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 21/1996, depunând notificarea în termen de 30 de zile de la achiziționarea pachetului majoritar de acțiuni emise de SC C. SA B.

În considerarea faptului că documentul transmis către Consiliul Concurenței conținea majoritatea informațiilor relevante referitoare la această operațiune și că acestea pot fi completate ulterior, apreciind și că este de un formalism excesiv condiționarea înregistrării valabile a notificării în contextul art. 188 al Regulamentului de aprobare a concentrărilor economice, instanța a apreciat că nu este vorba de o omisiune a notificării concentrării economice și a făcut aplicația art. 1-18 din Legea nr. 554/2004 anulând actele contestate de societatea reclamantă.

În termen legal, împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâtul Consiliul Concurenței. Prin cererea de recurs, au fost aduse critici subsumate motivului de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., invocându-se și dispozițiile art. 304[1] C. proc. civ., aceste critici vizând atât soluția dată excepției de nelegalitate invocate de intimata-reclamantă SC D. SA cât și cea dată fondului acțiunii în anulare formulată de aceasta.

Astfel, referitor la excepția de nelegalitate, au fost punctate următoarele:

- În considerarea legăturii directe între prevederile *art. 6 și 7 din Regulamentul privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea Concurenței nr. 21/1996 și regulamentele emise în aplicarea acesteia și pct. 134 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice*, recurentul a subliniat că instanța de fond a reținut, în mod greșit că a fost încălcat principiul ierarhiei actelor normative, fără a observa că prevederile a căror legalitate este contestată reprezintă o prerogativă acordată de legiuitor Consiliului Concurenței, prin art. 27 alin. (1) și (2) lit. f) din Legea nr. 21/1996 republicată, anume aceea de a adopta reglementări privind tarifele care trebuie plătite de agenții economici în cadrul procedurilor derulate în fața autorității de concurență. Așadar, este apreciată ca greșită concluzia primei instanțe că prin cele două articole din Regulamentul amintit mai sus se introduce în plus un tarif.

Condiționarea valabilității înregistrării notificării de atașarea dovezii de plată a tarifului este absolut necesară, de asemenea din perspectiva art. 27 alin. (1) și (2) lit. f) din Legea concurenței, numai după îndeplinirea acestei condiții de formă, procedurală, Consiliul Concurenței putând analiza pe fond informațiile furnizate și, în fond, concentrarea economică; neîndeplinirea acestei condiții face distincție între „notificare" și cerere/petiție adresate autorității de concurență și de aceea precizarea judecătorului de fond că dispozițiile în discuție încalcă și principiul constituțional al liberului acces la justiție prevăzut de art. 21 din Constituție și art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului nu se justifică.

- Eroarea de interpretare a primei instanțe s-a extins și asupra alin. (2) din art. 6 din Regulamentul publicat în Monitorul Oficial Partea I, nr. 288/1 aprilie 2004, text care nu îndeplinește cerințele legăturii cu examinarea legalității Deciziei nr. 49/2007, căci conform acestui text „Accesul la documentație se acordă după plata tarifului la casierie. Eliberarea de copii sau extrase după documentație se face după plata tarifului la casieria Consiliului Concurenței".

- Din perspectiva Legii nr. 21/1996 și a Legii nr. 24/2000 apare ca nefundamentată juridic și concluzia că prevederile *art. 133 și 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice* exced dispozițiilor legale prevăzute de Legea nr. 21/1996, impun un formalism

excesiv şi condiţii mai restrictive decât cele impuse autorităţii care poate folosi transmisia prin telefax conform art. 188 din acelaşi Regulament.

Pentru aceleaşi raţiuni legate de raportul legislaţie primară – legislaţie secundară, recurentul a subliniat că nu sunt impuse condiţii noi faţă de cele prevăzute de lege, iar prin modul de reglementare a procedurii de notificare (în concret instituirea unui formular de notificare şi depunerea documentelor în original sau în copie certificată) s-a ţinut seama de faptul că analiza compatibilităţii unei concentrări economice cu un mediu concurenţial normal este subsumată atât interesului privat dar în mod evident interesului public, care poate fi satisfăcut doar prin instituirea şi a unei proceduri riguroase.

Obligaţia probării autenticităţii informaţiilor furnizate de agentul economic prin formularul de notificare reprezintă o garanţie pentru Consiliul Concurenţei, iar „pretinsele condiţii mai restrictive" nu pot fi reţinute câtă vreme actele administrative se bucură de prezumţia de legalitate inclusiv prin atestarea provenienţei respectivelor acte în contextul în care acestea sunt transmise pe căi recunoscute legal (e-mail-ul oficial, respectiv securizat, fiind o garanţie că, corespondenţa s-a purtat chiar cu autoritatea de concurenţă).

- *Asupra fondului pricinii*, în opinia recurentului, în mod greşit s-a anulat actul administrativ individual ca o consecinţă imediată a constatării nelegalităţii prevederilor cuprinse în cele două Regulamente ale Consiliului Concurenţei.

De asemenea, greşit s-a acceptat asimilarea celor două adrese transmise de reclamantă (la 1 iunie şi respectiv 7 iunie 2007) unui formular de notificare, fiind ignorate dispoziţiile cuprinse în pct. 125-128 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, astfel că nu se poate analiza compatibilitatea concentrării economice cu un mediu concurenţial normal.

Instanţa a făcut o confuzie între noţiunea de notificare incompletă cu cea de încercare de notificare, nu a observat că documentaţia depusă de societatea reclamantă este sumară şi nu se constituie într-o notificare realizată conform art. 15 din Legea concurenţei, şi nu în ultimul rând că notificarea operaţiunii de concentrare economică realizată de SC D. SA prin dobândirea controlului unic asupra SC C. SA a fost transmisă la 27 iulie 2007, cu o întârziere de 49 de zile, deşi actul prin care s-a dobândit controlul a fost semnat la 9 mai 2007.

Prin întâmpinare, intimata SC D. SA a reiterat apărările expuse şi în faţa instanţei de fond, atât în ceea ce priveşte excepţia de nelegalitate invocată în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, cât şi în privinţa fondului litigiului ce se referă la decizia nr. 49/2009 pe care o consideră emisă de către Consiliul Concurenţei cu „exces de putere", solicitând menţinerea sentinţei recurate pe care o consideră temeinică şi legală.

Examinând cauza, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie reţine ca fiind întemeiate criticile recurentului care vizează excepţia de nelegalitate invocată de intimata-reclamată SC D. SA şi care se circumscriu motivului de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

- Asupra excepţiei de nelegalitate, Înalta Curte constată că:

Conform completării şi precizării din 14 octombrie 2008 a acţiunii formulate de reclamanta SC D. SA, aceasta a solicitat ca pe calea excepţiei reglementate de art. 4 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ să se constate nelegalitatea următoarelor prevederi:

- art. 6 şi art. 7 din Regulamentul privind stabilirea şi perceperea tarifelor pentru procedurile şi serviciile prevăzute de Legea concurenţei nr. 21/1996 şi regulamentele emise în aplicarea acesteia, publicat în Monitorul Oficial nr. 288/2004;
- art. 133, 134 şi 139 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice, publicat în Monitorul Oficial nr. 280/2004.

În evaluarea nelegalităţii acestor prevederi instanţa de fond s-a raportat la elementele ce au fost prezentate în sinteză în considerentele deciziei de faţă, punând accent pe încălcarea

principiului ierarhiei şi forţei juridice a actelor normative şi a liberului acces la justiţie, pe introducerea prin respectivele norme din Regulamentul în discuţie a unor condiţii suplimentare, chiar restrictive în comparaţie cu cele impuse Consiliului Concurenţei şi pe un formalism excesiv impus de această autoritate.

Înalta Curte nu va împărtăşi abordarea instanţei fondului, apreciind-o eronată.

Procedura specială instituită prin art. 4 din Legea nr. 554/2004 dă instanţei de contencios administrativ competenţa de a examina concordanţa actului administrativ dedus judecăţii – în speţă articolele precizate mai sus din Regulamentele Consiliului Concurenţei publicate în Monitoarele Oficiale nr. 288/2004 şi nr. 280/2004 – cu actele normative cu forţă juridică superioară, în temeiul şi în executarea cărora acesta a fost emis, în cauză, Legea concurenţei nr. 21/1996 republicată şi modificată –, tocmai în aplicarea principiului ierarhiei şi forţei juridice a actelor normative consacrat de art. 1alin. (5) din Constituţia României şi art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Or, în pricina de faţă, nu s-a demonstrat că principiul amintit a fost nesocotit prin cele două Regulamente, Legea nr. 21/1996 reprezentând legislaţia cadru/primară, iar regulamentele/instrucţiunile (ş.a.) adoptate de autoritatea administrativă în domeniul concurenţei constituindu-se într-o legislaţie secundară absolut necesară în contextul complexităţii şi multitudinii de raporturi juridice care se pot naşte în acest domeniu.

În concret, prerogativa de a stabili prevederi de natura celor ce au fost contestate este fixată prin *dispoziţiile art. 27 alin. (1) şi (2) lit. f) din Legea concurenţei republicată* potrivit cărora: „*Consiliul Concurenţei adoptă regulamente şi instrucţiuni, emite ordine, ia decizii şi formulează avize, face recomandări în aplicarea prevederilor prezentei legi* [art. 27 alin. (1)]; „*Consiliul Concurenţei adoptă regulamente, în special cele care privesc* [art. 27 alin. (2)] *tarifele pentru notificări [...]*" [lit. f)].

Concluziile legate de introducerea unor condiţii suplimentare, care ar adăuga la lege în optica instanţei de fond, nu pot fi acceptate. În concret, Regulamentul privind stabilirea şi perceperea tarifelor pentru procedurile şi serviciile prevăzute de Legea concurenţei nr. 21/1996 şi regulamentele emise în aplicarea acesteia (aprobat prin Ordinul nr. 61/26 martie 2004 al Preşedintelui Consiliului Concurenţei şi publicat în Monitorul Oficial partea I, nr. 288/1 aprilie 2004) stabileşte prin prevederile contestate că: „*Art. 6- (1) Notificarea operatorilor de concentrare economică [...] vor fi înregistrate numai după ce se prezintă dovada achitării tarifelor. (2) Accesul la documentaţie se acordă după plata tarifului la casierie. Eliberarea de copii sau extrase după documentaţie se face după plata tarifului la casieria Consiliului Concurenţei. Art. 7. Notificarea concentrărilor economice [...] precum şi cererile la care nu sunt anexate dovezile de achitare a tarifelor, nu se consideră depuse la Consiliul Concurenţei*". Acest regulament specifică în art. 1 că „tarifele reprezintă contravaloarea unor servicii prestate de Consiliul Concurenţei pentru agenţii economici sau pentru persoanele fizice interesate". În mod logic, faţă de obiectul acţiunii, critica referitoare la dezlegarea dată dispoziţiilor mai înainte citate a fost abordată de recurent şi prin referire la art. 134 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice potrivit căruia „*Odată cu înaintarea notificării, părţile vor face dovada plăţii tarifului de notificare*". Trebuie observat că alin. (2) din art. 6 al celui dintâi Regulament şi care priveşte o procedură distinctă de cea a notificării a fost în mod eronat analizat şi calificat ca nelegal, în cazul acesta nefiind îndeplinită condiţia cerută de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, anume ca de examinarea legalităţii Deciziei nr. 49/2007 a Consiliului Concurenţei să depindă constatarea legalităţii/nelegalităţii dispoziţiilor din regulamentele incidente.

Revenind însă la substanţa problemei, anume aceea dacă stabilirea unor tarife prin textele citate este în concordanţă cu Legea nr. 21/1996, Înalta Curte a arătat că dispoziţiile art. 27 alin. (1) şi (2) lit. f) demonstrează că nu au suport susţinerile societăţii reclamante şi concluziile instanţei pe acest aspect.

Nu poate fi primită nici argumentarea judecătorului fondului prin trimitere la art. 32 din Legea nr. 21/1996, considerându-se astfel că prin art. 6 şi 7 din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 61/26 martie 2004 şi prin art. 134 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice se introduce un tarif în plus cu actualizarea periodică şi se condiţionează, în afara legii, valabilitatea înregistrării notificării de ataşarea dovezii de plată a tarifului, ceea ce excede dispoziţiilor legale în aplicarea cărora au fost emise.

Taxa de autorizare a concentrărilor economice stabilită prin art. 32 alin. (1)-(3) din Legea nr. 21/1996 se confundă în mod nepermis cu tariful pentru notificarea concentrărilor economice. Cel din urmă este instituit prin art. 27 alin. (2) lit. f) din Legea concurenţei, fără a se stabili un cuantum determinat, astfel că rolul determinării şi actualizării este îndeplinit prin regulamente, în acord cu legea cadru, şi nu în afara ei. Condiţionarea valabilităţii unei notificări de concentrare economică de completarea unui formular de notificare şi de prezentarea dovezii achitării tarifului legal prevăzut nu înseamnă nicidecum introducerea unor condiţii suplimentare, ci presupune îndeplinirea condiţiilor stabilite de legiuitor. „Formalismul excesiv" apreciat de către intimata-reclamantă a fi exercitat de autoritatea de concurenţă şi însuşit ca raţionament de instanţa fondului în soluţia pronunţată constituie o critică pertinentă, deoarece este evidentă voinţa legiuitorului de a face distincţia cuvenită între o simplă adresă şi o notificare a unei operaţiuni de concentrare economică, cu atât mai mult cu cât rolul autorităţii de concurenţă este acela de a obţine informaţii complexe pentru a putea analiza compatibilitatea unei concentrări economice cu un mediu concurenţial normal, iar acesta analiză este subsumată prin lege atât interesului public cât şi celui privat.

Interesul public – concept de bază al activităţii autorităţii de concurenţă – nu poate fi îndeplinit/apărat decât prin instituirea unei proceduri viguroase, sens în care sunt şi normele cuprinse la *pct. 133 şi 189 din Regulamentul privind autorizarea concentrărilor economice* (aprobat prin Ordinul nr. 63/29 martie 2004 şi publicat în Monitorul Oficial Partea I nr. 280/31 martie 2004), potrivit cărora: Pct. 133: „*Notificarea va fi înaintată Consiliului Concurenţei în 3(trei) exemplare: 2 exemplare în scris şi unul în format electronic. Documentele anexate la formular, vor fi prezentate în original şi/sau copii, copiile fiind certificate pentru conformitate, de către părţile care notifică*". Pct. 189: „*Prevederile pct. 188 lit. a) şi b) se aplică şi pentru transmiterea, la Consiliul Concurenţei, a documentelor, de către părţile notificatoare, de către alte părţi implicate sau de către terţi, alt informaţii putând fi transmise şi prin căile menţionate la lit. c), d) sau e)*. Pct. 188 din acelaşi Regulament priveşte căile pe care Consiliul Concurenţei transmite documente şi citaţii: *a) personal, contra semnătură de primire (număr de înregistrare); b) scrisoare recomandată;* c) telefax; d) telex; e) poştă electronică, cu confirmare de primire. Prin dispoziţiile citate mai sus a căror nelegalitate a fost apreciată de prima instanţă, se aplică principiile specifice dreptului public şi se instituie o procedură *ad probationem* la depunerea documentelor. Depunerea documentelor anexate în original sau în copii certificate, pentru conformitate, este necesară pe de o parte pentru că informaţiile transmise prin intermediul notificării prezintă o importanţă deosebită, iar pe de altă parte pentru ca autoritatea în domeniu să aibă certitudinea veridicităţii acelor acte şi a provenienţei lor. Procedura despre care s-a făcut vorbire nu implică, cum greşit s-a apreciat, „condiţii mai restrictive", iar pretinsele diferenţe în ce priveşte mijloacele de transmitere a documentelor se explică prin aceea că spre deosebire de actele administrative care se bucură de prezumţia

de legalitate şi veridicitate, actele depuse de părţile interesate trebuie să prezinte o garanţie în privinţa autenticităţii.

În tot acest context, jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului – privind accesibilitatea şi previzibilitatea legii (Cauza Rotaru contra României) menţionarea ei în considerentele sentinţei deşi exactă, apare ca neconcludentă atâta vreme cât atât legislaţia primară (Legea nr. 21/1996) cât şi cea secundară (adoptată în anul 2004) în materia dedusă judecăţii sunt publicate în Monitorul Oficial al României.

Pentru toate cele arătate, excepţia de nelegalitate invocată de SC D. SA este neîntemeiată şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie o va respinge în consecinţă.

- Asupra fondului pricinii, Înalta Curte constată că dezlegarea dată litigiului ce vizează anularea Deciziei nr. 49/16 noiembrie 2007 a Consiliului Concurenţei şi a procesului-verbal din aceeaşi dată, ce a stat la baza emiterii celui dintâi act administrativ, este cea care rezultă din perspectiva admiterii excepţiei de nelegalitate, prima instanţă neprocedând şi la analiza celorlalte apărări prin care reclamanta înţelege să răstoarne prezumţia de legalitate a actului administrativ în discuţie şi la analiza aspectelor evidenţiate de partea pârâtă prin întâmpinarea depusă la dosar. Această abordare este, în condiţiile neprimirii excepţiei de nelegalitate, echivalentă cu o necercetare a fondului cauzei în accepţiunea art. 312 alin. (5) C. proc. civ. De aceea, Înalta Curte va face aplicaţia art. 312 alin. (3) ultima teză, şi va admite recursul cu următoarele consecinţe: respingerea excepţiei de nelegalitate şi casarea cu trimitere spre rejudecare a fondului cauzei aceleiaşi instanţe.

Casarea cu trimitere se impune şi pentru a nu priva părţile de un grad de jurisdicţie.

Instanţa de rejudecare va aprecia asupra incidenţei art. 1 şi art. 18 din Legea nr. 554/2004 după ce va proceda la examinarea elementelor de nelegalitate şi de nulitate a actului administrativ contestat invocate de reclamantă (conform completării acţiunii) din perspectiva normelor legale incidente în materia dedusă judecăţii.

Secţiunea a 7-a. Suspendarea aplicării deciziilor Consiliului Concurenţei

49. Suspendarea executării deciziei autorităţii concurenţiale până la anularea actului administrativ. Lipsa „cazului bine justificat"

Legea nr. 554/2004, art. 2 alin. (1) lit. t) şi ş), art. 14, art. 15

Actele administrative fiscale se bucură de prezumţia de legalitate, fiind executorii din oficiu, iar suspendarea executării este o măsură de excepţie, care nu se poate dispune decât dacă sunt întrunite cumulativ condiţiile prevăzute de art. 14 din Legea nr. 554/2004. Pentru a se dispune măsura suspendării executării actului administrativ, nu este suficientă simpla afirmaţie a persoanei vătămate în sensul că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, în lipsa mijloacelor de probă din care să rezulte temeinicia susţinerilor referitoare la existenţa unui caz bine justificat şi la prevenirea unei pagube iminente. În speţă, prin raportare la probatoriul administrat în faţa primei instanţe, nu este întrunită condiţia cazului bine justificat, nefiind relevate elemente certe care să ducă la concluzia existenţei unei îndoieli puternice şi evidente asupra prezumţiei de legalitate a actului administrativ a cărui suspendare s-a solicitat. Cazul bine justificat nu poate fi argumentat, pe de altă parte, prin invocarea unor

aspecte ce ţin de legalitatea actului administrativ, întrucât acestea vizează fondul actului, care se analizează numai în cadrul acţiunii în anulare.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 1531 din 19 martie 2009, nepublicată

Notă. *A se vedea şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 4339/2009, decizia nr. 727/2011, decizia nr. 5870/2011, decizia nr. 3273/2010, decizia nr. 2164/2010, decizia nr. 1786/2011, decizia nr. 4954/2010, decizia nr. 4724/2010, decizia nr. 1422/2011, decizia nr. 754/2011, decizia nr. 468/2010, decizia nr. 5171/2010, decizia nr. 5240/2011, decizia nr. 5535/2011.*

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia contencios administrativ şi fiscal – reclamantul M.F.P. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei suspendarea efectelor Deciziei nr. 154 din 10.07.2006 până la pronunţarea instanţei de fond asupra anulării actului administrativ. În motivarea cererii, reclamantul a arătat că actul administrativ este nelegal, întrucât a dispus stoparea aplicării unor norme juridice aprobate prin lege printr-o măsură în contradicţie cu prevederile constituţionale, iar eliminarea dispoziţiilor legale prin care se pretinde că se instituie un tratament preferenţial pentru L.R. este o măsură luată cu depăşirea competenţelor date prin lege autorităţii pârâte. A mai arătat reclamantul că actul contestat obligă L.R. la suma de 50.643.198,78 lei cu consecinţa diminuării profitului acesteia dar şi cu consecinţe în plan social.

Compania Naţională L.R. SA a formulat cerere de intervenţie accesorie în interesul reclamantului, cerere care a fost admisă în principiu la data de 11.06.2008. La acelaşi termen de judecată, Consiliul Concurenţei a invocat excepţia puterii de lucru judecat. Prin sentinţa nr. 1886 din 18 iunie 2008, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins excepţia puterii de lucru judecat ca neîntemeiată, precum şi cererea de suspendare formulată de reclamantul M.F.P.

Referitor la excepţia puterii de lucru judecat invocată de pârâtul Consiliul Concurenţei, Curtea a apreciat că în cauză nu este îndeplinită condiţia triplei identităţi de obiect, cauză şi părţi, cerută de art. 1201 C. civ. S-a mai reţinut că excepţia puterii de lucru judecat invocată în raport de soluţia irevocabilă de respingere a cererii de suspendare pronunţată în dosarul nr. 7622/2/2006 este neîntemeiată, întrucât în acest dosar s-a solicitat suspendarea deciziei nr. 154 din 10.07.2000 iar în prezenta cauză este vorba de un alt act administrativ, respectiv decizia nr. 154 din 10 iulie 2006 a Consiliului Concurenţei.

Cu privire la cererea de suspendare, Curtea a reţinut următoarele:

Referitor la măsurile dispuse prin actul a cărui suspendare se solicită, respectiv organizarea şi exploatarea jocurilor P. şi V. de către C.N.L.R. SA prin acordarea de licenţă prin efectul legii, exceptarea de la perceperea şi virarea taxei de timbru social, exceptarea de la perceperea şi virarea taxelor, impozitelor şi contribuţiilor de orice fel aferente sumelor percepute pentru participarea la jocurile de noroc pentru care s-a ordonat stoparea acordării acestora de la data comunicării deciziei, nu se poate aprecia că există o aparenţă de nelegalitate pentru a se constata îndeplinirea condiţiei cazului bine justificat.

Cu privire la paguba iminentă, Curtea a constatat că, în speţă, nu există pericolul producerii unui prejudiciu material viitor, dar previzibil cu evidenţă sau după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcţionării autorităţii publice.

Împotriva sentinţei civile nr. 1886 din 18 iunie 2008 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – au declarat recurs în termen legal reclamantul M.F.P. şi intervenientul accesoriu C.N.L.R. SA prin care s-a solicitat admiterea căii de atac

şi modificarea în tot a hotărârii atacate în sensul admiterii cererii de suspendare a deciziei Consiliului Concurenţei nr. 154 din 10 iulie 2006. Recurentul M.F.P. a invocat motivele de recurs prevăzute de art. 304 punctele 5, 7 şi 9 C. proc. civ. şi a învederat, pe de o parte, că din considerentele sentinţei nu rezultă motivele de fapt şi de drept care au format convingerea instanţei, cum şi cele pentru care s-au înlăturat cererile părţilor, astfel cum dispun prevederile art. 261 alin. (1) punctul 1 C. proc. civ., şi, pe de altă parte, că aceste considerente sunt contradictorii, astfel că, în loc să analizeze îndeplinirea în cauză a condiţiei cu privire la cazul bine justificat, instanţa de fond s-a limitat numai să arate că această condiţie nu este îndeplinită, invocând ca şi argumente în susţinerea acestei concluzii aspecte străine de natura cauzei. S-a mai precizat de către reclamantul M.F.P. că nu rezultă din cuprinsul sentinţei recurate că instanţa de fond a analizat cele arătate în cererea de suspendare, cu privire la faptul că, prin emiterea actului administrativ a cărui suspendare se solicită, Consiliul Concurenţei şi-a depăşit competenţele date prin lege acestuia, prin faptul că nu a fost respectată procedura prevăzută de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, întrucât Consiliul Concurenţei, pe de o parte, s-a adresat în mod greşit Guvernului României pentru a dispune suspendarea actelor normative prin care s-a acordat ajutorul de stat, în loc să sesizeze Parlamentul României, iar, pe de altă parte, s-a adresat Ministerului Economiei şi Finanţelor (în prezent M.F.P.) pentru M.F.P., are calitatea de acţionar unic – a fost obligată la plata taxelor în cuantum de 50.643.187, 78 RON, adică peste 500 de miliarde de lei vechi, ceea ce reprezintă consecinţe deosebit de grave în plan social.

Recurenta C.N.L.R. S.A a invocat motivele de recurs prevăzute de art. 304 pct. 7 şi 9 C. proc. civ., şi a susţinut că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se sprijină. Astfel, în privinţa cazului bine justificat, s-a arătat că motivele avute în vedere la înlăturarea susţinerilor intervenientei accesorii referitoare la indiciile de nelegalitate ale deciziei Consiliului Concurenţei nu au fost menţionate, iar înlăturarea lor s-a realizat fără a se preciza considerentele pentru care acestea nu ar fi constituit o aparenţă de nelegalitate, iar în privinţa pagubei iminente s-a arătat că motivarea instanţei de fond este ambiguă, cuprinde constatări contradictorii şi este lacunară. Instanţa de fond, s-a învederat, nu s-a pronunţat pe motivele invocate în cererea de intervenţie referitoare la îndeplinirea condiţiilor cerute de lege pentru admiterea cererii de suspendare, iar în ceea ce priveşte motivele invocate de reclamantul M.F.P., instanţa a concluzionat foarte succint că acestea nu sunt îndeplinite, fără a arata şi motivele pentru care a îmbrăţişat această opinie juridică. A precizat recurenta, cât priveşte analiza motivelor de nelegalitate a deciziei Consiliului Concurenţei nr. 154 din 10 iulie 2006 în dovedirea cazului bine justificat şi a pagubei iminente, că sunt îndeplinite condiţiile existenţei unui caz bine justificat (prin prisma sferei de exclusivitate a C.N. L.R. SA, a măsurilor prevăzute în decizie în sarcina M.E.F., a caracterului de ajutor de stat al măsurii de sprijin financiar prin acordarea de licenţă prin efectul legii C.N.L.R. SA, a obiectivelor de interes public naţional finanţate de intervenientă); măsurile de sprijin financiar acordate C.N.L.R. SA, s-a mai precizat, nu îndeplinesc cumulativ două din cele patru condiţii cerute de lege pentru ca o măsură să fie considerată ajutor de stat, anume condiţiile referitoare la distorsionarea concurenţei şi la avantajul economic. Este îndeplinită, s-a evocat prin motivele de recurs, şi condiţia prevenirii unei pagube iminente, necesitatea luării măsurii de suspendare a deciziei Consiliului Concurentei rezultând din modalitatea în care este repartizat profitul C.N. L.R. SA, astfel încât în lipsa acestei măsuri, recuperarea sumelor reprezentând taxele de licenţa şi taxele de timbru social pentru jocurile P. si V. ar duce la o diminuare sporită a profitului companiei cu consecinţa reducerii fondurilor destinate realizării obiectivelor de interes public naţional, deja aprobate prin bugetele de venituri şi cheltuieli aprobate prin hotărâre de Guvern.

cu completările şi modificările ulterioare, instanţa a apreciat că prin activitatea desfăşurată pârâta şi-a încălcat obligaţia de a-şi exercita activitatea cu bună credinţă, cu respectarea intereselor consumatorilor şi a cerinţelor concurenţei neloiale. În consecinţă, Curtea de Apel B., Secţia comercială de contencios administrativ şi fiscal, prin decizia nr. 59 din 2 septembrie 2010, a admis apelul reclamantei SC D. SA – B.,a schimbat în tot sentinţa apelată, în sensul că a admis în parte acţiunea, a dispus încetarea de îndată a folosirii de către pârâtă a menţiunii TV B., retragerea de pe piaţă a tuturor inscripţiilor şi materialelor ce poartă denumirea TV B., fără acordul reclamantei, şi publicarea într-un ziar local a dispozitivului hotărârii judecătoreşti, a respins capătul de cerere privind plata daunelor ca nefondat.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs pârâta SC L SRL Suceava, indicând motivele de nelegalitate în susţinerea recursului, respectiv art. 304 pct. 9 şi 304^1 C. proc. civ., prin care a solicitat admiterea acestuia şi pe fondul cauzei respingerea acţiunii.

Prin criticile formulate, recurenta a susţinut că intimata reclamantă nu deţine exclusivitate pentru a utiliza cuvintele TV B., dovezile prezentate atestă faptul că reclamanta are înregistrarea la O.S.I.M. a siglei postului şi nu exclusivitate pe aceste două cuvinte. Sigla postului pârâtei este total diferită.

Înalta Curte, ca o chestiune prealabilă, a luat în examinare excepţia nulităţii recursului, în raport de dispoziţiile art. 302^1 lit. c) C. proc. civ. Apoi, analizând cererea formulată de către recurenta pârâtă şi transmisă la dosarul cauzei la data de 3 mai 2011, intitulată „dezvoltarea motivelor de recurs ”, constată că prin intermediul acesteia recurenta a invocat critici noi, care exced motivelor invocate iniţial prin cererea de recurs. În raport de aceste considerente, Înalta Curte apreciază că, întrucât motivele depuse la data de 3 mai 2011 au fost formulate cu depăşirea termenului prevăzut de art. 301 C. proc. civ., nu pot fi luate în considerare, urmând a fi aplicată sancţiunea tardivităţii formulării acestora.

Prima chestiune ce se impune a fi precizată este cea referitoare la obligaţia prevăzută în sarcina părţii care exercită această cale de atac de a respecta dispoziţiile art. 302^1 lit. c) şi art. 304 C. proc. civ. Exigenţele impuse prin cele două articole au în vedere faptul că recursul, în concepţia actuală, este cale extraordinară de atac şi, în consecinţă, ca ultim nivel de jurisdicţie nu îşi propune rejudecarea fondului, ci o examinare a legalităţii hotărârilor în condiţiile art. 304 pct. 1-9 C. proc. civ. Faţă de aceste considerente, se constată că recurenta, deşi a făcut trimitere la motivul de nelegalitate prevăzute de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., din argumentele aduse pentru susţinerea criticilor deciziei pronunţate de instanţa de apel, nu rezultă nicio referire la dispoziţiile legale pe care instanţa le-a ignorat sau aplicat greşit.

Din expunerea argumentelor evocate de recurentă în susţinerea criticilor aduse deciziei în ceea ce priveşte fondul cauzei, rezultă cu evidenţă că s-au readus în discuţie chestiuni de fond care depăşesc sfera de analiză a motivelor de nelegalitate prevăzute de art. 304 (pct. 1-9) C. proc. civ. Din acest punct de vedere, prezentarea simplei nemulţumiri a părţii faţă de hotărârea atacată nu poate face obiect al controlului de legalitate de către instanţa de recurs. În consecinţă, pentru motivele anterior arătate, care vizează condiţiile de promovare şi susţinere a recursului, cât şi în raport de susţinerile recurentei prin care se invocă netemeinicia, şi nu nelegalitatea soluţiei anterioare, potrivit art. 312 C. proc. civ., se va constata nulitatea cererii de recurs.

Constatând culpa procesuală a recurentei în declanşarea litigiului de faţă, Înalta Curte urmează a admite cererea intimatei privind acordarea de cheltuieli de judecată, conform dispoziţiilor art. 274 C. proc. civ.

În cauză, în recurs, a formulat cerere de intervenţie accesorie, în favoarea intimatului Consiliul Concurenţei, R.R. – A.O.P.R., argumentând existenţa interesului procesual prin faptul că membrii asociaţii interveniente sunt beneficiarii indirecţi ai constatărilor şi măsurilor legale dispuse de Consiliul Concurenţei. Cererea de intervenţie accesorie a fost admisă în principiu prin încheierea de şedinţă din data de 5 februarie 2009.

Recursurile declarate de M.F.P. şi de C.N.L.R. SA urmează a fi respinse, iar cererea de intervenţie în interesul intimatului Consiliului Concurenţei formulată de R.B. – A.O.P.R. urmează, pe cale de consecinţă, a fi admisă, pentru considerentele ce urmează.

Hotărârea pronunţată de instanţa de fond întruneşte cerinţele prevăzute de art. 261 alin. (1) pct. 5 C. proc. civ., ea cuprinzând motivele de fapt şi de drept care au format convingerea instanţei. Prima instanţă a arătat, în hotărârea recurată, raportat la obiectul cererii cu care a fost sesizată – suspendarea efectelor Deciziei nr. 154 din 10 iulie 2006 a Consiliului Concurenţei, până la pronunţarea instanţei de fond, în temeiul dispoziţiilor art. 14 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările şi completările ulterioare – considerentele pentru care a reţinut că nu sunt îndeplinite în cauză condiţiile prevăzute de lege pentru a dispune măsura solicitată, respectiv cazul bine justificat şi prevenirea unei pagube iminente.

Cât priveşte soluţia dată de instanţa de fond cu privire la cererea de suspendare a executării Deciziei nr. 154 din 10 iulie 2006 emisă de Consiliul Concurenţei, se constată că în mod corect s-a dispus, prin sentinţa atacată, respingerea cererii formulate de M.F.P., nefiind întrunite, cumulativ, cerinţele prevăzute de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările şi completările ulterioare. Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, în cazuri bine justificate şi pentru prevenirea unei pagube iminente, după sesizarea, în condiţiile art. 7, a autorităţii publice care a emis actul sau a autorităţii ierarhic superioare, persoana vătămată poate să ceară instanţei competente să dispună suspendarea executării actului administrativ unilateral până la pronunţarea instanţei de fond. De asemenea, potrivit art. 15 alin. (1) din acelaşi act normativ, suspendarea executării actului administrativ unilateral poate fi solicitată de reclamant, pentru motivele prevăzute de art. 14, şi prin cererea adresată instanţei competente pentru anularea, în tot sau în parte, a actului atacat, în acest caz instanţa putând dispune suspendarea actului administrativ atacat până la soluţionarea definitivă şi irevocabilă a cauzei. Prin cazuri bine justificate se înţelege, potrivit art. 2 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 554/2004, împrejurările legate de starea de fapt şi de drept care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privinţa legalităţii actului administrativ, iar prin pagubă iminentă se înţelege, conform art. 2 alin. (1) lit. ş) din aceeaşi lege, prejudiciul material viitor şi previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcţionării unei autorităţi publice sau a unui serviciu public.

Prin Decizia Consiliului Concurenţei nr. 154 din 10 iulie 2006 s-a decis că ajutorul de stat acordat C.N.L.R. SA, pentru organizarea şi exploatarea jocurilor P. şi V., sub forma acordării de licenţă prin efectul legii, al exceptării de la perceperea şi virarea taxei de timbru social şi al exceptării de la perceperea şi virarea taxelor, impozitelor şi contribuţiilor de orice fel aferente sumelor percepute pentru participarea la jocurile de noroc este ilegal şi incompatibil cu un mediu concurenţial normal, s-a constatat că valoarea ajutorului de stat ilegal şi incompatibil de care a beneficiat C.N. L.R. SA este de 44.302.465,73 RON, la care s-au calculat dobânzi pentru perioada cuprinsă între 26 aprilie 2002 (data de la care a beneficiat de ajutor ilegal) şi 30 iunie 2006 de 6.340.733,05 RON, s-a stopat acordarea de ajutoare sub forma mai sus menţionată către C.N. L.N. SA începând cu data comunicării deciziei M.F.P. şi s-a dispus luarea de către M.F.P., în calitate de furnizor, a măsurilor pentru recuperarea ajutorului de stat

ilegal şi incompatibil de la C.N. L.R. SA, împreună cu dobânzile aferente calculate, conform Instrucţiunilor privind rata dobânzii aplicate în cazul recuperării sau rambursării ajutorului de stat ilegal şi a celui interzis, până la momentul recuperării efective a ajutoarelor.

În mod evident, pentru a se dispune măsura suspendării executării actului administrativ, nu este suficientă simpla afirmaţie a persoanei vătămate în sensul că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, în lipsa mijloacelor de probă din care să rezulte temeinicia susţinerilor referitoare la existenţa unui caz bine justificat şi la prevenirea unei pagube iminente. În speţă, prin raportare la probatoriul administrat în faţa primei instanţe, nu este întrunită condiţia cazului bine justificat, nefiind relevate elemente certe care să ducă la concluzia existenţei unei îndoieli puternice şi evidente asupra prezumţiei de legalitate a actului administrativ a cărui suspendare s-a solicitat. Cazul bine justificat nu poate fi argumentat, pe de altă parte, cum s-a întâmplat în cauză, prin invocarea unor aspecte ce ţin de legalitatea actului administrativ, întrucât acestea vizează fondul actului, care se analizează numai în cadrul acţiunii în anulare. În aceste condiţii, apreciind că sunt neîntemeiate motivele de recurs invocate de recurenţi şi că cererea de intervenţie în interesul intimatului Consiliului Concurenţei formulată în recurs este întemeiată, se va dispune, în temeiul dispoziţiilor art. 55 şi art. 312 alin. (1) C. proc. civ., admiterea în fond a cererii de intervenţie accesorie a intervenientului R.B. – A.O.P.R. respingerea ca nefondate a recursurilor declarate de M.F.P. şi C.N.L.R. S.A împotriva sentinţei nr. 1886 din 18 iunie 2008 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

50. Suspendarea executării deciziei autorităţii concurenţiale până la soluţionarea contestaţiei. Neîntrunirea cerinţelor prevăzute de lege

Legea nr. 554/2004, art. 2 alin. (1) lit. t) şi ş), art. 14, art. 15

Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, pentru a se putea dispune suspendarea executării unui act administrativ este necesar a fi întrunite cumulativ condiţiile privind existenţa unui caz bine justificat şi iminenţa producerii unei pagube care poate fi, astfel, prevenită. Cazul bine justificat nu poate fi argumentat numai prin invocarea unor aspecte ce ţin de legalitatea actului administrativ, ce urmează a fi analizate de instanţa sesizată cu judecarea acţiunii în anulare. În cauză, reclamanta nu a indicat şi nu a dovedit existenţa unor împrejurări legate de starea de fapt şi de drept, de natură să creeze o îndoială serioasă în privinţa legalităţii deciziei emise de pârât, simpla afirmaţie prin preluarea textului din Legea contenciosului administrativ nefiind suficientă. De asemenea, nici cea de-a doua cerinţă, a pericolului iminenţei pagubei nu este îndeplinită. Simpla susţinere a societăţii că prin achitarea amenzii s-ar ajunge la un prejudiciu în patrimoniul său nu se circumscrie noţiunii definite prin art. 2 lit. ş) din Legea nr. 554/2004 care ar trebui să constea într-o consecinţă a executării, iar nu în însăşi executarea actului administrativ contestat.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 4724 din 3 noiembrie 2010, nepublicată

Prin cererea înregistrată sub nr. 7187/2/2009, SC A.M. SRL B. a solicitat în contradictoriu cu Consiliul Concurenţei suspendarea executării deciziei nr. 35 din 16 iunie 2009 prin care pârâtul a dispus sancţionarea societăţii pentru încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 şi obligarea la plata unei amenzi de 13.784 lei.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat că, prin decizia sus-menţionată, pârâtul a dispus în mod abuziv amendarea a 32 de agenţi economici, constatând fără temei legal că aceştia au participat la o înţelegere tip cartel pe piaţa serviciilor de şcolarizare auto din Bucureşti.

Prin încheierea din 20 aprilie 2010, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal, a respins ca neîntemeiată cererea de suspendare a executării, cu motivarea că nu s-a făcut dovada existenţei unor împrejurări de fapt şi de drept care să creeze o îndoială serioasă asupra legalităţii actului administrativ, după cum nu subzistă nici condiţia iminenţei unei pagube în patrimoniul societăţii.

Împotriva hotărârii a formulat recurs reclamanta SC A.M. SRL, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie. Astfel, reclamanta a învederat că, în realitate, nu a existat nicio înţelegere între agenţii economici referitor la majorarea unitară a tarifelor practicate pentru serviciile de şcolarizare auto. Tot astfel, nu s-a demonstrat că scopul întâlnirilor şi deciziilor luate l-a constituit restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenţei pe piaţa serviciilor prestate de şcolile de şoferi. Referitor la aplicabilitatea art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, reclamanta a arătat că prin plata amenzii s-ar produce un prejudiciu important în raport de situaţia financiară dificilă a societăţii.

Analizând actele şi lucrările dosarului în raport de motivele invocate şi de prevederile art. 304 şi 304[1] C. proc. civ., Curtea va constata că recursul este nefondat, urmând a fi respins ca atare.

Astfel, potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, pentru a se putea dispune suspendarea executării unui act administrativ este necesar a fi întrunite cumulativ condiţiile privind existenţa unui caz bine justificat şi iminenţa producerii unei pagube care poate fi, astfel, prevenită. Cazul bine justificat nu poate fi argumentat numai prin invocarea unor aspecte ce ţin de legalitatea actului administrativ, ce urmează a fi analizate de instanţa sesizată cu judecarea acţiunii în anulare. În cauză, reclamanta nu a indicat şi nu a dovedit existenţa unor împrejurări legate de starea de fapt şi de drept, de natură să creeze o îndoială serioasă în privinţa legalităţii deciziei emise de pârât, simpla afirmaţie prin preluarea textului din Legea contenciosului administrativ nefiind suficientă.

De asemenea, nici cea de-a doua cerinţă, a pericolului iminenţei pagubei nu este îndeplinită. Simpla susţinere a societăţii că prin achitarea amenzii s-ar ajunge la un prejudiciu în patrimoniul său nu se circumscrie noţiunii definite prin art. 2 lit. ş) din Legea nr. 554/2004 care ar trebui să constea într-o consecinţă a executării, iar nu în însăşi executarea actului administrativ contestat.

În raport de cele expuse mai sus, încheierea atacată fiind legală şi temeinică, Curtea va respinge ca nefondat recursul declarat în cauză.

51. Neîntrunirea condiţiilor legale privind suspendarea deciziei Consiliului Concurenţei. Probe. Invocarea excepţiei prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale în cursul judecăţii cererii de suspendare

Legea nr. 554/2004, art. 2 lit. t), art. 14

Existenţa unui caz bine justificat impune existenţa unei îndoieli puternice asupra prezumţiei de legalitate de care se bucură un act administrativ, or motivele invocate de recurente reprezintă simple afirmaţii, pentru dovedirea cărora trebuie administrate probe pe fondul cauzei. Aceste probatorii, dincolo de faptul că nu au fost invocate la instanţa de fond, nu sunt tipice pentru dovedirea cererii de suspendare. De exemplu, expertiza

solicitată de recurente pentru stabilirea condițiilor economice antamează în mod evident fondul cauzei, fiind exclusă într-o cerere de suspendare – pentru dovedirea cazului bine justificat. Fără putință de tăgadă, cazul bine justificat nu poate să coincidă cu motivele de nelegalitate ale actului administrativ emis, așa cum rezultă și din dispozițiile art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004. Cu ocazia soluționării cererii de suspendare, instanța are numai posibilitatea de a efectua o cercetare sumară a aparenței dreptului, însă nu poate prejudeca fondul litigiului. În ceea ce privește condiția pagubei iminente, deși se poate prezuma impactul financiar negativ reprezentat de sumele stabilite drept amendă prin decizia Consiliului Concurenței, totuși cuantumul însemnat al sumei asupra căreia poartă actul administrativ nu constituie prin el însuși un argument suficient pentru suspendarea executării – nefiind corelat cu un caz bine justificat. Or, cazul bine justificat nu poate fi argumentat prin invocarea unor aspecte ce țin de legalitatea actului administrativ (ex. prescripția) întrucât acestea vizează fondul actului care se analizează în cadrul acțiunii în anulare. Invocarea în prezenta cauză a apărării potrivit cu care actul atacat este nelegal întrucât a intervenit prescripția dreptului de a aplica sancțiunea se constituie într-un argument ce ține de fondul cauzei, astfel că nu poate fi analizat de instanța învestită cu cererea de suspendare a actului. Numai instanța de fond, după stabilirea situației de fapt concrete și cu luarea în considerare a dispozițiilor legale incidente, poate da o dezlegare excepției invocate de către reclamantă.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 5179 din 23 noiembrie 2010, nepublicată

Prin acțiunea formulată pe rolul Curții de Apel București, reclamantele F.C.I. SRL, S. SRL, P. SRL, P. SRL, L.C. SRL, F.I. SRL, P.S.M. SRL, L.A. P. SRL, R.SRL, P.I. SA, C. SRL, C. SRL, E. SRL, M.M. SRL, P. SRL, M.A. SRL, P.L.P. SRL, F. SRL, S. SRL, O.C. SRL, G.P.G. SRL, S. SRL, SLG M. SRL, N.P. SRL, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, au solicitat ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună suspendarea deciziei nr. 62 din 07.12.2009 a Consiliului Concurenței, până la soluționarea pe fond a cauzei având ca obiect anularea aceluiași act. În motivare, reclamantele au arătat că, prin cererea ce face obiectul dosarului nr. 11976/2/2009 aflat pe rolul Curții de Apel București, au solicitat următoarele:

- anularea Deciziei nr. 62 din 07.12.2009 a Consiliului Concurenței referitoare la încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996 de către agenți economici din jud. Vrancea, ca fiind dată cu nerespectarea unor prevederi legale imperative, respectiv nerespectarea prevederilor art. 36 alin. (2) Legea nr. 21/1996 și art. 37 -38 din Legea nr. 21/1996 referitoare la autorizarea prealabilă a investigațiilor efectuate „în orice alte spații" ;
- exonerarea de orice răspundere a reclamantelor.

S-a mai arătat în continuare că, deși în fața Consiliului Concurenței au formulat critici foarte grave la adresa raportului întocmit ce a stat la baza investigației, aceste critici nu au fost avute în vedere de către Plenul Consiliului și, ceea ce este mai grav, nici nu au fost analizate pentru a se da o motivare legală a respingerii acestor critici și a pronunțării deciziei.

Reclamantele au formulat critici și apărări, atât pe cale de excepție, cat și pe fondul cauzei, apărări care au fost prezentate în mod structurat. Astfel, ca apărări invocate pe cale de excepție, s-au invocat încălcări ale normelor imperative ale legii, prin nerespectarea prevederilor art. 36 alin. (2) Legea nr. 21/1996, încălcări ale normelor imperative ale legii, privind spațiile în care s-au efectuat inspecțiile, prin nerespectarea prevederilor art. 37-38 Legea nr. 21/1996; încălcări ale normelor imperative ale legii, privind audierea tuturor participanților la înțelegerea ilicită, în conformitate cu dispozițiile art. 43 din Legea nr. 21/1996.

Ca apărări de fond, reclamantele au susţinut că nu au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) Legea nr. 21/1996 republicată, neexistând nici o „înţelegere expresă sau tacită între agenţii economici, nici o decizie sau practică concertată care ar fi avut ca obiect sau efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenţei pe piaţa pâinii din jud. Vrancea, prin fixarea concertată în mod direct sau indirect a preţurilor de vânzare". Concluziile la care au ajuns redactorii deciziei sunt nefondate, au la bază simple supoziţii, nu au suport probator, neexistând dovezi concrete şi neechivoce care să susţină aceste concluzii de vinovăţie care au dus la pronunţarea unei decizii netemeinice şi nelegale.

În subsidiar, s-au formulat următoarele apărări de fond:

- în cauză sunt incidente prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) şi d), raportat la prevederile art. 5 alin. (2) lit. e) pct. 2 şi 3 şi art. 5 alin. (5) Legea nr. 21/1996, situaţie în care reclamantele se află în situaţia exceptată de la interdicţia stabilită la art. 5 alin. (l).

Prin cererea formulată la data de 16.03.2010, reclamanta a completat motivele cererii de suspendare invocând în susţinerea cazului bine justificat împrejurarea că termenul de aplicare a sancţiunii contravenţionale este prescris. Decizia atacata este de natură să afecteze grav şi iremediabil interesele legitime ale reclamantelor, existând pericolul iminent al intrării în faliment a societăţilor sancţionate.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, prin sentinţa civilă nr. 1941 din 27 aprilie 2010 a respins cererea de suspendare a executării deciziei Consiliului Concurenţei nr. 62 din 07.12.2009, ca neîntemeiată. Pentru a hotărî astfel, prima instanţă a reţinut următoarele considerente:

Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, în cazuri bine justificate şi pentru prevenirea unei pagube iminente, odată cu sesizarea, în condiţiile art. 7, a autorităţii publice care a emis actul, persoana vătămată poate să ceară instanţei competente să dispună suspendarea executării actului administrativ până la pronunţarea instanţei de fond, iar în conformitate cu art. 15 alin. (1) din acelaşi act normativ „(1) Suspendarea executării actului administrativ unilateral poate fi solicitată de reclamant, pentru motivele prevăzute la art. 14, şi prin cererea adresată instanţei competente pentru anularea, în tot sau în parte, a actului atacat. În acest caz, instanţa poate dispune suspendarea actului administrativ atacat, până la soluţionarea definitivă şi irevocabilă a cauzei. Cererea de suspendare se poate formula odată cu acţiunea principală sau printr-o acţiune separată, până la soluţionarea acţiunii în fond. Articolul 2 alin. (l) lit. ş) şi t) din Legea nr. 554/2004, cu modificările şi completările ulterioare, defineşte cele două condiţii ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru ca instanţa să poată dispune suspendarea executării actului administrativ: *paguba iminentă* – prejudiciul material viitor şi previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcţionării unei autorităţi publice sau a unui serviciu public; *cazuri bine justificate* – împrejurările legate de starea de fapt şi de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privinţa legalităţii actului administrativ.

În speţa de faţă însă, motivele invocate de către reclamantă în susţinerea acţiunii nu sunt de natură a crea o îndoială serioasă în privinţa legalităţii deciziei Consiliului Concurenţei nr. 62/2009 prin care s-a dispus sancţionarea contravenţională a reclamantelor pentru încălcarea dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea concurenţei nr. 21/1996. În acest sens, prima instanţa a reţinut că menţionarea succintă a textelor de lege pretins a fi încălcate prin emiterea deciziei atacate, fără a expune în mod concret împrejurările legate de starea de fapt şi de drept, nu este de natura să probeze in speţa îndeplinirea condiţiei cazului bine justificat. De altfel, din analiza cererii de chemare în judecată se poate concluziona cu uşurinţa că, în realitate, reclamanta nu motivat nici măcar în mod sumar în ce ar consta cazul justificat, ci s-a limitat la a arăta că în acţiunea de fond având ca obiect anularea deciziei, înregistrată pe

rolul aceleiaşi instanţe, a fost invocată încălcarea anumitor dispoziţii legale. Tot astfel, invocarea în prezenta cauză a apărării potrivit cu care actul atacat este nelegal întrucât a intervenit prescripţia dreptului de a aplica sancţiunea se constituie într-un argument ce ţine de fondul cauzei, astfel că nu poate fi analizat de instanţa învestită cu cererea de suspendare a actului. Numai instanţa de fond, după stabilirea situaţiei de fapt concrete şi cu luarea în considerare a dispoziţiilor legale incidente, poate da o dezlegare excepţiei invocate de către reclamantă.

În ceea ce priveşte îndeplinirea condiţiei pagubei iminente, curtea de apel a reţinut că, atât timp cât nu s-a dovedit existenţa cazului bine justificat, nu se va mai analiza în ce măsură reclamanta a probat îndeplinirea cerinţei privind paguba iminentă, un astfel de demers apărând ca lipsit de interes, faţă de art. 14 din Legea nr. 554/2004, care prevede în mod neechivoc că suspendarea nu poate opera decât arunci când cele două condiţii sunt îndeplinite cumulativ.

Împotriva acestei hotărâri au declarat recurs reclamantele, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie.

În motivarea recursului, reclamantele au arătat, în esenţă, că:

Decizia nr. 62/7 decembrie 2009 a Consiliului Concurenţei referitoare la încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1986 de către agenţi economici din judeţul Vrancea a fost dată cu nerespectarea unor prevederi legale imperative şi anume a prevederilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 21/1986, – încălcarea normelor imperative privind spaţiile în care s-au efectuat inspecţiile, a prevederilor art. 37-38 din Legea nr. 21/1996 – încălcarea prevederilor art. 43 din Legea nr. 21/1996 privind audierea tuturor participanţilor la înţelegerea ilicită.

- În ceea ce priveşte apărările pe fond, se arată că în cauză sunt incidente prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) şi d) raportat la prevederile art. 5 alin. (1) lit. e) pct. 2 şi 3 şi art. 5 alin. (5) din Legea nr. 21/1996, situaţie în care recurentele se află în situaţia exceptată de la interdicţia stabilită la art. 5 alin. (1).

Au arătat recurentele că nu s-a efectuat nici inventarierea documentelor ridicate de la sediul Asociaţiei şi din alte spaţii care ar fi justificat inspecţia şi nici nu se consemnează în procesul verbal care sunt indiciile care s-au confirmat prin inspecţie, nu au existat autorizările prealabile necesare. Se mai arată că nu există dovada că audierea a fost dispusă de Preşedintele Consiliului Concurenţei, că probele în baza căruia s-a întocmit raportul nu sunt de natură a justifica concluziile la care au ajuns raportorii.

În ceea ce priveşte cererea de suspendare, se arată că sunt îndeplinite condiţiile de admisibilitate. Cazul bine justificat este dovedit, fiind vorba de o decizie dată cu încălcarea unor dispoziţii legale imperative, precum prescripţia. Se arată că cerinţa privind paguba iminentă este, de asemenea, îndeplinită, prin aceea că împotriva recurentelor s-au început formalităţi de executare silită, existând pericolul de a intra în faliment. S-a mai arătat că la termenul de judecată din data de 27 aprilie 2010 reclamantele au solicitat termen pentru imposibilitatea de prezentare a apărătorului şi a lua cunoştinţă de înscrisurile ce urmau a fi depuse de pârâtă, însă instanţa de fond nu a făcut vorbire despre această cerere.

Intimatul – pârât Consiliul Concurenţei a formulat întâmpinare şi a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Analizând cererea de recurs, motivele invocate, normele legale incidente în cauză şi în conformitate cu prevederile art. 304^{1} C. proc. civ., Înalta Curte constată că aceasta nu este fondată pentru următoarele considerente:

Reclamantele – recurente au invocat ca fiind un caz bine justificat motivele de nelegalitate prezentate în cadrul acţiunii principale de fond în anularea deciziei emise de Consiliul Concurenţei, fără a preciza care dintre acestea reprezintă un caz bine justificat. Existenţa unui caz bine justificat impune existenţa unei îndoieli puternice asupra prezumţiei de legalitate

de care se bucură un act administrativ, ori motivele invocate de recurente reprezintă simple afirmaţii, pentru dovedirea cărora trebuie administrate probe pe fondul cauzei. Aceste probatorii, dincolo de faptul că nu au fost invocate la instanţa de fond, nu sunt tipice pentru dovedirea cererii de suspendare. De exemplu, expertiza solicitată de recurente pentru stabilirea condiţiilor economice antamează în mod evident fondul cauzei, fiind exclusă într-o cerere de suspendare – pentru dovedirea cazului bine justificat. Fără putinţă de tăgadă, cazul bine justificat nu poate să coincidă cu motivele de nelegalitate ale actului administrativ emis, aşa cum rezultă şi din dispoziţiile art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004. Cu ocazia soluţionării cererii de suspendare instanţa are numai posibilitatea de a efectua o cercetare sumară a aparenţei dreptului, însă nu poate prejudeca fondul litigiului. În ceea ce priveşte condiţia pagubei iminente, deşi se poate prezuma impactul financiar negativ reprezentat de sumele stabilite drept amendă prin decizia Consiliului Concurenţei, totuşi cuantumul însemnat al sumei asupra căreia poartă actul administrativ nu constituie prin el însuşi un argument suficient pentru suspendarea executării – nefiind corelat cu un caz bine justificat. Or, cazul bine justificat nu poate fi argumentat prin invocarea unor aspecte ce ţin de legalitatea actului administrativ (ex. prescripţia) întrucât acestea vizează fondul actului care se analizează în cadrul acţiunii în anulare.

Cu privire la cererea pentru imposibilitate de prezentare, formulată de apărătorul reclamantelor la instanţa de fond – se apreciază că autoritatea pârâtă nu a depus înscrisuri pe care instanţa să le comunice eventual reclamantelor şi având în vedere caracterul urgent al cererii de suspendare, instanţa de fond nu a acordat termen în mod corect. Avocatul reclamantelor nu a făcut nici dovezi privind imposibilitatea de prezentare şi, pe de altă parte, avea obligaţia de a-şi găsi un avocat substituitor.

Faţă de cele arătate mai sus, neexistând motive de modificare sau casare a sentinţei recurate, în conformitate cu prevederile art. 312 alin. (1) C. proc. civ. se va respinge recursul ca nefondat.

52. Suspendarea executării deciziei autorităţii concurenţiale până la soluţionarea irevocabilă a cauzei. Limitele verificării legalităţii actului administrativ

Legea nr. 554/2004, art. 14, art. 15

Aparenţa de nelegalitate nu se limitează la verificarea regularităţii procedurii administrative sau a dimensiunii formale a actului administrativ, ci poate fi circumscrisă unor motive ce ţin de fondul raportului de drept administrativ, de legalitatea substanţială a actului supus evaluării. Dar îndoiala serioasă asupra legalităţii actului administrativ trebuie să fie evidentă, să poată fi decelată cu uşurinţă printr-o cercetare sumară a aparenţei dreptului, pentru că, în cadrul procedurii suspendării executării, pe calea căreia pot fi dispuse numai măsuri provizorii, nu este permisă prejudecarea fondului litigiului. Din această perspectivă, cercetarea aspectelor de nelegalitate legate de aplicarea legii în timp, inexistenţa calităţii de subiect activ al faptei anticoncurenţiale, impactul pe piaţa relevantă sau proporţionalitatea măsurii necesită un probatoriu complex şi o analiză aprofundată, ce poate fi efectuată numai în cadrul litigiului de fond.

I.C.C.J., s. cont adm. şi fisc., decizia nr. 1786 din 24 martie 2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamantul C.E.P.C.C.A.R. a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul

Consiliul Concurenței, suspendarea executării Deciziei nr. 47 din 02.11.2010, emise de pârât, până la soluționarea definitivă și irevocabilă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 11449/2/2010 aflat pe rolul aceleiași instanțe. În motivarea cererii, reclamantul a arătat că, prin Decizia nr. 47/02.11.2010, Consiliul Concurenței, în urma investigației declanșate prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 79/25.02.2009, a constatat încălcarea de către C.E.C.A.R. C. a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996, începând din 31.03.2001 până în prezent, și a art. 101 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (fostul art. 81 din Tratatul de instituire a Comunității Europene), începând din 01.01.2007 până în prezent, prin fixarea tarifelor practicate ca urmare a adoptării Regulamentului privind stabilirea criteriilor și modalităților pentru determinarea onorariilor, indemnizațiilor și compensațiilor cuvenite experților contabili și contabililor autorizați, precum și societăților de profil, membrii ai C.E.C.A.R.

Reclamantul a menționat că sancțiunea aplicată a constat în amenda în cuantum de 4.056.264 lei, reprezentând 9,2% din veniturile totale realizate de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România în anul 2009, dispunându-se, totodată, abrogarea Hotărârii nr. 09/144 din 12.01.2009 a Consiliului Superior al Corpului Experților Contabili si Contabililor Autorizați din România de aplicare a Regulamentului, publicat în Monitorul Oficial nr. 87 din 13.02.2009.

Prin întâmpinarea formulată, pârâtul a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de suspendare a executării deciziei atacate, apreciind că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

Prin sentința nr. 5084 din 14 decembrie 2010, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal – a respins cererea formulată de reclamantul C.E.C.A.R. în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, ca neîntemeiată. Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut, în esență, că reclamanta nu a făcut dovada îndeplinirii condițiilor impuse de art. 14 alin. (1) și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, și anume cazul bine justificat și prevenirea unei pagube iminente. Astfel, împrejurările de fapt și de drept invocate de reclamant cu privire la existența unui caz bine justificat nu sunt de natură să pună sub semnul întrebării prezumția de legalitate a deciziei atacate, în speță neexistând indicii temeinice cu privire la nelegalitatea actului administrativ a cărui suspendare se solicită. Din perspectiva interesului legitim al C.E.C.A.R., pentru suspendarea executării deciziei, prima instanță a reținut că acesta este justificat de necesitatea evitării producerii unui prejudiciu patrimonial constând în lipsa de folosință a unei sume de aproape 1.000.000 de Euro, ce reprezintă cuantumul amenzii aplicate, cu termen de plată de 30 de zile de la data comunicării deciziei, interes necontestat de autoritatea pârâtă. În ceea ce privește cerința unei pagube iminente, în sensul de prejudiciu material viitor și previzibil, prima instanță a reținut că reclamantul nu a demonstrat în niciun mod faptul că plata amenzii i-ar produce un prejudiciu real sau ar afecta bunul mers al activității raportat la obligațiile sale financiare, existența la un moment dat a unor pierderi patrimoniale ca urmare a executării actului administrativ nejustificând, în sine, suspendarea executării acestuia. Prima instanță a constatat astfel că amenda aplicată de Consiliul Concurenței, respectiv 9,2% din veniturile totale pe anul 2009, reprezintă aproximativ 30% din excedentul realizat în același an și aproximativ 7% din capitalurile proprii, astfel că sancțiunea aplicată nu este de natură să antreneze consecințe grave în privința situației financiare a reclamantului.

În fine, judecătorul fondului a apreciat că pretinsa legătură de cauzalitate între executarea amenzii contravenționale și concurența neloială nu justifică măsura suspendării, întrucât domeniul concurenței neloiale face obiectul de reglementare al unui alt act normativ, respectiv Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale.

C.E.C.A.R. a atacat cu recurs sentinţa menţionată, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie, potrivit art. 304 pct. 9 şi art. 304[1] C. proc. civ.

În motivarea căii de atac, recurentul-reclamant a arătat că instanţa de fond a constatat în mod greşit neîndeplinirea condiţiilor prevăzute de lege pentru suspendarea executării actului administrativ, argumentând pe larg aspectele pe care le consideră criticabile.

În ceea ce priveşte cazul bine justificat, recurentul-reclamant a arătat că instanţa a efectuat o analiză strict formală a actului a cărui suspendare a fost solicitată, fără a cerceta motivele invocate din perspectiva îndoielii legitime asupra legalităţii respectivului act. În opinia recurentului – reclamant, această abordare este contrară practicii constante a instanţelor judecătoreşti (cu referire la deciziile nr. 114/2009, nr. 2199/2009, nr. 3015/2008 ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie – Secţia de contencios administrativ şi fiscal), nu ţine seama de aparenţa de nelegalitate decurgând din încălcarea principiului constituţional al neretroactivităţii legii în determinarea calităţii subiectului activ al faptei anticoncurenţiale, ignoră prezumţia de nevinovăţie, principiul egalităţii armelor şi contradictorialităţii, consacrate în jurisprudenţa europeană ca garanţii ale dreptului la un proces echitabil prevăzut în art. 6 din Convenţia europeană a drepturilor omului, pornind de la premisa că fapta şi procedura de investigare se încadrează în conceptul de „acuzaţie în materie penală"; în fine, partea a arătat că o analiză pur formală a indiciilor de nelegalitate, fără a ţine seama de complexitatea situaţiei de fapt şi de drept şi de complexitatea şi tehnicitatea ridicată a cauzelor de încălcare a legii concurenţei, ar face ca mecanismul suspendării de executare să devină iluzoriu.

Circumstanţiind acestor critici motivele de nelegalitate evidentă a deciziei ce formează obiectul litigiului, recurentul-reclamant a invocat:

a) declanşarea investigaţiei în baza unui ordin cel puţin aparent nelegal în raport cu legislaţia în vigoare la data săvârşirii faptei;

b) lipsa unor verificări concrete din partea Consiliului Concurenţei cu privire la impactul negativ pe piaţa relevantă a Regulamentului C.E.C.A.R., în condiţiile în care înţelegerile care au efecte benefice sunt exceptate de la sancţionare;

c) stabilirea unor sancţiuni disproporţionate (aproape 10 % din cifra de afaceri totală din anul anterior aplicării sancţiunii, una dintre cele mai mari amenzi procentuale stabilite vreodată de Consiliul Concurenţei);

d) obligarea C.E.C.A.R. la abrogarea în totalitate a Regulamentului, cu toate că numai unele dintre prevederile acestuia au fost constatate ca fiind anticoncurenţiale.

Cu privire la paguba iminentă, recurentul-reclamant a arătat că, dat fiind statutul său de organism profesional constituit prin lege, nu există niciun pericol în legătură cu executarea în viitor a actului administrativ, executare garantată şi de plata cauţiunii în valoare de 30% din amenda aplicată. În schimb, prejudiciul suferit ca urmare a executării intempestive a amenzii este evident şi ireversibil, constând în:

a) destabilizarea bugetului de venituri şi cheltuieli al C.E.C.A.R. pentru anul 2011, în condiţiile în care este notoriu că destinaţia fondurilor este afectată la acest moment atât funcţionării corespunzătoare a acestui corp profesional de interes public, cât şi derulării unor programe de dezvoltare profesională pentru membrii săi, absolut necesare în contextul apartenenţei României la Uniunea Europeană;

b) necesitatea majorării cuantumului cotizaţiilor membrilor săi, ceea ce va avea, de asemenea, repercusiuni sociale importante, fiind de natură să încurajeze abandonarea acestui corp profesional şi prestarea de activităţi contabile *„la negru"*;

c) consecinţe negative în domeniul de activitate al Consiliului Concurenţei întrucât, în loc ca prin executarea amenzii să se încurajeze concurenţa onestă, fără practici anticoncurenţiale,

se încurajează în fapt economia subterană şi prestarea de activităţi *„la negru”*, putând exista o tentaţie a multor experţi de a ieşi de sub tutela C.E.C.A.R.;

d) *un prejudiciu nepatrimonial deosebit de grav.* ţinând seama de statutul special al C.E.C.A.R. de ordin profesional, persoană juridică de interes public.

Prin întâmpinarea depusă la dosar, Consiliul Concurenţei a răspuns în mod detaliat tuturor motivelor şi argumentelor invocate în recurs, cu referire la legislaţia aplicabilă şi la jurisprudenţa naţională şi europeană pertinentă, şi a arătat că niciunul dintre aspectele invocare de către C.E.C.A.R. nu se circumscrie noţiunii de „caz bine justificat” şi nu dovedeşte iminenţa producerii unei pagube, potrivit art. 2 alin. (1) lit. ş) şi t) din Legea nr. 554/2004.

Examinând cauza prin prisma motivelor invocate în recurs şi a prevederilor art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul nu este fondat. Suspendarea executării actului administrativ este o măsură provizorie de întrerupere sau de amânare a efectelor manifestării de voinţă a autorităţii publice, menită să asigure protecţia juridică a persoanei potenţial vătămate, până la evaluarea legalităţii deciziei administrative de către instanţa de contencios administrativ. Articolul 14 din Legea nr. 554/2004, dreptul comun în materia contenciosului administrativ, impune, în acest sens, două condiţii cumulative: *cazul bine justificat*, definit în art. 2 alin. (1) litera t) ca fiind împrejurări legate de starea de fapt şi de drept, de natură să creeze o îndoială serioasă asupra legalităţii actului administrativ, şi *paguba iminentă*, definită în art. 2 alin. (1) litera ş) drept prejudiciu material viitor şi previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcţionării unei autorităţi publice sau a unui serviciu public. Îndeplinirea celor două condiţii este supusă aprecierii judecătorului, care are de efectuat o analiză sumară a aparenţei dreptului, pe baza circumstanţelor de fapt şi de drept ale cauzei; pentru admiterea cererii, acestea trebuie să ofere indicii suficiente de răsturnare a prezumţiei de legalitate a actului administrativ şi să facă verosimilă iminenţa producerii unei pagube în cazul particular supus evaluării.

Fără îndoială, aşa cum în mod judicios arată recurentul-reclamant, aparenţa de nelegalitate nu se limitează la verificarea regularităţii procedurii administrative sau a dimensiunii formale a actului administrativ, ci poate fi circumscrisă unor motive ce ţin de fondul raportului de drept administrativ, de legalitatea substanţială a actului supus evaluării. Dar îndoiala serioasă asupra legalităţii actului administrativ trebuie să fie evidentă, să poată fi decelată cu uşurinţă printr-o cercetare sumară a aparenţei dreptului, pentru că, în cadrul procedurii suspendării executării, pe calea căreia pot fi dispuse numai măsuri provizorii, nu este permisă prejudecarea fondului litigiului. Din această perspectivă, instanţa de control judiciar constată ca fiind fundamentată aprecierea primei instanţe, în sensul că, în raport cu natura pricinii, cercetarea aspectelor de nelegalitate legate de aplicarea legii în timp, inexistenţa calităţii de subiect activ al faptei anticoncurenţiale, impactul pe piaţa relevantă sau proporţionalitatea măsurii necesită un probatoriu complex şi o analiză aprofundată, ce poate fi efectuată numai în cadrul litigiului de fond.

Şi în ceea ce priveşte condiţia pagubei iminente curtea de apel a făcut o analiză judicioasă, motivându-şi soluţia în mod adecvat, cu referire la situaţia financiară a recurentului-reclamant şi la ponderea amenzii aplicate în raport cu rezultatele financiare obţinute de acesta. În motivarea recursului au fost menţionate şi unele consecinţe nepatrimoniale, determinate de statutul special, de ordin profesional al C.E.C.A.R., dar aceste argumente nu pot fi reţinute, de vreme ce, pe de o parte, *de lege lata*, definiţia legală a pagubei iminente are în vedere numai „prejudiciul material viitor şi previzibil” şi, pe de altă parte, probele cauzei nu sunt apte să conducă la concluzia existenţei unui risc real de perturbare previzibilă gravă a activităţii desfăşurate de membrii Corpului.

4. **1. „Concurenţa neloială" şi „libera concurenţă exercitată pe o piaţa deschisă" – diferenţe. Risc de confuziune datorită efectului sonor, de natură să afecteze distinctivitatea în raport de denumirea reclamantei. Folosirea experienţei anterioare, din cadrul societăţii reclamante, pentru crearea publicităţii în folosul societăţii pârâte. Încălcarea, în apel, a principiului *tantum devolutum quantum apellatum***
2. Rolul jurisprudenţei în sistemul de drept românesc actual

Legea nr. 11/1991, art. 1[1]
C. proc. civ., art. 295 alin. (1)

1. Deşi prin acţiunea de fond – care a stabilit limitele învestirii primei instanţe – reclamanta a individualizat actele de concurenţă neloială ale părţilor, respectiv comercializarea unor produse identice şi crearea unei confuzii datorită denumirii societăţii pârâte, în calea de reformare instanţa de apel a obligat intimaţii să înceteze orice act de concurenţă neloială, deşi prin hotărârea dată s-a dispus doar schimbarea denumirii societăţii pârâte şi obligarea acesteia la publicarea hotărârii judecătoreşti. O atare reţinere generică, fără indicarea expresă a faptelor de la care trebuie să se abţină intimaţii – pârâţi, aduce atingere libertăţii de exprimare pe o piaţă concurenţială deschisă, pe de o parte, iar pe de altă parte, sub aspect procesual, determină depăşirea limitelor învestirii instanţei de judecată.

2. În sistemul nostru de drept jurisprudenţa nu este izvor de drept şi nu are valoare de precedent judiciar. În consecinţă, o motivare bazată exclusiv pe jurisprudenţă, fără nicio fundamentare în drept, nu poate fi acceptată.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 4236 din 7 decembrie 2010, nepublicată

Prin sentinţa comercială nr. 3775/19 iunie 2009, Tribunalul Bucureşti, Secţia a VI-a comercială, a respins ca nefondată excepţia inadmisibilităţii acţiunii şi a respins ca neîntemeiată acţiunea reclamantei în contradictoriu cu pârâţii SC S.S. SRL Bucureşti şi G.C.A, obligând reclamanta la plata sumei de 4.208, 33 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Pentru a pronunţa această hotărâre, prima instanţă de fond a reţinut că excepţia inadmisibilităţii acţiunii este neîntemeiată întrucât, prin corespondenţa purtată de părţi, a fost atins scopul pentru care a fost reglementată instituţia juridică a concilierii directe, în art. 720[1] şi urm. C. proc. civ. Pe fondul cauzei, tribunalul a reţinut că pârâtul G.C.A a fost angajat al societăţii reclamante cu contractul individual de muncă nr. 211/20 ianuarie 1997 şi a îndeplinit atribuţiile de inginer electronist, iar la data de 28 noiembrie 2008, asociatul unic al societăţii reclamante a hotărât descărcarea de gestiune a pârâtului, care a fost mandatar al societăţii reclamante conform procurii autentice nr. 907/13 iunie 2005. S-a mai reţinut că pârâtul şi-a dat demisia la data de 5 ianuarie 2009, contractul de muncă fiindu-i desfăcut prin decizia nr. 1/20 ianuarie 2009, iar la data de 7 ianuarie 2009, acesta a înfiinţat societatea SC S.S. SRL, având ca activitate principală comerţul cu ridicata al altor maşini şi echipamente, iar ca activitate secundară fabricarea de componente, subansamble electronice, instrumente şi dispozitive pentru măsură, verificare, control etc. Tribunalul a apreciat că asemănarea dintre denumirile celor două societăţi, chiar asocierea unor activităţi de comercializare a unor produse provenind de la aceiaşi furnizori, nu este o practică contrară uzanţelor comerciale cinstite, conform art. 1[1] din Legea nr. 11/1991. Nici apariţia pe pagina web a pârâtei a produselor oferite pentru comercializare, într-o prezentare grafică asemănătoare celei de pe pagina web a reclamantei nu este

Având în vedere toate considerentele expuse, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ., Înalta Curte va respinge recursul formulat potrivit art. 15 alin. (2), raportat la art. 14 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, ca nefondat.

53. Noţiunea de „protecţie provizorie corespunzătoare". Întrunirea condiţiilor necesare suspendării deciziei Consiliului Concurenţei

Legea nr. 554/2004, art. 14, art. 15

1. Executarea deciziilor administrative trebuie să ţină cont de drepturile şi interesele persoanelor particulare. Măsura suspendării are caracter de protecţie împotriva eventualelor abuzuri sau excesului de putere pe care îl pot săvârşi autorităţile în raport cu alte persoane fizice sau juridice considerate a fi persoane vătămate. Posibilitatea producerii pagubei este o chestiune de fapt, lăsată de legiuitor la aprecierea judecătorului. Recomandarea nr. R/89/8 a Comitetului de Miniştri instituie ca principiu posibilitatea autorităţii jurisdicţionale competente, respectiv a instanţei judecătoreşti, să ia măsuri provizorii corespunzătoare, atunci când executarea unei decizii administrative este de natură să provoace daune grave, dificil de reparat, particularilor, cărora li se aplică decizia şi când există argumente juridice valabile faţă de regularitatea actului. Soluţia suspendării actului administrativ până la pronunţarea instanţei se circumscrie noţiunii de protecţie provizorie corespunzătoare.

2. În speţă s-a creat aparenţa dreptului în favoarea reclamantei şi astfel aprecierea ca fiind întrunite cerinţele pentru acordarea suspendării efectelor actului administrativ atacat. S-a apreciat ca dovedit *cazul bine justificat,* deoarece prin decizia A.N.C.O.M. această autoritate de reglementare a pieţei telecomunicaţiilor şi control al atitudinilor anticoncurenţiale a constat caracterul licit al aceleiaşi fapte cercetate şi de intimată, împrejurare de natură să pună la îndoială legalitatea actelor contestate, sub aspectul competenţei Consiliului Concurenţei de a le sancţiona Şi condiţia "pagubei iminente" s-a apreciat a fi fost îndeplinită, nu numai ca urmare a cuantumului ridicat al amenzii aplicate – ce depăşeşte 28 milioane euro, executarea acesteia afectând 41,4 % din cifra de afaceri medie lunară, coroborat cu termenul scurt de plată, ceea ce i-ar produce o pagubă iminentă. Astfel, documentele contabile ilustrează fără dubiu impactul negativ pe termen lung al societăţii în cazul plăţii amenzii, prin aceea că ar determina amânarea altor plăţi, purtătoare la rândul lor de penalităţi, amânarea datoriilor către bugetul de stat şi bugetul asigurărilor sociale de stat, generatoare la rândul lor de penalităţi, indisponibilizări de personal, neplata salariilor şi, nu în ultimul rând, un imens prejudiciu de imagine. Reclamanta a constituit o garanţie în valoare de 30% din cuantumul amenzii, care presupune reflectarea contabilă a unei posibile pagube şi dovedeşte o atitudine corectă de apărare a reputaţiei şi prezumţiei de nevinovaţie dar şi diligenţe faţă de producerea unui posibil prejudiciu.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 5535 din 22 noiembrie 2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată la data de 2 mai 2011 pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ, petenta SC V.R. SA a solicitat, în contradictoriu cu Consiliul Concurenţei, în temeiul art. 15 alin. (1) coroborat cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, să se dispună suspendarea executării Deciziei nr. 1 din 4.02.2011, prin care V. a fost sancţionată cu amendă în valoare de 120.347.142 lei, până la soluţionarea irevocabilă

a cauzei. În motivarea cererii, reclamanta a arătat, în esenţă, că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 14 şi art. 15 din Legea nr. 554/2004.

Sub aspectul cazului bine justificat, reclamanta a susţinut că instanţa este chemată să decidă asupra justului echilibru între prezumţia de nevinovăţie de care beneficiază reclamanta în temeiul art. 6 C.E.D.O. şi prezumţia relativă de legalitate a actului administrativ, în condiţiile în care executarea sancţiunii prin plata unei amenzi în valoare de 120.347.142 lei înainte de „condamnarea" societăţii de către un „Tribunal imparţial" apare ca vădit disproporţionată. A arătat reclamanta că faptele ce au constituit obiectul investigaţiei cad în competenţa A.N.C.O.M., conform art. 16 din O.U.G. nr. 79/2002, ceea ce exclude competenţa Consiliului Concurenţei, iar problemele de concurenţă pe care le-a analizat Consiliul Concurenţei au format şi obiectul Deciziei nr. 1284 a A.N.C.O.M., instituţie care are competenţă specială în domeniul concurenţei pe piaţa comunicaţiilor electronice, concluzionând că, prin decizia emisă, Consiliul Concurenţei a încălcat competenţa specială a A.N.C.O.M., dar şi autoritatea de lucru judecat a deciziei menţionate anterior, deoarece a preluat constatările din această decizie, însă a ajuns la o altă concluzie. S-a învederat că decizia atacată a fost emisă cu nesocotirea principiului *electa una via non datur recursum ad alterum*, sesizarea A.N.C.O.M. excludea posibilitatea N. de a sesiza ulterior Consiliul Concurenţei pe baza aceloraşi fapte.

Reclamanta a arătat că investigaţia pârâtului a depăşit limitele învestirii prin propriul Ordin, dar şi a plângerii N.

Sub aspectul condiţiei privind prevenirea producerii unei pagube iminente în sensul art. 2 alin. (1) lit. ş) din Legea nr. 554/2004, reclamanta a arătat că dovada acesteia rezultă în primul rând din cuantumul foarte ridicat al amenzii, respectiv suma de 120.347.142 lei, coroborat cu termenul scurt de plată, de maxim 30 de zile de la comunicarea Deciziei. S-a arătat că, potrivit documentelor contabile pe anul 2010, amenda reprezintă aproximativ 25 % din volumul investiţiilor efectuate în cursul unui an de zile, respectiv valoarea obligaţiilor bugetare ale V. pentru un an de zile, aferente fondului de salarii, sau 30 % din valoarea TVA-ului achitat de societate în cursul anului 2010 şi că trebuie să fie avut în vedere specificul activităţii societăţii, nevoile de lichidităţi financiare fiind esenţiale pentru plata furnizorilor, salariaţilor, investiţiilor, a spaţiilor închiriate, a utilităţilor şi a întreţinerii acestora, a serviciilor de roaming, a distribuitorilor, aspecte care sunt decisive în desfăşurarea activităţilor reclamantei. Activitatea unei corporaţii internaţionale de talia societăţii reclamante funcţionează în baza unor bugete aprobate şi a unor previziuni pentru fiecare lună a anului în curs, iar o cheltuială de dimensiunea celei menţionate afectează semnificativ bunul mers al companiei, perturbând-o în mod grav, prin amânarea unor alte plăţi cum ar fi investiţiile sau furnizorii, ceea ce ar genera prejudicii certe constând în plata de penalităţi contractuale de cel puţin 46 milioane de lei numai pentru primele 3 luni de zile, în timp ce amânarea datoriilor către bugetul de stat şi bugetul asigurărilor sociale de stat ar genera, de asemenea, prejudicii de cel puţin 4 milioane de lei pe aceeaşi perioadă. În plus, amânarea acestor plăţi ar conduce fie la deteriorarea relaţiilor cu furnizorii şi la un posibil impact asupra reţelei (calitatea sunetului, a transferului de date) datorat deteriorării echipamentelor, iar întârzierea plăţilor datorate bugetului de stat şi bugetului asigurărilor sociale de stat ar priva aceste bugete în lunile mai şi iunie de sume de aproximativ 40 milioane lei, iar în luna iulie de o sumă de aproximativ 68 milioane lei. S-a susţinut că plata imediată a amenzii aplicate de către Consiliul Concurenţei ar afecta prestigiul şi imaginea companiei prin desconsiderarea „prezumţiei de nevinovăţie" şi ar influenţa negativ relaţiile de afaceri atât cu partenerii prezenţi cât şi cu cei viitori, precum şi credibilitatea petentei în proiectele de investiţii sau în încercarea atragerii sumelor necesare pentru desfăşurarea acestor investiţii.

Pârâtul Consiliul Concurenţei, prin reprezentanţii săi în instanţă şi concluziile scrise depuse la dosar, a solicitat respingerea cererii de suspendare a executării deciziei sale nr. 1/14.02.2011 deoarece nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 15 raportate la art. 14 din Legea nr. 554/2004.

Prin sentinţa civilă nr. 3484 din 16 mai 2011, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a admis cererea de suspendare formulată de reclamanta SC V.R. SA şi a dispus suspendarea executării Deciziei nr. 1/14.02.2011, până la soluţionarea irevocabilă a cauzei ce formează obiectul dosarului nr. 4078/2/2011 aflat pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal. Pentru a pronunţa această soluţie, Curtea de Apel a reţinut că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 15 raportat la art. 14 din Legea nr. 554/2004. În speţă, s-a apreciat ca dovedit cazul bine justificat, deoarece prin decizia A.N.C.O.M. nr. 1284/2010, această autoritate de reglementare a pieţei telecomunicaţiilor şi control al atitudinilor anticoncurenţiale a constat caracterul licit al aceleiaşi fapte cercetate şi de intimată, împrejurare de natură să pună la îndoială legalitatea actelor contestate, sub aspectul competenţei Consiliului Concurenţei de a le sancţiona şi, în fine, s-a invocat principiul *electa una via non datur recursus ad alteram*, sesizarea A.N.C.O.M. excluzând posibilitatea N. de a sesiza ulterior Consiliul Concurenţei pe baza aceloraşi fapte.

În privinţa prevenirii producerii unei pagube iminente, s-a constatat îndeplinită această cerinţă, faţă de împrejurarea indisponibilizării sumei de bani deloc neglijabilă, 120.347.142 lei, echivalentul a 28.300.000 Euro, coroborată cu termenul scurt de plată, situaţie de natură a perturba în mod serios activitatea reclamantei. S-a constat că documentele contabile ilustrează fără dubiu impactul negativ pe termen lung al societăţii în cazul plăţii amenzii, prin aceea că ar determina amânarea altor plăţi, purtătoare la rândul lor de penalităţi, amânarea datoriilor către bugetul de stat şi bugetul asigurărilor sociale de stat, generatoare la rândul lor de penalităţi, indisponibilizări de personal, neplata salariilor şi, nu în ultimul rând, un imens prejudiciu de imagine. A reţinut instanţa că, pe calea prezentei cereri, nu se analizează fondul cauzei, întrucât măsura suspendării are caracter de protecţie împotriva eventualelor abuzuri sau excesului de putere pe care îl pot săvârşi autorităţile în raport cu alte persoane fizice sau juridice considerate a fi persoane vătămate, în sensul art. 2 lit. a) din Legea nr. 554/2004. Posibilitatea producerii pagubei este o chestiune de fapt, lăsată de legiuitor la aprecierea judecătorului, simpla constatare a faptului că executarea ar putea cauza o pagubă fiind suficientă pentru luarea măsurii suspendării.

Împotriva sentinţei civile nr. 3484 din 16 mai 2011 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal – a declarat recursul pârâtul Consiliul Concurenţei. Recurentul Consiliul Concurenţei a criticat sentinţa pentru nelegalitate şi netemeinicie, indicând dispoziţiile art. 304 pct. 7 şi 9 C. proc. civ. A susţinut recurentul că, în considerentele sentinţei, nu s-au indicat motivele de fapt şi de drept în baza cărora s-a constatat existenţa cazului bine justificat, fiind încălcate dispoziţiile art. 261 alin. (1) pct. 5 C. proc. civ. S-a arătat că instanţa de fond a prezentat argumentele pentru care reclamanta a solicitat suspendarea, fără a face aprecieri asupra acestora, admiţând cererea fără a prezenta propriile considerente care i-au format convingerea cu privire la existenţa unui caz bine justificat în cauză, hotărârea pronunţată încălcând exigenţele art. 6 par. 1 C.E.D.O., fiind incidente dispoziţiile art. 304 pct. 7 C. proc. civ.

Ce-a de-a doua critică întemeiată pe dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. vizează aplicarea greşită a legii la soluţionarea cauzei. Recurenta a arătat că hotărârea este lipsită de temei legal, întrucât instanţa şi-a însuşit considerentele invocate de intimata-pârâtă în privinţa îndeplinirii condiţiei cazului bine justificat, or acestea nu constituiau motive suficiente pentru înlăturarea prezumţiei de legalitate de care se bucură actul administrativ fiscal. S-a învederat că motivaţia

reclamantei, preluată de instanță, nu este de natură să inducă o îndoială serioasă în privința legalității deciziei nr. 1/14.02.2011 emisă de Consiliul Concurenței, întrucât normele de concurență și reglementările sectoriale nu se exclud, sectorul telecomunicațiilor fiind supus unei reglementări *ex ante* de către autoritatea națională din acest domeniu – A.N.C.O.M. și *ex post* de către Consiliul Concurenței, care a sancționat-o pe reclamantă pentru abuzul de poziție dominantă (refuz de negociere de acordare a accesului la rețea, de a încheia contract) fără o motivație obiectivă, faptă necercetată de A.N.C.O.M., perioadele verificate de cele două autorități fiind diferite.

Recurenta a arătat că în privința condiției „pagubei iminente" prima instanță s-a raportat greșit numai la cuantumul amenzii aplicate intimatei – pârâte, care nu reprezintă dovada îndeplinirii condiției „pagubei iminente", amenda aplicată în temeiul art. 6 din Legea nr. 21/1996 reprezentând 3,45% din cifra de afaceri a intimatei, deși cuantumul maxim era de 10%, fiind nerelevant termenul scurt de plată, în raport cu puterea financiară a societății intimate. S-a subliniat că intimata nu a furnizat documente contabile care să probeze perturbarea serioasă a activității în cazul plății amenzii, al cărei cuantum reprezintă 1/10 din profitul anului 2009, chiar documentul depus de intimată intitulat „Previziunile fluxurilor pentru perioada mai 2011 – august 2011" dovedind obținerea unui profit consistent chiar și în cazul plății amenzii. Recurenta a arătat că argumentul întemeiat pe „prejudiciul de imagine" ce l-ar putea suferi intimata nu poate fi reținut în motivarea condiției pagubei iminente, în primul rând pentru că ar crea o situație discriminatorie, între marile companii și micile societăți care solicită suspendarea unui act administrativ și care nu au o „imagine" sau „un nume" notoriu care să le fie afectat, marile companii fiind datoare să-și asume și riscurile unei notorietăți legată de profitabilitatea lor. S-a solicitat admiterea recursului și modificarea sentinței, în sensul respingerii cererii de suspendare.

Prin întâmpinarea depusă la dosar în temeiul art. 308 alin. (2) C. proc. civ. și prin reprezentanții săi în instanță intimata V.R. SA a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Analizând sentința criticată prin prisma motivelor de recurs, ținând cont de actele și lucrările dosarului, precum și de dispozițiile legale incidente, inclusiv ale art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că nu este afectată legalitatea și temeinicia acesteia, după cum se va arăta în continuare:

Actele administrativ fiscale se bucură de prezumția de legalitate, fiind executorii din oficiu, suspendarea executării fiind o măsură de excepție, care nu se poate aplica decât dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative prevăzute de art. 14 din Legea nr. 554/2004. Conform acestui text, suspendarea unui act administrativ se poate dispune *numai în cazuri bine justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente,* după îndeplinirea procedurii prealabile prevăzută de art. 7 din Legea nr. 554/2004. Art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004 prevede că reprezintă *un caz bine justificat* orice împrejurare legată de starea de fapt și drept, de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ, iar *paguba iminentă* constă în prejudiciul material viitor și previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcționării unei autorități publice sau a unui serviciu public, conform art. 2 lit. ș) din Legea nr. 554/2004.

Prima instanță a constatat în mod corect că în speță erau îndeplinite toate condițiile legale, pentru a se putea proceda la suspendarea deciziei nr. 1/14.02.2011 emisă de recurentă în sarcina intimatei. Fără a antama fondul dreptului dedus judecății, Curtea a constatat corect că aparența dreptului este în favoarea intimatei.

Prima critică formulată de recurentul-pârât Consiliul Concurenței întemeiată pe dispozițiile art. 304 pct. 7 C. proc. civ. și care privește nemotivarea de către instanță a condiției

„cazului bine justificat" este nefondată, deoarece hotărârea atacată cuprinde argumentele de fapt şi de drept care au format convingerea instanţei cu privire la soluţia pronunţată, fiind respectate prevederile art. 261 alin. (1) pct. 5 C. proc. civ. Instanţa de fond a făcut trimitere la motivele prezentate de intimata – reclamantă, pe care le-a apreciat, potrivit competenţelor ce-i reveneau prin lege, ca nefiind vădit neîntemeiate şi pe care, raportându-le la dispoziţiile art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004 le-a considerat de natură a crea o îndoială serioasă în privinţa legalităţii Deciziei nr. 1/14.02.2011. Instanţa nu putea analiza susţinerile intimatei-reclamante care formează obiectul acţiunii de fond, în anularea Deciziei nr. 1/14.02.2011, ori în cadrul soluţionării cererii de suspendare executare a actului administrativ nu se poate antama fondul dreptului, ce constituie obiectul altui proces, respectiv a litigiului de fond. Este deosebit de dificil pentru magistratul sesizat cu o cerere de suspendare să motiveze aparenţa de nelegalitate a actului administrativ fără a prejudeca fondul, respectiv fără a analiza şi tranşa asupra motivelor de nelegalitate din acţiunea în anulare şi fără măcar a analiza, din aceleaşi considerente, opiniile divergente ale părţilor din cererea de suspendare, deşi trebuie să-şi argumenteze soluţia în privinţa existenţei/inexistenţei cazului bine justificat şi a pagubei iminente. În speţă, judecătorul fondului a ales soluţia examinării motivaţiilor prezentate de intimata-reclamantă prin prisma dispoziţiilor legale incidente, respectiv a art. 14, 15 şi art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004, concluzionând, în urma acestei metode clasice de „pipăire" a fondului dreptului, că există motive de îndoială legitimă asupra legalităţii deciziei nr. 1/14.02.2011 emisă de recurent. În jurisprudenţa C.E.D.O. s-a statuat că „obligaţia de motivare a hotărârilor pe care articolul 6 parag. 1 o impune instanţelor nu presupune un răspuns detaliat pentru fiecare argument" (cauza *Albina c. României*; Hotărârea din 28.07.2005 – par. 33). Curtea a subliniat, în aceeaşi hotărâre, că potrivit practicii sale constante, exigenţa procesului echitabil este îndeplinită şi în cazul unei motivări a soluţiei pe scurt, concentrate, din care să rezulte însă că au fost într-adevăr examinate efectiv problemele esenţiale ridicate de părţi. Prin urmare, o motivare sumară, sintetică, a unei hotărâri judecătoreşti nu echivalează cu o nemotivare, sancţionabilă conform art. 105 alin. (2) coroborat cu art. 261 alin. (1) pct. 5 C. proc. civ. şi îndeplineşte cerinţele unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenţia europeană a drepturilor omului, nefiind incidente dispoziţiile art. 304 pct. 7 C. proc. civ.

Aceleaşi argumente, ale preluării de către instanţă a motivării reclamantei în privinţa cazului bine justificat, au fost prezentate de recurent ca motiv de netemeinicie al sentinţei atacate, însă au fost invocate în mod eronat dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. care vizează aplicarea greşită a legii, fără a se preciza concret, pentru această situaţie, care sunt motivele de nelegalitate, şi această critică ca fiind, în concluzie, nefondată. Susţinerile intimate-reclamante privind exclusivitatea A.N.C.O.M. de a verifica operatorii de telecomunicaţii şi de a veghea la respectarea liberei concurenţe pe această piaţă, conform O.G. nr. 34/2002, existenţa unei decizii a acestei autorităţi în privinţa conformităţii activităţii intimate, aparenta suprapunere şi excluderea de competenţe a celor două autorităţi cu privire la activităţile neconcurenţiale ale operatorilor de telefonie mobilă, la care se adaugă aspecte ce vizează legalitatea şi limitele învestirii recurentei sunt argumente care creează o îndoială legitimă cu privire la legalitatea deciziei a cărei suspendare se solicită şi dovedesc existenţa unui „caz bine justificat", în sensul art. 2 lit. t) din Legea nr. 554/2004.

Cu privire la paguba iminentă, instanţa a concluzionat corect că şi această condiţie necesară suspendării unui act administrativ era îndeplinită, nu numai ca urmare a cuantumului ridicat al amenzii aplicate intimatei – pârâte, ce depăşeşte 28 milioane euro, executarea acesteia afectând 41,4% din cifra medie de afaceri lunare a intimatei, ceea ce i-ar produce o pagubă iminentă de peste 1 milion Euro, potrivit Raportului privind examinarea informaţiilor financiare prospective întocmit de E.Y.A.S SRL din 5 mai 2011, în lipsa lichidităţilor inti-

mata neputându-și achita furnizării și obligațiile bugetare curente. La acestea se adaugă specificitatea sancțiunii contravenționale, precum și faptul că intimata a constituit o garanție substanțială de 30% din valoarea amenzii, conform art. 46 din Legea nr. 21/1996 și provizioane, care presupun reflectarea contabilă a unor posibile pagube, ceea ce dovedește o atitudine corectă, de apărare a reputației și a prezumției de nevinovăție, dar și de diligență față de posibilul prejudiciu. Paguba iminentă a intimatei este evidentă, deoarece executarea actului administrativ fiscal înaintea clarificării legalității acestuia, pentru suma de 1811191 lei, cu siguranță ar perturba grav activitatea intimatei, putând conduce chiar la insolvența acesteia, așa cum corect a reținut și instanța de fond.

Alături de argumentele expuse mai anterior, Curtea are în vedere și recomandarea nr. R/89/8/13.09.1989 a Comitetului de Miniștri din cadrul Consiliului Europei privind protecția jurisdicțională provizorie în materie administrativă, precum și recomandarea nr. 16/2003 a Comitetului Miniștrilor din cadrul Consiliului Europei, potrivit căreia executarea deciziilor administrative trebuie să țină cont de drepturile și interesele persoanelor particulare. Recomandarea nr. R/89/8 a Comitetului de Miniștri instituie ca principiu posibilitatea autorității jurisdicționale competente, respectiv a instanței judecătorești, să ia măsuri provizorii corespunzătoare, atunci când executarea unei decizii administrative este de natură să provoace daune grave, dificil de reparat, particularilor, cărora li se aplică decizia și când există argumente juridice valabile față de regularitatea actului. Soluția suspendării actului administrativ până la pronunțarea instanței, se circumscrie noțiunii de protecție provizorie corespunzătoare, măsură care se recomandă a fi luată de autoritatea jurisdicțională, fără a se aduce atingere principiului executării deciziilor autorităților administrative din oficiu, prin care se impun particularilor o serie de obligații.

Ținând seama de considerentele de ordin legal și de situația de fapt dovedită, expuse în prezenta hotărâre, de circumstanțele cauzei și de recomandările Comitetului de Miniștri, pentru a evita excesul de putere din partea autorității de control, Înalta Curte apreciază că executarea actului administrativ reprezentat de decizia de impunere nr. 1/14-02-2011 emisă de recurentul Consiliul Concurenței este de natură a crea pagube serioase societății intimate, care pot avea consecințe grave în patrimoniul acesteia din urmă.

Constatându-se îndeplinite condițiile art. 14 și 15 din Legea nr. 554/2004 pentru suspendarea deciziei menționate anterior, așa cum corect a concluzionat prima instanță, și că sentința atacată nu este afectată de niciunul din motivele de casare sau modificare prevăzute de art. 304 C. proc. civ., în baza art. 312 alin. (1) C. proc. civ., Curtea va respinge recursul pârâtei ca nefondat.

Secțiunea a 8-a. Prescripția dreptului Consiliului Concurenței de a aplica sancțiuni

54. Termen de investigație. Termen de prescripție. Caracterul confidențial al unor documente de investigație. Cenzurarea activității autorității concurențiale de către instanța de contencios

Legea nr. 554/2004, art. 2 lit. h)
Legea nr. 21/1996, art. 45, art. 59

Deși Legea nr. 21/1996 nu prevede un termen pentru emiterea deciziei conform art. 45 din lege, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 2 lit. h) din Legea nr. 554/2004 este însă

incompatibil cu specificul investigaţiei declanşate de Consiliul Concurenţei. În ipoteza în care legea specială nu prevede un termen anume de finalizare a procedurii, se aplică în mod firesc termenul rezonabil desprins din prevederile art. 6 ale Convenţiei europene a drepturilor omului. Termenul rezonabil de soluţionare nu poate fi înlăturat de existenţa termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii prevăzut de art. 59 din Legea nr. 21/1996 republicată. Cele două termene au o natură juridică diferită şi se aplică în condiţii diferite.

Autoritatea concurenţială trebuie să depună, cu respectarea caracterului confidenţial al unor documente, dovezi privind măsurile întreprinse şi stadiul investigaţiei, în vederea cenzurării modului în care se desfăşoară activitatea în conformitate cu principiul termenului rezonabil.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 752 din 12 februarie 2009, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, reclamanta SC M.S. SRL a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenţei, solicitând obligarea acestuia la emiterea deciziei prevăzute de art. 45 din Legea nr. 21/1996 republicată, cu privire la investigaţia declanşată în baza Ordinului nr. 175 din 1 august 2007.

Reclamanta consideră că durata de timp alocată investigaţiei depăşeşte o durată de timp rezonabilă, în conformitate cu gravitatea faptelor reclamate. Deşi investigaţia a fost declanşată la 1 august 2005, până în prezent aceasta nu a fost finalizată. Practica europeană în materie relevă faptul că o astfel de investigaţie se finalizează de regulă într-un interval de timp de aproximativ un an. Reclamanta invocă prevederile art. 2 lit. g) din Legea nr. 554/2004, considerând că termenul pentru soluţionarea unei investigaţii este de 30 de zile.

Prin întâmpinare, pârâtul a solicitat respingerea acţiunii ca neîntemeiată, argumentând că în speţă nu este aplicabil termenul de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 554/2004. Aşa cum rezultă din dispoziţiile procedurale referitoare la desfăşurarea investigaţiilor în domeniul concurenţei, art. 40-44 din Legea nr. 21/1996, emiterea unei decizii în conformitate cu dispoziţiile art. 45 nu se poate realiza într-un termen de 30 de zile, astfel încât legiuitorul nu a prevăzut un termen pentru finalizarea investigaţiilor declanşate la plângere şi nici pentru întocmirea raportului de investigaţie sau emiterea deciziei. Pârâtul invocă în apărarea sa şi prevederile art. 59 alin. (4) din Legea nr. 21/1991, referitoare la întreruperea termenului de prescripţie şi la termenul special de prescripţie.

Prin sentinţa civilă nr. 2106 din 2 aprilie 2008, pronunţată în Dosarul nr. 360/2/2008, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal a respins excepţia inadmisibilităţii acţiunii şi a respins acţiunea ca neîntemeiată.

Excepţia de inadmisibilitate a fost apreciată ca neîntemeiată în raport de prevederile art. 1 alin. (2) din Legea nr. 554/2004. Pe fondul cererii, s-a reţinut că termenul legal de soluţionare a unei cereri prevăzut de Legea nr. 554/2004 nu este aplicabil, activitatea pârâtului desfăşurându-se conform Legii nr. 21/1996. Potrivit dispoziţiilor legii speciale, nu este prevăzut un termen legal obligatoriu pentru finalizarea unei investigaţii, având în vedere natura specifică a investigaţiilor desfăşurate de către pârât, necesitatea efectuării unor analize economice sau a unor studii de piaţă care să releve eventuala practică anticoncurenţială.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs reclamantul, invocând următoarele motive:

1.Instanţa de fond nesocoteşte dispoziţiile art. 2 alin. (1) lit. h) şi alin. (2) din Legea nr. 554/2004.

2. Atât timp cât legea specială nu prevede un alt termen, pârâtul trebuie să respecte termenul de 30 de zile.

3. Investigația a fost începută în anul 2005, astfel că termenul pe care pârâtul l-a avut pentru a-și îndeplini obligațiile ce îi reveneau a fost mai mult decât acoperitor.

4. O altă critică adusă sentinței instanței de fond este cea legată de refuzul de a admite proba cu prezentarea dosarului investigației, ca fiind singura modalitate prin care se poate evalua activitatea pârâtului.

În drept, reclamantul-recurent și-a întemeiat cererea pe art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

Prin întâmpinare, intimatul a solicitat respingerea recursului ca nefondat. Se susține că instanța de fond în mod corect a argumentat că termenul legal de soluționare prevăzut de Legea nr. 554/2004 la art. 2 alin. (1) lit. h) nu este aplicabil în speță, activitatea Consiliului Concurenței desfășurându-se conform actului normativ special, Legea nr. 21/1996. Legiuitorul nu a prevăzut un termen pentru finalizarea investigațiilor și nici pentru întrunirea raportului de investigație sau emiterea deciziei. Procedura se derulează pe o perioadă de timp proporțională cu complexitatea cazului, care, în speță, este dovedită de faptul că recurenta a formulat mai multe plângeri succesive. Referitor la termenul în care intimatul are obligația să-și exercite prerogativele de autoritate administrativă în domeniul concurenței, intimatul invocă art. 59 din Legea nr. 21/1996, care reglementează instituția prescripției. Se mai arată că, până la finalizarea raportului de investigație, legea nu conferă agenților economici dreptul de a avea acces la dosar.

Recursul este fondat. Vor fi reținute însă numai o parte din argumentele și criticile formulate de recurentă. Astfel, critica privitoare la aplicarea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 2 lit. h) din Legea nr. 554/2004 modificată și completată nu poate fi primită. Este adevărat că legea specială în domeniul concurenței, Legea nr. 21/1996, nu prevede un termen pentru emiterea deciziei conform art. 45 din lege. Termenul de 30 de zile este însă incompatibil cu specificul investigației declanșate de Consiliul Concurenței, în urma plângerilor înregistrate. Este de notorietate și toate părțile o recunosc că posibilele fapte anticoncurențiale pot fi investigate într-o perioadă de timp proporțională cu complexitatea cazului. Totodată, este corect a se afirma că legea prevede mai multe etape pentru desfășurarea investigației, toate acestea necesitând trecerea unui anume interval de timp. Este criticabilă însă susținerea instanței de fond și a intimatei în sensul că, nefiind aplicabil termenul de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 554/2004, iar investigația desfășurată presupunând etape complete și de durată, nu poate fi impus vreun termen de constrângere pentru emiterea deciziei prevăzută de art. 45 din Legea nr. 21/1996 republicată. În ipoteza în care legea specială nu prevede un termen anume de finalizare a procedurii, se aplică în mod firesc termenul rezonabil desprins din prevederile art. 6 ale Convenției europene a drepturilor omului. Termenul rezonabil de soluționare nu poate fi înlăturat de existența termenului de prescripție a aplicării sancțiunii prevăzut de art. 59 din Legea nr. 21/1996 republicată. Cele două termene au o natură juridică diferită și se aplică în condiții diferite.

Deși instanța de fond a respins în mod corect proba cu înscrisuri, reprezentând prezentarea dosarului de investigație, datorată caracterului confidențial al acestuia conform art. 5, 6 din Legea concurenței, acțiunea recurentei-reclamante nu poate fi soluționată fără a se aduce dovezi cu privire la faptul că intimatul se află înăuntrul termenului rezonabil de soluționare a investigației. Astfel, era absolut necesar ca intimatul, fără a depune înscrisuri ce au caracter confidențial, să depună la dosar dovezi ale măsurilor întreprinse, stadiul investigației, ce se preconizează a se întreprinde pe viitor în desfășurarea investigației pentru a se putea cenzura modul în care intimatul își desfășoară activitatea în conformitate cu principiul termenului rezonabil. Intimatul este dator să facă dovada că, începând cu emiterea Ordinului nr. 175 din 1 august 2005 prin care s-a declanșat investigația, au fost parcurse etape necesare ale aces-

teia, cu alte cuvinte, să demonstreze că cercetarea administrativă se desfăşoară după regulile cuprinse în Legea nr. 21/1996 republicată. Nu poate fi acceptat punctul de vedere exprimat de instanţa de fond şi de intimat în sensul că, autoritatea de concurenţă nu este supusă cenzurii instanţei de contencios administrativ şi că investigaţia se finalizează în momentul în care aceasta decide astfel. Intimatul are obligaţia să demonstreze că „lucrează" astfel cum a solicitat recurenta.

Faţă de acestea, constatându-se că instanţa de fond nu a administrat toate probele ce duc la dezlegarea corectă a pricinii, în temeiul art. 312 alin. (1) teza I C. proc. civ., art. 20 din Legea nr. 554/2004 modificată şi completată, urmează a se admite recursul formulat. În temeiul art. 312 alin. (3) C. proc. civ., va casa sentinţa recurată şi se va trimite cauza spre rejudecare la aceeaşi instanţă.

55. Omisiunea de a stabili un termen de prescripţie în legea concurenţei. Consecinţe. Inaplicabilitatea Decretului nr. 167/1958. Întreruperea sau suspendarea curgerii termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii

Decretul nr. 167/1958[1]
O.G. nr. 2/2001, art. 13 alin. (4)

Domeniul de aplicare a Decretului nr. 167/1958 vizează numai drepturile patrimoniale, personale sau reale din dreptul privat şi nu poate fi extins la dreptul public. O.G. nr. 2/2001, conform prevederilor sale exprese, se aplică în toate cazurile în care legea specială nu prevede alte termene de prescripţie pentru aplicarea sancţiunilor contravenţionale [art. 13 alin. (4)]. Legiuitorul a prevăzut expres pentru faptele de la art. 55 lit. a) aplicarea O.G. nr. 2/2001, însă pentru celelalte fapte nu a stabilit niciun alt termen de prescripţie. Cu toate acestea, nu există niciun motiv pentru a nu fi aplicabile regulile generale în materie contravenţională şi pentru celelalte contravenţii, cât timp legea specială nu conţine alte termene de prescripţie. O normă specială din cadrul ramurii de drept public se completează cu norma generală existentă în aceeaşi ramură. Numai în cazul în care nu există normă generală, se poate pune problema aplicării normei generale din cadrul unei alte ramuri de drept, ceea ce nu este cazul în speţă. Odată stabilită legea aplicabilă, şi anume O.G. nr. 2/2001, la calculul termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii urmează a se calcula efectiv acest termen. Fapta anticoncurenţială şi contravenţională a fost săvârşită în anul 2001. De la această dată se calculează termenul de 6 luni, care se împlineşte la 1 martie 2002. Începerea investigaţiei în luna ianuarie 2002 nu întrerupe şi nu suspendă curgerea termenului de prescripţie. Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001 nu are dispoziţii referitoare la întreruperea sau suspendarea curgerii termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii.

Văzând că sancţiunea contravenţională, amenda, a fost aplicată prin Decizia nr. 237 din 12 decembrie 2006, instanţa de recurs va constata intervenită prescripţia aplicării sancţiunii contravenţionale.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 1762 din 26 martie 2009, nepublicată

***Notă.** A se vedea şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţia contencios administrativ şi fiscal, decizia nr. 1478/2009, decizia nr. 5236/2010, decizia nr. 5653/2010, decizia nr. 1576/2011, decizia nr. 1236/2009, decizia nr. 2987/2010, decizia nr. 3388/2010, decizia*

[1] Decretul nr. 167/1958 a fost abrogat începând cu 1 octombrie 2011, prin art. 230 lit. p) din Legea nr. 71/2011.

nr. 5464/2009, decizia nr. 4498/2011, decizia nr. 2502/2009, decizia nr. 5027/2011, decizia nr. 3428/2009, decizia nr. 2425/2010 și decizia nr. 1762/2009.

Prin cererea înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, reclamanta SC R.R. SA a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenţei, solicitând anularea deciziei nr. 237 din 12 decembrie 2006, prin care societatea a fost sancţionată cu amendă de 807.275 lei pentru încălcarea dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea concurenţei nr. 21/1996, republicată.

2. Motivele de fapt şi de drept care au stat la baza formulării cererii

2.1. Piaţa relevantă nu poate fi reprezentată numai de piaţa serviciului de retransmisie prin cablu (CATV) a programelor TV, cum în mod eronat s-a reţinut în decizia atacată.

a) opinia pârâtului cu privire la lipsa de substituibilitate între diferitele modalităţi de recepţionare a programelor TV, bazată pe lipsa unei taxe pentru recepţionarea programelor este eronată.

b) piaţa geografică a serviciului de difuzare a programelor audiovizuale şi implicit piaţa serviciului de televiziune prin cablu nu poate fi definită decât la nivel naţional.

2.2. Transmiterea cu titlu universal a patrimoniului unei persoane juridice, ca urmare a fuziunii, nu presupune preluarea tuturor drepturilor şi obligaţiilor în abstract, ca în cazul unor persoane fizice, ci echivalează cu preluarea drepturilor şi obligaţiilor sub beneficiu de inventar, respectiv numai potrivit bilanţului de fuziune ce reprezintă de fapt inventarul drepturilor şi obligaţiilor ce se transmit.

Societatea R.R.SA a preluat exclusiv activul şi pasivul societăţii TVS H.

2.3. În mod greşit, pârâtul a aplicat sancţiunea prin raportarea la cifra de afaceri generată de toate activităţile desfăşurate de reclamantă în Timişoara, deşi unele activităţi nu au fost furnizate nici de către societatea H.F.Q. şi nici de societatea TVS H.

2.4. Mare parte a documentelor şi corespondenţei care, potrivit Raportului de investigaţie şi Decizii se consideră că au fost transmise de societăţile implicate, nu au fost transmise de către reprezentanţii legali ai acestora, ci de către anumiţi angajaţi care nu aveau calitatea de a reprezenta legal aceste societăţi, astfel încât aceste documente nu pot fi luate în considerare.

2.5. Existenţa contractului de vânzare-cumpărare de active din data de 31 decembrie 2001 trebuie apreciată numai în contextul general anterior încheierii acestuia.

2.6. Decizia societăţii H.F.Q. de a se retrage din anumite zone nu a putut avea decât un efect minim asupra pieţei relevante.

2.7. A intervenit prescripţia dreptului de a se aplica sancţiunea contravenţională, în raport de prevederile O.G. nr. 2/2001.

2.8. Pârâtul nu a aplicat criteriile legale de individualizare a sancţiunii, conform art. 52 din Legea nr. 21/1996 şi Ordinului nr. 107/2004.

În drept, s-au invocat prevederile Legii nr. 21/1996 republicată, instrucţiunile şi normele elaborate de Consiliul Concurenţei, art. 1, art. 10 din Legea nr. 554/2004.

3. Apărările formulate de pârâtul Consiliul Concurenţei

Prin întâmpinare, pârâtul a solicitat respingerea acţiunii ca neîntemeiată, pentru următoarele motive:

3.1. În mod corect şi justificat Consiliul Concurenţei a definit piaţa produsului ca fiind piaţa serviciilor CATV, în raport de substituibilitatea din punct de vedere al cererii şi al ofertei, precum şi din punct de vedere al concurenţei potenţiale.

3.2. Consiliul Concurenţei a definit în mod corect piaţa relevantă geografică. Chiar dacă serviciul CATV exista la nivelul întregii ţări, consumatorii din Timişoara nu aveau posibilitatea de a solicita prestarea acestui serviciu unui furnizor din alt oraş.

o practică contrară uzanţelor comerciale cinstite, nefiind vorba despre secrete comerciale, ci despre informaţii şi date tehnice. Ca atare, tribunalul a apreciat că toate acţiunile părţilor nu se încadrează în noţiunea de concurenţă neloială, fiind vorba doar despre libera concurenţă exercitată pe o piaţă deschisă, reclamanta neputând invoca aparente similitudini, asemănări, pentru a restrânge capacitatea de exerciţiu a pârâţilor.

Împotriva acestei sentinţe a declarat apel reclamanta, criticând sentinţa atacată pentru nelegalitate şi netemeinicie şi solicitând admiterea apelului şi schimbarea în tot a sentinţei atacate, în sensul admiterii acţiunii astfel cum a fost formulată, respectiv: obligarea pârâtei să-şi schimbe denumirea şi să publice hotărârea în presa centrală şi pe propria pagina de web.

Prin decizia nr. 391/28 iunie 2010, Curtea de Apel Bucureşti, Secţia a V-a comercială, a admis apelul reclamantei şi a schimbat în tot sentinţa atacată, în sensul că a admis acţiunea în parte, obligând pârâţii să înceteze orice act de concurenţă neloială. Totodată, pârâta SC S.S. SRL Bucureşti a fost obligată să-şi schimbe denumirea şi să publice hotărârea judecătorească în presa centrală (cotidian de mare tiraj), pe cheltuiala sa, precum şi să posteze hotărârea judecătorească timp de 30 de zile pe propria-i pagină web. Curtea de Apel a respins celelalte capete de cerere ca neîntemeiate şi a obligat intimata la plata sumei de 675, 3 lei cheltuieli de judecată în fond şi apel.

Pentru a hotărî astfel, curtea de apel a reţinut că aprecierile instanţei de fond în sensul că acţiunile părţilor se înscriu în cadrul liberei concurenţe, în condiţiile unei pieţi deschise, sunt nefondate şi nelegale în raport cu faptele săvârşite de către aceştia, conform probatoriilor administrate. Astfel, faptele de concurenţă neloială săvârşite de intimatul G.C.A. trebuie analizate în calitatea acestuia de fost angajat al societăţii reclamante şi de reprezentant al acesteia în relaţiile cu terţii, cu drept de semnătură pentru toate operaţiunile comerciale ale reclamantei în perioada 2005 – 2009. Instanţa de apel a mai reţinut că riscul de confuziune se naşte datorită efectului sonor, elementul dominant al ambelor mărci cuvântul „sincro/syncro" pronunţându-se identic, astfel încât, sintagma „systems" adoptată de pârâtă, nu este de natură să ofere distinctivitate în raport cu denumirea reclamantei. Ca atare, cele două denumiri sunt atât de asemănătoare, încât se poate presupune că sunt nedistincte, neputând fi deosebite în aspectele esenţiale. Totodată, s-a reţinut că faptul că mai sunt şi alte societăţi comerciale care au în denumire sintagma „SINCRO" este irelevant, atât timp cât acestea nu desfăşoară activităţi concurente reclamantei, prin utilizarea de mijloace reprobabile, în condiţii particular identice sau similare cu ale reclamantei.

Cât priveşte activităţile desfăşurate de intimatul G.C.A, în calitate de fost angajat al reclamantei, deşi se admite că o atare persoană poate să desfăşoare activităţi economice concurente, este interzisă folosirea de acţiuni neloiale. Or, în speţă, intimatul pârât şi-a făcut publicitate pe seama experienţei dobândite în cadrul societăţii apelante, ca angajat al acesteia, angajând salariaţi ai apelantei şi folosind date de contact şi informaţii deţinute în perioada cât a lucrat în cadrul societăţii apelante. Curtea de Apel a apreciat că faptele pârâtului trebuie raportate la calitatea acestuia de reprezentant al societăţii, prin funcţia deţinută în cadrul societăţii reclamante, acesta fiind contactat de clienţii apelantei care au dorit să continue afacerile cu intimatul-pârât prin societatea comercială înfiinţată de acesta, ceea ce confirmă riscul de confuzie, prin exploatarea de către intimatul-pârât a relaţiilor sale cu clientela societăţii reclamante, stabilite în perioada în care a fost angajat al acesteia. În consecinţă, a reţinut instanţa de apel, prin mijloace reprobabile, intimatul-pârât a deturnat clientela fostului său partener.

Instanţa de apel a apreciat că în speţă a fost probată şi fapta de angajare a personalului societăţii-reclamante de către intimatul-pârât, în cadrul societăţii nou înfiinţată de către aces-

3.3. Responsabilitatea pentru faptele H.F. fost preluată de societatea R.

3.4. În cauză a avut loc o înţelegere de împărţire a pieţei, faptă interzisă de dispoziţiile art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996.

3.5. Prin Decizia atacată, pârâtul a efectuat o judicioasă individualizare a sancţiunii stabilite, cu luarea în considerare a particularităţilor existente în cauză, respectiv, succesiunea economică şi juridică, şi cu respectarea dispoziţiilor legale prevăzute la art. 51 şi art. 52 din Legea nr. 21/1996.

3.6. Consiliul Concurenţei a aplicat sancţiunea pentru săvârşirea contravenţiei prevăzută de art. 51 lit. a) din legea concurenţei în interiorul termenului de prescripţie de 3 ani prevăzut de Decretul nr. 167/1958. În mod corect s-a reţinut că fiecare dintre acţiunile întreprinse de Consiliul Concurenţei (declanşarea investigaţiei, solicitare de informaţii etc.) au reprezentat cauze de întrerupere a termenului de prescripţie.

4. Hotărârea instanţei de fond

Prin sentinţa civilă nr. 294 din 31 ianuarie 2008, pronunţată în dosarul nr. 38172/2007, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal a respins acţiunea ca neîntemeiată.

5. Motivele de fapt şi de drept care au stat la baza formării convingerii instanţei de fond

Curtea de Apel Bucureşti a reţinut că între SC U.R. A.S. şi SC H.F.Q SRL, operatori de servicii de retransmisie prin cablu a programelor TV, s-a încheiat o înţelegere anticoncurenţială având ca obiect împărţirea şi delimitarea zonelor de operare între aceştia în municipiul T. şi, totodată, crearea unor zone în care furnizează servicii un singur operator. Prin această înţelegere s-a eliminat concurenţa în zonele din municipiul Timişoara, în care anterior cei doi operatori concurau, iar abonaţii au fost lipsiţi de posibilitatea de a alege între serviciile unuia dintre cei doi operatori. În mod eronat s-a susţinut de către reclamantă că piaţa relevantă nu poate fi reprezentată numai de piaţa serviciului de retransmisie prin cablu a programelor TV, întrucât au existat şi există o serie de servicii care au substituit serviciul de retransmisie a programului TV. S-a reţinut că antena individuală, antena colectivă şi antena satelit nu reprezintă servicii ce pot substitui serviciile de retransmisie, contra unui abonament a programelor TV. În ceea ce priveşte piaţa relevantă geografică, s-a considerat că autoritatea de concurenţă a reţinut corect că piaţa relevantă pentru fiecare operator de cablu este reprezentată de aria geografică în care acesta activează. Referitor la transmiterea responsabilităţii pentru încălcarea Legii concurenţei, de la SC H.F.Q. SRL către SC T.H. SRL şi, ulterior, către SC R.R. SA urmare a procedurilor de reorganizare prin care s-a realizat transmiterea cu titlu universal a patrimoniului acestor societăţi, instanţa de fond a reţinut că în sarcina reclamantei poate fi angajată răspunderea contravenţională pentru faptele anticoncurenţiale săvârşite de SC H.F.Q. SRL.

Înţelegerea de partajare a pieţei serviciilor CATV din Timişoara a fost probată de Consiliul Concurenţei nu numai prin contractul de vânzare-cumpărare din 31 august 2001, dar şi prin alte probe: declaraţii, hărţi ale reţelelor cablu etc.

Sancţiunea s-a considerat a fi individualizată corect, potrivit criteriilor prevăzute de Legea concurenţei.

S-a mai reţinut că, prin încheierea de şedinţă din 18 octombrie 2007, instanţa de fond s-a pronunţat în sensul respingerii excepţiei prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale, deoarece în speţă sunt aplicabile prevederile Decretului nr. 167/1958 şi nu cele ale O.G. nr. 2/2001.

6.Recursul formulat de reclamanta SC R.R. SA

Motive de recurs ce pot fi încadrate la art. 304 pct. 9 C. proc. civ. şi art. 304[1] C. proc. civ.

6.1. Motive de recurs ce privesc aspecte legate de răspunderea persoanei juridice.

Recurenta critică soluția instanței de fond din perspectiva aprecierii acesteia în sensul angajării răspunderii contravenționale pentru faptele anticoncurențiale săvârşite de SC H.F.Q. SRL, urmare a transmiterii cu titlu universal a patrimoniului acestei societăți către SC T.H. SRL şi ulterior către reclamanta-recurentă. În opinia recurentei, răspunderea contravențională în România se poate realiza numai pentru fapta proprie, iar reorganizarea societăților a presupus transmiterea patrimoniului, şi nu a faptelor personale de natură contravențională. Recurenta critică soluția instanței de fond şi pentru că s-a aplicat jurisprudența comunitară deşi, la acel moment, România nu era membră a Uniunii Europene.

6.2. Motive de recurs ce privesc aspecte legate de definirea pieței relevante a produsului şi a pieței relevante geografice.

Piața relevantă a produsului /serviciului este, în opinia recurentei, orice transmisie/retransmisie a unor programe TV, prin orice mijloace, şi nu numai piața serviciului de retransmisie prin cablu (CATV). Proba cu expertiză tehnică în domeniul audiovizualului în domeniul telecomunicațiilor a fost respinsă în mod greşit de instanța de fond, deoarece ar fi demonstrat că serviciul de recepție directă a programelor TV, prin orice tehnologie şi piața serviciului de retransmisie a programelor TV, prin orice tehnologie, sunt în concurență directă. La rândul său, piața geografică a serviciului de difuzare a programelor audiovizuale şi, implicit, piața serviciului de televiziune prin cablu, nu poate fi definită decât la nivel național, iar instanța de fond, stabilind în sens contrar, prin însuşirea punctului de vedere al Consiliului Concurenței, a pronunțat o hotărâre criticabilă, fără a răspunde argumentelor aduse de recurentă.

6.3. Motive de recurs ce privesc aspecte legate de fondul investigației, respectiv: reprezentarea societăților pe parcursul investigației; contractul de vânzare-cumpărare de active; efectele pozitive ale retragerii societății H.F.Q. din anumite zone.

Instanța de fond nu a motivat respingerea apărărilor recurentei în sensul că mare parte din documentele provenite de la aceasta au fost comunicate de persoane care nu aveau calitatea de reprezentant al societății. În ceea ce priveşte contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 31 decembrie 2001, recurenta apreciază că în mod greşit nu a fost analizat de instanța de fond, care era datoare să stabilească dacă acest contract se încadra sau nu în pragul de *minimis* prevăzut de Legea concurenței la acel moment.

Retragerea societății H.F.Q. din anumite zone s-a datorat scăderii numărului de abonați şi a pierderilor contabile înregistrate.

Retragerea societății a însemnat îmbunătățirea calității serviciilor pentru consumatorii din municipiul Timişoara care au beneficiat de servicii performante ale societății recurente.

6.4. Motive de recurs ce privesc aspecte legate de excepția prescrierii dreptului de a aplica sancțiunea contravențională.

Recurenta arată că, între data săvârşirii faptei şi data emiterii deciziei prin care a fost aplicată sancțiunea contravențională, a intervenit prescripția dreptului Consiliului Concurenței de a aplica sancțiunea contravențională.

Decizia atacată nu reține caracterul continuu al faptei. În speță se aplică prevederile O.G. nr. 2/2001, şi nu cele ale Decretului nr. 167/1958, apreciază recurenta. Recurenta a invocat în sprijinul acestui motiv de recurs practica recentă a Înaltei Curți de Casație şi Justiție, care a considerat că „Decretul nr. 167/1958 vizează raporturile de drept privat, şi nu de drept public, în sfera căruia se regăseşte dreptul contravențional" (Decizia nr. 386 din 23 ianuarie 2007, publicată în Revista de drept comercial nr. 4/2007, pag. 94-98).

Legea nr. 21/1996 nu conținea dispoziții privind prescripția dreptului de a aplica sancțiuni contravenționale, situație în care este aplicabil dreptul comun în materie, respectiv Legea

nr. 32/1968 şi, ulterior O.G. nr. 2/2001, termenul fiind de 6 luni de la data săvârşirii contravenţiei, iar în cazul în care contravenţia este continuă, termenul curge de la data constatării faptei. În speţă, nu a fost întrerupt şi nici suspendat cursul prescripţiei, iar instanţa de fond nu a indicat nici un temei juridic care să-i susţină punctul de vedere.

6.5. Motive de recurs ce privesc aspecte legate de individualizarea sancţiunii.

Instanţa de fond a apreciat în mod nelegal că impactul asupra pieţei ar fi fost mare, însă trebuia să aibă în vedere atât cota de piaţă extrem de redusă pe care o avea S.C.H.F.Q. SRL, cât şi lipsa oricărui eventual abuz din partea acesteia.

7. Apărările formulate de intimatul-pârât Consiliul Concurenţei.

7.1. În mod corect, instanţa de fond a respins excepţia prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiunea. Termenul incident cauzei este termenul de 3 ani, prevăzut de Decretul nr. 167/1958. Termenul de prescripţie, deşi a început să curgă în anul 2001, data săvârşirii contravenţiei, a fost întrerupt prin declanşarea investigaţiei de către autoritatea de concurenţă, prin Ordinul nr. 21 ianuarie 2002 şi prin solicitările repetate de informaţii, care au reprezentat cauze de întrerupere a prescripţiei. Chiar dacă s-ar considera ca fiind aplicabil termenul de prescripţie de 6 luni, fapta săvârşită de recurentă a fost constatată şi în interiorul acestui termen.

Legea concurenţei, prin dispoziţiile art. 56 (fost 61 înainte de republicarea legii), a scos de sub incidenţa O.G. nr. 2/2001 acele contravenţii care, prin procedura de investigare şi constatare, precum şi prin particularităţile prezentate de actele şi faptele care pot constitui latura obiectivă a acestor contravenţii, se diferenţiază esenţial de contravenţiile vizate de actul normativ care reglementează regimul juridic al contravenţiilor. Exceptarea acestor contravenţii nu are drept scop neaplicarea principiilor generale din materia contravenţională, ci a regulilor de drept material conţinute de O.G. nr. 2/2001. Aceste reguli, de fond şi de procedură, au fost elaborate în vederea constatării şi sancţionării unor contravenţii care prezintă, în mare, trăsături comune, normele legale fiind astfel concepute încât să prevadă proceduri şi termene adecvate faptelor în privinţa cărora se aplică. Or, Legea nr. 21/1996 sancţionează o serie de fapte ce reprezintă grave încălcări ale regulilor de concurenţă, care se diferenţiază de contravenţiile clasice. Omisiunea de a stabili un termen de prescripţie în Legea concurenţei nu poate determina incidenţa termenului general de 6 luni, din O.G. nr. 2/2001, în sens contrar s-ar ajunge la paralizarea activităţii autorităţii de concurenţă. Practica constantă şi pe o perioadă de timp îndelungată a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie a confirmat că termenul de prescripţie de 6 luni nu poate fi aplicabil acelor contravenţii exceptate prin art. 56 din Legea nr. 21/1996 de la incidenţa O.G. nr. 2/2001.

7.2. În mod corect, instanţa de fond a respins toate pretinsele motive de nelegalitate invocate de reclamantă, care vizau aspecte de fond ale actului administrativ atacat.

Intimata consideră că, prin motivele de recurs, s-au reiterat aceleaşi cauze de nelegalitate a Deciziei Consiliului Concurenţei, respectiv:

- modalitatea de stabilire a răspunderii juridice în sarcina RDS pentru faptele săvârşite de societate H.F.;
- modalitatea de definire a pieţei relevante;
- lipsa probelor prin care a fost dovedită existenţa înţelegerii anticoncurenţială de împărţire a pieţei;
- modalitatea de individualizare a amenzii aplicate.

Toate acestea au fost soluţionare corect de către instanţa de fond, prin considerarea că recurenta este succesorul universal al TVS Holding, care, la rândul său, a absorbit SC H.F.Q. SRL.

Piaţa relevantă a produsului este piaţa serviciului de retransmisie programe TV prin cablu, iar piaţa relevantă geografică este reprezentată de municipiul Timişoara.

Între H.F. şi U.P.C. a avut loc o înţelegere de împărţire a pieţei, faptă interzisă de dispoziţiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1996.

În privinţa individualizării sancţiunii aplicare RDS, aceasta s-a realizat cu respectarea dispoziţiilor art. 52 din Legea nr. 21/1996 republicată şi a Instrucţiunilor privind individualizarea sancţiunilor.

II. Considerentele instanţei de recurs

1. Instanţa de recurs va analiza cu prioritate, potrivit art. 137 alin. (1) C. proc. civ., motivul de recurs ce vizează modul în care instanţa de fond a soluţionat excepţia prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiunea contravenţională, urmând a constata că este întemeiat.

Prin Decizia nr. 237 din 12 decembrie 2006, intimatul a decis sancţionarea SC R.R. SA, în calitate de succesor economic şi juridic al SC H.F.Q. SRL, SC U.P.C. R. SRL şi SC T.H. SRL, pentru încălcarea art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996 republicată, prin încheierea şi punerea în practică a unei înţelegeri anticoncurenţiale având ca obiect partajarea pieţei serviciilor de retransmisie prin cablu a programelor TV din Municipiul Timişoara. În urma unui contract de vânzare-cumpărare reţele CATV încheiat în data de 31 august 2008, U.P.C. urma să achiziţioneze reţelele CATV aparţinând H.F. După realizarea înţelegerii, teritoriul municipiului Timişoara a fost împărţit în zona în care furnizează servicii un singur operator şi în care consumatorul nu are posibilitatea de a alege.

Intimatul a apreciat că, şi în situaţia în care contractul nu s-a finalizat, aşa cum au susţinut agenţii economici, înţelegerea anticoncurenţială de împărţire a pieţei s-a realizat. Această împrejurare este relevantă pentru stabilirea datei săvârşirii contravenţiei şi a datei intervenirii prescripţiei dreptului de a se aplica sancţiunea contravenţională. Prin decizia de sancţionare, Consiliul Concurenţei nu a reţinut caracterul continuu al faptei, ci s-a limitat a stabili doar data săvârşirii faptei anticoncurenţiale ca fiind anul 2001, respectiv data încheierii contractului de vânzare-cumpărare 31 august 2001. Legea nr. 21/1996 nu conţinea în anul 2001 norme proprii în materia prescripţiei dreptului de a se aplica sancţiunea contravenţională. Prin O.U.G. nr. 121/2003, Legea nr. 21/1996 s-a modificat şi completat în sensul introducerii unor termene exprese de prescripţie. Aceste termene nu pot fi aplicate în prezenta cauză, deoarece sunt stabilite ulterior datei săvârşirii contravenţiei, anul 2001.

Instanţele judecătoreşti nu pot aplica termenele de prescripţie din dreptul comunitar, deoarece în anul 2001 România nu era membră a Uniunii Europene şi nu avea obligaţia aplicării dreptului comunitar.

Instanţele judecătoreşti române au avut obligaţia stabilirii unui termen de prescripţie, odată cu înregistrarea pe rol a unor asemenea cauze. În acest scop, s-a apelat la argumentul de analogie a legii, însă jurisprudenţa a oscilat între aplicarea termenului general de prescripţie de 3 ani prevăzut de Decretul nr. 167/1958 şi termenul special de prescripţie de 6 luni prevăzut de O.G. nr. 2/2001. Însăşi jurisprudenţa Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie – Secţia de contencios administrativ şi fiscal – a oscilat între cele două termene, însă după anul 2006, aceasta a fost unitară în aplicarea termenului de 6 luni prevăzut de O.G. nr. 2/2001 (vezi Decizia nr. 2720/25.05.2007, pronunţată în Dosarul nr. 25548/2/2005). S-a considerat, în mod corect, că termenul general de 3 ani din Decretul nr. 167/1958 nu este aplicabil sancţiunilor contravenţionale aplicate de Consiliul Concurenţei, deoarece acest termen se aplică numai în raporturile de drept privat. De asemenea, în mod corect a fost înlăturat şi argumentul de oportunitate dedus în principal din considerentul că nu este rezonabil să se pretindă autorităţii

să depisteze, să investigheze şi să sancţioneze fapte anticoncurenţiale complete în interiorul unui termen foarte scurt de numai 6 luni.

Domeniul de aplicare a Decretului nr. 167/1958 vizează numai drepturile patrimoniale, personale sau reale, din dreptul privat şi nu poate fi extins la dreptul public. O.G. nr. 2/2001, conform prevederilor sale exprese, se aplică în toate cazurile în care legea specială nu prevede alte termene de prescripţie pentru aplicarea sancţiunilor contravenţionale [art. 13 alin. (4)]. Legiuitorul a prevăzut expres pentru faptele de la art. 55 lit. a) aplicarea O.G. nr. 2/2001, însă pentru celelalte fapte nu a stabilit niciun alt termen de prescripţie. Cu toate acestea, nu există niciun motiv pentru a nu fi aplicabile regulile generale în materie contravenţională şi pentru celelalte contravenţii, cât timp legea specială nu conţine alte termene de prescripţie. Nu există niciun motiv pentru ca în situaţia contravenţiilor prevăzute de art. 55 lit. a) din lege să se aplice O.G. nr. 2/2001, iar pentru celelalte contravenţii să se aplice Decretul nr. 167/1958. O normă specială din cadrul ramurii de drept public se completează cu norma generală existentă în aceeaşi ramură. Numai în cazul în care nu există normă generală, se poate pune problema aplicării normei generale din cadrul unei alte ramuri de drept, ceea ce nu este cazul în speţă. Odată stabilită legea aplicabilă, şi anume O.G. nr. 2/2001, la calculul termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii urmează a se calcula efectiv acest termen. Fapta anticoncurenţială şi contravenţională a fost săvârşită în anul 2001, data încheierii contractului de vânzare-cumpărare – 31 august 2001. De la această dată se calculează termenul de 6 luni, care se împlineşte la 1 martie 2002. Începerea investigaţiei în luna ianuarie 2002 nu întrerupe şi nu suspendă curgerea termenului de prescripţie. Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001 nu are dispoziţii referitoare la întreruperea sau suspendarea curgerii termenului de prescripţie a aplicării sancţiunii. Văzând că sancţiunea contravenţională, amenda a fost aplicată prin Decizia nr. 237 din 12 decembrie 2006, instanţa de recurs va constata intervenită prescripţia aplicării sancţiunii contravenţionale.

2. *Deşi instanţa de recurs a reţinut* intervenită prescripţia aplicării sancţiunii contravenţionale se va referi, pe scurt, şi la motivele de recurs asupra fondului pricinii, pe care le consideră însă nefondate, dar fără a influenţa soluţia ce urmează a fi pronunţată.

Stabilirea răspunderii juridice în sarcina recurentei este corectă. Societăţile H.F. şi T.H. nu au fost niciodată lichidate, iar patrimoniile au fost preluate de R. În acest fel s-a preluat şi responsabilitatea pentru eventuala încălcare a legii. În materia concurenţei se dă o interpretare largă noţiunii de întreprindere şi, pentru ca efectivitatea regulilor de concurenţă să nu fie compromisă, se permite sancţionarea succesorului economic al persoanei juridice vinovate. În acelaşi sens, este şi jurisprudenţa comunitară, evidenţiată de intimată în cuprinsul întâmpinării.

Definirea pieţei relevante a produsului este cea a pieţei serviciului de retransmisie programe TV prin cablu, astfel cum a reţinut şi instanţa de fond. Intimatul a realizat o analiză economică din punctul de vedere al substituibilităţii cererii şi ofertei şi a concurenţei potenţiale care nu a putut fi combătută în mod real de către recurentă.

Definirea pieţei relevante geografice ca fiind teritoriul municipiului T. este de asemenea corectă. Piaţa relevantă geografică se analizează de la caz la caz şi nu are relevanţă dacă în alte speţe (interne sau comunitare) a fost luat un alt punct de reper. Piaţa relevantă geografică nu poate fi decât municipiul Timişoara deoarece locuitorii erau în imposibilitate să solicite serviciile de la operatorii aflaţi în afara acestei raze teritoriale.

A avut loc o înţelegere de împărţire a pieţei şi nu are importanţă dacă clauzele contractului de vânzare-cumpărare nu au mai fost ulterior respectate. De asemenea, apărarea recurentei în sensul că unele documente au fost comunicate de persoane care nu au calitatea de reprezen-

tant al societăţii nu este de natură să afecteze săvârşirea faptei anticoncurenţiale. Individualizarea sancţiunii s-a făcut în conformitate cu normele legale, fapta fiind gravă şi nu reprezintă doar o intenţie de vânzare a unor active.

3. Faţă de acestea, apreciind asupra temeiniciei motivului de recurs legat de rezolvarea prescripţiei aplicării sancţiunii contravenţionale, în temeiul art. 312 alin. (1) teza I şi alin. (3) C. proc. civ., art. 20 din Legea nr. 554/2004 modificată şi completată, urmează a se admite recursul şi a se modifica sentinţei recurată.

4. În temeiul art. 13 alin. (1) din O.G. nr. 2/2007 se va admite excepţia prescrierii dreptului de a aplica sancţiunea.

5. În temeiul art. 1 din Legea nr. 554/2004, se va admite acţiunea, cu consecinţa anulării Deciziei nr. 237 din 12 decembrie 2006 emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei.

56. Împărţirea portofoliului de produse insulinice. Caracterul continuu al faptei anticoncurenţiale. Momentul epuizării sale. Consecinţe cu privire la prescripţia dreptului de a aplica sancţiunea. Individualizarea amenzii

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. c), art. 5 alin. (2)-(7), art. 58 alin. (1) lit. b), art. 59 alin. (2) lit. b)

1. În speţă, fapta anticoncurenţială a avut un caracter continuu, efectele sale producându-se şi după data licitaţiei (respectiv în perioada iunie 2003 – momentul licitaţiei – mai 2005), prin producerea efectelor licitaţiei. La momentul epuizări faptei anticoncurenţiale, mai 2005, erau în vigoare şi sunt aplicabile în cauză dispoziţiile art. 58 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 21/1996, prin care se reglementează termenul de prescripţie de 5 ani. Acest termen este aplicabil a fost întrerupt, conform dispoziţiilor art. 59 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1991, prin emiterea Ordinului Preşedintelui Consiliului Concurenţei nr. 157/2005 prin care s-a declanşat investigaţia faptei anticoncurenţiale.

2. Reclamanta nu a avut calitatea de iniţiator al înţelegerii anticoncurenţiale care a fost, în principal, favorizată de poziţia autorităţilor publice, ceea ce a afectat grav concurenţa intra-marcă prin impunerea condiţiei autorizării participării la licitaţie de către producător. Stabilirea în concret a cuantumului sancţiunii sub nivelul de bază de 3,6% din cifra de afaceri a reclamantei nu este greşită, deoarece reţinerea circumstanţei atenuante a capacităţii economice concrete de a plăti amenda, paguba produsă estimată la 284.000 lei, inclusiv contextul economic naţional, au impus ca efect obligatoriu reducerea cuantumului amenzii aplicate.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 2987 din 7 iunie 2010, nepublicată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamanta SC A&A M. SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei anularea deciziei nr. 15/12.03.2008 emisă de pârât, prin care, constatându-se încălcarea de către reclamantă şi de către alte câteva societăţi de profil a dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată – prin încheierea şi punerea în practică a unei înţelegeri anticoncurenţiale de împărţire a pieţei, prin împărţirea portofoliului de produse pentru diabet al E.L.E. SA – s-a dispus sancţionarea reclamantei şi a celorlalte societăţi, în temeiul art. 51 din această lege, cu suma de 4.331.908, 87 Ron. În subsidiar, reclamanta a solicitat reducerea amenzii aplicate sub nivelul minim de bază,

în conformitate cu prevederile pct. IV din Instrucţiunile Consiliului Concurenţei, privind individualizarea sancţiunilor contravenţiilor prevăzute la art. 56 din Legea nr. 21/1996, cu cheltuieli de judecată.

Prin sentinţa nr. 3193 din 19 noiembrie 2008, Curtea de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, a respins ca neîntemeiată excepţia prescripţiei dreptului de a aplica sancţiunea contravenţională şi, admiţând în parte acţiunea formulată de reclamantă, a dispus anularea Deciziei nr. 15/12.03.2008 a Consiliului Concurenţei, în ceea ce o priveşte pe aceasta, în sensul că a redus amenda de la 4.331.908, 87 lei la 1.500.000 lei, prin reţinerea unei circumstanţe atenuante, respectiv influenţarea restrângerilor concurenţiale de acţiunile Ministerului Sănătăţii Publice. Celelalte dispoziţii ale deciziei contestate au fost menţinute, pârâtul fiind obligat la plata către reclamantă a sumei de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, curtea de apel a reţinut, în esenţă, următoarele:

În ceea ce priveşte excepţia prescripţiei dreptului pârâtului de a mai aplica sancţiunea, invocată de reclamantă prin acţiune, curtea de apel a constatat că fapta anticoncurenţială reţinută în sarcina societăţii reclamante de către Consiliul Concurenţei, prin decizia atacată, are un caracter continuu, caracter determinat de faptul că înţelegerea de împărţire a pieţei între cei trei distribuitori viza împărţirea portofoliului de produse pentru diabet al E. L.E. SA, toate acţiunile şi inacţiunile reclamantei şi ale celorlalte societăţi fiind subsumate acestui scop final. Având în vedere continuitatea comportamentului anticoncurenţial, demonstrată, în opinia instanţei, de situaţia de fapt existentă pe piaţa de distribuţie a produselor E., derivată din modalitatea în care reclamanta şi ceilalţi distribuitori au procedat, coroborată cu împrejurarea că, potrivit art. 62 din Legea nr. 21/1996, în forma la data epuizării contravenţiei, termenul de prescripţie aplicabil în cazul încălcărilor art. 5 din lege este de 5 ani şi cu împrejurarea că a intervenit şi o cauză de întrerupere a acestui termen, determinată de emiterea ordinului preşedintelui pârâtului, nr. 157/07.07.2005, prin care s-a declanşat investigaţia, determină concluzia că termenul de prescripţie nu s-a împlinit, astfel încât excepţia invocată a fost respinsă ca nefondată.

În ce priveşte fondul cauzei, curtea de apel, făcând mai întâi o amplă trecere în revistă a situaţiei de fapt, astfel cum se desprinde acesta din actele şi lucrările dosarului, a constatat faptul că în luna aprilie 2003 Ministerul Sănătăţii Publice (M.S.P.) şi Casa Naţională de Asigurări de Sănătate (C.N.A.S.) au iniţiat, la nivel naţional, o licitaţie electronică deschisă pentru achiziţia de medicamente specifice pentru Programul Naţional pentru Diabet, medicamentele specifice care se acordă în cadrul programului fiind insulina umană şi antidiabeticele orale. Conform caietului de sarcini elaborat de M.S.P., prin licitaţie au fost cerute 36 de loturi de insuline umane şi 27 de loturi de antidiabetice orale. Referitor la insulinele umane, au fost solicitate toate produsele existente la momentul respectiv pe piaţa românească, în diferite forme farmaceutice de administrare, respectiv flacon, cartuş şi dispozitiv preumplut. Din cele 36 de loturi de insuline umane, doar 10 au fost ofertate de distribuitorii produselor firmei E.L.E. SA, întrucât, în conformitate cu autorizaţia de punere pe piaţă şi rezumatul caracteristicilor produsului eliberate de Agenţia Naţională a Medicamentului, E.L. nu se califică pentru celelalte. De asemenea, din cele 27 de loturi de antidiabetice orale solicitate în cadrul licitaţiei naţionale, 3 loturi reprezentau antidiabetice orale E.L., respectiv 3 forme de prezentare a medicamentului Actos.

În cadrul licitaţiei, produsele E.L. au fost ofertate prin intermediul a trei distribuitori care au primit autorizaţie de participare de la E.L.E. SA, astfel: SC A&A M. SRL B. (A/A) – gama de insuline umane Humulin; SC R.P. SRL – gama de analogi de insulina umană Humalog; SC

M.E. SRL M. – gama de antidiabetice orale actos. De precizat că aceste trei societăţi comerciale române reprezentau, anterior organizării licitaţiei din anul 2003, singurii distribuitori de insuline umane şi analogi produse de E.L.E. SA E. de pe piaţa angro din România. După cum rezultă din autorizaţiile de participare acordate de E.L., fiecare dintre cei trei distribuitori a fost autorizat să participe la licitaţia naţională din anul 2003 cu produse diferite, astfel încât aceştia nu s-au concurat în cadrul licitaţiei.

Astfel, pentru insulinele umane din gama Humulin, la licitaţia naţională a existat un singur ofertant, şi anume A&A. De asemenea, pentru analoga de insulina umană gama Humalog a existat un singur ofertant, şi anume R. iar pentru antidiabeticul Actos, ofertantul a fost M. În această situaţie, conform Procesului verbal de adjudecare din data de 12.06.2003, licitaţia pentru gamele Humulin, Humalog şi Actos trebuia reluată, însă, la data de 17.06.2003, reclamanta A&A a transmis o adresă prin care a solicitat Comisiei de Evaluare la Programul Naţional pentru Diabet din cadrul M.S.P. să accepte finalizarea licitaţiei naţionale la produsele Humulin prin negociere directă, pe motiv că este unicul distribuitor şi ofertant al acestor produse pentru Programul Naţional pentru Diabet pe anul 2003, iar E.L. era unicul producător şi exportator al produselor menţionate. În susţinerea solicitării, reclamanta A&A a prezentat, de asemenea, o adresă prin care E.L. certifica faptul că societatea A&A era unica autorizată să participe cu produsele Humulin la licitaţia naţională pentru anul 2003. Prin această adresă, E.L. a explicat că desemnarea reclamantei ca unică autorizată să participe la licitaţia naţională cu produsele Humulin s-a făcut „ţinând seama de capacitatea tehnică a societăţii sus menţionate, cât şi de condiţiile financiare impuse prin relaţia comercială existentă, acceptate de către aceasta".

În mod similar, la datele de 18.06.2003, respectiv 19.06.2003, M. şi R. au solicitat, prin adrese scrise, Comisiei de Evaluare la Programul Naţional pentru Diabet din cadrul M.S.P. să accepte finalizarea licitaţiei naţionale prin negociere directă, prima societate comercială pentru produsele Actos, iar cea de-a doua societate pentru produsele Humalog, fiecare dintre aceste două societăţi menţionând în adresă că este unica firmă autorizată de către producător să participe cu produsul menţionat la licitaţia naţională pentru Programul Naţional pentru Diabet aferentă anului 2003, iar E.L. este unicul exportator pe piaţa românească al produselor menţionate. De asemenea, fiecare dintre cele două societăţi (Mediplus şi Relad) a anexat la cererea sa o adresă, prin care E. L. certifica faptul că societatea în cauză este unica autorizată să participe cu produsele indicate la licitaţia naţională pentru anul 2003. Justificarea oferită de E.L. în cuprinsul celor două adrese a fost aceeaşi ca şi în cazul reclamantei A&A.

Prin procesul-verbal încheiat la data de 30 iunie 2003 de către Comisia de Negociere cu sursă unică, s-a decis încheierea contractului de furnizare având ca obiect medicamentele pentru care R. avea calitatea de unic distribuitor. Faţă de preţul ofertat în licitaţie, R. a oferit o reducere de 2%. Ca urmare, la data de 16.07.2003, între CNSA şi R. s-a încheiat contractul de furnizare medicamente şi/sau materiale sanitare 2 specifice necesare realizării Programului Naţional pentru Diabet, având ca obiect furnizarea insulinelor din gama Humalog. Totodată, la data de 30.06.2003, Comisia de Negociere cu sursă unică a produselor din licitaţia naţională de diabet, a consemnat în procesul-verbal că, în urma negocierii cu firma A&A, unic distribuitor al medicamentelor din gama Humulin, acesta a fost de acord cu reducerea cu 1,5 a preţului ofertat în licitaţie. Ca urmare, la data de 16.07.2003, între CNAS şi reclamanta A&A s-a încheiat contractul de furnizare medicamente şi/sau materiale sanitare specifice, necesare realizării Programului Naţional pentru Diabet, având ca obiect furnizarea insulinelor din gama Humulin. De asemenea, conform procesului-verbal încheiat de comisia de Negociere la data de 30 iunie 2003, având în vedere că firma M. avea calitatea de unic distribuitor

pentru medicamentele gama Actos în urma negocierii aceasta a fost de acord cu reducerea cu 1% a preţului ofertat în licitaţie, încheindu-se la data de 16.07.2003 contractul de furnizare corespunzător.

Pe parcursul investigaţiei efectuate de pârâtul Consiliul Concurenţei, fiindu-i solicitate relaţii privind criteriile în funcţie de care E. L. şi-a împărţit gama de produse între cei trei distribuitori (A&A, Relad, M.), SC E. L. România SRL a relevat prin adresa nr. 397/19.08.2005, înregistrată la Consiliul Concurenţei cu nr. /DBC/22.08.2005 că „societăţile care şi-au exprimat dorinţa de a participa la licitaţie cu produsele L. din gama insulinelor sunt: SC A&A M. SA şi SC R.P. SA. Cu privire la criteriile care au stat la baza alocării diverselor tipuri de insulină între distribuitori menţionaţi mai sus, precizăm că societăţile au indicat către L. faptul că fiecare dintre ele va solicita participarea la licitaţie cu produse specifice, expres menţionate, L. nu a avut nimic de obiectat".

Prin adresa nr. 462/24.10.2005, înregistrată la Consiliul Concurenţei cu nr. GM/1729/ 25.10.2005 E.L. Romana SRL a precizat că desemnarea societăţilor A&A, R. şi M. în calitate de distribuitori ai produselor E.L. „a avut la bază, în primul rând, solicitarea expresă a respectivelor companii de a încheia un contract de distribuţie având ca obiect un anumit tip de produs L. şi, în al doilea rând, criteriile de selecţie (mai ales de natură financiară) pe care societatea noastră le are în vedere în eventualitatea încheierii oricărui contract de distribuţie". Prin aceeaşi adresă s-a menţionat că „singurele comunicări între L. şi distribuitorii săi au constat în (i) solicitările distribuitorilor de a participa la licitaţie şi (ii) răspunsul afirmat al societăţii noastre în acest sens. Cu privire la solicitările primite din parte distribuitorilor, din păcate acestea nu mai pot fi puse la dispoziţia Consiliului Concurenţei, întrucât nefiind parte a documentaţiei oficiale a licitaţiei, nu se mai află nici în posesia noastră, nici în cadrul dosarelor licitaţiei. Răspunsurile afirmative ale societăţii noastre însă, fiind parte a documentaţiei oficiale menţionate, pot fi consultate în cadrul dosarelor licitaţiei".

Cu ocazia inspecţiei inopinate desfăşurate de Consiliul Concurenţei la sediul SC E.L. România SRL în calculatorul numitului M.S., director general, care în perioada organizării Licitaţiei Naţionale era Şeful reprezentanţei E.L. Export SA în România, a fost descoperit un document intitulat O., care cuprinde: o descriere a situaţiei de pe piaţa insulinei înainte de licitaţia naţională din mai 2003, o prezentare a termenelor Programului Naţional pentru Diabet, scenariile alternative privind modul de participare a distribuitorilor E.L. la licitaţia naţională din anul 2003 şi recomandarea E.L. la licitaţia naţională din anul 2003. La solicitările pârâtului Consiliul Concurenţei, reclamanta A&A a comunicat iniţial, cu adresa nr. 6442/21.10.2005 că E.L. „i-a alocat" produsele cu care a participat la licitaţia naţională, iar ulterior prin adresa nr. 1832/07.03.2007 a precizat că „E.L. ne-a transmis la timpul respectiv autorizaţii pentru toate produsele pe care noi am considerat că putem să le distribuim, faţă de posibilităţile noastre de plată". După întocmirea Raportului Consiliului Concurenţei nr. 6485/07.12.2007, reclamanta a anexat la Observaţiile formulate la acest raport, printre altele, un înscris intitulat „FAX MESSAGE" şi un raport de transmisie.

Totodată, pârâtul Consiliul Concurenţei a descoperit la sediul Relad o adresă transmisă de aceasta către E.L., la data de 07.05.2003, conform căreia numitul S.C., director comercial R., mulţumeşte E.L. pentru decizia de a fi reprezentată de R. la licitaţia pentru Programul Naţional pentru Diabet cu gama Humalog şi solicită reanalizarea deciziei E.L. de a nu acorda discounturi la cele două produse, în, perioada iulie – decembrie 2003.

În raport cu această situaţie de fapt, Curtea de Apel a constatat că, din coroborarea documentului „overview" cu adresa prin care reclamanta A&A a solicitat MSP finalizarea licitaţiei naţionale, prin negociere cu sursa unică, cu adresele de răspuns ale reclamantei, ale

E.L., ale celorlalți distribuitori sancționați la întrebările formulate de Consiliul Concurenței (adrese ce atestă, fără echivoc, că atât reclamanta, cât și ceilalți distribuitori au agreat inițiativa E.L. ca fiecare să participe la licitația națională cu câte o categorie de produse E.L, cu consecința evidentă a eludării concurenței), coroborare efectuată în contextul reliefat de modalitatea de participare și finalizare a licitației naționale din mai 2003, de modalitatea de desfășurare a licitațiilor organizate de spitale ulterior licitației din mai 2003 – în cauză, astfel cum în mod corect a susținut pârâtul Consiliul Concurenței, a avut loc o înțelegere de împărțire a portofoliului de produse E.L.

A reținut instanța de fond că cererile scrise prin care atât reclamanta A&A, cât și ceilalți doi distribuitori au solicitat M.S.P. finalizarea licitației prin negociere directă, coroborate cu adresele emise de E.L, anexate la cererile scrise ale celor trei distribuitori, fac dovada clară, indubitabilă, a existenței concursului de voințe dintre producător și distribuitori în vederea împărțirii portofoliului de produse E.L în cadrul Licitației Naționale, cu încălcarea art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată.

Susținerile reclamantei privitoare la faptul că din înscrisul intitulat „fax message" depus de reclamantă la dosar – contestat de către pârâtul Consiliul Concurenței că ar fi același înscris cu cel comunicat de reclamantă către distribuitorul E.L la data de 05.05.2003 – rezultă lipsa acordului de voință între părți cu privire la modalitatea de participare la Licitația Națională au fost respinse de către instanță ca vădit neîntemeiate, dat fiind faptul că din analiza întregului material probator administrat în cauză rezultă contrariul, respectiv faptul că reclamanta A&A și-a dat acordul contribuind chiar activ la realizarea scenariului preferat de E.L. (concretizat de acesta în documentul „overview") privind împărțirea între cei trei distribuitori ai portofoliului de produse pentru diabet E.L. în cadrul Licitației Naționale.

Solicitarea reclamantei de constatare a incidenței în speță a exceptării de categorii a fost de asemenea respinsă de instanță, ca neîntemeiată, din analiza prevederilor art. 5 alin. (2)-(7) din Legea nr. 21/1996 (în forma în vigoare la data săvârșirii faptei), rezultând fără echivoc că, pentru ca o înțelegere să fie exceptată de la interdicția prevăzută de alin. (1) din acest articol, ea trebuie să îndeplinească atât condițiile prevăzute de alin. (2) din articol, cât și celelalte condiții prevăzute de Regulament. În acest sens, alineatul (2) prevede că înțelegerile „pot" fi exceptate dacă îndeplinesc condițiile pe care le prevede, ceea ce, a concluzionat, curtea de apel, însemnă că aceste condiții sunt necesare dar nu și suficiente pentru exceptarea pe categorii, impunându-se îndeplinirea și a celorlalte condiții prevăzute, de această dată prin Regulament. Or, în cauză, a constatat instanța, reclamanta nici nu a susținut, nici nu a dovedit îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute la art. 5 alin. (2) din Legea nr. 21/1996.

În ceea ce privește individualizarea sancțiunii aplicate, instanța constatând că pârâtul a recunoscut faptul că anterior perioadei 2003-2006, cât și ulterior, reclamanta a manifestat o conduită corespunzătoare pe piața produselor farmaceutice, că inițiativa încheierii unei înțelegeri anticoncurențiale i-a aparținut distribuitorului, și că acțiunile M.S.P. au creat cadrul prin care producătorul a dobândit, indirect, un rol în stabilirea ofertei participanților, oferindu-i contextul în care să poată iniția și încheia înțelegerea, a reținut că în cauză se impune reținerea unei circumstanțe atenuante, cu consecința reducerii obligatorii a amenzii sub nivelul minim de 2% din cifra de afaceri a reclamantei.

Luând în considerare contextul economic specific, caracterizat printr-un anumit grad de recesiune, aspectul că impactul faptei contravenționale asupra pieței a fost evaluat la un prejudiciu de aproximativ 284.000 lei, faptul că nu s-a invocat existența altor antecedente în privința reclamantei, precum și celelalte criterii prevăzute de Instrucțiunile indicate, instanța

ta, întrucât odată cu demisia pârâtului, şi-au prezentat demisia alţi doi angajaţi ai societăţii apelante, pentru ca ulterior, în scurt timp, unul dintre ei să fie angajat în societatea concurentă.

Curtea de Apel a respins ca neîntemeiat capătul de cerere al acţiunii principale, relativ la interzicerea comercializării de către intimată a produselor aparatelor de măsură şi control, întrucât sunt interzise practicile monopoliste, precum şi cererea de obligare a părţilor la despăgubiri, instanţa de apel apreciind că nu au fost probate elementele de cuantificare a prejudiciului suferi.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs pârâţii, criticând decizia atacată pentru motivele de nelegalitate prevăzute de art. 304 pct. 6 şi 9 C. proc. civ.

1. În dezvoltarea criticilor de nelegalitate formulate, recurenţii-pârâţi au arătat că, deşi în cadrul motivelor de apel formulate şi în concluziile scrise apelanta-reclamantă a solicitat obligarea intimatei-pârâte să-şi schimbe denumirea şi să publice hotărârea judecătorească, în concluziile orale a susţinut şi obligarea intimaţilor să înceteze orice act de concurenţă neloială, deşi nu mai era în termen pentru suplimentarea motivelor de apel.

Recurenţii au arătat că instanţa de apel a acordat prin hotărârea pronunţată ceea ce nu s-a cerut în mod legal, obligând intimaţii-pârâţi să înceteze orice act de concurenţă neloială, solicitare care nu a fost inclusă în dezvoltarea motivelor de apel, nefiind pusă în discuţia părţilor. Ca atare, recurenţii-pârâţi nu şi-au putut formula apărări pe această cerere, au învederat aceştia, cu atât mai mult cu cât nici nu au fost precizate actele de concurenţă neloială de care sunt acuzaţi, astfel încât instanţa de apel a încălcat dispoziţiile art. 295 alin. (1) C. proc. civ.

2. Recurenţii au arătat că decizia atacată este lipsită de temei legal, întrucât fundamentarea soluţiei date face trimitere la doctrină şi jurisprudenţă, fără indicarea textului de lege pe care se bazează şi fără interpretarea acestuia. Recurenţii-pârâţi au învederat că decizia pronunţată este rezultatul unei greşite interpretări a Legii nr. 11/1991, instanţa de apel apreciind în mod eronat că faptele părţilor sunt contrare uzanţelor cinstite, făcând abstracţie de faptul că şi competenţa profesională a unei persoane reprezintă un bun propriu ce nu poate fi revendicat de altcineva, dar şi de principiul liberei concurenţe, aplicabil pe o piaţă deschisă, astfel cum în mod corect a reţinut instanţa de fond. Totodată, au arătat recurenţii, instanţa de apel a reţinut acuzaţia de „retaşare parazitară" în motivarea deciziei atacate, făcând aprecieri întemeiate nu pe dispoziţii legale, ci prin raportare la jurisprudenţă. În continuare, recurenţii fac referire la fondul cauzei, apreciind că în mod greşit instanţa de apel a reţinut că pârâtul se face vinovat de angajarea personalului reclamantei, întrucât în realitate a fost vorba despre o singură persoană şi, în plus, nu s-a dovedit că recurentul-pârât a făcut promisiuni sau că a determinat vreun angajat al reclamantei să-şi dea demisia, instanţa de apel respingând proba testimonială solicitată de recurenţii-pârâţi, tocmai pentru a proba acest aspect. Nici apariţia pe pagina web a pârâtei a produselor oferite spre comercializare nu este o practică contrară uzanţelor comerciale cinstite, au arătat recurenţii, întrucât este vorba despre informaţii şi date tehnice folosite de toţi cei ce comercializează aceste produse.

Cât priveşte similitudinea denumirilor celor două societăţi, recurenţii au arătat că instanţa de apel şi-a motivat soluţia pe încălcarea dreptului la marcă prevăzut de Legea nr. 84/1998, deşi la data înfiinţării societăţii-pârâte nu exista nici o marcă înregistrată. În plus, instanţa de apel a interpretat greşit dispoziţiile legale cuprinse în Ordinul nr. 2954/C/10 octombrie 2008 pentru aprobarea Normelor Metodologice privind modul de ţinere a registrelor comerţului, care prevăd obligativitatea verificării disponibilităţii denumirii mărcii societăţii comerciale, anterior înmatriculării acesteia.

Intimata-reclamantă a depus întâmpinare, solicitând respingerea recursului declarat ca nefondat.

a apreciat că o amendă în cuantum de 1.500.000 lei este proporţională cu gravitatea faptei săvârşite, durata acesteia şi consecinţele asupra concurenţei.

Împotriva acestei sentinţe au declarat recurs ambele părţi pentru nelegalitate şi netemeinicie. Motivele de recurs invocate conform art. 304^1 C. proc. civ. se încadrează în dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. invocându-se greşita aplicare a legii.

În recursul declarat de recurentul-pârât Consiliul Concurenţei se critică soluţia instanţei de fond prin care a fost anulată în parte decizia Plenului Consiliului Concurenţei nr. 15/12.03.2008, fiind redusă amenda aplicată societăţii reclamante de la 4.331.908,87 lei la 1.500.000 lei. În motivele de recurs se apreciază că în mod nejustificat a fost redusă amenda în condiţiile în care amenda aplicată reclamantei a fost stabilită cu respectarea dispoziţiilor art. 51 şi 52 din Legea nr. 21/1996 republicată şi a Instrucţiunilor Consiliului Concurenţei privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 56 din Legea nr. 21/1996 reprezentând 3,6 din cifra de afaceri înregistrată pe anul anterior emiterii deciziei. Se invocă mai multe aspecte de netemeinicie în ceea ce priveşte circumstanţele pentru care instanţa de fond a dispus reducerea cuantumului amenzii. Primul vizează existenţa unei influenţe a restrângerilor concurenţiale de acţiunile M.S.P., care ar constitui un motiv de reducere a cuantumului amnezii. Se arată că nu există legătură între acţiunea M.S.P. cu fapte anticoncurenţiale, care este rezultatul exclusiv al acordului de voinţă dintre producător şi cei trei distribuitori, cu autorii faptei şi acţiunile M.S.P. nu pot reprezenta o circumstanţă atenuantă. Al doilea aspect vizează faptul că în cazul în care s-ar reţine existenţa circumstanţei atenuante asistând în influenţarea restrângerilor concurenţiale de acţiunile M.S.P., instanţa de fond a individualizat greşit sancţiunea şi a stabilit un cuantum al amenzii nejustificat de redus. Faţă de acest aspect se arată că instanţa de fond a aplicat greşit dispoziţiile Instrucţiunilor în ceea ce priveşte reducerea cuantumului amenzii în cazul reţinerii unei circumstanţe atenuante. În acest caz circumstanţele atenuante se aplică nivelului de bază stabilit de 3,6 % nefiind justificat a se aplica regula din dreptul penal sau contravenţional în prezenta cauză pentru a se justifica coborârea sancţiunii – a cuantumului amenzii sub minimul special, prin fixarea unei amenzi de 1.500.000 lei. Se arată că stabilirea cuantumului amenzii la 1.500.000 lei contravine scopului şi rolului pe care amenda contravenţională trebuie să le îndeplinească, iar reducerea nu poate fi justificată prin invocarea unui „context economic specific, caracterizat printr-un anumit grad de recesiune". Se solicită admiterea recursului şi în principal menţinerea deciziei contestate şi a amenzii aplicate de autoritatea recurentă şi în subsidiar stabilirea de către instanţa de recurs a unui cuantum al amenzii în conformitate cu dispoziţiile legale incidente cauzei. În ceea ce priveşte acordarea cheltuielilor de judecată se solicită stabilirea cuantumului lor în raport de dispoziţiile art. 274 C. proc. civ.

Prin recursul declarat de recurenta-reclamantă se solicită modificarea în tot a sentinţei recurate în sensul anulării Deciziei Consiliului Concurenţei nr. 15 din 12.03.2008 şi obligarea la plata cheltuielilor de judecată. În cadrul motivelor de recurs care se încadrează în dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ. greşita aplicare a legii şi interpretarea eronată a probelor administrate recurenta-reclamantă invocă 4 aspecte de nelegalitate şi netemeinicie. *Primul* vizează prescripţia dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiuni. Faţă de acest motiv, se arată că în mod greşit s-a apreciat asupra caracterului continuu al faptelor anticoncurenţiale şi a aprecierii că s-a epuizat la data de 20.05.2005, dată la care prevederile Legii concurenţei nr. 21/1996 fuseseră modificate în sensul instituirii unui termen special de prescripţie de 5 ani. Recurenta arată că în prezenta cauză presupusa faptă anticoncurenţială s-a consumat cel mai târziu în luna iunie 2003 – data adjudecării licitaţiei Naţionale. La acea dată, Legea nr. 21/1996 nu prevede nimic cu privire la termenul de prescripţie extinctivă pentru constata-

rea şi aplicarea sancţiunilor ca urmare a încălcării prevederilor art. 5. Pe cale de consecinţă, în lipsa unei reglementări speciale din Legea nr. 21/1996 se aplică dispoziţiile legii generale în materie contravenţională şi anume dispoziţiilor art. 13 din O.G. nr. 2/2001 conform cărora „aplicarea sancţiunii amenzii contravenţionale se prescrie în termen de 6 luni de la data săvârşirii faptei". Iar în prezenta cauză, în raport de data „săvârşirii" faptei, iunie 2003, şi faţă de termenul de prescripţie de 6 luni reglementat de dispoziţiilor OG nr. 2/2002, în vigoare la acea dată, la data de 7 iulie 2005, data declanşării investigaţiei de către Consiliul Concurenţei, era prescris dreptul autorităţii de aplicare a sancţiunii contravenţionale. Se critică soluţia de fond prin care s-a reţinut caracterul continuu a faptei contravenţionale şi ulterior lunii iunie 2003, apreciindu-se că aceasta este contrară caracterului, scopului şi regulilor aplicabile în sistemul electronic de achiziţie publică, majoritatea societăţilor înscriindu-se la licitaţii cu preţurile de pornire, fapt care nu contravine în nici un fel regulilor de concurenţă, nefiind de natură să demonstreze în nici un fel presupusa înţelegere anticoncurenţială. *Al doilea aspect* priveşte aplicarea greşită a legii cu privire la incidenţa exceptării pe categorii în cazul presupusei înţelegeri anticoncurenţiale. Se arată că în mod greşit s-a apreciat că reclamanta nu a probat îndeplinirea condiţiilor prevăzute de art. 5 alin. (2)-(7) din Legea nr. 21/1996 şi că ar fi incidente în cauză dispoziţiile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 motiv pentru care nu ar fi aplicabilă exceptarea pe categorii indiferent de cota de piaţă a părţilor implicate. Se arată că în cauză societatea reclamantă se încadra şi beneficia de exceptarea pe categorii deoarece cota sa de piaţă la nivelul anului 2002 pe piaţa insulinelor umane cu acţiune rapidă nu depăşea pragul de 30%. Se arată că în cauză sunt îndeplinite condiţiile cumulative prevăzute de art. 5 alin. (1) lit. b) şi art. 7 alin. (2) din Regulament, iar instanţa de fond a confundat sfera de aplicare a exceptării pe categorii cu cea a exceptării individuale. *Al treilea aspect* priveşte eronata soluţionare a fondului cauzei prin aprecierea greşită a probelor administrate şi pe cale de consecinţă concluzia eronată a existenţei unei fapte anticoncurenţial. Se critică faptul că instanţa de fond a reţinut ca probă documentul „O.", care reprezintă un document unilateral confidenţial al producătorului E.L. şi care nu poate proba înţelegerea anticoncurenţială, deoarece societăţile distribuitoare, prin care şi societatea reclamantă, nu au participat la elaborarea sa. Iar adresa prin care reclamanta solicită M.S.P. finalizarea Licitaţiei Naţionale cu sursă unică nu demonstrează existenţa unei înţelegeri anticoncurenţiale. Se arată că în mod greşit nu s-a ţinut cont de mesajul fax din 5 mai 2003 prin care reclamanta solicita să fie autorizată să participe la Licitaţia Naţională pentru toate produsele E.L. – toate tipurile de insulină şi antidiabetice orale A., iar adresa unilaterală emisă de E.L. la 6.05.2003, prin care autoriza reclamanta doar pentru insulinele Humulin probează lipsa unui acord de voinţă între părţi. Iar faptul că au fost înlăturate, în mod neîntemeiat demonstrează că instanţa de fond nu a manifestat rol activ în vederea aplicării adevărului. Se arată că nu a existat o înţelegere anticoncurenţială, ci un comportament unilateral şi abuziv din partea producătorului, care a emis pentru reclamantă la data de 6.05.2003 autorizaţia de participare la Licitaţia Naţională, iar autorizaţia cuprindea lista produselor pentru care reclamanta era autorizată, respectiv insulinele tip H. Această autorizaţie reprezintă un act individual unilateral care ar fi putut fi interpretat şi analizat în raport de dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 21/1996 – abuzul de poziţie dominantă dar care pentru reclamantă nu putea forma şi nu a format obiectul vreunei negocieri sau înţelegeri cu producătorul de insulină E.L. ţinând cont în concret de puterea de cumpărare a reclamantei, care era limitată la un prag de creditare stabilit contractual, reclamanta neavând dreptul de a condiţia participarea sa la licitaţii în alte condiţii decât cele stabilite unilateral de producătorul E.L. prin documentul „O.". Recurenta arată că alături de ceilalţi distribuitori R. şi M. au continuat să se concureze efectiv pentru produsele E.L. şi ulterior Licitaţiei Naţionale. *Al*

patrulea aspect de nelegalitate invocat de recurentă constă în interpretarea eronată a jurisprudenţei comunitare. Se arată că instanţa de fond, în prezenta cauză care prezintă un grad ridicat de similaritate cu cazul A. soluţionat de Tribunal de Prima Instanţă şi Curtea de Justiţie, care au apreciat că practica unilaterală a producătorilor B. AG nu cade sub incidenţa prevederilor art. 81 alin. (1) din Tratatul CE (echivalentul art. 5 din Legea nr. 21/1991). Recurenta susţine că raţionamentul dezvoltat de Curtea de Justiţie în decizia A. este aplicabil şi în prezenta cauză atât în ceea ce priveşte sarcina probei în privinţa probării existenţei unei înţelegeri anticoncurenţiale – sarcina revenind Comisiei dau după caz autorităţii de concurenţă cât şi în ceea ce priveşte aprecierea în concret a intenţiei şi acordului părţilor în realizarea unui veritabil acord de voinţă anticoncurenţial interzis conform art. 5 din Legea nr. 21/1991. Recurenta arată că în prezenta cauză nu a existat un acord de voinţă din probe şi din modul de organizare a Licitaţiei Naţionale de către Ministerul Sănătăţii rezultând un comportament unilateral al producătorului E.L. în legătură cu strategia de autorizare a distribuitorilor săi în vederea participării la Licitaţia Naţională. Se arată că jurisprudenţa invocată de către instanţa de fond nu este aplicabilă, deoarece în cazurile menţionate existenţa acordului de voinţă fusese dovedită, iar în prezenta cauză acest acord nu a existat, din probe rezultând un comportament unilateral din partea producătorului. Se solicită admiterea recursului în sensul solicitat şi se depun acte în susţinerea motivelor de recurs.

Recurenta-reclamantă a depus la dosar întâmpinare pe recursul declarat de autoritatea pârâtă solicitând respingerea recursului ca nefondat şi depunând acte. Recurenta-reclamantă a depus la dosar la termenul de judecată din 9.02.2010 o cerere de adresare de întrebări preliminare în baza art. 267 din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene prin care a solicitat instanţei să adreseze Curţii patru întrebări preliminare, întrebări apreciate ca utile ale căror răspunsuri au o înrâurire directă asupra problemei de drept dedusă judecăţii. Prin încheierea din 20.04.2010, Curtea a respins ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curţii Europene de Justiţie pe motiv că decizia contestată nr. 15/2008 sancţionează practici considerate anticoncurenţiale săvârşite în perioada mai 2003 – mai 2005, anterioare datei aderării României la Uniunea Europeană.

Ambele părţi au depus la dosar concluzii scrise şi consideraţii teoretice din doctrină în şedinţa publică din 1.06.2010 şi în termenul de amânare a pronunţării.

Curtea, analizând recursurile declarate în raport de motivele invocate, va aprecia, pentru următoarele considerente, că sentinţa atacată atacate este legală şi temeinică atât pe aspectul respingerii excepţiei prescripţiei dreptului autorităţii pârâte de a aplica sancţiunea, cât şi pe aspectul existenţei înţelegerii anticoncurenţiale în principal şi al individualizării sancţiunii aplicate reclamantei în subsidiar. În mod legal şi temeinic decizia nr. 15/12.03.2008 emisă de Consiliul Concurenţei a fost anulată în parte, fiind micşorat cuantumul amenzii aplicat reclamantei, ambele recursuri fiind nefondate.

Curtea urmează a analiza recursul recurentei-reclamante pe cele patru aspecte principale de nelegalitate invocate şi, pe cale de consecinţă, se va pronunţa şi pe recursul declarat de autoritatea pârâtă, care priveşte cererea subsidiară a recurentei-reclamante având ca obiect individualizarea sancţiunii aplicate prin micşorarea cuantumului amenzii aplicate societăţii reclamante de la 4.331.908,87 lei la 1.500.000 lei.

Sentinţa atacată este dată cu aplicare corectă a legii şi în urma aplicării juste a probelor administrate pe toate aspectele complexe pe care le-a presupus soluţionarea prezentei cauze.

Primul aspect de nelegalitate din recursul reclamantei-recurente are ca obiect respingerea excepţiei prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiunea cu amendă societăţii – reclamante. În ceea ce priveşte soluţionarea acestei excepţii, instanţa de fond a apli-

cat corect legea, în aprecierea, pe de o parte, a caracterului continuu al faptei anticoncurențiale care a format obiectul investigației Consiliului Concurenței declanșate în baza Ordinului nr. 157/7.07.2005, al momentului epuizării contravenției – 20.05.2005 – și pe de altă parte, al dispozițiilor legale aplicabile, respectiv dispozițiile art. 58 din Legea nr. 21/1991 și aplicarea termenului de prescripție de 5 ani, și nu termenul de 6 luni, ca termen general prevăzut de dispozițiile art. 13 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001. Curtea nu va reține afirmația din recurs, în sensul aplicării termenului de 6 luni prevăzute de dispozițiile art. 13 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001 pe motiv că pretinsa faptă anticoncurențială a fost săvârșită și s-a epuizat „cel mai târziu" cu ocazia adjudecării la licitație – proces-verbal de adjudecare din data de 12.06.2003 – și că, pe cale de consecință, nefiind în vigoare la acea dată O.U.G. nr. 212/2003, în vigoare din 10 decembrie 2003, sunt aplicabile dispozițiile generale în materia contravențiilor, respectiv termenul de 6 luni reglementat prin dispozițiile art. 13 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001.

Curtea apreciază că dat fiind caracterul continuu al faptei anticoncurențiale, investigate și sancționate, aceasta nu s-a săvârșit, nu s-a epuizat la data licitației, iunie 2003, ci a avut un caracter continuu prin punerea în executare efectivă și efectele sale, momentul epuizării fiind 20.05.2005, de la acea dată înțelegerea de împărțire a pieței încheiată între producătorul E.L. și cu trei distribuitori – reclamanți M. și R., prin împărțirea portofoliului de produse pentru diabet, s-a încheiat, atât distribuitorul R. cât și M. încheind cu producătorul un amendament la contractul de distribuție având ca obiect modificarea listei de produse ce făcea obiectul contractului. La momentul epuizări faptei anticoncurențiale, mai 2005, cu caracter continuu, prin derularea efectelor licitației în perioada iunie 2003 – mai 2005, erau în vigoare și sunt aplicabile în cauză dispozițiile art. 58 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 21/1996, prin care se reglementează termenul de prescripție de 5 ani. Acest termen este aplicabil ținând cont de fapta anticoncurențială sancționată prin Decizia Consiliului Concurenței nr. 15/2008, care a avut caracter continuu, reprezentând una din cele mai grave fapte anticoncurențiale care s-a produs până în mai 2005, termenul de prescripție de 5 ani începând să curgă de la acea dată, 20.05.2005, și fiind întrerupt, conform dispozițiilor art. 59 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 21/1991, prin emiterea Ordinului Președintelui Consiliului Concurenței nr. 157/7.07.2005 prin care s-a declanșat investigația faptei anticoncurențiale.

Curtea nu va reține aplicabilitatea în cauză a dispozițiilor Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1762/2009, deoarece în acea cauză înțelegerea anticoncurențială a fost calificată ca un act instantaneu, și nu continuu, ca în prezenta cauză. Actul instantaneu – fapta anticoncurențială a fost săvârșită și s-a epuizat la data încheierii contractului 31.08.2001, dată la care nu erau în vigoare dispozițiile speciale privind termenul de prescripție de 5 ani și, în consecință, nefiind stabilit de Consiliul Concurenței și de instanța de judecată caracterul continuu al faptei, au fost aplicate dispozițiile O.G. nr. 2/2001 privind aplicarea termenului de prescripție de 6 luni de la data săvârșirii faptei constatându-se că fapta anticoncurențială există, dar este prescris dreptul autorității de a aplica sancțiunea, fiind depășit termenul de prescripție de 6 luni.

În prezenta cauză, fapta anticoncurențială are caracter continuu, neputându-se reține că s-a consumat în momentul licitației, deoarece acordul de voință anticoncurențial a avut loc anterior licitației și a continuat prin punerea efectivă în practică, în baza aceleiași rezoluții contravenționale, până la data de 20.05.2005.

În cauză nu sunt aplicabile dispozițiile sentinței civile nr. 3586/19.12.2008 a Curții de Apel București prin care s-a dispus anularea Deciziei nr. 12/2008 a Consiliului Concurenței pe motiv de prescriere a dreptului de a aplica sancțiunea. Această sentință a fost casată prin Decizia nr. 468 din 29.01.2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în dosarul

nr. 2068/2/2008, rezolvându-se problema de drept a normei aplicabile. Irevocabil şi obligatoriu pentru instanţa de fond în rejudecare s-a apreciat că, în cauză, sunt aplicabile dispoziţiile art. 58 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 21/1996 privind termenul de prescripţie de 5 ani faţă de caracterul continuu al faptei anticoncurenţiale – eliminarea concurenţei prin participarea cu oferte trucate la licitaţia organizată de Ministerul Sănătăţii în anul 2003 şi nu dispoziţiile art. 13 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001. În consecinţă, sentinţa civilă nr. 3586/19.12.2008 a Curţii de Apel Bucureşti a fost casată cu trimitere spre rejudecare aceleiaşi instanţe care nu a intrat în cercetarea fondului.

Faţă de aceste motive, Curtea nu va reţine excepţia prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei, aceasta fiind în mod legal respinsă prin sentinţa atacată.

În ceea ce priveşte aspectul de nelegalitate privind exceptarea pe categorii în cazul înţelegerii dintre producător şi cei trei distribuitori printre care şi reclamanta: În primul rând, având în vedere obiectul înţelegerii – împărţirea portofoliului de produse insulinice E.L., ceea ce contravine dispoziţiilor art. 5 (1) lit. c) din Legea nr. 21/1996, – înţelegerea nu poate fi exceptată de la aplicabilitatea dispoziţiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996. În al doilea rând, prin eliminarea concurenţei între producători intra marcă – producătorul E.L. avea cota de piaţă de 100% pentru anumite loturi de produse, iar prin eliminarea concurenţei între distribuitori (intra-marca) ca urmare a înţelegerii anticoncurenţiale constatate, pentru fiecare lot de produse E.L. distribuitorul căruia îi fusese alocat produsul respectiv avea cota de piaţă de 100% neputându-se reţine că reclamanta-recurentă avea o cotă de piaţă de sub 30%.

În ceea ce priveşte aprecierea pe fond a probelor administrate, Curtea nu va reţine ca fondat acest aspect de nelegalitate şi netemeinicie. Prin decizia Consiliului Concurenţei şi prin sentinţa recurată în raport de probele administrate – documentul „O.", răspunsurile producătorului şi ale distribuitorilor la întrebările Consiliului, adresa reclamantei prin care solicita finalizarea licitaţiei naţionale prin negociere ca sursă unică, modalitatea de participare şi finalizare a licitaţiei naţionale din mai 2003 şi modalitatea de desfăşurare a licitaţiilor organizate de spitale ulterior licitaţiei naţionale din mai 2003 – în mod corect s-a constatat existenţa acordului de voinţă care avea la bază nu numai iniţiativa şi interesul producătorului E.L., dar şi interesul distribuitorilor de a împărţi portofoliul de produse E.L. care au participat la licitaţie fiecare pentru un singur produs, distribuitori printre care şi reclamanta, care au acceptat tacit şi au executat scenariul precizat în documentul „O.". Acest document „O." întocmit de producătorul E.L. nu este un simplu document intern, ci reprezintă o probă certă legal ridicată şi care, prin informaţiile cuprinse privind perioada anterioară licitaţiei din mai 2003, coroborat cu poziţia în timpul şi ulterior licitaţiei a distribuitorilor, confirmă existenţa înţelegerii anticoncurenţiale, eliminarea concurenţei între distribuitori, ce conducea la obţinerea unui preţ mai mare atât în beneficiul producătorului, cât şi al distribuitorilor.

Adresa fax din 5.05.2003 prin care reclamanta solicita producătorului toată gama de insuline nu reprezintă o probă care să înlăture pentru reclamantă existenţa înţelegerii anticoncurenţiale. Reclamanta a acceptat şi a achiesat prin executare la scenariul preferat produs de E.L., nu a obiectat când a primit autorizaţia de participare la licitaţie doar pentru gama Humulin şi nu s-a comportat contrar scenariului preferat de E.L., deoarece pentru distribuitor eliminarea concurenţei intra-marcă oferea certitudine adjudecării licitaţiei pentru produsul care îi fusese alocat în baza înţelegerii anticoncurenţiale. Iar aceste circumstanţe atenuante – faptul că nu a avut calitatea de iniţiator al înţelegerii şi modalitatea concretă de executare – au fost avute în vedere de instanţa de fond care, prin individualizarea sancţiunii, a micşorat amenda aplicată recurentei.

În ceea ce priveşte aplicarea în prezenta cauză a Cazului B.-A., aceasta nu este aplicabil şi nu este de natură a infirma egalitatea sentinţei recurate şi concluzia Consiliului Concurenţei în ceea ce priveşte existenţa faptei anticoncurenţiale în sensul existenţei unui acord de voinţă între producător şi distribuitori de natură a afecta concurenţa. În prezenta cauză, din probele administrate, rezultă existenţa acordului de voinţă, care avea la bază şi interesul distribuitorilor de a împărţi portofoliul de produse al E.L., acord care, în cauza B.-A., nu a fost demonstrat de către Comisie.

Mai mult, în cauza A., distribuitorii au probat că au acţionat contrar politicii B. de restricţionare a exporturilor. În prezenta cauză s-a demonstrat de Consiliul Concurenţei şi a fost reţinut şi prin sentinţa atacată că a existat acordul tacit al distribuitorilor, demonstrat prin comportamentul lor de a urma obiectivele impuse şi vizate de producătorul E.L. şi cuprinse în documentul „O." şi că distribuitorii, printre care şi reclamanta, au adoptat un comportament în sensul politicii dorite de producător, participând la licitaţii exclusiv cu produsul alocat. Faţă de cele expuse, Curtea apreciază că toate aspectele de nelegalitate şi netemeinicie invocate de recurenta-reclamantă nu sunt fondate, sentinţa atacată fiind legală şi temeinică atât în ceea ce priveşte soluţia de respingere a excepţiei prescripţiei dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiuni cât şi în ceea ce priveşte fondul cauzei privind existenţa faptei anticoncurenţiale.

În ceea ce priveşte recursul declarat de reclamanta-pârâtă Consiliul Concurenţei având ca obiect reducerea amenzii aplicate reclamantei de la 4.331.908,87 lei la 1.500.000 lei, Curtea îl apreciază ca nefondat.

Prin sentinţa atacată s-a realizat o motivare corectă în fapt şi în drept a împrejurărilor şi condiţiilor care justifică reducerea cuantumului amenzii. În mod corect s-au reţinut ca circumstanţe atenuante faptul că reclamanta nu a avut calitatea de iniţiator al înţelegerii anticoncurenţiale şi faptul că, în principal, această înţelegere a fost favorizată de poziţia şi acţiunile unei autorităţi publice – M.S.P. – care a afectat grav concurenţa intra-marcă prin impunerea condiţiei autorizării participării la licitaţie de către producător. Prin această condiţie, M.S.P. a creat situaţia premisă a exercitării de către producător a unui veritabil „drept de autorizare", aceasta fiind în mod cert o circumstanţă atenuantă pentru reclamantă în calitate de distribuitor, M.S.P. fiind în culpă şi pentru faptul că, în perioada 2004-2006, nu a realizat anual licitaţii pentru realizarea Programului Naţional de Diabet. Pe cale de consecinţă, reţinându-se această circumstanţă, instanţa de fond a apreciat în mod corect că se impune reducerea cuantumului amenzii aplicate.

În ceea ce priveşte stabilirea în concret a amenzii, aceasta s-a realizat de către instanţa de fond cu respectarea dispoziţiilor art. 51 şi 52 din Legea nr. 21/1996 şi a Instrucţiunilor Consiliului Concurenţei privind individualizarea sancţiunilor. Stabilirea în concret a cuantumului sancţiunii sub nivelul de bază de 3,6% din cifra de afaceri a reclamantei nu este greşită, deoarece reţinerea circumstanţei atenuante a capacităţii economice concrete de a plăti amenda de paguba produsă estimată la 284.000 lei, inclusiv contextul economic naţional, au impus ca efect obligatoriu reducerea cuantumului amenzii aplicate. Curtea apreciază că nivelul amnezii a fost apreciat şi stabilit în mod corect, neexistând temeiuri care să justifice modificarea acestuia în condiţiile în care în mod legal s-a apreciat că, în cauză, se impune micşorarea acestuia.

Critica din motivele de recurs ale pârâtului privind cheltuielile de judecată este nefondată, acestea fiind acordate conform art. 274 C. proc. civ. în cuantumul aprobat la dosar. Acesta este justificat atât în raport de complexitatea cauzei, cât şi de munca prestată de avocat, în condiţiile în care în mod corect acţiunea reclamantei a fost admisă în parte.

Faţă de cele expuse mai sus, Curtea în baza art. 312 alin. (1) şi (2) C. proc. civ., va respinge ca nefondate ambele recursuri declarate, menţinând ca legală şi temeinică sentinţa pronunţată de instanţa de fond.

57. Prescripţia dreptului de a aplica sancţiunea contravenţională pentru încălcarea dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. a) şi c) din Legea nr. 21/1996

Legea nr. 21/1996, art. 5, art. 56

În speţă, prevederile art. 3 din contractul încheiat între reclamantă şi furnizor constituie o înţelegere anticoncurenţială, de tip vertical, constând în fixarea directă concertată a preţurilor de vânzare a produselor. Instanţa de fond a respins corect excepţia prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale, constatând că în cazul faptei anticoncurenţiale săvârşite de recurentă şi prevăzute de art. 56 lit. a) din Legea nr. 21/1996, în forma iniţială, constând în încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) şi lit. c) din aceeaşi lege, nu se aplică regimul contravenţional prevăzut în Legea nr. 32/1968 şi ulterior, în O.G. nr. 2/2001. Conform art. 61 din Legea nr. 21/1996, în forma iniţială, aplicarea Legii nr. 32/1968 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor a fost prevăzută numai pentru contravenţiile indicate la art. 55 lit. b)-e) şi la art. 56 lit. d) din legea respectivă, astfel că nu există temei legal pentru aplicarea reglementării generale din materia răspunderii contravenţionale şi în cazul faptei anticoncurenţiale săvârşite de societatea recurentă.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 1478 din 18 martie 2009, nepublicată

Notă. *În sens contrar, a se vedea decizia nr. 1762/2009, supra, p. 264.*

Prin acţiunea înregistrată sub nr. 829/2/2006 la Curtea de Apel Bucureşti, reclamanta SC L.R.I. SRL a solicitat anularea în parte a deciziei nr. 224 din 19 decembrie 2005 emisă de Plenul Consiliului Concurenţei şi exonerarea sa de plata amenzii contravenţionale în sumă de 243.620,48 lei, iar în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii aplicate, prin raportare la criteriile legale de individualizare a sancţiunii. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că prin decizia contestată autoritatea pârâtă a sancţionat cu amendă contravenţională 27 de societăţi comerciale în baza art. 55 alin. (4) din Legea nr. 21/1996 republicată, pentru săvârşirea faptelor prevăzute la art. 51 alin. (1) lit. a din Legea nr. 21/1996 republicată, prin încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a şi lit. c din aceeaşi lege, reţinându-se încheierea unor înţelegeri având ca obiect fixarea concertată în mod direct şi indirect, prin discounturi, a preţurilor de revânzare a produselor W. şi convenirea împărţirii pieţelor de desfacere.

Reclamanta a precizat că a fost distribuitor al produselor W. în perioada martie 2000 – martie 2003, dar prin activitatea desfăşurată nu a săvârşit fapte cu caracter anticoncurenţial şi nu a participat la înţelegeri care să aibă ca efect restrângerea sau afectarea mediului concurenţial.

Decizia emisă de autoritatea de concurenţă a fost criticată şi pentru faptul că nu este rezultatul unei analize în concret a activităţii desfăşurată de reclamantă pe o arie geografică limitată, a politicii de preţuri practicate de aceasta şi pentru neindicarea criteriilor în baza cărora se consideră a fi încălcate normele concurenţiale prin stricta alocare teritorială a clienţilor.

Sub aspect procedural, s-a invocat prescripţia dreptului Consiliului Concurenţei de a aplica sancţiuni contravenţionale faţă de dispoziţiile art. 13 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001, cu motivarea că, acestea au fost aplicabile până la intrarea în vigoare a O.U.G.

nr. 121/2003. În raport de termenul de prescripţie de 6 luni prevăzut de Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001, reclamanta a susţinut că fapta anticoncurenţială a încetat în martie 2003, când a încetat să mai distribuie produse W., astfel că sancţiunea aplicată la 19 decembrie 2005 era prescrisă.

La data de 20 martie 2008, reclamanta a invocat excepţia nulităţii deciziei nr. 224 din 19 decembrie 2005, susţinând că aceasta s-a întemeiat pe un act normativ nepublicat în Monitorul Oficial al României şi anume Ordinul nr. 44/1997 emis de Consiliul Concurenţei.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal a pronunţat sentinţa civilă nr. 1752 din 5 iunie 2008, prin care a respins excepţia prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale şi excepţia nulităţii deciziei nr. 224 din 19 decembrie 2005 şi a respins ca neîntemeiată acţiunea formulată de reclamantă.

Instanţa de fond a respins excepţia nulităţii deciziei nr. 224 din 19 decembrie 2005, reţinând că la momentul emiterii Ordinului nr. 44/1997 nu era prevăzută în lege obligaţia publicării în Monitorul Oficial şi o asemenea obligaţie a fost prevăzută ulterior, prin art. 10 din Legea nr. 24/2000.

Excepţia prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale a fost respinsă, cu motivarea că prevederile Legii nr. 32/1968 şi respectiv ale O.G. nr. 2/2001 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor sunt aplicabile numai contravenţiilor prevăzute la art. 55 lit. b)-e) şi la art. 56 lit. d) din Legea nr. 21/1996, astfel că pentru contravenţiile prevăzute la art. 56 alin. (1) lit. a) din aceeaşi lege se aplică dreptul comun în materia prescripţiei extinctive, reprezentat de Decretul nr. 167/1958.

Pe fondul cauzei, au fost respinse motivele de nelegalitate invocate prin acţiune şi s-a reţinut că reclamanta a încălcat dispoziţiile art. 5 alin. (1) lit. a şi lit. c) din Legea nr. 21/1996, republicată, prin încheierea unor înţelegeri verticale având ca obiect fixarea concertată în mod direct şi indirect, prin discounturi, a preţurilor de revânzare a produselor W. şi convenirea împărţirii pieţelor de desfacere şi alocării clienţilor de către SC „W.R.P.Z." SRL şi distribuitorii săi.

Instanţa de fond a reţinut că prevederile art. 3 din contractul de distribuţie încheiat între SC „W.R.P.Z." SRL, în calitate de furnizor şi reclamantă, în calitate de distribuitor, au un vădit caracter anticoncurenţial prin obligaţia distribuitorului de a vinde produsele W. la un preţ care se încadrează în limitele de preţuri recomandate şi acceptate de furnizor şi reprezintă o înţelegere pe verticală, contrară dispoziţiilor art. 5 alin. (1) lit. a din Legea nr. 21/1996, republicată, întrucât listele de preţuri erau transmise periodic de W. şi conţineau un singur preţ pentru fiecare produs, iar nu limite de preţuri.

Referitor la încălcarea dispoziţiilor legale prin alocarea clienţilor, s-a constatat pe baza documentelor avute în vedere la emiterea deciziei contestate şi anume, „Lista clienţilor alocaţi din Bucureşti, Tabelul 3" şi corespondenţa transmisă prin fax la 5 iulie 2000 şi la 29 iunie 2001, că a existat alocarea clienţilor încă din anul 2000, de la începutul relaţiilor comerciale dintre Wrigley şi distribuitorii săi.

Instanţa de fond a constatat şi respectarea criteriilor de definire pentru cele două componente ale pieţei relevante, respectiv piaţa produsului şi piaţa geografică, deoarece piaţa relevantă geografică este reprezentată de întreg teritoriul ţării, avându-se în vedere comercializarea pe scară largă a produselor de gumă de mestecat şi a produselor din zahăr, iar prin contract distribuitorul nu a avea alocat un teritoriu exclusiv.

Sub aspectul cuantumului amenzii aplicate, s-a reţinut că au fost respectate dispoziţiile art. 51 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 republicată şi Instrucţiunile din 10 mai 2004 privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 56 din Legea nr. 21/1996,

dându-se eficienţă circumstanţelor atenuante reţinute, respectiv colaborarea efectivă a societăţii reclamante în cadrul procedurii de investigaţie şi rolul exclusiv pasiv în privinţa încălcării dispoziţiilor legale în materie de concurenţă.

Împotriva acestei sentinţe, a declarat recurs reclamanta SC L.R.I. SRL, solicitând modificarea hotărârii atacate şi pe fond, admiterea acţiunii astfel cum a fost formulată. În primul motiv de recurs, a fost criticată soluţia dată excepţiei prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale şi s-a susţinut că în mod nejustificat instanţa de fond a apreciat că faptele sancţionate prin Legea nr. 21/1996 sunt exceptate de la aplicarea legii generale în materia răspunderii contravenţionale, fiind supuse regimului general de prescripţie extinctivă de 3 ani. În cel de-al doilea motiv de recurs, a fost criticată şi soluţia de respingere a excepţiei nulităţii deciziei nr. 224/2005, cu motivarea că această decizie a fost emisă nelegal în baza unui act normativ cu caracter secundar în materia dreptului concurenţei, Ordinul nr. 44/1997, care era lipsit de forţă juridică datorită nepublicării în Monitorul Oficial al României. Prin cel de-al treilea motiv de recurs, invocat pe fondul cauzei, s-a susţinut că hotărârea recurată nu cuprinde motivele pe care se sprijină, fiind pronunţată în mod greşit fără analizarea corectă, logică şi coroborată a probelor administrate.

Recurenta a susţinut că instanţa de fond a preluat susţinerile din întâmpinarea autorităţii de concurenţă şi a constatat greşit existenţa unei înţelegeri cu caracter anticoncurenţial, prin raportare la redactarea art. 3 din contractul de distribuţie, la faptul că discounturile erau aplicate la preţul de listă comunicat de furnizor şi la politica de vânzare. În acest sens, s-a arătat că art. 3 din contractul de distribuţie nu reprezintă o dovadă a existenţei unei înţelegeri între furnizor şi distribuitor care să afecteze mediul concurenţial, că preţurile practicate au fost diferite şi discounturile acordate clienţilor au variat în funcţie de premisele concrete ale pieţei, astfel că politica comercială practicată de recurentă a fost stabilită în mod independent.

Recurenta a susţinut că hotărârea recurată nu conţine o analiză a elementelor esenţiale ale pieţei, motiv pentru care nu s-a observat că din punct de vedere teritorial, nu a desfăşurat activitate de distribuţie pe întregul teritoriu al României, ci doar în acele judeţe în care a avut deschise puncte de lucru.

De asemenea, recurenta a susţinut că în mod greşit a reţinut instanţa de fond respectarea dreptului său la apărare în faţa autorităţii de concurenţă şi a criteriilor de individualizare a sancţiunii contravenţionale, deşi nu au fost avute în vedere argumentele invocate în dovedirea acestor apărări.

Analizând actele şi lucrările dosarului, în raport şi de dispoziţiile art. 304 şi art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte va respinge prezentul recurs ca nefondat pentru următoarele considerente:

Instanţa de fond a respins corect excepţia prescripţiei dreptului de aplicare a sancţiunii contravenţionale, constatând că în cazul faptei anticoncurenţiale săvârşită de recurentă şi prevăzută de art. 56 lit. a din Legea nr. 21/1996, în forma iniţială, constând în încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) şi lit. c) din aceeaşi lege, nu se aplică regimul contravenţional prevăzut în Legea nr. 32/1968 şi ulterior, în Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001. Conform art. 61 din Legea nr. 21/1996, în forma iniţială, aplicarea Legii nr. 32/1968 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor a fost prevăzută numai pentru contravenţiile indicate la art. 55 lit. b-e şi la art. 56 lit. d din legea respectivă, astfel că nu există temei legal pentru aplicarea reglementării generale din materia răspunderii contravenţionale şi în cazul faptei anticoncurenţiale săvârşite de societatea recurentă.

Excepţia nulităţii deciziei contestate a fost de asemenea corect respinsă de instanţa de fond, deoarece cuantumul amenzii aplicate recurentei a fost stabilit pe baza criteriilor de

individualizare reglementate în Legea nr. 21/1996, în forma iniţială, sub imperiul căreia se epuizase fapta anticoncurenţială, respectiv criteriul gravităţii, consecinţelor asupra concurenţei, precum şi cel al cifrei de afaceri şi al cotei de piaţă, cât şi pe baza criteriilor de individualizare reglementate de Legea nr. 21/1996, republicată, în vigoare la data constatării faptei şi anume, criteriul gravităţii, duratei faptei şi a consecinţelor sale asupra concurenţei.

Din acest motiv, s-a constatat întemeiat în hotărârea atacată că nepublicarea normelor de individualizare şi de dozare a sancţiunilor, puse în aplicare prin Ordinul nr. 44/1997 nu este de natură să afecteze legalitatea deciziei nr. 224/2005, cu atât mai mult cu cât obligaţia publicării în Monitorul Oficial al României a ordinelor, instrucţiunilor şi a altor acte normative emise de organele administraţiei publice centrale de specialitate a fost prevăzută ulterior, în art. 10 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Criticile formulate pe fondul cauzei sub neîntemeiate, deoarece instanţa de fond a constatat corect că prevederile art. 3 din contractul încheiat de recurentă cu furnizorul W. constituie o înţelegere anticoncurenţială în sensul art. 5 alin. (1) lit. a din Legea nr. 21/1996, constând în fixarea directă concertată a preţurilor de vânzare a produselor.

În ceea ce priveşte fixarea concertată indirectă a preţurilor, prin discounturile practicate, s-a constatat întemeiat că documentul intitulat „Politică de vânzări" este un act unilateral emis de furnizorul W., dar a fost acceptat de distribuitori, printre care şi recurenta, împrejurare care rezultă din corespondenţa analizată în detaliu în cuprinsul raportului de investigaţie, corespondenţă care se referă la alocarea de clienţi sau chiar la penalizarea angajaţilor care nu respectă politica de vânzări.

Instanţa de fond a respins întemeiat susţinerea recurentei privind promovarea unei politici proprii de preţuri, deoarece aceasta a înţeles să respecte clauza din contractele de distribuţie încheiate de W. cu privire la preţurile practicate, iar din observaţiile la raportul de investigare a rezultat că discounturile pe care le-a acordat propriilor clienţi au înregistrat o abatere doar de 9% de la cele recomandate de furnizor, astfel că a fost afectată concurenţa prin preţ între distribuitori.

Instanţa de fond a constatat corect şi încălcarea legii prin alocarea clienţilor, dovedită în principal prin documentul intitulat „Lista clienţi alocaţi în Bucureşti, Tabel 3", în care sunt prezentaţi clienţii alocaţi societăţii recurente. Pe baza acestor documente şi a corespondenţei purtată de recurentă cu furnizorul W. s-a reţinut întemeiat că aceasta a fost de acord cu întreaga politică de vânzări impusă de furnizor, inclusiv din punctul de vedere al alocării teritoriale a clienţilor şi şi-a exprimat disponibilitatea pentru un schimb de clienţi, ceea ce dovedeşte existenţa unei alocări stricte a clienţilor între distribuitorii produselor W. În atare situaţie, se constată că sunt nefondate susţinerile din recurs privind greşita determinare a pieţei relevante şi existenţa unei politici comerciale proprii privind stabilirea preţurilor de revânzare.

Critica privind greşita individualizare a sancţiunii este neîntemeiată în raport de prevederile art. 52 din Legea nr. 21/1996, conform cărora individualizarea sancţiunii se face ţinând seama de gravitatea şi durata faptei şi a consecinţelor sale asupra concurenţei. Sancţiunea aplicată recurentei a fost individualizată pe baza criteriilor legale, fiind luate în considerare durata şi efectele practicii anticoncurenţiale, precum şi circumstanţele atenuante, constând în rolul pasiv în privinţa încălcării dispoziţiilor legale în materie de concurenţă şi în colaborarea efectivă în cadrul procedurii de investigare a faptelor.

În ceea ce priveşte respectarea dreptului la apărare pe parcursul derulării investigaţiei, instanţa de fond a respins în mod corect susţinerile recurentei faţă de procesul-verbal încheiat la 4 noiembrie 2005, din care rezultă că aceasta a avut acces la toate documentele existente în dosarul cauzei, cu excepţia acelora care nu o vizau sub aspectul faptelor reţinute.

Examinând actele şi lucrările dosarului, prin prisma motivelor de nelegalitate invocate, Înalta Curte reţine că recursul declarat este fondat, pentru următoarele considerente:

1. Prima critică de nelegalitate invocată se întemeiază pe dispoziţiile art. 304 pct. 6 C. proc. civ. şi priveşte încălcarea principiului *tantum devolutum quantum apellatum*, de către instanţa de apel. Astfel, se reţine că în cadrul motivelor de apel amplu dezvoltate, apelanta-reclamantă a solicitat instanţei de apel ca, prin admiterea apelului, să schimbe sentinţa de fond, în sensul obligării intimatei-pârâte să-şi schimbe denumirea şi să publice hotărârea judecătorească, solicitare formulată atât în partea introductivă a motivelor de apel, cât şi în finalul acestora, precum şi în concluziile scrise depuse în dosarul de apel. Prin decizia atacată, instanţa de apel, admiţând calea de atac, a obligat pârâţii să înceteze orice act de concurenţă neloială, iar intimata-pârâtă a fost obligată să-şi schimbe denumirea şi să publice hotărârea judecătorească, pe cheltuială proprie. Prin urmare, Înalta Curte reţine că instanţa de apel a încălcat limitele învestirii sale prin raportare la principiul *tantum devolutum quantum apellatum* întrucât în calea de reformare, reclamanta-apelantă nu a mai solicitat încetarea actelor de concurenţă neloială, aspect asupra căruia instanţa de apel s-a pronunţat prin hotărârea dată. O atare atitudine a instanţei de apel încalcă principiul dreptului la apărare al recurenţilor-pârâţi şi implicit, principiul dreptului la un proces echitabil. Nu în ultimul rând, se aduce atingere principiului disponibilităţii care, în calea de atac a apelului se reflectă în principiul enunţat anterior.

Conform art. 295 alin. (1) C. proc. civ., instanţa de apel este chemată să se pronunţe în limitele cererii de apel, astfel încât ceea ce nu s-a atacat intră în puterea lucrului judecat. Aşadar, deşi apelul este o cale de atac devolutivă, instanţa de apel procedează la o nouă judecată a fondului, în limitele criticilor formulate, neputând reanaliza toate problemele de fapt şi de drept care s-au invocat în faţa primei instanţe de fond.

Mai mult, Înalta Curte reţine că, deşi prin acţiunea de fond – care a stabilit limitele învestirii primei instanţe – reclamanta a individualizat actele de concurenţă neloială ale părţilor, respectiv comercializarea unor produse identice şi crearea unei confuzii datorită denumirii societăţii pârâte, în calea de reformare instanţa de apel a obligat intimaţii să înceteze orice act de concurenţă neloială, deşi prin hotărârea dată s-a dispus doar schimbarea denumirii societăţii pârâte şi obligarea acesteia la publicarea hotărârii judecătoreşti. O atare reţinere generică, fără indicarea expresă a faptelor de la care trebuie să se abţină intimaţii-pârâţi, aduce atingere libertăţii de exprimare pe o piaţă concurenţială deschisă, pe de o parte, iar pe de altă parte, sub aspect procesual, determină depăşirea limitelor învestirii instanţei de judecată, pentru considerentele expuse anterior.

2. În ceea ce priveşte cel de-al doilea motiv de nelegalitate, Înalta Curte reţine că instanţa de apel şi-a fundamentat soluţia printr-o amplă trimitere la jurisprudenţa internaţională şi la doctrină, fără a face încadrarea corectă a faptelor reţinute în seama intimaţilor-pârâţi, prin trimitere la normele legale incidente şi printr-o riguroasă interpretare a acestora. Ca atare, faţă de rolul jurisprudenţei în sistemul românesc de drept, în sensul de a nu fi izvor de drept şi, deci, de a nu avea valoare de precedent judiciar, o atare motivare apare ca fiind nefundamentată juridic, argumentele întemeiate pe interpretările jurisprudenţei diluând şi lăsând nerezolvate problemele de drept din speţă.

Faţă de argumentele expuse de recurenţii-pârâţi în dezvoltarea acestui motiv de recurs, argumente reţinute ca întemeiate faţă de considerentele expuse anterior, Înalta Curte va încadra criticile de nelegalitate formulate în prima parte a motivului doi de nelegalitate, în dispoziţiile art. 304 pct. 7 C. proc. civ.

Pentru considerentele expuse, Înalta Curte va respinge recursul ca nefondat, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ., neexistând motive de casare sau de modificare a sentinţei atacate.

58. Existenţa unei înţelegeri anticoncurenţiale având ca obiect participarea în mod concertat cu oferte trucate la licitaţie. Momentul epuizării contravenţiei. Prescripţia dreptului de a aplica sancţiunea

Legea nr. 21/1996, republicată, art. 58 alin. (1) lit. b)

Prin decizia contestată, Consiliul Concurenţei a reţinut împrejurarea că faptele anticoncurenţiale au avut ca efect eliminarea concurenţei pe piaţa dializoarelor din România în perioada 2003-2007, efectele înţelegerii continuând să se producă în toată perioada menţionată. Aceste contravenţii sancţionate prin decizia Consiliului Concurenţei sunt contravenţii continue, care s-au produs până la data de 31.12.2007, acesta fiind şi momentul de la care începe să curgă termenul de prescripţie a aplicării sancţiunii contravenţionale de 5 ani, prevăzut de actualul art. 58 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 21/1996, republicată.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 468 din 29 ianuarie 2010, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal sub nr. 2068/2/2008 reclamanta SC F. SRL a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenţei, solicitând instanţei ca prin hotărârea ce va pronunţa în cauză să dispună anularea deciziei pârâtului nr. 12 din data de 3.03.3008 şi suspendarea executării acesteia până la soluţionarea irevocabilă a prezentei cauze, cu cheltuieli de judecată. În motivarea acţiunii, reclamanta arată că decizia contestată este nelegală şi netemeinică, întrucât sancţiunea contravenţională i-a fost aplicată după împlinirea termenului de prescripţie de 6 luni, prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002. De asemenea, reclamanta susţine că nu a săvârşit o faptă anticoncurenţială, respectiv că nu a participat la realizarea unei înţelegeri anticoncurenţiale.

În întâmpinarea formulată în cauză, pârâtul Consiliul Concurenţei a solicitat respingerea acţiunii reclamantei ca neîntemeiată, arătând în motivare că termenul de prescripţie pentru faptele săvârşite de reclamantă este cel de trei ani.

La data de 24.06.2008, petenta SC R.F. SRL a formulat cerere de intervenţie în interes propriu prin care a solicitat respingerea acţiunii reclamantei ca neîntemeiată. La data de 23.09.2008, instanţa a calificat această cerere ca fiind o cerere de intervenţie în interesul pârâtului şi a încuviinţat-o în principiu. De asemenea, prin aceeaşi încheiere de şedinţă, instanţa a dispus conexarea la cauza de faţă a dosarului nr. 2155/2/2008, apreciind că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 164 C. proc. civ. De menţionat că prin acţiunea ce formează obiectul dosarului nr. 2155/2/2008 reclamanta SC O. SRL a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Concurenţei solicitând suspendarea deciziei pârâtului nr. 12 din data de 3.03.3008. În motivarea acţiunii, reclamanta a susţinut că decizia atacată este nelegală şi netemeinică pentru aceleaşi argumente dezvoltate şi în acţiunea formulată de reclamanta SC F. SRL.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia de contencios administrativ şi fiscal – prin sentinţa nr. 3586 din 19.12.2008, a admis acţiunea şi cererea conexă, a anulat decizia nr. 12 din data de 3.03.3008 şi a respins ca neîntemeiată cererea de intervenţie accesorie. Pentru a pronunţa o asemenea soluţie, prima instanţă a reţinut următoarele:

Prin decizia contestată în cauză, societățile reclamante au fost sancționate cu amenzi contravenționale în sumă de 6% din cifra acestora de afaceri, în temeiul art. 51 din Legea concurenței, întrucât s-a reținut în sarcina acestora încălcarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. f) din legea anterior arătată, prin săvârșirea unor fapte anticoncurențiale. Curtea a apreciat că aplicarea amenzii contravenționale este prescrisă, întrucât Legea concurenței nr. 21/1996 – legea specială în materie – nu prevede un termen special de prescripție, iar potrivit art. 61 din această lege, în forma sa inițială, intrată în vigoare la data de 30.01.1997 și nemodificată la data licitației, contravențiilor prevăzute la art. 55 lit. b)-e) și la art. 56 lit. d) din lege li se aplică prevederile O.G. nr. 2/2001, cu excepția art. 25-27. În concepția primei instanțe, în cauză nu sunt aplicabile prevederile Decretului nr. 167/1958, în ceea ce privește termenul general de prescripție, întrucât acesta se referă doar la acțiunile patrimoniale, și nu la cele privind anularea sancțiunilor contravenționale. În fundamentarea soluției adoptate, instanța de fond a evidențiat că, la data epuizării faptei anticoncurențiale reținute ca fiind săvârșite de către reclamante, nu era în vigoare O.U.G. nr. 121/2003, motiv pentru care erau incidente dispozițiile art. 61 din Legea concurenței în forma inițială. În opinia judecătorului fondului cauzei, împrejurarea că în art. 61 din legea în discuție nu se făcea trimitere și la contravenția prevăzută de art. 56 lit. a) din Legea nr. 21/1996 nu poate conduce la concluzia că acestei fapte i s-ar aplica alte dispoziții decât cele prevăzute de lege în materie contravențională. Totodată, prima instanță a menționat că în speța de față nu se aplică nici termenul de 5 ani, prevăzut de O.U.G. nr. 121/2003, atâta vreme cât la momentul epuizării faptei acest act normativ nu era în vigoare: fapta contravențională cu caracter continuu a fost săvârșită la data de 1.08.2003 (data câștigării licitației), iar sancțiunea a fost aplicată la data de 3.03.3008.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs pârâtul Consiliul Concurenței și intervenienta SC R. SRL.

Recurentul Consiliul Concurenței a solicitat admiterea recursului, modificarea hotărârii judecătorești atacate, respingerea acțiunii principale și a cererii conexe ca neîntemeiate. În motivarea căii de atac, încadrată în drept pe dispozițiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., recurentul susține faptul că sentința contestată este lipsită de temei legal, fiind dată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii. În dezvoltarea acestui motiv de recurs au fost formulate de către recurent următoarele critici:

a) Prima instanță nu a ținut seama de caracterul atipic al contravenției prevăzută de art. 56 lit. a) din Legea concurenței, în forma inițială. Astfel, din conținutul legii aflate în discuție (în vigoare la data epuizării contravenției săvârșite de SC F. SRL, și SC O. SRL), rezultă că o primă categorie de contravenții specifice domeniului concurenței, respectiv cele de la art. 55 lit. b)-e) și art. 56 lit. d), erau constatate prin procese-verbale încheiate de către inspectorii de concurență, acestea reprezentând caracteristicile unor contravenții clasice. Pentru cea de-a doua categorie de contravenții reglementate de lege, adică cele de la art. 55 lit. a) și art. 56 lit. a)-c), legiuitorul a prevăzut o procedură specială, în sensul că acestea erau constatate de Comisiile sau Plenul Consiliului Concurenței, prin decizie. Caracterul atipic al acestor contravenții este dat, pe de o parte, de faptul că ele reprezintă cele mai grave încălcări în materie, fiind vorba de practici anticoncurențiale care, de cele mai multe ori, sunt tacite sau secrete și nu ajung în atenția Consiliului Concurenței decât ca urmare a producerii unor efecte pe piață, iar pe de altă parte, de diversitatea acțiunilor ce pot constitui elementul material al încălcării art. 5 alin. (1) din Legea concurenței, precum și de dificultatea de a descoperi și proba aceste fapte. Întrucât practicile anticoncurențiale, constând în încălcarea art. 5 alin. (1) din legea analizată ajung să fie cunoscute, de cele mai multe ori, doar prin

intermediul efectelor pe care le produc pe piaţă, este necesară trecerea unui interval mare de timp de la momentul săvârşirii faptei şi până la momentul în care este posibilă descoperirea ei. Legiuitorul a realizat o distincţie clară între regimul juridic aplicabil celor două tipuri de contravenţii, reglementate de Legea concurenţei, respectiv cele care au caracteristicile unor contravenţii clasice, pentru care sunt aplicabile dispoziţiile O.G. nr. 2/2001, după cum se prevede în mod expres în art. 61 din legea analizată, în forma iniţială, şi cele atipice, care nu pot fi constatate şi sancţionate decât potrivit procedurii prevăzute de legea specială, respectiv Legea nr. 21/1996.

b) Fapta anticoncurenţială reţinută de Consiliul Concurenţei, prin decizia contestată, nu era prevăzută de art. 61 din lege printre contravenţiile cărora li se aplicau prevederile O.G. nr. 2/2001. Ca atare, printr-o interpretare şi aplicare greşită a prevederilor legale incidente în materie de practici anticoncurenţiale, instanţa de fond a reţinut ca fiind prescris dreptul autorităţii de concurenţă de a aplica sancţiunea contravenţională în cauza dedusă judecăţii.

c) În cazul în care s-ar accepta interpretarea realizată de judecătorul fondului, în sensul că este aplicabil în speţă termenul de 6 luni pentru constatarea şi sancţionarea faptei contravenţionale, s-ar ajunge la situaţia în care reglementarea acestor contravenţii ar fi lipsită de orice efect juridic. Mai precis, Consiliul Concurenţei ar trebui să descopere acele fapte anticoncurenţiale care sunt cele mai grave încălcări ale Legii concurenţei în condiţiile în care ele ajung să fie cunoscute, de cele mai multe ori, doar prin intermediul efectelor pe care le produc pe piaţă. Pentru ca aceste încălcări să poată fi constatate, prin efectele pe care le produc, este necesară trecerea unui interval chiar mai mare de 6 luni de la momentul săvârşirii faptelor şi până la momentul apariţiei efectelor pe piaţă, care face posibilă descoperirea acestora. În plus, dacă s-ar admite că, în unele cazuri, efectele unor practici anticoncurenţiale apar în aceste 6 luni, în care curge termenul de prescripţie, pentru a putea emite o decizie de constatare şi sancţionare a acestora, Legea concurenţei obligă autoritatea de concurenţă să deschidă o investigaţie în cadrul căreia să probeze fapta anticoncurenţială. Pentru dovedirea practicilor anticoncurenţiale este nevoie de strângerea unui volum mare de informaţii, în funcţie de complexitatea cazului, atât de la agentul economic supus investigaţiei, cât şi de la concurenţii acestuia. Coroborarea acestor informaţii se face în cadrul investigaţiei, care se finalizează printr-un raport. Acesta trebuie trimis cu cel puţin 30 de zile înainte de data stabilită pentru audieri părţilor implicate în procedura de investigaţie pentru a-şi putea formula apărările şi observaţiile la raport. Emiterea deciziei Consiliului Concurenţei prin care se constată şi se sancţionează o practică anticoncurenţială se face în urma audierilor care se desfăşoară în faţa Plenului autorităţii de concurenţă, audieri în care părţile implicate îşi formulează apărările. Prin urmare, deţinătorul dreptului de a aplica o sancţiune contravenţională, respectiv autoritatea de concurenţă, trebuie să aibă posibilitatea reală de a proceda la valorificarea acestui drept în cadrul termenului de prescripţie.

d) Având în vedere faptul că art. 5 şi art. 6 din Legea nr. 21/1996 reprezintă transpunerea în dreptul naţional a normelor de drept comunitar, respectiv art. 81 şi art. 82 din Tratatul C.E., iar procedura este similară celei pe care Comisia Europeană o parcurge pentru depistarea practicilor anticoncurenţiale, prin această reglementare legiuitorul român a dorit să confere Consiliului Concurenţei nu doar un drept virtual de a constata faptele interzise de lege şi aplica sancţiunile corelative, ci a urmărit să confere acestuia dreptul de a aplica efectiv normele de concurenţă.

Recurenta SC R. SRL a solicitat, în temeiul art. 312 alin. (5) C. proc. civ., casarea hotărârii atacate şi trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiaşi instanţe, în vederea cercetării fondului cauzei. În motivarea cererii de recurs au fost individualizate dispoziţiile art. 304 pct. 9

C. proc. civ., arătându-se de către recurentă faptul că prima instanță a făcut o aplicare greșită a dispozițiilor O.G. nr. 2/2001 la speța de față, fără a ține seama de caracterul complex și gravitatea faptelor anticoncurențiale, care presupun o investigație amplă, pe durată nedeterminată. Recurenta a precizat că, fiind vorba de o contravenție specifică și continuă, momentul începerii curgerii termenului de prescripție a aplicării sancțiunii contravenționale se situează la data constatării existenței faptei contravenționale de către organul abilitat de lege în acest sens.

Intimata SC F. SRL a formulat întâmpinare în care a solicitat respingerea ca nefondate a celor două recursuri.

Analizând sentința atacată, în raport de motivele de recurs formulate, cât și din oficiu, în baza art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte apreciază că recursurile sunt fondate pentru considerentele care vor fi expuse în continuare.

În urma investigației declanșate la data de 9.09.2005 pe piața produselor și serviciilor pentru dializă din România s-a stabilit că între SC F. SRL, SC A. SRL și SC O. SRL s-a realizat o înțelegere de tip cartel, având ca obiect participarea, în mod concertat, cu oferte trucate, la licitația organizată de Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate, în anul 2003, în cadrul subprogramului național de nefrologie – dializă „Prevenție în patologia nefrologică și dializă". În urma acestei constatări, Consiliul Concurenței a emis decizia nr. 12 din data de 3.03.3008 prin care a reținut faptul că cele trei societăți comerciale anterior individualizate au încălcat prevederile art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea concurenței nr. 21/1996, motiv pentru care, în temeiul art. 51 din această lege, au fost sancționate cu amendă contravențională în cuantum de 6% din cifra lor de afaceri pe anul 2007. De asemenea, pârâtul a constatat încălcarea art. 9 din legea în discuție și de către Ministerul Sănătății, întrucât acesta, în calitate de autoritate a administrației publice centrale în domeniul sănătății, în perioada 2004-2006, nu a organizat anual licitații pentru realizarea Programului, înlăturând prin aceasta posibilitatea de manifestare a concurenței pe piața produselor de dializă din România.

Înalta Curte apreciază că soluția pronunțată de prima instanță cu privire la excepția prescripției dreptului Consiliului Concurenței de a aplica sancțiunea contravențională este greșită. Astfel, în cauză, după cum s-a relevat anterior, părțile au susținut, potrivit cu interesul lor procesual, că se aplică termenul de prescripție de 6 luni (prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001) – intimatele, respectiv termenul general de prescripție de 3 ani, reglementat de art. 3 alin. (1) din Decretul nr. 167/1958 – recurentele.

În forma sa inițială, Legea nr. 21/1996 nu conținea nicio reglementare privind prescripția aplicării și executării sancțiunilor contravenționale, singura mențiune indirectă fiind cea cuprinsă în art. 61: „contravențiilor prevăzute la art. 55 lit. b)-e) și la art. 56 lit. d) din prezenta lege li se aplică prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25-27." Acest articol a fost modificat la data de 10.12.2003, prin O.U.G. nr. 121/2003. Prin acest din urmă act normativ au fost introduse prevederi speciale în materie de prescripție referitoare la instituirea unor termene particulare, la începutul prescripției, la întreruperea prescripției și la așa-numita prescripție specială (maximă). În urma acestor modificări, Legea nr. 21/1996, republicată, conține următoarele prevederi legale noi privind prescripția contravențiilor săvârșite în materie de concurență. Astfel, potrivit art. 58 „(1) Dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiuni contravenționale se prescrie după cum urmează: a) în termen de 3 ani, în cazul încălcării prevederilor art. 5 lit. c), d) și e); b) în termen de 5 ani, în cazul tuturor celorlalte încălcări ale prevederilor prezentei legi. (2) Prescripția dreptului la acțiune al Consiliului Concurenței începe să curgă de la data

încetării practicii anticoncurențiale. În cazul încălcărilor legii, ce au caracter de continuitate sau de repetabilitate, prescripția începe să curgă de la data încetării ultimului act sau fapt anticoncurențial în cauză". Înalta Curte apreciază că este aplicabil în speță termenul de prescripție de 5 ani, prevăzut de actualul art. 58 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 21/1996, republicată. Astfel, după cum s-a reținut anterior, licitația aflată în discuție s-a derulat în cursul anului 2003. Ulterior, la data de 2.09.2003, între societățile comerciale declarate câștigătoare ale licitației și Casa Națională de Asigurări de Sănătate s-au încheiat contractele de furnizare de produse farmaceutice și/sau materiale sanitare specifice, necesare realizării Programului. Pe considerentul necesității asigurării continuității tratamentului bolnavilor cuprinși în cadrul Programului, prin acte adiționale, aceste contracte anterior descrise au fost prelungite pe tot parcursul anilor 2004-2007. De precizat că, prin decizia contestată, intimatul Consiliul Concurenței a reținut împrejurarea că faptele anticoncurențiale au avut ca efect eliminarea concurenței pe piața dializoarelor din România în perioada 2003-2007; efectele înțelegerii au continuat să se producă în toată perioada menționată, întrucât în această perioadă nu au fost organizate alte licitații în cadrul Programului.

Contravențiile sancționate prin decizia Consiliului Concurenței sunt contravenții continue, care s-au produs până la data de 31.12.2007, când aceste contracte de furnizare de produse farmaceutice și-au încetat aplicabilitatea. Ca atare, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a aplicării sancțiunii contravenționale în cazul contravențiilor analizate în prezenta cauză este 31.12.2007. Decizia atacată a fost emisă la data de 3.03.3008, în interiorul termenului de prescripție de 5 ani.

Pe de altă parte, este de precizat faptul că, și în ipoteza în care s-ar admite teza intimatelor-reclamante în sensul aplicabilității în cauza de față a dispozițiilor art. 13 din O.G. nr. 2/2001, dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiunea contravențională nu ar fi prescris. Astfel, din interpretarea art. 13 alin. (2) din ordonanța anterior arătată, rezultă că în cazul contravențiilor continue termenul de prescripție curge de la data constatării faptei numai în situația în care aceasta nu fusese epuizată. Așadar, întrucât este vorba de o contravenție continuă care s-a epuizat la data de 31.12.2007, și termenul de prescripție de 6 luni ar fi fost respectat, întrucât decizia contestată a fost încheiată la data de 3.03.3008.

În consecință, în raport de cele anterior reținute și de faptul că prima instanță a pronunțat o hotărâre fără a intra în cercetarea fondului cauzei, în temeiul art. 312 alin. (5) teza I C. proc. civ., raportat la art. 20 și 28 din Legea contenciosului administrativ, Înalta Curte va admite recursul, va casa sentința atacată și va trimite cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

CAPITOLUL II. INSTRUMENTE LEGISLATIVE

1. REGULAMENTUL (CE) NR. 1/2003 AL CONSILIULUI
din 16 decembrie 2002
privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 83,

având în vedere propunerea Comisiei ([1]),

având în vedere avizul Parlamentului European ([2]),

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ([3]),

întrucât:

1. Pentru a institui un sistem care să garanteze că nu este denaturată concurența pe piața comună, articolele 81 și 82 din tratat trebuie aplicate eficient și uniform în Comunitate. Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de punere în aplicare a articolelor 81 și 82 ([4]*) din tratat ([5]), a permis dezvoltarea unei politici comunitare de concurență care a contribuit la diseminarea unei culturi a concurenței în Comunitate. În lumina experienței acumulate, regulamentul menționat ar trebui totuși înlocuit cu dispoziții adecvate, care să facă față provocărilor unei piețe integrate și extinderii viitoare a Comunității.

2. În special, este necesar să fie revăzute modalitățile de aplicare a excepției de la interzicerea acordurilor care restrâng concurența, prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat. În acest sens trebuie luată în considerare, în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) litera (b) din tratat, necesitatea de a se asigura o supraveghere eficientă, pe de o parte, și de a simplifica pe cât posibil controlul administrativ, pe de altă parte.

3. Sistemul centralizat instituit prin Regulamentul nr. 17 nu mai asigură un echilibru între acele două obiective. Acest sistem frânează aplicarea normelor comunitare de concurență de către instanțele și autoritățile de concurență din statele membre, iar sistemul de notificare pe care îl implică împiedică Comisia să-și concentreze resursele asupra combaterii celor mai grave încălcări ale acestor norme. De asemenea, acest sistem impune întreprinderilor costuri considerabile.

4. De aceea, actualul sistem ar trebui înlocuit cu un sistem de exceptări direct aplicabil, în temeiul căruia autoritățile de concurență și instanțele statelor membre să aibă competența de a

---

[1] JO C 365 E, 19.12.2000, p. 284.

[2] JO C 72 E, 21.3.2002, p. 305

[3] JO C 155, 29.5.2001, p. 73

[4] * Titlul Regulamentului nr. 17 a fost modificat pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; trimiterea inițială era la articolele 85 și 86 din tratat

[5] JO 13, 21.2.1962, p. 204/62. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1216/1999 (JO L 148, 15.6.1999, p. 5).

aplica nu doar articolul 81 alineatul (1) şi articolul 82 din tratat, care se aplică direct în virtutea jurisprudenţei Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene, ci şi articolul 81 alineatul (3) din tratat.

5. Pentru a asigura aplicarea eficientă a normelor comunitare de concurenţă şi, în acelaşi timp, respectarea drepturilor fundamentale la apărare, prezentul regulament ar trebui să reglementeze sarcina probei în cadrul aplicării articolelor 81 şi 82 din tratat. Ar trebui ca părţii sau autorităţii care invocă o încălcare a articolului 81 alineatul (1) şi a articolului 82 din tratat să îi revină sarcina probei în conformitate cu cerinţele legale. Ar trebui ca întreprinderea sau asociaţia de întreprinderi care invocă beneficiul apărării împotriva constatării unei încălcări să demonstreze, în conformitate cu cerinţele legale impuse, că sunt îndeplinite condiţiile de aplicare a unei astfel de apărări. Prezentul regulament nu afectează nici normele naţionale privind nivelul probatoriu necesar, nici obligaţiile autorităţilor de concurenţă şi ale instanţelor din statele membre de a stabili elementele relevante ale unei cauze, cu condiţia ca astfel de reguli şi obligaţii să fie compatibile cu principiile generale ale dreptului comunitar.

6. Pentru a asigura aplicarea eficientă a normelor comunitare de concurenţă, autorităţile de concurenţă din statele membre ar trebui să fie implicate în mai mare măsură. În acest scop, aceste autorităţi ar trebui să fie împuternicite să aplice dreptul comunitar.

7. Instanţele naţionale au un rol esenţial în aplicarea normelor comunitare de concurenţă. Atunci când se soluţionează litigii între persoane de drept privat, acestea protejează drepturile subiective prevăzute de dreptul comunitar, de exemplu prin acordarea de daune-interese victimelor încălcării. În acest sens, rolul instanţelor naţionale este complementar celui al autorităţilor de concurenţă din statele membre. De aceea, acestora ar trebui să li se permită să aplice în întregime articolele 81 şi 82 din tratat.

8. Pentru a se asigura aplicarea eficientă a normelor comunitare de concurenţă şi funcţionarea corespunzătoare a mecanismelor de cooperare prevăzute de prezentul regulament, este necesar să se impună autorităţilor de concurenţă şi instanţelor din statele membre să aplice, de asemenea, articolele 81 şi 82 din tratat în cauzele în care aplică legislaţia naţională de concurenţă acordurilor şi practicilor care ar putea să afecteze comerţul dintre statele membre. În scopul de a crea condiţii de concurenţă uniforme pentru acorduri, decizii ale asociaţiilor de întreprinderi şi practici concertate pe piaţa internă, este de asemenea necesar să se stabilească, în temeiul articolului 83 alineatul (2) litera (e) din tratat, relaţia dintre legislaţiile naţionale şi dreptul comunitar al concurenţei. În acest sens, este necesar să se prevadă ca aplicarea legislaţiilor naţionale de concurenţă acordurilor, deciziilor sau practicilor concertate în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat să nu poată genera interzicerea acestor acorduri, decizii şi practici concertate dacă acestea nu sunt interzise şi de dreptul comunitar al concurenţei. Noţiunile de acorduri, decizii şi practici concertate sunt noţiuni autonome ale dreptului comunitar al concurenţei, care reglementează coordonarea conduitei întreprinderilor pe piaţă, astfel cum au fost interpretate de instanţele comunitare. Prezentul regulament nu ar trebui să împiedice statele membre să adopte şi să aplice, pe teritoriul lor, legislaţii naţionale de concurenţă mai stricte, care interzic sau sancţionează comportamentul unilateral al întreprinderilor. Aceste legislaţii naţionale mai stricte pot include dispoziţii care interzic sau sancţionează comportamentul abuziv faţă de întreprinderi dependente din punct de vedere economic. În plus, prezentul regulament nu se aplică legislaţiilor naţionale care impun sancţiuni penale persoanelor fizice, cu excepţia cazului în care aceste sancţiuni constituie mijloacele de a asigura aplicarea normelor de concurenţă aplicabile întreprinderilor.

9. Articolele 81 şi 82 din tratat au ca obiectiv protecţia concurenţei pe piaţă. Prezentul regulament, care se adoptă pentru punerea în aplicare a acestor dispoziţii ale tratatului, nu împiedică statele membre să aplice pe teritoriul lor o legislaţie naţională care protejează alte interese legitime, cu condiţia ca această legislaţie să fie compatibilă cu principiile generale şi cu alte dispoziţii ale dreptului comunitar. În măsura în care această legislaţie naţională urmăreşte, predominant, un obiectiv diferit de cel al protejării concurenţei pe piaţă, autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre pot aplica această legislaţie pe teritoriul lor. În mod corespunzător, statele mem-

bre pot, în temeiul prezentului regulament, pune în aplicare pe teritoriul lor legislaţia naţională care interzice sau sancţionează practicile comerciale neloiale, fie ele unilaterale sau contractuale. Această legislaţie urmăreşte un obiectiv specific, indiferent de efectele reale sau presupuse ale unor asemenea acte asupra concurenţei pe piaţă. Acesta este, în special, cazul legislaţiei care interzice întreprinderilor să impună partenerilor comerciali, să obţină sau să încerce să obţină de la aceştia condiţii nejustificate, disproporţionate sau cu titlu gratuit.

10. Regulamentele ca, de exemplu, 19/65/CEE ([1]), (CEE) nr. 2821/71 ([2]), (CEE) nr. 3976/87 ([3]), (CEE) nr. 1534/91 ([4]) sau (CEE) nr. 479/92 ([5]) împuternicesc Comisia să aplice articolul 81 alineatul (3) din tratat prin regulament anumitor categorii de acorduri, decizii ale asociaţiilor de întreprinderi şi practici concertate. În domeniile definite de aceste regulamente, Comisia adoptă şi poate adopta în continuare aşa-numitele regulamente de exceptare pe categorii, prin care se arată că articolul 81 alineatul (1) din tratat este inaplicabil anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate. Atunci când acordurile, deciziile şi practicile concertate cărora li se aplică aceste regulamente au, totuşi, efecte care sunt incompatibile cu articolul 81 alineatul (3) din tratat, Comisia şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre ar trebui să aibă competenţa de a retrage, în cazuri determinate, beneficiul regulamentului de exceptare pe categorii.

11. Pentru a putea asigura aplicarea dispoziţiilor tratatului, Comisia ar trebui să poată adresa decizii întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi cu scopul de a pune capăt încălcărilor articolelor 81 şi 82 din tratat. Cu condiţia să existe un interes legitim în acest sens, Comisia ar trebui să poată adopta decizii care să constate că s-a comis o încălcare în trecut, chiar dacă

---

[1] Regulamentul nr. 19/65/CEE al Consiliului din 2 martie 1965 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [Titlurile regulamentelor au fost modificate pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; iniţial, trimiterea era la articolul 85 alineatul (3) din tratat] din tratat anumitor categorii de acorduri şi practici concertate (JO 36, 6.3.1965, p. 533). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1215/1999 (JO L 148, 15.6.1999, p. 1).

[2] Regulamentul (CEE) nr. 2821/71 al Consiliului din 20 decembrie 1971 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [Titlurile regulamentelor au fost modificate pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; iniţial, trimiterea era la articolul 85 alineatul (3) din tratat] din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate (JO L 285, 29.12.1971, p. 46). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

[3] Regulamentul (CEE) nr. 3976/87 al Consiliului din 14 decembrie 1987 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [Titlurile regulamentelor au fost modificate pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; iniţial, trimiterea era la articolul 85 alineatul (3) din tratat] din tratat anumitor categorii de acorduri şi practici concertate în sectorul transporturilor aeriene (JO L 374, 31.12.1987, p. 9). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

[4] Regulamentul (CEE) nr. 1534/91 al Consiliului din 31 mai 1991 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [Titlurile regulamentelor au fost modificate pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; iniţial, trimiterea era la articolul 85 alineatul (3) din tratat] din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor (JO L 143, 7.6.1991, p. 1).

[5] Regulamentul (CEE) nr. 479/92 al Consiliului din 25 februarie 1992 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [Titlurile regulamentelor au fost modificate pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; iniţial, trimiterea era la articolul 85 alineatul (3) din tratat] din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate între companiile maritime de linie (consorţii) (JO L 55, 29.2.1992, p. 3). Regulament astfel cum a fost modificat prin Actul de aderare din 1994.

nu aplică o amendă. Prezentul regulament ar trebui să prevadă explicit competenţa Comisiei, recunoscută de Curtea de Justiţie, de a adopta decizii de luare a unor măsuri provizorii.

12. Prezentul regulament ar trebui să prevadă în mod explicit competenţa Comisiei de a impune orice măsuri corective, comportamentale sau structurale care sunt necesare pentru a pune capăt efectiv încălcării, având în vedere principiul proporţionalităţii. Măsurile corective structurale nu ar trebui impuse decât atunci când nu există o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă sau atunci când o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă ar fi mai constrângătoare pentru întreprinderea în cauză decât măsura corectivă structurală. Modificările în structura întreprinderii, faţă de cum era aceasta înainte de comiterea încălcării, ar fi proporţionale numai în cazul în care există un risc considerabil de încălcare de durată şi repetată determinată chiar de structura întreprinderii.

13. Atunci când, în cursul procedurilor care pot să ducă la interzicerea unui acord sau a unei practici, întreprinderile propun Comisiei angajamente pentru a răspunde preocupărilor acesteia, Comisia ar trebui să poată adopta decizii care să facă respectivele angajamente obligatorii pentru întreprinderile în cauză. Deciziile privind angajamentele ar trebui să constate că nu mai există temeiuri pentru acţiune din partea Comisiei, fără să concluzioneze dacă a avut loc sau are loc o încălcare. Deciziile privind angajamentele nu aduc atingere competenţelor autorităţilor de concurenţă şi instanţelor statelor membre de a constata şi de a decide într-o cauză. Deciziile privind angajamentele nu sunt adecvate în cazurile în care Comisia intenţionează să impună o amendă.

14. Poate fi utilă, în cazuri excepţionale, atunci când este necesar în interesul public al Comunităţii, adoptarea de către Comisie a unei decizii cu caracter declarativ care să arate că interdicţia prevăzută la articolul 81 sau articolul 82 din tratat nu se aplică, în vederea clarificării legislaţiei şi a asigurării aplicării consecvente a acesteia în Comunitate, în special în privinţa noilor tipuri de acorduri şi practici asupra cărora jurisprudenţa şi practica administrativă nu s-au pronunţat.

15. Comisia şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre ar trebui să formeze împreună o reţea de autorităţi publice care să aplice normele comunitare de concurenţă în strânsă cooperare. În acest scop, este necesar să se instituie sisteme de informare şi de consultare. Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre, stabileşte şi modifică alte modalităţi de cooperare în cadrul reţelei.

16. Fără a aduce atingere oricăror dispoziţii naţionale contrare, schimbul de informaţii şi utilizarea unor asemenea informaţii ca mijloace de probă ar trebui permise între membrii reţelei, chiar şi atunci când informaţiile sunt confidenţiale. Informaţiile în cauză pot fi folosite pentru aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat, precum şi pentru aplicarea în paralel a legislaţiei naţionale de concurenţă, cu condiţia ca aplicarea acesteia din urmă să se raporteze la aceeaşi cauză şi să nu ducă la un rezultat diferit. Atunci când informaţiile schimbate sunt folosite de către autoritatea care le primeşte pentru a impune sancţiuni întreprinderilor, nu ar trebui să existe alte limite la utilizarea informaţiilor decât obligaţia de a le utiliza în scopul pentru care au fost colectate, dat fiind faptul că sancţiunile impuse asupra întreprinderilor sunt de acelaşi tip în toate sistemele. Drepturile la apărare de care beneficiază întreprinderile în diferite sisteme pot fi considerate ca suficient de echivalente. Totuşi, în ceea ce priveşte persoanele fizice, acestea pot fi supuse unor tipuri de sancţiuni substanţial diferite de la un sistem la altul. În acest caz, este necesar să se asigure faptul că informaţiile pot fi folosite numai în cazul în care au fost obţinute prin respectarea aceluiaşi nivel de protecţie a drepturilor la apărare ale persoanelor fizice ca acela care este prevăzut de normele naţionale ale autorităţii care le primeşte.

17. Pentru a asigura o aplicare coerentă a normelor de concurenţă şi o gestionare optimă a reţelei, este esenţial să se menţină regula conform căreia autorităţile de concurenţă din statele membre sunt private automat de competenţa lor atunci când Comisia iniţiază propriile proceduri. Atunci când o autoritate de concurenţă a unui stat membru acţionează deja într-o cauză, iar Comisia intenţionează să iniţieze proceduri în caza respectivă, Comisia ar trebui să depună eforturi pentru a realiza acest lucru cât mai curând posibil. Înainte de iniţierea procedurilor, Comisia ar trebui să consulte autoritatea naţională în cauză.

18. Pentru a asigura o alocare optimă a cauzelor în cadrul reţelei, ar trebui să se prevadă o dispoziţie generală care să permită autorităţii de concurenţă să suspende sau să închidă o cauză pe motiv că o altă autoritate se ocupă sau s-a ocupat deja de acesta, obiectivul fiind ca fiecare cauză să fie tratată de o singură autoritate. Această dispoziţie nu trebuie să împiedice Comisia să respingă o plângere pentru lipsă de interes pentru Comunitate, din moment ce jurisprudenţa Curţii de Justiţie a stabilit că poate să facă acest lucru, chiar dacă nici o altă autoritate de concurenţă nu si-a manifestat intenţia de a se ocupa de cauză.

19. Comitetul consultativ privind înţelegerile şi poziţiile dominante instituit prin Regulamentul nr. 17 a funcţionat în mod satisfăcător. Acest comitet se va integra foarte bine în noul sistem de aplicare descentralizată. De aceea, este necesar să se elaboreze pe baza normelor stabilite în Regulamentul nr. 17, îmbunătăţindu-se în acelaşi timp eficienţa organizării lucrărilor acestuia. În acest scop, ar fi eficient să se permită emiterea avizelor prin procedură scrisă. Comitetul consultativ ar trebui să poată acţiona ca forum pentru dezbaterea cauzelor de care se ocupă autorităţile de concurenţă ale statelor membre, astfel încât să contribuie la garantarea aplicării consecvente a normelor comunitare de concurenţă.

20. Comitetul consultativ ar trebui să fie format din reprezentanţi ai autorităţilor de concurenţă ale statelor membre. Pentru întrunirile în care se discută probleme generale, statele membre ar trebui să poată numi un reprezentant în plus. Această prevedere nu aduce atingere faptului că membrii comitetului sunt asistaţi de alţi experţi din statele membre.

21. Consecvenţa în aplicarea normelor de concurenţă impune, de asemenea, stabilirea de măsuri pentru cooperarea între instanţele statelor membre şi Comisie. Aceasta se aplică tuturor instanţelor statelor membre care aplică articolele 81 şi 82 din tratat, indiferent dacă aplică aceste norme în litigii între persoane de drept privat, dacă acţionează ca autorităţi publice de executare sau ca instanţe de recurs. În special, instanţele naţionale ar trebui să se poată adresa Comisiei pentru a obţine informaţii sau avizul asupra unor aspecte privind aplicarea dreptului comunitar al concurenţei. Comisia şi autorităţile de concurenţă din statele membre ar trebui să poată înainta observaţii scrise sau orale instanţelor care trebuie să aplice articolele 81 şi 82 din tratat. Aceste observaţii ar trebui prezentate în conformitate cu normele de procedură şi practicile naţionale, inclusiv normele de garantare a drepturilor părţilor. De aceea, ar trebui luate măsuri pentru a se asigura faptul că atât Comisia, cât şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre sunt suficient de bine informate cu privire la procedurile în faţa instanţelor naţionale.

22. Pentru a se asigura respectarea principiilor securităţii juridice şi aplicarea uniformă a normelor comunitare de concurenţă într-un sistem de competenţe paralele, trebuie evitate deciziile conflictuale. De aceea, este necesar să se clarifice, în conformitate cu jurisprudenţa Curţii de Justiţie, efectele deciziilor şi procedurilor Comisiei asupra instanţelor şi autorităţilor de concurenţă ale statelor membre. Deciziile privind angajamente, adoptate de Comisie, nu afectează competenţa instanţelor şi a autorităţilor de concurenţă ale statelor membre de a aplica articolele 81 şi 82 din tratat.

23. Comisia ar trebui împuternicită, în cadrul Comunităţii, să solicite furnizarea informaţiilor necesare pentru a identifica orice acorduri, decizii sau practici concertate interzise de articolul 81 din tratat sau orice abuz de poziţie dominantă interzis de articolul 82 din tratat. Atunci când se conformează unei decizii a Comisiei, întreprinderile nu pot fi forţate să recunoască că au comis o încălcare, dar sunt obligate, în orice situaţie, să răspundă la întrebări factuale şi să furnizeze documente, chiar dacă aceste informaţii pot fi folosite pentru a stabili împotriva lor sau a altei întreprinderi existenţa unei încălcări.

24. Comisia ar trebui, de asemenea, să fie împuternicită să desfăşoare inspecţiile necesare pentru a identifica orice acorduri, decizii sau practici concertate interzise de articolul 81 din tratat sau orice abuz de poziţie dominantă interzis de articolul 82 din tratat. Autorităţile de concurenţă ale statelor membre ar trebui să coopereze activ la exercitarea acestor competenţe.

Pentru considerentele mai sus arătate, în baza art. 312 C. proc. civ. raportat la art. 304 pct. 6 și 7 C. proc. civ., Înalta Curte va admite recursul declarat, va casa decizia atacată și va trimite cauza pentru rejudecare instanței de apel.

Întrucât în cauză Înalta Curte a reținut incidența unui motiv de casare, nu se mai impune cercetarea în această fază procesuală a motivului de nelegalitate întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., acesta urmând a fi avut în vedere de către instanța de apel la rejudecarea apelului.

La rejudecare, instanța va avea în vedere și faptul că prezenta cauză este întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 11/1991, nefiind incidente dispozițiile Legii nr. 84/1998 privind dreptul la marcă, pe care s-a fundamentat decizia atacată.

B. Interferența cu dreptul muncii

5. Deturnarea clientelei unei societăți și dezorganizarea activității acesteia. Lipsa elementelor răspunderii în concurență neloială

Legea nr. 11/1991, art. 4 lit. g) și h)

Nu se poate face confuzie între acțiunea în concurență neloială întemeiată pe răspunderea delictuală și clauza de neconcurență prevăzută în Codul muncii. În speță, nu există fapta de concurență neloială dacă nu se poate face dovada existenței unei veritabile clientele personale, a unei scăderi a veniturilor sale și, cu atât mai puțin, a unei legături de cauzalitate între pretinsa conduită lipsită de onestitate a foștilor salariați și această scădere. De asemenea, trebuie dovedit că pârâții au comercializat același tip de mărfuri către aceeași clientelă în perioada cât au fost angajați ai reclamantei și ca ar fi încălcat clauza de fidelitate. În speță, ofertele pretins lansate nu poartă nici o dată iar livrarea produselor s-a făcut după încetarea raporturilor de muncă.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 517 din 19 februarie 2009, www.scj.ro

Prin acțiunea înregistrată la data de 12 aprilie 2006, reclamanta SC R.S. G. SRL a chemat în judecată pârâții C. A. E, C. B. E și SC A.C. SRL solicitând ca, în baza sentinței ce se va pronunța, să se dispună încetarea actelor de concurență neloială constând în deturnarea clientelei și încercarea de angajare a salariaților reclamantei în scopul dezorganizării activității acesteia. Totodată, reclamanta a cerut să se dispună publicarea hotărârii în presă pe cheltuiala pârâților.

În susținerea cererii, reclamanta a arătat că deturnarea clientelei sale a avut loc prin folosirea de către pârâți a legăturilor stabilite cu această clientelă cât au fost salariați ca directori de vânzări la SC RS G. SRL (15 noiembrie 2005 – 15 martie 2006). După încetarea raporturilor de muncă cu reclamanta, pârâții au înființat SC AC SRL care are activitate principală similară cu reclamanta.

Din înscrisurile depuse rezultă că societatea pârâtă a comercializat anvelope către clientela reclamantei, lansând oferte către aceștia, iar scăderea vânzărilor pe perioada 15 noiembrie 2005 – 15 martie 2006 este legată de dezinteresul foștilor directori de vânzări.

În drept au fost invocate dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. g) și h) din Legea nr. 11/1991.

Tribunalul Dolj – Secția comercială – prin sentința nr. 27 din 30 ianuarie 2007 a respins acțiunea ca nefondată. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut că prin probele administrate reclamanta nu a făcut dovada existenței unei veritabile clientele personale, nici existența unei scăderi a veniturilor sale și, cu atât mai puțin, existența vreunei legături între pretinsa conduită lipsită de onestitate a foștilor salariați și această scădere. De asemenea, a

25. Identificarea încălcărilor normelor de concurenţă devine tot mai dificilă, si, pentru a proteja eficient concurenţa, competenţele de investigaţie ale Comisiei trebuie extinse. Comisia ar trebui, mai ales, să fie împuternicită să intervieveze orice persoană care ar putea fi în posesia unor informaţii utile şi să înregistreze declaraţiile făcute. În cursul unei inspecţii, reprezentanţii oficiali autorizaţi de Comisie ar trebui să aplice sigilii pe perioada necesară pentru inspecţie. Sigiliile nu ar trebui aplicate, în mod normal, pentru mai mult de 72 de ore. Reprezentanţii oficiali autorizaţi de Comisie ar trebui, de asemenea, să aibă competenţa de a solicita orice informaţii relevante pentru obiectul şi scopul inspecţiei.

26. Experienţa acumulată a arătat că există situaţii în care documentele de afaceri sunt păstrate în locuinţele directorilor sau ale altor persoane care lucrează pentru o întreprindere. De aceea, pentru a garanta eficienţa inspecţiilor, reprezentanţii oficiali şi alte persoane autorizate de Comisie ar trebui să fie autorizate să intre în orice incinte unde sunt păstrate documentele de afaceri, inclusiv în locuinţe private. Totuşi, exercitarea acestei ultime competenţe ar trebui să facă obiectul unei autorizări de către autoritatea judiciară.

27. Fără a se aduce atingere jurisprudenţei Curţii de Justiţie, este util să se stabilească sfera de aplicare a controlului pe care autoritatea judiciară naţională îl poate exercita atunci când autorizează, în temeiul legislaţiei naţionale, inclusiv ca metodă de precauţie, asistenţa din partea forţelor de ordine, pentru a contracara o posibilă opoziţie din partea întreprinderii sau executarea deciziei de a desfăşura inspecţii în incinte unde nu se desfăşoară activităţi economice. Jurisprudenţa arată că autoritatea judiciară naţională poate solicita Comisiei, în special, informaţiile suplimentare de care are nevoie pentru a desfăşura controlul şi în absenţa cărora ar putea refuza autorizarea. Jurisprudenţa confirmă, de asemenea, competenţa instanţelor naţionale de a controla aplicarea normelor naţionale care reglementează punerea în aplicare a măsurilor coercitive.

28. Pentru a ajuta autorităţile de concurenţă să aplice eficient articolele 81 şi 82 din tratat, este util să li se permită să-şi ofere sprijin reciproc prin desfăşurarea de inspecţii şi alte măsuri de strângere de date.

29. Respectarea articolelor 81 şi 82 din tratat şi îndeplinirea obligaţiilor impuse întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie puse în aplicare prin amenzi şi penalităţi cu titlu cominatoriu. În acest scop, ar trebui stabilite niveluri adecvate ale amenzilor pentru încălcarea normelor de procedură.

30. Pentru a se asigura colectarea eficientă a amenzilor impuse asociaţiilor de întreprinderi pentru încălcările comise de acestea, este necesar să se stabilească condiţiile în care Comisia poate solicita plata amenzii de la întreprinderile membre ale asociaţiei dacă asociaţia nu este solvabilă. Acţionând astfel, Comisia ar trebui să ia în considerare mărimea relativă a întreprinderilor care fac parte din asociaţie şi, în special, situaţia întreprinderilor mici şi mijlocii. Plata amenzii de către unul sau mai mulţi membri ai asociaţiei se face fără a se aduce atingere normelor de drept naţional care prevăd recuperarea sumei plătite de alţi membri ai asociaţiei.

31. Normele privind termenele de prescripţie pentru aplicarea amenzilor şi a penalităţilor cu titlu cominatoriu au fost stabilite în Regulamentul (CEE) nr. 2988/74 al Consiliului ([1]), care priveşte, de asemenea, sancţiunile în domeniul transporturilor. Într-un sistem de competenţe paralele, actele care pot întrerupe termenele de prescripţie ar trebui să includă actele de procedură efectuate independent de către autoritatea de concurenţă a unui stat membru. Pentru a clarifica cadrul legal, Regulamentul (CEE) nr. 2988/74 ar trebui modificat pentru a exclude din domeniul său de aplicare aspectele reglementate de prezentul regulament, iar prezentul regulament ar trebui să includă dispoziţii privind termenele de prescripţie.

32. Întreprinderilor în cauză ar trebui să li se acorde dreptul de a fi audiate de Comisie, terţii ale căror interese ar putea fi afectate de o decizie ar trebui să aibă posibilitatea de a-şi prezen-

[1] Regulamentul (CEE) nr. 2988/74 al Consiliului din 26 noiembrie 1974 privind termenele de prescripţie a acţiunilor şi a aplicării sancţiunilor conform normelor Comunităţii Economice Europene privind transporturile şi concurenţa (JO L 319, 29.11.1974, p. 1).

ta observaţiile în prealabil, iar deciziile luate ar trebui să fie făcute cunoscute publicului larg. Concomitent cu asigurarea drepturilor la apărare ale întreprinderilor în cauză, în special a dreptului de acces la dosar, este esenţial să fie protejate secretele de afaceri. De asemenea, ar trebui garantată confidenţialitatea informaţiilor care fac obiectul schimbului în reţea.

33. Deoarece toate deciziile luate de Comisie în temeiul prezentului regulament sunt susceptibile de a face obiectul controlului de către Curtea de Justiţie în conformitate cu tratatul, ar trebui să i se confere Curţii de Justiţie, în conformitate cu articolul 229, plenitudine de competenţă cu privire la deciziile prin care Comisia aplică amenzi sau penalităţi cu titlu cominatoriu.

34. Principiile prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat, aş a cum au fost aplicate prin Regulamentul nr. 17, au acordat un rol central organismelor comunitare. Acest rol central ar trebui menţinut, asigurându-se în acelaşi timp implicarea mai puternică a statelor membre în aplicarea regulilor comunitare de concurenţă. În conformitate cu principiile subsidiarităţii şi proporţionalităţii prevăzute la articolul 5 din tratat, prezentul regulament nu depăşeşte ceea ce este necesar în vederea atingerii obiectivului său, acela de a permite aplicarea eficientă a regulilor comunitare de concurenţă.

35. Pentru a obţine punerea în aplicare adecvată a dreptului comunitar al concurenţei, statele membre ar trebui să desemneze şi să împuternicească autorităţi care să aplice articolele 81 şi 82 din tratat ca autorităţi publice de punere în aplicare. Statele membre ar trebui să poată desemna autorităţi administrative şi judiciare care să îndeplinească diferitele funcţii conferite autorităţilor de concurenţă în prezentul regulament. Prezentul regulament recunoaşte marea varietate care există între sistemele publice de punere în aplicare din statele membre. Efectele articolului 11 alineatul (6) din prezentul regulament ar trebui aplicate tuturor autorităţilor de concurenţă. Ca excepţie de la această regulă generală, atunci când o autoritate responsabilă cu investigaţia introduce o acţiune în faţa unei autorităţi judiciare distincte, articolul 11 alineatul (6) ar trebui să se aplice autorităţii responsabile cu investigaţia sub rezerva condiţiilor din articolul 35 alineatul (4) din prezentul regulament. Atunci când aceste condiţii nu sunt îndeplinite, se aplică regula generală. În orice caz, articolul 11 alineatul (6) nu trebuie să se aplice instanţelor în măsura în care acestea acţionează ca instanţe de recurs.

36. Dat fiind faptul că jurisprudenţa a clarificat faptul că normele de concurenţă se aplică sectorului transporturilor, respectivului sector ar trebui să i se aplice dispoziţiile procedurale ale prezentului regulament. În consecinţă, Regulamentul nr. 141 al Consiliului din 26 noiembrie 1962 privind exceptarea sectorului transporturilor de la aplicarea Regulamentului nr. 17 ([1]) ar trebui abrogat, iar regulamentele (CEE) nr. 1017/68 ([2]), (CEE) nr. 4056/86 ([3]) şi (CEE) nr. 3975/87 ([4]) ar trebui modificate pentru a elimina dispoziţiile procedurale specifice pe care le conţin.

---

[1] JO 124, 28.11.1962, p. 2751/62. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul nr. 1002/67/CEE JO 306, 16.12.1967, p. 1).

[2] Regulamentul (CEE) nr. 1017/68 al Consiliului din 19 iulie 1968 privind aplicarea normelor de concurenţă transporturilor feroviare, rutiere şi pe căile navigabile interioare (JO L 175, 23.7.1968, p. 1). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

[3] Regulamentul (CEE) nr. 4056/86 al Consiliului din 22 decembrie 1986 de stabilire a normelor de aplicare a dispoziţiilor articolelor 81 şi 82 (Titlul regulamentului a fost modificat pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor din Tratatul CE, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; trimiterea iniţială era la articolele 85 şi 86 din tratat) din tratat transportului maritim (JO L 378, 31.12.1986, p. 4). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

[4] Regulamentul (CEE) nr. 3975/87 al Consiliului din 14 decembrie 1987 de stabilire a procedurii de aplicare a normelor de concurenţă întreprinderilor din sectorul transporturilor aeriene (JO L 374, 31.12.1987, p. 1). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CEE) nr. 2410/92 (JO L 240, 24.8.1992, p. 18).

37. Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale şi principiile recunoscute mai ales de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. În mod corespunzător, prezentul regulament ar trebui interpretat şi aplicat cu respectarea drepturilor şi principiilor în cauză.

38. Securitatea juridică pentru întreprinderile a căror activitate este supusă normelor comunitare de concurenţă contribuie la promovarea inovaţiei şi a investiţiilor. Atunci când anumite situaţii generează o incertitudine reală, deoarece prezintă întrebări noi sau nerezolvate privind aplicarea acestor norme, este posibil ca întreprinderile în cauză să dorească să obţină orientări informale din partea Comisiei. Prezentul regulament nu aduce atingere posibilităţii Comisiei de a oferi astfel de orientări informale,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I. PRINCIPII

Articolul 1. Aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat

(1) Acordurile, deciziile şi practicile concertate menţionate la articolul 81 alineatul (1) din tratat, care nu îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, sunt interzise, fără a fi nevoie de o decizie prealabilă în acest sens.

(2) Acordurile, deciziile şi practicile concertate menţionate la articolul 81 alineatul (1) din tratat, care îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, nu sunt interzise, fără a fi nevoie de o decizie prealabilă în acest sens.

(3) Folosirea în mod abuziv a unei poziţii dominante menţionată la articolul 82 din tratat este interzisă, fără a fi nevoie de o decizie prealabilă în acest sens.

Articolul 2. Sarcina probei

În orice procedură naţională sau comunitară de aplicare a articolelor 81 şi 82 din tratat, sarcina probei unei încălcări a articolului 81 alineatul (1) sau a articolului 82 din tratat revine părţii sau autorităţii care invocă încălcarea. Întreprinderii sau asociaţiei de întreprinderi care invocă beneficiul articolului 81 alineatul (3) din tratat îi revine sarcina de a dovedi că sunt îndeplinite condiţiile din respectivul alineat.

Articolul 3. Raportul dintre articolele 81 şi 82 din tratat şi legislaţiile naţionale de concurenţă

(1) Atunci când autorităţile de concurenţă ale statelor membre sau instanţele naţionale aplică legislaţia naţională de concurenţă acordurilor, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi sau practicilor concertate în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat, care pot afecta comerţul dintre statele membre în sensul acestei dispoziţii, ele aplică de asemenea articolul 81 din tratat acestor acorduri, decizii sau practici concertate. Atunci când autorităţile de concurenţă ale statelor membre sau instanţele naţionale aplică legislaţia naţională de concurenţă oricărui abuz interzis de articolul 82 din tratat, acestea aplică de asemenea articolul 82 din tratat.

(2) Aplicarea legislaţiei naţionale de concurenţă nu poate genera interzicerea acordurilor, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi sau a practicilor concertate care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre, dar care nu restrâng concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat, sau care îndeplinesc condiţiile articolului 81 alineatul (3) din tratat sau care intră sub incidenţa unui regulament de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din tratat. Prezentul regulament nu împiedică statele membre să adopte şi să aplice pe teritoriul lor o legislaţie naţională mai strictă care interzice sau sancţionează conduita unilaterală adoptată de întreprinderi.

(3) Fără a aduce atingere principiilor generale şi altor dispoziţii de drept comunitar, alineatele (1) şi (2) nu se aplică atunci când autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre aplică legislaţia naţională privind controlul concentrărilor economice şi nici nu împiedică aplicarea dis-

poziţiilor de drept naţional care urmăresc, în mod predominant, un obiectiv diferit de cel urmărit de articolele 81 şi 82 din tratat.

CAPITOLUL II. COMPETENŢE

Articolul 4. Competenţele Comisiei

În scopul aplicării articolelor 81 şi 82 din tratat, Comisia are competenţele prevăzute de prezentul regulament.

Articolul 5. Competenţele autorităţilor de concurenţă ale statelor membre

(1) Autorităţile de concurenţă ale statelor membre sunt competente să aplice articolele 81 şi 82 din tratat în cazuri individuale. În acest scop, acţionând din oficiu sau ca urmare a unei plângeri, ele pot lua următoarele decizii:

- să solicite încetarea unei încălcări;
- să dispună măsuri provizorii;
- să accepte angajamente;
- să impună amenzi, penalităţi cu titlu cominatoriu sau orice alte sancţiuni prevăzute de dreptul lor naţional.

(2) Atunci când, pe baza informaţiilor de care dispun, condiţiile de interdicţie nu sunt îndeplinite, ele pot decide de asemenea că nu există motive pentru a interveni.

Articolul 6. Competenţele instanţelor naţionale

Instanţele naţionale sunt competente să aplice articolele 81 şi 82 din tratat.

CAPITOLUL III. DECIZIILE COMISIEI

Articolul 7. Constatarea şi încetarea încălcării

(1) Atunci când Comisia, acţionând ca urmare a unei plângeri sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului 81 sau 82 din tratat, poate solicita printr-o decizie întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. În acest scop, Comisia le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale care sunt proporţionale cu încălcarea comisă şi necesare pentru încetarea efectivă a încălcării. Măsurile corective structurale nu ar trebui impuse decât atunci când nu există o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă, sau atunci când o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă ar fi mai oneroasă pentru întreprinderea în cauză decât o măsură corectivă structurală. Atunci când Comisia are un interes legitim de a acţiona în acest mod, aceasta poate de asemenea constata că s-a comis o încălcare în trecut.

(2) Pot depune o plângere în sensul alineatului (1) persoanele fizice sau juridice care au un interes legitim şi statele membre.

Articolul 8. Măsuri provizorii

(1) În caz de urgenţă determinată de riscul unui prejudiciu grav şi ireparabil adus concurenţei, Comisia, acţionând din oficiu, poate, printr-o decizie, pe baza constatării prima facie a încălcării, să dispună măsuri provizorii.

(2) O decizie adoptată în temeiul alineatului (1) se aplică pe o durată determinată şi poate fi reînnoită în măsura în care este necesar şi adecvat.

Articolul 9. Angajamente

(1) Atunci când Comisia intenţionează să adopte o decizie care impune încetarea încălcării, iar întreprinderile propun angajamente pentru a răspunde preocupărilor exprimate de Comisie în evaluarea sa preliminară, Comisia poate, printr-o decizie, să facă respectivele angajamente obligatorii pentru întreprinderi. O astfel de decizie poate fi adoptată pe o durată determinată şi poate concluziona că nu mai există motive pentru acţiunea Comisiei.

(2) Comisia poate, la cerere sau din oficiu, să redeschidă procedura:

- în cazul în care intervine o schimbare esenţială privind oricare dintre faptele pe care s-a fundamentat decizia;
- în cazul în care întreprinderile în cauză acţionează contrar angajamentelor luate sau
- în cazul în care decizia a fost fundamentată pe informaţii incomplete, inexacte sau care induc în eroare, furnizate de părţi.

Articolul 10. Constatarea neaplicării

(1) Atunci când interesul public comunitar privind aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat o impune, Comisia, acţionând din oficiu, poate să constate, printr-o decizie, că articolul 81 din tratat nu este aplicabil unui acord, unei decizii a unei asociaţii de întreprinderi sau unei practici concertate, fie pentru că nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (1) din tratat, fie pentru că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat.

(2) În mod similar, Comisia poate să facă o astfel de constatare cu privire la articolul 82 din tratat.

CAPITOLUL IV. COOPERAREA

Articolul 11. Cooperarea dintre Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre

(1) Comisia şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre aplică normele comunitare de concurenţă în strânsă cooperare.

(2) Comisia transmite autorităţilor de concurenţă ale statelor membre copii ale celor mai importante documente pe care le-a obţinut în vederea aplicării articolelor 7, 8, 9, 10 şi articolului 29 alineatul (1). La cererea autorităţii de concurenţă din statul membru, Comisia îi pune la dispoziţie o copie a altor documente existente necesare pentru evaluarea cauzei.

(3) Autorităţile de concurenţă ale statelor membre, atunci când acţionează în temeiul articolului 81 sau 82 din tratat, informează Comisia în scris, înainte sau imediat după începerea primelor măsuri formale de investigaţie. Aceste informaţii pot fi puse de asemenea la dispoziţia autorităţilor de concurenţă ale altor state membre.

(4) Cel mai târziu cu 30 de zile înainte de adoptarea unei decizii prin care se solicită încetarea încălcării, se acceptă angajamentele sau se retrage beneficiul unui regulament de exceptare pe categorii, autorităţile de concurenţă ale statelor membre informează Comisia în această privinţă. În acest scop, ele furnizează Comisiei un rezumat al cauzei, decizia preconizată sau, în absenţa acesteia, oricare alt document care indică modalitatea de acţiune intenţionată. Aceste informaţii pot fi puse de asemenea la dispoziţia autorităţilor de concurenţă ale celorlalte state membre. La cererea Comisiei, autoritatea de concurenţă în cauză pune la dispoziţia Comisiei alte documente pe care le deţine şi care sunt necesare pentru evaluarea cauzei. Informaţiile furnizate Comisiei pot fi puse la dispoziţia autorităţilor de concurenţă ale altor state membre. Autorităţile naţionale de concurenţă pot, de asemenea, face schimb de informaţii necesare pentru evaluarea unei cauze de care se ocupă, în temeiul articolului 81 sau 82 din tratat.

(5) Autorităţile de concurenţă din statele membre pot consulta Comisia cu privire la orice cauză care implică aplicarea dreptului comunitar.

(6) Iniţierea de către Comisie a procedurilor în vederea adoptării unei decizii în temeiul capitolului III privează autorităţile de concurenţă ale statelor membre de competenţa lor de a aplica articolele 81 şi 82 din tratat. În cazul în care o autoritate de concurenţă a unui stat membru analizează deja o cauză, Comisia iniţiază proceduri numai după ce se consultă cu autoritatea naţională de concurenţă în cauză.

Articolul 12. Schimbul de informaţii

(1) În scopul aplicării articolelor 81 şi 82 din tratat, Comisia şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre pot să facă schimb sau să utilizeze ca mijloc de probă orice element de fapt sau de drept, inclusiv informaţii confidenţiale.

(2) Informaţiile schimbate nu pot fi utilizate ca mijloc de probă decât pentru aplicarea articolului 81 sau 82 din tratat şi în scopul pentru care au fost colectate de către autoritatea care le trans-

mite. Totuşi, atunci când legislaţia naţională de concurenţă se aplică în aceeaşi cauză şi în paralel cu dreptul comunitar al concurenţei, iar rezultatul nu este diferit, informaţiile schimbate în temeiul prezentului articol pot fi folosite şi pentru aplicarea dreptului naţional al concurenţei.

(3) Informaţiile schimbate în temeiul alineatului (1) pot fi folosite ca mijloc de probă pentru a impune sancţiuni persoanelor fizice atunci când:

- legislaţia autorităţii care le transmite prevede sancţiuni asemănătoare în cazul încălcării articolului 81 sau articolului 82 din tratat sau, în absenţa acestora,
- informaţiile au fost obţinute într-un mod care asigură acelaşi nivel de protecţie a drepturilor la apărare ale persoanelor fizice ca şi cel prevăzut de normele naţionale ale autorităţii care le primeşte. Totuşi, în acest caz, informaţiile schimbate nu pot fi utilizate de către autoritatea care le primeşte pentru a impune sancţiuni privative de libertate.

Articolul 13. Suspendarea sau încetarea procedurilor

(1) Atunci când autorităţile de concurenţă din două sau mai multe state membre primesc o plângere sau acţionează din oficiu în temeiul articolului 81 sau 82 din tratat împotriva aceluiaşi acord, aceleiaşi decizii a unei asociaţii sau aceleiaşi practici, faptul că o autoritate se ocupă deja de cauză reprezintă un motiv suficient pentru ca celelalte să suspende procedurile iniţiate sau să respingă plângerea. Comisia poate, de asemenea, să respingă plângerea pe motiv că o autoritate de concurenţă a unui stat membru se ocupă de respectiva cauză.

(2) Atunci când o autoritate de concurenţă a unui stat membru sau Comisia primeşte o plângere împotriva unui acord, a unei decizii a unei asociaţii sau a unei practici de care s-a ocupat deja o altă autoritate de concurenţă, ea poate să o respingă.

Articolul 14. Comitetul consultativ

(1) Comisia consultă un Comitet consultativ privind înţelegerile şi poziţiile dominante înainte de luarea oricărei decizii în temeiul articolelor 7, 8, 9, 10, 23, articolului 24 alineatul (2) şi articolului 29 alineatul (1).

(2) Pentru discutarea cauzelor individuale, Comitetul consultativ este format din reprezentanţi ai autorităţilor de concurenţă ale statelor membre. Pentru întrunirile în care se discută alte probleme decât cauzele individuale, poate fi desemnat un reprezentant suplimentar competent în domeniul concurenţei. Reprezentanţii, dacă nu pot participa la întruniri, pot fi înlocuiţi de alţi reprezentanţi.

(3) Consultarea poate avea loc în cadrul unei reuniuni convocate şi prezidate de Comisie, care are loc nu mai devreme de 14 zile de la trimiterea convocării împreună cu un rezumat al cauzei, indicarea celor mai importante documente şi un proiect preliminar de decizie. În privinţa deciziilor în temeiul articolului 8, reuniunea poate avea loc după şapte zile de la trimiterea dispozitivului proiectului de decizie. Atunci când Comisia trimite convocarea la o reuniune într-un termen mai scurt decât cele indicate mai sus, reuniunea poate avea loc la data propusă dacă nici un stat membru nu formulează obiecţiuni. Comitetul consultativ emite un aviz scris privind proiectul preliminar de decizie a Comisiei. Comitetul poate emite un aviz chiar dacă unii membri sunt absenţi sau nu sunt reprezentaţi. La cererea unuia sau a mai multor membri, poziţiile exprimate în aviz sunt motivate.

(4) Consultarea poate avea loc şi prin procedură scrisă. Totuşi, Comisia convoacă o întrunire dacă un stat membru o solicită. În cazul recurgerii la procedura scrisă, Comisia stabileşte un termen limită de cel puţin 14 zile, în cursul căruia statele membre urmează să îşi prezinte observaţiile şi să le transmită tuturor celorlalte state membre. Atunci când urmează să se adopte decizii în temeiul articolului 8, termenul limită de 14 zile se înlocuieşte cu şapte zile. Atunci când Comisia stabileşte un termen limită pentru procedura scrisă mai scurt decât cele precizate anterior, termenul limită propus se aplică în absenţa oricărei obiecţiuni a statelor membre.

(5) Comisia ia în considerare în cât mai mare măsură avizul emis de Comitetul consultativ. Comisia informează Comitetul cu privire la modul în care a ţinut cont de avizul acestuia.

(6) Atunci când Comitetul consultativ emite un aviz scris, acesta se anexează proiectului de decizie. În cazul în care Comitetul consultativ recomandă publicarea avizului, Comisia realizează publicarea ţinând cont de interesul legitim al întreprinderilor de a-şi proteja secretele de afaceri.

(7) La cererea autorităţii de concurenţă a unui stat membru, Comisia include pe ordinea de zi a Comitetului consultativ cauzele de care se ocupă o autoritate de concurenţă a unui stat membru în temeiul articolelor 81 şi 82 din tratat. Comisia poate să procedeze astfel şi din proprie iniţiativă. În ambele situaţii, Comisia informează autoritatea de concurenţă în cauză.

Se poate înainta o cerere în special de către o autoritate de concurenţă a unui stat membru în privinţa unei cauze, atunci când Comisia intenţionează să iniţieze o procedură care are efectul menţionat la articolul 11 alineatul (6).

Comitetul consultativ nu emite avize în cauzele de care se ocupă autorităţile de concurenţă ale statelor membre. Comitetul consultativ poate discuta şi aspecte generale ale dreptului comunitar al concurenţei.

Articolul 15. Cooperarea cu instanţele naţionale

(1) În procedurile de aplicare a articolului 81 sau articolului 82 din tratat, instanţele statelor membre pot solicita Comisiei să le transmită informaţiile pe care le deţine sau avizul său în probleme referitoare la aplicarea normelor comunitare de concurenţă.

(2) Statele membre transmit Comisiei o copie a oricărei hotărâri scrise a instanţelor naţionale prin care se decide cu privire la aplicarea articolului 81 sau articolului 82 din tratat. Această copie se transmite fără întârziere după ce versiunea integrală a hotărârii scrise este comunicată părţilor.

(3) Autorităţile de concurenţă ale statelor membre, acţionând din oficiu, pot înainta observaţii scrise instanţelor naţionale din statul membru respectiv, privind aspecte legate de aplicarea articolului 81 sau 82 din tratat. Cu permisiunea instanţei în cauză, autorităţile respective pot de asemenea înainta observaţii orale instanţelor naţionale din statul membru respectiv. Atunci când aplicarea coerentă a articolului 81 sau 82 din tratat impune acest lucru, Comisia, acţionând din oficiu, poate înainta observaţii scrise instanţelor statelor membre. Cu permisiunea instanţei în cauză, Comisia poate formula şi observaţii orale.

Doar în scopul pregătirii observaţiilor lor, autorităţile de concurenţă ale statelor membre şi Comisia pot solicita instanţei competente a statului membru respectiv să le transmită sau să le asigure transmiterea oricăror documente necesare pentru evaluarea cauzei.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere competenţelor mai largi pe care legislaţia naţională le conferă autorităţilor de concurenţă ale statelor membre de a prezenta observaţii în faţa instanţelor.

Articolul 16. Aplicarea uniformă a dreptului comunitar al concurenţei

(1) Atunci când instanţele naţionale hotărăsc în privinţa unor acorduri, decizii sau practici în conformitate cu articolul 81 sau articolul 82 din tratat, care fac deja obiectul unei decizii a Comisiei, ele nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie. Acestea trebuie de asemenea să evite să ia decizii care pot intra în conflict cu o decizie preconizată de Comisie în cadrul procedurilor iniţiate de aceasta. În acest scop, instanţa naţională poate evalua dacă este necesar să suspende procedura pe care a iniţiat-o. Această obligaţie nu aduce atingere drepturilor şi obligaţiilor în temeiul articolului 234 din tratat.

(2) Atunci când autorităţile de concurenţă ale statelor membre decid în privinţa unor acorduri, decizii sau practici în temeiul articolului 81 sau articolului 82 din tratat, care fac deja obiectul unei decizii a Comisiei, ele nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie.

CAPITOLUL V COMPETENŢELE DE INVESTIGAŢIE

Articolul 17. Investigaţiile privind sectoarele economice şi tipuri de acorduri

(1) Atunci când evoluţia schimburilor dintre statele membre, rigiditatea preţurilor sau alte împrejurări sugerează posibilitatea restrângerii sau denaturării concurenţei în cadrul pieţei comune, Comisia poate iniţia o investigaţie privind un anumit sector al economiei sau un anumit tip de

acord în diferite sectoare. Pe parcursul investigaţiei, Comisia poate solicita întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi în cauză să furnizeze informaţiile necesare pentru aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat şi poate efectua orice inspecţie necesară în acest scop.

În special, Comisia poate solicita întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi în cauză să îi comunice toate acordurile, deciziile şi practicile concertate.

Comisia poate publica un raport cu privire la rezultatele investigaţiei privind anumite sectoare ale economiei sau anumite acorduri în mai multe sectoare şi să invite părţile interesate să formuleze observaţii.

(2) Articolele 14, 18, 19, 20, 22, 23 şi 24 se aplică mutatis mutandis.

Articolul 18. Solicitările de informaţii

(1) Pentru a-şi îndeplini îndatoririle atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi să-i furnizeze toate informaţiile necesare.

(2) Atunci când trimite o simplă cerere de informaţii unei întreprinderi sau unei asociaţii de întreprinderi, Comisia indică temeiul juridic s i scopul acestei cereri, precizează informaţiile solicitate şi stabileşte un termen în care trebuie furnizate informaţiile, precum şi sancţiunile prevăzute la articolul 23 pentru furnizarea de informaţii inexacte sau care induc în eroare.

(3) Atunci când Comisia solicită, printr-o decizie, întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi să furnizeze informaţii, ea indică temeiul juridic şi scopul cererii, precizează informaţiile solicitate şi stabileşte termenul în care acestea trebuie furnizate. Comisia indică, de asemenea, sancţiunile prevăzute la articolul 23 şi indică sau aplică sancţiunile prevăzute la articolul 24. Comisia indică de asemenea şi dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiţie.

(4) Obligaţia de a furniza informaţiile solicitate în numele întreprinderii sau al asociaţiei de întreprinderi în cauză revine proprietarilor întreprinderilor sau reprezentanţilor acestora si, în cazul persoanelor juridice, societăţilor sau asociaţiilor care nu au personalitate juridică, persoanelor autorizate să le reprezinte în temeiul legii sau statutului. Avocaţii autorizaţi în mod corespunzător să acţioneze pot furniza informaţiile în numele clienţilor lor. Aceştia din urmă au în continuare întreaga responsabilitate în cazul în care informaţiile furnizate sunt incomplete, inexacte sau induc în eroare.

(5) Comisia transmite, fără întârziere, o copie a cererii simple sau a deciziei autorităţii de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia se află sediul întreprinderii sau al asociaţiei de întreprinderi şi autorităţii de concurenţă a statului membru al cărui teritoriu este afectat.

(6) La cererea Comisiei, guvernele şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre furnizează Comisiei toate informaţiile necesare pentru îndeplinirea îndatoririlor care i-au fost atribuite prin prezentul regulament.

Articolul 19. Competenţa de a lua declaraţii

(1) Pentru a-şi îndeplini îndatoririle atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate să intervieveze orice persoană fizică sau juridică care consimte să fie intervievată în scopul obţinerii de informaţii privind obiectul investigaţiei.

(2) Atunci când interviul prevăzut la alineatul (1) are loc în incinta unei întreprinderi, Comisia informează autoritatea de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia are loc interviul. Dacă autoritatea de concurenţă a statului membru în cauză solicită, reprezentanţii săi oficiali pot asista reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizaţi de Comisie să desfăşoare audierea.

Articolul 20. Competenţele de inspecţie ale Comisiei

(1) Pentru a-şi îndeplini îndatoririle atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate să desfăşoare toate inspecţiile necesare la întreprinderi şi asociaţiile de întreprinderi.

(2) Reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizate de Comisie să desfăşoare o inspecţie, sunt

împuternicite:

- (a) să intre în orice incinte, terenuri şi mijloace de transport ale întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi;
- (b) să examineze registrele şi alte documente privind activitatea, indiferent de suportul pe care sunt păstrate;
- (c) să ia sau să obţină, sub orice formă, copii sau extrase din aceste registre şi documente;
- (d) să sigileze orice incinte destinate activităţii şi orice registre şi documente pe perioada inspecţiei şi în măsura necesară inspecţiei;
- (e) să ceară oricărui reprezentant sau membru al personalului întreprinderii sau asociaţiei de întreprinderi explicaţii cu privire la faptele sau documentele legate de obiectul şi scopul inspecţiei şi să înregistreze răspunsurile acestora.

(3) Reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizate de Comisie să desfăşoare o inspecţie, îşi exercită competenţele prin prezentarea unei autorizaţii scrise care indică obiectul şi scopul inspecţiei şi sancţiunile prevăzute la articolul 23, în cazul în care registrele şi celelalte documente solicitate privind activitatea sunt incomplete sau atunci când răspunsurile la întrebările adresate în temeiul alineatului (2) din prezentul articol sunt inexacte sau induc în eroare. În timp util înainte de inspecţie, Comisia înştiinţează în privinţa inspecţiei autoritatea de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia.

(4) Întreprinderile şi asociaţiile de întreprinderi sunt obligate să se supună inspecţiilor dispuse de Comisie prin decizie. Decizia indică obiectul şi scopul inspecţiei, stabileşte data la care începe şi indică sancţiunile prevăzute la articolele 23 şi 24, precum şi dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiţie. Comisia adoptă aceste decizii după consultarea autorităţii de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia.

(5) Reprezentanţii oficiali, precum şi celelalte persoane autorizate sau desemnate de autoritatea de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia trebuie, la cererea acestei autorităţi sau a Comisiei, să acorde asistenţă în mod activ reprezentanţilor oficiali şi celorlalte persoane care îi însoţesc, autorizate de Comisie. În acest scop, ei beneficiază de competenţele prevăzute la alineatul (2).

(6) Atunci când reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizate de Comisie, constată că o întreprindere se opune inspecţiei dispuse în temeiul prezentului articol, statul membru în cauză le acordă asistenţa necesară, solicitând, dacă este cazul, sprijinul forţelor de ordine sau al unei autorităţi publice de aplicare a legii echivalente, astfel încât să le dea posibilitatea de a desfăşura inspecţia.

(7) În cazul în care asistenţa prevăzută la alineatul (6) presupune autorizarea unei autorităţi judiciare în conformitate cu dreptul naţional, această autorizaţie trebuie să fie solicitată. Autorizaţia poate fi de asemenea solicitată şi ca măsură de precauţie.

(8) Atunci când este solicitată autorizaţia menţionată la alineatul (7), autoritatea judiciară naţională verifică dacă decizia Comisiei este autentică şi dacă măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare şi nici excesive, având în vedere obiectul inspecţiei. Atunci când verifică proporţionalitatea măsurilor coercitive, autoritatea judiciară naţională poate solicita Comisiei, direct sau prin intermediul autorităţii de concurenţă a statului membru, explicaţii detaliate, în special privind motivele care determină Comisia să suspecteze încălcarea articolelor 81 şi 82 din tratat, cât şi privind gravitatea încălcării suspectate şi privind natura implicării întreprinderii în cauză. Totuşi, autoritatea judiciară naţională nu poate pune în discuţie necesitatea inspecţiei şi nici nu poate solicita să i se furnizeze informaţii din dosarul Comisiei. Controlul legalităţii deciziei Comisiei este exercitat doar de Curtea de Justiţie.

Articolul 21. Inspecţia altor incinte

(1) În cazul în care există o suspiciune întemeiată că registre sau alte documente privind activitatea şi obiectul inspecţiei, care ar putea fi pertinente pentru a dovedi o încălcare gravă a

articolului 81 sau a articolului 82 din tratat, sunt păstrate în orice alte incinte, terenuri şi mijloace de transport, inclusiv în locuinţele directorilor, administratorilor sau ale altor membri ai personalului întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi în cauză, Comisia poate dispune, printr-o decizie, desfăşurarea unei inspecţii în aceste incinte, terenuri sau mijloace de transport.

(2) Decizia indică obiectul şi scopul inspecţiei, stabileşte data la care începe şi indică dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiţie. Aceasta indică, în special, motivul care a determinat Comisia să concluzioneze că există o suspiciune în sensul alineatului (1). Comisia ia astfel de decizii după consultarea autorităţii de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia.

(3) O decizie adoptată în temeiul alineatului (1) nu poate fi executată fără autorizarea prealabilă a autorităţii judiciare naţionale a statului membru în cauză. Autoritatea judiciară naţională verifică dacă decizia Comisiei este autentică şi dacă măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare şi nici excesive, având în vedere, în special, gravitatea încălcării suspectate, importanţa elementelor de probă căutate, implicarea întreprinderii în cauză şi probabilitatea rezonabilă ca registrele şi documentele privind activitatea care au legătură cu obiectul inspecţiei să fie păstrate în incintele pentru care se solicită autorizaţia. Autoritatea judiciară naţională poate solicita Comisiei, direct sau prin intermediul autorităţii de concurenţă a statului membru în cauză, explicaţii detaliate privind elementele care îi sunt necesare pentru a-i permite să verifice proporţionalitatea măsurilor coercitive preconizate.

Totuşi, autoritatea judiciară naţională nu poate pune în discuţie necesitatea inspecţiei şi nici nu poate solicita să i se furnizeze informaţii din dosarul Comisiei. Controlul legalităţii deciziei Comisiei este exercitat doar de Curtea de Justiţie.

(4) Reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizate de Comisie să desfăşoare o inspecţie dispusă în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, au competenţele prevăzute la articolul 20 alineatul (2) literele (a), (b) şi (c). Articolul 20 alineatele (5) şi (6) se aplică mutatis mutandis.

Articolul 22. Investigaţiile autorităţilor de concurenţă ale statelor membre

(1) Autoritatea de concurenţă a unui stat membru poate desfăşura pe propriul teritoriu orice inspecţie sau investigaţie în temeiul legislaţiei naţionale în numele şi pentru autoritatea de concurenţă a unui alt stat membru, pentru a stabili dacă a avut loc o încălcare a articolului 81 sau articolului 82 din tratat. Orice schimb şi utilizare a informaţiilor obţinute se desfăşoară în conformitate cu articolul 12.

(2) La cererea Comisiei, autorităţile de concurenţă ale statelor membre întreprind inspecţiile pe care Comisia le consideră necesare în temeiul articolului 20 alineatul (1) sau pe care le-a dispus printr-o decizie în temeiul articolului 20 alineatul (4). Reprezentanţii oficiali ai autorităţilor de concurenţă din statele membre responsabili cu desfăşurarea acestor inspecţii, precum şi cei autorizaţi sau desemnaţi de aceste autorităţi îşi exercită competenţele în conformitate cu legislaţia naţională.

Reprezentanţii oficiali şi celelalte persoane care îi însoţesc, autorizate de către Comisie, pot să acorde asistenţă reprezentanţilor oficiali ai autorităţii în cauză, la cererea Comisiei sau a autorităţii de concurenţă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia.

CAPITOLUL VI. SANCŢIUNI

Articolul 23. Amenzi

(1) Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi amenzi care nu depăşesc

1 % din cifra de afaceri totală din exerciţiul financiar precedent, atunci când, în mod intenţionat sau din neglijenţă,

acestea:

înlăturat nota de investigare întocmită de o firmă de detectivi particulari motivat de faptul că legea de organizare a profesiei de detectiv opreşte utilizarea datelor şi informaţiilor obţinute în exercitarea activităţii specifice în soluţionarea altor litigii decât cele penale.

Împotriva acestei soluţii a promovat apel reclamanta, în esenţă criticile făcând referire la faptul că instanţa de fond în mod nejustificat a revenit asupra probei cu expertiza contabilă, că nu s-a luat în considerare probele privind acţiunile nelegale înfăptuite de pârâţi prin racolarea clienţilor şi că nejustificat a apreciat ca neconcludentă declaraţia martorului audiat în cauză.

În scop probator, instanţa de apel a încuviinţat proba cu expertiză contabilă.

Curtea de Apel Craiova – Secţia comercială – prin decizia nr. 61 din 6 martie 2008, a respins apelul ca nefondat. Pentru a se pronunţa astfel, instanţa de control judiciar a reţinut că, într-adevăr, reclamanta nu a făcut dovada că intimaţii pârâţi au comercializat acelaşi tip de mărfuri către aceeaşi clientelă în perioada cât au fost angajaţi ai apelantei-reclamante şi că ar fi încălcat clauza de fidelitate către angajator. Astfel, ofertele pretins lansate nu poartă nicio dată, iar livrarea produselor s-a făcut după încetarea rapoartelor de muncă.

În ceea ce priveşte concluziile raportului de expertiză, instanţa de control judiciar a reţinut că acestea nu sunt concludente, întrucât nu a lămurit aspectele legate de schimbările intervenite în profilul celor două societăţi şi dacă există o legătură de cauzalitate între acestea, mărginindu-se la a releva doar rulajele pe care părţile le-au avut cu diverşi beneficiari comuni, fără a analiza factorii obiectivi, concurenţi, care influenţează profitul unei societăţi comerciale. S-a mai reţinut că apelanta nu era distribuitor exclusiv a unor anumite mărfuri şi nu există nicio clauză de exclusivitate în convenţiile cu beneficiarii acestor mărfuri, care se puteau aproviziona de la oricare distribuitor, în mod liber, în concordanţă cu legea cererii şi ofertei.

Cu petiţia înregistrată la data de 23 aprilie 2008, reclamanta a declarat recurs invocând ca temei legal dispoziţiile art. 304 pct. 8 şi pct. 9 C. proc. civ. Se susţine că instanţa de apel a făcut confuzie între acţiunea de concurenţă neloială întemeiată pe răspunderea delictuală şi clauza de neconcurenţă prevăzută în Codul muncii. De asemenea, arată că întreg probatoriul administrat în cauză a făcut dovada faptelor ilicite de intimaţii-pârâţi şi implicit a existenţei faptelor de concurenţă neloială. Se reiau criticile ce au format obiectul apelului soluţionat.

Recursul este nefondat. Potrivit art. 304 C. proc. civ., modificarea sau casarea unei hotărâri se poate face numai pentru motive de nelegalitate. În speţă, recurenta critică modul de interpretare a probatoriilor administrate, aspectele semnalate putând fi examinate în raport de netemeinicie, şi nu legalitate, având în vedere calea de atac a recursului.

Astfel, se ştie că concurenţa neloială (ilicită, interzisă) constă în orice act sau fapt contrar uzanţelor cinstite în activitatea comercială, prin practicarea unor astfel de competiţii urmându-se, de regulă, atragerea şi captarea prin mijloace neoneste a comerciantului lezat. Potrivit art. 3 şi 6 din Legea nr. 11/1991, comerciantul vinovat răspunde pentru faptele de concurenţă neloială, în sensul că va fi obligat să înceteze sau să înlăture actul şi, după caz, să plătească despăgubiri pentru daunele pricinuite. În speţă, instanţa de apel a constatat, având în vedere elementele răspunderii în concurenţă neloială (faptă ilicită, prejudiciul, legătura de cauzalitate şi vinovăţia persoanei răspunzătoare), că nu se poate reţine culpa pârâţilor-intimaţi.

În acest context, justificat instanţa de apel a considerat, argumentând amplu probele administrate, că nu poate fi recunoscut reclamantei-apelante un drept la clientelă, ca un drept exclusiv de exploatare a clientelei sale, ca element al fondului de comerţ.

Faţă de cele arătate, rezultă că recurenta nu a fost în măsură să demonstreze nelegalitatea hotărârii criticate, situaţie în care va respinge recursul ca nefundat.

(a) furnizează informaţii inexacte sau care induc în eroare, ca răspuns la o solicitare efectuată în temeiul articolului 17 sau articolului 18 alineatul (2);

(b) ca răspuns la o solicitare făcută printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 17 sau articolului 18 alineatul (3), furnizează informaţii inexacte, incomplete sau care induc în eroare sau nu furnizează informaţiile în termenul stabilit;

(c) prezintă registrele şi celelalte documente solicitate privind afacerile în formă incompletă, în timpul inspecţiei desfăşurate în temeiul articolului 20 sau refuză să se supună inspecţiilor dispuse printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 20 alineatul (4);

(d) ca răspuns la o întrebare adresată în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (e),

– dau un răspuns inexact sau care induce în eroare;

– nu rectifică, în termenul stabilit de Comisie, un răspuns inexact, incomplet sau care induce în eroare dat de un membru al personalului sau

– nu dau un răspuns complet sau refuză să dea acest răspuns cu privire la fapte care au legătură cu obiectul şi scopul inspecţiei dispuse printr-o decizie adoptată în conformitate cu articolul 20 alineatul (4);

(e) sigiliile aplicate în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) de către reprezentanţii oficiali sau alte persoane care îi însoţesc, autorizate de către Comisie, au fost rupte.

(2) Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenţionat sau din neglijenţă, acestea:

(a) încalcă articolul 81 sau articolul 82 din tratat sau

(b) contravin unei decizii care dispune măsuri provizorii în temeiul articolului 8 sau

(c) nu respectă un angajament care devine obligatoriu printr-o decizie în temeiul articolului 9.

Pentru fiecare întreprindere şi asociaţie de întreprinderi care participă la încălcarea normelor, amenda nu depăşeşte 10 % din cifra de afaceri totală din exerciţiul financiar precedent.

Dacă încălcarea săvârşită de o asociaţie priveşte activităţile membrilor săi, amenda nu depăşeşte 10 % din cifra de afaceri totală a fiecărui membru activ pe piaţa afectată de încălcarea săvârşită de asociaţie.

(3) La stabilirea valorii amenzii, se iau în considerare atât gravitatea, cât şi durata încălcării.

(4) Atunci când se aplică o amendă unei asociaţii de întreprinderi luându-se în considerare cifra de afaceri a membrilor săi, iar asociaţia nu este solvabilă, aceasta este obligată să le ceară membrilor ei să acopere, prin contribuţii, valoarea amenzii.

În cazul în care contribuţiile solicitate nu s-au acordat asociaţiei în termenul stabilit de Comisie, Comisia poate solicita plata amenzii direct de către fiecare întreprindere ai cărei reprezentanţi au fost membri ai organismelor de decizie în cauză ale asociaţiei.

După ce Comisia a solicitat plata în temeiul celui de-al doilea paragraf, atunci când este necesar pentru a garanta plata integrală a amenzii, Comisia poate solicita plata soldului de către oricare membru al asociaţiei care a fost activ pe piaţa pe care a avut loc încălcarea.

Totuşi, Comisia nu solicită plata în temeiul celui de-al doilea sau al treilea paragraf întreprinderilor care demonstrează că nu au pus în aplicare decizia asociaţiei care a dus la încălcare sau că nu au avut cunoştinţă de existenţa acesteia sau că s-au distanţat activ de aceasta, înaintea iniţierii investigaţiei de către Comisie în cauza respectivă.

Responsabilitatea financiară a fiecărei întreprinderi în privinţa plăţii amenzii nu poate depăşi 10 % din cifra totală de afaceri din exerciţiul financiar precedent.

(5) Deciziile luate în temeiul alineatelor (1) şi (2) nu sunt de natură penală.

Articolul 24. Penalităţi cu titlu cominatoriu

(1) Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi, penalităţi cu titlu cominatoriu care nu depăşesc 5% din cifra de afaceri zilnică medie din exerciţiul financiar precedent pentru fiecare zi de întârziere şi calculate de la data stabilită în decizie, pentru a le obliga:

(a) să înceteze o încălcare a articolului 81 sau a articolului 82 din tratat, în conformitate cu o decizie luată în temeiul articolului 7;

(b) să respecte o decizie care dispune măsuri provizorii în temeiul articolului 8;

(c) să respecte un angajament devenit obligatoriu printr-o decizie în temeiul articolului 9;

(d) să furnizeze informaţii complete şi exacte pe care Comisia le-a solicitat printr-o decizie luată în temeiul articolului 17 sau al articolului 18 alineatul (3);

(e) să se supună inspecţiei dispuse de Comisie printr-o decizie luată în temeiul articolului 20 alineatul (4).

(2) Atunci când întreprinderile sau asociaţiile de întreprinderi si-au îndeplinit obligaţia pentru executarea căreia au fost aplicate penalităţile cu titlu cominatoriu, Comisia poate fixa suma definitivă a penalităţilor cu titlu cominatoriu la o valoare mai mică decât cea care rezultă din decizia iniţială. Articolul 23 alineatul (4) se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL VII. TERMENE DE PRESCRIPŢIE

Articolul 25. Termenele de prescripţie pentru aplicarea de sancţiuni

(1) Competenţele conferite Comisiei prin articolele 23 şi 24 se supun următoarelor termene de prescripţie:

(a) trei ani în cazul încălcării dispoziţiilor privind solicitările de informaţii sau desfăşurarea inspecţiilor;

(b) cinci ani în cazul tuturor celorlalte încălcări.

(2) Prescripţia curge din ziua în care se comite încălcarea. Totuşi, în cazul unor încălcări continue sau repetate, timpul se calculează din ziua încetării încălcării.

(3) Orice act al Comisiei sau al autorităţii de concurenţă a unui stat membru în scopul examinării sau investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripţie pentru aplicarea amenzilor sau a penalităţilor cu titlu cominatoriu. Întreruperea termenului de prescripţie produce efect de la data la care actul este notificat cel puţin unei întreprinderi sau asociaţii de întreprinderi care a participat la încălcare. Actele care întrerup termenul de prescripţie includ, în special, următoarele:

(a) solicitări de informaţii în scris de către Comisie sau de către autoritatea de concurenţă a unui stat membru;

(b) autorizaţii scrise de desfăşurare a inspecţiilor emise pentru reprezentanţii săi oficiali de către Comisie sau de către autoritatea de concurenţă a unui stat membru;

(c) iniţierea procedurilor de către Comisie sau de către autoritatea de concurenţă a unui stat membru;

(d) comunicarea privind obiecţiunile de către Comisie sau de către autoritatea de concurenţă a unui stat membru.

(4) Întreruperea termenului de prescripţie produce efecte pentru toate întreprinderile sau asociaţiile de întreprinderi care au participat la încălcare.

(5) Întreruperea determină curgerea unui nou termen de prescripţie. Totuşi, termenul de prescripţie expiră cel târziu în ziua în care o perioadă egală cu dublul termenului de prescripţie s-a scurs fără să se fi aplicat o amendă sau penalităţi cu titlu cominatoriu de către Comisie. Acest termen se prelungeşte cu perioada în care termenul de prescripţie este suspendat în conformitate cu alineatul (6).

(6) Termenul de prescripţie pentru aplicarea amenzilor sau a penalităţilor cu titlu cominatoriu se suspendă pe durata în care decizia Comisiei face obiectul unor acţiuni pendinte la Curtea de Justiţie.

Articolul 26. Termenul de prescripţie pentru executarea sancţiunilor

(1) Competenţa Comisiei de a pune în aplicare deciziile luate în temeiul articolelor 23 şi 24 se prescrie în cinci ani.

(2) Prescripţia începe să curgă de la data la care decizia devine definitivă.

(3) Prescripţia pentru executarea sancţiunilor este întreruptă:

(a) prin notificarea unei decizii de modificare a cuantumului iniţial al amenzii sau al penalităţilor cu titlu cominatoriu sau de refuzare a unei cereri de modificare;

(b) prin orice act al Comisiei sau al unui stat membru care acţionează la cererea Comisiei, în scopul executării silite a amenzii sau penalităţilor cu titlu cominatoriu.

(4) Fiecare întrerupere determină curgerea unui nou termen de prescripţie.

(5) Termenul de prescripţie pentru executarea sancţiunilor se suspendă:

(a) pe perioada în care se poate efectua plata;

(b) pe perioada în care executarea silită a plăţii este suspendată în temeiul unei hotărâri a Curţii de Justiţie.

CAPITOLUL VIII AUDIERI ŞI SECRETUL PROFESIONAL

Articolul 27. Audierea părţilor, a autorilor plângerii şi a altor terţi

(1) Înainte de adoptarea deciziilor prevăzute la articolele 7, 8, 23 şi la articolul 24 alineatul (2), Comisia acordă întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi care fac obiectul procedurilor desfăşurate de Comisie ocazia de a-şi exprima punctul de vedere cu privire la obiecţiunile formulate de Comisie. Comisia îşi fundamentează deciziile doar pe obiecţiunile asupra cărora părţile în cauză au putut prezenta comentarii. Autorii plângerii sunt implicaţi îndeaproape în proceduri.

(2) Drepturile la apărare ale părţilor în cauză sunt pe deplin garantate în cadrul procedurilor. Acestea au dreptul de acces la dosarul Comisiei, sub rezerva interesului legitim al întreprinderilor de a-şi proteja secretele de afaceri. Dreptul de acces la dosar nu include accesul la informaţiile confidenţiale şi documentele interne ale Comisiei sau ale autorităţilor de concurenţă ale statelor membre. În special, dreptul de acces nu include accesul la corespondenţa dintre Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre sau dintre acestea din urmă, inclusiv documentele întocmite în temeiul articolelor 11 şi 14. Nici o dispoziţie din prezentul alineat nu împiedică Comisia să divulge şi să utilizeze informaţiile necesare pentru a dovedi o încălcare.

(3) În cazul în care Comisia consideră că este necesar, poate audia de asemenea alte persoane fizice sau juridice. Cererile de audiere ale acestor persoane se aprobă dacă acestea demonstrează suficient interes. Autorităţile de concurenţă ale statelor membre pot de asemenea solicita Comisiei să audieze şi alte persoane fizice sau juridice.

(4) Atunci când Comisia intenţionează să adopte o decizie în temeiul articolului 9 sau al articolului 10, aceasta publică un rezumat al cauzei şi conţinutul esenţial al angajamentelor sau al acţiunii viitoare propuse. Terţii interesaţi pot să-şi prezinte observaţiile într-un termen stabilit de Comisie în publicarea efectuată şi care nu poate fi mai mic de o lună. Publicarea ia în considerare interesul legitim al întreprinderilor în protejarea secretului lor de afaceri.

Articolul 28. Secretul profesional

(1) Fără a aduce atingere articolelor 12 şi 15, informaţiile colectate în temeiul articolelor 17-22 se folosesc doar pentru scopul în care au fost obţinute.

(2) Fără a se aduce atingere schimbului şi utilizării informaţiilor prevăzute la articolele 11,12,14,15 şi 27, Comisia şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre, funcţionarii acestora, reprezentanţii oficiali şi alte persoane care lucrează sub controlul acestor autorităţi, precum şi reprezentanţii oficiali şi funcţionarii altor autorităţi ale statelor membre nu divulgă informaţiile obţinute sau schimbate în temeiul prezentului regulament, şi care, prin natura lor, sunt protejate de secretul profesional. Această obligaţie se aplică de asemenea tuturor reprezentanţilor şi experţilor statelor membre care participă la întrunirile Comitetului consultativ în temeiul articolului 14.

CAPITOLUL IX REGULAMENTELE DE EXCEPTARE

Articolul 29. Retragerea în cauze individuale

(1) În cauzele în care Comisia, împuternicită printr-un regulament al Consiliului, ca de exemplu regulamentele 19/65/CEE, (CEE) nr. 2821/71, (CEE) nr. 3976/87, (CEE) nr. 1534/91 sau (CEE) nr. 479/92, să aplice articolul 81 alineatul (3) din tratat prin regulament declară articolul 81 alineatul (1) din tratat inaplicabil anumitor categorii de acorduri, decizii ale asociațiilor de întreprinderi sau practici concertate, aceasta poate, acționând din oficiu sau ca urmare a unei plângeri, să retragă beneficiul unui astfel de regulament de exceptare atunci când constată că, într-o anumită cauză, acordul, decizia sau practica concertată căreia i se aplică regulamentul de exceptare are efecte care sunt incompatibile cu articolul 81 alineatul (3) din tratat.

(2) Atunci când, într-o anumită cauză, acordurile, deciziile asociațiilor de întreprinderi sau practicile concertate la care se aplică un regulament al Comisiei menționat la alineatul (1) produc efecte incompatibile cu articolul 81 alineatul (3) din tratat pe teritoriul unui stat membru sau pe o parte a acestuia care prezintă toate caracteristicile unei piețe geografice distincte, autoritatea de concurență a acestui stat membru poate retrage beneficiul regulamentului în cauză pe acel teritoriu.

CAPITOLUL X. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 30. Publicarea deciziilor

(1) Comisia publică deciziile pe care le adoptă în temeiul articolelor 7-10, 23 și 24.

(2) Publicarea indică numele părților și conținutul principal al deciziei, inclusiv sancțiunile aplicate. Aceasta ia în considerare interesul legitim al întreprinderilor în protejarea secretelor lor de afaceri.

Articolul 31. Controlul exercitat de Curtea de Justiție

Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată.

Articolul 32. Excluderile din domeniul de aplicare

Prezentul regulament nu se aplică:

a) serviciilor navelor tramp internaționale definite la articolul 1 alineatul (3) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 4056/86;

b) serviciilor de transport maritim care au loc, în exclusivitate, între porturi din același stat membru, așa cum se prevede la articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 4056/86;

c) transporturilor aeriene între aeroporturile Comunității și țări terțe.

Articolul 33. Dispoziții de punere în aplicare

(1) Comisia este autorizată să ia măsurile adecvate pentru aplicarea prezentului regulament. Măsurile pot viza în special:

(a) forma, conținutul și alte detalii ale plângerilor prezentate în conformitate cu articolul 7 și procedura de respingere a plângerilor;

(b) modalitățile practice pentru schimbul de informații și consultările prevăzute la articolul 11;

(c) modalitățile practice pentru audierile prevăzute la articolul 27.

(2) Înainte de adoptarea oricărei dispoziții în temeiul alineatului (1), Comisia publică un proiect al acestora și invită toate părțile interesate să-și prezinte observațiile în termenul stabilit de aceasta, care nu poate fi mai scurt de o lună. Înainte de publicarea unui proiect de măsuri și înainte de adoptarea acesteia, Comisia consultă Comitetul consultativ privind înțelegerile și pozițiile dominante.

CAPITOLUL XI. DISPOZIŢII TRANZITORII, DE MODIFICARE ŞI FINALE

Articolul 34. Dispoziţii tranzitorii

(1) Cererile prezentate Comisiei în temeiul articolului 2 din Regulamentul nr. 17, notificările făcute în temeiul articolelor 4 şi 5 din acest regulament şi cererile şi notificările corespondente făcute în temeiul regulamentelor (CEE) nr. 1017/68, (CEE) nr. 4056/86 şi (CEE) nr. 3975/87 sunt caduce de la data aplicării prezentului regulament.

(2) Actele de procedură efectuate în temeiul Regulamentului nr. 17 şi al regulamentelor (CEE) nr. 1017/68, (CEE) nr. 4056/86 şi (CEE) nr. 3975/87 rămân în vigoare în scopul aplicării prezentului regulament.

Articolul 35. Desemnarea autorităţilor de concurenţă ale statelor membre

(1) Statele membre îşi desemnează autoritatea sau autorităţile de concurenţă responsabile cu aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat astfel încât dispoziţiile prezentului regulament să fie efectiv respectate. Măsurile necesare pentru a conferi autorităţilor în cauză competenţa de a aplica aceste articole sunt luate până la 1 mai 2004. Autorităţile desemnate pot include instanţe.

(2) Atunci când punerea în aplicare a dreptului comunitar al concurenţei este încredinţată autorităţilor administrative şi judiciare naţionale, statele membre pot acorda diferite competenţe şi funcţii acestor autorităţi naţionale, fie administrative, fie judiciare.

(3) Efectele articolului 11 alineatul (6) se aplică autorităţilor desemnate de statele membre, inclusiv instanţelor care exercită funcţii privind pregătirea şi adoptarea tipurilor de decizii prevăzute la articolul 5. Efectele articolului 11 alineatul (6) nu se aplică instanţelor în măsura în care acestea acţionează ca instanţe de recurs în privinţa tipurilor de decizii prevăzute la articolul 5.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (3), în statele membre în care, pentru adoptarea anumitor tipuri de decizii prevăzute la articolul 5, o autoritate introduce o acţiune la o autoritate judiciară care este separată şi diferită de autoritatea responsabilă cu investigaţia şi cu condiţia respectării condiţiilor prezentului alineat, efectele articolului 11 alineatul (6) se limitează la autoritatea responsabilă cu investigaţia, care îşi retrage acţiunea la autoritatea judiciară atunci când Comisia iniţiază o procedură. Această retragere pune capăt efectiv procedurii naţionale.

Articolul 36. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 1017/68

Regulamentul (CEE) nr. 1017/68 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se abrogă.

2. La articolul 3 alineatul (1), cuvintele „Interdicţia prevăzută la articolul 2” se înlocuiesc cu cuvintele „Interdicţia prevăzută la articolul 81 alineatul (1) din tratat”.

3. Articolul 4 se modifică după cum urmează:

(a) La alineatul (1), cuvintele „Acordurile, deciziile şi practicile concertate prevăzute la articolul 2” se înlocuiesc cu cuvintele „Acordurile, deciziile şi practicile concertate prevăzute la articolul 81 alineatul (1) din tratat”.

(b) Alineatul (2) se înlocuieşte cu următorul text:

„(2) În cazul în care punerea în aplicare a acordurilor, deciziilor sau practicilor concertate prevăzute la alineatul (1) produce, într-o cauză dată, efecte incompatibile cu condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, întreprinderile sau asociaţiile de întreprinderi pot fi obligate să înceteze aceste efecte.”

4. Articolele 5-29 se abrogă cu excepţia articolului 13 alineatul (3), care continuă să se aplice deciziilor adoptate în temeiul articolului 5 din Regulamentul (CEE) nr. 1017/68 anterior datei de aplicare a prezentului regulament, până la data expirării deciziilor în cauză.

5. La articolul 30, se elimină alineatele (2), (3) şi (4).

Articolul 37. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 2988/74

În Regulamentul (CEE) nr. 2988/74, se inserează următorul articol:

„**Articolul 7a. Excluderea din domeniul de aplicare**

Prezentul regulament nu se aplică măsurilor luate în temeiul Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([1]*).

Articolul 38. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 4056/86

Regulamentul (CEE) nr. 4056/86 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 7 se modifică după cum urmează:

(a) Alineatul (1) se înlocuieşte cu următorul text: „(1) Nerespectarea unei obligaţii

Atunci când persoanele interesate nu respectă o obligaţie care, în temeiul articolului 5, condiţionează exceptarea prevăzută la articolul 3, Comisia poate, pentru a pune capăt unei astfel de nerespectări şi în temeiul condiţiilor prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat (*), adopta o decizie care fie le interzice fie le impune să îndeplinească anumite acte sau le retrage beneficiul exceptării pe categorii.

(b) Alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(i) La litera (a), cuvintele „conform condiţiilor prevăzute în secţiunea II" se înlocuiesc cu cuvintele „conform condiţiilor prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1/2003".

(ii) La litera (c) punctul (i) al doilea paragraf, a doua teză se înlocuieşte cu următorul text: „În acelaşi timp, se decide, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, dacă acceptă angajamentele propuse de întreprinderile în cauză în vederea, printre altele, obţinerii accesului pe piaţă pentru companiile care nu sunt membre ale conferinţei maritime."

2. Articolul 8 se modifică după cum urmează:

(a) Alineatul (1) se elimină.

(b) La alineatul (2), cuvintele „în temeiul articolului 10" se înlocuiesc cu cuvintele „în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003".

(c) Alineatul (3) se elimină.

3. Articolul 9 se modifică după cum urmează:

(a) La alineatul (1), cuvintele „Comitetul consultativ prevăzut la articolul 15" se înlocuiesc cu cuvintele „Comitetul consultativ prevăzut la articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003".

(b) La alineatul (2), cuvintele „Comitetul consultativ menţionat la articolul 15" se înlocuiesc cu cuvintele „Comitetul consultativ menţionat la articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003".

4. Articolele 10-25 se abrogă, cu excepţia articolului 13 alineatul (3), care continuă să se aplice deciziilor adoptate în temeiul articolului 81 alineatul (3) din tratat, înainte de data aplicării prezentului regulament, până la data expirării acelor decizii.

5. La articolul 26, cuvintele „forma, conţinutul şi alte detalii ale plângerilor în temeiul articolului 10, cererile în temeiul articolului 12 şi audierile prevăzute la articolul 23 alineatele (1) şi (2)" se elimină.

Articolul 39. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 3975/87

Articolele 3-19 din Regulamentul (CEE) nr. 3975/87 se abrogă, cu excepţia articolului 6 alineatul (3), care continuă să se aplice deciziilor adoptate în conformitate cu articolul 81 alineatul (3) din tratat înainte de data aplicării prezentului regulament, până la data expirării deciziilor în cauză.

Articolul 40. Modificarea regulamentelor nr. 19/65/CEE, (CEE) nr. 2821/71 şi (CEE) nr. 1534/91

Articolul 7 din Regulamentul nr. 19/65/CEE, articolul 7 din Regulamentul (CEE) nr. 2821/71 şi articolul 7 din Regulamentul (CEE) nr. 1534/91 se abrogă.

---

[1] * JO L 1, 4.1.2003, p. 1."

Articolul 41. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 3976/87

Regulamentul (CEE) nr. 3976/87 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6 se înlocuieşte cu următorul text: „Articolul 6. Înainte de publicarea unui proiect de regulament şi înainte de adoptarea unui regulament, Comisia consultă Comitetul consultativ prevăzut la articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([1]).

2. Articolul 7 se abrogă.

Articolul 42. Modificarea Regulamentului (CEE) nr. 479/92

Regulamentul (CEE) nr. 479/92 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 se înlocuieşte cu următorul text: „Articolul 5

Înainte de publicarea unui proiect de regulament şi înainte de adoptarea unui regulament, Comisia consultă Comitetul consultativ prevăzut la articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([2]*).

Articolul 45. Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene.

Se aplică de la 1 mai 2004.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale şi se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 16 decembrie 2002.

2. ORIENTĂRI PRIVIND CALCULAREA AMENZILOR
aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (2006/C 210/02)

(Text cu relevanţă pentru SEE)

INTRODUCERE

1. În temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003[3], Comisia poate aplica, printr-o decizie, amenzi întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenţionat sau din neglijenţă, acestea încalcă dispoziţiile articolului 81 sau ale articolului 82 din tratat.

2. În exercitarea puterii de a aplica astfel de amenzi, Comisia dispune de o marjă largă de apreciere[4], în limitele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1/2003. Mai întâi, Comisia trebuie să ţină seama de durata şi gravitatea încălcării. Apoi, amenda aplicată nu trebuie să depăşească limitele indicate la articolul 23 alineatul (2) paragrafele al doilea şi al treilea din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

---

[1] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

[2] * JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

[3] Regulamentul Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a regulilor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat (JO L 1, 4.1.2003, p. 1).

[4] A se vedea, de exemplu, hotărârea Curţii din 28 iunie 2005, *Dansk Rarindustri A/S şi alţii c. Comisiei*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P la C-208/02 P şi C-213/02 P., Culegere 2005, p. I-5425, considerentul (172).

3. Pentru a asigura transparenţa şi caracterul obiectiv al deciziilor sale, Comisia a publicat la 14 ianuarie 1998 orientări privind calcularea amenzilor[1]. După mai mult de opt ani de aplicare, Comisia a dobândit o experienţă suficientă pentru a-si dezvolta şi rafina politica în materie de amenzi.

4. Puterea Comisiei de a aplica amenzi întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi care, în mod intenţionat sau din neglijenţă, încalcă dispoziţiile articolului 81 sau 82 din tratat reprezintă unul dintre mijloacele puse la dispoziţia Comisiei pentru a-i permite îndeplinirea misiunii de supraveghere încredinţată de tratat. Această misiune nu include numai sarcina de investigare şi de sancţionare a încălcărilor individuale, ci şi datoria de a promova o politică generală menită să aplice, în materie de concurenţă, principiile consacrate de tratat şi să ghideze în acest sens comportamentul întreprinderilor[2]. În acest sens, Comisia trebuie să se asigure de caracterul disuasiv al acţiunii sale[3]. În consecinţă, atunci când Comisa constată o încălcare a dispoziţiilor articolului 81 sau 82 din tratat, poate fi necesară aplicarea unei amenzi celor care au încălcat normele de drept. Amenzile trebuie fixate la un nivel suficient de disuasiv, nu numai pentru a sancţiona întreprinderile în cauză (efect disuasiv specific), ci şi pentru a descuraja alte întreprinderi să adopte sau să continue comportamente contrare articolului 81 sau 82 din tratat (efect disuasiv general).

5. Pentru a atinge aceste obiective, Comisia poate utiliza ca bază pentru stabilirea amenzilor valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii care au legătură cu încălcarea. De asemenea, durata încălcării ar trebui să joace un rol important în stabilirea cuantumului adecvat al amenzii. Durata încălcării are în mod necesar un impact asupra consecinţelor potenţiale ale încălcării pe piaţă. Prin urmare, se consideră important ca amenda să reflecte şi numărul de ani în cursul cărora întreprinderea a participat la încălcare.

6. Într-adevăr, combinarea valorii vânzărilor care au legătură cu încălcarea cu durata acesteia este considerată o valoare de înlocuire adecvată pentru a reflecta importanţa economică a încălcării, precum şi ponderea relativă a fiecărei întreprinderi participante la încălcare. Referirea la aceşti indicatori oferă o bună imagine asupra valorii aproximative a amenzii şi nu ar trebui să fie considerată drept bază a unei metode de calcul automat şi aritmetic.

7. De asemenea, se consideră adecvat să se includă în amendă o sumă specifică, independentă de durata încălcării, pentru a descuraja întreprinderile chiar şi să adopte comportamente ilicite.

8. Secţiunile următoare detaliază principiile care vor ghida Comisia în stabilirea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

METODĂ DE STABILIRE A AMENZILOR

9. Fără a aduce atingere punctului 37 de mai jos, Comisia utilizează următoarea metodologie în două etape pentru a stabili amenda care urmează să fie aplicată întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi.

10. În primul rând, Comisia stabileşte un cuantum de bază pentru fiecare întreprindere sau asociaţie de întreprinderi (a se vedea secţiunea 1 de mai jos).

11. În al doilea rând, Comisia poate ajusta acest cuantum de bază, prin mărire sau micşorare (a se vedea secţiunea 2 de mai jos).

1. Cuantumul de bază al amenzii

12. Cuantumul de bază se fixează în raport cu valoarea vânzărilor potrivit metodologiei următoare.

---

[1] Orientări privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 şi al articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO (JO C 9, 14.1.1998, p. 3).

[2] A se vedea, de exemplu, hotărârea *Dansk Rarindustri A/S şi alţii c. Comisiei*, citată anterior, punctul 170.

[3] A se vedea hotărârea Curţii din 7 iunie 1983, *Musique Diffusion francaise şi alţii c. Comisiei*, 100/180 la 103/80, Culegere 1983, p. 1825, considerentul (106).

A. Determinarea valorii vânzărilor

13. Pentru a determina cuantumul de bază al amenzii care urmează să fie aplicată, Comisia utilizează valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii, realizate de întreprindere, care au legătură directă sau indirectă[1] cu încălcarea, în sectorul geografic relevant din teritoriul SEE. Comisia utilizează în mod normal vânzările realizate de întreprindere în cursul ultimului an complet de participare a sa la încălcare (denumite în continuare „valoarea vânzărilor”).

14. Atunci când încălcarea comisă de o asociaţie de întreprinderi este legată de activităţile membrilor săi, valoarea vânzărilor corespunde, în general, sumei valorilor vânzărilor membrilor săi.

15. Pentru a determina valoarea vânzărilor unei întreprinderi, Comisia utilizează cele mai bune date disponibile ale întreprinderii.

16. Atunci când datele puse la dispoziţie de o întreprindere sunt incomplete sau nu sunt fiabile, Comisia poate determina valoarea vânzărilor acelei întreprinderi pe baza datelor parţiale obţinute şi/sau a oricăror alte informaţii pe care le consideră pertinente sau adecvate.

17. Valoarea vânzărilor se determină înainte de aplicarea TVA-ului şi a altor taxe legate direct de vânzări.

18. Atunci când sfera geografică a unei încălcări depăşeşte teritoriul Spaţiului Economic European (denumit în continuare „SEE”) (de exemplu în cazul cartelurilor mondiale), este posibil ca vânzările relevante ale întreprinderii în interiorul SEE să nu reflecte în mod adecvat ponderea fiecărei întreprinderi în încălcare. Acesta poate fi, în special, cazul acordurilor mondiale de împărţire a pieţei.

În astfel de circumstanţe, pentru a reflecta atât dimensiunea totală a vânzărilor relevante în SEE, cât şi ponderea relativă a fiecărei întreprinderi în încălcare, Comisia poate estima valoarea totală a vânzărilor de bunuri sau servicii care au legătură cu încălcarea în sectorul geografic (mai mare decât SEE) în cauză, poate determina cota de vânzări a fiecărei întreprinderi participante la încălcare pe această piaţă şi poate aplica această cotă vânzărilor totale ale aceloraşi întreprinderi în interiorul SEE. Rezultatul se utilizează cu titlu de valoare a vânzărilor în scopul determinării cuantumului de bază al amenzii.

B. Determinarea cuantumului de bază al amenzii

19. Cuantumul de bază al amenzii este legat de o proporţie din valoarea vânzărilor, determinată în funcţie de gradul de gravitate al încălcării, multiplicată cu numărul de ani în cursul cărora a avut loc încălcarea.

20. Evaluarea gravităţii se face caz cu caz pentru fiecare tip de încălcare, ţinându-se seama de toate circumstanţele relevante în cazul respectiv.

21. Ca regulă generală, proporţia din valoarea vânzărilor luată în calcul se fixează la un nivel de maximum 30 %.

22. Pentru a decide dacă proporţia din valoarea vânzărilor care trebuie luată în calcul într-un anumit caz ar trebui să se situeze la limita inferioară sau la cea superioară a intervalului menţionat anterior, Comisia ţine seama de un anumit număr de factori, precum natura încălcării, cota de piaţă cumulată a tuturor părţilor în cauză, sfera geografică a încălcării şi punerea în aplicare sau nu a încălcării.

23. Acordurile [2] orizontale de stabilire a preţurilor, de împărţire a pieţelor şi de limitare a producţiei, care sunt în general secrete, se numără, prin însăşi natura lor, printre restrângerile cele mai grave ale concurenţei. În temeiul politicii din domeniul concurenţei, acestea trebuie să fie

[1] De exemplu, este cazul acordurilor orizontale de preţ privind un anumit produs, atunci când preţul acestui produs serveşte apoi drept bază pentru preţul produselor de calitate superioară sau inferioară.

[2] Se includ acordurile, practicile concertate şi deciziile asociaţiilor de întreprinderi în sensul articolului 81 din tratat.

sever sancţionate. În consecinţă, proporţia din vânzări luată în calcul pentru astfel de încălcări se situează, în general, la limita superioară a intervalului.

24. Pentru a ţine seama pe deplin de durata participării fiecărei întreprinderi la încălcare, cuantumul determinat în funcţie de valoarea vânzărilor (a se vedea punctele 20-23 de mai sus) se multiplică cu numărul de ani de participare la încălcare. Perioadele mai mici de un semestru se consideră o jumătate de an; perioadele mai mari de şase luni, dar mai mici de un an, se calculează ca un an întreg.

25. În afară de aceasta, independent de durata participării unei întreprinderi la încălcare, Comisia include în cuantumul de bază o sumă între 15 % şi 25 % din valoarea vânzărilor, astfel cum este definită de secţiunea A de mai sus, pentru a descuraja întreprinderile chiar şi să participe la acorduri orizontale de fixare a preţului, de împărţire a pieţei şi de limitare a producţiei. De asemenea, Comisia poate aplica o astfel de sumă suplimentară şi în cazul altor încălcări. Pentru a decide proporţia din valoarea vânzărilor care trebuie luată în calcul într-un anumit caz, Comisia ţine seama de un anumit număr de factori, în special de factorii identificaţi la punctul 22.

26. Atunci când valoarea vânzărilor întreprinderilor participante la o încălcare este similară, dar nu identică, Comisia poate fixa un cuantum de bază identic pentru fiecare din aceste întreprinderi. În afară de aceasta, la stabilirea cuantumului de bază, Comisia utilizează cifre rotunjite.

2. Ajustările cuantumului de bază

27. La stabilirea amenzii, Comisia poate ţine seama de circumstanţele care conduc la o creştere sau la o reducere a cuantumului de bază, astfel cum a fost determinat în secţiunea 1 de mai sus. Comisia face acest lucru pe baza unei evaluări globale, ţinând seama de toate circumstanţele relevante.

A. Circumstanţele agravante

28. Cuantumul de bază al amenzii poate fi mărit atunci când Comisia constată existenţa unor circumstanţe agravante, precum:

- atunci când o întreprindere continuă sau repetă o încălcare identică sau similară după ce Comisia sau o autoritate naţională de concurenţă a constatat că această întreprindere a încălcat dispoziţiile articolului 81 sau 82 din tratat. Cuantumul de bază este mărit cu până la 100 % pentru fiecare încălcare constatată;
- refuzul de a coopera sau obstrucţie în cursul derulării anchetei;
- rol de conducător sau de instigator la încălcare. Comisia va acorda, de asemenea, o atenţie deosebită oricărei măsuri luate pentru a constrânge alte întreprinderi să participe la încălcare şi/sau oricărei măsuri de retorsiune luate împotriva altor întreprinderi cu scopul de a impune respectarea practicilor care constituie o încălcare.

B. Circumstanţele atenuante

29. Cuantumul de bază al amenzii poate fi redus atunci când Comisia constată existenţa unor circumstanţe atenuante, precum:

- atunci când întreprinderea implicată face dovada că a încetat încălcarea de la primele intervenţii ale Comisiei. Circumstanţa atenuantă în cauză nu se aplică acordurilor sau practicilor de natură secretă (în special cartelurilor);
- atunci când întreprinderea implicată face dovada că încălcarea a fost comisă din neglijenţă;
- atunci când întreprinderea implicată face dovada că participarea sa la încălcare este extrem de redusă şi demonstrează astfel că, în cursul perioadei în care a fost parte la acordurile ilicite, s-a sustras efectiv de la aplicarea acestora adoptând un comportament concurenţial pe piaţă; simplul fapt că o întreprindere a participat la o încălcare pentru o perioadă mai scurtă decât alte întreprinderi nu este considerat circumstanţă atenuantă, deoarece această circumstanţă este deja reflectată în cuantumul de bază;

6. Deturnarea clientelei. Proba cu prezumții judiciare. Dezorganizarea unei societăți prin atragerea salariaților acesteia

Legea nr. 11, art. 4 alin. (1) lit. g), h)
C. civ. 1864, art. 1199[1]
C. muncii, art. 21

1. Încadrarea în muncă realizată prin acțiuni contrare uzanțelor cinstite îndeplinește condițiile Legii nr. 11/1991 și constituie act de concurență neloială. Așa cum orice agent economic trebuie să respecte libertatea muncii în raport de salariații săi, corelativ și salariații (mai ales cei care dețin funcții de conducere) sunt datori să manifeste loialitate și fidelitate față de angajatorii lor. Faptul că salariații din anumite posturi din cadrul reclamantei au fost racolați și preluați de societatea pârâtă denotă că aceștia au prezentat „importanță" și în raport de informațiile pe care le dețineau și care constituiau fără niciun dubiu secrete comerciale ale societății reclamante. Încălcarea clauzei de neconcurență constituie un argument suplimentar pentru a se reține lipsa de loialitate și infidelitatea salariatului care, cu desconsiderarea clauzei de neconcurență, a săvârșit fapte de concurență neloială. Prevederile cuprinse în Codul muncii nu pot intra în conflict cu Legea nr. 11/1991, iar un angajat nu poate fi exonerat de răspunderea pentru concurența neloială prin invocarea unei pretinse nevalabilități a clauzei de neconcurență.

2. În materia Legii nr. 11/1991, prezumțiile presupun că din materialul probator administrat instanța poate deduce pe calea prezumției simple existența/săvârșirea unui act de concurență neloială dintre cele menționate în art. 4 sau 5 din lege (acolo unde actele nu rezultă în mod direct) sau, mai larg, existența unui act contrar uzanțelor comerciale cinstite (art. 1). Nu este însă necesar ca efectul actului de concurență neloială să fie cât mai grav ori dăunător, ci este suficientă identificarea (intuirea) unor indicii deduse din probele administrate pentru existența acestor acte, cum ar fi, în speță, scăderea veniturilor societății reclamante în intervalul supus analizei (octombrie 2005 – octombrie 2006), migrarea salariaților acesteia din aproape un întreg departament la societatea pârâtă, migrarea a 36 de clienți. Reieșeau astfel acțiuni clare, neechivoce, concertate și neoneste în același timp, de orientare a clientelei comerciantului lezat către comerciantul care a profitat de aceste manopere, fiind incidente astfel dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. g).

3. Acțiunea de dezorganizare a unei societăți prin atragerea unor salariați nu trebuie neapărat să preceadă înființarea noii societăți. Subiectul activ al acestei fapte de concurență neloială poate fi atât o persoană care deține atribuții decizionale în conducerea unui agent economic, cât și orice alt comerciant concurent care, prin diverse manopere neoneste, reușește să atragă și să angajeze salariații concurentului sau măcar o parte a acestora, pentru a-l destabiliza funcțional. Plecarea unui întreg departament al societății reclamante nu se încadrează în fluctuația normală a personalului niciunui comerciant. O astfel de migrare nu poate fi decât rodul unor manopere concertate de atragere a acelui departament.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 963 din 10 martie 2010, nepublicată

[1] Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dispozițiile art. 1199 C. civ. 1864 vor fi abrogate, conținutul acestora fiind însă preluat de noul Cod de procedură civilă, la art. 327.

atunci când întreprinderea implicată cooperează efectiv cu Comisia, în afara sferei de aplicare a comunicării privind clemența și dincolo de obligațiile sale legale de a coopera;

- atunci când comportamentul anticoncurențial a fost autorizat sau încurajat de autoritățile publice sau de reglementare[1].

C. Creșterea specifică pentru a garanta caracterul disuasiv

30. Comisia acordă o atenție specială necesității de a garanta că amenzile au un caracter suficient de disuasiv; în acest scop, Comisia poate crește amenda care urmează să fie aplicată unor întreprinderi a căror cifră de afaceri, dincolo de bunurile și serviciile care au legătură cu încălcarea, este deosebit de mare.

31. De asemenea, Comisia ține seama de necesitatea de a majora sancțiunea pentru a depăși cuantumul câștigurilor ilicite realizate în urma încălcării, atunci când este posibilă o astfel de estimare.

D. Pragul legal maxim

32. Pentru fiecare întreprindere și asociație de întreprinderi care participă la încălcare, cuantumul final al amenzii nu trebuie să depășească în nici un caz 10 % din cifra de afaceri totală realizată în cursul anului financiar precedent, astfel cum reiese din articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

33. Atunci când încălcarea comisă de o asociație se referă la activitățile membrilor săi, amenda nu poate depăși 10 % din cuantumul cifrei de afaceri totale realizate de fiecare membru activ pe piața afectată de încălcarea comisă de asociație.

E. Comunicarea privind clemența

34. Comisia aplică normele de clemență în conformitate cu condițiile prevăzute de comunicarea aplicabilă faptelor speței.

F. Capacitatea de plată

35. În circumstanțe excepționale, Comisia poate, la cerere, să țină seama de absența capacității de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social și economic. Comisia nu acordă o reducere a amenzii într-un astfel de caz doar pe baza simplei constatări a unei situații financiare nefavorabile sau precare. Reducerea se poate acorda numai pe baza unor probe obiective potrivit cărora aplicarea unei amenzi, în condițiile stabilite de prezentele orientări, ar pune iremediabil în pericol viabilitatea economică a întreprinderii implicate și ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia.

CONSIDERAȚII FINALE

36. În anumite cazuri, Comisia poate aplica o amendă simbolică. Justificarea unei astfel de amenzi trebuie să figureze în textul deciziei.

37. Cu toate că prezentele orientări prezintă metodologia generală de stabilire a amenzilor, particularitățile unei cauze date sau necesitatea de a atinge un nivel disuasiv într-o anumită cauză pot justifica abaterea Comisiei de la această metodologie sau de la limitele fixate la punctul (21).

38. Prezentele orientări se aplică tuturor cauzelor pentru care a fost notificată o comunicare privind obiecțiunile după data publicării lor în Jurnalul Oficial, indiferent dacă amenda este aplicată în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 sau al articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17.[2]

---

[1] Aceasta nu aduce atingere oricăror acțiuni care pot fi introduse împotriva statului membru în cauză.

[2] Articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 din 6 februarie 1962, primul regulament de aplicare a articolelor 85 și 86 (în prezent 81 și 82) din tratat (JO 13, 21.2.1962, p. 204).

3. REGULAMENTUL (CE) NR. 139/2004 AL CONSILIULUI
din 20 ianuarie 2004
privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice]
(Text cu relevanţă pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, în special articolele 83 şi 308,

având în vedere propunerea Comisiei[1],

având în vedere avizul Parlamentului European[2],

având în vedere avizul Comitetului Economic şi Social European[3],

întrucât:

(1) Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi[4] a suferit modificări semnificative. Întrucât urmează să fie efectuate modificări suplimentare, acesta trebuie reformat pentru asigurarea clarităţii.

(2) Pentru îndeplinirea obiectivelor tratatului, articolul 3 alineatul (1) litera (g) stabileşte pentru Comunitate obiectivul de a institui un sistem care să asigure că, în cadrul pieţei comune, concurenţa nu este denaturată. În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din tratat, activităţile statelor membre şi ale Comunităţii trebuie să se desfăşoare în conformitate cu principiul unei economii de piaţă deschise cu liberă concurenţă. Aceste principii sunt esenţiale pentru dezvoltarea ulterioară a pieţei interne.

(3) Realizarea pieţei interne şi a uniunii economice şi monetare, extinderea Uniunii Europene şi reducerea obstacolelor internaţionale în calea schimburilor şi a investiţiilor vor duce în continuare la reorganizări majore ale societăţilor, în special sub formă de concentrări.

(4) Astfel de reorganizări trebuie încurajate în măsura în care respectă cerinţele unei concurenţe dinamice şi pot duce la creşterea competitivităţii industriei europene, îmbunătăţind condiţiile de dezvoltare şi ducând la creşterea standardului de viaţă din Comunitate.

(5) Cu toate acestea, ar trebui să se asigure că procesul de reorganizare nu provoacă daune durabile concurenţei; prin urmare, dreptul comunitar trebuie să includă dispoziţii care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurenţa efectivă pe piaţa comună sau pe o parte semnificativă a acesteia.

(6) Prin urmare, este necesar un instrument juridic specific care să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce priveşte efectul acestora asupra structurii concurenţei în Comunitate şi care să fie singurul instrument aplicabil acestor concentrări. Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 a permis dezvoltarea unei politici comunitare în acest domeniu. Totuşi, având în vedere experienţa acumulată, regulamentul în cauză ar trebui reformat în dispoziţii legislative care să răspundă provocărilor unei pieţe mai integrate şi viitoarei extinderi a Uniunii Europene. În conformitate cu principiile subsidiarităţii şi proporţionalităţii, astfel cum sunt prevăzute la articolul 5 din tratat, prezentul regulament nu depăşeşte ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului

---

[1] JO C 20, 28.1.2003, p. 4.

[2] Aviz emis la 9.10.2003 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

[3] Aviz emis la 24.10.2003 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

[4] JO L 395, 30.12.1989, p. 1. Versiune corectată în JO L 257, 21.9.1990, p. 13. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1310/97 (JO L 180, 9.7.1997, p. 1). Rectificat în JO L 40, 13.2.1998, p. 17.

său de a asigura că pe piaţa comună concurenţa nu este denaturată, în conformitate cu principiul unei economii de piaţă deschise cu liberă concurenţă.

(7) Deşi sunt aplicabile anumitor concentrări, în conformitate cu jurisprudenţa Curţii de Justiţie, articolele 81 şi 82 nu sunt suficiente pentru a controla toate operaţiunile care s-ar putea dovedi incompatibile cu sistemul de concurenţă nedenaturată prevăzut de tratat. În consecinţă, prezentul regulament ar trebui să se bazeze nu doar pe articolul 83, ci, în principal, pe articolul 308 din tratat, în temeiul căruia Comunitatea îşi poate conferi competenţele suplimentare de acţiune necesare pentru atingerea obiectivelor sale, precum şi competenţe de acţiune în ceea ce priveşte concentrările pe pieţele produselor agricole enumerate la anexa I la tratat.

(8) Dispoziţiile care urmează să fie adoptate prin prezentul regulament ar trebui să se aplice unor schimbări structurale semnificative, al căror impact asupra pieţei depăşeşte frontierele naţionale ale oricărui stat membru. Astfel de concentrări ar trebui examinate, ca regulă generală, exclusiv la nivelul Comunităţii, prin aplicarea unui sistem de tip „ghişeu unic" şi în conformitate cu principiul subsidiarităţii. Concentrările care nu sunt reglementate de prezentul regulament intră, în principiu, în jurisdicţia statelor membre.

(9) Sfera de aplicare a prezentului regulament ar trebui definită în funcţie de zona geografică în care îşi desfăşoară activitatea întreprinderile în cauză şi ar trebui limitată la praguri cantitative, astfel încât să includă doar acele concentrări care au o dimensiune comunitară. Comisia ar trebui să prezinte Consiliului rapoarte cu privire la punerea în aplicare a pragurilor şi criteriilor aplicabile, astfel încât Consiliul, hotărând în conformitate cu articolul 202 din tratat, să le poată examina în mod regulat, precum şi a normelor privind trimiterea anterioară notificării, având în vedere experienţa acumulată; în acest sens, statele membre trebuie să furnizeze Comisiei date statistice, care să îi permită acesteia să elaboreze rapoarte şi posibile propuneri de amendamente. Rapoartele şi propunerile Comisiei ar trebui întocmite pe baza informaţiilor relevante furnizate în mod regulat de statele membre.

(10) Se consideră că o concentrare are dimensiune comunitară în cazul în care cifra de afaceri totală a întreprinderilor implicate depăşeşte anumite praguri; se consideră că există o astfel de concentrare indiferent dacă întreprinderile care realizează concentrarea îşi au sau nu sediul sau domeniile principale de activitate în Comunitate, cu condiţia să desfăşoare operaţiuni considerabile în Comunitate.

(11) Normele care reglementează trimiterea concentrărilor de la Comisie către statele membre şi de la statele membre către Comisie ar trebui să funcţioneze ca un mecanism corectiv eficient, având în vedere principiul subsidiarităţii; aceste norme protejează în mod adecvat interesele concurenţiale ale statelor membre şi iau în considerare în mod corespunzător securitatea juridică şi principiul „ghişeului unic".

(12) Concentrările pot îndeplini condiţiile pentru a fi examinate în cadrul mai multor sisteme naţionale de control al concentrărilor în cazul în care se încadrează sub pragurile cifrei de afaceri la care se face trimitere în prezentul regulament. Notificarea multiplă a aceleia s i tranzacţii sporeşte incertitudinea juridică, eforturile şi costurile întreprinderilor şi poate duce la evaluări contradictorii. De aceea, sistemul prin care concentrările pot fi trimise Comisiei de către statele membre în cauză ar trebui dezvoltat în continuare.

(13) Comisia ar trebui să acţioneze în strânsă şi constantă legătură cu autorităţile competente ale statelor membre de la care obţine observaţii şi informaţii.

(14) Comisia şi autorităţile competente din statele membre ar trebui să constituie împreună o reţea de autorităţi publice, exercitându-şi competenţele care le revin în strânsă cooperare, folosind mecanisme eficiente de schimb de informaţii şi consultare, pentru a se asigura că fiecare caz este analizat de cea mai competentă autoritate, având în vedere principiul subsidiarităţii, şi pentru a se asigura evitarea notificărilor multiple ale aceleia şi concentrări pe cât de mult posibil. Trimiterile concentrărilor de la Comisie către statele membre şi de la statele membre către Comisie ar trebui

să se realizeze în mod eficient, evitându-se, pe cât de mult posibil, situațiile în care o concentrare face obiectul unei trimiteri atât înainte, cât și după notificare.

(15) Comisia ar trebui să poată trimite unui stat membru concentrările notificate care au o dimensiune comunitară și care amenință să afecteze în mod semnificativ concurența pe o piață din statul membru în cauză care are toate caracteristicile unei piețe distincte. În cazurile în care concentrarea afectează concurența pe o astfel de piață, care nu constituie o parte semnificativă a pieței comune, Comisia ar trebui să fie obligată, la cerere, să trimită întregul caz sau o parte a acestuia statului membru în cauză. Un stat membru ar trebui să poată trimite Comisiei o concentrare care nu are o dimensiune comunitară, dar care afectează schimburile comerciale între statele membre și care amenință să afecteze semnificativ concurența pe teritoriul său. Alte state membre care sunt de asemenea competente să examineze concentrarea respectivă ar trebui să aibă posibilitatea de a se alătura cererii. Pentru a se asigura eficiența și previzibilitatea sistemului în astfel de situații, termenele naționale ar trebui suspendate până la adoptarea unei decizii privind trimiterea cazului. Comisia ar trebui să aibă competența de a examina și de a trata o concentrare în numele unui stat membru sau al mai multor state membre care solicită acest lucru.

(16) Întreprinderilor implicate ar trebui să li se ofere posibilitatea de a solicita trimiterea de la sau către Comisie anterior notificării unei concentrări pentru a se îmbunătăți în continuare eficiența sistemului de control al concentrărilor din Comunitate. În astfel de situații, Comisia și autoritățile de concurență naționale ar trebui să decidă, în termene scurte și clar definite, dacă trimiterea de la sau către Comisie trebuie realizată, asigurându-se astfel eficiența sistemului. La cererea întreprinderilor implicate, Comisia ar trebui să poată trimite unui stat membru o concentrare cu o dimensiune comunitară care ar putea afecta în mod semnificativ concurența pe o piață din statul membru în cauză care prezintă toate caracteristicile unei piețe distincte; cu toate acestea, întreprinderilor în cauză nu ar trebui să li se solicite să demonstreze că efectele concentrării ar afecta negativ concurența. Concentrările nu ar trebui trimise de la Comisie către un stat membru care si-a exprimat dezacordul cu privire la o astfel de trimitere. Înainte de notificarea autorităților naționale, întreprinderile implicate ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita ca o concentrare care nu prezintă o dimensiune comunitară și care poate fi examinată în conformitate cu legislația națională în domeniul concurenței din cel puțin trei state membre să fie trimisă Comisiei. Astfel de cereri de trimitere către Comisie anterior notificării ar fi deosebit de pertinente în situațiile în care o concentrare ar afecta concurența și în afara teritoriului unui stat membru. În cazul în care o concentrare care poate fi examinată pe baza legilor naționale privind concurența din trei sau mai multe state membre este trimisă Comisiei anterior notificării naționale și nici un stat membru competent pentru a evalua cazul nu își exprimă dezacordul, Comisia ar trebui să aibă competența exclusivă de a examina concentrarea, iar o astfel de concentrare ar trebui considerată ca având o dimensiune comunitară. Totuși, o astfel de trimitere anterioară notificării de la statele membre către Comisie nu ar trebui efectuată în cazul în care cel puțin un stat membru competent pentru a examina cazul si-a exprimat dezacordul față de trimitere.

(17) Comisiei ar trebui să i se acorde competența exclusivă de a aplica prezentul regulament, sub rezerva controlului de către Curtea de Justiție.

(18) Statelor membre nu ar trebui să li se permită să aplice legislațiile lor naționale în domeniul concurenței concentrărilor care au o dimensiune comunitară, cu excepția cazurilor în care prezentul regulament conține dispoziții în acest sens. Competențele relevante ale autorităților naționale ar trebui limitate la cazurile în care, în absența unei intervenții a Comisiei, concurența efectivă pe teritoriul unui stat membru poate fi afectată în mod considerabil, iar interesele concurențiale ale statului membru în cauză nu pot fi protejate suficient altfel decât prin prezentul regulament. Statele membre în cauză trebuie să acționeze prompt în astfel de cazuri; din cauza diversității legislațiilor naționale, prezentul regulament nu poate stabili un termen unic pentru adoptarea deciziilor finale în temeiul legislațiilor naționale.

(19) În plus, aplicarea exclusivă a prezentului regulament concentrărilor cu dimensiune comunitară nu aduce atingere articolului 296 din tratat şi nu împiedică statele membre să ia măsurile adecvate pentru a proteja alte interese legitime decât cele avute în vedere de prezentul regulament, cu condiţia ca astfel de măsuri să fie compatibile cu principiile generale şi cu celelalte dispoziţii de drept comunitar.

(20) Este util să se definească noţiunea de concentrare astfel încât să fie incluse operaţiunile care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate si, prin urmare, asupra structurii pieţei. În consecinţă, este oportun să se includă în sfera de aplicare a prezentului regulament toate societăţile în comun care îndeplinesc în mod durabil toate funcţiile unei entităţi economice autonome. În plus, este oportun ca operaţiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condiţională sau care iau forma unei serii de tranzacţii cu valori mobiliare desfăşurate pe parcursul unei perioade de timp rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare.

(21) Prezentul regulament ar trebui să se aplice, de asemenea, în cazul în care întreprinderile implicate acceptă restricţii direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrării. Deciziile Comisiei prin care concentrările sunt declarate compatibile cu piaţa comună în aplicarea prezentului regulament ar trebui să se refere în mod automat la astfel de restricţii fără să fie necesară evaluarea lor de către Comisie în cazuri individuale. Totuşi, la cererea întreprinderilor implicate, în cazurile care ridică probleme noi sau nerezolvate care generează incertitudini reale, Comisia ar trebui să evalueze în mod expres dacă vreo restricţie este direct legată şi necesară punerii în aplicare a concentrării sau nu. Un caz ridică probleme noi sau nerezolvate care generează incertitudini reale în cazul în care respectiva problemă nu este reglementată de o comunicare relevantă a Comisiei în vigoare sau de o decizie publicată a Comisiei.

(22) Fără a aduce atingere articolului 86 alineatul (2) din tratat, măsurile care urmează să fie introduse pentru controlul concentrărilor ar trebui să respecte principiul nediscriminării între sectorul public şi cel privat. Prin urmare, în sectorul public, la calcularea cifrei de afaceri a unei întreprinderi implicate într-o concentrare, trebuie să se ia în considerare întreprinderile care formează o unitate economică cu putere independentă de decizie, indiferent de modul în care este deţinut capitalul sau de normele de supraveghere administrativă care li se aplică.

(23) Este necesar să se stabilească dacă concentrările cu o dimensiune comunitară sunt compatibile sau nu cu piaţa comună în ceea ce priveşte necesitatea menţinerii şi dezvoltării unei concurenţe efective pe piaţa comună. În acest sens, Comisia trebuie să îşi încadreze evaluarea în cadrul general pentru atingerea obiectivelor fundamentale menţionate la articolul 2 din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene şi la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(24) Pentru a asigura un sistem în cadrul căruia concurenţa nu este denaturată pe piaţa comună, în continuarea unei politici desfăşurate în conformitate cu principiul unei economii de piaţă deschise cu liberă concurenţă, prezentul regulament trebuie să permită controlul efectiv al tuturor concentrărilor din punct de vedere al efectului lor asupra concurenţei în Comunitate. În consecinţă, Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 a instituit principiul în conformitate cu care o concentrare cu o dimensiune comunitară care creează sau consolidează o poziţie dominantă, în urma căreia concurenţa pe piaţa comună sau pe o parte semnificativă a acesteia ar fi în mod semnificativ împiedicată, ar trebui declarată incompatibilă cu piaţa comună.

(25) Având în vedere consecinţele pe care le pot avea concentrările asupra structurilor pieţei de oligopol, este cu atât mai necesară menţinerea unei concurenţe efective pe aceste pieţe. Multe pieţe de oligopol demonstrează un nivel sănătos de concurenţă. Totuşi, în anumite situaţii, concentrările care implică eliminarea unor constrângeri concurenţiale importante pe care părţile implicate în concentrare le-au exercitat una asupra celeilalte, precum şi o reducere a presiunii concurenţiale asupra celorlalţi concurenţi pot împiedica grav concurenţa, chiar şi în absenţa unei posibile coordonări între membrii oligopolului. Cu toate acestea, din interpretările instanţelor comunitare de până acum, nu reiese în mod explicit că Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 ar impune

declararea concentrărilor care generează astfel de efecte necoordonate ca fiind incompatibile cu piața comună. De aceea, în interesul certitudinii juridice, ar trebui să se arate în mod clar că prezentul regulament permite controlul efectiv asupra tuturor acestor concentrări, prevăzând că orice concentrare care ar ridica obstacole semnificative în calea concurenței efective de pe piața comună sau de pe o parte semnificativă a acesteia ar trebui declarată incompatibilă cu piața comună. Noțiunea de „obstacol semnificativ în calea concurenței efective" din articolul 2 alineatele (2) și (3) ar trebui interpretată ca depășind conceptul de poziție dominantă numai în ceea ce privește efectele anticoncurențiale ale unei concentrări generate de comportamentul necoordonat al întreprinderilor care nu ar avea o poziție dominantă pe piața în cauză.

(26) Un obstacol semnificativ în calea concurenței efective rezultă, în general, din crearea sau consolidarea unei poziții dominante. Pentru a menține orientările care decurg din deciziile anterioare ale instanțelor europene și din deciziile Comisiei adoptate în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 4064/89, menținându-se în același timp consecvența cu standardele privind prejudiciile concurențiale aplicate de Comisie și de instanțele comunitare în ceea ce privește compatibilitatea unei concentrări cu piața comună, prezentul regulament ar trebui să instituie, în mod corespunzător, principiul în conformitate cu care o concentrare cu o dimensiune comunitară care ar ridica obstacole semnificative în calea concurenței efective, pe piața comună sau o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante, trebuie declarată incompatibilă cu piața comună.

(27) În plus, criteriile din articolul 81 alineatele (1) și (3) din tratat ar trebui aplicate societăților în comun care îndeplinesc, în mod durabil, toate funcțiile unei entități economice autonome, în măsura în care crearea acestora are ca rezultat o restrângere considerabilă a concurenței între întreprinderile rămase independente.

(28) Pentru clarificarea și explicarea modului în care Comisia evaluează concentrările în conformitate cu prezentul regulament, este adecvată publicarea de către Comisie a unor orientări care să ofere un cadru economic solid pentru evaluarea concentrărilor pentru a stabili dacă acestea pot sau nu să fie declarate compatibile cu piața comună.

(29) Pentru a determina impactul unei concentrări asupra concurenței de pe piața comună este necesar să se ia în considerare orice creștere în eficiență demonstrată și potențială, invocată de întreprinderile implicate. Este posibil ca creșterile în eficiență generate de concentrare să contracareze efectele pe care le-ar fi avut altfel asupra concurenței, în special potențialele efecte negative asupra consumatorilor și ca, în consecință, concentrarea să nu ridice obstacole semnificative în calea concurenței efective de pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca rezultat al creării sau al consolidării unei poziții dominante. Comisia ar trebui să publice orientări privind condițiile în care creșterea în eficiență poate fi luată în considerare la evaluarea unei concentrări.

(30) În cazurile în care întreprinderile implicate modifică o concentrare notificată, în special oferindu-se să își asume angajamente în vederea realizării compatibilității concentrării cu piața comună, Comisia ar trebui să poată declara concentrarea astfel modificată compatibilă cu piața comună. Astfel de angajamente ar trebui să fie proporționale cu problema concurențială și să o elimine în întregime. Este de asemenea necesar să se accepte angajamente înainte de inițierea procedurii, în cazul în care problema de concurență poate fi identificată rapid și remediată cu ușurință. Ar trebui să se prevadă în mod expres că, în decizia sa, Comisia poate să prevadă condiții și obligații prin care să asigure respectarea efectivă și în timp util de către întreprinderile implicate a angajamentelor asumate, astfel încât concentrarea să devină compatibilă cu piața comună. Pe parcursul întregii proceduri, trebuie să fie asigurate transparența și consultarea efectivă a statelor membre precum și a terțelor părți interesate.

(31) Comisia ar trebui să dispună de instrumente adecvate pentru a asigura punerea în aplicare a angajamentelor și pentru a rezolva situațiile în care acestea nu sunt îndeplinite. În cazul nerespectării unei condiții incluse într-o decizie prin care o concentrare este declarată compatibilă cu

piaţa comună, situaţia care face concentrarea compatibilă cu piaţa comună nu se produce, iar concentrarea, astfel cum este pusă în aplicare, nu este autorizată de Comisie. În consecinţă, în cazul în care concentrarea este pusă în aplicare, aceasta trebuie tratată în acelaşi mod ca şi concentrările care nu au fost notificate şi au fost puse în aplicare fără a fi autorizate. În plus, în cazurile în care Comisia a stabilit deja că, în absenţa condiţiei, concentrarea ar fi incompatibilă cu piaţa comună, aceasta ar trebui să aibă competenţa de a dispune direct dizolvarea concentrării pentru a restabili situaţia existentă anterior punerii în aplicare a concentrării. În cazul neîndeplinirii unei obligaţii incluse într-o decizie prin care o concentrare este declarată compatibilă cu piaţa comună, Comisia ar trebui să îşi poată revoca decizia. În plus, Comisia ar trebui să poată impune sancţiuni financiare adecvate în cazul nerespectării condiţiilor sau a obligaţiilor.

(32) Concentrările care, datorită cotei limitate de piaţă a întreprinderilor implicate, nu sunt susceptibile să ridice obstacole în calea concurenţei efective, pot fi prezumate compatibile cu piaţa comună. Fără a aduce atingere articolelor 81 şi 82 din tratat, o indicaţie în acest sens există în special atunci când cota de piaţă a întreprinderilor implicate nu depăşeşte 25 % din piaţa comună sau dintr-o parte semnificativă a acesteia.

(33) Comisia ar trebui să fie însărcinată cu adoptarea tuturor deciziilor necesare pentru a stabili dacă concentrările cu o dimensiune comunitară sunt sau nu compatibile cu piaţa comună, precum şi cu adoptarea deciziilor destinate restabilirii situaţiei existente anterior punerii în aplicare a unei concentrări care a fost declarată incompatibilă cu piaţa comună.

(34) Pentru asigurarea unui control efectiv, întreprinderile ar trebui să aibă obligaţia de a notifica în prealabil concentrările cu dimensiune comunitară imediat după încheierea acordului, anunţarea ofertei publice sau achiziţionarea pachetului de control. Ar trebui să fie posibil ca notificarea să se efectueze şi în cazurile în care întreprinderile implicate conving Comisia de intenţia lor de a încheia un acord privind o concentrare propusă şi demonstrează Comisiei că planul lor pentru concentrarea propusă este suficient de concret, de exemplu, pe baza unui acord de principiu, a unui memorandum de înţelegere sau a unei scrisori de intenţie semnate de toate întreprinderile implicate, sau, în cazul unei oferte publice, dacă şi-au anunţat în mod public intenţia de a face o astfel de ofertă, cu condiţia ca acordul sau oferta să ducă la realizarea unei concentrări cu dimensiune comunitară. Punerea în aplicare a concentrărilor ar trebui suspendată până la adoptarea unei decizii finale de către Comisie. Totuşi, dacă este cazul, ar trebui să fie posibilă acordarea unei derogări de la această suspendare la cererea întreprinderilor implicate. Atunci când decide dacă să acorde sau nu o derogare, Comisia ar trebui să ia în considerare toţi factorii relevanţi, cum ar fi natura şi gravitatea daunelor suferite de întreprinderile implicate sau de terţele părţi şi ameninţarea ridicată de concentrare asupra concurenţei. Pentru asigurarea certitudinii juridice, validitatea operaţiunilor ar trebui totuşi protejată atât cât este necesar.

(35) Ar trebui prevăzut termenul în care Comisia trebuie să iniţieze procedura privind o concentrare notificată precum şi termenul în care trebuie să adopte o decizie finală privind compatibilitatea sau incompatibilitatea concentrării în cauză cu piaţa comună. Aceste termene ar trebui prelungite ori de câte ori întreprinderile implicate se oferă să îşi asume angajamente în vederea realizării compatibilităţii concentrării cu piaţa comună, astfel încât să existe suficient timp pentru analiza şi testarea pe piaţă a angajamentelor oferite şi pentru consultarea statelor membre, precum şi a terţelor părţi. Trebuie să fie, de asemenea, posibilă prelungirea limitată a termenului în care Comisia trebuie să adopte o decizie finală, astfel încât să existe suficient timp pentru investigarea cazului şi pentru verificarea faptelor şi argumentelor prezentate Comisiei.

(36) Comunitatea respectă drepturile fundamentale şi are în vedere principiile recunoscute în special în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene[1]. În consecinţă, prezentul regulament ar trebui interpretat şi aplicat cu respectarea acestor drepturi şi principii.

[1] JO C 364, 18.12.2000, p. 1.

(37) Întreprinderilor implicate trebuie să li se acorde dreptul de a fi audiate de Comisie după inițierea procedurii; membrii organelor de conducere și de supraveghere și reprezentanții oficiali ai angajaților întreprinderilor implicate și terțele părți trebuie să aibă, de asemenea, ocazia de a fi audiați.

(38) Pentru a evalua în mod adecvat concentrările, Comisia ar trebui să aibă dreptul de a solicita toate informațiile necesare și de a efectua toate inspecțiile necesare în întreaga Comunitate. În acest scop și în vederea protejării eficiente a concurenței, competențele de investigare ale Comisiei trebuie extinse. Comisia ar trebui să aibă în special dreptul de a intervieva orice persoane care ar putea deține informații utile și de a înregistra declarațiile acestora.

(39) Pe parcursul unei inspecții, funcționarii autorizați de Comisie ar trebui să aibă dreptul de a solicita orice informații relevante pentru obiectul și scopul inspecției; aceștia ar trebui să aibă, de asemenea, dreptul de a aplica sigilii pe parcursul inspecțiilor, în special în situațiile în care există motive întemeiate de a suspecta că o concentrare a fost pusă în aplicare fără a fi notificată, că au fost furnizate Comisiei informații incorecte, incomplete sau care induc în eroare sau că întreprinderile sau persoanele implicate nu au respectat condițiile sau obligațiile impuse prin decizia Comisiei. În orice caz, sigiliile ar trebui folosite numai în situații excepționale, pe perioadele de timp strict necesare inspecției și, în mod normal, pentru cel mult 48 de ore.

(40) Fără a aduce atingere jurisprudenței Curții de Justiție, este, de asemenea, util să se stabilească sfera de aplicare a controlului pe care îl poate exercita autoritatea judiciară națională când autorizează, în conformitate cu dreptul național și ca măsură de precauție, intervenția forțelor de ordine pentru depășirea eventualei opoziții din partea întreprinderii la inspecția dispusă prin decizia Comisiei, inclusiv la aplicarea sigiliilor. Jurisprudența arată că autoritatea judiciară națională poate, în special, să solicite Comisiei informațiile suplimentare de care are nevoie pentru a întreprinde controale și în absența cărora poate refuza autorizarea. Jurisprudența confirmă, de asemenea, competența instanțelor naționale de a controla aplicarea normelor naționale care reglementează punerea în aplicare a măsurilor coercitive. Autoritățile competente ale statelor membre ar trebui să coopereze activ în exercitarea competențelor de investigație ale Comisiei.

(41) Atunci când se conformează deciziilor Comisiei, întreprinderile și persoanele implicate nu pot fi forțate să recunoască că au comis încălcări, dar au în orice caz obligația de a răspunde la întrebări concrete și de a furniza documente, chiar dacă informațiile în cauză pot fi folosite pentru a se stabili, împotriva lor sau împotriva altora, existența unor astfel de încălcări.

(42) Pentru asigurarea transparenței, toate deciziile Comisiei care nu sunt doar de natură procedurală ar trebui să fie făcute publice pe scară largă. Deși trebuie să se asigure dreptul la apărare al întreprinderilor implicate, în special dreptul de acces la dosar, este esențial ca secretele de afaceri să fie protejate. Ar trebui, de asemenea, protejată confidențialitatea informațiilor schimbate în rețea și cu autoritățile competente ale unor țări terțe.

(43) Respectarea prezentului regulament ar trebui să poată fi asigurată, după caz, prin intermediul amenzilor și al penalităților cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție ar trebui să aibă competență deplină în acest sens în temeiul articolului 229 din tratat.

(44) Ar trebui monitorizate condițiile în care se realizează în țări terțe concentrări care implică întreprinderi care își au sediul sau domeniul principal de activitate în Comunitate și ar trebui să se prevadă posibilitatea pentru Consiliu de a-i acorda Comisiei un mandat adecvat de negociere în vederea obținerii unui tratament nediscriminatoriu pentru astfel de întreprinderi.

(45) Prezentul regulament nu diminuează în nici un fel drepturile colective ale angajaților, astfel cum sunt recunoscute de întreprinderile implicate, în special cele referitoare la orice obligație de a informa sau consulta reprezentanții recunoscuți ai acestora, în conformitate cu dreptul comunitar și dreptul național.

(46) Comisia ar trebui să poată stabili regulile detaliate de punere în aplicare a prezentului regulament, în conformitate cu procedurile de exercitare a competențelor de punere în aplicare conferite Comisiei. La adoptarea unor astfel de dispoziții de punere în aplicare, Comisia ar trebui

să fie asistată de un comitet consultativ format din reprezentanţii statelor membre, în conformitate cu articolul 23,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1. Sfera de aplicare

(1) Fără a aduce atingere articolului 4 alineatul (5) şi articolului 22, prezentul regulament se aplică tuturor concentrărilor cu dimensiune comunitară astfel cum sunt definite în prezentul articol.

(2) O concentrare are dimensiune comunitară în cazul în care:

(a) cifra de afaceri totală realizată la nivel mondial de toate întreprinderile implicate depăşeşte 5 000 de milioane EUR si

(b) cifra de afaceri totală realizată în Comunitate de către fiecare din cel puţin două întreprinderi implicate depăşeşte 250 de milioane EUR,

cu excepţia cazurilor în care fiecare dintre întreprinderile implicate realizează mai mult de două treimi din cifra sa totală de afaceri la nivel comunitar într-unul şi acelaşi stat membru.

(3) O concentrare care nu atinge pragurile prevăzute la alineatul (2) are dimensiune comunitară în cazul în care:

(a) cifra totală de afaceri combinată realizată la nivel mondial de toate întreprinderile implicate depăşeşte 2 500 de milioane EUR;

(b) în fiecare din cel puţin trei state membre, cifra totală de afaceri combinată realizată de toate întreprinderile implicate depăşeşte 100 de milioane EUR;

(c) în fiecare din cel puţin trei state membre care sunt incluse la litera (b), cifra totală de afaceri realizată de către fiecare din cel puţin două dintre întreprinderile implicate depăşeşte 25 de milioane EUR şi

(d) cifra totală de afaceri realizată în Comunitate de către fiecare din cel puţin două dintre întreprinderile implicate depăşeşte 100 de milioane EUR,

cu excepţia cazurilor în care fiecare dintre întreprinderile implicate realizează mai mult de două treimi din cifra sa totală de afaceri la nivel comunitar într-unul şi acelaşi stat membru.

(4) Pe baza datelor statistice care pot fi furnizate în mod regulat de statele membre, Comisia prezintă Consiliului un raport privind aplicarea pragurilor şi criteriilor prevăzute la alineatele (2) şi (3) până la 1 iulie 2009 şi poate prezenta propuneri în conformitate cu alineatul (5).

(5) Ca urmare a raportului menţionat la alineatul (4) şi la propunerea Comisiei, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate revizui pragurile şi criteriile prevăzute la alineatul (3).

Articolul 2. Evaluarea concentrărilor

(1) Concentrările care intră în sfera de aplicare a prezentului regulament sunt evaluate în conformitate cu obiectivele acestui regulament şi cu următoarele dispoziţii, pentru a se stabili dacă sunt sau nu compatibile cu piaţa comună.

La efectuarea acestei evaluări, Comisia ia în considerare:

(a) nevoia menţinerii şi dezvoltării unei concurenţe efective pe piaţa comună având în vedere, printre altele, structura tuturor pieţelor vizate şi concurenţa actuală sau potenţială din partea întreprinderilor aflate pe teritoriul sau în afara Comunităţii;

(b) poziţia pe piaţă a întreprinderilor implicate şi puterea lor economică şi financiară, alternativele disponibile furnizorilor şi utilizatorilor, accesul acestora la surse de aprovizionare sau pieţe şi orice alte bariere legale sau de altă natură la intrarea pe piaţă, tendinţele ofertei şi cererii pentru bunurile şi serviciile relevante, interesele consumatorilor intermediari şi finali şi evoluţia progresului tehnic şi economic, cu condiţia ca acesta să fie în beneficiul consumatorului şi să nu reprezinte un obstacol în calea concurenţei.

(2) O concentrare care nu ridică obstacole semnificative în calea concurenţei efective pe piaţa internă sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziţii dominante, este declarată compatibilă cu piaţa comună.

(3) O concentrare care ar ridica obstacole semnificative în calea concurenţei efective de pe piaţa internă sau de pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziţii dominante, este declarată incompatibilă cu piaţa comună.

(4) În măsura în care crearea unei societăţi în comun, reprezentând o concentrare în conformitate cu articolul 3, are ca obiect sau efect coordonarea comportamentului concurenţial al întreprinderilor rămase independente, o astfel de coordonare este evaluată în conformitate cu criteriile din articolul 81 alineatele (1) şi (3) din tratat, pentru a se stabili dacă operaţiunea este sau nu compatibilă cu piaţa comună.

(5) La realizarea acestei evaluări, Comisia ia în considerare în special:

– dacă două sau mai multe societăţi-mamă reţin, într-o măsură semnificativă, activităţile de pe aceeaşi piaţă ca şi societatea în comun, sau de pe o piaţă situată în amonte sau în aval faţă de cea a societăţii în comun sau pe o piaţă vecină aflată în strânsă legătură cu această piaţă;

– dacă, prin coordonarea care reprezintă consecinţa directă a creării societăţii în comun, întreprinderile implicate au posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor sau a serviciilor în cauză.

Articolul 3. Definiţia concentrării

(1) Se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

(a) fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părţi ale unor întreprinderi sau

(b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puţin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziţionarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părţi ale acestora.

(2) Controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate şi având în vedere considerentele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influenţe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:

(a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosinţă integrală sau parţială asupra activelor unei întreprinderi;

(b) drepturi sau contracte care conferă o influenţă decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi.

(3) Controlul este dobândit de persoane sau întreprinderi care:

(a) sunt titulare ale drepturilor sau beneficiare ale drepturilor în baza contractelor în cauză sau

(b) deşi nu sunt titularele acestor drepturi sau beneficiare ale drepturilor în baza acestor contracte, au puterea de a exercita drepturile care decurg din acestea.

(4) Crearea unei societăţi în comun care îndeplineşte în mod durabil toate funcţiile unei entităţi economice autonome constituie o concentrare în sensul alineatului (1) litera (b).

(5) Nu se consideră că s-a realizat o concentrare în cazul în care:

(a) instituţii de credit sau alte instituţii financiare sau societăţi de asigurări, ale căror activităţi obişnuite includ tranzacţionarea şi negocierea de valori mobiliare în contul lor sau în contul altora, care deţin temporar valori mobiliare ale unei întreprinderi pe care le-au dobândit în vederea revinderii, cu condiţia ca acestea să nu îşi exercite drepturile de vot conferite de valorile mobiliare în cauză pentru a determina comportamentul concurenţial al întreprinderii în cauză, sau cu condiţia să îşi exercite aceste drepturi de vot numai pentru pregătirea cesionării integrale sau parţiale a întreprinderii în cauză sau a activelor acesteia sau a cesionării valorilor mobiliare în cauză, şi ca cesiunea să aibă loc în termen de un an de la data achiziţiei; Comisia poate prelungi acest termen,

Prin sentinţa comercială nr. 3470 din 6 noiembrie 2008 a Tribunalului Comercial Cluj s-a admis în parte acţiunea reclamantei SC A. SRL Galaţi cu sediul în Bucureşti formulată împotriva pârâţilor SC M.D. SRL Dej, T.I şi B.T.I., s-a constatat că pârâţii au săvârşit acte de concurenţă neloială împotriva reclamantei, s-a dispus interzicerea săvârşirii pe viitor a acestor acte şi a oricăror alte acte contrare uzanţelor comerciale cinstite de natură să prejudicieze imaginea şi activitatea reclamantei şi au fost obligaţi la plata sumei de 18.665 lei cu titlu de daune. S-au respins capetele de cerere având ca obiect obligarea pârâţilor la daune morale şi cererea prin care aceasta a solicitat publicarea în presa scrisă pe cheltuiala pârâţilor a dispozitivului hotărârii sub sancţiunea daunelor cominatorii; s-a luat act că reclamanta a renunţat la soluţionarea cererii de majorare a cuantumului pretenţiilor depusă la termenul din 29 noiembrie 2007 şi pârâţii au fost obligaţi la cheltuieli de judecată.

Instanţa de fond a reţinut că, în perioada iulie 2005-februarie 2006, salariaţi ai reclamantei printre care şi cei doi pârâţi (care au ocupat posturi de conducere în cadrul societăţii reclamante) au migrat către societatea pârâtă, înfiinţată la 29 iunie 2005, al cărei obiect de activitate este identic cu cel al reclamantei şi au fost angajaţi în posturi similare sau cu cele deţinute anterior. Instanţa a apreciat că au fost săvârşite fapte de concurenţă neloială fiind întrunite cerinţele prevăzute de art. 21 din Legea nr. 11/1991 astfel cum a fost modificată. S-a stabilit că prejudiciul efectiv suferit de reclamantă este de 18665 lei, fără a fi avută în vedere suma precizată de expert ca fiind venituri nerealizate, întrucât aceasta include şi costurile pe care reclamanta le-ar fi avut oricum în vedere la realizarea profitului.

Cererea reclamantei privind obligarea pârâţilor la plata daunelor morale a fost respinsă cu motivarea că, pe de o parte, nu au fost dovedite iar, pe de altă parte, despăgubirile acordate sunt de natură să acopere eventualele daune morale.

Fiind vorba de o obligaţie de a nu face şi de o faptă cu caracter personal, cererea reclamantei de obligare a pârâţilor la plata daunelor cominatorii a fost respinsă ca inadmisibilă, întrucât sunt incidente dispoziţiile art. 580^3 alin. (5) C. proc. civ.

Prin decizia civilă nr. 46 din 23 martie 2009 a Curţii de Apel Cluj – Secţia comercială, de contencios administrativ şi fiscal au fost admise apelurile declarate de pârâţii SC M D SRL Dej şi B.T.I împotriva sentinţei instanţei de fond, ce a fost schimbată în tot, în sensul că s-a respins acţiunea reclamantei precum şi apelul declarat de aceasta împotriva aceleiaşi sentinţe. În considerentele deciziei s-a arătat că prima instanţă a reţinut contrar probelor administrate că în speţă sunt întrunite cerinţele pentru angajarea răspunderii delictuale ale pârâţilor în condiţiile specifice ale concurenţei neloiale. Pârâtului B.T.I., fost salariat al reclamantei şi apoi angajat ca director al societăţii pârâte, nu i se poate imputa manopera de deturnare a clientei întrucât nu a fost dovedită întrucât martorii audiaţi în cauză au relatat că unii dintre clienţii ambilor comercianţi au preferat produsele oferite de pârâtă datorită unor condiţii de transport sau termene de plată considerate mai avantajoase.

Instanţa de apel a apreciat că, referitor la fapta de art. 4 lit. g) din Legea nr. 11/1991, respectiv deturnarea clientelei reclamantei, simpla practicare de către pârâtă a unor preţuri inferioare celor prestate de reclamantă nu poate crea prin ea însăşi caracterul unei concurenţe neloiale întrucât aceasta trebuie să fie dovedită.

Nici cea de-a doua faptă de concurenţă neloială constând în atragerea unor salariaţi a unui comerciant în scopul înfiinţării unei societăţi concurente care să capteze clienţii acelui comerciant, prevăzută de art. 4 lit. h) din Legea nr. 11/1991 nu poate fi reţinută, cât timp din probele administrate rezultă că pârâtul B.T.I., după înfiinţarea societăţii pârâte, la aproximativ o lună, a demisionat de la societatea reclamantei şi s-a angajat la noua societate pe un post de director general.

la cerere, în cazul în care respectivele instituţii sau societăţi pot dovedi că cesionarea nu a fost posibilă, în condiţii rezonabile, în termenul stabilit;

(b) controlul este dobândit de o persoană mandatată de autorităţile publice în conformitate cu legislaţia statului membru privind lichidarea, falimentul, insolvenţa, încetarea plăţilor, concordatul sau alte proceduri similare;

(c) operaţiunile prevăzute la alineatul (1) litera (b) sunt realizate de holdingurile financiare menţionate la articolul 5 alineatul (3) din a patra Directivă 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978 adoptată în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat privind conturile anuale ale anumitor tipuri de societăţi[1] cu condiţia, totuşi, ca drepturile de vot legate de participaţiile deţinute să fie exercitate, în special în ceea ce priveşte numirea membrilor organelor de conducere şi supraveghere ale întreprinderilor la care deţin participaţiile, doar pentru a menţine valoarea integrală a investiţiilor respective şi nu pentru a determina, direct sau indirect, comportamentul concurenţial al respectivelor întreprinderi.

Articolul 4. Notificarea prealabilă a concentrărilor şi trimiterea prealabilă notificării la cererea părţilor care fac notificarea

(1) Concentrările care au dimensiune comunitară definite în prezentul regulament trebuie notificate Comisiei înainte de punerea în aplicare şi după încheierea acordului, anunţarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control.

Notificarea poate fi efectuată şi în cazurile în care întreprinderile implicate demonstrează Comisiei intenţia de bună credinţă de a încheia un acord sau, în cazul unei oferte publice, în cazul în care şi-au anunţat public intenţia de a face o astfel de ofertă, cu condiţia ca acordul sau oferta planificată să aibă ca rezultat o concentrare cu dimensiune comunitară.

În sensul prezentului regulament, termenul „concentrare notificată" include, de asemenea, concentrările planificate, notificate în conformitate cu al doilea paragraf. În sensul alineatelor (4) şi (5) din prezentul articol, termenul „concentrare" include concentrările planificate în sensul celui de-al doilea paragraf.

(2) O concentrare constând într-o fuziune în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) sau în preluarea controlului în comun în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (b) se notifică împreună de către părţile la fuziune sau de către cele care au dobândit controlul în comun, după caz. În toate celelalte cazuri, notificarea trebuie realizată de persoana sau întreprinderea care preia controlul asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau asupra unei părţi din una sau mai multe întreprinderi.

(3) În cazurile în care Comisia constată că o concentrare notificată intră în sfera de aplicare a prezentului regulament, aceasta publică faptul că s-a făcut notificarea, menţionând în acelaşi timp şi numele întreprinderilor implicate, ţările lor de origine, natura concentrării şi sectoarele economice implicate. Comisia ia în considerare interesul legitim al întreprinderilor privind protejarea secretelor de afaceri ale acestora.

(4) Înainte de notificarea unei concentrări în sensul alineatului (1), persoanele sau întreprinderile menţionate la alineatul (2) pot informa Comisia, prin intermediul unei cereri motivate, cu privire la faptul că respectiva concentrare poate afecta în mod semnificativ concurenţa pe o piaţă dintr-un stat membru care prezintă toate caracteristicile unei pieţe distincte şi, prin urmare, trebuie examinată, integral sau parţial, de statul membru în cauză.

Comisia transmite fără întârziere această cerere tuturor statelor membre. Statul membru menţionat în memoriul motivat îşi exprimă acordul sau dezacordul privind cererea de trimitere a cazului în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea memoriului. În cazul în care statul membru în cauză nu ia o astfel de decizie în acest termen, se consideră că este de acord.

Cu excepţia cazurilor în care statul membru în cauză îşi exprimă dezacordul, în cazul în care consideră că există o astfel de piaţă distinctă şi că, pe piaţa în cauză, concurenţa poate fi afectată

[1] JO L 222, 14.8.1978, p. 11. Directivă astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2003/51/CE a Parlamentului European şi a Consiliului (JO L 178, 17.7.2003, p. 16).

semnificativ de concentrare, Comisia poate decide să trimită integral sau parţial cazul autorităţilor competente ale statului membru în cauză în vederea aplicării legislaţiei naţionale a acestui stat privind concurenţa.

Decizia privind trimiterea sau netrimiterea cazului în conformitate cu al treilea paragraf se adoptă în termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea de către Comisie a cererii motivate. Comisia informează celelalte state membre şi persoanele şi întreprinderile implicate cu privire la decizia sa. În cazul în care Comisia nu adoptă o decizie în acest termen, se consideră că a decis să trimită cazul în conformitate cu cererea prezentată de persoanele sau de întreprinderile implicate. În cazul în care Comisia decide sau se consideră că a decis, în conformitate cu al treilea şi al patrulea paragraf, să trimită integral cazul, nu se efectuează o notificare în conformitate cu alineatul (1) şi se aplică legislaţia naţională privind concurenţa. Articolul 9 alineatele (6)-(9) se aplică *mutatis mutandis*.

(5) În ceea ce priveşte o concentrare, astfel cum este definită la articolul 3, care nu are dimensiune comunitară în sensul articolului 1 şi care poate fi examinată în conformitate cu legislaţiile naţionale privind concurenţa a cel puţin trei state membre, persoanele sau întreprinderile menţionate la alineatul (2) pot informa Comisia, înainte de orice notificare adresată autorităţilor competente, prin intermediul unei cereri motivate, că respectiva concentrare trebuie examinată de către Comisie.

Comisia transmite fără întârziere cererea în cauză tuturor statelor membre.

Orice stat membru care este competent să examineze concentrarea în conformitate cu legislaţia sa naţională privind concurenţa îşi poate exprima, în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea cererii motivate, dezacordul privind solicitarea de a trimite cazul.

În situaţia în care cel puţin unul dintre aceste state membre şi-a exprimat dezacordul în conformitate cu al treilea paragraf în termenul de 15 zile lucrătoare, cazul nu se trimite. Comisia informează fără întârziere toate statele membre şi persoanele şi întreprinderile implicate cu privire la exprimarea unui astfel de dezacord.

În cazul în care nici un stat membru nu şi-a exprimat dezacordul în conformitate cu al treilea paragraf în termenul de 15 zile lucrătoare, se consideră că respectiva concentrare are dimensiune comunitară şi trebuie notificată Comisiei în conformitate cu alineatele (1) şi (2). În astfel de situaţii, nici un stat membru nu aplică concentrării legislaţia sa naţională privind concurenţa.

(6) Comisia prezintă Consiliului un raport privind aplicarea alineatelor (4) şi (5) până la 1 iulie 2009. Ca urmare a acestui raport şi la propunerea Comisiei, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate revizui alineatele (4) şi (5).

Articolul 5. Calcularea cifrei de afaceri

(1) În sensul prezentului regulament, cifra totală de afaceri cuprinde sumele obţinute de întreprinderile implicate pe parcursul exerciţiului financiar anterior din vânzarea de produse şi prestarea de servicii făcând parte din activităţile obişnuite ale întreprinderilor în cauză, după deducerea rabaturilor aplicate la vânzare şi a taxei pe valoarea adăugată şi a altor impozite direct legate de cifra de afaceri. Cifra totală de afaceri a unei întreprinderi implicate nu include vânzările de produse sau prestările de servicii intervenite între oricare dintre întreprinderile menţionate la alineatul (4).

Cifra de afaceri, realizată în Comunitate sau într-un stat membru, include, după caz, produsele vândute şi serviciile prestate întreprinderilor sau consumatorilor în Comunitate sau în statul membru în cauză.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), în cazul în care concentrarea constă în achiziţionarea unor părţi ale uneia sau mai multor întreprinderi, indiferent dacă acestea au sau nu personalitate juridică, pentru vânzător sau vânzători se ia în considerare numai cifra de afaceri relevantă pentru părţile care fac obiectul concentrării.

Totuşi, două sau mai multe operaţiuni în sensul primului paragraf, care au loc pe parcursul unei perioade de doi ani între aceleaşi persoane sau întreprinderi, sunt tratate ca fiind una şi aceeaşi concentrare, realizată la data încheierii ultimei operaţiuni.

(3) În locul cifrei de afaceri se folosesc următoarele:

(a) pentru instituţiile de credit şi pentru alte instituţii financiare, suma următoarelor elemente de venit, în conformitate cu definiţia din Directiva 86/635/CEE a Consiliului ([1]), după deducerea taxei pe valoarea adăugată şi a altor impozite direct legate de aceste elemente, dacă este cazul:

(i) venituri din dobânzi şi venituri asimilate;

(ii) venituri din valori mobiliare:

- venituri din acţiuni şi din alte valori mobiliare cu randament variabil;

- venituri din participaţii;

venituri din acţiunile deţinute la întreprinderile afiliate;

(iii) comisioane de încasat;

(iv) profit net din operaţiuni financiare;

(v) alte venituri din exploatare.

Cifra de afaceri a unei instituţii financiare sau de credit în Comunitate sau într-un stat membru include elementele de venituri astfel cum sunt definite anterior care sunt încasate de sucursala sau divizia instituţiei care este stabilită în Comunitate sau în statul membru în cauză, după caz;

(b) pentru societăţile de asigurare, valoarea primelor brute subscrise care includ toate sumele încasate sau de încasat în temeiul unor contracte de asigurare emise de către sau în numele societăţilor de asigurare, inclusiv primele plătite reasigurătorilor, şi după deducerea impozitelor, a contribuţiilor parafiscale sau a taxelor percepute pe baza cuantumului primelor individuale sau a volumului total al primelor; în ceea ce priveşte articolul 1 alineatul (2) litera (b) şi alineatul (3) literele (b), (c) şi (d) şi partea finală din articolul 1 alineatele (2) şi (3), se iau în considerare primele brute încasate de la rezidenţii din Comunitate şi, respectiv, de la rezidenţii unui stat membru.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (2), cifra totală de afaceri a unei întreprinderi implicate în sensul prezentului regulament se calculează prin adunarea cifrelor de afaceri ale:

(a) întreprinderii implicate;

(b) întreprinderilor la care întreprinderea implicată, în mod direct sau indirect:

(i) deţine peste jumătate din capital sau din capitalul de exploatare sau

(ii) are puterea de a exercita peste jumătate din drepturile de vot sau

(iii) are puterea de a numi peste jumătate din membrii consiliului de supraveghere sau de administraţie sau ai organelor care reprezintă legal întreprinderile sau

(iv) are dreptul de a gestiona activităţile întreprinderilor;

(c) întreprinderilor care deţin în întreprinderea implicată drepturile sau competenţele enumerate la litera (b);

(d) întreprinderilor în care o întreprindere menţionată la litera (c) deţine drepturile sau competenţele enumerate la litera (b);

(e) întreprinderilor în care două sau mai multe întreprinderi menţionate la literele (a)-(d) deţin împreună drepturile sau competenţele enumerate la litera (b).

(5) În cazul în care întreprinderile implicate în concentrare deţin împreună drepturile sau competenţele enumerate la alineatul (4) litera (b), la calcularea cifrei totale de afaceri a întreprinderilor implicate în sensul prezentului regulament:

(a) nu se ia în considerare cifra de afaceri rezultată din vânzările de produse sau prestările de servicii intervenite între întreprinderea comună şi fiecare dintre întreprinderile implicate sau orice altă întreprindere care are legături cu oricare dintre ele, în conformitate cu alineatul (4) literele (b)-(e);

[1] JO L 372, 31.12.1986, p. 1. Directivă astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2003/51/CE a Parlamentului European şi a Consiliului.

(b) se ia în considerare cifra de afaceri rezultată din vânzările de produse şi prestările de servicii intervenite între întreprinderea comună şi orice întreprinderi terţe. Cifra de afaceri astfel calculată se distribuie în mod egal între întreprinderile implicate.

Articolul 6. Examinarea notificării şi iniţierea procedurii

(1) Comisia examinează notificarea imediat după primirea acesteia.

(a) În cazul în care ajunge la concluzia că o concentrare notificată nu intră sub incidenţa prezentului regulament, aceasta consemnează această constatare printr-o decizie.

(b) În cazul în care se constată că o concentrare notificată, de şi intră sub incidenţa prezentului regulament, nu generează îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piaţa comună, aceasta decide să nu i se opună şi o declară compatibilă cu piaţa comună.

Se consideră că decizia de declarare a unei concentrări compatibile include restricţiile direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrării.

(c) Fără a aduce atingere alineatului (2), în cazul în care se constată că o concentrare notificată intră sub incidenţa prezentului regulament şi generează îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piaţa comună, aceasta hotărăşte iniţierea procedurii. Fără a aduce atingere articolului 9, o astfel de procedură se încheie printr-o decizie, în conformitate cu articolul 8 alineatele (1)-(4), cu excepţia cazurilor în care întreprinderile implicate demonstrează, spre convingerea Comisiei, că au renunţat la concentrare.

(2) În cazul în care Comisia constată că, după ce a fost modificată de către întreprinderile implicate, o concentrare notificată nu mai ridică îndoieli grave în sensul alineatului (1) litera (c), aceasta declară concentrarea compatibilă cu piaţa comună în temeiul alineatului (1) litera (b).

Comisia poate include în decizia adoptată în conformitate cu alineatul (1) litera (b) condiţii şi obligaţii destinate să asigure respectarea de către întreprinderile implicate a angajamentelor pe care şi le-au asumat faţă de Comisie în vederea realizării compatibilităţii concentrării cu piaţa comună.

(3) Comisia poate revoca decizia adoptată în temeiul alineatului (1) litera (a) sau (b) în cazul în care:

(a) decizia se bazează pe informaţii incorecte pentru care este responsabilă una dintre întreprinderi sau în cazul în care a fost obţinută prin fraudă

sau

(b) întreprinderile implicate încalcă o obligaţie inclusă în decizie.

(4) În cazurile menţionate în alineatul (3), Comisia poate adopta o decizie în conformitate cu alineatul (1), fără a avea obligaţia de a respecta termenele prevăzute la articolul 10 alineatul (1).

(5) Comisia notifică fără întârziere decizia sa întreprinderilor implicate şi autorităţilor competente ale statelor membre.

Articolul 7. Suspendarea concentrărilor

(1) O concentrare cu dimensiune comunitară astfel cum este definită la articolul 1 sau care trebuie examinată de către Comisie în temeiul articolului 4 alineatul (5) nu se pune în aplicare nici înainte de notificare şi nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piaţa comună în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), articolul 8 alineatul (1) sau (2) sau pe baza unei prezumţii în conformitate cu articolul 10 alineatul (6).

(2) Alineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice sau a unei serii de tranzacţii cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacţionării pe o piaţă de tipul bursei de valori, prin care se dobândeşte controlul în sensul articolului 3 de la vânzători diferiţi, cu condiţia ca:

(a) concentrarea să fie notificată fără întârziere Comisiei în conformitate cu articolul 4 şi

(b) cel care dobândeşte controlul să nu exercite drepturile de vot aferente valorilor mobiliare în cauză sau să facă acest lucru numai pentru a menţine valoarea integrală a investiţiei sale în temeiul unei derogări acordate de Comisie în conformitate cu alineatul (3).

(3) Comisia poate acorda, la cerere, o derogare de la obligaţiile impuse la alineatul (1) sau (2). Cererea pentru acordarea unei derogări trebuie justificată. La adoptarea unei decizii privind cererea, Comisia ia în considerare, inter alia, efectele suspendării asupra uneia sau mai multor întreprinderi implicate în concentrare sau asupra unei terţe părţi şi ameninţarea reprezentată de concentrare asupra concurenţei. O astfel de derogare poate fi acordată sub rezerva îndeplinirii unor condiţii şi obligaţii destinate asigurării unor condiţii de concurenţă efectivă. O derogare poate fi solicitată şi acordată în orice moment, înainte de notificare sau după operaţiune.

(4) Valabilitatea oricărei operaţiuni efectuate cu încălcarea alineatului (1) se stabileşte printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) sau articolului 8 alineatul (1), (2) sau (3) sau în temeiul unei prezumţii în conformitate cu articolul 10 alineatul (6).

Totuşi, prezentul articol nu are nici un efect asupra valabilităţii tranzacţiilor cu valori mobiliare, inclusiv asupra tranzacţiilor cu valori mobiliare care pot fi convertite în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacţionării pe o piaţă de tipul bursei de valori, cu excepţia cazurilor în care vânzătorul şi cumpărătorul ştiau sau ar fi trebuit să ştie că tranzacţia a fost efectuată cu încălcarea alineatului (1).

Articolul 8. Competenţele de decizie ale Comisiei

(1) În cazul în care Comisia constată că o concentrare notificată îndeplineşte criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (2) si, în cazurile menţionate la articolul 2 alineatul (4), criteriile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, aceasta emite o decizie prin care declară concentrarea ca fiind compatibilă cu piaţa comună.

Se consideră că o decizie prin care se declară o concentrare ca fiind compatibilă include restricţiile direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrării.

(2) În cazul în care Comisia constată că, în urma modificărilor efectuate de întreprinderile implicate, o concentrare notificată îndeplineşte criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (2) si, în cazurile menţionate la articolul 2 alineatul (4), criteriile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, aceasta emite o decizie prin care declară concentrarea ca fiind compatibilă cu piaţa comună.

Comisia poate include în decizia sa condiţii şi obligaţii destinate să asigure respectarea de către întreprinderile implicate a angajamentelor pe care şi le-au asumat faţă de Comisie în vederea realizării compatibilităţii concentrării cu piaţa comună.

Se consideră că o decizie care declară o concentrare ca fiind compatibilă include restricţiile direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrării.

(3) În cazul în care Comisia constată că o concentrare notificată îndeplineşte criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (3) sau, în cazurile menţionate la articolul 2 alineatul (4), nu îndeplineşte criteriile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat, aceasta emite o decizie prin care se declară că acea concentrare este incompatibilă cu piaţa comună.

(4) În cazul în care Comisia constată că o concentrare:

(a) a fost deja pusă în aplicare şi că acea concentrare a fost declarată incompatibilă cu piaţa comună sau

(b) a fost pusă în aplicare cu încălcarea unei condiţii incluse într-o decizie adoptată în conformitate cu alineatul (2), prin care s-a stabilit că, în cazul absenţei condiţiei, concentrarea ar îndeplini criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (3) sau, în cazurile prevăzute la articolul 2 alineatul (4), nu ar îndeplini criteriile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat,

Comisia poate:

– să solicite întreprinderilor implicate să dizolve concentrarea, în special prin dizolvarea fuziunii sau prin cesionarea tuturor acţiunilor sau activelor dobândite, astfel încât să se restabilească situaţia existentă anterior punerii în aplicare a concentrării; în cazurile în care prin dizolvarea concentrării nu este posibilă restabilirea situaţiei existente anterior punerii în aplicare a concentrării, Comisia poate adopta orice altă măsură adecvată pentru a restabili, în măsura posibilului, situaţia anterioară;

– să dispună orice altă măsură adecvată pentru a se asigura că întreprinderile implicate dizolvă concentrarea sau iau măsurile de restabilire a situaţiei prevăzute în decizia sa.

În cazurile care intră sub incidenţa primului paragraf litera (a), măsurile prevăzute la paragraful menţionat anterior pot fi impuse fie printr-o decizie adoptată în temeiul alineatului (3), fie printr-o decizie separată.

(1) Comisia poate adopta măsuri interimare adecvate pentru restabilirea sau menţinerea condiţiilor de concurenţă efectivă în cazul în care o concentrare:

(a) a fost pusă în aplicare cu încălcarea articolului 7 şi nu a fost încă adoptată o decizie privind compatibilitatea concentrării cu piaţa comună;

(b) a fost pusă în aplicare cu încălcarea unei condiţii incluse într-o decizie adoptată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b) sau alineatul (2) din prezentul articol;

(c) a fost deja pusă în aplicare şi este declarată incompatibilă cu piaţa comună.

(2) Comisia poate revoca decizia pe care a adoptat-o în temeiul alineatului (1) sau (2) în cazul în care:

(a) declaraţia de compatibilitate se bazează pe informaţii incorecte pentru care este responsabilă una dintre întreprinderi sau în cazul în care a fost obţinută prin fraudă sau

(b) întreprinderile în cauză încalcă o obligaţie inclusă în decizie.

(3) Comisia poate adopta o decizie în temeiul alineatelor (1)-(3) fără a fi obligată să respecte termenele prevăzute la articolul 10 alineatul (3) în cazurile în care:

(a) constată că o concentrare a fost pusă în aplicare:

(i) cu încălcarea unei condiţii incluse într-o decizie adoptată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) sau

(ii) cu încălcarea unei condiţii incluse într-o decizie adoptată în temeiul alineatului (2) şi în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) prin care s-a stabilit că, în absenţa condiţiei, concentrarea ar genera îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piaţa comună sau

(b) s-a revocat o decizie în temeiul alineatului (6).

(8) Comisia notifică fără întârziere decizia adoptată întreprinderilor implicate şi autorităţilor competente ale statelor membre.

Articolul 9. Trimiterea către autorităţile competente ale statelor membre

(1) Comisia poate trimite o concentrare notificată autorităţilor competente ale statului membru implicat, printr-o decizie notificată fără întârziere întreprinderilor implicate şi autorităţilor competente ale celorlalte state membre, în situaţiile menţionate mai jos.

(2) În termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii unei copii a notificării, din proprie iniţiativă sau la invitaţia Comisiei, un stat membru poate informa Comisia, care informează întreprinderile implicate:

(a) că o concentrare ameninţă să afecteze semnificativ concurenţa pe o piaţă din statul membru respectiv, care prezintă toate caracteristicile unei pieţe distincte sau

(b) că o concentrare afectează concurenţa pe o piaţă din statul membru respectiv, care prezintă toate caracteristicile unei pieţe distincte şi care nu constituie o parte semnificativă a pieţei comune.

(3) În cazul în care Comisia consideră că, având în vedere piaţa produselor sau a serviciilor în cauză şi piaţa geografică de referinţă în sensul alineatului (7), există o astfel de piaţă distinctă şi există o astfel de ameninţare fie:

(a) aceasta soluţionează ea însăşi cazul în conformitate cu prezentul regulament fie

(b) aceasta trimite cazul, parţial sau integral, autorităţilor competente ale statului membru în cauză în vederea aplicării legislaţiei naţionale privind concurenţa a statului respectiv.

În cazul în care, totuşi, Comisia consideră că nu există o astfel de piaţă distinctă sau o astfel de ameninţare, aceasta adoptă o decizie în acest sens, pe care o adresează statului membru în cauză, şi soluţionează ea însăşi cazul în conformitate cu prezentul regulament.

În cazurile în care un stat membru informează Comisia în temeiul alineatului (2) litera (b) că o concentrare afectează concurenţa pe o piaţă distinctă de pe teritoriul său care nu reprezintă o parte

semnificativă a pieţei comune, Comisia trimite, integral sau parţial, cazul privind piaţa distinctă în cauză, în situaţia în care consideră că este afectată o astfel de piaţă distinctă.

(4) Decizia de a trimite sau nu cazul în temeiul alineatului (3) se adoptă:

(a) ca regulă generală, în termenul prevăzut la articolul 10 alineatul (1) al doilea paragraf, în cazul în care, în temeiul articolului 6 alineatul (1)litera (b), Comisia nu a iniţiat procedura sau

(b) în termen de cel mult 65 de zile lucrătoare de la notificarea concentrării în cauză, în situaţia în care Comisia a iniţiat procedura în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c), fără a parcurge etapele pregătitoare în vederea adoptării măsurilor necesare în temeiul articolului 8 alineatul (2), (3) sau (4) pentru a menţine sau restabili concurenţa efectivă pe piaţa în cauză.

(5) În cazul în care în termenul de 65 de zile lucrătoare menţionat la alineatul (4) litera (b), în ciuda unei reiterări din partea statului membru în cauză, Comisia nu a adoptat o decizie privind trimiterea în conformitate cu alineatul (3) şi nici nu a parcurs etapele pregătitoare prevăzute la alineatul (4) litera (b), se consideră că a adoptat o decizie de trimitere a cazului către statul membru în cauză în conformitate cu alineatul (3) litera (b).

(6) Autoritatea competentă a statului membru în cauză decide cu privire la caz fără întârzieri nejustificate.

În termen de 45 de zile lucrătoare de la trimiterea Comisiei, autoritatea competentă a statului membru în cauză informează întreprinderile implicate cu privire la rezultatul evaluării preliminare a concurenţei şi la acţiunile ulterioare pe care propune să le întreprindă, dacă este cazul. Statul membru în cauză poate suspenda în mod excepţional acest termen, în cazul în care întreprinderile implicate nu au furnizat informaţiile necesare în conformitate cu legislaţia sa naţională privind concurenţa.

În cazul în care o notificare este solicitată în conformitate cu legislaţia naţională, termenul de 45 de zile lucrătoare începe să curgă din ziua lucrătoare următoare zilei primirii unei notificări complete de către autoritatea competentă a statului membru respectiv.

(7) Piaţa geografică de referinţă este constituită din zona în care întreprinderile implicate participă la cererea şi oferta de produse sau servicii, în care condiţiile de concurenţă sunt suficient de omogene şi care poate fi deosebită de zonele învecinate, în special deoarece condiţiile de concurenţă sunt considerabil diferite în zonele respective. Această evaluare trebuie să ia în considerare în special natura şi caracteristicile produselor şi serviciilor în cauză, existenţa unor bariere la intrarea pe piaţă sau a unor preferinţe ale consumatorilor, a unor diferenţe considerabile între cotele de piaţă ale întreprinderilor din zona în cauză şi zonele învecinate sau diferenţele semnificative de preţ.

(8) La aplicarea dispoziţiilor din prezentul articol, statul membru în cauză poate adopta doar măsurile strict necesare pentru menţinerea sau restabilirea concurenţei efective pe piaţa în cauză.

(9) În conformitate cu dispoziţiile relevante din tratat, orice stat membru poate face recurs la Curtea de Justiţie şi poate solicita, în special, aplicarea articolului 243 din tratat, în vederea aplicării legislaţiei sale naţionale privind concurenţa.

Articolul 10. Termenele pentru iniţierea procedurii şi pentru decizii

(1) Fără a aduce atingere articolului 6 alineatul (4), deciziile menţionate la articolul 6 alineatul (1) se adoptă în termen de cel mult 25 de zile lucrătoare. Acest termen începe să curgă din ziua lucrătoare celei în care este primită notificarea sau, în cazul în care informaţiile care trebuie furnizate împreună cu notificarea sunt incomplete, din ziua lucrătoare următoare zilei în care sunt primite informaţiile complete.

Termenul respectiv se prelungeşte la 35 de zile lucrătoare în cazul în care Comisia primeşte o cerere de la un stat membru în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) sau în cazul în care întreprinderile implicate se oferă să îşi asume angajamente în temeiul articolului 6 alineatul (2) în vederea realizării compatibilităţii concentrării cu piaţa comună.

(2) Deciziile în temeiul articolului 8 alineatul (1) sau (2) privind concentrările notificate se adoptă imediat ce îndoielile grave menționate la articolul 6 alineatul (1) litera (c) au fost eliminate, în special ca rezultat al modificărilor efectuate de întreprinderile implicate, și cel târziu până la termenul prevăzut la alineatul (3).

(3) Fără a duce atingere articolului 8 alineatul (7), deciziile în temeiul articolului 8 alineatele (1)-(3) privind concentrările notificate se adoptă în termen de cel mult 90 de zile lucrătoare de la data inițierii procedurii. Termenul respectiv se prelungește la 105 zile lucrătoare în cazul în care întreprinderile implicate se oferă să își asume angajamente în temeiul articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf în vederea realizării compatibilității concentrării cu piața comună, cu excepția cazurilor în care întreprinderile s-au oferit să își asume astfel de angajamente cu mai puțin de 55 de zile lucrătoare după inițierea procedurii.

Termenele prevăzute de primul paragraf se prelungesc, de asemenea, în cazul în care părțile care fac notificarea formulează o cerere în acest sens în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la inițierea procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c). Părțile care fac notificarea pot formula o singură astfel de cerere. De asemenea, în orice moment după inițierea procedurii, Comisia poate prelungi termenele prevăzute în primul paragraf, cu acordul părților care au făcut notificarea. Durata totală a oricărei sau a oricăror prelungiri efectuate în temeiul prezentului paragraf nu poate depăși 20 de zile lucrătoare.

(4) Termenele prevăzute la alineatele (1) și (3) se suspendă în mod excepțional în cazul în care, din cauza unor împrejurări de care este responsabilă una dintre întreprinderile implicate în concentrare, Comisia a trebuit să solicite informații printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 11 sau să dispună o inspecție printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 13.

Primul paragraf se aplică de asemenea și în cazul termenului menționat la articolul 9 alineatul (4) litera (b).

(5) În cazul în care Curtea de Justiție adoptă o hotărâre care anulează, integral sau parțial, o decizie a Comisiei care trebuie să respecte un termen prevăzut de prezentul articol, concentrarea este reexaminată de către Comisie în vederea adoptării unei decizii în temeiul articolului 6 alineatul (1).

Concentrarea se reexaminează având în vedere situația actuală de pe piață.

Părțile care efectuează notificarea transmit o nouă notificare sau completează notificarea originală, fără întârziere, în cazul în care notificarea originală devine incompletă din cauza modificărilor care au intervenit în condițiile de pe piață sau în informațiile furnizate. În cazul în care nu există astfel de modificări, părțile confirmă acest lucru fără întârziere.

Termenele prevăzute la alineatul (1) încep să curgă din ziua lucrătoare următoare zilei în care se primesc informațiile complete printr-o nouă notificare, o notificare cu completări sau o confirmare în sensul celui de-al treilea paragraf.

Al doilea și al treilea paragraf se aplică, de asemenea, în cazurile menționate la articolul 6 alineatul (4) și articolul 8 alineatul (7).

(6) În cazul în care Comisia nu a adoptat o decizie în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) literele (b) și (c), articolul 8 alineatul (1), (2) sau (3) în termenele prevăzute în alineatul (1) și, respectiv, alineatul (3), se consideră că respectiva concentrare a fost declarată compatibilă cu piața comună, fără a aduce atingere articolului 9.

Articolul 11. Cererile de informații

(1) Pentru îndeplinirea sarcinilor care i-au fost atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite persoanelor menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b), precum și întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi, să îi furnizeze toate informațiile necesare.

(2) Atunci când transmite o cerere simplă de informații unei persoane, unei întreprinderi sau unei asociații de întreprinderi, Comisia menționează temeiul legal și scopul cererii, precizează

care sunt informaţiile solicitate şi stabileşte termenul în care informaţiile trebuie furnizate, precum şi sancţiunile prevăzute la articolul 14 pentru furnizarea de informaţii incorecte sau care induc în eroare.

(3) În cazul în care Comisia solicită printr-o decizie unei persoane, unei întreprinderi sau unei asociaţii de întreprinderi să furnizeze informaţii, aceasta menţionează temeiul legal şi scopul cererii, precizează care sunt informaţiile solicitate şi stabileşte termenul în care acestea trebuie furnizate. De asemenea, aceasta menţionează sancţiunile prevăzute la articolul 14 şi menţionează sau impune sancţiunile prevăzute la articolul 15. În plus, aceasta precizează că există dreptul de a solicita revizuirea deciziei de către Curtea de Justiţie.

(4) Proprietarii întreprinderilor sau reprezentanţii acestora şi, în cazul persoanelor juridice, societăţi sau întreprinderi, sau al asociaţiilor fără personalitate juridică, persoanele autorizate să le reprezinte conform legii sau actelor constitutive ale acestora, furnizează informaţiile solicitate în numele întreprinderii implicate. Persoanele autorizate corespunzător pot furniza informaţiile în numele clienţilor lor. Aceştia din urmă sunt pe deplin răspunzători în cazul în care informaţiile furnizate sunt incomplete, incorecte sau induc în eroare.

(5) Comisia transmite fără întârziere o copie a oricărei decizii adoptate în temeiul alineatului (3) autorităţilor competente ale statului membru pe teritoriul căruia este situată reşedinţa persoanei sau sediul întreprinderii sau asociaţiei de întreprinderi şi autorităţii competente a statului membru al cărui teritoriu este afectat. La solicitarea expresă a autorităţii competente a unui stat membru, Comisia, de asemenea, transmite respectivei autorităţi copii ale cererilor simple de informaţii privind o concentrare notificată.

(6) La cererea Comisiei, guvernele şi autorităţile competente ale statelor membre îi furnizează Comisiei toate informaţiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor care i-au fost atribuite prin prezentul regulament.

(7) Pentru îndeplinirea sarcinilor care i-au fost atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate intervieva orice persoană fizică sau juridică care consimte să fie intervievată în scopul colectării de informaţii privind obiectul unei investigaţii. La începutul interviului, care se poate realiza telefonic sau prin alte mijloace electronice, Comisia precizează temeiul legal şi scopul interviului.

În cazul în care un interviu nu este realizat la sediul Comisiei sau prin telefon sau prin alte mijloace electronice, Comisia informează în avans autoritatea competentă a statului membru pe teritoriul căruia are loc interviul. În cazul în care autoritatea competentă a statului membru respectiv solicită acest lucru, funcţionarii autorităţii respective îi pot asista pe funcţionarii Comisiei şi pe celelalte persoane autorizate de Comisie la realizarea interviului.

Articolul 12. Inspecţiile efectuate de către autorităţile statelor membre

(1) La cererea Comisiei, autorităţile competente ale statelor membre efectuează inspecţiile pe care Comisia le consideră necesare în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) sau pe care le-a dispus printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 13 alineatul (4). Funcţionarii autorităţilor competente ale statelor membre care răspund de efectuarea acestor inspecţii, precum şi funcţionarii autorizaţi sau numiţi de acestea îşi exercită competenţele în conformitate cu legislaţiile naţionale respective.

(2) În cazul în care Comisia sau autoritatea competentă a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se efectueze inspecţia solicită acest lucru, funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc îi pot asista pe funcţionarii autorităţii în cauză.

Articolul 13. Competenţele de inspecţie ale Comisiei

(1) Pentru îndeplinirea sarcinilor care i-au fost atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate efectua toate inspecţiile necesare la întreprinderi şi asociaţii de întreprinderi.

(2) Funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc pentru a efectua o inspecţie au competenţa:

(a) de a intra în orice sediu, pe orice teren şi în orice mijloace de transport ale întreprinderilor sau ale asociaţiilor de întreprinderi;

(b) de a examina registrele şi alte evidenţe privind activitatea comercială, indiferent de formatul în care sunt păstrate;

(c) de a lua sau de a obţine, în orice format, copii sau extrase din astfel de registre sau evidenţe;

(d) de a sigila orice sediu al activităţii comerciale şi orice registre sau evidenţe pe perioada şi în măsura necesară pentru inspecţie;

(e) de a solicita oricărui reprezentant sau membru al personalului întreprinderii sau al asociaţiei de întreprinderi explicaţii asupra faptelor sau documentelor legate de obiectul şi scopul inspecţiei şi de a înregistra răspunsurile.

(3) Funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc pentru a efectua o inspecţie îşi exercită competenţele, după prezentarea unei autorizaţii scrise care menţionează obiectul şi scopul inspecţiei şi sancţiunile prevăzute la articolul 14 pentru cazurile în care registrele sau celelalte evidenţe ale activităţii comerciale solicitate sunt prezentate incomplet sau în care răspunsurile la întrebările adresate în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol sunt incorecte sau induc în eroare. Cu suficient timp înainte de inspecţie, Comisia anunţă inspecţia autorităţii competente a statului membru pe teritoriul căruia urmează să fie efectuată.

(4) Întreprinderile şi asociaţiile de întreprinderi trebuie să se supună inspecţiilor dispuse prin decizie de către Comisie. Decizia menţionează obiectul şi scopul inspecţiei, stabileşte data la care aceasta urmează să înceapă şi menţionează sancţiunile prevăzute la articolele 14 şi 15, precum şi dreptul de a solicita revizuirea deciziei de către Curtea de Justiţie. Comisia adoptă astfel de decizii după consultarea autorităţii competente a statului membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia.

(5) Funcţionarii autorităţii competente din statul membru pe teritoriul căruia urmează să se desfăşoare inspecţia şi funcţionarii autorizaţi sau numiţi de aceasta, la cererea autorităţii în cauză sau a Comisiei, asistă, în mod activ, funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc. În acest scop, aceştia dispun de competenţele prevăzute la alineatul (2).

(6) În cazul în care funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc constată că o întreprindere se opune unei inspecţii, inclusiv sigilării sediilor activităţii comerciale, a registrelor sau a evidenţelor, dispusă în temeiul prezentului articol, statul membru în cauză le acordă asistenţa necesară, solicitând, dacă este cazul, intervenţia poliţiei sau a unei forţe de ordine echivalente, astfel încât să le permită efectuarea inspecţiei.

(7) În cazul în care asistenţa prevăzută la alineatul (6) necesită eliberarea unei autorizaţii de către o autoritate judiciară în conformitate cu reglementările naţionale, se solicită o astfel de autorizaţie. O astfel de autorizaţie poate fi solicitată şi ca măsură de precauţie.

(8) În cazul în care se solicită autorizaţia prevăzută la alineatul (7), autoritatea judiciară naţională se asigură că decizia Comisiei este autentică şi că măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare, nici excesive, având în vedere obiectul inspecţiei. În timpul controlului de proporţionalitate al măsurilor coercitive, autoritatea judiciară naţională poate solicita Comisiei, direct sau prin intermediul autorităţii competente a statului membru respectiv, explicaţii detaliate privind obiectul inspecţiei. Totuşi, autoritatea judiciară naţională nu poate contesta necesitatea inspecţiei şi nici nu poate solicita să i se furnizeze informaţiile din dosarul Comisiei. Legalitatea deciziei Comisiei poate fi revizuită exclusiv de Curtea de Justiţie.

Articolul 14. Amenzi

(1) Comisia poate impune persoanelor menţionate la articolul 3 alineatul (1) litera (b), întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi, prin decizie, amenzi care nu depăşesc 1 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii sau a asociaţiei de întreprinderi în cauză în sensul articolului 5 în cazul în care, în mod intenţionat sau din neglijenţă:

Împotriva acestei decizii a declarat recurs reclamanta SC A SRL Galaţi invocând dispoziţiile art. 304 pct. 5, 6, 7 şi 9 C. proc. civ. Recurenta a solicitat, în principal, având în vedere dispoziţiile art. 304 pct. 6 şi pct. 9 C. proc. civ., admiterea recursului, modificarea în tot a deciziei atacate, în sensul de a se admite apelul formulat de apelanta-reclamantă A împotriva sentinţei comerciale nr. 3470/06.11.2008 pronunţată de Tribunalul Comercial Cluj, schimbarea în parte a acestei sentinţe iar pe fond admiterea acţiunii astfel cum a fost precizata şi respingerea apelurilor formulate de apelanţii-pârâţi B.T.I,M.D. şi T.I împotriva sentinţei menţionate. În subsidiar, având în vedere dispoziţiile art. 304 pct. 5 şi pct. 7 C. proc. civ. şi art. 312 alin. (3) C. proc. civ., recurenta a solicitat casarea deciziei atacate şi trimiterea cauzei spre rejudecare instanţei de apel.

Recursul este fondat, urmând a fi admis pentru motivele prevăzute de art. 304 pct. 6 şi 9 C. proc. civ.

Instanţa de apel a acordat ceea ce nu s-a cerut, respingând acţiunea pe considerentul că nu şi-a produs efectele clauza de neconcurenţă din contractele de muncă, deşi prin acţiune reclamanta nu solicitase constatarea încălcării clauzei de neconcurenţă, ci constatarea săvârşirii actelor de concurenţă neloială de către pârâţi, în conformitate cu dispoziţiile art. 4 din Legea nr. 11/1991 (motiv de recurs prevăzut de art. 304 pct. 6 C. proc. civ.). Teza reţinută de instanţa de apel în cuprinsul considerentelor potrivit căreia clauza de neconcurenţă nu şi-a produs efectele este nelegală, instanţa acordând ceva ce nu s-a cerut, având în vedere că în petitul acţiunii introductive o astfel de cerere nu a fost formulată. Instanţa de apel şi-a însuşit în mod greşit motivul din apelul pârâtului B.T.I. în contextul în care prin petitul acţiunii introductive reclamanta nu solicitase constatarea încălcării clauzei de neconcurenţă, ci constatarea săvârşirii actelor de concurenţă neloială de către pârâţi, în conformitate cu dispoziţiile art. 4 din Legea nr. 11/1991. Instanţa de apel avea obligaţia de a se pronunţa asupra tuturor motivelor de apel, însă numai în raport de solicitările formulate de reclamante prin petitul acţiunii introductive, iar nu schimbând natura juridică ori temeiul juridic al acţiunii sau natura raporturilor juridice, care trebuie analizate în cadrul unei acţiuni în concurenţă neloială. Procedând astfel, instanţa de apel a depăşit limitele cadrului procesual fixat de reclamantă cu privire la obiectul litigiului şi în consecinţă a încălcat principiul disponibilităţii reglementat de art. 129 alin. (6) C. proc. civ. potrivit căruia: „În toate cazurile, judecătorii hotărăsc numai asupra obiectului cererii deduse judecaţii".

Pe de altă parte, o astfel de cerere nu putea fi formulată de către apelantul-pârât B.T.I., respectiv nu putea fi admisă de instanţă, întrucât potrivit art. 294 alin. (1) C. proc. civ.: „În apel nu se poate schimba calitatea părţilor, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată şi nici nu se pot face alte cereri noi", iar pe lângă faptul ca o astfel de cerere nu a fost cuprinsă în petitul acţiunii introductive, apelantul-pârât nu a formulat o astfel de apărare în faţa primei instanţe.

Totodată, trebuia analizată incidenţa şi nerespectarea clauzei de neconcurenţă din perspectiva Legii nr. 11/1991, iar nu a dreptului muncii, astfel încât nu se poate pune problema naturii juridice a prezentului litigiu ori a raporturilor dintre reclamantă şi salariaţii acesteia care, cât priveşte săvârşirea actelor de concurenţă neloială, este una comercială, iar nu una de dreptul muncii cum în mod nefondat a reţinut instanţa de apel.

Încălcarea clauzei de neconcurenţă constituie un argument suplimentar pentru a se reţine (astfel cum corect a procedat prima instanţa) lipsa de loialitate şi infidelitatea salariatului B.T.T. care, cu desconsiderarea clauzei de neconcurenţă, a săvârşit fapte de concurenţă neloială. Prevederile cuprinse în Codul muncii nu pot intra în conflict cu Legea nr. 11/1991, iar un angajat nu poate fi exonerat de răspunderea pentru concurenţa neloială prin invocarea

(a) acestea furnizează informaţii incorecte sau care induc în eroare într-o cerere, o confirmare, o notificare sau o completare la aceasta în temeiul articolului 4, al articolului 10 alineatul (5) sau al articolului 22 alineatul (3);

(b) acestea furnizează informaţii incorecte sau care induc în eroare ca răspuns la o solicitare formulată în temeiul articolului 11 alineatul (2);

(c) ca răspuns la o solicitare făcută prin intermediul unei decizii adoptate în temeiul articolului 11 alineatul (3), acestea furnizează informaţii incorecte, incomplete sau care induc în eroare sau nu furnizează informaţii în termenul impus;

(d) acestea furnizează registrele sau celelalte evidenţe ale activităţii comerciale solicitate într-o formă incompletă pe parcursul inspecţiilor efectuate în temeiul articolului 13 sau refuză să se supună unei inspecţii dispuse printr-o decizie în temeiul articolului 13 alineatul (4);

(e) ca răspuns la o întrebare formulată în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) litera (e),

- acestea oferă un răspuns incorect sau care induce în eroare;
- acestea nu rectifică în termenul stabilit de Comisie un răspuns incorect, incomplet sau care induce în eroare oferit de un membru al personalului sau
- acestea nu furnizează sau refuză să furnizeze un răspuns complet cu privire la fapte legate de obiectul şi scopul unei inspecţii dispuse printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 13 alineatul (4);

(f) sunt rupte sigiliile aplicate de funcţionari sau de alte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) litera (d).

(2) Comisia poate impune, printr-o decizie, amenzi care nu depăşesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză în sensul articolului 5 persoanelor menţionate la articolul 3 alineatul (1) litera (b) sau întreprinderilor în cauză în cazul în care, în mod intenţionat sau din neglijenţă, acestea:

(a) nu notifică o concentrare în conformitate cu articolul 4 sau articolul 22 alineatul (3) înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepţia cazurilor în care sunt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) sau printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (3);

(b) realizează o concentrare prin încălcarea articolului 7;

(c) realizează o concentrare declarată incompatibilă cu piaţa comună printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 8 alineatul (3) sau nu respectă orice măsură dispusă printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 8 alineatul (4) sau (5);

(d) nu respectă o condiţie sau o obligaţie impusă printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b), al articolului 7 alineatul (3) sau al articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf.

(3) La stabilirea valorii amenzii se iau în considerare natura, gravitatea şi durata încălcării.

(4) Deciziile adoptate în temeiul alineatelor (1), (2) şi (3) nu au caracter penal.

Articolul 15. Penalităţi cu titlu cominatoriu

(1) Comisia poate aplica persoanelor menţionate la articolul 3 alineatul (1) litera (b), întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi, printr-o decizie, penalităţi cu titlu cominatoriu care nu depăşesc 5 % din media zilnică a cifrei totale de afaceri a întreprinderii sau a asociaţiei de întreprinderi în cauză în sensul articolului 5 pentru fiecare zi lucrătoare de întârziere, calculate de la data prevăzută în decizie, pentru a le obliga:

(a) să furnizeze informaţiile complete şi corecte pe care le-a solicitat prin decizia adoptată în temeiul articolului 11 alineatul (3);

(b) să se supună unei inspecţii pe care a dispus-o printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 13 alineatul (4);

(c) să respecte o obligaţie impusă printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b), al articolului 7 alineatul (3) sau al articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf sau

(d) să respecte orice măsuri dispuse printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 8 alineatul (4) sau (5).

(2) În cazul în care persoanele menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b), întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi au îndeplinit obligația a cărei respectare era urmărită prin intermediul penalităților cu titlu cominatoriu, Comisia poate fixa valoarea definitivă a penalităților cu titlu cominatoriu la o valoare mai mică decât cea care decurge din decizia inițială.

Articolul 16. Controlul Curții de Justiție

Curtea de Justiție are competență deplină în sensul articolului 229 din tratat în ceea ce privește controlul deciziilor prin care Comisia a aplicat o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu; aceasta poate anula, reduce sau majora amenda sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.

Articolul 17. Secretul profesional

(1) Informațiile dobândite ca urmare a aplicării prezentului regulament se folosesc numai în scopul solicitării, investigației sau audierii relevante.

(2) Fără a aduce atingere articolului 4 alineatul (3), articolului 18 și articolului 20, Comisia și autoritățile competente ale statelor membre, funcționarii acestora și alți angajați și alte persoane care își desfășoară activitatea sub supravegherea acestor autorități, precum și funcționarii și agenții altor autorități ale statelor membre nu dezvăluie informațiile care fac obiectul obligației de păstrare a secretului profesional pe care le-au dobândit în urma aplicării prezentului regulament.

(3) Alineatele (1) și (2) nu împiedică publicarea informațiilor generale sau a studiilor care nu conțin informații privind anumite întreprinderi sau asociații de întreprinderi.

Articolul 18. Audierea părților și a terților

(1) Înainte de adoptarea oricărei decizii prevăzute la articolul 6 alineatul (3), articolul 7 alineatul (3), articolul 8 alineatele (2)-(6) și articolele 14 și 15, Comisia le oferă persoanelor, întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi implicate posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile asupra obiecțiilor care li se aduc, în orice etapă a procedurii până la consultarea Comitetului consultativ.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), o decizie adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (3) și al articolului 8 alineatul (5) poate fi adoptată provizoriu, fără ca persoanelor, întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi implicate să li se ofere, în prealabil, ocazia de a-și face cunoscute opiniile, cu condiția ca această posibilitate să le fie acordată de către Comisie cât mai curând posibil după adoptarea deciziei.

(3) Comisia își fundamentează decizia numai pe obiecțiile asupra cărora părțile au putut să își prezinte observațiile. Dreptul la apărare este respectat în totalitate în cadrul procedurii. Accesul la dosar trebuie să le fie permis cel puțin părților direct implicate, respectând interesul legitim al întreprinderilor în protejarea secretelor lor de afaceri.

(4) În măsura în care Comisia sau autoritățile competente ale statelor membre consideră că este necesar, acestea pot audia, de asemenea, alte persoane fizice sau juridice. Persoanele fizice sau juridice care demonstrează un interes suficient și în special membrii organelor administrative sau de conducere ale întreprinderilor implicate sau reprezentanții recunoscuți ai angajaților acestora au dreptul de a fi audiați, la cerere.

Articolul 19. Legătura cu autoritățile statelor membre

(1) Comisia transmite autorităților competente ale statelor membre copii ale notificărilor în termen de trei zile lucrătoare si, cât mai repede posibil, copii ale celor mai importante documente depuse la Comisie sau emise de către aceasta în temeiul prezentului regulament. Astfel de documente includ angajamentele pe care întreprinderile implicate s-au oferit să și le asume față de Comisie în vederea realizării compatibilității concentrării cu piața comună în temeiul articolului 6 alineatul (2) sau al articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf.

(2) Comisia desfășoară procedurile prevăzute de prezentul regulament în legătură strânsă și constantă cu autoritățile competente ale statelor membre, care își pot exprima opiniile cu privire

la aceste proceduri. În sensul articolului 9, aceasta obţine informaţii de la autoritatea competentă a statului membru prevăzută la alineatul (2) din articolul menţionat anterior şi îi oferă posibilitatea de a-şi face cunoscute opiniile în fiecare etapă a procedurii, până la adoptarea unei decizii în temeiul alineatului (3) din articolul menţionat anterior; în acest scop îi permite acesteia accesul la dosar.

(3) Înainte de adoptarea oricărei decizii în temeiul articolului 8 alineatele (1)-(6), al articolului 14 sau 15, cu excepţia deciziilor provizorii adoptate în temeiul articolului 18 alineatul (2), se consultă un comitet consultativ pentru concentrări.

(4) Comitetul consultativ este format din reprezentanţi ai autorităţilor competente ale statelor membre. Fiecare stat membru numeşte unul sau doi reprezentanţi; în cazul în care ace ştia nu pot participa, pot fi înlocuiţi de alţi reprezentanţi. Cel puţin unul dintre reprezentanţii unui stat membru trebuie să aibă competenţe în domeniul înţelegerilor şi al poziţiilor dominante.

(5) Consultarea are loc în cadrul unei şedinţe comune convocate la invitaţia Comisiei şi prezidate de aceasta. Invitaţia se trimite împreună cu un rezumat al cazului, cu o listă a celor mai importante documente şi un proiect preliminar al deciziei care urmează să fie adoptată în fiecare caz luat în considerare. Şedinţa are loc în termen de cel puţin 10 zile lucrătoare de la trimiterea invitaţiei. În cazuri excepţionale, Comisia poate reduce acest termen în mod corespunzător pentru a evita producerea unor prejudicii grave pentru una sau mai multe dintre întreprinderile implicate într-o concentrare.

(6) Comitetul consultativ emite un aviz cu privire la proiectul de decizie al Comisiei, dacă este necesar, prin vot. Comitetul consultativ poate emite un aviz chiar dacă unii membri sunt absenţi şi nu sunt reprezentaţi. Avizul se emite în scris şi se anexează la proiectul de decizie. Comisia ţine seama în cea mai mare măsură de avizul emis de comitet. Comisia informează comitetul despre modul în care avizul este luat în considerare.

(7) Comisia comunică avizul comitetului consultativ, împreună cu decizia, destinatarilor deciziei. Aceasta face public avizul, împreună cu decizia, ţinând cont de interesul legitim al întreprinderilor în vederea protejării secretelor de afaceri ale acestora.

Articolul 20. Publicarea deciziilor

(1) Comisia publică deciziile adoptate în temeiul articolului 8 alineatele (1)-(6), al articolelor 14 şi 15, cu excepţia deciziilor provizorii adoptate în conformitate cu articolul 18 alineatul (2), împreună cu avizul comitetului consultativ, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(2) La publicare se menţionează numele părţilor şi conţinutul principal al deciziei; se va ţine cont de interesul legitim al întreprinderilor în vederea protejării secretelor de afaceri ale acestora.

Articolul 21. Aplicarea regulamentului şi jurisdicţia

(1) Prezentul regulament se aplică exclusiv concentrărilor astfel cum sunt definite la articolul 3, iar regulamentele (CE) nr. 1/2003 ([1]), (CEE) nr. 1017/68 ([2]), (CEE) nr. 4056/86 ([3]) şi (CEE) nr. 3975/87 ([4]) ale Consiliului nu se aplică, decât în legătură cu societăţile în comun care nu au o dimensiune comunitară şi care au ca obiect sau efect coordonarea comportamentului concurenţial al unor întreprinderi care îşi păstrează independenţa.

(2) Sub rezerva controlului de către Curtea de Justiţie, Comisia are competenţă unică privind adoptarea deciziilor prevăzute de prezentul regulament.

---

[1] JO L 1, 4.1.2003, p. 1

[2] JO L 175, 23.7.1968, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO L 1, 4.1.2003,p. 1).

[3] JO L 378, 31.12.1986, p. 4. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

[4] JO L 374, 31.12.1987, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

(3) Nici un stat membru nu aplică legislaţia sa naţională privind concurenţa nici unei concentrări care are o dimensiune comunitară.

Primul paragraf nu aduce atingere competenţei nici unui stat membru de a efectua cercetările necesare pentru aplicarea articolului 4 alineatul (4) şi a articolului 9 alineatul (2) sau, după trimitere, în temeiul articolului 9 alineatul (3) primul paragraf litera (b) sau al articolului 9 alineatul (5), de a adopta măsurile strict necesare pentru aplicarea articolului 9 alineatul (8).

(4) Sub rezerva alineatelor (2) şi (3), statele membre pot lua măsurile adecvate pentru a proteja interese legitime altele decât cele luate în considerare în prezentul regulament şi care sunt compatibile cu principiile generale şi cu alte dispoziţii din dreptul comunitar.

Siguranţa publică, pluralitatea mijloacelor de informare şi normele prudenţiale sunt considerate interese legitime în sensul primului paragraf.

Orice alt interes public trebuie comunicat Comisiei de către statul membru în cauză şi este recunoscut de Comisie după evaluarea compatibilităţii acestuia cu principiile generale şi cu alte dispoziţii *din dreptul comunitar înainte ca măsurile menţionate anterior să poată fi adoptate. Comisia informează statul membru în cauză cu privire la decizia sa în termen de 25 de zile lucrătoare de la comunicarea respectivă.*

Articolul 22. Trimiterea către Comisie

(1) Unul sau mai multe state membre pot solicita Comisiei să examineze orice concentrare astfel cum este definită la articolul 3 care nu are o dimensiune comunitară în sensul articolului 1, dar care afectează schimburile comerciale între statele membre şi ameninţă să afecteze semnificativ concurenţa pe teritoriul statului membru sau al statelor membre care formulează solicitarea.

O astfel de solicitare trebuie făcută în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data la care a fost notificată concentrarea sau, în cazul în care notificarea nu este necesară, de la aducerea acesteia în alt mod la cunoştinţa statului membru în cauză.

(2) Comisia informează fără întârziere autorităţile competente ale statelor membre şi întreprinderile implicate cu privire la orice solicitare primită în temeiul alineatului (1).

Orice alt stat membru are dreptul de a se alătura solicitării iniţiale pe parcursul unei perioade de 15 zile lucrătoare de la informarea sa de către Comisie cu privire la solicitarea iniţială.

Toate termenele naţionale privind concentrarea sunt suspendate până când, în conformitate cu procedura prevăzută la prezentul articol, se decide unde va fi examinată concentrarea. Imediat ce un stat membru a informat Comisia şi întreprinderile implicate că nu doreste să se alăture solicitării, suspendarea termenelor naţionale se încheie.

(3) Comisia poate decide, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la expirarea perioadei prevăzute în alineatul (2), să examineze concentrarea în cazul în care consideră că aceasta afectează schimburile comerciale între statele membre şi ameninţă să afecteze semnificativ concurenţa pe teritoriul statului membru sau al statelor membre care formulează solicitarea. În cazul în care Comisia nu adoptă o decizie în această perioadă, se consideră că adoptă o decizie de a examina concentrarea în conformitate cu solicitarea.

Comisia informează toate statele membre şi întreprinderile implicate cu privire la decizia sa. Aceasta poate solicita depunerea unei notificări în conformitate cu articolul 4.

Statul membru sau statele membre care au formulat solicitarea nu mai aplică concentrării legislaţiile lor naţionale privind concurenţa.

(4) Articolul 2, articolul 4 alineatele (2)-(3), articolele 5, 6 şi 8-21 se aplică în cazul în care Comisia examinează o concentrare în temeiul alineatului (3). Articolul 7 se aplică în măsura în care concentrarea nu a fost pusă în aplicare la data la care Comisia informează întreprinderile implicate cu privire la faptul că a fost formulată o solicitare.

În cazul în care nu este necesară o notificare în conformitate cu articolul 4, termenul prevăzut la articolul 10 alineatul (1) în cadrul căruia poate fi iniţiată procedura începe să curgă din ziua

lucrătoare următoare celei în care Comisia informează întreprinderile implicate că a decis să examineze concentrarea în temeiul alineatului (3).

(5) Comisia poate informa unul sau mai multe state membre că o concentrare este considerată a îndeplini criteriile de la alineatul (1). În astfel de cazuri, Comisia poate invita statul membru sau statele membre respective să formuleze o solicitare în temeiul alineatului (1).

Articolul 23. Dispoziţii de aplicare

(1) Comisia are competenţa de a stabili, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (2):

(a) dispoziţiile de aplicare privind forma, conţinutul şi alte detalii ale notificărilor şi cererilor prevăzute la articolul 4;

(b) dispoziţiile de aplicare privind termenele prevăzute la articolul 4 alineatele (4) şi (5), articolele 7, 9, 10 şi 22;

(c) procedura şi termenele de depunere şi punere în aplicare a angajamentelor asumate în temeiul articolului 6 alineatul (2) şi al articolului 8 alineatul (2);

(d) dispoziţiile de aplicare privind audierile prevăzute la articolul 18.

(2) Comisia este asistată de un comitet consultativ, format din reprezentanţi ai statelor membre.

(a) Înainte de publicarea proiectului dispoziţiilor de aplicare şi înainte de adoptarea unor astfel de dispoziţii, Comisia se consultă cu comitetul consultativ.

(b) Consultarea are loc în cadrul unei şedinţe convocate la invitaţia Comisiei şi prezidate de aceasta. Invitaţia se trimite împreună cu un proiect al dispoziţiilor de aplicare care urmează să fie adoptate. Şedinţa are loc în termen de cel puţin 10 zile lucrătoare de la data trimiterii invitaţiei.

(c) Comitetul consultativ emite un aviz cu privire la proiectul dispoziţiilor de aplicare, dacă este necesar, prin vot. Comisia ţine seama în cea mai mare măsură de avizul emis de comitet.

Articolul 24. Relaţiile cu ţări terţe

(1) Statele membre informează Comisia cu privire la orice dificultăţi întâlnite de întreprinderile lor în ceea ce priveşte concentrările prevăzute la articolul 3 dintr-o ţară terţă.

(2) Iniţial, în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, si, în continuare, în mod periodic, Comisia elaborează un raport în care examinează tratamentul acordat întreprinderilor care îşi au sediul sau domeniul principal de activitate în Comunitate, în condiţiile prevăzute la alineatele (3) şi (4), în ceea ce priveşte concentrările din ţări terţe. Comisia prezintă aceste rapoarte Consiliului, însoţite de eventuale recomandări.

(3) Ori de câte ori Comisia consideră, fie pe baza rapoartelor menţionate la alineatul (2), fie pe baza altor informaţii, că o ţară terţă nu acordă întreprinderilor care îşi au sediul sau domeniile principale de activitate în Comunitate un tratament comparabil cu cel acordat de Comunitate întreprinderilor din ţara respectivă, Comisia poate prezenta Consiliului propuneri cu privire la un mandat corespunzător de negociere în vederea obţinerii unui tratament comparabil pentru întreprinderile care îşi au sediul sau domeniile principale de activitate în Comunitate.

(4) Măsurile adoptate în conformitate cu prezentul articol respectă obligaţiile Comunităţii sau ale statelor membre, fără a aduce atingere articolului 307 din tratat, asumate în temeiul unor acorduri internaţionale, bilaterale sau multilaterale.

Articolul 25 Abrogare

(1) Fără a aduce atingere articolului 26 alineatul (2), regulamentele (CEE) nr. 4064/89 şi (CE) nr. 1310/97 se abrogă începând cu 1 mai 2004.

(2) Trimiterile la regulamentele abrogate se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament şi se citesc în conformitate cu tabelul de corespondenţă din anexă.

Articolul 26. Intrare în vigoare şi dispoziţii tranzitorii

(1) Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Se aplică de la 1 mai 2004.

(2) Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 continuă să fie aplicat oricărei concentrări care a făcut obiectul unui acord sau anunţ sau în cazurile în care controlul a fost dobândit în sensul articolului 4 alineatul (1) din regulamentul respectiv înainte de data aplicării prezentului regulament, în special celor care intră sub incidenţa dispoziţiilor care reglementează aplicabilitatea prevăzute la articolul 25 alineatele (2) şi (3) din Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 şi la articolul 2 din Regulamentul (CEE) nr. 1310/97.

(3) În ceea ce priveşte concentrările cărora li se aplică prezentul regulament în virtutea aderării, data de la care se aplică prezentul regulament se înlocuieşte cu data aderării.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale şi se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 20 ianuarie 2004.

ANEXĂ

Tabel de corespondenţă

REGULAMENTUL (CEE) NR. 4064/89	PREZENTUL REGULAMENT
Articolul 1 alineatele (1), (2) şi (3)	Articolul 1 alineatele (1), (2) şi (3)
Articolul 1 alineatul (4)	Articolul 1 alineatul (4)
Articolul 1 alineatul (5)	Articolul 1 alineatul (5)
Articolul 2 alineatul (1)	Articolul 2 alineatul (1)
	Articolul 2 alineatul (2)
Articolul 2 alineatul (2)	Articolul 2 alineatul (3)
Articolul 2 alineatul (3)	Articolul 2 alineatul (4)
Articolul 2 alineatul (4)	Articolul 2 alineatul (5)
Articolul 3 alineatul (1)	Articolul 3 alineatul (1)
Articolul 3 alineatul (2)	Articolul 3 alineatul (4)
Articolul 3 alineatul (3)	Articolul 3 alineatul (2)
Articolul 3 alineatul (4)	Articolul 3 alineatul (3)
	Articolul 3 alineatul (4)
Articolul 3 alineatul (5)	Articolul 3 alineatul (5)
Articolul 4 alineatul (1) prima teză	Articolul 4 alineatul 1) primul paragraf
Articolul 4 alineatul (1) a doua teză	-

REGULAMENTUL (CEE) NR. 4064/89	PREZENTUL REGULAMENT
	Articolul 4 alineatul (1) al doilea şi al treilea paragraf
Articolul 4 alineatele (2) şi (3)	Articolul 4 alineatele (2) şi (3)
	Articolul 4 alineatele (4)-(6)
Articolul 5 alineatele (1)-(3)	Articolul 5 alineatele (1)-(3)
Articolul 5 alineatul (4) teza introductivă	Articolul 5 alineatul (4) teza introductivă
Articolul 5 alineatul (4) litera (a)	Articolul 5 alineatul (4) litera (a)
Articolul 5 alineatul (4) litera (b) teza introductivă	Articolul 5 alineatul (4) litera (b) teza introductivă
Articolul 5 alineatul (4) litera (b) prima liniuţă	Articolul 5 alineatul (4) litera (b) punctul (i)
Articolul 5 alineatul (4) litera (b) a doua liniuţă	Articolul 5 alineatul (4) litera (b) punctul (ii)
Articolul 5 alineatul (4) litera (b) a treia liniuţă	Articolul 5 alineatul (4) litera (b) punctul (iii)
Articolul 5 alineatul (4) litera (b) a patra liniuţă	Articolul 5 alineatul (4) litera (b) punctul (iv)
Articolul 5 alineatul (4) literele (c), (d) şi (e)	Articolul 5 alineatul 4) literele (c), (d) şi (e)
Articolul 5 alineatul (5)	Articolul 5 alineatul (5)
Articolul 6 alineatul (1) teza introductivă	Articolul 6 alineatul (1) teza introductivă
Articolul 6 alineatul (1) literele (a) şi (b)	Articolul 6 alineatul 1) literele (a) şi (b)
Articolul 6 alineatul (1) litera (c)	Articolul 6 alineatul 1) litera (c) prima teză
Articolul 6 alineatele (2)-(5)	Articolul 6 alineatele (2)-(5)
Articolul 7 alineatul (1)	Articolul 7 alineatul (1)
Articolul 7 alineatul (3)	Articolul 7 alineatul (2)
Articolul 7 alineatul (4)	Articolul 7 alineatul (3)
Articolul 7 alineatul (5)	Articolul 7 alineatul (4)
Articolul 8 alineatul (1)	Articolul 6 alineatul (1) litera (c) a doua teză
Articolul 8 alineatul (2)	Articolul 8 alineatele (1) şi (2)
Articolul 8 alineatul (3)	Articolul 8 alineatul (3)
Articolul 8 alineatul (4)	Articolul 8 alineatul (4)
	Articolul 8 alineatul (5)
Articolul 8 alineatul (5)	Articolul 8 alineatul (6)
Articolul 8 alineatul (6)	Articolul 8 alineatul (7)
	Articolul 8 alineatul (8)

REGULAMENTUL (CEE) NR. 4064/89	PREZENTUL REGULAMENT	
Articolul 9 alineatele (1)-(9)	Articolul	9 alineatele (1)-(9)
Articolul 9 alineatul (10)	-	
Articolul 10 alineatele (1) şi (2)	Articolul	10 alineatele (1) şi (2)
Articolul 10 alineatul (3)	Articolul	10 alineatul (3) primul paragraf prima teză
	Articolul	10 alineatul (3) primul paragraf a doua teză
	Articolul	10 alineatul (3) al doilea paragraf
Articolul 10 alineatul (4)	Articolul	10 alineatul (4) primul paragraf
	Articolul	10 alineatul (4) al doilea paragraf
Articolul 10 alineatul (5)	Articolul	10 alineatul (5) primul şi al patrulea paragraf
	Articolul paragraf	10 alineatul (5) al doilea, al treilea şi al cincilea
Articolul 10 alineatul (6)	Articolul	10 alineatul (6)
Articolul 11 alineatul (1)	Articolul	11 alineatul (1)
Articolul 11 alineatul (2)	-	
Articolul 11 alineatul (3)	Articolul	11 alineatul (2)
Articolul 11 alineatul (4)	Articolul	11 alineatul (4) prima teză
	Articolul	11 alineatul (4) a doua şi a treia teză
Articolul 11 alineatul (5) prima teză	-	
Articolul 11 alineatul (5) a doua teză	Articolul	11 alineatul (3)
Articolul 11 alineatul (6)	Articolul	11 alineatul (5)
Articolul 12	Articolul	12
Articolul 13 alineatul (1) primul paragraf	Articolul	13 alineatul (1)
Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf teza introductivă	Articolul	13 alineatul (2) teza introductivă
Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf litera (a)	Articolul	13 alineatul (2) litera (b)
Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf litera (b)	Articolul	13 alineatul (2) litera (c)
Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf litera (c)	Articolul	13 alineatul (2) litera (e)
Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf litera (d)	Articolul	13 alineatul (2) litera (a)
	Articolul	13 alineatul (2) litera (d)

REGULAMENTUL (CEE) NR. 4064/89	PREZENTUL REGULAMENT	
Articolul 13 alineatul (2)	Articolul	13 alineatul (3)
Articolul 13 alineatul (3)	Articolul	13 alineatul (4) prima şi a doua teză
Articolul 13 alineatul (4)	Articolul	13 alineatul (4) a treia teză
Articolul 13 alineatul (5)	Articolul	13 alineatul (5) prima teză
	Articolul	13 alineatul (5) a doua teză
Articolul 13 alineatul (6) prima teză	Articolul	13 alineatul (6)
Articolul 13 alineatul (6) a doua teză	-	
	Articolul	13 alineatele (7) şi (8)
Articolul 14 alineatul	(1) litera (d)	Articolul 14 alineatul (1) litera (d)
-		Articolul 14 alineatul (1) literele (e) şi (f)
Articolul 14 alineatul	(2) teza introductivă	Articolul 14 alineatul (2) teza introductivă
Articolul 14 alineatul	(2) litera (a)	Articolul 14 alineatul (2) litera (d)
Articolul 14 alineatul	(2) literele (b) şi (c)	Articolul 14 alineatul (2) literele (b) şi (c)
Articolul 14 alineatul	(3)	Articolul 14 alineatul (3)
Articolul 14 alineatul	(4)	Articolul 14 alineatul (4)
Articolul 15 alineatul	(1) teza introductivă	Articolul 15 alineatul (1) teza introductivă
Articolul 15 alineatul	(1) literele (a) şi (b)	Articolul 15 alineatul (1) literele (a) şi (b)
Articolul 15 alineatul	(2) teza introductivă	Articolul 15 alineatul (1) teza introductivă
Articolul 15 alineatul	(2) litera (a)	Articolul 15 alineatul (1) litera (c)
Articolul 15 alineatul	(2) litera (b)	Articolul 15 alineatul (1) litera (d)
Articolul 15 alineatul	(3)	Articolul 15 alineatul (2)
Articolele 16-20		Articolele 16-20
Articolul 21 alineatul	(1)	Articolul 21 alineatul (2)
Articolul 21 alineatul	(2)	Articolul 21 alineatul (3)
Articolul 21 alineatul	(3)	Articolul 21 alineatul (4)
Articolul 22 alineatul	(1)	Articolul 21 alineatul (1)
Articolul 22 alineatul	(3)	-
-		Articolul 22 alineatele (1)-(3)
Articolul 22 alineatul	(4)	Articolul 22 alineatul (4)
Articolul 22 alineatul	(5)	-

REGULAMENTUL (CEE) NR. 4064/89	PREZENTUL REGULAMENT
-	Articolul 22 alineatul (5)
Articolul 23	Articolul 23 alineatul (1)
-	Articolul 23 alineatul (2)
Articolul 24	Articolul 24
-	Articolul 25
Articolul 25 alineatul (1)	Articolul 26 alineatul (1) primul paragraf
-	Articolul 26 alineatul (1) al doilea paragraf

4. REGULAMENTUL (CE) NR. 773/2004 AL COMISIEI

din 7 aprilie 2004

privind desfăşurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE

(Text cu relevanţă pentru SEE)

(JO L 123, 27.4.2004, p. 18)

Astfel cum a fost modificat prin:

- **Regulamentul (CE) nr. 1792/2006** al Comisiei din 23 octombrie 2006 de adaptare a anumitor regulamente şi decizii adoptate în domeniul liberei circulaţii a mărfurilor, al liberei circulaţii a persoanelor, al politicii în domeniul concurenţei, al agriculturii (legislaţia veterinară şi fitosanitară), al pescuitului, al politicii în domeniul transporturilor, al impozitării, al statisticii, al politicii sociale şi al ocupării forţei de muncă, al mediului, al uniunii vamale şi al relaţiilor externe, ca urmare a aderării Bulgariei şi României (JO L 362, 20.12.2006, p. 1);
- **Regulamentul (CE) nr. 622/2008** al Comisiei din 30 iunie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 773/2004 în ceea ce priveşte desfăşurarea procedurii de tranzacţionare în cazurile privind cartelurile (JO L 171, 1.7.2008, p. 3-5).

COMISIA COMUNITĂŢILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene,

având în vedere Acordul privind Spaţiul Economic European,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a regulilor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat[1], în special articolul 33,

după consultarea Comitetului consultativ privind înţelegerile şi poziţiile dominante,

întrucât:

(1) Regulamentul (CE) nr. 1/2003 atribuie Comisiei anumite competenţe de reglementare a anumitor aspecte privind procedurile de aplicare a articolelor 81 şi 82 din tratat. Este necesar să se

[1] JO L 1, 4.1.2003, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 411/2004 (JO L 68, 6.3.2004, p. 1).

unei pretinse nevalabilităţi a clauzei de neconcurenţă. Indiferent de natura raporturilor dintre reclamantă şi pârât, acţiunea în concurenţă neloială se impunea a fi soluţionată exclusiv în temeiul dispoziţiilor legale şi regulilor prevăzute de Legea nr. 11/1991, iar nu doar prin prisma prevederilor Codului muncii.

Decizia atacată a fost pronunţată cu încălcarea şi aplicarea greşită a legii, motiv prevăzut de art. 304 pct. 9 Cod proc. civ.

Textele legale aplicabile sunt art. 4 lit. g) şi h) din Legea nr. 11/1991 potrivit cărora constituie acte de concurenţă neloială:

„g) deturnarea clientelei unui comerciant prin folosirea legăturilor stabilite cu această clientelă în cadrul funcţiei deţinute anterior la acel comerciant;

h) concedierea sau atragerea unor salariaţi ai unui comerciant în scopul înfiinţării unei societăţi concurente care să capteze clienţii acelui comerciant sau angajarea salariaţilor unui comerciant în scopul dezorganizării activităţii sale".

Instanţa de apel a reţinut în mod greşit că pârâtul B.T.I. nu ar fi săvârşit fapte de concurenţă neloială (deturnare a clientelei). Pârâtul B.T.I. avea în subordine 10 agenţi de vânzări şi coordona distribuţia pentru un număr de 7 judeţe, chiar pârâtul recunoscând că, la puţin timp după demisie, s-a angajat la M.D. şi a contactat salariaţi ai recurentei-reclamante în vederea angajării în cadrul pârâtei M.D. Ca atare, cum în mod corect reţinuse prima instanţă, faptul că prin desemnarea în posturi cheie a persoanelor care anterior fuseseră angajate ale recurentei-reclamante demisionate din funcţiile pe care le deţinuseră la aceasta şi încadrate ulterior la o foarte scurtă perioadă de timp de o societate concurentă determină concluzia că a avut loc în realitate o captare a angajaţilor reclamantei A. Încadrarea în muncă realizată prin acţiuni contrare uzanţelor cinstite îndeplineşte condiţiile Legii nr. 11/1991 şi constituie act de concurenţă neloială. Aşa cum orice agent economic trebuie să respecte libertatea muncii în raport de salariaţii săi, corelativ şi salariaţii (mai ales cei care deţin funcţii de conducere) sunt datori să manifeste loialitate şi fidelitate faţă de angajatorii lor. Faptul că salariaţii din anumite posturi din cadrul reclamantei au fost racolaţi şi preluaţi de intimata-pârâtă M.D. denotă că aceştia au prezentat „importanţă" şi în raport de informaţiile pe care le deţineau şi care constituiau fără niciun dubiu secrete comerciale ale societăţii A.

În ceea ce priveşte fapta de concurenţă neloială prevăzută de art. 4 lit. g) din Legea nr. 11/1991:

În mod greşit reţine instanţa de apel ca irelevante argumentele privind practicarea unor preţuri inferioare de către pârâta M. faţă de recurenta A. precum şi cel vizând orientarea unei părţi a clientelei recurentei-reclamante către societatea intimată-pârâtă.

Greşit nu a aplicat instanţa de apel prezumţiile judiciare pentru a conchide asupra săvârşirii actelor de concurenţă neloială, condiţionând în mod greşit folosirea prezumţiilor de existenţa unor fapte şi împrejurări dovedite fără echivoc. Potrivit art. 1199 C. civ., prezumţiile sunt consecinţele ce legea sau magistratul le trage dintr-un fapt cunoscut la un fapt necunoscut. Prin prezumţii nu se poate dovedi direct faptul care a dus la naşterea litigiului, ci un alt fapt vecin şi conex, din a cărui existenţă se va trage apoi concluzia cu privire la existenţa sau inexistenţa faptului necunoscut ce trebuie dovedit.

În primul rând, trebuie avut în vedere că recurenta-reclamantă, în mod obiectiv, nu putea sa deţină şi să aducă în instanţă toate elementele esenţiale (date din contabilitatea pârâtei M.D., nu putea cunoaşte în mod direct intenţia pârâţilor T.I., B.T.I. cu privire la deturnarea clientelei şi atragerea salariaţilor s.a.) pentru a putea proba peremptoriu existenţa faptelor de concurenţă neloială. Pe de alta parte însă, în speţă existau suficiente elemente pentru ca, prin folosirea prezumţiilor simple, să se ajungă la concluzia săvârşirii de către pârâţi a faptelor de concurenţă neloială. Astfel, în materia Legii nr. 11/1991 prezumţiile presupun că din materia-

stabilească reguli privind iniţierea procedurilor de către Comisie, precum şi privind instrumentarea plângerilor şi audierea părţilor interesate.

(2) În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1/2003, instanţele naţionale au obligaţia de a evita luarea unor hotărâri care ar putea contraveni deciziilor prevăzute de Comisie în aceeaşi cauză. În conformitate cu articolul 11 alineatul (6) din regulamentul menţionat, iniţierea de către Comisie a unei proceduri în vederea adoptării unei decizii în temeiul capitolului III din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 privează autorităţile naţionale de concurenţă de competenţa lor. În acest context, este important ca instanţele şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre să fie informate de iniţierea unei proceduri de către Comisie. În consecinţă, Comisia ar trebui să poată face publice deciziile sale de iniţiere a procedurii.

(3) Înainte de a lua declaraţii orale de la persoane fizice sau juridice care sunt de acord să fie audiate, aceste persoane trebuie să fie informate de către Comisie cu privire la baza juridică a audierii şi la natura voluntară a acesteia. Persoanele audiate trebuie, de asemenea, să fie informate cu privire la scopul audierii şi la orice înregistrare care ar putea fi făcută. Pentru o mai mare acurateţe a declaraţiilor, ar trebui să se dea posibilitatea persoanelor audiate de a corecta declaraţiile înregistrate. Atunci când informaţiile obţinute prin declaraţii orale sunt schimbate în conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, aceste informaţii trebuie utilizate doar ca dovadă pentru impunerea de sancţiuni persoanelor fizice atunci când sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de articolul menţionat.

(4) În temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, se pot aplica amenzi întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi atunci când acestea nu rectifică, în termenul stabilit de Comisie, un răspuns inexact, incomplet sau care induce în eroare dat de un membru al personalului lor la întrebări în cursul inspecţiilor. În consecinţă, este necesar să se furnizeze întreprinderilor în cauză o înregistrare cu toate explicaţiile date şi să se stabilească o procedură care să le permită să facă rectificări, modificări sau completări la explicaţiile date de membrul personalului lor care nu este sau nu a fost autorizat să dea explicaţii în numele întreprinderii. Explicaţiile date de membrul personalului trebuie să rămână în dosarul Comisiei astfel cum au fost înregistrate în timpul inspecţiei.

(5) Plângerile sunt o sursă esenţială de informare pentru detectarea încălcărilor regulilor de concurenţă. Este important, aşadar, să se stabilească proceduri clare şi eficiente de instrumentare a plângerilor depuse la Comisie.

(6) Pentru a fi admisibilă în sensul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, o plângere trebuie să conţină anumite informaţii specifice.

(7) Ar trebui întocmit un formular pentru a ajuta reclamanţii să prezinte faptele pertinente Comisiei. Prezentarea informaţiilor prevăzute în formularul respectiv ar trebui să fie o condiţie indispensabilă pentru ca plângerea să fie considerată plângere în sensul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

(8) Persoanele fizice sau juridice care au ales să depună o plângere ar trebui să aibă posibilitatea de a fi asociate îndeaproape la procedurile iniţiate de Comisie în vederea constatării unei încălcări. Totuşi, acestea nu ar trebui să aibă acces la secretele de afaceri sau la alte informaţii confidenţiale care aparţin altor părţi implicate în procedură.

(9) Reclamanţii ar trebui să aibă posibilitatea de a-şi exprima punctul de vedere în cazul în care Comisia consideră că nu există motive suficiente pentru a da curs plângerii. Atunci când Comisia respinge o plângere deoarece o autoritate de concurenţă a unui stat membru analizează sau a analizat plângerea respectivă, ar trebui să informeze reclamantul cu privire la identitatea autorităţii respective.

(10) Pentru a respecta dreptul la apărare al întreprinderilor, Comisia ar trebui să acorde părţilor interesate dreptul de a fi audiate înainte de luarea unei decizii.

(11) Ar trebui de asemenea prevăzute dispoziţii referitoare la audierea persoanelor care nu au depus o plângere în sensul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 şi care nu sunt părţi

cărora li s-a adresat comunicarea privind obiecţiunile, dar care, cu toate acestea, manifestă un interes suficient. Asociaţiile de consumatori care solicită să fie audiate sunt, în general, considerate ca manifestând un interes suficient, atunci când procedura se referă la produse sau servicii utilizate de consumatorul final sau la produse sau servicii care constituie un input direct în aceste produse sau servicii. Atunci când consideră că este util pentru procedură, Comisia ar trebui să poată invita şi alte persoane să-şi exprime punctul de vedere în scris şi să asiste la audierea părţilor cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecţiunile. Dacă este cazul, Comisia ar trebui să poată, de asemenea, invita aceste persoane să-şi exprime punctul de vedere în cursul acestei audieri.

(12) Pentru a ameliora eficienţa a audierilor, consilierul-auditor ar trebui să fie abilitat să permită părţilor interesate, reclamanţi, alte persoane invitate la audiere, serviciilor Comisiei şi autorităţilor statelor membre să pună întrebări în timpul audierii.

(13) Atunci când acordă accesul la dosar, Comisia trebuie să garanteze protecţia secretelor de afaceri şi a altor informaţii confidenţiale. Categoria „alte informaţii confidenţiale" cuprinde informaţii, altele decât secretele de afaceri, care pot fi considerate confidenţiale în măsura în care dezvăluirea lor ar produce un prejudiciu grav unei întreprinderi sau unei persoane. Comisia ar trebui să poată cere întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi care prezintă sau au prezentat documente sau declaraţii să precizeze informaţiile considerate confidenţiale.

(14) Atunci când divulgarea secretelor de afaceri sau a altor informaţii confidenţiale este necesară pentru a dovedi o încălcare, Comisia trebuie să evalueze pentru fiecare document în parte dacă nevoia de a-l dezvălui prevalează asupra prejudiciului care ar putea fi generat de dezvăluire.

(15) Pentru asigurarea certitudinii juridice, ar trebui stabilit un termen limită pentru diferitele comunicări de documente prevăzute de prezentul regulament.

(16) Prezentul regulament înlocuieşte Regulamentul (CE) nr. 2842/98 al Comisiei din 22 decembrie 1998 privind audierea părţilor în anumite proceduri în conformitate cu articolele 85 şi 86 din Tratatul CE[1] care, în consecinţă, ar trebui abrogat.

(17) Prezentul regulament aliniază normele de procedură din sectorul transporturilor cu normele de procedură generale aplicabile tuturor sectoarelor. În consecinţă, Regulamentul (CE) nr. 2843/98 al Comisiei din 22 decembrie 1998 privind forma, conţinutul şi celelalte detalii ale cererilor şi notificărilor prevăzute de regulamentele (CEE) nr. 1017/68, (CEE) nr. 4056/86 şi (CEE) nr. 3975/87 ale Consiliului privind aplicarea regulilor de concurenţă sectorului transporturilor[2] ar trebui abrogat.

(18) Regulamentul (CE) nr. 1/2003 desfiinţează sistemul de notificare şi autorizare. În consecinţă, Regulamentul (CE) nr. 3385/94 al Comisiei din 21 decembrie 1994 privind forma, conţinutul şi alte detalii ale cererilor şi notificărilor prezentate în temeiul Regulamentului nr. 17 al Consiliului[3] ar trebui abrogat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I. DOMENIU DE APLICARE

Articolul 1. Obiectiv şi domeniu de aplicare

Prezentul regulament se aplică procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 şi 82 din tratat.

[1] JO L 354, 30.12.1998, p. 18.
[2] JO L 354, 30.12.1998, p. 22.
[3] JO L 377, 31.12.1994, p. 28.

CAPITOLUL II. INIŢIEREA PROCEDURII

Articolul 2. Iniţierea procedurii

(1)[1] Comisia poate decide iniţierea unei proceduri în vederea adoptării unei decizii în temeiul capitolului III din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în orice moment, dar cel târziu la data la care emite o evaluare preliminară în sensul articolului 9 alineatul (1) din regulamentul menţionat, o comunicare a obiecţiilor sau o solicitare adresată părţilor de a-şi exprima interesul de a se angaja în discuţii privind tranzacţionarea sau la data publicării unei comunicări în temeiul articolului 27 alineatul (4) din regulamentul menţionat, oricare dintre aceste date este prima.

(2) Comisia poate face publică iniţierea unei proceduri prin orice mijloc corespunzător. Aceasta informează în prealabil părţile interesate cu privire la aceasta.

(3) Comisia îţi poate exercita competenţele de investigaţie în temeiul capitolului V din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 înainte de iniţierea procedurii.

(4) Comisia poate respinge o plângere în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 fără a iniţia o procedură.

CAPITOLUL III. INVESTIGAŢII EFECTUATE DE COMISIE

Articolul 3. Competenţa de a lua declaraţii

(1) Atunci când Comisia intervievează o persoană cu consimţământul acesteia în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, aceasta indică, la începutul interviului, temeiul juridic şi scopul interviului şi reaminteşte natura sa voluntară. De asemenea, Comisia informează persoana intervievată cu privire la intenţia de a înregistra interviul.

(2) Interviul poate fi luat prin orice mijloace, inclusiv prin telefon sau pe cale electronică.

(3) Comisia poate înregistra sub orice formă declaraţiile făcute de persoanele intervievate. O copie a oricărei înregistrări trebuie pusă la dispoziţia persoanei intervievate pentru aprobare. Dacă este cazul, Comisia stabileşte un termen în care persoana intervievată îi poate comunica orice corectare care trebuie făcută în declaraţie.

Articolul 4. Întrebări verbale în timpul inspecţiilor

(1) Atunci când, în temeiul articolului 20 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, agenţii sau persoanele care îi însoţesc autorizate de Comisie cer explicaţii reprezentanţilor sau membrilor personalului unei întreprinderi sau ai unei asociaţii de întreprinderi, explicaţiile date pot fi înregistrate sub orice formă.

(2) O copie a oricărei înregistrări efectuate în temeiul alineatului (1) este pusă la dispoziţia întreprinderii sau asociaţiei de întreprinderi în cauză după inspecţie.

(3) În cazul în care s-au cerut explicaţii unui membru al personalului întreprinderii sau asociaţiei de întreprinderi care nu este sau nu era autorizat de întreprindere sau de asociaţia de întreprinderi să dea explicaţii în numele acesteia, Comisia stabileşte un termen până la care întreprinderea sau asociaţia de întreprinderi poate transmite Comisiei rectificări, modificări sau completări la explicaţiile date de un astfel de membru al personalului. Rectificările, modificările sau completările se adaugă la explicaţiile înregistrate în temeiul alineatului (1).

CAPITOLUL IV. INSTRUMENTAREA PLÂNGERILOR

Articolul 5. Admisibilitatea plângerilor

(1) Persoanele fizice şi juridice trebuie să demonstreze un interes legitim pentru a fi abilitate să depună o plângere în sensul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

Astfel de plângeri trebuie să conţină informaţiile prevăzute în formularul C din anexă. Comisia poate scuti de la această obligaţie cu privire la o parte din informaţii, inclusiv documente, prevăzute în formularul C.

[1] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

(2) Se transmit Comisiei trei copii pe hârtie ale plângerii şi, în măsura posibilului, o copie în format electronic. De asemenea, reclamantul trebuie să prezinte o versiune neconfidenţială a plângerii sale, în cazul în care se solicită confidenţialitate pentru oricare parte a acesteia.

(3) Plângerile se depun în una dintre limbile oficiale ale Comunităţii.

Articolul 6. Participarea reclamanţilor la procedură

(1)[1] Atunci când Comisia emite o comunicare a obiecţiilor cu privire la o chestiune în legătură cu care a primit o plângere, ea furnizează reclamantului o copie a versiunii neconfidenţiale a comunicării obiecţiilor, cu excepţia cazurilor în care se aplică procedura de tranzacţionare, când informează reclamantul în scris despre natura şi obiectul procedurii. Comisia stabileşte, de asemenea, un termen până la care reclamantul îşi poate face cunoscute opiniile în scris.

(2) După caz, Comisia poate da reclamanţilor oportunitatea de a-şi exprima opiniile în cadrul audierii părţilor cărora li s-a adresat comunicarea privind obiecţiunile, în cazul în care reclamanţii solicită acest lucru în observaţiile lor scrise.

Articolul 7. Respingerea plângerilor

(1) Atunci când Comisia consideră că, pe baza informaţiilor de care dispune, nu există motive suficiente pentru a da curs unei plângeri, aceasta îl informează pe reclamant cu privire la motivele sale şi stabileşte un termen în care acesta să îşi exprime punctul de vedere în scris. Comisia nu este obligată să ia în considerare orice alte observaţii scrise prezentate după expirarea acestui termen.

(2) În cazul în care reclamantul îşi exprimă punctul de vedere în termenul stabilit de Comisie, iar observaţiile scrise prezentate nu duc la o evaluare diferită a plângerii, Comisia respinge plângerea prin decizie.

(3) În cazul în care reclamantul nu îşi prezintă observaţiile în termenul stabilit de Comisie, se consideră că plângerea a fost retrasă.

Articolul 8. Accesul la informaţii

(1) Atunci când Comisia a informat reclamantul cu privire la intenţia sa de a respinge plângerea în temeiul articolului 7 alineatul (1), reclamantul poate solicita accesul la documentele pe care Comisia îşi bazează evaluarea provizorie. În acest scop, reclamantul nu poate, cu toate acestea, avea acces la secretele de afaceri şi la alte informaţii confidenţiale care aparţin altor părţi implicate în procedură.

(2) Documentele la care reclamantul a avut acces în contextul procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 şi 82 din tratat nu pot fi utilizate de reclamant decât în proceduri judiciare sau administrative având ca obiect aplicarea respectivelor dispoziţii din tratat.

Articolul 9. Respingerea plângerilor în temeiul articolului 13 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003

Atunci când Comisia respinge o plângere în temeiul articolului 13 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, aceasta informează reclamantul de îndată cu privire la autoritatea naţională de concurenţă care instrumentează sau a instrumentat cauza.

CAPITOLUL V. EXERCITAREA DREPTULUI DE A FI AUDIAT

Articolul 10. Comunicarea privind obiecţiunile şi răspunsul

(1)[2] Comisia informează părţile implicate cu privire la obiecţiile formulate împotriva lor. Comunicarea obiecţiilor este notificată în scris fiecăreia dintre părţile împotriva cărora au fost formulate obiecţii.

(2) În momentul notificării comunicării privind obiecţiunile către părţile în cauză, Comisia stabileşte un termen în care părţile respective îşi pot exprima punctul de vedere în scris. Comisia nu este obligată să ia în considerare observaţiile scrise primite după expirarea acestui termen.

---

[1] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

[2] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

(3) În observaţiile lor scrise, părţile pot menţiona toate faptele cunoscute de ele şi care sunt pertinente pentru apărarea lor împotriva obiecţiunilor ridicate de Comisie. Părţile anexează orice documente relevante care dovedesc faptele menţionate. Părţile furnizează un exemplar original pe hârtie, precum şi o copie în format electronic sau, dacă nu pot furniza o copie în format electronic, furnizează 30[1] de copii pe hârtie ale observaţiilor şi ale documentelor anexate. Acestea pot propune Comisiei să audieze persoane care ar putea confirma faptele prezentate în observaţiile lor.

Articolul 10a.[2] Procedura de tranzacţionare în cazurile privind cartelurile

(1) După iniţierea procedurii în temeiul articolului 11 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, Comisia poate stabili un termen în care părţile pot indica în scris că sunt în măsură să se angajeze în discuţii de tranzacţionare, astfel încât să poată eventual depune propuneri de tranzacţionare. Comisia nu este obligată să ia în considerare răspunsurile primite după expirarea termenului menţionat.

În cazul în care două sau mai multe părţi din cadrul aceleiaşi întreprinderi indică faptul că sunt dispuse să se angajeze în discuţii de tranzacţionare în temeiul primului paragraf, părţile în cauză desemnează un reprezentant comun care să se angajeze în discuţii cu Comisia în numele lor. La stabilirea termenului menţionat la primul paragraf, Comisia indică părţilor în cauză faptul că sunt identificate ca făcând parte din aceeaşi întreprindere, în scopul unic de a le permite să respecte această dispoziţie.

(2) Părţile implicate în discuţiile de tranzacţionare pot fi informate de Comisie despre:

(a) obiecţiile pe care intenţionează să le formuleze împotriva lor;

(b) elementele probatorii utilizate pentru a determina obiecţiile preconizate;

(c) versiunile neconfidenţiale ale oricărui document accesibil specificat, enumerat în dosarul cazului la momentul respectiv, în măsura în care cererea unei părţi este justificată prin faptul că acelei părţi i se dă posibilitatea de a-şi stabili poziţia cu privire la o perioada de timp sau orice alt aspect particular al cartelului; şi

(d) nivelul amenzilor potenţiale.

Informaţiile sunt confidenţiale pentru terţi cu excepţia cazului în care Comisia a acordat anterior autorizaţia explicită de a divulga informaţiile.

În cazul în care discuţiile de tranzacţionare progresează, Comisia poate stabili un termen în care părţile se pot angaja să urmeze procedura de tranzacţionare prin introducerea unor propuneri de tranzacţionare care să reflecte rezultatele discuţiilor de tranzacţionare şi recunoaşterea participării lor la o încălcare a articolului 81 din tratat, precum şi a răspunderii lor. Înainte de stabilirea de către Comisie a unui termen pentru introducerea propunerilor de tranzacţionare, părţile în cauză au dreptul să primească, la timp, informaţiile specificate la articolul 10a alineatul (2) primul paragraf. Comisia nu este obligată să ţină seama de propunerile de tranzacţionare primite după expirarea termenului respectiv.

(3) Atunci când comunicarea obiecţiilor notificată părţilor reflectă conţinutul propunerilor de tranzacţionare, răspunsul scris transmis de părţile în cauză la comunicarea obiecţiilor confirmă, în termenul stabilit de Comisie, că acea comunicare a obiecţiilor care le-a fost adresată reflectă conţinutul propunerilor lor de tranzacţionare. Comisia poate în acest caz să procedeze la adoptarea unei decizii în temeiul articolului 7 şi al articolului 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, după consultarea Comitetului consultativ privind practicile restrictive şi poziţiile dominante, în temeiul articolului 14 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

(4) Comisia poate decide în orice moment în cursul procedurii să pună capăt discuţiilor de tranzacţionare în cazul curent sau cu privire la o anumită parte, în cazul în care consideră că eficienţele procedurale nu vor putea fi realizate.

[1] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 1792/2006.

[2] Articol introdus prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

Articolul 11. Dreptul de a fi audiat

(1)[1] Comisia oferă părţilor cărora le adresează o comunicare a obiecţiilor posibilitatea de a fi audiate înainte de consultarea Comitetului consultativ menţionat la articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

(2) În deciziile sale, Comisia se referă numai la obiecţiunile în privinţa cărora părţile prevăzute la alineatul (1) au avut posibilitatea de a prezenta observaţii.

Articolul 12[2]

(1) Comisia oferă părţilor cărora le adresează o comunicare a obiecţiilor posibilitatea de a-şi elabora argumentele în cadrul unei audieri, dacă acestea solicită acest lucru în observaţiile scrise.

(2) Cu toate acestea, atunci când depun propunerile de tranzacţionare, părţile confirmă Comisiei faptul că nu vor solicita să li se dea posibilitatea de a-şi dezvolta argumentele în cadrul unei audieri orale decât în cazul în care comunicarea obiecţiilor nu reflectă conţinutul propunerilor lor de tranzacţionare.

Articolul 13. Audierea terţilor

(1) În cazul în care persoane fizice sau juridice, altele decât cele prevăzute la articolele 5 şi 11, solicită să fie audiate şi manifestă un interes suficient, Comisia le informează în scris cu privire la natura şi la obiectul procedurii şi stabileşte un termen în care îşi pot face cunoscut punctul de vedere în scris.

(2) Comisia poate, dacă este cazul, invita persoanele menţionate la alineatul (1) să îşi elaboreze argumentele în cadrul unei audieri a părţilor cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecţiunile, dacă acestea solicită acest lucru în observaţiile scrise.

(3) Comisia poate invita orice altă persoană să îşi exprime punctul de vedere în scris sau să asiste la audierea părţilor cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecţiunile. Comisia poate de asemenea invita aceste persoane să îşi exprime punctul de vedere în cursul acestei audieri.

Articolul 14. Desfăşurarea audierilor

(1) Audierile sunt efectuate în deplină independenţă de un consilier-auditor.

(2) Comisia invită persoanele care trebuie audiate să participe la audiere la o dată stabilită.

(3) Comisia invită autorităţile de concurenţă ale statelor membre să participe la audiere. Aceasta poate, de asemenea, invita şi funcţionarii sau agenţii altor autorităţi ale statelor membre.

(4) Persoanele invitate să participe se prezintă personal sau sunt reprezentate, după caz, de reprezentanţi legali sau statutari. Întreprinderile şi asociaţiile de întreprinderi pot, de asemenea, să fie reprezentate de un reprezentant mandatat în mod corespunzător din cadrul personalului lor permanent.

(5) Persoanele audiate de Comisie pot fi asistate de avocaţii lor sau de alte persoane calificate acceptate de consilierul-auditor.

(6) Audierile nu sunt publice. Fiecare persoană poate fi audiată separat sau în prezenţa altor persoane invitate să asiste, ţinând seama de interesul legitim al întreprinderilor ca secretele lor de afaceri şi alte informaţii confidenţiale să nu fie divulgate.

(7) Consilierul-auditor poate permite părţilor cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecţiunile, reclamanţilor, terţilor invitaţi la audiere, serviciilor Comisiei şi autorităţilor statelor membre să pună întrebări în timpul audierii.

(8) Declaraţiile făcute de fiecare persoană audiată se înregistrează. La cerere, înregistrarea audierii se pune la dispoziţia persoanelor care au participat la audiere. Se ţine seama de interesul legitim al părţilor ca secretele lor de afaceri şi alte informaţii confidenţiale să nu fie divulgate.

[1] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

[2] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

CAPITOLUL VI. ACCES LA DOSAR ŞI REGIMUL APLICABIL INFORMAŢIILOR CONFIDENŢIALE

Articolul 15. Accesul la dosar şi utilizarea documentelor

(1) La cerere, Comisia permite accesul la dosar părţilor cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecţiunile. Accesul este acordat după notificarea comunicării privind obiecţiunile.

(1a)[1] După iniţierea procedurilor în temeiul articolului 11 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 şi pentru a da posibilitatea părţilor care doresc să introducă propuneri de tranzacţionare să facă acest lucru, Comisia le comunică acestora elementele probatorii şi documentele descrise la articolul 10a alineatul (2), la cerere şi în condiţiile stabilite în paragrafele corespunzătoare. În acest scop, la introducerea propunerilor de tranzacţionare, părţile confirmă Comisiei că vor solicita acces la dosar numai după primirea comunicării obiecţiilor, în cazul în care comunicarea obiecţiilor nu reflectă conţinutul propunerilor lor de tranzacţionare.

(2) Dreptul de acces la dosar nu se extinde asupra secretelor de afaceri, altor informaţii confidenţiale şi nici documentelor interne ale Comisiei sau ale autorităţilor de concurenţă ale statelor membre. Dreptul de acces la dosar nu se extinde nici asupra corespondenţei dintre Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre sau între acestea din urmă atunci când această corespondenţă este inclusă în dosarul Comisiei.

(3) Nici o dispoziţie din prezentul regulament nu interzice Comisiei să dezvăluie şi să utilizeze informaţiile necesare pentru a dovedi o încălcare a articolului 81 sau 82 din tratat.

(4) Documentele obţinute în urma accesului la dosar în temeiul prezentului articol sunt folosite numai în scopul procedurilor judiciare sau administrative având ca obiect aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat.

Articolul 16. Identificarea şi protecţia informaţiilor confidenţiale

(1) Informaţiile, inclusiv documentele, nu sunt comunicate sau puse la dispoziţie de către Comisie în măsura în care conţin secrete de afaceri sau alte informaţii confidenţiale ale oricărei persoane.

(2) Orice persoană care îşi prezintă punctul de vedere în temeiul articolului 6 alineatul (1), articolului 7 alineatul (1), articolului 10 alineatul (2) şi articolului 13 alineatele (1) şi (3) sau care furnizează ulterior Comisiei informaţii suplimentare în cursul aceleiaşi proceduri semnalează clar informaţiile pe care le consideră confidenţiale indicând motive în acest sens şi furnizează o versiune separată neconfidenţială până la data prevăzută de Comisie pentru prezentarea punctului de vedere.

(3) Fără să aducă atingere alineatului (2) din prezentul articol, Comisia poate cere întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi care furnizează documente sau declaraţii în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003 să precizeze documentele sau părţile din documente care din punctul lor de vedere conţin secrete de afaceri sau alte informaţii confidenţiale care le aparţin şi să precizeze întreprinderile faţă de care aceste documente sunt considerate confidenţiale. De asemenea, Comisia poate cere întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi să precizeze orice parte a unei comunicări privind obiecţiunile, a unui rezumat al cauzei, redactat în temeiul articolului 27 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, sau a unei decizii adoptate de Comisie care, în opinia lor, conţine secrete de afaceri.

Comisia poate stabili un termen în care întreprinderile şi asociaţiile de întreprinderi trebuie:

(a) să îşi motiveze cererea de confidenţialitate cu privire la fiecare document, parte din document, declaraţie sau parte din declaraţie;

(b) să furnizeze Comisiei o versiune neconfidenţială a documentelor sau declaraţiilor, în care pasajele confidenţiale să fie omise;

(c) să furnizeze o descriere concisă a fiecărui pasaj omis.

[1] Alineat introdus prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

(4) În cazul în care întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi nu respectă alineatele (2) și (3), Comisia poate presupune că documentele sau declarațiile în cauză nu conțin informații confidențiale.

CAPITOLUL VII. DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE

Articolul 17. Termene limită

(1)[1] La stabilirea termenelor prevăzute la articolul 3 alineatul (3), articolul 4 alineatul (3), articolul 6 alineatul (1), articolul 7 alineatul (1), articolul 10 alineatul (2), articolul 10a alineatul (1), articolul 10a alineatul (2), articolul 10a alineatul (3) și articolul 16 alineatul (3), Comisia ia în considerare atât timpul necesar pentru pregătirea propunerii, cât și urgența cazului.

(2) Termenele prevăzute la articolul 6 alineatul (1), articolul 7 alineatul (1) și articolul 10 alineatul (2) trebuie să fie de cel puțin patru săptămâni. Cu toate acestea, în cazul procedurilor inițiate în vederea adoptării de măsuri provizorii în temeiul articolului 8 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, termenul poate fi redus la o săptămână.

(3)[2] Termenele menționate la articolul 4 alineatul (3), articolul 10a alineatul (1), articolul 10a alineatul (2) și articolul 16 alineatul (3) sunt de minimum două săptămâni. Termenul menționat la articolul 3 alineatul (3) este de minimum două săptămâni, cu excepția propunerilor de tranzacționare, cărora li se aduc corecții în termen de o săptămână. Termenul menționat la articolul 10a alineatul (3) este de minimum două săptămâni.

(4) Dacă este cazul și în urma unei cereri motivate făcute înainte de expirarea termenului inițial, termenele pot fi prelungite.

Articolul 18. Abrogări

Regulamentele (CE) nr. 2842/98, (CE) nr. 2843/98 și (CE) nr. 3385/94 se abrogă.

Trimiterile la regulamentele abrogate se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament.

Articolul 19. Dispoziții tranzitorii

Actele de procedură efectuate în temeiul regulamentelor (CE) nr. 2842/98 și (CE) nr. 2843/98 continuă să producă efecte în scopul aplicării prezentului regulament.

Articolul 20. Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la 1 mai 2004.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 7 aprilie 2004.

[1] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.
[2] Modificare adusă prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008.

ANEXĂ – FORMULARUL C

PLÂNGERE ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 7 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1/2003

I. Informaţii privind reclamantul şi întreprinderea (întreprinderile) sau asociaţia de întreprinderi care face obiectul plângerii

1. Furnizaţi detalii complete cu privire la identitatea persoanei fizice sau juridice care depune plângerea. În cazul în care reclamantul este o întreprindere, identificaţi grupul de întreprinderi din care face parte şi furnizaţi o prezentare succintă a naturii şi a domeniului activităţilor sale. Furnizaţi numele unei persoane de contact (numărul de telefon, adresa poştală şi electronică) de la care pot fi obţinute explicaţii suplimentare.

2. Specificaţi întreprinderea (întreprinderile) sau asociaţia de întreprinderi al căror comportament face obiectul plângerii, furnizând, dacă este cazul, toate informaţiile disponibile cu privire la grupul de întreprinderi din care fac (face) parte întreprinderea (întreprinderile) care fac obiectul plângerii şi cu privire la natura şi domeniul activităţilor sale (lor). Precizaţi poziţia reclamantului faţă de întreprinderea (întreprinderile) sau asociaţia de întreprinderi care face obiectul plângerii (de exemplu client, concurent).

II. Detalii privind încălcarea prezumată şi dovezi

3. Prezentaţi în detaliu faptele din care reiese, în opinia dumneavoastră, că există o încălcare a articolului 81 sau 82 din tratat şi/sau a articolului 53 sau 54 din Acordul privind SEE. Precizaţi, în special, natura produselor (bunuri sau servicii) afectate de încălcările prezumate şi explicaţi, dacă este cazul, relaţiile comerciale în care sunt implicate aceste produse. Furnizaţi toate detaliile disponibile cu privire la acordurile sau practicile întreprinderilor sau ale asociaţiei de întreprinderi care fac obiectul plângerii. Precizaţi, în măsura posibilului, poziţiile pe piaţă ale întreprinderilor vizate de plângere.

4. Furnizaţi toate documentele de care dispuneţi şi care se raportează la sau care au o legătură directă cu faptele prezentate în plângere (de exemplu, texte de acorduri, procese-verbale de negocieri sau reuniuni, condiţii de tranzacţionare, documente de afaceri, circulare, corespondenţă, note ale convorbirilor telefonice ...). Precizaţi numele şi adresa persoanelor care pot depune mărturie cu privire la faptele prezentate în plângere, în special ale persoanelor afectate de încălcarea prezumată. Prezentaţi statistici sau alte informaţii pe care le deţineţi şi care se raportează la faptele prevăzute, în special în cazul în care acestea indică evoluţiile pe piaţă (de exemplu, informaţii privind preţurile şi tendinţele preţurilor, barierele la intrarea pe piaţă a noilor furnizori etc.).

5. Prezentaţi opinia dumneavoastră cu privire la dimensiunea geografică a încălcării prezumate şi explicaţi, dacă acest lucru nu este evident, în ce măsură poate fi afectat comerţul între statele membre sau între Comunitate şi unul sau mai multe state AELS care sunt părţi contractante la Acordul privind SEE de către comportamentul care face obiectul plângerii.

III. Rezultatul aşteptat de la Comisie şi interesul legitim

6. Explicaţi ce concluzii sau măsuri aşteptaţi ca rezultat al procedurii întreprinse de Comisie.

7. Prezentaţi motivele în temeiul cărora invocaţi un interes legitim ca reclamant în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003. Precizaţi, în special, modul în care comportamentul reclamat vă prejudiciază şi explicaţi modul în care, în opinia dumneavoastră, intervenţia Comisiei va putea remedia prejudiciul prezumat.

IV. Procedură în faţa autorităţilor naţionale de concurenţă sau a instanţelor naţionale

8. Precizaţi dacă v-aţi adresat, cu privire la aceleaşi probleme sau la probleme strâns legate de acestea, unei alte autorităţi de concurenţă şi/sau dacă a fost intentat un proces în faţa unei instanţe naţionale. În caz afirmativ, furnizaţi informaţii complete cu privire la autoritatea administrativă sau judiciară în cauză şi la observaţiile pe care le-aţi prezentat acestei autorităţi.

Declaraţie potrivit căreia informaţiile furnizate în prezentul formular şi în anexele la acesta sunt de bună-credinţă.

Data şi semnătura

5. REGULAMENTUL (UE) NR. 461/2010 AL COMISIEI din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate în sectorul autovehiculelor

(Text cu relevanţă pentru SEE)

având în vedere Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul nr. 19/65/CEE al Consiliului din 2 martie 1965 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri şi practici concertate ([1]), în special articolul 1,

după publicarea proiectului prezentului regulament,

după consultarea Comitetului consultativ privind practicile restrictive şi poziţiile dominante,

întrucât:

(1) Regulamentul nr. 19/65/CEE împuterniceşte Comisia să aplice articolul 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene ([2]), prin regulament, anumitor categorii de acorduri verticale şi practici concertate corespunzătoare care intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) din tratat. Regulamentele de exceptare pe categorii se aplică în cazul acordurilor verticale care îndeplinesc anumite condiţii şi pot fi generale sau specifice unui sector.

(2) Comisia a definit o categorie de acorduri verticale pe care le consideră, în mod normal, ca îndeplinind condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat şi, în acest sens, a adoptat Regulamentul (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate ([3]), care înlocuieşte Regulamentul (CE) nr. 2790/1999 al Comisiei ([4]).

(3) Sectorul autovehiculelor, care include atât autoturismele, cât şi vehiculele comerciale, a făcut obiectul unor regulamente specifice de exceptare pe categorii începând cu 1985, cel mai recent fiind Regulamentul (CE) nr. 1400/2002 al Comisiei din 31 iulie 2002 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate în sectorul autovehiculelor ([5]). Regulamentul (CE) nr. 2790/1999 a prevăzut în mod expres că acesta nu se aplică acordurilor verticale care intră în domeniul de aplicare al unui alt regulament de exceptare pe categorii. Prin urmare, sectorul autovehiculelor nu a intrat sub incidenţa acestui regulament.

(4) Regulamentul (CE) nr. 1400/2002 expiră la data de 31 mai 2010. Cu toate acestea, sectorul autovehiculelor ar trebui să continue să beneficieze de o exceptare pe categorii pentru a se simplifica procedurile administrative şi a se diminua costurile de conformitate pentru întreprinderile în cauză, asigurând în acelaşi timp supravegherea eficace a pieţelor, în conformitate cu articolul 103 alineatul (2) litera (b) din tratat.

(5) Experienţa dobândită din 2002 în ceea ce priveşte distribuţia de autovehicule noi, distribuţia de piese de schimb şi furnizarea de servicii de reparaţie şi întreţinere pentru autovehicule

---

[1] JO 36, 6.3.1965, p. 533/65.

* De la 1 decembrie 2009, articolul 81 din Tratatul CE devine articolul 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene. Cele două articole sunt, în fond, identice. În sensul prezentului regulament, acolo unde este cazul, trimiterile la articolul 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene trebuie înţelese ca fiind trimiteri la articolul 81 din Tratatul CE.

[2] JO L 102, 23.4.2010, p. 1.

[3] JO L 102, 23.4.2010, p. 1.

[4] JO L 336, 29.12.1999, p. 21.

[5] JO L 203, 1.8.2002, p. 30.

lul probator administrat instanţa poate deduce pe calea prezumţiei simple existenţa/săvârşirea unui act de concurenţă neloială dintre cele menţionate în art. 4 sau 5 din lege (acolo unde actele nu rezultă în mod direct) sau, mai larg, existenţa unui act contrar uzanţelor comerciale cinstite (art. 1). Nu este însă necesar ca efectul actului de concurenţă neloială să fie cât mai grav ori dăunător, ci este suficientă identificarea (intuirea) unor indicii deduse din probele administrate pentru existenţa acestor acte, cum ar fi în speţă scăderea veniturilor societăţii recurente în intervalul supus analizei octombrie 2005 – octombrie 2006, migrarea salariaţilor din aproape un întreg departament al recurentei la M.D., migrarea a 36 de clienţi. Reieşeau astfel acţiuni clare, neechivoce, concertate şi neoneste în acelaşi timp, de orientare a clientelei comerciantului lezat (A) către comerciantul care a profitat de aceste manopere (M.D.).

În ceea ce priveşte fapta de concurenţă neloiala prevăzută de art. 4 lit. h) din Legea nr. 11/1991:

Acţiunea de dezorganizare a societăţii recurente prin atragerea unor salariaţi nu trebuie neapărat să preceadă înfiinţarea noii societăţi, cum în mod greşit a reţinut instanţa de apel, astfel cum rezultă din art. 4 lit. h) teza a doua din Legea nr. 11/1991. Subiect activ al acestei fapte de concurenţă neloială poate fi atât o persoană care deţine atribuţii decizionale în conducerea unui agent economic (precum în speţă intimatul-pârât B.T.I.), cât şi orice alt comerciant concurent (precum intimaţii-pârâţi M.D. şi T.I.) care prin diverse manopere neoneste reuşeşte să atragă şi să angajeze salariaţii concurentului sau măcar o parte a acestora, pentru a-l destabiliza funcţional. Plecarea unui întreg departament al recurentei-reclamante nu se încadrează în fluctuaţia normală a personalului niciunui comerciant, cum greşit a reţinut instanţa de apel. O astfel de migrare nu poate fi decât rodul unor manopere concertate de atragere a acelui departament. Aşadar, faptele ilicite săvârşite de către intimaţii-pârâţi întrunesc condiţiile legale necesare angajării răspunderii delictuale a acestora, conform dispoziţiilor Legii nr. 11/1991 şi pot fi încadrate în ipoteza prevăzută de prima teză a dispoziţiilor citate.

Astfel, pârâtul T.I administrator al societăţii M.I. – societate cu care reclamanta s-a aflat în relaţii comerciale, a înfiinţat SC M.D. SRL care are ca obiect de activitate tocmai comercializarea acestor produse. Pentru a organiza activitatea acestei societăţi comerciale, pârâtul T.I. a atras prin mijloace necinstite salariaţii recurentei – reclamante din anumite posturi care deţineau informaţii importante privind activitatea comercială a reclamantei, inclusiv clienţii acesteia, precum şi ofertele de preţuri practicate de reclamanta A. În aceste condiţii, pârâţii şi-au asigurat toate mijloacele necesare pentru deturnarea clientelei reclamantei. Or, atragerea unui număr atât de mare şi într-o perioadă scurtă de timp a personalului unei societăţi comerciale concurente, imediat după înfiinţarea societăţii, ar trebui să reprezinte *per se* dovada unei manopere frauduloase de captare a clientelei pentru că, ceea ce incriminează legea nu este simpla constituire a unei societăţi comerciale concurente, ci clădirea unei afaceri concurente prin mijloace contrare uzanţelor cinstite (atragerea salariaţilor, deturnarea clientelei, răspândirea de informaţii false).

Înalta Curte nu va reţine criticile subsumate de către recurentă motivelor prevăzute de art. 304 pct. 7 şi 5 C. proc. civ. pentru că decizia este totuşi motivată, chiar dacă nu s-a răspuns tuturor argumentelor recurentei, fiind însă posibil controlul judecătoresc, iar actul de procedură nu este necesar a fi sancţionat cu nulitatea prevăzută de art. 105 C. proc. civ.

Pentru considerentele reţinute, conform art. 312 C. proc. civ. se va admite recursul declarat de reclamanta SC A. SRL Galaţi împotriva deciziei nr. 46 din 23 martie 2009 a Curţii de Apel Cluj – Secţia comercială şi de contencios administrativ şi fiscal, pe care o va modifica în parte, în sensul că va respinge apelurile declarate de pârâţii SC M.D. SRL Dej, T.I şi B.T.I. împotriva sentinţei nr. 3470 din 6 noiembrie 2008 a Tribunalului Comercial Cluj, vor fi menţinute celelalte dispoziţii ale deciziei şi va fi păstrată în tot sentinţa tribunalului.

permite definirea unei categorii de acorduri verticale în sectorul autovehiculelor care pot fi considerate ca îndeplinind în mod normal condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat.

(6) Această categorie include acorduri verticale pentru cumpărarea, vânzarea sau revânzarea de autovehicule noi, acorduri verticale pentru cumpărarea, vânzarea sau revânzarea de piese de schimb pentru autovehicule şi acorduri verticale pentru furnizarea de servicii de reparaţie şi întreţinere pentru astfel de vehicule, atunci când acele acorduri sunt încheiate între întreprinderi neconcurente, între anumiţi concurenţi ori de către anumite asociaţii de comercianţi cu amănuntul sau reparatori. De asemenea, include acorduri verticale care conţin dispoziţii auxiliare privind cesionarea sau utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală. Termenul de „acorduri verticale" trebuie definit în consecinţă, pentru a include atât astfel de acorduri, cât şi practicile concertate corespunzătoare.

(7) Anumite tipuri de acorduri verticale pot îmbunătăţi eficienţa economică în cadrul unui proces de producţie sau de distribuţie prin facilitarea unei mai bune coordonări între întreprinderile participante. În special, aceste acorduri pot duce la o reducere a costurilor de tranzacţie şi distribuţie suportate de părţi şi la o optimizare a vânzărilor lor şi a nivelurilor de investiţii.

(8) Probabilitatea ca astfel de efecte de creştere a eficienţei să compenseze orice efecte anticoncurenţiale cauzate de restricţiile cuprinse în acordurile verticale depinde de puterea de piaţă a părţilor la acord şi, prin urmare, de măsura în care aceste întreprinderi se confruntă cu concurenţa din partea altor furnizori de bunuri sau servicii considerate de către clienţii lor ca fiind interschimbabile sau substituibile între ele, datorită caracteristicilor produselor, preţurilor şi utilizării căreia acestea îi sunt destinate. Acordurile verticale care conţin restricţii care sunt susceptibile de a restrânge concurenţa şi a aduce prejudicii consumatorilor ori care nu sunt indispensabile pentru creşterea eficienţei ar trebui să fie excluse de la beneficiul exceptării pe categorii.

(9) În scopul de a defini domeniul de aplicare adecvat al unui regulament de exceptare pe categorii, Comisia trebuie să ţină seama de condiţiile de concurenţă din sectorul respectiv. În acest sens, monitorizarea în profunzime a sectorului autovehiculelor prevăzută de Raportul de evaluare cu privire la funcţionarea Regulamentului (CE) nr. 1400/2002 al Comisiei din 28 mai 2008 ([1]) şi de Comunicarea Comisiei privind viitorul cadru legislativ în domeniul concurenţei aplicabil sectorului autovehiculelor din 22 iulie 2009 ([2]) a arătat că trebuie făcută o distincţie între acordurile pentru distribuţia de autovehicule noi şi acordurile pentru furnizarea de servicii de reparaţie şi întreţinere şi pentru distribuţia de piese de schimb.

(10) În ceea ce priveşte distribuţia de autovehicule noi, nu pare să existe nicio deficienţă semnificativă în domeniul concurenţei care ar diferenţia acest sector de alte sectoare economice şi care ar putea necesita aplicarea unor norme diferite şi mai stricte decât cele prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 330/2010. Pragul privind cota de piaţă, excluderea anumitor acorduri verticale de la exceptare şi celelalte condiţii prevăzute în acest regulament asigură, în general, că acordurile verticale pentru distribuţia autovehiculelor respectă dispoziţiile de la articolul 101 alineatul (3) din tratat. Prin urmare, astfel de acorduri ar trebui să beneficieze de exceptarea acordată prin Regulamentul (UE) nr. 330/2010, sub rezerva respectării tuturor condiţiilor prevăzute de acesta.

(11) În ceea ce priveşte acordurile pentru distribuţia de piese de schimb şi pentru furnizarea de servicii de reparaţie şi întreţinere, ar trebui luate în considerare anumite caracteristici specifice ale pieţei serviciilor postvânzare pentru autovehicule. În special, experienţa acumulată de Comisie în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1400/2002 arată că majorările de preţuri pentru lucrări de reparaţie individuale sunt doar parţial reflectate în fiabilitatea sporită a maşinilor moderne şi în prelungirea intervalelor între operaţiunile de service. Aceste din urmă tendinţe sunt legate de evoluţia tehnologică, de complexitatea în creştere şi de fiabilitatea componentelor auto pe care producătorii de vehicule le achiziţionează de la furnizorii de echipamente originale. Astfel de

[1] SEC(2008) 1946.
[2] COM(2009) 388.

furnizori de componente își vând produsele ca piese de schimb pe piața serviciilor postvânzare, atât prin intermediul rețelelor de reparatori autorizați ale producătorilor de vehicule, cât și prin canale independente, reprezentând astfel o forță concurențială importantă pe piața auto a serviciilor postvânzare. Costurile suportate, în medie, de consumatorii din Uniune în legătură cu serviciile de reparație și întreținere pentru autovehicule reprezintă o proporție foarte mare din totalul cheltuielilor în materie de autovehicule ale consumatorilor.

(12) Condițiile concurențiale de pe piața serviciilor postvânzare pentru autovehicule au, de asemenea, un impact direct asupra siguranței publice, în sensul că vehiculele pot fi conduse într-un mod nesigur dacă au fost reparate incorect, precum și asupra sănătății publice și a mediului, având în vedere că emisiile de dioxid de carbon și de alți poluanți ai aerului pot fi mai ridicate în cazul autovehiculelor care nu au făcut obiectul unor lucrări de întreținere periodice.

(13) În măsura în care o piață separată a serviciilor postvânzare poate fi definită, concurența efectivă pe piețele pentru cumpărarea și vânzarea de piese de schimb, precum și pentru furnizarea de servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule depinde de gradul de interacțiune concurențială între reparatorii autorizați, și anume cei care operează în cadrul rețelelor de reparații stabilite direct sau indirect de către producătorii de vehicule, precum și între operatorii autorizați și operatorii independenți, inclusiv furnizorii independenți de piese de schimb și reparatorii. Capacitatea acestora din urmă de a exercita o concurență depinde de accesul fără restricții la elemente esențiale precum piese de schimb și informații tehnice.

(14) Având în vedere aceste caracteristici specifice, normele din Regulamentul (UE) nr. 330/2010, inclusiv pragul uniform de 30 % privind cota de piață, sunt necesare, dar nu sunt suficiente pentru a asigura că beneficiul de pe urma exceptării pe categorii este rezervat numai acelor acorduri verticale pentru distribuția de piese de schimb și pentru furnizarea de servicii de reparație și întreținere pentru care se poate presupune cu suficientă certitudine că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat.

(15) Prin urmare, acordurile verticale pentru distribuția de piese de schimb și pentru furnizarea de servicii de reparație și întreținere ar trebui să beneficieze de exceptarea pe categorii numai în cazul în care, în plus față de condițiile de exceptare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 330/2010, acestea sunt conforme cu cerințe mai stricte privind anumite tipuri de restricții severe ale concurenței care ar putea limita furnizarea și utilizarea de piese de schimb pe piața auto a serviciilor postvânzare.

(16) În special, dreptul de a beneficia de exceptarea pe categorii nu ar trebui să fie acordat acordurilor care restricționează vânzarea de piese de schimb de către membrii sistemului de distribuție selectivă al unui producător de vehicule către reparatorii independenți, care le folosesc pentru furnizarea de servicii de reparație și întreținere. Fără acces la astfel de piese de schimb, acești reparatori independenți nu ar putea concura în mod eficace cu reparatori autorizați, din moment ce nu ar putea oferi consumatorilor servicii de bună calitate care să contribuie la funcționarea sigură și fiabilă a autovehiculelor.

(17) Mai mult decât atât, în scopul de a asigura o concurență efectivă pe piețele serviciilor de reparație și întreținere și pentru a permite reparatorilor să ofere utilizatorilor finali piese de schimb concurente, exceptarea pe categorii nu ar trebui să acopere acordurile verticale care, deși respectă Regulamentul (UE) nr. 330/2010, limitează totuși capacitatea unui producător de piese de schimb de a vinde astfel de piese reparatorilor autorizați din cadrul sistemului de distribuție al unui producător de vehicule, distribuitorilor independenți de piese de schimb, reparatorilor independenți sau utilizatorilor finali. Acest lucru nu afectează răspunderea producătorilor de piese de schimb în temeiul dreptului civil ori capacitatea producătorilor de vehicule de a solicita reparatorilor autorizați din cadrul sistemului lor de distribuție să folosească numai piese de schimb care se potrivesc cu calitatea componentelor folosite la asamblarea anumitor autovehicule. Mai mult, având în vedere implicarea contractuală directă a producătorilor de vehicule în ceea ce privește reparațiile în garanție, service-ul gratuit și operațiunile de rechemare în service, exceptarea ar

trebui să fie aplicată acordurilor care conţin obligaţii ale reparatorilor autorizaţi de a folosi numai piese de schimb furnizate de producătorul de vehicule pentru aceste reparaţii.

(18) În cele din urmă, pentru a permite reparatorilor autorizaţi şi independenţi şi utilizatorilor finali să identifice producătorul de componente sau piese de schimb pentru autovehicule şi să aleagă dintre piese de schimb alternative, exceptarea pe categorii nu ar trebui să acopere acordurile în temeiul cărora un producător de autovehicule limitează capacitatea unui producător de componente sau de piese de schimb originale de a îşi plasa efectiv şi în mod vizibil marca sau sigla pe piesele de schimb în cauză.

(19) În scopul de a oferi tuturor operatorilor timpul necesar pentru a se adapta la prezentul regulament, este oportun să se prelungească perioada de aplicare a dispoziţiilor Regulamentului (CE) nr. 1400/2002 cu privire la acordurile verticale pentru cumpărarea, vânzarea şi revânzarea de autovehicule noi până la 31 mai 2013. În ceea ce priveşte acordurile verticale pentru distribuţia de piese de schimb şi pentru furnizarea de servicii de reparaţie şi întreţinere, prezentul regulament ar trebui să se aplice începând cu 1 iunie 2010, astfel încât să continue să asigure protecţia adecvată a concurenţei pe piaţa serviciilor postvânzare pentru autovehicule.

(20) Comisia va continua să monitorizeze, în mod continuu, evoluţiile din sectorul autovehiculelor şi va lua măsuri de remediere adecvate în cazul în care apar deficienţe în domeniul concurenţei care ar putea duce la prejudicii pentru consumatori pe piaţa pentru distribuţia de autovehicule noi, pe piaţa pentru furnizarea de piese de schimb sau pe piaţa de servicii postvânzare pentru autovehicule.

(21) Comisia poate retrage beneficiul aplicării prezentului regulament, în temeiul articolului 29 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([1]), în cazul în care constată, într-un anumit caz, că un acord căruia i se aplică exceptarea prevăzută în acest sens în prezentul regulament are totuşi efecte care sunt incompatibile cu articolul 101 alineatul (3) din tratat.

(22) Autoritatea de concurenţă a unui stat membru poate retrage beneficiul aplicării prezentului regulament în temeiul articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în ceea ce priveşte teritoriul respectivului stat membru sau o parte a acestuia în cazul în care, într- un anumit caz, un acord căruia i se aplică exceptarea prevăzută în acest sens în prezentul regulament are totuşi efecte care sunt incompatibile cu articolul 101 alineatul (3) din tratat pe teritoriul respectivului stat membru sau pe o parte a acestuia şi în cazul în care un astfel de teritoriu are toate caracteristicile unei pieţe geografice distincte.

(23) Atunci când se stabileşte dacă beneficiul aplicării prezentului regulament ar trebui retras, în temeiul articolului 29 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, sunt deosebit de importante efectele anticoncurenţiale care decurg din existenţa unor reţele paralele de acorduri verticale care au efecte similare care restrâng într-un mod semnificativ accesul pe o piaţă sau la concurenţa în cadrul acesteia. Asemenea efecte cumulative pot apărea, de exemplu, în cazul distribuţiei selective sau al obligaţiilor de neconcurenţă.

(24) Pentru a întări controlul reţelelor paralele de acorduri verticale care au efecte anticoncurenţiale similare şi care acoperă peste 50 % dintr-o piaţă dată, Comisia poate, prin regulament, declara prezentul regulament inaplicabil în cazul acordurilor verticale care conţin restricţii specifice privind piaţa respectivă, restabilind, în acest fel, aplicarea deplină a articolului 101 din tratat pentru acest tip de acorduri.

(25) Pentru a evalua efectele prezentului regulament asupra concurenţei în domeniul vânzării cu amănuntul de autovehicule, al furnizării de piese de schimb şi al serviciului postvânzare pentru autovehicule pe piaţa internă, este necesar să se redacteze un raport de evaluare privind funcţionarea prezentului regulament,

[1] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 1. Definiții

(1) În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

(a) „acord vertical" înseamnă un acord sau o practică concertată convenite între două sau mai multe întreprinderi, care acționează fiecare, în sensul acordului sau al practicii concertate, la niveluri diferite ale procesului de producție sau de distribuție și care se referă la condițiile în care părțile pot cumpăra, vinde sau revinde anumite bunuri sau servicii;

(b) „restricție verticală" înseamnă restricționarea concurenței într-un acord vertical care intră sub incidența articolului 101 alineatul (1) din tratat;

(c) „reparator autorizat" înseamnă un prestator de servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule care funcționează în cadrul sistemului de distribuție creat de un furnizor de autovehicule;

(d) „distribuitor autorizat" înseamnă un distribuitor de piese de schimb pentru autovehicule care funcționează în cadrul sistemului de distribuție creat de un furnizor de autovehicule;

(e) „reparator independent" înseamnă:

(i) un prestator de servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule care nu funcționează în cadrul unui sistem de distribuție creat de furnizorul autovehiculelor pentru care furnizează reparații sau întreținere;

(ii) un reparator autorizat din cadrul sistemului de distribuție al unui furnizor dat, în măsura în care acesta asigură servicii de reparație sau întreținere pentru autovehicule în raport cu care nu este membru al respectivului sistem de distribuție al furnizorului;

(f) „distribuitor independent" înseamnă:

(i) un distribuitor de piese de schimb pentru autovehicule care nu funcționează în cadrul unui sistem de distribuție creat de furnizorul autovehiculelor pentru care distribuie piesele de schimb;

(ii) un distribuitor autorizat din cadrul sistemului de distribuție al unui furnizor dat, în măsura în care acesta distribuie piese de schimb pentru autovehicule în raport cu care nu este membru al respectivului sistem de distribuție al furnizorului;

(g) „autovehicul" înseamnă un vehicul autopropulsat destinat utilizării pe drumurile publice și care are trei sau mai multe roți;

(h) „piese de schimb" înseamnă bunuri care urmează să fie instalate în sau pe un autovehicul pentru a înlocui componente ale respectivului autovehicul, inclusiv bunuri cum ar fi lubrifianții necesari la funcționarea autovehiculului, cu excepția combustibilului;

(i) „sistem de distribuție selectivă" înseamnă un sistem de distribuție prin care furnizorul se obligă să vândă bunurile sau serviciile contractuale, direct sau indirect, numai anumitor distribuitori selectați pe baza unor criterii stabilite și prin care acești distribuitori se obligă să nu vândă aceste bunuri sau servicii unor distribuitori neagreați, pe teritoriul rezervat de către furnizor pentru aplicarea acestui sistem.

(2) În sensul prezentului regulament, termenii „întreprindere",„furnizor", „producător" și „cumpărător" includ întreprinderile asociate respective.

„Întreprinderi asociate" înseamnă:

(a) întreprinderi în care o parte la acord dispune, în mod direct sau indirect, de:

(i) mai mult de jumătate din drepturile de vot; ori

(ii) competența de a numi mai mult de jumătate din membrii consiliului de supraveghere, ai consiliului de administrație sau ai organismelor care asigură reprezentarea legală a întreprinderii; ori

(iii) dreptul de a gestiona activitățile întreprinderii;

(b) întreprinderi care dispun, în mod direct sau indirect, într-o întreprindere parte la acord, de drepturile sau competenţele enumerate la litera (a);

(c) întreprinderi în care o întreprindere menţionată la litera (b) dispune, în mod direct sau indirect, de drepturile sau competenţele enumerate la litera (a);

(d) întreprinderi în care o parte la acord, împreună cu una sau mai multe dintre întreprinderile menţionate la literele (a), (b) sau (c), ori în care două sau mai multe dintre acestea din urmă dispun în comun de drepturile sau competenţele enumerate la litera (a);

(e) întreprinderi în care drepturile sau competenţele enumerate la litera (a) sunt deţinute în comun de:

(i) părţile la acord sau întreprinderile asociate respective ale acestora menţionate la literele (a)-(d); sau

(ii) una sau mai multe dintre părţile la acord sau una sau mai multe dintre întreprinderile asociate ale acestora menţionate la literele (a)-(d) şi una sau mai multe părţi terţe.

CAPITOLUL II. ACORDURI VERTICALE CU PRIVIRE LA CUMPĂRAREA, VÂNZAREA SAU REVÂNZAREA DE AUTOVEHICULE NOI

Articolul 2. Aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1400/2002

În temeiul articolului 101 alineatul (3) din tratat, în perioada 1 iunie 2010-31 mai 2013, articolul 101 alineatul (1) din tratat nu se aplică acordurilor verticale care se referă la condiţiile în care părţile pot cumpăra, vinde sau revinde autovehicule noi, care îndeplinesc cerinţele pentru o exceptare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1400/2002, cu privire în mod specific la acorduri verticale pentru cumpărarea, vânzarea sau revânzarea de autovehicule noi.

Articolul 3. Aplicarea Regulamentului (UE) nr. 330/2010

De la 1 iunie 2013, Regulamentul (UE) nr. 330/2010 se aplică acordurilor verticale cu privire la cumpărarea, vânzarea sau revânzarea de autovehicule noi.

CAPITOLUL III. ACORDURI VERTICALE CU PRIVIRE LA PIAŢA AUTO A SERVICIILOR POSTVÂNZARE

Articolul 4. Exceptare

În temeiul articolului 101 alineatul (3) din tratat şi sub rezerva dispoziţiilor prezentului regulament, articolul 101 alineatul (1) din tratat nu se aplică acordurilor verticale care se referă la condiţiile în care părţile pot cumpăra, vinde sau revinde piese de schimb pentru autovehicule sau pot furniza servicii de reparaţie şi întreţinere pentru autovehicule, care îndeplinesc cerinţele pentru o exceptare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 330/2010 şi nu conţin niciuna dintre clauzele în materie de restricţii grave enumerate la articolul 5 din prezentul regulament

Această exceptare se aplică în măsura în care asemenea acorduri conţin restricţii verticale.

Articolul 5. Restricţii care retrag beneficiul aplicării exceptării pe categorii - restricţii grave

Exceptarea prevăzută la articolul 4 nu se aplică acordurilor verticale care, direct sau indirect, separat sau în combinaţie cu alţi factori aflaţi sub controlul părţilor, au ca obiect:

(a) restricţionarea vânzărilor de piese de schimb pentru autovehicule de către membrii unui sistem de distribuţie selectivă către reparatori independenţi care folosesc aceste piese pentru repararea şi întreţinerea unui autovehicul;

(b) restricţia, convenită între un furnizor de piese de schimb, instrumente de reparaţii sau de diagnostic sau de alte echipamente şi un producător de autovehicule, care limitează capacitatea furnizorului de a vinde aceste bunuri către distribuitori autorizaţi sau independenţi sau către reparatori autorizaţi sau independenţi sau utilizatori finali;

(c) restricţia, convenită între un producător de autovehicule care utilizează componente pentru asamblarea iniţială a autovehiculelor şi furnizorul de astfel de componente, care limitează capa-

citatea furnizorului de a-şi plasa marca sau sigla în mod efectiv şi uşor vizibil pe componentele furnizate sau pe piesele de schimb.

CAPITOLUL IV. DISPOZIŢII FINALE

Articolul 6. Neaplicarea prezentului regulament

În temeiul articolului 1a din Regulamentul nr. 19/65/CEE, Comisia poate declara, prin regulament, că, în cazul în care reţele paralele de restricţii verticale similare acoperă mai mult de 50 % din piaţa relevantă, prezentul regulament nu se aplică acordurilor verticale care cuprind restricţii specifice cu privire la acea piaţă.

Articolul 7. Monitorizare şi raport de evaluare

Comisia va monitoriza funcţionarea prezentului regulament şi va elabora un raport privind funcţionarea acestuia până la 31 mai 2021, având în vedere în special condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat.

Articolul 8. Perioada de valabilitate

Prezentul regulament intră în vigoare la 1 iunie 2010. Prezentul regulament expiră la 31 mai 2023.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale şi se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 27 mai 2010.

6. REGULAMENTUL (UE) NR. 1217/2010 AL COMISIEI
din 14 decembrie 2010
privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare şi dezvoltare
(Text cu relevanţă pentru SEE)

având în vedere Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CEE) nr. 2821/71 al Consiliului din 20 decembrie 1971 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat unor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate ([1]),

după publicarea unui proiect al prezentului regulament,

după consultarea Comitetului consultativ privind practicile restrictive şi poziţiile dominante,

întrucât:

(1) În temeiul Regulamentului (CEE) nr. 2821/71, Comisia este împuternicită să aplice, prin regulament, articolul 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene ([2]) anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate care intră sub incidenţa articolului

---

[1] JO L 285, 29.12.1971, p. 46.

[2] (*) De la 1 decembrie 2009, articolul 81 din Tratatul CE a devenit articolul 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene (TFUE). Cele două articole sunt, pe fond, identice. În sensul prezentului regulament, acolo unde este cazul, trimiterile la articolul 101 din TFUE ar trebui înţelese ca fiind trimiteri la articolul 81 din Tratatul CE. TFUE a introdus, de asemenea, anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate" cu „Uniune" şi a termenului „piaţă comună" cu „piaţă internă". Terminologia din TFUE va fi folosită pe tot cuprinsul prezentului regulament.

101 alineatul (1) din tratat, care au ca obiect cercetarea şi dezvoltarea produselor, tehnologiilor sau procedeelor până la faza aplicării industriale, precum şi exploatarea rezultatelor, inclusiv dispoziţiile privind drepturile de proprietate intelectuală.

(2) Articolul 179 alineatul (2) din tratat invită Uniunea să încurajeze întreprinderile, inclusiv întreprinderile mici şi mijlocii, în eforturile lor de cercetare şi dezvoltare tehnologică de înaltă calitate, precum şi să susţină eforturile de cooperare ale acestora. Prezentul regulament vizează facilitarea cercetării şi dezvoltării, protejând, în acelaşi timp, concurenţa în mod eficace.

(3) Regulamentul (CE) nr. 2659/2000 al Comisiei din 29 noiembrie 2000 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat unor categorii de acorduri de cercetare şi dezvoltare ([1]) defineşte categorii de acorduri de cercetare şi dezvoltare pe care Comisia le consideră ca respectând, în mod normal, condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat. Având în vedere experienţa generală pozitivă dobândită în aplicarea acelui regulament care va expira la 31 decembrie 2010 şi ţinând seama de experienţa suplimentară dobândită de la adoptarea regulamentului respectiv, este necesar să se adopte un nou regulament de exceptare pe categorii.

(4) Prezentul regulament trebuie să satisfacă cele două cerinţe de a asigura protecţia concurenţei în mod eficace şi de a oferi întreprinderilor securitatea juridică adecvată. Aceste obiective trebuie urmărite ţinând seama de necesitatea de a simplifica, pe cât de mult posibil, supravegherea administrativă şi cadrul legislativ. În general, se poate presupune, în scopul aplicării articolului 101 alineatul (3) din tratat, că, sub un anumit nivel al puterii de piaţă, efectele pozitive ale acordurilor de cercetare şi dezvoltare vor compensa eventualele efecte negative ale acestora asupra concurenţei.

(5) Pentru aplicarea articolului 101 alineatul (3) din tratat prin regulament, nu este necesar să se definească acordurile care pot intra sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) din tratat. La evaluarea individuală a acordurilor în temeiul articolului 101 alineatul (1) din tratat trebuie să se ia în considerare mai mulţi factori, în special structura pieţei relevante.

(6) Acordurile adoptate în vederea întreprinderii în comun a unor activităţi de cercetare sau în vederea dezvoltării în comun a rezultatelor cercetării până la faza aplicării industriale, aceasta nefiind inclusă, nu fac în general obiectul interdicţiei prevăzute la articolul 101 alineatul (1) din tratat. Totuşi, respectivele acorduri pot cădea sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) din tratat, în anumite circumstanţe, în special atunci când părţile convin să nu desfăşoare alte activităţi de cercetare şi dezvoltare în acelaşi domeniu şi renunţă astfel la posibilitatea de a obţine avantaje concurenţiale în raport cu celelalte părţi, prin urmare, este indicată includerea acestor acorduri în domeniul de aplicare al prezentului regulament.

(7) Beneficiul exceptării stabilit prin prezentul regulament trebuie limitat la acele acorduri pentru care se poate estima cu suficientă certitudine că îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat.

(8) Cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării şi în cel al exploatării rezultatelor va promova, cel mai probabil, progresul tehnic şi economic dacă părţile contribuie la această cooperare cu competenţe, bunuri sau activităţi complementare. Aceasta include şi scenarii în care o parte se limitează la finanţarea activităţilor de cercetare şi dezvoltare ale unei alte părţi.

(9) Exploatarea în comun a rezultatelor poate fi considerată rezultatul natural al activităţilor de cercetare şi dezvoltare întreprinse în comun. Această exploatare poate lua diferite forme, precum fabricarea de produse, exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală care aduc o contribuţie importantă la progresul tehnic sau economic sau comercializarea unor produse noi.

(10) Consumatorii profită, în general, de rezultatul activităţilor de cercetare şi dezvoltare şi de sporirea eficacităţii acestor activităţi, graţie introducerii pe piaţă a produselor sau serviciilor noi sau îmbunătăţite, a unei lansări mai rapide a acestor produse sau servicii ori a reducerii preţurilor rezultate din utilizarea de tehnologii sau procedee noi sau îmbunătăţite.

[1] JO L 304, 5.12.2000, p. 7.

(11) Pentru a justifica exceptarea, exploatarea în comun trebuie să se aplice în cazul produselor, tehnologiilor sau procedeelor pentru care utilizarea rezultatelor cercetării şi dezvoltării este determinantă. Mai mult, toate părţile trebuie să convină în acordul de cercetare şi dezvoltare că toate vor beneficia de un acces nelimitat la rezultatele finale ale cercetării şi dezvoltării în comun, inclusiv la drepturile de proprietate intelectuală şi la know-how-ul derivate, în vederea unor activităţi suplimentare de cercetare, dezvoltare şi exploatare, de îndată ce rezultatele finale devin disponibile. În general, accesul la rezultate nu ar trebui să fie limitat în cazul în care acestea sunt utilizate în vederea unor activităţi suplimentare de cercetare şi dezvoltare. Cu toate acestea, în cazul în care părţile, în conformitate cu prezentul regulament, îşi limitează drepturile de exploatare, în special dacă părţile se specializează în contextul exploatării, accesul la rezultate în vederea exploatării poate fi limitat în consecinţă. Mai mult, dacă centrele universitare, institutele de cercetare sau întreprinderile care execută lucrări de cercetare şi dezvoltare cu caracter de serviciu comercial, fără a se ocupa în principiu de exploatarea rezultatelor, participă la cercetare şi dezvoltare, acestea pot hotărî de comun acord să folosească aceste rezultate exclusiv în scopul cercetărilor complementare. Părţile, în funcţie de capacităţile şi necesităţile lor comerciale, pot contribui în mod inegal la cooperarea în domeniul cercetării şi a dezvoltării. Prin urmare, pentru a reflecta şi compensa diferenţele de valoare sau de natură dintre contribuţiile părţilor, un acord de cercetare şi dezvoltare căruia i se aplică dispoziţiile prezentului regulament poate prevedea ca o parte să indemnizeze o altă parte pentru permiterea accesului la rezultate în vederea unor activităţi suplimentare de cercetare sau exploatare. Cu toate acestea, indemnizaţia nu trebuie să fie atât de ridicată încât să împiedice efectiv accesul la rezultate.

(12) În mod similar, în cazul în care acordul de cercetare şi dezvoltare nu prevede exploatarea în comun a rezultatelor, părţile ar trebui să convină în acordul de cercetare şi dezvoltare acordarea accesului reciproc la know-how-ul preexistent, atât timp cât acesta este indispensabil pentru exploatarea rezultatelor de către celelalte părţi. Valoarea taxei de licenţă percepute nu ar trebui să fie atât de ridicată încât să împiedice accesul celorlalte părţi la know-how.

(13) Exceptarea prevăzută de prezentul regulament trebuie limitată la acordurile de cercetare şi dezvoltare care nu dau întreprinderilor în cauză posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor, serviciilor sau tehnologiilor în cauză. Este necesar să se excludă de la beneficiul exceptării pe categorii acordurile încheiate între întreprinderi concurente, a căror cotă de piaţă cumulată pentru produsele, serviciile sau tehnologiile susceptibile de îmbunătăţire sau înlocuite de rezultatele cercetării şi ale dezvoltării depăşeşte un anumit nivel în momentul încheierii acordului. Cu toate acestea, nu se prezumă că acordurile de cercetare şi dezvoltare intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) din tratat sau că nu îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) din tratat, dacă se depăşeşte pragul cotei de piaţă stabilit în prezentul regulament sau dacă nu sunt îndeplinite alte condiţii din prezentul regulament. În aceste cazuri, trebuie să se efectueze o evaluare individuală a acordului de cercetare şi dezvoltare, în temeiul articolului 101 din tratat.

(14) Pentru a asigura menţinerea unei concurenţe efective, pe parcursul exploatării în comun a rezultatelor, este indicat să se prevadă ca exceptarea pe criteriul categoriei să înceteze să se aplice în cazul în care cota de piaţă cumulată deţinută de părţi, pentru produsele, serviciile sau tehnologiile rezultate din cercetarea şi dezvoltarea în comun, devine prea mare. Exceptarea trebuie să continue să se aplice, oricare ar fi cotele de piaţă ale celor implicaţi, pe parcursul unei perioade determinate după începerea exploatării în comun, pentru a permite, în special după introducerea unui produs complet nou, o stabilizare a cotelor lor de piaţă şi pentru a asigura o durată minimă pentru recuperarea capitalurilor investite.

(15) Prezentul regulament nu trebuie să excepteze acordurile ce conţin restricţii care nu sunt indispensabile pentru atingerea efectelor pozitive generate de un acord de cercetare şi dezvoltare. Acordurile care conţin anumite tipuri de restricţii grave ale concurenţei, precum limitările impuse libertăţii părţilor de a desfăşura activităţi de cercetare şi dezvoltare într-un domeniu fără legătură

cu cel prevăzut de acord sau fixarea preţurilor aplicate terţilor, limitarea producţiei sau vânzărilor, limitarea vânzărilor pasive de produse sau tehnologii contractuale în teritoriile rezervate celorlalte părţi sau pentru clienţii acestora, trebuie, în principiu, excluse de la beneficiul exceptării pe categorii prevăzute de prezentul regulament, oricare ar fi cota de piaţă deţinută de părţi. În acest context, restricţiile privind domeniul de utilizare nu constituie limitări ale producţiei sau ale vânzărilor şi, de asemenea, nu constituie nici restricţii teritoriale sau de clientelă.

(16) Limitarea cotei de piaţă, excluderea unor anumite acorduri de la exceptarea prevăzută de prezentul regulament, precum şi condiţiile de exceptare garantează în general faptul că acordurile în cazul cărora se aplică exceptarea pe categorii nu dau părţilor posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte substanţială a produselor sau a serviciilor în cauză.

(17) Nu se poate exclude posibilitatea apariţiei de efecte anti- concurenţiale de blocare a accesului pe piaţă atunci când o parte finanţează mai multe proiecte de cercetare şi dezvoltare realizate de concurenţi pentru aceleaşi produse contractuale sau tehnologii contractuale, în special dacă aceasta obţine dreptul exclusiv de exploatare a rezultatelor faţă de terţi. Prin urmare, se cuvine să se acorde beneficiul prezentului regulament acestor acorduri de cercetare şi dezvoltare remunerate doar în cazul în care cota de piaţă cumulată a tuturor părţilor implicate în aceste acorduri legate, şi anume partea finanţatoare şi toate părţile care desfăşoară activităţile de cercetare şi dezvoltare, nu depăşeşte 25 %.

(18) Acordurile între întreprinderile care nu sunt fabricanţi concurenţi de produse, tehnologii sau procedee susceptibile de a fi îmbunătăţite sau înlocuite de rezultatele cercetării şi dezvoltării nu elimină concurenţa efectivă în cercetare şi dezvoltare decât în cazuri excepţionale. Se justifică astfel faptul de a se permite acestor acorduri să beneficieze de exceptarea stabilită de prezentul regulament, oricare ar fi cota de piaţă deţinută de părţile implicate, şi de a se rezolva astfel de cazuri excepţionale retrăgând beneficiul exceptării menţionate.

(19) Comisia poate retrage beneficiul aplicării prezentului regulament, în temeiul articolului 29 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([1]), în cazul în care constată, într-un anumit caz, că un acord căruia i se aplică exceptarea prevăzută în prezentul regulament are totuşi efecte care sunt incompatibile cu articolul 101 alineatul (3) din tratat.

(20) Autoritatea de concurenţă a unui stat membru poate retrage beneficiul aplicării prezentului regulament în temeiul articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 pentru teritoriul statului membru în cauză sau pentru o parte a acestuia dacă, într-un anumit caz, un acord căruia i se aplică exceptarea prevăzută de prezentul regulament are totuşi efecte care sunt incompatibile cu articolul 101 alineatul (3) din tratat pe teritoriul respectivului stat membru sau pe o parte a acestuia şi în cazul în care un astfel de teritoriu are toate caracteristicile unei pieţe geografice distincte.

(21) Beneficiul prezentului regulament ar putea fi retras în temeiul articolului 29 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în cazul în care, de exemplu, existenţa unui acord de cercetare şi dezvoltare restrânge considerabil posibilitatea terţilor de a desfăşura activităţi de cercetare şi dezvoltare în domeniul relevant, din cauza limitării capacităţilor de cercetare disponibile, în cazul în care, din cauza structurii deosebite a ofertei, existenţa acordului de cercetare şi dezvoltare împiedică în mod considerabil accesul terţilor la piaţa produselor sau tehnologiilor contractuale, în cazul în care părţile, fără un motiv justificat în mod obiectiv, nu exploatează rezultatele cercetării şi dezvoltării în comun faţă de terţi, în cazul în care produsele sau tehnologiile contractuale nu sunt supuse, în ansamblul pieţei interne sau într-o parte semnificativă a acesteia, concurenţei efective a unor produse, tehnologii sau procedee considerate echivalente de către utilizatori, având în vedere proprietăţile lor, preţul şi utilizarea căreia îi sunt destinate sau în cazul în care existenţa acordului

[1] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

de cercetare şi dezvoltare ar restricţiona concurenţa în domeniul inovării şi ar elimina concurenţa efectivă în cercetare şi dezvoltare pe o piaţă dată.

(22) Având în vedere că acordurile de cercetare şi dezvoltare sunt adesea încheiate pe termen lung, în special când cooperarea priveşte şi exploatarea rezultatelor, durata de valabilitate a prezentului regulament trebuie stabilită la 12 ani,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1. Definiţii

(1) În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiţii:

(a) „acord de cercetare şi dezvoltare" înseamnă un acord încheiat între două sau mai multe părţi care se referă la condiţiile în care aceste părţi efectuează:

(i) cercetarea şi dezvoltarea în comun a produselor sau a tehnologiilor contractuale, precum şi exploatarea în comun a rezultatelor respectivei activităţi de cercetare şi dezvoltare;

(ii) exploatarea în comun a rezultatelor obţinute din cercetarea şi dezvoltarea produselor sau tehnologiilor contractuale efectuate în comun, în temeiul unui acord încheiat anterior de către aceleaşi părţi;

(iii) cercetarea şi dezvoltarea în comun a produselor sau tehnologiilor contractuale, fără exploatarea în comun a rezultatelor lor;

(iv) cercetarea şi dezvoltarea remunerată a produselor sau a tehnologiilor contractuale, precum şi exploatarea în comun a rezultatelor lor;

(v) exploatarea în comun a rezultatelor obţinute din cercetarea şi dezvoltarea remunerată a produselor sau tehnologiilor contractuale, în temeiul unui acord încheiat anterior de către aceleaşi părţi; sau

(vi) cercetarea şi dezvoltarea remunerată a produselor sau tehnologiilor contractuale, fără exploatarea în comun a rezultatelor lor;

(b) „acord" înseamnă un acord, o decizie a unei asociaţii de întreprinderi sau o practică concertată;

(c) „cercetare şi dezvoltare" înseamnă dobândirea de know-how referitor la produse, tehnologii sau procedee, precum şi la realizarea de analize teoretice, de studii sau experimente, inclusiv producţia experimentală şi testele tehnice ale produselor sau procedeelor, realizarea de instalaţii necesare şi obţinerea drepturilor de proprietate intelectuală aferente;

(d) „produs" înseamnă un bun sau un serviciu, incluzând atât bunurile sau serviciile intermediare, cât şi serviciile sau bunurile finale;

(e) „tehnologie contractuală" înseamnă tehnologia sau procedeul rezultat din activităţi comune de cercetare şi dezvoltare;

(f) „produs contractual" înseamnă un produs rezultat din activităţile menţionate anterior sau un produs fabricat sau furnizat prin utilizarea tehnologiile contractuale;

(g) „exploatarea rezultatelor" înseamnă producerea sau distribuţia produselor contractuale, utilizarea tehnologiilor contractuale, cesionarea drepturilor de proprietate intelectuală, concesionarea licenţelor pentru astfel de drepturi şi comunicarea de know-how, pentru a permite acea fabricare sau acea utilizare;

(h) „drepturi de proprietate intelectuală" înseamnă drepturi de proprietate intelectuală, inclusiv drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor şi drepturile conexe;

(i) „know-how" înseamnă un ansamblu secret, substanţial şi identificat de informaţii practice nebrevetate, rezultate din experienţe şi testate;

(j) „secret", în contextul know-how, înseamnă că know-how-ul nu este în general cunoscut sau uşor accesibil;

C. Interferenţa cu dreptul civil

7. Abuz de poziţie dominantă. Inaplicabilitatea art. 6 din Legea nr. 21/1996. Pact de neconcurenţă. Încălcarea clauzei de concurenţă pe durata contractului. Răspundere civilă contractuală/răspundere civilă delictuală

Legea nr. 21/1996, art. 6

Articolul 6 din Legea nr. 21/1996 nu este aplicabil în cauză, deoarece niciuna din părţi nu deţine o poziţie dominantă pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, iar acest text legal reglementează raporturile dintre părţile contractului, interzicând uneia din părţi de a face concurenţă celeilalte la produsele primei părţi pe care cea de-a doua le promovează pe piaţă, deci nu vizează prejudicierea consumatorului sau afectarea unei anume activităţi economice.

I.C.C.J., s. com., decizia nr. 4297 din 9 decembrie 2010, nepublicată

Prin sentinţa comercială nr. 888 din 11 mai 2009, pronunţată de Tribunalul Arad în dosarul nr. 4250/108/2007, s-a respins excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtului L.P. şi acţiunea principală formulată de SC V. C SRL Arad în contradictoriu cu SC P. SRL Arad, având ca obiect pretenţii. De asemenea, s-a respins acţiunea reconvenţională formulată de SC P SRL Arad având ca obiect constatarea nulităţii absolute a clauzei din art. 8 a contractului nr. 2006121435 din 18 noiembrie 2006 încheiat cu SC V C SRL Arad.

Pentru a pronunţa această sentinţă, Tribunalul a reţinut că pârâtul are calitate procesuală pasivă; în cuprinsul contractului se vorbeşte atât de „agent", cât şi de „agenţie" ceea ce arată că părţi în contract sunt atât P.L. cât şi SC P SRL; instanţa de fond a apreciat că după încheierea contractului dintre SC V. C SRL Arad şi SC B.B. C SRL, oferta reclamantului fiind evident acceptată, este aplicabilă, pentru părţile acestuia, instituţia răspunderii pentru neexecutarea contractului; nu sunt îndeplinite condiţiile unei concurenţe făcute de pârâţi deoarece produsele reclamantului au fost deja promovate şi acceptate; instanţa de fond a considerat că afirmaţia din publicaţia „Profitul agricol" nr. 44 din 31 octombrie 2007 poate constitui cel mult un început de dovadă care, în condiţiile necoroborării cu alte probe, nu este suficientă pentru admiterea acţiunii; reclamantul a afirmat că o lucrare la cheie se face la preţul pieţii cu 13.000 euro/hectar şi a apreciat prejudiciul produs reclamantului la 10.000 euro /hectar deoarece acesta ar fi fost preţul oferit de reclamant. Deci, pentru întreaga suprafaţă, beneficiul nerealizat de reclamant ar fi de 110.000 euro; din expertiza efectuată în cauză a rezultat că manopera şi materialele necesare pentru înfiinţarea unui hectar de vie costă 16200 euro. Deci, chiar dacă pârâţii ar fi executat lucrările conform articolului din ziar, fapt neconfirmat, tot nu s-ar fi produs un prejudiciu reclamantului, deoarece la pretinsa sa ofertă de 10.000 euro pe hectar nu ar fi existat beneficiu nerealizat, ci o pierdere de 6200 euro pe hectar, concluzie valabilă corespunzător şi pentru pretenţia de 98500 euro; instanţa de fond a constatat că partea finală a raportului suplimentar de expertiză, depus la dosarul de fond, inclusiv cele inserate ca şi concluzii, nu reprezintă decât cifre rezultate din reducerea cu un anumit procent a valorilor stabilite de expert, procent rezultat din condiţia ipotetică în care costul cu manopera şi materialele necesare pentru înfiinţarea unui hectar de vie ar fi de 1000 euro, cât susţine reclamanta că ar fi ofertat.

Raportat la acţiunea reconvenţională, s-a reţinut, conform art. 6 din Legea nr. 21/1996, că este interzisă folosirea în mod abuziv a unei poziţii dominante deţinute de către unul sau

(k) „substanţial", în contextul know-how, înseamnă că acest know-how este semnificativ şi util pentru fabricarea produselor contractuale sau pentru utilizarea tehnologiilor contractuale;

(l) „identificat", în contextul know-how, înseamnă că aceste informaţii sunt descrise astfel încât pot permite, într-o mare măsură, să se verifice dacă îndeplinesc condiţiile de „secret" şi „substanţial";

(m) „în comun", în contextul cercetării şi dezvoltării sau al exploatării rezultatelor, înseamnă activităţi unde îndatoririle aferente sunt:

(n) „specializare în contextul cercetării şi dezvoltării" înseamnă că fiecare parte este implicată în activităţile de cercetare şi dezvoltare care fac obiectul acordului de cercetare şi dezvoltare şi că părţile repartizează activităţile de cercetare şi dezvoltare în modul considerat cel mai adecvat de către aceste părţi; acest tip de specializare nu include activităţile remunerate de cercetare şi dezvoltare;

(o) „specializare în contextul exploatării" înseamnă că părţile îşi repartizează sarcini individuale, precum producţia sau distribuţia, sau îşi impun reciproc restricţii în ceea ce priveşte exploatarea rezultatelor, de exemplu în ceea ce priveşte anumite teritorii, clienţi sau domenii de utilizare; acest tip de specializare include şi situaţia în care o singură parte produce şi distribuie produsele contractuale pe baza unei licenţe exclusive acordate de celelalte părţi;

(p) „activităţi remunerate de cercetare şi dezvoltare" înseamnă activităţi de cercetare şi dezvoltare desfăşurate de o parte şi finanţate de către o parte finanţatoare;

(q) „parte finanţatoare" înseamnă o parte care finanţează activităţi de cercetare şi dezvoltare remunerate, fără a desfăşura ea însăşi niciuna dintre activităţile de cercetare şi dezvoltare;

(r) „întreprindere concurentă" înseamnă un concurent existent sau potenţial;

(s) „concurent existent" înseamnă o întreprindere care furnizează un produs, o tehnologie sau un procedeu susceptibil de a fi îmbunătăţit sau înlocuit de produsul sau tehnologia contractuală pe piaţa geografică relevantă;

(t) „concurent potenţial" înseamnă o întreprindere care, în lipsa acordului de cercetare şi dezvoltare, în mod realist şi nu doar ca o simplă posibilitate teoretică, în cazul unei creşteri mici, dar permanente a preţurilor relative, ar putea să întreprindă, în termen de maximum trei ani, investiţiile suplimentare necesare sau să suporte alte costuri de transformare necesare pentru a furniza un produs, o tehnologie sau un proces susceptibil de a fi îmbunătăţit, substituit sau înlocuit de produsul contractuală sau tehnologia contractuală pe piaţa geografică relevantă;

(u) „piaţa relevantă a produsului" înseamnă piaţa relevantă a produselor care pot fi îmbunătăţite, substituite sau înlocuite cu produsele contractuale;

(v) „piaţa relevantă a tehnologiei" înseamnă piaţa relevantă a tehnologiilor sau a procedeelor care pot fi îmbunătăţite, substituite sau înlocuite cu tehnologiile contractuale.

(2) În sensul prezentului regulament, termenii „întreprindere" şi „parte" includ întreprinderile legate respective.

„Întreprinderi legate" înseamnă:

(a) întreprinderi în care una dintre părţile la acordul de cercetare şi dezvoltare dispune în mod direct sau indirect:

(i) de puterea de a exercita mai mult de jumătate din drepturile de vot;

(ii) de competenţa de a numi mai mult de jumătate din membrii consiliului de supraveghere, ai consiliului de administraţie sau ai organismelor care reprezintă întreprinderea în mod legal, ori

(iii) de dreptul de a gestiona afacerile întreprinderii respective;

(b) întreprinderile care dispun, în mod direct sau indirect, într-o întreprindere parte la acordul de cercetare şi dezvoltare, de drepturile sau competenţele prevăzute la litera (a);

(c) întreprinderi în care o întreprindere menţionată la litera (b) dispune, în mod direct sau indirect, de drepturile sau competenţele enumerate la litera (a);

(d) întreprinderi în care o întreprindere parte la acordul de cercetare şi dezvoltare şi una sau mai multe dintre întreprinderile menţionate la literele (a), (b) sau (c) sau în care două sau mai multe dintre acestea din urmă dispun de drepturile sau competenţele prevăzute la litera (a);

(e) întreprinderile în care drepturile sau competenţele enumerate la litera (a) sunt deţinute în comun de:

(i) părţile la acordul de cercetare şi dezvoltare sau întreprinderile legate respective, menţionate la literele (a), (b), (c) şi (d); sau

(ii) una sau mai multe dintre părţile la acordul de cercetare şi dezvoltare sau una sau mai multe dintre întreprinderile legate ale acestora, menţionate la literele (a)-(d) şi de una sau mai multe părţi terţe.

Articolul 2. Exceptare

(1)În conformitate cu articolul 101 alineatul (3) din tratat şi sub rezerva dispoziţiilor prezentului regulament, articolul 101 alineatul (1) din tratat nu se aplică acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

Prezenta exceptare se aplică în măsura în care astfel de acorduri conţin restricţii de concurenţă care intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) din tratat.

(2)Exceptarea prevăzută la alineatul (1) se aplică acordurilor de cercetare şi dezvoltare care conţin dispoziţii referitoare la cesionarea drepturilor de proprietate intelectuală sau concesionarea licenţelor pentru astfel de drepturi uneia sau mai multor părţi ori unei entităţi desemnate de părţi să desfăşoare activităţile comune de cercetare şi dezvoltare, activităţile remunerate de cercetare şi dezvoltare sau exploatarea în comun, cu condiţia ca aceste dispoziţii să nu constituie obiectul principal al acordurilor respective, dar să fie direct legate de punerea acestora în aplicare şi necesare în acest scop.

Articolul 3. Condiţii de exceptare

(1)Exceptarea prevăzută la articolul 2 se aplică sub rezerva condiţiilor prevăzute la alineatele (2)-(5).

(2)Acordul de cercetare şi dezvoltare trebuie să stipuleze că toate părţile beneficiază de un acces nelimitat la rezultatele finale ale cercetării şi dezvoltării în comun sau ale activităţilor remunerate de cercetare şi dezvoltare, inclusiv la drepturile de proprietate intelectuală şi la know-how-ul rezultate, în vederea unor activităţi suplimentare de cercetare, dezvoltare şi exploatare, de îndată ce acestea sunt disponibile. În cazul în care părţile îşi limitează drepturile de exploatare în conformitate cu prezentul regulament, în special dacă părţile se specializează în contextul exploatării, accesul la rezultate în vederea exploatării poate fi limitat în consecinţă. Mai mult, institutele de cercetare, centrele universitare sau întreprinderile care execută lucrări de cercetare şi dezvoltare ca serviciu comercial, fără a participa în mod normal la exploatarea rezultatelor, au posibilitatea de a ajunge la o înţelegere pentru limitarea utilizării rezultatelor menţionate în vederea cercetărilor suplimentare. Acordul de cercetare şi dezvoltare poate prevedea ca părţile să se indemnizeze reciproc pentru acordarea accesului la rezultate în vederea unor activităţi suplimentare de cercetare sau dezvoltare, dar indemnizaţia nu trebuie să fie atât de ridicată încât să împiedice efectiv accesul la rezultate.

(3)Fără a aduce atingere alineatului (2), în cazul în care acordul de cercetare şi dezvoltare priveşte doar cercetarea şi dezvoltarea în comun sau activităţile remunerate de cercetare şi dezvoltare, acordul de cercetare şi dezvoltare trebuie să stipuleze că fiecare parte trebuie să beneficieze de acces la know-how-ul preexistent al celorlalte părţi, dacă acesta îi este indispensabil pentru exploatarea rezultatelor. Acordul de cercetare şi dezvoltare poate prevedea ca părţile să se indemnizeze reciproc pentru acordarea accesului la know-how-ul lor preexistent, dar indemnizaţia nu trebuie să fie atât de ridicată încât să împiedice efectiv accesul la rezultate.

(4)Exploatarea în comun trebuie să se refere doar la rezultate protejate prin drepturi de proprietate intelectuală sau care reprezintă un know-how, care sunt indispensabile în vederea fabricării produselor contractuale sau a utilizării tehnologiilor contractuale.

(5)Părțile responsabile cu fabricarea produselor contractuale, ca urmare a unei specializări în contextul exploatării trebuie să îndeplinească cererile celorlalte părți de livrare a produselor contractuale, cu excepția situației în care acordul de cercetare și dezvoltare prevede, de asemenea, distribuția în comun în înțelesul articolului 1 alineatul (1) litera (m) punctul (i) sau (ii) sau a situației în care părțile au convenit ca produsele contractuale să poată fi distribuite numai de partea care le fabrică.

Articolul 4. Pragul cotei de piață și durata exceptării

(1) Atunci când părțile nu sunt întreprinderi concurente, exceptarea prevăzută la articolul 2 se aplică pe toată perioada cercetării și dezvoltării. În cazul exploatării în comun a rezultatelor, exceptarea continuă să se aplice pe o perioadă de șapte ani de la data primei introduceri pe piață a produselor sau a tehnologiilor contractuale în cadrul pieței interne.

(2)Atunci când două sau mai multe părți sunt întreprinderi concurente, exceptarea prevăzută la articolul 2 se aplică pe perioada menționată la alineatul (1) din prezentul articol, cu condiția ca la data de încheiere a acordului de cercetare și dezvoltare:

(a) cota de piață cumulată a părților la un acord de cercetare și dezvoltare să nu depășească 25 % din piețele relevante ale produsului și ale tehnologiei, în cazul acordurilor de cercetare și dezvoltare menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (a) punctul (i), (ii) sau (iii); sau

(b) cota de piață cumulată a părții finanțatoare și a tuturor părților cu care partea finanțatoare a încheiat contracte de cercetare și dezvoltare în privința acelorași produse contractuale sau tehnologii contractuale să nu depășească 25 % din piețele relevante ale produsului și ale tehnologiei, în cazul acordurilor de cercetare și dezvoltare menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (a) punctul (iv), (v) sau (vi).

(3)La încheierea perioadei menționate la alineatul (1), exceptarea continuă să se aplice atâta vreme cât cota de piață cumulată a părților nu depășește 25 % din piețele relevante ale produsului și ale tehnologiei în cauză.

Articolul 5. Restricții grave

Exceptarea prevăzută la articolul 2 nu se aplică în cazul acordurilor de cercetare și dezvoltare care, direct sau indirect, separat sau cumulate cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect oricare dintre următoarele elemente:

(a) restrângerea libertății părților de a desfășura, independent sau în cooperare cu terți, activități de cercetare și dezvoltare, fie într-un domeniu fără nicio legătură cu domeniul vizat de acordul de cercetare și dezvoltare, fie, după încheierea activităților comune sau remunerate de cercetare și dezvoltare, în domeniul vizat de acesta sau într-un domeniu care are legătură cu acesta;

(b) limitarea producției sau a vânzărilor, cu excepția:

(i) stabilirii unor obiective de producție, atunci când exploatarea în comun a rezultatelor include fabricarea în comun a produselor contractuale;

(ii) stabilirii unor obiective de vânzare, atunci când exploatarea în comun a rezultatelor include distribuția în comun a produselor contractuale sau concesionarea licențelor în comun pentru tehnologiile contractuale în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (m) punctul (i) sau (ii);

(iii) practicilor care constituie specializare în contextul exploatării; și

(iv) restrângerii libertății părților de a produce, vinde, ceda sau concesiona produse, tehnologii sau procedee care concurează cu produsele sau tehnologiile contractuale pe perioada pentru care părțile au convenit să exploateze în comun rezultatele;

(c) stabilirea prețurilor pentru vânzarea produsului contractual sau pentru concesionarea licențelor pentru tehnologiile contractuale terților, cu excepția stabilirii prețurilor practicate în

cazul clienţilor direcţi sau a stabilirii taxelor de licenţă percepute de la licenţiaţii direcţi în cazul în care exploatarea în comun a rezultatelor include distribuţia în comun a produselor contractuale sau concesionarea licenţelor în comun pentru tehnologiile contractuale în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (m) punctul (i) sau (ii);

(d) restricţia referitoare la teritoriul în care sau la clienţii cărora părţile le pot vinde în mod pasiv produsele contractuale sau le pot concesiona tehnologiile contractuale, cu excepţia obligaţiei de a ceda licenţa rezultatelor, în mod exclusiv, unei alte părţi;

(e) obligaţia de a nu efectua vânzări active ale produselor sau ale tehnologiilor contractuale pe teritorii sau către clienţi care nu au fost repartizate exclusiv uneia dintre părţi în funcţie de specializarea în contextul exploatării sau de a limita aceste vânzări;

(f) obligaţia de a refuza satisfacerea cererilor provenind de la clienţi de pe teritoriul părţilor sau de la clienţi repartizaţi altfel între părţi în funcţie de specializarea în contextul exploatării, care ar vinde produsele contractuale în alte teritorii din interiorul pieţei interne;

(g) obligaţia de a restrânge posibilitatea, pentru utilizatori sau pentru distribuitori, de a obţine produse contractuale de la alţi distribuitori de pe piaţa internă.

Articolul 6. Restricţii excluse

Exceptarea prevăzută la articolul 2 nu se aplică următoarelor obligaţii cuprinse în acordurile de cercetare şi dezvoltare:

(a) obligaţia de a nu contesta, după realizarea lucrărilor de cercetare şi dezvoltare, valabilitatea drepturilor de proprietate intelectuală deţinute de către părţi pe piaţa internă şi exploatate în vederea cercetării şi dezvoltării sau, după sfârşitul acordului de cercetare şi dezvoltare, valabilitatea drepturilor de proprietate intelectuală deţinute de părţi pe piaţa internă şi care protejează rezultatele cercetării şi dezvoltării, fără a aduce atingere posibilităţii de a pune capăt acordului de cercetare şi dezvoltare în cazul în care una dintre părţi ar contesta valabilitatea unor asemenea drepturi de proprietate intelectuală;

(b) obligaţia de a nu acorda terţilor licenţe de fabricaţie a produselor contractuale sau de utilizare a tehnologiilor contractuale decât dacă exploatarea de către cel puţin una dintre părţi a rezultatelor realizate din cercetarea şi dezvoltarea în comun sau din activităţile remunerate de cercetare şi dezvoltare este prevăzută în acord şi este efectuată în cadrul pieţei interne faţă de terţi.

Articolul 7. Aplicarea pragului cotei de piaţă

În scopul aplicării pragului cotei de piaţă prevăzut la articolul 4,

se aplică următoarele reguli:

(a) cota de piaţă se calculează pe baza valorii vânzărilor pe piaţă; în cazul în care datele privind valoarea vânzărilor pe piaţă nu sunt disponibile, estimările bazate pe alte informaţii demne de încredere privind piaţa, inclusiv volumul vânzărilor pe piaţă, pot fi folosite la stabilirea cotei de piaţă a părţilor;

(b) cota de piaţă se calculează pe baza datelor corespunzătoare anului calendaristic precedent;

(c) cota de piaţă deţinută de societăţile menţionate la articolul 1 alineatul (2) al doilea paragraf litera (e) se împarte în mod egal fiecărei societăţi care dispune de drepturile sau puterile prevăzute la litera (a) din respectivul paragraf;

(d) în cazul în care cota de piaţă prevăzută la articolul 4 alineatul (3) este la început mai mică sau egală cu 25 %, dar trece ulterior de acest prag fără a depăşi 30 %, exceptarea prevăzută la articolul 2 continuă să se aplice pe o perioadă de doi ani calendaristici consecutivi după anul în cursul căruia pragul de 25 % a fost depăşit pentru prima oară;

(e) în cazul în care cota de piaţă prevăzută la articolul 4 alineatul (3) este la început mai mică sau egală cu 25 %, dar trece ulterior de 30 %, exceptarea prevăzută la articolul 2 continuă să se aplice pe o perioadă de un an calendaristic după anul în decursul căruia nivelul de 30 % a fost depăşit pentru prima oară;

(f) beneficiul literelor (d) şi (e) nu poate fi cumulat astfel încât să depăşească o durată de doi ani calendaristici.

Articolul 8. Perioada de tranziţie

Interdicţia prevăzută la articolul 101 alineatul (1) din tratat nu se aplică în perioada 1 ianuarie 2011-31 decembrie 2012 pentru acordurile care sunt deja în vigoare la 31 decembrie 2010 şi care nu îndeplinesc condiţiile de exceptare prevăzute de prezentul regulament, dar care îndeplinesc condiţiile de exceptare prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 2659/2000.

Articolul 9. Perioada de valabilitate

Prezentul regulament intră în vigoare la 1 ianuarie 2011.

Expiră la 31 decembrie 2022.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale şi se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 14 decembrie 2010.

7. COMUNICAREA COMISIEI
privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar al concurenţei (97/C 372/03)

(Text cu relevanţă pentru SEE)

I. INTRODUCERE

1. Scopul prezentei comunicări este de a explica modul în care Comisia utilizează conceptul de piaţă relevantă a produsului sau de piaţă geografică relevantă în aplicarea dreptului comunitar al concurenţei, în special în aplicarea Regulamentului nr. 17 şi a Regulamentului (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului, a regulamentelor echivalente din alte sectoare, cum ar fi transporturile, cărbunele şi oţelul sau agricultura, precum şi a dispoziţiilor relevante ale Acordului SEE ([1]). În prezenta comunicare, trimiterile la articolele 85 şi 86 din tratat şi la controlul concentrărilor economice se înţeleg ca trimiteri la dispoziţiile echivalente ale Acordului SEE şi ale Tratatului CECO.

2. Definiţia pieţei este un instrument de identificare şi de definire a graniţelor în care se exercită concurenţa între întreprinderi. Ea permite stabilirea cadrului în care Comisia aplică politica în domeniul concurenţei. Scopul principal al definiţiei pieţei este acela de a identifica în mod sistematic constrângerile concurenţiale cu care se confruntă întreprinderile în cauză ([2]). Definirea pieţei, atât la nivelul produselor cât şi la nivel geografic, trebuie să permită identificarea concurenţilor existenţi ai întreprinderilor în cauză, care sunt capabili să condiţioneze comportamentul respectivelor întreprinderi şi să le împiedice să acţioneze independent de presiunile unei con-

---

[1] În cazul ajutoarelor de stat, în centrul evaluării se află beneficiarul aju¬torului si industria/sectorul în cauză, mai degrabă decât identificarea constrângerilor sub aspectul concurenţei pe care le suportă beneficiarul ajutorului. Atunci când puterea de piaţă si, deci, piaţa relevantă, sunt examinate într-un anumit caz, elementele abordării descrise în prezentul document ar putea servi ca bază de evaluare pentru cazurile de ajutor de stat.

[2] În sensul prezentei comunicări, întreprinderile în cauză sunt, în cazul unei concentrări economice, părţile care participă la concentrarea economica; în cadrul investigaţiilor realizate în temeiul articolului 8 6 din tratat, acestea sunt întreprinderile care fac obiectul investigaţiei sau reclamanţii; în cazul investigaţiilor realizate în temeiul articolului 85 din tratat, întreprinderile în cauză sunt părţile acordului.

curenţe efective. Tocmai din această perspectivă, definirea pieţei permite, *inter alia,* calcularea cotelor de piaţă, care pot oferi informaţii relevante privind puterea de piaţă, în vederea evaluării unei poziţii dominante sau în vederea aplicării dispoziţiilor articolului 85.

3. În consecinţă, conceptul de piaţă relevantă este diferit de alte definiţii ale pieţei utilizate frecvent în alte contexte. De exemplu, întreprinderile utilizează adeseori termenul „piaţă" pentru a desemna zona unde îşi vând produsele sau pentru a se referi în sens larg la industria sau sectorul de care aparţin.

4. Definirea pieţei relevante, atât la nivelul produselor cât şi la nivel geografic, are în multe cazuri o influenţă decisivă asupra evaluării unei cauze de concurenţă. Făcând publice procedurile aplicate de Comisie pentru definirea pieţei şi indicând criteriile şi probele pe care se bazează în adoptarea unei decizii, Comisia intenţionează să crească nivelul de transparenţă a politicii sale şi a procesului decizional în materie de politică în domeniul concurenţei.

5. Datorită unei transparenţe mai mari, întreprinderile şi consilierii lor vor fi în mai mare măsură să anticipeze posibilitatea stabilirii, de către Comisie, a faptului că un anumit caz ridică probleme de concurenţă. În consecinţă, întreprinderile vor putea să ia în considerare acest aspect în procesul decizional intern, atunci când planifică, de exemplu, o achiziţie, înfiinţarea unei societăţi în comun sau încheierea anumitor acorduri. De asemenea, întreprinderile vor putea înţelege mai bine ce tip de informaţii sunt considerate relevante de Comisie în vederea definirii pieţei.

6. Interpretarea dată de Comisie noţiunii de „piaţă relevantă" nu aduce atingere interpretării care ar putea fi dată aceleiaşi noţiuni de Curtea de Justiţie sau de Tribunalul de Primă Instanţă.

II. DEFINIREA PIEŢEI RELEVANTE

Definirea pieţei relevante a produsului şi a pieţei geografice relevante

7. Regulamentele adoptate în baza articolelor 85 şi 86 din tratat, în special secţiunea 6 din formularul A/B în privinţa Regulamentul nr. 17, precum şi secţiunea 6 din formularul CO în privinţa Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 privind controlul concentrărilor economice de dimensiune comunitară au stabilit următoarele definiţii, iar piaţa relevantă a produsului este definită după cum urmează:

„O piaţă relevantă a produsului cuprinde toate produsele si/sau serviciile pe care consumatorul le consideră interschimbabile sau substituibile, datorită caracteristicilor, preţurilor şi utilizării căreia acestea îi sunt destinate."

8. „Piaţă geografică relevantă" este definită după cum urmează:

„Piaţa geografică relevantă cuprinde zona în care întreprinderile respective sunt implicate în oferta şi cererea de produse sau servicii în cauză, în care condiţiile de concurenţă sunt suficient de omogene şi care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate, deoarece condiţiile de concurenţă diferă în mod apreciabil în respectivele zone."

9. Prin urmare, piaţa relevantă în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurenţă se determină prin combinarea pieţei produsului şi pieţei geografice. Comisia interpretează definiţiile enunţate la alineatele (7) şi (8) (care reflectă jurisprudenţa Curţii de Justiţie şi a Tribunalului de Primă Instanţă, precum şi propria sa practică decizională) în conformitate cu orientările definite în prezenta comunicare.

Conceptul de piaţă relevantă şi obiectivele politicii comunitare în domeniul concurenţei

10. Conceptul de piaţă relevantă este strâns legat de obiectivele urmărite în cadrul politicii comunitare de concurenţă. De exemplu, în ceea ce priveşte controlul comunitar al concentrărilor economice, controlul modificărilor structurale care afectează oferta unui produs sau a unui serviciu are ca scop să împiedice crearea sau consolidarea unei poziţii dominante, care ar avea ca rezultat limitarea considerabilă a concurenţei efective într-o parte substanţială a pieţei comune. În temeiul normelor de concurenţă comunitare, o poziţie dominantă este o situaţie în care o întreprindere sau un grup de întreprinderi are posibilitatea de a se comporta independent într-o măsură considerabilă

faţă de concurenţii, clienţii si, în cele din urmă, consumatorii săi ([1]). O asemenea situaţie se produce atunci când o întreprindere sau un grup de întreprinderi asigură o parte importantă a ofertei pe o piaţă determinată, cu condiţia ca alţi factori analizaţi în cursul evaluării (cum ar fi barierele la intrare, capacitatea de reacţie a clienţilor etc.) să indice acelaşi lucru.

11. Comisia adoptă acelaşi mod de abordare şi în aplicarea articolului 86 din tratat în cazul întreprinderilor aflate, individual sau colectiv, în poziţie dominantă. În sensul Regulamentului nr. 17, Comisia are competenţa de a investiga şi de a pune capăt abuzurilor de poziţie dominantă, care trebuie, de asemenea, să fie definite prin referire la piaţa relevantă. Definirea pieţelor este necesară, de asemenea, în aplicarea articolului 85 din tratat, în special pentru a determina dacă există restricţii apreciabile ale concurenţei sau pentru a verifica dacă este îndeplinită condiţia prevăzută la articolul 85 alineatul (3) litera (b) pentru a beneficia de o derogare de la aplicarea articolului 85 alineatul (1).

12. Criteriile de definire a pieţei relevante se aplică, în general, pentru analiza anumitor tipuri de comportamente pe piaţă şi pentru analiza modificărilor structurale ale ofertei de produse. Cu toate acestea, metodologia menţionată anterior ar putea conduce la rezultate diferite în funcţie de natura problemei de concurenţă care este examinată. De exemplu, dimensiunea pieţei geografice poate fi diferită atunci când este analizată o concentrare economică, în cazul căreia analiza este esenţial prospectivă, faţă de cazul în care este analizat un comportament trecut. Orizontul temporal diferit luat în considerare în fiecare caz în parte ar putea conduce la rezultatul că pieţe geografice diferite sunt definite pentru aceleaşi produse, atunci când Comisia examinează o modificare în structura ofertei, de exemplu o concentrare economică sau o societate în comun cooperativă, sau atunci când examinează probleme legate de un comportament trecut.

Principii fundamentale de definire a pieţei

Constrângerile concurenţiale

13. Întreprinderile se confruntă cu trei mari surse de constrângeri concurenţiale: substituibilitatea la nivelul cererii, substituibilitatea la nivelul ofertei şi concurenţa potenţială. Din punct de vedere economic, pentru definirea pieţei relevante, substituţia la nivelul cererii reprezintă forţa disciplinară cea mai imediată şi mai eficace care acţionează asupra furnizorilor unui anumit produs, în special în ceea ce priveşte deciziile acestora în materie de preţuri. O întreprindere sau un grup de întreprinderi nu pot avea un impact semnificativ asupra condiţiilor de vânzare existente, de exemplu asupra preţurilor, atunci când clienţii sunt în măsură să se orienteze fără dificultate spre produse substituibile sau spre furnizori situaţi în altă parte. În principal, exerciţiul de definire a pieţei constă în identificarea surselor alternative reale de aprovizionare la care clienţii întreprinderilor în cauză pot apela, atât sub aspectul produselor/serviciilor propuse de ceilalţi furnizori, cât şi sub cel al localizării geografice a acestora.

14. Constrângerile concurenţiale care decurg din substituibilitatea la nivelul ofertei, altele decât cele descrise la punctele 20 şi 23, şi din concurenţa potenţială sunt, în general, mai puţin imediate şi reclamă întotdeauna analiza unor factori suplimentari. În consecinţă, astfel de constrângeri sunt luate în considerare în etapa de evaluare din cadrul analizei concurenţiale.

Substituţia la nivelul cererii

15. Analizarea substituţiei la nivelul cererii atrage după sine o determinare a gamei de produse considerate de consumator substituibile. Un mod de a realiza această determinare este un experiment speculativ, care presupune o variaţie ipotetică mică, dar durabilă, a preţurilor relative şi care evaluează reacţiile probabile ale clienţilor la respectiva creştere a preţurilor. Exerciţiul de definire a pieţei se axează pe preţuri din motive operaţionale şi practice şi, mai precis, pe substituţia la nivelul cererii care ar putea fi cauzată de variaţii mici, dar durabile, ale preţurilor

[1] Definiţie dată de Curtea de Justiţie în hotărârea din 13 februarie 1979 în cauza 85/76, Hoffmann – La Roche, Culegerea [1979], 461 şi confirmată în hotărârile ulterioare.

relative. Conceptul în cauză poate oferi indicații clare în ceea ce privește elemente pertinente pentru definirea piețelor.

16. La nivel conceptual, această abordare permite, plecând de la tipul de produse vândute de întreprinderea în cauză și de la zona în care sunt vândute, includerea sau excluderea din definiția pieței a unor produse și zone suplimentare, evaluându-se dacă concurența exercitată de aceste produse și zone suplimentare influențează sau chiar limitează, în mod suficient și pe termen scurt, strategia părților în materie de stabilire a prețurilor.

17. Întrebarea care se pune este dacă clienții părților s-ar orienta spre produse substituibile ușor accesibile sau spre furnizori situați într-o zonă diferită, în cazul unei creșteri mici (de la 5 % la 10 %), dar permanente, a prețurilor relative pentru produsele respective din zona în cauză. În cazul în care substituibilitatea este suficientă pentru a face neprofitabilă mărirea prețurilor din cauza scăderii vânzărilor, produse substituibile și zone suplimentare se includ în piața relevantă. Se procedează astfel până când produsele și zonele geografice în cauză vor fi de aș a natură încât creșterile mici, dar permanente, ale prețurilor relative ar deveni profitabile. O analiză echivalentă este aplicabilă în cazurile privind concentrarea puterii de cumpărare, unde punctul de plecare al analizei ar fi furnizorul, iar testarea la nivelul prețurilor permite identificarea canalelor alternative de distribuție și a punctelor de vânzare pentru produsele respectivului furnizor. În aplicarea principiilor menționate anterior, anumite situații particulare, astfel cum sunt descrise la punctele 56 și 58, trebuie să fie examinate cu rigurozitate.

18. Un exemplu practic al acestui test poate fi oferit de aplicarea sa în cazul unei concentrări economice între îmbuteliatorii de băuturi nealcoolice. În acest caz, se pune problema dacă diferitele arome de băuturi nealcoolice aparțin aceleiași piețe. În practică, întrebarea care se pune este dacă consumatorii aromei A ar alege alte arome, în cazul în care aroma A ar suferi o creștere a prețului, cu caracter permanent, de 5% la 10 %. În cazul în care numărul consumatorilor care ar alege aroma B, de exemplu, ar fi suficient pentru a face neprofitabilă creșterea de preț al aromei A, din cauza scăderii vânzărilor, atunci piața ar cuprinde cel puțin aromele A și B. Testul ar trebui extins pentru celelalte arome disponibile, până când se identifică un ansamblu de produse pentru care o creștere de preț nu ar atrage o substituție suficientă la nivelul cererii.

19. În general, și în special în cazurile de concentrare economică, prețul de care trebuie să se țină seama este prețul curent de pe piață. Situația ar putea fi diferită în cazul în care prețul curent a fost determinat în absența unei concurențe suficiente. În special în cazul investigațiilor având ca obiect abuzul de poziție dominantă, se ține seama de posibilitatea ca prețul curent să fi suferit deja o creștere substanțială.

Substituția la nivelul ofertei

20. În definirea piețelor, s-ar putea, de asemenea, ține seama de substituibilitatea la nivelul ofertei, în cazurile în care aceasta ar avea efecte echivalente celor ale substituției la nivelul cererii, în ceea ce privește eficacitatea și caracterul imediat. Acest lucru înseamnă că furnizorii sunt în măsură să își reorienteze producția spre produsele relevante și să le comercializeze pe termen scurt ([1]) fără a suporta costuri sau riscuri suplimentare semnificative ca reacție la variațiile mici, dar permanente, ale prețurilor relative. Atunci când sunt îndeplinite aceste condiții, producția suplimentară care este pusă pe piață are un efect disciplinar asupra comportamentului concurențial al întreprinderilor implicate. Un astfel de efect este echivalent, sub aspectul eficacității și al caracterului imediat, cu cel al substituției la nivelul cererii.

21. Situațiile menționate anterior apar, de obicei, atunci când întreprinderile comercializează o gamă variată de calități și tipuri pentru același produs; chiar dacă diferitele calități nu sunt substituibile pentru un anumit cumpărător final sau pentru un anumit grup de consumatori, ele vor fi grupate într-o singură piață a produsului, cu condiția ca majoritatea furnizorilor să fie în

[1] Adică acea perioadă pentru care o ajustare semnificativă a activelor corporale și necorporale nu este necesară (a se vedea punctul 23).

măsură să ofere şi să vândă imediat aceste calităţi, fără creşteri semnificative a costurilor descrise mai sus. În aceste cazuri, piaţa relevantă a produsului va cuprinde toate produsele substituibile la nivelul cererii şi al ofertei, iar vânzările actuale ale acestor produse vor fi însumate pentru a se calcula valoarea sau volumul total al pieţei. Acelaşi raţionament poate conduce la gruparea unor zone geografice diferite.

22. Un exemplu practic de analiză a substituibilităţii la nivelul ofertei în vederea definirii pieţei produsului poate fi găsit în sectorul hârtiei. În general, există o întreagă gamă de calităţi de hârtie, de la hârtia standard de imprimare la hârtia de calitate superioară utilizată, de exemplu, pentru publicarea cărţilor de artă. În ceea ce priveşte cererea, fiecărei calităţi de hârtie i se asociază o anumită utilizare, de exemplu, o carte de artă sau o publicaţie de lux nu se va imprima pe hârtie de calitate mediocră. Cu toate acestea, fabricile de hârtie pot fabrica diferite calităţi de hârtie, iar producţia poate fi adaptată pe termen scurt şi cu costuri neglijabile. În consecinţă, în absenţa unor dificultăţi de distribuţie specifice, producătorii de hârtie pot concura pentru comenzi de diferite calităţi de hârtie, în special în cazul în care respectivele comenzi sunt făcute cu avans suficient pentru a permite modificarea planurilor de producţie. În aceste condiţii, Comisia nu defineşte o piaţă distinctă pentru fiecare calitate de hârtie şi utilizarea acesteia. Diversele calităţi de hârtie sunt incluse într-o singură piaţă relevantă, iar vânzările sunt însumate pentru a evalua valoarea şi volumul totale ale pieţei.

23. Substituibilitatea la nivelul ofertei nu poate fi luată în considerare în etapa de definire a pieţei atunci când necesită modificări semnificative ale activelor corporale şi necorporale existente, investiţii suplimentare, decizii strategice sau întârzieri importante. Astfel de exemple în care substituţia la nivelul ofertei nu a condus Comisia la lărgirea pieţei pot fi întâlni în sectorul bunurilor de consum, în special în cel al băuturilor de marcă. Cu toate că fabricile de îmbuteliere pot, în principiu, să îmbutelieze tipuri diferite de băuturi, în realitate, produsele nu se pot vinde decât cu preţul unor costuri şi întârzieri importante (legate de publicitate, de testarea produselor şi de distribuţie). În aceste condiţii, efectele substituibilităţii la nivelul ofertei şi ale altor forme de concurenţă potenţială sunt examinate într-o etapă ulterioară.

Concurenţa potenţială

24. Concurenţa potenţială, a treia sursă de constrângere concurenţială, nu este luată în considerare la definirea pieţelor, întrucât condiţiile în care concurenţa potenţială reprezintă efectiv o constrângere concurenţială depind de analiza factorilor şi împrejurărilor specifice referitoare la condiţiile de intrare. Dacă este cazul, această analiză va fi realizată doar într-o etapă ulterioară, în general atunci când poziţia întreprinderilor în cauză pe piaţă relevantă a fost deja determinată şi când această poziţie ridică probleme de concurenţă.

III. ELEMENTELE PE CARE SE SPRIJINĂ DEFINIREA PIEŢELOR RELEVANTE

Procesul de definire a pieţei relevante

Dimensiunea produsului

25. Există o serie de elemente care permit aprecierea măsurii în care substituţia ar putea avea loc. În cazuri individuale, anumite elemente sunt decisive, în funcţie de caracteristicile şi de specificitatea industriei şi a produselor şi serviciilor care sunt analizate. În alte cazuri, aceleaşi elemente ar putea fi irelevante. În majoritatea cazurilor, luarea deciziei trebuie să se bazeze pe examinarea unui anumit număr de criterii şi de elemente diferite. Comisia adoptă un mod de abordare deschis, bazat pe elemente empirice, care are scopul de a exploata toate informaţiile disponibile care ar putea fi utile în evaluarea cazurilor individuale. Comisia nu utilizează o ierarhie rigidă a diferitelor surse de informaţii sau a diferitelor tipuri de elemente de probă.

26. Procesul de definire a pieţelor relevante poate fi rezumat după cum urmează: pe baza informaţiilor preliminare disponibile sau a informaţiilor comunicate de întreprinderile în cauză, Comisia este, în principiu, în măsură să determine, în linii mari, posibilele pieţe relevante în

cadrul cărora, de exemplu, o concentrare economică sau o restrângere a concurenţei trebuie să fie evaluată. În general, şi din motive de ordin practic, atunci când analizează cazuri individuale, Comisia trebuie să decidă între câteva posibile alternative de pieţe relevante. De exemplu, în privinţa pieţei produsului, problema care se pune cel mai adesea este de a stabili dacă produsul A şi produsul B aparţin sau nu aceleiaşi pieţe a produsului. În numeroase cazuri, includerea produsului B în definiţia pieţei este suficientă pentru a elimina orice probleme de concurenţă.

27. În astfel de situaţii, nu este necesar să se determine dacă piaţa include sau nu produse suplimentare sau să se delimiteze definitiv piaţa produsului. În cazul în care, luând în considerare diferitele pieţe relevante posibile, operaţiunea în cauză nu pune probleme de concurenţă, problema definirii pieţei rămâne deschisă, reducându-se astfel sarcina întreprinderilor de a oferi informaţii.

Dimensiunea geografică

28. Modul de abordare adoptat de Comisie în definirea pieţei geografice poate fi rezumat după cum urmează: Comisia elaborează o opinie preliminară referitoare la dimensiunea pieţei geografice, pe baza unor indicii generale privind distribuţia cotelor de piaţă deţinute de părţi sau de concurenţii lor, precum şi pe baza unei analize preliminare a modului de stabilire a preţurilor şi a diferenţelor de preţ la nivel naţional şi la nivel comunitar sau al SEE. Respectiva opinie preliminară reprezintă, în general, o ipoteză de lucru care permite Comisiei să stabilească obiectul cercetărilor destinate determinării unei definiţii exacte a pieţei geografice în cauză.

29. Trebuie să fie analizate motivele care se află la originea oricărei configuraţii date a preţurilor şi a cotelor de piaţă. Anumite societăţi ar putea deţine cote de piaţă semnificative pe pieţele lor naţionale doar pe baza ponderii economice deţinute în trecut şi invers, o prezenţă omogenă în cadrul SEE a unor societăţi date poate fi compatibilă cu existenţa unor pieţe geografice naţionale sau regionale. În consecinţă, ipoteza iniţială de lucru se verifică cu ajutorul unei analize a caracteristicilor cererii (importanţa preferinţelor naţionale sau locale, comportamentele de cumpărare ale clienţilor, diferenţierea produselor, mărcile etc.), în vederea stabilirii dacă societăţile situate în alte zone constituie, în mod real, o sursă alternativă de aprovizionare pentru consumatori. În acest caz, de asemenea, experimentul teoretic se bazează pe substituţia care rezultă în urma unor variaţii a preţurilor relative, iar întrebarea care se pune este dacă clienţii părţilor şi-ar transfera comenzile altor societăţi situate în alte zone, pe termen scurt şi cu costuri neglijabile.

30. În cazul în care este necesar, factorii care influenţează oferta vor fi analizaţi, de asemenea, pentru a verifica dacă societăţile situate în alte zone nu se confruntă cu obstacole în dezvoltarea vânzărilor în condiţii de concurenţă pe întreaga piaţă geografică. Respectiva analiză include o examinare a condiţiilor necesare unei prezenţe locale pentru a vinde în zona respectivă, a condiţiilor de acces la canalele de distribuţie, a costurilor de dezvoltare a unei reţele de distribuţie, precum şi a existenţei sau absenţei barierelor de reglementare legate de achiziţiile publice, de reglementarea preţurilor, de cotele de import, de tarifele care limitează comerţul sau producţia, de standardele tehnice, de existenţa unor monopoluri, de libertatea de stabilire, de condiţiile de obţinere a autorizaţiilor administrative, de reglementările privind ambalajele etc. Pe scurt, Comisia identifică eventualele obstacole şi bariere care izolează societăţile situate într-o anumită zonă de presiunea concurenţială a societăţilor situate în afara acelei zone, astfel încât să determine cu precizie gradul de interpenetrare a pieţelor la nivel naţional, european sau global.

31. Structura efectivă şi evoluţia fluxurilor comerciale oferă indicaţii suplimentare utile referitoare la importanţa economică a fiecărui factor menţionat anterior şi care influenţează cererea sau oferta, dar şi referitoare la măsura în care aceste fluxuri pot constitui sau nu bariere reale care conduc la crearea unor pieţe geografice distincte. În general, analiza fluxurilor comerciale studiază problema cheltuielilor de transport şi a măsurii în care acestea pot reprezenta un obstacol în calea comerţului între zone diferite, ţinându-se seama de amplasamentul unităţii de producţie, de costurile de producţie şi de nivelurile preţurilor relative.

mai mulţi agenţi economici pe piaţa românească ori pe o parte substanţială a acesteia, prin recurgerea la fapte anticoncurenţiale, care au ca obiect sau pot avea ca efect afectarea activităţii economice ori prejudicierea consumatorilor. Instanţa de fond a reţinut că textul amintit nu este aplicabil în cauză, deoarece niciuna din părţi nu deţine o poziţie dominantă pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia.

Împotriva acestei sentinţe, în termen legal, a declarat apel reclamanta SC V.C. SRL Arad şi pârâţii apelanţi P.L. şi SC P. SRL Arad şi, prin decizia civilă nr. 165 din 2 noiembrie 2009, Curtea de Apel Timişoara – Secţia comercială a respins apelurile. Pentru a hotărî astfel, instanţa de apel a reţinut, în ceea ce priveşte apelul declarat de reclamantă, că, deşi pârâtul a făcut o ofertă SC B.B.C. SRL pentru montarea unui sistem de susţinere a unei plantaţii de viţă de vie în condiţii mai favorabile decât reclamanta, acest lucru s-a realizat numai după încheierea contractului dintre reclamantă şi SC B.B.C. SRL, astfel încât nu poate fi vorba despre concurenţă neloială în această situaţie.

Cu privire la obligarea pârâţilor la plata sumei de 110.000 euro, s-a reţinut că, din probele administrate în cauză, respectiv din interogatoriul pârâţilor, a rezultat că lucrările efectuate au vizat numai montarea de sisteme antigrindină şi antiploaie, iar montarea acestor sisteme nu a făcut obiectul contractului dintre reclamantă şi pârâţi, astfel că nici sub acest aspect nu se poate vorbi despre concurenţă neloială, aceasta nefiind dovedită.

În ceea ce priveşte apelul declarat de pârâţii SC P SRL Aluniş şi P.L., Curtea a reţinut că în mod corect prima instanţă a constatat că art. 6 din Legea nr. 21/1996, invocat de pârâţi în cererea reconvenţională, nu este aplicabil în cauză, deoarece niciuna din părţi nu deţine o poziţie dominantă pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, iar acest text legal reglementează raporturile dintre părţile contractului, interzicând uneia din părţi de a face concurenţă celeilalte la produsele primei părţi pe care cea de-a doua le promovează pe piaţă, deci nu vizează prejudicierea consumatorului sau afectarea unei anume activităţi economice.

Susţinerea pârâţilor că instanţa de fond nu a analizat dispoziţiile legale invocate de pârâţi, respectiv nu s-a pronunţat asupra incidenţei dispoziţiilor art. 3 alin. (4) din Legea nr. 509/2002 este nefondată, în condiţiile în care pârâţii nu şi-au precizat acţiunea în acest sens, iar invocarea unui alt text legal pentru susţinerea cererii reconvenţionale s-a realizat numai la 03.10.2008, prin concluziile scrise depuse la dosarul cauzei de pârâţi.

De asemenea, Curtea a considerat că în mod corect prima instanţă a constatat calitatea procesuală pasivă a pârâtului P.L., având în vedere că din contractul nr. 2006121435 din 18 noiembrie 2006 rezultă că acordarea dreptului de promovare a produselor SC V.C. SRL Arad a fost făcută lui P.L. ţinând însă seama şi de calitatea sa de reprezentant legal al SC P. SRL.

În ceea ce priveşte modul în care prima instanţă s-a pronunţat asupra cheltuielilor de judecată, Curtea a constatat că, având în vedere că atât acţiunea reclamantei, cât şi cererea reconvenţională a pârâţilor au fost respinse, niciuna dintre părţi nu este îndreptăţită la acordarea acestor cheltuieli, acesta fiind motivul pentru care şi instanţa de apel nu a acordat cheltuieli de judecată, având în vedere respingerea apelurilor formulate atât de reclamantă, cât şi de pârâţi în cauză.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs reclamanta SC V.C. SRL Arad şi pârâţii P.L. şi SC P. SRL Arad.

Recurenta reclamantă SC V.C. SRL Arad a invocat motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. în temeiul căruia a solicitat admiterea recursului, modificarea în parte a deciziei recurate în sensul admiterii apelului declarat de reclamantă şi menţinerea în totalitate a celorlalte dispoziţii. În dezvoltarea în fapt a recursului, recurenta reclamantă a susţinut, în esenţă, următoarele:

Integrarea pieţelor în Comunitate

32. În sfârşit, în definirea pieţele geografice, Comisia ţine seama, de asemenea, de procesul continuu de integrare a pieţelor, în special în Comunitate şi mai ales în cazul concentrărilor economice şi al societăţilor în comun structurale. Măsurile adoptate şi puse în aplicare în cadrul programului privind piaţa internă, în vederea eliminării barierelor în calea comerţului şi a integrării pieţelor din Comunitate, nu pot fi ignorate atunci când se evaluează efectele asupra concurenţei a unei concentrări sau ale unei societăţilor în comun structurale. O situaţie în care pieţele naţionale au fost izolate una de alta în mod artificial din cauza unor bariere legislative, care au fost acum eliminate, conduce, în general, la o evaluare prudentă a elementelor de probă anterioare privind preţurile, cotele de piaţă sau tendinţele comerciale. În consecinţă, un proces de integrare a pieţelor care ar determina pe termen scurt extinderea anumitor pieţe geografice poate fi luat în considerare în definirea pieţei geografice în scopul evaluării concentrărilor economice şi a societăţilor în comun.

Procesul de strângere a elementelor de probă

33. Atunci când o definiţie precisă a pieţei este considerată necesară, Comisia contactează, de cele mai multe ori, clienţii principali şi societăţile principale din sectorul respectiv pentru a le afla părerea asupra limitelor pieţei produsului şi ale pieţei geografice şi pentru a obţine elementele de fapt necesare pentru a ajunge la o concluzie. De asemenea, Comisia poate contacta asociaţiile profesionale competente şi societăţile care activează pe piaţa în amonte, astfel încât să poată defini, în măsura în care acest lucru este necesar, pieţe ale produsului şi pieţe geografice distincte pentru diferitele niveluri de producţie sau de distribuţie a produselor/serviciilor în cauză. De asemenea, ea poate să le solicite întreprinderilor în cauză informaţii suplimentare.

34. În cazul în care este necesar, Comisia solicită în scris informaţii agenţilor de pe piaţă, menţionaţi anterior. Respectivele cereri includ, în mod normal, întrebări referitoare la reacţiile societăţilor la o eventuală creştere a preţurilor şi la opiniile lor în ceea ce priveşte limitele pieţei relevante. De asemenea, Comisia solicită elementele de fapt considerate necesare pentru a putea ajunge la o concluzie în ceea ce priveşte dimensiunile pieţei relevante. Comisia poate discuta şi cu directorii de marketing sau cu alţi membri ai conducerii acestor societăţi pentru a înţelege mai bine procesul de negociere între furnizori şi clienţi, precum şi aspectele referitoare la definirea pieţei relevante. În cazul în care este necesar, Comisia poate proceda la verificări la faţa locului sau ar putea inspecta locaţiile părţilor, ale clienţilor si/sau ale concurenţilor lor, pentru a înţelege mai bine procesul de fabricaţie şi de vânzare a produselor respective.

35. Elementele utilizate pentru a ajunge la o concluzie în legătură cu piaţa relevantă pot fi clasificate după cum urmează:

Elementele utilizate pentru definirea pieţelor - dimensiunea produsului

36. Analiza caracteristicilor produsului şi a utilizării căreia îi este destinat permite Comisiei, într-o primă fază, să limiteze sfera investigaţiei privind eventualele produse substituibile. Cu toate acestea, caracteristicile produsului şi utilizarea căreia îi este destinat nu sunt suficiente pentru a demonstra că două produse sunt sau nu substituibile la nivelul cererii.

Substituibilitatea funcţională sau caracteristicile similare nu pot reprezenta, ca atare, criterii suficiente, întrucât capacitatea de reacţie a clienţilor la variaţiile preţurilor relative poate fi determinată şi de alte consideraţii. De exemplu, pot exista constrângeri concurenţiale diferite pe piaţa echipamentelor originale pentru componente de automobil şi pe piaţa pieselor de schimb, determinând, astfel, delimitarea celor două pieţe relevante. Invers, existenţa unor caracteristici diferite ale produselor nu este suficientă, ca atare, pentru a putea exclude substituibilitatea la nivelul cererii, întrucât aceasta din urmă depinde în mare măsură de importanţa pe care clienţii o acordă acestor caracteristici diferite.

37. Elementele pe care Comisia le consideră pertinente pentru aprecierea substituibilităţii între două produse la nivelul cererii pot fi clasificate după cum urmează:

38. *Elementele privind substituţia în trecutul apropiat.* În anumite cazuri, este posibilă analiza elementelor legate de evenimente sau şocuri produse de curând pe piaţă, care reprezintă exemple reale de substituţie între două produse. Atunci când este disponibilă, această informaţie este, în principiu, fundamentală pentru definirea pieţei. În cazul în care în trecut au existat modificări ale preţurilor relative (toate celelalte fiind egale), reacţiile la nivelul cantităţilor cerute vor fi determinante pentru stabilirea existenţei substituibilităţii. De asemenea, lansările de produse din trecut pot oferi informaţii utile, în cazul în care se pot determina cu precizie produsele pentru care vânzările au scăzut în favoarea noului produs.

39. Există un anumit număr de *teste cantitative* care au fost concepute tocmai pentru delimitarea pieţelor. Respectivele teste constau în diverse abordări econometrice şi statistice: estimarea elasticităţilor şi a elasticităţilor încrucişate ([1]) ale cererii unui produs, teste bazate pe similitudinea variaţiilor preţurilor în timp, analiza legăturilor de cauzalitate între serii de preţuri, precum şi similitudinea si/sau convergenţa între nivelurile de preţ. Pentru a determina condiţiile în care s-a produs substituţia în trecut, Comisia ţine seama de elementele cantitative disponibile, capabile să reziste unei examinări riguroase.

40. *Punctele de vedere ale clienţilor şi ale concurenţilor.* În cadrul cercetărilor desfăşurate, Comisia îi contactează, adeseori, pe principalii clienţi şi pe principalii concurenţi ai întreprinderilor în cauză, pentru a le cunoaşte punctele de vedere asupra limitelor pieţei produsului şi pentru a strânge cea mai mare parte a elementelor de fapt de care are nevoie pentru a ajunge la o concluzie privind dimensiunile pieţei. Comisia ţine seama de răspunsurile argumentate ale clienţilor şi concurenţilor în legătură cu reacţiile la creşteri mici ale preţurilor relative ale produselor relevante (de exemplu, de 5 la 10 %) în zona geografică în cauză, atunci când aceste răspunsuri sunt susţinute suficient de elemente de fapt.

41. *Preferinţele consumatorilor.* În cazul bunurilor de consum, ar putea fi dificil pentru Comisie să cunoască în mod direct opiniile consumatorilor finali în legătură cu produsele substituibile. Studiile de piaţă, comandate în trecut şi utilizate de societăţi în procesul decizional pentru stabilirea preţurilor şi/sau pentru planificarea acţiunilor comerciale, pot furniza Comisiei informaţii utile pentru delimitarea pieţei relevante. Anchetele având ca scop obţinerea unor informaţii cu privire la obiceiurile de consum şi comportamentele de cumpărare ale consumatorilor, opiniile exprimate de comercianţii cu amănuntul şi, mai general, studiile de piaţă prezentate de părţi şi de concurenţii lor, toate acestea sunt luate în considerare pentru a determina dacă o parte semnificativă din punct de vedere economic a consumatorilor consideră că două produse sunt substituibile, ţinându-se seama, de asemenea, de importanţa mărcilor pentru produsele relevante. Metodologia urmată în studiile desfăşurate ad hoc de întreprinderile în cauză sau de către concurenţii lor în scopul unei proceduri de concentrare economică sau al unei proceduri în temeiul Regulamentului nr. 17, este, în principiu, examinată cu cea mai mare atenţie. Spre deosebire de studiile anterioare, respectivele studii nu au fost realizate în desfăşurarea normală a activităţilor întreprinderii în vederea adoptării unor decizii de afaceri.

42. *Barierele şi costurile asociate unui transfer al cererii către produse substituibile potenţiale.* Există un număr de bariere şi de costuri care ar putea împiedica Comisia să considere că două produse, care la prima vedere par substituibile la nivelul cererii, aparţin aceleiaşi pieţe a produsului. Este imposibilă realizarea unei liste exhaustive a barierelor potenţiale susceptibile să împiedice substituţia sau a costurilor de transfer. Aceste bariere şi obstacole ar putea avea origini foarte diverse, iar Comisia, în deciziile sale anterioare, s-a confruntat cu bariere de reglementare sau cu alte forme de intervenţii ale statului, constrângeri la nivelul pieţelor în aval, necesitatea realizării unor investiţii specifice de capital sau a suportării unei micşorări a producţiei curente

[1] Elasticitatea cererii în funcţie de preţ pentru produsul X este o măsură a sensibilităţii cererii pentru produsul X la variaţiile propriului său preţ. Elasticitatea încrucişată între produsele X si Y este sensibilitatea cererii pentru produsul X la variaţiile preţului produsului Y.

pentru a utiliza bunuri intermediare alternative, localizarea clientelei, investiţii specifice în procesul de producţie, în formare şi în capitalul uman, cheltuieli aferente cumpărării de noi utilaje sau alte investiţii, incertitudine în legătură cu calitatea şi cu reputaţia furnizorilor necunoscuţi etc.

43. *Diferitele categorii de clienţi şi discriminarea prin preţ.* Existenţa unor grupuri diferite de clienţi ar putea restrânge piaţa produsului. Un grup determinat de clienţi pentru produsul relevant poate constitui o piaţă distinctă mai îngustă atunci când poate face obiectul unor preţuri discriminatorii. Acesta va fi, de cele mai multe ori, cazul în care sunt îndeplinite două condiţii: (a) este posibilă identificarea cu precizie a grupului căruia îi aparţine un client dat la momentul la care îi sunt vândute produsele relevante şi (b) comerţul între clienţi sau arbitrajul de către terţi nu sunt realizabile.

Elementele pentru definirea pieţelor - dimensiunea geografică

44. Elementele pe care Comisia le consideră pertinente pentru a defini piaţa geografică pot fi clasificate după cum urmează:

45. *Elemente de probă referitoare la reorientarea comenzilor în trecut către alte zone.* În anumite cazuri, ar putea fi disponibile elemente de probă referitoare la faptul că anumite variaţii de preţ între diferite zone au determinat reacţii din partea clienţilor. În general, testele cantitative utilizate pentru definirea pieţei produsului pot fi utilizate şi pentru definirea pieţei geografice. Cu toate acestea, trebuie să se ţină seama de faptul că anumite comparaţii ale preţurilor la scară internaţională pot fi mai complexe ca urmare a unor factori cum ar fi evoluţia cursurilor de schimb, fiscalitatea şi diferenţierea produselor.

46. *Caracteristicile fundamentale ale cererii.* Natura cererii pentru produsul relevant poate determina dimensiunea pieţei geografice. Anumiţi factori, cum ar fi preferinţele naţionale sau preferinţele pentru mărci naţionale, limba, cultura şi stilul de viaţă, precum şi necesitatea unei prezenţe locale, au un potenţial mare de a limita sfera geografică a concurenţei.

47. *Punctele de vedere ale clienţilor şi ale concurenţilor.* Acolo unde este cazul, în anchetele desfăşurate, Comisia îi va contacta pe principalii clienţi şi pe principalii concurenţi ai părţilor pentru a le afla punctele de vedere cu privire la limitele pieţei geografice şi pentru a colecta cea mai mare parte a elementelor de fapt necesare pentru a ajunge la o concluzie privind dimensiunile pieţei, atunci când acestea sunt susţinute suficient de elementele de fapt.

48. *Localizarea comportamentelor de cumpărare existente la momentul anchetei.* Analiza din perspectivă geografică a comportamentului de cumpărare al clienţilor existent la momentul desfăşurării anchetei permite obţinerea unor elemente utile în legătură cu posibilele dimensiuni ale pieţei geografice. Atunci când clienţii cumpără, în condiţii similare, de la societăţi situate oriunde în Comunitate sau în SEE sau când se aprovizionează prin licitaţii la care ofertanţii sunt societăţi situate oriunde în Comunitate sau în SEE, se consideră, în general, că piaţa geografică relevantă este teritoriul comunitar.

49. *Fluxurile comerciale.* Atunci când numărul clienţilor este atât de mare încât informaţiile furnizate de ei nu permit formarea unei imagini clare asupra comportamentelor de cumpărare văzute din perspectivă geografică, este posibilă utilizarea ca alternativă a informaţiilor despre fluxurile comerciale, cu condiţia existenţei unor statistici comerciale suficient de detaliate pentru produsele relevante. Fluxurile comerciale şi, în primul rând, analiza acestora, permit obţinerea unor informaţii utile pentru stabilirea dimensiunii pieţei geografice, dar nu sunt suficiente în ele însele pentru a putea formula concluzii definitive în legătură cu acest aspect.

50. *Barierele şi costurile de transfer asociate reorientării comenzilor către societăţi situate în alte zone.* Absenţa, de exemplu, a achiziţiilor sau a fluxurilor comerciale transfrontaliere nu semnifică, în mod necesar, că piaţa este pur naţională sub aspect geografic. Cu toate acestea, înainte de a concluziona că piaţa geografică relevantă este naţională, trebuie identificate barierele care o izolează de exterior. Obstacolul cel mai evident care va împiedica un client să-şi reorienteze comenzile spre alte zone este impactul costurilor de transport şi al restricţiilor în materie de transport

prevăzute de legislaţie sau determinate de natura produselor relevante. Impactul costurilor de transport limitează, de obicei, dimensiunea pieţei geografice pentru produsele voluminoase de valoare mică, ţinându-se seama însă de faptul că anumite inconveniente sub aspectul transportului ar putea fi compensate de costuri comparativ mai avantajoase în alte domenii (costuri salariale sau materii prime). Accesul la reţeaua de distribuţie într-o zonă dată, barierele de reglementare care mai există încă în anumite sectoare, cotele de import şi tarifele vamale ar putea, de asemenea, să constituie bariere care izolează o zonă geografică dată de presiunea concurenţială a societăţilor situate în afara respectivei zone. Costurile de transfer semnificative, legate de aprovizionarea de la societăţi situate în alte ţări, reprezintă obstacole suplimentare.

51. Pe baza elementelor de probă strânse, Comisia defineşte piaţa geografică, a cărei sferă ar putea varia de la dimensiuni locale la dimensiuni mondiale, existând în deciziile anterioare ale Comisiei exemple atât de pieţe locale, cât şi de pieţe mondiale.

52. Punctele de mai sus prezintă diferiţii factori care ar putea fi relevanţi pentru definirea pieţelor. Acest lucru nu înseamnă că, în fiecare caz individual, va fi necesar să se obţină elemente de probă şi să se evalueze fiecare din aceşti factori. Deseori, în practică, elementele de probă furnizate de un subansamblu al acestor factori vor fi suficiente pentru a ajunge la o concluzie, astfel cum a fost demonstrat în practica decizională anterioară a Comisiei.

IV. CALCULAREA COTELOR DE PIAŢĂ

53. Definirea pieţei relevante, atât la nivelul produselor cât şi la nivel geografic, permite identificarea furnizorilor şi a clienţilor/consumatorilor care acţionează pe respectiva piaţă. Pe această bază, pentru fiecare furnizor, se poate calcula mărimea totală a pieţei şi cotele de piaţă deţinute, pe baza vânzărilor realizate în zona în cauză, pentru produsele relevante. În practică, mărimea totală a pieţei şi cotele de piaţă deţinute pot fi cunoscute consultând surse de informaţie cum ar fi previziunile societăţilor sau studiile comandate societăţilor de consultanţă şi/sau asociaţiilor profesionale. În absenţa unor astfel de surse de informaţie sau atunci când previziunile disponibile nu sunt fiabile, Comisia solicită, de obicei, fiecărui furnizor de pe piaţa relevantă, să îi comunice propria cifră de afaceri, astfel încât să poată calcula mărimea totală a pieţei şi cotele de piaţă deţinute.

54. În general, vânzările sunt punctul de referinţă pentru calculul cotelor de piaţă, dar există şi alte repere care, în funcţie de produsele specifice sau de industria în cauză, pot oferi informaţii utile cum ar fi, în special, capacitatea, numărul agenţilor în oferta de pe piaţă, unităţile de flote în domeniul aerospaţial sau rezervele deţinute în cazul anumitor sectoare cum ar fi industria minieră.

55. Din experienţă, se ştie că atât volumul, cât şi valoarea vânzărilor, reprezintă informaţii utile. În cazul produselor diferenţiate, se consideră, în general, că valoarea vânzărilor şi cota de piaţă corespunzătoare lor reflectă mai bine poziţia şi puterea relative ale fiecărui furnizor.

V. ALTE CONSIDERAŢII

56. Există anumite domenii în care aplicarea principiilor menţionate anterior trebuie realizată cu precauţie. Acesta este cazul în care se analizează pieţele primare şi secundare, în special atunci când comportamentul întreprinderilor la un moment dat trebuie analizat în temeiul articolului 86 din tratat. Metoda de definire a pieţelor în aceste cazuri este aceeaşi, adică este necesară evaluarea reacţiilor clienţilor, în termeni de comportament de cumpărare, la variaţiile preţurilor relative, dar ţinând seama, în acelaşi timp, de eventualele constrângeri asupra substituţiei impuse de condiţiile de pe pieţele conexe. O definire restrânsă a pieţei produselor secundare, de exemplu, a pieţei pieselor de schimb, ar putea rezulta atunci când compatibilitatea cu produsul primar este importantă. Problemele de identificare a unor produse secundare compatibile, precum şi existenţa preţurilor ridicate şi un ciclu de viaţă lung al produselor primare, ar putea face profitabile creşterile preţurilor relative ale produselor secundare. O definire diferită a pieţei ar putea rezulta în cazul în care este posibilă o substituţie semnificativă între produsele secundare sau în cazul în care caracteristicile produselor primare fac posibile reacţii rapide şi directe ale consumatorilor la creşterile preţurilor relative ale produselor secundare.

57. În anumite cazuri, existenţa unor „lanţuri de substituţie" ar putea conduce la definirea unei pieţe relevante în care produsele sau zonele situate la limitele pieţei nu sunt substituibile în mod direct. Un exemplu îl constituie dimensiunea geografică a unui produs ale cărui costuri de transport sunt foarte ridicate. În astfel de cazuri, livrările efectuate de o uzină dată sunt limitate la un anumit perimetru din jurul respectivei uzine, din cauza impactului costurilor de transport. În principiu, această zonă ar putea reprezenta piaţa geografică relevantă. Cu toate acestea, în cazul în care repartizarea uzinelor în teritoriu este de as a natură încât există suprapuneri ale perimetrelor din jurul diferitelor uzine, este posibil ca un efect de substituţie în lanţ să exercite constrângeri asupra preţurilor practicate pentru respectivele produse şi astfel, să conducă la o definiţie mai largă a pieţei geografice relevante. Acelaşi raţionament se aplică în cazul în care produsul B este un produs substituibil la nivelul cererii pentru produsele A şi C. Chiar dacă produsele A şi C nu sunt substituibile în mod direct unul în raport cu celălalt, ele se pot afla pe aceeaşi piaţă relevantă a produsului, întrucât existenţa produsului substituibil B exercită influenţe asupra preţurilor lor.

58. Din perspectivă practică, conceptul de lanţ de substituţie trebuie coroborat cu elemente de fapt, legate, de exemplu, de interdependenţa la nivelul preţurilor la limitele lanţurilor de substituţie, pentru a putea defini, în cazuri individuale, o piaţă relevantă mai largă. Nivelurile de preţ la limitele lanţurilor trebuie, de asemenea, să fie de aceeaşi dimensiune.

8. COMUNICAREA COMISIEI

privind îndrumările informale referitoare la problemele noi care apar în cazuri individuale cu privire la articolele 81 şi 82 din Tratatul CE (scrisori de îndrumare) (2004/C 101/06)

(Text cu relevanţă pentru SEE)

I. REGULAMENTUL 1/2003

1. Regulamentul 1/2003 ([1]) instituie un nou sistem de punere în aplicare a articolelor 81 şi 82 din tratat. Deşi intenţia acestuia este de a pune din nou accentul pe obiectivul principal de punere eficientă în aplicare a normelor de concurenţă, regulamentul creează, în acelaşi timp, securitate juridică, în măsura în care prevede că acordurile ([2]) care intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1), dar îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3), sunt valabile şi pot fi puse integral în aplicare ab initio, fără o decizie prealabilă a unei autorităţi de concurenţă [articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003].

2. Cadrul stabilit de Regulamentul (CE) nr. 1/2003, deşi introduce competenţa paralelă a Comisiei, a autorităţilor de concurenţă ale statelor membre şi a instanţelor statelor membre de a aplica integral articolele 81 şi 82, limitează, în acelaşi timp, riscurile de aplicare inconsecventă printr-o serie de măsuri, astfel încât să se asigure aspectul esenţial al securităţii juridice pentru întreprinderi, astfel cum rezultă acesta din jurisprudenţa Curţii de Justiţie, respectiv aplicarea consecventă a normelor de concurenţă pe întreg teritoriul Comunităţii.

3. Întreprinderile sunt, în general, în măsură să evalueze legalitatea propriilor acţiuni, astfel încât să poată decide în cunoştinţă de cauză dacă să încheie sau nu un anumit acord sau adopte o anumită practică şi sub ce formă. Acestea sunt familiarizate cu faptele şi au la dispoziţie cadrul juridic al regulamentelor de exceptare pe categorii, jurisprudenţa şi practica decizională, precum şi numeroasele îndrumări furnizate de orientările şi comunicările Comisiei ([3]).

---

[1] Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 si 82 din tratat (JO L 1, 4.1.2003, p. 1-25).

[2] În prezenta comunicare, termenul „acord" se referă la acorduri, deci¬zii ale asociaţiilor de întreprinderi si practici concertate. Termenul „practici" se referă la comportamentul întreprinderilor dominante. Termenul „întreprinderi" acoperă si conceptul de „asociaţii de întreprinderi".

[3] Toate textele menţionate sunt disponibile la: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

4. Pe lângă reforma normelor de aplicare a articolelor 81 și 82 introdusă de Regulamentul 1/2003, Comisia a efectuat o revizuire a regulamentelor de exceptare pe categorii, a comunicărilor și orientărilor Comisiei, pentru a asigura o asistență suplimentară în autoevaluarea desfășurată de operatorii economici. Comisia adoptă, de asemenea, orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) ([1]). Acest lucru permite întreprinderilor, în majoritatea cazurilor, să își evalueze în mod corect acordurile în temeiul articolului 81. De asemenea, în practică să, Comisia aplică amenzi substanțiale ([2]) doar în cazurile în care se stabilește, în instrumente orizontale, în practica juridică sau în jurisprudență, că un anumit comportament constituie o încălcare.

5. În cazul în care, contrar elementelor menționate anterior, anumite cauze generează o incertitudine autentică, deoarece ridică probleme noi sau nerezolvate în ceea ce privește aplicarea articolelor 81 și 82, întreprinderile implicate pot să solicite îndrumări informale din partea Comisiei ([3]). În cazul în care consideră că acest lucru este adecvat și că face obiectul priorităților sale de punere în aplicare, Comisia poate furniza îndrumări privind problemele noi în ceea ce privește interpretarea articolelor 81 și/sau 82 prin declarație scrisă (scrisoare de îndrumare). Prezenta comunicare stabilește detaliile acestui tip de instrument.

II. CADRUL CARE PERMITE SĂ SE EVALUEZE OPORTUNITATEA EMITERII UNEI SCRISORI DE ÎNDRUMARE

6. Regulamentul (CE) nr. 1/2003 conferă Comisiei competența de a cerceta și de a sancționa în mod eficient cazurile de încălcare a articolelor 81 și 82 ([4]). Unul dintre obiectivele majore ale regulamentului este să asigure aplicarea eficientă a normelor comunitare de concurență prin eliminarea vechiului sistem de notificare, permițând astfel Comisiei să își concentreze politica de punere în aplicare pe încălcările cele mai grave ([5]).

7. Cu toate că Regulamentul (CE) nr. 1/2003 nu aduce atingere competenței Comisiei de a furniza îndrumări informale anumitor întreprinderi ([6]), astfel cum se prevede în prezenta comunicare, această competență nu trebuie să aducă atingere obiectivului principal al regulamentului, acela de a asigura punerea eficientă în aplicare a normelor de concurență. Prin urmare, Comisia poate doar furniza îndrumări informale întreprinderilor individuale, cu condiția ca acest lucru să fie compatibil cu prioritățile sale de punere în aplicare.

8. Sub rezerva punctului 7, Comisia, sesizată cu o cerere de scrisoare de îndrumare va analiza dacă este oportun să dea curs acestei cereri. Emiterea unei scrisori de îndrumare trebuie luată în considerare numai în cazul în care se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

(a) Evaluarea aprofundată a unui acord sau a unei practici în temeiul articolului 81 și/sau 82 din tratat ridică o problemă de aplicare a legislației care nu este clarificată nici în cadrul juridic comunitar existent, inclusiv în jurisprudența instanțelor comunitare, nici în îndrumările publice generale disponibile sau cu privire la care nu există precedente în practica decizională sau în scrisorile de îndrumare anterioare.

(b) O evaluare prima facie a particularităților și contextului cauzei sugerează că este utilă clarificarea problemei noi printr-o scrisoare de îndrumare, luându-se în considerare următoarele elemente:

---

[1] Comunicarea Comisiei - Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat (p. 97).

[2] Amenzile simbolice sunt, în mod normal, fixate la 1 000 de euro, a se vedea Orientarea Comisiei privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO (JO C 9, 14.1.1998).

[3] A se vedea considerentul (38) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

[4] A se vedea, în special, articolele 7-9, 12, 17-24, 29 din Regulamentul(CE) nr. 1/2003.

[5] A se vedea considerentul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

[6] A se vedea considerentul (38) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

– importanţa economică a mărfurilor sau serviciilor care fac obiectul acordului sau practicii, din punctul de vedere al consumatorului, şi/sau

– măsura în care acordul sau practica corespunde sau ar putea corespunde unei utilizări economice mai largi pe piaţă şi/sau

– importanţa investiţiilor legate de tranzacţie în raport cu dimensiunea societăţilor implicate şi măsura în care tranzacţia se leagă de o operaţiune structurală, cum ar fi crearea unei societăţi în comun fără funcţionalitate deplină.

(c) Este posibilă emiterea unei scrisori de îndrumare pe baza informaţiilor furnizate, cu alte cuvinte nu este necesară o analiză suplimentară a faptelor.

9. De asemenea, Comisia nu va lua în considerare o solicitare de scrisoare de îndrumare în oricare dintre următoarele situaţii:

– problemele ridicate în cerere sunt identice sau similare cu problemele ridicate într-o cauză pendinte înaintea Tribunalului de Primă Instanţă sau a Curţii de Justiţie ale Comunităţilor Europene;

– acordul sau practica menţionate în cerere fac obiectul unor proceduri pendinte înaintea Comisiei, a instanţei unui stat membru sau a autorităţii de concurenţă a unui stat membru.

10. Comisia nu va lua în considerare problemele ipotetice şi nu va emite scrisori de îndrumare privind acorduri sau practici care nu mai sunt aplicate de către părţi. Cu toate acestea, întreprinderile pot prezenta Comisiei o cerere de scrisoare de îndrumare privind anumite probleme ridicate de un acord sau o practică pe care o au in considerare, şi anume înainte de punerea în aplicare a respectivului acord sau a respectivei practici. În acest caz, tranzacţia trebuie să fi atins un stadiu suficient de avansat pentru ca cererea să poată fi luată în considerare.

11. O cerere de scrisoare de îndrumare nu aduce atingere competenţei Comisiei de a deschide procedura în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în legătură cu faptele prezentate în cerere.

III. INDICAŢII PRIVIND MODUL DE CERERE A ÎNDRUMĂRILOR

12. Una sau mai multe întreprinderi care au încheiat sau au intenţia să încheie un acord sau au aplicat sau au intenţia să aplice o practică care ar putea intra sub incidenţa articolelor 81 şi/sau 82 din tratat, pot prezenta o cerere în ceea ce priveşte problemele de interpretare ridicate de un astfel de acord sau practică pot prezenta o solicitare.

13. Cererea de scrisoare de îndrumare trebuie expediată la următoarea adresă:Commission européenne/Europese Commissie

Direcţia Generală Concurenţă B-1049

Bruxelles/Brussel.

14. Nu există un formular în acest scop. Trebuie prezentată o notă care să menţioneze în mod clar următoarele:

– identitatea tuturor întreprinderilor implicate, precum şi o singură adresă pentru contactul cu Comisia;

– problemele specifice pentru care se solicită îndrumări;

– informaţii complete şi exhaustive în legătură cu toate punctele relevante, inclusiv documentaţie pertinentă, astfel încât să se poată evalua în cunoştinţă de cauză problemele ridicate;

– o argumentaţie detaliată, ţinând seama de punctul 8 litera (a) care să prezinte motivul pentru care cererea prezintă o problemă nouă (probleme noi);

– orice alte informaţii care permit o evaluare a cererii, ţinând seama de aspectele prezentate la punctele 8-10 din prezenta comunicare, inclusiv, în special, o declaraţie potrivit căreia practica sau acordul la care se referă cererea nu face obiectul unei proceduri pendinte înaintea unei instanţe sau a unei autorităţi de concurenţă a unui stat membru;

– atunci când cererea conţine elemente considerate secrete de afaceri, o identificare clară a acestor elemente;

– orice alte informaţii sau documente relevante pentru cauza respectivă.

IV. PROCESAREA CERERII

1. În principiu, Comisia va evalua solicitarea pe baza informaţiilor furnizate. Fără să aducă atingere punctului 8 litera (c), Comisia poate utiliza informaţiile suplimentare care îi sunt puse la dispoziţie de surse publice, de proceduri anterioare sau din orice altă sursă, şi poate cere solicitantului (solicitanţilor) să-i furnizeze informaţii suplimentare. Normele curente privind secretul profesional se aplică informaţiilor furnizate de solicitant (solicitanţi).

2. Comisia poate comunica informaţiile primite autorităţilor de concurenţă ale statelor membre primi informaţii de la acestea. Poate discuta fondul cererii cu autorităţile de concurenţă ale statelor membre înainte de a emite scrisoarea de îndrumare.

3. În cazul în care nu se emite o scrisoare de îndrumare, Comisia informează solicitantul (solicitanţii) în acest sens.

4. O întreprindere îşi poate retrage cererea în orice moment. În acest caz, informaţiile comunicate în cadrul unei cereri de îndrumare rămân în posesia Comisiei şi pot fi utilizate în proceduri ulterioare, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (a se vedea punctul 11 de mai sus).

V. SCRISORI DE ÎNDRUMARE

19. O scrisoare de îndrumare conţine:

– o descriere sumară a faptelor pe care se bazează;

– principala argumentaţie juridică care stă la baza interpretării date de Comisie problemelor noi ridicate de cerere privind articolele 81 şi/sau 82.

20. O scrisoare de îndrumare se poate limita la o parte din problemele ridicate în cerere. Poate, de asemenea, să includă aspecte suplimentare faţă de cele incluse în cerere.

21. Scrisorile de îndrumare vor fi publicate pe site-ul webb al Comisiei, ţinând totodată seama de interesul legitim al întreprinderilor de a-şi proteja secretele de afaceri. Înainte de a publica o scrisoare de îndrumare, Comisia va conveni, împreună cu solicitanţii, asupra versiunii publice.

VI. EFECTELE SCRISORII DE ÎNDRUMARE

22. Scrisorile de îndrumare sunt în primul rând destinate să ajute întreprinderile în evaluarea, în cunoştinţă de cauză, a propriilor acorduri şi practici.

23. O scrisoare de îndrumare nu poate aduce atingere evaluării aceleiaşi probleme de către instanţele comunitare.

24. În cazul în care un acord sau o practică a constituit baza factuală a unei scrisori de îndrumare, acest lucru nu împiedică Comisia să examineze acelaşi acord sau aceeaşi practică în cadrul unei proceduri iniţiate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003, în special în urma unei plângeri. În acest caz, Comisia va lua în considerare scrisoarea de îndrumare anterioară, ţinând seama în special de modificările faptelor, de orice noi aspecte ridicate de plângere, de evoluţia jurisprudenţei instanţelor europene sau de alte modificări mai ample ale politicilor Comisiei.

25. Scrisorile de îndrumare nu sunt decizii ale Comisiei şi nu creează obligaţii autorităţilor de concurenţă sau instanţelor statelor membre care au competenţa de a aplica articolele 81 şi 82. Cu toate acestea, autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre pot ţine seama de scrisorile de îndrumare emise de Comisie după cum consideră adecvat în contextul unei anumite cauze.

9. COMUNICAREA COMISIEI
privind examinarea de către Comisie a plângerilor depuse în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE (2004/C 101/05)

(Text cu relevanţă pentru SEE)

I. INTRODUCERE ŞI OBIECTUL COMUNICĂRII

(1) Regulamentul nr. 1/2003 [1] instituie un regim de competenţe paralele ale Comisiei, ale autorităţilor de concurenţă şi ale instanţelor statelor membre pentru aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE. Regulamentul recunoaşte în special complementaritatea rolului Comisiei, al autorităţilor de concurenţă ale statelor membre care acţionează ca autorităţi publice de punere în aplicare şi al instanţelor statelor membre care hotărăsc în litigii între persoane de drept privat pentru a proteja drepturile subiective care derivă din articolele 81 şi 82.[2].

(2) În temeiul Regulamentul nr. 1/2003, autorităţile publice de punere în aplicare îşi pot concentra acţiunea asupra investigaţiilor privind încălcările grave ale articolelor 81 şi 82 care sunt adesea dificil de identificat. În acest sens, pot folosi informaţiile furnizate de întreprinderi şi de consumatorii de pe piaţă.

(3) În consecinţă, Comisia doreşte să încurajeze cetăţenii şi întreprinderile să se adreseze autorităţile menţionate anterior pentru a le informa despre posibila încălcare a regulilor de concurenţă. La nivelul Comisiei se pot urma, în acest sens, două demersuri. Un demers presupune depunerea unei plângeri în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. În temeiul articolelor 5-9 din Regulamentul nr. 773/2004[3], plângerile trebuie să întrunească anumite cerinţe.

(4) Cel de-al doilea demers constă în a furniza informaţii referitoare la piaţă fără a fi necesar să se respecte cerinţele pentru plângeri în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. În acest sens, Comisia a creat un website special pentru a colecta informaţii de la cetăţenii, întreprinderile şi asociaţiile de întreprinderi care doresc să semnaleze Comisiei posibilele încălcări ale articolelor 81 şi 82. Pentru Comisie, astfel de informaţii pot constitui punctul de plecare pentru iniţierea unei investigaţii[4]. Informaţiile despre posibile încălcări pot fi furnizate la următoarea adresă:

http://europa.eu.int/dgcomp/info-on-anti-competitive-practices

sau la:

Commission européenne/Europese Commissie
DG Concurenţă
B-1049 Bruxelles/Brussel

(5) Fără a aduce atingere interpretării Regulamentului nr. 1/2003 şi a Regulamentului nr. 773/2004 al Comisiei de către instanţele comunitare, prezenta comunicare intenţionează să ofere orientări cetăţenilor şi întreprinderilor care doresc să obţină despăgubiri în urma încălcărilor presupuse ale regulilor de concurenţă. Comunicarea cuprinde două părţi principale:

- capitolul II prezintă informaţii despre opţiunea de a depune o plângere la Comisie sau de a sesiza o instanţă naţională. Mai mult, acesta reaminteşte principiile repartizării sarcinilor între Comisie şi autorităţile naţionale de concurenţă în cadrul sistemului de punere în aplicare instituit prin Regulamentul nr. 1/2003. Aceste principii sunt expuse în Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă[5];
- capitolul III descrie procedura de examinare de către Comisie a plângerilor depuse în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

(6) Prezenta comunicare nu tratează următoarele situaţii:

- plângerile depuse de statele membre în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003,

- plângerile prin care se solicită Comisiei să ia măsuri împotriva unui stat membru în temeiul dispoziţiile articolului 86 alineatul (3) coroborat cu articolele 81 sau 82 din tratat,
- plângerile privind articolul 87 din tratat referitor la ajutoarele de stat,
- plângerile privind încălcări ale dreptului comunitar de către statele membre pe care Comisia le poate investiga în temeiul articolului 226 din tratat [6].

II. DIFERITELE MODALITĂŢI DE DEPUNERE A UNEI PLÂNGERI PRIVIND O POSIBILĂ ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 81 SAU 82

A. PLÂNGERI ÎN CADRUL NOULUI SISTEM INSTITUIT PRIN REGULAMNETUL NR. 1/2003

(7) În funcţie de natura plângerii, autorul plângerii poate sesiza fie instanţa naţională fie autoritatea de concurenţă care acţionează ca autoritate publică de punere în aplicare. Prezentul capitol are ca obiectiv să îi asiste pe eventualii autori ai plângerilor să decidă în cunoştinţă de cauză dacă trebuie să se adreseze Comisiei, unei autorităţi de concurenţă a statelor membre sau unei instanţe naţionale.

(8) In timp ce instanţele naţionale sunt chemate să protejeze drepturile subiective şi aşadar trebuie să hotărască ori de câte ori sunt sesizate, autorităţile publice de punere în aplicare nu pot instrumenta toate plângerile şi în consecinţă trebuie să stabilească priorităţi în examinarea cauzelor. Conform Curţii de Justiţie, Comisia, împuternicită în temeiul articolului 85 alineatul (1) din Tratatul CE să vegheze la aplicarea articolelor 81 şi 82 din tratat, are responsabilitatea definirii şi punerii în aplicare a orientării politicii comunitare de concurenţă, iar pentru a îndeplini în mod eficient această îndatorire are dreptul de a atribui grade de prioritate plângerilor care i-au fost înaintate [7].

(9) Regulamentul nr. 1/2003 conferă instanţelor şi autorităţilor de concurenţă ale statelor membre, în paralel cu Comisa, competenţa de a aplica integral articolele 81 şi 82. Unul din obiectivele sale principale este ca instanţele şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre să poată participa în mod eficient la aplicarea articolelor 81 şi 82 [8].

(10) Pe de altă parte, articolul 3 al Regulamentului nr. 1/2003 prevede că instanţele şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre trebuie să aplice articolele 81 şi 82 tuturor acordurilor sau comportamentele susceptibile a afecta comerţul între statele membre cărora le aplică legislaţia naţională de concurenţa. Mai mult, articolele 11 şi 15 din regulament instituie o serie de mecanisme prin care instanţele şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre cooperează cu Comisia în vederea aplicării articolelor 81 şi 82.

(11) În noul cadru legislativ, Comisia doreşte să concentreze resursele în jurul următoarelor axe:

- aplicarea regulilor de concurenţă comunitare în cauzele în care este bine plasată să acţioneze [9], concentrându-şi resursele asupra celor mai grave încălcări [10];
- examinarea cauzelor în care Comisia trebuie să acţioneze în vederea definirii politicii comunitare de concurenţă şi/sau pentru a asigura aplicarea coerentă a articolelor 81 sau 82.

B. ROLURILE COMPLEMENTARE ALE AUTORITĂŢILOR PUBLICE ŞI AL PERSOANELOR DE DREPT PRIVAT ÎN VEDEREA APLICĂRII ARTICOLELOR 81 ŞI 82

(12) Instanţele comunitare consideră, în mod constant, că instanţele naţionale sunt chemate să protejeze drepturile subiective ce decurg din efectul direct al articolelor 81 alineatul (1) şi 82 [11].

(13) Instanţele naţionale pot hotărî asupra validităţii sau nulităţii contractelor şi doar instanţele naţionale pot acorda despăgubiri unei persoane în cazul încălcării articolelor 81 şi 82. Conform jurisprudenţei Curţii de Justiţie, pentru a asigura eficienţa deplină a regulilor comunitare de concurenţă, orice persoană poate pretinde despăgubiri pentru prejudiciul adus printr-un contract sau un comportament care restrânge sau denaturează concurenţa. Acţiunile în despăgubire introduse în faţa instanţele naţionale pot contribui în mod semnificativ la menţinerea unei concurenţe

- Instanţa a încadrat greşit cererea reclamantei în sfera răspunderii civile delictuale. Temeiul de drept al cererii reclamantei l-au constituit dispoziţiile art. 969 şi urm. C. civ., repararea prejudiciului cauzat fiind urmarea nerespectării clauzelor contractuale. Răspunderea contractuală a pârâtului L.P. este antrenată ca urmare a nerespectării obligaţiei contractuale inserată în contractul încheiat între reclamantă şi acest pârât,

- Având în vedere probatoriul administrat în prima instanţă, care a stat şi la baza soluţionării apelului, s-a susţinut că decizia este greşită întrucât nu se putea pune în discuţie contractul încheiat între reclamantă şi SC B.B.C. SRL pentru că nu acesta era contractul pe care reclamanta l-a adus spre judecare instanţei,

- Pârâtul P.L. a încălcat clauza de neconcurenţă pe perioada contractului, fapt probat prin oferta făcută către SC B.B.C. SRL care a avut ca urmare nerealizarea beneficiului contractului încheiat iniţial între reclamantă şi SC B.B.C. SRL,

- Nu prezintă relevanţă faptul că oferta depusă de P.L. este mai avantajoasă sau nu, pentru că pârâtul avea obligaţia să respecte clauza de neconcurenţă. Valoarea ofertei nu trebuie luată în considerare. Expertiza efectuată în cauză are doar rolul de a arăta instanţei care este dimensiunea prejudiciului provocat de către acţiunea pârâtului, chiar dacă reclamanta a afirmat că prejudiciul rezultat este mai mic decât valoarea calculată de către expert şi prin urmare solicita doar valoarea prejudiciului nerealizat de către ea,

- Pe perioada derulării contractului pârâtul a beneficiat de autoturism pus la dispoziţie de către reclamantă, de publicitatea acesteia, precum şi de alte facilităţi, toate pe cheltuiala reclamantei,

- În ceea ce priveşte capătul 1 de cerere, se apreciază că se impune obligarea pârâtei la plata beneficiului nerealizat de către societatea reclamantă ca urmare a neexecutării contractului nr. 1000159/2007,

- În ceea ce priveşte cel de-al doilea capăt de cerere, a susţinut că instanţa de apel a oferit o soluţie superficială, rezumându-se la a motiva respingerea cererii prin aceea că din interogatoriul pârâţilor a rezultat că lucrările efectuate au vizat numai montarea de sisteme antigrindă şi antiploaie, iar montarea acestor sisteme nu a făcut obiectul contractului dintre reclamantă şi pârâţi,

- Instanţa ignoră probele administrate în cauză, în speţă, extras din publicaţia „Profitul Agricol" nr. 44 din 31 octombrie 2007 în care este făcut public şi de notorietate faptul că pârâtul, personal şi prin interpuşi, a efectuat lucrări viticole la cheie în localitatea T. Judeţul Galaţi pe o suprafaţă de 7 ha şi respectiv la domeniile T pe o suprafaţă de 4 ha,

- Având în vedere că prejudiciul invocat de reclamantă a fost confirmat prin raportul de expertiză depus la dosar instanţa trebuia să analizeze sub acest aspect problema, şi nu să apeleze la elementele de extraneitate cauzei fără relevanţă în stabilirea concretă a culpei pârâtului,

- Un alt element care vine în sprijinul susţinerilor reclamantei este şi probaţiunea administrată cu privire la raporturile cu SC V. Italia.

Recurenţii pârâţi L.P. în nume propriu şi SC P SRL prin reprezentant L.P. au invocat motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. în temeiul căruia au solicitat admiterea recursului, modificarea în parte a hotărârii în sensul admiterii apelului pârâţilor, respectiv:

- admiterea cererii reconvenţionale,

- admiterea excepţiei lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtului P.L. şi respingerea cererii principale ca fiind formulată faţă de o persoană fără calitate procesuală pasivă,

efective în cadrul Comunităţii deoarece descurajează întreprinderile să încheie şi să aplice acorduri sau practici restrictive [12].

(14) Regulamentul nr. 1/2003 ia în considerare în mod expres faptul că instanţele naţionale joacă un rol esenţial în aplicarea regulilor comunitare de concurenţă [13]. Prin extinderea la nivelul instanţelor naţionale a competenţei de a aplica articolul 81 alineatul (3), întreprinderile nu mai au posibilitatea de a întârzia procedurile în faţa instanţelor naţionale prin intermediul unei notificări adresate Comisiei şi elimină astfel un obstacol în calea litigiilor între persoane de drept privat care exista în temeiul Regulamentului nr. 17 [14].

(15) Fără a aduce atingere dreptului sau obligaţiei instanţelor naţionale de a adresa Curţii de Justiţie o întrebare preliminară în conformitate cu articolul 234 din Tratatul CE, articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede în mod expres că instanţele naţionale pot solicita Comisiei să le comunice informaţii sau puncte de vedere. Această dispoziţie are ca scop înlesnirea aplicării articolelor 81 şi 82 de către instanţele naţionale [15].

(16) Sesizarea instanţelor naţionale oferă autorilor plângerilor următoarele avantaje:

- instanţele naţionale pot acorda despăgubiri pentru prejudiciul suferit ca urmare a încălcării articolului 81 sau 82;
- instanţele naţionale pot decide referitor la cererile de plată sau la executarea obligaţiilor contractuale întemeiate pe un acord pe care îl examinează în temeiul articolului 81;
- instanţele naţionale decid aplicarea sancţiunii civile a nulităţii în conformitate cu articolul 81 alineatul (2) în relaţiile contractuale între persoanele de drept privat [16]. Acestea pot evalua în special, în temeiul dreptului naţional aplicabil întinderea şi consecinţele nulităţii unor clauze contractuale în temeiul articolul 81 alineatul (2), în special în ceea ce priveşte celelalte aspecte reglementate prin acord [17];
- instanţele naţionale, de obicei, sunt mai bine plasate decât Comisia pentru a dispune măsuri provizorii [18];
- înaintea instanţelor naţionale se poate introduce o acţiune întemeiată atât pe dreptul comunitar al concurenţei cât şi pe dreptul naţional;
- în principiu, instanţele au competenţa să acorde cheltuielile de judecată părţii care a obţinut câştig de cauză, ceea ce nu este niciodată posibil în cadrul unei proceduri administrative la Comisie.

(17) Faptul că autorul plângerii poate beneficia de protecţia drepturilor sale prin intermediul unei acţiuni în faţa unei instanţe naţionale este un element important pe care Comisia îl poate lua în considerare atunci când evaluează interesul Comunităţii în analizarea unei plângeri [19].

(18) Comisia consideră aşadar că noul sistem instituit prin Regulamentul nr. 1/2003 consolidează posibilităţile de care dispun autorii plângerilor pentru a solicita şi a obţine despăgubiri în faţa instanţelor naţionale.

C. REPARTIZAREA SARCINILOR ÎNTRE AUTORITĂŢILE PUBLICE DE PUNERE ÎN APLICARE ÎN COMUNITATEA EUROPEANĂ

(19) Regulamentul nr. 1/2003 creează un regim de competenţe paralele pentru aplicarea articolelor 81 şi 82 prin împuternicirea autorităţilor de concurenţă ale statelor membre de a aplica integral dispoziţiile articolelor 81 şi 82 (articolul 5). Aplicarea descentralizată este susţinută şi de posibilitatea pe care autorităţile de concurenţă ale statelor membre o au de a face schimb de informaţii (articolul 12) şi de a a-şi oferi asistenţă în investigaţii (articolul 22).

(20) Regulamentul nu reglementează repartizarea sarcinilor între Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre, repartizarea rezultând din cooperarea între Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre în cadrul Reţelei europene de concurenţă (ECN). Regulamentul are ca obiectiv asigurarea aplicării eficiente a articolelor 81 şi 82 prin intermediul unei repartizări flexibile a examinării dosarelor între autorităţile publice de punere în aplicare în interiorul Comunităţii.

(21) Prin intermediul unei comunicări distincte se prezintă orientările pentru repartizarea sarcinilor între Comisie şi autorităţile de concurenţă ale statelor membre [20]. Orientările din această comunicare, legate de relaţiile între autorităţile publice de punere în aplicare, sunt esenţiale pentru autorii plângerilor deoarece le permit să adreseze plângerea autorităţii susceptibilă de a fi cea mai bine plasată în rezolvarea cauzei.

(22) Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă prevede, în special [21]:

„Se poate considera că o autoritate este bine plasată pentru a examina o cauză în cazul în care se îndeplinesc cumulativ următoarele trei condiţii:

- acordul sau practica produce efecte directe semnificative, actuale sau previzibile asupra concurenţei pe teritoriul său, este pus în aplicare sau îşi are originea pe teritoriul său;
- autoritatea este în măsură în mod efectiv să impună încetarea întregii încălcări, de exemplu prin adoptarea unui ordin de încetare a încălcării, al cărui efect este suficient pentru a sista încălcarea şi, poate, dacă este cazul, sancţiona încălcarea în mod corespunzător;
- poate strânge, eventual cu concursul celorlalte autorităţi, probele cerute pentru a demonstra încălcarea.

Criteriile menţionate anterior indică legătura care trebuie să fie stabilită între încălcare şi teritoriul unui stat membru pentru ca autoritatea de concurenţă a respectivul stat membru să fie considerată a fi bine plasată. Este probabil ca, în majoritatea cauzelor, autorităţile statelor membre unde concurenţa este afectată în mod semnificativ de o încălcare să fie autorităţile bine plasate cu condiţia să fie în măsură să pună capăt încălcării în mod efectiv printr-o acţiune individuală sau paralelă şi sub rezerva ca Comisia să nu fie mai bine plasată să acţioneze (A se vedea cele ce urmează [...]).

Rezultă că o singură autoritate naţională de concurenţă este în general bine plasată pentru a se putea ocupa de acordurile sau practicile care afectează în mod considerabil concurenţa, în special, pe teritoriul ei [...].

Mai mult decât atât, acţiunea unei singure autorităţi naţionale de concurenţă poate fi indicată atunci când, deşi mai multe autorităţi naţionale de concurenţă sunt considerate a fi bine plasate, acţiunea unei singure autorităţi naţionale de concurenţă este suficientă pentru a pune capăt în totalitate încălcării [...].

Intervenţia în paralel a două sau trei autorităţi naţionale de concurenţă poate fi indicată atunci când un acord sau o practică produce efecte semnificative asupra concurenţei în principal pe teritoriile respectivelor autorităţi şi atunci când intervenţia unei singure autorităţi ar fi insuficientă pentru a pune capăt în totalitate încălcării şi/sau pentru a o sancţiona corespunzător [...].

Autorităţile care examinează o cauză în cadrul unei acţiuni paralele depun eforturi pentru a coordona acţiunea lor în măsura în care este posibil. În acest sens, pot considera oportun să desemneze pe una din ele ca autoritate conducătoare căreia să îi fie delegate anumite sarcini ca, de exemplu, coordonarea măsurilor de investigaţie, fiecare autoritate fiind responsabilă pentru procedurile pe care le întreprinde.

Comisia este, în mod deosebit, bine plasată atunci când unul sau mai multe acorduri ori practici, inclusiv reţele de acorduri sau practici similare produc efecte asupra concurenţei din mai mult de trei state membre (pieţe transfrontaliere care acoperă mai mult de trei state membre sau mai multe pieţe naţionale). [...]

Mai mult, Comisia este bine plasată pentru a examina o cauză în cazul în care este strâns legată de alte dispoziţii comunitare care pot fi aplicate de Comisie în mod exclusiv sau mai eficient, în cazul în care interesul Comunităţii presupune adoptarea unei decizii a Comisiei pentru a dezvolta politica comunitară de concurenţă atunci când apare o nouă problemă privind concurenţa sau pentru a asigura aplicarea eficientă a regulilor."

(23) În cadrul Reţelei europene de concurenţă informaţiile asupra cauzelor investigate ca urmare a unei plângeri sunt disponibile pentru celelalte state membre din reţea înainte sau imediat

după începerea primei măsuri formale de investigaţie [22]. În cazul în care plângerea s-a depus la mai multe autorităţi sau în cazul în care aceasta a fost depusă la o autoritate care nu este bine plasată pentru investigarea cazului, membrii reţelei depun eforturi pentru a stabili într-un termen indicativ de două luni autoritatea sau autorităţile care să se ocupe de cauză.

(24) Autorii plângerilor joacă un rol important în reducerea necesităţii unei posibile realocări a cauzei care are la bază plângerea lor. În momentul în care decid să depună o plângere pot consulta orientările privind repartizarea sarcinilor în cadrul reţelei stabilite în prezentul capitol. Atunci când o cauză este totuşi realocată în cadrul reţelei, întreprinderile interesate şi autorul plângerii sau autorii plângerilor sunt informaţi despre aceasta cât mai repede posibil de către autorităţile de concurenţă implicate [23].

(25) În temeiul articolului 13 din Regulamentul nr. 1/2003 Comisia poate respinge o plângere pe motiv că autoritatea de concurenţă a unui stat membru examinează sau a examinat cauza. În acest caz, Comisia, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul nr. 773/2004 trebuie să îl informeze imediat pe autorul plângerii despre autoritatea naţională de concurenţă care examinează sau care a examinat deja cauza.

III. EXAMINAREA DE CĂTRE COMISIE A PLÂNGERILOR DEPUSE ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 7 ALINEATUL (2) DIN REGULAMENTUL NR. 1/2003

A. ASPECTE GENERALE

(26) În temeiul articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 persoanele fizice sau juridice care fac dovada unui interes legitim [24] sunt îndreptăţite să depună o plângere pentru a cere Comisiei să constate încălcarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE şi să adopte măsuri pentru încetarea încălcărilor constatate în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003. Această parte prezintă condiţiile care se aplică plângerilor depuse în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, analiza acestora şi procedura urmată de Comisie.

(27) Comisia, spre deosebire de instanţele civile a căror atribuţie este de a proteja drepturile subiective ale persoanelor de drept privat, este o autoritate administrativă care trebuie să acţioneze în interesul public. Ca autoritate publică de punere în aplicare, o trăsătură intrinsecă a sarcinii Comisiei este puterea discreţionară de care dispune în stabilirea priorităţilor în activitatea de punere în aplicare [25].

(28) Comisia dispune de competenţe de stabilire a gradului de prioritate pe care îl acordă plângerilor primite şi poate avea drept criteriu de prioritate interesul Comunităţii într-un anumit caz [26]. Comisia poate respinge o plângere atunci când consideră că o anumită cauză nu prezintă suficient interes comunitar pentru a justifica investigaţii ulterioare. În cazul respingerii plângerii, autorul plângerii are dreptul să primească o decizie a Comisiei [27] fără a aduce atingere articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 773/2004.

B. DEPUNEREA UNEI PLÂNGERI ÎN TEMEIUL ARTICOLUL 7 ALINEATUL (2) DIN REGULAMENTUL NR. 1/2003

(a) Formularul de depunere a plângerii

(29) O plângere în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 poate fi depusă numai privind presupusa încălcare a articolelor 81 sau 82 din Tratatul CE, astfel încât Comisia să acţioneze în temeiul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003. Plângerea depusă în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 trebuie să fie în conformitate cu formularul C prevăzut la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004 şi anexat la regulamentul menţionat anterior.

(30) Formularul C este disponibil la http://europa.eu.int/dgcomp/complaints-forms şi figurează de asemenea în anexa la prezenta comunicare. Plângerea trebuie depusă în trei exemplare pe suport de hârtie şi în măsura posibilului, un exemplar în format electronic. De asemenea, autorul

plângerii trebuie să furnizeze o versiune neconfidenţială a plângerii [articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004]. Exemplarul electronic se poate transmite Comisiei prin intermediul adresei de internet menţionate anterior iar exemplarele pe suport hârtie trebuie trimise la următoarea adresă:

Commission européenne/Europese Commissie
DG Concurenţă
B-1049 Bruxelles/Brussel

(31) Formularul C solicită autorului plângerii să furnizeze informaţii detaliate privind plângerea. De asemenea, autorul plângerii trebuie să includă copii după documentele disponibile care sprijină plângerea sa şi, în măsura posibilului, să indice Comisiei de unde poate obţine elementele şi documentele la care autorul plângerii nu are acces. În cazuri excepţionale, Comisia poate oferi o dispensă autorului plângerii de la obligaţia de a furniza anumite informaţii cerute prin formularul C [articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004]. Comisia consideră că această alternativă poate facilita în special sarcina asociaţiilor de consumatori care, în contextul unei plângeri motivate, nu au acces la informaţiile specifice din sectorul întreprinderilor care fac obiectul plângerii.

(32) Corespondenţa adresată Comisiei şi care nu respectă condiţiile prevăzute la articolul 5 din Regulamentul nr. 773/2004 şi, în consecinţă, nu constituie plângere în sensul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 este considerată de Comisie drept informare cu caracter general, iar atunci când se consideră util, poate duce la o investigaţie din proprie iniţiativă (A se vedea punctul 4 mai sus).

(b) Interesul legitim

(33) În temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, persoanele fizice şi juridice care fac dovada unui interes legitim sunt îndreptăţite să depună o plângere [28]. Se consideră că statele membre au un interes legitim pentru toate plângerile pe care le depun.

(34) În cauzele examinate de Comisie în trecut, condiţia referitoare la interesul legitim ridica foarte rar îndoieli, deoarece majoritatea autorilor plângerilor erau direct lezaţi de presupusa încălcare. Cu toate acestea, există cazuri în care condiţia privind "interesul legitim" enunţată la articolul 7 alineatul (2) trebuie analizată în mai mare detaliu pentru a se stabili dacă este îndeplinită. În acest sens, cea mai bună orientare o poate oferi o listă neexhaustivă de exemple.

(35) Astfel, Tribunalul de Primă Instanţă a hotărât că o asociaţie de întreprinderi poate pretinde unui interes legitim în depunerea unei plângeri, chiar în cazul în care nu este direct afectată de comportamentul denunţat în calitate de întreprindere care operează pe piaţa relevantă, cu condiţia ca, pe de o parte, să aibă dreptul de a reprezenta interesele membrilor săi, iar pe de cealaltă parte, practica denunţată să fie susceptibilă de a leza interesele membrilor săi [29]. Invers, Comisia poate decide să nu dea curs unei plângeri a unei asociaţii de întreprinderi ai cărei membri nu au participat la tipul de tranzacţii comerciale denunţate în plângere [30].

(36) Din această jurisprudenţă se poate deduce că întreprinderile (ele însele sau prin intermediul asociaţiilor abilitate să le reprezinte interesele) pot face dovada interesului legitim atunci când operează pe piaţa relevantă sau atunci când comportamentul denunţat este susceptibil de a leza în mod direct interesele lor. Este, aşadar, confirmată practica Comisiei de a considera că interesul legitim poate fi invocat, de exemplu, de părţile la acord sau la practica care face obiectul plângerii, de concurenţi ale căror interese se pretinde că au fost lezate prin comportamentul denunţat sau de întreprinderile excluse din reţeaua de distribuţie.

(37) Asociaţiile de consumatori pot depune, în egală măsură, plângeri la Comisie [31]. Comisia consideră, de asemenea, că pot face dovada un interes legitim consumatorii individuali ale căror interese economice sunt direct lezate prin faptul că au cumpărat bunuri sau servicii care fac obiectul unei încălcări [32].

(38) Cu toate acestea, Comisia nu consideră a fi interes legitim în sensul articolului 7 alineatul (2), interesul persoanelor sau organizaţiilor care doresc să acţioneze în temeiul considerentelor de interes general, în cazul în care nu pot dovedi că ele sau membrii organizaţiilor respective sunt susceptibili de a fi lezaţi în mod direct ca urmare a încălcării (*pro bono publico*).

(39) Autorităţile publice locale sau regionale pot face dovada interesului legitim în calitatea lor de cumpărători sau utilizatori ai bunurilor sau serviciilor afectate de comportamentul denunţat. Cu toate acestea, ele nu pot dovedi interesul legitim în sensul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, în cazul în care sesizează Comisia asupra unor posibile încălcări *pro bono publico*.

(40) Autorii plângerilor trebuie să facă dovada interesului legitim. În cazul în care o persoană fizică sau juridică nu poate face dovada interesului legitim, Comisia are autoritatea de a decide, fără a aduce atingere dreptului de a iniţia o procedură din oficiu, să nu dea curs plângerii. Comisia poate verifica dacă s-a îndeplinit această condiţie indiferent de stadiul investigaţiei [33].

C. ANALIZAREA PLÂNGERILOR

(a) Interes comunitar

(41) Potrivit jurisprudenţei constante a instanţelor comunitare, Comisia nu are obligaţia de a efectua o investigaţie în cazul fiecărei plângeri [34] şi nici nu are, *a fortiori*, obligaţia de a lua o decizie în sensul articolului 249 din Tratatul CE asupra săvârşirii sau nesăvârşirii unei încălcări a articolelor 81 sau 82 [35]. Ea poate stabili însă grade de prioritate diferite plângerilor care i se prezintă şi poate face trimitere la interesul comunitar pentru a determina gradul de prioritate pe care îl atribuie plângerilor primite [36], cu excepţia cazului în care plângerea este de competenţa exclusivă a Comisiei [37].

(42) Cu toate acestea, pentru a stabili interesul comunitar în investigarea unei cauze, Comisia trebuie să analizeze cu atenţie elementele de fapt şi de drept care îi sunt aduse la cunoştinţă de autorul plângerii [38].

(43) Analizarea interesului comunitar pe care îl prezintă o plângere depinde de circumstanţele fiecărei cauze. Astfel, numărul criteriilor de apreciere la care poate face trimitere Comisia nu este limitat, iar aceasta nu este obligată să recurgă în mod exclusiv la un anumit număr de criterii. Deoarece circumstanţele de fapt şi de drept pot varia semnificativ de la o cauză la alta, se pot aplica criterii noi care nu au fost luate în considerare anterior [39]. Atunci când este necesar, Comisia poate acorda prioritate unui singur criteriu pentru a determina interesul comunitar [40].

(44) Printre criteriile pe care jurisprudenţa le consideră pertinente pentru a aprecia interesul comunitar în investigarea sau continuarea investigării unei cauze se numără următoarele:

- Comisia poate respinge o plângere pe motiv că autorul plângerii poate introduce o acţiune pentru a-şi valorifica drepturile în faţa instanţelor naţionale [41].
- Comisia poate să nu considere că anumite cauze sunt excluse de principiu din domeniul său de competenţă în cadrul misiunii ce i-a fost încredinţată prin tratat, însă are obligaţia de a stabili pentru fiecare cauză gravitatea încălcării presupuse şi persistenţa efectelor sale. Aceasta presupune, în mod special, că trebuie să ia în considerare durata şi gravitatea încălcării denunţate, precum şi efectul asupra mediului concurenţial din Comunitate [42].
- Comisia va trebui uneori să compare impactul presupusei încălcări asupra funcţionării pieţei comune, cu probabilitatea de a dovedi săvârşirea încălcării şi sfera investigaţiei necesare pentru a îndeplini îndatorirea sa de asigurare a respectării articolelor 81 şi 82 din tratat [43].
- Existenţa puterii discreţionare a Comisiei nu are legătură cu cât de avansată este o investigaţie desfăşurată într-o anumită cauză. În schimb, stadiul investigaţiei face parte din circumstanţele cauzei pe care Comisia trebuie să le ia în considerare [44].

- Comisia poate decide că nu este oportună investigarea unei plângeri atunci când practicile denunţate au încetat. Dar, în acest sens, Comisia trebuie să verifice dacă efectele anticoncurenţiale persistă şi dacă gravitatea sau efectele încălcării nu conferă plângerii interes comunitar [45].

- De asemenea, Comisia poate decide că nu este oportun să investigheze o plângere atunci când întreprinderile vizate sunt de acord să îşi modifice comportamentul astfel încât să se considere că nu mai există interes comunitar [46].

(45) Atunci când este de părere că o cauză nu prezintă interes comunitar întemeiat pentru a justifica investigaţia sau continuarea acesteia, Comisia poate respinge plângerea din acest motiv. Decizia poate fi adoptată înainte de începerea unei investigaţii sau după iniţierea unor măsuri de investigaţie [47]. Cu toate acestea, Comisia nu este obligată să respingă o plângere pe motiv că nu prezintă interes comunitar [48].

(b) Analizarea în temeiul articolelor 81 şi 82

(46) Analiza unei plângeri în temeiul articolelor 81 şi 82 presupune două aspecte. Primul aspect se referă la faptele care trebuie stabilite pentru a dovedi încălcarea articolelor 81 sau 82, cel de al doilea aspect priveşte aprecierea din punct de vedere juridic a comportamentului denunţat.

(47) Atunci când plângerea, deşi îndeplineşte condiţiile prevăzute la articolul 5 din Regulamentul nr. 773/2004 şi din formularul C, nu motivează suficient afirmaţiile prezentate, pot fi respinse din acest considerent [49]. Pentru a respinge o plângere pe motiv că comportamentul denunţat nu încalcă regulile comunitare de concurenţă sau pe motiv că nu intră în domeniul de aplicare al acestora, Comisia nu are obligaţia de a lua în considerare circumstanţele care nu i-au fost aduse la cunoştinţă de către autorul plângerii şi pe care le-ar fi descoperit doar prin instrumentarea cauzei [50].

(48) Criteriile de apreciere din punct de vedere juridic a acordurilor sau practicilor în temeiul articolelor 81 şi 82 nu pot fi prezentate exhaustiv în prezenta comunicare. De aceea, potenţialii autori ai plângerilor ar trebui să apeleze la lucrările de orientare mai detaliate disponibile la Comisie [51], pe lângă alte surse, în special jurisprudenţa instanţelor comunitare şi practica constantă a Comisiei. Punctele care urmează prezintă patru aspecte specifice cu trimitere la sursele de unde se poate obţine o orientare mai amplă.

(49) Acordurile şi practicile intră în domeniul de aplicare al articolelor 81 şi 82 atunci când sunt susceptibile să afecteze comerţul între statele membre. Atunci când acordul sau practica nu îndeplineşte această condiţie, se poate aplica dreptul naţional al concurenţei şi nu dreptul comunitar al concurenţei. Mai multe indicaţii privind aceste aspecte sunt prezentate în Comunicarea privind conceptul de efect asupra comerţului [52].

(50) Acordurile care intră în domeniul de aplicare al articolului 81 pot fi acorduri de importanţă minoră şi care nu restrâng în mod semnificativ concurenţa. Indicaţii privind acest aspect sunt prezentate în Comunicarea *de minimis* a Comisiei [53].

(51) Acordurile care îndeplinesc condiţiile unui regulament de exceptare pe categorii se consideră că îndeplinesc condiţiile articolului 81 alineatul (3) [54]. Comisia poate retrage beneficiul exceptării pe categorii în temeiul articolului 29 din Regulamentul nr. 1/2003, atunci când, în urma evaluării unei aprecieri individuale a unei anumite cauze, aceasta constată că acordul la care se aplică regulamentul de exceptare produce efecte care sunt incompatibile cu articolul 81 alineatul (3).

(52) Acordurile care restrâng concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul CE pot îndeplini condiţiile articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 şi fără a fi necesară o decizie administrativă prealabilă, aceste acorduri nu sunt interzise. Indicaţiile privind condiţiile pe care un acord trebuie să le îndeplinească în temeiul articolului 81 alineatul (3) sunt prezentate în Comunicarea privind articolul 81 alineatul (3) [55].

D. PROCEDURA DE EXAMINARE A PLÂNGERILOR DE CĂTRE COMISIE

(a) Prezentare generală

(53) În conformitate cu cele expuse anterior, Comisia nu are obligaţia de a efectua o investigaţie pe baza fiecărei plângeri primite pentru a stabili dacă s-a săvârşit o încălcare. Cu toate acestea, Comisiei îi revine îndatorirea de a analiza atent aspectele de fapt şi de drept pe care autorul plângerii i le aduce la cunoştinţă, pentru a putea stabili dacă aceste elemente denotă un comportament susceptibil de a constitui o încălcare a dispoziţiilor articolelor 81 şi 82 [56].

(54) În cadrul procedurii Comisiei de examinare a plângerilor se disting diferite etape [57].

(55) În prima etapă, ce urmează depunerii plângerii, Comisia analizează plângerea şi eventual colectează informaţiile suplimentare necesare pentru a decide asupra acţiunii de urmat. Această primă etapă poate presupune schimbul informal de opinii între Comisie şi autorul plângerii în vederea stabilirii elementele de fapt şi de drept care fac obiectul plângerii. În această etapă, Comisia poate comunica autorului plângerii prima sa reacţie dându-i acestuia posibilitatea de a elabora afirmaţiile sale în temeiul acestei prime reacţii.

(56) În a doua etapă, Comisia poate continua instrumentarea cauzei în vederea deschiderii procedurii prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 împotriva întreprinderilor reclamate. Atunci când Comisia consideră că nu există temei suficient pentru a acţiona în baza plângerii, comunică autorului plângerii motivele sale şi îi oferă posibilitatea de a face observaţii complementare într-un termen pe care îl stabileşte [articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004].

(57) În cazul în care autorul plângerii nu prezintă punctul său de vedere în termenul stabilit de Comisie, plângerea se consideră retrasă [articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 773/2004]. În celelalte cazuri, în cea de a treia etapă a procedurii, Comisia ia cunoştinţă de observaţiile prezentate de autorul plângerii şi decide dacă iniţiază procedura împotriva persoanei care face obiectul plângerii sau dacă adoptă o decizie de respingere a plângerii [27].

(58) Atunci când Comisia respinge o plângere în temeiul articolului 13 din Regulamentul nr. 1/2003 pe motiv că o altă autoritate se ocupă sau s-a ocupat de cauză, se procedează în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul nr. 773/2004.

(59) Pe perioada desfăşurării procedurii, autorii plângerilor beneficiază de o serie de drepturi, în special de cele prevăzute la articolele 6-8 din Regulamentul nr. 773/2004. Cu toate acestea, în cauzele de concurenţă, procedurile Comisiei nu sunt proceduri contradictorii între autorul plângerii pe de o parte şi întreprinderile investigate, pe de cealaltă parte. În consecinţă, drepturile procedurale ale autorilor plângerilor sunt mai limitate decât dreptul la apărare al întreprinderilor care fac obiectul investigaţiei [58].

(b) Termen indicativ de informare a autorul plângerii despre acţiunea pe care o are în vedere Comisia

(60) Comisia are obligaţia de a decide asupra unei plângeri într-un termen rezonabil [59]. Caracterul rezonabil se stabileşte în funcţie de circumstanţele fiecărei cauze, de context, de diferitele etape procedurale urmate de Comisie, de conduita părţilor pe perioada procedurii, de complexitatea cauzei, precum şi de miza pentru diferitele părţi implicate [60].

(61) În principiu, Comisia depune eforturi pentru a informa autorul plângerii despre demersul pe care intenţionează să îl urmeze în cazul unei plângeri într-un termen indicativ de patru luni de la data primirii plângerii. În consecinţă, în funcţie de circumstanţele specifice fiecărei cauze şi sub rezerva necesităţii de a solicita informaţii complementare autorului plângerii sau unui terţ, în principiu, Comisia va informa autorul plângerii în termenul de patru luni dacă intenţionează sau nu să continue investigaţia. Termenul nu este un termen legal imperativ.

(62) Ca atare, în cursul perioadei de patru luni, ca primă reacţie în prima etapă a procedurii, Comisia poate comunica autorului plângerii acţiunea pe care intenţionează să o urmeze în cazul plângerii (A se vedea punctul 55). În cazul în care, după ce a fost examinată, plângerea intră în

cea de a doua etapă (A se vedea alineatul 56), Comisia poate comunica direct autorului plângerii evaluarea provizorie printr-o scrisoare în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004.

(63) Pentru a asigura analiza rapidă a plângerii, este de dorit ca autorii plângerilor să facă dovadă de diligență pe parcursul procedurii administrative [61], de exemplu, comunicând Comisiei orice nou element care apare.

(c) Drepturile procedurale ale autorului plângerii

(64) Atunci când Comisia adresează întreprinderilor reclamate comunicarea privind obiecțiunile în temeiul articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004, autorul plângerii are dreptul să primească o copie a acestui document, din care au fost eliminate secretele de afaceri și alte informații confidențiale ale respectivelor întreprinderi (versiunea neconfidențială a comunicării privind obiecțiunile; A se vedea articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004). Autorul plângerii este invitat să prezinte în scris observațiile sale privind comunicarea privind obiecțiunile. Se stabilește un termen pentru prezentarea acestor observații scrise.

(65) În afară de acestea, Comisia poate oferi autorilor plângerilor ocazia de a-și exprima punctele de vedere, după caz, la audierea părților cărora le-a fost adresată comunicarea privind obiecțiunile, în cazul în care autorii plângerilor au solicitat acest lucru în observațiile scrise [62].

(66) Autorii plângerilor pot prezenta, din proprie inițiativă sau la cererea Comisiei, documente care conțin secrete de afaceri sau alte informații confidențiale. Informațiile confidențiale sunt protejate de Comisie [63]. În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul nr. 773/2004, autorii plângerilor au obligația de a semnala informațiile confidențiale, de a indica motivele pentru care sunt considerate confidențiale și de a prezenta o versiune neconfidențială în momentul în care prezintă punctele lor de vedere în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004 și în momentul în care prezintă ulterior informații complementare pe parcursul aceleiași proceduri. În afară de aceasta, în toate celelalte cazuri, Comisia poate solicita autorilor plângerilor care au furnizat documente sau declarații să identifice documentele sau părțile din documente sau declarații pe care le consideră confidențiale. În special, ea poate fixa un termen în care autorul plângerii trebuie să prezinte motivele pentru care consideră că informațiile sunt confidențiale și în care să furnizeze o versiune neconfidențială, inclusiv o descriere succintă sau o versiune neconfidențială a fiecărei informații eliminate.

(67) Calificarea unei informații drept confidențiale nu înseamnă că nu poate fi divulgată sau folosită de Comisie atunci când este necesar pentru a putea dovedi încălcarea articolelor 81 sau 82 [64]. Atunci când e secretele de afaceri și informațiile confidențiale sunt necesare pentru a putea dovedi încălcarea, Comisia trebuie să evalueze pentru fiecare document în parte, dacă necesitatea de divulgare este mai mare decât prejudiciul ce ar rezulta din divulgare.

(68) Atunci când Comisia consideră că nu trebuie să mai examineze plângerea deoarece nu există suficient interes comunitar sau din alte considerente, informează despre aceasta autorul plângerii printr-o scrisoare în care indică temeiul legal (articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004) și precizează motivele care au condus la concluzia provizorie în sensul indicat și oferă autorului plângerii posibilitatea de a prezenta informații sau observații complementare în termenul stabilit de către Comisie. Comisia indică, de asemenea, consecințele prevăzute la articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 773/2004 în cazul lipsei unui răspuns (A se vedea mai jos).

(69) În temeiul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004 autorul plângerii are drept de acces la informațiile pe baza cărora Comisia își formează opinia preliminară. În principiu, Comisia acordă dreptul de acces anexând la scrisoarea sa copii ale documentelor relevante.

(70) Termenul de prezentare de către autorul plângerii a observațiilor sale privind scrisoarea prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004 se stabilește în funcție de circumstanțele cauzei și este de cel puțin patru săptămâni (articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004). În cazul în care autorul plângerii nu răspunde în termenul stabilit,

plângerea este considerată a fi retrasă în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 773/2004. Autorii plângerilor pot retrage în orice moment plângerea, în cazul în care doresc acest lucru.

(71) Autorul plângerii poate solicita prelungirea termenului pentru prezentarea observaţiilor. În funcţie de circumstanţele cauzei, Comisia poate acorda prelungirea termenului.

(72) În acest caz, Comisia ia la cunoştinţă observaţiile complementare ale autorului plângerii. În cazul în care acestea sunt de o asemenea natură încât schimbă direcţia de acţiune iniţială a Comisiei, aceasta poate deschide o procedură împotriva întreprinderilor reclamate. În această procedură, autorul plângerii dispune de drepturile procedurale menţionate la punctele anterioare.

(73) În cazul în care observaţiile autorului plângerii nu modifică cursul de acţiune propus de Comisie, aceasta adoptă o decizie de respingere a plângerii [65].

(d) Decizia Comisiei de respingere a plângerii

(74) În cazul în care Comisia respinge o plângere prin decizie în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004, aceasta trebuie să indice motivele în conformitate cu articolul 253 din Tratatul CE şi anume într-un mod adaptat actului emis şi în funcţie de circumstanţele cauzei.

(75) Expunerea de motive trebuie să prezinte în mod clar şi fără echivoc raţionamentul urmat de Comisie, pentru a permite autorului plângerii să identifice motivele deciziei, iar instanţei comunitare competente să-şi exercite controlul. Cu toate acestea, Comisia nu are obligaţia de a adopta o poziţie asupra tuturor argumentelor invocate de autorul plângerii în sprijinul plângerii sale. Este suficient ca aceasta să specifice faptele şi considerentele de natură juridică care sunt esenţiale în contextul deciziei [66].

(76) În cazul în care Comisia respinge o plângere într-o cauză care duce de asemenea la o decizie în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 1/2003 (constatarea neaplicării articolelor 81 sau 82) sau articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 (angajamente), decizia de respingere a plângerii poate face trimitere la cealaltă decizie adoptată în temeiul dispoziţiilor menţionate anterior.

(77) Decizia de respingere a unei reclamaţii poate fi contestată la instanţele comunitare [67].

(78) Decizia de respingere a plângerii împiedică autorii plângeriilor să ceară redeschiderea investigaţiei, cu excepţia cazului în care aceştia prezintă noi probe semnificative. În consecinţă, corespondenţa ulterioară a foştilor autori ai plângerilor privind aceeaşi presupusă încălcare nu poate fi considerată ca o nouă plângere, decât în cazul în care se aduc la cunoştinţa Comisiei noi probe semnificative. Cu toate acestea, Comisia poate redeschide un dosar în cazul în care circumstanţele o cer.

(79) Decizia de respingere a plângerii nu este o pronunţare definitivă asupra încălcării sau a neîncălcării articolelor 81 sau 82, chiar atunci când Comisia a evaluat faptele în temeiul articolelor 81 şi 82. Evaluarea efectuată de Comisie în decizia de respingere a plângerii nu este de natură a împiedica instanţa sau autoritatea de concurenţă a unui stat membru să aplice articolele 81 şi 82 acordurilor sau practicilor în privinţa cărora sunt sesizate. Evaluarea Comisiei în decizia de respingere a unei plângeri constituie elemente de fapt pe care instanţele sau autorităţile de concurenţă ale statelor membre le pot lua în considerare atunci când evaluează conformitatea acordurilor sau a comportamentelor în cauză cu articolele 81 şi 82 [68].

(e) Situaţii particulare

(80) În temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 1/2003 Comisia poate dispune din oficiu măsuri provizorii atunci când există riscul unui prejudiciu grav şi ireparabil adus concurenţei. Articolul 8 din Regulamentul nr. 1/2003 precizează clar că măsurile provizorii nu pot fi solicitate de autorii plângerilor în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. Cererile pentru măsuri provizorii formulate de întreprinderi pot fi adresate instanţelor din statele membre care sunt bine plasate să hotărască în privinţa acestor măsuri [69].

(81) Unele persoane doresc să informeze Comisia despre posibile încălcări ale articolelor 81 sau 82 fără a face cunoscută identitatea lor întreprinderilor vizate de plângeri. Aceste persoane nu trebuie să ezite să contacteze Comisia deoarece aceasta din urmă are obligaţia de a respecta cererea de anonimat a unui informator [70], cu excepţia cazului în care cererea este în mod evident neîntemeiată.

[1] Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punere în aplicare a regulilor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat (JO L 1, 4.1.2003, p. 1-25).

[2] Vezi în special motivele 3-7 şi 35 din Regulamentul nr. 1/2003.

[3] Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfăşurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolele 81 şi 82 din Tratatul CE (JO 123, 27.4.2004).

[4] Comisia examinează corespondenţa de la informatori în conformitate cu principiile sale de bună conduită administrativă.

[5] Comunicare privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă (p. 43).

[6] Pentru examinarea acestui tip de plângeri, A se vedea Comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2002, COM(2002) 141.

[7] Cauza C-344/98, Masterfoods c. HB Ice Cream, Culegere 2000, p. I-11369, considerentul 46; Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentul 88; Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentele 73-77.

[8] A se vedea în special articolele 5, 6, 11, 12, 15, 22, 29, 35 şi motivele 2-4 şi 6-8 din Regulamentul nr. 1/2003.

[9] A se vedea Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă ..., punctul 5 şi următoarele.

[10] A se vedea motivul 3 din Regulamentul nr. 1/2003.

[11] Jurisprudenţă constantă, A se vedea cauza 127/73, Belgische Radio en Televisie (BRT) c. SABAM şi Fonior, Culegere 1974, p. 51, considerentul 16; Cauza C-282/95 P, Guérin automobiles c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1997, p. I-1503, considerentul 39; Cauza C-453/99, Courage c. Bernhard Crehan, Culegere 2001, p. I-6297, considerentul 23.

[12] Cauza C-453/99, Courage c. Bernhard Crehan, Culegere 2001, p. I-6297, considerentele 26 şi 27; competenţa instanţelor naţionale de a acorda daune-interese este evidenţiată şi în motivul 7 din Regulamentul nr. 1/2003.

[13] A se vedea articolele 1, 6 şi 15 şi motivul 7 din Regulamentul nr. 1/2003.

[14] Regulamentul nr. 17: primul regulament de aplicare a articolelor 85 şi 86 din tratat; JO P 13, 21.2.1962, p. 204-211; . Regulamentul nr. 17 a fost abrogat prin articolul 43 din Regulamentul nr. 1/2003 cu efect de la 1 mai 2004.

[15] Pentru explicaţii suplimentare privind acest mecanism A se vedea Comunicarea privind cooperarea dintre Comisie şi instanţele statelor membre ale Uniunii Europene în aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE ...

[16] Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 93.

[17] Cauza C-230/96, Cabour şi Nord Distribution Automobile c. Arnor „SOCO", Culegere 1998, p. I-2055, considerentul 51; Cauzele conexate T-185/96, T-189/96 şi T-190/96, Dalmasso şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. II-93, considerentul 50.

[18] A se vedea articolul 8 din Regulamentul nr. 1/2003 şi punctul 80 de mai jos. În funcţie de natura cauzei, autorităţile de concurenţă din statele membre pot fi de asemenea bine plasate să adopte măsuri provizorii.

[19] A se vedea alineatul 41 şi următoarele.

[20] Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă (p. 43).

[21] Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă ..., punctele 8-15

[22] Articolul 11 alineatele (2) şi (3) din Regulamentul nr. 1/2003; Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă ..., punctele 16/17.

- obligarea reclamantei-pârâtă reconvenţional la plata cheltuielilor de judecată în faţa instanţei de fond, atât ca urmare a respingerii cererii principale, cât şi ca urmare a admiterii cererii reconvenţionale,

- obligarea apelantei-reclamantă la plata cheltuielilor de judecată ca urmare a respingerii apelului acesteia cât şi ca urmare a admiterii apelului declarat de pârâţi, cu cheltuieli de judecată în recurs.

În dezvoltarea în fapt a recursului, s-a susţinut, în esenţă, că:

- Prin hotărârea supusă recursului s-au încălcat dispoziţiile art. 3 alin. (4) din Legea nr. 509/2002, art. 6 şi 49 din Legea nr. 21/1996 şi art. 82 din Tratatul CE.

- Clauza de neconcurenţă din contractul supus litigiului nu are nicio valoare juridică şi nu produce niciun fel de efecte întrucât nu respectă dispoziţiile legale arătate.

- Acest pact de neconcurenţă reprezintă manifestarea din partea reclamantei a unor practici anticoncurenţiale interzise de dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 21/1996 privind concurenţa,

- Reclamanta a înţeles prin„,pact de neconcurenţă" imposibilitatea desfăşurării de către recurentă a aceleiaşi activităţi pe care a desfăşurat-o în momentul în care recurenta era parte a contractului. Or, o asemenea interdicţie nu reprezintă pact de neconcurenţă, astfel cum este definită această noţiune în dreptul concurenţial, ci reprezintă o restricţie cu efect anticoncurenţial major, care încalcă dreptul concurenţei,

- Clauza de la art. 8 din contract este anulabilă ca urmare a incidenţei dispoziţiilor art. 4 alin. (3) din Legea nr. 509/2002,

- Instanţa de apel a soluţionat excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtului L.P încălcând dispoziţiile legale privitoare la reprezentare,

- Contractul s-a încheiat între SC V.C. SRL Arad şi SC P. SRL Arad prin reprezentanţi. Prin urmare, pârâtul L.P. a încheiat contractul în calitate de reprezentant al SC P. SRL Arad şi nu în nume propriu. Nu a beneficiat în nume propriu de drepturile decurgând din contract şi nici nu şi-a asumat obligaţii în nume propriu. Pentru acelaşi motiv, Actul adiţional la contractul din data de 16 decembrie 2006 a fost încheiat între aceleaşi două societăţi comerciale prin reprezentanţii legali, iar procesul verbal din data de 18 iunie 2007 a fost încheiat în acelaşi mod,

- Instanţa de apel a încălcat dispoziţiile art. 274 C. proc. civ.

La data de 27 mai 2010, recurenţii pârâţi L.P şi SC P. SRL Arad au formulat întâmpinare, solicitând respingerea ca nefondat a recursului reclamantei.

La termenul de judecată de la 30 septembrie 2010, recurenta reclamantă a depus la dosarul cauzei cerere completatoare a motivelor de recurs prin care, în temeiul art. 306 raportat la art. 304 pct. 5 C. proc. civ., a invocat nulitatea sentinţei nr. 888 din 11 mai 2009 pronunţată de Tribunalul Arad, ca fiind dată cu încălcarea formelor de procedură prevăzute sub sancţiunea nulităţii prevăzute de art. 105 alin. (2) C. proc. civ., arătând că Tribunalul Arad s-a pronunţat asupra acţiunii principale numai în contradictoriu cu unul dintre pârâţi, respectiv SC P. SRL Arad; hotărârea nu menţionează nimic în dispozitivul său cu privire la acţiunea formulată de reclamantă împotriva pârâtului L.P. pentru care stabileşte că are calitate procesuală pasivă.

La data de 7 decembrie 2010, pârâţii au formulat note de şedinţă prin care au susţinut că motivul invocat în cererea completatoare nu reprezintă un motiv de ordine publică, astfel că acest motiv de recurs a fost tardiv invocat şi pe fond este nefondat.

Recurenta reclamantă SC V.C. SRL Arad a depus concluzii scrise.

Recursul declarat în nume propriu de pârâtul L.P. este fondat pentru cele ce se vor arăta în continuare:

[23] Comunicarea privind cooperarea în cadrul Reţelei autorităţilor de concurenţă ..., punctul 34.

[24] Pentru mai multe detalii privind această noţiune A se vedea punctul 33 şi următoarele mai jos.

[25] Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentul 88; Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentele 73-77 şi 85.

[26] Jurisprudenţa constantă de la cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 85.

[27] Cauza C-282/95 P, Guérin automobiles c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1997, p. I-1503, considerentul 36.

[28] A se vedea articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004.

[29] Cauza T-114/92, Bureau européen des médias et de l'industrie musicale (BEMIM) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1995, p. II-147, considerentul 28. De asemenea, în cazurile la originea cauzei 298/83, autorii plângerilor au fost asociaţii de întreprinderi, Comité des industries cinématographiques des Communautés européennes (CICCE) c. Comisiei, Culegere 1985, p. 1105 şi la originea cauzei T-319/99, Federación Nacional de Empresas (FENIN) c. Comisiei, nepublicată încă în Culegerea 2003.

[30] Cauzele conexate T-133/95 şi T-204/95, International Express Carriers Conference (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1998, p. II-3645, considerentele 79-83.

[31] Cauza T-37/92, Bureau européen des Unions de consommateurs (BEUC) c. Comisia Comunităţilor Europene, Culegere 1994, p. II-285, considerentul 36.

[32] Problema este ridicată în momentul de faţă în cadrul unei proceduri pendinte în faţa Tribunalul de Primă Instanţă (cauzele conexate T-213 şi 214/01). De asemenea, Comisia a declarat admisibilă plângerea unui consumator, persoană fizică, în decizia din 9 decembrie 1998 în cauza IV/D-2/34.466, Feriboturile, JO L 109/24, 27 aprilie 1999, alineatul 1.

[33] Cauzele conexate T-133/95 şi T-204/95, International Express Carriers Conference (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1998, p. II-3645, considerentul 79.

[34] Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 76; Cauza C-91/95 P, Roger Tremblay şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1996, p. I-5547, considerentul 30

[35] Cauza 125/78, GEMA c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1979, p. 3173, considerentul 17; Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentul 87.

[36] Jurisprudenţa constantă de la cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentele 77 şi 85; motivul 18 din Regulamentul nr. 1/2003 confirmă în mod expres această posibilitate.

[37] Jurisprudenţa constantă de la cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 75. În temeiul Regulamentului nr. 1/2003 acest principiul poate fi relevant doar în contextul articolului 29 din acest regulament.

[38] Cauza 210/81 Oswald Schmidt, funcţionând sub denumirea de Demo-Studio Schmidt c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1983, p. 3045, considerentul 19; Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentul 86.

[39] Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentele 79-80.

[40] Cauza C-450/98 P, International Express Carriers Conference (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 2001, p. I-3947, considerentele 57-59.

[41] Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 88 şi următoarele; Cauza T-5/93 P, Roger Tremblay şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1995, p. II-185, considerentele 65 şi următoarele; Cauza T-575/93, Casper Koelman c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1996, p. II-1, considerentele 75-80; A se vedea şi partea II a prezentei comunicări unde sunt prezentate mai multe date asupra situaţiei.

[42] Cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentele 92/93.

[43] Jurisprudenţa constantă de la cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 86.

[44] Cauza C-449/98 P, International Express Carriers Conference (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 2001, p. I-3875, considerentul 37.

[45] Cauza T-77/95, Syndicat français de l'Express international şi alţii c. Comisiei, Culegere 1997, p. II-1, considerentul 57; cauza C-119/97 P, Union française de l'express (Ufex) şi alţii c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p. I-1341, considerentul 95. A se vedea de asemenea cauza T-37/92, Bureau européen des Unions de consommateurs (BEUC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1994, p. II-285, considerentul 113, în care un angajament nescris între un stat membru şi un stat terţ care nu face parte din politica comercială comună nu a fost acceptat ca temei pentru a dovedi că practica reclamată a încetat.

[46] Cauza T-110/95, International Express Carriers (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene şi alţii, Culegere 1998, p. II-3605, considerentul 57 confirmată de cauza 449/98 P, International Express Carriers (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene şi alţii, Culegere 2001, p. I-3875, considerentele 44-47.

[47] Cauza C-449/98 P, International Express Carriers (IECC) c. Comisiei Comunităţilor Europene e.a., Culegere 2001, p. I-3875, considerentul 37.

[48] A se vedea cauza T-77/92 P, Parker Pen c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1994, p. II-549, considerentele 64/65.

[49] Cauza 298/83, Comité des industries cinématographiques des Communautés européennes (CICCE) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1985 p. 1105, considerentele 21-24; Cauza T-198/98, Micro Leader Business c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1999, p.II-3989, considerentele 32-39.

[50] Cauza T-319/99, Federacion Nacional de Empresas (FENIN) c. Comisiei Comunităţilor Europene, nepublicată încă în Culegerea 2003, considerentul 43.

[51] Mai multe explicaţii se pot obţine de pe adresa de internet http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

[52] Comunicarea privind conceptul de efect asupra comerţului prevăzut la articolele 81 şi 82 din tratat (p. 81).

[53] Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanţă minoră care nu restrâng semnificativ concurenţa în temeiul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene (de minimis), JO C 368, 22 decembrie 2002, p. 13.

[54] Textul regulamentelor de exceptare pe categorii sunt disponibile pe site-ul Comisiei la http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

[55] Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat (p. 97).

[56] Cauza 210/81 Oswald Schmidt, funcţionând sub denumirea de Demo-Studio Schmidt c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1983, p. 3045, considerentul 19; Cauza T-24/90, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 79.

[57] A se vedea cauza T-64/89, Automec c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1990, p. II-367, considerentele 45-47; Cauza T-37/92, Bureau européen des Unions de consommateurs (BEUC) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1994, p. II-285, considerentul 29.

[58] Cauzele conexate 142 şi 156/84, British-American Tobacco Company şi R.J. Reynolds Industries c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1987, p. 249, considerentele 19/20.

[59] Cauza C-282/95 P, Guérin automobiles c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1997, p. I-1503, considerentul 37.

[60] Cauzele conexate T-213/95 et T-18/96, Stichting Certificacie Kraanverhuurbedrijf (SCK) şi Federatie van Nederlandse Kraanbedrijven (FNK) c. Comisiei Comunităţilor Europene, Culegere 1997, p. 1739, considerentul 57.

[61] Noţiunea de "diligenţă" din partea autorului plângerii este folosită de Tribunalul de Primă Instanţă în cauza T-77/94, Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten şi alţii c. Comisia Comunităţilor Europene, Culegere 1997, p. II-759, considerentul 75.

[62] Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 al Comisiei.

[63] Articolul 287 din Tratatul CE, articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003 şi articolele 15 şi 16 din Regulamentul nr. 773/2004.

[64] Articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

[65] Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 al Comisiei; Cauza C.-282/95 P, Guérin automobiles c. Comisiei Comunităților Europene, Culegere 1997, p. I-1503, considerentul 36.

[66] Jurisprudența constantă, A se vedea cauza T-114/92, Bureau européen des médias et de l'industrie musicale (BEMIM) c. Comisiei Comunităților Europene, Culegere 1995, p. II-147, considerentul 41.

[67] Jurisprudența constantă de la cauza 210/81 Oswald Schmidt, funcționând sub denumirea de Demo-Studio Schmidt c. Comisiei Comunităților Europene, Culegere 1983, p. 3045.

[68] Cauza T-575/93, Casper Koelman c. Comisiei Comunităților Europene, Culegere 1996, p. II-1, considerentele 41-43.

[69] În funcție de cauză, autoritățile de concurență ale statelor membre pot fi de asemenea bine plasatee să adopte măsuri provizorii.

[70] Cauza 145/83, Stanley George Adams c. Comisiei Comunităților Europene, Culegere 1985, p. 3539.

ANEXĂ – FORMULARUL C

Plângerea în temeiul articolul 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003

I. Informații privind autorul plângerii și întreprinderea sau asociația de întreprinderi care fac obiectul plângerii

1. Furnizați informații complete cu privire la identitatea persoanei fizice sau juridice care depune plângerea. În cazul în care autorul plângerii este o întreprindere, indicați grupul de societăți din care face parte și furnizați o prezentare succintă a naturii și domeniului de activitate. Indicați o persoană de contact (număr de telefon, adresa poștală și electronică) care poate furniza explicații suplimentare.

2. Indicați întreprinderea, întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi al căror comportament face obiectul plângerii, furnizând, dacă este cazul, informațiile disponibile despre grupul de societăți din care fac parte, despre natura și domeniul activităților acestora. Precizați poziția autorului plângerii față de întreprinderea, întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi vizate de plângere (de exemplu client, concurent).

II. Detalii privind încălcarea prezumată și probele

3. Prezentați în detaliu faptele din care reiese, în opinia dumneavoastră, că există o încălcare a articolului 81 sau 82 din tratat și/sau a articolului 53 sau 54 din Acordul privind SEE. Indicați în special natura produselor (bunuri sau servicii) afectate de încălcările prezumate și explicați, dacă este cazul, relațiile comerciale al căror obiect sunt respectivele produse. Furnizați toate informațiile disponibile privind acordurile sau practicile întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi vizate de plângere. Precizați, în măsura în care este posibil, pozițiile pe piață ale întreprinderilor vizate de plângere.

4. Prezentați toate documentele în posesia dumneavoastră care se referă sau sunt direct legate de faptele expuse în plângere (de exemplu textul acordurilor, procese-verbale de negocieri sau reuniuni, condiții de tranzacționare, documente de afaceri, circulare, corespondență, note ale convorbirilor telefonice, ...). Precizați numele și adresa persoanelor care pot depune mărturie cu privire la faptele prezentate în plângere și în special numele și adresa persoanelor afectate de încălcarea prezumată. Prezentați statistici sau orice alt tip de date de care dispuneți care se referă la faptele expuse și mai ales, care arată evoluțiile pieței (de exemplu informații referitoare la preț și la tendințele de preț, bariere ridicate la intrarea pe piață a noilor furnizori etc.).

5. Prezentați opinia dumneavoastră cu privire la dimensiunea geografică a încălcării prezumate și explicați, atunci când nu este evident, măsura în care comerțul între statele membre sau între Comunitate și unul sau mai multe state AELS care sunt părți contractante la Acordul privind SEE poate fi afectat de comportamentul care face obiectul plângerii.

III. Rezultatul aşteptat în urma intervenţiei Comisiei şi interesul legitim
6. Explicaţi rezultatul aşteptat, concluzii sau măsuri, în urma procedurii întreprinse de Comisie.
7. Prezentaţi motivele în temeiul cărora invocaţi interesul legitim ca autor al plângerii în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003. Precizaţi în special modul în care comportamentului denunţat vă prejudiciază şi explicaţi modul în care, în opinia dumneavoastră, intervenţia Comisiei ar putea remedia prejudiciul prezumat.

IV. Proceduri în faţa autorităţilor naţionale de concurenţă sau a instanţelor naţionale
8. Precizaţi dacă v-aţi adresat, cu privire la aceleaşi probleme sau la probleme strâns legate de acestea, unei alte autorităţi de concurenţă şi/sau dacă a fost intentat un proces în faţa unei instanţe naţionale. În caz afirmativ, furnizaţi informaţii complete cu privire la autoritatea administrativă sau judiciară în cauză şi la observaţiile pe care le-aţi prezentat acestei autorităţi.

Declaraţie potrivit căreia informaţiile furnizate în prezentul formular şi în anexele la acesta sunt de bună credinţă.

....

Data şi semnătura

10. COMUNICAREA COMISIEI
privind acordurile de importanţă minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene (*de minimis*)[1]
(2001/C 368/07)
(Text cu relevanţă pentru SEE)

I.

1. Articolul 81 alineatul (1) din tratat interzice acordurile între întreprinderi care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre şi care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei în cadrul pieţei comune. Curtea de Justiţie a Comunităţilor Europene a stabilit că această dispoziţie nu se aplică atât timp cât impactul acordului asupra schimburilor comerciale intracomunitare sau asupra concurenţei nu este semnificativ.

2. În prezenta comunicare, Comisia cuantifică, prin intermediul pragurilor cotei de piaţă, ceea ce nu constituie o restrângere semnificativă a concurenţei în sensul articolului 81 din tratat. Această definiţie negativă a caracterului semnificativ nu înseamnă că acordurile încheiate între întreprinderi care depăşesc pragurile indicate în prezenta comunicare restrâng în mod semnificativ concurenţa. Este posibil ca astfel de acorduri să nu aibă decât un efect nesemnificativ asupra concurenţei şi, în consecinţă, să nu fie interzise de articolul 81 alineatul (1) din tratat[2].

---

[1] Prezenta comunicare înlocuieşte Comunicarea privind acordurile de importanţă minoră (JO C 372, 9.12.1997).

[2] A se vedea, de exemplu, hotărârea Curţii de Justiţie în cauzele conexate C-215/96 şi C-216/96, Bagnasco (Carlos) c. Banca Popolare di Novara şi Casa di Risparmio di Genova e Imperia, considerentele (34) şi (35), Culegere 1999, p. I-135. De asemenea, prezenta comunicare nu aduce atingere principiilor de evaluare în temeiul articolului 81 alineatul (1) din tratat, prezentate în Comunicarea Comisiei referitoare la orientările privind aplicabilitatea articolului 81 din Tratatul CE în cazul acordurilor de cooperare orizontală (JO C 3, 6.1.2001), în special punctele 17-31, şi în Comunicarea Comisiei referitoare la orientările privind restricţiile verticale (JO C 291, 13.10.2000),

3. În afară de aceasta, este posibil ca acordurile să nu intre sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) din tratat, deoarece nu afectează în mod semnificativ comerţul dintre statele membre. Prezenta comunicare nu analizează acest aspect. Prezenta comunicare nu încearcă să cuantifice ceea ce nu constituie un efect semnificativ asupra comerţului. Cu toate acestea, se admite că acordurile între întreprinderile mici şi mijlocii, astfel cum sunt definite în anexa la Recomandarea 96/280/CE a Comisiei[1], sunt rareori în măsură să aducă atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Întreprinderile mici şi mijlocii sunt definite în prezent de această recomandare ca întreprinderi care au mai puţin de două sute cincizeci de salariaţi şi fie o cifră de afaceri anuală de maximum patruzeci de milioane de euro, fie un bilanţ anual de maximum douăzeci şi şapte de milioane de euro.

4. Comisia nu declanşează o procedură la cerere sau din oficiu în cazurile care fac obiectul prezentei comunicări. Atunci când întreprinderile estimează cu bună-credinţă că un acord face obiectul prezentei comunicări, Comisia nu va aplica amenzi. Cu toate că nu este obligatorie pentru acestea, prezenta comunicare intenţionează, de asemenea, să ofere indicaţii instanţelor şi autorităţilor statelor membre în ceea ce priveşte aplicarea articolului 81 din tratat.

5. Prezenta comunicare se aplică, de asemenea, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi şi practicilor concertate.

6. Prezenta comunicare nu aduce atingere interpretării care ar putea fi dată articolului 81 din tratat de către Curtea de Justiţie sau de Tribunalul de Primă Instanţă ale Comunităţilor Europene.

II

7. Comisia consideră că acordurile între întreprinderi care aduc atingere comerţului dintre statele membre nu restrâng în mod semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat:

(a) în cazul în care cota de piaţă cumulată deţinută de părţile la acord nu depăşeşte 10 % pe nici una dintre pieţele relevante afectate de respectivul acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care sunt concurenţi existenţi sau potenţiali pe una din aceste pieţe (acorduri între concurenţi)[2] sau

(b) în cazul în care cota de piaţă deţinută de fiecare dintre părţile la acord nu depăşeşte 15 % pe nici una dintre pieţele relevante afectate de acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care nu sunt concurenţi existenţi sau potenţiali pe nici una din aceste pieţe (acorduri între neconcurenţi).

în special punctele 5-20, inclusiv.

[1] JO L 107, 30.4.1996, p. 4. Această recomandare va fi revizuită. Se preconizează mărirea pragului cifrei de afaceri anuale de patruzeci de milioane de euro la cincizeci de milioane de euro şi mărirea pragului bilanţului anual de la douăzeci şi şapte de milioane de euro la patruzeci şi trei de milioane de euro.

[2] Pentru sensul exact al noţiunilor „concurenţi existenţi" şi „concurenţi potenţiali", a se vedea Comunicarea Comisiei referitoare la orientările privind aplicabilitatea articolului 81 din Tratatul CE în cazul acordurilor de cooperare orizontală (JO C 3, 6.1.2001, punctul 9). O întreprindere este considerată concurent existent în cazul în care este activă pe aceeaşi piaţă relevantă sau în cazul în care, în absenţa unui acord, este în măsură să-şi transforme producţia în vederea fabricării produselor relevante şi să le comercializeze într-un termen scurt, fără a suporta vreun cost sau risc adiţional semnificativ ca răspuns la o creştere mică, dar permanentă, a preţurilor relative (substituibilitate directă la nivelul ofertei). O întreprindere este considerată concurent potenţial în cazul în care există dovezi că, în absenţa acordului, ar putea şi ar fi gata să efectueze investiţiile suplimentare necesare sau alte costuri de adaptare necesare pentru a putea intra pe piaţa relevantă, ca răspuns la o creştere mică, dar permanentă, a preţurilor relative.

În cazul în care este dificil să se stabilească dacă este vorba de un acord între concurenţi sau de un acord între neconcurenţi, se aplică pragul de 10 %.

8. Atunci când, pe o piaţă relevantă, concurenţa este restrânsă de efectul cumulativ al unor acorduri de vânzare de bunuri sau de servicii încheiate cu diferiţi furnizori sau distribuitori (efect cumulativ de blocare a reţelelor paralele de acorduri cu efecte similare pe piaţă), pragurile menţionate la punctul 7 sunt reduse la 5 %, atât pentru acordurile între concurenţi, cât şi pentru acordurile între neconcurenţi. Se consideră că furnizorii sau distribuitorii individuali a căror cotă de piaţă nu depăşeşte 5 % nu contribuie, în general, în mod semnificativ, la un efect cumulat de blocare[1]. Este puţin probabilă existenţa unui efect cumulat de blocare în cazul în care mai puţin de 30 % din piaţa relevantă este acoperită de (reţele paralele de) acorduri cu efecte similare.

9. De asemenea, Comisia estimează că acordurile nu restrâng concurenţa în cazul în care cotele de piaţă nu depăşesc pragurile de 10 %, 15 % şi, respectiv, 5 %, menţionate la punctele 7 şi 8, cu mai mult de două puncte procentuale în cursul a doi ani calendaristici succesivi.

10. Pentru a calcula cota de piaţă, este necesar să se determine piaţa relevantă. Piaţa relevantă este constituită din piaţa relevantă a produselor şi din piaţa geografică relevantă. Pentru definirea pieţei relevante, trebuie să se ţină seama de Comunicarea privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar al concurenţei[2]. Cotele de piaţă trebuie calculate pe baza datelor privind valoarea vânzărilor sau, după caz, a datelor privind valoarea achiziţiilor. În cazul în care nu sunt disponibile date privind valoarea vânzărilor, pot fi utilizate estimări bazate pe alte informaţii fiabile privind piaţa, inclusiv volumul vânzărilor.

11. Punctele 7, 8 şi 9 nu se aplică acordurilor care conţin oricare dintre următoarele restricţii grave:

1. în ceea ce priveşte acordurile între concurenţi, astfel cum sunt definite la punctul 7, restricţiile care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinaţie cu alţi factori aflaţi sub controlul părţilor, au ca obiect[3]:

(a) fixarea preţurilor de vânzare a produselor către terţi;

(b) limitarea producţiei sau a vânzărilor;

(c) împărţirea pieţelor sau a clienţilor;

2. în ceea ce priveşte acordurile între neconcurenţi, astfel cum sunt definite la punctul 7, restricţiile care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinaţie cu alţi factori aflaţi sub controlul părţilor, au ca obiect:

(a) restrângerea capacităţii cumpărătorului de a-şi stabili preţul de vânzare, fără a aduce atingere posibilităţii furnizorului de a impune un preţ de vânzare maxim sau de a recomanda un preţ de vânzare, cu condiţia ca acestea din urmă să nu fie echivalente cu un preţ de vânzare fix sau minim stabilit în urma presiunilor exercitate de una dintre părţi sau a măsurilor de stimulare practicate de aceasta;

(b) restrângerea privind teritoriul pe care sau clienţii cărora cumpărătorul îl/le poate vinde bunurile sau serviciile care fac obiectul contractului, cu excepţia cazului în care este vorba de una dintre următoarele restricţii care nu sunt grave:

---

[1] A se vedea, de asemenea, Comunicarea Comisiei referitoare la orientările privind restricţiile verticale (JO C 291, 13.10.2000), în special punctele 73, 142, 143 şi 189. În timp ce, în cazul anumitor restricţii, aceste orientări ţin seama nu numai de cota de piaţă totală, ci şi de cota de piaţă legată a unui anumit furnizor sau cumpărător, toate pragurile cotei de piaţă menţionate în prezenta comunicare se referă la cotele de piaţă totale.

[2] JO C 372, 9.12.1997, p. 5.

[3] Fără a aduce atingere situaţiilor de producţie comună cu sau fără distribuţie în comun, astfel cum sunt definite la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2658/2000 al Comisiei şi la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2659/2000 al Comisiei (JO L 304, 5.12.2000, pp. 3 şi 7).

- restrângerea vânzărilor active către teritoriul exclusiv sau către o clientelă exclusivă rezervate furnizorului sau cedate de furnizor unui alt cumpărător, atunci când o asemenea restricţie nu limitează vânzările efectuate de clienţii cumpărătorului;

- restrângerea vânzărilor către utilizatorii finali realizate de un cumpărător care acţionează pe piaţă în calitate de comerciant cu ridicata;

- restrângerea vânzărilor către distribuitori neautorizaţi realizate de membrii unui sistem de distribuţie selectivă şi

- restrângerea capacităţii cumpărătorului de a vinde componente destinate încorporării unor clienţi care ar putea să le utilizeze pentru fabricarea de produse asemănătoare celor produse de furnizor;

(c) restrângerea vânzărilor active sau a vânzărilor pasive către utilizatori finali realizate de membrii unui sistem de distribuţie selectivă care acţionează pe piaţă în calitate de vânzători cu amănuntul, fără a aduce atingere posibilităţii de a interzice unui membru al sistemului să îşi desfăşoare activităţile dintr-un sediu secundar neautorizat;

(d) restrângerea livrărilor încrucişate între distribuitori în cadrul unui sistem de distribuţie selectivă, inclusiv între distribuitori care acţionează la diferite niveluri ale comerţului;

(e) restricţia convenită între un furnizor de componente şi un cumpărător care incorporează aceste componente, care limitează posibilitatea furnizorului de a vinde aceste componente ca piese separate utilizatorilor finali unor reparatori sau altor prestatori de servicii care nu au fost desemnaţi de cumpărător pentru repararea sau întreţinerea bunurilor sale;

3. în ceea ce priveşte acordurile între concurenţi, astfel cum sunt definite la punctul 7, atunci când concurenţii acţionează, în sensul acordului, la niveluri diferite ale lanţului de producţie sau de distribuţie, oricare dintre restricţiile grave enumerate la punctele 1 şi 2 de mai sus.

12. 1. Pentru aplicarea prezentei comunicări, termenii „întreprindere", „parte la acord", „distribuitor", „furnizor" şi „cumpărător" includ întreprinderile legate respective.

2. Se consideră „întreprinderi legate":

(a) întreprinderile în care una din părţile la acord dispune direct sau indirect:

- de puterea de a exercita mai mult de jumătate din drepturile de vot sau

- de puterea de a desemna mai mult de jumătate din membrii consiliului de supraveghere sau ai consiliului de administraţie, sau ai organelor care reprezintă întreprinderea din punct de vedere legal, sau

- de dreptul de a conduce afacerile întreprinderii;

(b) întreprinderile care dispun direct sau indirect, într-o întreprindere care este parte la acord, de drepturile sau puterile enumerate la litera (a);

(c) întreprinderile în care o întreprindere menţionată la litera (b) dispune direct sau indirect de drepturile sau puterile enumerate la litera (a);

(d) întreprinderile în care o întreprindere care este parte la acord şi una sau mai multe întreprinderi menţionate la litera (a), (b) sau (c) sau în care două sau mai multe dintre acestea din urmă dispun împreună de drepturile sau puterile enumerate la litera (a);

(e) întreprinderile în care drepturile sau puterile enumerate la litera (a) sunt deţinute în comun de:

- părţile la acord sau de întreprinderile legate respective menţionate la literele (a)-(d) sau

- una sau mai multe dintre părţile la acord sau de una sau mai multe dintre întreprinderile legate menţionate la literele (a)-(d) şi unul sau mai mulţi terţi.

3. În sensul aplicării punctului 2 litera (e), cota de piaţă a întreprinderilor deţinute în comun trebuie să fie imputată egal fiecărei întreprinderi care dispune de drepturile sau puterile enumerate la punctul 2 litera (a).

11. COMUNICAREA COMISIEI
Orientări privind conceptul de efect asupra comerțului din articolele 81 și 82 din tratat
(2004/C 101/07)
(Text cu relevanță pentru SEE)

1. INTRODUCERE

(1) Articolele 81 şi 82 din tratat se aplică acordurilor orizontale şi verticale şi practicilor abuzive ale întreprinderilor care «pot aduce atingere comerţului dintre statele membre».

(2) În interpretarea pe care au dat-o articolelor 81 şi 82, instanţele comunitare au clarificat deja în mare parte conţinutul şi domeniul de aplicare al conceptului de efect asupra comerţului dintre statele membre.

(3) Prezentele orientări stabilesc principiile instituite de instanţele comunitare în legătură cu interpretarea conceptului de efect asupra comerţului din articolele 81 şi 82. Acestea enunţă o normă care arată cazurile în care acordurile nu pot în general să aducă atingere comerţului dintre statele membre în mod substanţial (norma absenţei efectului semnificativ asupra comerţului sau norma AESC). Scopul orientărilor nu este de a fi exhaustive. Scopul lor este de a stabili metodologia de aplicare a conceptului de efect asupra comerţului şi de a oferi îndrumări pentru aplicarea acestuia în situaţiile care apar frecvent. Cu toate că nu sunt obligatorii pentru instanţele şi autorităţile statelor membre, prezentele orientări sunt menite să ofere îndrumări şi acestora în aplicarea conceptului de efect asupra comerţului din articolele 81 şi 82.

(4) Prezentele orientări nu se referă la ceea ce constituie restrângeri semnificative ale concurenţei în sensul articolului 81 alineatul (1). Aceasta problemă, diferită de capacitatea acordurilor de a aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre, este analizată în Comunicarea Comisiei privind acordurile de mai mică importanţă care nu restrâng semnificativ concurenţa în temeiul articolului 81 alineatul (1) din tratat [1] (norma *de minimis*). De asemenea, orientările nu au scopul de a oferi indicaţii cu privire la conceptul de efect asupra comerţului în temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat privind ajutoarele de stat.

(5) Prezentele orientări, inclusiv norma AESC, nu aduc atingere interpretării articolelor 81 şi 82 care poate fi dată de către Curtea de justiţie şi de Tribunalul de Primă Instanţă.

2. CRITERIUL EFECTULUI ASUPRA COMERŢULUI

2.1. Principii generale

(6) Articolul 81 alineatul (1) prevede că „sunt incompatibile cu piaţa comună şi interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asociaţiilor de întreprinderi şi orice practici concertate care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre şi care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei în cadrul pieţei comune". Pentru simplificare, termenii „acorduri, decizii ale asociaţiilor de întreprinderi şi practici concertate" sunt denumite colectiv „acorduri".

(7) Articolul 82 prevede la rândul său că „este incompatibilă şi interzisă, în măsura în care ar putea aduce atingere comerţului dintre statele membre, folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziţii dominante deţinute pe piaţa comună sau pe o parte semnificativă a acesteia". În continuare, termenul „practici" se referă la conduita întreprinderilor aflate in poziţie dominantă.

(8) Criteriul efectului asupra comerţului determină domeniul de aplicare al articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 punerea în aplicare a regulilor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat [2].

(9) Potrivit articolului 3 alineatul (1) din acest regulament, autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre trebuie să aplice articolul 81 acordurilor, deciziilor asociaţiilor de

întreprinderi sau practicilor concertate în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre în sensul acestei dispoziţii, atunci când aplică dreptul naţional al concurenţei acestor acorduri, decizii sau practici concertate. În acelaşi mod, atunci când autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre aplică dreptul naţional al concurenţei oricărui abuz interzis de articolul 82 din tratat, acestea trebuie să aplice şi articolul 82 din tratat. Articolul 3 alineatul (1) obligă astfel autorităţile de concurenţă şi instanţele statelor membre să aplice şi articolele 81 şi 82 atunci când aplică dreptul naţional al concurenţei acordurilor şi practicilor abuzive care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre. Pe de altă parte, articolul 3 alineatul (1) nu obligă autorităţile naţionale de concurenţă sau instanţele să aplice dreptul naţional al concurenţei atunci când aplică articolele 81 şi 82 acordurilor, deciziilor şi practicilor concertate, precum şi abuzurilor care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre. Acestea pot, în astfel de cazuri, să aplice numai regulile comunitare de concurenţă.

(10) Rezultă din articolul 3 alineatul (2) că aplicarea dreptului naţional al concurenţei nu poate să conducă la interzicerea acordurilor, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi sau a practicilor concertate care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre, dar care nu restrâng concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat, sau care îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din tratat sau care sunt reglementate de un regulament de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din tratat. Cu toate acestea, Regulamentul (CE) nr. 1/2003 nu interzice statelor membre să adopte şi să aplice pe teritoriul lor legi naţionale mai stricte care interzic sau sancţionează comportamentul unilateral al întreprinderilor.

(11) În final, ar trebui să se menţioneze că articolul 3 alineatul (3) prevede că, fără a aduce atingere principiilor generale şi altor dispoziţii ale dreptului comunitar, articolul 3 alineatele (1) şi (2) nu se aplică atunci când autorităţile de concurenţa şi instanţele din statele membre aplică legislaţia naţională de control al concentrărilor economice şi nici nu împiedică aplicarea dispoziţiilor dreptului naţional care are, în principal, un alt obiectiv decât cel urmărit de articolele 81 şi 82 din tratat.

(12) Criteriul efectului asupra comerţului este un criteriu legislativ autonom de drept comunitar care trebuie evaluat separat în fiecare caz. Acesta este un criteriu jurisdicţional, care defineşte domeniul de aplicare a dreptului comunitar al concurenţei [3]. Dreptul comunitar al concurenţei nu se aplică acordurilor şi practicilor care nu pot aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre.

(13) Criteriul efectului asupra comerţului restrânge domeniul de aplicare a articolelor 81 şi 82 la acordurile şi practicile care sunt susceptibile de a genera un nivel minim de efecte transfrontaliere în Comunitate. Potrivit formulării Curţii de Justiţie, acordul sau practica trebuie să aducă atingere comerţului dintre statele membre „în mod semnificativ" [4].

(14) În cazul articolului 81 din tratat, acordul trebuie să poată aduce atingere comerţului dintre statele membre. Nu este necesar ca fiecare parte din acord, inclusiv orice restrângere a concurenţei care poate decurge din acord, să poată aduce atingere comerţului [5]. În cazul în care acordul, în ansamblul său, poate aduce atingere comerţului dintre statele membre, dreptul comunitar se aplică întregului acord, inclusiv părţilor acestuia care, luate separat, nu aduc atingere comerţului dintre statele membre. În cazurile în care relaţiile contractuale între aceleaşi părţi includ mai multe activităţi, aceste activităţi trebuie, pentru a face parte din acelaşi acord, să fie legate direct şi să formeze parte integrantă din acelaşi acord comercial global [6]. În caz contrar, fiecare activitate constituie un acord separat.

(15) De asemenea, este irelevant dacă participarea unei anumite întreprinderi la acord aduce sau nu atingere în mod semnificativ comerţului între statele membre [7]. O întreprindere nu se poate sustrage de la aplicarea dreptului comunitar doar pentru că participarea sa la un acord, care poate aduce atingere comerţului dintre statele membre, este nesemnificativă.

(16) Nu este necesar, pentru a stabili aplicabilitatea dreptului comunitar, să se stabilească o legătură între presupusele restrângeri ale concurenţei şi capacitatea unui acord de a aduce

atingere comerţului dintre statele membre. Acordurile nerestrictive pot, de asemenea, să aducă atingere comerţului dintre statele membre. De exemplu, acordurile de distribuţie selectivă bazate pe criterii de selecţie pur calitative justificate de natura produselor şi care nu restrâng concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1), pot, cu toate acestea, să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, presupusele restricţii care decurg dintr-un acord pot furniza un indiciu clar despre capacitatea acordului de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. De exemplu, un acord de distribuţie care interzice exportul poate, prin natura sa, să aducă atingere comerţului dintre statele membre, cu toate că nu într-o măsură semnificativă [8].

(17) În cazul articolului 82 abuzul trebuie să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, acest lucru nu presupune că fiecare element al comportamentului trebuie evaluat separat. Conduita care face parte dintr-o strategie globală urmărită de o întreprindere aflată in poziţie dominantă trebuie evaluată în funcţie de impactul său global. Atunci când o întreprindere aflată in poziţie dominantă adoptă diverse practici în urmărirea aceluiaşi scop, de exemplu practici care urmăresc eliminarea sau excluderea unor concurenţi, este suficient, pentru a se putea aplica articolul 82 tuturor practicilor care aparţin aceleiaşi strategii generale, ca cel puţin una dintre ele să poată aduce atingere comerţului dintre statele membre [9].

(18) Din formularea articolelor 81 şi 82 şi din jurisprudenţa instanţelor comunitare rezultă că, în aplicarea criteriului efectului asupra comerţului, trebuie luate în considerare trei elemente:

(a) conceptul de „comerţ între statele membre";

(b) noţiunea de „poate aduce atingere" şi

(c) conceptul de „caracter semnificativ".

2.2. Conceptul de „comerţ dintre statele membre"

(19) Conceptul de „comerţ" nu se limitează la tradiţionalele schimburi transfrontaliere de bunuri şi servicii [10]. Acesta este un concept mai larg, care cuprinde activităţi economice transfrontaliere, inclusiv stabilirea [11]. Această interpretare este compatibilă cu obiectivul fundamental ale tratatului de a promova libera circulaţie a mărfurilor, serviciilor, persoanelor şi capitalurilor.

(20) Potrivit jurisprudenţei constante, conceptul de „comerţ" include şi cazurile în care acordurile sau practicile aduc atingere structurii concurenţiale a pieţei. Acordurile şi practicile care aduc atingere structurii concurenţiale în interiorul Comunităţii prin eliminarea sau ameninţarea cu eliminarea unui concurent care funcţionează în Comunitate pot deveni obiectul regulilor comunitare de concurenţă [12]. Atunci când o întreprindere este eliminată sau riscă să fie eliminată, structura concurenţială din interiorul Comunităţii este afectată, la fel ca activităţile economice în care este implicată această întreprindere.

(21) Cerinţa de a exista un efect asupra comerţului „dintre statele membre" presupune că trebuie să existe un impact asupra activităţilor economice transfrontaliere care implică cel puţin două state membre. Nu este necesar ca acordul sau practica să aducă atingere comerţului dintre un stat membru şi alt stat membru, considerate în ansamblul lor. Articolele 81 şi 82 se pot aplica şi în cazurile în care este implicată doar o parte a unui stat membru, cu condiţia ca efectul asupra comerţului să fie semnificativ [13].

(22) Aplicarea criteriului efectului asupra comerţului este independentă de definiţia pieţelor geografice relevante. Comerţul dintre statele membre poate fi afectat şi în cazurile în care piaţa relevantă este naţională sau subnaţională [14].

2.3. Noţiunea de „poate să aducă atingere"

(23) Funcţia noţiunii de „poate să aducă atingere" este de a defini natura impactului necesar asupra comerţului dintre statele membre. Potrivit criteriului standard elaborat de Curtea de Justiţie, noţiunea de „poate să aducă atingere" presupune că trebuie să se poată prevedea, cu un grad suficient de probabilitate, pe baza unui set de factori obiectivi de drept sau de fapt, că acordul sau practica poate avea vreo influenţă, directă sau indirectă, reală sau potenţială, asupra structurii schimburilor comerciale dintre statele membre [15] [16]. Astfel cum se menţionează la punctul 20 de

Excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtului L.P. a fost soluţionată în mod greşit atât de instanţa de apel, cât şi de instanţa de fond. Din contractul nr. 2006121435 din 18 noiembrie 2006 încheiat de părţi rezultă că acordarea dreptului de promovare a produselor SC V.C. SRL Arad a fost făcută domnului L.P. în calitate de reprezentant legal al SC P. SRL Arad, şi nu în nume propriu. Părţi în contract sunt reclamanta şi pârâta SC P. SRL Arad, astfel că pârâtul L.P. nu are calitate procesuală pasivă. Din acelaşi contract se reţine că pârâtul L.P nu a beneficiat în nume propriu de drepturile ce decurg din contract şi nici nu şi-a asumat obligaţii în nume propriu.

Recursurile declarate de reclamanta SC V.C. SRL Arad şi pârâta SC P. SRL Arad sunt nefondate.

Din examinarea actelor de la dosar, prin prisma motivelor de recurs şi a dispoziţiilor legale incidente cauzei, se apreciază că instanţa de apel a pronunţat o hotărâre legală şi temeinică care nu poate fi reformată prin recursurile declarate de reclamanta SC V.C. SRL Arad şi pârâta SC P. SRL Arad.

În ceea ce priveşte motivul de recurs prin care, în temeiul art. 306 C. proc. civ. raportat la art. 304 pct. 5 C. proc. civ. reclamanta a invocat la termenul de judecată de la 30 septembrie 2010 încălcarea formelor de procedură prevăzute sub sancţiunea nulităţii de art. 105 alin. (2) C. proc. civ., instanţa de recurs nu va examina hotărârea atacată prin prisma acestui motiv, întrucât nu a fost indicat şi dezvoltat în termenul legal prevăzut de lege (art. 301 şi art. 303 C. proc. civ.), iar acest motiv nu este unul de ordine publică, ce poate fi invocat oricând. Pretinsa neregularitate invocată pe calea cererii completatoare nu interesează ordinea publică, astfel că nu sunt întrunite condiţiile prevăzute de dispoziţiile art. 306 alin. (2) C. proc. civ. De altfel, faţă de soluţia pronunţată în recurs, prin care s-a admis excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a pârâtului L.P. şi s-a respins acţiunea formulată împotriva acestuia pentru lipsa calităţii procesuale, nu se mai impune pronunţarea asupra fondului acţiunii în contradictoriu şi cu acest pârât.

În ceea ce priveşte recursul declarat de reclamantă, se reţine că hotărârea nu este afectată de motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., întrucât instanţa de apel a aplicat şi interpretat corect prevederile art. 969 şi urm. C. civ., Legea nr. 21/1996 şi clauzele contractuale. Aşa cum corect a apreciat şi instanţa de apel, în cauză nu se poate reţine că pârâţii au putut influenţa derularea contractului de vânzare şi prestări servicii nr. 10010159 din 26 mai 2007 încheiat între SC V.C. SRL Arad şi SC B.B.C. SRL, oferta s-a realizat după încheierea contractului dintre acestea, deci după promovarea şi acceptarea produselor, astfel încât nu poate fi vorba despre concurenţă neloială în această situaţie.

Cu privire la obligarea pârâţilor la plata sumei de 110.000 euro, în mod corect s-a reţinut de către instanţa de apel, raportat la starea de fapt necenzurabilă în recurs şi la prevederile contractuale, că nu s-a făcut dovada unor acte de concurenţă neloială din partea pârâţilor de natură să justifice acordarea beneficiului nerealizat de către reclamantă.

În cuprinsul hotărârii recurate nu s-a făcut nicio referire la răspunderea civilă delictuală, astfel că susţinerea recurentei privind încadrarea greşită a cererii reclamantei este nefondată.

Restul criticilor formulate de reclamantă privesc reaprecierea situaţiei de fapt prin reanalizarea probelor şi a concludenţei acestora, ce nu-şi găsesc corespondent în ipotezele textului legal invocat (art. 304 pct. 9 C. proc. civ.). Din acest punct de vedere criticile vizează aspecte legate de netemeinicia hotărârii recurate, situaţie în care hotărârea nu mai poate fi supusă controlului judiciar.

Referirea la forţa probantă ce trebuie acordată unor probe nu este susceptibilă de a fi încadrată în vreunul din cazurile de casare sau de modificare prevăzute de art. 304 pct. 1-9

mai sus, Curtea de Justiţie a elaborat un criteriu bazat pe faptul de a şti dacă acordul sau practica aduc atingere sau nu structura concurenţială. În cazurile în care acordul sau practica pot să aducă atingere structurii concurenţiale din interiorul Comunităţii, acestea sunt sub incidenţa dreptului comunitare.

(24) Criteriul „structura schimburilor comerciale" elaborat de Curtea de Justiţie conţine următoarele elemente principale, care sunt tratate în secţiunile următoare:

(a) „un grad suficient de probabilitate pe baza unui set de factori obiectivi de drept sau de fapt";

(b) influenţa asupra „structurii schimburilor comerciale" dintre statele membre;

(c) „o influenţă directă sau indirectă, reală sau potenţială" asupra structurii schimburilor comerciale

2.3.1. Un grad suficient de probabilitate pe baza unui set de factori obiectivi de drept sau de fapt

(25) Evaluarea efectului asupra comerţului are la bază factori obiectivi. Intenţia subiectivă din partea întreprinderilor în cauză nu este necesară. În cazul în care, cu toate acestea, există dovezi că întreprinderile au intenţionat să aducă atingere comerţului dintre statele membre, de exemplu pentru că au căutat să împiedice exporturile spre alte state membre sau importurile din alte state membre, este vorba un factor relevant care trebuie luat în considerare.

(26) Cuvintele „poate să aducă atingere" şi trimiterea pe care o face Curtea de Justiţie la „un grad suficient de probabilitate" presupun că, pentru ca aplicabilitatea dreptului comunitar să fie stabilită, nu este necesar ca acordul sau practica să aducă sau să fi adus, în mod real, atingere comerţului dintre statele membre. Este suficient ca acordul sau practica să fie „susceptibil(ă)" să aducă atingere comerţului dintre statele membre [17].

(27) Nu există obligaţia sau necesitatea de a calcula volumul real al comerţului dintre statele membre afectate de acord sau practică. De exemplu, în cazul acordurilor care interzic exportul către alte state membre nu este nevoie să se estimeze care ar fi fost nivelul comerţului paralel între statele membre în cauză, în absenţa acordului. Această interpretare este în concordanţă cu natura jurisdicţională a criteriului efectului asupra comerţului. Aplicabilitatea dreptului comunitar se extinde asupra categoriilor de acorduri şi practici susceptibile de a avea efecte transfrontaliere, indiferent dacă un anumit acord sau o anumită practică are în fapt astfel de efecte.

(28) Evaluarea pe baza criteriului efectului asupra comerţului depinde de mai mulţi factori care luaţi individual pot să nu fie decisivi [18]. Factorii relevanţi includ natura acordului şi practicii, natura produselor la care se referă acordul sau practica, precum şi poziţia şi importanţa întreprinderilor implicate [19].

(29) Natura acordului şi a practicii oferă indicii din punct de vedere calitativ cu privire la capacitatea acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Unele acorduri şi practici sunt prin natura lor susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre, în timp ce altele necesită o analiză mai detaliată în acest sens. Cartelurile transfrontaliere sunt un exemplu pentru cele dintâi, în timp ce societăţile in comun limitate la teritoriul unui singur stat membru sunt un exemplu pentru celelalte. Acest aspect este analizat în detaliu în secţiunea 3 de mai jos, care abordează diferitele categorii de acorduri şi practici.

(30) Natura produselor la care se referă acordurile sau practicile oferă, de asemenea, indicii despre capacitatea lor de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Atunci când, prin natura produselor, comerţul transfrontalier cu acestea se face cu uşurinţă sau produsele sunt importante pentru întreprinderile care doresc să intre sau să îşi extindă activitatea în alte state membre, aplicabilitatea dreptului comunitar se poate stabili mai uşor decât în cazurile în care, datorită naturii lor, cererea de produse oferite de furnizorii din alte state membre este limitată sau în cazurile în care produsele prezintă un interes limitat pentru o stabilire transfrontalieră sau pentru extinderea activităţii economice desfăşurate din acel loc de stabilire [20]. Stabilirea include

înfiinţarea de către întreprinderile dintr-un stat membru a unor agenţii, sucursale şi filiale într-un alt stat membru.

(31) Poziţia pe piaţă a întreprinderilor implicate, precum şi volumul vânzărilor acestora sunt, din punct de vedere cantitativ, un indiciu al capacităţii acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Acest aspect care este parte integrantă a evaluării caracterului semnificativ este analizat la secţiunea 2.4.

(32) Pe lângă factorii menţionaţi deja, este necesar să se ia în considerare cadrul legal şi factual în care funcţionează acordul sau practica. Contextul economic şi legal relevant oferă o imagine a posibilităţii unui efect asupra comerţului dintre statele membre. În cazurile în care există bariere absolute în calea comerţului transfrontalier între statele membre, care sunt exterioare acordului sau practicii, comerţul poate fi afectat doar dacă acele bariere dispar în viitorul apropiat. În cazul în care barierele nu sunt absolute, ci doar fac mai dificile activităţile transfrontaliere, este extrem de important să se asigure că acordurile şi practicile nu blochează şi mai mult activităţile respective. Acordurile şi practicile care blochează şi mai mult activităţile pot să aducă atingere comerţului dintre statele membre.

2.3.2. Influenţa asupra „structurii schimburilor comerciale dintre statele membre"

(33) Trebuie să existe o influenţă asupra „structurii schimburilor comerciale dintre statele membre" ca să se poată aplica articolele 81 şi 82.

(34) Termenul „structura schimburilor comerciale" este neutru. Nu există o condiţie ca schimburile comerciale să fie restricţionate sau reduse [21]. Structura schimburilor comerciale poate fi afectată şi atunci când un acord sau o practică produc o creştere a comerţului. Aplicabilitatea dreptului comunitar se stabileşte în cazurile în care comerţul dintre statele membre tinde să se dezvolte în mod diferit datorită acelui acord sau practică faţă de dezvoltarea sa probabilă în absenţa acordului sau practicii [22].

(35) Această interpretare reflectă faptul că criteriul efectului asupra comerţului este unul jurisdicţional, care serveşte la a diferenţia acordurile şi practicile abuzive care pot avea efecte transfrontaliere, astfel încât să garanteze analiza lor în temeiul regulilor comunitare de concurenţă, de acele acorduri şi practici care nu au asemenea efecte.

2.3.3. „O influenţă directă sau indirectă, reală sau potenţială" asupra structurii schimburilor comerciale

(36) Influenţa acordurilor şi practicilor asupra structurii schimburilor comerciale dintre statele membre poate fi „directă sau indirectă, reală sau potenţială".

(37) Efectele directe asupra comerţului dintre statele membre apar de obicei în legătură cu produsele la care se referă acordul sau practica. În cazurile în care, de exemplu, producătorii unui anumit bun din diferite state membre decid să îşi împartă pieţele, efectele directe se produc asupra comerţului dintre statele membre pe piaţa produselor în cauză. Un alt exemplu de efecte directe este cazul în care un furnizor limitează reducerea acordată distribuitorilor la produsele vândute în statul membru în care distribuitorii sunt stabiliţi. Astfel de practici cresc preţul relativ al produselor destinate exportului făcând vânzările la export mai puţin atractive şi mai puţin competitive.

(38) Efectele indirecte apar deseori în legătură cu produsele legate de cele la care se referă acordul sau practica. De exemplu, efectele indirecte pot apărea atunci când un acord sau o practică are impact asupra activităţilor economice transfrontaliere ale întreprinderilor care utilizează sau se bazează în vreun fel pe produsele la care se referă acordul sau practica [23]. Aceste efecte pot să apară, de exemplu, atunci când acordul sau practica se referă la un produs intermediar, care nu se comercializează, ci este folosit în furnizarea unui produs finit, care se comercializează. Curtea de Justiţie a stabilit că se poate aduce atingere comerţului dintre statele membre în cazurile în care există un acord prin care se stabilesc preţurile alcoolurilor utilizate la producerea coniacului [24]. În timp ce materia primă nu s-a exportat, produsul finit – coniacul – a fost exportat. În aceste cazuri,

când se poate aduce atingere în mod semnificativ schimburilor comerciale cu produsul finit, se aplică dreptul comunitar al concurenţei.

(39) Efecte indirecte asupra comerţului dintre statele membre pot să apară şi în legătură cu produsele la care se referă acordul sau practica. De exemplu, acordurile prin care un producător limitează garanţia produselor vândute de distribuitori la teritoriul statului membru în care aceştia sunt stabiliţi descurajează consumatorii din alte state membre să mai cumpere produsele, deoarece nu vor putea invoca garanţia [25]. Exportul prin distribuitori oficiali şi comercianţi paraleli este îngreunat deoarece, în ochii consumatorilor, produsele sunt mai puţin atractive fără garanţia producătorului [26].

(40) Efectele reale asupra comerţului dintre statele membre sunt acelea produse de acord sau practică din momentul punerii în aplicare. Un acord între un furnizor şi un distribuitor din acelaşi stat membru, de exemplu, care interzice exportul către alte state membre, poate să producă efecte reale asupra comerţului dintre statele membre. În absenţa acordului, distribuitorul ar fi fost liber să vândă la export. Cu toate acestea, ar trebui amintit că nu este necesar ca efectele reale să fie demonstrate. Este suficient ca acordul sau practica să poată produce astfel de efecte.

(41) Efectele potenţiale sunt cele care pot apărea în viitor cu un grad suficient de probabilitate. Cu alte cuvinte, trebuie luată în considerare dezvoltarea previzibilă a pieţei [27]. Chiar dacă nu se poate aduce atingere comerţului la momentul la care se încheie acordul sau se pune în aplicare o practică, articolele 81 şi 82 rămân aplicabile, în cazul în care factorii care au condus la încheierea lor pot să se modifice în viitorul previzibil. Din acest punct de vedere este relevant să se ia în considerare impactul măsurilor de liberalizare adoptate de Comunitate sau de statele membre în cauză sau al altor măsuri previzibile care au ca scop eliminarea barierelor de natură juridică din calea comerţului.

(42) În afară de aceasta, chiar dacă la un moment dat condiţiile de piaţă sunt nefavorabile comerţului transfrontalier, de exemplu deoarece preţurile sunt similare în statele membre în cauză, se poate aduce atingere comerţului în cazul în care situaţia se poate schimba ca urmare a modificării condiţiilor de piaţă [28]. Ceea ce contează este capacitatea acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre şi nu dacă acesta chiar îi aduc atingere la un anumit moment.

(43) Includerea efectelor indirecte sau potenţiale în analiza efectelor asupra comerţului dintre statele membre nu înseamnă că analiza se poate baza pe efecte îndepărtate sau ipotetice. Probabilitatea ca un anumit acord să aibă efecte indirecte sau potenţiale trebuie explicată de către autoritatea sau de către partea care susţine că s-a adus atingere comerţului dintre statele membre în mod semnificativ. Efectele ipotetice sau speculative nu sunt suficiente pentru a se stabili aplicabilitatea dreptului comunitar. De exemplu, un acord care ridică preţul unui produs care nu se comercializează reduce venitul disponibil al consumatorilor. Deoarece consumatorii au mai puţini bani de cheltuit, aceştia ar putea cumpăra mai puţine produse importate din alte state membre. Cu toate acestea, legătura dintre efectele asupra veniturilor şi comerţul dintre statele membre este în sine, în general, prea îndepărtată pentru a stabili aplicabilitatea dreptului comunitar.

2.4. Conceptul de caracter semnificativ

2.4.1. Principiu general

(44) Criteriul efectului asupra comerţului include un element cantitativ care limitează aplicabilitatea dreptului comunitar la acordurile şi practicile care sunt susceptibile să producă efecte de o anumită magnitudine. Acordurile şi practicile nu intră sub incidenţa articolelor 81 şi 82 atunci când ele afectează piaţa doar într-o măsură nesemnificativă, având în vedere poziţia mai puţin importantă a întreprinderilor respective pe piaţa produselor în cauză [29]. Caracterul semnificativ poate fi evaluat, în special, prin referire la poziţia şi importanţa întreprinderilor respective pe piaţa produselor în cauză [30].

(45) Evaluarea caracterului semnificativ depinde de circumstanţele fiecărei cauze individuale, în special de natura acordului şi a practicii, de natura produselor în cauză şi de poziţia pe piaţa a întreprinderilor implicate. Atunci când, prin natura sa, acordul sau practica este susceptibil(ă) să aducă atingere comerţului dintre statele membre, pragul caracterului semnificativ este mai redus decât în cazurile în care acordurile şi practicile nu sunt, prin natura lor, susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Cu cât este mai puternică poziţia pe piaţă a întreprinderilor în cauză, cu atât este mai mare probabilitatea ca un acord sau practică care poate să aduce atingere comerţului dintre statele membre să o facă într-un mod semnificativ [31].

(46) Într-o serie de cazuri referitoare la importuri şi exporturi, Curtea de Justiţie a considerat că a fost îndeplinită condiţia „caracterului semnificativ" atunci când vânzările întreprinderilor implicate au ajuns la aproximativ 5 % din piaţă [32]. Cu toate acestea, numai cota de piaţă singură nu a fost considerată întotdeauna un factor decisiv. În special, trebuie luată în considerare cifra de afaceri a întreprinderilor pentru produsele în cauză [33].

(47) Prin urmare, caracterul semnificativ poate fi măsurat atât în termeni absoluţi (cifra de afaceri), cât şi în termeni relativi, comparându-se poziţia întreprinderii (întreprinderilor) implicate cu cea a altor actori de pe piaţă (cota de piaţă). Accentul pus pe poziţie şi pe importanţa întreprinderilor implicate este compatibil cu conceptul de „poate să aducă atingere", ceea ce sugerează că evaluarea se bazează pe capacitatea acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre, mai degrabă decât pe impactul asupra fluxurilor reale de bunuri şi servicii între ţări. Poziţia pe piaţă a întreprinderilor implicate, precum şi cifra de afaceri pentru produsele în cauză indică capacitatea acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Aceste două elemente se reflectă în prezumţia negativă stabilită la punctele 52 şi 53 de mai jos.

(48) Aplicarea criteriului caracterului semnificativ nu cere întotdeauna să fie definite pieţele relevante şi nici să se calculeze cotele de piaţă [34]. Vânzările unei întreprinderi în termeni absoluţi pot fi suficiente pentru a susţine concluzia că impactul asupra comerţului este semnificativ. Acest fapt este valabil mai ales în cazul acordurilor şi practicilor care sunt, prin natura lor, susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre, de exemplu pentru că ele se referă la importuri şi exporturi sau implică mai multe state membre. Faptul că în aceste situaţii cifra de afaceri pentru produsele la care se referă acordul poate fi suficientă pentru a constata un efect semnificativ asupra comerţului dintre statele membre este reflectat în prezumţia pozitivă stabilită la punctul 53 de mai jos.

(49) Acordurile şi practicile trebuie întotdeauna analizate în contextul economic şi legal în care apar. În cazul acordurilor verticale, poate fi necesar să se analizeze şi efectele cumulative ale reţelelor paralele de acorduri similare [35]. Chiar dacă un singur acord sau o reţea de acorduri nu poate aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre, efectul reţelelor paralele de acorduri, luate global, poate să facă acest lucru. Cu toate acestea, pentru ca acest fapt să se producă este necesar ca acordul individual sau reţeaua de acorduri să aibă o contribuţie semnificativă la efectul global asupra comerţului [36].

2.4.2. Cuantificarea caracterului semnificativ

(50) Nu este posibil să se stabilească norme generale cantitative care să fie aplicabile tuturor categoriilor de acorduri care să arate când se poate aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, este posibil să se arate când comerţul nu poate fi afectat în mod semnificativ. Mai întâi, în comunicarea sa privind acordurile de mai mică importanţă care nu restrâng semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat (norma *de minimis*) [37], Comisia a afirmat că acordurile între întreprinderi mici şi mijlocii (IMM), astfel cum sunt definite în anexa la Recomandarea 96/280/CE a Comisiei [38] nu sunt, de obicei, susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Această prezumţie se explică prin faptul că

activităţile IMM-urilor sunt de obicei locale sau cel mult regionale. Cu toate acestea, IMM-urile pot să se afle sub incidenţa dreptului comunitar, mai ales, atunci când acestea se angajează în activităţi economice transfrontaliere. În al doilea rând, Comisia consideră că este potrivit să se stabilească principii generale care să indice cazurile în care, în mod normal, comerţul nu poate fi afectat în mod semnificativ, adică un standard care să definească absenţa efectului semnificativ asupra comerţului dintre statele membre (norma AESC). Atunci când aplică articolul 81, Comisia va considera acest standard ca prezumţie relativă negativă, aplicabilă tuturor acordurilor în sensul articolului 81 alineatul (1), indiferent de natura restricţiilor conţinute de acord, inclusiv a restricţiilor identificate ca restricţii grave în orientările şi regulamentele Comisiei de exceptare pe categorii. În cazurile în care se aplică această prezumţie Comisia nu va angaja proceduri, nici la cerere, nici din oficiu. Atunci când întreprinderile consideră cu bună credinţă că un acord intră sub incidenţa acestei prezumţii negative, Comisia nu va aplica amenzi.

(51) Fără a aduce atingere punctului 53 de mai jos, această definiţie negativă a caracterului semnificativ nu implică faptul că acordurile şi practicile abitive, care nu se încadrează în criteriile stabilite în continuare, sunt automat susceptibile să aducă atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Este necesară o analiză a fiecărui caz în parte.

(52) Comisia consideră că, în principiu, acordurile nu pot aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre atunci când îndeplinesc cumulativ următoarele condiţii:

(a) cota de piaţa totală a părţilor de pe orice piaţa comunitară relevantă afectată de acord nu depăşeşte 5 % şi

(b) în cazul acordurilor orizontale, cifra de afaceri anuală totală realizată în Comunitate de întreprinderile implicate [39] pentru produsele la care se referă acordul nu depăşeşte 40 de milioane de euro. În cazul acordurilor care se referă la cumpărarea în comun a produselor, cifra de afaceri relevantă este cea a achiziţiilor combinate ale tuturor părţilor de produse la care se referă acordul.

În cazul acordurilor verticale, cifra de afaceri anuală totală realizată în Comunitate de furnizor pentru produsele la care se referă acordul nu depăşeşte 40 de milioane de euro. În cazul contractelor de licenţă, cifra de afaceri relevantă reprezintă cifra de afaceri totală a licenţiaţilor pentru produsele care includ tehnologia acordată sub licenţă, precum şi cifra de afaceri a licenţiatorului pentru respectivele produse. În cazul acordurilor între un cumpărător şi mai mulţi furnizori, cifra de afaceri relevantă reprezintă achiziţiile combinate ale cumpărătorului de produse la care se referă acordul.

Comisia aplică aceeaşi prezumţie în cazurile în care în doi ani calendaristici succesivi pragul cifrei de afaceri menţionat anterior nu este depăşit cu mai mult de 10 %, iar pragul cotei de piaţă menţionat anterior nu este depăşit cu mai mult de două puncte procentuale. În cazurile în care acordul se referă la o piaţă în formare, neexistentă încă, şi, în consecinţă, părţile nici nu generează o cifră de afaceri relevantă, nici nu dobândesc o cotă de piaţă importantă, Comisia nu va aplica această prezumţie. În astfel de cazuri caracterul semnificativ va trebui evaluat în funcţie de poziţia părţilor pe pieţele învecinate ale produselor sau pe baza puterii pe care o deţin în ceea ce priveşte tehnologiile reglementate de acord.

(53) De asemenea, Comisia consideră că în cazurile în care un acord este prin natura sa susceptibil să aducă atingere comerţului dintre statele membre, de exemplu, pentru că se referă la importuri şi exporturi sau implică mai multe state membre, există o prezumţie relativă pozitivă potrivit căreia efectele asupra comerţului sunt semnificative în cazul în care cifra de afaceri a părţilor pentru produsele la care se referă acordul, calculată în conformitate cu punctele 52 şi 54, depăşeşte 40 de milioane de euro. În cazurile în care un acord poate, prin natura sa, să aducă atingere comerţului dintre statele membre, se poate prezuma că efectele sale sunt semnificative, atunci când cota de piaţă a părţilor depăşeşte pragul de 5 % stabilit la punctul anterior. Cu toate acestea, această prezumţie nu se aplică în cazurile în care acordul se referă doar la o parte a unui stat membru (a se vedea punctul 90 de mai jos).

(54) În ceea ce priveşte pragul de 40 de milioane de euro (a se vedea punctul 52 de mai sus), cifra de afaceri se calculează pe baza vânzărilor totale, fără taxe, realizate în Comunitate în cursul exerciţiului financiar anterior de către întreprinderile implicate pentru produsele la care se referă acordul (produsele contractuale). Vânzările între entităţile care sunt parte a aceleaşi întreprinderi se exclud [40].

(55) Pentru a aplica pragul cotei de piaţă, este necesar să se determine piaţa relevantă [41]. Aceasta este formată din piaţa relevantă a produsului şi din piaţa geografică relevantă. Cotele de piaţă se calculează pe baza datelor privind valoarea vânzărilor sau, după caz, pe baza datelor privind valoarea achiziţiilor. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, se pot folosi estimări pe baza altor informaţii credibile cu privire la piaţă, inclusiv date privind volumul.

(56) În cazul reţelelor de acorduri în care acelaşi furnizor s-a angajat cu distribuitori diferiţi, se iau în considerare vânzările din întreaga reţea.

(57) Contractele care fac parte din acelaşi acord comercial global constituie un acord unic în sensul normei AESC [42]. Întreprinderile nu pot să încerce să se încadreze în acest prag prin divizarea unui acord care, din punct de vedere economic, este un întreg.

3. APLICAREA PRINCIPIILOR MENŢIONATE ANTERIOR UNOR TIPURI COMUNE DE ACORDURI ŞI DE PRACTICI ABUZIVE

(58) Comisia aplică prezumţia negativă enunţată de secţiunea anterioară tuturor acordurilor, inclusiv celor care prin chiar natura lor pot aduce atingere comerţului dintre statele membre, precum şi celor care presupun schimburi comerciale cu întreprinderi stabilite în ţări terţe (a se vedea secţiunea 3.3 de mai jos).

(59) În afara domeniului de aplicare a prezumţiei negative, Comisia va lua în considerare elemente calitative referitoare la natura acordului sau practicii, precum şi la natura produselor la care acestea se referă (a se vedea punctele 29 şi 30 de mai sus). Importanţa naturii acordului este, de asemenea, reflectată în prezumţia pozitivă enunţată la punctul 53 de mai sus privind caracterul semnificativ în cazul acordurilor care prin natura lor pot aduce atingere comerţului dintre statele membre. Pentru a oferi îndrumări suplimentare în aplicarea conceptului de efect asupra comerţului, este utilă aşadar analiza diferitelor tipuri comune de acorduri şi practici.

(60) În secţiunile ulterioare se face o primă distincţie între acordurile şi practicile care implică mai multe state membre şi acordurile şi practicile limitate la un singur stat membru sau la o parte a unui stat membru. Aceste două mari categorii se divid în alte subcategorii pe baza naturii acordului sau practicii abuzive în cauză. De asemenea, sunt analizate acordurile şi practicile care implică ţări terţe.

3.1. Acordurile şi abuzurile care implică sau se pun în aplicare în mai multe state membre

(6.) Acordurile şi practicile care implică sau se pun în aplicare în mai multe state membre sunt, în cele mai multe cazuri, prin chiar natura lor, susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Atunci când cifra de afaceri relevantă depăşeşte pragul stabilit la punctul 53 de mai sus, în majoritatea cazurilor nu va fi necesară o analiză detaliată pentru a observa dacă poate fi afectat sau nu comerţul dintre statele membre. Cu toate acestea, pentru a se oferi îndrumări şi în aceste cazuri şi pentru a ilustra principiile enunţate de secţiunea 2 de mai sus, este util să se explice care sunt factorii utilizaţi în mod normal pentru a susţine o concluzie prin care se stabileşte aplicabilitatea dreptului comunitar.

3.1.1. Acordurile privind importurile şi exporturile

(62) Acordurile între întreprinderi din două sau mai multe state membre care se referă la importuri şi exporturi sunt prin chiar natura lor susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Astfel de acorduri, indiferent dacă restrâng sau nu concurenţa, au un impact direct asupra structurii schimburilor comerciale între statele membre. În cauza Karpen & Karpen, de exemplu, care se referea la acordul dintre un producător francez şi un distribuitor german

acoperind mai mult de 10 % din exporturile de ciment din Franţa spre Germania si ajungând la un total de 350000 tone pe an, Curtea de Justiţie a hotărât că nu se poate susţine că un astfel de acord nu ar putea aduce atingere (în mod semnificativ) comerţului dintre statele membre [43].

(63) Această categorie include acordurile care impun restricţii asupra importurilor şi exporturilor, inclusiv restricţii asupra vânzărilor şi revânzărilor active şi pasive efectuate de către cumpărător către clienţi din alte state membre [44]. În aceste cazuri există o legătură inerentă între presupusele restrângeri ale concurenţei şi efectele asupra comerţului, deoarece scopul restrângerii este chiar acela de a împiedica schimburile comerciale de bunuri şi servicii între statele membre, lucru care altminteri ar fi posibil. Nu este relevant dacă părţile la acord sunt sau nu situate în acelaşi stat membru sau în state membre diferite.

3.1.2. Cartelurile care vizează mai multe state membre

(64) Cartelurile, ca cele care implică fixarea preţurilor şi partajarea pieţei, care vizează mai multe state membre, sunt prin natura lor susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Cartelurile transfrontaliere armonizează condiţiile de concurenţă şi aduc atingere întrepătrunderii schimburilor comerciale prin menţinerea unei structuri tradiţionale a schimburilor comerciale [45]. Atunci când întreprinderile decid să îşi aloce teritorii geografice, vânzările din alte zone în teritoriile alocate pot fi eliminate sau reduse. Atunci când întreprinderile decid să fixeze preţurile, acestea elimină concurenţa, precum şi orice diferenţe de preţ ce ar fi putut rezulta si care i-ar fi stimulat atât pe concurenţi, cât şi pe clienţi să se implice în comerţul transfrontalier. Atunci când întreprinderile decid să stabilească cote de vânzări, se păstrează structura tradiţională a schimburilor comerciale. Întreprinderile implicate se abţin să îşi crească producţia şi, în acest fel, să deservească clienţii potenţiali din alte state membre.

(65) În general, efectul asupra comerţului produs de cartelurile transfrontaliere este semnificativ şi prin natura sa, datorită poziţiei de piaţă a părţilor la cartel. De obicei, cartelurile se formează doar atunci când întreprinderile participante deţin împreună o cotă de piaţă importantă, deoarece aceasta le permite să crească preţurile sau să reducă producţia.

3.1.3. Acordurile de cooperare orizontală care vizează mai multe state membre

(66) Prezenta secţiune analizează diverse tipuri de acorduri de cooperare orizontală. De exemplu, acordurile de cooperare orizontală pot să ia forma unor acorduri prin care două sau mai multe întreprinderi cooperează în desfăşurarea unei anumite activităţi economice cum ar fi producţia şi distribuţia [46]. Deseori aceste acorduri sunt denumite societăţi in comun. Cu toate acestea, societăţile in comun care îndeplinesc pe termen îndelungat toate activităţile unei entităţi economice autonome sunt reglementate de Regulamentul privind concentrările economice [47]. La nivelul Comunităţii, aceste societăţi in comun cu funcţionalitate deplină nu intră sub incidenţa articolelor 81 şi 82, cu excepţia cazurilor în care se aplică articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul privind concentrările economice [48]. Prezenta secţiune nu se referă aşadar la societăţile in comun cu funcţionalitate deplina. În cazul societăţilor in comun fără funcţionalitate deplina, entitatea comună nu funcţionează ca un furnizor (sau cumpărător) autonom pe nici o piaţă. Aceasta serveşte doar societăţilor mamă, acestea fiind cele care funcţionează pe piaţă [49].

(67) Societăţile in comun care desfăşoară activităţi în două sau mai multe state membre sau a căror producţie este vândută de către societăţile mamă în două sau mai multe state membre aduce atingere activităţilor comerciale ale părţilor în zonele respective din Comunitate. Prin urmare, astfel de acorduri sunt, în mod normal, prin natura lor, susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre în comparaţie cu situaţia în care acordul nu ar exista [50]. Structura schimburilor comerciale este afectată atunci când întreprinderile îşi transferă activităţile către societatea in comun sau o folosesc pe aceasta în scopul de a institui o nouă sursă de aprovizionare în Comunitate.

(68) Comerţul mai poate fi afectat şi în cazurile în care societatea in comun realizează pentru societăţile mamă un produs intermediar care este ulterior prelucrat sau încorporat într-un produs de către societăţile mamă. Poate fi cazul atunci când produsul intermediar în cauză era obţinut

anterior de la furnizori din alte state membre, atunci când societăţile mamă produceau anterior acel produs intermediar în alte state membre sau atunci când produsul finit se comercializează în mai mult de un stat membru.

(69) În evaluarea caracterului semnificativ este important să se ia în considerare vânzările de produse legate de acord efectuate de societăţile mamă şi nu numai cele ale societăţii in comun creată prin acord, dat fiind faptul că societatea în comun nu funcţionează ca entitate autonomă pe nici o piaţă.

3.1.4. Acordurile verticale puse în aplicare în mai multe state membre

(70) Acordurile verticale, precum şi reţelele de acorduri verticale similare puse în aplicare în mai multe state membre pot, în mod normal, să aducă atingere comerţului dintre statele membre în cazul în care orientează schimburile comerciale într-o anumită direcţie. De exemplu, reţelele de acorduri de distribuţie selectivă puse în aplicare în două sau mai multe state membre orientează schimburile comerciale într-o anumită direcţie deoarece limitează comerţul la membrii reţelei, aducând astfel atingere structurii schimburilor comerciale faţa de situaţia în care acordul nu ar exista [51].

(71) Comerţul dintre statele membre mai poate fi afectat de acordurile verticale care au efecte de excludere. Acesta poate fi, de exemplu, cazul acordurilor prin care distribuitorii din mai multe state membre decid să cumpere doar de la un singur furnizor sau să vândă numai produsele acestuia. Astfel de acorduri pot limita comerţul dintre statele membre în care acordurile sunt puse în aplicare sau comerţul dinspre state membre necuprinse în acorduri. Excluderea poate rezulta din acorduri individuale sau din reţele de acorduri. Atunci când un acord sau o reţea de acorduri care vizează mai multe state membre au efecte de excludere, acestea pot, prin natura lor, să aducă atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre.

(72) Acordurile între furnizori şi distribuitori care prevăd menţinerea unui preţ la revânzare şi care vizează două sau mai multe state membre pot, prin natura lor, să aducă atingere comerţului dintre statele membre [52]. Astfel de acorduri modifică nivelul preţurilor care ar fi existat în absenţa acordurilor şi prin aceasta aduc atingere structurii schimburilor comerciale.

3.1.5. Abuzurile de poziţii dominante care vizează mai multe state membre

(73) În cazul abuzului de poziţie dominantă, este util să se facă diferenţierea între abuzurile care ridică bariere la intrare sau elimină concurenţi (barieră abuzivă la intrare) şi abuzurile prin care o întreprindere aflată în poziţie dominantă îşi foloseşte puterea economică practicând, de exemplu, preţuri excesive sau discriminatorii (exploatare abuzivă). Ambele tipuri de abuzuri pot apărea fie prin acorduri, care intră in egală măsură şi sub incidenţa articolului 81 alineatul (1), fie printr-o conduită unilaterala, care, din perspectiva dreptului comunitar al concurenţei, este reglementată de articolul 82.

(74) În cazul exploatării abuzive, cum ar fi rabaturile discriminatorii, impactul se răsfrânge asupra partenerilor comerciali din aval, care fie profită, fie suferă, modificând poziţia concurenţială a acestor parteneri şi aducând atingere structurii schimburilor comerciale dintre statele membre.

(75) Atunci când o întreprindere aflată în poziţie dominantă are un comportament de excludere în mai multe state membre, în mod normal, acest comportament abuziv poate, prin natura, sa să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Acest comportament are un impact negativ asupra concurenţei într-o zonă care se extinde dincolo de un singur stat membru, putând să devieze comerţul de la cursul pe care l-ar fi avut în absenţa acelui comportament abuziv. De exemplu, structura schimburilor comerciale poate fi afectată atunci când o întreprindere aflată în poziţie dominantă oferă rabaturi de fidelitate. Clienţii care beneficiază de sistemul de rabaturi de excludere vor cumpăra mai puţin de la concurenţii întreprinderii aflate în poziţie dominantă decât ar face-o în lipsa acelui sistem. Conduita de excludere care urmăreşte în mod direct eliminarea unui concurent, precum preţurile de ruinare, poate, de asemenea, să aducă atingere comerţului dintre statele membre datorită impactului său asupra structurii concurenţiale a pieţei din Comunitate [53].

Atunci când o întreprindere aflată în poziţie dominantă are un comportament care tinde să elimine un concurent care funcţionează în mai multe state membre, comerţul poate fi afectat în mai multe moduri. Mai întâi, există riscul ca acel concurent afectat să înceteze să mai fie furnizor în Comunitate. Chiar dacă întreprinderea vizată nu este eliminată, conduita sa competitivă din viitor va putea fi afectată, lucru care poate avea un impact asupra comerţului dintre statele membre. În al doilea rând, comportamentul abuziv poate avea un impact şi asupra altor concurenţi. Prin comportamentul său abuziv, întreprinderea aflată în poziţie dominantă poate semnala concurenţilor săi că va sancţiona încercările de angajare într-o concurenţă reală. În al treilea rând, numai eliminarea unui singur concurent poate fi suficientă pentru a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Acesta poate fi cazul chiar şi atunci când întreprinderea care riscă să fie eliminată desfăşoară în principal exporturi către ţări terţe [54]. De îndată ce structura concurenţială efectivă a pieţei din Comunitate riscă să fie şi mai mult afectată, se aplică dreptul comunitar.

(76) Atunci când o întreprindere aflată în poziţie dominantă adopta practici de exploatare sau de excludere în mai multe state membre, acest abuz are capacitatea, în mod normal, prin natura sa, de a aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Dată fiind poziţia pe piaţă a întreprinderii implicate aflate în poziţie dominantă şi dat fiind faptul că acest comportament abuziv se pune în aplicare în mai multe state membre, amploarea comportamentului abuziv şi impactul probabil al acestuia asupra structurii schimburilor comerciale este, în mod normal, de aşa natură încât comerţul dintre statele membre poate fi afectat în mod semnificativ. În cazul unei exploatări abuzive, cum ar fi preţurile discriminatorii, acest comportament modifică poziţia concurenţială a partenerilor comerciali din mai multe state membre. În cazul abuzurilor de excludere, inclusiv a abuzurilor care vizează să elimine un concurent, este afectată activitatea economică a concurenţilor din mai multe state membre. Chiar existenţa unei poziţii dominante în mai multe state membre implică faptul că, pe parte o semnificativă a pieţei comune, concurenţa este deja slăbită [55]. Atunci când o întreprindere aflată în poziţie dominantă reduce şi mai mult concurenţa recurgând la un comportament abuziv, de exemplu, prin eliminarea unui concurent, măsura în care acest comportament poate aduce atingere comerţului dintre între statele membre este, de obicei, semnificativă.

3.2. Acorduri şi abuzuri care vizează un singur stat membru sau doar o parte a unui stat membru

(77) Atunci când acordurile sau practicile abuzive vizează teritoriul unui singur stat membru, poate fi necesară o cercetare mai detaliată pentru a capacităţii acordurilor sau practicilor abuzive de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Trebuie amintit faptul că pentru a exista un efect asupra comerţului dintre statele membre, nu este necesară reducerea comerţului. Este suficient să poată apărea o modificare semnificativă a structurii schimburilor comerciale dintre statele membre. Cu toate acestea, în multe cazuri care vizează un singur stat membru, natura presupusei încălcări şi, în special, tendinţa sa de a bloca piaţa naţională oferă o imagine destul de clară despre capacitatea acordului sau practicii de a aduce atingere comerţului dintre statele membre. Exemplele menţionate în continuare nu sunt exhaustive. Ele sunt doar exemple de cazuri în care acordurile limitate la teritoriul unui singur stat membru pot fi considerate susceptibile de a aduce atingere comerţului dintre statele membre.

3.2.1. Cartelurile care vizează un singur stat membru

(78) Cartelurile orizontale care vizează un întreg stat membru sunt în mod normal susceptibile să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Instanţele comunitare au considerat, în mai multe cauze, că acordurile care vizează întregul teritoriu al unui stat membru, prin insăşi natura lor, au ca efect consolidarea împărţirii pieţelor pe baze naţionale, prin împiedicarea întrepătrunderii economice pe care o promovează tratatul [56].

(79) Capacitatea acestor acorduri de a împărţi piaţa internă provine din faptul că întreprinderile participante la carteluri într-un singur stat membru trebuie, în mod normal, să acţioneze în ve-

derea excluderii concurenţilor din alte state membre [57]. În cazul în care nu fac aceasta şi produsul la care se referă acordul este comercializabil [58], cartelul riscă să fie subminat de concurenţii din alte state membre. Astfel de acorduri sunt şi ele, prin natura lor, susceptibile de a avea un efect semnificativ asupra comerţului dintre statele membre, dată fiind extinderea pe piaţă necesară pentru ca aceste carteluri să fie eficiente.

(80) Dat fiind faptul că acest concept de efect asupra comerţului include efectele potenţiale, nu este relevant dacă acţiunile împotriva concurenţilor din alte state membre sunt adoptate sau nu, în mod efectiv, la un moment dat. În cazul în care preţul fixat prin cartel este similar celui predominant în alte state membre, poate să nu apară o necesitate imediată ca membrii cartelului să acţioneze împotriva concurenţilor din alte state membre. Ceea ce contează este de a şti dacă ei pot să facă acest lucru, în cazul în care condiţiile de piaţă se modifică. Posibilitatea ca acest lucru să se întâmple depinde de existenţa sau inexistenţa unor bariere naturale în calea schimburilor comerciale pe piaţă şi în special de faptul de a şti dacă produsul în cauză este sau nu comercializabil. Într-o cauză privind anumite servicii bancare cu amănuntul [59] Curtea de Justiţie a considerat, de exemplu, că nu putea fi afectat în mod semnificativ comerţul, deoarece potenţialul de comercializare al produse speciale în cauză era foarte limitat şi ele nu reprezentau un factor important în alegerea pe care o făceau întreprinderile din alte state membre cu privire la posibilitatea de a se stabili în statul membru în cauză [60].

(81) Măsura în care membrii unui cartel monitorizează preţurile şi concurenţii din alte state poate furniza un indiciu asupra măsurii în care produsele vizate de cartel sunt comercializabile. Monitorizarea sugerează că concurenţa şi concurenţii din alte state membre sunt percepuţi ca o potenţială ameninţare pentru cartel. În afară de aceasta, în cazul în care există dovezi că membrii cartelului au fixat în mod deliberat nivelul preţurilor având în vedere nivelul preţurilor predominant în alte state membre (limitarea evoluţiei preţurilor), aceasta constituie un indiciu că produsele în cauză sunt comercializabile şi că se poate aduce atingere comerţului dintre statele membre.

(82) Comerţul mai poate fi afectat atunci când membrii unui cartel naţional atenuează constrângerile concurenţiale impuse de concurenţii din alte state membre prin determinându-i pe aceştia să adere la acordul restrictiv sau atunci când excluderea lor din acord îi plasează pe concurenţi într-o poziţie concurenţială dezavantajoasă [61]. În astfel de cazuri, acordul fie îi împiedică pe concurenţi să exploateze orice avantaj concurenţial pe care l-ar avea, fie creşte costurile acestora, având astfel un impact negativ asupra competitivităţii şi a vânzărilor lor. În ambele cazuri acordul blochează operaţiunile pe piaţa naţională în cauză a concurenţilor din alte state membre. Acelaşi lucru este valabil atunci când un cartel limitat la un singur stat membru este încheiat între întreprinderi care revând produse importate din alte state membre [62].

3.2.2. Acordurile de cooperare orizontală care vizează un singur stat membru

(83) Acordurile de cooperare orizontală şi în special societăţile în comun fără funcţionalitate deplină (a se vedea punctul 66 de mai sus), limitate la un singur stat membru şi care nu se referă direct la importuri şi exporturi, nu aparţin categoriei acordurilor care prin natura lor pot aduce atingere comerţului dintre statele membre. Astfel, poate fi necesară o analiză atentă a capacităţii fiecărui acord în parte de a aduce atingere comerţului dintre statele membre.

(84) Acordurile de cooperare orizontală pot aduce atingere comerţului dintre statele membre, mai ales atunci când au efecte de excludere. Poate fi şi cazul acordurilor care stabilesc regimuri sectoriale de standardizare şi de certificare, care fie exclud întreprinderile din alte state membre, fie sunt mai uşor îndeplinite de întreprinderile din statul membru în cauză datorită faptului că se bazează pe normele naţionale şi pe tradiţii. În astfel de condiţii, acordurile îngreunează intrarea pe piaţa naţională a întreprinderilor din alte state membre.

(85) Comerţul mai poate fi afectat şi în cazul în care o societate în comun exclude întreprinderile din alte state membre dintr-un important canal de distribuţie sau de la o sursă de cerere importantă. În cazul în care, de exemplu, doi sau mai mulţi distribuitori stabiliţi în acelaşi stat membru şi care

C. proc. civ. Acestea se circumscriu aspectelor de netemeinicie iar nu de nelegalitate a hotărârii atacate, încât nu pot fi cenzurate în recurs.

În ceea ce priveşte recursul declarat de pârâta SC P. SRL Arad prin reprezentant legal L.P., întemeiat pe prevederile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., în mod legal instanța de apel a constatat că dispozițiile art. 6 şi urm. din Legea nr. 21/1996 nu sunt aplicabile în cauză deoarece niciuna din părți nu deține o poziție dominantă pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia. În condițiile în care pârâții prin cererea reconvențională nu au indicat ca temei al cererii şi incidența dispozițiilor Legii nr. 509/2002 [art. 4 alin. (3)] aceste dispoziții nu puteau forma obiect de analiză, nici în apel şi nu pot face obiect de analiză nici în recurs. Aşa cum corect a reținut şi instanța de apel, invocarea acestui text legal pentru susținerea cererii reconvenționale s-a realizat prin concluziile scrise depuse la dosarul cauzei de părți peste termenul legal de modificare a cererii.

Instanța de apel a aplicat şi interpretat corect prevederile art. 274 C. proc. civ. considerând că, raportat la soluția pronunțată, niciuna dintre părți nu este îndreptățită la acordarea cheltuielilor de judecată.

Pentru considerentele expuse, Înalta Curte, în temeiul prevederilor art. 312 C. proc. civ. va admite recursul declarat în nume propriu de pârâtul L.P., va modifica în parte decizia recurată în sensul admiterii apelului pârâtului L.P., schimbării în parte a sentinței comerciale în sensul admiterii excepții lipsei calității procesuale pasive a pârâtului L.P şi respingerii acțiunii formulate împotriva acestuia pentru lipsa calității procesuale pasive.

Se vor menține restul dispozițiilor deciziei recurate şi cele ale sentinței.

Se vor respinge recursurile declarate de reclamanta SC V.C. SRL Arad şi pârâta SC P. SRL Arad împotriva aceleiaşi decizii ca nefondate.

8. Atragerea unor salariați ai unui comerciant în scopul înființării unei societăți concurente. Necesitatea ca pârâta în litigiu să activeze pe acelaşi segment de piață

Legea nr. 11/1991, art. 4 alin. (1) lit. h)
C. civ. 1864, art. 998, 999[1]

Prevederile art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 11/1991 nu sunt incidente în cauză întrucât părțile litigante nu sunt concurente, deoarece nu îşi desfăşoară activitatea pe acelaşi segment de piață. Operațiunea dovedită de angajare a câtorva salariați ai reclamantei nu s-a realizat în scopul dezorganizării activității acestei societăți – împrejurările angajării acestora situându-se doar prezumtiv, pe baza raționamentului deductiv, sub incidența art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 11/1991– iar reclamantele nu au arătat cu claritate cum s-a materializat exercitarea de activități comerciale cu rea-credință, contrare uzanțelor cinstite, de către pârâte, nefiind identificată nicio acțiune a acestora care să se plaseze în sfera ilicitului delictual, sancționat potrivit art. 998, 999 C. civ.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 3407 din 2 noiembrie 2011, nepublicată

Prin sentința comercială nr. 998, pronunțată la data de 9 februarie 2010, Secția a VI-a comercială a Tribunalului Bucureşti a respins ca nefondată acțiunea formulată de reclamantele

[1] În prezent, temeiul răspunderii civile delictuale îl reprezintă art. 1349 şi 1357 şi urm. din noul Cod civil (Legea nr. 287/2009).

realizează o cotă substanţială din importurile de produse în cauză, înfiinţează o societate în comun pentru achiziţii combinându-şi achiziţiile de produse în cauză, reducerea numărului de canale de distribuţie rezultată limitează posibilitatea furnizorilor din alte state membre de a obţine accesul la piaţa naţională în cauză. Prin urmare, comerţul poate fi afectat [63]. Comerţul mai poate fi afectat în cazurile în care întreprinderile care importau în trecut un anumit produs formează o societate în comun a cărei activitate constă în fabricarea aceluiaşi produs. În acest caz acordul determină o modificare a structurii schimburilor comerciale între statele membre faţă de situaţia anterioară acordului.

3.2.3. Acordurile verticale care vizează un singur stat membru

(86) Acordurile verticale care vizează un întreg stat membru pot fi susceptibile, în special, de a aduce atingere structurii schimburilor comerciale între statele membre, atunci când aceste acorduri îngreunează intrarea întreprinderilor din alte state membre pe piaţa naţională în cauză, fie prin intermediul exporturilor, fie prin stabilire (efectul de excludere). Atunci când acordurile verticale dau naştere acestor efecte de excludere, ele contribuie la împărţirea pieţei pe baze naţionale, împiedicând astfel întrepătrunderea economică pe care o promovează tratatul [64].

(87) Excluderea poate apărea, de exemplu, atunci când furnizorii impun cumpărătorilor obligaţii de achiziţie exclusivă [65]. În cauza Delimitis [66], care se referea la acordurile dintre un producător de bere şi proprietarii unităţilor unde se consuma berea, prin care aceştia de pe urmă se angajau să cumpere bere exclusiv de la acest producător, Curtea de Justiţie a definit excluderea ca absenţa, datorată acordului, a posibilităţilor reale şi concrete de a obţine acces la piaţă. Acordurile creează, de regulă, numai bariere semnificative la intrare atunci când se referă la o parte semnificativă a pieţei. Cota de piaţă, precum şi extinderea pe piaţă pot fi utilizate ca indicator în acest sens. La evaluare, trebuie luat în considerare nu numai acordul sau reţeaua de acorduri în cauză, ci şi alte reţele paralele de acorduri care au efecte similare [67].

(88) Acordurile verticale care vizează întregul teritoriu al unui stat membru şi care se referă la produse comercializabile pot, de asemenea, să aducă atingere comerţului dintre statele membre, chiar dacă nu creează obstacole directe în calea comerţului. Acordurile prin care întreprinderile impun preţurile de revânzare pot avea efecte directe asupra comerţului dintre statele membre prin creşterea importurilor din alte state membre şi scăderea exporturilor din statul membru în cauză[68]. Acordurile care implică impunerea preţului de revânzare pot, de asemenea, să aducă atingere structurii schimburilor comerciale în aceeaşi măsură în care o fac cartelurile orizontale. În măsura în care preţul de revânzare impus este mai ridicat decât preţul predominant în alte state membre, acest nivel de preţ poate fi susţinut numai dacă importurile din alte state membre pot fi controlate.

3.2.4. Acordurile care vizează doar o parte a unui stat membru

(89) În termeni calitativi, evaluarea acordurilor care vizează doar o parte a unui stat membru se face în acelaşi fel ca în cazul acordurilor care vizează tot teritoriul unui stat membru. Aceasta înseamnă că se aplică analiza din secţiunea 2. Cu toate acestea, în evaluarea caracterului semnificativ, cele două categorii trebuie diferenţiate, deoarece trebuie să se ia în considerare faptul că acordul vizează doar o parte a unui stat membru. Trebuie, de asemenea, să se ia în considerare ce proporţie din teritoriul naţional poate face obiectul activităţii comerciale. În cazul în care, de exemplu, costurile de transport sau raza de acţiune a echipamentelor face nerentabilă, din punct de vedere economic, pentru întreprinderile din alte state membre, acoperirea întregului teritoriu al unui alt stat membru, comerţul poate fi afectat, în cazul în care acordul blochează accesul la partea din teritoriul unui stat membru care face obiectul activităţii comerciale, cu condiţia ca această parte să nu fie nesemnificativă [69].

(90) În cazurile în care un acord blochează accesul la o piaţă regională, pentru ca să poată fi afectat comerţul în mod semnificativ, volumul vânzărilor afectate trebuie să fie semnificativ ca proporţie in raport cu volumul total de vânzări de produse în cauză pe teritoriul statului membru

în cauză. Evaluarea nu se poate face doar în funcţie de extinderea pe aria geografică. Cota de piaţă a părţilor la acord trebuie să aibă şi ea o pondere relativ limitată. Chiar dacă părţile deţin o cotă de piaţă importantă pe o piaţă regională bine delimitată, dimensiunea acelei pieţe, din punctul de vedere al volumului, poate fi, cu toate acestea, nesemnificativă în comparaţie cu vânzările de produs în cauză din statul membru în cauză. Prin urmare, în general, cel mai bun indicator al capacităţii unui acord de a aduce atingere (în mod semnificativ) comerţului dintre statele membre este considerat a fi partea pieţei naţionale, din punctul de vedere al volumului, care a fost blocată. Prin urmare, acordurile care vizează zone cu o mare concentrare a cererii vor avea mai multă pondere decât cele care vizează zone în care concentrarea cererii este mai mică. Pentru a stabili aplicabilitatea dreptului comunitar, partea pieţei naţionale care este blocată trebuie să fie importantă.

(91) Acordurile de natură locală nu sunt în sine susceptibile să aducă atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Este cazul chiar dacă piaţa locală este situată într-o regiune de graniţă. Dar, în cazul în care partea pieţei naţionale blocată este semnificativă, comerţul poate fi afectat chiar şi în cazurile în care piaţa în cauză nu se află într-o regiune de graniţă.

(92) Pentru cazurile din această categorie, se pot găsi unele îndrumări în jurisprudenţa privind conceptul din articolul 82 de parte semnificativă a pieţei comune [70]. Acordurile care, de exemplu, au ca efect împiedicarea concurenţilor din alte state membre să acceadă la o parte a unui stat membru, care constituie o parte semnificativă a pieţei comune, ar trebui considerate ca având un efect apreciabil asupra comerţului dintre statele membre.

3.2.5. Abuzurile de poziţie dominante care vizează un singur stat membru

(93) Atunci când o întreprindere, care deţine o poziţie dominantă pe întreg teritoriul unui stat membru, constituie o barieră abuzivă la intrare, comerţul dintre statele membre poate fi, în mod normal, afectat [71]. Acest [72] comportament abuziv va îngreuna, în general, pătrunderea pe piaţă a concurenţilor din alte state membre, caz în care structura schimburilor considerat că un sistem de rabaturi de fidelitate a exclus concurenţii din alte state membre şi astfel a adus atingere comerţului în sensul articolului 82. De asemenea, în cauza Rennet [73], Curtea a afirmat că un abuz sub forma unor obligaţii de achiziţie exclusivă impuse clienţilor a exclus produsele din alte state membre.

(94) Barierele abuzive la intrare care aduc atingere structurii concurenţiale a pieţei din interiorul unui stat membru, eliminând, de exemplu, sau ameninţând să elimine un concurent, pot, de asemenea, să aducă atingere comerţului dintre statele membre. În cazul în care întreprinderea care riscă să fie eliminată funcţionează doar într-un singur stat membru, abuzul nu va putea, în general, să aducă atingere comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, comerţul dintre statele membre poate fi afectat în cazul în care întreprinderea ţintă exportă spre alte state membre sau importă din alte state membre [74] sau funcţionează şi în alte state membre [75]. Un efect asupra comerţului poate apărea datorită impactului disuasiv al comportamentului abuziv asupra altor concurenţi. În cazul în care, prin acţiuni repetate, întreprinderea aflată în poziţie dominantă şi-a dobândit reputaţia că adoptă practici de excludere faţă de concurenţii care încearcă să se angajeze în concurenţă directă, concurenţii din alte state membre pot să concureze mai puţin agresiv, caz în care comerţul poate fi afectat, chiar dacă victima în cazul de faţă nu este dintr-un alt stat membru.

(95) În cazul exploatărilor abuzive cum ar fi discriminarea prin preţuri şi tarifarea excesivă, situaţia poate fi complexă Discriminarea prin preţuri între clienţii naţionali nu va aduce atingere, în mod normal, comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, ar putea să o facă în cazul în care cumpărătorii se angajează în activităţi de export şi sunt dezavantajaţi de preţurile discriminatorii sau în cazul în care această practică este folosită pentru a împiedica importurile [76]. Practicile de oferire a unor preţuri mai scăzute clienţilor care ar putea importa produse din alte state membre ar putea îngreuna intrarea pe piaţă a concurenţilor din alte state membre. În aceste cazuri comerţul dintre statele membre poate fi afectat.

(96) Atât timp cât o întreprindere deţine o poziţie dominantă pe întreg teritoriul unui stat membru, este, de regulă, irelevant dacă un abuz specific comis de aceasta acoperă doar o parte a teritoriului sau aduce atingere doar anumitor cumpărători de pe teritoriul naţional. O întreprindere aflată în poziţie dominantă poate împiedica comerţul în mod semnificativ, adoptând un comportament abuziv pe acel teritoriu sau faţă de clienţii cei mai vizaţi de concurenţii din alte state membre. De exemplu, este posibil ca un anume canal de distribuţie să constituie un mijloc important de a obţine accesul la o categorie largă de consumatori. Împiedicarea accesului la astfel de canale poate avea un impact semnificativ asupra comerţului dintre statele membre. În evaluarea caracterului semnificativ trebuie luat în considerare şi faptul că numai prezenţa unei întreprinderi aflate în poziţie dominantă pe întreg teritoriul unui stat membru este suficientă pentru a îngreuna intrarea pe piaţă. Orice abuz care face intrarea pe piaţa naţională şi mai dificilă trebuie considerat ca factor care aduce atingere comerţului în mod semnificativ. Combinaţia dintre poziţia pe piaţă a întreprinderii aflate în poziţie dominantă şi natura anticoncurenţială a comportamentului său implică faptul că, în mod normal, aceste abuzuri, prin natura lor, au un efect semnificativ asupra comerţului. Cu toate acestea, în cazul în care abuzul este doar de natură locală local sau implică doar o parte nesemnificativă a vânzărilor întreprinderii aflată în poziţie dominantă în statul membru în cauză, comerţul poate să nu fie afectat în mod semnificativ.

3.2.6. Abuzurile de poziţii dominante care vizează doar o parte a unui stat membru

(97) Atunci când o poziţie dominantă este deţinută doar o parte a unui stat membru, se pot găsi îndrumări, ca în cazul acordurilor, în condiţia prevăzută la articolul 82 care prevede că poziţia dominantă trebuie să fie deţinută o parte semnificativă a pieţei comune. În cazul în care poziţia dominantă deţinută pe o parte dintr-un stat membru care constituie o parte semnificativă a pieţei comune, iar abuzul îngreunează accesul concurenţilor din alte state membre pe piaţa pe care întreprindea deţine poziţie dominantă, trebuie să se considere, în mod normal, că poate fi afectat în mod semnificativ comerţul dintre statele membre.

(98) În aplicarea acestui criteriu, trebuie să se acorde o atenţie specială dimensiunii pieţei în cauză din punctul de vedere al volumului. Unele regiuni sau chiar un port sau aeroport situate într-un stat membru pot, în funcţie de importanţa lor, constitui o parte semnificativă a pieţei comune[77]. În aceste cazuri, trebuie analizat dacă infrastructura în cauză se foloseşte pentru furnizarea de servicii transfrontaliere, iar, dacă da, în ce măsură. Atunci când infrastructuri precum aeroporturile şi porturile sunt importante pentru furnizarea de servicii transfrontaliere, comerţul dintre statele membre poate fi afectat.

(99) Ca în cazul poziţiilor dominante deţinute pe întregul teritoriu al unui stat membru (a se vedea punctul 95 de mai sus), comerţul nu poate fi afectat în mod semnificativ, în cazul în care abuzul este de natură pur locală sau vizează doar o parte nesemnificativă a vânzărilor întreprinderii aflate în poziţie dominantă.

3.3. Acordurile şi abuzurile care se referă la importuri şi exporturi cu întreprinderi situate în ţări terţe şi acordurile şi practicile care implică întreprinderi stabilite în ţări terţe

3.3.1. Observaţii generale

(100) Articolele 81 şi 82 se aplică acordurilor şi practicilor care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre, chiar dacă una sau mai multe părţi sunt stabilite în afara Comunităţii[78]. Articolele 81 şi 82 se aplică indiferent de locul în care sunt stabilite întreprinderile sau de locul în care a fost încheiat acordul, cu condiţia ca acordul sau practica să fie puse în aplicare în Comunitate [79] sau să producă efecte în Comunitate [80]. De asemenea, articolele 81 şi 82 pot să se aplice acordurilor şi practicilor care vizează ţări terţe, cu condiţia ca acestea să poată aduce atingere comerţului dintre statele membre. Principiul general stabilit de secţiunea 2 potrivit căruia acordul sau practica trebuie să poată avea o influenţă semnificativă, directă sau indirectă, reală sau potenţială, asupra structurii schimburilor comerciale dintre statele membre, se aplică şi în

cazul acordurilor si abuzurilor care implică întreprinderi stabilite în ţări terţe sau care se referă la importuri sau exporturi cu ţări terţe.

(101) Pentru a stabili aplicabilitatea dreptului comunitar, este suficient ca un acord sau o practică care implică ţări terţe sau întreprinderi stabilite în ţări terţe să poată aduce atingere activităţii economice transfrontaliere din Comunitate. Importul într-un stat membru poate fi suficient pentru a declanşa efecte de acest fel. Importurile pot aduce atingere condiţiilor concurenţiale din statul membru importator, care, la rândul lor, pot avea un impact asupra importurilor şi exporturilor de produse concurente din şi spre alte state membre. Cu alte cuvinte, importurile din ţări terţe rezultate în urma acordului sau practicii abuzive pot conduce la denaturarea schimburilor comerciale dintre statele membre, aducând astfel atingere astfel structurii schimburilor comerciale.

(102) La aplicarea criteriului efectului asupra comerţului în cazul acordurilor şi practicilor menţionate anterior, este relevant să se analizeze, inter alia, care este scopul acordului sau practicii astfel cum este acesta menţionat în conţinutul său sau intenţia de bază a întreprinderilor implicate[81].

(103) În cazul în care scopul unui acord este de a restrânge concurenţa în Comunitate, efectul asupra comerţului dintre statele membre este mai uşor de stabilit decât în cazul în care scopul este în special acela de a reglementa concurenţa în afara Comunităţii. Într-adevăr, în primul caz, acordul sau practica au un impact direct asupra concurenţei în interiorul Comunităţii şi a comerţului dintre statele membre. Astfel de acorduri şi practici, care se pot referi atât la importuri, cât şi la exporturi, pot în mod normal, prin natura lor, să aducă atingere comerţului dintre statele membre.

3.3.2. Dispoziţiile care au ca obiect restrângerea concurenţei în interiorul Comunităţii

(104) În cazul importurilor, această categorie include acordurile care conduc la izolarea pieţei interne [82]. Este, de exemplu, cazul acordurilor prin care concurenţii din Comunitate şi din ţări terţe îşi partajează pieţele, de exemplu convenind să nu vândă pe piaţa naţională a celorlalţi sau încheind acorduri reciproce de distribuţie (exclusivă) [83].

(105) În cazul exporturilor, această categorie include cazurile în care întreprinderile care concurează în două sau mai multe state membre convin să exporte anumite cantităţi (excedentare) în ţări terţe în vederea coordonării comportamentului lor pe piaţă în Comunitate. Astfel de acorduri de export servesc la reducerea concurenţei la nivelul preţurilor prin limitarea producţiei în interiorul Comunităţii, aducând atingere astfel comerţului dintre statele membre. În absenţa acordului de export, aceste cantităţi ar fi putut fi vândute în Comunitate [84].

3.3.3. Alte acorduri

(106) În cazul acordurilor şi practicilor care nu au drept scop restrângerea concurenţei în Comunitate, este de obicei necesar să se efectueze o analiză mai detaliată cu privire la probabilitatea de a se aduce atingere activităţii economice transfrontaliere din Comunitate şi, astfel, structurii schimburilor comerciale dintre statele membre.

(107) În acest sens, este relevant să se examineze efectele acordului sau practicii asupra clienţilor şi altor operatori din Comunitate care au nevoie de produsele întreprinderilor care sunt părţi la acord sau practică [85]. În cauza Compagnie maritime belge [86], care se referea la acordurile între companiile maritime care funcţionează între porturile comunitare şi porturile vest-africane, acordurile au fost considerate susceptibile de a aduce atingere indirect comerţului dintre statele membre, deoarece ele au modificat zonele de recepţie ale porturilor comunitare reglementate de acord şi au adus atingere activităţilor altor întreprinderi din acest regiuni. Mai exact, acordurile au adus atingere activităţilor întreprinderilor care se bazau pe cele două părţi pentru servicii de transport, fie ca mijloc de transport al mărfurilor achiziţionate din ţări terţe sau vândute acolo, fie ca o componentă importantă în serviciile pe care le ofereau porturile însele.

(108) Comerţul mai poate fi afectat atunci când un acord împiedică reimporturile în Comunitate. Acesta poate fi, de exemplu, cazul acordurilor verticale dintre furnizorii comunitari şi distribuitorii din ţări terţe, care impun restricţii pentru revânzare în afara unui teritoriu alocat,

inclusiv în Comunitate. În cazul în care, în absenţa acordului, revânzarea către Comunitate ar fi posibilă şi probabilă, aceste importuri pot aduce atingere structurii schimburilor comerciale în interiorul Comunităţii [87].

(109) Cu toate acestea, pentru ca efectele să fie posibile, trebuie să existe o diferenţă semnificativă între preţurile produselor practicate în Comunitate şi preţurile practicate în afara Comunităţii, iar această diferenţă de preţ să nu fie diminuată de drepturile vamale sau de costurile de transport. În afară de aceasta, volumul de produse exportate în comparaţie cu piaţa totală a acestor produse pe teritoriul pieţei comune nu trebuie să fie nesemnificativ [88]. În cazul în care acest volum de produse este nesemnificativ în comparaţie cu cel vândut în interiorul Comunităţii, impactul reimportului asupra comerţului dintre statele membre nu este considerat semnificativ. Pentru această evaluare trebuie acordată atenţie, potrivit condiţiilor cauzei, nu numai acordului individual încheiat între părţi, ci şi oricăror efecte cumulative ale unor acorduri similare încheiate de aceiaşi furnizori sau de furnizorii concurenţi. Se poate întâmpla, de exemplu, ca volumele de produs la care se referă un singur acord să fie destul de mici, dar volumele de produs la care se referă câteva astfel de acorduri să fie semnificative. În acest caz, acordurile luate ca întreg pot aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre. Cu toate acestea, trebuie reamintit (a se vedea punctul 49 de mai sus) că acordul individual sau reţeaua de acorduri trebuie să aibă o contribuţie semnificativă la efectul global asupra comerţului.

[1] JO C 368, 22.12.2001, p. 13.

[2] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

[3] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate 56/64 şi 58/64, Consten şi Grundig, Culegere 1966, p. 429, şi cauzele conexate 6/73 şi 7/73, Commercial Solvents, Culegere 1974, p. 223.

[4] A se vedea, în acest sens, cauza 22/71, Béguelin, Culegere 1971, p. 949, considerentul 16.

[5] A se vedea cauza 193/83, Windsurfing, Culegere 1986, p. 611, considerentul 96, şi cauza T-77/94, Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten, Culegere 1997, p. II-759, considerentul 126.

[6] A se vedea considerentele 142-144 din hotărârea în cauza Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukteten, menţionată la nota de subsol anterioară.

[7] A se vedea, de exemplu, cauza T-2/89, Petrofina, Culegere 1991, p. II-1087, considerentul 226.

[8] Conceptul de caracter semnificativ este analizat în secţiunea 2.4.

[9] A se vedea, în acest sens, cauza 85/76, Hoffmann-La Roche, Culegere 1979, p. 461, considerentul 126.

[10] În prezentele orientări termenul de „produse" se referă atât la bunuri, cât şi la servicii.

[11] A se vedea cauza 172/80, Züchner, Culegere 1981, p. 2021, considerentul 18. A se vedea şi cauza C-309/99, Wouters, Culegere 2002, p. I-1577, considerentul 95, cauza C-475/99, Ambulanz Glöckner, Culegere 2001, p. I-8089, considerentul 49, cauzele conexate C-215/96 şi 216/96, Bagnasco, Culegere 1999, p. I-135, considerentul 51, cauza C-55/96, Job Centre, Culegere 1997, p. I-7119, considerentul 37, şi cauza C-41/90, Höfner şi Elser, Culegere 1991, p. I-1979, considerentul 33.

[12] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate T-24/93 şi alţii, Compagnie maritime belge, Culegere 1996, p. II-1201, considerentul 203, şi considerentul 23 din hotărârea Commercial Solvents, menţionată la nota de subsol 4.

[13] A se vedea, de exemplu, cauzele conexateT-213/95 şi T-18/96, SCK şi FNK, Culegere 1997, p. II-1739, şi secţiunile 3.2.4 şi 3.2.6 de mai jos.

[14] A se vedea secţiunea 3.2 de mai jos.

[15] A se vedea, de exemplu, hotărârea în Züchner, menţionată la nota de subsol 11 şi cauza 319/82, Kerpen & Kerpen, Culegere 1983, p. 4173, cauzele conexate 240/82 şi alţii, Stichting Sigarettenindustrie, Culegere 1985, p. 3831, considerentul 48, şi cauzele conexate T-25/95 şi alţii, Cimenteries CBR, Culegere 2000, p. II-491, considerentul 3930.

[16] În unele hotărâri referitoare, în principal, la acordurile verticale, Curtea de Justiţie a adăugat o formulare care indică că acordul era susceptibil de a aduce atingere realizării obiectivelor unei pieţe

unice între statele membre, a se vedea, de exemplu, cauza T-62/98, Volkswagen, Culegere 2000, p. II-2707, considerentul 179 şi considerentul 47 din hotărârea Bagnasco, menţionată la nota de subsol 11, precum şi cauza 56/65, Société Technique Minière, Culegere 1966, p. 337. Impactul unui acord asupra obiectivului pieţei comune este aşadar un factor care poate fi luat în considerare.

[17] A se vedea, de exemplu, cauza T-228/97, Irish Sugar, Culegere 1999, p. II-2969, considerentul 170 şi cauza 19/77, Miller, Culegere 1978, p. 131, considerentul 15.

[18] A se vedea, de exemplu, cauza C-250/92, Gøttrup-Klim, Culegere 1994, p. II-5641, considerentul 54.

[19] A se vedea, de exemplu, cauza C-306/96, Javico, Culegere 1998, p. I-1983, considerentul 17, şi considerentul 18 din hotărârea Béguelin, menţionată la nota de subsol 4.

[20] Se compară, în această privinţă, hotărârile din cauzele Bagnasco şi Wouters, menţionale la nota de subsol 11.

[21] A se vedea, de exemplu, cauza T-141/89, Tréfileurope, Culegere 1995, p. II-791, cauza T-29/92, Vereniging van Samenwerkende Prijsregelende Organisaties în de Bouwnijverheid (SPO), Culegere 1995, p. II-289, cu privire la exporturi şi Decizia Comisiei în cauza Volkswagen (II) (JO L 264, 2.10.2001, p. 14).

[22] A se vedea, în acest sens, cauza 71/74, Frubo, Culegere 1975, p. 563, considerentul 38, cauzele conexate 209/78 şi alţii, Van Landewyck, Culegere 1980, p. 3125, considerentul 172, cauza T-61/89, Dansk Pelsdyravler Forening, Culegere 1992, p. II-1931, considerentul 143 şi cauza T-65/89, BPB Industries şi British Gypsum, Culegere 1993, p. II-389, considerentul 135.

[23] A se vedea, în acest sens, cauza T-86/95, Compagnie Générale Maritime şi alţii, Culegere 2002, p. II-1011, considerentul 148 şi considerentul 202 din hotărârea Compagnie maritime belge, menţionată la nota de subsol 12.

[24] A se vedea cauza 123/83, BNIC c. Clair, Culegere 1985, p. 391, considerentul 29.

[25] A se vedea Decizia Comisiei în cauza Zanussi, JO L 322, 16.11.1978, p. 36, punctul 11.

[26] A se vedea, în acest sens, cauza 31/85, ETA Fabrique d'Ébauches, Culegere 1985, p. 3933, considerentele 12 şi 13.

[27] A se vedea cauzele conexate C-241/91 P şi C-242/91 P, RTE (Magill), Culegere 1995, p. I-743, considerentul 70 şi cauza 107/82, AEG, Culegere 1983, p. 3151, considerentul 60.

[28] A se vedea considerentul 60 din hotărârea AEG, menţionată la nota de subsol anterioară.

[29] A se vedea cauza 5/69, Völk, Culegere 1969, p. 295, considerentul 7.

[30] A se vedea, de exemplu, considerentul 17 din hotărârea Javico, menţionată la nota de subsol 19 şi considerentul 138 din hotărârea BPB Industries şi British Gypsum, menţionată la nota de subsol 22.

[31] A se vedea considerentul 138 din hotărârea în cauza BPB Industries şi British Gypsum, menţionată la nota de subsol 22.

[32] A se vedea, de exemplu, considerentele 9 şi 10 din hotărârea Miller, menţionată la nota de subsol 17, şi considerentul 58 din hotărârea AEG, menţionată la nota de subsol 27.

[33] A se vedea cauzele conexate 100/80 şi alţii, Musique Diffusion Française, Culegere 1983, p. 1825, considerentul 86. În această cauză, produsele în cauză constituiau doar puţin peste 3 % din vânzările de pe pieţele naţionale respective. Curtea a decis că acordurile, care împiedicau comerţul paralel, puteau aduce atingere în mod semnificativ comerţului dintre statele membre datorită cifrei mari de afaceri a părţilor şi poziţiei relative pe piaţă a produselor, în comparaţie cu cea a produselor fabricate de furnizorii concurenţi.

[34] A se vedea, în acest sens, considerentele 179 şi 231 din hotărârea Volkswagen, menţionată la nota de subsol 16 şi cauza T-213/00, CMA CGM şi alţii, Culegere 2003, p. I-, considerentele 219 şi 220.

[35] A se vedea, de exemplu, hotărârea din 8.6.1995 în cauza T-7/93, Langnese-Iglo, Culegere 1995, p. II-1533, considerentul 120.

[36] A se vedea considerentele 140 şi 141 din hotărârea Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten, menţionată la nota de subsol 5.

[37] A se vedea Comunicarea Comisiei privind acordurile de mai mică importanţă care nu restrâng semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat (JO C 368, 22.12.2001, p. 13, punctul 3).

[38] JO L 107, 30.4.1996, p. 4. Începând de la 1.1.2005, această recomandare va fi înlocuită cu Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei privind definiţia microîntreprinderilor, întreprinderilor mici şi mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

[39] Termenul de „părţi implicate" include întreprinderile legate astfel cum sunt definite la punctul 12.2 din Comunicarea Comisiei privind acordurile de mai mică importanţă care nu restrâng semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din tratat (JO C 368, 22.12.2001, p. 13)

[40] A se vedea nota anterioară.

[41] La definirea pieţei relevante, trebuie să se facă trimitere la Comunicarea privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar la concurenţei (JO C 372, 9.12.1997, p. 5).

[42] A se vedea, de asemenea, punctul 14 de mai sus.

[43] A se vedea considerentul 8 din hotărârea în cauza Kerpen & Kerpen, menţionată la nota de subsol 15. Trebuie observat faptul că aici Curtea nu se referă la cota de piaţă, ci la cota exporturilor franceze şi la volumele de produs în cauză.

[44] A se vedea, de exemplu, hotărârea Volkswagen, menţionată la nota de subsol 16 şi cauza T-175/95, BASF Coatings, Culegere 1999, p. II-1581. Pentru un acord orizontal care împiedică comerţul paralel, a se vedea cauzele conexate 96/82 şi alţii, IAZ International, Culegere 1983, p. 3369, considerentul 27.

[45] A se vedea, de exemplu, cauza T-142/89, Usines Gustave Boël, Culegere 1995, p. II-867, considerentul 102.

[46] Acordurile de cooperare orizontală fac obiectul Orientărilor Comisiei privind aplicabilitatea articolului 81 din Tratatul CE în cazul acordurilor de cooperare orizontală (JO C 3, 6.1.2001, p. 2). Orientările tratează evaluarea diverselor tipuri de acorduri în temeiul regulilor de concurenţă, dar nu abordează problema efectului asupra comerţului.

[47] A se vedea Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO L 24, 29.1.2004, p. 1).

[48] Comunicarea Comisiei privind conceptul de societăţi în comun cu functionalitate deplina în sensul Regulamentului privind concentrările economice (JO C 66, 2.3.1998, p. 1) oferă indicaţii cu privire la domeniul de aplicare a acestui concept.

[49] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Ford/Volkswagen (JO L 20, 28.1.1993, p. 14).

[50] A se vedea, în acest sens, considerentul 146 din hotărârea Compagnie Générale Maritime, menţionată la nota de subsol 23 de mai sus.

[51] A se vedea, în această privinţă, cauzele conexate 43/82 şi 63/82, VBVB şi VBBB, Culegere 1984, p. 19, considerentul 9.

[52] A se vedea, în această privinţă, cauza T-66/89, Publishers Association, Culegere 1992, p. II-1995.

[53] A se vedea, în acest sens, hotărârea Commercial Solvents, menţionată la nota de subsol 3, în hotărârea Hoffmann-La Roche, menţionată la nota de subsol 8, considerentul 125, şi în RTE şi ITP, menţionată la nota de subsol 27, considerentul 16 precum şi cauza 6/72, Continental Can, Culegere 1973, p. 215, considerentul 16 şi cauza 27/76, United Brands, Culegere 1978, p. 207, considerentele 197-203.

[54] A se vedea punctele 32 şi 33 din hotărârea în cauza Commercial Solvents, menţionată la nota de subsol 3.

[55] Potrivit unei jurisprudenţe constante, poziţia dominantă este puterea economică de care beneficiază o întreprindere şi care îi permite acesteia să împiedice menţinerea concurenţei efective pe o piaţă relevantă conferindu-i puterea de a acţiona în mare măsură independent de concurenţii, clienţii săi şi chiar de consumatori, a se vedea, de exemplu, considerentul 38 din hotărârea Hoffmann-La Roche, menţionată la nota de subsol 9.

[56] A se vedea pentru un exemplu recent considerentul 95 din hotărârea Wouters, menţionată la nota de subsol 11.

[57] A se vedea, de exemplu, cauza 246/86, Belasco, Culegere 1989, p. 2117, considerentele 32-38.

[58] A se vedea considerentul 34 din hotărârea Belasco, menţionată la nota anterioară şi mai recent cauzele conexate T-202/98 şi alţii., British Sugar, Culegere 2001, p. II-2035, considerentul 79. Pe de altă parte, acest lucru nu se întâmplă atunci când piaţa nu este sensibilă la importuri, a se vedea considerentul 51 din hotărârea Bagnasco, menţionată la nota de subsol 11.

[59] Garanţii pentru facilităţi de credit în cont curent.

[60] A se vedea considerentul 51 din hotărârea Bagnasco, menţionată la nota de subsol 11.

[61] A se vedea, în acest sens, cauza 45/85, Verband der Sachversicherer, Culegere 1987, p. 405, considerentul 50, şi cauza C-7/95 P, John Deere, Culegere 1998, p. I-3111. A se vedea şi considerentul 172 din hotărârea Van Landewyck, menţionată la nota 22, în care Curtea a subliniat că acordul în cauză reducea semnificativ stimulentul de a vinde produse importate.

[62] A se vedea, de exemplu, hotărârea Stichting Sigarettenindustrie, menţionată la nota de subsol 15, considerentele 49 şi 50.

[63] A se vedea, în acest sens, cauza T-22/97, Kesko, Culegere 1999, p. II-3775, considerentul 109.

[64] Vezi, de exemplu, cauza T-65/98, Van den Bergh Foods, Culegere 2003, p. II-..., şi hotărârea Langnese-Iglo, menţionată la nota de subsol 3,5 considerentul 120.

[65] A se vedea, de exemplu, hotărârea din 7.12.2000 în cauza C-214/99, Neste, Culegere, p. I-11121.

[66] A se vedea hotărârea din 28.2.1991 în cauza C-234/89, Delimitis, Culegere 1991, p. I-935.

[67] A se vedea considerentul 120 din hotărârea Langnese-Iglo, menţionată la nota de subsol 35.

[68] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Volkswagen (II), menţionată la nota de subsol 21, considerentele 81 şi următoarele.

[69] A se vedea, în acest sens, considerentele 177-181 din hotărârea SCK şi FNK, menţionată la nota 13.

[70] A se vedea, cu privire la această noţiune, hotărârea Ambulanz Glöckner, menţionată la nota de subsol 11, considerentul 38 şi cauza C-179/90, Merci convenzionali porto di Genova, Culegere 1991, p. I-5889, precum şi cauza C-242/95, GT-Link, Culegere 1997, p. I-4449.

[71] A se vedea, de exemplu, considerentul 135 din hotără BPB Industries şi British Gypsum, menţionată la nota de subsol 22.

[72] A se vedea cauza 322/81, Nederlandse Banden Industrie Michelin, Culegere 1983, p. 3461.

[73] A se vedea cauza 61/80, Coöperative Stremsel- en Kleurselfabriek, Culegere 1981, p. 851, considerentul 15.

[74] A se vedea, în acest sens, hotărârea Irish Sugar, menţionată la nota de subsol 17 considerentul 169.

[75] A se vedea considerentul 70 din hotărârea RTE (Magill), menţionată la nota de subsol 27.

[76] A se vedea hotărârea Irish Sugar, menţionată la nota de subsol 17.

[77] A se vedea, de exemplu, jurisprudenţa menţionată la nota de subsol 70.

[78] A se vedea, în acest sens, hotărârea din 20.6.1978 în cauza 28/77, Tepea, Culegere 1978, p. 1391, considerentul 48 şi considerentul 16 din hotărârea Continental Can, menţionată la nota de subsol 53.

[79] A se vedea cauzele conexate C-89/85 şi alţii, Ahlström Osakeyhtiö (Woodpulp), Culegere 1988, p. 651, considerentul 16.

[80] A se vedea, în acest sens, cauza T-102/96, Gencor, Culegere 1999, p. II-753, care aplică criteriul efectelor în domeniul concentrărilor.

[81] A se vedea, în acest sens, considerentul 19 din hotărârea Javico, menţionată la nota de subsol 19.

[82] A se vedea, în acest sens, cauza 51/75, EMI c. CBS, Culegere 1976, p. 811, considerentele 28 şi 29.

[83] A se vedea Decizia Comisiei în cauza Siemens/Fanuc (JO L 376, 31.12.1985, p. 29).

[84] A se vedea, în acest sens, cauzele conexate 29/83 şi 30/83, CRAM şi Rheinzinc, Culegere 1984, p. 1679, precum şi cauzele conexate 40/73 şi alţii, Suiker Unie, Culegere 1975, p. 1663, considerentele 564 şi 580.

[85] A se vedea considerentul 22 din hotărârea Javico, menţionată la nota de subsol 19.

[86] A se vedea considerentul 203 din hotărârea Compagnie maritime belge, menţionată la nota de subsol 12.

[87] A se vedea, în acest sens, hotărârea Javico, menţionată la nota de subsol 19.

[88] A se vedea, în acest sens, considerentele 24-26 din hotărârea Javico, menţionată la nota de subsol 19.

12. COMUNICAREA COMISIEI
Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat (2004/C 101/08)
(Text cu relevanţă pentru SEE)

1. INTRODUCERE

(1). Articolul 81 alineatul (3) din tratat prevede o derogare de la dispoziţiile articolului 81 alineatul (1) din tratat. Acordurile, deciziile asociaţiilor de agenţi economici şi practicile concertate[1] menţionate la articolul 81 alineatul (1) care îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt valabile şi aplicabile, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens.

(2) Articolul 81 alineatul (3) se poate aplica acordurilor individuale sau, prin intermediul regulamentelor de exceptare pe categorii, categoriilor de acorduri şi practici concertate. Regulamentul 1/2003 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat [2] nu afectează valabilitatea şi caracterul juridic ale regulamentelor de exceptare pe categorii. Toate regulamentele de exceptare pe categorii existente rămân în vigoare, iar acordurile care fac obiectul regulamentelor de exceptare pe categorii sunt valabile şi aplicabile din punct de vedere juridic, chiar dacă restrâng concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) [3]. Aceste acorduri pot fi interzise numai pe viitor şi numai în cazul în care Comisia sau o autoritate naţională în domeniul concurenţei [4] retrage oficial beneficiul exceptării pe categorii. Acordurile care beneficiază de exceptarea pe categorii nu pot fi considerate ca nefiind valide de instanţele naţionale în cadrul litigiilor de drept privat.

(3) Orientările existente privind restricţiile verticale, acordurile de cooperare orizontală şi acordurile de transfer de tehnologie [5] se referă la aplicarea articolului 81 pentru diferite tipuri de acorduri şi practici concertate. Scopul acestor orientări este să stabilească punctul de vedere al Comisiei în ceea ce priveşte criteriile fundamentale de evaluare aplicate diferitelor tipuri de acorduri şi practici.

(4) Prezentele orientări stabilesc interpretarea Comisiei în ceea ce priveşte condiţiile de exceptare menţionate la articolul 81 alineatul (3). Ele furnizează astfel îndrumări privind modul în care Comisia va aplica această dispoziţie în cazuri individuale. Deşi nu sunt obligatorii pentru instanţele şi autorităţile statelor membre, prezentele orientări au ca scop să ofere îndrumări pentru aplicarea articolului 81 alineatele (1) şi (3) din tratat.

(5) Prezentele orientări stabilesc un cadru analitic pentru aplicarea articolului 81 alineatul (3). Scopul este realizarea unei metodologii pentru aplicarea acestei dispoziţii a tratatului. Această metodologie are la bază abordarea economică deja introdusă şi dezvoltată în orientările privind restricţiile verticale, acordurile de cooperare orizontală şi acordurile de transfer de tehnologie. De asemenea, Comisia va aplica prezentele orientări, care prevăd o îndrumare mai detaliată, în ceea ce priveşte aplicarea celor patru condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), decât cea conţinută de orientările privind restricţiile verticale, acordurile de cooperare orizontală şi acordurile de transfer de tehnologie, în cazul acordurilor reglementate de orientările respective.

(6) Principiile stabilite de prezentele orientări trebuie aplicate având în vedere împrejurările specifice fiecărui caz, ceea ce exclude aplicarea mecanică. Fiecare caz trebuie evaluat în funcţie de faptele care îi sunt caracteristice, iar orientările trebuie aplicate în mod rezonabil şi flexibil.

(7) În ceea ce priveşte anumite aspecte, prezentele orientări conturează starea actuală a jurisprudenţei Curţii de Justiţie. Cu toate acestea, Comisia intenţionează, de asemenea, să îşi explice politica în privinţa unor aspecte neabordate încă în jurisprudenţă sau care sunt supuse interpretării. Cu toate acestea, poziţia Comisiei nu aduce atingere jurisprudenţei Curţii de Justiţie şi Tribunalului de Primă Instanţă ale Comunităţilor Europene în ceea ce priveşte interpretarea articolului 81 alineatele (1) şi (3) şi în ceea ce priveşte interpretarea pe care aceste instanţe o pot da acestor dispoziţii în viitor.

2. CADRUL GENERAL AL ARTICOLULUI 81 DIN TRATATUL CE

2.1. Dispoziţiile tratatului

(8) Articolul 81 alineatul (1) interzice toate acordurile între întreprinderi, toate deciziile asociaţiilor de întreprinderi şi toate practicile concertate care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre[6] şi care au drept obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei [7].

(9) Prin derogare de la această regulă, articolul 81 alineatul (3) prevede că interdicţia menţionată la articolul 81 alineatul (1) poate fi declarată inaplicabilă pentru toate acordurile care contribuie la îmbunătăţirea producţiei sau distribuţiei de mărfuri sau la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând totodată consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obţinut, şi care nu impun întreprinderilor în cauză restricţii care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective şi nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurenţa pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

(10) În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, acordurile menţionate la articolul 81 alineatul (1) şi care nu îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt interzise, fără a fi necesară [8] o decizie prealabilă în acest sens. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din acelaşi regulament, acordurile menţionate la articolul 81 alineatul (1), dar care îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3), nu sunt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens. Aceste acorduri sunt valabile şi aplicabile din momentul în care condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt îndeplinite şi atâta timp cât situaţia rămâne neschimbată.

(11) Evaluarea în temeiul articolului 81 cuprinde două etape. Într-o primă etapă se evaluează dacă un acord între întreprinderi, care poate aduce atingere comerţului dintre statele membre, are un scop anticoncurenţial sau efecte anticoncurenţiale reale sau potenţiale [9]. În a doua etapă, care devine relevantă numai atunci când un acord este considerat că restrânge concurenţa, se stabilesc beneficiile favorabile concurenţei produse de acest acord şi se evaluează dacă aceste efecte favorabile concurenţei depăşesc efectele anticoncurenţiale. Compararea efectelor anticoncurenţiale şi a efectelor favorabile concurenţei se efectuează exclusiv în cadrul prevăzut la articolul 81 alineatul (3) [10].

(12) Evaluarea oricăror beneficii compensatorii în temeiul articolului 81 alineatul (3) necesită în mod obligatoriu stabilirea prealabilă a caracterului restrictiv şi a impactului acordului. Pentru a plasa articolul 81 alineatul (3) în contextul potrivit, ar trebui expus succint obiectivul şi conţinutul de bază al normei de interdicţie prevăzută la articolul 81 alineatul (1). Orientările Comisiei privind restricţiile verticale, acordurile de cooperare orizontală şi acordurile de transfer de tehnologie [11] conţin îndrumări importante cu privire la aplicarea articolului 81 alineatul (1) în cazul diferitelor tipuri de acorduri. Prezentele orientări se limitează aşadar la reamintirea cadrului analitic de bază pentru aplicarea articolului 81 alineatul (1).

2.2. Norma prohibitivă prevăzută la articolul 81 alineatul (1)

2.2.1. Observaţii generale

(13) Obiectivul articolului 81 este protecţia concurenţei pe piaţă ca mijloc de creştere a bunăstării consumatorilor şi de asigurare a unei alocări eficiente a resurselor. Concurenţa şi integrarea pieţei servesc acestor scopuri, deoarece crearea şi menţinerea unei pieţe unice deschise promovează o alocare eficientă a resurselor în întreaga Comunitate în avantajul consumatorilor.

(14) Interdicţia prevăzută la articolul 81 alineatul (1) se aplică acordurilor restrictive şi practicilor concertate între întreprinderi şi deciziilor asociaţiilor de întreprinderi în măsura în care acestea pot aduce atingere comerţului între statele membre. Potrivit unui principiu general care stă la baza articolului 81 alineatul (1) şi care a fost formulat în jurisprudenţa instanţelor comunitare, orice operator economic trebuie să îşi stabilească în mod independent politica pe

N.C. Inc. şi SC N.C. SRL, în contradictoriu cu pârâtele SC I.T.R. & Co Societate în Comandită şi SC I.T. România SRL, având ca obiect constatarea săvârşirii de către pârâte a faptelor de concurenţă neloială prevăzute şi sancţionate de art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 11/1991, obligarea pârâtelor la încetarea acestor practici şi publicarea hotărârii de condamnare în presă. Spre a hotărî astfel, tribunalul a reţinut, din analiza materialului probator administrat, că: pârâta SC I.T. România & Co Societate în Comandită a încheiat Contractul cadru de consultanţă având ca obiect prestarea de către reclamantă, în beneficiul pârâtei, a unor servicii de cercetare şi/sau lucrări de dezvoltare ce urmau a fi individualizate în specificaţii de lucrări şi supuse acceptării părţilor pentru fiecare proiect în parte, doar în scopul de a beneficia de serviciile reclamantei, aspect confirmat şi de corespondenţa comercială purtată ulterior de părţile contractante; că pârâta SC I.T. România SRL nu a semnat contractul cadru de consultanţă, situaţie în care o obligaţie similară nu poate fi analizată în ce o priveşte pe aceasta; că operaţiunea dovedită de angajare a câtorva salariaţi ai SC N.C. SRL nu s-a realizat în scopul dezorganizării activităţii acestei societăţi, împrejurările angajării acestora situându-se doar prezumtiv, pe baza raţionamentului deductiv, sub incidenţa art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 11/1991; că reclamantele nu au arătat cu claritate cum s-a materializat exercitarea de activităţi comerciale cu rea-credinţă, contrare uzanţelor cinstite, de către pârâte şi că nu a fost identificată nicio acţiune a pârâtelor care să se plaseze în sfera ilicitului delictual, sancţionat potrivit art. 998, 999 C. civ., apreciind că, atât angajarea de personal, cât şi desfăşurarea de activităţi potrivit obiectului de activitate, sunt fapte licite.

Apelurile declarate de reclamante împotriva sentinţei tribunalului au fost respinse, ca nefondate, de Secţia a VI-a comercială a Curţii de Apel Bucureşti. Pentru a pronunţa această hotărâre, analizând hotărârea atacată prin prisma motivelor invocate, instanţa de apel a considerat că tribunalul a reţinut în mod corect situaţia de fapt relevantă în cauză şi a aplicat în mod judicios prevederile legale incidente, cu referire la art. 4 lit. h) din Legea nr. 11/1991 ca formă specială a răspunderii civile delictuale, prevăzută de art. 998-999 C. civ., întrucât, în speţă, reclamantele, respectiv pârâtele, nu au acţionat în calitate de concurente pe aceeaşi piaţă, desfăşurând activitatea comercială specifică în domenii diferite, iar prin fapta, necontestată, de angajare de către SC I.T. România SRL a unor persoane care anterior fuseseră salariaţi ai SC N.C. SRL nu s-a dovedit că fiecare pârâtă a acţionat în scopul predefinit de a dezorganiza activitatea reclamantelor. În ceea ce priveşte alte pretinse fapte ilicite, instanţa de apel a constatat că apelantele nu au dovedit îndeplinirea condiţiilor pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, respectiv existenţa unor fapte ilicite, săvârşite de intimate cu vinovăţie, care să fi produs un prejudiciu în patrimoniul acestora, activitatea intimatelor, astfel cum rezultă din probele administrate, înscriindu-se în sfera uzanţelor comerciale, apelantelor revenindu-le obligaţia de a dovedi că acestea au acţionat cu rea-credinţă pentru a se putea încadra în sfera delictuală, nefiind suficiente prezumţiile simple afirmate de acestea.

Împotriva menţionatei decizii au declarat recurs apelantele – reclamante, invocând în drept dispoziţiile art. 304 pct. 7 şi pct. 9 C. proc. civ. În esenţă, în dezvoltarea motivului invocat, prevăzut de art. 304 pct. 7 C. proc. civ., s-a arătat că instanţa de apel nu a prezentat pe larg care sunt motivele de fapt şi de drept care au stat la baza convingerii sale, iar, în dezvoltarea motivului prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., s-a arătat că realizând o analiză sumară a materialului probator administrat, referitor la elementele faptei ilicite invocate şi înlăturând probele administrate de apelantele-reclamante în cauză, instanţa a pronunţat o hotărâre netemeinică şi nelegală, străină normelor de drept aplicabile în speţă şi în contradicţie cu materialul probator administrat, din a cărui analiză rezultă că sunt întrunite elementele răspunderii civile delictuale.

care intenţionează să o adopte pe piaţă [12]. Având în vedere acest lucru, instanţele comunitare au definit „acordurile", „deciziile" şi „practicile concertate" ca fiind concepte de drept comunitar care permit o diferenţiere între conduita unilaterală a unei întreprinderi şi coordonarea conduitelor sau coluziunile între întreprinderi [13]. Conduita unilaterală intră numai sub incidenţa articolului 82 din tratat în ceea ce priveşte dreptul comunitar al concurenţei. În afară de aceasta, norma de convergenţă prevăzută la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 nu se aplică conduitei unilaterale. Această dispoziţie se aplică numai pentru acordurile, deciziile şi practicile concertate care pot aduce atingere comerţului dintre statele membre. Articolul 3 alineatul (2) prevede că, atunci când nu sunt interzise de articolul 81, aceste acorduri, decizii şi practici concertate nu pot fi interzise de dreptul naţional al concurenţei. Articolul 3 nu aduce atingere principiului fundamental al supremaţiei dreptului comunitar, care prevede, în special, că acordurile şi practicile abuzive interzise de articolele 81 şi 82 nu pot fi aprobate de dreptul naţional [14].

(15) Tipul de coordonare a conduitelor sau de coluziune între întreprinderi care intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) constă în situaţia în care cel puţin o întreprindere se obligă faţă de altă întreprindere să adopte o anumită conduită pe piaţă sau în care, în urma legăturilor dintre ele, se înlătură sau cel puţin se reduce considerabil orice incertitudine privind conduita acestora pe piaţă [15]. Prin urmare, coordonarea poate lua forma obligaţiilor care reglementează conduita pe piaţă a cel puţin uneia dintre părţi, precum şi a acordurilor care influenţează conduita pe piaţă a cel puţin uneia dintre părţi, modificând stimulentele acesteia. Coordonarea nu trebuie, în mod necesar, să fie în interesul tuturor întreprinderilor implicate [16]. De asemenea, coordonarea nu trebuie să fie, în mod obligatoriu, expresă. Ea poate fi şi tacită. Pentru a se putea considera că un acord a fost încheiat prin consimţământ tacit, o întreprindere trebuie să invite altă întreprindere, fie în mod expres sau tacit, să realizeze un obiectiv în comun [17]. În anumite împrejurări, un acord poate fi dedus dintr-o relaţie comercială durabilă între părţi şi atribuit acesteia [18]. Cu toate acestea, simplul fapt că o măsură adoptată de o întreprindere se înscrie în cadrul relaţiilor comerciale durabile nu este suficient [19].¶(16) Acordurile între întreprinderi intră sub incidenţa interdicţiei prevăzute la articolul 81 alineatul (1) atunci când pot avea un impact nefavorabil de mare amploare asupra parametrilor concurenţei pe piaţă, cum ar fi preţul, producţia, calitatea produselor, varietatea produselor şi inovaţia. Acordurile pot avea acest efect prin reducerea semnificativă a rivalităţii între părţile la acord sau între acestea şi terţi.

2.2.2. Principiile fundamentale de evaluare a acordurilor în temeiul articolului 81 alineatul (1)

(17) Pentru a evalua dacă un acord restrânge concurenţa, trebuie să se examineze concurenţa în contextul real în care aceasta ar apărea în absenţa acordului respectiv cu presupusele sale restricţii[20]. Pe parcursul evaluării trebuie să se ţină seama de impactul probabil al acordului respectiv asupra concurenţei între mărci (şi anume, concurenţă între furnizori de mărci concurente) şi asupra concurenţei intramarcă (şi anume, concurenţă între distribuitorii aceleiaşi mărci). Articolul 81 alineatul (1) interzice restrângerea concurenţei între mărci cât şi a concurenţei intramarcă [21].

(18) Pentru a determina dacă un acord sau una din părţile acestuia pot restrânge concurenţa între mărci şi/sau concurenţa intramarcă, trebuie să se examineze cum şi în ce măsură acest acord aduce atingere sau poate aduce atingere concurenţei pe piaţă. Următoarele două întrebări oferă un cadru util în acest sens. Prima întrebare se referă la impactul acordului asupra concurenţei între mărci în timp ce a doua se referă la impactul acordului asupra concurenţei intramarcă. Deoarece restricţiile pot aduce atingere concurenţei între mărci şi concurenţei intramarcă în acelaşi timp, poate fi necesară analiza unei restricţii din perspectiva ambelor întrebări înainte de a concluziona dacă, în sensul articolului 81 alineatul (1), concurenţa este sau nu restrânsă:

1. Acordul restrânge concurenţa actuală sau potenţială care ar fi existat în absenţa lui? Dacă da, atunci acordul poate intra sub incidenţa articolului 81 alineatul (1). Pe parcursul evaluării,

trebuie să se țină seama de concurența dintre părți și concurența din partea terților. De exemplu, atunci când două întreprinderi stabilite în state membre diferite se angajează să nu își vândă produsele pe piața internă a celeilalte, concurența (potențială) existentă înainte de acord este restrânsă. de asemenea, atunci când un furnizor își obligă distribuitorii să nu vândă produse concurente, împiedicând prin aceasta accesul pe piață al părților terțe, atunci concurența actuală sau potențială care ar fi existat în absența acordului este restrânsă. Pentru a determina dacă părțile la un acord sunt concurenți existenți sau potențiali, trebuie să se ia în considerare contextul economic și juridic. De exemplu, în cazul în care, datorită riscurilor financiare implicate și capacităților tehnice ale părților, este puțin probabil, din motive obiective, ca fiecare parte să își poată desfășura pe cont propriu activitățile reglementate de acord, atunci părțile sunt considerate neconcurente în ceea ce privește acea activitate [22]. Părțile trebuie să prezinte dovezi în acest sens.

2. Acordul restrânge concurența actuală sau potențială care ar fi existat în absența restricției (restricțiilor) contractuale? Dacă da, atunci acordul poate intra sub incidența articolului 81 alineatul (1). De exemplu, atunci când un furnizor interzice distribuitorilor săi să concureze între ei, atunci concurența (potențială) care ar fi putut exista între distribuitori în lipsa restricțiilor este restrânsă. Astfel de restricții includ impunerea prețului de revânzare și restricțiile de vânzare între distribuitori, și anume, restricții teritoriale sau privind clientela. Cu toate acestea, în unele cazuri, anumite restricții pot să nu intre sub incidența articolului 81 alineatul (1), atunci când restricția este, în mod obiectiv, necesară pentru existența unui acord de acest tip sau de această natură [23]. Excluderea din domeniul de aplicare a articolului 81 alineatul (1) se poate decide numai pe baza factorilor obiectivi externi părților, și nu în funcție de părerile subiective și caracteristicile părților. Întrebarea nu este dacă părțile, în situația lor specială, nu ar fi acceptat să încheie un acord mai puțin restrictiv, ci dacă, ținând seama de natura acordului și caracteristicile pieței, nu ar fi fost încheiat un acord mai puțin restrictiv de întreprinderi aflate într-o situație similară. De exemplu, este posibil ca restricțiile teritoriale prevăzute într-un acord încheiat între un furnizor și un distribuitor să nu intre sub incidența articolului 81 alineatul (1) pentru o perioadă de timp, în cazul în care restricțiile sunt necesare în mod obiectiv distribuitorului să poată intra pe o piață nouă [24]. În mod asemănător, este posibil ca interdicția impusă tuturor distribuitorilor de a nu vinde anumitor categorii de utilizatori finali să nu restrângă concurența, în cazul în care această restricție este, în mod obiectiv, necesară din motive de siguranță și sănătate legate de periculozitatea produsului în cauză. Afirmațiile potrivit cărora, în absența unei restricții, furnizorul ar fi recurs la integrarea verticală, sunt insuficiente. Deciziile de a recurge sau nu la integrare verticală depind de o gamă largă de factori economici complecși, dintre care câțiva provin din interiorul întreprinderii implicate.

(19) La aplicarea cadrului analitic menționat la punctul anterior, trebuie să se țină seama de faptul că articolul 81 alineatul (1) distinge între acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței și acordurile care au ca efect restrângerea concurenței. Un acord sau o restricție contractuală este interzis(ă) de articolul 81 alineatul (1), numai dacă obiectul sau efectul său este de a restrânge concurența între mărci și/sau concurența intramarcă.

(20) Această distincție între acordurile care au ca obiect și cele care au ca efect restrângerea concurenței este importantă. Dacă s-a stabilit că un acord are ca obiect restrângerea concurenței, atunci nu este necesar să se ia în considerare efectele sale concrete [25]. Altfel spus, în sensul aplicării articolului 81 alineatul (1), existența unor efecte anticoncurențiale reale nu trebuie demonstrată în cazul în care acordul respectiv are ca obiect restrângerea concurenței. Articolul 81 alineatul (3), în schimb, nu distinge între acordurile al căror obiect este restrângerea concurenței și acordurile al căror efect este restrângerea concurenței. Articolul 81 alineatul (3) se aplică tuturor acordurilor care îndeplinesc cele patru condiții prevăzute la acest articol [26].

(21) Acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței sunt cele care, prin natura lor, au capacitatea de a restrânge concurența. Este vorba de restricții care, având în vedere obiectivele

urmărite de regulile comunitare de concurenţă, au un potenţial ridicat de efecte negative asupra concurenţei, astfel încât este inutil, în sensul aplicării articolului 81 alineatul (1), să se demonstreze efectele reale asupra pieţei. Această prezumţie are la bază gravitatea restricţiei şi experienţa care arată că este foarte probabil ca acordurile care au ca obiect restrângerea concurenţei să producă efecte negative asupra pieţei şi să pericliteze obiectivele urmărite de regulile comunitare de concurenţă. Acordurile care au ca obiect restrângerea concurenţei, cum ar fi stabilirea preţurilor şi împărţirea pieţelor reduc producţia şi cresc preţurile, ducând la o alocare necorespunzătoare a resurselor, deoarece bunurile şi serviciile solicitate de consumatori nu se produc. Provoacă, de asemenea, reducerea bunăstării consumatorilor, deoarece aceştia trebuie să plătească preţuri mai mari pentru aceste bunuri şi servicii.

(22) Pentru a determina dacă un acord are ca obiect restrângerea concurenţei, trebuie să se ia în considerare câţiva factori, în special, conţinutul acordului şi scopurile obiective ale acestuia. De asemenea, aste posibil să fie necesar să se examineze contextul în care acordul se aplică (trebuie să se aplice) şi conduita şi comportamentul efective ale părţilor pe piaţă [27]. Altfel spus, o analiză a faptelor care stau la baza acordului şi a circumstanţelor specifice în care acesta funcţionează poate fi necesară înainte de a se determina dacă o anumită restricţie are ca obiect restrângerea concurenţei. Modalitatea concretă de punere în aplicare a unui acord poate indica o restricţie prin obiect chiar şi în cazul în care aceasta nu este stipulată în mod expres în acord. Dovada intenţiei subiective a părţilor de a restrânge concurenţa constituie un factor relevant, dar nu o condiţie necesară.

(23) Regulamentele de exceptare pe categorii, orientările şi comunicările Comisiei oferă îndrumări neexhaustive pentru a determina care sunt restricţiile prin obiect. Restricţiile interzise de regulamentele de exceptare pe categorii sau identificate ca fiind restricţii grave în orientări şi comunicări sunt în general considerate de Comisie restricţii prin obiect. În cazul acordurilor orizontale care au ca obiect restrângerea concurenţei, restricţiile includ stabilirea preţurilor, limitarea producţiei şi împărţirea pieţelor şi clienţilor [28]. În cazul acordurilor verticale, categoria restricţiilor prin obiect include, în special, impunerea unui preţ de revânzare fix sau minim şi restricţii care asigură o protecţie teritorială absolută, inclusiv restricţionarea vânzărilor pasive [29].

(24) În cazul în care un acord nu are ca obiect restrângerea concurenţei, atunci ar trebui analizat dacă are efecte de restrângere a concurenţei, ţinându-se seama de efectele reale şi potenţiale [30]. Cu alte cuvinte, acordul trebuie să poată avea efecte anticoncurenţiale. În ceea ce priveşte restricţiile prin efect, nu există prezumţia efectelor anticoncurenţiale. Pentru ca un acord să fie restrictiv prin efectele sale, trebuie să aducă atingere concurenţei actuale sau potenţiale în aşa măsură încât efectele negative asupra preţurilor, producţiei, inovaţiei sau varietăţii sau calităţii bunurilor şi serviciilor de pe piaţa relevantă pot fi prevăzute cu suficientă precizie [31]. Aceste efecte negative trebuie să fie de amploare. Norma prohibitivă prevăzută la articolul 81 alineatul (1) nu se aplică atunci când efectele anticoncurenţiale identificate sunt nesemnificative [32]. Acest criteriu reflectă abordarea economică pe care o adoptă Comisia. Interdicţia prevăzută la articolul 81 alineatul (1) se aplică numai atunci când, pe baza unei analize adecvate a pieţei, se stabileşte că acordul are efecte anticoncurenţiale probabile asupra pieţei [33]. Faptul că părţile au cote de piaţă superioare pragului prevăzut de comunicarea *de minimis* a Comisiei nu duce singur la stabilirea unei asemenea concluzii. [34]. Acordurile care sunt protejate de regulamentele de exceptare pe categorii pot intra sub incidenţa articolului 81 alineatul (1), dar nu în mod necesar. În afară de aceasta, doar faptul că, datorită cotelor de piaţă ale părţilor, un acord iese de sub protecţia regulamentului de exceptare pe categorii, nu permite să se concluzioneze că acordul intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) sau că nu îndeplineşte condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3). Este necesară evaluarea separată a efectelor probabile ale acordului.

(25) Pot apărea efecte negative asupra concurenţei pe piaţa relevantă atunci când părţile au sau dobândesc, individual sau în comun, un anumit grad de putere de piaţă, iar acordul contribuie la crearea, menţinerea sau consolidarea acelei puteri sau permite părţilor să valorifice puterea dobân-

dită. Puterea de piaţă reprezintă capacitatea de a menţine preţurile deasupra nivelului concurenţial o perioadă semnificativă de timp sau de a menţine producţia în ceea ce priveşte cantităţile de produse, calitatea şi varietatea produselor sau inovaţia sub nivelul concurenţial o perioadă semnificativă de timp. Pe pieţele cu costuri fixe ridicate întreprinderile trebuie să-şi stabilească preţurile mult peste propriile costuri de producţie marginale pentru a asigura un randament competitiv al investiţiei. Prin urmare, doar faptul că întreprinderile îşi stabilesc preţurile peste costurile marginale nu înseamnă că pe piaţă concurenţa nu funcţionează bine şi că întreprinderile respective deţin o putere de piaţă care le permite să îşi stabilească preţurile peste nivelul concurenţial. În sensul articolului 81 alineatul (1), întreprinderile deţin putere de piaţă atunci când presiunile concurenţei nu sunt suficiente pentru a menţine preţurile şi producţia la niveluri concurenţiale.

(26) Crearea, menţinerea sau consolidarea puterii de piaţă pot rezulta în urma unei restrângeri a concurenţei între părţile la acord, dar şi între oricare dintre părţi şi terţi, de exemplu, deoarece acordul duce la eliminarea concurenţilor sau la creşterea costurilor concurenţilor, limitându-le capacitatea de a concura eficient cu părţile la acord. Puterea de piaţă este o chestiune de nivel. Nivelul puterii de piaţă necesar de obicei pentru constatarea încălcării articolului 81 alineatul (1) în cazul acordurilor care au ca efect restrângerea concurenţei este inferior nivelului puterii de piaţă necesar pentru constatarea unei poziţii dominante în temeiul articolului 82.

(27) În vederea analizării efectelor restrictive ale unui acord, de obicei, este necesar să se definească piaţa relevantă [35]. De asemenea, este necesar să se examineze şi evalueze, inter alia, natura produselor, poziţia pe piaţă a părţilor, poziţia pe piaţă a concurenţilor, poziţia pe piaţă a cumpărătorilor, existenţa concurenţilor potenţiali şi nivelul barierelor la intrare. Cu toate acestea, este posibil, în anumite cazuri, să reiasă direct efectele anticoncurenţiale din analiza conduitei pe piaţă a părţilor la acord. Astfel, mai poate fi posibil să se constate că un acord a dus la creşterea preţurilor. Orientările privind acordurile de cooperare orizontală şi orientările privind restricţiile verticale au stabilit un cadru detaliat de analiză a impactului diferitelor tipuri de acorduri verticale şi orizontale asupra concurenţei în temeiul articolului 81 alineatul (1) [36].

2.2.3. Restricţii accesorii

(28) Punctul 18 de mai sus stabileşte un cadru de analiză a impactului unui acord şi a restricţiilor sale individuale asupra concurenţei între mărci şi concurenţei intramarcă. În cazul în care, pe baza acestor principii, se ajunge la concluzia că tranzacţia principală reglementată de acord nu restrânge concurenţa, atunci nu mai este necesar să se analizeze dacă restricţiile individuale prevăzute de acord sunt, de asemenea, compatibile cu articolul 81 alineatul (1), în măsura în care acestea sunt accesorii tranzacţiei principale nerestrictive.

(29) În dreptul comunitar al concurenţei, noţiunea de restricţii accesorii se referă la orice restricţie presupusă a concurenţei care este legată în mod direct şi necesar de efectuarea unei tranzacţii principale care nu restrânge concurenţa şi care este proporţională cu aceasta [37]. În cazul în care un acord, în părţile sale principale (exemplu, un acord de distribuţie sau de realizare a unei societăţi în comun) nu are ca obiect sau efect restrângerea concurenţei, atunci restricţiile, care sunt legate în mod direct şi necesar de efectuarea respectivei tranzacţii, nu mai fac obiectul articolului 81 alineatul (1) [38]. Aceste restricţii conexe sunt denumite restricţii accesorii. O restricţie este legată în mod direct şi necesar de tranzacţia principală în cazul în care este subordonată efectuării acestei tranzacţii şi nu poate fi disociată de aceasta. Criteriul necesităţii presupune că restricţia trebuie să fie necesară, în mod obiectiv, pentru efectuarea tranzacţiei principale şi proporţională cu aceasta. Din acest motiv criteriul restricţiilor accesorii este similar criteriului menţionat la punctul 18 subpunctul (2) de mai sus. Cu toate acestea, criteriul restricţiilor accesorii se aplică în toate cazurile în care tranzacţia principală nu restrânge concurenţa [39]. Nu se limitează la stabilirea impactului acordului asupra concurenţei intramarcă.

(30) Trebuie să se facă o distincţie între aplicarea noţiunii de restricţie accesorie şi aplicarea excepţiei prevăzute la articolul 81 alineatul (3) care se referă la anumite beneficii economice

produse de acordurile restrictive şi care sunt comparate cu efectele restrictive ale acordurilor. Aplicarea noţiunii de restricţie accesorie nu implică ponderarea efectelor favorabile concurenţei şi a celor anticoncurenţiale. Această ponderare face obiectul articolului 81 alineatul (3) [40].

(31) Prin evaluarea restricţiilor accesorii se stabileşte numai dacă, în contextul specific al tranzacţiei sau activităţii principale nerestrictive, o anumită restricţie este necesară pentru efectuarea tranzacţiei sau activităţii respective şi este proporţională cu aceasta. În cazul în care, pe baza factorilor obiectivi, se poate constata că, în absenţa restricţiei, efectuarea tranzacţiei principale nerestrictive, ar fi dificilă sau imposibilă, atunci restricţia poate fi considerată necesară din punct de vedere obiectiv pentru efectuarea tranzacţiei şi poate fi considerată proporţională cu aceasta [41]. În cazul în care, de exemplu, obiectul principal al unui acord de franciză nu restrânge concurenţa, atunci restricţiile, care sunt necesare pentru funcţionarea corespunzătoare a acordului, cum ar fi obligaţiile de a proteja uniformitatea şi prestigiul sistemului de franciză, nu mai intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) [42]. În mod asemănător, în cazul în care un acord de creare a unei societăţi în comun nu restrânge concurenţa, atunci restricţiile care sunt necesare pentru funcţionarea corespunzătoare a acordului sunt considerate auxiliare tranzacţiei principale şi, prin urmare, nu intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1). De exemplu, în decizia sa în cauza TPS [43], Comisia a stabilit că obligaţia impusă părţilor de a nu deţine participaţiuni în societăţi care practică distribuţia şi comercializarea programelor de televiziune prin satelit era auxiliară formării societăţii în comun în etapa iniţială şi, prin urmare, restricţia nu intra sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) pentru o perioadă de trei ani. Pentru a ajunge la această concluzie, Comisia a ţinut seama de investiţiile mari şi riscurile comerciale care apar la intrarea pe piaţa televiziunii cu plată.

2.3. Excepţia prevăzută la articolul 81 alineatul (3)

(32) Evaluarea acordurilor care au ca obiect şi ca efect restrângerea concurenţei în temeiul articolului 81 alineatul (1) reprezintă numai o parte a analizei. Cealaltă parte prevăzută la articolul 81 alineatul (3) se referă la evaluarea efectelor economice pozitive ale acordurilor restrictive.

(33) Regulile comunitare de concurenţă au scopul de a proteja concurenţa pe piaţă ca mijloc de creştere a bunăstării consumatorilor şi de asigurare a unei alocări eficiente a resurselor. Acordurile care restrâng concurenţa pot avea în acelaşi timp efecte favorabile concurenţei sub formă de creşterilor în eficienţă [44], care pot crea o valoare suplimentară prin reducerea costului de producţie a unui bun, îmbunătăţirea calităţii produsului sau crearea unui nou produs. Atunci când efectele favorabile concurenţei ale unui acord depăşesc efectele anticoncurenţiale ale acestuia, acordul este favorabil concurenţei în cele din urmă şi este compatibil cu obiectivele regulilor comunitare de concurenţă. Efectul net al acestor acorduri este promovarea esenţei procesului de concurenţă, care constă în câştigarea consumatorilor prin propunerea unor produse mai bune sau a unor preţuri mai avantajoase decât cele oferite de concurenţi. Acest cadru analitic se reflectă la articolul 81 alineatul (1) şi articolul 81 alineatul (3). Această din urmă dispoziţie recunoaşte în mod expres că acordurile restrictive pot produce beneficii economice obiective, astfel încât să compenseze efectele negative ale restrângerii concurenţei [45].

(34) Aplicarea exceptării în temeiul articolului 81 alineatul (3) este condiţionată de îndeplinirea a patru condiţii cumulative, două pozitive şi două negative:

(a) acordul trebuie să contribuie la îmbunătăţirea producţiei sau distribuţiei de bunuri ori la promovarea progresului tehnic sau economic;

(b) consumatorii trebuie să primească o parte echitabilă din beneficiile obţinute;

(c) restricţiile trebuie să fie indispensabile atingerii acestor obiective şi, în cele din urmă,

(d) acordul trebuie să nu ofere întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurenţa pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

Atunci când aceste patru condiţii sunt îndeplinite, acordul consolidează concurenţa pe piaţa relevantă, deoarece stimulează întreprinderile implicate să ofere consumatorilor produse mai ieftine sau de mai bună calitate, despăgubindu-i astfel pe aceştia din urmă pentru efectele nefavorabile ale restrângerilor concurenţei.

(35) Articolul 81 alineatul (3) se poate aplica fie acordurilor individuale, fie, prin intermediul unui regulament de exceptare pe categorii, categoriilor de acorduri. Atunci când un acord face obiectul unei exceptări pe categorii, părţile la acordul restrictiv sunt scutite de obligaţia impusă de articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 de a demonstra că acordul individual îndeplineşte toate condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3). Părţile trebuie doar să dovedească că acordul beneficiază de o exceptare pe categorii. Aplicarea articolului 81 alineatul (3) în cazul categoriilor de acorduri, prin intermediul unui regulament de exceptare pe categorii are la bază prezumţia că acordurile restrictive care intră în sfera sa de aplicare [46] îndeplinesc toate cele patru condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3).

(36) În cazul în care, un anumit acord intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1), iar condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) nu sunt îndeplinite, beneficiul exceptării pe categorii poate fi retras. În temeiul articolului 29 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, Comisia este autorizată să retragă beneficiul exceptării pe categorii, în cazul în care constată că, într-o anumită situaţie, un acord care face obiectul unui regulament de exceptare pe categorii are anumite efecte incompatibile cu articolul 81 alineatul (3) din tratat. În temeiul articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, o autoritate din domeniul concurenţei dintr-un stat membru poate, de asemenea, să retragă beneficiul unui regulament de exceptare pe categorii în ceea ce priveşte teritoriul său (sau o parte din teritoriul său), în cazul în care acesta prezintă toate caracteristicile unei pieţe geografice distincte. În caz de retragere, autorităţile din domeniul concurenţei trebuie să demonstreze că acordul încalcă dispoziţiile articolului 81 alineatul (1) şi nu îndeplineşte condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3).

(37) Instanţele din statele membre nu sunt autorizate să retragă beneficiul regulamentelor de exceptare pe categorii. De asemenea, în aplicarea regulamentelor de exceptare pe categorii, instanţele din statele membre nu pot să le modifice sfera de aplicare prin extinderea aplicabilităţii lor la acorduri nereglementate de regulamentele de exceptare pe categorii [47]. În afara sferei de aplicare a regulamentelor de exceptare pe categorii, instanţele din statele membre sunt autorizate să aplice articolul 81 integral [a se vedea articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003].

3. APLICAREA CELOR PATRU CONDIŢII PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 81 ALINEATUL (3)

(38) Restul prezentelor orientări examinează fiecare condiţie din cele patru prevăzute la articolul 81 alineatul (3) [48]. Deoarece cele patru condiţii sunt cumulative [49], atunci când se constată că una dintre ele nu este îndeplinită, nu mai este necesară examinarea celorlalte trei. Prin urmare, în anumite situaţii, se poate recomanda ca cele patru condiţii să fie examinate într-o ordine diferită.

(39) În sensul prezentelor orientări, ar trebui inversată cea de-a doua condiţie cu cea de-a treia, abordându-se astfel problema caracterului indispensabil înainte de cea a transmiterii către consumatori. Analiza acesteia din urmă necesită evaluarea efectelor negative şi pozitive ale acordului asupra consumatorilor. Această analiză nu ar trebui să includă efectele restricţiilor care oricum nu îndeplinesc criteriul caracterului indispensabil şi care, din această cauză, sunt interzise de articolul 81.

3.1. Principii generale

(40) Articolul 81 alineatul (3) din tratat devine relevant numai atunci când un acord între întreprinderi restrânge concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1). În cazul acordurilor nerestrictive, nu este necesar să se analizeze beneficiile obţinute prin acord.

(41) În cazul în care s-a demonstrat că un acord restrânge concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1), atunci se poate invoca excepţia prevăzută la articolul 81 alineatul (3). În temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, întreprinderea sau asociaţia de întreprinderi care invocă beneficiul dispoziţiilor articolului 81 alineatul (3) trebuie să demonstreze că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la acest alineat. Atunci când condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) nu sunt îndeplinite, acordul este nul de drept [a se vedea articolul 81 alineatul (2)].

Cu toate acestea, nulitatea de drept se aplică numai acelor elemente ale acordului care nu sunt compatibile cu articolul 81, cu condiţia ca aceste elemente să fie separabile de acord în ansamblul lui [50]. În cazul în care numai anumite elemente ale acordului sunt nule de drept, dreptul naţional aplicabil trebuie să determine consecinţele asupra restului acordului [51].

(42) În conformitate cu jurisprudenţa constantă, cele patru condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt cumulative [52], adică trebuie îndeplinite toate pentru excepţia să poată fi aplicată. În caz contrar, aplicarea excepţiei prevăzute la articolul 81 alineatul (3) trebuie refuzată [53]. Cele patru condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt, de asemenea, exhaustive. În cazul în care sunt îndeplinite, excepţia se aplică şi nu poate să depindă de orice altă condiţie. Obiectivele urmărite de alte dispoziţii ale tratatului pot fi luate în considerare în măsura în care pot fi integrate în cele patru condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) [54].

(43) Evaluarea, în temeiul articolului 81 alineatul (3), a beneficiilor decurgând din acorduri restrictive se face, în principiu, în funcţie de piaţa relevantă la care se referă acordul. Regulile comunitare de concurenţă au ca scop protecţia concurenţei pe piaţă şi nu pot fi disociate de acest obiectiv. De asemenea, condiţia potrivit căreia consumatorii [55] trebuie să primească o parte echitabilă din beneficii presupune că, în general, creşterile în eficienţă produse de acordul restrictiv pe piaţa relevantă trebuie să fie suficiente pentru a compensa efectele anticoncurenţiale produse de acord pe aceeaşi piaţă relevantă [56]. Efectele negative asupra consumatorilor pe o anumită piaţă geografică sau pe o anumită piaţă a produsului nu pot fi, de obicei, comparate cu efectele pozitive asupra consumatorilor pe o altă piaţă geografică sau pe o altă piaţă a produsului şi nici compensate prin aceste efecte pozitive. Cu toate acestea, atunci când două pieţe sunt conexe, creşterile eficienţă dobândite pe pieţe diferite pot fi luate în considerare, cu condiţia ca grupul de consumatori afectaţi de restricţie şi cel care beneficiază de aceste creşteri în eficienţă să fie în mare parte acelaşi [57]. Într-adevăr, în anumite situaţii, numai consumatorii de pe o piaţă din aval sunt afectaţi de acord, caz în care trebuie evaluat impactul acordului asupra acestor consumatori. Acest lucru este valabil, de exemplu, în cazul acordurilor de achiziţionare [58].

(44) Evaluarea acordurilor restrictive în temeiul articolului 81 alineatul (3) se face în contextul real în care acestea apar [59] şi pe baza faptelor existente într-un anumit moment. Evaluarea ţine seama de schimbările majore ale faptelor. Excepţia prevăzută la articolul 81 alineatul (3) se aplică atâta timp cât cele patru condiţii sunt îndeplinite, şi încetează să se aplice în caz contrar [60]. Atunci când se aplică articolul 81 alineatul (3) potrivit acestor principii, trebuie să se ţină seama de investiţiile iniţiale care nu se recuperează făcute de oricare dintre părţi şi de termenele şi restricţiile necesare pentru angajarea şi rentabilizarea unei investiţii destinate creşterii eficienţei unei întreprinderi. Articolul 81 nu poate fi aplicat fără a se ţine seama în mod corespunzător de o astfel de investiţie ex ante. Datorită riscurilor la care sunt expuse părţile şi investiţiei care nu se recuperează care trebuie angajată pentru punerea în aplicare a acordului, este posibil ca acordul să nu intre sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) sau să îndeplinească condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3), după caz, pentru perioada de timp necesară pentru rentabilizarea investiţiei.

(45) În anumite cazuri acordul restrictiv este un eveniment ireversibil. Odată ce acordul restrictiv a fost pus în aplicare, situaţia ex ante nu poate fi restabilită. În astfel de situaţii evaluarea trebuie făcută exclusiv pe baza faptelor de la data punerii în aplicare. De exemplu, în cazul unui acord de cercetare şi dezvoltare prin care părţile convin să îşi abandoneze propriul proiect de cercetare şi să îşi pună capacităţile în comun, în mod obiectiv, poate fi imposibil din punct de vedere tehnic şi economic să se redemareze un proiect care a fost abandonat. Evaluarea efectelor anticoncurenţiale şi favorabile concurenţei ale acordului privind abandonarea proiectelor individuale de cercetare trebuie făcută, aşadar, la momentul terminării punerii în aplicare a acordului. În cazul în care, la acel moment, acordul este compatibil cu articolul 81, deoarece, de exemplu, un număr suficient de terţi au proiecte de cercetare şi dezvoltare concurente, atunci acordul părţilor prin care îşi abandonează proiectele individuale rămâne compatibil cu articolul 81, chiar dacă ulterior proiectele

terţilor eşuează. Cu toate acestea, interdicţia prevăzută la articolul 81 se poate aplica altor părţi ale acordului în cazul cărora nu apare aspectul ireversibilităţii. În cazul în care, de exemplu, pe lângă o activitate de cercetare şi dezvoltare în comun, acordul prevede şi exploatarea comună, articolul 81 poate fi aplicat acestei părţi a acordului, în cazul în care, datorită evoluţiei ulterioare a pieţei, acordul restrânge concurenţa şi nu (mai) îndeplineşte condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3), luându-se în considerare în mod corespunzător investiţiile care nu se recuperează făcute ex ante (a se veda punctul anterior).

(46) Articolul 81 alineatul (3) nu elimină a priori din sfera sa de aplicare anumite tipuri de acorduri. În principiu, toate acordurile restrictive care îndeplinesc cele patru condiţii cumulative prevăzute la articolul 81 alineatul (3) sunt reglementate de exceptare [61]. Cu toate acestea, este puţin probabil ca restrângerile grave ale concurenţei să poată îndeplini condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3). Aceste restricţii sunt de obicei interzise de regulamentele de exceptare pe categorii sau sunt identificate ca fiind restricţii grave în orientările şi comunicările Comisiei. Acordurile de acest tip nu îndeplinesc de obicei (cel puţin) primele două condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3). Ele nici nu creează beneficii economice obiective [62], nici nu aduc beneficii consumatorilor [63]. De exemplu, un acord orizontal de stabilire a preţurilor limitează producţia, ducând astfel la alocarea necorespunzătoare a resurselor. De asemenea, transferă valoare de la consumatori la producători, deoarece determină creşterea preţurilor fără a aduce valoare compensatorie consumatorilor pe piaţa relevantă. De asemenea, aceste tipuri de acorduri nu îndeplinesc criteriul caracterului indispensabil, potrivit celei de a treia condiţii [64].

(47) Orice afirmaţie potrivit căreia acordurile restrictive se justifică deoarece scopul lor este de a asigura condiţii echitabile de concurenţă pe piaţă este, prin natura ei, nefondată şi trebuie respinsă [65]. Scopul articolului 81 este de a proteja concurenţa efectivă garantând că pieţele rămân deschise şi concurenţiale. Protecţia condiţiilor echitabile de concurenţă intră în sarcina legislatorului în conformitate cu obligaţiile impuse de dreptul comunitar [66], iar întreprinderile nu pot să se autoreglementeze.

3.2. Prima condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3): creşteri în eficienţă

3.2.1. Observaţii generale

(48) Potrivit primei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), acordul restrictiv trebuie să contribuie la îmbunătăţirea producţiei sau distribuţiei de mărfuri sau la promovarea progresului tehnic sau economic. Dispoziţia se referă în mod expres la bunuri, dar se aplică prin analogie şi în cazul serviciilor.

(49) Din jurisprudenţa Curţii de Justiţie rezultă că se ţine seama numai de beneficiile obiective [67]. Aceasta înseamnă că nu se evaluează creşterile în eficienţă din punctul de vedere subiectiv al părţilor [68]. Economiile de costuri care decurg din simpla exercitare a puterii de piaţă de către părţi nu sunt luate în considerare. De exemplu, atunci când sunt de acord să stabilească preţuri sau să împartă pieţe, întreprinderile reduc îşi producţia şi, prin urmare, costurile de producţie. Concurenţa redusă poate duce, de asemenea, la scăderea vânzărilor şi a cheltuielilor de comercializare. Astfel de reduceri de preţ sunt consecinţa directă a reducerii producţiei şi valorii. Reducerile de costuri în cauză nu produc efecte favorabile concurenţei pe piaţă. În special, nu duc la crearea valorii prin integrarea activelor şi activităţilor. Acestea pur şi simplu, permit întreprinderilor implicate să îşi mărească profitul şi sunt, prin urmare, irelevante sub aspectul articolului 81 alineatul (3).

(50) Scopul primei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) constă în definirea tipurilor de creşteri în eficienţă care pot fi luate în considerare şi care pot fi evaluate apoi din prisma condiţiilor a doua şi a treia prevăzute la articolul 81 alineatul (3). Scopul analizei este de a determina care sunt beneficiile obiective produse de acord şi care este importanţa economică a acestor creşteri în eficienţă. Deoarece, pentru ca articolul 81 alineatul (3) să se aplice, efectele favorabile concurenţei care decurg din acord trebuie să compenseze efectele anticoncurenţiale ale

acestuia, este necesar să se verifice care este legătura dintre acord şi creşterile în eficienţă pretinse şi care este valoarea acestor creşteri.

(51) În consecinţă, toate pretinsele creşteri în eficienţă trebuie justificate pentru a se putea verifica următoarele:

(a) natura creşterilor în eficienţă pretinse;

(b) legătura dintre acord şi creşterile în eficienţă;

(c) probabilitatea şi importanţa fiecărei creşteri în eficienţă pretinse şi

(d) cum şi când ar putea fi realizat fiecare creştere în eficienţă pretinsă.

(52) Litera (a) permite autorităţii sesizate cu cauza să verifice dacă pretinsele creşteri în eficienţă sunt obiective prin natura lor (a se vedea punctul 49 de mai sus).

(53) Litera (b) permite autorităţii sesizate să verifice dacă există o legătură de cauzalitate suficientă între acordul restrictiv şi pretinsele creşteri în eficienţă. În conformitate cu această condiţie, creşterile în eficienţă trebuie să decurgă din activitatea economică care reprezintă obiectul acordului. Poate fi vorba, de exemplu, de o activitate de distribuţie, de acordare a licenţelor de tehnologie, de producţie în comun sau de cercetare şi dezvoltare în comun. Cu toate acestea, în măsura în care un acord se traduce prin creşteri în eficienţă mai importante pe piaţa relevantă, de exemplu, deoarece duce la o reducere a costurilor la nivelul întregului sector în cauză, aceste beneficii suplimentare sunt, de asemenea, luate în considerare.

(54) Legătura de cauzalitate dintre acord şi pretinsele creşteri în eficienţă trebuie, de obicei, să fie directă [69]. Afirmaţiile referitoare la creşterile în eficienţă bazate pe efecte indirecte sunt, în general, prea incerte şi dificil de verificat pentru a fi luate în considerare. Există legătură de cauzalitate directă, de exemplu, atunci când un acord de transfer de tehnologie permite licenţiatului să producă bunuri noi sau îmbunătăţite sau atunci când un acord de distribuţie permite distribuţia produselor la costuri mai mici sau producerea unor servicii de valoare. Este însă vorba de efect indirect atunci când se pretinde că un acord restrictiv permite întreprinderilor implicate să îşi mărească profiturile, dându-le posibilitatea să investească mai mult în cercetare şi dezvoltare spre avantajul final al consumatorilor. Deşi poate exista o legătură între rentabilitate şi cercetare-dezvoltare, această legătură nu este de obicei destul de directă pentru a fi luată în considerare în contextul articolului 81 alineatul (3).

(55) Literele (c) şi (d) permit autorităţii sesizate să verifice valoarea creşterilor în eficienţă pretinse, care, potrivit celei de a treia condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), trebuie să se contrabalanseze cu efectele anticoncurenţiale ale acordului (a se vedea punctul 101 de mai jos). Deoarece articolul 81 alineatul (1) se aplică numai atunci când acordul poate avea efecte negative asupra concurenţei şi consumatorilor (în cazul restricţiilor grave astfel de efecte se prezumă), creşterile în eficienţă pretinse trebuie susţinute cu probe pentru a putea fi verificate. Afirmaţiile nesusţinute se resping.

(56) Atunci când invocă creşteri în eficienţă realizate din costuri, întreprinderile care solicită beneficiul articolului 81 alineatul (3) trebuie să calculeze sau să estimeze cât mai exact posibil valoarea creşterilor în eficienţă şi să descrie detaliat modul de calcul. Ele trebuie, de asemenea, să descrie metoda sau metodele prin care creşterile în eficienţă au fost sau vor fi realizate. Informaţiile prezentate trebuie să fie uşor de verificat pentru a se putea stabili cu grad suficient de certitudine că aceste creşteri în eficienţă au fost sau vor fi realizate.

(57) În cazul în care creşterile în eficienţă pretinse iau forma de produse noi sau îmbunătăţite sau a altor tipuri de creşteri în eficienţă care nu sunt legate de costuri, întreprinderile care invocă beneficiul articolului 81 alineatul (3) trebuie să descrie şi să explice detaliat natura creşterilor în eficienţă şi de ce acestea constituie un beneficiu economic obiectiv.

(58) Atunci când un acord nu a fost încă aplicat integral, părţile trebuie să-şi justifice orice previziune referitoare la data de la care creşterile în eficienţă vor deveni operaţionale, astfel încât să aibă un impact pozitiv semnificativ pe piaţă.

3.2.2. Diferitele categorii de creşteri în eficienţă

(59) Categoriile de creşteri în eficienţă menţionate la articolul 81 alineatul (3) sunt destul de largi pentru a cuprinde toate creşterile în eficienţă economice obiective. Deoarece există o întrepătrundere semnificativă între diferitele categorii menţionate la articolul 81 alineatul (3) şi deoarece acelaşi acord poate produce mai multe tipuri de creşteri în eficienţă, nu este adecvat să se delimiteze in mod clar si ferm diferitele categorii. În sensul prezentelor orientări, se face distincţie între creşterile în eficienţă realizate din costuri şi creşterile în eficienţă de natură calitativă care creează valoare sub formă de produse noi sau îmbunătăţite, o varietate mai mare de produse etc.

(60) În general, creşterile în eficienţă derivă dintr-o integrare a activităţilor economice prin care întreprinderile îşi reunesc activele pentru a realiza ceea ce nu ar reuşi pe cont propriu la fel de eficient sau prin care încredinţează altei întreprinderi sarcini care pot fi realizate mai eficient de către aceasta.

(61) Procesul de cercetare şi dezvoltare, de producţie şi de distribuţie poate fi considerat ca fiind un lanţ de valori ce poate fi împărţit în mai multe etape. În fiecare etapă a acestui lanţ, o întreprindere trebuie să aleagă între desfăşurarea pe cont propriu a activităţii, desfăşurarea activităţii împreună cu una sau mai multe întreprinderi sau încredinţarea activităţii integral uneia sau mai multor întreprinderi.

(62) În fiecare situaţie în care alegerea făcută presupune cooperare pe piaţă cu o altă întreprindere, de obicei, trebuie încheiat un acord în sensul articolului 81 alineatul (1). Poate fi vorba de un acord vertical, atunci când părţile funcţionează la niveluri diferite ale lanţului, sau orizontal, atunci când întreprinderile funcţionează la acelaşi nivel al lanţului de valori. Ambele categorii de acorduri pot produce creşteri în eficienţă permiţând întreprinderilor implicate să efectueze o anumită activitate la costuri mai mici sau cu o valoare adăugată mai mare pentru consumatori. Aceste acorduri pot, de asemenea, conţine sau pot conduce la restrângerea concurenţei, situaţie în care se pot aplica interdicţia prevăzută la articolul 81 alineatul (1) şi excepţia prevăzută la articolul 81 alineatul (3).

(63) Tipurile de creşteri în eficienţă menţionate în continuare sunt simple exemple, fără a fi exhaustive.

3.2.2.1. Creşterile în eficienţă rezultate din costuri

(64) Creşteri în eficienţă realizate din costuri care decurg din acorduri încheiate între întreprinderi pot avea surse diferite. O sursă foarte importantă a economiilor de costuri este dezvoltarea tehnologiilor şi metodelor noi de producţie. În general, cel mai mare potenţial de economii de costuri se atinge atunci când se fac salturi tehnologice. De exemplu, introducerea liniei de asamblare a dus la o reducere substanţială a costurilor de producţie a autovehiculelor.

(65) O altă sursă foarte importantă de economiilor de costuri sunt sinergiile care rezultă din integrarea activelor existente. Într-adevăr, atunci când părţile la un acord îşi combină activele, este posibil să realizeze o configuraţie cost/producţie care nu ar fi posibilă în altă situaţie. Combinarea a două tehnologii existente care au avantaje complementare poate reduce costurile de producţie sau poate duce la fabricarea unui produs de calitate superioară. De exemplu, este posibil ca activele de producţie ale societăţii A să realizeze o producţie ridicată pe oră, dar să necesite un consum relativ ridicat de materii prime pe unitate de producţie, în timp ce activele de producţie ale societăţii B realizează o producţie mai scăzută pe oră, dar necesită un consum relativ mai scăzut de materii prime pe unitate de producţie. Prin urmare, sinergiile se creează în cazul în care, prin înfiinţarea unei societăţi în comun de producţie prin combinarea activelor de producţie ale societăţilor A şi B, părţile pot atinge un nivel (mai) ridicat al producţiei pe oră cu un consum (mai) scăzut de materii prime pe unitate de producţie. În mod asemănător, în cazul în care o întreprindere a optimizat o parte a lanţului de valori, iar altă întreprindere a optimizat o altă parte a lanţului de valori, combinarea activităţilor lor poate duce la reducerea costurilor. Societatea A poate avea, de exemplu, instalaţii de producţie înalt automatizate care antrenează costuri scăzute pe unitate de producţie, în timp ce societatea B a dezvoltat un sistem eficient de prelucrare a comenzilor.

Intimatele au solicitat, prin întâmpinarea formulată în cauză, respingerea recursului şi menţinerea hotărârii atacate ca fiind legală şi temeinică, apreciind neîntemeiate criticile recurentelor întemeiate pe motivele prevăzute de art. 304 pct. 7 şi pct. 9 C. proc. civ.

Recursul este nefondat. Astfel, examinarea considerentelor deciziei ce face obiectul prezentului recurs relevă că instanţa de apel a analizat motivele cuprinse în apelurile reclamantelor, răspunzând argumentat criticilor pe care acestea le-au adus sentinţei apelate, conform cerinţelor art. 261 pct. 5 C. proc. civ., iar împrejurarea că recurentele nu împărtăşesc concluziile acestei analize nu este de natură să inducă aplicarea motivului prevăzut de art. 304 pct. 7 C. proc. civ.

Este de observat că aspectele referitoare la modul în care instanţa a analizat materialul probator nu se încadrează în niciuna dintre ipotezele prevăzute de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. şi nici nu pot face obiectul analizei în această cale de atac, faţă de redactarea art. 304 C. proc. civ., în vigoare la data pronunţării deciziei atacate – recurentele neprecizând relevanţa afirmaţiilor referitoare la întrunirea elementelor răspunderii civile delictuale în speţă, faţă de decizia atacată.

Reţinând că părţile litigante nu sunt concurente, întrucât nu îşi desfăşoară activitatea pe acelaşi segment de piaţă, şi că apelantele-reclamante nu au dovedit că, prin faptul angajării de către SC I.T. România SRL a unor persoane care anterior au deţinut calitatea de salariaţi ai SC N.C. SRL, fiecare intimată-pârâtă a acţionat cu scopul predefinit de a dezorganiza activitatea acestora, instanţa de apel a concluzionat cu justeţe că prevederile art. 4 lit. h) din Legea nr. 11/1991 nu sunt incidente în cauză, având în vedere că acestea sancţionează faptele unui comerciant constând în „concedierea sau atragerea unor salariaţi ai unui comerciant în scopul înfiinţării unei societăţi concurente care să capteze clienţii acelui comerciant sau angajarea salariaţilor unui comerciant în scopul dezorganizării activităţii sale”, cerinţe neîndeplinite în speţă.

Aşa fiind, în temeiul art. 312 alin. (1) teza a doua C. proc. civ., Înalta Curte va respinge recursul declarat în cauză, iar, în conformitate cu prevederile art. 274 alin. (1) C. proc. civ., va obliga pe recurente, în culpă procesuală, să plătească intimatelor cheltuielile de judecată reprezentând onorariu avocat, efectuate în această cale de atac, astfel cum au solicitat şi dovedit prin înscrisurile depuse la dosar.

9. Comunicarea şi răspândirea în public de afirmaţii menite să inducă în eroare clientela. Criterii de apreciere a prejudiciului. Răspunderea civilă delictuală

Legea nr. 11/1991, art. 4 alin. (1) lit. d), art. 9

Fapta săvârşită de pârâtă de a publica un anunţ cu un conţinut fals cu privire la redeschiderea unui magazin vechi şi tradiţional, uzând de renumele reclamantei, care era singura deţinătoare a unui astfel de magazin, creându-şi astfel o situaţie favorabilă în dauna unor concurenţi, asociată cu omisiunea menţiunii mutării firmei reclamante la punctul autorizat, pentru identificarea comerciantului şi cu păstrarea vechilor afişe ale acestuia pe vitrine implică vinovăţia pârâtei în forma intenţiei directe şi creează premisele pentru însuşirea în mod ilicit a clientelei reclamante şi incidenţa dispoziţiilor art. 1, art. 2 şi art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991.

Aprecierea prejudiciului produs societăţii reclamante prin sistemul echivalării condiţiilor de către instanţă nu este greşit, atât timp cât părţile nu au propus niciun criteriu iar expertul a avut în vedere consecinţele tuturor faptelor şi împrejurările ce au determinat

Datorită acestui sistem, producţia poate fi adaptată la cererea consumatorilor, garantând livrarea la termen şi reducând cheltuielile de antrepozitare şi de uzură. Combinându-şi activele, societăţile A şi B îşi pot reduce costurile.

(66) Creşterile în eficienţă rezultate din costuri mai pot rezulta şi din economiile de scară, şi anume scăderea costului pe unitate de producţie pe măsură ce creşte producţia. De exemplu, investiţia în echipamente şi alte active trebuie făcută în blocuri indivizibile. În cazul în care o întreprindere nu poate exploata integral un bloc, costurile sale medii vor fi mai ridicate decât dacă l-ar putea exploata integral. De exemplu, costul de exploatare a unui camion este practic acelaşi indiferent dacă este aproape gol, pe jumătate plin sau plin. Acordurile prin care întreprinderile îşi combină operaţiunile de logistică le permite mărirea factorilor de încărcare şi reducerea numărului de vehicule utilizate. O scară mai mare mai poate permite o mai bună diviziune a muncii, ducând la costuri unitare mai mici. Societăţile pot realiza economii de scară în ceea ce priveşte toate părţile lanţului de valori, inclusiv cercetarea şi dezvoltarea, producţia, distribuţia şi comercializarea. Economiile de învăţare reprezintă un tip conex de eficienţă. Pe măsură ce se dobândeşte experienţă în utilizarea unui anumit procedeu de producţie sau în efectuarea anumitor sarcini, productivitatea poate creşte deoarece procesul se va aplica mai eficient sau sarcina se va efectua mai rapid.

(67) Economiile de gamă constituie o altă sursă de creşteri în eficienţă rezultate din costuri şi apare atunci când societăţile realizează economii de costuri fabricând produse diferite pe baza aceloraşi factori de producţie. Aceste creşteri în eficienţă sunt consecinţa faptului că este posibil să se utilizeze aceleaşi componente, aceleaşi instalaţii şi acelaşi personal pentru fabricarea unei varietăţi de produse. Similar, economiile de gamă pot apărea şi la nivelul distribuţiei, atunci când mai multe tipuri de produse se distribuie prin aceleaşi vehicule. De exemplu, un producător de pizza congelată şi un producător de legume congelate pot realiza economii de gamă distribuindu-şi produsele împreună deoarece ambele tipuri de produse trebuie distribuite în camioane frigorifice şi probabil exista o suprapunere semnificativă la nivelul clienţilor. Combinându-şi activităţile, cei doi producători îşi pot reduce costurile de distribuţie pe unitate distribuită.

(68) De asemenea, creşterile în eficienţă sub formă de reduceri ale costului mai pot rezulta din acorduri care permit o planificare mai bună a producţiei, scăzând nevoia de a avea stocuri costisitoare şi permiţând o utilizare mai bună a capacităţilor de producţie. Acest tip de creşteri în eficienţă pot rezulta, de exemplu, din recurgerea la achiziţionarea "operativă", şi anume obligaţia furnizorului de componente de a furniza permanent cumpărătorului în funcţie de necesităţi, astfel încât cumpărătorul nu este nevoit să aibă un stoc semnificativ de componente care riscă să se învechească. Economiile de costuri pot decurge şi din acorduri prin care părţile îşi pot raţionaliza producţia prin toate instalaţiile.

3.2.2.2. Creşterile în eficienţă calitative

(69) Acordurile între întreprinderi pot genera diferite creşteri în eficienţă de natură calitativă relevante pentru aplicarea articolului 81 alineatul (3). În anumite situaţii, potenţialul de creşteri în eficienţă al unui acord nu este reprezentat de reducerile de cost; ci de îmbunătăţirea calitativă şi alte creşteri în eficienţă de natură calitativă. După caz, aceste creşteri în eficienţă pot fi aşadar la fel de importante sau mai importante decât creşterile în eficienţă rezultate din costuri.

(70) Progresul tehnic şi tehnologic constituie un element esenţial şi dinamic al economiei, care aduce beneficii considerabile sub forma unor bunuri şi servicii noi sau îmbunătăţite. Prin cooperare, întreprinderile pot crea creşteri în eficienţă care, în absenţa unui acord restrictiv, nu ar fi fost posibile sau ar fi fost posibile numai cu o întârziere importantă sau cu costuri mai ridicate. Aceste creşteri în eficienţă constituie o sursă importantă de beneficii economice reglementate de prima condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3). Acordurile care pot genera creşteri în eficienţă de această natură sunt în special acordurile de cercetare şi dezvoltare. De exemplu, A şi B ar putea înfiinţa o societate în comun pentru dezvoltarea şi, în caz de succes, producţia în

comun de anvelope cu celule. Perforarea unei celule nu afectează alte celule, adică nu există riscul de dezumflare a anvelopei în caz de pană. Această anvelopă este, aşadar, mai sigură decât anvelopele tradiţionale. De asemenea, anvelopa nu trebuie schimbată imediat, nefiind nevoie de una de rezervă. Ambele tipuri de creşteri în eficienţă constituie beneficii obiective în sensul primei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3).

(71) La fel cum combinarea de active complementare poate duce la economii de costuri, ea poate crea sinergii care să genereze creşteri în eficienţă calitative. Combinarea activelor de producţie poate, de exemplu, duce la realizarea de produse de calitate superioară sau produse cu caracteristici noi. Acesta poate fi, de exemplu, cazul acordurilor de licenţă şi acordurilor care prevăd producţia în comun de bunuri şi servicii noi sau îmbunătăţite. Acordurile de licenţă pot asigura, în special, răspândirea mai rapidă în Comunitate a noilor tehnologii şi permit licenţiatului (licenţiaţilor) să scoată pe piaţă produse noi sau să utilizeze noi tehnici de producţie care duc la îmbunătăţirea calităţii. Prin acordurile de producţie în comun, bunurile sau serviciile noi sau îmbunătăţite pot fi introduse pe piaţă mai rapid şi la costuri mai reduse [70]. În sectorul telecomunicaţiilor, de exemplu, s-a afirmat că acordurile de cooperare aduc creşteri în eficienţă deoarece permite comercializarea mai rapidă a noilor servicii globale [71]. În sectorul bancar, s-a afirmat că acordurile de cooperare prin care s-au îmbunătăţit facilităţile de plată transfrontalieră în interiorul Uniunii Europene aduc creşteri în eficienţă care intră în sensul primei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) [72].

(72) De asemenea, acordurile de distribuţie pot aduce creşteri în eficienţă calitative. Distribuitorii specializaţi, de exemplu, pot oferi servicii care corespund mai bine nevoilor clienţilor sau pot asigura livrarea mai rapidă sau o calitate mai bună pe întreg lanţul de distribuţie [73].

3.3. A treia condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3): Caracterul indispensabil al restricţiilor

(73) Potrivit celei de a treia condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), acordul restrictiv nu trebuie să impună restricţii care nu sunt indispensabile realizării creşterilor în eficienţă aduse de acordul în cauză. Această condiţie implică un dublu criteriu. În primul rând, acordul restrictiv în sine trebuie să fie necesar în mod rezonabil pentru realizarea creşterilor în eficienţă. În al doilea rând, restrângerile individuale ale concurenţei care decurg din acord trebuie să fie necesare în mod rezonabil pentru realizarea creşterilor în eficienţă.

(74) În contextul celei de-a treia condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), factorul decisiv este de a şti dacă acordul restrictiv şi restricţiile individuale permit sau nu efectuarea activităţii în cauză mai eficient decât ar fi fost probabil în absenţa acordului sau a restricţiei în cauză. Întrebarea nu este dacă acordul ar fi fost încheiat în absenţa restricţiei, ci dacă se realizează mai multe creşteri în eficienţă prin acord sau restricţie decât în absenţa acordului sau restricţiei [74].

(75) Potrivit primului criteriu menţionat de a treia condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3), creşterile în eficienţă trebuie să fie specifice acordului în cauză, în sensul că nu există alte mijloace accesibile din punct de vedere economic şi mai puţin restrictive de realizare a creşterilor în eficienţă. Pentru a face această evaluare, trebuie să se ţină seama de condiţiile de piaţă şi realităţile comerciale la care sunt expuse părţile la acord. Întreprinderile care invocă beneficiul articolului 81 alineatul (3) nu trebuie să ia în considerare alternativele ipotetice sau teoretice. Comisia nu va interpreta aprecierea comercială a părţilor. Ea va interveni numai atunci când este evident că există alternative realiste şi accesibile. Părţile trebuie să explice şi să demonstreze de ce aceste soluţii aparent realiste şi mult mai puţin restrictive ar fi semnificativ mai puţin eficiente decât acordul.

(76) În special, este relevant să se verifice dacă, având în vedere împrejurările cauzei, părţile ar fi putut obţine creşterile în eficienţă printr-un alt tip de acord mai puţin restrictiv şi, dacă da, la ce moment ar fi putut obţine creşterile în eficienţă. Poate fi, de asemenea, necesar să se verifice dacă părţile ar fi putut obţine creşterile în eficienţă pe cont propriu. De exemplu, atunci când creşterile

în eficienţă pretinse se prezintă sub forma reducerilor de cost care rezultă din economii de scară sau de gamă, întreprinderile implicate trebuie să explice şi să justifice de ce aceleaşi creşteri în eficienţă nu ar putea fi obţinute prin creştere internă şi prin concurenţa la nivelul preţurilor. În această evaluare, este important să se determine, inter alia, care este nivelul minim de eficienţă de pe piaţa respectivă, adică nivelul de producţie necesar pentru minimizarea costurilor medii şi epuizarea economiilor de scară [75]. Cu cât nivelul minim de eficienţă este mai mare în comparaţie cu dimensiunea actuală a uneia din părţile la acord, cu atât mai probabil creşterile în eficienţă vor fi considerate specifice acordului. În cazul acordurilor care dau naştere unor sinergii considerabile prin combinarea activelor şi capacităţilor complementare, însăşi natura creşterilor în eficienţă duce la prezumţia că acordul este necesar pentru obţinerea lor.

(77) Aceste principii pot fi ilustrate prin următorul exemplu ipotetic:

A şi B îşi combină într-o societate în comun propriile tehnologii de producţie pentru a-şi creşte producţia şi a-şi diminua consumul de materii prime. Societăţii în comun i se acordă licenţă exclusivă privind respectivele tehnologii de producţie. Părţile îşi transferă instalaţiile existente de producţie către societatea în comun. Ele îşi transferă, de asemenea, şi personalul de bază pentru a se asigura că economiile de învăţare existente pot fi exploatate şi dezvoltate în continuare. Se estimează că aceste economii vor reduce costurile de producţie cu încă 5 %. Producţia societăţii în comun se vinde separat de A şi B. În acest caz, pentru a determina dacă acordul este indispensabil, ar trebui să se evalueze dacă este sau nu posibil să se obţină o parte semnificativă din beneficiile realizate printr-un acord de licenţă, care probabil ar fi mai puţin restrictiv deoarece A şi B ar continua să producă separat. Nu este cazul în situaţia prezentată anterior deoarece, printr-un acord de licenţă, părţile nu ar putea beneficia, într-un mod flexibil şi permanent, de experienţa lor în aplicarea celor două tehnologii, care antrenează economii de învăţare considerabile.

(78) Atunci când se constată că acordul în cauză este necesar pentru obţinerea creşterilor în eficienţă, trebuie să se evalueze caracterul indispensabil al fiecărei restrângeri a concurenţei care decurge din acord. În acest context trebuie să se evalueze dacă restricţiile individuale sunt necesare în mod rezonabil pentru obţinerea creşterilor în eficienţă. Părţile la acord trebuie să îşi justifice afirmaţia, atât în ceea ce priveşte natura restricţiei, cât şi intensitatea acesteia.

(79) O restricţie este indispensabilă în cazul în care absenţa ei ar elimina sau ar reduce semnificativ creşterile în eficienţă care decurg din acord sau ar fi mult mai puţin probabil ca ele să se materializeze. Evaluarea soluţiilor alternative trebuie să ia în considerare îmbunătăţirea reală şi potenţială în domeniul concurenţei prin eliminarea unei anumite restricţii sau aplicarea unei alternative mai puţin restrictive. Cu cât constrângerea respectivă este mai restrictivă, cu atât este mai strict criteriul prevăzut de condiţia a treia [76]. Este puţin probabil ca restricţiile interzise de regulamentele de exceptare pe categorii sau identificate ca restricţii grave în orientările şi comunicările Comisiei să fie considerate indispensabile.

(80) Evaluarea caracterului indispensabil se face în contextul real în care acordul funcţionează şi trebuie, în special, să ţină seama de structura pieţei, de riscurile economice legate de acord şi de stimulentele la care sunt expuse părţile. Cu cât succesul produsului vizat de acord este mai incert, cu atât mai mult o restricţie poate fi necesară pentru a garanta materializarea creşterilor în eficienţă. Restricţiile mai pot fi indispensabile pentru a alinia stimulentele părţilor şi a asigura că acestea îşi unesc eforturile pentru punerea în aplicare a acordului. O restricţie poate fi, de exemplu, necesară pentru evitarea unor probleme de blocaj, atunci când una dintre părţi a făcut o investiţie substanţială care nu se recuperează. De exemplu, odată ce un furnizor a făcut o investiţie importantă pentru a satisface în mod special cererea unui client, atunci furnizorul în cauză depinde de client. Pentru a evita ca, ex post, clientul să se folosească de această dependenţă pentru a obţine condiţii mai favorabile, poate fi necesar să se impună o obligaţie prin care clientul să nu cumpere componenta în cauză de la terţi sau să cumpere cantităţi minime de la furnizor [77].

(81) În anumite situaţii o restricţie poate fi indispensabilă numai pentru o perioadă de timp, situaţie în care excepţia prevăzută la articolul 81 alineatul (3) se aplică numai pe perioada

respectivă. Pentru evaluare, este necesar să se țină seama în mod corespunzător de perioada de timp necesară părților pentru realizarea creșterilor în eficiență, care justifică aplicarea excepției [78]. În cazul în care beneficiile nu pot fi realizate fără investiții considerabile, atunci trebuie să se aibă în vedere, în special, perioada de timp necesară pentru asigurarea unei rentabilități adecvate a investițiilor (a se vedea, de asemenea, punctul 44 de mai sus).

(82) Aceste principii pot fi ilustrate prin următoarele exemple ipotetice:

P produce și distribuie pizza congelată, deținând 15 % din piața statului membru X. Livrările se fac direct comercianților cu amănuntul. Deoarece majoritatea comercianților cu amănuntul au capacitate limitată de depozitare, sunt necesare livrări relativ frecvente, ceea ce generează un nivel scăzut de utilizare a capacității și utilizarea unor vehicule relativ mici. T este comerciant cu ridicata de pizza congelată și alte produse congelate, făcând livrări majorității clienților lui P. În ceea ce privește pizza, T deține 30 % din piață. T are un convoi de vehicule mai mari și un exces de capacitate. P încheie cu T un contract exclusiv de distribuție pentru statul membru X și se obligă să garanteze că distribuitorii din alte state membre nu vor vinde activ sau pasiv pe teritoriul lui T. T se obligă să facă publicitate produselor, să realizeze sondaje privind gusturile consumatorilor și gradul de satisfacție și să asigure livrarea tuturor produselor către comercianții cu amănuntul în termen de douăzeci și patru de ore. Acordul duce la o reducere de 30 % a costurilor totale de distribuție, deoarece se utilizează mai bine capacitățile și se elimină folosirea dublă a rutelor. De asemenea, acordul permite furnizarea de servicii suplimentare consumatorilor. Potrivit regulamentului de exceptare pe categorii privind restricțiile verticale [79] restrângerea vânzărilor pasive constituie o restricție gravă și poate fi considerată indispensabilă numai în situații excepționale. Poziția bine stabilită a lui T pe piață și natura obligațiilor impuse indică faptul că nu este vorba de o situație excepțională. Pe de altă parte, este probabil ca interzicerea vânzările active să fie indispensabilă. Este probabil ca T să aibă mai puțin interes să vândă și să promoveze marca lui P, în cazul în care distribuitorii din alte state membre ar putea vinde activ în statul membru X, profitând astfel de pe urma eforturilor lui T. Acest lucru este, în special, adevărat deoarece T distribuie și mărci concurente și are astfel posibilitatea să sprijine mai multe mărci care sunt expuse cel mai puțin parazitismului.

S produce băuturi răcoritoare carbogazoase și deține 40 % din piață. Concurentul cel mai apropiat deține 20 % din piață. S încheie contracte de furnizare cu clienți, reprezentând 25 % din cerere, prin care aceștia se obligă să cumpere o perioadă de 5 ani exclusiv de la S. S încheie contracte cu alți clienți, reprezentând 15 % din cerere, prin care aceștia primesc reduceri trimestriale condiționate, în cazul în care achizițiile acestora depășesc anumite ținte stabilite individual. S pretinde că aceste acorduri îi permit să prevadă cererea cu mai multă precizie și astfel să își planifice mai bine producția, reducând costurile de depozitare și antrepozitare ale materiilor prime și evitând penuriile. Datorită poziției pe piață a lui S și sferei de aplicare combinate a restricțiilor, este foarte puțin probabil ca restricțiile să fie considerate indispensabile. Obligația de cumpărare exclusivă depășește ceea ce este necesar pentru planificarea producției, același lucru fiind valabil și pentru sistemul de reduceri condiționate. Anticiparea cererii poate fi realizată prin mijloace mai puțin restrictive. S ar putea, de exemplu, să stimuleze clienții să comande cantități mari oferindu-le reduceri in funcție de cantitatea comandată sau oferind reduceri clienților care fac comenzi ferme în avans pentru livrarea la date stabilite.

3.4. A doua condiție prevăzută la articolul 81 alineatul (3): Parte echitabilă din beneficiu rezervată consumatorilor

3.4.1. Observații generale

(83) În conformitate cu a doua condiție prevăzută la articolul 81 alineatul (3), consumatorii trebuie să primească o parte echitabilă din beneficiul rezultat din acordul restrictiv.

(84) Noțiunea de "consumatori" se referă la toți utilizatorii, direcți sau indirecți, ai produselor care fac obiectul acordului, inclusiv producători care utilizează produsele pentru prelucrare,

comercianţii cu ridicata, comercianţi cu amănuntul şi consumatori finali, şi anume persoane fizice care acţionează în afara activităţii lor profesionale sau comerciale. Altfel spus, în sensul articolului 81 alineatul (3), consumatorii sunt clienţii părţilor la acord şi cumpărătorii ulteriori. Aceşti clienţi pot fi întreprinderi care cumpără, de exemplu, utilaje industriale sau produse pentru prelucrare ulterioară, sau consumatori finali care, de exemplu, cumpără îngheţată pentru consum imediat sau achiziţionează biciclete.

85. Noţiunea de "parte echitabilă" presupune că transmiterea beneficiilor trebuie cel puţin să compenseze impactul negativ real sau probabil asupra consumatorilor cauzat de restrângerea concurenţei constatată în temeiul articolului 81 alineatul (1). Potrivit obiectivului general al articolului 81 de prevenire a acordurilor anticoncurenţiale, efectul net al acordului trebuie cel puţin să fie neutru din punctul de vedere al consumatorilor afectaţi direct sau potenţial de acord [80]. În cazul în care aceşti consumatori sunt defavorizaţi prin încheierea acordului, atunci a doua condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) nu este îndeplinită. Efectele pozitive ale unui acord trebuie să fie comparate cu efectele sale negative asupra consumatorilor şi să compenseze aceste efecte [81]. În acest caz, acordul nu dăunează consumatorilor. În afară de aceasta, societatea în totalitatea ei are de câştigat în această situaţie, în cazul în care creşterile în eficienţă duc fie la utilizarea de mai puţine resurse pentru realizarea producţiei consumate, fie la producerea unor produse de o valoare mai mare şi astfel la alocarea mai eficientă a resurselor.

(86) Consumatorii nu trebuie să primească în mod obligatoriu o parte din fiecare creştere în eficienţă identificat în temeiul primei condiţii. Este suficient să le fie transmise beneficii suficiente pentru a compensa efectele negative ale acordului restrictiv. În acest caz consumatorii obţin o parte echitabilă din beneficiile totale [82]. În cazul în care un acord restrictiv ar putea să ducă la creşterea preţurilor, atunci consumatorii trebuie să fie integral compensaţi printr-o calitate superioară sau alte beneficii. În caz contrar, a doua condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) nu este îndeplinită.

(87) Factorul decisiv este impactul global asupra consumatorilor produselor de pe piaţa relevantă şi nu impactul asupra membrilor individuali ai acestei categorii de consumatori [83]. În anumite situaţii, este necesară o anumită perioadă de timp până la materializarea creşterilor în eficienţă. Înainte de această dată, acordul poate avea numai efecte negative. Faptul că transmiterea către consumatori intervine cu oarecare întârziere nu exclude în sine aplicarea articolului 81 alineatul (3). Cu toate acestea, cu cât întârzierea este mai mare, cu atât trebuie să fie mai mari creşterile în eficienţă pentru a compensa pierderile consumatorilor pe perioada care precede transmiterea.

(88) Pentru efectuarea evaluării, trebuie să se ţină seama de faptul că, pentru consumatori, valoarea unui câştig viitor nu este aceeaşi cu cea a unui câştig actual. Economisirea a 100 de euro astăzi este mai importantă decât economisirea aceleiaşi sume peste un an. Câştigul viitor al consumatorilor nu compensează, prin urmare, integral pierderea actuală a unei valori nominale egale. Pentru a putea compara în mod corespunzător o pierdere actuală a consumatorilor cu un câştig viitor al acestora, valoarea câştigurilor viitoare trebuie să fie actualizată. Rata de actualizare aplicată trebuie să reflecte rata inflaţiei, după caz, şi dobânda pierdută pentru a indica valoarea mai scăzută a câştigurilor viitoare.

(89) În alte situaţii, acordul permite părţilor să obţină creşteri în eficienţă mai devreme decât ar fi posibil altfel. În astfel de situaţii, este necesar să se ţină seama de impactul negativ probabil asupra consumatorilor de pe piaţa relevantă după expirarea acestui termen. În cazul în care, prin acordul restrictiv, părţile obţin o poziţie puternică pe piaţă, este posibil ca ele să ceară un preţ cu mult mai mare decât ar fi fost cazul în alte situaţii. Pentru ca a doua condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) să fie îndeplinită, beneficiul dat consumatorilor printr-un acces mai rapid la produse trebuie să fie la fel de semnificativ. Acesta poate fi, de exemplu, atunci când, prin acord, doi producători de anvelope pot să introducă pe piaţă cu trei ani mai devreme o anvelopă nouă mult mai sigură, dar în acelaşi timp, pot creşte preţurile cu 5 % ca urmare a creşterii puterii lor

de piaţă. Într-o astfel de situaţie, este probabil că accesul mai rapid la un produs mult îmbunătăţit compensează majorarea preţului.

(90) A doua condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) cuprinde o scară progresivă. Cu cât este mai mare restrângerea concurenţei constatată în temeiul articolului 81 alineatul (1), cu atât trebuie să fie mai mari creşterile în eficienţă şi transmiterea lor consumatorilor. Potrivit acestei abordări a scării progresive, în cazul în care efectele restrictive ale unui acord sunt relativ limitate, iar creşterile în eficienţă sunt substanţiale, este probabil că se va transmite consumatorilor o parte echitabilă din economiile de costuri. Prin urmare, în astfel de cazuri, nu este necesar în principiu să se efectueze o analiză detaliată a celei de-a doua condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3), cu condiţia ca celelalte trei condiţii necesare pentru aplicarea acestei dispoziţii să fie îndeplinite.

(91) Pe de altă parte, în cazul în care efectele restrictive ale acordului sunt semnificative, iar economiile de costuri sunt relativ nesemnificative, este puţin probabil ca a doua condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) să fie îndeplinită. Impactul restrângerii concurenţei depinde de intensitatea restricţiei şi de gradul de concurenţă care rămâne în urma acordului.

(92) În cazul în care acordul are atât efecte anticoncurenţiale semnificative, cât şi efecte favorabile concurenţei semnificative, este necesară o analiză riguroasă. În evaluarea comparării în astfel de situaţii, trebuie să se ţină seama că un important motor de eficienţă şi eficacitate pe termen lung este reprezentat de concurenţă. Întreprinderile care nu sunt supuse unor presiuni concurenţiale efective – cum ar fi, de exemplu, întreprinderile dominante – sunt mai puţin stimulate să menţină sau să realizeze creşteri în eficienţă mai mari. Cu cât impactul acordului asupra concurenţei este mai mare, cu atât este mai probabil că, pe termen lung, consumatorii vor avea de suferit.

(93) Următoarele două secţiuni descriu mai detaliat cadrul analitic de evaluare a transmiterii creşterilor în eficienţă consumatorilor. Prima secţiune se referă la creşterile în eficienţă rezultate din costuri, în timp ce a doua se referă la alte tipuri de creşteri în eficienţă, ca de exemplu produsele noi sau îmbunătăţite (creşteri în eficienţă calitative). Cadrul care este prezentat în aceste două secţiuni este deosebit de important atunci când nu este evident de la început că efectele negative concurenţiale depăşesc beneficiile consumatorilor sau viceversa [84].

(94) În aplicarea principiilor menţionate în continuare, Comisia va avea în vedere faptul că de multe ori este dificil să se calculeze cu precizie rata de transmitere a beneficiilor către consumatori şi alte tipuri de transmitere către consumatori. Întreprinderile trebuie doar să îşi justifice afirmaţiile punând la dispoziţie estimări şi alte informaţii, în măsura posibilului, şi ţinând seama de circumstanţele fiecărui caz.

3.4.2. Transmiterea şi compararea creşterilor în eficienţă rezultate din costuri

(95) Atunci când pieţele, aşa cum este normal, nu sunt perfect concurenţiale, întreprinderile pot influenţa preţul pieţei într-o măsură mai mare sau mai mică, modificându-şi producţia [85]. Întreprinderile pot, de asemenea, să discrimineze clienţii din punct de vedere al preţurilor.

(96) Creşterile în eficienţă rezultate din costuri pot duce, în anumite condiţii, la creşterea producţiei şi scăderea preţurilor pentru consumatorii afectaţi. În cazul în care, datorită acestor creşteri în eficienţă rezultate din costuri, întreprinderile în cauză îşi pot mări profiturile prin creşterea producţiei, atunci se poate produce transmiterea către consumatori. Pentru a evalua în ce măsură creşterile în eficienţă realizate din costuri pot fi transmise consumatorilor şi rezultatul comparării menţionate la articolul 81 alineatul (3), se ţine seama, în special, de următorii factori:

(a) caracteristicile şi structura pieţei;

(b) natura şi importanţa creşterilor în eficienţă;

(c) elasticitatea cererii şi

(d) importanţa restrângerii concurenţei.

De obicei, trebuie să se ţină seama de toţi factorii. Deoarece articolul 81 alineatul (3) se aplică numai în situaţiile în care concurenţa pe piaţă este în mod considerabil restrânsă (a se vedea punctul 24 de mai sus), nu se poate presupune că se va garanta consumatorilor, prin concurenţa

reziduală, o parte echitabilă din beneficii. Cu toate acestea, gradul de concurenţă reziduală pe piaţă şi natura ei influenţează probabilitatea transmiterii de beneficiilor.

(97) Cu cât gradul concurenţei reziduale este mai mare, cu atât este mai probabil ca întreprinderile individuale să încerce să îşi crească propriile vânzări prin transmiterea creşterilor în eficienţă rezultate din costuri. În cazul în care întreprinderile concurează în special prin preţuri şi nu sunt supuse unor constrângeri semnificative privind capacitatea, atunci transmiterea beneficiilor poate apărea relativ repede. În cazul în care concurenţa se exercită în special prin capacităţile de producţie şi adaptarea acestor capacităţii apare cu oarecare întârziere, transmiterea beneficiilor se produce într-un ritm mai lent. Este probabil, de asemenea, ca transmiterea beneficiilor să apară mai târziu, atunci când structura pieţei favorizează coluziunea tacite[86]. În cazul în care concurenţii pot trece la represalii în cazul creşterii producţiei de către una sau mai multe părţi la acord, stimulentul de creştere a producţiei poate fi temperat, în afară de cazul în care avantajul concurenţial adus de creşterile în eficienţă este atât de mare încât întreprinderile implicate sunt stimulate să încalce politica comună adoptată pe piaţă de membrii oligopolului. Altfel spus, creşterile în eficienţă aduse de acord pot transforma întreprinderile implicate în aşa-numitele „întreprinderi deviante"[87].

(98) Natura creşterilor în eficienţă joacă, de asemenea, un rol important. Potrivit teoriei economice, întreprinderile îşi maximizează profiturile prin vânzarea unităţilor de producţie până când veniturile marginale egalează costurile marginale. Veniturile marginale reprezintă modificarea veniturilor totale care rezultă din vânzarea unei unităţi suplimentare de producţie, iar costurile marginale reprezintă modificarea costurilor totale care rezultă din producţia unei unităţi suplimentare de producţie. Din acest principiu rezultă că, de regulă, deciziile privind producţia şi preţurile ale unei întreprinderi care îşi maximizează profiturilor nu sunt determinate de costurile fixe (şi anume costuri care nu se modifică în funcţie de nivelul producţiei), ci de costurile variabile (şi anume costuri care se modifică în funcţie de nivelul producţiei). După ce se suportă costurile fixe şi se stabileşte capacitatea, deciziile privind preţurile şi producţia sunt determinate de costurile variabile şi de condiţiile cererii. De exemplu, se consideră o situaţie în care două societăţi produc fiecare pe cont propriu două produse pe două linii de producţie funcţionând la numai jumătate din capacitatea lor. Un acord de specializare poate permite celor două întreprinderi să se specializeze în producerea unuia dintre cele două produse şi să scoată din funcţiune a doua linie de producţie pentru celălalt produs. Specializarea poate, în acelaşi timp, să permită întreprinderilor să reducă costurile variabile ale factorilor de producţie şi de depozitare. Doar aceste ultime reduceri vor avea efecte directe asupra deciziilor întreprinderilor privind stabilirea preţurilor şi producţia, deoarece ele vor influenţa costurile marginale de producţie. Scoaterea din funcţiune de către fiecare dintre întreprinderi a uneia dintre liniile de producţie nu va reduce costurile variabile şi nu va avea impact asupra costurilor lor de producţie. Rezultă că întreprinderile pot avea un interes direct să transmită către consumatori, sub forma unei producţii mai mari şi a unor preţuri mai mici, creşterile în eficienţă care reduc costurile marginale, în timp ce nu au acest interes direct în ceea ce priveşte creşterile în eficienţă care reduc costurile fixe. În consecinţă, consumatorii au şanse mult mai mari să primească o parte echitabilă din creşterile în eficienţă rezultate din costuri în cazul reducerii costurilor variabile decât ar avea în cazul reducerii costurilor fixe.

(99) Faptul că întreprinderile pot fi interesate să transmită anumite tipuri de creşteri în eficienţă rezultate din costuri nu înseamnă că rata de transmitere este în mod necesar de 100 %. Rata reală de transmitere depinde de reacţia consumatorilor la modificările de preţ, şi anume de elasticitatea cererii. Cu cât este mai mare cererea ca urmare a reducerii de preţ, cu atât este mai mare rata de transmitere. Acest lucru rezultă din următorul fapt: cu cât sunt mai mari vânzările suplimentare generate de reducerea preţurilor datorate creşterii producţiei, cu atât este mai probabil că aceste vânzări să compenseze pierderile de venit cauzate de scăderea preţurilor rezultate din creşterea producţiei. În absenţa discriminării prin preţuri, scăderea preţurilor afectează toate unităţile vândute de întreprindere, situaţie în care veniturile marginale sunt mai mici decât preţul obţinut pentru produsul marginal. În cazul în care întreprinderile implicate pot cere preţuri diferite unor

clienţi diferiţi, şi anume să discrimineze prin preţuri, atunci transmiterea va aduce beneficii numai consumatorii sensibili la preţ [88].

(100) De asemenea, trebuie să se ţină seama şi de faptul că deseori creşterile în eficienţă nu aduc atingere întregii structuri de costuri a întreprinderilor implicate. În astfel de situaţii descreşte impactul asupra preţurilor oferite consumatorilor. De exemplu, în cazul în care un acord permite părţilor să scadă costurile de producţie cu 6 %, dar costurile de producţie reprezintă numai o treime din costurile pe baza cărora se stabilesc preţurile, impactul asupra preţului produsului este de 2 %, presupunând că întreaga valoare este transmisă.

(101) În sfârşit, o importanţă mare o are necesitatea echilibrării celor două forţe opuse care rezultă din restrângerea concurenţei şi din creşterile în eficienţă rezultate din costuri. Pe de o parte, creşterea puterii de piaţă ca urmare a încheierii unui acord restrictiv permite şi stimulează întreprinderile implicate să crească preţurile. Pe de altă parte, tipurile de creşteri în eficienţă rezultate din costuri luate în considerare pot stimula întreprinderile implicate să reducă preţurile (a se vedea punctul 98 de mai sus). Efectele celor două forţe opuse trebuie comparate. În acest sens, se aminteşte faptul că acea condiţie privind transmiterea către consumatori cuprinde o scară progresivă. Atunci când acordul provoacă o reducere considerabilă a presiunilor concurenţiale la care sunt expuse părţile, sunt necesare de obicei creşteri considerabile în eficienţă rezultate din costuri pentru a apărea o transmitere de beneficii suficientă.

3.4.3. Transmiterea şi compararea altor tipuri de creşteri în eficienţă

(102) Transmiterea de beneficii către consumatori poate lua forma creşterilor în eficienţă calitative, cum ar fi produse noi şi îmbunătăţite, având o valoare suficientă pentru consumatori în scopul compensării efectelor anticoncurenţiale ale acordului, inclusiv majorarea preţurilor.

(103) Orice analiză în acest sens necesită o judecată de valoare. Este dificil să se atribuie o valoare exactă unor creşteri în eficienţă dinamice de acest fel. Cu toate acestea, obiectivul fundamental al analizei rămâne acelaşi, şi anume stabilirea impactului global al acordului asupra consumatorilor de pe piaţa relevantă. Întreprinderile care invocă beneficiul articolului 81 alineatul (3) trebuie să demonstreze că aceşti consumatori obţin beneficii compensatorii (a se vedea în acest sens punctele 57 şi 86 de mai sus).

(104) Existenţa produselor noi şi îmbunătăţite reprezintă o sursă importantă pentru bunăstarea consumatorilor. Atâta timp cât creşterea valorii decurgând din îmbunătăţirea produselor depăşeşte efectele negative provocate de menţinerea sau creşterea preţurilor datorate acordului restrictiv, consumatorii sunt mai favorizaţi decât în absenţa acordului, iar cerinţa de transmitere a beneficiilor către consumatori prevăzută la articolul 81 alineatul (3) este în mod normal îndeplinită. În situaţia în care efectul probabil al acordului este creşterea preţurilor pentru consumatorii de pe piaţa relevantă, trebuie evaluat cu atenţie dacă creşterile în eficienţă pretinse creează valori reale pentru consumatorii de pe piaţa respectivă, astfel încât să compenseze efectele adverse ale restrângerii concurenţei.

3.5. A patra condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3): Nu trebuie eliminată concurenţa

(105) În conformitate cu a patra condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3), acordul nu trebuie să ofere întreprinderilor implicate posibilitatea de a elimina concurenţa pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză. În definitiv, se acordă prioritate protecţiei rivalităţii şi procesului concurenţial pe termen lung faţă de creşterile în eficienţă potenţial favorabile concurenţei care ar putea decurge din acorduri restrictive. Ultima condiţie prevăzută la articolul 81 alineatul (3) admite că existenţa rivalităţii între întreprinderi reprezintă un imbold esenţial al eficienţei economice, inclusiv al creşterilor în eficienţă dinamice sub forma inovaţiei. Altfel spus, scopul final al articolului 81 este de a proteja procesul concurenţial. Atunci când se elimină concurenţa, procesul concurenţial ia sfârşit, iar creşterile în eficienţă pe termen scurt sunt depăşite de pierderi pe termen lung care decurg, inter alia, din cheltuieli suportate de întreprindere existente

pentru a-şi păstra poziţia (căutarea unor avantaje personale), din alocarea necorespunzătoare a resurselor, din inovaţie redusă şi preţuri mai mari.

(106) Noţiunea de eliminare a concurenţei pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză, prevăzută la articolul 81 alineatul (3), reprezintă o noţiune autonomă din dreptul comunitar specifică articolului 81 alineatul (3) [89]. Cu toate acestea, pentru aplicarea acestei noţiuni, trebuie să se ţină seama de legătura dintre articolul 81 şi articolul 82. Potrivit jurisprudenţei constante, aplicarea articolului 81 alineatul (3) nu poate împiedica aplicarea articolului 82 din tratat [90]. În afară de aceasta, deoarece articolele 81 şi 82 urmăresc menţinerea concurenţei efective pe piaţă, din motive de coerenţă trebuie ca articolul 81 alineatul (3) să fie interpretat ca excluzând orice aplicare a acestei dispoziţii în cazul acordurilor restrictive care reprezintă un abuz de poziţie dominantă[91] [92]. Cu toate acestea, nu toate acordurile restrictive încheiate de o întreprindere dominantă reprezintă un abuz de poziţie dominantă. De exemplu, acesta este cazul atunci când o întreprindere care ocupă o poziţie dominantă este parte într-o societate în comun fără funcţionalitate deplină [93], care pare că restrânge concurenţa, dar care implică în acelaşi timp o integrare semnificativă de active.

(107) Faptul de a fi sau nu eliminată concurenţa în sensul ultimei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) depinde de gradul de concurenţă care exista înainte de încheierea acordului şi de impactul acordului restrictiv asupra concurenţei, şi anume reducerea concurenţei în urma acordului. Cu cât concurenţa este deja mai redusă pe piaţa în cauză, cu atât va fi mai mică reducerea necesară pentru eliminarea concurenţei în sensul articolului 81 alineatul (3). De asemenea, cu cât reducerea concurenţei prin acord este mai mare, cu atât este mai mare probabilitatea eliminării concurenţei pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

(108) Aplicarea ultimei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) necesită o analiza realistă a diferitelor surse de concurenţă de pe piaţă, nivelul constrângerilor concurenţiale pe care le impun părţilor la acord şi impactul acordului asupra acestei constrângeri concurenţiale. Trebuie să se ia în considerare concurenţa actuală şi cea potenţială.

(109) Deşi cotele de piaţă sunt relevante, importanţa altor surse de concurenţă actuală nu poate fi evaluată exclusiv pe baza cotelor de piaţă. De obicei, se impune o analiză calitativă şi cantitativă detaliată. Trebuie examinată capacitatea concurenţilor existenţi de a concura şi stimulentele lor de a proceda astfel. De exemplu, în cazul în care concurenţii se confruntă cu constrângeri de capacitate sau au costuri de producţie relativ mai mari, atunci reacţia lor concurenţială va fi în mod necesar limitată.

(110) În evaluarea impactului acordului asupra concurenţei, este relevantă şi examinarea influenţei acestuia asupra diferiţilor parametri ai concurenţei. Ultima condiţie de exceptare în temeiul articolului 81 alineatul (3) nu este îndeplinită, în cazul în care acordul elimină concurenţa în ceea ce priveşte unul dintre cele mai importante aspecte ale sale. Acesta este, în special, cazul în care un acord elimină concurenţa prin preţ [94] sau concurenţa în domeniul inovaţiei şi dezvoltării de noi produse.

(111) Comportamentul real pe piaţă al părţilor poate asigura o mai bună cunoaştere a impactului acordului. În cazul în care, în urma încheierii acordului, părţile au aplicat şi au menţinut majorări substanţiale ale preţurilor sau s-au implicat în altă conduită care denotă existenţa unui înalt grad de putere de piaţă, atunci este evident că părţile nu sunt supuse nici unei presiuni concurenţiale reale, iar concurenţa a fost eliminată pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

(112) Interacţiunea concurenţială anterioară poate, de asemenea, indica impactul acordului asupra interacţiunii concurenţiale viitoare. O întreprindere poate elimina concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (3) prin încheierea unui acord cu un concurent care în trecut a fost o "întreprindere deviantă" [95]. Un astfel de acord poate modifica stimulentele şi capacităţile concurenţiale ale concurentului şi astfel poate elimina de pe piaţă o importantă sursă de concurenţă.

(113) În situaţiile care implică produse diferenţiate, şi anume produse diferite din punctul de vedere al consumatorilor, impactul acordului poate depinde de legătura concurenţială dintre

produsele vândute de părţile la acord. Atunci când întreprinderile oferă produse diferenţiate, constrângerea concurenţială pe care produsele individuale o impun unul asupra celuilalt diferă în funcţie de gradul de substituibilitate între ele. De aceea, trebuie să se ţină seama de gradul de substituibilitate între produsele oferite de părţi, şi anume care este constrângerea concurenţială pe care produsele o impun unul asupra celuilalt. Cu cât gradul de substituibilitate între produsele oferite de părţile la acord este mai mare, cu atât este mai important efectul restrictiv probabil al acordului. Altfel spus, cu cât produsele sunt mai substituibile, cu atât mai mare este modificarea probabilă determinată de acord în ceea ce priveşte restrângerea concurenţei pe piaţă şi cu atât mai probabile sunt riscurile de eliminare a concurenţei pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

(114) Deşi sursele de concurenţă actuală sunt de obicei cele mai importante, deoarece pot fi verificate cel mai uşor, sursele de concurenţă potenţială trebuie luate şi ele în considerare. Evaluarea concurenţei potenţiale necesită o analiză a barierelor la intrare pe care le întâmpină întreprinderile care nu concurează încă pe piaţa relevantă. În sprijinul oricărei afirmaţii a părţilor potrivit cărora barierele la intrarea pe piaţă sunt reduse, trebuie aduse informaţii prin care se identifică sursele de concurenţă potenţială, iar părţile trebuie să demonstreze de ce respectivele surse constituie o presiune concurenţială reală asupra părţilor.

(115) Pentru evaluarea barierelor la intrare şi a posibilităţii reale de intrare pe piaţă la scară mare, trebuie examinate, inter alia, următoarele:

(i) cadrul de reglementare pentru determinarea impactului său asupra unei noi intrări.

(ii) costul intrării, inclusiv costurile care nu se recuperează. Costurile care nu se recuperează sunt costurile care nu mai pot fi recuperate, în cazul în care noul intrat iese ulterior de pe piaţă. Cu cât costurile care nu se recuperează sunt mai mari, cu atât este mai mare riscul comercial al potenţialilor noi intraţi;

(iii) nivelul minim de eficienţă în sectorul în cauză, şi anume nivelul producţiei unde costurile medii sunt reduse la minim. În cazul în care nivelul minim de eficienţă este mare în comparaţie cu mărimea pieţei, atunci intrarea eficientă pe piaţă poate fi mai costisitoare şi mai riscantă;

(iv) forţele concurenţiale ale nou intraţilor potenţiali. Intrarea efectivă este în special probabilă atunci când nou intraţii potenţiali au acces la tehnologii cel puţin la fel de performante ca cele ale concurenţilor existenţi sau au alte avantaje concurenţiale care le permit să concureze eficient. Atunci când nou intraţii potenţiali se află la acelaşi nivel tehnologic sau la un nivel inferior în comparaţie cu concurenţii existenţi şi nu au alte avantaje concurenţiale semnificative, intrarea pe piaţă este mai riscantă şi mai puţin eficientă;

(v) poziţia cumpărătorilor şi capacitatea acestora de a aduce pe piaţă noi surse de concurenţă. Nu este relevant faptul că anumiţi cumpărători puternici pot obţine condiţii mai avantajoase de la părţile la acord decât concurenţii lor mai slabi [96]. Prezenţa cumpărătorilor puternici ajută doar la contracararea unei concluzii *prima facie* de eliminare a concurenţei, în cazul în care cumpărătorii în cauză pregătesc probabil terenul pentru o nouă intrare efectivă;

(vi) reacţia probabilă a concurenţilor existenţi faţă de tentativele de intrare pe piaţă. Concurenţii existenţi pot, prin conduita trecută, să fi dobândit reputaţia unui comportament agresiv cu impact asupra intrărilor viitoare;

(vii) perspectiva economică a sectorului poate indica atracţia pe care acesta o are pe termen lung. Sectoarele care stagnează sau sunt în declin au şanse mai mici de atragere a noilor intrări decât sectoarele caracterizate prin creştere;

(viii) Intrări anterioare la scară mare sau absenţa acestora.

(116) Principiile menţionate anterior pot fi ilustrate prin următoarele exemple ipotetice, care nu au scopul de a stabili praguri:

Societatea A produce bere, deţinând 70 % din piaţa relevantă, şi comercializează berea prin intermediul cafenelelor şi altor localuri de consum. În ultimii cinci ani, A şi-a mărit cota de piaţă de la 60 %. Pe piaţă mai există alţi patru concurenţi B, C, D şi E, fiecare având cote de piaţă de

pierderea în patrimoniul societăţii reclamante prin raportare la activităţi asemănătoare din întreg judeţul.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 856/2012, nepublicată

La 19 august 2008, reclamanta SC F SRL Târgu Mureş a chemat-o în judecată pe pârâta SC ARI SRL Târgu Mureş, solicitând, în temeiul art. 9 din Legea nr. 11/1991 şi art. 998 C. civ., obligarea pârâtei la: încetarea actelor de concurenţă neloiale şi plata daunelor cominatorii de 2.000 lei pentru fiecare zi de întârziere în executarea voluntară a hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile; retragerea anunţurilor care au fost trimise spre publicare, cu obligarea la plata daunelor cominatorii de 2000 lei pe fiecare zi de întârziere în executarea voluntară a hotărârii judecătoreşti; publicarea hotărârii judecătoreşti irevocabile în publicaţia „Cuvântul liber" în termen de 7 zile de la rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătoreşti, cu obligarea la plata daunelor cominatorii de 2000 lei pe fiecare zi de întârziere şi la repararea daunelor produse reclamantei în cuantum de 92.500 lei, cu cheltuieli de judecată.

Reclamanta a susţinut că, încă din anul 1991, este autorizată să desfăşoare comerţ cu seminţe şi material săditor precum şi cu produse fitosanitare, timp în care şi-a format o clientelă, deschizându-şi din anul 1994 până în anul 1997 un punct de lucru în sediul închiriat din Târgu Mureş, str. T.I. Acest spaţiu a fost închiriat la 1 februarie 2012 de către pârâtă, la un preţ al chiriei superior celui achitat anterior de către reclamantă, pentru a desfăşura o activitate similară, scop în care a folosit panourile publicitare şi reclamele societăţii reclamante şi, mai mult decât atât, a publicat în ziarul „Cuvântul liber" din 26 februarie 2008 anunţul potrivit căruia „magazinul de seminţe, pesticide, îngrăşăminte chimice, cel vechi şi tradiţional, de la colţ de lângă P. str. T.I. s-a redeschis cu o gamă largă de produse agricole, la cele mai mici preţuri".

Reclamanta a mai arătat că, neavând posibilitatea să achite chiria la nivelul cuantumului oferit de pârâtă pentru aceste spaţiu, a închiriat alt spaţiu la distanţă de circa 50 m de cel avut anterior şi, cu toate acestea, pârâta informa clientela reclamantei că aceasta şi-a încetat activitatea, iar toate produsele din gama comercializată de reclamantă se pot achiziţiona de la pârâtă, răspândind astfel informaţii mincinoase privitoare la societatea reclamantă, menite să inducă în eroare clientela şi să-şi creeze o situaţie favorabilă în raport cu competitorii săi de piaţă, fapte care sunt sancţionate de dispoziţiile art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 11/1991.

În ceea ce priveşte suma solicitată în valoare de 92.500 lei, reprezentând prejudiciul suferit ca urmare a faptelor de concurenţă neloială săvârşite de către pârâtă, a arătat că aceasta reprezintă beneficiul nerealizat prin îndepărtarea sa din acel spaţiu comercial şi atragerea propriei clientele, în mod ilicit.

La data de 7 octombrie 2008, pârâta SC A.R.I. SRL Târgu Mureş a formulat întâmpinare şi cerere reconvenţională, invocând excepţia necompetenţei judecătoriei în soluţionarea acţiunii şi solicitând obligarea reclamantei-pârâte, în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 11/1991, la plata sumei de 5.000 lei, cu titlu de daune interese, ca urmare a acţiunilor ilicite ale acesteia.

Judecătoria Târgu Mureş a admis excepţia necompetenţei teritoriale şi, conform art. 7 din Legea nr. 11/1991, raportat la art. 159 şi art. 12 C. proc. civ., a declinat competenţa în favoarea Tribunalului Comercial Mureş, aşa cum rezultă din sentinţa civilă nr. 6217 din 24 noiembrie 2008.

Examinând actele şi lucrările dosarului, Tribunalul Comercial Mureş a admis în parte acţiunea, a obligat-o pe pârâtă la retragerea/retractarea anunţurilor care au fost trimise spre publicare şi publicarea hotărârii judecătoreşti irevocabile în publicaţia „Cuvântul liber"; la plata daunelor cominatorii de 2.000 lei pe fiecare zi de întârziere în executarea voluntară a hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile şi a sumei de 26.377 lei, cu titlu de despăgubiri, respingând cererea privind încetarea actelor de concurenţă neloială, ca rămasă fără obiect, şi,

respectiv 10 %, 10 %, 5 % şi 5 %. În ultima vreme nu a mai existat nici o altă intrare nouă pe piaţă, iar modificările de preţ aplicate de A au fost urmate în general de concurenţi. A încheie acorduri cu 20 % din localurile de consum care reprezintă 40 % din volumul de vânzări, în timp ce părţile contractante se obligă să cumpere bere numai de la A timp de cinci ani. Aceste acorduri duc la creşterea costurilor şi reducerea veniturilor concurenţilor, care sunt astfel excluşi de pe debuşeurile cele mai atractive. Datorită poziţiei pe piaţă a societăţii A, care s-a consolidat în ultimii ani, absenţei unei noi intrări şi poziţiei deja slăbite a concurenţilor, este probabil ca pe piaţă concurenţa să fie eliminată în sensul articolului 81 alineatul (3).

Societăţile de transport A, B, C şi D, care deţin împreună mai mult de 70 % din piaţa relevantă, încheie un acord prin care convin să îşi coordoneze orarul şi tarifele. În urma punerii în aplicare a acordului, preţurile cresc cu 30 % până la 100 %. Mai există alţi patru furnizori, dintre care cel mai mare deţine aproximativ 14 % din piaţa relevantă. În ultimii ani nu a existat nici o altă intrare, iar părţile la acord nu au pierdut cote de piaţă semnificative în urma creşterii preţurilor. Concurenţii existenţi nu au adus capacităţi semnificative pe piaţă şi nu s-a mai produs nici o nouă intrare. Având în vedere poziţia pe piaţă a părţilor şi absenţa vreunei reacţii concurenţiale la practica lor comună, se poate deduce în mod rezonabil că părţile la acord nu sunt supuse nici unei presiuni concurenţiale reale şi că acordul le permite acestora să elimine concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (3).

A produce aparate electrice de uz profesional şi deţine 65 % din piaţa naţională relevantă. B este producător concurent, cu o cotă de piaţă de 5 %, şi a realizat un nou tip de motor mai puternic şi cu consum mai mic de electricitate. A şi B încheie un acord prin care înfiinţează o societate în comun pentru producerea noului motor. B se obligă să acorde o licenţă exclusivă societăţii în comun. Societatea în comun combină noua tehnologie a firmei B cu procesul eficient de fabricare şi control al calităţii al societăţii A. Mai există un alt concurent principal care deţine 15 % din piaţă. Un alt concurent care deţine 5 % din piaţă a fost achiziţionat de C, mare producător internaţional de aparate electrice concurente, care deţine la rândul lui tehnologii eficiente. C nu a fost până în prezent activ pe piaţă, în special, deoarece cumpărătorii preferă o prezenţă locală şi servicii post-vânzare. Prin achiziţia făcută, C are acces la serviciile necesare pentru intrarea sa pe piaţă. Intrarea lui C poate garanta că nu se va elimina concurenţa.

[1] În paginile următoare, termenul "acord" include practicile concertate şi deciziile asociaţiilor de întreprinderi.

[2] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

[3] Toate regulamentele de exceptare pe categorii şi comunicările Comisiei sunt disponibile pe site-ul web al Direcţiei Generale Concurenţă: http://www.europa.eu.int/comm/dgs/competition

[4] A se vedea punctul 36 de mai jos.

[5] A se vedea Comunicarea Comisiei – Orientări privind restricţiile verticale (JO C 291, 13.10.2000, p. 1), Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicabilitatea articolului 81 din tratat în cazul acordurilor de cooperare orizontală (JO C 3, 6.1.2001, p. 2) şi Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicarea articolului 81 din tratat în cazul acordurilor de transfer de tehnologie, nepublicat încă.

[6] Noţiunea de efect asupra comerţului între state membre este tratată în orientări speciale.

[7] Termenul "restricţie" se referă în continuare la împiedicarea şi denaturarea concurenţei.

[8] Potrivit articolului 81 alineatul (2) astfel de acorduri sunt nule de drept.

[9] Articolul 81 alineatul (1) interzice atât efectele anticoncurenţiale actuale, cât şi pe cele potenţiale. A se vedea, de exemplu, cauza C-7/95 P, John Deere, Culegere 1998, p. I-3111, considerentul (77).

[10] A se vedea cauzele T-65/98, Van den Bergh Foods, Culegere 2003, p. II..., considerentul (107) şi T-112/99, Métropole télévision (M6) şi alţii, Culegere 2001, p. II-2459, considerentul (74), în care Tribunalul de Primă Instanţă a susţinut că efectele favorabile concurenţei şi cele anticoncurenţiale ale unei restricţii pot fi comparate numai în cadrul exact prevăzut la articolul 81 alineatul (3).

[11] A se vedea nota anterioară.

[12] A se vedea, de exemplu, cauza C-49/92 P, Anic Partecipazioni, Culegere 1999, p. I-4125, considerentul (116); şi cauzele conexate 40/73 - 48/73 şi altele, Suiker Unie, Culegere 1975, pagina 1663, considerentul (173).

[13] A se vedea considerentul (108) din hotărârea Anic Partecipazioni, menţionată la nota anterioară, şi cauza C-277/87, Sandoz Prodotti, Culegere 1990, p. I-45.

[14] A se vedea în acest sens, de exemplu, cauza 14/68, Walt Wilhelm, Culegere 1969, p. 1, şi mai recent cauza T-203/01, Michelin (II), Culegere 2003, p. II-..., considerentul (112).

[15] A se vedea cauzele conexate T-25/95 şi alţii, Cimenteries CBR, Culegere 2000, p. II-491, considerentele (1849) şi (1852); şi cauzele conexate T-202/98 şi alţii, British Sugar, Culegere 2001, p. II-2035, considerentele (58) – (60).

[16] A se vedea, în acest sens, cauza C-453/99, Courage c. Crehan, Culegere 2001, p. I-6297, şi considerentul (3444) din hotărârea Cimenteries CBR, menţionată la nota anterioară.

[17] A se vedea, în acest sens, cauzele conexate C-2/01 P şi C-3/01 P, Bundesverband der Arzneimittel-Importeure, Culegere 2004, p. I..., considerentul (102).

[18] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate 25/84 şi 26/84, Ford, Culegere 1985, p. 2725.

[19] A se vedea, în acest sens, considerentul (141) din hotărârea Bundesverband der Arzneimittel-Importeure, menţionată la nota 17.

[20] A se vedea cauza 56/65, Société Technique Minière, Culegere 1966, p. 337, şi considerentul (76) din hotărârea John Deere, menţionată la nota 9.

[21] A se vedea, în acest sens, de exemplu, cauzele conexate 56/64 şi 58/66, Consten şi Grundig, Culegere 1966, p. 429.

[22] A se vedea, în acest sens, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Elopak/Metal Box – Odin (JO L 209, 8.8.1990, p. 15) şi în cauza TPS (JO L 90, 2.4.1999, p. 6).

[23] A se vedea, în acest sens, hotărârea Société Technique Minière, menţionată la nota 20, şi cauza 258/78, Nungesser, Culegere 1982, p. 2015.

[24] A se vedea norma 10 de la punctul 119 din Orientările privind restricţiile verticale, menţionate la nota anterioară, potrivit cărora, inter alia, restrângerea vânzărilor pasive – o restricţie gravă – se consideră că nu intră sub incidenţa articolului 81 alineatul (1) o perioadă de doi ani, atunci când restricţia are legătură cu deschiderea unor noi pieţe de produse sau a unor noi pieţe geografice.

[25] A se vedea, de exemplu, considerentul (99) din hotărârea Anic Partecipazioni, menţionată la nota 12.

[26] A se vedea punctul 46 de mai jos.

[27] A se vedea cauzele conexate 29/83 şi 30/83, CRAM şi Rheinzink, Culegere 1984, p. 1679, considerentul (26), şi cauzele conexate 96/82 şi alţii, ANSEAU-NAVEWA, Culegere 1983, p. 3369, considerentele (23)-(25).

[28] A se vedea Orientările privind acordurile de cooperare orizontală, menţionate la nota 5, punctul 25, şi articolul 5 din Regulamentul 2658/2000 al Comisiei privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat unor acorduri de categorii de acorduri de specializare (JO L 304, 5.12.2000, p. 3).

[29] A se vedea articolul 4 din Regulamentul 2790/1999 al Comisiei de aplicare a articolului 81 alineatul (1) din tratat categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate (JO L 336, 29.12.1999, p. 21) şi Orientările privind restricţiile verticale, menţionate la nota 5, punctul 46 şi următoarele. A se vedea şi cauza 279/87, Tipp-Ex, Culegere 1990, p. I-261 şi cauza T-62/98, Volkswagen c. Comisiei, Culegere 2000, p. II-2707, considerentul (178).

[30] A se vedea considerentul (77) din hotărârea John Deere, menţionată la nota 9.

[31] Nu este suficient că acordul limitează libertatea de acţiune a uneia sau mai multor părţi, a se vedea considerentele (76) şi (77) din hotărârea Métropole television (M6), menţionată la nota 10. Acest lucru este conform scopului articolului 81, care este de a proteja concurenţa pe piaţă spre binele consumatorilor.

[32] A se vedea, de exemplu, cauza 5/69, Völk, Culegere 1969, p. 295, considerentul (7). Îndrumări privind aspectul importanţei pot fi găsite în Comunicarea Comisiei privind acordurile de mică importanţă care nu restrâng semnificativ concurenţa în conformitate cu articolul 81 alineatul (1) din tratat (JO C 368, 22.12.2001, p. 13). Comunicarea respectivă defineşte importanţa în mod negativ. Acordurile care

nu intră în domeniul de aplicare a comunicării de minimis, nu au în mod obligatoriu efecte restrictive semnificative. Este necesară o evaluare separată.

[33] A se vedea, în acest sens, cauzele conexate T-374/94 şi altele, European Night Services, Culegere 1998, p. II-3141.

[34] A se vedea nota 32.

[35] A se vedea, în acest sens, Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar al concurenţei (JO C 372, 9.12.1997, p. 1).

[36] Pentru trimitere la JO, a se vedea nota 5.

[37] A se vedea considerentul 104 din hotărârea Métropole télévision (M6) şi alţii, menţionată la nota 10.

[38] A se vedea, de exemplu, cauza C-399/93, Luttikhuis, Culegere 1995, p. I-4515, considerentele (12) - (14).

[39] A se vedea, în acest sens, considerentul (118) şi următoarele din hotărârea Métropole television, menţionată la nota 10.

[40] A se vedea considerentul (107) din hotărârea Métropole television, menţionată la nota 10.

[41] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Elopak/Metal Box – Odin, menţionată la nota 22.

[42] A se vedea cauza 161/84, Pronuptia, Culegere 1986, p. 353.

[43] A se vedea nota 22. Decizia a fost confirmată de Tribunalul de Primă Instanţă în hotărârea Métropole télévision (M6), menţionată la nota 10.

[44] Economiile de costuri şi alte câştiguri ale părţilor, care decurg din simpla exercitare a puterii de piaţă nu aduc beneficii obiective şi nu pot fi luate în considerare (a se vedea punctul 49 de mai jos).

[45] A se vedea hotărârea Consten şi Grundig, menţionată la nota 21.

[46] Faptul că un acord beneficiază de o exceptare pe categorie nu înseamnă că acordul intră, în mod automat, sub incidenţa articolului 81 alineatul (1).

[47] A se vedea, de exemplu, cauza C-234/89, Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul (46).

[48] Articolul 36 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 a abrogat, inter alia, articolul 5 din Regulamentul CE) nr. 1017/68 privind aplicarea regulilor de concurenţă transporturilor feroviare, rutiere şi pe căile navigabile interne. Cu toate acestea, practica decizională a Comisiei adoptată în temeiul Regulamentului 1017/68 rămâne relevantă pentru aplicarea articolului 81 alineatul (3) în sectorul transporturilor pe căile navigabile.

[49] A se vedea punctul 42 de mai jos.

[50] A se vedea hotărârea Société Technique Minière, menţionată la nota 20.

[51] A se vedea, în acest sens, cauza 319/82, Kerpen & Kerpen, Culegere 1983, p.4 173, considerentele (11) şi (12).

[52] A se vedea, de exemplu, cauza T-185/00 şi alţii, Métropole télévision SA (M6), Culegere 2002, p. II-3805, considerentul (86), cauza T-17/93, Matra, Culegere 1994, p. II-595, considerentul (85); şi cauzele conexate 43/82 şi 63/82, VBVB şi VBBB, Culegere 1984, p. 19, considerentul (61).

[53] A se vedea cauza T-213/00, CMA CGM şi alţii, Culegere 2003, p. II- …, considerentul (226).

[54] A se vedea, în acest sens, implicit considerentul (139) din hotărârea Matra, menţionată la nota 52 şi cauza 26/76, Metro (I), Culegere 1977, p. 1875, considerentul (43).

[55] În ceea ce priveşte conceptul de consumator a se vedea punctul 84 de mai jos, potrivit căruia consumatorii sunt clienţi ai părţilor la acord şi viitori cumpărători. Părţile nu sunt „consumatori" în sensul articolului 81 alineatul (3).

[56] Criteriul este specific pieţei, a se vedea, în acest sens, cauza T-131/99, Shaw, Culegere 2002, p. II-2023, considerentul (163), în care Tribunalul de Primă Instanţă a susţinut că evaluarea în temeiul articolului 81 alineatul (3) trebuie făcută în acelaşi cadru analitic ca cel folosit pentru evaluarea efectelor restrictive, şi cauza C-360/92 P, Publishers Association, Culegere 1995, p. I-23, considerentul (29), în care piaţa relevantă era mai mare decât cea naţională, iar Curtea de Justiţie a susţinut că, în aplicarea articolului 81 alineatul (3), nu era corect să se ţină seama numai de efectele asupra teritoriului naţional.

[57] În cauza T-86/95, Compagnie Générale Maritime şi alţii, Culegere 2002, p. II-1011, considerentele (343)-(345), Tribunalul de Primă Instanţă a considerat că articolul 81 alineatul (3) nu prevede ca beneficiile să aibă legătură cu o anumită piaţă şi că, după caz, trebuie să se aibă în vedere

beneficiile „pentru orice altă piață pe care acordul în cauză ar putea avea efecte favorabile, și chiar, în sens mai general, pentru orice serviciu a cărui calitate și a cărui eficiență ar putea fi îmbunătățite datorită încheierii acordului menționat". Cu toate acestea, este important de menționat că în această cauză grupul de consumatori afectați era același. În această cauză era vorba despre servicii de transport combinat care cuprindeau, inter alia, transport maritim și pe căi navigabile interne oferit companiilor maritime din toată Comunitatea. Restricțiile se refereau la serviciile de transport pe căi navigabile interne care erau considerate o piață separată, în timp ce beneficiile erau considerate ca fiind legate de serviciile de transport maritim. Ambele tipuri de servicii au fost solicitate de expeditori care aveau nevoie de servicii de transport combinate între nordul Europei și Asia de Sud-Est și de Est. Hotărârea CMA CGM, menționată la nota 53 de mai sus, se referea, de asemenea, la o situație în care acordul, care reglementa mai multe servicii distincte, afecta același grup de consumatori, și anume expeditori de marfă în containere între nordul Europei și Extremul Orient. Potrivit acordului, părțile au stabilit taxe și taxe suplimentare pentru serviciile de transport pe căi navigabile interne, pentru serviciile portuare și serviciile de transport maritim. Tribunalul de Primă Instanță [a se vedea considerentele (226)-(228)], a considerat că, ținând seama de circumstanțele cauzei, nu este nevoie să se definească piețele relevante în sensul aplicării articolului 81 alineatul (3). Acordul restrângea concurența prin obiectul lui și consumatorilor nu le reveneau nici un fel de beneficii.

[58] A se vedea punctele 126 și 132 din Orientările privind acordurile de cooperare orizontală, menționate la nota 5 de mai sus.

[59] A se vedea hotărârea Ford, menționată la nota 18.

[60] A se vedea, în acest sens, de exemplu Decizia Comisiei din TPS (JO L 90, 2.4.1999, p. 6). Similar, interdicția prevăzută la articolul 81 alineatul (1) se aplică numai atâta timp cât acordul are ca obiect sau ca scop restrângerea concurenței.

[61] A se vedea considerentul (85) din hotărârea Matra, menționată la nota 52.

[62] Cu privire la această cerință, a se vedea punctul 49 de mai jos.

[63] A se vedea, de exemplu, cauza T-29/92, Vereniging van Samenwerkende Prijsregelende Organisaties in de Bouwnijverheid (SPO), Culegere 1995, p. II-289.

[64] A se vedea, de exemplu, cauza 258/78, Nungesser, Culegere 1982, p. 2015, considerentul (77), privind protecția teritorială absolută.

[65] A se vedea, în acest sens, de exemplu, hotărârea SPO, menționată la nota 63.

[66] Măsurile naționale trebuie, inter alia, să respecte normele din tratat privind libera circulație a mărfurilor, serviciilor, persoanelor și capitalurilor.

[67] A se vedea, de exemplu, hotărârea Consten și Grundig, menționată la nota 21.

[68] A se vedea, în acest sens, Decizia Comisiei în cauza Van den Bergh Foods (JO L 246,4.9.1998, p. 1).

[69] A se vedea, în acest sens, Decizia Comisiei în cauza Glaxo Wellcome (JO L 302, 17.11.2001, p. 1).

[70] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza GEAE/P&W (JO L 58, 3.3.2000, p. 16); în cauza British Interactive Broadcasting/Open (JO L 312, 6.12.1999, p. 1) și în cauza Asahi/Saint Gobain (JO L 354, 31.12.1994, p. 87).

[71] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Atlas (JO L 239, 19.9.1996, p. 23), și în cauza Phoenix/Global One (JO L 239, 19.9.1996, p. 57).

[72] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Uniform Eurocheques (JO L 35, 7.2.1985, p. 43).

[73] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cauza Cégétel + 4 (JO L 88, 31.3.1999, p. 26).

[74] Cu privire la întrebarea anterioară care poate fi relevantă în contextul articolului 81 alineatul (1), a se vedea punctul 18 de mai sus.

[75] Economiile de scară se epuizează de obicei la un moment dat. După aceea, costurile medii se vor stabiliza și în cele din urmă vor crește datorită, de exemplu, restricțiilor în ceea ce privește capacitatea și strangulării traficului.

[76] A se vedea, în acest sens, considerentele (392)-(395) din hotărârea Compagnie Générale Maritime, menționată la nota 57.

[77] Pentru mai multe detalii, a se vedea punctul 116 din Orientările privind restricţiile verticale, menţionate la nota 5.

[78] A se vedea cauzele conexate T-374/94 şi alţii, European Night Services, Culegere 1998, p. II-3141, considerentul (230).

[79] A se vedea Regulamentul nr. 2790/1999 al Comisiei privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate (JO L 336, 29.12.1999, p. 21).

[80] A se vedea, în acest sens, hotărârea Consten şi Grundig, menţionată la nota 21, în care Curtea de Justiţie a considerat că îmbunătăţirile în sensul primei condiţii prevăzute la articolul 81 alineatul (3) trebuie să prezinte avantaje obiective considerabile de aşa natură încât să compenseze efectele negative create în domeniul concurenţei.

[81] Se reaminteşte că efectele pozitive şi negative asupra consumatorilor sunt comparate în principiu pe fiecare piaţă relevantă (a se vedea punctul 43 de mai sus).

[82] A se vedea, în acest sens, considerentul (48) din hotărârea Metro (I), menţionată la nota 54.

[83] A se vedea considerentul (163) din hotărârea Shaw, menţionată la nota 56.

[84] În următoarele secţiuni, din motive practice, prejudiciul concurenţial este evocat în termeni de preţuri mai mari; prejudiciul concurenţial ar mai putea însemna şi calitate inferioară, varietate redusă, inovaţie mai scăzută decât ar fi fost în alte împrejurări.

[85] Pe pieţele perfect concurenţiale întreprinderile individuale acceptă preţul pieţei. Acestea îşi vând produsele la preţul pieţei, care este determinat de cererea şi oferta globală. Producţia întreprinderii individuale este atât de mică încât orice modificare a producţiei întreprinderii individuale nu afectează preţul pieţei.

[86] Întreprinderile coluzionează în mod tacit atunci când, pe o piaţă de oligopol, acestea îşi pot coordona activitatea pe piaţă fără a recurge la un acord explicit de cartel.

[87] Acest termen se referă la întreprinderile care constrâng practica de preţuri a altor întreprinderi de pe piaţă care, altfel, ar fi coluzionat în mod tacit.

[88] Acordul restrictiv poate chiar să permită întreprinderilor în cauză să ceară un preţ mai mare clienţilor cu o elasticitate scăzută a cererii.

[89] A se vedea cauzele conexate T-191/98, T-212/98 şi T-214/98, Atlantic Container Line (TACA), Culegere 2003, p. II-..., considerentul (939), şi cauza T-395/94, Atlantic Container Line, Culegere 2002, p. II-875, considerentul (330).

[90] A se vedea cauzele conexate C-395/96 P şi C-396/96 P, Compagnie maritime belge, Culegere 2000, p. I-1365, considerentul (130). În mod asemănător, aplicarea articolului 81 alineatul (3) nu împiedică aplicarea dispoziţiilor tratatului privind libera circulaţie a mărfurilor, serviciilor, persoanelor şi capitalurilor. Aceste dispoziţii sunt în anumite împrejurări aplicabile acordurilor, deciziilor şi practicilor concertate în sensul articolului 81 alineatul (1). A se vedea, în acest sens, cauza C-309/99, Wouters, Culegere 2002, p. I-1577, considerentul (120).

[91] A se vedea, în această privinţă, cauza T-51/89, Tetra Pak (I), Culegere 1990, p. II-309, şi cauzele conexate T-191/98, T-212/98 şi T-214/98, Atlantic Container Line (TACA), Culegere 2003, p. II-..., considerentul (1456).

[92] Astfel ar trebui înţelese punctul 135 din Orientările privind restricţiile verticale şi punctele 36, 71, 105, 134 şi 155 din Orientările privind acordurile de cooperare orizontală, menţionate la nota 5, atunci când se afirmă că în principiu acordurile restrictive încheiate de întreprinderi dominante nu pot beneficia de exceptare.

[93] Societăţi în comun cu funcţionalitate deplină, şi anume societăţile în comun care efectuează, în mod durabil, toate funcţiile unei entităţi economice autonome, sunt reglementate de Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO L 257,21.9.1990, p 13).

[94] A se vedea considerentul (21) din hotărârea Metro (I), menţionată la nota 54.

[95] A se vedea punctul 97 de mai sus.

[96] A se vedea, în acest sens, cauza T-228/97, Irish Sugar, Culegere 1999, p. II-2969, considerentul (101).

13. COMUNICAREA COMISIEI
privind cooperarea dintre Comisie şi instanţele statelor membre ale Uniunii Europene în aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE (2004/C 101/04)
(Text cu relevanţă pentru SEE)

I. DOMENIUL DE APLICARE AL COMUNICĂRII

(1) Prezenta comunicare reglementează cooperarea dintre Comisie şi instanţele statelor membre ale UE, atunci când acestea din urmă aplică articolele 81 şi 82 din Tratatul CE. În sensul acestei comunicări, "instanţele statelor membre ale Uniunii Europene" (denumite în continuare „instanţe naţionale") sunt curţile şi tribunalele statelor membre care au competenţa să aplice articolele 81 şi 82 din Tratatul CE şi să adreseze Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene o întrebare preliminară în temeiul articolului 234 CE [1].

(2) Instanţele naţionale pot fi solicitate să aplice articolele 81 sau 82 CE în litigii între persoane de drept privat şi anume acţiunile având ca obiect contracte sau obţinerea de daune-interese. Instanţele naţionale pot, de asemenea, să acţioneze în calitate de autorităţi publice de executare sau de instanţe de recurs. O instanţă naţională poate fi efectiv desemnată ca autoritate de concurenţă a unui stat membru (denumită în continuare "autoritate naţională de concurenţă"), în temeiul articolului 35 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (denumit în continuare "regulamentul") [2]. În cazul menţionat anterior, cooperarea dintre instanţele naţionale şi Comisie este reglementată atât de prezenta comunicare, cât şi de comunicarea privind cooperarea în cadrul reţelei de autorităţi de concurenţă [3].

II. APLICAREA REGULILOR COMUNITARE DE CONCURENŢĂ DE CĂTRE INSTANŢELE NAŢIONALE

A. COMPETENŢA INSTANŢELOR NAŢIONALE DE A APLICA REGULILE COMUNITARE DE CONCURENŢĂ

(3) În cazul în care instanţele naţionale au competenţă cu privire la o cauză [4], acestea au competenţa de a aplica articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE [5]. Mai mult decât atât, trebuie să se ţină seama de faptul că articolele 81 şi 82 din Tratatul CE reglementează o materie de ordine publică şi că sunt esenţiale pentru îndeplinirea misiunii încredinţate Comunităţii şi mai ales, pentru funcţionarea pieţei interne [6]. Potrivit Curţii de Justiţie, în cazul în care, în temeiul dreptului intern, instanţele naţionale sunt obligate să invoce, din oficiu, motivele de drept întemeiate pe normele naţionale cu caracter obligatoriu care nu au fost invocate de către părţi, respectiva obligaţie există şi în cazul normelor comunitare cu caracter obligatoriu, cum ar fi regulile comunitare de concurenţă. Se adoptă aceeaşi poziţie în cazul în care dreptul intern conferă instanţei naţionale posibilitatea discreţionară de a aplica din oficiu normele de drept cu caracter obligatoriu, astfel: instanţele naţionale sunt obligate să aplice regulile de concurenţă, inclusiv în cazul în care partea care are un interes în aplicarea dispoziţiilor respective nu le-a invocat, în cazul în care dreptul intern permite aplicarea acestora. Cu toate acestea, dreptul comunitar nu impune instanţelor naţionale să invoce din oficiu un motiv întemeiat pe încălcarea dispoziţiilor dreptului comunitar, atunci când examinarea motivului respectiv le obligă, pe de o parte, să renunţe la rolul pasiv care le revine, depăşind cadrul disputei, aşa cum a fost definit de părţile implicate şi să invoce, pe de altă parte, fapte şi circumstanţe, altele decât cele pe care partea interesată în aplicarea dispoziţiilor în cauză şi-a întemeiat cererea [7].

(4) În funcţie de atribuţiile care le-au fost conferite de dreptul naţional, instanţele naţionale pot fi solicitate să aplice articolele 81 şi 82 din Tratatul CE în proceduri administrative, civile sau penale [8]. Astfel, atunci când o persoană fizică sau juridică solicită garantarea drepturilor individuale de către o instanţă naţională, instanţelor naţionale le este conferit un rol precis în

aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, diferit de aplicarea articolelor în cauză în interes public, de către Comisie sau de către autorităţile naţionale de concurenţă [9]. Într-adevăr, instanţele naţionale pot aplica articolele 81 şi 82 din Tratatul CE prin declararea nulităţii contractelor şi acordarea de daune-interese.

(5) Instanţele naţionale pot să aplice articolele 81 şi 82 din Tratatul CE fără a fi necesară aplicarea în paralel a dreptului naţional al concurenţei. Cu toate acestea, în cazul în care instanţa naţională aplică dreptul naţional al concurenţei acordurilor, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi şi practicilor concertate susceptibile să afecteze comerţul între state membre în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul CE [10] sau oricărei practici abuzive interzise de articolul 82 din Tratatul CE, acestea trebuie să aplice, de asemenea, regulile comunitare de concurenţă respectivelor acorduri, decizii şi practici [11].

(6) Regulamentul nu se limitează să împuternicească instanţele naţionale să aplice dreptul comunitar al concurenţei. Aplicarea în paralel a dreptului naţional al concurenţei acordurilor, deciziilor asociaţiilor de întreprinderi şi practici concertate care afectează comerţul între statele membre nu poate să ducă la concluzii diferite de cele rezultate din aplicare dreptului comunitar al concurenţei. În sensul articolului 3 alineatul (2) din regulament acordurile, deciziile sau practicile concertate care nu contravin articolului 81 alineatul (1) din Tratatul CE sau care îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 81 alineatul (3) din Tratatul CE nu pot fi interzise nici în temeiul dreptului naţional al concurenţei [12]. Pe de altă parte, Curtea de Justiţie a decis că acordurile, deciziile şi practicile concertate care încalcă articolul 81 alineatul (1) din Tratatul CE şi care nu îndeplinesc condiţiile articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE nu pot fi menţinute în temeiul dreptului naţional [13]. În ceea ce priveşte aplicarea în paralel a dreptului naţional al concurenţei şi a articolului 82 din Tratatul CE în cazul unui comportament unilateral, articolul 3 din regulament nu prevede o obligaţie de convergenţă similară. Cu toate acestea, în cazul dispoziţiilor contradictorii, principiul general al supremaţiei dreptului comunitar impune instanţelor naţionale să refuze aplicarea oricărei dispoziţii care contravine normei comunitare, indiferent dacă respectiva dispoziţie naţională a fost adoptată anterior sau ulterior normei comunitare [14].

(7) În afară de aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, instanţele naţionale au competenţa de a aplica actele adoptate de instituţii comunitare în conformitate cu Tratatul CE sau a actelor adoptate pentru ca Tratatul CE să producă efecte, în măsura în care actele în cauză au efect direct. Astfel, instanţele naţionale pot fi obligate să pună în aplicare deciziile Comisiei [15] şi regulamentele de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate. Atunci când acestea aplică aceste reguli comunitare de concurenţă, instanţele naţionale acţionează în cadrul dreptului comunitar şi sunt obligate, prin urmare, să respecte principiile generale ale dreptului comunitar [16].

(8) Aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE de către instanţele naţionale depinde adesea de aprecieri economice şi juridice complexe [17]. Atunci când acestea aplică regulile comunitare de concurenţă , instanţele naţionale sunt obligate să respecte atât jurisprudenţa instanţelor comunitare, cât şi regulamentele Comisiei de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE unor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate [18]. Mai mult, modalitatea de aplicare a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE de către Comisie într-un anumit caz are forţa obligatorie pentru instanţele naţionale atunci când acestea aplică regulile comunitare de concurenţă în acelaşi caz, în paralel sau ulterior aplicării lor de către Comisie [19]. În ultimul rând şi fără a aduce atingere interpretării finale a Tratatului CE de către Curtea de Justiţie, instanţele naţionale pot găsi indicii de interpretare în regulamentele şi deciziile Comisiei care conţin elemente analoge cu cele ale acţiunile cu care au fost sesizate, precum şi în comunicările şi orientările de aplicare a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE [20] şi de asemenea, în raportul anual privind politica de concurenţă [21].

B. ASPECTE DE PROCEDURĂ PRIVIND APLICAREA REGULILOR COMUNITARE DE CONCURENȚĂ DE CĂTRE INSTANȚELE NAȚIONALE

(9) Condițiile de procedură privind punerea în aplicare a regulilor comunitare de concurență de către instanțele naționale și sancțiunile pe care acestea le pot aplica în cazul încălcării respectivelor reguli sunt în mare măsură reglementate de dreptul național. Cu toate acestea, într-o oarecare măsură, dreptul comunitar determină condițiile de punere în aplicare a regulilor comunitare de concurență. Dispozițiile în cauză din dreptul comunitar dau instanțelor naționale posibilitatea de a folosi anumite instrumente, de exemplu, să solicite punctul de vedere al Comisiei în chestiuni privind aplicarea regulilor comunitare de concurență [22] sau de a crea reguli cu efect obligatoriu asupra acțiunilor cu care au fost sesizate, de exemplu să permită Comisiei și autorității naționale de concurență să prezinte observații scrise [23]. Aceste dispoziții din dreptul comunitar prevalează asupra normelor naționale. Prin urmare, instanțele naționale sunt obligate să nu aplice normele naționale care, dacă ar fi aplicate, ar intra în contradicție cu dispozițiile dreptului comunitar. Atunci când astfel de dispoziții se aplică direct, ele constituie o sursă directă de drepturi și obligații pentru cei vizați și trebuie să fie aplicate în totalitate și în mod uniform în toate statele membre cu începere de la data intrării lor în vigoare [24].

(10) În lipsa unor dispoziții de drept comunitar privind procedurile și sancțiunile referitoare la punerea în aplicare a regulilor comunitare de concurență de către instanțele naționale, acestea din urmă aplică normele de procedură naționale, în măsura în care sunt competente în acest sens, și aplică sancțiunile prevăzute de dreptul național. Cu toate acestea, aplicarea dispozițiilor naționale menționate anterior trebuie să fie compatibilă cu principiile generale ale dreptului comunitar. În acest sens, este util să amintim jurisprudența Curții de Justiție, potrivit căreia:

(a) în cazul unei încălcări a dreptului comunitar, dreptul național trebuie să asigure sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive [25];

(b) în cazul în care încălcarea dreptului comunitar aduce prejudicii unei persoane de drept privat, aceasta din urmă trebuie să i se asigure dreptul de a se adresa instanței naționale cu o acțiune în vederea obținerii de daune-interese [26];

(c) normele de procedură și referitoare la sancțiunile aplicate de instanțele naționale pentru a pune în aplicare dreptul comunitar

- nu trebuie să facă punerea în aplicare excesiv de dificilă sau imposibilă (principiul eficienței) [27] și

- nu trebuie să fie mai defavorabile decât regulile aplicabile în scopul punerii în aplicare a normelor echivalente din dreptul național (principiul echivalenței) [28].

În temeiul principiului supremației dreptului comunitar, o instanță națională nu poate aplica norme naționale incompatibile cu aceste principii.

C. APLICAREA ÎN PARALEL SAU SUCCESIVĂ A REGULILOR COMUNITARE DE CONCURENȚĂ DE CĂTRE COMISIE ȘI DE CĂTRE INSTANȚELE NAȚIONALE

(11) O instanță națională poate să aplice dreptul comunitar al concurenței unui acord, unei decizii, unei practici concertate sau unui comportament unilateral care afectează comerțul dintre state membre în același timp cu Comisia sau ulterior [29]. Punctele următoare evidențiază câteva din obligațiile pe care trebuie să le respecte instanțele naționale în astfel de circumstanțe.

(12) În cazul în care o instanță națională se pronunță înaintea Comisiei, aceasta trebuie să evite să adopte o decizie care ar intra în contradicție cu decizia avută în vedere de Comisie [30]. În acest scop, instanța națională poate să întrebe Comisia dacă a inițiat o procedură privind aceleași acorduri, decizii sau practici [31]și dacă este cazul, informații privind stadiul în care se află procedura și dacă este posibilă adoptarea unei decizii în respectivul caz. [32] Instanța națională poate, din rațiuni de certitudine juridică, să ia în considerare posibilitatea de a suspenda procedura până în momentul în care Comisia va adopta o decizie [33]. Comisia, la rândul său, se va strădui să acorde prioritate acțiunilor în care a inițiat proceduri în sensul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul

(CE) nr. 773/2004 al Comisiei şi care fac obiectul unor proceduri naţionale suspendate din acest motiv, iniţiate la nivel naţional, în special atunci când rezolvarea unui litigiu de drept civil depinde de acestea. Cu toate acestea, atunci când instanţa naţională nu poate avea îndoieli justificate cu privire la potenţiala decizie a Comisiei sau atunci când Comisia a adoptat o decizie într-un caz similar, instanţa naţională se poate pronunţa în cauza pendinte în faţa acesteia în conformitate cu potenţiala decizie a Comisiei sau cu decizia adoptată anterior, fără a fi nevoie să solicite Comisiei informaţiile menţionate anterior sau să aştepte decizia Comisiei.

(13) Atunci când Comisia adoptă o decizie într-un anumit caz înaintea instanţei naţionale, aceasta din urmă nu poate adopta o decizie contrară deciziei Comisiei. Bineînţeles, efectul obligatoriu al deciziei Comisiei nu aduce atingere interpretării dreptului comunitar de către Curtea de Justiţie. Prin urmare, în cazul în care instanţa naţională are îndoieli cu privire la legalitatea deciziei Comisiei, instanţa naţională nu poate să evite efectul obligatoriu al respectivei decizii în cazul în care Curtea de Justiţie nu s-a pronunţat în sens contrar [34]. Prin urmare, în cazul în care o instanţă naţională intenţionează să se pronunţe în mod contrar deciziei Comisiei, instanţa naţională este obligată să adreseze Curţii de Justiţie o întrebare preliminară (articolul 234 din Tratatul CE). Curtea de Justiţie va adopta o decizie privind compatibilitatea între decizia Comisiei şi dreptul comunitar. Cu toate acestea, în cazul în care decizia Comisiei face obiectul unei acţiuni în faţa instanţelor comunitare în temeiul articolului 230 din Tratatul CE, iar rezolvarea litigiului pendinte în faţa instanţei naţionale depinde de validitatea deciziei Comisiei, instanţa naţională ar trebui să suspende procedura în aşteptarea hotărârii definitive a instanţele comunitare în acţiunea în anulare, cu excepţia cazului în care instanţa naţională consideră că circumstanţele specifice cauzei respective justifică adresarea unei întrebări preliminare Curţii de Justiţie privind validitatea deciziei Comisiei [35].

(14) Atunci când instanţa naţională suspendă procedurile, de exemplu în aşteptarea deciziei Comisiei (situaţie descrisă la punctul 12 al prezentei comunicări) sau în aşteptarea hotărârii definitive a instanţelor comunitare în acţiunea în anulare sau în procedura hotărârii preliminare (situaţie descrisă la punctul 13), instanţei naţionale îi revine obligaţia de a examina necesitatea de a dispune măsuri provizorii pentru a proteja interesele părţilor [36].

III. COOPERAREA DINTRE COMISIE ŞI INSTANŢELE NAŢIONALE

(15) În afara mecanismului de cooperare între instanţele naţionale şi Curtea de Justiţie stabilit în temeiul articolului 234 din Tratatul CE, Tratatul CE nu prevede în mod explicit cooperarea dintre instanţele naţionale şi Comisie. Cu toate acestea, în interpretarea dată articolului 10 din Tratatul CE, care obligă statele membre să înlesnească îndeplinirea misiunii Comunităţii, instanţele comunitare au stabilit că dispoziţiile în cauză din tratat impun instituţiilor europene şi statelor membre obligaţii reciproce de colaborare loială, în scopul îndeplinirii obiectivelor Tratatului CE. Din articolul 10 din Tratatul CE reiese obligaţia Comisiei de a acorda asistenţă instanţelor naţionale atunci când acestea aplică dreptul comunitar [37]. De asemenea, instanţele naţionale pot fi obligate să acorde asistenţă Comisiei în îndeplinirea misiunii sale [38].

(16) De asemenea ar trebui amintită cooperarea dintre instanţele naţionale şi autorităţile publice naţionale în special autorităţile naţionale de concurenţă pentru aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE. Deşi cooperarea dintre autorităţile naţionale menţionate anterior este reglementată în primul rând de normele naţionale, articolul 15 alineatul (3) din regulament prevede posibilitatea ca autorităţile naţionale de concurenţă să înainteze observaţii instanţelor naţionale din statele membre în care îşi desfăşoară activitatea. Punctele 31 şi 33-35 din prezenta comunicare se aplică mutatis mutandis respectivelor observaţii.

D. COMISIA ÎN CALITATE DE *AMICUS CURIAE*

(17) În scopul de a oferi asistenţă instanţelor naţionale în aplicarea regulilor comunitare de concurenţă, Comisia se obligă să ofere ajutor instanţelor naţionale atunci când respectivele

instanțe îl consideră necesar pentru a se pronunța într-o cauză. Articolul 15 din regulament face referire la cele mai frecvente tipuri de asistență oferite de Comisie: comunicarea de informații (punctele 21-26) și punctele de vedere ale Comisiei (punctele 27-30), ambele oferite la cererea unei instanțe naționale, precum și posibilitatea Comisiei de a prezenta observații (punctele 31-35). Deoarece regulamentul prevede aceste forme de asistență, aceasta nu poate fi limitată de normele statelor membre. Cu toate acestea, în lipsa unor reguli comunitare de procedură în acest scop și în măsura în care respectivele reguli sunt necesare pentru a facilita accesul la aceste forme de asistență, statele membre trebuie să adopte norme de procedură adecvate pentru a permite atât instanțelor naționale, cât și Comisiei utilizarea deplină a posibilităților oferite de regulament [39].

(18) Instanța națională poate să își adreseze solicitarea de asistență către Comisie, în scris, la adresa:

European Commission
Direcția Generală Concurență
B-1049 Brussels
Belgium

sau prin poștă electronică, la adresa:
comp-amicus@cec.eu.int

(19) Ar trebui amintit că indiferent de forma de cooperare cu instanțele naționale, Comisia este obligată să respecte independența acestora. Prin urmare, asistența oferită de Comisie nu obligă instanța națională. Comisia trebuie, de asemenea, să se asigure că își respectă obligația secretului profesional și că își protejează propria funcționarea și propria independență [40]. În îndeplinirea obligației sale de a acorda asistență instanțelor naționale în temeiul articolului 10 din Tratatul CE, Comisia își asumă obligația de a rămâne neutră și obiectivă. Intr-adevăr, asistența oferită de Comisie instanțelor naționale face parte din obligația sa de a apăra interesul public. Prin urmare nu are nici o intenție de a servi interesul privat al părților implicate în acțiunea pendinte în fața instanței naționale. În consecință, Comisia nu va audia nici una din părți cu privire la asistența acordată instanței naționale. În cazul în care Comisia a fost contactată de oricare din părțile implicate în acțiunea pendinte în fața instanței naționale cu privire la aspecte invocate în fața instanței naționale, Comisia va informa instanța națională despre acest lucru, indiferent dacă aceste contacte au avut loc anterior sau ulterior cererii de cooperare din partea instanței naționale.

(20) Comisia va publica un rezumat al cooperării sale cu instanțele naționale în temeiul prezentei comunicări în raportul său anual privind politica de concurență. De asemenea, va pune la dispoziție punctele sale de vedere și observațiile emise pe website-ul său.

1. Obligația Comisiei de a comunica informații instanțelor naționale

(21) Obligația Comisiei de a acorda asistență instanțelor naționale în sensul dreptului comunitar al concurenței se reflectă în special în obligația de a comunica instanțelor naționale informațiile de care dispune. O instanță națională are posibilitatea, de exemplu, de a solicita Comisiei să îi pună la dispoziție documentele pe care le deține sau informații privind procedura pentru a-i permite să afle dacă un anumit caz este analizat de Comisie, dacă a fost inițiată procedura de către Comisie sau dacă aceasta a adoptat deja o poziție. O instanță națională poate, de asemenea, să ceara Comisiei o informație despre data probabilă a adoptării unei decizii, pentru a reuși să stabilească dacă sunt întrunite condițiile pentru suspendarea procedurii sau pentru adoptarea de măsuri provizorii [41].

(22) Pentru a asigura eficiența cooperării cu instanțele naționale, Comisia se va strădui să ofere instanțelor naționale informațiile solicitate în termen de o lună de la data primirii cererii. Atunci când Comisia trebuie să solicite instanței naționale clarificări suplimentare privind cererea acesteia sau atunci când Comisia trebuie să se consulte cu cei afectați direct de comunicarea acestor informații, acest termen începe să curgă de la data la care Comisia a primit informațiile solicitate.

ca nefondată, cererea reconvențională, așa cum rezultă din sentința nr. 3161 din 1 noiembrie 2010.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că nu au fost dovedite decât parțial susținerile reclamantei privind acțiunea neconcurențială desfășurată de pârâtă, nefiind probată înlăturarea reclamantei din spațiul în care și-a desfășurat activitatea anterior, cu scopul de a-i returna clientela, fiind dovedită însă cercetarea și sancționarea pârâtei de către organul constatator pentru săvârșirea contravenției prevăzută de art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, având în vedere că a publicat trei anunțuri prin care informa cititorul ziarului local asupra redeschiderii magazinului vechi și tradițional, uzând de renumele reclamantei, care era singura deținătoare a unui astfel de magazin, creându-și astfel o situație favorabilă în dauna unor concurenți și că, publicând informații cu un conținut fals, asociate cu omisiunea mutării firmei la punctul autorizat, pentru identificarea comerciantului, cu păstrarea vechilor afișe pe vitrine, și-a creat premisele pentru însușirea în mod ilicit a clientelei reclamante.

Fapta săvârșită de pârâtă de a publica un anunț cu un conținut fals pentru a induce în eroare consumatorii implică vinovăția acesteia în forma intenției directe și incidența dispozițiilor art. 1, art. 2 și art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991.

Întrucât prejudiciul constatat prin raportul de expertiză este consecința mai multor fapte și împrejurări, nefiind posibilă determinarea cauzei proxime, instanța de fond, aplicând criteriul stabilit prin sistemul echivalenței condițiilor, a apreciat prejudiciul suferit de reclamantă la un procent de 50 % a acțiunii neconcurențiale a pârâtei, respectiv 26.377 lei, reprezentând venitul net nerealizat în cadrul magazinului reclamantei. Fiind în litigiu și obligația de a face, pentru neexecutarea voluntară, față de împrejurarea că a fost admisă cererea referitoare la despăgubiri, instanța a apreciat ca justificată și obligarea pârâtei la plata daunelor cominatorii.

În ceea ce privește cererea reconvențională, instanța de fond a reținut că faptele imputate pârâtei reconvenționale nu au produs reclamantei reconvenționale niciun prejudiciu material, moral și de imagine, în condițiile în care volumul vânzărilor acestei societăți au crescut în anul 2008 cu 349 % față de rezultatele anului anterior, când nu avea o clientelă proprie, beneficiind de vadul comercial și clientela vechiului magazin.

Prin decizia nr. 40/A din 6 iunie 2011, Curtea de Apel Târgu Mureș – Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal – a respins apelurile declarate de ambele părți împotriva sentinței Tribunalului și a obligat-o pe apelanta reclamantă să-i plătească apelantei intimate SC ARI SRL Târgu Mureș cheltuielile de judecată în cuantum de 2.945 lei, reprezentând onorariu de avocat, compensând restul cheltuielilor de judecată.

Examinând hotărârea atacată din perspectiva motivelor de apel invocate de părți, instanța de apel a constatat că acestea sunt nefondate, reținând că instanța de fond a făcut o analiză detaliată și pertinentă a elementelor răspunderii pârâtei, fapta ilicită fiind dovedită, vinovăția rezultând din comportamentul pârâtei – atât în publicarea anunțului prin textul căruia a indus în eroare cumpărătorii, cât și prin lipsa demersurilor de informare corectă a cumpărătorilor, afișarea firmei fiind una din obligațiile comerciantului de bună credință – care a prevăzut urmarea faptelor sale.

De asemenea, a considerat că instanța de fond a stabilit în mod corect că 50 % din prejudiciul suferit de reclamantă se datorează faptei neconcurențiale a pârâtei, a cărei creștere economică este rezultatul vadului comercial creat de reclamantă, iar renunțarea reclamantei la desfășurarea activității în spațiul inițial a avut efectul financiar pe care aceasta și l-a asumat și care ar fi subzistat și în lipsa unor fapte neconcurențiale.

Instanța de apel nu a primit criticile privind soluționarea cererii reconvenționale, invocate de pârâtă, cu motivarea că aceasta nu a dovedit nici existența unei fapte ilicite din partea recla-

(23) Atunci când transmite informaţii instanţelor naţionale Comisia trebuie să respecte garanţiile conferite persoanelor fizice şi juridice de articolul 287 din Tratatul CE [42]. Articolul 287 din tratatul CE interzice membrilor, funcţionarilor şi altor agenţi ai Comisiei să divulge informaţii cu caracter de secret profesional. Atât informaţiile confidenţiale, cât şi secretele de afaceri pot să constituie informaţii cu caracter de secret profesional. Secretele de afaceri sunt informaţii a căror divulgare nu doar către public, ci chiar şi simpla transmitere unei alte persoane decât cea care le-a furnizat poate să aducă prejudicii importante acesteia din urmă [43].

(24) Dispoziţiile coroborate ale articolelor 10 şi 287 din Tratatul CE nu determină interzicerea completă a comunicării de către Comisie către instanţele naţionale a informaţiilor cu caracter de secret profesional. Jurisprudenţa instanţelor comunitare confirmă faptul că obligaţia de cooperare loială obligă Comisia să furnizeze instanţei naţionale orice informaţie solicitată de aceasta din urmă, chiar şi informaţii cu caracter de secret profesional. Cu toate acestea, Comisia nu poate, sub nici o formă, in cooperarea sa cu instanţele naţionale să aducă atingere garanţiilor prevăzute de articolul 287 din Tratatul CE.

(25) Drept urmare, înainte de a transmite informaţii cu caracter de secret profesional către o instanţă naţională, Comisia reaminteşte instanţelor naţionale obligaţia de a respecta garanţiile conferite persoanelor fizice şi juridice de articolul 287 din Tratatul CE şi solicită instanţei naţionale să comunice, în cazul în care poate şi se obligă să garanteze protejarea informaţiilor confidenţiale şi a secretelor de afaceri. În cazul în care instanţa naţională nu poate oferi astfel de garanţii, Comisia nu comunică instanţei naţionale informaţii cu caracter de secret profesional [44]. Comisia comunică informaţiile solicitate doar atunci când instanţa naţională oferă garanţii de protejare a informaţiilor confidenţiale şi a secretelor de afaceri, indicând părţile cu caracter de secret profesional şi cele care pot fi divulgate.

(26) Există şi alte excepţii de la divulgarea informaţiilor de către Comisie instanţelor naţionale. Astfel, din motive privind în mod esenţial necesitatea de a proteja interesele Comunităţii sau de a evita orice interferenţă în funcţionarea şi independenţa sa, în special în cazul în care se compromite îndeplinirea misiunii care i-a fost încredinţată, Comisia poate să refuze transmiterea de informaţii către instanţele naţionale [45]. Prin urmare, Comisia va refuza să transmită instanţelor naţionale informaţii furnizate de bună voie de o persoană care a depus o solicitare de clemenţă fără consimţământul persoanei în cauză.

2. Solicitarea unui punct de vedere în aspecte privind aplicarea regulilor de concurenţă comunitare

(27) Atunci când trebuie să aplice regulile comunitare de concurenţă într-o cauză pendinte, instanţa naţională poate, în primul rând, se caute indicii în jurisprudenţa instanţelor comunitare sau în regulamentele, deciziile, comunicările şi orientările Comisiei de aplicare a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE [46]. Atunci când acestea nu furnizează indicii suficiente, instanţa naţională poate să solicite punctul de vedere al Comisiei în aspectele privind aplicarea regulilor comunitare de concurenţă. Instanţa naţională poate să solicite punctul de vedere al Comisiei privind aspecte economice, faptice şi juridice [41], fără a aduce atingere, bineînţeles, posibilităţii sau obligaţiei instanţei naţionale de a adresa Curţii de Justiţie o întrebare preliminară privind interpretarea sau validitatea dreptului comunitar, în conformitate cu articolul 234 din Tratatul CE.

(28) Comisia, în scopul de a oferi instanţei naţionale un punct de vedere util, poate să solicite acesteia informaţii suplimentare [47]. În scopul de a asigura eficienţa cooperării cu instanţele naţionale, Comisia se străduieşte să emită punctul de vedere solicitat de instanţele menţionate anterior într-un termen maxim de patru luni de la data primirii solicitării. În cazul în care Comisia a solicitat instanţei naţionale informaţii suplimentare pentru a-şi putea formula punctul de vedere, perioada de patru luni se calculează de la data primirii de către aceasta a informaţiilor suplimentare.

(29) Atunci când îşi exprimă punctul de vedere, Comisia se va limita la a oferi instanţei naţionale informaţiile faptice sau clarificările economice sau juridice solicitate, fără a se pronunţa

asupra fondului cauzei pendinte în faţa instanţei naţionale. În plus, spre deosebire de interpretarea cu valoare de autoritate a dreptului comunitar de către instanţele comunitare, punctul de vedere al Comisiei nu obligă din punct de vedere juridic instanţa naţională.

(30) În conformitate cu punctul 19 al prezentei comunicări, Comisia nu va audia părţile înainte de formularea punctului de vedere solicitat de instanţa naţională. Aceasta din urmă trebuie să aplice punctul de vedere al Comisiei în conformitate cu normele naţionale de procedură relevante care trebuie să respecte principiile generale ale dreptului comunitar.

3. Înaintarea observaţiilor Comisiei către instanţa naţională

(31) În conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din regulament, autorităţile naţionale de concurenţă şi Comisia pot prezenta observaţii privind aspecte referitoare la aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE unei instanţei naţionale solicitate să aplice dispoziţiile în cauză. Regulamentul face distincţie între observaţiile scrise pe care autorităţile naţionale de concurenţă şi Comisia le pot prezenta din oficiu şi observaţiile orale, care pot fi prezentate doar cu autorizaţia instanţei naţionale [48].

(32) Regulamentul precizează că se vor prezenta observaţii de către Comisie doar atunci când aplicarea coerentă a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE o cere. Dat fiind obiectivul prezentării sale, Comisia îşi va limita observaţiile la o analiză economica şi juridică a faptelor din cauza pendinte în faţa instanţei naţionale.

(33) În scopul de a permite Comisiei să prezinte informaţii utile, instanţele naţionale pot fi solicitate să comunice sau să asigure comunicarea unor copii ale tuturor documentelor necesare pentru o evaluarea a cauzei. În conformitate cu articolul 15 alineatul 3 paragraful al doilea din regulament, Comisia va utiliza respectivele documente numai pentru pregătirea observaţiilor sale[49].

(34) Deoarece regulamentul nu prevede un cadru procedural pentru prezentarea observaţiilor, cadrul procedural este stabilit de normele de procedură şi practicile ale statelor membre. În cazul în care un stat membru încă nu a stabilit cadrul procedural relevant, instanţa naţională trebuie să decidă care sunt normele de procedură adecvate pentru prezentarea observaţiilor în cauza pendinte.

(35) Cadrul procedural trebuie să respecte principiile enunţate la punctul 10 al prezentei comunicări. În acest sens, între altele, cadrul procedural pentru prezentarea observaţiilor privind aspecte referitoare la aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE:

(a) trebuie să fie compatibil cu principiile generale ale dreptului comunitar şi în special, cu drepturile fundamentale ale părţilor în cauză;

(b) nu poate să facă prezentarea observaţiilor excesiv de dificilă sau practic imposibilă (principiul eficienţei) [50];

(c) nu poate să facă prezentarea observaţiilor mai dificilă decât în cazul procedurilor în care se aplică dreptul naţional echivalent (principiul echivalenţei).

E. OBLIGAŢIA INSTANŢELOR NAŢIONALE DE A FACILITA ROLUL COMISIEI DE PUNERE ÎN APLICARE A REGULILOR COMUNITARE DE CONCURENŢĂ

(36) Deoarece obligaţia cooperării loiale implică, de asemenea şi asistenţa acordată de autorităţile statelor membre instituţiilor europene, în vederea îndeplinirii obiectivelor Tratatului CE [51], regulamentul prevede trei exemple de astfel de asistenţă: (1) transmiterea documentelor necesare pentru evaluarea unei cauze în care Comisia doreşte să prezinte observaţii (vezi punctul 33); (2) transmiterea hotărârilor care aplică articolele 81 şi 82 din Tratatul CE şi (3) rolul instanţelor naţionale în cadrul unei inspecţii a Comisiei.

1. Transmiterea hotărârilor instanţelor naţionale care aplică articolele 81 şi 82 din Tratatul CE

(37) În conformitate cu articolul 15 alineatul (2) din regulament, statele membre trimit Comisiei o copie a fiecărei hotărâri scrise a instanţelor naţionale în aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, fără întârziere, după ce întreaga hotărâre este comunicată părţilor. Transmiterea

hotărârilor naţionale cu privire la aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE şi informaţiile care rezultă privind procedurile în faţa instanţelor naţionale permit Comisiei să fie informată în timp util despre cauzele în care poate fi adecvat să se prezinte observaţii atunci când una dintre părţi formulează un recurs împotriva hotărârii adoptate.

2. Rolul instanţelor naţionale în cadrul unei inspecţii a Comisiei

(38) În ultimul rând, instanţele naţionale pot avea un rol în contextul unei inspecţii a Comisiei la o întreprindere sau o asociaţie de întreprinderi. Rolul instanţelor naţionale depinde în funcţie de efectuarea inspecţiei în incintele în care se desfăşoară activităţi economice sau în afara acestora.

(39) Cu privire la inspecţiile efectuate în incintele în care se desfăşoară activităţi economice, dreptul naţional poate să solicite autorizarea de către o instanţă naţională pentru a permite unei autorităţi naţionale de ordine publică să asiste Comisia, în cazul în care întreprinderea în cauză se opune inspecţiei. Autorizarea inspecţiei poate fi privită, de asemenea, ca măsură de precauţie. Atunci când primeşte o astfel de solicitare, instanţa naţională are competenţa de a controla dacă decizia de inspecţie a Comisiei este autentică şi dacă măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare nici excesive în raport cu obiectul inspecţiei. Atunci când controlează proporţionalitatea măsurilor coercitive, instanţa naţională poate solicita Comisiei, în mod direct sau prin intermediul autorităţii naţionale de concurenţă, explicaţii detaliate privind motivele care determină Comisia să suspecteze o încălcare a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, precum şi privind gravitatea presupusei încălcări şi privind natura implicării întreprinderii în cauză [52].

(40) Cu privire la inspecţiile efectuate în alte incinte decât cele în care se desfăşoară activităţi economice, regulamentul solicită autorizarea de către o instanţă naţională, înainte ca decizia Comisiei care ordonă inspecţia să poată fi executată. În cazul menţionat anterior, instanţa naţională poate controla dacă decizia Comisiei este autentică şi dacă măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare nici excesive în raport cu gravitatea presupusei încălcări, cu importanţa dovezilor căutate, cu implicarea întreprinderii în cauză şi cu probabilitatea rezonabilă ca registre şi alte documente relevante pentru obiectul inspecţiei să se afle în incintele pentru care s-a solicitat autorizarea inspecţiei. Instanţa naţională poate să solicite Comisiei, direct sau prin intermediul autorităţii naţionale de concurenţă, explicaţii detaliate privind elementele necesare pentru a permite controlul asupra proporţionalităţii măsurilor coercitive preconizate [53].

(41) În cele două cazuri prevăzute la punctele 39 şi 40 instanţa naţională nu poate să pună în discuţie legalitatea deciziei Comisiei sau necesitatea inspecţiei şi nici să solicite informaţii aflate la dosarul Comisiei [54]. Mai mult, obligaţia cooperării loiale obligă instanţa naţională să pronunţe o decizie în timp util, astfel încât să-i permită Comisiei să efectueze inspecţia în mod eficient [55].

IV. DISPOZIŢII FINALE

(42) Prezenta comunicare este publicată în scopul de a acorda asistenţă instanţelor naţionale în aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE. Aceasta nu obligă instanţele naţionale şi nu afectează drepturile şi obligaţiile conferite statelor membre în temeiul dreptului comunitar şi persoanelor fizice şi juridice.

(43) Prezenta comunicare înlocuieşte comunicarea din 1993 privind cooperarea dintre Comisie şi instanţele naţionale în aplicarea articolelor 85 şi 86 din Tratatul CEE [56].

[1] Pentru criteriile de stabilire a entităţilor care pot fi considerate instanţe în sensul articolului 234 CE, vezi, de exemplu, cauza C-516/99 Schmid, Culegere 2002, p. I-4573, considerentul 34: „Curtea ia în considerare un număr de factori, cum ar fi: organul respectiv este instituit prin lege, este permanent, are jurisdicţie cu caracter obligatoriu, caracterul contradictoriu al procedurii, aplică normele de drept şi este independent".

[2] Regulament (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a a regulilor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din Tratat (JO L 1, 4.1.2003, p. 1).

[3] Comunicare privind cooperarea în cadrul rețelei de autorități de concurență (JO C 101, 27.4.2004, p. 43). În sensul respectivei comunicări, "autoritatea națională de concurență" este autoritatea desemnată de un stat membru în conformitate cu articolul 35 alineatul (1) din regulament.

[4] Competența unei instanțe naționale depinde de regulile naționale, comunitare și internaționale de jurisdicție. În prezentul context, se reamintește faptul că Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 12, 16.1.2001, p.1) este aplicabil în toate cauzele de concurență de natură civilă sau comercială.

[5] Vezi articolul 6 din regulament.

[6] Vezi articolele 2 și 3 din Tratatul CE, cauza C-126/97 Eco Swiss, Culegere 1999, p. I-3055, considerentul 36; cauza T-34/92 Fiatgari UK și New Holland Ford, Culegere 1994, p. II-905, considerentul 39 și cauza T-128/98 Aéroports de Paris, Culegere 2000, p. II-3929, considerentul 241.

[7] Cauzele conexe C-430/93 și C-431/93 van Schijndel, Culegere 1995 p. I-4705, considerentele 13-15 și 22.

[8] În conformitate cu ultima teză a motivului 8 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, regulamentul nu se aplică legislațiilor naționale care impun sancțiuni penale persoanelor fizice cu excepția cazului în care sancțiunile respective constituie mijloacele de a asigura aplicarea regulilor de concurență aplicabile întreprinderilor.

[9] Cauza T-24/90 Automec, Culegere 1992, p. II-2223, considerentul 85.

[10] Pentru o clarificare a noțiunii de efect asupra comerțului, vezi comunicarea privind acest aspect (JO C 101, 27.4.2004, p. 81).

[11] Articolul 3 alineatul (1) din regulament.

[12] Vezi, de asemenea, comunicarea privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE (JO C 101, 27.4.2004, p. 2).

[13] Cauza 14/68 Walt Wilhelm, Culegere 1969 p. 1 și cauzele conexe 253/78 și 1-3/79 Giry și Guerlain, Culegere 1980, p. 2327, considerentele 15-17.

[14] Cauza 106/77 Simmenthal, Culegere 1978, p. 629, considerentul 21 și cauza C-198/01, Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF), Culegere 2003,. considerentul 49

[15] Astfel, o instanță națională poate fi solicitată să aplice o decizie adoptată de Comisie în temeiul articolelor 7-10, 23 și 24 din regulament.

[16] Vezi în special cauza 5/88 Wachauf, Culegere 1989, p. 2609, considerentul 19.

[17] Cauzele conexe C-215/96 și C-216/96 Bagnasco, Culegere 1999, p. I-135, considerentul 50.

[18] Cauza 63/75 Fonderies Roubaix, Culegere 1976, p.111, considerentele 9-11 și cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 46

[19] Cu privire la aplicarea în paralel sau succesivă a regulilor comunitare de concurență de către instanțele naționale, vezi de asemenea, punctele 11 și 14.

[20] Cauza 66/86 Ahmed Saeed Flugreisen, Culegere 1989, p. 803, considerentul 27 și cauza 234/1989 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 50. O listă de orientări, comunicări și regulamente ale Comisiei cu privire la politica în domeniul politicii de concurență, în special regulamentele de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din Tratatul CE anumitor categorii de acorduri, decizii sau practici concertate este anexată la prezenta comunicare. Pentru deciziile Comisiei care aplică articolele 81 și 82 din Tratatul CE (din 1964), vezi http://www.europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/.

[21] Cauzele conexe C-319/93, C-40/94 și C-224/94 Dijkstra, Culegere 1995 p. I-4471, considerentul 32.

[22] Cu privire la posibilitatea ca instanțele naționale să solicite avizul Comisiei, vezi în continuare punctele 27-30.

[23] Cu privire la prezentarea observațiilor, vezi în continuare punctele 31-35.

[24] Cauza 106/77 Simmenthal, Culegere 1978, p. 629, considerentele 14 și 15

[25] Cauza 68/88 Comisia c. Grecia, Culegere 1989, p. 2965, considerentele 23-25.

[26] Cu privire la daune-interese în cazul încălcării de către o întreprindere, vezi cauza C-453/99 Courage și Crehan, Culegere 2001 p. 6297, considerentele 26 și 27. Cu privire la daune-interese în cazul încălcării de către un stat membru sau o autoritate care este o emanație a statului și cu privire la condițiile unei astfel de responsabilități, vezi în special cauzele conexe C-6/90 și C-9/90 Fracovich, Culegere 1991, p. I-5357, considerentele 33-35; cauza C-271/91 Marshall c. Southhampton and South

West Hampshire Area Health Authority, Culegere 1993, p. I-4367, considerentele 30 şi 34-35; cauzele conexe C-46/93 şi C-48/93 Brasserie du Pêcheur şi Factortame, Culegere 1996 p. I-1029; cauza C-392/93 British Teleommunications, Culegere 1996, p. I-1631, considerentele 39-46 şi cauzele conexe C-178/94, C-179/94 şi C-188/94-C-190/94 Dillenkofer, Culegere 1996, p. I-4845, considerentele 22-26 şi 72.

[27] Vezi în special: cauza 33/76 Rewe, Culegere 1976, p. 1989, 5; cauza 45/76 Comete, Culegere 1976, p. 1805, 44; cauza 79/83 Harz, Culegere 1984, p. 1921, 18 şi 23.

[28] Vezi în special: cauza 33/76 Rewe, Culegere 1976 p. 1989, considerentul 5; cauza 158/80 Rewe, Culegere 1981, p. 1805, considerentul 44; cauza 199/82 San Giorgio, Culegere 1983, p. 3595, considerentul 12 şi cauza C-231/96 Edis, Culegere 1998, p. I-4951, considerentele 36 şi 37.

[29] Articolul 11 alineatul (6), coroborat cu articolul 35 alineatele (3) şi (4) din regulament interzic aplicarea în paralel a articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE de către Comisie şi instanţa naţională numai atunci când aceasta din urmă a fost desemnată ca autoritate naţională de concurenţă.

[30] Articolul 16 alineatul (1) din regulament.

[31] Comisia face publică iniţierea procedurilor în vederea adoptării unei decizii în temeiul articolelor 7 - 10 din regulament [vezi articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 773 al Comisiei din 7 aprilie privind desfăşurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE (JO L 123, 27.4.2004)]. Potrivit Curţii de Justiţie, iniţierea unei proceduri presupune un act de autoritate din partea Comisiei care îşi manifestă intenţia de a adopta o decizie (cauza 48/72 Brasserie de Haecht, Culegere 1973, p. 77, considerentul 16).

[32] Cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 53 şi cauzele conexe C-319/93, C-40/94 şi C-224/94 Dijkstra, Culegere 1995, p. I-4471, considerentul 34. Vezi de asemenea punctul 21 al prezentei comunicări.

[33] Vezi articolul 16 alineatul (1) din regulament, precum şi cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 47 şi cauza C-344/98 Masterfoods, Culegere 2000, p. I-11369, considerentul 51.

[34] Cauza 314/85 Foto Frost, Culegere 1987, p. 4199, considerentele 12-20.

[35] Vezi articolul 16 alineatul (1) din regulament şi cauza C-344/98 Masterfoods, Culegere 2000, p. I-11369, considerentul 52-59.

[36] Cauza C-344/98 Masterfoods, Culegere 2000, p. I-11369, considerentul 58.

[37] Cauza C-2/88 Imm Zwartveld, Culegere 1990, p. I-3365, considerentele 16-22 şi cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 53.

[38] C-94/00 Roquette Frères, Culegere 2002, p. 9011, considerentul 31.

[39] Cu privire la compatibilitatea normelor naţionale de procedură cu principiile generale ale dreptului comunitar, vezi punctele 9 şi 10 din prezenta comunicare.

[40] Cu privire la aceste obligaţii, vezi în special punctele 23 şi 26 din prezenta comunicare.

[41] Cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 53 şi cauzele conexe C-319/93, C-40/94 şi C-224/94 Dijkstra, Culegere 1995, p. I-4471, considerentul 34.

[42] Cauza C-234/89 Delimitis, Culegere 1991, p. I-935, considerentul 53.

[43] Cauza T-353/94 Postbank, Culegere 1996, p. II-921, considerentele 86 şi 87 şi cauza 145/83 Adams, Culegere 1985, p. 3539, considerentul 43.

[44] Cauza C-22/88 Zwartveld, Culegere 1990, p. I-4405, 10 şi 11 şi cauza T-353/94 Postbank, Culegere 1996, p. II-921, considerentul 93.

[45] Cauza C-22/88 Zwartveld, Culegere 1990, p. I-4405, considerentele 10 şi 11; cauza C-275/00 First and Franex, Culegere 2002, p. I-10943, considerentul 49 şi cauza T-353/94 Postbank, Culegere 1996, p. II-921, considerentul 93.

[46] Vezi punctul 8 din prezenta comunicare.

[47] Comparaţie cu cauzele 96/81 Comisia c. Ţările de Jos, Culegere 1982, p. 1791, considerentul 7 şi 272/86 Comisia c. Grecia, Culegere 1988, p. 4875, considerentul 30.

[48] În conformitate cu articolul 15 alineatul (4) din regulament, acest articol nu aduce atingere competenţelor mai largi pe care dreptul naţional le conferă autorităţilor naţionale de concurenţă de a prezenta observaţii instanţelor.

[49] Vezi, de asemenea, articolul 28 alineatul (2) din regulament care interzice Comisiei să divulge informaţiile obţinute cu caracter de secret profesional.

[50] Cauzele conexe 46/87 şi 227/88 Hoechst, Culegere 1989, p. 2589, considerentul 33. Vezi, de asemenea, articolul 15 alineatul (3) din regulament.

[51] Cauza C-69/90 Comisia c. Italia, Culegere 1991, p. 6011, considerentul 15.

[52] Articolul 20 alineatele (6)-(8) din regulament şi cauza C-94/00 Roquette Frères, Culegere 2002, p. 9011.

[53] Articolul 21 alineatul (3) din regulament.

[54] Cauza C-94/00 Roquette Frères, Culegere 2002, p. 9011, considerentul 39 şi considerentele 62-66.

[55] Vezi, de asemenea, ibidem, considerentele 91 şi 92.

[56] JO C 39, 13.2.1993, p. 6.

ANEXĂ

REGULAMENTE DE EXCEPTARE PE CATEGORII, COMUNICĂRI ŞI ORIENTĂRI ALE COMISIEI

Prezenta listă este disponibilă şi actualizată, de asemenea, pe situl web al Direcţiei Generale pentru Concurenţă a Comisiei Europene:

http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/

A. Reguli non-sectoriale

1. Comunicări cu caracter general

- Comunicarea privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar al concurenţei (JO C 372, 9.12.1007, p. 5);
- Comunicarea privind acordurile de importanţă minoră care nu restrâng considerabil concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene (de minimis) (JO C 368, 22.12.2001, p. 13);
- Comunicarea privind noţiunea de efect asupra comerţului inclusă în articolele 81 şi 82 din tratat (JO C 101, 27.4.2004, p. 81);
- Orientările privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat (JO C 101, 27.4.2004, p. 2);

2. Acorduri verticale

- Regulament (CE) nr. 2790 din 22 decembrie 1999 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri verticale si practici concertate (JO L 336, 29.12.1999, p. 21);
- Orientările privind restricţiile verticale (JO C 291, 13.10.2000, p. 1);

3. Acorduri de cooperare orizontală

- Regulamentul (CE) nr. 2568/2000 din 29 noiembrie 2000 de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri de specializare (JO L 304, 5.12.2000, p. 3);
- Regulamentul (CE) nr. 2659/2000 din 28 noiembrie 2000 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri de cercetare şi dezvoltare (JO L 304, 5.12.2000, p. 7);
- Orientările privind aplicabilitatea articolului 81 acordurilor de cooperare orizontală (JO C 3, 6.1.2001, p. 2)

4. Acorduri de licenţă pentru transferul de tehnologie

- Regulament (CE) nr. 773 din 27 aprilie 2004 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri de transfer de tehnologie (JO L 123, 27.4.2004);
- Orientările privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE acordurilor de transfer de tehnologie (JO C 101, 27.4.2004, p. 2);

B. Reguli sectoriale

1. Asigurări

- Regulamentul (CE) nr. 358/2003 din 27 februarie 2003 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor (JO L 53, 28.2.2003);

2. Vehicule cu motor

- Regulamentul (CE) nr. 1400/2002 din 31 iulie 2002 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate în sectorul autovehiculelor (JO L 203, 1.8.2002, p. 30);

3. Telecomunicaţii şi servicii poştale

- Orientările privind aplicarea regulilor de concurenţă ale CEE în sectorul telecomunicaţiilor (JO C 233, 6.9.1991, p. 2);
- Comunicarea privind aplicarea regulilor de concurenţă în sectorul poştal şi evaluarea anumitor măsuri ale statelor cu privire la serviciile poştale (JO C 39, 6.2.1998, p. 2);
- Comunicarea privind aplicarea regulilor de concurenţă acordurilor de acces în sectorul telecomunicaţiilor – Cadru, pieţe relevante şi servicii (JO C 265, 22.8.1998, p. 2);
- Orientările privind analiza de piaţă şi evaluarea puterii de piaţă semnificative în temeiul cadrului de reglementare comunitar pentru reţele şi servicii de comunicare electronică (JO C 165, 11.7.2002);

4. Transport

- Regulamentul (CEE) nr. 1617/93 al Comisiei privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri şi practici concertate privind planificarea în comun şi coordonarea orarelor, exploatarea serviciilor în comun, consultările pentru tarifele de transportul de pasageri şi mărfuri cu servicii aeriene regulate şi alocarea de sloturi în aeroporturi (JO L 155, 26.6.1993, p. 18);
- Comunicarea privind clarificarea recomandărilor Comisiei privind aplicarea regulilor de concurenţă proiectelor noi de infrastructură de transport (JO C 298, 30.9.1997, p. 5);
- Regulamentul (CE) nr. 823/2000 din 19 aprilie 2000 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate între companiile maritime de linie (consorţii) (JO L 100, 20.4.2000, p. 24).

14. COMUNICARE A COMISIEI

Orientări privind priorităţile Comisiei în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (2009/C 45/02)

(Text cu relevanţă pentru SEE)

I. INTRODUCERE

1. Articolul 82 din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene („articolul 82") interzice folosirea abuzivă a unei poziţii dominante. În conformitate cu jurisprudenţa, faptul că o întreprindere se regăseşte într-o poziţie dominantă nu este ilegal în sine, iar o astfel de întreprindere dominantă are dreptul să concureze pe baza propriilor merite. Cu toate acestea, întreprinderea respectivă are responsabilitatea specială de a nu permite ca prin comportamentul său să se deterioreze concurenţa autentică şi loială pe piaţa comună. Articolul 82 reprezintă temeiul juridic pentru o componentă esenţială a politicii de concurenţă, iar aplicarea sa efectivă ajută pieţele să acţioneze mai bine în

folosul întreprinderilor şi consumatorilor. Acest aspect este deosebit de important în contextul obiectivului mai larg de realizare a unei pieţe interne integrate.

II. OBIECTUL PREZENTULUI DOCUMENT

2. Prezentul document stabileşte priorităţile care vor ghida acţiunea Comisiei în aplicarea articolului 82 la practicile de excludere ale întreprinderilor dominante. Alături de deciziile de aplicare specifice ale Comisiei, se are în vedere creşterea clarităţii şi a previzibilităţii cu privire la cadrul de analiză general pe care Comisia îl utilizează pentru a determina dacă ar trebui să urmărească unele cazuri referitoare la diferite forme de practici de excludere şi ajutarea întreprinderilor pentru a evalua mai bine dacă un anumit comportament poate conduce la o intervenţie a Comisiei în temeiul articolului 82.

3. Prezentul document nu se doreşte a fi o interpretare a legii şi nu aduce atingere interpretării date articolului 82 de către Curtea de Justiţie şi de Tribunalul de Primă Instanţă ale Comunităţilor Europene. În plus, cadrul general stabilit în prezentul document se aplică fără a aduce atingere posibilităţii pe care o are Comisia de a respinge o plângere atunci când consideră că un caz nu este prioritar din motiv de lipsă a unui interes comunitar.

4. Articolul 82 se aplică întreprinderilor care deţin o poziţie dominantă pe una sau mai multe pieţe relevante. O astfel de poziţie poate fi deţinută de o singură întreprindere (poziţie dominantă unică) ori de două sau mai multe întreprinderi (poziţie dominantă colectivă). Prezentul document se referă numai la abuzuri comise de o întreprindere care deţine o poziţie dominantă unică.

5. În aplicarea articolului 82 la practicile de excludere ale întreprinderilor dominante, Comisia se va concentra asupra acelor tipuri de practici care sunt cele mai prejudiciabile pentru consumatori. Consumatorii beneficiază de pe urma concurenţei prin preţuri mai scăzute, o calitate mai bună şi o alegere mai largă în materie de preţuri şi servicii noi sau îmbunătăţite. Prin urmare, Comisia îşi va orienta acţiunea pentru a se asigura că pieţele funcţionează în mod corespunzător şi consumatorii beneficiază de pe urma eficienţei şi productivităţii care rezultă din concurenţa efectivă între întreprinderi.

6. În activitatea sa de aplicare a normelor de concurenţă la practicile de excludere, Comisia pune accentul pe protejarea procesului concurenţial pe piaţa internă şi pe asigurarea faptului că întreprinderile care deţin o poziţie dominantă nu îşi exclud concurenţii prin alte mijloace decât concurenţa pe baza meritelor produselor sau serviciilor furnizate. În acţiunea sa, Comisia este conştientă că este important să fie protejată concurenţa efectivă şi nu doar concurenţii. Aceasta poate însemna şi că acei concurenţi care au oferte mai puţin interesante din punctul de vedere al preţului, calităţii şi inovării vor ieşi de pe piaţă.

7. Practicile care vizează exploatarea în mod direct a consumatorilor, ca de exemplu aplicarea de preţuri excesiv de ridicate sau un anumit comportament care subminează eforturile de realizare a unei pieţe interne integrate, sunt de asemenea susceptibile de a încălca articolul 82. Comisia poate hotărî să intervină în legătură cu asemenea practici, în special în cazul în care protecţia consumatorilor şi funcţionarea corespunzătoare a pieţei interne nu pot fi asigurate altminteri în mod corespunzător. Pentru a oferi orientări cu privire la priorităţile de aplicare, Comisia se limitează în această etapă la practicile de excludere şi, în special, la anumite tipuri de practici de excludere specifice care, pe baza experienţei acesteia, par a fi cele mai frecvente.

8. În aplicarea principiilor generale stabilite în prezenta Comunicare, Comisia va ţine seama de elementele şi de faptele specifice fiecărui caz. De exemplu, în cazurile care se referă la pieţe reglementate, Comisia va lua în considerare cadrul de reglementare specific la realizarea evaluării([1]). Prin urmare, Comisia poate adapta abordarea stabilită în prezenta Comunicare în măsura în care acest lucru ar părea rezonabil şi oportun într-un anumit caz.

[1] A se vedea, de exemplu, punctul 82.

III. ABORDAREA GENERALĂ PRIVIND PRACTICILE DE EXCLUDERE

A. Puterea de piaţă

9. Evaluarea faptului dacă o întreprindere se află într-o poziţie dominantă şi a nivelului puterii de piaţă deţinute este o primă etapă în aplicarea articolului 82. În conformitate cu jurisprudenţa, o poziţie dominantă conferă o responsabilitate specială întreprinderii respective, anvergura acesteia trebuind analizată prin prisma condiţiilor specifice fiecărui caz ([1]).

10. Poziţia dominantă a fost definită în conformitate cu dreptul comunitar ca fiind o poziţie de putere economică de care beneficiază o întreprindere şi care îi permite să împiedice menţinerea unei concurenţe efective pe o piaţă dată, acordându-i posibilitatea de a se comporta, în mare măsură, în mod independent faţă de concurenţii, de clienţii săi şi în ultimă instanţă faţă de consumatori ([2]). Această noţiune de independenţă depinde de gradul de presiune concurenţială exercitată de întreprinderea respectivă. Poziţia dominantă implică faptul că presiunile concurenţei nu sunt suficient de eficace şi astfel întreprinderea respectivă beneficiază de o putere de piaţă substanţială timp de o anumită perioadă. Aceasta înseamnă că deciziile întreprinderii sunt în mare măsură insensibile la acţiunile şi reacţiile concurenţilor, ale clienţilor şi în ultimă instanţă ale consumatorilor. Comisia poate considera că lipsesc presiuni efective ale concurenţei, chiar dacă există în continuare o anumită concurenţă efectivă sau potenţială ([3]). În general, o poziţie dominantă rezultă dintr-o combinaţie de mai mulţi factori care, luaţi separat, nu sunt neapărat hotărâtori ([4]).

11. Comisia consideră că o întreprindere care poate mări preţurile în mod profitabil, peste nivelul concurenţial, pentru o perioadă importantă de timp, nu este confruntată cu presiuni ale concurenţei suficient de eficace şi poate fi considerată astfel ca având o poziţie dominantă ([5]). În prezenta Comunicare, expresia „a mări preţurile" implică puterea de menţine preţurile peste nivelul concurenţial şi este utilizată ca o parafrază pentru diferitele moduri în care parametrii concurenţei – precum preţurile, producţia, inovarea, varietatea sau calitatea bunurilor sau serviciilor – pot fi influenţate în avantajul întreprinderii dominante şi în detrimentul consumatorilor ([6]).

12. Evaluarea unei poziţii dominante va ţine seama de structura concurenţială a pieţei şi în special de următorii factori:

- presiunea exercitată de ofertele existente ale concurenţilor actuali şi de poziţia pe piaţă a acestora (poziţia pe piaţă a întreprinderii dominante şi a concurenţilor săi),
- presiunea exercitată de ameninţarea credibilă a unei viitoare expansiuni a concurenţilor actuali sau a intrării pe piaţă a unor concurenţi potenţiali (expansiunea şi intrarea pe piaţă),

---

[1] Cauza 322/81 Nederlandsche Banden Industrie Michelin (Michelin I)/Comisia [1983] Rec. 3461, punctul 57, cauza T-83/91, Tetra Pak/Comisia (Tetra Pak II) [1993] Rec. II-755, punctul 114, cauza T-111/96, ITT Promedia/Comisia [1998] Rec. II-2937, punctul 139, cauza T-228/97, Irish Sugar/Comisia [1999] Rec. II-2969, punctul 112 şi cauza T-203/01 Michelin/Comisia (Michelin II) [2003] Rec. II-4071, punctul 97.

[2] A se vedea cauza 27/76 United Brands Company şi United Brands Continentaal/Comisia [1978] Rec. 207, punctul 65, cauza 85/76 Hoffmann-La Roche & Co./Comisia [1979] Rec. 461, punctul 38.

[3] A se vedea cauza 27/76 United Brands Company şi United Brands Continentaal/Comisia [1978] Rec. 207, punctul 65, cauza 85/76 Hoffmann-La Roche & Co./Comisia [1979] Rec. 461, punctul 38.

[4] Cauza 27/76 United Brands Company şi United Brands Continentaal/Comisia [1978] Rec. 207, punctele 65 şi 66, cauza C-250/92 Gøttrup-Klim e.a. Grovvareforeninger/Dansk Landbrugs Grovvareselskab, [1994] Rec. I-5641, punctul 47, cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991], Rec. II-1439, punctul 90.

[5] Ceea ce se consideră a fi o perioadă importantă va depinde de produs şi de circumstanţele de pe piaţa respectivă, dar, în mod normal, o perioadă de doi ani va fi de ajuns pentru a se considera o perioadă importantă de timp.

[6] Rentabilitatea din punct de vedere contabil poate reprezenta un indicator insuficient pentru exercitarea puterii de piaţă. A se vedea în acest sens cauza 27/76 United Brands Company şi United Brands Continentaal/Comisia [1978] Rec. 207, punctul 126.

- presiunea exercitată de puterea de negociere a clienţilor întreprinderii (puterea compensatorie a cumpărătorilor).

(a) Poziţia pe piaţă a întreprinderii dominante şi a concurenţilor acesteia

13. Cotele de piaţă oferă o primă indicaţie utilă pentru Comisie în legătură cu structura pieţei şi cu importanţa relativă a diferitelor întreprinderi active pe piaţă ([1]). Cu toate acestea, Comisia va interpreta cotele de piaţă prin prisma condiţiilor de piaţă relevante şi în special a dinamicii pieţei, precum şi a gradului de diferenţiere a produselor. Tendinţa sau evoluţia cotelor de piaţă de-a lungul timpului poate fi luată de asemenea în considerare în cazul pieţelor volatile sau a pieţelor care funcţionează pe bază de licitaţii.

14. Comisia consideră că, în general, cotele de piaţă reduse reprezintă un bun indicator al absenţei unei puteri de piaţă semnificative. Experienţa Comisiei sugerează că o poziţie dominantă este puţin probabilă în cazul în care cota de piaţă a întreprinderii este mai mică de 40 % pe piaţa relevantă. Cu toate acestea, pot exista cazuri specifice în care, deşi cota de piaţă este inferioară acestui prag, concurenţii nu pot exercita o presiune eficace asupra comportamentului unei întreprinderi dominante, de exemplu în cazul în care aceştia se confruntă cu limitări importate ale capacităţii. Astfel de cazuri pot merita, de asemenea, atenţie din parte Comisiei.

15. Experienţa sugerează că, pe măsură ce cota de piaţă este mai ridicată şi perioada de timp mai lungă, este cu atât mai probabil ca aceste elemente să constituie un indiciu premergător important al existenţei unei poziţii dominante şi, în anumite circumstanţe, a unor posibile efecte grave ale practicilor abuzive, care să justifice o intervenţie a Comisiei în temeiul articolului 82([2]). Cu toate acestea, în general, Comisia nu va ajunge la o concluzie finală cu privire la faptul dacă trebuie să i se dea curs unei cauze fără să examineze toţi factorii care pot fi suficienţi pentru a exercita presiuni asupra comportamentului întreprinderii.

(b) *Expansiunea sau intrarea pe piaţă*

16. Concurenţa este un proces dinamic, iar evaluarea presiunilor concurenţiale asupra unei întreprinderi nu se poate baza numai pe situaţia existentă pe piaţă. Impactul potenţial al expansiunii unor concurenţi actuali sau intrarea pe piaţă a unor concurenţi potenţiali, inclusiv ameninţarea unei astfel de expansiuni sau intrări, sunt de asemenea relevante. o întreprindere poate fi descurajată să mărească preţurile dacă expansiunea sau intrarea pe piaţă sunt probabile, oportune şi suficiente. Pentru ca expansiunea sau intrarea pe piaţă să fie considerate probabile de către Comisie, trebuie ca acestea să fie suficient de profitabile pentru concurent sau pentru cel care intră pe piaţă, luându-se în considerare factori precum barierele în calea expansiunii sau intrării pe piaţă, reacţiile probabile ale pretinsei întreprinderi dominante şi ale celorlalţi concurenţi şi riscurile şi costurile unui eşec. Pentru ca expansiunea sau intrarea pe piaţă să fie considerate oportune, trebuie să fie suficient de rapide pentru a descuraja sau împiedica exercitarea unei puteri de piaţă semnificative. Pentru ca expansiunea sau intrarea pe piaţă să fie considerate suficiente, nu este de ajuns o simplă intrare la scară redusă, de exemplu pe o nişă se piaţă, ci trebuie ca acestea să aibă dimensiunea necesară pentru a descuraja orice încercare de mărire a preţurilor de către pretinsa întreprindere dominantă pe piaţa relevantă.

17. Barierele în calea expansiunii sau intrării pe piaţă pot lua diferite forme. Pot fi bariere legale, precum tarife sau cote, sau pot lua forma unor avantaje de care beneficiază, în mod specific, întreprinderea dominantă, precum economii de scară şi de anvergură, accesul privilegiat la factori

[1] Cauza 85/76 Hoffmann-La Roche & Co/Comisia [1979] Rec. 461, punctele 39-41, cauza C-62/86 AKZO/Comisia [1991] Rec. I-3359, punctul 60, cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctele 90, 91 şi 92, cauza T-340/03 France Télécom/Comisia [2007] Rep. II-107, punctul 100.

[2] În ceea ce priveşte relaţia dintre gradul de dominare şi constatarea unui abuz, a se vedea cauzele conexate C-395/96 P şi C-396/96 P Compagnie Maritime Belge Transports, Compagnie Maritime Belge şi Dafra-Lines/Comisia [2000] Rec. I-1365, punctul 119, cauza T-228/97, Irish Sugar/Comisia [1999] Rec. II-2969, punctul 186.

mantei, nici producerea vreunui prejudiciu, nefiind dovedită pretenţia de 5.000 lei, solicitată cu titlu de daune interese.

La data de 13 septembrie 2011, reclamanta SC F SRL Târgu Mureş a declarat recurs împotriva deciziei instanţei de apel, solicitând modificarea hotărârii recurate, în principal în sensul admiterii apelului propriu, admiterii acţiunii în întregime şi obligării pârâtei la plata sumei de 52.754 lei, reprezentând despăgubiri pentru prejudiciul produs prin actele de concurenţă neloială. În subsidiar, a cerut eliminarea obligaţiei societăţii de a achita pârâtei cheltuieli de judecată în apel, în cuantum de 2.945 lei faţă de pârâtă.

Motivele de recurs privesc capătul de cerere privitor la despăgubiri, reclamanta susţinând că, în mod greşit, s-a aplicat sistemul echivalenţei condiţiilor la stabilirea prejudiciului, deoarece instanţa nu s-a raportat la raportul de expertiză, omiţând să reţină că expertul a avut în vedere consecinţele tuturor faptelor şi împrejurărilor care au dus la pierderea înregistrată de societate, stabilirea despăgubirilor datorate fiind făcută în mod exclusiv prin raportare la fapta ilicită a intimatei şi ca urmare a înlăturării sale, în mod fraudulos, din spaţiu. Cu privire la cheltuielile de judecată, a susţinut că instanţa de apel a nesocotit dispoziţiile art. 276 C. proc. civ.

Declarând recurs împotriva aceleiaşi decizii, pârâta a invocat dispoziţiile art. 304 pct. 7 şi pct. 9 C. proc. civ., solicitând pe fond admiterea cererii reconvenţionale. În susţinerea motivului prevăzut de art. 304 pct. 7 C. proc. civ., a arătat că hotărârea este contradictorie, întrucât, pe de-o parte, instanţa reţine că faptele pârâtei se circumscriu prevederilor art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991, iar, pe de altă parte, că sunt întrunite elementele răspunderii civile contractuale, ceea ce echivalează cu o nemotivare, fiind încălcate dispoziţiile art. 261 pct. 5 C. proc. civ., lipsa motivării încălcându-i dreptul la apărare garantată de art. 29 din Constituţia României şi art. 6 parag. 1 din Convenţia europeană cu privire la drepturile omului. Consideră că, atâta vreme cât prevederile art. 969 şi art. 1073 C. civ. sunt de strictă interpretare, este evident că pretinsa faptă ilicită reţinută în sarcina sa, precum şi eventuala obligaţie de despăgubire a reclamantei, nu pot fi reţinute în baza unei răspunderi civile contractuale.

În susţinerea motivului prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., a invocat greşita aplicare a dispoziţiilor art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991, întrucât nu a fost dovedită fapta societăţii pârâte şi încălcarea art. 5 alin. (6) din Legea nr. 32/1994 de natură anticoncurenţială care să fi cauzat prejudicii în dauna reclamantei, faţă de împrejurarea că legea nu prevede un termen pentru obţinerea autorizaţiei de amplasare a reclamei, nefiind dovedită afirmaţia acesteia cum că nu a depus diligenţe pentru a informa cumpărătorii reclamantei că magazinul acesteia s-a mutat, că proba cu înscrisuri referitoare la anunţul publicitar a fost administrată greşit, că a fost obligată greşit la plata despăgubirilor în baza raportului de expertiză, câtă vreme fapta ilicită nu a fost dovedită, iar în ceea ce priveşte cuantumul, concluziile raportului de expertiză, care au fost preluate de instanţă, sunt eronate.

Recurenta reclamanta SC F SRL a formulat întâmpinare la recursul recurentei-pârâte SC ARI SRL Târgu Mureş, solicitând respingerea recursului pârâtei, susţinând că instanţa de apel a analizat toate condiţiile răspunderii civile delictuale, nefiind obligată să răspundă distinct tuturor susţinerilor părţilor, fiind suficient ca în cuprinsul hotărârii să existe motivele care au format convingerea sa, instanţa reţinând corect fapta ilicită, prejudiciul şi legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită şi prejudiciu.

Prin întâmpinarea formulată la recursul recurentei reclamante SC F SRL, recurenta-pârâtă SC ARI SRL Târgu Mureş, a solicitat respingerea recursului reclamantei, susţinând că nu a fost criticată „în mod concret legalitatea deciziei atacate pentru motivele limitativ prevăzute de art. 304 C. proc. civ.", instanţa de apel reţinând greşit culpa şi fapta ilicită în sarcina sa, ca

de producţie esenţiali sau la resurse naturale, tehnologii importante ([1]) sau o reţea bine stabilită de distribuţie şi de vânzare ([2]). De asemenea, pot include costuri şi alte obstacole, care rezultă, de exemplu, din efectele de reţea, cu care se confruntă clienţii când trec la un nou furnizor. De asemenea, practicile întreprinderii dominante pot crea bariere la intrarea pe piaţă, de exemplu, în cazul în care aceasta a făcut investiţii importante pe care şi cei care intră pe piaţă sau concurenţii ar trebui să le realizeze ([3]) sau în cazul în care a încheiat contracte pe termen lung cu clienţii săi, care au efecte considerabile de blocare a pieţei. Cotele de piaţă constant ridicate pot reprezenta un indiciu al existenţei unor bariere la intrarea pe piaţă şi în calea expansiunii.

(c) *Puterea compensatorie a cumpărătorilor*

18. Presiunile concurenţiale pot fi exercitate nu numai de concurenţii actuali sau potenţiali, ci şi de clienţi. Este posibil ca şi o întreprindere cu o cotă de piaţă ridicată să nu poată fi capabilă să acţioneze, în mare măsură, în mod independent faţă de clienţi care au o putere de negociere suficientă ([4]). Această putere compensatorie a cumpărătorilor poate rezulta din dimensiunea clienţilor sau din importanţa lor comercială pentru întreprinderea dominantă, precum şi din capacitatea lor de a schimba uşor furnizorii, de a favoriza o nouă intrare pe piaţă sau de a se integra vertical şi de a ameninţa în mod credibil cu astfel de acţiuni. Dacă puterea compensatorie a cumpărătorilor este suficient de mare, poate descuraja sau împiedica o încercare a întreprinderii de a mări preţurile în mod profitabil. Cu toate acestea, puterea cumpărătorilor poate să nu fie considerată ca reprezentând o presiune suficient de eficientă dacă protejează numai un anumit segment sau un segment limitat dintre clienţi de puterea de piaţă a întreprinderii dominante.

B. Prejudicierea consumatorilor din cauza blocării pieţei („blocarea cu caracter anticoncurenţial")

19. Scopul măsurilor de aplicare luate de Comisie în legătură cu practicile de excludere este de a asigura faptul că întreprinderile dominante nu împiedică concurenţa efectivă prin excluderea concurenţilor într-un mod anticoncurenţial, ceea ce ar avea un impact negativ asupra bunăstării consumatorilor, fie sub forma unui nivel mai ridicat al preţurilor decât cel care ar fi prevalat altminteri sau sub alte forme, precum o calitate limitată sau o alegere redusă pentru consumator. În prezentul document, sintagma „blocare cu caracter anticoncurenţial" este folosită pentru a descrie o situaţie în care accesul eficace al unor concurenţi actuali sau potenţiali la surse de aprovizionare sau pe pieţe este împiedicat sau eliminat, ca rezultat al practicilor întreprinderii dominante, prin care este probabil ca întreprinderea dominantă să fie capabilă de a mări preţurile în mod profitabil ([5]), în detrimentul consumatorilor. Identificarea modului posibil de prejudiciere a consumatorilor se poate baza pe probe calitative şi, acolo unde este posibil şi oportun, pe probe cantitative. Comisia va trata această blocare cu caracter anticoncurenţial fie la nivelul intermediar, fie la nivelul consumatorilor finali, fie la ambele niveluri ([6]).

[1] Cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctul 19.

[2] Cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctul 19.

[3] Cauza 27/76, United Brands/Comisia [1978] Rec. 207, punctul 91.

[4] A se vedea cauza T-228/97 Irish Sugar/Comisia [1999] Rec. II-2969, punctele 97-104, în care Tribunalul de Primă Instanţă a analizat posibilitatea ca presupusa lipsă de independenţă a întreprinderii vis-à-vis de clienţii săi să poată fi considerată ca o circumstanţă excepţională care împiedică constatarea unei poziţii dominante, în ciuda faptului că firma realiza o foarte mare parte din vânzările înregistrate pe piaţa zahărului industrial din Irlanda.

[5] Pentru înţelesul expresiei „a mări preţul", a se vedea punctul 11.

[6] Conceptul de „consumatori" include toţi utilizatorii direcţi sau indirecţi ai produselor afectate de practicile respective, inclusiv producătorii intermediari care utilizează produsele ca factori de producţie, precum şi distribuitorii şi consumatorii finali, atât ai produsului imediat, cât şi ai produselor furnizate de producătorii intermediari. În cazul în care utilizatorii intermediari sunt concurenţi efec-

20. În mod normal, Comisia va interveni în temeiul articolului 82 atunci când, pe baza unor probe concludente şi convingătoare, este probabil ca pretinsele practici abuzive să ducă la o blocare cu caracter anticoncurenţial. Comisia consideră următorii factori ca fiind relevanţi, în general, pentru o asemenea evaluare:

- poziţia întreprinderii dominante: în general, cu cât poziţia dominantă este mai puternică, cu atât este mai ridicată probabilitatea ca practicile de protejare a acestei poziţii să ducă la blocarea cu caracter anticoncurenţial,

- condiţiile de pe piaţa relevantă: acestea includ condiţiile de intrare pe piaţă şi de expansiune, precum existenţa unor economii de scară şi/sau de anvergură şi efectele de reţea. Economiile de scară se referă la faptul că este mai puţin probabil ca nişte concurenţi să intre sau să rămână pe o piaţă dacă întreprinderea dominantă blochează o parte importantă din piaţa respectivă. În mod similar, aceste practici îi pot permite întreprinderii dominante să „răstoarne" o piaţă caracterizată prin efecte de reţea în favoarea sa ori să îşi consolideze în mod suplimentar poziţia pe o astfel de piaţă. De asemenea, dacă barierele la intrarea pe piaţa din aval şi/sau din amonte sunt importante, aceasta înseamnă că poate costa mult pentru concurenţi să depăşească eventuala blocare printr-o integrare verticală,

- poziţia concurenţilor întreprinderii dominante: aceasta se referă la importanţa concurenţilor pentru menţinerea unei concurenţe efective. Un anumit concurent poate juca un rol concurenţial semnificativ chiar dacă are doar o cotă de piaţă redusă în comparaţie cu alţi concurenţi. De exemplu, poate fi concurentul cel mai apropiat de întreprinderea dominantă, un concurent deosebit de inovator sau poate avea reputaţia de a reduce în mod sistematic preţurile. În evaluarea sa, Comisia poate lua în considerare în cazurile corespunzătoare, pe baza informaţiilor disponibile, dacă există strategii de contra-carare realiste, eficace şi oportune pe care ar fi probabil să le aplice concurenţii,

- poziţia clienţilor sau a furnizorilor de factori de producţie: acesta poate include analiza posibilei selectivităţi a practicilor respective. Întreprinderea dominantă poate exercita practicile respective numai asupra anumitor consumatori sau furnizori de factori de producţie care pot avea o importanţă deosebită pentru intrarea pe piaţă sau pentru expansiunea concurenţilor, sporind astfel probabilitatea unei blocări cu caracter anticoncurenţial ([1]). În ceea ce priveşte clienţii, poate fi vorba, de exemplu, de acei clienţi care sunt cei mai susceptibili să răspundă la ofertele unor furnizori alternativi, de acei clienţi care prezintă un mijloc aparte de distribuţie a produsului, care ar fi potrivit pentru o întreprindere care intră pe piaţă, de acei clienţi care sunt situaţi într-o zonă geografică potrivită pentru o întreprindere care intră pe piaţă sau de cei care au posibilitatea de a influenţa comportamentul altor cleinţi. În ceea ce priveşte furnizorii de factori de producţie este cel mai probabil ca cei cu care întreprinderea dominantă a încheiat acorduri de furnizare exclusivă să poată răspunde la cererile clienţilor care sunt concurenţi ai întreprinderii dominante pe o piaţă în aval sau să poată realiza produse la un nivel – sau într-o locaţie – care corespunde în mod special întreprinderilor care intră pe piaţă. De asemenea, vor fi analizate orice strategii, la dispoziţia clienţilor sau furnizorilor de factori de producţie, care ar putea ajuta la contracararea practicilor întreprinderii dominante,

- intensitatea pretinselor practici abuzive: în general, cu cât este mai ridicat procentul vânzărilor totale de pe piaţa respectivă afectate de aceste practici, cu atât ele durează mai mult şi cu cât sunt exercitate în mod regulat, cu atât este mai ridicat efectul probabil de blocare,

- eventuale probe ale unei blocări efective: dacă aceste practici există de suficient timp, performanţa pe piaţă a întreprinderii dominante şi a concurenţilor săi pot furniza probe directe privind blocarea cu caracter anticoncurenţial. Din motive datorate pretinselor practici abuzive, cota de piaţă a întreprinderii dominante a putut creşte sau s-a putut încetini o scădere a cotei de

---

tivi sau potenţiali ai întreprinderii dominante, evaluarea se concentrează asupra efectelor acestor practici asupra utilizatorilor în aval.

[1] Cauza T-228/97, Irish Sugar/Comisia [1999] Rec. II-2969, punctul 188.

piaţă. Din motive similare, este posibil ca actualii concurenţi să fi fost marginalizaţi sau să fi ieşit de pe piaţă, iar concurenţii potenţiali să fi încercat să intre pe piaţă şi să fi eşuat,

- probe directe ale unei strategii de excludere: acestea includ documente interne care conţin probei directe ale unei strategii de excludere a concurenţilor, precum un plan amănunţit de a exercita anumite practici pentru a exclude un concurent, pentru a împiedica intrarea sau pentru a preveni apariţia unei pieţe sau probe ale unor ameninţări concrete privind acţiuni de excludere. Asemenea probe directe pot fi utile pentru a interpreta practicile întreprinderii dominante.

21. Atunci când instrumentează un caz, Comisia va dezvolta analiza factorilor generali menţionaţi la punctul 20, alături de cea a factorilor specifici descrişi în secţiunile care abordează anumite tipuri de practici de excludere şi de a oricăror altor factori pe care îi consideră utili. În mod normal, această evaluare va fi efectuată prin compararea situaţiei actuale sau probabil viitoare de pe piaţa respectivă (în condiţiile existenţei practicilor întreprinderii dominante) cu o analiză contrafactuală adecvată, precum simpla absenţă a practicilor respective, sau cu un alt scenariu realist alternativ, luând în considerare practicile comerciale bine stabilite.

22. În unele situaţii, nu este necesară efectuarea de către Comisie a unei evaluări amănunţite înainte de a concluziona că este probabil ca practicile respective să aducă prejudicii consumatorilor. Dacă se constată că practicile acestea pot ridica obstacole în calea concurenţei, fără să determine creşterea eficienţei, efectul anticoncurenţial al acestora poate fi dedus. De exemplu, aceasta este situaţia în cazul în care întreprinderea dominantă îşi împiedică clienţii să testeze produsele concurenţilor sau le acordă stimulente financiare cu condiţia să nu testeze asemenea produse sau plăteşte un distribuitor sau un client pentru a întârzia introducerea produsului unui concurent.

C. Practici de excludere bazate pe preţ

23. Consideraţiile expuse la punctele 23-27 se aplică practicilor de excludere bazate pe preţ. Concurenţa dură în materie de preţuri este în general benefică pentru consumatori. În scopul prevenirii blocării cu caracter anticoncurenţial, în mod normal, Comisia va interveni numai atunci când practicile respective au împiedicat deja sau pot împiedica concurenţa din partea concurenţilor care sunt consideraţi a fi la fel de eficienţi ca şi întreprinderea dominantă ([1]).

24. Cu toate acestea, Comisia recunoaşte că, în anumite circumstanţe, un concurent mai puţin eficient poate exercita, de asemenea, o presiune care ar trebui luată în considerare atunci când se analizează dacă anumite practici de excludere bazate pe preţ duc la o blocare cu caracter anticoncurenţial. Comisia va examina această presiune în mod dinamic, având în vedere că, în absenţa unor practici abuzive, un asemenea concurent poate beneficia de avantaje legate de cerere, precum efectele de reţea şi de învăţare, care vor tinde să-i sporească eficienţa.

25. Pentru a determina dacă ar fi probabil ca şi un concurent ipotetic, la fel de eficient ca şi întreprinderea dominantă, să fie exclus ca urmare a practicilor respective, Comisia va examina datele economice referitoare la cost şi la preţurile de vânzare şi, în special, dacă întreprinderea dominantă practică preţuri sub nivelul costurilor. Pentru aceasta, este nevoie ca date suficient de fiabile să fie disponibile. În cazul în care aceste date sunt disponibile, Comisia va utiliza informaţii cu privire la costurile întreprinderii dominante înseşi. Dacă nu sunt disponibile informaţii privind aceste costuri, Comisia poate hotărî să utilizeze date privind costurile concurenţilor sau alte date fiabile comparabile.

---

[1] Cauza 62/86 AKZO Chemie/Comisia [1991] Rec. I-3359, punctul 72: în legătură cu stabilirea preţurilor sub nivelul costului total mediu (CTM), Curtea de Justiţie a statuat: „Asemenea preţuri pot îndepărta de pe piaţă întreprinderi care sunt poate la fel de eficiente ca întreprinderea dominantă, dar care, din cauza unor resurse financiare mai reduse, sunt incapabile să facă faţă concurenţei cu care se confruntă". A se vedea, de asemenea, Hotărârea din 10 aprilie 2008 în cauza T-271/03 Deutsche Telekom/Comisia, încă nepublicată, punctul 194.

26. Criteriile de evaluare referitoare la costuri pe care este probabil să le utilizeze Comisia sunt costul evitabil mediu (CEM) şi costul marginal mediu pe termen lung (CMMTL) ([1]). Incapacitatea de a acoperi CEM indică faptul că întreprinderea dominantă sacrifică profituri pe termen scurt şi că un concurent la fel de eficient nu poate servi clienţii fără să suporte pierderi. CMMTL este în general superior CEM deoarece, prin comparaţie cu CEM (care include numai costuri fixe, dacă acestea sunt suportate în perioada examinată), CMMTL include costuri fixe specifice produsului suportate înainte de perioada în care s-au înregistrat pretinsele practici abuzive. Incapacitatea de a acoperi CMMTL indică faptul că întreprinderea dominantă nu recuperează toate costurile fixe (imputabile) producerii bunului sau serviciului respectiv şi că un concurent la fel de eficient ar putea fi exclus de pe piaţă ([2]).

27. Dacă datele sugerează în mod clar că un concurent la fel de eficient poate concura în mod eficace cu practicile în materie de preţuri ale întreprinderii dominante, Comisia va conchide, în principiu, că nu este probabil ca practicile în materie de preţuri ale întreprinderii dominante să aibă un impact negativ asupra concurenţei efective şi, astfel, asupra consumatorilor, fiind prin urmare puţin probabil să intervină. Dacă, dimpotrivă, datele sugerează că preţul practicat de întreprinderea dominantă riscă să ducă la excluderea unor concurenţi la fel de eficienţi, atunci Comisia va include acest element în evaluarea generală a blocării cu caracter anticoncurenţial (a se vedea secţiunea B anterioară), ţinând seama de alte probe cantitative şi/sau calitative.

D. Necesitatea obiectivă şi creşterea eficienţei

28. În aplicarea articolului 82, Comisia va examina, de asemenea, argumentele înaintate de o întreprindere dominantă, conform cărora practicile sale sunt justificate ([3]). O întreprindere dominantă poate face acest lucru fie demonstrând că practicile sale sunt necesare din punct de vedere obiectiv sau demonstrând că practicile sale produc creşteri semnificative ale eficienţei, care

---

[1] Costul evitabil mediu reprezintă media costurilor care ar fi putut fi evitate dacă societatea respectivă nu ar fi produs o cantitate distinctă de producţie (suplimentară), în cazul de faţă cantitatea presupusă a face obiectul practicilor abuzive. În majoritatea cazurilor, CEM şi costul variabil mediu (CVM) sunt identice, deoarece adesea numai costurile variabile pot fi evitate. Costul marginal mediu pe termen lung reprezintă media tuturor costurilor (variabile şi fixe) pe care o companie le suportă pentru a fabrica un anumit produs. CMMTL şi costul total mediu (CTM) constituie indicatori buni unul pentru celălalt, fiind identice în cazul întreprinderilor care nu fabrică decât un singur produs. Dacă întreprinderile multiprodus fac economii de anvergură, CMMTL ar fi inferior CTM pentru fiecare produs distinct, deoarece adevăratele costuri comune nu sunt luate în considerare în CMMTL. În cazul produselor multiple, orice costuri care ar fi putut fi evitate dacă nu s-ar fi fabricat un anumit produs sau gamă de produse nu sunt considerate a fi costuri comune. În situaţiile în care costurile comune sunt importante, este posibil ca acestea să trebuiască să fie luate în considerare la evaluarea capacităţii de a exclude concurenţi la fel de eficienţi.

[2] Pentru a aplica aceste criterii de evaluare a costului poate fi necesar, de asemenea. să se examineze veniturile şi costurile companiei dominante şi ale concurenţilor săi într-un context mai larg. Este posibil să nu fie suficientă doar evaluarea gradului în care preţul sau venitul acoperă costurile pentru produsul în cauză, ci să fie necesară examinarea veniturilor marginale în cazul în care practicile companiei dominante respective afectează în mod negativ veniturile acesteia pe alte pieţe sau pentru alte produse. În mod similar, în cazul unor pieţe bilaterale poate fi necesar să se examineze veniturile şi costurile în cele două părţi simultan.

[3] A se vedea cauza 27/76, United Brands/Comisia [1978] Rec. 207, punctul 184, cauza 311/84, Centre Belge d'études de marché - Télémarketing (CBEM)/Compagnie luxembourgeoise de télédiffusion (CLT) şi Information Publicité Benelux (IPB) [1985] Rec. 3261, punctul 27, cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctele 102-119, cauza T-83/91, Tetra Pak International/Comisia (Tetra Pak II) [1994] Rec. II-755, punctele136 şi 207, cauza C-95/04 P British Airways/Comisia [2007] Rep. I-2331, punctele 69 şi 86.

compensează orice efecte anticoncurenţiale asupra consumatorilor. În acest context, Comisia va evalua dacă practicile respective sunt indispensabile şi proporţionale cu pretinsul scop urmărit de întreprinderea dominantă.

29. Caracterul de necesitate obiectivă şi de proporţionalitate trebuie să fie determinat pe baza unor factori care nu ţin de întreprinderea dominantă. De exemplu, practicile de excludere pot fi considerate necesare din punct de vedere obiectiv din motive de sănătate sau de siguranţă legate de natura produsului respectiv. Cu toate acestea, demonstrarea caracterului necesar din punct de vedere obiectiv al unor asemenea practici trebuie să ţină seama de faptul că, în mod normal, este sarcina autorităţilor publice să stabilească şi să aplice norme de sănătate şi securitate publică. Nu face parte dintre atribuţiile unei întreprinderi dominante să întreprindă acţiuni, din proprie iniţiativă, pentru a exclude produse pe care le consideră, în mod îndreptăţit sau nu, ca fiind periculoase sau inferioare propriului său produs ([1]).

30. Comisia consideră că o întreprindere dominantă poate justifica, de asemenea, practici care duc la excluderea concurenţilor prin motive de creştere a eficienţei care sunt suficiente pentru a garanta că nu există riscul de a cauza un prejudiciu net consumatorilor. În acest context, întreprinderea dominantă va trebui, în general, să demonstreze, cu un grad de probabilitate suficient de ridicat şi pe baza unor probe verificabile, că sunt îndeplinite următoarele condiţii ([2]):

– s-a realizat creşterea eficienţei, sau este probabil să fie realizată, ca urmare a practicilor respective. Creşterea eficienţei poate consta, de exemplu, în îmbunătăţiri tehnice ale calităţii bunurilor sau într-o reducere a costului de producţie sau de distribuţie,

– practicile respective sunt indispensabile pentru acea creştere a eficienţei: trebuie să nu existe alternative mai puţin anticoncurenţiale la aceste practici care să fie capabile să determine în aceeaşi măsura creşterea eficienţei,

– creşterea probabilă a eficienţei determinată de practicile respective compensează orice efecte negative probabile asupra concurenţei şi bunăstării consumatorilor pe pieţele afectate,

– practicile respective nu elimină concurenţa efectivă, prin suprimarea majorităţii sau a tuturor surselor existente de concurenţă efectivă sau potenţială. Rivalitatea dintre întreprinderi este un factor esenţial pentru eficienţa economică, incluzând creşterile de eficienţă, cu caracter dinamic, sub forma inovării. În absenţa acesteia, întreprinderea dominantă nu va avea motivaţia corespunzătoare pentru a continua să creeze şi să transmită mai departe câştiguri de eficienţă. Dacă nu există nicio concurenţă reziduală şi nici o ameninţare previzibilă a unei intrări pe piaţă, protecţia rivalităţii şi a procesului concurenţial compensează eventualele câştiguri de eficienţă. În opinia Comisiei, practicile de excludere care menţin, creează sau consolidează o poziţie de piaţă care se apropie de cea de monopol nu pot fi justificate în mod normal pe motivul că acestea creează şi câştiguri de eficienţă.

31. Este de datoria întreprinderii dominante să furnizeze toate probele necesare pentru a demonstra că practica respectivă se justifică în mod obiectiv. Este apoi de competenţa Comisiei să evalueze în ultimă instanţă dacă practicile în cauză nu sunt necesare din punct de vedere obiectiv şi, pe baza unei puneri în balanţă a efectelor aparent anticoncurenţiale şi a creşterilor de eficienţă prezentate şi probate, dacă este probabil ca acestea să aducă prejudicii consumatorilor.

IV. FORME SPECIFICE DE ABUZ

A. Acorduri de exclusivitate

32. O întreprindere dominantă poate încerca să îşi excludă concurenţii, împiedicându-i să vândă consumatorilor, prin utilizarea unor obligaţii de cumpărare cu caracter exclusiv sau a unor re-

[1] A se vedea, de exemplu, cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctele 118-119, cauza T-83/91, Tetra Pak International/Comisia (Tetra Pak II) [1994] Rec. II-755, punctele 83, 84 şi 138.

[2] A se vedea, în contextul diferit al articolul 81, Comunicarea Comisiei - Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat (JO C 101, 27.4.2004, p. 97).

duceri, practici denumite acorduri de exclusivitate ([1]). Prezenta secţiune stabileşte circumstanţele în care o intervenţie a Comisiei este cel mai probabilă în ceea ce priveşte acorduri de exclusivitate încheiate de întreprinderile dominante.

(a) Aprovizionare exclusivă

33. O obligaţie de aprovizionare exclusivă înseamnă că un client de pe o anumită piaţă trebuie să se aprovizioneze exclusiv, sau în mare măsură, numai de la întreprinderea dominantă. Alte obligaţii, precum obligaţiile de stocare, care par să nu reprezinte obligaţii de aprovizionare exclusivă pot să ducă, în realitatea, la aceleaşi efect ([2]).

34. În scopul de a convinge consumatorii să accepte aprovizionarea exclusivă, este posibil ca întreprinderea dominantă să trebuiască să-i compenseze, în tot sau în parte, pentru pierderea de concurenţă care rezultă ca urmare a exclusivităţii. Atunci când se acordă asemenea compensaţii, poate fi în interesul individual al consumatorului să încheie un acord de aprovizionare exclusivă cu întreprinderea dominantă. Dar ar fi greşit să se concluzioneze în mod automat din elementele prezentate anterior că toate acordurile de exclusivitate, luate împreună, sunt benefice pentru consumatori în general, inclusiv pentru cei care nu se aprovizionează în mod curent de la întreprinderea dominantă, şi pentru consumatorii finali. Comisia îşi va concentra atenţia asupra acelor cazuri în care este probabil ca nu toţi consumatorii să aibă de câştigat. Aceasta este situaţia în special în cazul în care există mulţi consumatori, iar obligaţiile de aprovizionare exclusivă ale întreprinderii dominante, luate împreună, ar avea ca efect împiedicarea intrării pe piaţă sau a expansiunii unor întreprinderi concurente.

35. În plus faţă de factorii menţionaţi la punctul 20, următorii factori vor fi în general deosebit de importanţi în a se determina necesitatea intervenţiei Comisiei în privinţa unor acorduri de aprovizionare exclusivă.

36. Posibilitatea ca unele obligaţii de aprovizionare exclusivă să ducă la o blocare cu caracter anticoncurenţial apare în special atunci când, în absenţa acestor obligaţii, o presiune concurenţială importantă este exercitată de concurenţi care fie nu sunt încă prezenţi pe piaţă la data la care sunt încheiate acordurile, fie nu au capacitatea de a intra în concurenţă pentru aprovizionarea totală a clienţilor. Este posibil ca concurenţii să nu poată intra în concurenţă pentru întreaga cerere a unui anumit client deoarece întreprinderea dominantă este un partener comercial de neevitat cel puţin pentru o parte din cererea de pe piaţă, de exemplu deoarece marca sa reprezintă un „produs obligatoriu" preferat de mulţi consumatori finali sau deoarece capacitatea limitată a celorlalţi furnizori face ca o parte din cerere să poată fi furnizată numai de furnizorul dominant ([3]). Dacă întreprinderile concurente pot concura în mod egal pentru întreaga cerere a fiecărui client, în general, este puţin probabil ca obligaţiile de aprovizionare exclusivă să împiedice concurenţa efectivă, cu excepţia cazului în care trecerea clienţilor de la un furnizor la altul este îngreunată din cauza duratei obligaţiei de aprovizionare exclusivă. În general, cu cât durata unei obligaţii este mai

[1] Noţiunea de acorduri de exclusivitate include şi obligaţii de furnizare cu caracter exclusiv sau stimulente care au acelaşi efect, prin care întreprinderea dominantă încearcă să-şi excludă concurenţii, împiedicându-i să se aprovizioneze de la furnizori. Comisia consideră că o asemenea blocare a accesului la factori de producţie poate duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial dacă obligaţia de furnizare cu caracter exclusiv sau stimulentele leagă majoritatea furnizorilor eficienţi de factori de producţie şi dacă întreprinderile cliente, care sunt concurenţi ai întreprinderii dominante, nu sunt capabile să găsească surse eficiente alternative de aprovizionare cu factori de producţie.

[2] Cauza T-65/98, Van den Bergh Foods/Comisia [2003] Rec. II-4653. În acest caz, obligaţia de a utiliza congelatoarele exclusiv pentru produsele întreprinderii dominante a fost considerată ca ducând la o exclusivitate a punctului de desfacere.

[3] Cauza T-65/98, Van den Bergh Foods/Comisia [2003] Rec. II-4653. În acest caz, obligaţia de a utiliza congelatoarele exclusiv pentru produsele întreprinderii dominante a fost considerată ca ducând la o exclusivitate a punctului de desfacere.

lungă, cu atât este mai mare probabilitatea apariţiei unui efect de blocare. Cu toate acestea, dacă întreprinderea dominantă este un partener comercial de neevitat pentru majoritatea sau pentru toţi clienţii, chiar şi o obligaţie de aprovizionare exclusivă de scurtă durată poate duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial.

(b) Reduceri condiţionate

37. Reducerile condiţionate sunt reduceri acordate clienţilor ca recompensă pentru un anumit tip de comportament de cumpărare. Conform uzanţelor pentru o reducere condiţionată, clientul primeşte o reducere dacă achiziţiile sale din timpul unei perioade de referinţă depăşesc un anumit prag, reducerea fiind acordată fie pentru toate achiziţiile (reduceri retroactive), fie numai pentru cele efectuate în plus faţă de cele necesare pentru a se atinge pragul (reduceri progresive). Reducerile condiţionate nu reprezintă o practică neobişnuită. Întreprinderile pot oferi astfel de reduceri pentru a atrage o cerere mai mare, ele putând stimula astfel cererea şi fiind benefice pentru consumatori. Cu toate acestea, astfel de reduceri – atunci când sunt acordate de o întreprindere dominantă – pot avea şi efecte de blocare efectivă sau potenţială similare cu cele cauzate de obligaţiile de cumpărare exclusivă. Reducerile condiţionate pot avea asemenea efecte fără să implice neapărat un sacrificiu din partea întreprinderii dominante ([1]).

38. În plus faţă de factorii deja menţionaţi la punctul 20, următorii factori au o importanţă deosebită pentru Comisie în determinarea gradului în care un sistem de reduceri condiţionare poate duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial şi, prin urmare, va face parte din priorităţile Comisiei de punere în aplicare a normelor.

39. Ca şi în cazul obligaţiilor de aprovizionare exclusivă, probabilitatea unei blocări cu caracter anticoncurenţial este mai ridicată atunci când întreprinderile concurente nu pot intra în concurenţă pentru întreaga cerere a fiecărui client. o reducere condiţionată acordată de o întreprindere dominantă îi poate permite acesteia să folosească porţiunea „nediscutabilă" din cererea fiecărui client (şi anume cantitatea care ar fi în orice caz cumpărată de către client de la întreprinderea dominantă) ca un efect de levier pentru a scădea preţul care trebuie plătit pentru porţiunea „discutabilă" din cerere (şi anume cantitatea pentru care clientul poate să prefere şi poate găsi înlocuitori) ([2]).

40. În general, reducerile retroactive pot bloca piaţa în mod semnificativ, întrucât fac mai puţin interesantă pentru clienţi trecerea la un furnizor alternativ pentru mici cantităţi de cerere, în cazul în care aceasta ar duce la pierderea reducerilor retroactive ([3]). Potenţialul efect de blocare al reducerilor retroactive este, în principiu, cel mai puternic pentru ultima unitate de produs cumpărată înainte de depăşirea pragului. Cu toate acestea, ceea ce este relevant în opinia Comisiei pentru o evaluare a efectului de fidelizare al unei reduceri este nu numai efectul asupra concurenţei pentru a furniza ultima unitate, ci efectul de blocare a sistemului de reduceri asupra concurenţilor (actuali sau potenţiali) ai furnizorului dominant. Cu cât reducerea ca procentaj din preţul total este mai ridicată şi cu cât pragul este mai ridicat, cu atât este mai importantă motivaţia sub nivelul pragului şi, prin urmare, cu atât este mai puternică blocarea pentru concurenţii actuali sau potenţiali.

41. Când aplică metodologia explicată la punctele 23-27, Comisia intenţionează să investigheze, în măsura în care datele sunt disponibile şi fiabile, dacă sistemul de reduceri poate să împiedice expansiunea sau intrarea pe piaţă chiar şi a unor concurenţi la fel de eficienţi, prin îngreunarea furnizării de către aceştia a unei părţi din cerinţele diferiţilor clienţi. În acest context, Comisia va

---

[1] Din acest punct de vedere, evaluarea reducerilor condiţionate diferă de cea a eliminării concurenţei, care implică întotdeauna un sacrificiu.

[2] A se vedea cauza T-203/01, Michelin/Comisia (Michelin II) [2003] Rec. II-4071, punctele 162 şi 163. A se vedea şi cauza T-219/99, British Airways/Comisia [2003] Rec. II-5917, punctele 277 şi 278.

[3] Cauza 322/81 Nederlandsche Banden Industrie Michelin/Comisia (Michelin I) [1983] Rec. 3461, punctele 70-73.

estima ce preţ ar trebui să ofere un concurent pentru a compensa un client pentru pierderea reducerii condiţionate, în cazul în care acesta din urmă şi-ar transfera o parte din cerere („fracţiunea relevantă") de la întreprinderea dominantă. Preţul efectiv pe care concurentul va trebui să-l egaleze nu este preţul mediu al întreprinderii dominante, ci preţul normal (afişat) minus reducerea pe care o pierde clientul prin schimbarea furnizorului, calculat pentru fracţiunea respectivă din vânzări şi pentru perioada de timp respectivă. Comisia va ţine seama de marja de eroare care poate fi cauzată de incertitudinile inerente în acest tip de analize.

42. Fracţiunea relevantă pentru care trebuie calculat preţul efectiv într-un anumit caz depinde de elementele specifice ale fiecărui caz şi de caracterul progresiv sau retroactiv al reducerii. În cazul reducerilor progresive, fracţiunea relevantă este constituită, în mod normal, din achiziţiile suplimentare care sunt analizate. În cazul reducerilor retroactive, în general, va fi relevant să se evalueze în contextul pieţei specifice, pentru câte dintre nevoile sale de cumpărare un client poate trece în mod realist la un concurent („partea discutabilă" sau „porţiunea discutabilă"). Dacă este probabil pentru clienţi să dorească şi să poată transfera cantităţi mari de cerere la un (potenţial) concurent relativ rapid, este probabil ca fracţiunea relevantă să fie relativ mare. Dacă, pe de altă parte, este probabil pentru clienţi să dorească sau să poată transfera progresiv numai cantităţi reduse, atunci fracţiunea relevantă va fi relativ redusă. Pentru concurenţii existenţi, capacitatea de a-şi dezvolta vânzările către clienţi şi fluctuaţiile înregistrate în aceste vânzări de-a lungul timpului pot furniza, de asemenea, o indicaţie privind fracţiunea relevantă. Pentru concurenţii potenţiali, atunci când este posibil, poate fi întreprinsă o evaluare a măsurii realiste în care un concurent nou poate intra pe piaţă. Este posibil să se considere datele istorice privind evoluţia întreprinderilor nou intrate pe aceleaşi pieţe sau pe unele similare ca reprezentând o indicaţie a unei cote de piaţă realiste pentru o întreprindere nou intrată ([1]).

43. Cu cât este mai scăzut preţul efectiv estimat asupra fracţiunii relevante în comparaţie cu preţul mediu al furnizorului dominant, cu atât este mai ridicat efectul de fidelizare. Cu toate acestea, atâta timp cât preţul efectiv rămâne constant superior CMMTL al întreprinderii dominante, în mod normal, aceasta i-ar permite unui concurent la fel de eficient să intre în concurenţă în mod profitabil, indiferent de reducere. În aceste condiţii, în mod normal, reducerea nu poate duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial.

44. Atunci când preţul efectiv este inferior CEM, în general, schema de reduceri poate duce la excluderea chiar şi a unor concurenţi eficienţi. Atunci când preţul efectiv se situează între CEM şi CMMTL, Comisia va investiga dacă alţi factori duc la concluzia că este probabil să fie afectată intrarea pe piaţă sau expansiunea chiar şi a unor concurenţi la fel de eficienţi. În acest context, Comisia va investiga dacă, şi în ce măsură, concurenţii au la dispoziţie strategii de contracarare realiste şi eficace, de exemplu, capacitatea lor de a utiliza, de asemenea, o „porţiune nediscutabilă" din cererea cumpărătorului ca efect de levier pentru a scădea preţul pentru fracţiunea relevantă. Atunci când concurenţii nu au la dispoziţie asemenea strategii de contracarare, Comisia va considera că schema de reduceri poate duce la excluderea unor concurenţi la fel de eficienţi.

45. După cum se arată la punctul 27, această analiză va fi inclusă în evaluarea generală, ţinându-se seama de alte probe cantitative sau calitative relevante. În mod normal, este important să se analizeze dacă sistemul de reduceri este aplicat pe baza unui prag individualizat sau standardizat.

[1] Fracţiunea relevantă va fi estimată pe baza unor date care pot avea diverse grade de precizie. Comisia va ţine seama de aceste elemente când va trage concluzii privind capacitatea întreprinderii dominante de a exclude concurenţi la fel de eficienţi. De asemenea, poate fi util să se calculeze ce cotă, în medie, din nevoile unui client ar trebui să capteze, cel puţin, o întreprindere care intră pe piaţă pentru ca preţul efectiv să fie cel puţin la fel de ridicat ca CMMTL al întreprinderii dominante. În anumite cazuri,mărimea acestei cote, comparată cu cotele de piaţă efective ale concurenţilor şi cu cotele lor în cadrul nevoilor clienţilor, poate indica dacă schema de reduceri poate să aibă un efect de blocare cu caracter anticoncurenţial

Un prag individualizat – bazat pe un procent din nevoile totale ale clientului sau pe o cantitate ţintă individualizată – îi permite furnizorului dominant să stabilească pragul la un nivel care să îngreuneze schimbarea furnizorilor de către clienţi, creând astfel un efect de fidelizare maxim ([1]). Prin contrast, un prag cantitativ standardizat – caz în care pragul este acelaşi pentru toţi clienţii sau pentru un grup de clienţi – poate fi prea ridicat pentru clienţii mai mici şi/sau prea scăzut pentru clienţii mai mari pentru a avea un efect de fidelizare. Dacă, totuşi, se poate stabili că un prag cantitativ standardizat se apropie de nevoile unui număr ridicat de clienţi, este probabil să se considere de către Comisie că un asemenea sistem standardizat de reduceri poate produce efecte de blocare cu caracter anticoncurenţial.

(c) Creşterea eficienţei

46. Dacă sunt îndeplinite condiţiile enunţate în secţiunea III D, Comisa va analiza argumentele întreprinderilor dominante conform cărora sistemele de reduceri duc la obţinerea de avantaje în materie de costuri sau alte tipuri de avantaje care sunt transmise mai departe clienţilor ([2]). Adesea, este mai probabil ca avantaje în materie de costuri, ce decurg din tranzacţii, să fie obţinute cu obiective cantitative standardizate mai degrabă decât cu obiective cantitative individualizate. În mod similar, în general, este mai probabil ca scheme de reduceri progresive să motiveze revânzătorii să producă şi să revândă un volum mai ridicat decât schemele de reduceri retroactive ([3]). În aceleaşi condiţii, Comisia va analiza probe care demonstrează că acordurile de exclusivitate conferă avantaje unor anumiţi clienţi dacă aceste acorduri sunt necesare pentru ca întreprinderea dominantă să facă unele investiţii specifice relaţiei comerciale respective pentru a putea aproviziona acei clienţi.

B. Legarea şi gruparea

47. O întreprindere dominantă poate încerca să-şi excludă concurenţii prin intermediul legării sau grupării. Prezenta secţiune stabileşte circumstanţele în care o intervenţie a Comisiei este cel mai probabilă atunci când se evaluează legarea şi gruparea practicate de întreprinderile dominante.

48. Legarea" se referă de obicei la situaţii în care clienţii care cumpără un produs (produsul care leagă) trebuie să cumpere şi alt produs de la întreprinderea dominantă (produsul legat). Legarea poate avea o bază tehnică sau contractuală ([4]). „Gruparea" se referă de obicei la modul în care produsele sunt oferite şi la preţul care este practicat de întreprinderea dominantă. În cazul grupării pure, produsele sunt vândute numai împreună în proporţii fixe. În cazul grupării mixte, adesea denumită şi reducere multiprodus, produsele sunt puse la dispoziţie şi separat, dar suma preţurilor atunci când sunt vândute separat este mai ridicată decât preţul grupat.

49. Legarea şi gruparea sunt practici obişnuite care vizează furnizarea de produse sau oferte mai bune pentru clienţi, în moduri mai eficiente din punctul de vedere al costurilor. Cu toate acestea, o întreprindere care ocupă o poziţie dominantă pe piaţa unui produs (sau a mai multor produse) inclus într-o operaţiune de legare sau grupare (denumită piaţă care leagă) poate aduce

[1] A se vedea cauza 85/76 Hoffmann-La Roche & Co/Comisia [1979] Rec. 461, punctele 89 şi 90, cauza T-288/97, Irish Sugar/Comisia[1999] Rec. II-2969, punctul 213, cauza T-219/99, British Airways/Comisia [2003] Rec. II-5917, punctele 7-11 şi 270-273.

[2] De exemplu, a se vedea, în legătură cu reducerile, cauza C-95/04 P British Airways/Comisia [2007] Rep. I-2331, punctul 86.

[3] A se vedea, în acest sens, cauza T-203/01, Michelin/Comisia (Michelin II) [2003] Rec. II-4071, punctele 56-60 şi 74 şi 75.

[4] Legarea tehnică intervine atunci când produsul care leagă este proiectat într-un asemenea mod, încât funcţionează în mod corespunzător numai cu produsul legat (şi nu cu produsele alternative oferite de concurenţi). Legarea contractuală intervine atunci când clientul care cumpără produsul care leagă se angajează să cumpere şi produsul legat (şi nu produsele alternativele oferite de concurenţi).

prejudicii consumatorilor prin operaţiunile de legare sau grupare care blochează piaţa altor produse care participă la legare sau la grupare (denumită piaţă legată) şi, indirect, piaţa care leagă.

50. În mod normal, Comisia va lua măsuri în temeiul articolului 82 atunci când o întreprindere ocupă o poziţie dominantă pe piaţa care leagă ([1]) şi când, în plus, sunt îndeplinite următoarele condiţii: (i) produsele care leagă şi produsele legate sunt distincte şi (ii) este probabil ca practicile de legare să ducă la o blocare cu caracter anticoncurenţial ([2]).

(a) *Produse distincte*

51. Considerarea de către Comisie a produselor ca fiind distincte depinde de cererea clientului. Două produse sunt distincte dacă, în absenţa operaţiunilor de legare sau grupare, un număr semnificativ de clienţi ar cumpăra sau ar fi cumpărat produsul care leagă fără să cumpere şi produsul legat de la acelaşi furnizor, permiţând astfel producţia independentă atât pentru produsul care leagă, cât şi pentru cel legat ([3]). Printre elementele care arată că două produse sunt distincte se află probe directe că, atunci când au de ales, clienţii cumpără produsele care leagă şi produsele legate separat, de la diferiţi furnizori, sau probe indirecte, precum prezenţa pe piaţă a unor întreprinderi specializate în fabricarea sau vânzarea de produse legate fără produsul care leagă ([4]) sau a fiecăruia dintre produsele grupate de întreprinderea dominantă, sau probe care arată că întreprinderile cu putere scăzută de piaţă, în special pe pieţele concurenţiale, au tendinţa de a nu lega sau grupa asemenea produse.

(b) *Blocarea cu caracter anticoncurenţial a pieţelor legate şi/sau care leagă*

52. Legarea sau gruparea pot duce la efecte anticoncurenţiale pe piaţa legată, pe piaţa care leagă sau pe ambele în acelaşi timp. Cu toate acestea, chiar şi atunci când scopul operaţiunilor de legare sau grupare este de a proteja poziţia întreprinderii dominante pe piaţa care leagă, acest lucru se realizează indirect prin blocarea pieţei legate. În plus faţă de factorii deja menţionaţi la punctul 20, Comisia consideră că următorii factori au în general o importanţă deosebită pentru identificarea cazurilor de blocare probabilă sau efectivă cu caracter anticoncurenţial.

53. Se estimează că riscul unei blocări cu caracter concurenţial este mai ridicat atunci când întreprinderea dominantă îşi permanentizează strategia de legare dau de blocare, de exemplu prin legarea tehnică, a cărei abandonare costă mult. De asemenea, legarea tehnică reduce oportunităţile de revânzare a diferitelor componente.

54. În cazul grupării, întreprinderea poate ocupa o poziţie dominantă pentru mai multe dintre produsele grupate. Cu cât numărul unor asemenea produse grupate este mai ridicat, cu atât este mai puternică blocarea probabilă cu caracter anticoncurenţial. Acest lucru este adevărat mai ales dacă gruparea este greu de reprodus pentru un concurent, care lucrează fie singur, fie în colaborare cu alţii.

55. Legarea poate duce la o concurenţă scăzută pentru clienţii interesaţi să cumpere produsul legat, dar nu produsul care leagă. Dacă nu există un număr suficient de clienţi care să cumpere produsul legat singur pentru a susţine concurenţii întreprinderii dominante pe piaţa legată, operaţiunea de legare poate duce la creşterea preţurilor pentru aceşti clienţi.

56. Dacă produsul care leagă şi produsul legat pot fi utilizate, în proporţii diferite, ca factori pentru un proces de producţie, clienţii pot reacţiona la o creştere a preţului produsului care leagă

---

[1] Întreprinderea ar trebui să ocupe o poziţie dominantă pe piaţa care leagă, dar nu neapărat pe piaţa legată. În cazurile de grupare, întreprinderea trebuie să ocupe o poziţie dominantă pe una din pieţele grupate. În cazul special al legării pe pieţele de servicii post-vânzare, condiţia este ca întreprinderea să ocupe o poziţie dominantă pe piaţa care leagă şi/sau pe piaţa legată de servicii post-vânzare.

[2] Cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, în special punctele 842, 859-862, 867 şi 869.

[3] Cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctele 917, 921 şi 922.

[4] Cauza T-30/89, Hilti/Comisia [1991] Rec. II-1439, punctul 67.

şi prejudiciul care nu a fost dovedit, întreaga motivare contrazicând situaţia de fapt şi probele din dosar. A solicitat respingerea recursului şi cu privire la cheltuielile de judecată.

Recursurile sunt nefondate pentru considerentele ce se vor arăta în continuare:

Conform art. 304 pct. 9 C. proc. civ. hotărârea pronunţată este lipsită de temei legal dacă a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greşită a legii, vizând situaţiile când instanţa evocă normele de drept substanţial incidente situaţiei de fapt, dar le încalcă sau le aplică greşit, consecinţă a unei interpretări eronate.

Susţinerea recurentei reclamante cum că raportul de expertiză a fost interpretat greşit, în ceea ce priveşte cuantumul sumei rezultată din expertiză reprezentând despăgubiri, în sensul că prejudiciul astfel stabilit a avut în vedere strict împrejurările care au determinat pierderile societăţii, se va analiza numai în raport cu respectarea legalităţii aplicării principiului echivalenţei, celelalte aspecte invocate nefiind relevante asupra legalităţii deciziei, ci asupra temeiniciei acesteia. Astfel, Curtea constată că în mod legal s-a procedat la utilizarea tehnicii de comparaţie, apelând la criterii stabilite prin sistemul echivalenţei condiţiilor, faţă de împrejurarea că niciuna dintre părţi nu a propus alte criterii, iar expertul a avut în vedere consecinţele tuturor faptelor şi împrejurările care au determinat pierderea înregistrată de societate, analizând şi scăderea vânzărilor raportată la evoluţia economică pe întreg judeţul, astfel că hotărârea este la adăpost de orice critică.

Privitor la cheltuielile de judecată, Înalta Curte constată că instanţa de apel, făcând aplicarea art. 276 C. proc. civ., a compensat cheltuielile de judecată reprezentând taxa judiciară de timbru, faţă de împrejurarea că ambele apeluri au fost respinse.

Recursul pârâtei urmează a se respinge, nefiind justificate motivele invocate, conform art. 304 pct. 7 şi 9 C. proc. civ. Articolul 304 pct. 7 C. proc. civ. reglementează posibilitatea modificării hotărârii atacate dacă aceasta cuprinde motive contradictorii.

Se constată că instanţa de apel, în mod corect, a analizat speţa în raport de dispoziţiile art. 998 C. civ., raportat la art. 2 şi art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991, stabilind fapta ilicită ca fiind acţiunea de concurenţă neloială săvârşită cu încălcarea acestei dispoziţii legale prin comunicarea sau răspândirea în public de către pârâtă de afirmaţii asupra întreprinderii sau societăţii acesteia, menită să inducă în eroare şi să-i creeze o situaţie de favoare în dauna altor concurenţi, vinovăţia raportând-o la dispoziţiile art. 1 şi art. 2 din aceeaşi lege, aşa încât nu se constată existenţa unei contradicţii în motivarea deciziei, în ceea ce priveşte determinarea răspunderii.

Având în vedere nota de constatare nr. 14 din 15 aprilie 2008, întocmită de agenţii constatatori conform Legii nr. 298/2001 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 11/1991, în mod judicios s-a reţinut fapta ilicită în sarcina pârâtei, care a fost corect obligată în raport cu dispoziţiile legale, la plata sumei de 26.377 lei, reprezentând despăgubiri.

Instanţa de apel a confirmat soluţia respingerii cererii reconvenţionale a pârâtei, reţinând că aceasta nu a dovedit fapta ilicită, faţă de împrejurarea că atât acţiunea reconvenţională cât şi motivarea din apel sunt sumare, lipsite de elemente şi date concrete.

Susţinerea greşitei aplicări a dispoziţiilor art. 4 lit. d) din Legea nr. 11/1991 urmează a se respinge, având în vedere că instanţa de apel a determinat corect faptele de concurenţă neloială constând în comunicarea şi răspândirea în public de către pârâtă de afirmaţii, menite să inducă în eroare clientela şi să-şi creeze o situaţie favorabilă în dauna reclamantei, fapte care atrag incidenţa acestor dispoziţii legale.

Pentru aceste motive, conform dispoziţiilor art. 312 alin. (1) C. proc. civ., recursurile urmează a fi respinse ca nefondate.

mărindu-şi cererea pentru produsul legat, simultan cu reducerea cererii pentru produsul care leagă. Prin legarea a două produse întreprinderea dominantă poate căuta să evite această substituire şi, prin urmare, să îşi poată mări preţurile.

57. Dacă preţurile pe care întreprinderea dominantă le poate practica pe piaţa care leagă sunt reglementate, operaţiunea de legare îi poate permite întreprinderii dominante să mărească preţurile pe piaţa legată pentru a compensa pierderea de venituri cauzată de reglementarea de pe piaţa care leagă.

58. Dacă produsul legat este un produs complementar important pentru clienţii produsului care leagă, o scădere a numărului de furnizori alternativi ai produsului legat şi, astfel, o reducere a gradului de disponibilitate a acestui produs poate îngreuna intrarea doar pe piaţa care leagă.

(c) *Reduceri multiprodus*

59. O reducere multiprodus poate avea un caracter anticoncurenţial pe piaţa legată sau pe piaţa care leagă dacă este atât de importantă încât concurenţii la fel de eficienţi care oferă numai unele componente nu pot intra în concurenţă cu grupul de produse pentru care este acordată reducerea.

60. În teorie, ar fi ideal dacă efectul reducerii ar putea fi evaluat prin examinarea gradului în care venitul marginal acoperă costurile marginale pentru fiecare dintre produsele grupate ale întreprinderii dominante. Cu toate acestea, în practică, evaluarea venitului marginal necesită un calcul complex. Prin urmare, pentru punerea în aplicare, Comisia va utiliza în majoritatea situaţiilor preţul marginal, care reprezintă un bun indicator. Dacă preţul marginal pe care clienţii îl plătesc pentru fiecare produs grupat al întreprinderii dominante rămâne superior CMMTL suportat de întreprinderea dominantă pentru a include acest produs în grupul de produse, în mod normal, Comisia nu va interveni deoarece un concurent la fel de eficient, care are un singur produs poate, în principiu, intra în concurenţă în mod profitabil cu grupul de produse. Cu toate acestea, unele măsuri se pot dovedi justificate dacă preţul marginal este inferior CMMTL pentru că, într-un asemenea caz, un concurent la fel de eficient poate fi împiedicat să se extindă sau să intre pe piaţă ([1]).

61. Dacă probele sugerează că şi concurenţii întreprinderii dominante vând grupuri identice de produse sau ar putea să o facă rapid fără să fie descurajaţi de eventuale costuri suplimentare, Comisia va considera, în general, aceasta ca fiind o concurenţă între grupuri de produse, caz în care întrebarea relevantă nu este dacă venitul marginal acoperă costurile marginale pentru fiecare produs din grupul de produse, ci mai degrabă dacă preţul grupului de produse, în ansamblu, nu este unul de eliminare a concurenţei.

(d) *Creşterea eficienţei*

62. În cazul în care sunt îndeplinite condiţiile enunţate în secţiunea III D, Comisia va analiza argumentele întreprinderilor dominante conform cărora practicile de legare şi de grupare pot duce la economii în activitatea de producţie sau distribuţie care ar fi benefice pentru clienţi. De asemenea, Comisia poate analiza dacă asemenea practici reduc costurile de tranzacţie pentru clienţi, care altminteri ar fi obligaţi să cumpere componentele separat, şi permit economii substanţiale în materie de costuri de ambalare şi de distribuţie pentru furnizori. De asemenea, poate examina măsura în care combinarea a două produse separate într-un singur produs nou ar putea facilita introducerea unui asemenea produs pe piaţă, în beneficiul consumatorilor. Comisia poate, de asemenea, analiza dacă practicile de legare şi de grupare îi permit furnizorului să transmită mai departe creşterea eficienţei care rezultă din producţia proprie sau din achiziţionarea de cantităţi mari din produsul legat.

---

[1] În principiu, criteriul de evaluare a costului CMMTL este relevant în acest caz, atâta timp cât concurenţii nu au capacitatea de a vinde şi ei grupuri de produse (a se vedea punctele 23-27 şi punctul 61).

C. Eliminarea concurenţei

63. În conformitate cu priorităţile în materie de aplicare a normelor, Comisia va interveni, în general, atunci când există probe care arată că o întreprindere dominantă aplică practici de eliminare a concurenţei, suportând, în mod deliberat, pierderi sau renunţând la profituri pe termen scurt (practici denumite în continuare „sacrificiu"), astfel încât să excludă sau să poată să excludă unul sau mai mulţi dintre concurenţii săi actuali sau potenţiali în vederea consolidării sau menţinerii puterii sale de piaţă şi cauzând astfel prejudicii pentru consumatori ([1]).

(a) *Sacrificiul*

64. Unele practici vor fi considerate de Comisie ca reprezentând un sacrificiu dacă, prin practicarea unui preţ inferior pentru toată sau pentru o parte din producţia sa în decursul perioadei de timp relevante sau prin extinderea producţiei sale în decursul perioadei de timp relevante, întreprinderea dominantă a suferit sau suferă pierderi care ar fi putut fi evitate. Comisia va considera CEM ca fiind punctul de plecare pentru evaluarea măsurii în care o întreprindere dominantă suferă sau a suferit pierderi evitabile. Dacă o întreprindere dominantă practică un preţ inferior CEM pentru toată sau pentru o parte din producţia sa, nu recuperează costurile care ar fi putut fi evitate dacă nu se realiza acea producţie: ea suferă o pierdere care ar fi putut fi evitată ([2]). Astfel, practicarea unor preţuri inferioare CEM va fi considerată de Comisie, în majoritatea cazurilor, ca fiind o indicaţie clară a unui sacrificiu ([3]).

65. Cu toate acestea conceptul de sacrificiu nu include doar practicarea unor preţuri inferioare CEM ([4]). Pentru a arăta dacă a existat o strategie de eliminare a concurenţei, Comisia poate investiga, de asemenea, dacă pretinsele practici de eliminare a concurenţei au dus, pe termen scurt, la obţinerea de venituri nete inferioare celor care ar fi putut fi estimate în condiţiile unor practici alternative rezonabile, şi anume dacă întreprinderea dominantă a suferit o pierdere care ar fi putut fi evitată ([5]). Comisia nu va compara practicile reale cu alternative ipotetice sau teoretice care ar fi

[1] Comisia poate să urmărească şi practici de eliminare a concurenţei aplicate de unele întreprinderi dominante pe pieţe secundare pe care nu ocupă încă o poziţie dominantă. În special, este mai probabilă identificarea de către Comisie a unui asemenea abuz în sectoare în care activităţile sunt protejate printr-un monopol legal. În timp ce întreprinderea dominantă nu are nevoie să aplice practici de eliminare a concurenţei pentru a-şi proteja poziţia dominantă pe piaţa protejată prin monopolul legal, aceasta poate utiliza profiturile câştigate pe piaţa de monopol pentru a realiza o subvenţionare încrucişată a activităţilor sale pe o altă piaţă, ameninţând, astfel, să elimine concurenţa efectivă de pe cealaltă piaţă.

[2] În majoritatea cazurilor, costul variabil mediu (CVM) şi CEM sunt identice, deoarece adesea numai costurile variabile pot fi evitate. Cu toate acestea, în condiţiile în care CVM şi CEM sunt diferite, cel din urmă reflectă mai bine eventualul sacrificiu: de exemplu, dacă întreprinderea dominantă a trebuit să îşi dezvolte capacitatea de producţie pentru a putea aplica practici de eliminare a concurenţei, atunci costurile irecuperabile ale acestei capacităţi de producţie suplimentare ar trebui luate în considerare atunci când se examinează pierderile întreprinderii dominante. Aceste costuri ar trebui să fie reflectate în CEM şi nu în CVM.

[3] În cauza 62/86 AKZO Chemie/Comisia [1991] Rec. I-3359, punctul 71, Curtea de Justiţie a statuat în legătură cu practicarea unor preţuri inferioare costului variabil mediu (CVM): „O întreprindere dominantă nu are niciun interes să aplice asemenea preţuri, cu excepţia interesului de a-şi elimina concurenţii pentru a putea să mărească preţurile ulterior, profitând de poziţia sa de monopol, având în vedere că fiecare produs vândut îi provoacă o pierdere...".

[4] Dacă estimarea costului se bazează pe costul direct de producţie (aşa cum este înregistrat în contabilitatea întreprinderii), aceasta nu poate indica în mod clar dacă a existat sau nu un sacrificiu.

[5] Cu toate acestea, întreprinderile nu ar trebui penalizate pentru nişte pierderi ex post, în cazul în care decizia ex ante de aplicare a practicilor respective a fost luată cu bună credinţă, şi anume, dacă pot furniza probe concludente conform cărora au putut estima în mod rezonabil că activitatea va fi profitabilă.

putut fi mai profitabile. Vor fi analizate numai alternative rezonabile şi fiabile din punct de vedere economic care, având în vedere condiţiile de piaţă şi realităţile comerciale cu care se confruntă întreprinderea dominantă, pot fi considerate în mod realist ca fiind mai profitabile.

66. În unele cazuri Comisia se va putea baza pe probe directe constând din documente provenind de la întreprinderea dominantă care indică în mod clar o strategie de eliminare a concurenţei ([1]), precum un plan amănunţit de sacrificare pentru a exclude un concurent, a împiedica intrarea pe piaţă sau a preveni apariţia unei pieţe sau probe ale unor ameninţări concrete cu acţiuni de eliminare a concurenţei ([2]).

(b) *Blocarea cu caracter anticoncurenţial*

67. Dacă sunt disponibile suficiente date fiabile, Comisia va aplica analiza concurentului la fel de eficient, descrisă la punctele 25-27, pentru a determina dacă practicile respective pot aduce prejudicii consumatorilor. În mod normal, numai practicarea unor preţuri inferioare CMMTL poate exclude de pe piaţă concurenţi la fel de eficienţi.

68. În plus faţă de factorii deja menţionaţi la punctul 20, Comisia va investiga, în general, dacă şi în ce mod practicile suspectate scad probabilitatea intrării în concurenţă a concurenţilor. De exemplu, dacă întreprinderea dominantă este mai bine informată în ceea ce priveşte costurile sau alte condiţii de piaţă sau dacă poate denatura semnalele pieţei referitoare la rentabilitate, aceasta poate aplica unele practici de eliminare a concurenţei pentru a influenţa aşteptările unor concurenţi potenţiali şi a-i descuraja, astfel, să intre pe piaţă. Dacă aceste practici şi efectele lor probabile sunt resimţite pe pieţe multiple şi/sau în perioade succesive ale unor eventuale intrări pe piaţă, se poate arăta că întreprinderea dominantă caută să-şi creeze o reputaţie de întreprindere care aplică practici de eliminare a concurenţei. În cazul în care concurentul vizat este dependent de o finanţare externă, scăderea în mod semnificativ a preţurilor sau alte practici de eliminare a concurenţei aplicate de întreprinderea dominantă ar putea afecta în mod negativ rezultatele concurentului, ceea ce ar putea compromite în mod grav accesul acestuia la o finanţare suplimentară.

69. Comisia nu consideră că este necesar să se arate ieşirea de pe piaţă a concurenţilor pentru a demonstra că a avut loc o blocare cu caracter anticoncurenţial. Nu se poate exclude posibilitatea că întreprinderea dominantă poate prefera să împiedice concurentul să intre în concurenţă în mod viguros şi să-l facă să urmeze preţurile practicate de ea, mai degrabă decât să-l elimine complet de pe piaţă. Asemenea metode de disciplinare evită riscul inerent eliminării concurenţilor şi, în special, riscul ca activele concurentului să fie vândute la un preţ scăzut şi să rămână pe piaţă, dând naştere unui nou concurent care intră pe piaţă şi are costuri scăzute.

70. În general, este probabilă apariţia unor prejudicii pentru consumatori dacă întreprinderea dominantă se poate aştepta în mod rezonabil ca puterea sa de piaţă să fie mai mare după ce practicile de eliminare a concurenţei iau sfârşit decât ar fi fost dacă întreprinderea nu ar fi adoptat acest tip de comportament, şi anume, dacă este probabil ca întreprinderea să fie în situaţia de a beneficia de pe urma sacrificiului.

71. Aceasta nu înseamnă că intervenţia Comisiei va avea loc numai dacă ar fi probabil ca întreprinderea dominantă să îşi poată mări preţurile peste nivelul existent pe piaţă înainte de aplicarea acestor practici. De exemplu, este suficient să fie probabil ca practicile respective să împiedice sau să întârzie o scădere a preţurilor care ar fi avut loc altminteri. Identificarea prejudiciului suferit de consumatori nu este un calcul mecanic al profiturilor şi pierderilor şi nu

[1] A se vedea cauza T-83/91 Tetra Pak International/Comisia (Tetra Pak II) [1994] Rec. II-755, punctele 151 şi 171 şi cauza T-340/03 France Télécom/Comisia [2007] Rep. II-107, punctele 198-215.

[2] În cauza 62/86 AKZO Chemie/Comisia [1991] Rec. I-3359, Curtea a acceptat că există dovezi clare ale faptului că AKZO, cu ocazia a două reuniuni, a ameninţat ECS că va practica preţuri inferioare costurilor dacă acesta nu se retrage de pe piaţa peroxizilor organici. În plus, a existat un plan amănunţit, conţinând cifre, care descria măsurile pe care AKZO le-ar pune în aplicare dacă ECS nu s-ar retrage de pe piaţă (a se vedea punctele 76-82, 115 şi 131-140).

este necesară o dovadă a profiturilor totale. Prejudiciul probabil suferit de consumatori poate fi demonstrat prin evaluarea efectului probabil de blocare cauzat de practicile respective, în combinaţie cu alţi factori, precum barierele la intrarea pe piaţă ([1]). În acest context, Comisia va analiza şi posibilităţile de reintrare pe piaţă.

72. Poate fi mai uşor pentru întreprinderea dominantă să aplice practici de eliminare a concurenţei dacă vizează, în mod selectiv, anumiţi clienţi cu preţuri scăzute, ceea ce i-ar permite să limiteze pierderile suferite.

73. Este mai puţin probabil ca întreprinderea dominantă să aplice practici de eliminare a concurenţei dacă acestea se referă la preţuri aplicate în mod general în decursul unei perioade lungi de timp.

(c) *Creşterea eficienţei*

74. În general, se consideră că este puţin probabil ca practicile de eliminare a concurenţei să determine creşterea eficienţei. Cu toate acestea, în cazul în care sunt îndeplinite condiţiile enunţate în secţiunea III D, Comisia va analiza argumentele întreprinderii dominante conform cărora practicarea unor preţuri scăzute îi permite să realizeze economii de scară sau creşteri ale eficienţei în legătură cu dezvoltarea pieţei.

D. Refuzul de a aproviziona şi micşorarea marjei

75. Atunci când îşi stabileşte priorităţile în materie de aplicare a normelor, Comisia porneşte de la principiul că, în general, orice întreprindere, dominantă sau nu, ar trebui să aibă dreptul să îşi aleagă partenerii comerciali şi să dispună liber de bunurile sale. Prin urmare, Comisia consideră că o intervenţie în temeiul dreptului concurenţei necesită o analiză atentă în cazul în care aplicarea articolului 82 ar duce la impunerea unei obligaţii de aprovizionare în sarcina întreprinderii dominante ([2]). Existenţa unei asemenea obligaţii:

– chiar şi în schimbul unei remuneraţii echitabile – poate reduce motivaţia întreprinderilor de a investi şi de a inova şi poate, astfel, aduce prejudicii consumatorilor. Faptul de a şti că pot avea o obligaţie de a aproviziona împotriva propriei voinţe poate determina întreprinderile dominante – sau întreprinderile care estimează că pot deveni dominante – să nu investească, sau să investească mai puţin, în activitatea respectivă. De asemenea, concurenţii pot fi tentaţi să profite gratuit de investiţiile efectuate de întreprinderea dominantă în loc să investească ei înşişi. Niciuna dintre aceste consecinţe nu ar fi, pe termen lung, în interesul consumatorilor.

76. În general, problemele de concurenţă apar atunci când întreprinderea dominantă intră în concurenţă pe piaţa «din aval» cu acel cumpărător pe care refuză să-l aprovizioneze. Termenul «piaţă din aval» este utilizat pentru a denumi piaţa pentru care factorii de producţie refuzaţi sunt

---

[1] Acest lucru a fost confirmat în cauza T-83/91 Tetra Pak International/Comisia (Tetra Pak II) [1994] Rec. II-755, confirmată în apel în cauza C-333/94 P Tetra Pak International/Comisia [1996] Rec. I-5951, prin care Tribunalul de Primă Instanţă a statuat că nu era necesară proba unei recuperări efective (punctul 150 in fine). Mai mult, întrucât eliminarea concurenţei se poate dovedi a fi mai dificilă decât se prevăzuse la începutul aplicării practicilor respective, costurile totale suportate de întreprinderea dominantă ar putea depăşi profiturile sale ulterioare şi, astfel, ar putea face imposibilă recuperarea efectivă, chiar dacă poate fi totuşi rezonabil ca aceasta să hotărască să aplice în continuare strategia de eliminare a concurenţei pe care a început-o cu ceva timp în urmă. A se vedea, de asemenea, COMP/38.233 Wanadoo Interactive, decizia Comisiei din 16 iulie 2003, punctele 332-367.

[2] Cauzele conexate C-241/91 P şi C-242/91 P Radio Telefis Eireann (RTE) şi Independent Television Publications (ITP)/Comisia (Magill) [1995] Rec. I-743, punctul 50, cauza C-418/01 IMS Health/NDC Health [2004] Rec. I-5039, punctul 35, cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctele 319, 330, 331, 332 şi 336.

necesari pentru a fabrica un produs sau a furniza un serviciu. Prezenta secţiune se referă numai la acest tip de refuz.

77. Alte tipuri de eventuale refuzuri ilegale de a aproviziona, în care aprovizionarea este condiţionată de acceptarea de către cumpărător a unor limitări în ceea ce priveşte comportamentul propriu, nu sunt tratate în prezenta secţiune. De exemplu, întreruperea aprovizionării pentru a pedepsi clienţii care întreţin relaţii cu concurenţii sau refuzul de a aproviziona clienţi care nu acceptă operaţiunile de legare vor fi examinate de Comisie în conformitate cu principiile stabilite în secţiunile privind acordurile de exclusivitate şi gruparea. În mod similar, refuzurile de a aproviziona care vizează să împiedice cumpărătorul să participe la schimburi comerciale paralele ([1]) sau să îşi reducă preţurile de revânzare nu sunt nici ele tratate în prezenta secţiune.

78. Noţiunea de refuz de a aproviziona acoperă o serie largă de practici, precum refuzul de a furniza produse unor clienţi noi sau actuali ([2]), refuzul de a acorda licenţă pentru drepturi de proprietate intelectuală ([3]), inclusiv atunci când acestea sunt necesare pentru a furniza informaţii de interfaţă ([4]), sau refuzul de acorda accesul la o instalaţie sau la o reţea esenţială ([5]).

79. Comisia nu consideră necesar ca produsul refuzat să fi fost deja comercializat: este suficient să existe o cerere din partea unor cumpărători potenţiali şi să fie identificată o piaţă potenţială pentru factorii de producţie respectivi ([6]). De asemenea, nu este necesar să existe un refuz efectiv din partea unei întreprinderi dominante; un „refuz implicit" este suficient. De exemplu, refuzul implicit ar putea lua forma unei întârzieri excesive sau a unui alt tip de perturbare în furnizarea produsului sau ar putea include impunerea unor condiţii nerezonabile în schimbul furnizării produsului.

80. În sfârşit, în locul unui refuz de a aproviziona, o întreprindere dominantă poate practica un preţ pentru produsul de pe piaţa din amonte care, în comparaţie cu preţul pe care îl practică pe piaţa din aval ([7]), nu permite nici chiar unui concurent la fel de eficient să presteze o activitate comercială în mod profitabil pe piaţa din aval, pe termen lung (aşa numita „micşorare a marjei"). În cazurile de micşorare a marjei, criteriul pe care se bazează în general Comisia pentru a determina costurile unui concurent la fel de eficient este cel al CMMTL al diviziei din aval al întreprinderii dominante integrate ([8]).

81. Comisia va considera că aceste practici reprezintă o prioritate în materie de aplicare a normelor dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiţii:

---

[1] A se vedea Hotărârea din 16 septembrie 2008 în cauzele conexate C-468/06 la C-478/06 Sot. Lélos kai Sia and Others/GlaxoSmithKline, nepublicată încă.

[2] Cauzele conexate 6/73 şi 7/73 Istituto Chemioterapico Italiano şi Commercial Solvents/Comisia [1974] Rec. 223.

[3] Cauzele conexate C-241/91 P şi C-242/91 P Radio Telefis Eireann (RTE) şi Independent Television Publications (ITP)/Comisia (Magill) [1995] Rec. 743, cauza C-418/01 IMS Health/NDC Health [2004] ECR I-5039 Aceste hotărâri arată că, în circumstanţe excepţionale, refuzul de a acorda licenţe privind drepturi de proprietate intelectuală constituie un abuz.

[4] A se vedea cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601.

[5] A se vedea Decizia 94/19/CE a Comisiei din 21 decembrie 1993 în cauza IV/34.689 Sea Containers/Stena Sealink – Interim Measures (JO L 15, 18.1.1994, p. 8) şi Decizia 92/213/CEE a Comisiei din 26 februarie 1992 în cauza IV/33.544 British Midland/Aer Lingus (JO L 96, 10.4.1992, p. 34).

[6] Cauza C-418/01 IMS Health/NDC Health [2004] Rec. I-5039, punctul 44.

[7] Inclusiv o situaţie în care o firmă integrată care vinde un „sistem" de produse complementare refuză să vândă separat unul dintre produsele complementare unui concurent care produce celălalt produs complementar.

[8] Cu toate acestea, în anumite cazuri, ar putea fi utilizat ca criteriu de referinţă CMMTL al unui concurent neintegrat din aval, de exemplu atunci când nu este posibilă alocarea clară a costurilor firmei dominante pentru operaţiunile din aval şi din amonte.

– refuzul se referă la un produs sau un serviciu care este necesar în mod obiectiv pentru a putea intra în concurență în mod eficace pe o piață din aval,

82. În anumite cazuri specifice, poate fi clar că impunerea unei obligații de a furniza nu este, în mod evident, de natură să producă efecte negative asupra motivației proprietarului factorilor de producție și/sau a altor agenți economici de a investi și de a inova pe piața din amonte, fie ex ante, fie ex post. Comisia consideră că acesta ar fi putea fi cazul în special atunci când o reglementare compatibilă cu dreptul comunitar impune deja întreprinderii dominante o obligație de a aproviziona și este clar, din considerațiile care stau la baza unei asemenea reglementări, că punerea în balanță a diverselor motivații a fost deja realizată de către autoritatea publică atunci când a impus o asemenea obligație de aprovizionare. Acesta ar putea fi și cazul în care poziția întreprinderii dominante pe piața din amonte s-a dezvoltat sub protecția unor drepturi speciale sau exclusive sau a fost finanțată din resurse de stat. În asemenea cazuri specifice, nu există niciun motiv pentru Comisie să se abată de la standardele sale generale de demonstrare a unei probabile blocări cu caracter anticoncurențial, fără să analizeze dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative menționate la punctul 81.

(a) *Necesitatea obiectivă a factorilor de producție*

83. În examinarea măsurii în care un refuz de a aproviziona merită să fie tratat în mod prioritar, Comisia va analiza dacă furnizarea factorilor de producție refuzați este necesară în mod obiectiv pentru ca agenții economici să poată intra în concurență în mod eficace pe piață. Aceasta nu înseamnă că fără factorii de producție refuzați niciun concurent nu ar putea niciodată intra sau rămâne pe piață din aval ([1]). De fapt, un factor de producție este indispensabil atunci când nu există niciun înlocuitor actual sau potențial pe care s-ar putea baza concurenții de pe piața din aval pentru a contracara – cel puțin pe termen lung – consecințele negative ale refuzului ([2]). În această privință, în mod normal, Comisia va face o evaluare a măsurii în care concurenții ar putea să reproducă în mod eficace factorii de producție produși de întreprinderea dominantă într-un orizont de timp previzibil ([3]). Noțiunea de reproducere presupune crearea unei surse alternative de aprovizionare eficientă care le poate permite concurenților să exercite o presiune concurențială asupra întreprinderii dominante pe piața din aval ([4]).

84. Criteriile stabilite la punctul 81 se aplică atât cazurilor de întrerupere a aprovizionărilor anterioare, cât și refuzurilor de a furniza un bun sau un serviciu pe care întreprinderea dominantă nu l-a furnizat anterior (refuzuri de a aproviziona de novo). Cu toate acestea, terminarea unui acord existent de aprovizionare este mai probabil să fie considerată abuzivă decât un refuz de a aproviziona de novo. De exemplu, dacă întreprinderea dominantă a aprovizionat anterior întreprinderea solicitantă, iar aceasta din urmă a realizat investiții în funcție de această relație comercială, pentru a utiliza factorii de producție care au fost ulterior refuzați, este mai probabil ca factorii de producție respectivi să fie considerați de Comisie ca fiind indispensabili. În mod

[1] Cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctele 428 și 560-563.

[2] Independent Television Publications LTD (ITP)/Comisia (Magill) [1995] Rec. 743, punctele 52 și 53; cauza 7/97 Oscar Bronner/Mediaprint Zeitungs-und Zeitschriftenverlag, Mediaprint Zeitungsvertriebsgesellschaft și Mediaprint Anzeigengesellschaft [1998] Rec. I-7791, punctele 44 și 45; cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctul 421.

[3] În general, este probabil ca un factor de producție să fie imposibil de reprodus atunci când implică un monopol natural datorat unor economii de scară sau de anvergură, atunci când există puternice efecte de rețea sau atunci când se referă la o așa numită informație din „sursă unică". Cu toate acestea, în toate cazurile ar trebui să se țină seama de caracterul dinamic al sectorului și, în special, de posibilitatea reducerii rapide a puterii de piață.

[4] Cauza 7/97 Oscar Bronner/Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, Mediaprint Zeitungsvertriebsgesellschaft și Mediaprint Anzeigengesellschaft [1998] Rec. I-7791, punctul 46, cauza C-418/01 IMS Health/NDC Health [2004] Rec. I-5039, punctul 29.

similar, faptul că proprietarul factorilor de producţie esenţiali a considerat, în trecut, că este în interesul său să îi furnizeze, arată că furnizarea factorilor de producţie nu implică niciun risc ca proprietarul să primească o compensaţie necorespunzătoare pentru investiţia iniţială. Prin urmare, ar fi de datoria companiei dominante să demonstreze de ce condiţiile au evoluat în asemenea măsură încât continuarea relaţiei existente de aprovizionare ar pune în pericol compensaţia sa corespunzătoare.

(b) *Eliminarea concurenţei efective*

85. Dacă sunt îndeplinite condiţiile stabilite la punctele 83 şi 84, Comisia consideră că refuzul unei întreprinderi dominante de a aproviziona este, în general, răspunzător pentru eliminarea, imediată sau în timp, a concurenţei efective pe piaţa din aval. Probabilitatea eliminării concurenţei efective este, în general, cu atât mai mare cu cât este mai ridicată cota de piaţă a întreprinderii dominante pe piaţa din aval. Cu cât est mai redusă presiunea suportată de întreprinderea dominantă privind capacitatea de producţie, faţă de concurenţii de pe piaţa din aval, cu atât este mai mare gradul de substituibilitate dintre producţia întreprinderii dominante şi cea a concurenţilor săi de pe piaţa din aval. Cu cât este mai mare numărul de concurenţi de pe piaţa din aval care sunt afectaţi, cu atât este mai probabil ca cerea care ar fi putut fi satisfăcută de concurenţii excluşi să fie deturnată de la aceştia în avantajul întreprinderii dominante.

(c) *Prejudicierea consumatorilor*

86. În examinarea impactului probabil al unui refuz de a aproviziona asupra bunăstării consumatorilor, Comisia va examina dacă, pentru consumatori, consecinţele negative probabile ale refuzului de a aproviziona pe piaţa relevantă compensează în timp consecinţele negative ale impunerii unei obligaţii de a aproviziona. Dacă răspunsul este pozitiv, în mod normal, Comisia va instrumenta acest caz.

87. Comisia consideră că prejudicierea consumatorilor poate apărea, de exemplu, atunci când concurenţii pe care întreprinderea dominantă îi exclude sunt, ca urmare a refuzului, împiedicaţi să aducă pe piaţă bunuri sau servicii inovatoare şi/sau atunci când este probabil să fie frânată continuarea unui activităţi de inovare ([1]). Aceasta poate fi situaţia dacă întreprinderea care solicită aprovizionarea nu intenţionează să se limiteze în principal la reproducerea bunurilor sau serviciilor deja oferite de întreprinderea dominantă pe piaţa din aval, ci intenţionează să producă bunuri sau servicii noi sau îmbunătăţite pentru care există o potenţială cerere din partea consumatorilor sau care este probabil să contribuie la dezvoltarea tehnică ([2]).

88. De asemenea, Comisia consideră că un refuz de a aproviziona poate aduce prejudicii consumatorilor atunci când preţul de pe piaţa din amonte este reglementat, preţul pe piaţa din aval nu este reglementat şi întreprinderea dominantă, prin excluderea concurenţilor de pe piaţa din aval ca urmare a unui refuz de a aproviziona, poate obţine un profit mai mare pe piaţa nereglementată din aval decât dacă nu ar fi acţionat în acest fel.

(d) *Creşterea eficienţei*

89. Comisia va analiza argumentele întreprinderii dominante conform cărora un refuz de a aproviziona este necesar pentru a-i permite să obţină un randament al investiţiilor necesar pentru a-şi dezvolta activitatea de fabricare a factorilor de producţie, creând astfel stimulente pentru a investi în viitor, ţinând seama de riscul ca unele proiecte să eşueze. De asemenea, Comisia va analiza argumentele întreprinderii dominante conform cărora propria sa activitate de inovare va fi afectată negativ de obligaţia de aproviziona sau de schimbările structurale ale condiţiilor de piaţă

---

[1] Cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctele 643, 647, 648, 649, 652, 653 şi 656.

[2] Cauza C-418/01 IMS Health/NDC Health [2004] Rec. I-5039, punctul 49; cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctul 658.

determinate de impunerea unei astfel de obligaţii, inclusiv dezvoltarea activităţilor de continuare a inovării de către concurenţii săi.

90. Cu toate acestea, atunci când va analiza asemenea argumente, Comisia se va asigura că sunt îndeplinite condiţiile enunţate în secţiunea III D. În special, este de datoria întreprinderii dominante să demonstreze orice impact negativ pe care este probabil ca o obligaţie de a aproviziona să îl aibă asupra propriului său nivel de inovare ([1]). Dacă o întreprindere dominantă a furnizat anterior factorii de producţie respectivi, acest lucru poate fi relevant pentru evaluarea unui argument conform căruia refuzul de a aproviziona se justifică din motive de eficienţă.

[1] Cauza T-201/04 Microsoft/Comisia [2007] Rep. II-3601, punctul 659.

15. COMUNICAREA COMISIEI
Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală (2011/C 11/01)
(Text cu relevanţă pentru SEE)

1. INTRODUCERE

1.1. Obiectul şi domeniul de aplicare

1. Prezentele Orientări stabilesc principiile pe baza cărora, în temeiul articolului 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene ([2]) (denumit în continuare „articolul 101"), se realizează evaluarea acordurilor între întreprinderi, a deciziilor asociaţiilor de întreprinderi şi a practicilor concertate (denumite în mod colectiv „acorduri") aferente cooperărilor orizontale. Cooperarea este de „natură orizontală" în cazul în care face obiectul unui acord între concurenţi existenţi sau potenţiali. În plus, prezentele orientări se aplică şi acordurilor de cooperare orizontală încheiate între neconcurenţi, de exemplu, între două societăţi active pe aceleaşi pieţe ale produsului, dar pe pieţe geografice diferite, fără a fi concurenţi potenţiali".

2. Acordurile de cooperare orizontală pot aduce beneficii economice substanţiale, în special în cazul în care combină activităţi, competenţe sau active complementare. Cooperarea orizontală poate fi un mijloc de împărţire a riscului, de realizare a economiilor de costuri, de creştere a investiţiilor, de utilizare în comun a know-how-ului, de sporire a calităţii şi varietăţii produselor şi de lansare mai rapidă a inovaţiilor.

3. Pe de altă parte, acordurile de cooperare orizontală pot crea probleme de concurenţă. Acesta este cazul, de exemplu, atunci când părţile convin să fixeze preţurile ori producţia, să îşi împartă pieţele, sau atunci când cooperarea permite părţilor să menţină, să dobândească sau să-şi consolideze puterea de piaţă, putând produce astfel efecte negative pe piaţă în ceea ce priveşte preţurile, producţia, inovarea sau varietatea şi calitatea produselor.

4. Deşi recunoaşte avantajele care pot decurge din acordurile de cooperare orizontală, Comisia trebuie să asigure în acelaşi timp, menţinerea unei concurenţe efective. Articolul 101 stabileşte cadrul juridic pentru o evaluare echilibrată, care să ţină cont, în acelaşi timp, atât de efectele adverse asupra concurenţei, cât şi de efectele favorabile concurenţei.

[2] De la 1 decembrie 2009, articolul 81 din Tratatul CE a devenit articolul 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene (TFUE). Cele două articole sunt, pe fond, identice. În sensul prezentelor orientări, acolo unde este cazul, trimiterile la articolul 101 din TFUE trebuie înţelese ca fiind trimiteri la articolul 81 din Tratatul CE. TFUE a introdus, de asemenea, anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate" cu „Uniune" şi a termenului „piaţă comună" cu „piaţă internă". Terminologia din TFUE va fi folosită pe tot cuprinsul prezentelor orientări.

5. Scopul prezentelor orientări este de a oferi un cadru analitic pentru tipurile cele mai frecvente de acorduri de cooperare orizontală: acordurile de cercetare şi dezvoltare, acordurile de producţie, inclusiv acordurile de subcontractare şi de specializare, acordurile de achiziţionare, acordurile de comercializare, acordurile de standardizare, inclusiv contractele standard, şi schimburile de informaţii. Acest cadru se bazează în principal pe criterii juridice şi economice care ajută la analizarea unui acord de cooperare orizontală şi a contextului în care acesta se încheie. Criteriile economice, cum ar fi puterea de piaţă a părţilor şi alţi factori referitori la structura pieţei, reprezintă elemente fundamentale pentru evaluarea impactului pe care îl poate avea un acord de cooperare orizontală asupra pieţei şi, astfel, pentru evaluarea acestuia în temeiul articolului 101.

6. Prezentele orientări se aplică celor mai frecvente tipuri de acorduri de cooperare orizontală, indiferent de nivelul de integrare pe care acestea îl presupun, cu excepţia operaţiunilor ce constituie o concentrare în înţelesul articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi ([1]) (regulamentul privind concentrările economice), cum ar fi cazul, de exemplu, pentru societăţi în comun care îndeplinesc în mod durabil toate funcţiile unei entităţi economice autonome (societăţi în comun cu funcţionalitate deplină) ([2]).

7. Având în vedere numărul potenţial mare de tipuri de cooperări orizontale şi de combinaţii ale acestora, precum şi condiţiile de piaţă în care acestea se produc, este dificil să se ofere răspunsuri specifice pentru fiecare situaţie posibilă. Prezentele orientări vor sprijini totuşi întreprinderile în evaluarea compatibilităţii unui acord individual de cooperare cu articolul 101. Acele criterii nu constituie însă o listă de verificare ce poate fi aplicată mecanic. Fiecare caz trebuie evaluat în funcţie de faptele care îi sunt caracteristice, iar orientările trebuie aplicate în mod flexibil.

8. Criteriile stabilite de prezentele orientări se aplică acordurilor de cooperare orizontală referitoare atât la bunuri, cât şi la servicii (denumite în mod colectiv „produse"). Prezentele orientări completează Regulamentul (UE) nr. [...] al Comisiei privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare şi dezvoltare ([3]) („Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare") şi Regulamentul (UE) nr. [...] al Comisiei privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare ([4]) („Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare").

9. Deşi prezentele orientări conţin anumite referinţe la înţelegerile de tip cartel, ele nu au ca scop oferirea de indicaţii cu privire la ce anume constituie sau nu o înţelegere de tip cartel conform practicii decizionale a Comisiei şi jurisprudenţei Curţii de Justiţie a Uniunii Europene.

---

[1] JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

[2] A se vedea articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul privind concentrările economice. Cu toate acestea, atunci când evaluează dacă este vorba de o întreprindere în comun cu funcţionalitate deplină, Comisia analizează dacă întreprinderea în comun este autonomă în sens operaţional. Aceasta nu înseamnă că întreprinderea beneficiază de autonomie faţă de societăţile-mamă în ceea ce priveşte adoptarea deciziilor sale strategice (a se vedea Comunicarea jurisdicţională consolidată a Comisiei în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, JO C 95, 16.4.2008, p. 1, punctele 91-109 („Comunicarea jurisdicţională consolidată"). Trebuie, de asemenea, reamintit că, în cazul în care crearea unei întreprinderi în comun care constituie o concentrare în temeiul articolului 3 din Regulamentul privind concentrările economice are ca obiect sau ca efect coordonarea comportamentului concurenţial al întreprinderilor care rămân independente, atunci această coordonare va fi evaluată în temeiul articolului 101 din tratat (a se vedea articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul privind concentrările economice).

[3] JO L [...], [...], [...].

[4] JO L [...], [...], [...].

10. Termenul de „concurenţi", astfel cum este folosit în prezentele orientări, desemnează atât concurenţii existenţi, cât şi pe cei potenţiali. Două societăţi sunt considerate concurenţi existenţi, în cazul în care sunt active pe aceeaşi piaţă relevantă. O societate este considerată ca fiind un concurent potenţial al unei alte societăţi dacă, în lipsa acordului, este probabil ca, în cazul unei creşteri nesemnificative dar permanente a preţurilor relative, prima societate să efectueze în termen scurt ([1]) investiţiile suplimentare necesare sau să suporte alte costuri de transformare necesare pentru a intra pe piaţa relevantă pe care este activă cealaltă societate. Această evaluare trebuie să se fundamenteze pe motive realiste, simpla posibilitate teoretică de a intra pe o piaţă nefiind suficientă. (a se vedea Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei relevante în sensul dreptului comunitar al concurenţei) ([2]) („Comunicarea privind definirea pieţei").

11. Societăţile care fac parte din aceeaşi „întreprindere" în sensul articolului 101 alineatul (1) nu sunt considerate de prezentele orientări ca fiind concurente. Articolul 101 se aplică doar acordurilor între întreprinderi independente. În cazul în care o societate exercită o influenţă decisivă asupra altei societăţi, acestea formează o entitate economică unică şi astfel, sunt părţi ale aceleiaşi întreprinderi ([3]). Acelaşi lucru este valabil pentru societăţile surori şi anume, pentru societăţile asupra cărora aceeaşi societate mamă exercită o influenţă decisivă. În consecinţă, acestea nu sunt considerate a fi concurente chiar dacă ambele sunt active pe aceleaşi pieţe relevante ale produsului sau pe aceleaşi pieţe geografice.

12. Acordurile încheiate între întreprinderile situate la niveluri diferite ale lanţului de producţie sau de distribuţie, adică acordurile verticale, fac în principiu obiectul Regulamentului (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate ([4]) (Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale) şi al Orientărilor privind restricţiile verticale ([5]). Cu toate acestea, în măsura în care acordurile verticale, de exemplu, acordurile de distribuţie, sunt încheiate între concurenţi, efectele pe piaţă ale acordului şi eventualele probleme de concurenţă pot fi similare celor generate de acordurile orizontale. Prin urmare, acordurile verticale dintre concurenţi, fac obiectul prezentelor orientări ([6]). În cazul în

[1] Noţiunea de „termen scurt" depinde de situaţia de fapt în cazul respectiv, de contextul său juridic şi economic şi, în special, de faptul dacă societatea respectivă reprezintă o parte la acord sau o parte terţă. În primul caz, şi anume, atunci când se analizează dacă o parte la un acord ar trebui considerată ca fiind un potenţial concurent al celeilalte părţi, în mod normal, Comisia ar avea în vedere o perioadă mai lungă ca reprezentând un „termen scurt", faţă de al doilea caz, şi anume, atunci când se analizează capacitatea unei părţi terţe de a acţiona ca o constrângere concurenţială asupra părţilor la un acord. Pentru ca o parte terţă să fie considerată un concurent potenţial, intrarea pe piaţă ar trebui să aibă loc suficient de rapid pentru ca ameninţarea unei potenţiale intrări să constituie o presiune asupra comportamentului părţilor şi al altor participanţi pe piaţă. Din aceste motive, atât Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare, cât şi Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare consideră o perioadă de maxim trei ani ca fiind un „termen scurt".

[2] JO C 372, 9.12.1997, p. 5, punctul 24; a se vedea şi al XIII-lea raport al Comisiei privind politica în domeniul concurenţei, punctul 55, precum si Decizia Comisiei în cauza IV/32.009, Elopak/Metal Box Odin , JO L 209, 8.8.1990, p. 15.

[3] A se vedea, de exemplu, cauza C-73/95, Viho, Rec. 1996, p. I-5457, punctul 51. Exercitarea unei influenţe decisive de către societatea mamă asupra comportamentului unei filiale poate fi prezumată în cazul filialelor deţinute integral; a se vedea, de exemplu, cauza 107/82, AEG, Rec. 1983, p. 3151, punctul 50; cauza C-286/98 P Stora, Rec. 2000, p. I- 9925, punctul 29; sau cauza C-97/08 P Akzo, Rep. 2009, p. I-8237, punctul 60 şi următoarele.

[4] JO L 102, 23.4.2010, p. 2.

[5] JO C 130, 19.5.2010, p. 1.

[6] Acest lucru nu se aplică în cazul în care concurenţii încheie un acord vertical nereciproc şi (i)

10. Prescripţia dreptului la acţiune întemeiată pe Legea nr. 11/1991. Necesitatea administrării de probe suplimentare cu privire la existenţa daunei şi a momentului la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască acest aspect

Legea nr. 11/1991, art. 9, art. 12

Conform prevederilor art. 9 şi art. 12 din Legea nr. 11/1991, acţiunea în răspundere civilă corespunzătoare faptelor prevăzute de art. 4 şi art. 5 din lege se introduce în termenul de un an de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască dauna şi pe cel care a produs-o, dar nu mai târziu de trei ani de la data săvârşirii faptei. Pentru ca instanţa să se clarifice cu privire la aceste aspecte, reclamanta trebuie, prin orice mijloc de probă, să facă dovada că nu a depăşit termenele respective, în speţă impunându-se să se dispună unirea excepţiei prescripţiei dreptului la acţiune cu fondul şi administrarea de probatorii în vederea clarificării momentului la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască existenţa şi întinderea prejudiciului.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 3267/2010, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Tribunalului Cluj, reclamanta SC I.T. SA Cluj-Napoca, în contradictoriu cu pârâtul D.V.M., a solicitat obligarea acestuia la plata sumei de 334.741 euro cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul creat ca urmare a activităţii de concurenţă neloială, desfăşurată cu începere de la 1 iunie 2005. În motivarea acţiunii, s-a arătat că pârâtul, care a avut iniţial diferite funcţii în cadrul societăţii reclamante, în prezent are calitatea de asociat unic al SC M.D.I. SRL şi intermediază comenzile de transport ale D.T. and Co LDD, funcţie în care acesta a trimis societăţii reclamante numai comenzi cu privire la care cunoştea faptul că nu vor putea fi onorate, creându-i acesteia prejudiciul sus-menţionat.

Prin sentinţa civilă nr. 443/2008 din 16 septembrie 2008, Tribunalul Cluj a admis excepţia necompetenţei materiale invocată din oficiu şi a declinat competenţa de soluţionare a acţiunii formulate de reclamantă în favoarea Tribunalului Comercial Cluj.

Prin sentinţa comercială nr. 563/C/2009 pronunţată la data de 16 februarie 2009 de Tribunalul Comercial Cluj, s-a respins acţiunea formulată de reclamanta SC I T SA Cluj-Napoca împotriva pârâtului D.V.M., ca fiind prescrisă. Pentru a se pronunţa astfel, instanţa de fond a reţinut, în esenţă, că, în cazurile de concurenţă neloială, termenul în care poate fi exercitată acţiunea pentru repararea prejudiciului este de un an de la data cunoaşterii săvârşirii faptei şi autorului ei. Prima instanţă a reţinut că termenul de prescriere extinctivă a dreptului la acţiune a început să curgă din data de 31 iunie 2005, s-a împlinit în data de 31 iunie 2006, când s-au cunoscut faptele pârâtului şi existenţa prejudiciului societăţii reclamante, iar acţiunea a fost introdusă abia în data de 30 mai 2008. Prin urmare, a admis excepţia prescrierii dreptului la acţiune invocată de pârât şi a respins acţiunea formulată de reclamantă.

Împotriva acestei sentinţe reclamanta SC I T SA Cluj-Napoca a formulat apel.

Prin decizia civilă nr. 153/2009 din 27 octombrie 2009, Curtea de Apel Cluj – Secţia comercială, de contencios administrativ şi fiscal – a admis în parte apelul declarat de reclamantă împotriva sentinţei nr. 563/C din 16 februarie 2009 pronunţate de Tribunalul Comercial Cluj, pe care a desfiinţat-o şi a trimis cauza spre rejudecare Tribunalului Comercial Cluj, în vederea analizării temeiniciei cererii de chemare în judecată cu privire la prejudiciul produs prin acte de concurenţă neloială ulterioare datei de 30 mai 2007. A menţinut soluţia de admitere a excepţiei de prescripţie cu privire la actele de concurenţă neloială anterioare datei de 30 mai 2007.

care este nevoie ca astfel de acorduri să fie evaluate şi în temeiul Regulamentului de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale şi al Orientărilor privind restricţiile verticale, acest lucru va fi prevăzut în mod expres în secţiunea relevantă din prezentele orientări. În absenţa unei astfel de trimiteri, acordurilor verticale dintre concurenţi li se vor aplica doar prezentele orientări.

13. Acordurile de cooperare orizontală pot combina diferite etape ale cooperării, de exemplu activităţile de cercetare şi dezvoltare cu producţia şi/sau comercializarea rezultatelor acestor activităţi. Acest tip de acorduri sunt în general examinate şi în prezentele orientări. Când se folosesc prezentele orientări pentru analiza unei astfel de cooperări integrate, în general, toate capitolele care privesc diferite păţi ale cooperării vor fi relevante. Cu toate acestea, atunci când capitolele relevante din prezentele orientări conţin mesaje diferite, de exemplu în ceea ce priveşte zone de siguranţă sau dacă un anumit comportament va fi considerat, în mod normal, ca o restrângere a concurenţei, prin obiectul sau prin efectul său, prevalează pentru întreaga cooperare dispoziţiile din capitol care se referă la partea dintr-o cooperare integrată care poate fi considerată ca fiind „centrul de gravitate" al acesteia ([1]).

14. Doi factori sunt în mod deosebit relevanţi pentru determinarea centrului de gravitate al unei cooperări integrate: în primul rând, punctul de plecare al cooperării şi, în al doilea rând, gradul de integrare al diferitelor funcţii care sunt combinate. De exemplu, centrul de gravitate al unui acord de cooperare orizontală care implică atât activităţile comune de cercetare şi dezvoltare, cât şi producţia în comun a rezultatelor acestor activităţi ar trebui astfel, în principiu, să fie activităţile comune de cercetare şi dezvoltare, deoarece producţia în comun nu poate avea loc decât în cazul în care activităţile comune de cercetare şi dezvoltare se realizează cu succes. Aceasta înseamnă că rezultatele activităţile comune de cercetare şi dezvoltare sunt determinante pentru producţia în comun ulterioară. Evaluarea centrului de gravitate s-ar modifica dacă părţile ar participa la producţia în comun, în orice caz, adică, indiferent de activităţile comune de cercetare şi dezvoltare, sau dacă acordul prevedea o integrare completă în domeniul producţiei şi doar o integrare parţială a anumitor activităţi de cercetare şi dezvoltare. Într-un astfel de caz, centrul de gravitate al cooperării ar fi producţia în comun.

15. Articolul 101 se aplică numai acelor acorduri de cooperare orizontală care pot afecta schimburile comerciale dintre statele membre. Principiile privind aplicabilitatea articolului 101 prevăzute în prezentele orientări se bazează, aşadar, pe ipoteza că un acord de cooperare orizontală poate afecta, într-o măsură importantă, schimburile comerciale dintre statele membre.

16. Evaluarea în temeiul articolului 101, astfel cum este descrisă în prezentele orientări, nu aduce atingere unei posibile aplicări paralele a articolului 102 din tratat acordurilor de cooperare orizontală ([2]).

---

furnizorul este un producător şi un distribuitor de bunuri, în timp ce cumpărătorul este un distribuitor şi nu o întreprindere concurentă la nivelul producţiei, sau (ii) furnizorul este un prestator de servicii la diferite niveluri ale schimburilor comerciale, în timp ce cumpărătorul îşi furnizează bunurile sau serviciile la nivelul comerţului cu amănuntul şi nu este o întreprindere concurentă la nivelul activităţii comerciale de unde îşi achiziţionează serviciile contractuale. Astfel de acorduri sunt evaluate în mod exclusiv în temeiul Regulamentului de exceptare pe categorii şi al Orientărilor privind restricţiile verticale (a se vedea articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale).

[1] Trebuie remarcat că acest test se aplică numai relaţiei dintre diferitele capitole ale prezentelor orientări şi nu relaţiei dintre diferitele regulamente de exceptare pe categorii. Domeniul de aplicare al unui regulament de exceptare pe categorii este definit de propriile sale dispoziţii.

[2] A se vedea cauza T-51/89, Tetra Pak I, Rec. 1990 p. II-309, punctul 25 şi următoarele şi Orientările privind priorităţile Comisiei în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante, JO C 45, 24.2.2009, p. 7 (denumite în continuare „Orientările privind articolul 102").

17. Prezentele orientări nu aduc atingere interpretării care poate fi dată de Curtea de Justiţie a Uniunii Europene, în legătură cu aplicarea articolului 101 acordurilor de cooperare orizontală.

18. Prezentele orientări înlocuiesc Liniile directoare privind aplicabilitatea articolului 81 din Tratatul CE în cazul acordurilor de cooperare orizontală ([1]), publicate de către Comisie în 2001, şi nu se aplică în măsura în care există deja reguli specifice sectoriale, cum este cazul anumitor acorduri privind agricultura ([2]), transporturile ([3]) sau asigurările ([4]). Comisia va continua să monitorizeze punerea în aplicare a regulamentelor de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare şi a acordurilor de specializare şi a prezentelor orientări, pe baza informaţiilor referitoare la piaţă comunicate de actorii implicaţi şi de autorităţile naţionale de concurenţă şi poate revizui prezentele orientări în funcţie de evoluţiile ulterioare şi de stadiul cunoştinţelor pe care le are la dispoziţie.

19. Orientările Comisiei privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat[5] (Orientările generale) conţin îndrumări cu caracter general privind interpretarea articolului 101. Prin urmare, prezentele orientări trebuie citite coroborat cu Orientările generale.

1.2. Principiile fundamentale ale evaluării în temeiul articolului 101

20. Evaluarea în temeiul articolului 101 se efectuează în două etape. În prima etapă, în temeiul articolului 101 alineatul (1), se evaluează dacă un acord între întreprinderi, care este susceptibil să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, are un obiect anticoncurenţial sau efecte restrictive reale sau potenţiale ([6]) asupra concurenţei. A doua etapă, în temeiul articolului 101 alineatul (3), care nu intervine decât dacă s-a dovedit că un acord restrânge concurenţa în sensul articolului 101 alineatul (1), constă în a stabili avantajele favorabile concurenţei aduse de acest acord şi în a evalua dacă acestea compensează efectele restrictive asupra concurenţei ([7]). Compararea efectelor restrictive şi a celor favorabile concurenţei se efectuează exclusiv în cadrul prevăzut la

[1] JO C 3, 6.1.2001, p. 2. Prezentele orientări nu conţin un capitol separat privind „acordurile de mediu" astfel cum era cazul în orientările anterioare. Stabilirea standardelor în sectorul mediului, care reprezenta unul dintre principalele subiecte ale fostului capitol privind acordurile de mediu, este tratată în mod mai adecvat prin capitolele de standardizare din prezentele orientări. În general, în funcţie de aspectele privind concurenţa pe care le generează „acordurile de mediu", acestea trebuie evaluate în conformitate cu capitolul relevant din prezentele orientări, şi anume, capitolul privind acordurile de cercetare şi dezvoltare, de producţie, de comercializare sau de standardizare.

[2] Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 al Consiliului din 24 iulie 2006 de aplicare a anumitor norme de concurenţă în domeniul producţiei şi comerţului cu produse agricole, JO L 214, 4.8.2006, p.

[3] Regulamentul (CE) nr. 169/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea regulilor de concurenţă transporturilor feroviare, rutiere şi pe căile navigabile interioare, JO L 61, 5.3.2009, p. 1; Regulamentul (CE) nr. 246/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorţii), JO L 79, 25.3.2009, p. 1; Regulamentul (CE) nr. 823/2000 al Comisiei din 19 aprilie 2000 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate între companiile maritime de linie (consorţii), JO L 100, 20.4.2000, p. 24; Orientările privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE la serviciile de transport maritim, JO C 245, 26.9.2008, p. 2.

[4] Regulamentul (UE) nr. 267/2010 al Comisiei din 24 martie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor, JO L 83*, 31.3.2010, p. 1.

[5] JO C 101, 27.4.2004, p. 97.

[6] Articolul 101 alineatul (1) interzice efectele anticoncurenţiale atât reale cât şi potenţiale; a se vedea, de exemplu, cauza C-7/95 P, John Deere, Rec. 1998, p. I-3111, punctul 77; cauza C-238/05 Asnef-Equifax, Rec. 2006, p. I-11125, punctul 50.

[7] A se vedea cauzele conexate C-501/06 P, GlaxoSmithKline, Rep. 2009, p. I-9291, punctul 95.

articolul 101 alineatul (3) ([1]). În cazul în care efectele favorabile concurenţei nu compensează restrângerea concurenţei, articolul 101 alineatul (2) prevede că acordul devine în mod automat nul

21. Analiza acordurilor de cooperare orizontală prezintă anumite elemente comune cu analiza concentrărilor orizontale în ceea ce priveşte efectele potenţial restrictive, în special în privinţa întreprinderilor în comun. Deseori există o diferenţă subtilă între întreprinderile în comun cu funcţionalitate deplină care intră sub incidenţa Regulamentului privind concentrările economice şi întreprinderile în comun fără funcţionalitate deplină care sunt evaluate în temeiul articolului 101. Prin urmare, efectele acestora pot fi destul de asemănătoare.

22. În anumite cazuri, autorităţile publice încurajează societăţile să încheie acorduri de cooperare orizontală în vederea atingerii unui obiectiv al politicii publice prin auto-reglementare. Cu toate acestea, societăţile rămân supuse articolului 101 în cazul în care dreptul intern doar încurajează sau facilitează angajarea de către acestea într-un comportament anticoncurenţial autonom([2]). Cu alte cuvinte, faptul că autorităţile publice încurajează un acord de cooperare orizontală nu înseamnă că acest lucru este permis în temeiul articolului 101 ([3]). Articolul 101 nu se aplică doar dacă legislaţia internă impune părţilor un comportament anticoncurenţial, sau dacă aceasta creează un cadru legislativ care înlătură orice posibilitate de comportament concurenţial din partea acestora ([4]). Într-o astfel de situaţie, restrângerea concurenţei nu este atribuită, astfel cum impune implicit articolul 101, comportamentului autonom al companiilor şi acestea sunt apărate de toate consecinţele unei încălcări ale acelui articol ([5]). Fiecare caz trebuie analizat în funcţie de circumstanţele proprii, în conformitate cu principiile generale stabilite în prezentele orientări.

1.2.1. Articolul 101 alineatul (1)

23. Articolul 101 alineatul (1) interzice acordurile care au ca obiect sau ca efect restrângerea([6]) concurenţei.

(i) Restrângeri ale concurenţei prin obiect

24. Restrângerile concurenţei *prin obiect* sunt cele care, prin însăşi natura lor, au capacitatea de a restrânge concurenţa în înţelesul articolului 101 alineatul (1) ([7]). Nu este necesar să se examineze efectele reale sau potenţiale ale unui acord asupra pieţei odată ce a fost stabilit obiectul său anticoncurenţial ([8]).

---

[1] A se vedea cauza T-65/98, Van den Bergh Foods, Rec. 2003, p. II-4653, punctul 107; cauza T-112/99, Metropole television (M6) şi alţii, Rec. 2001, p. II-2459, punctul 74; cauza T-328/03, O2, Rec. 2006, p. II-1231, punctul 69 şi următoarele, unde Tribunalul a statuat că punerea în balanţă a efectelor anticoncurenţiale şi a celor favorabile concurenţei se poate face doar în cadrul strict al articolului 101 alineatul (3).

[2] A se vedea hotărârea din 14 octombrie 2010 în cauza C-280/08 P, Deutsche Telekom, nepublicată încă în Repertoriu, punctul 82, şi jurisprudenţa citată în cadrul acesteia.

[3] A se vedea cauza C-198/01, CIF, Rec. 2003, p. I-8055, punctele 56-58; cauzele conexate T-217/03 şi T-245/03, French Beef, Rec. 2006, p. II-4987, punctul 92; cauza T-7/92, Asia Motor France II, Rec. 1993, p. II-669, punctul 71 şi cauza T-148/89, Trefilunion, Rec. 1995, p. II-1063, punctul 118.

[4] A se vedea cauza C-280/08 P, Deutsche Telekom, punctele 80-81. Această posibilitate a fost interpretată restrictiv; a se vedea, de exemplu, cauzele conexate 209/78, Van Landewyck, Rec.1980, p. 3125, punctele 130-134; cauzele conexate 240/82 et al., Stichting Sigarettenindustrie, Rec. 1985, p. 3831, punctele 27-29 şi cauzele conexate C-359/95 P şi C-379/95 P, Ladbroke Racing, Rec. 1997, p. I-6265, punctul 33 şi următoarele.

[5] Cel puţin până în momentul în care a fost adoptată o decizie de neaplicare a legislaţiei interne şi decizia respectivă a devenit definitivă; a se vedea cauza C-198/01, CIF, punctul 54 şi următoarele.

[6] În sensul prezentelor orientări, termenul „restrângere a concurenţei" include noţiunile de împiedicare şi denaturare a concurenţei.

[7] A se vedea, de exemplu, cauza C-209/07, BIDS, Rep. 2008, p. I-8637, punctul 17.

[8] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate C-501/06 P şi altele, GlaxoSmithKline, punctul 55; cauza

25. Conform jurisprudenţei constante a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, pentru a se evalua dacă un acord are un obiect anticoncurenţial, trebuie să se aibă în vedere conţinutul acordului, obiectivele pe care caută să le atingă şi contextul economic şi juridic din care face parte. În plus, chiar dacă intenţia părţilor nu reprezintă un factor necesar pentru a se determina dacă un acord are un obiect anticoncurenţial, Comisia poate totuşi să ţină seama de acest aspect în analiza sa ([1]). Îndrumări suplimentare cu privire la noţiunea de restrângeri ale concurenţei prin obiect pot fi obţinute din Orientările generale.

(ii) Efecte restrictive asupra concurenţei

26. În cazul în care un acord de cooperare orizontală nu restrânge concurenţa prin obiectul său, este necesar să se examineze dacă acesta are efecte restrictive semnificative asupra concurenţei. Trebuie să se ţină seama atât de efectele reale, cât şi de cele potenţiale. Cu alte cuvinte, acordul trebuie să fie susceptibil de a avea, cel puţin probabil, efecte anticoncurenţiale.

27. Pentru ca un acord să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), este necesar ca acesta să aibă un impact negativ semnificativ, sau să fie probabil să aibă un astfel de impact, asupra a cel puţin unuia din parametrii concurenţei pe piaţă, cum ar fi preţul, producţia, calitatea produsului, varietatea produselor sau inovarea. Acordurile pot avea astfel de efecte prin reducerea semnificativă a concurenţei între părţile la acord sau între oricare dintre acestea şi terţi. Aceasta înseamnă că este necesar ca acordul să diminueze independenţa părţilor în luarea deciziilor ([2]), fie prin obligaţiile conţinute în acord care reglementează comportamentul pe piaţă al cel puţin uneia dintre părţi, fie prin influenţarea comportamentului pe piaţă a cel puţin uneia dintre părţi prin determinarea unei schimbări a motivaţiilor sale.

28. Efectele restrictive asupra concurenţei în cadrul pieţei relevante sunt susceptibile să apară atunci când se poate anticipa, cu un grad rezonabil de probabilitate, că, datorită acordului, părţile ar putea să profite de o creştere a preţului sau de reducerea producţiei, a inovării, a calităţii sau a diversităţii produselor. Acest lucru va depinde de mai mulţi factori cum ar fi natura şi conţinutul acordului, măsura în care părţile au sau dobândesc, individual sau în comun, un anumit grad de putere de piaţă şi măsura în care acordul contribuie la crearea, menţinerea sau consolidarea acestei puteri sau permite părţilor să o utilizeze.

29. Pentru a evalua dacă un acord de cooperare orizontală are efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), trebuie făcută o comparaţie a contextului juridic şi economic real în care ar avea loc concurenţa în absenţa acordului, cu toate restrângerile presupuse ale concurenţei [şi anume, în absenţa acordului ca atare (dacă este deja pus în aplicare) sau astfel cum este proiectat (dacă nu este încă pus în aplicare) la momentul evaluării]. Astfel, pentru a dovedi efectele reale sau potenţiale restrictive asupra concurenţei, este necesar să se ţină seama de concurenţa dintre părţi şi de concurenţa din partea terţilor, în special, de concurenţa reală sau potenţială care ar fi existat în absenţa acordului. Această comparaţie nu ţine seama de potenţialele creşteri ale eficienţei generate de acord, întrucât acestea vor fi evaluate doar în temeiul articolului 101 alineatul (3).

30. În consecinţă, acordurile de cooperare orizontală între concurenţi care, pe baza unor factori obiectivi, nu ar putea, în mod independent, să desfăşoare proiectul sau activitatea prevăzută în cooperare, de exemplu, din cauza capacităţilor tehnice limitate ale părţilor, nu vor genera în mod

C-209/07, BIDS, punctul 16; cauza C-8/08, T-Mobile Netherlands, Rep. 2009, p. I-04529, punctul 29 şi următoarele; cauza C-7/95 P, John Deere, punctul 77.

[1] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate C-501/06 P şi altele, GlaxoSmithKline, punctul 58; cauza C-209/07, BIDS, punctul 15 şi următoarele.

[2] A se vedea cauza C-7/95, John Deere, punctul 88; cauza C-238/05, Asnef-Equifax, punctul 51.

normal efecte restrictive asupra concurenţei în înţelesul articolului 101 alineatul (1), decât dacă părţile ar fi putut să desfăşoare proiectul în condiţii mai puţin stricte ([1]).

31. Îndrumări cu caracter general cu privire la noţiunea de restrângeri ale concurenţei prin efect pot fi obţinute din Orientările generale. Prezentele orientări furnizează îndrumări suplimentare privind specificul evaluării, din punctul de vedere al concurenţei, a acordurilor de cooperare orizontală.

Natura şi conţinutul acordului

32. Natura şi conţinutul unui acord se referă la factori cum ar fi domeniul şi obiectivul cooperării, relaţia de concurenţă dintre părţi şi măsura în care acestea îşi unesc activităţile. Aceşti factori determină tipul de probleme legate de concurenţă susceptibile să apară într-un acord de cooperare orizontală.

33. Acordurile de cooperare orizontală pot restrânge concurenţa în multiple feluri. Acordul poate:

– să fie exclusiv, în sensul că limitează posibilitatea părţilor de a concura una cu cealaltă sau cu terţi în calitate de operatori economici independenţi sau de părţi la alte acorduri concurente;

– să solicite părţilor să pună la dispoziţie active astfel încât capacitatea lor de a lua decizii în mod independent să fie diminuată considerabil sau

– să afecteze interesele financiare ale părţilor în aşa fel încât capacitatea lor de a lua decizii în mod independent să fie diminuată considerabil. Atât interesele financiare în cadrul acordului cât şi interesele financiare în legătură cu alte părţi la acord sunt relevante pentru evaluare.

34. Astfel de acorduri pot avea ca efect potenţial dispariţia concurenţei dintre părţile la acord. Concurenţii pot beneficia, de asemenea, de diminuarea presiunii concurenţiale care rezultă din acord şi pot considera majorarea preţurilor ca fiind profitabilă. Diminuarea acestor constrângeri concurenţiale poate duce la majorări de preţuri pe piaţa relevantă. Factori precum cota ridicată de piaţă a părţilor la acord, faptul că acestea sunt concurenţi apropiaţi, posibilităţile reduse ale clienţilor de a schimba furnizorii, improbabilitatea unei creşteri a ofertei din partea concurenţilor ca urmare a unei majorări a preţurilor şi importanţa forţei concurenţiale a uneia dintre părţile la acord sunt relevanţi pentru evaluarea acordului din punct de vedere al concurenţei.

35. Un acord de cooperare orizontală poate, de asemenea:

– să ducă la divulgarea de informaţii strategice, sporind prin aceasta probabilitatea coordonării între părţi în cadrul sau în afara domeniului cooperării;

– să ducă la atingerea unui grad semnificativ de suportare în comun a costurilor (adică proporţia de costuri variabile pe care părţile le au în comun), astfel încât părţile să îşi poată coordona mai uşor preţurile pe piaţă şi producţia.

36. Un grad semnificativ de suportare în comun a costurilor, realizat prin intermediul unui acord de cooperare orizontală poate permite părţilor să îşi coordoneze mai uşor preţurile pe piaţă şi producţia în condiţiile în care părţile au o putere de piaţă, există caracteristici ale pieţei propice unei astfel de coordonări, domeniul de cooperare reprezintă o mare parte din costurile variabile ale părţilor pe o piaţă dată, iar părţile îşi unesc activităţile în sfera cooperării într-o măsură semnificativă. Acesta ar putea fi cazul, de exemplu, atunci când părţile produc sau achiziţionează în comun un produs intermediar important sau produc sau distribuie în comun o mare parte din producţia lor totală a unui anumit produs final.

37. Prin urmare, un acord orizontal poate diminua capacitatea părţilor de a lua decizii în mod independent şi, pe cale de consecinţă, poate creşte probabilitatea ca acestea să îşi coordoneze comportamentul pentru a realiza o coluziune, dar poate, de asemenea, face coordonarea mai uşoară, mai stabilă sau mai eficace pentru părţile care se coordonau deja anterior, fie prin consolidarea coordonării, fie prin permiterea fixării unor preţuri şi mai ridicate de către acestea.

[1] A se vedea şi punctul 18 din Orientările generale.

38. Unele acorduri de cooperare orizontală, de exemplu acordurile de producţie şi standardizare, pot conduce, de asemenea, la probleme de blocare a pieţei cu caracter anticoncurenţial.

Puterea de piaţă şi alte caracteristici ale pieţei

39. Puterea de piaţă reprezintă capacitatea de a menţine în mod profitabil preţurile deasupra nivelului concurenţial o perioadă semnificativă de timp sau de a menţine în mod profitabil producţia, în ceea ce priveşte cantităţile de produse, calitatea şi varietatea produselor sau inovarea, sub nivelul concurenţial, o perioadă semnificativă de timp.

40. Pe pieţele cu costuri fixe întreprinderile trebuie să îşi stabilească preţurile peste propriile costuri de producţie variabile pentru a asigura o rentabilitate competitivă a investiţiei. Prin urmare, faptul că întreprinderile îşi stabilesc preţurile peste costurile variabile nu înseamnă, în sine, că pe piaţă concurenţa nu funcţionează bine şi că întreprinderile respective deţin o putere de piaţă care le permite să îşi stabilească preţurile peste nivelul concurenţial. În contextul articolului 101 alineatul (1), întreprinderile deţin putere de piaţă atunci când constrângerile concurenţiale nu sunt suficiente pentru a menţine preţurile, producţia, inovarea, calitatea şi varietatea produselor la niveluri concurenţiale.

41. Crearea, menţinerea sau consolidarea puterii de piaţă pot rezulta ca urmare a unor competenţe superioare, a unei anticipări sau a inovării. Acestea pot rezulta, de asemenea, din nivelul scăzut de concurenţă dintre părţile la acord sau dintre oricare din părţile la acord şi terţi, de exemplu, întrucât acordul generează excluderea anticoncurenţială a concurenţilor prin sporirea costurilor concurenţilor şi prin limitarea capacităţii acestora de a concura în mod eficace cu părţile la acord.

42. Puterea de piaţă este o chestiune de nivel. Nivelul puterii de piaţă necesar pentru constatarea încălcării articolului 101 alineatul (1) în cazul acordurilor care au ca efect restrângerea concurenţei este inferior nivelului puterii de piaţă necesar pentru constatarea unei poziţii dominante în temeiul articolului 102, acolo unde este necesară existenţa unui un nivel semnificativ de putere de piaţă.

43. Punctul de plecare al analizei puterii de piaţă este poziţia părţilor pe pieţele afectate de cooperare. Pentru realizarea acestei analize, piaţa sau pieţele relevante trebuie să fie definite cu ajutorul metodologiei stabilite de Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei. Acolo unde este vorba despre pieţe specifice, cum ar fi piaţa de achiziţii sau piaţa de tehnologie, prezentele orientări vor oferi îndrumări suplimentare.

44. În cazul în care părţile au o cotă de piaţă cumulată scăzută, este puţin probabil ca acordul de cooperare orizontală să producă efecte de restrângere a concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) şi, în mod normal, nu este necesară o analiză ulterioară. Definirea noţiunii de „cotă de piaţă cumulată scăzută" depinde de tipul de acord în cauză şi poate fi dedusă din „zonele de siguranţă" stabilite în diferite secţiuni ale prezentelor orientări şi, de manieră mai generală, din Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanţă minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene *(de minimis)* ([1]) (denumită în continuare „Comunicarea *de minimis")*. În cazul în care una dintre cele două părţi la acord nu are decât o cotă de piaţă nesemnificativă şi nici nu posedă resurse importante, chiar şi o cotă de piaţă cumulată mare nu poate fi considerată ca indicând, în mod normal, un efect restrictiv asupra concurenţei pe piaţă ([2]). Dată fiind varietatea acordurilor de cooperare orizontală şi date fiind efectele pe care acestea le pot produce în situaţii diferite de piaţă, nu este posibil să se stabilească un prag general al cotei de piaţă peste care se poate prezuma existenţa unei puteri de piaţă suficiente pentru a cauza efecte restrictive asupra concurenţei.

---

[1] JO C 368, 22.12.2001, p.13.

[2] În cazul în care sunt mai mult de două părţi, atunci cota cumulată a tuturor concurenţilor care cooperează trebuie să fie semnificativ mai mare decât cota celui mai mare concurent participant.

45. În funcţie de poziţia pe piaţă a părţilor şi de gradul de concentrare al pieţei, trebuie avuţi în vedere şi alţi factori, cum ar fi stabilitatea în timp a cotelor de piaţă, barierele la intrare şi probabilitatea unor noi intrări pe piaţă şi puterea compensatorie a cumpărătorilor/furnizorilor.

46. În mod normal, cotele de piaţă existente sunt cele de care Comisia ţine cont în analiza concurenţială pe care o efectuează ([1]). Pot fi luate însă în considerare şi anumite evoluţii ulterioare cu un grad rezonabil de certitudine, ca de exemplu, perspectiva ieşirii de pe piaţă, a intrării unor noi concurenţi sau a expansiunii pe piaţa relevantă. Datele anterioare se pot utiliza în cazul în care cotele de piaţă au fost foarte variabile, de exemplu în cazul în care piaţa este caracterizată de comenzi însemnate şi neregulate. Modificările cotelor de piaţă de-a lungul timpului pot furniza informaţii utile privind procesul concurenţial şi posibila importanţă viitoare a diverşilor concurenţi, de exemplu prin indicarea câştigului sau a pierderii de cote de piaţă de către întreprinderi. În orice caz, Comisia interpretează cotele de piaţă din punctul de vedere al condiţiilor probabile de piaţă, de exemplu în cazul în care piaţa are un pronunţat caracter dinamic şi în cazul în care structura pieţei este instabilă datorită inovării sau creşterii.

47. Atunci când intrarea pe piaţă se face relativ uşor, în mod normal este puţin probabil ca un acord de cooperare orizontală să aibă efecte restrictive asupra concurenţei. Pentru ca intrarea noilor concurenţi să fie considerată o constrângere concurenţială suficientă asupra părţilor la un acord de cooperare orizontală, trebuie să se demonstreze faptul că această intrare este probabilă, că s-ar produce în timp util şi că ar fi suficientă pentru prevenirea sau contracararea oricăror efecte restrictive potenţiale ale acordului. Analiza intrării pe piaţă poate fi afectată de existenţa acordurilor de cooperare orizontală. Probabilitatea unei intrări pe piaţă poate fi influenţată de încetarea probabilă sau posibilă a unui acord de cooperare orizontală.

1.2.2. Articolul 101 alineatul (3)

48. Evaluarea restrângerilor concurenţei prin obiect şi prin efect, în temeiul articolului 101 alineatul (1), reprezintă numai o parte a analizei. Cealaltă parte, prevăzută la articolul 101 alineatul (3), se referă la evaluarea efectelor favorabile concurenţei ale acordurilor restrictive. Abordarea generală în cazul aplicării articolului 101 alineatul (3) este prezentată în Orientările generale. Dacă, într-un caz particular s-a demonstrat că un acord restrânge concurenţa în sensul articolului 101 alineatul (1), atunci se poate invoca, în apărare, excepţia prevăzută la articolul 101 alineatul (3). În temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat ([2]), sarcina probei în temeiul articolului 101 alineatul (3) revine întreprinderii sau întreprinderilor care invocă beneficiul acestei dispoziţii. Prin urmare, motivarea în fapt şi elementele de probă furnizate de întreprindere (întreprinderi) trebuie să dea posibilitatea Comisiei să se convingă asupra gradului de probabilitate ca acordul în cauză să aibă sau nu efecte favorabile concurenţei ([3]).

49. Aplicarea exceptării în temeiul articolului 101 alineatul (3) este condiţionată de îndeplinirea a patru condiţii cumulative, din care două pozitive şi două negative:

– acordul trebuie să contribuie la îmbunătăţirea producţiei sau a distribuţiei de produse sau la promovarea progresului tehnic sau economic, adică să conducă la creşterea eficienţei;

– restricţiile trebuie să fie indispensabile atingerii acestor obiective, şi anume, creşterii eficienţei;

– consumatorii trebuie să primească o parte echitabilă din beneficiile obţinute, cu alte cuvinte, creşterea eficienţei, inclusiv creşterea calitativă a eficienţei, atinsă prin restricţii indispensabile,

---

[1] În ceea ce priveşte calcularea cotelor de piaţă, a se vedea şi Comunicarea privind definirea pieţei, punctele 54-55.

[2] JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

[3] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate C-501/06 P şi altele, GlaxoSmithKline punctele 93-95.

trebuie transferată în mod suficient consumatorilor, astfel încât aceştia să primească cel puţin o compensaţie pentru efectele restrictive ale acordului; prin urmare, nu este suficient să beneficieze de creşterea eficienţei doar părţile la acord; în sensul prezentelor orientări, noţiunea de „consumatori" înglobează clienţii potenţiali şi/sau existenţi ai părţilor la acord ([1]); şi

– acordul nu trebuie să ofere părţilor posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor în cauză.

50. În domeniul acordurilor de cooperare orizontală, există regulamente de exceptare pe categorii în temeiul articolului 101 alineatul (3) pentru acorduri de cercetare şi dezvoltare ([2]) şi acorduri de specializare (inclusiv de producţie în comun) ([3]). Aceste regulamente de exceptare pe categorii se întemeiază pe premiza conform căreia combinarea de competenţe sau active complementare poate fi sursa unor creşteri substanţiale ale eficienţei în ceea ce priveşte acordurile de cercetare şi dezvoltare şi acordurile de specializare. Acest lucru poate fi valabil şi în cazul altor tipuri de acorduri de cooperare orizontală. Prin urmare, analiza creşterilor eficienţei rezultând dintr-un acord individual în temeiul articolului 101 alineatul (3) constă, în mare măsură, atât în identificarea competenţelor şi a activelor complementare cu care contribuie fiecare parte la acord cât şi în evaluarea faptului dacă creşterile eficienţei rezultate fac posibilă îndeplinirea condiţiilor articolului 101 alineatul (3).

51. Acordurile de cooperare orizontală pot produce diferite tipuri de complementarităţi. Un acord de cercetare şi dezvoltare poate permite punerea în comun de diferite capacităţi de cercetare graţie cărora părţile vor putea fabrica produse mai bune cu costuri mai scăzute precum şi scurtarea timpului de ajungere pe piaţă a acestor produse. Un acord de producţie poate permite părţilor să facă economii de scară sau de gamă pe care nu le-ar fi putut realiza în mod individual.

52. Este mai puţin probabil ca acordurile de cooperare orizontală care nu presupun combinarea de competenţe şi active complementare să conducă la creşteri ale eficienţei care să aducă beneficii consumatorilor. Astfel de acorduri pot reduce duplicarea anumitor costuri, de exemplu, prin eliminarea anumitor costuri fixe. Cu toate acestea, este mai puţin probabil ca economiile de costuri fixe să conducă la beneficii pentru consumatori, decât, de exemplu, economiile de costuri variabile sau marginale.

53. Îndrumări suplimentare cu privire la aplicarea de către Comisie a criteriilor articolului 101 alineatul (3) pot fi obţinute din Orientările generale.

1.3. Structura prezentelor orientări

54. Capitolul 2 stabileşte în primul rând câteva principii generale pentru evaluarea schimbului de informaţii, care sunt aplicabile tuturor acordurilor de cooperare orizontală care presupun schimburi de informaţii. Fiecare din capitolele următoare ale prezentelor orientări abordează un anumit tip specific de acord de cooperare orizontală. Fiecare capitol va aplica tipului de cooperare specifică analizat, cadrul analitic descris în secţiunea 1.2, precum şi principiile generale ale schimbului de informaţii.

2. PRINCIPIILE GENERALE PRIVIND EVALUAREA SCHIMBULUI DE INFORMAŢII DIN PUNCT DE VEDERE CONCURENŢIAL

2.1. Definiţie şi domeniu de aplicare

55. Scopul prezentului capitol este de a oferi îndrumări privind evaluarea concurenţială a schimbului de informaţii. Schimbul de informaţii se poate realiza în diferite moduri. În primul rând, concurenţii pot face schimb de date în mod direct. În al doilea rând, schimbul de date se poate

---

[1] Detalii suplimentare privind noţiunea de consumator sunt furnizate la punctul 84 din Orientările generale.

[2] Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

[3] Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare.

face în mod indirect, prin intermediul unei agenții comune (de exemplu o asociație profesională) sau al unei părți terțe precum o organizație de cercetare a pieței, ori prin intermediul furnizorilor sau comercianților cu amănuntul ai societăților respective.

56. Schimbul de informații are loc în diferite contexte. Există acorduri, decizii ale unei asociații de întreprinderi sau practici concertate în temeiul cărora are loc schimbul de informații în cazul în care principala funcție economică rezidă în schimbul de informații însuși. În plus, schimbul de informații poate fi parte din alt tip de acord de cooperare orizontală (de exemplu, părțile la un acord de producție schimbă anumite informații cu privire la costuri). Evaluarea acestui din urmă tip de schimb de informații ar trebui efectuată în contextul evaluării acordului de cooperare orizontală însuși.

57. Schimbul de informații reprezintă o caracteristică comună a multor piețe concurențiale și poate genera diferite tipuri de creștere a eficienței. Acesta poate rezolva probleme de asimetrii ale informațiilor ([1]), făcând astfel mai eficiente piețele. Mai mult, societățile își pot adesea îmbunătăți eficiența internă prin realizarea unei analize comparative cu cele mai bune practici ale celorlalte societăți. De asemenea, schimbul de informații poate ajuta societățile să facă economii de costuri prin reducerea stocurilor acestora, prin permiterea unei livrări rapide către consumatori a unor produse perisabile sau prin tratarea unei cereri instabile etc. În plus, schimburile de informații pot procura un avantaj direct pentru consumatori prin reducerea costurilor de cercetare a pieței și prin îmbunătățirea alegerii.

58. Cu toate acestea, schimbul de informații pe piață poate duce și la restrângeri ale concurenței, în special în situații în care permite întreprinderilor să fie la curent cu strategiile de piață ale concurenților lor ([2]). Impactul schimbului de informații asupra concurenței nu depinde doar de caracteristicile inițiale ale pieței în care acesta are loc (cum ar fi concentrarea, transparența, stabilitatea, simetria, complexitatea etc.), ci și de tipul de informații schimbate, care poate modifica mediul pieței relevante în unul capabil să ducă la coordonare.

59. Mai mult, comunicarea informațiilor între concurenți poate constitui un acord, o practică concertată, sau o decizie a unei asociații de întreprinderi, care au ca obiect fixarea, în special, a prețurilor sau a cantităților. În mod normal, aceste tipuri de schimburi de informații vor fi considerate ca fiind înțelegeri de tip cartel și vor fi amendate. Schimbul de informații poate facilita, de asemenea, punerea în aplicare a unei înțelegeri de tip cartel, permițând societăților să verifice dacă participanții respectă modalitățile convenite. Aceste tipuri de schimburi de informații vor fi considerate ca făcând parte dintr-o înțelegere de tip cartel.

Practica concertată

60. Schimbul de informații poate fi abordat doar în temeiul articolului 101 în cazul în care stabilește sau este parte a unui acord, a unei practici concertate sau a unei decizii de asociere a întreprinderilor. Existența unui acord, a unei practici concertate sau a unei decizii ale unei asociații de întreprinderi nu înseamnă neapărat că acordul, practica concertată sau decizia unei asociații de întreprinderi dau naștere unei restrângeri a concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1). În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, noțiunea de practici concertate se referă la o formă de coordonare între întreprinderi prin care, fără a se fi ajuns la stadiul încheierii unui acord propriu-zis, o cooperare practică între acestea înlocuiește în mod intenționat riscurile aferente concurenței ([3]). Criteriile de coordonare și de cooperare necesare pentru a se determina existența unei practici concertate, departe de a necesita elaborarea unui veritabil plan,

---

[1] Teoria economică privind asimetria informațiilor are ca obiect studiul deciziilor în tranzacții în cadrul cărora o parte deține mai multe informații decât cealaltă.

[2] A se vedea cauza C-7/95 P, John Deere, punctul 88.

[3] A se vedea, de exemplu, cauza C-8/08 P, T-Mobile Netherlands, punctul 26; cauzele conexate C-89/85 și altele, Wood Pulp, Rec. 1993, p. 1307, punctul 63.

trebuie înţelese din perspectiva concepţiei inerente în dispoziţiile privind concurenţa din Tratat, conform căreia fiecare întreprindere trebuie să îşi stabilească în mod independent politica pe care intenţionează să o adopte în legătură cu piaţa internă şi cu condiţiile pe care intenţionează să le ofere clienţilor săi ([1]).

61. Aceasta nu exclude dreptul societăţilor de a se adapta în mod inteligent la comportamentul existent sau anticipat al concurenţilor lor. Această dispoziţie se opune totuşi oricărui contact direct sau indirect dintre concurenţi, al cărui obiect sau efect este de a crea condiţii de concurenţă care nu corespund condiţiilor concurenţiale normale ale pieţei în cauză, având în vedere natura produselor sau serviciilor oferite, dimensiunea şi numărul întreprinderilor, precum şi volumul respectivei pieţe ([2]). Aceasta se opune oricărui contact direct sau indirect dintre concurenţi, al cărui obiect sau efect este de a influenţa comportamentul pe piaţă al unui concurent efectiv sau potenţial, ori de a divulga unui astfel de concurent comportamentul pe care s-a decis să îl adopte sau pe care intenţionează să îl adopte pe piaţă, facilitând astfel o coluziune pe piaţă ([3]). Prin urmare, schimbul de informaţii poate constitui o practică concertată în cazul în care reduce incertitudinea strategică ([4]) de pe piaţă, facilitând astfel coluziunea, şi anume, dacă datele schimbate sunt strategice. În consecinţă, schimbul de date strategice între concurenţi reprezintă o concentrare, întrucât reduce independenţa comportamentului pe piaţă al concurenţilor şi reduce stimulentele de a concura.

62. O situaţie în care numai o întreprindere divulgă informaţii strategice concurentului (concurenţilor) său (săi) care le acceptă, poate constitui, de asemenea, o practică concertată ([5]). Astfel de divulgare s-ar putea produce, de exemplu, prin contacte prin poştă, email-uri, conversaţii telefonice, reuniuni etc. Nu este relevant faptul că numai o întreprindere îşi informează unilateral concurenţii în legătură cu comportamentul pe care intenţionează să îl aibă pe piaţă sau că toate întreprinderile participante se informează unele pe altele în legătură cu deliberările şi intenţiile lor respective. Atunci când o întreprindere divulgă singură concurenţilor săi informaţii strategice privind politica sa comercială viitoare, acest lucru reduce pentru toţi concurenţii implicaţi incertitudinea strategică în legătură cu funcţionarea viitoare a pieţei şi sporeşte riscul de limitare a concurenţei şi de coluziune ([6]). De exemplu, este probabil ca simpla prezenţa la o reuniune ([7]), în care o societate le divulgă concurenţilor săi planurile sale în legătură cu preţurile să intre sub incidenţa articolului 101, chiar şi în absenţa unui acord explicit de mărire a preţurilor ([8]). Atunci

[1] A se vedea cauza C-7/95 P, John Deere, punctul 86.

[2] Cauza C-7/95 P, John Deere, punctul 87.

[3] A se vedea cauzele conexate 40/73 şi altele, Suiker Unie, Rec. 1975, p. 1663, punctul 173 şi următoarele.

[4] Incertitudinea strategică de pe piaţă apare deoarece există o gamă largă de tipuri de coluziuni posibile şi deoarece societăţile nu pot observa în mod perfect acţiunile trecute şi prezente ale concurenţilor lor şi ale societăţilor care intră pe piaţă.

[5] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate T-25/95 şi altele, Cimenteries, Rec. 2000, p. II-491, punctul 1849; „[...] noţiunea de practică concertată presupune de fapt existenţa unor contacte caracterizate prin reciprocitate [...]. Această condiţie este îndeplinită în cazul în care un concurent îşi divulgă intenţiile sau conduita viitoare pe piaţă unui alt concurent, atunci când acesta din urmă solicită aceste informaţii sau, cel puţin, le acceptă în cele din urmă."

[6] A se vedea concluziile avocatului general Kokott, cauza C-8/08, T-Mobile Netherlands, Rep. 2009, p. I-04529, punctul 54.

[7] A se vedea cauza C-8/08, T-Mobile Netherlands, punctual 59: „Nu este exclus ca, potrivit structurii pieţei, o singură intrare în contact precum cea în cauză în acţiunea principală să poată fi suficientă în principiu pentru ca întreprinderile respective să îşi concerteze comportamentul pe piaţă şi să conducă astfel la înlocuirea concurenţei şi a riscurilor pe care le implică aceasta cu o cooperare practică.".

[8] A se vedea cauzele conexate T-202/98 şi altele, Tate & Lyle/Comisia, Rec. 2001, p. II-2035, punctul 54.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de control judiciar a reținut, în esență, că dispozițiile art. 12 din Legea nr. 11/1991 trebuie interpretate în sensul că dreptul la acțiune și implicit începutul termenului de prescripție se naște în momentul în care persoana prejudiciată conștientizează producerea unei daune (sau ar trebui să cunoască producerea acesteia) și în niciun caz în momentul în care prejudiciul este cuantificat cu exactitate. Pe de altă parte, instanța de apel a apreciat că actele de concurență neloială au un caracter de continuitate, deoarece se produc atât timp cât societatea concurentă își desfășoară activitatea și pentru fiecare act de concurență neloială curge un termen de prescripție, distinct.

Raportat la data cererii de chemare în judecată, respectiv 30.05.2008, reclamanta-apelantă este în termen să solicite despăgubiri pentru faptele de concurență neloială produse ulterior datei de 30.05.2007.

Împotriva deciziei menționate, în termen legal, reclamanta SC I T SA Cluj-Napoca a declarat recurs, solicitând, în principal, admiterea recursului, casarea deciziei atacate în sensul admiterii apelului reclamantei și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe.

În dezvoltarea motivelor de recurs, reclamanta critică decizia atacată sub aspectul prevăzut de dispozițiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., considerând că hotărârea a fost dată cu aplicarea greșită a legii, respectiv cu aplicarea greșită a dispozițiilor art. 11 și ale art. 12 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, susținând, în esență, nerespectarea principiului contradictorialității și eroarea instanței de apel cu privire la data cunoașterii pagubei. Recurenta consideră că instanța de apel, prin soluția pronunțată, nu a respectat principiul contradictorialității, pronunțând o soluție diferită de cererile și susținerile părților, fără a pune în discuție aspectul legat de curgerea unui termen de prescripție distinct în raport de fiecare act de concurență neloială, astfel încât părțile să-și poată exprima punctul de vedere. În ceea ce privește eroarea instanței de apel cu privire la data cunoașterii pagubei, recurenta arată, în esență, că în anul 2005 a cunoscut doar eventualitatea producerii unei pagube, neexistând certitudinea că se va produce un prejudiciu prin pierderea clientului D T. LTD, or practica în materie de concurență neloială impune ca producerea pagubei să fie certă, chiar dacă nu este cunoscut cuantumul exact al prejudiciului. În opinia recurentei, doar situațiile contabile ale unor ani întregi ulteriori înființării de către pârât a societății concurente și deturnării clientului menționat ar putea oferi indicii semnificative privind prejudiciul suferit ca urmare a acestui fapt.

Intimatul-pârât a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului formulat de reclamantă și obligarea acesteia la plata cheltuielilor ocazionate de prezentul litigiu.

Analizând decizia recurată în raport de motivele de recurs invocate și temeiul de drept arătat, se constată că recursul este fondat.

Dispozițiile art. 304 pct. 9 teza a II-a C. proc. civ. invocate de recurentă vizează ipoteza în care hotărârea pronunțată a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii.

Actele și faptele pe care legea le consideră concurențiale sunt prevăzute de art. 4 și 5 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale iar încălcarea obligației de către comerciant de a-și desfășura activitatea cu bună-credință și potrivit uzanțelor cinstite atrage răspunderea civilă, contravențională ori penală în condițiile legii. În conformitate cu prevederile art. 9 și art. 12 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, acțiunea în răspundere civilă corespunzătoare faptelor prevăzute de art. 4 sau 5 din lege se introduce într-un termen de un an de la data când păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna și pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârșirii faptei.

Problema în litigiu este momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție pentru daunele produse prin concurență neloială săvârșite de administrator prin faptă directă

când o societate primeşte date strategice de la un concurent (fie că este în cadrul unei reuniuni, prin poştă sau în mod electronic), se va presupune că a acceptat informaţiile şi că şi-a adaptat comportamentul de piaţă în consecinţă, cu excepţia cazului în care răspunde printr-o declaraţie clară că nu doreşte să primească astfel de date ([1]).

63. Atunci când o societate face un anunţ unilateral care este cu adevărat public, de exemplu printr-un ziar, în general, aceasta nu reprezintă o practică concertată în sensul articolului 101 alineatul (1) ([2]). Cu toate acestea, în funcţie de factorii care stau la baza cazului respectiv, posibilitatea constatării unei practici concertate nu poate fi exclusă, de exemplu, într-o situaţie în care un astfel de anunţ a fost urmat de anunţuri publice făcute de alţi concurenţi, în special pentru că răspunsurile strategice ale concurenţilor la anunţurile publice făcute de ceilalţi concurenţi (care, de exemplu, pot implica modificări ale propriilor anunţuri anterioare în funcţie de anunţurile făcute de concurenţi) se pot dovedi a fi o strategie pentru ajungerea la o înţelegere comună cu privire la condiţiile coordonării.

2.2. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

2.2.1. Principalele preocupări legate de concurenţă[3]

64. Odată ce se constată existenţa unui acord, a unei practici concertate sau a unei decizii a unei asociaţii de întreprinderi, este necesar să se analizeze principalele preocupări legate de concurenţă aferente schimbului de informaţii.

Coluziunea

65. Ca urmare a creşterii artificiale a transparenţei pe piaţă, schimbul de informaţii strategice poate facilita coordonarea (adică alinierea) comportamentului concurenţial al societăţilor şi poate genera efecte restrictive asupra concurenţei. Acest lucru se poate produce pe diferite căi.

66. Una din ele este aceea că, prin intermediul schimbului de informaţii, societăţile pot ajunge la o înţelegere comună asupra condiţiilor coordonării, care poate duce la coluziune pe piaţă. Schimbul de informaţii poate genera aşteptări reciproce importante în privinţa incertitudinilor de pe piaţă. Pe acea bază, societăţile pot să ajungă ulterior la o înţelegere comună cu privire la condiţiile coordonării comportamentului lor concurenţial, chiar şi fără un acord expres asupra coordonării. Schimbul de informaţii despre intenţiile privind comportamentul viitor este cel mai probabil mijloc pentru a permite societăţilor să ajungă la această înţelegere comună.

67. Creşterea stabilităţii interne a coluziunii pe piaţă reprezintă o altă cale prin care schimbul de informaţii poate duce la efecte restrictive asupra concurenţei. Acest lucru poate avea loc în special prin faptul că se permite societăţilor implicate să monitorizeze abaterile. În mod concret, schimbul de informaţii poate face piaţa suficient de transparentă pentru a permite societăţilor participante la coluziune să monitorizeze la un nivel satisfăcător eventualele abateri de la coluziune ale altor societăţi şi astfel, să poată şti când este nevoie să recurgă la represalii. Schimburile de informaţii, actuale şi anterioare, pot constitui un astfel de mecanism de monitorizare. Acest lucru poate fie să permită întreprinderilor să realizeze o coluziune pe pieţe în care altfel nu ar fi putut să o realizeze, fie să crească stabilitatea unei coluziuni deja existente pe piaţă (a se vedea exemplul nr. 3, punctul 107).

68. O a treia cale prin care schimbul de informaţii poate genera efecte restrictive asupra concurenţei este prin creşterea stabilităţii externe a coluziunii pe piaţă. Schimburile de informaţii care pot face piaţa suficient de transparentă pot permite societăţilor participante la coluziune să monitorizeze unde şi când alte societăţi încearcă să intre pe piaţă, permiţându-le astfel să ţintească

---

[1] A se vedea cauza C-199/92 P. Muls, Rec. 1999, p. I-4287, punctul 162; cauza C-49/92 P, AnicPartezipazioni, Rec. 1999, p. I-4125, punctul 121.

[2] Acest lucru nu se referă la situaţii în care astfel de anunţuri implică invitaţii la coluziune.

[3] Utilizarea sintagmei „principale probleme legate de concurenţă" înseamnă că descrierea problemelor de concurenţă.

societăţile nou intrate pe piaţă. Acest lucru poate fi legat de problemele de blocare cu caracter anticoncurenţial a pieţei prezentate la punctele 69 - 71. Schimburile de informaţii, actuale şi anterioare, pot constitui un astfel de mecanism de monitorizare.

Blocarea cu caracter anticoncurenţial a pieţei

69. Pe lângă facilitarea coluziunii, un schimb de informaţii poate duce şi la blocarea cu caracter anticoncurenţial a pieţei ([1]).

70. Un schimb de informaţii exclusiv poate duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial pe aceeaşi piaţă pe care are loc schimbul. Acest lucru poate apărea în cazul în care schimbul de informaţii sensibile din punct de vedere comercial creează concurenţilor neparticipanţi un dezavantaj concurenţial semnificativ comparativ cu societăţile participante în cadrul sistemului de schimb. Acest tip de blocare este posibil doar dacă informaţiile în cauză au un caracter foarte strategic pentru concurenţi şi se referă la o parte substanţială din piaţa relevantă.

71. Nu poate fi exclus faptul că schimbul de informaţii poate duce, de asemenea la excluderea cu caracter anticoncurenţial a terţilor de pe o piaţă înrudită. De exemplu, prin faptul că dobândesc suficientă putere de piaţă prin intermediul unui schimb de informaţii, părţile care schimbă informaţii pe o piaţă în amonte, de exemplu societăţile integrate vertical, pot genera o creştere a preţului pentru o componentă esenţială pe o piaţă aflată în aval. Prin urmare, părţile ar putea genera o creştere a costurilor suportate de concurenţii din aval, ceea ce ar putea duce la o blocare cu caracter anticoncurenţial a pieţei, pe piaţa din aval.

2.2.2. Restrângerea concurenţei prin obiect

72. Orice schimb de informaţii care are ca scop restrângerea concurenţei pe piaţă va fi considerat a constitui o restrângere a concurenţei prin obiect. În evaluarea măsurii în care un schimb de informaţii constituie o restrângere a concurenţei prin obiect, Comisia va acorda o atenţie deosebită contextului juridic şi economic în care are loc schimbul de informaţii ([2]). În acest scop, Comisia va ţine seama de măsura în care schimbul de informaţii, prin însăşi natura sa, poate duce la o restrângere a concurenţei ([3]).

73. Schimbul de informaţii cu privire la intenţiile individualizate de comportament viitor ale societăţilor referitor la preţuri sau cantităţi ([4]) este foarte probabil să conducă la coluziune. Informarea reciprocă cu privire la astfel de intenţii le poate permite concurenţilor să ajungă la un nivel comun mai ridicat al preţurilor fără riscul de a pierde cota de piaţă sau de a declanşa un război al preţurilor în cursul perioadei de ajustare la noile preţuri (a se vedea exemplul 1, punctul 105). În plus, este mai puţin probabil ca schimbul de informaţii privind intenţiile viitoare să fie realizat din motive favorabile concurenţei, prin comparaţie cu schimbul de informaţii existente.

74. Prin urmare, schimburile de informaţii între concurenţi privind informaţii individualizate referitoare la cantităţi sau preţuri pe care intenţionează să le aplice în viitor ar trebui considerate

[1] În legătură cu problemele referitoare la blocarea pieţei pe care le pot genera acordurile verticale, a se vedea punctul 100 şi următoarele din Orientările privind restricţiile verticale.

[2] A se vedea, de exemplu, cauzele conexate C-501/06 P şi altele, GlaxoSmithKline, punctul 58; cauza C-209/07, BIDS, punctul 15 şi următoarele.

[3] A se vedea şi Orientările generale, punctul 22.

[4] Informaţiile referitoare la cantităţile viitoare ar putea, de exemplu, să cuprindă şi informaţii privind vânzările viitoare, cotele de piaţă, teritoriile şi vânzările către anumite grupuri de consumatori.

ca fiind o restrângere a concurenţei prin obiect ([1]) ([2]). În plus, schimburile private de informaţii dintre concurenţi cu privire la intenţiile lor individualizate în legătură cu preţurile viitoare ar fi considerate în mod normal ca fiind înţelegeri de tip cartel şi ar fi amendate, întrucât au ca obiect, în general, fixarea preţurilor sau a cantităţilor. Schimburile de informaţii care constituie înţelegeri de tip cartel nu numai că încalcă articolul 101 alineatul (1), dar, în plus, este foarte puţin probabil să respecte condiţiile de la articolul 101 alineatul (3).

2.2.3. Efecte restrictive asupra concurenţei

75. Efectele probabile ale unui schimb de informaţii asupra concurenţei trebuie analizate de la caz la caz, întrucât rezultatele evaluării depind de o combinaţie factori specifici cazului. Evaluarea efectelor restrictive asupra concurenţei compară efectele probabile ale schimbului de informaţii cu situaţia concurenţială care ar prevala în absenţa acestui schimb de informaţii specific ([3]). Pentru ca un schimb de informaţii să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), este necesar ca acesta să poată avea un impact negativ important asupra unuia (sau a mai multora) dintre parametrii concurenţei, cum ar fi preţul, producţia, calitatea produsului, varietatea produselor sau inovarea. Existenţa sau nu a efectelor restrictive ale schimbului de informaţii asupra concurenţei depinde atât de condiţiile economice pe pieţele relevante, cât şi de caracteristicile informaţiilor care fac obiectul schimbului.

76. Anumite condiţii de piaţă pot facilita coordonarea, şi o pot susţine în plan intern sau extern ([4]). Schimburile de informaţii pe astfel de pieţe pot avea mai multe efecte restrictive în comparaţie cu pieţele ce prezintă condiţii diferite. Cu toate acestea, chiar şi în cazul în care condiţiile sunt de asemenea natură încât ar îngreuna coordonarea anterior realizării schimbului de informaţii, acesta poate modifica condiţiile de piaţă într-un mod în care coordonarea devine posibilă ulterior schimbului - de exemplu, prin creşterea gradului de transparenţă pe piaţă, prin reducerea complexităţii pieţei, prin oferirea unei protecţii în caz de instabilitate sau prin compensarea asimetriei. Din acest motiv, este importantă evaluarea efectelor restrictive ale schimbului de informaţii atât în contextul condiţiilor iniţiale de piaţă, cât şi în ceea ce priveşte modul în care schimbul de informaţii modifică aceste condiţii. Aceasta va include o evaluare a caracteristicilor specifice ale sistemului respectiv, incluzând scopul său, condiţiile de acces la sistem şi de participare la sistem. Va fi, de asemenea, necesară examinarea frecvenţei schimburilor de informaţii , precum şi a tipului de informaţii care fac obiectul schimbului (de exemplu, informaţii publice sau confidenţiale, cumulate sau detaliate şi anterioare sau actuale) şi a importanţei informaţiilor pentru fixarea preţurilor, a volumului sau a condiţiilor de operare ([5]). Următorii factori sunt relevanţi pentru această evaluare.

[1] Conceptul de „preţuri pe care societatea intenţionează să le aplice în viitor" este ilustrat în exemplul 1. În situaţii specifice în care societăţile sunt ferm hotărâte să vândă în viitor la preţurile pe care le-au anunţat publicului larg (şi anume, pe care nu le pot revizui), astfel de anunţuri publice ale unor preţuri sau cantităţi individualizate nu ar fi considerate ca intenţii şi, prin urmare, în mod normal, nu ar fi considerate ca restrângând concurenţa prin obiect.

[2] Acest lucru nu aduce atingere faptului că anunţurile publice ale preţurilor individualizate pe care intenţionează să le aplice pot duce la creşterea eficienţei şi că părţile la un astfel de schimb ar avea posibilitatea de a invoca articolul 101 alineatul (3).

[3] Cauza C-7/95, John Deere/Comisia, punctul 76.

[4] Schimbul de informaţii poate restrânge concurenţa într-un mod similar cu o concentrare dacă duce la o coordonare mai eficace, mai stabilă sau mai probabilă pe piaţă; a se vedea cauza C-413/06 P, Sony, Rep. 2008, p. I-4951, punctul 123, în care Curtea de Justiţie a validat criteriile stabilite de Tribunal în cauza T-342/99, Airtours, Rep. 2002, p. II- 2585, punctul 62.

[5] Cauza C-238/05, Asnef-Equifax, punctul 54.

(i) ***Caracteristicile pieței***

77. Este mai probabil ca societățile să realizeze o coluziune pe piețe care sunt suficient de transparente, concentrate, necomplexe, stabile și simetrice. Pe astfel de tipuri de piețe, societățile pot ajunge la o înțelegere comună asupra condițiilor coordonării, pot monitoriza cu succes și sancționa abaterile. Cu toate acestea, schimbul de informații poate permite societăților să realizeze o coluziune în alte situații de piață în care nu ar putea realiza acest lucru în absența schimbului de informații. Prin urmare, schimbul de informații poate facilita realizarea unei coluziuni prin creșterea gradului de transparență pe piață, prin reducerea complexității pieței, prin oferirea unei protecții în caz de instabilitate sau prin compensarea asimetriei. În acest context, impactul schimbului de informații asupra concurenței nu depinde doar de caracteristicile inițiale ale pieței pe care se produce (cum ar fi concentrarea, transparența, stabilitatea, complexitatea etc.), ci și de felul în care tipul de informații care fac obiectul schimbului poate modifica aceste caracteristici ([1]).

78. Realizarea coluziunilor este mai probabilă pe piețe transparente. Transparența poate facilita coluziunea prin aceea că permite societăților să ajungă la o înțelegere comună în privința condițiilor coordonării și/sau prin creșterea stabilității interne și externe a coluziunii. Schimbul de informații poate spori transparența și poate limita astfel incertitudinile asupra variabilelor strategice ale concurenței (de exemplu, prețurile, producția, cererea, costurile etc.). Cu cât este mai scăzut nivelul preexistent de transparență pe piață, cu atât crește valoarea pe care o poate avea un schimb de informații în realizarea unei coluziuni. Un schimb de informații care are o contribuție scăzută la transparența pe piață este mai puțin susceptibil să aibă efecte restrictive asupra concurenței decât un schimb de informații care mărește în mod semnificativ nivelul de transparență. Prin urmare, combinația dintre nivelul de transparență preexistent și felul în care schimbul de informații modifică acest nivel este cea care va determina probabilitatea ca un schimb de informații să aibă efecte restrictive asupra concurenței. Gradul preexistent de transparență depinde, *inter alia,* de numărul de participanți pe piață și de natura tranzacțiilor, care pot varia de la tranzacții publice la negocieri bilaterale confidențiale între cumpărători și vânzători. Atunci când se evaluează modificarea nivelului de transparență pe piață, elementul cheie constă în identificarea măsurii în care informațiile disponibile pot fi folosite de societăți pentru a stabili acțiunile concurenților lor.

79. Oligopolurile restrânse pot facilita realizarea unei coluziuni pe piață întrucât este mai ușor pentru un număr mai mic de societăți să ajungă la o înțelegere comună asupra condițiilor coordonării și să monitorizeze abaterile. Este, de asemenea, mai probabil ca o coluziune să fie durabilă dacă este realizată între mai puține societăți. În cazul în care mai multe societăți se coordonează, câștigurile rezultate în urma abaterilor sunt mai mari, întrucât poate fi câștigată o cotă mai mare de piață prin subcotare. În același timp, câștigurile rezultate în urma coluziunii sunt mai reduse întrucât, cu cât numărul societăților este mai important, partea care îi revine fiecăreia în urma coluziunii este mai redusă. Este mai probabil ca schimburile de informații în oligopolurile restrânse să producă efecte restrictive asupra concurenței decât în oligopolurile mai puțin restrânse, iar pe piețele foarte fragmentate, nu este probabil ca schimburile de informații să producă astfel de efecte restrictive asupra concurenței. Cu toate acestea, prin creșterea transparenței sau prin modificarea în alt fel a mediului pieței în vedere obținerii unui mediu mai propice coordonării, schimburile de informații pot facilita coordonarea și monitorizarea între mai multe societăți decât ar fi posibil în absența schimbului de informații.

80. Societățile pot considera dificilă realizarea unei coluziuni într-un mediu de piață complex. Cu toate acestea, într-o anumită măsură, utilizarea schimbului de informații poate simplifica astfel de medii. Într-un mediu de piață complex, în mod normal, este nevoie de mai mult schimb

[1] Trebuie remarcat că analiza din punctele 78 - 85 nu reprezintă o listă completă de caracteristici relevante ale pieței. Pot exista alte caracteristici ale pieței care sunt importante în stabilirea anumitor schimburi de informații.

de informaţii pentru a ajunge la o înţelegere comună asupra condiţiilor coordonării şi pentru monitorizarea abaterilor. De exemplu, este mai uşoară realizarea unei coluziuni cu privire la preţul unui singur produs omogen, decât cu privire la numeroase preţuri de pe o piaţă cu multe produse diferenţiate. Este totuşi posibilă eludarea dificultăţilor aferente realizării unei coluziuni cu privire la o gamă largă de preţuri, societăţile putând schimba informaţii în vederea stabilirii unor reguli simple de fixare a preţurilor (de exemplu, puncte de determinare a preţurilor).

81. Coluziunile sunt mai probabile atunci când condiţiile cererii şi ale ofertei sunt relativ stabile ([1]). Într-un mediu instabil, o companie poate întâmpina dificultăţi în a afla dacă pierderile sale rezultate din vânzări sunt cauzate de un nivel global scăzut al cererii sau de un concurent care propune preţuri deosebit de mici, şi prin urmare, este dificil de menţinut o coluziune. În acest context, cererea instabilă, creşterea internă semnificativă a unor societăţi pe piaţă sau intrarea frecventă a unor noi societăţi pot indica faptul că situaţia actuală nu este suficient de stabilă pentru ca o coordonare să fie probabilă ([2]). În anumite situaţii, schimbul de informaţii poate permite existenţa unei stabilităţi crescute pe piaţă şi poate, astfel, să permită realizarea unei coluziuni pe piaţă. În plus, pe pieţele unde inovaţia este importantă, coordonarea poate fi mai dificilă, deoarece inovaţiile, în special cele semnificative, pot permite unei societăţi să câştige un avantaj major asupra concurenţilor săi. Pentru ca o coluziune să fie durabilă, reacţiile terţilor, precum cele ale concurenţilor actuali şi viitori care nu participă la coordonare, precum şi ale clienţilor, nu ar trebui să poată periclita rezultatele aşteptate de pe urma coluziunii. În acest context, existenţa barierelor la intrare face mai probabile fezabilitatea şi durabilitatea unei coluziuni pe piaţă.

82. Este mai probabil ca o coluziune să se realizeze în structuri simetrice de piaţă. În cazul în care societăţile sunt omogene în ceea ce priveşte costurile, cererea, cotele de piaţă, gama de produse, capacităţile, etc., este mai probabil ca acestea să ajungă la o înţelegere comună privind condiţiile coordonării deoarece stimulentele lor sunt mai aliniate unele în funcţie de altele. Cu toate acestea, în unele situaţii, schimbul de informaţii poate permite realizarea unei coluziuni în structuri de piaţă mai eterogene. Schimbul de informaţii poate face societăţile conştiente de diferenţele dintre ele şi le poate ajuta să creeze mijloace în vederea adaptării la eterogenitatea acestora, în contextul coordonării.

83. Stabilitatea unei coluziuni depinde şi de anticiparea de către societăţi a profiturilor viitoare. Cu cât sunt mai multe societăţi care acordă o valoare mai mare profiturilor actuale pe care le-ar putea realiza din subcotare comparativ cu profiturile viitoare pe care le-ar putea realiza din coluziune, cu atât este mai puţin probabil ca aceste societăţi să realizeze o coluziune.

84. În mod similar, o coluziune este mai probabil între societăţi care vor continua să opereze pentru mult timp pe aceeaşi piaţă, întrucât, într-o astfel de situaţie, societăţile vor fi mai hotărâte să se coordoneze. În cazul în care o societate ştie că va interacţiona cu alte societăţi pentru o perioadă îndelungată, va fi mai motivată să realizeze coluziunea, întrucât profiturile viitoare obţinute din coluziune vor valora mai mult decât profitul pe termen scurt pe care l-ar fi obţinut dacă s-ar fi abătut de la aceasta, şi anume, înainte ca celelalte societăţi să descopere abaterea şi să recurgă la represalii.

85. În general, pentru ca o coluziune să fie durabilă, trebuie ca ameninţarea cu represalii suficient de credibile şi prompte să fie probabilă. Coluziunile nu sunt durabile pe pieţele unde consecinţele abaterii nu sunt suficient de grave pentru a convinge societăţile care se coordonează de faptul că este în interesul lor să adere la condiţiile coluziunii. De exemplu, pe pieţele care se caracterizează prin comenzi sporadice şi semnificative, punerea în aplicare a unui mecanism de descurajare suficient de drastic poate întâmpina dificultăţi, deoarece câştigurile rezultate din

[1] A se vedea cauza T-35/92, John Deere/Comisia, Rec. 1994, p. II-957, punctul 78.

[2] A se vedea Decizia Comisiei în cauzele IV/31.370 şi 31.446, UK Agricultural Tractor Registration Exchange, JO L 68, 13.3.1992, p. 19, punctul 51 şi cauza T-35/92, John Deere/Comisia, punctul 78. Nu este necesar să fie instituită stabilitatea absolută sau să fie exclusă competiţia acerbă.

abatere la momentul oportun pot fi însemnate, sigure şi imediate, în timp ce pierderile de pe urma sancţionării pot fi neînsemnate şi nesigure, materializându-se doar după un anumit timp. Credibilitatea mecanismului de descurajare depinde şi de măsura în care celelalte societăţi care se coordonează au o motivaţie de a recurge la represalii, determinată de comparaţia dintre pierderile pe termen scurt cauzate de declanşarea unui război al preţurilor şi potenţialul câştig pe termen scurt în cazul în care societăţile care se coordonează induc o întoarcere la coluziune. De exemplu, capacitatea societăţilor de a recurge la represalii poate fi consolidată dacă acestea sunt, de asemenea, interdependente prin relaţii comerciale verticale pe care le pot utiliza ca ameninţare a unei sancţiuni în caz de abateri.

(ii) Caracteristicile schimbului de informaţii

Informaţii strategice

86. Schimbul de date strategice, adică date care reduc incertitudinea strategică de pe piaţă, între concurenţi este mai probabil să intre sub incidenţa articolului 101 decât schimburile de alte tipuri de informaţii. Schimbul de informaţii strategice poate genera efecte restrictive asupra concurenţei, întrucât restrânge independenţa de decizie a părţilor prin reducerea motivaţiei de a concura. Informaţiile strategice se pot referi la preţuri (de exemplu, preţuri actuale, discounturi, creşteri, reduceri sau rabaturi), la listele de clienţi, la costurile de producţie, la cantităţi, la cifre de afaceri, la vânzări, la capacităţi, la calităţi, la planuri de marketing, la riscuri, la investiţii, la tehnologii, la programe de cercetare şi dezvoltare şi la rezultatele acestora. În general, informaţiile referitoare la preţuri şi cantităţi sunt cele mai importante din punct de vedere strategic, urmate de cele privind costurile şi cererea. Cu toate acestea, în cazul în care societăţile concurează în domeniul cercetării şi dezvoltării, informaţiile privind tehnologia pot fi cele mai importante din punct de vedere strategic pentru concurenţă. Utilitatea strategică a datelor depinde şi de gradul de cumulare al acestora şi de vechime, precum şi de contextul pieţei şi de frecvenţa schimbului.

Nivelul de acoperire a pieţei

87. Pentru ca un schimb de informaţii să fie susceptibil de a avea efecte restrictive asupra concurenţei, societăţile participante la schimb trebuie să acopere o parte suficient de mare din piaţa relevantă. În caz contrar, concurenţii care nu participă la schimbul de informaţii ar putea limita orice comportament anticoncurenţial al societăţilor participante. De exemplu, prin fixarea preţurilor sub nivelul coordonat al preţurilor, societăţile neparticipante la sistemul de schimb de informaţii ar putea ameninţa stabilitatea externă a coluziunii.

88. Conceptul de „parte suficient de mare din piaţă" nu poate fi definit în mod abstract şi va depinde de elementele factuale specifice fiecărui caz şi de tipul de schimb de informaţii în cauză. Însă, în cazul în care un schimb de informaţii are loc în contextul unui alt tip de acord de cooperare orizontală şi nu depăşeşte ceea ce este necesar pentru punerea sa în aplicare, o acoperire a pieţei inferioară pragurilor de cote de piaţă stabilite în secţiunea corespunzătoare din prezentele orientări, din regulamentul de exceptare pe categorii relevant ([1]) sau din Comunicarea de minimis, privind tipul de acord în cauză, nu va fi, de regulă, suficient de important pentru ca schimbul de informaţii să genereze efecte restrictive asupra concurenţei.

Date cumulate/individualizate

89. Schimburile de date cu adevărat cumulate, şi anume de date în cadrul cărora este suficient de dificil de distins informaţiile referitoare la o societate anume, sunt mult mai puţin susceptibile

---

[1] Schimburile de informaţii în contextul unui acord de cercetare şi dezvoltare, în cazul în care nu depăşesc ceea ce este necesar pentru punerea în aplicare a acordului, pot beneficia de zona de siguranţă de 25 % stabilită în Regulamentul de exceptare pe categorii referitor la acordurile de cercetare şi dezvoltare. În ceea ce priveşte Regulamentul de exceptare pe categorii referitor la acordurile de specializare, zona de siguranţă este de 20 %.

să producă efecte restrictive asupra concurenţei comparativ cu schimburile de date la nivelul societăţii. Colectarea şi publicarea de date cumulate privind piaţa (cum ar fi date privind vânzările, date privind capacităţile sau date privind costurile factorilor de producţie şi ale componentelor) de către o organizaţie profesională sau de către o societate specializată în studiul pieţei pot fi atât în beneficiul furnizorilor cât şi în al clienţilor, permiţându-le acestora crearea unei imagini mai clare a situaţiei economice dintr-un anumit sector. O astfel de colectare şi publicare poate oferi participanţilor pe piaţă posibilitatea de a face alegeri în mai bună cunoştinţă de cauză, în scopul unei mai bune adaptări a propriilor strategii la condiţiile pieţei. În general, cu excepţia cazului în care are loc în cadrul unui oligopol restrâns, schimbul de date cumulate este puţin probabil să producă efecte de restrângere a concurenţei. Pe de altă parte, schimbul de date individualizate facilitează o înţelegere comună pe piaţă şi elaborarea unor strategii de retorsiune, prin aceea că permite societăţilor care îşi coordonează activităţile să izoleze o societate care se abate de la reguli sau un nou intrat pe piaţă. Cu toate acestea, nu se poate exclude posibilitatea că însuşi schimbul de date cumulate poate facilita o coluziune pe pieţele cu caracteristici specifice. Şi anume, membrii unui oligopol foarte restrâns şi stabil care fac schimb de date cumulate, în cazul în care detectează un preţ al pieţei sub un anumit nivel, ar putea prezuma din oficiu că o întreprindere s-a îndepărtat de la coluziune. şi ar putea declanşa represalii la nivelul întregii pieţe. Cu alte cuvinte, pentru a menţine coluziunea stabilă, este posibil ca societăţile să nu trebuiască să ştie întotdeauna cine a realizat abaterea, putând fi suficient să afle că „cineva" a realizat o abatere.

Vechimea datelor

90. Schimbul de date anterioare este puţin probabil să ducă la o coluziune dat fiind faptul că este improbabil ca acestea să ofere indicaţii cu privire la comportamentul viitor al concurenţilor sau să permită o înţelegere comună pe piaţă ([1]). Mai mult, este improbabil ca schimbul de date anterioare să faciliteze monitorizarea abaterilor, întrucât cu cât datele sunt mai vechi, cu atât mai puţin utile ar fi ele pentru detectarea în timp util a abaterilor şi, astfel, pentru a constitui o ameninţare credibilă cu represalii rapide ([2]). Nu există nici un prag predefinit în funcţie de care datele să devină anterioare, şi anume, suficient de vechi pentru a nu presupune riscuri pentru concurenţă. Caracterul cu adevărat anterior al datelor depinde de caracteristicile specifice ale pieţei relevante şi în special de frecvenţa renegocierilor de preţuri din sectorul respectiv. De exemplu, datele pot fi considerate ca fiind anterioare dacă sunt de câteva ori mai vechi decât durata medie a contractelor din sectorul respectiv în cazul în care acestea din urmă dau o indicaţie privind renegocierile de preţuri. Mai mult, pragul începând de la care datele încep să fie considerate anterioare depinde şi de natura datelor, de gradul de cumulare, de frecvenţa schimbului de date şi de caracteristicile pieţei relevante (de exemplu, de stabilitatea şi transparenţa acesteia).

Frecvenţa schimbului de informaţii

91. Schimburile frecvente de informaţii care facilitează atât o mai bună înţelegere comună a pieţei cât şi monitorizarea abaterilor sporesc riscurile de coluziune. Pe pieţele mai instabile, faţă de pieţele stabile, pot fi necesare schimburi mai frecvente de informaţii pentru a facilita o coluziune. Pe pieţele caracterizate prin contracte încheiate pe termen lung (care indică renegocieri puţin frecvente ale preţurilor), faptul că se schimbă mai rar informaţii ar putea, în mod normal, să

[1] Colectarea de date anterioare poate fi folosită şi pentru a transmite contribuţia unei asociaţii sectoriale la analiza unei revizuiri a politicii publice.

[2] De exemplu, în cauzele anterioare, Comisia a considerat schimbul de date individuale care aveau o vechime mai mare de un an ca fiind anterioare şi neavând efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), şi a considerat informaţiile cu o vechime mai mică de un an ca fiind informaţii recente; Decizia Comisiei în cauza IV/31.370, UK Agricultural Tractor Registration Exchange, punctul 50. Decizia Comisiei în cauza IV/36.069, Wirtschaf- tsvereinigung Stahl, JO L 1, 3.1.1998, p. 10, punctul 17.

fie suficient pentru a realiza o coluziune. Prin contrast, faptul că se schimbă mai rar informaţii nu ar tinde să fie suficient pentru a realiza o coluziune pe pieţele caracterizate prin contracte încheiate pe termen scurt, care indică renegocieri frecvente de preţuri ([1]). Cu toate acestea, frecvenţa cu care informaţiile trebuie schimbate pentru a facilita o coluziune depinde şi de natura, vechimea şi gradul de cumulare a datelor ([2]).

Informaţii cu caracter public/fără caracter public

92. În general, schimburile de informaţii cu adevărat publice nu sunt susceptibile de a constitui o încălcare a articolului 101 ([3]). *Informaţiile cu real caracter public* sunt informaţiile care sunt în general la fel de accesibile (în ceea ce priveşte costurile de acces) pentru toţi concurenţii şi clienţii. Pentru ca informaţiile să fie cu adevărat publice, obţinerea lor nu ar trebui să fie mai costisitoare pentru clienţii şi societăţile neparticipante la sistemul de schimb de informaţii decât pentru societăţile participante. Din acest motiv, în mod normal, concurenţii nu ar alege să facă schimb de date pe care le pot colecta la fel de uşor de pe piaţă şi, prin urmare, în practică, schimburile de date cu adevărat publice sunt improbabile. Prin contrast, chiar dacă datele care fac obiectul unui schimb între concurenţi fac parte din ceea ce se numeşte adesea ca fiind „domeniul public", ele nu au un adevărat caracter public în cazul în care costurile aferente colectării datelor descurajează alte societăţi şi alţi clienţi în a le obţine ([4]). Faptul că există posibilitatea de a obţine informaţii pe piaţă, de exemplu, prin colectare de la consumatori, nu înseamnă neapărat că aceste informaţii sunt date referitoare la piaţă uşor accesibile concurenţilor ([5]).

93. Chiar dacă informaţiile sunt disponibile public (de exemplu, cum este cazul informaţiilor publicate de autorităţile de reglementare), existenţa unui schimb de informaţii suplimentare între concurenţi poate conduce la efecte restrictive asupra concurenţei dacă reduce în mod suplimentar incertitudinea strategică de pe piaţă. În acest caz, aceste informaţii suplimentare ar putea fi critice şi ar înclina echilibrul pieţei spre o coluziune.

Schimbul de informaţii cu caracter public/fără caracter public

94. Un *schimb de informaţii* este cu adevărat public în cazul în care facilitează accesul în mod egal (în ceea ce priveşte costurile de acces) al tuturor concurenţilor şi clienţilor la datele care fac obiectul schimbului ([6]). Faptul că schimbul de informaţii se realizează în mod public poate diminua probabilitatea unei coluziuni pe piaţă în măsura în care societăţile care nu se coordonează, potenţialii concurenţi, precum şi clienţii pot limita posibilul efect restrictiv asupra concurenţei([7]).

---

[1] Cu toate acestea, contractele nefrecvente ar putea reduce probabilitatea unor represalii suficient de prompte.

[2] Cu toate acestea, în funcţie de structura pieţei şi contextul general al schimbului, nu se poate exclude faptul că un schimb izolat poate constitui un temei suficient pentru ca întreprinderile participante să îşi concerteze comportamentul pe piaţă şi să realizeze, astfel, o cooperare practică ce se substituie cu succes concurenţei şi riscurilor aferente acesteia; a se vedea cauza C-8/08, T-Mobile Netherlands, punctul 59.

[3] Cauzele conexate T-191/98 şi altele, Atlantic Container Line (TACA), Rec. 2003, p. II-3275, punctul 1154. Acest lucru poate să nu fie valabil în cazul în care schimbul stă la baza unei înţelegeri de tip cartel.

[4] Mai mult, faptul că părţile participante la schimb au comunicat anterior datele publicului larg (de exemplu, printr-un cotidian sau pe site-ul lor internet), nu înseamnă că un schimb ulterior, fără caracter public, nu ar încălca articolul 101.

[5] A se vedea cauzele conexate T-202/98 şi altele, Tate & Lyle/Comisia, punctul 60.

[6] Aceasta nu exclude posibilitatea ca o bază de date să fie oferită la un preţ inferior clienţilor care au contribuit cu date la baza de date respectivă, întrucât prin contribuţia lor aceştia ar fi suportat deja unele costuri.

[7] Evaluarea barierelor la intrare şi „puterea de cumpărare" cu efect compensator de pe piaţă ar fi rel-

Cu toate acestea, nu se poate exclude complet posibilitatea ca înseşi schimburile de informaţii cu adevărat publice să faciliteze o coluziune pe piaţă.

2.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3)

2.3.1. Creşterea eficienţei ([1])

95. Schimbul de informaţii poate duce la creşterea eficienţei. Informaţiile privind costurile concurenţilor pot permite societăţilor să devină mai eficiente în cazul în care îşi evaluează performanţa în funcţie de bunele practici din sectorul respectiv şi îşi creează, în consecinţă, sisteme de stimulare interne.

96. În plus, în anumite situaţii schimbul de informaţii poate ajuta societăţile să îşi dirijeze producţia către pieţe caracterizate printr-o cerere importantă (atunci când, spre exemplu, informaţiile se referă la cerere) sau către societăţi care au costuri mici (de exemplu, atunci când informaţiile se referă la costuri). Probabilitatea existenţei acestor tipuri de creşteri ale eficienţei depinde de caracteristicile pieţei, ca de exemplu, de existenţa unei concurenţe între societăţi în legătură cu preţurile sau cu cantităţile şi cu natura incertitudinilor de pe piaţă. Anumite forme de schimburi de informaţii în acest context pot permite realizarea unor economii substanţiale de costuri, de exemplu în situaţia în care permit reducerea stocurilor inutile, sau o livrare mai rapidă a produselor perisabile către zone unde cererea este mare şi o limitare a livrărilor în zonele unde cererea este mică (a se vedea exemplul 6 punctul 110).

97. Schimbul de date referitoare la consumatori ce are loc între societăţi care operează pe pieţe caracterizate prin informaţii asimetrice în materie poate permite, de asemenea, obţinerea unor creşteri ale eficienţei. De exemplu, faptul de a urmări comportamentele anterioare ale clienţilor în ceea ce priveşte accidentele sau de riscurile de neîndeplinire a obligaţiilor de către debitor incită consumatorii să îşi limiteze expunerea la risc. Schimbul de date permite de asemenea identificarea consumatorilor care prezintă un risc mai scăzut şi care ar trebui să beneficieze de preţuri mai mici. În acest context, schimbul de informaţii poate reduce, de asemenea, posibilitatea societăţilor de a-şi menţine cu forţa clientela de bază, creând, prin aceasta, o concurenţă sporită. Aceasta deoarece informaţia este în general specifică unei relaţii date, iar altfel, consumatorii ar pierde beneficiul acestor informaţii dacă ar decide să treacă la o altă societate. Exemple de astfel de creşteri ale eficienţei pot fi găsite în sectorul bancar şi în sectorul asigurărilor, întrucât în cadrul acestora au loc schimburi frecvente de informaţii cu privire la neîndeplinirea obligaţiilor de către consumatori şi la caracteristicile riscurilor.

98. Schimbul de date anterioare şi actuale referitoare la cotele de piaţă poate procura avantaje, în unele situaţii, atât societăţilor, cât şi consumatorilor, prin faptul că le permit societăţilor să le utilizeze ca semnal al calităţii produselor lor adresat consumatorilor. În situaţiile în care informaţiile pe care le deţin cu privire la calitatea produselor sunt incomplete, consumatorii apelează adeseori la mijloace indirecte pentru a se informa asupra calităţii relative a produselor, precum preţul şi cotele de piaţă (de exemplu, consumatorii utilizează listele celor mai bune vânzări pentru a-şi alege următoarea carte).

99. Schimbul de informaţii prezentând un adevărat caracter public, poate de asemenea, să aducă beneficii consumatorilor prin faptul că îi ajută să aibă mai multe informaţii la dispoziţie în momentul în care fac o alegere (şi prin reducerea costurilor de cercetare a pieţei). Consumatorii

---

evante pentru a se determina dacă părţile terţe care nu participă la sistemul de schimb de informaţii ar putea periclita rezultatele estimate ale coordonării. Cu toate acestea, transparenţa crescută faţă de clienţii poate fie spori, fie reduce domeniul de aplicare al unei coluziuni, întrucât, în condiţiile transparenţei crescute faţă de clienţi şi a unei elasticităţi mai ridicate a cererii în funcţie de preţ, recompensele de pe urma abaterii sunt mai mari, însă şi represaliile sunt mai aspre.

[1] Analiza potenţialei creşteri a eficienţei ca urmare a schimbului de informaţii nu este nici exclusivă, nici exhaustivă.

sunt cei care profită astfel cel mai mult, de schimburile publice de date actuale, care sunt cele mai relevante pentru deciziile lor de cumpărare. În mod similar, schimbul de informaţii privind preţurile actuale ale produselor intermediare poate reduce costurile de cercetare a pieţei ale societăţilor, ceea ce, în mod normal, ar fi în beneficiul consumatorilor, prin reducerea preţurilor finale. Este mai puţin probabil ca aceste tipuri de beneficii directe pentru consumatori să fie generate de schimburile de intenţii pentru viitor cu privire la preţuri pentru că societăţile care îşi anunţă intenţiile cu privire la preţuri sunt susceptibile să şi le revizuiască înainte cumpărării efective de către consumatorii, pe baza acestor informaţii. În general, consumatorii nu se pot baza pe intenţiile pentru viitor ale societăţilor atunci când îşi fac planurile de consum. Cu toate acestea, într-o anumită măsură, societăţile pot fi disciplinate, nemodificându-şi preţurile anunţate pentru viitor înainte de execuţie, atunci când, de exemplu, acestea au interacţiuni repetate cu consumatorii, iar consumatorii se bazează pe cunoaşterea în avans a preţurilor, de exemplu, atunci când consumatorii pot face comenzi anticipate. În astfel de situaţii, schimbul de informaţii referitoare la viitor poate îmbunătăţi planificarea cheltuielilor de către clienţi.

100. Schimbul de date curente şi anterioare este mai susceptibil de a genera creşteri ale eficienţei decât un schimb de informaţii referitor la intenţiile pentru viitor. Cu toate acestea, în anumite situaţii anunţarea intenţiilor pentru viitor ar putea, de asemenea, să genereze creşteri ale eficienţei. De exemplu, societăţile care cunosc din timp câştigătorul unei competiţii în domeniul cercetării şi dezvoltării pot evita duplicarea unor eforturi costisitoare şi risipirea unor resurse care nu pot fi recuperate ([1]).

2.3.2. Caracterul indispensabil

101. Restricţiile care depăşesc ceea ce este necesar pentru a realiza creşterea eficienţei generate de un schimb de informaţii nu îndeplinesc condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Pentru îndeplinirea condiţiei referitoare la caracterul indispensabil, părţile vor trebui să demonstreze că obiectul datelor, caracterul cumulat, vechimea, confidenţialitatea acestora şi frecvenţa, precum şi domeniul de aplicare al schimbului de informaţii prezintă cele mai mici riscuri indispensabile pentru obţinerea creşterilor propuse ale eficienţei. În plus, schimbul nu ar trebui să se refere la informaţii ce depăşesc variabilele relevante pentru atingerea creşterii eficienţei. De exemplu, în scopul realizării unei analize comparative, un schimb de date individualizate nu ar fi în general indispensabil, întrucât şi informaţiile cumulate, de exemplu, sectorial, ar putea să genereze creşterile dorite ale eficienţei, reducând în acelaşi timp, riscul de coluziune (a se vedea exemplul nr. 4, punctul 108). În final, în general este improbabil ca schimbul de date individualizate cu privire la intenţiile pentru viitor să aibă un caracter indispensabil, în special dacă se referă la preţuri şi cantităţi.

102. În mod similar, schimburile de informaţii care se înscriu în cadrul acordurilor de cooperare orizontală sunt de asemenea mai susceptibile să îndeplinească condiţiile articolului 101 alineatul (3), dacă nu depăşesc ceea ce este indispensabil pentru a atinge finalitatea economică a acordului (de exemplu, punerea în comun a tehnologiei necesare pentru un acord de cercetare şi dezvoltare sau datele privind costurile în contextul unui acord de producţie).

2.3.3. Transferul către consumatori

103. Creşterea eficienţei datorată restricţiilor indispensabile trebuie transferată consumatorilor într-o măsură care să compenseze efectele restrictive ale schimbului de informaţii asupra concurenţei. Cu cât puterea de piaţă a părţilor participante la schimbul de informaţii este mai mică, cu atât este mai probabil ca acestea să transfere consumatorilor creşterea eficienţei într-o măsură care să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei.

[1] Astfel de creşteri ale eficienţei trebuie comparate cu potenţialele efecte negative, de exemplu, ale limitării concurenţei pentru piaţa care stimulează inovare.

sau prin altă persoană fizică sau juridică, respectiv dacă prescripţia începe să curgă de la data înfiinţării comerciantului concurent. Nu se poate aprecia asupra intervenirii termenului de prescripţie decât după administrarea unor probe suplimentare cu privire la existenţa daunei şi a momentului la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască acest aspect.

Potrivit dispoziţiilor art. 137 alin. (2) C. proc. civ. „excepţiile nu vor putea fi unite cu fondul decât dacă pentru judecarea lor este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu dezlegarea în fond a pricinii". Prin urmare, în cazul în care pentru soluţionarea excepţiei sunt necesare aceleaşi dovezi ca şi pentru judecarea fondului cauzei, instanţa va uni excepţia cu fondul. Având în vedere că prin probatoriul necesar soluţionării excepţiei se antamează fondul prezentei cauze, atât prima instanţă, cât şi cea de control judiciar ar fi trebuit să dispună unirea excepţiei cu fondul şi administrarea de probatorii în vederea clarificării momentului la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască existenţa şi întinderea prejudiciului astfel cum statuează dispoziţiile art. 9 raportat la art. 12 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenţei neloiale.

Totodată, reglementarea prevăzută de art. 297 alin. (1) C. proc. civ. conform căreia „în cazul în care se constată că, în mod greşit, prima instanţă a rezolvat procesul fără a intra în cercetarea fondului (...) instanţa de apel va desfiinţa hotărârea şi va trimite cauza spre rejudecare primei instanţe" constituie o garanţie a aplicării principiilor care guvernează procesul civil, cât şi principiul prevăzut de art. 6 din Convenţia europeană privind judecarea cauzei în mod echitabil. Raportat la textul de lege menţionat, pentru a asigura o judecată unitară, cu respectarea principiului dublului grad de jurisdicţie, se impunea admiterea în tot a apelului şi trimiterea spre rejudecare, urmând ca instanţa de fond să dispună unirea excepţiei prescripţiei dreptului la acţiune cu fondul şi administrarea de probatorii în vederea clarificării momentului la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască existenţa şi întinderea prejudiciului.

Pentru toate argumentele de fapt şi de drept care preced, Înalta Curte, în temeiul dispoziţiilor art. 312 C. proc. civ., va admite recursul formulat de reclamantă, va admite în tot apelul, va desfiinţa în tot sentinţa apelată şi va trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Comercial Cluj.

11. Denigrare. Transmiterea de informaţii care ulterior se dovedesc a fi corespunzătoare realităţii. Nesancţionare

Legea nr. 11/1991, art. 4 alin. (1) lit. e)

Faptele incriminate prin art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991 se înscriu în categoria faptelor de denigrare, făcute de autor în detrimentul unui competitor, referitor la persoana comerciantului, la onorabilitatea sa, fapte suficient de grave încât să aducă o atingere bunului mers al întreprinderii denigrate. În ce priveşte latura obiectivă a faptelor de denigrare, textul de lege are în vedere ca afirmaţiile denigratoare să nu corespundă realităţii, să fie mincinoase, împrejurare pe care autorul denigrării să o fi cunoscut la momentul comunicării. Informaţia diseminată de societatea pârâtă referitoare la starea de faliment a societăţii reclamantei era conformă cu realitatea, deoarece societatea se afla la acea dată într-o procedură de faliment derulată conform dispoziţiilor codului comercial turc, procedură în cadrul căreia solicitase pe cale de acţiune suspendarea falimentului pe baza unui proiect de îmbunătăţire a activităţii, cerere care a fost respinsă. Cum conţinutul obiectiv al denigrării ca formă de manifestare a concurenţei neloiale nu este îndeplinit, reţinerea

2.3.4. Absenţa eliminării concurenţei

104. Criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) nu pot fi îndeplinite în cazul în care societăţilor participante la schimbul de informaţii li se permite să elimine concurenţa pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză.

2.4. Exemple

105. Schimbul de informaţii privind preţurile pe care societatea intenţionează să le aplice în viitor ca restrângere a concurenţei prin obiect.

Exemplul 1

Situaţie: O asociaţie profesională de societăţi de transport cu autocarul din ţara X difuzează, numai în atenţia societăţilor de transport cu autocarul membre ale asociaţiei, informaţii individualizate cu privire la preţurile pe care intenţionează să le practice în viitor. Informaţiile conţin mai multe elemente, cum ar fi: tariful ce se intenţionează a fi aplicat şi ruta pe care tariful respectiv se va aplica, posibilele restricţii aplicate acestui tarif, ca de exemplu, categoria de consumatori care pot să beneficieze de acesta, dacă este necesară solicitarea unui avans sau a unei durate minime a sejurului, perioada în care biletele pot fi vândute la tariful respectiv (datele de început şi de sfârşit ale valabilităţii biletelor) şi perioada în care biletele vândute la acest tarif pot fi utilizate (datele de început şi de sfârşit ale călătoriei).

Analiză: Acest schimb de informaţii, care decurge dintr-o decizie a unei asociaţii de între-prinderi, se referă la intenţiile concurenţilor cu privire la preţuri. Acest schimb de informaţii este un instrument foarte eficient pentru realizarea unei coluziuni şi prin urmare, restrânge concurenţa prin obiect. Aceasta deoarece societăţile sunt libere să îşi modifice oricând propriile preţuri anunţate în cadrul asociaţiei, în cazul în care află despre intenţia concurenţilor de a mări preţurile. Acest lucru permite societăţilor să ajungă la un nivel comun mai mare al preţurilor fără riscul de a pierde cota de piaţă. De exemplu, societatea A de transport cu autocarul poate anunţa astăzi o creştere a preţurilor pe ruta dintre oraşul 1 şi oraşul 2, ce va intra în vigoare începând cu luna următoare. Întrucât această informaţie este accesibilă tuturor celorlalte societăţi de transport cu autocarul, societatea A poate aştepta să vadă care este reacţia concurenţilor la acest anunţ cu privire la preţ. În cazul în care un concurent pe aceeaşi rută, să zicem, societatea B, şi-a adaptat preţul la această creştere de preţ, societatea A nu va modifica preţul anunţat, care probabil va intra în vigoare. Cu toate acestea, dacă societatea B nu şi-a adaptat preţul, atunci societatea A ar putea încă să îşi revizuiască tarifele. Ajustarea va continua până când societăţile vor ajunge la un nivel crescut al preţurilor, care va fi anticoncurenţial. Este improbabil ca acest schimb de informaţii să îndeplinească condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). El se limitează doar la concurenţi, ceea ce înseamnă că aceşti clienţi ai societăţilor de transport cu autocarul nu beneficiază în mod direct de schimbul de informaţii.

106. Schimbul de preţuri actuale ce permite o creştere suficientă a eficienţei pentru consumatori

Exemplul 2

Situaţie: Un oficiu naţional al turismului, împreună cu societăţile de transport cu autocarul dintr-o ţară mică X convin asupra difuzării de informaţii privind preţurile actuale practicate pentru biletele de autocar prin intermediul unui site internet accesibil în mod gratuit (spre deosebire de exemplul 1, punctul 105, consumatorii pot cumpăra deja bilete la preţuri şi în condiţii care fac obiectul schimbului de informaţii şi astfel, acestea nu sunt preţuri ce se intenţionează a fi aplicate în viitor, ci preţuri actuale ale unor servicii prezente şi viitoare). Informaţiile conţin mai multe elemente, cum ar fi tariful ce se intenţionează a fi aplicat şi ruta pe care tariful respectiv se va aplica, posibilele restricţii aplicate acestui tarif, ca de exemplu, categoria de consumatori care pot să beneficieze de acesta, dacă este necesară solicitarea unui avans, sau a unui sejur cu durată minimă şi perioada în care biletele vândute la acest tarif

pot fi utilizate (datele de început şi de sfârşit ale călătoriei). Călătoria cu autocarul în ţara X nu se află pe aceeaşi piaţă relevantă ca şi călătoria cu trenul sau cu avionul. Se presupune că piaţa relevantă este concentrată, stabilă şi relativ necomplexă, iar fixarea preţurilor devine transparentă prin schimbul de informaţii.
Analiză: Acest schimb de informaţii nu constituie o restrângere a concurenţei prin obiect. Societăţile schimbă informaţii privind preţurile actuale şi nu informaţii privind preţurile pe care intenţionează să le aplice în viitor, întrucât ele vând deja efectiv bilete la aceste preţuri (spre deosebire de exemplul 1, punctul 105). Prin urmare, schimbul de informaţii este mai puţin susceptibil să constituie un mecanism eficient pentru a găsi un punct de convergenţă al coordonării. Cu toate acestea, dată fiind structura pieţei şi natura strategică a datelor, acest schimb de informaţii poate constitui un mecanism eficient pentru monitorizarea abaterilor de la o coluziune, care ar fi probabil să apară în acest tip de configuraţie a pieţei. Prin urmare, acest schimb de informaţii poate avea efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Cu toate acestea, în măsura în care anumite efecte restrictive asupra concurenţei ar putea rezulta din posibilitatea de a monitoriza abaterile, este probabil ca acele creşteri ale eficienţei generate de schimbul de informaţii să fie transferate către consumatori într-o măsură care compensează efectele restrictive asupra concurenţei, atât în ceea ce priveşte probabilitatea, cât şi amploarea acestora. Spre deosebire de exemplul 1, punctul 105, schimbul de informaţii este public, iar consumatorii pot cumpăra bilete la preţurile şi în condiţiile care au făcut obiectul schimbului de informaţii. Prin urmare, acest schimb de informaţii este susceptibil de a procura un avantaj direct consumatorilor prin diminuarea costurilor de cercetare a pieţei şi prin îmbunătăţirea alegerii pe care o au aceştia de făcut şi în consecinţă, prin încurajarea concurenţei în privinţa preţurilor. Astfel, este probabil să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolului 101 alineatul (3).

107. Preţurile actuale, deduse din informaţiile care fac obiectul schimbului

Exemplul 3
Situaţie: Hotelurile de lux din capitala ţării A operează într-un oligopol restrâns, necomplex şi stabil, cu structuri de cost foarte omogene, care constituie o piaţă relevantă distinctă de alte hoteluri. Hotelurile de lux fac schimb de informaţii individuale cu privire la gradul de ocupare şi veniturile actuale. În acest caz, părţile pot deduce, din informaţiile schimbate, preţurile lor actuale practicate în mod real.
Analiză: Cu excepţia cazului în care constituie o manieră deghizată de a schimba informaţii cu privire la intenţiile viitoare, acest schimb de informaţii nu ar constitui o restrângere a concurenţei prin obiect, întrucât hotelurile schimbă date reale şi nu informaţii privind preţurile sau cantităţile pe care intenţionează să le aplice în viitor. Cu toate acestea, schimbul de informaţii ar produce efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), deoarece cunoaşterea preţurilor reale actuale ale concurenţilor ar fi susceptibilă să faciliteze coordonarea (adică alinierea) comportamentului concurenţial al societăţilor. Cel mai probabil, această coordonare ar servi la monitorizarea abaterilor de la coluziune. Schimbul de informaţii sporeşte transparenţa pieţei, întrucât, chiar dacă hotelurile îşi publică, în principiu, listele de preţuri, acestea oferă şi diferite reduceri la listele de preţuri, rezultate din negocieri sau în urma rezervărilor rapide sau pentru grupuri etc. Prin urmare, informaţiile suplimentare care fac obiectul unui schimb care nu este public între hoteluri, sunt sensibile din punct de vedere comercial, adică sunt utile din punct de vedere strategic. Acest schimb de informaţii este susceptibil să faciliteze o coluziune pe piaţă, întrucât părţile participante constituie un oligopol restrâns, necomplex şi stabil, caracterizat printr-o relaţie concurenţială pe termen lung (interacţiuni repetate). Mai mult, structurile de cost ale hotelurilor sunt foarte omogene. În fine, nici consumatorii şi nici intrarea pe piaţă nu pot exercita o presiune asupra comportamentului

anticoncurenţial al agenţilor economici existenţi, deoarece consumatorii au o putere de cumpărare redusă şi barierele la intrarea pe piaţă sunt ridicate. În acest caz, este improbabil ca părţile să poată demonstra existenţa unei creşteri a eficienţei generată de schimbul de informaţii care să fie transferată către consumatori într-o măsură care ar compensa efectele restrictive asupra concurenţei. Prin urmare, este improbabil să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

108. Compararea avantajelor - neîndeplinirea criteriilor prevăzute la articolul 101 alineatul (3)

Exemplul 4
Situaţie: Trei societăţi mari, deţinând o cotă de piaţă cumulată de 80 % dintr-o piaţă stabilă, necomplexă şi concertată cu bariere ridicate la intrare, fac schimb în mod secret, frecvent şi direct, de informaţii referitoare la o porţiune semnificativă din costurile lor individuale respective. Societăţile pretind că fac acest lucru pentru a-şi compara rezultatele cu cele ale concurenţilor şi că astfel intenţionează să devină mai eficiente.
Analiză: Acest schimb de informaţii nu constituie în principiu o restrângere a concurenţei prin obiect. În consecinţă, efectele sale pe piaţă trebuie evaluate. Datorită structurii pieţei, faptului că informaţia schimbată priveşte un procent considerabil din costurile variabile ale societăţilor, modului individualizat al prezentării datelor şi gradului mare de acoperire a pieţei relevante, schimbul de informaţii este susceptibil să faciliteze o coluziune şi prin urmare, să genereze efecte restrictive asupra concurenţei, în sensul articolului 101 alineatul (1). Este improbabil ca acele criterii prevăzute la articolul 101 alineatul (3) să fie îndeplinite, întrucât există mijloace mai puţin restrictive de a atinge eficienţa dorită, de exemplu, prin colectarea în mod anonim şi cumularea datelor pe sector de activitate de către o terţă parte. În fine, în acest caz, întrucât părţile formează un oligopol foarte restrâns, necomplex şi stabil, chiar şi schimbul de date cumulate ar putea facilita o coluziune pe piaţă. Totuşi, acest lucru ar fi foarte improbabil dacă acest schimb de informaţii ar avea loc pe o piaţă netransparentă, fragmentată, instabilă şi complexă.

109. Informaţii cu adevărat caracter public

Exemplul 5
Situaţie: Cele patru societăţi care deţin toate benzinăriile dintr-o ţară mare A fac schimb între ele, prin telefon, de informaţii privind preţul benzinei. Conform acestora, acest schimb de informaţii nu poate avea efecte restrictive asupra concurenţei, întrucât informaţiile au caracter public şi sunt afişate pe panouri mari de afişaj, în cadrul fiecărei benzinării.
Analiză: Datele schimbate prin telefon, privind preţurile, nu au un adevărat caracter public, întrucât pentru a obţine aceleaşi informaţii, altminteri ar fi necesar să se piardă mult timp şi să se suporte costuri ridicate de transport. Ar trebui să se parcurgă mari distanţe, frecvent, pentru a se colecta preţurile afişate pe panourile de la benzinăriile răspândite pe tot teritoriul ţării. Costurile care ar rezulta sunt susceptibile a fi ridicate, încât să nu permită obţinerea în practică a informaţiilor decât prin schimb de informaţii. În plus, schimbul este sistematic şi acoperă totalitatea pieţei în cauză, ceea ce reprezintă un oligopol restrâns, necomplex şi stabil. Prin urmare, este susceptibilă crearea unui climat de încredere reciprocă în ceea ce priveşte politica de preţuri a concurenţilor şi, pornind de la aceasta, facilitarea unei coluziuni. În consecinţă, este probabil ca acest schimb de informaţii să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

110. Mai bună satisfacere a cererii ca o modalitate de creştere a eficienţei

Exemplul 6
Situaţie: Cinci producători de suc de morcovi proaspăt îmbuteliat sunt prezenţi pe piaţa în cauză. Cererea pentru acest produs este foarte instabilă şi variază de la un loc la altul, la momente diferite. Sucul trebuie vândut şi consumat cel mai târziu a doua zi de la producerea acestuia. Producătorii convin să creeze o societate independentă de cercetare a pieţei, care să colecteze zilnic informaţii actuale privind sucul nevândut în fiecare punct de vânzare, care să fie publicate pe site-ul său internet în săptămână următoare, într-o formă cumulată pe puncte de vânzare. Statisticile publicate permit producătorilor şi comercianţilor cu amănuntul să anticipeze cererea şi să îşi poziţioneze mai bine produsul. Înainte ca acest schimb de informaţii să fie pus în practică, comercianţii cu amănuntul au raportat mari cantităţi de suc risipit şi prin urmare, au diminuat cantitatea de suc cumpărată de la producători, adică piaţa nu funcţiona eficient. În consecinţă, în unele perioade şi zone, se întâmpla frecvent ca cererea să nu fie satisfăcută. Sistemul de schimb de informaţii, care permite o mai bună anticipare a ofertei, fie ea excedentară sau deficitară, a redus în mod semnificativ cazurile în care cererea consumatorilor nu putea fi satisfăcută şi a mărit cantitatea vândută pe piaţă.
Analiză: Chiar dacă piaţa este destul de concentrată, iar datele schimbate sunt recente şi strategice, nu este foarte probabil ca acest schimb să faciliteze o coluziune, întrucât o coluziune ar fi puţin susceptibilă să apară pe o piaţă aşa de instabilă. Deşi schimbul creează un anumit risc de producere a unor efecte restrictive asupra concurenţei, creştere eficienţei care rezultă din creşterea ofertei acolo unde cererea este ridicată şi din reducerea ofertei acolo unde există o cerere scăzută, este susceptibilă să compenseze potenţialele efecte restrictive. Informaţiile sunt schimbate într-o formă publică şi cumulată care prezintă mai puţine riscuri anticoncurenţiale decât în ipoteza în care nu ar fi avut caracter public şi nu ar fi fost individualizate. Prin urmare, schimbul de informaţii nu depăşeşte ceea ce este necesar pentru a se corecta disfuncţionalitatea pieţei. Aşadar, este probabil ca acest schimb de informaţii să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

3. ACORDURILE DE CERCETARE ŞI DEZVOLTARE

3.1. Definiţie

111. Acordurile de cercetare şi dezvoltare diferă din punctul de vedere al formei şi al domeniului de aplicare. Acestea variază de la externalizarea anumitor activităţi de cercetare şi dezvoltare la îmbunătăţirea în comun a tehnologiilor existente şi la cooperarea în domeniul cercetării, dezvoltării şi punerii pe piaţă de produse complet noi. Pot lua forma unui acord de cooperare sau a unei societăţi controlate în comun. Prezentul capitol se aplică tuturor formelor de acorduri de cercetare şi dezvoltare, inclusiv acordurilor conexe privind producţia sau comercializarea rezultatelor cercetării şi dezvoltării.

3.2. Pieţele relevante

112. Pentru a defini piaţa relevantă atunci când se evaluează efectele unui acord de cercetare şi dezvoltare, este esenţial să se identifice acele produse, tehnologii sau eforturi de cercetare şi dezvoltare care vor reprezenta principalele constrângeri concurenţiale asupra părţilor. La un capăt al spectrului de situaţii posibile, inovarea poate avea ca rezultat un produs (sau o tehnologie) care va concura pe o piaţă existentă a produselor (sau a tehnologiilor). Acesta este cazul, de exemplu, al activităţilor de cercetare şi dezvoltare orientate spre efectuarea de mici îmbunătăţiri sau diversificări, cum ar fi modelele noi ale anumitor produse. În acest caz, efectele posibile vizează piaţa produselor existente. La celălalt capăt al spectrului de situaţii posibile se situează inovaţiile care pot avea ca rezultat un produs complet nou, care îşi creează propria piaţă de produse noi (de exemplu, un nou vaccin pentru o boală considerată până atunci incurabilă). Cu toate acestea, în multe cazuri este vorba de situaţii aflate între aceste două extreme, şi anume situaţii în care eforturile de inovare

pot duce la crearea unor produse (sau tehnologii) care, în timp, le vor înlocui pe cele existente (de exemplu, compact-discurile, care au înlocuit discurile clasice). O analiză atentă a acestor situaţii poate necesita analiza atât a pieţelor existente, cât şi a impactului acordului asupra inovării.

Pieţele produselor existente

113. Atunci când cooperarea vizează activităţile de cercetare şi dezvoltare orientate spre îmbunătăţirea produselor existente, acestea, inclusiv produsele lor de substituţie apropiate, formează piaţa relevantă care face obiectul cooperării ([1]).

114. În cazul în care eforturile de cercetare şi dezvoltare au drept scop modificarea substanţială a unor produse existente sau chiar introducerea unui produs nou care să le înlocuiască pe cele existente, substituirea cu produsele existente poate fi imperfectă sau poate necesita mult timp. Se poate trage concluzia că produsele vechi şi cele care pot apărea pe piaţă nu aparţin aceleiaşi pieţe relevante ([2]). Cu toate acestea, poate fi afectată piaţa produselor existente, în cazul în care există probabilitatea ca unirea eforturilor de cercetare şi dezvoltare să ducă la coordonarea comportamentului părţilor în calitate de furnizori de produse existente, de exemplu din cauza schimbului de informaţii sensibile, din punct de vedere al concurenţei, privind piaţa produselor existente.

115. În cazul în care cercetarea şi dezvoltarea vizează o componentă importantă a unui produs final, pentru evaluare poate fi relevantă nu doar piaţa acelei componente, ci şi piaţa existentă a produsului final. De exemplu, în cazul în care producătorii de autovehicule cooperează în domeniul cercetării şi dezvoltării pentru a crea un nou tip de motor, piaţa autovehiculelor poate fi afectată de această cooperare în domeniul cercetării şi dezvoltării. Cu toate acestea, piaţa produselor finale este relevantă pentru evaluare numai în cazul în care componenta care face obiectul cercetării şi al dezvoltării reprezintă, din punct de vedere tehnic sau economic, un element esenţial al acestor produse finale şi în cazul în care părţile la acordul de cercetare şi dezvoltare au putere de piaţă în ceea ce priveşte produsele finale.

Pieţele tehnologiilor existente

116. Cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării poate să aibă în vedere nu numai produsele, ci şi tehnologiile. Atunci când drepturile de proprietate intelectuală sunt comercializate separat de produsele la care se referă, este necesar să se definească şi piaţa relevantă a tehnologiilor. Pieţele tehnologiilor cuprind drepturile de proprietate intelectuală acordate prin licenţă şi tehnologiile de substituţie apropiate, adică alte tehnologii pe care clienţii le-ar putea folosi ca alternativă.

117. Metodologia folosită în definirea pieţelor tehnologiilor respectă principiile folosite pentru definirea pieţei produselor ([3]). Pornind de la tehnologia comercializată de părţi, este necesară identificarea celorlalte tehnologii spre care se pot orienta clienţii ca reacţie la o creştere mică, dar durabilă a preţurilor relative. După identificarea acestor tehnologii, cotele de piaţă pot fi calculate prin împărţirea venitului pe care părţile îl obţin din licenţe la venitul total obţinut din licenţe al tuturor societăţilor care acordă licenţe.

118. Poziţia părţilor pe piaţa tehnologiilor existente reprezintă un criteriu relevant de evaluare atunci când cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării vizează o îmbunătăţire semnificativă a tehnologiei existente sau introducerea uneia noi care o poate înlocui pe cea existentă. Cotele de piaţă ale părţilor pot fi luate, totuşi, în considerare numai ca punct de plecare pentru această analiză. Pe pieţele tehnologiilor, trebuie pus un accent deosebit pe concurenţa potenţială. În cazul

[1] Pentru definirea pieţei, a se vedea Comunicarea privind definirea pieţei.

[2] A se vedea, de asemenea, Orientările Comisiei privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE acordurilor de transfer de tehnologie, JO C 101, 27.4.2004, p. 2 („Orientări privind transferul de tehnologie"), punctul 33.

[3] A se vedea Comunicarea privind definirea pieţei; a se vedea, de asemenea, Orientările privind transferul de tehnologie, punctul 19 şi următoarele.

în care există posibilitatea ca societăţile care nu acordă în prezent licenţe pentru tehnologiile lor să intre pe piaţa tehnologiei, acestea ar putea limita capacitatea părţilor de a majora, în mod profitabil, preţul pentru tehnologiile lor. De asemenea, acest aspect al analizei poate fi luat în considerare în mod direct în calcularea cotelor de piaţă, care se bazează pe vânzările de produse ce încorporează tehnologia care face obiectul licenţei pe pieţele produselor aflate în aval (a se vedea punctele 123-126)

Concurenţa în domeniul inovării (eforturi de cercetare şi dezvoltare)

119. Cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării poate să nu aducă atingere doar - concurenţei de pe pieţele existente, ci şi concurenţei pe pieţele inovaţiilor şi ale noilor produse. Aşa se întâmplă atunci când cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării vizează dezvoltarea de noi produse sau tehnologii care fie pot înlocui la un moment dat - în cazul în care sunt în curs de apariţie - pe cele existente, fie sunt dezvoltate în vederea unei noi utilizări şi nu înlocuiesc, aşadar, produsele existente, ci creează o cerere complet nouă. Efectele asupra concurenţei în domeniul inovării sunt importante în astfel de situaţii, dar, uneori, evaluarea acestora poate fi insuficientă dacă se limitează la analizarea concurenţei reale sau potenţiale pe pieţele de produse sau tehnologii existente. În acest sens, se pot distinge două situaţii, în funcţie de natura procesului de inovare într-un anumit sector de activitate.

120. În prima situaţie, care apare, de exemplu, în sectorul farmaceutic, procesul de inovare este structurat astfel încât este posibilă identificarea, într-o fază iniţială, a polilor de cercetare şi dezvoltare aflaţi în concurenţă. Polii de cercetare şi dezvoltare aflaţi în concurenţă reprezintă eforturile de cercetare şi dezvoltare îndreptate spre un produs nou sau o tehnologie nouă, precum şi activităţile de cercetare şi dezvoltare de substituţie, adică cercetarea şi dezvoltarea orientată spre dezvoltarea produselor sau a tehnologiilor substituibile celor care fac obiectul cooperării şi care au un calendar similar. În acest caz, se poate analiza dacă, după încheierea acordului, rămâne un număr suficient de poli de cercetare şi dezvoltare. Punctul de plecare al analizei îl reprezintă activitatea de cercetare şi dezvoltare a părţilor. Trebuie identificaţi apoi polii credibili de cercetare şi dezvoltare aflaţi în concurenţă. Pentru a evalua credibilitatea polilor concurenţi, trebuie să se ţină seama de următoarele aspecte: natura, domeniul de aplicare şi importanţa oricăror alte eforturi de cercetare şi dezvoltare, accesul acestora la resursele financiare şi umane, know-how, brevete sau alte active specifice, precum şi calendarul şi capacitatea acestora de a exploata eventualele rezultate. Un pol de cercetare şi dezvoltare nu reprezintă un concurent credibil în cazul în care nu poate fi considerat o activitate de substituţie apropiată pentru efortul de cercetare şi dezvoltare depus de părţi, de exemplu din punct de vedere al accesului la resurse sau al calendarului.

121. Pe lângă efectul direct pe care îl are asupra inovării în sine, cooperarea poate afecta şi noua piaţă a produselor. De multe ori, va fi dificilă analizarea, în mod direct, a efectelor acesteia asupra unei astfel de pieţe, întrucât, prin natura sa, această piaţă nu există încă. Prin urmare, analiza referitoare la astfel de pieţe va fi implicit încorporată în analiza privind concurenţa în domeniul inovării. Cu toate acestea, este posibil să fie necesar să se ia în calcul în mod direct efectele exercitate asupra unei astfel de pieţe de aspecte ale unui acord care depăşesc faza de cercetare şi dezvoltare. Un acord de cercetare şi dezvoltare care include producţia şi comercializarea comună pe noua piaţă a produselor poate fi, de exemplu, evaluat în mod diferit faţă de un acord doar de cercetare şi dezvoltare.

122. În cea de a doua situaţie, eforturile de inovare într-un domeniu nu sunt structurate suficient de clar pentru a permite identificarea polilor de cercetare şi dezvoltare. În această situaţie, în lipsa unor circumstanţe excepţionale, Comisia nu va încerca să evalueze impactul unei anumite cooperări în domeniul cercetării şi dezvoltării asupra inovării, limitându-şi evaluarea la pieţele existente ale produselor şi/sau ale tehnologiilor care au legătură cu respectiva cooperare în domeniul cercetării şi dezvoltării.

Calcularea cotelor de piaţă

123. Calcularea cotelor de piaţă, atât în sensul Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare, cât şi al prezentelor orientări, trebuie să reflecte diferenţa dintre pieţele existente şi concurenţa în domeniul inovării. La începutul unei cooperări în domeniul cercetării şi inovării, punctul de referinţă îl reprezintă piaţa existentă a produselor care pot fi îmbunătăţite, substituite sau înlocuite cu produsele aflate în curs de dezvoltare. Dacă acordul de cercetare şi dezvoltare are drept scop doar îmbunătăţirea sau perfecţionarea produselor existente, acea piaţă include produsele direct vizate de cercetare şi dezvoltare. Cotele de piaţă pot fi astfel calculate pe baza valorii vânzărilor de produse existente.

124. În cazul în care activitatea de cercetare şi dezvoltare are drept scop înlocuirea unui produs existent, produsul nou poate deveni, în cazul în care se bucură de succes, un substitut pentru produsele existente. Pentru a evalua poziţia concurenţială a părţilor, este şi în acest caz posibil să se calculeze cotele de piaţă pe baza valorii vânzărilor de produse existente. În consecinţă, Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare îşi întemeiază exceptarea acestor situaţii pe cota de piaţă de pe „piaţa relevantă a produselor care pot fi îmbunătăţite, substituite sau înlocuite cu produsele contractuale" ([1]). Pentru a intra sub incidenţa Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare, această cotă de piaţă nu poate să fie mai mare de 25 % ([2]).

125. În cazul pieţelor tehnologiilor, una dintre metode o reprezintă calcularea cotelor de piaţă pe baza cotei fiecărei tehnologii din totalul veniturilor obţinute din redevenţe de acordare a licenţei, care reprezintă cota unei tehnologii pe o piaţă în care diferite tehnologii concurente sunt protejate de licenţe. Totuşi, această metodă se dovedeşte a fi adesea pur teoretică şi nu foarte practică, din cauza lipsei de informaţii clare privind redevenţele, a utilizării sistemelor de licenţe încrucişate fără redevenţe etc. O abordare alternativă constă în calcularea cotelor pe piaţa tehnologiilor pe baza vânzărilor de produse sau servicii care încorporează tehnologia protejată de licenţă pe pieţele produselor aflate în aval. Potrivit acestei abordări, toate vânzările de pe piaţa relevantă a produselor sunt luate în considerare, indiferent dacă produsul încorporează sau nu o tehnologie protejată de licenţă ([3]). Şi în cazul acestei pieţe, cota nu poate depăşi 25 % (indiferent de metoda de calcul utilizată) pentru a putea beneficia de aplicarea Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

126. În cazul în care activităţile de cercetare şi dezvoltare au drept scop realizarea unui produs care să creeze o cerere complet nouă, cotele de piaţă nu pot fi calculate pe baza vânzărilor. Este posibilă doar o analiză a efectelor acordului asupra concurenţei în domeniul inovării. În consecinţă, Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare consideră aceste acorduri ca acorduri între întreprinderi care nu sunt concurente şi le exceptează, indiferent de cota de piaţă, pe perioada cercetării şi dezvoltării în comun, la care se adaugă o perioadă suplimentară de şapte ani de la data primei introduceri a produsului pe piaţă ([4]). Cu toate acestea, beneficiul exceptării pe categorii poate fi retras în cazul în care acordul elimină concurenţa efectivă în

---

[1] Articolul 1 alineatul (1) litera (u) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

[2] Articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

[3] A se vedea şi Orientările privind transferul de tehnologie, punctul 23.

[4] Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

domeniul inovării ([1]). După expirarea acestei perioade de şapte ani, cotele de piaţă pot fi calculate pe baza valorii vânzărilor şi pragul cotei de piaţă de 25 % devine aplicabil([2]).

3.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

3.3.1. Principalele preocupări legate de concurenţă

127. Cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării poate restrânge concurenţa în diverse moduri. În primul rând, această cooperare poate reduce sau încetini inovarea, ceea ce duce la scăderea numărului de produse noi sau a calităţii acestora şi la o prelungire a perioadei necesare în mod normal pentru intrarea acestora pe piaţă. În al doilea rând, pe pieţele de produse sau tehnologii, cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării poate reduce în mod semnificativ concurenţa între părţi în afara domeniului de aplicare a acordului sau poate, în acelaşi fel, crea probabilitatea unei coordonări anticoncurenţiale pe aceste pieţe, ducând, astfel, la preţuri mai mari. O problemă de blocare a pieţei poate apărea doar în contextul unei cooperări care implică cel puţin un participant cu o importantă putere de piaţă (ceea ce nu corespunde neapărat unei poziţii dominante) în ceea ce priveşte o tehnologie-cheie şi exploatarea exclusivă a rezultatelor.

3.3.2. Restrângerea concurenţei prin obiect

128. Acordurile privind cercetarea şi dezvoltarea restrâng concurenţa prin obiect în cazul în care nu se referă de fapt la activităţi comune de cercetare şi dezvoltare, ci servesc drept instrument de implicare într-un cartel deghizat, adică în practici în mod normal interzise, precum fixarea preţurilor, limitarea producţiei sau împărţirea pieţei. Cu toate acestea, un acord de cercetare şi dezvoltare care include exploatarea în comun a eventualelor rezultate viitoare nu restrânge în mod necesar concurenţa.

3.3.3. Efecte restrictive asupra concurenţei

129. Majoritatea acordurilor de cercetare şi dezvoltare nu intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1). În primul rând, acesta este cazul multor acorduri de cooperare în domeniul cercetării şi dezvoltării într-un stadiu mai degrabă incipient, foarte îndepărtat de exploatarea eventualelor rezultate.

130. În plus, cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării între întreprinderi care nu sunt concurente nu are, în general, efecte restrictive asupra concurenţei ([1]). Relaţia de concurenţă între părţi trebuie analizată în contextul pieţelor existente afectate şi/sau al inovării. În cazul în care, pe baza unor factori obiectivi, de exemplu, din cauza mijloacelor tehnice limitate ale părţilor, acestea nu reuşesc să desfăşoare independent activităţile necesare de cercetare şi dezvoltare, acordul nu va avea, în mod normal, niciun efect restrictiv asupra concurenţei. Acest lucru se poate aplica, de exemplu, în cazul întreprinderilor care îşi pun în comun competenţele, tehnologiile şi alte resurse complementare. Problema concurenţei potenţiale trebuie analizată pe baze realiste. De exemplu, părţile nu pot fi definite drept concurenţi potenţiali doar pentru că această cooperare le permite să desfăşoare activităţile de cercetare şi dezvoltare. Cel mai important este să se stabilească dacă fiecare dintre părţi, în mod independent, deţine mijloacele necesare în ceea ce priveşte activele, know-how-ul şi alte resurse.

131. Externalizarea activităţilor de cercetare şi dezvoltare desfăşurate anterior în interiorul întreprinderii reprezintă o formă specifică de cooperare în domeniul cercetării şi al dezvoltării. În acest caz, activitatea de cercetare şi dezvoltare este realizată, în numeroase cazuri, de întreprinderi specializate, de institute de cercetare sau de centre universitare care nu participă la exploatarea rezultatelor. În mod normal, astfel de acorduri sunt însoţite de un transfer de know-how şi/sau

---

[1] A se vedea considerentele 19, 20 şi 21 din preambulul Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

[2] Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare.

de o clauză de furnizare exclusivă privind eventualele rezultate, care, din cauza caracterului complementar al părţilor care cooperează într-un astfel de caz, nu au efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

132. Cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării care nu include exploatarea în comun a rezultatelor posibile prin acordarea de licenţe, prin producţie şi/sau comercializare are în puţine cazuri efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Aceste acorduri pur de cercetare şi dezvoltare pot crea probleme de concurenţă doar în cazul în care concurenţa în domeniul inovării se reduce semnificativ, iar numărul polilor credibili de cercetare şi dezvoltare aflaţi în concurenţă scade foarte mult.

133. Acordurile de cercetare şi dezvoltare pot avea efecte restrictive asupra concurenţei numai atunci când părţile care cooperează au putere de piaţă pe pieţe existente şi/sau concurenţa în domeniul inovării este redusă în mod considerabil.

134. Nu există un prag absolut peste care să se poată presupune că un acord de cercetare şi dezvoltare creează putere de piaţă sau o menţine, putând astfel să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Cu toate acestea, acordurile de cercetare şi dezvoltare între concurenţi fac obiectul unei exceptări pe categorii doar în cazul în care cota de piaţă cumulată nu depăşeşte 25 %, iar celelalte condiţii de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare sunt îndeplinite.

135. Acordurile care nu fac obiectul Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare deoarece cota de piaţă cumulată a părţilor depăşeşte 25 % nu au, neapărat, efecte restrictive asupra concurenţei. Cu toate acestea, cu cât este mai puternică poziţia comună a părţilor pe pieţele existente şi/sau cu cât este mai restrânsă concurenţa în domeniul inovării, cu atât este mai probabil ca respectivul acord de cercetare şi dezvoltare să aibă efecte restrictive asupra concurenţei ([1]).

136. În cazul în care activitatea de cercetare şi dezvoltare se orientează spre îmbunătăţirea sau perfecţionarea produselor sau a tehnologiilor existente, este posibil ca această activitate să aibă efecte asupra pieţei (pieţelor) relevante pentru aceste produse sau tehnologii existente. Cu toate acestea, este probabil să existe efecte asupra preţurilor, a producţiei, a calităţii şi a diversităţii produselor sau a inovării pe pieţele existente numai în cazul în care părţile au împreună o poziţie puternică, intrarea pe piaţă este dificilă şi numărul activităţilor de inovare ce pot fi identificate este mic. În afară de aceasta, în cazul în care activitatea de cercetare şi dezvoltare vizează doar un produs intermediar de importanţă secundară pentru produsul final, efectele asupra concurenţei pentru aceste produse finale sunt, în cazul în care există, foarte limitate.

137. În general, trebuie făcută distincţia între acordurile pur de cercetare şi dezvoltare şi acordurile care prevăd o cooperare mai complexă, care implică diferite etape ale exploatării rezultatelor (cum ar fi acordarea de licenţe, producţia şi comercializarea). Aşa cum s-a menţionat la punctul 132, acordurile pur de cercetare şi dezvoltare vor avea rar efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Acest principiu este valabil mai ales pentru activitatea de cercetare şi dezvoltare orientată spre o îmbunătăţire limitată a produselor sau a tehnologiilor existente. În cazul în care, într-o astfel de situaţie, cooperarea în domeniul cercetării şi dezvoltării implică exploatarea în comun doar prin acordarea de licenţe unor părţi terţe, este improbabilă apariţia unor efecte restrictive, cum ar fi blocarea pieţei. În schimb, în cazul în care sunt implicate producţia şi/sau comercializarea în comun a produselor sau a tehnologiilor uşor îmbunătăţite, efectele cooperării asupra concurenţei trebuie analizate mai îndeaproape. Este mai probabil ca efectele restrictive asupra concurenţei să apară sub forma creşterii preţurilor sau a scăderii producţiei pe pieţele existente în cazul în care într-o astfel de situaţie sunt implicaţi concurenţi puternici.

---

[1] Acest lucru nu aduce atingere analizei potenţialelor creşteri ale eficienţei, inclusiv acelea care există în mod obişnuit în cazul activităţilor de cercetare şi dezvoltare cofinanţate din fonduri publice.

138. În cazul în care activitatea de cercetare și dezvoltare se orientează către un produs (sau tehnologie) complet nou(ă) care își creează propria piață, este improbabilă apariția unor efecte asupra prețului și a producției pe piețele existente. Analiza trebuie să se concentreze asupra posibilelor restricții care pot afecta inovarea în ceea ce privește, de exemplu, calitatea și diversitatea eventualelor produse sau tehnologii viitoare sau ritmul inovării. Aceste efecte restrictive pot apărea atunci când două sau mai multe dintre cele câteva întreprinderi implicate în dezvoltarea unui astfel de produs nou încep să coopereze într-un stadiu în care fiecare este, în mod separat, destul de aproape de lansarea noului produs. Astfel de efecte sunt, în mod normal, rezultatul direct al acordului între părți. Inovarea poate fi restricționată chiar și de un acord pur de cercetare și dezvoltare. Cu toate acestea, este, în general, improbabil ca activitățile de cooperare în domeniul cercetării și dezvoltării privind produse complet noi să aibă efecte restrictive asupra concurenței, cu excepția cazului în care există un număr limitat de alți poli credibili de cercetare și dezvoltare. Acest principiu se aplică, în mare măsură, și în cazul în care este implicată exploatarea în comun a rezultatelor sau chiar comercializarea în comun. În aceste situații, exploatarea în comun poate avea efecte restrictive asupra concurenței doar în cazul în care interzicerea accesului la tehnologii-cheie joacă un rol important. Cu toate acestea, astfel de probleme nu ar apărea dacă părțile ar acorda licențe care să permită terților să concureze în mod eficace.

139. Numeroase acorduri de cercetare și dezvoltare se situează undeva între cele două situații descrise la punctele 137 și 138. Prin urmare, acestea pot avea efecte asupra inovării, precum și repercusiuni pe piețele existente. În consecință, atât piața existentă, cât și efectul asupra inovării pot fi relevante pentru evaluarea referitoare la pozițiile cumulate ale părților, la gradul de concentrare al piețelor, la numărul de participanți sau inovatori și la condițiile de intrare pe piață. În anumite cazuri, acordurile pot avea efecte restrictive asupra concurenței sub forma creșterii prețurilor sau a scăderii producției, a inovării, a calității sau a diversității produselor pe piețele existente, precum și sub forma unui impact negativ asupra inovării din cauza încetinirii vitezei de dezvoltare. De exemplu, în cazul în care concurenții semnificativi de pe o piață existentă a unei tehnologii cooperează pentru dezvoltarea unei noi tehnologii care poate înlocui la un moment dat produsele existente, această cooperare poate încetini dezvoltarea noii tehnologii în cazul în care părțile au putere de piață pe piața existentă și o poziție puternică în domeniul cercetării și dezvoltării. Un efect similar poate apărea și în cazul în care principala întreprindere de pe o piață existentă cooperează cu un concurent mult mai mic sau chiar cu un potențial concurent care este pe punctul de a intra pe piață cu un nou produs sau cu o nouă tehnologie ce poate periclita poziția întreprinderii existente.

140. De asemenea, acordurile pot să nu facă obiectul Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare, indiferent de puterea de piață a părților. Acesta este, de exemplu, cazul acordurilor care restricționează nejustificat accesul unei părți la rezultatele cooperării în domeniul cercetării și dezvoltării ([1]). Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare prevede o excepție specifică de la această regulă generală în cazul centrelor universitare, al institutelor de cercetare sau al societăților specializate care oferă servicii de cercetare și dezvoltare și care nu participă la exploatarea industrială a rezultatelor cercetării și dezvoltării ([2]). Cu toate acestea, atunci când intră sub incidența articolului 101 alineatul (1), acordurile care se situează în afara domeniului de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare și care prevăd drepturi exclusive de acces în scopul exploatării pot îndeplini criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3), în special atunci când drepturile exclusive de acces sunt indispensabile din punct de vedere economic,

[1] A se vedea articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare.

[2] A se vedea articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare.

faptei nu are suport legal, chiar dacă, în opinia Curţii, pârâta îndeplineşte condiţia de potenţial concurent, activând în acelaşi domeniu de activitate. Altfel spus, într-o economie de piaţă, în competiţia dinte agenţii economici, pentru câştigarea, extinderea sau păstrării clientelei, transmiterea de informaţii de natura celei analizate, care corespunde realităţii, nu reprezintă o concurenţă ilicită, deoarece legea nu sancţionează o astfel de formă de competiţie. Sub un alt aspect, chiar şi în absenţa acestei probe irefutabile cu privire la realitatea stării de faliment în care se află reclamanta, din perspectiva criteriului bunei credinţe şi a uzanţelor cinstite, în evaluarea comportamentului pârâtei, raportat la modul în care a fost transmisă informaţia, urmată de solicitarea de a fi verificată de destinatar pentru oficializarea ei, nu rezultă o intenţie de denigrare ca formă competiţională pe care legea o interzice, deoarece lipseşte o cerinţă esenţială, referitoare la caracterul credibil al denigrării pentru destinatarul ei; or, pârâta a transmis informaţia sub rezerva verificării ei de către destinatar, distinct de faptul că destinatarul, fiind un comerciant, se prezumă că are un nivel de înţelegere a informaţiei, astfel cum a fost comunicată, peste standardele de referinţă medii ale unui client neprofesionist. În alte cuvinte, nici sub aspectul elementului psihic cerinţa credibilităţii defăimării nu era îndeplinită.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 3389/2011, nepublicată

I. Reclamanta SC S.Y.I.V.T. A.S., persoană juridică turcă, cu sediul în Istanbul, a solicitat, prin acţiunea introductivă de instanţă din data de 10 februarie 2010, obligarea pârâtei SC D.C. SRL să înceteze faptele de concurenţă neloială săvârşite începând cu luna decembrie 2009, fapte ilicite care se circumscriu ipotezei sancţionate de art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 11/1991 modificată; totodată, reclamanta a solicitat şi obligarea pârâtei la publicarea hotărârii judecătoreşti ce se va pronunţa.

În drept, reclamanta şi-a întemeiat acţiunea pe dispoziţiile art. 6 şi 11 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenţei neloiale.

Potrivit reclamantei, pârâta activează pe piaţă în acelaşi domeniu, respectiv captarea, tratarea şi distribuţia apei, precum şi colectarea şi epurarea apelor uzate, context în care, începând cu luna decembrie 2009, a demarat o serie de acţiuni denigratoare la adresa societăţii şi a sucursalei sale din România, materializate prin transmiterea la data de 21 decembrie 2009 către SC A.C. SA Galaţi, unul dintre beneficiarii serviciilor prestate de societate, a unui înscris în care afirma că societatea S.Y.I.V.T. este în stare de faliment. Susţine reclamanta că, în realitate, societatea nu este în faliment, împrejurare dovedită cu înscrisuri emanând de la autorităţile competente din Turcia, dar, cu toate acestea, prin demersul ilicit al pârâtei, reprezentantul beneficiarului SC A.C. SA, în considerarea celor afirmate de pârâtă, a luat în discuţie încetarea contractului. În consecinţă, reclamanta apreciază că fapta pârâtei a fost de natură să-i producă un prejudiciu major din perspectiva imaginii în domeniul în care activează, impietând totodată asupra bunului mers al afacerii sale.

II. Tribunalul Bucureşti – Secţia a VI-a comercială, învestit cu soluţionarea acţiunii de faţă, prin sentinţa comercială nr. 6792 din 07 iunie 2010, a admis acţiunea şi a obligat pârâta să înceteze faptele de concurenţă neloială, respectiv să nu expedieze către beneficiarii serviciilor reclamantei vreun înscris conţinând afirmaţiile transmise către SC A.C. SA. Prima instanţă a reţinut din materialul probator administrat că sunt îndeplinite condiţiile cerute pentru existenţa faptelor de concurenţă neloială în sensul art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991 – respectiv un act de comunicare din partea pârâtului care să aibă ca obiect afirmaţii mincinoase asupra unui concurent, afirmaţii de natură să afecteze bunului mers al întreprinderii concurente. În acest sens, instanţa constată că, prin adresa nr. 21385/2009, pârâta a învederat unui

ţinându-se seama de piaţă, de riscuri şi de nivelul investiţiilor necesare pentru exploatarea rezultatelor cercetării şi dezvoltării.

3.4. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3)

3.4.1. Creşterea eficienţei

141. Multe acorduri de cercetare şi dezvoltare, indiferent dacă prevăd sau nu exploatarea în comun a rezultatelor eventuale, generează o creştere a eficienţei prin combinarea competenţelor şi a activelor complementare, ceea ce permite dezvoltarea şi comercializarea mai rapidă a produselor şi a tehnologiilor îmbunătăţite sau noi. Acordurile de cercetare şi dezvoltare pot duce, de asemenea, la o diseminare mai largă a cunoştinţelor, ceea ce poate genera inovări viitoare. Acordurile de cercetare şi dezvoltare pot genera şi o scădere a costurilor.

3.4.2. Caracterul indispensabil

142. Restricţiile care depăşesc ceea ce este necesar pentru a realiza creşterea eficienţei generate de un acord de cercetare şi dezvoltare nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). În special, restricţiile enumerate la articolul 5 din Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare şi dezvoltare pot face ca, în urma unei evaluări individuale, să fie mai puţin probabil să se constate că sunt îndeplinite criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Prin urmare, va trebui ca părţile la un acord de cercetare şi dezvoltare să demonstreze că astfel de restricţii sunt indispensabile pentru cooperare.

3.4.3. Transferul către consumatori

143. Creşterea eficienţei datorată restricţiilor indispensabile trebuie transferată consumatorilor, în aşa măsură încât să compenseze efectele restrictive ale acordului de cercetare şi dezvoltare asupra concurenţei. De exemplu, introducerea pe piaţă a unor produse noi sau îmbunătăţite trebuie să compenseze orice creştere a preţurilor sau alte efecte restrictive asupra concurenţei. În general, este mai probabil ca un acord de cercetare şi dezvoltare să genereze o creştere a eficienţei de care să beneficieze consumatorii dacă acordul duce la combinarea competenţelor şi a activelor complementare. De exemplu, părţile la acord pot avea capacităţi de cercetare diferite. Însă, pe de altă parte, dacă activele şi competenţele de care dispun părţile sunt foarte similare, cel mai important efect al acordului de cercetare şi dezvoltare poate fi eliminarea unora sau a tuturor activităţilor de cercetare şi dezvoltare ale uneia sau a mai multor părţi. Acest lucru ar elimina costurile (fixe) pentru părţile la acord, dar nu ar fi susceptibil să genereze beneficii care să fie transferate consumatorilor. În plus, cu cât puterea de piaţă a părţilor este mai mare, cu atât este mai puţin probabil ca acestea să transfere consumatorilor creşterea eficienţei în aşa măsură încât să compenseze efectele restrictive ale acordului de cercetare şi dezvoltare asupra concurenţei.

3.4.4. Absenţa eliminării concurenţei

144. Criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) nu pot fi îndeplinite în cazul în care părţilor li se oferă posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor (sau tehnologiilor) în cauză.

3.4.5. Momentul efectuării evaluării

145. Acordurile restrictive sunt evaluate în temeiul articolului 101 alineatul (3) în contextul real în care acestea s-au produs şi pe baza faptelor existente în orice moment dat. Evaluarea ţine seama de schimbările majore ale situaţiei. Excepţia prevăzută la articolul 101 alineatul (3) se aplică atât timp cât cele patru condiţii prevăzute la articolul 101 alineatul (3) sunt îndeplinite şi încetează să se mai aplice de îndată ce acest lucru nu mai este valabil. Atunci când se aplică articolul 101 alineatul (3), potrivit acestor principii, trebuie să se ţină seama de investiţiile iniţiale care nu se recuperează făcute de oricare dintre părţi, precum şi de termenele şi restricţiile necesare pentru angajarea şi rentabilizarea unei investiţii destinate creşterii eficienţei unei întreprinderi. Articolul 101 nu poate fi aplicat fără a se ţine seama în mod corespunzător de o astfel de investiţie

ex ante. Din cauza riscurilor la care sunt expuse părţile şi a investiţiei care nu se recuperează ce trebuie angajată pentru punerea în aplicare a acordului, este posibil ca acordul să nu intre, aşadar, sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) sau să îndeplinească condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3), după caz, pentru perioada de timp necesară recuperării investiţiei. În cazul în care invenţia rezultată în urma investiţiei beneficiază de o formă de exclusivitate acordată părţilor în temeiul unor norme specifice protecţiei drepturilor de protecţie intelectuală, va fi, în general, improbabil ca perioada de recuperare a unei astfel de investiţii să depăşească perioada de exclusivitate stabilită în temeiul acestor norme.

146. În anumite cazuri, acordul restrictiv este un eveniment ireversibil: odată ce acordul restrictiv a fost pus în aplicare, situaţia *ex ante* nu poate fi restabilită. În astfel de situaţii, evaluarea trebuie făcută exclusiv pe baza faptelor existente în momentul punerii în aplicare. De exemplu, în cazul unui acord de cercetare şi dezvoltare prin care părţile convin să îşi abandoneze propriile proiecte de cercetare şi să îşi pună în comun capacităţile, în mod obiectiv, redemararea unui proiect care a fost abandonat poate fi imposibilă, din punct de vedere tehnic şi economic. Evaluarea efectelor anticoncurenţiale şi a celor favorabile concurenţei pe care le-ar avea acordul în ceea ce priveşte abandonarea proiectelor individuale de cercetare trebuie făcută, aşadar, la data încetării aplicării acordului. În cazul în care, la acel moment, acordul este compatibil cu articolul 101, întrucât, de exemplu, un număr suficient de terţi au proiecte de cercetare şi dezvoltare concurente, atunci acordul părţilor prin care îşi abandonează proiectele individuale rămâne compatibil cu articolul 101, chiar dacă ulterior proiectele terţilor eşuează. Cu toate acestea, interdicţia prevăzută la articolul 101 se poate aplica altor părţi ale acordului în cazul cărora nu apare aspectul ireversibilităţii. În cazul în care, de exemplu, pe lângă o activitate de cercetare şi dezvoltare în comun, acordul prevede şi exploatarea în comun, articolul 101 poate fi aplicat acelei părţi a acordului dacă, din cauza evoluţiei ulterioare a pieţei, acordul are efecte restrictive asupra concurenţei şi nu (mai) îndeplineşte condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3), luându-se în considerare în mod corespunzător investiţiile care nu se recuperează făcute *ex ante*.

3.5. Exemple

147. Impactul activităţilor comune de cercetare şi dezvoltare asupra pieţelor inovării/pieţei unui produs nou

Exemplul 1

Situaţie: A şi B sunt două societăţi importante pe piaţa europeană a componentelor electronice existente. Ambele au o cotă de piaţă de 30%. Fiecare a făcut investiţii semnificative în activităţile de cercetare şi dezvoltare necesare pentru fabricarea de componente electronice miniaturale şi a dezvoltat primele prototipuri. În prezent, acestea au convenit să îşi unească eforturile de cercetare şi dezvoltare prin înfiinţarea unei întreprinderi în comun pentru a finaliza activităţile de cercetare şi dezvoltare şi pentru a produce componentele, care vor fi vândute înapoi societăţilor-mamă şi apoi comercializate separat de acestea. Celelalte societăţi de pe piaţă sunt societăţi mici, care nu au suficiente resurse pentru a face investiţiile necesare.

Analiză: Chiar dacă pot concura, în anumite domenii, cu componentele existente, componentele electronice miniaturale reprezintă, de fapt, o tehnologie nouă şi trebuie analizaţi polii de cercetare orientaţi către această viitoare piaţă. În cazul în care întreprinderea în comun îşi continuă activitatea, atunci există o singură cale de acces către tehnologia de fabricaţie necesară, deşi este posibil ca A şi B să intre pe piaţă individual cu produse separate. Acordul generează astfel o scădere a diversităţii produselor. Este de asemenea probabil ca producţia în comun să limiteze în mod direct şi concurenţa între părţile la acord şi să le determine să convină asupra nivelurilor de producţie, a calităţii sau a altor parametri importanţi din punct de vedere al concurenţei. Acest lucru ar limita concurenţa, deşi părţile urmează să îşi comercializeze produsele în mod independent. Părţile ar putea, de exemplu, să limiteze producţia întreprinderii

în comun comparativ cu ceea ce ar fi putut aduce pe piaţă părţile dacă ar fi luat singure hotărâri în ceea ce priveşte producţia. Întreprinderea în comun ar putea impune părţilor un preţ de transfer ridicat, contribuind astfel la creşterea costurilor de aprovizionare pentru părţi, ceea ce ar putea genera preţuri mai mari în aval. Părţile au o cotă de piaţă cumulată importantă pe piaţa existentă în aval, partea de piaţă rămasă fiind fragmentată. Este probabil ca această situaţie să devină şi mai pronunţată pe noile pieţe ale produselor în aval, întrucât concurenţii mai mici nu pot face investiţii în componente noi. Este astfel destul de probabil ca producţia în comun să aibă efecte restrictive asupra concurenţei. În plus, în viitor, piaţa componentelor electronice miniaturale riscă să se transforme într-un duopol, în care cea mai mare parte a costurilor va fi suportată în comun şi în care este posibil ca părţile să facă schimb de informaţii comerciale sensibile. Prin urmare, există un puternic risc de coordonare anticoncurenţială care ar putea duce la realizarea unei coluziuni pe această piaţă. Acordul de cercetare şi dezvoltare poate avea efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Acordul ar putea duce la o creştere a eficienţei prin introducerea mult mai rapidă pe piaţă a unei noi tehnologii, însă, pe de altă parte, părţile nu ar avea concurenţă la nivel de cercetare şi dezvoltare, iar stimulentele pentru continuarea noii tehnologii într-un ritm susţinut ar putea fi reduse drastic. Deşi unele din aceste probleme ar putea fi remediate dacă părţile s-ar angaja să acorde terţilor, în condiţii rezonabile, licenţe pentru know-how-ul cheie legat de producerea de componente miniaturale, pare improbabil să se poată remedia tuturor probleme şi să se respecte condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

Exemplul 2

Situaţie: O societate de cercetare, de mici dimensiuni, (societatea A) care nu are o unitate de comercializare proprie, a descoperit şi a brevetat o substanţă farmaceutică bazată pe o tehnologie nouă care va revoluţiona tratamentul unei anumite boli. Societatea A încheie un acord de cercetare şi dezvoltare cu un mare producător farmaceutic, societatea B, care a produs medicamente folosite până acum pentru tratarea respectivei boli. Societatea B nu dispune de competenţe tehnice în acest domeniu, nu participă la programe de cercetare şi dezvoltare şi nu ar putea să dobândească aceste competenţe în timp util. Pentru produsele existente, societatea B are o cotă de piaţă de aproximativ 75 % în toate statele membre, dar brevetele îi expiră în următorii cinci ani. Există doi alţi poli de cercetare împreună cu alte întreprinderi aflate aproximativ la acelaşi nivel de dezvoltare, care folosesc aceeaşi tehnologie nouă de bază. Societatea B oferă finanţare considerabilă şi know-how în scopul dezvoltării produsului, precum şi viitorul acces pe piaţă. Societăţii B i se acordă o licenţă pentru producerea şi distribuţia exclusivă a produsului rezultat, pe toată durata brevetului. Se preconizează că produsul ar putea fi introdus pe piaţă în cinci - şapte ani.

Analiză: va aparţine, probabil, unei noi pieţe relevante. Părţile contribuie cu resurse şi competenţe complementare în această cooperare, iar probabilitatea ca produsul să intre pe piaţă creşte considerabil. Chiar dacă societatea B poate avea o putere de piaţă considerabilă pe piaţa existentă, această putere de piaţă se poate diminua în scurt timp. Acordul nu va duce la o pierdere pentru societatea B în ceea ce priveşte cercetarea şi dezvoltarea, întrucât nu dispune de competenţe tehnice în acest domeniu de cercetare, iar existenţa altor poli de cercetare poate duce la eliminarea oricărui stimulent de a reduce eforturile de cercetare şi dezvoltare. Drepturile de exploatare pe perioada de valabilitate a brevetului rămasă pot fi necesare societăţii B pentru a face investiţii considerabile care îi sunt necesare, iar societatea A nu deţine resurse de comercializare proprii. Aşadar, este improbabil ca acordul să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Chiar dacă ar exista astfel de efecte, este probabil să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

148. Riscul de blocare a pieţei

Exemplul 3
Situaţie: O societate de cercetare (societatea A), de mici dimensiuni, care nu are o unitate de comercializare proprie, a descoperit şi a brevetat o nouă tehnologie care va revoluţiona piaţa unui anumit produs pe care un producător mondial (societatea B) deţine monopolul, întrucât nicio altă societate nu poate concura cu tehnologia de care dispune în prezent societatea B. Există doi alţi poli de cercetare împreună cu alte societăţi, aflaţi aproximativ la acelaşi nivel de dezvoltare, care folosesc aceeaşi tehnologie nouă de bază. Societatea B oferă finanţare considerabilă şi know-how în scopul dezvoltării produsului, precum şi acces în viitor pe piaţă. Societatea B, căreia i se acordă o licenţă exclusivă pentru folosirea acestei tehnologii pe toată durata brevetului, se angajează să finanţeze doar dezvoltarea tehnologiei de care dispune societatea A.
Analiză: Produsul va aparţine, probabil, unei noi pieţe relevante. Părţile contribuie cu resurse şi competenţe complementare la această cooperare, iar probabilitatea ca produsul să intre pe piaţă creşte considerabil. Cu toate acestea, din cauza faptului că societatea B se angajează să folosească noua tehnologie de care dispune societatea A, este posibil ca cei doi poli de cercetare concurenţi să îşi abandoneze proiectele, întrucât ar fi dificil să primească în continuare fonduri odată ce vor fi pierdut cel mai probabil potenţial client pentru tehnologia lor. Într-o astfel de situaţie, niciun potenţial concurent nu ar fi capabil să ducă la încetarea deţinerii în viitor a poziţiei de monopol a societăţii B. Efectul de blocare a pieţei pe care l-ar avea acordul ar fi, prin urmare, susceptibil să fie considerat ca având efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Pentru a beneficia de dispoziţiile articolului 101 alineatul (3), părţile ar trebui să demonstreze că exclusivitatea acordată ar indispensabilă pentru introducerea pe piaţă a noii tehnologii.
Exemplul 4
Situaţie: Societatea A are putere de piaţă pe piaţa din care face parte medicamentul său de succes. O societate B, de mici dimensiuni, care desfăşoară activităţi de cercetare şi dezvoltare în domeniul farmaceutic şi de producţie de ingredienţi farmaceutici activi (API) a descoperit şi a depus o cerere de brevetare a unui nou procedeu de fabricaţie care permite producerea, într-un mod mai economic, a ingredienţilor farmaceutici activi ai medicamentului de succes al societăţii A şi a continuat dezvoltarea procedeului pentru fabricarea industrială. Brevetul componentei (API) al medicamentului de succes expiră în mai puţin de trei ani; după aceea, vor rămâne un număr de brevete de procedeu de fabricaţie referitoare la medicament. Societatea B consideră că noul procedeu de fabricaţie dezvoltat de ea nu încalcă brevetele de procedeu de fabricaţie existente ale societăţii A şi ar permite producerea unei variante generice a medicamentului de succes din momentul în care brevetul API va expira. Societatea B ar putea fabrica ea însăşi produsul şi/sau ar putea acorda licenţă pentru procedeul de fabricaţie unor terţi interesaţi, de exemplu, producătorilor generici sau societăţii A. Înainte de a-şi finaliza activităţile de cercetare şi dezvoltare în acest domeniu, societatea B încheie un acord cu societatea A, prin care societatea A contribuie financiar la proiectul de cercetare şi dezvoltare desfăşurat de societatea B, cu condiţia să dobândească o licenţă exclusivă pentru toate brevetele societăţii B care au legătură cu proiectul de cercetare şi dezvoltare. Există alţi doi poli de cercetare independenţi care elaborează un procedeu de fabricaţie pentru producerea medicamentului de succes, care nu încalcă brevetul, dar nu este clar încă dacă aceştia vor ajunge la producţia industrială.
Analiză: Procedeul de fabricaţie care face obiectul cererii de brevetare depuse de societatea B nu permite producerea unui nou produs, ci doar îmbunătăţeşte un procedeu de fabricaţie existent. Societatea A are putere de piaţă pe piaţa existentă din care face parte medicamentul de succes. În timp ce această putere de piaţă ar descreşte în mod substanţial odată cu intrarea efectivă pe piaţă a concurenţilor generici, licenţa exclusivă face ca procedeul elaborat de societatea B să

nu fie disponibil terților și să fie astfel responsabil de întârzierea intrării societăților care produc medicamentul generic (cu atât mai mult cu cât produsul este încă protejat de un număr de brevete de procedeu de fabricație) și, în consecință, să restrângă concurența în sensul articolului 101 alineatul (1). Întrucât societatea A și societatea B sunt concurenți potențiali, regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare nu este aplicabil, pentru că, cota de piață a societății A pe piața din care face parte medicamentul de succes este mai mare de 25 %. Economiile de costuri ale societății A, bazate pe noul procedeu de fabricație, nu sunt suficiente pentru a compensa restrângerea concurenței. În orice caz, o licență exclusivă nu este indispensabilă pentru a obține economii în procedeul de fabricație. Prin urmare, este improbabil ca acordul să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

149. Impactul cooperării în domeniul cercetării și dezvoltării asupra piețelor dinamice ale produselor și ale tehnologiilor, precum și asupra mediului

Exemplul 5
Situație: Două societăți industriale care produc componente pentru autovehicule hotărăsc să înființeze o întreprindere în comun pentru a-și uni eforturile de cercetare și dezvoltare în scopul îmbunătățirii producției și a performanței unei componente existente. Producția acestei componente va avea, de asemenea, un efect pozitiv asupra mediului. Vehiculele ar consuma mai puțin combustibil și, prin urmare, vor emite mai puțin CO_2. Societățile își pun în comun activitățile existente de acordare de licență pentru tehnologii din acest domeniu, însă vor continua să producă și să vândă componentele separat. În Uniune, cele două societăți dețin cote de piață de 15 % și 20 % pe piața producătorilor de echipamente inițiale. Există alți doi mari concurenți și alte programe interne de cercetare elaborate de producători importanți de autovehicule. Pe piața mondială de acordare de licențe pentru tehnologii folosite pentru fabricarea acestor produse, părțile dețin cote de 20 % și 25 %, calculate în funcție de veniturile obținute, și există alte două tehnologii importante. Ciclul de viață al componentei este, de obicei, de doi până la trei ani. În ultimii cinci ani, una dintre societățile mari a introdus, anual, o versiune nouă sau îmbunătățită.
Analiză: Întrucât eforturile de cercetare și dezvoltare ale niciuneia dintre cele două societăți nu vizează un produs complet nou, piețele care trebuie avute în vedere sunt cea a componentelor existente și cea a acordării de licențe pentru tehnologiile relevante. Cota de piață cumulată a părților pe piața producătorilor de echipamente inițiale (35 %), și, în special, pe piața tehnologiei (45 %) sunt destul de ridicate. Părțile vor continua, totuși, să producă și să vândă componentele separat. În plus, există câteva tehnologii concurente care sunt îmbunătățite în mod constant. De altfel, producătorii de autovehicule, care nu acordă în prezent licențe pentru tehnologia lor, sunt, de asemenea, noi intrați potențiali pe piața tehnologiei, limitând astfel posibilitatea părților de a-și mări prețurile în mod profitabil. În măsura în care întreprinderea în comun are efecte restrictive asupra concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1), este probabil ca aceasta să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Pentru evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3) va fi necesar să se țină cont de faptul că, consumatorii vor beneficia de un consum mai redus de combustibil.

4. ACORDURI DE PRODUCȚIE

4.1. Definiție și domeniu de aplicare

150. Acordurile de producție variază ca formă și domeniu de aplicare. Acestea pot prevedea că activitatea de producție este desfășurată fie numai de una dintre părți, fie de două sau mai multe părți. Întreprinderile pot produce în comun în cadrul unei întreprinderi în comun, adică al unei întreprinderi controlate în comun care exploatează una sau mai multe instalații de producție

sau în cadrul unor forme mai uşoare de cooperare în domeniul producţiei cum ar fi acordurile de subcontractare, prin care una dintre părţi („contractantul") îi încredinţează celeilalte părţi („subcontractantul") fabricarea unui produs.

151. Există diverse tipuri de acorduri de subcontractare. Acordurile de subcontractare orizontale sunt încheiate între întreprinderi care îşi desfăşoară activitatea pe aceeaşi piaţă a produselor, indiferent dacă sunt concurenţi reali sau potenţiali. Acordurile de subcontractare verticale sunt încheiate între societăţi care îşi desfăşoară activitatea la niveluri diferite ale pieţei.

152. Acordurile de subcontractare orizontale cuprind acordurile de specializare unilaterală şi reciprocă, precum şi acordurile de subcontractare menite să mărească nivelul producţiei. Acordurile de specializare unilaterală sunt acorduri între două părţi prezente pe aceeaşi piaţă sau pe aceleaşi pieţe ale produsului, în temeiul cărora una dintre părţi acceptă să sisteze integral sau parţial fabricarea anumitor produse sau să se abţină de la producerea acestora şi să le achiziţioneze de la cealaltă parte, care acceptă să producă şi să furnizeze acele produse. Acordurile de specializare reciprocă sunt acorduri încheiate între două sau mai multe părţi care sunt active pe aceeaşi piaţă sau pe aceleaşi pieţe ale produsului, în temeiul cărora două sau mai multe părţi acceptă, pe bază de reciprocitate, să sisteze integral sau parţial producţia sau să se abţină de la fabricarea anumitor produse diferite şi să achiziţioneze aceste produse de la celelalte părţi, care se angajează să le producă şi să le furnizeze. În cazul acordurilor de subcontractare menite să asigure creşterea producţiei, contractantul încredinţează subcontractantului producţia unui bun, dar, în acelaşi timp, contractantul nu îşi încetează sau limitează propria producţie a bunului respectiv.

153. Aceste orientări se aplică tuturor formelor de acorduri de producţie în comun şi de acorduri de subcontractare orizontale. În anumite condiţii, acordurile de producţie în comun, precum şi acordurile de specializare unilaterală şi reciprocă pot beneficia de Regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare.

154. Acordurile de subcontractare verticale nu fac obiectul acestor orientări, ci al Liniilor directoare privind restricţiile verticale şi, în anumite condiţii, pot beneficia de Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale. În plus, acestea pot face obiectul Comunicarea Comisiei din 18 decembrie 1978 privind evaluarea anumitor acorduri de subcontractare având în vedere dispoziţiile articolului 85 alineatul (1) din Tratatul CEE ([1]) („Comunicarea privind subcontractarea").

4.2. Pieţele relevante

155. Pentru a evalua relaţia concurenţială dintre părţile care cooperează, trebuie mai întâi definite piaţa sau pieţele relevante ale produselor direct vizate de cooperarea în domeniul producţiei, adică pieţele cărora le aparţin produsele fabricate în temeiul acordului de producţie.

156. Un acord de producţie poate avea şi efecte de contagiune pe pieţele învecinate cu piaţa direct vizată de cooperare, de exemplu, în amonte sau în aval de acord (aşa-numitele pieţe colaterale - „*spill-over markets*") ([2]). Este probabil ca pieţele colaterale să fie relevante dacă pieţele sunt interdependente, iar părţile au o poziţie puternică pe piaţa colaterală.

4.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

4.3.1. Principalele preocupări legate de concurenţă

157. Acordurile de producţie pot duce la o limitare directă a concurenţei dintre părţi. Acordurile de producţie, în special întreprinderile în comun de producţie, pot determina părţile să îşi alinieze în mod direct nivelurile de producţie şi calitatea produselor, preţul la care îşi vinde produsele întreprinderea comună sau alţi parametri importanţi din punct de vedere al concurenţei. Acest

[1] JO C 1, 3.1.1979, p. 2.

[2] Astfel cum este prevăzut şi la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul privind concentrările economice.

lucru poate restrânge concurența, chiar dacă părțile urmează să își comercializeze produsele în mod independent.

158. Acordurile de producție pot avea ca rezultat și coordonarea comportamentului concurențial al părților în calitate de furnizori, ceea ce duce la creșterea prețurilor sau la scăderea producției, a inovării, a diversității sau a calității produselor, cu alte cuvinte la coluziune. Acest lucru se poate întâmpla, cu condiția ca părțile să aibă putere pe piață și piețele să prezinte caracteristici propice unei astfel de coordonări, în special dacă acordul de producție sporește gradul de suportare în comun a costurilor părților (și anume, proporția costurilor variabile pe care părțile le au în comun) până la un nivel care le permite să realizeze o coluziune sau dacă acordul implică un schimb de informații comerciale sensibile care poate conduce la coluziune.

159. În plus, acordurile de producție pot duce la blocarea cu caracter anticoncurențial a accesului terților pe o piață conexă (de exemplu, piața din aval care se bazează pe produsele intermediare de pe piața pe care are loc acordul de producție). De exemplu, prin faptul că dobândesc suficientă putere de piață, părțile care își pun în comun producția pe o piață în amonte pot genera o creștere a prețului pentru o componentă esențială pe o piață aflată în aval. Prin urmare, părțile ar putea să utilizeze producția în comun pentru a crește costurile concurenților din aval și, în cele din urmă, să îi oblige pe aceștia să iasă de pe piață. Acest lucru ar spori în schimb puterea de piață a părților de pe piața din aval, ceea ce le-ar permite să mențină prețurile peste nivelul concurențial sau să producă alte efecte negative asupra consumatorilor. Astfel de preocupări legate de concurență s-ar putea materializa indiferent dacă părțile la acord sunt concurente pe piața pe care are loc cooperarea. Cu toate acestea, pentru ca astfel de practici de blocare să aibă efecte anticoncurențiale, cel puțin una dintre părți trebuie să aibă o poziție de piață solidă pe piața pe care se evaluează riscul unor practici de blocare a accesului pe piață.

4.3.2. Restrângerea concurenței prin obiect

160. În general, acordurile care presupun fixarea prețurilor, limitarea producției sau împărțirea piețelor ori a clienților restrâng concurența prin obiect. Cu toate acestea, în contextul acordurilor de producție, acest lucru nu se aplică atunci când:

– părțile convin asupra producției direct vizate de acordul de producție (de exemplu capacitatea și volumul de producție ale unei întreprinderi în comun sau cantitatea convenită de produse care urmează a fi subcontractate), cu condiția ca ceilalți parametri ai concurenței să nu fie eliminați; sau

– un acord de producție care prevede și distribuția în comun a produselor fabricate în comun include stabilirea în comun a prețurilor de vânzare exclusiv pentru aceste produse, cu condiția ca această restricție să fie necesară pentru fabricarea în comun, ceea ce înseamnă că părțile nu ar fi, în caz contrar, stimulate să încheie în primul rând un acord de producție.

161. În aceste două cazuri, este necesară o evaluare pentru a vedea dacă acordul este susceptibil să aibă efecte restrictive asupra concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1). În ambele situații menționate anterior, acordul privind producția sau privind prețurile nu este evaluat separat, ci prin prisma efectelor globale pe care întregul acord de producție le produce pe piață.

4.3.3. Efecte restrictive asupra concurenței

162. Probabilitatea materializării, într-un anume caz, a posibilelor preocupări legate de concurență pe care le pot genera acordurile de producție depinde de caracteristicile pieței pe care se încheie acordul, precum și de natura cooperării, de nivelul de acoperire a pieței și de produsul care face obiectul acestei cooperări. Aceste variabile determină efectele probabile ale acordului de producție asupra concurenței și, astfel, aplicabilitatea articolului 101 alineatul (1).

163. Probabilitatea ca un acord de producție să aibă efecte restrictive asupra concurenței depinde de situația care ar prevala în lipsa acestui acord, cu toate presupusele sale restricții. Prin urmare, este improbabil ca acordurile de producție încheiate între întreprinderi concurente pe piețele pe care are loc cooperarea să aibă efecte restrictive asupra concurenței în cazul în care cooperarea dă naștere unei noi piețe, adică în cazul în care acordul le permite părților să lanseze

un nou produs sau serviciu, lucru pe care, pe baza elementelor obiective, părţile nu ar fi putut să îl realizeze altfel, de exemplu, din cauza capacităţilor tehnice ale acestora.

164. În anumite sectoare în care producţia constituie principala activitate economică, chiar un simplu acord de producţie poate, în sine, să elimine aspectele-cheie ale concurenţei, limitând astfel direct concurenţa între părţile la acorduri.

165. În schimb, un acord de producţie poate duce la o coluziune sau la o blocare cu caracter anticoncurenţial pe piaţă prin creşterea puterii de piaţă a întreprinderilor, prin faptul că acestea suportă în comun costurile sau prin faptul că acesta implică schimbul de informaţii comerciale sensibile. Pe de altă parte, dacă părţile la acord nu au putere de piaţă pe piaţa pe care sunt evaluate preocupările legate de concurenţă, este improbabil să apară efecte precum limitarea directă a concurenţei între părţi, coluziunea sau practici anticoncurenţiale de blocare a accesului pe piaţă. Numai puterea de piaţă le poate permite să menţină în mod profitabil preţul peste nivelul concurenţial sau să menţină în mod profitabil producţia, calitatea şi diversitatea produselor sub nivelul care ar fi dictat de concurenţă.

166. În cazurile în care o întreprindere cu putere de piaţă pe o anumită piaţă cooperează cu o întreprindere care ar putea intra pe piaţă, de exemplu cu un furnizor al aceluiaşi produs pe o piaţă geografică sau pe o piaţă învecinată a produselor, acordul poate duce la creşterea puterii de piaţă a întreprinderii existente. Aceasta poate avea efecte restrictive asupra concurenţei în cazul în care concurenţa actuală de pe piaţa întreprinderii existente este deja scăzută, iar ameninţarea intrării pe piaţă a noilor concurenţi reprezintă o sursă majoră de constrângeri concurenţiale.

167. Acordurile de producţie care includ şi funcţii de marketing, cum ar fi distribuţia sau marketingul în comun, prezintă - în ceea ce priveşte efectele restrictive asupra concurenţei - un risc mai mare decât simplele acorduri de producţie în comun. Comercializarea în comun aduce cooperarea mai aproape de consumator şi presupune, de obicei, stabilirea în comun a preţurilor şi a vânzărilor, adică a practicilor care riscă să afecteze cel mai mult concurenţa. Cu toate acestea, este mai puţin probabil ca acordurile de distribuţie în comun de produse fabricate în comun să restrângă concurenţa în comparaţie cu acordurile de distribuţie în comun de sine stătătoare. De asemenea, un acord de distribuţie în comun necesar pentru ca acordul de producţie în comun să poată fi încheiat este mai puţin susceptibil să restrângă concurenţa decât în cazul în care nu ar fi fost necesar pentru producţia în comun.

Puterea de piaţă

168. Un acord de producţie nu poate avea efecte restrictive asupra concurenţei dacă părţile la acord nu au putere de piaţă pe piaţa pe care este evaluată restrângerea concurenţei. Punctul de plecare al analizei privind puterea de piaţă îl reprezintă cota de piaţă a părţilor. Se analizează apoi, în mod normal, gradul de concentrare al pieţei, numărul de participanţi pe piaţă, precum şi alţi factori dinamici, cum ar fi intrarea potenţială pe piaţă, precum şi schimbările legate de cota de piaţă.

169. Este improbabil ca, sub un anumit nivel al cotei de piaţă, întreprinderile să aibă putere de piaţă. Prin urmare, acordurile privind specializarea unilaterală sau reciprocă, precum şi acordurile de producţie în comun, care includ anumite funcţii de marketing, cum ar fi distribuţia în comun, fac obiectul unei exceptări pe categorii, cu condiţia să fie încheiate între părţi a căror cotă de piaţă cumulată nu depăşeşte 20 % pe piaţa sau pieţele relevante şi să fie îndeplinite celelalte condiţii de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare. În plus, în ceea ce priveşte acordurile de subcontractare orizontale ce vizează creşterea producţiei, în majoritatea cazurilor, este improbabil să existe o putere de piaţă dacă părţile la acord au o cotă de piaţă cumulată de cel mult 20 %. În orice caz, în situaţia în care cota de piaţă cumulată a părţilor nu depăşeşte 20 %, este probabil să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

170. Dacă totuşi cota de piaţă cumulată a părţilor este mai mare de 20 %, trebuie analizate efectele restrictive, întrucât acordul nu face obiectul Regulamentului de exceptare pe categorii

a acordurilor de specializare sau a zonei de protecţie acordurile de subcontractare orizontale ce vizează creşterea producţiei, menţionată în a treia şi a patra propoziţie din punctul 169. O cotă de piaţă care depăşeşte uşor nivelul stabilit în regulamentul de exceptare pe categorii a acordurilor de specializare sau al zonei de protecţie menţionată în a treia şi a patra propoziţie din punctul 169 nu implică în mod necesar un grad mare de concentrare a pieţei, care este un factor important pentru evaluare. O cotă de piaţă cumulată a părţilor care depăşeşte cu puţin pragul de 20 % poate apărea pe o piaţă cu o concentrare moderată. În general, este mai probabil ca un acord de producţie să aibă efecte restrictive asupra concurenţei pe o piaţă concentrată decât pe o piaţă care nu este concentrată. În mod similar, un acord de producţie pe o piaţă concentrată poate contribui la creşterea riscului de coluziune, deşi cota de piaţă cumulată a părţilor este moderată.

171. Chiar dacă cotele de piaţă ale părţilor la acord şi gradul de concentrare a pieţei sunt ridicate, riscul apariţiei de efecte restrictive asupra concurenţei poate fi scăzut, totuşi, dacă piaţa este dinamică, cu noi participanţi care intră pe piaţă şi cu poziţii pe piaţă aflate în permanentă schimbare.

172. Pentru a analiza dacă părţile la un acord de producţie au putere de piaţă, este relevantă stabilirea numărului şi a intensităţii legăturilor (de exemplu, alte acorduri de cooperare) existente între concurenţii de pe piaţă.

173. Factori precum cota ridicată de piaţă a părţilor la acord, faptul că acestea sunt concurenţi apropiaţi, posibilităţile reduse ale clienţilor de a schimba furnizorii, improbabilitatea unei creşteri a ofertei din partea concurenţilor ca urmare a unei majorări a preţurilor şi importanţa forţei concurenţiale a uneia dintre părţile la acord sunt relevanţi pentru evaluarea acordului din punct de vedere al concurenţei.

Limitarea directă a concurenţei între părţi

174. Concurenţa între părţile la un acord de producţie poate fi limitată direct în diferite moduri. Părţile la o întreprindere comună de producţie ar putea, de exemplu, să limiteze producţia întreprinderii în comun comparativ cu ceea ce ar fi putut aduce pe piaţă fiecare dintre părţi dacă ar fi luat singure hotărâri în ceea ce priveşte producţia. Dacă principalele caracteristici ale produsului sunt determinate de acordul de producţie, acest lucru ar putea elimina, de asemenea, aspectele-cheie ale concurenţei dintre părţi şi, în cele din urmă, ar putea duce la efecte de restrictive asupra concurenţei. Un alt exemplu ar fi o întreprindere comună care ar putea impune părţilor un preţ de transfer ridicat, contribuind astfel la creşterea costurilor de aprovizionare pentru părţi, ceea ce ar putea genera preţuri mai mari în aval. Drept urmare, concurenţii ar putea considera că este profitabil să îşi mărească preţurile în schimb, contribuind astfel la creşterea preţurilor pe piaţa relevantă.

Coluziunea

175. Probabilitatea apariţiei unei coluziuni depinde de puterea de piaţă a părţilor şi de caracteristicile pieţei relevante. O coluziune poate apărea în special (dar nu numai) din suportarea în comun a costurilor sau dintr-un schimb de informaţii efectuat ca urmare a unui acord de producţie.

176. Un acord de producţie între părţi cu putere de piaţă poate avea efecte restrictive asupra concurenţei în cazul în care acesta sporeşte gradul de suportare în comun a costurilor (adică proporţia costurilor variabile suportate în comun) până la un nivel care să le permită realizarea unei coluziuni. Costurile relevante sunt costurile variabile ale produsului cu privire la care concurează părţile la acordul de producţie.

177. Este mai probabil ca un acord de producţie să conducă la realizarea unei coluziuni dacă, înainte de încheierea acordului, părţile suportă deja în comun o proporţie importantă din costurile variabile, întrucât creşterea suplimentară (respectiv costurile de producţie ale produsului care face obiectul acordului) poate înclina balanţa spre o coluziune. În schimb, în cazul în care creşterea este importantă, riscul unei coluziuni poate fi ridicat chiar dacă nivelul iniţial de suportare în comun a costurilor este scăzut.

178. Suportarea în comun a costurilor sporeşte riscul apariţiei unei coluziuni numai dacă costurile de producţie reprezintă o proporţie importantă din respectivele costuri variabile. Situaţia este diferită atunci când cooperarea se referă la produse care implică o comercializare costisitoare. Un exemplu în acest sens ar fi produsele noi sau eterogene care presupun costuri de comercializare şi transport ridicate.

179. Un alt scenariu în care suportarea în comun a costurilor poate conduce la coluziune ar putea fi atunci când părţile stabilesc să producă în comun un produs intermediar care reprezintă o mare parte din costurile variabile ale produsului final cu care părţile se află în concurenţă în aval. Părţile ar putea folosi acordul de producţie pentru a creşte preţul acestui produs intermediar comun, important pentru propriile produse, pe piaţa din aval. Acest lucru ar slăbi concurenţa în aval şi ar putea duce la o creştere a preţurilor finale. Profitul ar fi transferat din aval în amonte, fiind apoi împărţit de părţi prin intermediul întreprinderii în comun.

180. În mod similar, suportarea în comun a preţurilor sporeşte riscurile anticoncurenţiale ale unui acord de subcontractare orizontal în care produsul intermediar pe care contractantul îl achiziţionează de la subcontractant reprezintă o mare parte din costurile variabile ale produsului final cu care concurează părţile.

181. Orice efecte negative care rezultă din efectuarea schimbului de informaţii nu vor fi evaluate în mod separat, ci în lumina efectelor globale ale acordului. Un acord de producţie poate avea efecte restrictive asupra concurenţei dacă implică un schimb de informaţii sensibile din punct de vedere comercial care pot conduce la coluziune sau la blocarea cu caracter anticoncurenţial a accesului pe piaţă. Evaluarea probabilităţii ca schimbul de informaţii efectuat în contextul acordului de producţie să aibă efecte restrictive asupra concurenţei trebuie făcută în conformitate cu orientările prezentate în capitolul 2.

182. Dacă schimbul de informaţii nu depăşeşte schimbul de date necesare producţiei în comun a bunurilor care fac obiectul acordului de producţie, atunci, chiar dacă schimbul de informaţii a avut efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), este mai probabil ca acordul să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) decât în cazul în care schimbul a depăşit ceea ce era necesar pentru producţia în comun. Este probabil ca, în acest caz, creşterea eficienţei datorată producţiei în comun să depăşească efectele restrictive ale coordonării comportamentului adoptat de părţi. În schimb, în contextul unui acord de producţie, este mai puţin probabil ca schimbul de date care nu sunt necesare pentru producţia în comun, de exemplu schimbul de informaţii referitoare la preţuri şi vânzări, să îndeplinească condiţiile menţionate la articolul 101 alineatul (3).

4.4. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3)

4.4.1. Creşterea eficienţei

183. Acordurile de producţie pot avea efecte pozitive asupra concurenţei dacă permit o creştere a eficienţei sub forma unor reduceri ale costurilor sau a îmbunătăţirii tehnologiilor de producţie. Producând împreună, întreprinderile pot reduce costuri pe care altfel ar trebui să le suporte fiecare. Acestea pot produce la preţuri mai mici în cazul în care cooperarea le permite să îşi mărească producţia, în timp ce costurile marginale legate de producţie scad, adică prin economii de scară. În plus, producţia în comun poate ajuta societăţile să îmbunătăţească calitatea produsului dacă îşi pun în comun competenţele şi cunoştinţele. Cooperarea ar putea permite întreprinderilor să îşi diversifice gama de produse, ceea ce nu şi-ar fi permis sau nu ar fi fost capabile să facă altfel. Dacă producţia în comun permite părţilor să sporească numărul diferitelor tipuri de produse, acest lucru poate duce şi la reducerea costurilor prin economii de gamă.

4.4.2. Caracterul indispensabil

184. Restricţiile care depăşesc ceea ce este necesar pentru creşterea eficienţei generate de un acord de producţie nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). De exemplu,

partener comercial al reclamantei starea de insolvenţă a societăţii, oferindu-se totodată pentru finalizarea lucrărilor derulate de reclamantă iar, contrar celor susţinute de pârâtă, reclamanta a dovedit împrejurarea că nu se află în stare de faliment, prin relaţiile obţinute de la Oficiul Registrului Comerţului din Turcia. În opinia instanţei, afirmaţiile mincinoase făcute de pârâtă sunt de natură să dăuneze bunului mers al activităţii desfăşurate de reclamantă prin dezmembrămintele sale, o dovadă în acest sens fiind şi faptul că Societatea A.C. Galaţi s-a adresat reclamantei solicitându-i o evaluare financiară.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a V-a comercială, prin decizia comercială nr. 32 din 27 ianuarie 2011, a respins ca nefondat apelul declarat de pârâtă împotriva sentinţei fondului.

Examinând criticile formulate prin cererea de apel, de netemeinicie şi nelegalitate a hotărârii primei instanţe sub aspectul stabilirii greşite a situaţiei de fapt şi aplicării greşite a dispoziţiilor art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991, instanţa de apel apreciază că informaţia furnizată de pârâta prin adresa incriminată nr. 21385 din 19 decembrie 2009, relativă la starea de faliment a reclamantei, are un caracter mincinos, în condiţiile în care nu există o hotărâre pronunţată de o instanţă judecătorească care să constate starea de faliment a societăţii mamă de naţionalitate turcă sau a dezmembrămintelor sale cu activitate pe teritoriul României. Totodată, Curtea reţine că pârâta este o societate concurentă care are în obiectul de activitate lucrări şi servicii de genul celor prestate de reclamantă, iar preocuparea manifestată a pârâtei, care este un terţ desăvârşit faţă de contractul încheiat cu SC A.C., cu privire la finalizarea lucrărilor la Staţia de Epurare Galaţi, denotă indubitabil că acţiunea întreprinsă a fost voluntară şi neloială, cu un evident potenţial păgubitor pentru reclamantă în raporturile cu partenerul ei contractual prin afectarea încrederii reciproce.

Împotriva acestei decizii, pârâta SC D.C. SRL a declarat recurs la data de 5 aprilie 2011, în termen legal, solicitând modificarea în tot a deciziei instanţei de apel, cât şi a sentinţei fondului, în sensul respingerii acţiunii formulate de reclamantă ca neîntemeiate.

Recurenta şi-a întemeiat recursul pe motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., susţinând că hotărârile pronunţate în cauză sunt lipsite de temei legal, sub aspectul îndeplinirii condiţiilor cuprinse în art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991, pentru ca fapta să constituie concurenţă neloială.

Argumentele recurentei sunt, în esenţă următoarele:

Cu privire la conţinutul înscrisului şi la subiectul la care acesta face referire, susţine că informaţia vizând fapt că societatea reclamantă este în faliment corespunde realităţii, potrivit actelor noi anexate la prezentul recurs, care atestă existenţa dosarului nr. 544 din 18 mai 2009 înregistrat pe rolul Secţiei comerciale a Curţii din Istanbul având ca obiect falimentul (suspendarea falimentului) societăţii reclamante, dosar finalizat prin hotărârea nr. 365 din 3 iunie 2010 a Curţii în sensul declarării falimentului societăţii turce. Totodată, recurenta arată că informarea cu privire la faptul că societatea reclamantă se află în faliment a fost făcută de dl. D.D. (administratorul societăţii pârâte) şi în exercitarea atribuţiilor şi obligaţiilor pe care acesta le are în cadrul Asociaţiei Române a Apei, încă din anul 2006, conform recomandării nr. 395 din 4 iunie 2011 emanând de la această entitate. Referitor la calitatea de societate concurentă, recurenta arată că interpretarea dată de instanţă este minimalistă, fără o aprofundare a posibilităţii de înlocuire într-un contract cu finanţare europeană ca cel în cauză, posibilităţi care din punct de vedere legal sunt strict reglementate şi sunt de competenţa exclusivă a autorităţii contractante respective. Cu privire la cea de-a treia condiţie impusă de textul de lege, respectiv ca afirmaţia să dăuneze bunului mers al întreprinderii concurente, recurenta susţine

în mod normal, restricţiile impuse într-un acord de producţie comportamentului concurenţial al părţilor în ceea ce priveşte producţia care nu face obiectul cooperării nu vor fi considerate indispensabile. În mod similar, stabilirea în comun a preţurilor nu va fi considerată un element esenţial în cazul în care acordul de producţie nu prevede şi comercializarea în comun.

4.4.3. Transferul către consumatori

185. Creşterea eficienţei datorată restricţiilor indispensabile trebuie transferată consumatorilor sub forma scăderii preţurilor sau a creşterii calităţii sau a diversităţii produselor, astfel încât să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei. Creşterea eficienţei care aduce beneficii doar părţilor, ori reducerea costurilor cauzate de scăderea producţiei sau împărţirea pieţei nu sunt suficiente pentru a îndeplini criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3). Dacă părţile la acordul de producţie înregistrează o scădere a costurilor variabile, este mai probabil ca acestea să fie transferate consumatorilor decât dacă îşi reduc costurile fixe. În plus, cu cât puterea de piaţă a părţilor este mai mare, cu atât este mai puţin probabil ca acestea să transfere consumatorilor creşterea eficienţei, în aşa măsură încât să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei.

4.4.4. Absenţa eliminării concurenţei

186. Criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) nu pot fi îndeplinite dacă părţilor li se oferă posibilitatea de a elimina concurenţa pe o parte semnificativă a pieţei produselor în cauză. Această situaţie trebuie să fie analizată pe piaţa relevantă căreia îi aparţin produsele care fac obiectul cooperării şi pe orice eventuale pieţe colaterale.

4.5. Exemple

187. Suportarea în comun a costurilor şi coluziunea

Exemplul 1

Situaţie: Societăţile A şi B, doi furnizori ai unui produs X, hotărăsc să îşi închidă instalaţiile de producţie folosite în prezent, care sunt prea vechi, şi să construiască o instalaţie de producţie mai mare, modernă şi mai eficientă, gestionată de o întreprindere comună, a cărei capacitate va fi mai mare decât capacitatea totală a vechilor instalaţii deţinute de societăţile A şi B. Neavând intenţia de a face astfel de investiţii, concurenţii îşi folosesc instalaţiile la capacitate maximă. Societatea A are o cotă de piaţă de 20 %, iar societatea B, de 25 %. Produsele lor reprezintă cel mai apropiat substitut pe un anumit segment de piaţă, care este concentrat. Piaţa este transparentă şi se află într-o perioadă de relativă stagnare, nu există nou intraţi, iar cotele de piaţă sunt stabile de ceva timp. Costurile de producţie reprezintă o parte importantă a costurilor variabile ale societăţilor A şi B, legate de produsul X. Comercializarea este o activitate economică de mică importanţă în termeni de costuri şi importanţă strategică, în comparaţie cu producţia: costurile de comercializare sunt scăzute, întrucât bunul este omogen şi stabil, iar transportul nu reprezintă motorul cheie al concurenţei.

Analiză: Dacă societăţile A şi B ar împărţi toate sau cea mai mare parte a costurilor lor variabile, acest acord de producţie ar putea duce la o limitare directă a concurenţei între acestea. Părţile ar putea fi determinate să limiteze producţia întreprinderii în comun faţă de ce ar fi adus pe piaţă în cazul în care fiecare dintre ele ar fi decis singură cât va produce. Ţinând cont de constrângerile cu care se confruntă concurenţii în ceea ce priveşte capacitatea, această reducere a producţiei ar putea să ducă la o scădere a preţurilor.

Chiar dacă societăţile A şi B nu ar împărţi majoritatea costurilor lor variabile ci doar o parte semnificativă a acestora, acest acord de producţie ar putea duce la o coluziune între societăţile A şi B, ceea ce ar elimina indirect concurenţa dintre cele două părţi. Probabilitatea unui astfel de scenariu nu depinde doar de aspectul suportării în comun a costurilor (care sunt, în acest caz, ridicate) ci şi de caracteristicile pieţei relevante, cum ar fi, de exemplu, transparenţa, stabilitatea şi nivelul de concentrare.

În oricare din cele două situaţii menţionate mai sus, este probabil ca, având în vedere configuraţia pieţei din acest exemplu, producţia întreprinderii în comun a societăţilor A şi B să genereze efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) pe piaţa produsului X.
Înlocuirea a două instalaţii de producţie mai vechi, de mici dimensiuni, cu una mai mare, modernă şi mai eficientă poate genera o creştere a producţiei întreprinderii în comun şi o scădere a preţurilor, de care vor beneficia consumatorii. Cu toate acestea, acordul de producţie ar putea îndeplini criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3) numai dacă părţile ar prezenta suficiente probe care să dovedească faptul că această creştere a eficienţei ar fi transferată consumatorilor, în aşa măsură încât să compenseze efectele de restrângere a concurenţei.

188. Legături între concurenţi şi coluziuni

Exemplul 2
Situaţie: Doi furnizori, societăţile A şi B, înfiinţează o întreprindere în comun pentru fabricarea produsului Y. Societăţile A şi B au fiecare o cotă de piaţă de 15 % pe piaţa produsului Y. Există trei alţi operatori pe piaţă: societatea C, cu o cotă de piaţă de 30 %, societatea D, cu 25 % şi societatea E, cu 15 %. Societatea B deţine deja o instalaţie de producţie în comun cu societatea D.
Analiză: Piaţa se caracterizează printr-un număr foarte mic de participanţi şi prin structuri destul de simetrice. Cooperarea între societăţile A şi B ar crea o legătură suplimentară pe piaţă, ceea ce ar duce la creşterea de facto a concentrării pe piaţă, întrucât ar lega, de asemenea, societatea D de societăţile A şi de B. Este posibil ca această cooperare să sporească riscul de coluziune şi să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3) ar putea fi respectate numai în contextul unei creşteri semnificative a eficienţei care aste transferată consumatorilor într-o măsură care ar compensa efectele restrictive asupra concurenţei.

189. Blocarea cu caracter anticoncurenţial a pieţei din aval

Exemplul 3
Situaţie: Societăţile A şi B înfiinţează o întreprindere în comun de producţie pentru produsul intermediar X, care acoperă întreaga lor producţie de X. Costurile de producţie a produsului X reprezintă 70 % din costurile variabile ale produsului final Y cu privire la care societăţile A şi B concurează în aval. Societăţile A şi B au fiecare 20 % din piaţa produsului Y, intrarea pe piaţă a noilor participanţi este limitată, iar cotele de piaţă au fost stabile de-a lungul timpului. Pe lângă faptul că acoperă propria cerere de X, societăţile A şi B au fiecare o cotă de piaţă de 40 % pe piaţa comercială a produsului X. Există bariere importante la intrarea pe piaţă a produsului X iar producătorii existenţi lucrează la aproape întreaga capacitate. Pe piaţa produsului Y mai există alţi doi furnizori importanţi, fiecare cu o cotă de piaţă de 15 %, precum şi alţi câţiva concurenţi mai mici. Acest acord generează economii de scară.
Analiză: Datorită întreprinderii în comun de producţie, societăţile A şi B ar putea să controleze în mare măsură furnizarea produsului intermediar esenţial X concurenţilor de pe piaţa produsului Y. Aceasta ar permite întreprinderilor A şi B să crească costurile concurenţilor lor, prin creşterea artificială a preţului produsului X, sau prin reducerea producţiei. Acest lucru ar putea bloca piaţa produsului Y pentru concurenţii întreprinderilor A şi B. Din cauza probabilei blocări cu caracter anticoncurenţial a pieţei din aval, acest acord este susceptibil să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Este improbabil ca economiile de scară generate de întreprinderea comună de producţie să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei, astfel încât este foarte probabil ca acest acord să nu îndeplinească criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3).

190. Acordul de specializare ca mijloc de împărţire a pieţei

Exemplul 4
Situaţie: societăţile A şi B produc fiecare produsele X şi Y. Cota de piaţă a întreprinderii A pentru produsul X este de 30 %, iar pentru produsul Y este de 10 %. Cota de piaţă a întreprinderii B pentru produsul X este de 10 %, iar pentru Y, de 30 %. Pentru a face economii de scară, acestea încheie un acord de specializare reciprocă, potrivit căruia societatea A va produce numai produsul X, iar societatea B va produce numai produsul Y. Întreprinderile nu se aprovizionează una de la cealaltă cu produsul în cauză, astfel încât societatea A nu vinde decât produsul X, iar societatea B nu vinde decât produsul Y. Părţile pretind că prin această specializare ele realizează economii de costuri datorită economiilor de scară şi că, prin concentrarea pe un singur produs, îşi îmbunătăţesc tehnicile de producţie, ceea ce va duce la îmbunătăţirea calităţii produselor.
Analiză: În ceea ce priveşte efectele asupra concurenţei pe piaţă, acest acord de specializare este aproape echivalent cu un cartel cu efecte anticoncurenţiale majore, în care părţile îşi împart piaţa între ele. Iată de ce acest acord restricţionează concurenţa prin obiect. Întrucât pretinsa creştere a eficienţei sub formă de economii de scară şi îmbunătăţirea tehnologiei de producţie sunt strict legate de împărţirea pieţei, este improbabil ca aceasta să compenseze efectele restrictive, astfel încât acordul nu ar respecta criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3). În orice caz, dacă societatea A sau societatea B crede că ar fi mai eficient să se concentreze asupra unui singur produs, poate pur şi simplu lua decizia unilaterală de a produce X sau Y fără a conveni însă că cealaltă societate se va concentra pe fabricarea celuilalt produs.
Analiza ar fi diferită dacă societăţile A şi B s-ar fi aprovizionat reciproc cu produsul pe care şi-au concentrat activităţile astfel încât ambele să continue să vândă produsele X şi Y. În acest caz, societăţile A şi B ar putea să concureze în continuare în ceea ce priveşte preţul pe ambele pieţe, mai ales în cazul în care costurile de producţie (care devin comune în urma acordului de producţie) nu constituiau o parte importantă din costurile variabile ale produselor fabricate de acestea. Costurile relevante în acest context sunt costurile de comercializare. Prin urmare, ar fi improbabil ca acordul de specializare să restrângă concurenţa dacă X şi Y ar fi nişte produse puternic eterogene, ale căror costuri de comercializare şi distribuţie reprezintă o parte foarte importantă (de exemplu, 65-70 % sau mai mult) din costurile totale. Într-o astfel de situaţie, riscurile de coluziune nu ar fi ridicate, iar criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3) ar fi îndeplinite, cu condiţia ca această creştere a eficienţei să fie transferată consumatorilor, în aşa măsură încât să compenseze efectele de restrângere a concurenţei determinate de acord.

191. Concurenţa potenţială

Exemplul 5
Situaţie: societatea A fabrică produsul final X, iar societatea B, produsul final Y. X şi Y constituie două pieţe separate ale produsului, în care societăţile A şi B au o mare putere de piaţă. Ambele societăţi utilizează Z ca produs intermediar pentru a fabrica X şi Y, ambele producând Z exclusiv pentru propria producţie. X este un produs cu valoare adăugată scăzută, pentru fabricarea căruia se foloseşte Z, un produs intermediar esenţial (X este rezultatul unei transformări destul de simple a Z). Y este un produs cu valoare adăugată ridicată, Z fiind unul dintre numeroasele produse intermediare utilizate în fabricarea acestuia (Z constituie o mică parte din costurile variabile ale produsului Y). Societăţile A şi B hotărăsc să producă în comun Z, care generează economii de scară limitate.
Analiză: societăţile A şi B nu sunt concurenţi reali în ceea ce priveşte produsele X, Y sau Z. Cu toate acestea, întrucât X este rezultatul unei simple transformări a produsului intermediar Z, este posibil ca societatea B să intre cu uşurinţă pe piaţa produsului X, făcând astfel concurenţă pe piaţă societăţii A. Acordul de producţie în comun referitor la Z ar putea face ca societatea

B să fie mai puţin motivată să facă acest lucru, întrucât producţia în comun ar putea fi folosită pentru plăţi conexe, limitând probabilitatea ca societatea B să vândă produsul X (întrucât este posibil ca societatea A să aibă controlul asupra cantităţii de Z cumpărată de societatea B de la întreprinderea în comun). Cu toate acestea, probabilitatea ca societatea B să intre pe piaţa produsului X în lipsa acordului depinde de profitul aşteptat odată cu intrarea pe piaţă. Având în vedere faptul că X este un produs cu valoare adăugată scăzută, este posibil ca intrarea pe piaţă să nu fie profitabilă; aşadar, intrarea pe piaţă a societăţii B ar fi improbabilă în absenţa acordului. Având în vedere faptul că societăţile A şi B au deja putere de piaţă, este probabil ca acordul să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) în cazul în care acordul micşorează probabilitatea ca societatea B să intre pe piaţa societăţii A, adică piaţa produsului X. Creşterea eficienţei sub forma unor economii de scară generate de acord este modestă, şi, de aceea, este improbabil să compenseze efectele de restrângere a concurenţei.

192. Schimbul de informaţii în cadrul unui acord de producţie

Exemplul 6
Situaţie: Societăţile A şi B, care deţin o putere de piaţă semnificativă, hotărăsc să îşi pună în comun producţia pentru a fi mai eficiente. În contextul acestui acord, schimbă, în secret, informaţii privind viitoarele preţuri pe care intenţionează să le aplice. Acordul nu cuprinde şi distribuţia în comun.
Analiză: Acest schimb de informaţii face posibilă realizarea unei coluziuni, şi este astfel probabil să aibă ca obiect restrângerea concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Este improbabil să fie îndeplinite criteriile menţionate la articolul 101 alineatul (3), întrucât schimbul de informaţii referitor la viitoarele preţuri nu este indispensabil pentru a produce în comun şi pentru a genera reducerea corespunzătoare a costurilor.

193. Schimbul de producţie şi schimbul de informaţii

Exemplul 7
Situaţie: Societăţile A şi B produc amândouă Z, un produs chimic de bază. Z este un produs omogen, fabricat în conformitate cu un standard european care nu permite nicio variaţie a produsului. Costurile de producţie reprezintă un factor de cost important în fabricarea produsului Z. Societatea A are o cotă de piaţă de 20 %, iar societatea B de 25 % din piaţa UE a produsului Z. Pe piaţa produsului Z există alţi patru producători, cu cote de piaţă de 20 %, 15 %, 10 % şi 10 %. Uzina de producţie a societăţii A este situată în statul membru X din nordul Europei, în timp ce uzina de producţie a societăţii B se află în statul membru Y din sudul Europei. Deşi majoritatea clienţilor societăţii A se află în nordul Europei, societatea A are un anumit număr de clienţi şi în sudul Europei. Majoritatea clienţilor societăţii B se află în sudul Europei, care are un anumit număr de clienţi în nordul Europei. În prezent, societatea A furnizează clienţilor săi din sudul Europei produsul Z fabricat în uzina sa de producţie din statul membru X şi îl transportă cu camionul în sudul Europei. La rândul său, societatea B furnizează clienţilor săi din nordul Europei produsul Z fabricat în statul membru Y şi îl transportă cu camionul în nordul Europei. Costurile de transport sunt destul de ridicate, însă nu atât de ridicate încât livrările societăţii A către sudul Europei şi ale societăţii B către nordul Europei să fie neprofitabile. Costurile de transport din statul membru X în sudul Europei sunt mai mici decât cele din statul membru Y în nordul Europei.
Societăţile A şi B hotărăsc că ar fi mai eficient dacă societatea A nu ar mai transporta Z din statul membru X în sudul Europei şi dacă societatea B nu ar mai transporta Z din statul membru Y în nordul Europei, însă, în acelaşi timp, doresc să îşi păstreze clienţii. În acest scop, societăţile

A şi B intenţionează să încheie un acord de schimb, care să le permită să cumpere anual o anumită cantitate de Z de la cealaltă societate, cantitatea de Z cumpărată urmând a fi vândută clienţilor proprii situaţi mai aproape de uzina de producţie a celeilalte. Pentru a calcula un preţ de cumpărare care să nu favorizeze vreuna dintre părţi faţă de cealaltă şi care să ia în calcul în mod corespunzător diferenţele dintre părţi legate de costurile de producţie şi de economiile realizate în ceea ce priveşte cheltuielile de transport, precum şi pentru a se asigura că ambele părţi pot înregistra beneficii corespunzătoare, acestea acceptă să divulge principalele costuri aferente producţiei de Z (costuri de producţie şi cheltuieli de transport).
Analiză: Faptul că societăţile A şi B - care sunt concurenţi - fac schimb între ele de o parte din producţie nu constituie, în sine, o problemă din punct de vedere al concurenţei. Cu toate acestea, acordul de schimb prevăzut între societăţile A şi B prevede ca cele două părţi să îşi comunice reciproc costurile de producţie şi cheltuielile de transport aferente produsului Z. În plus, societăţile A şi B au, împreună, o poziţie puternică de piaţă pe o piaţă destul de concentrată a unui produs de bază omogen. În consecinţă, din cauza acestui important schimb de informaţii privind un parametru esenţial al concurenţei în ceea ce priveşte Z, este probabil ca acordul de schimb între societăţile A şi B să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1), întrucât poate avea ca rezultat o coluziune. Chiar dacă acordul va permite creşterea semnificativă a eficienţei sub forma unor reduceri de cost pentru părţi, restricţiile asupra concurenţei generate de acord nu sunt indispensabile pentru a obţine un astfel de rezultat. Părţile ar putea realiza astfel de reduceri de costuri dacă ar conveni asupra unei formule de preţ care să nu presupună divulgarea costurilor de producţie şi de transport. Prin urmare, în forma sa actuală, acordul de schimb nu respectă criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

5. ACORDURI DE ACHIZIŢIE

5.1. Definiţie

194. Prezentul capitol se concentrează asupra acordurilor privind achiziţia în comun a unor produse. Achiziţia în comun poate fi realizată prin intermediul unei societăţi controlate în comun, al unei societăţi în cadrul căreia mai multe societăţi deţin participaţii mai mici, printr-un acord contractual sau chiar printr-o formă mai suplă de cooperare (denumite împreună „acorduri de achiziţie în comun"). De obicei, acordurile de achiziţie în comun vizează crearea puterii de cumpărare care poate duce la scăderea preţurilor, sau la produse şi servicii de mai bună calitate pentru consumatori, însă, în anumite condiţii, puterea de cumpărare poate da naştere unor probleme de concurenţă.

195. Acordurile de achiziţie în comun poate implica atât acorduri orizontale, cât şi verticale. În aceste cazuri, este necesară o analiză în două etape. În primul rând, acordurile orizontale încheiate între întreprinderi care fac în comun achiziţiile trebuie evaluate potrivit principiilor descrise în prezentele orientări. Dacă în urma acelei evaluări se ajunge la concluzia că acordul de achiziţie în comun nu generează probleme legate de concurenţă, va fi necesară o evaluare suplimentară pentru a examina acordurile verticale relevante. Această ultimă evaluare va respecta normele prevăzute de regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale şi de Liniile directoare privind restricţiile verticale.

196. O formă comună de acord de achiziţie în comun este „alianţa", adică o asociaţie de întreprinderi creată de un grup de comercianţi cu amănuntul în scopul achiziţiei în comun a unor produse. Acordurile orizontale încheiate între membrii asociaţiei sau deciziile adoptate de către asociaţie trebuie evaluate, mai întâi, ca acord de cooperare orizontală, potrivit prezentelor orientări. Numai dacă în urma acelei evaluări nu se identifică nicio problemă legată de concurenţă este relevantă evaluarea acordurilor verticale relevante încheiate între alianţă şi un membru individual

al acesteia şi între alianţă şi furnizori. Acele acorduri fac obiectul - în anumite condiţii - al Regulamentului de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale. Acordurile verticale care nu fac obiectul acelui Regulament de exceptare pe categorii nu sunt considerate ilegale, însă necesită o examinare individuală.

5.2. Pieţele relevante

197. Există două pieţe care pot fi afectate de acordurile de achiziţie în comun. În primul rând, piaţa sau pieţele care face (fac) în mod direct obiectul acordului de achiziţie în comun, adică piaţa sau pieţele de achiziţii relevante. În al doilea rând, pot fi afectate piaţa sau pieţele de desfacere, adică piaţa sau pieţele din aval, pe care participanţii la acordul de achiziţie în comun sunt prezenţi în calitate de vânzători.

198. Definiţia pieţelor relevante de achiziţii respectă principiile descrise în Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei relevante şi se bazează pe conceptul de caracter substituibil în scopul identificării constrângerilor concurenţiale. Singura diferenţă faţă de definiţia „pieţelor de desfacere" este aceea că acest caracter substituibil trebuie definit din punctul de vedere al ofertei, nu al cererii. Cu alte cuvinte, soluţiile de înlocuire de care dispun furnizorii sunt decisive pentru identificarea constrângerilor concurenţiale asupra cumpărătorilor. Acele soluţii de înlocuire pot fi analizate, de exemplu, prin examinarea reacţiei furnizorilor la o scădere mică, dar durabilă a preţurilor. Odată ce piaţa este definită, cota de piaţă poate fi calculată ca procentajul reprezentat de achiziţiile părţilor în cauză din totalul vânzărilor produsului sau produselor achiziţionat(e) pe piaţa relevantă.

199. Dacă, în plus, părţile se află în concurenţă pe una sau mai multe pieţe de desfacere, acele pieţe sunt considerate, de asemenea, relevante pentru evaluare. Pieţele de achiziţii trebuie definite prin aplicarea metodologiei descrise în Comunicarea privind definirea pieţei.

5.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

5.3.1. Principalele preocupări legate de concurenţă

200. Acordurile de achiziţie în comun pot avea efecte restrictive asupra concurenţei pe piaţa sau pieţele de achiziţii şi/sau de desfacere din aval, cum ar fi creşterea preţurilor, scăderea producţiei, a calităţii şi a diversităţii produselor sau a inovării, împărţirea pieţei sau blocarea cu caracter anticoncurenţial a pieţei pentru alţi posibili cumpărători.

201. În cazul în care concurenţii din aval achiziţionează în comun o parte semnificativă a produselor lor, motivaţia acestora de a concura la nivelul preţurilor pe piaţa sau pieţele de desfacere poate fi redusă în mod considerabil. În cazul în care părţile au o putere de piaţă importantă (ceea ce nu duce neapărat la o poziţie dominantă) pe piaţa sau pieţele de desfacere, este posibil ca scăderea preţurilor de cumpărare rezultată din acordul de achiziţie în comun să nu fie transferată consumatorilor.

202. Dacă părţile au o putere de piaţă importantă pe piaţa de achiziţii (putere de cumpărare), există riscul ca acestea să forţeze furnizorii să reducă gama sau calitatea produselor proprii, ceea ce ar putea avea efecte restrictive asupra concurenţei, de exemplu scăderea calităţii, diminuarea eforturilor de inovare sau, în cele din urmă, o limitare a ofertei.

203. Puterea de cumpărare a părţilor la acordul de achiziţie în comun ar putea fi folosită pentru a exclude de pe piaţă cumpărătorii concurenţi, limitându-le accesul la furnizori eficienţi. Acest lucru este cel mai probabil dacă există un număr limitat de furnizori şi bariere pe piaţa din amonte în ceea ce priveşte aprovizionarea.

204. Totuşi, este mai puţin probabil ca acordurile de achiziţie în comun să creeze probleme de concurenţă atunci când părţile nu au putere de piaţă pe piaţa sau pieţele de vânzare.

5.3.2. Restrângerea concurenţei prin obiect

205. Acordurile de achiziţie în comun restrâng concurenţa prin obiect în cazul în care nu se referă într-adevăr la achiziţia în comun, ci servesc drept instrument pentru a realiza o înţelegere

de tip cartel deghizat, adică practici în mod normal interzise, precum fixarea preţurilor, limitarea producţiei sau împărţirea pieţei.

206. Acordurile care presupun fixarea preţurilor de achiziţie pot avea ca obiect restrângerea concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) ([1]). Totuşi, aceasta nu se aplică atunci când părţile la un acord de achiziţie în comun convin asupra preţurilor de achiziţie pe care, în contextul acordului de achiziţie în comun, le pot plăti furnizorilor pentru produsele care fac obiectul contractului de furnizare. În acest caz, este necesară o evaluare pentru a vedea dacă acordul este susceptibil să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). În ambele situaţii menţionate anterior, acordul privind preţurile de cumpărare nu este evaluat separat, ci prin prisma efectelor globale pe care acordul de achiziţie le produce pe piaţă.

5.3.3.Efecte restrictive asupra concurenţei

207. Acordurile de achiziţie în comun care nu au ca obiect restrângerea concurenţei trebuie analizate în contextul lor juridic şi economic în ceea ce priveşte efectele reale şi probabile asupra concurenţei. Analiza privind efectele restrictive asupra concurenţei generate de un acord de achiziţie în comun trebuie să acopere efectele negative atât pe pieţele de achiziţii, cât şi pe cele de desfacere.

Puterea de piaţă

208. Nu există un prag absolut peste care să se poată presupune că părţile la un acord de achiziţie în comun au putere de piaţă astfel încât acordul de achiziţie în comun să poată avea efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor, existenţa puterii de piaţă este improbabilă în cazul în care părţile la acordul de achiziţie în comun deţin o cotă de piaţă cumulată mai mică de 15 % pe piaţa sau pieţele de achiziţii, precum şi o cotă de piaţă cumulată mai mică de 15 % pe piaţa sau pieţele de desfacere. În orice caz, în situaţia în care cota de piaţă cumulată a părţilor nu depăşeşte 15 % nici pe pieţele de achiziţii, nici pe cele de desfacere, este probabil ca acordul de achiziţie să îndeplinească condiţiile menţionate la articolul 101 alineatul (3).

209. O cotă de piaţă care depăşeşte acel prag fie pe una fie pe ambele pieţe nu constituie neapărat un indiciu că acordul de achiziţie în comun este susceptibil să aibă efecte restrictive asupra concurenţei. Un acord de achiziţie în comun care nu este protejat de regulamentele de exceptare pe categorii necesită o analiză detaliată a efectelor asupra pieţei, implicând factori precum gradul de concentrare a pieţei şi eventuala putere de negociere a furnizorilor importanţi.

210. În anumite condiţii, puterea de cumpărare poate avea efecte restrictive asupra concurenţei. Puterea de cumpărare anticoncurenţială poate apărea în cazul în care un acord de achiziţie în comun reprezintă o proporţie suficient de mare din volumul total al unei pieţe de achiziţii încât accesul cumpărătorilor concurenţi la piaţă să poată fi blocat. Un nivel ridicat al puterii de cumpărare poate afecta în mod indirect producţia, calitatea şi diversitatea produselor de pe piaţa de desfacere.

211. Pentru a analiza dacă părţile la un acord de achiziţie în comun au putere de piaţă, trebuie să se stabilească numărul şi intensitatea legăturilor (de exemplu, alte acorduri de achiziţie) dintre concurenţii de pe piaţă.

212. Cu toate acestea, în cazul în care există cooperare între cumpărători concurenţi care nu sunt prezenţi pe aceeaşi piaţă de desfacere relevantă (de exemplu comercianţi cu amănuntul care sunt activi pe pieţe geografice diferite şi nu pot fi consideraţi concurenţi potenţiali în mod realist), este improbabil ca acordul să aibă efecte restrictive asupra concurenţei, cu excepţia cazului în care părţile au o poziţie foarte puternică pe pieţele de achiziţii, care este susceptibilă să fie folosită

[1] A se vedea articolul 101 alineatul (1) litera (a); cauzele conexate T-217/03 şi T-245/03, French Beef, punctul 83 şi următoarele; cauza C-8/08, Asnef-Equifax, punctul 37.

în detrimentul poziției concurențiale a altor participanți pe piețele de desfacere respective ale acestora.

Coluziunea

213. Acordurile de achiziție în comun pot conduce la coluziune dacă acestea facilitează coordonarea comportamentelor părților pe piața de desfacere. Acest fapt poate avea loc atunci când, prin achiziția în comun, părțile ating un grad ridicat de suportare în comun a costurilor, cu condiția ca părțile să aibă putere de piață și caracteristicile pieței să fie propice coordonării.

214. Efectele restrictive asupra concurenței sunt mai probabile dacă părțile la acordul de achiziție în comun suportă în comun o parte considerabilă a costurilor lor variabile pe piața în aval relevantă. Acest lucru se întâmplă, de exemplu, atunci când comercianții cu amănuntul care sunt activi pe aceeași piață sau pe aceleași piețe cu amănuntul relevante cumpără în comun o cantitate semnificativă din produsele pe care le oferă apoi spre revânzare. De asemenea, acesta poate fi cazul atunci când producători și vânzători ai unui produs final, care sunt concurenți, cumpără în comun o proporție ridicată din produsele lor intermediare.

215. Punerea în aplicare a unui acord de achiziție în comun poate necesita schimbul de informații sensibile din punct de vedere comercial, precum prețurile de achiziție a bunurilor și volumul acestora. Schimbul unor astfel de informații poate facilita coordonarea în ceea ce privește prețurile de vânzare și producția, conducând, astfel, la coluziune pe piețele de desfacere. Efectele colaterale ale schimbului de informații sensibile din punct de vedere comercial pot, de exemplu, să fie minimizate atunci când datele sunt centralizate printr-un acord de achiziție în comun care nu transmite informațiile părților la acesta.

216. Orice efecte negative care rezultă din efectuarea schimbului de informații nu vor fi evaluate în mod separat, ci în lumina efectelor globale ale acordului. Evaluarea probabilității ca schimbul de informații efectuat în contextul unui acord de achiziție în comun să conducă la efecte restrictive asupra concurenței trebuie făcută în conformitate cu orientările furnizate în capitolul 2. Dacă schimbul de informații nu depășește sfera informațiilor necesare achiziționării în comun de către părți a produselor care fac obiectul acordului de achiziție în comun, atunci, chiar dacă schimbul de informații are efecte restrictive asupra concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1), este mai probabil ca acordul să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3), decât în cazul în care schimbul depășește ceea ce era necesar pentru achiziția în comun.

5.4. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3)

5.4.1. Creșterea eficienței

217. Acordurile de achiziție în comun pot avea ca rezultat creșteri semnificative ale eficienței. În special, acestea pot conduce la reduceri ale costurilor, sub forma unor prețuri de achiziție, costuri de tranzacționare, de transport și de depozitare mai reduse, facilitând astfel economiile de scară. Mai mult, acordurile de achiziție în comun pot duce la creșteri calitative ale eficienței prin faptul că furnizorii inovează și introduc produse noi sau îmbunătățite pe piață.

5.4.2. Caracterul indispensabil

218. Restricțiile care depășesc ceea ce este necesar pentru a realiza creșterea eficienței generată de un acord de achiziție nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Obligația de a cumpăra exclusiv prin cooperare poate fi, în anumite cazuri, indispensabilă atingerii volumului necesar pentru realizarea economiilor de scară. Cu toate acestea, o astfel de obligație trebuie evaluată în contextul cazului respectiv.

5.4.3. Transferul către consumatori

219. Creșterea eficienței, cum ar fi creșterea eficienței în materie de costuri sau de calitate, sub forma introducerii pe piață de produse noi sau îmbunătățite datorată restricțiilor indispensabile, trebuie să fie transferată consumatorilor într-o măsură care să depășească efectele restrictive ale

acordului de achiziţie în comun asupra concurenţei. Prin urmare, nu este suficient să beneficieze de economii de costuri sau de alte creşteri ale eficienţei doar părţile la acordul de achiziţie în comun. Economiile de costuri trebuie să fie transferate consumatorilor, respectiv clienţilor părţilor. Cu titlu de exemplu, un astfel de transfer poate avea loc sub forma unor preţuri mai reduse pe piaţa de desfacere. Este improbabil ca preţurile de achiziţie mai reduse, obţinute ca urmare a exercitării puterii de cumpărare, să fie transferate consumatorilor, în cazul în care cumpărătorii deţin împreună putere de piaţă pe pieţele de desfacere şi astfel, aceste reduceri nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). În plus, cu cât puterea de piaţă a părţilor este mai mare pe piaţa sau pieţele de desfacere, cu atât este mai puţin probabil ca acestea să transfere consumatorilor creşterea eficienţei într-o măsură care să depăşească efectele restrictive ale acordului asupra concurenţei.

5.4.4. Absenţa eliminării concurenţei

220. Criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) nu pot fi îndeplinite în cazul în care părţilor li se oferă posibilitatea de a elimina concurenţa cu privire la o parte semnificativă a produselor în cauză. Acea evaluare trebuie să cuprindă pieţele de achiziţie şi pe cele de desfacere.

5.5. Exemple

221. Achiziţia în comun de către societăţi mici, cu cote de piaţă cumulate moderate

Exemplul 1

Situaţie: 150 de mici comercianţi cu amănuntul încheie un acord pentru crearea unei organizaţii de achiziţie în comun. Ei sunt obligaţi să cumpere un volum minim prin intermediul organizaţiei, care reprezintă aproximativ 50 % din costurile totale ale fiecărui comerciant. Comercianţii cu amănuntul pot cumpăra mai mult decât volumul minim prin intermediul organizaţiei şi pot, de asemenea, să cumpere şi în afara organizaţiei. Ei deţin o cotă de piaţă cumulată de 23 % atât pe piaţa de achiziţie, cât şi pe cea de desfacere. Societăţile A şi B sunt doi concurenţi de mari dimensiuni ai acestora. Societatea A deţine o cotă de piaţă de 25 % atât pe piaţa de achiziţie, cât şi pe cea de desfacere, iar societatea B deţine 35 %. Nu există obstacole care să împiedice concurenţii mai mici rămaşi să formeze, de asemenea, un grup de achiziţie. Cei 150 de comercianţi cu amănuntul obţin economii substanţiale de costuri ca urmare a achiziţiei în comun prin intermediul organizaţiei de achiziţie.

Analiză: Comercianţii cu amănuntul au o putere moderată pe piaţa de achiziţie şi pe cea de desfacere. În afară de aceasta, cooperarea generează şi unele economii de scară. Deşi comercianţii cu amănuntul ating un grad ridicat de suportare a costurilor în comun, este improbabil ca aceştia să aibă putere pe piaţa de desfacere, din cauza prezenţei pe piaţă a concurenţilor societăţilor A şi B care, în mod individual, sunt mai mari decât organizaţia de achiziţie în comun. Prin urmare, este improbabilă realizarea unei coluziuni prin coordonarea comportamentului comercianţilor cu amănuntul. Aşadar, este improbabil ca formarea unei organizaţii de achiziţie în comun să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

222. Suportarea în comun a costurilor şi puterea de piaţă pe piaţa de desfacere

Exemplul 2

Situaţie: Două lanţuri de supermarketuri încheie un acord de achiziţie în comun de produse, care reprezintă aproximativ 80 % din costurile lor variabile. Pe pieţele de achiziţie relevante ale diferitelor categorii de produse, părţile au cote de piaţă cumulate între 25 % şi 40 %. Pe piaţa relevantă de desfacere, acestea au o cotă de piaţă cumulată de 60 %. Există alţi patru comercianţi cu amănuntul semnificativi, fiecare cu o cotă de piaţă de 10 %. Intrarea pe piaţă este improbabilă.

Analiză: Este probabil ca acest acord de achiziţie să ofere părţilor posibilitatea să-şi coordoneze comportamentul pe piaţa de desfacere, conducând astfel la coluziune. Părţile au putere de piaţă pe piaţa de desfacere, iar acordul de achiziţie are ca rezultat suportarea în comun a costurilor într-o măsură semnificativă. În plus, este improbabilă o intrare pe piaţă. Motivaţia părţilor de a-şi coordona comportamentele pe piaţă ar fi şi mai mare în cazul în care structura costurilor acestora ar fi deja similară anterior încheierii acordului. În plus, realizarea de marje similare de către părţi ar creşte şi mai mult riscul de coluziune. Acest acord mai creează riscul ca, sub efectul comun al reducerii cererii de către părţi şi, prin urmare, al reducerii cantităţii, să aibă loc o creştere a preţurilor de vânzare în aval. Prin urmare, este probabil ca acordul de achiziţie să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Cu toate că este foarte probabil ca acordul să aibă ca rezultat creşterea eficienţei sub forma reducerii costurilor, din cauza puterii de piaţă semnificative a părţilor pe piaţa de desfacere, este improbabil ca acestea să fie transferate consumatorilor într-o măsură care să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei. Prin urmare, este improbabil ca acordul de achiziţie să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

223. Părţi active pe pieţe geografice diferite

Exemplul 3
Situaţie: Şase comercianţi cu amănuntul de mari dimensiuni, fiecare cu sediul într-un alt stat membru, formează un grup de cumpărare în vederea achiziţionării în comun a mai multor produse de marcă fabricate din făină de grâu dur. Părţile pot cumpăra alte produse de marcă similare, în afara acestei cooperări. În plus, cinci dintre aceştia oferă şi produse de marcă proprie similare. Membrii grupului de achiziţii au o cotă de piaţă cumulată de aproximativ 22 % pe piaţa de achiziţii relevantă, în acest caz la nivelul Uniunii. Pe piaţa de achiziţionare există alţi trei actori importanţi de dimensiuni similare. Fiecare dintre părţile participante la grupul de achiziţii are o cotă de piaţă de 20 % - 30 % pe pieţele naţionale de desfacere unde sunt active. Niciuna dintre părţi nu este activă într-un stat membru în care este activ un alt membru al grupului. Părţile nu sunt potenţiali concurenţi pe pieţele celorlalţi.
Analiză: Grupul de achiziţii va putea concura cu ceilalţi actori importanţi existenţi pe piaţa de achiziţii. Pieţele de desfacere sunt mult mai reduse (ca cifră de afaceri şi acoperire geografică) decât piaţa de achiziţii la nivelul Uniunii, iar pe aceste pieţe, unii dintre membrii grupului ar putea avea putere de piaţă. Deşi membrii grupului de achiziţii au o cotă cumulată de piaţă care depăşeşte 15 % pe piaţa de achiziţii, este puţin probabil ca părţile să îşi coordoneze comportamentul coluziv pe pieţele de desfacere, întrucât acestea nu sunt nici concurenţi actuali, nici potenţiali pe pieţele din aval. În consecinţă, este puţin probabil ca grupul de cumpărare să dea naştere la efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

224. Schimbul de informaţii

Exemplul 4
Situaţie: Trei producători concurenţi A, B şi C încredinţează unei organizaţii independente de achiziţii în comun cumpărarea produsului Z, care este un produs intermediar folosit de către cele trei părţi la fabricarea produsului lor final X. Costurile produsului Z nu reprezintă un factor de cost important pentru fabricarea produsului X. Organizaţia de achiziţii în comun nu concurează cu părţile pe piaţa de desfacere a produsului X. Toate informaţiile necesare pentru achiziţii (de exemplu specificaţiile privind calitatea, cantităţile, datele de livrare, preţurile maxime de achiziţie) sunt comunicate doar organizaţiilor de achiziţii în comun, nu şi celorlalte părţi. Organizaţia de achiziţii în comun stabileşte împreună cu furnizorii preţurile de achiziţie. A, B şi C au o cotă de piaţă cumulată de 30 % pe fiecare dintre pieţele de achiziţii şi pieţele

că informaţia transmisă nu a avut un efect direct asupra activităţii societăţii reclamantei, care a primit în continuare fondurile necesare executării contractului.

În susţinerea recursului, recurenta a ataşat copie în traducere legalizată a Hotărârii nr. 365/2010 pronunţată de Secţia comercială a Curţii din Istanbul şi adresa nr. 395 din 4 aprilie 2011 emisă de Asociaţia Română a Apei.

Intimata reclamantă nu s-a prezentat la termenul acordat pentru judecarea recursului, deşi a fost legal citată, şi nu a formulat întâmpinare la cererea de recurs.

V. Înalta Curte, verificând în cadrul controlului de legalitate decizia atacată, în contextul criticilor formulate şi în raport şi de înscrisurile noi depuse în această fază procesuală în completarea probatoriului deja administrat constată următoarele:

Chestiunea de drept de a cărei dezlegare depinde soluţionarea prezentei cauze constă în a şti dacă faptele imputate pârâtei recurente, în circumstanţele concrete în care s-au săvârşit, reprezintă un act de concurenţă neloială reglementat de Legea nr. 11/1991.

1. Cu privire la legea aplicabilă.

Conceptul de concurenţă neloială, din punct de vedere legal, este definit în art. 2 din Legea nr. 11/1991, potrivit căruia constituie concurenţă neloială orice act sau fapt contrar uzanţelor cinstite în activitate industrială, de comercializare a produselor, de execuţie a lucrărilor şi de efectuare a prestărilor de servicii. Deşi la prima vedere această definiţie legală a concurenţei neloiale pare insuficient de analitică, dispoziţiile art. 2 trebuie înţelese în contextul celorlalte prevederi din lege, respectiv art. 1, potrivit cărora comercianţii sunt obligaţi să îşi exercite activitatea cu bună credinţă, potrivit uzanţelor cinstite, art. 1^1, referitor la practici contrare uzanţelor comerciale cinstite şi art. 4, care reglementează categoriile de acte şi fapte de concurenţă neloială sancţionate contravenţional.

O primă concluzie care se impune din analiza dispoziţiilor legale sus menţionate incidente în cauză este aceea că în sfera concurenţei neloiale reglementate de Legea nr. 11/1991 intră acele acte sau fapte incriminate ca şi contravenţie, infracţiuni sau doar delicte civile, prin care comercianţii încalcă cu intenţie ori numai din culpă atât prevederi legale care cârmuiesc concurenţa şi/sau uzanţele cinstite în afaceri, în scopul atragerii unui număr cât mai mare de clienţi dinspre concurenţi.

2. Revenind la cauza de faţă, prin decizia atacată a fost confirmată soluţia fondului în sensul comiterii de către societatea pârâtă a unei fapte de concurenţă neloială. ce constituie şi contravenţie în sensul Legii nr. 11/1991, respectiv comunicarea de către un comerciant de afirmaţii mincinoase asupra unui concurent, afirmaţii referitoare la starea de faliment a acestuia.

Faptele incriminate prin art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991 se înscriu în categoria faptelor de denigrare, făcute de autor în detrimentul unui competitor, referitor la persoana comerciantului, la onorabilitatea sa, fapte suficient de grave încât să aducă o atingere bunului mers al întreprinderii denigrate. În ce priveşte latura obiectivă a faptelor de denigrare, textul de lege are în vedere ca afirmaţiile denigratoare să nu corespundă realităţii, să fie mincinoase, împrejurare pe care autorul denigrării să o fi cunoscut la momentul comunicării. Or, în cauză, comunicarea, făcută confidenţial de pârâtă prin adresa nr. 21385 din 19 decembrie 2009, referitoare la faptul că reclamanta „este în stare de faliment", nu era neconformă cu realitatea, aşa cum s-a dovedit indubitabil prin actul nou depus în recurs – respectiv hotărârea pronunţată de Secţia Comercială 1 a Curţii din Istanbul, pronunţată în dosarul nr. 2009/544 înregistrat pe rolul Curţii la data de 18 mai 2009, având ca obiect suspendare faliment. Din dispozitivul acestei hotărâri rezultă că cererea de suspendare faliment înaintată de societatea turcă S.Y.I.V.T. A.S.

de desfacere. Aceştia producători au şase concurenţi pe pieţele de achiziţii şi de desfacere, doi dintre aceştia deţinând o cotă de piaţă de 20 %.
Analiză: Întrucât nu există un schimb direct de informaţii între părţi, este puţin probabil ca transferul de informaţii necesare pentru achiziţii către organizaţia de achiziţii în comun să conducă la coluziune. Prin urmare, este puţin probabil ca schimbul de informaţii să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

6. ACORDURI PRIVIND COMERCIALIZAREA

6.1. Definiţie

225. Acordurile de comercializare presupun cooperarea între concurenţi în ceea ce priveşte vânzarea, distribuţia sau promovarea produselor lor de substituţie. Acest tip de acorduri pot avea un domeniu de aplicare extrem de variat, care depinde de funcţiile de comercializare care fac obiectul cooperării. La o extremă a spectrului, acordurile de vânzare în comun pot conduce la stabilirea în comun a tuturor aspectelor comerciale legate de vânzarea produsului, inclusiv a preţului. La cealaltă extremă, există acorduri mai restrânse care se referă doar la o funcţie de comercializare specifică, cum ar fi distribuţia, serviciile postvânzare sau publicitatea.

226. O categorie importantă a acelor acorduri mai restrânse sunt acordurile de distribuţie. În general, Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale şi Orientările privind restricţiile verticale acoperă acordurile de distribuţie, cu excepţia cazului în care părţile la acord sunt concurenţi reali sau potenţiali. Dacă părţile sunt concurenţi, Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale acoperă doar acordurile verticale nereciproce dintre concurenţi, în cazul în care (a) furnizorul este un producător şi distribuitor de bunuri, în timp ce cumpărătorul este un distribuitor şi nu o întreprindere concurentă la nivel de producţie sau (b) furnizorul este un prestator de servicii la diferite niveluri ale activităţii comerciale, în timp ce cumpărătorul îşi distribuie bunurile sau îşi furnizează serviciile la nivelul comerţului cu amănuntul şi nu oferă servicii concurente la nivelul activităţii comerciale de unde cumpără serviciile contractuale ([1]).

227. În cazul în care concurenţii convin să îşi distribuie reciproc produsele de substituţie (în special dacă aceasta are loc pe diferite pieţe geografice), în anumite cazuri există posibilitatea ca acordurile să aibă drept obiect sau efect împărţirea pieţelor între părţi sau ca acestea să conducă la coluziune. Acelaşi lucru poate fi valabil şi în cazul acordurilor nereciproce dintre concurenţi. Prin urmare, acordurile reciproce şi cele nereciproce dintre concurenţi trebuie evaluate în primul rând în conformitate cu principiile prevăzute în prezentul capitol. În cazul în care din această evaluare reiese că o cooperare între concurenţi la nivelul distribuţiei este, în principiu, acceptabilă, va fi necesară o evaluare suplimentară în scopul examinării restricţiilor verticale incluse în aceste acorduri. Această a doua etapă a evaluării ar trebui să se bazeze pe principiile prevăzute de Orientările privind restricţiile verticale.

228. De asemenea, ar fi necesară trasarea unei distincţii între acordurile prin care părţile convin doar asupra comercializării în comun şi acordurile prin care comercializarea este legată de alt tip de cooperare în amonte, respectiv producţia sau achiziţionarea în comun. Cu ocazia analizării acordurilor de comercializare care combină diferite etape de cooperare este necesară determinarea centrului de gravitate al cooperării în conformitate cu punctele 13 şi 14.

6.2. Pieţele relevante

229. Pentru a evalua relaţia concurenţială dintre părţi, trebuie definite piaţa sau pieţele relevantă (relevante) a (ale) produsului şi piaţa sau pieţele geografică (geografice), direct vizate de cooperare (respectiv piaţa sau pieţele căreia (cărora) le aparţin produsele care fac obiectul acordului). Întrucât

[1] Articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul de exceptare pe categorii privind restricţiile verticale.

un acord de comercializare pe o piață poate afecta și comportamentul concurențial al părților pe o piață învecinată care este strâns legată de piața direct vizată de cooperare, trebuie, de asemenea, definită orice astfel de eventuală piață învecinată. Piața învecinată poate fi orizontal sau vertical legată de piața pe care are loc cooperarea.

6.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

6.3.1. Principalele preocupări legate de concurență

230. Acordurile privind comercializarea pot conduce la restrângerea concurenței în mai multe moduri. În primul rând și în cel mai evident mod, acordurile de comercializare pot conduce la fixarea prețurilor.

231. În al doilea rând, acordurile de comercializare pot facilita și limitarea producției, întrucât părțile pot stabili care este volumul produselor ce trebuie puse pe piață, limitând astfel oferta.

232. În al treilea rând, acordurile de comercializare pot deveni pentru părți un mijloc de a împărți piețele sau de a aloca clienți sau comenzi, de exemplu atunci când uzinele de producție ale părților sunt situate pe piețe geografice diferite sau când acordurile sunt reciproce.

233. În fine, acordurile de comercializare pot conduce, de asemenea, la un schimb de informații strategice privind aspecte care țin sau nu de domeniul de aplicare al acordului de cooperare sau la suportarea în comun a costurilor - în special în cazul acordurilor care nu au ca obiect fixarea prețurilor -, ceea ce ar putea conduce la coluziune.

6.3.2. Restrângerea concurenței prin obiect

234. Fixarea prețurilor este una dintre problemele majore din punct de vedere al concurenței care rezultă din acordurile de comercializare între concurenți. Acordurile limitate la vânzarea în comun vizează, în general, coordonarea politicii de prețuri a producătorilor sau a prestatorilor de servicii concurenți. Astfel de acorduri, nu numai că pot elimina concurența dintre părți la nivelul prețurilor în ceea ce privește produsele de substituție, ci și pot limita volumul total de produse care urmează să fie distribuite de părți în cadrul sistemului de alocare a comenzilor. În consecință, este probabil ca astfel de acorduri să restrângă concurența prin obiect.

235. Acea evaluare este valabilă și în cazul în care acordul nu este exclusiv (adică atunci când părțile sunt libere să facă, individual, vânzări în afara acordului), atât timp cât se poate concluziona că acordul va determina o coordonare generală a prețurilor practicate de părți.

236. O altă problemă de concurență legată de acordurile de distribuție între părți care sunt active pe piețe geografice diferite este faptul că aceste acorduri pot constitui un instrument de împărțire a pieței. În cazul în care părțile utilizează un acord de distribuție reciprocă a produselor celeilalte părți pentru a elimina concurența reală sau potențială dintre ele prin alocarea deliberată a piețelor sau a clienților, acordul poate avea ca obiect o restrângere a concurenței. În cazul în care acordul nu este reciproc, riscul de împărțire a pieței este mai puțin pronunțat. Cu toate acestea, trebuie analizat dacă acordul nereciproc constituie baza unei înțelegeri mutuale prin care se evită intrarea pe piața celeilalte părți.

6.3.3. Efecte restrictive asupra concurenței

237. Un acord de comercializare nu este susceptibil, în mod normal, să creeze probleme de concurență dacă acesta este, în mod obiectiv, necesar pentru a permite unei părți să intre pe o piață pe care nu ar fi putut intra, în mod individual sau împreună cu un număr mai redus de părți decât cele care sunt implicate în mod efectiv în cooperare, de exemplu din cauza costurilor pe care le presupune acest lucru. O aplicare specifică a acestui principiu o reprezintă acordurile de tip consorțiu, care le permit societăților implicate să participe la proiecte pe care nu le-ar putea realiza în mod individual. Întrucât părțile la acordurile de tip consorțiu nu sunt, așadar, potențiali concurenți în ceea ce privește implementarea proiectului, nu există nicio restrângere a concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1).

238. În mod similar, nu toate acordurile de distribuţie reciprocă au ca obiect restrângerea concurenţei. În funcţie de datele aferente cazului analizat, unele acorduri de distribuţie reciprocă pot avea, totuşi, efecte de restrângere a concurenţei. Atunci când se evaluează un astfel de acord, trebuie stabilit în principal dacă acordul în cauză este, în mod obiectiv, necesar pentru ca părţile să poată intra una pe piaţa celeilalte. În cazul în care acordul este necesar, acesta nu creează probleme de concurenţă de tip orizontal. Cu toate acestea, dacă acordul reduce independenţa procesului de decizie al uneia dintre părţi privind intrarea pe piaţa sau pieţele celorlalte părţi prin limitarea motivaţiei de a realiza acest lucru, acesta poate avea efecte restrictive asupra concurenţei. Acelaşi raţionament se aplică şi în cazul acordurilor nereciproce, unde riscul de apariţie a unor efecte restrictive asupra concurenţei este, totuşi, mai puţin pronunţat.

239. Mai mult, un acord de distribuţie poate avea efecte restrictive asupra concurenţei în cazul în care conţine restricţii verticale, cum ar fi restricţiile privind vânzările pasive, impunerea preţului de revânzare etc.

Puterea de piaţă

240. Acordurile de comercializare între concurenţi pot avea efecte restrictive asupra concurenţei doar în cazul în care părţile au o anumită putere de piaţă. În majoritatea cazurilor, este improbabil să existe o putere de piaţă dacă părţile la acord au o cotă de piaţă cumulată de cel mult 15 %. În orice caz, în cazul în care cota de piaţă cumulată a părţilor nu depăşeşte 15 %, este probabil să îndeplinească condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

241. În cazul în care cota de piaţă cumulată a părţilor este mai mare de 15 %, acordul iese din zona de siguranţă descrisă la punctul 240 şi, în consecinţă, trebuie evaluat impactul pe care acordul de comercializare în comun îl poate avea pe piaţă.

Coluziunea

242. Un acord de comercializare în comun care nu presupune fixarea preţurilor poate avea, de asemenea, efecte restrictive asupra concurenţei dacă în urma acestuia gradul de suportare în comun de către părţi a costurilor variabile ajunge la un nivel care poate conduce la coluziune. Este probabil ca acesta să fie cazul unui acord de comercializare în comun dacă, anterior acordului, părţile suportă deja în comun o proporţie importantă a costurilor variabile, întrucât creşterea suplimentară (respectiv costurile de comercializare ale produsului care face obiectul acordului) poate înclina balanţa spre coluziune. Pe de altă parte, în cazul în care creşterea este importantă, riscul unei coluziuni poate fi ridicat, chiar dacă nivelul iniţial de suportare în comun a costurilor este scăzut.

243. Probabilitatea apariţiei unei coluziuni depinde de puterea de piaţă a părţilor şi de caracteristicile pieţei relevante. Suportarea în comun a costurilor poate genera o creştere a riscului de coluziune doar în cazul în care părţile au putere de piaţă, iar costurile de comercializare reprezintă o proporţie importantă din costurile variabile aferente produselor respective. Nu acelaşi lucru se întâmplă, de exemplu, în cazul produselor omogene, pentru care cel mai ridicat factor de cost îl reprezintă producţia. Cu toate acestea, suportarea în comun a costurilor de comercializare creşte riscul de coluziune dacă acordul de comercializare are ca obiect produse a căror comercializare este costisitoare, de exemplu costuri ridicate de distribuţie sau de marketing. În consecinţă, şi acordurile de publicitate sau de promovare în comun pot avea efecte restrictive asupra concurenţei în cazul în care aceste costuri reprezintă un factor de cost important.

244. Comercializarea în comun implică, în general, un schimb de informaţii comerciale sensibile, în special privind strategiile de marketing şi preţurile. În cazul majorităţii acordurilor de comercializare, este necesar un anumit grad de schimb de informaţii pentru punerea în aplicare a acordului. De aceea, trebuie să se verifice dacă schimbul de informaţii poate conduce la coluziune în ceea ce priveşte activităţile părţilor în cadrul şi în afara cooperării. Eventualele efectele negative care rezultă din efectuarea schimbului de informaţii nu vor fi evaluate separat, ci în lumina efectelor globale ale acordului.

245. De exemplu, în cazul în care părţile la un acord de publicitate în comun fac schimb de informaţii privind preţurile, acest lucru poate conduce la coluziune în ceea ce priveşte vânzarea produselor pentru care se face publicitate în comun. În orice caz, schimbul unor astfel de informaţii în contextul unui acord de publicitate în comun merge dincolo de ceea ce ar fi necesar pentru punerea în aplicare a respectivului acord. Probabilele efecte restrictive ale schimbului de informaţii asupra concurenţei în contextul acordurilor de comercializare va depinde de caracteristicile pieţei şi de datele schimbate şi ar trebui evaluate în lumina orientărilor oferite în capitolul 2.

6.4. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (3)

6.4.1. Creşterea eficienţei

246. Acordurile de comercializare pot avea ca rezultat creşteri semnificative ale eficienţei. Creşterea eficienţei care se ia în considerare atunci când se evaluează dacă un acord de comercializare a respectat criteriile stabilite la articolul 101 alineatul (3) va depinde de natura activităţii şi de părţile la cooperare. În general, fixarea preţurilor nu se justifică decât în măsura în care este indispensabilă pentru integrarea altor funcţii de marketing, iar această integrare va genera creşteri semnificative ale eficienţei. Distribuţia în comun poate genera creşteri semnificative ale eficienţei, care derivă din economii de scară sau de gamă, în special pentru micii producători.

247. În plus, creşterea eficienţei nu trebuie să constituie economii rezultate exclusiv din eliminarea costurilor inerente concurenţei, ci trebuie să rezulte din integrarea unor activităţi economice. O reducere a costului de transport care rezultă doar din alocarea clienţilor, fără o integrare a sistemului logistic, nu poate fi considerată, aşadar, o creştere a eficienţei în sensul articolului 101 alineatul (3).

248. Creşterea eficienţei trebuie demonstrată de părţile la acord. În acest sens, un element important ar fi aportul important al părţilor la capital, tehnologie sau alte active. De asemenea, pot fi acceptate economiile de costuri rezultate din reducerea dublei utilizări a resurselor şi a instalaţiilor. Cu toate acestea, în cazul în care comercializarea în comun se face prin intermediul unui simplu agent de vânzări, fără nicio investiţie, este posibil să fie vorba de o înţelegere deghizată de tip cartel şi, prin urmare, este improbabil să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

6.4.2. Caracterul indispensabil

249. Restricţiile care depăşesc ceea ce este necesar pentru realizarea creşterii eficienţei generate de un acord de comercializare nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Problema caracterului indispensabil este importantă în special pentru acele acorduri care presupun fixarea preţurilor sau alocarea pieţelor, acestea putând fi considerate indispensabile numai în condiţii excepţionale.

6.4.3. Transferul către consumatori

250. Creşterea eficienţei datorată restricţiilor indispensabile trebuie transferată consumatorilor într-o măsură care să compenseze efectele restrictive ale acordului de comercializare asupra concurenţei. Acest lucru se poate traduce printr-o scădere a preţurilor sau printr-o creştere a calităţii sau a varietăţii produselor. Totuşi, cu cât puterea de piaţă a părţilor este mai mare, cu atât este mai puţin probabil ca acestea să transfere astfel consumatorilor creşterea eficienţei, încât să compenseze efectele restrictive asupra concurenţei. În cazul în care părţile deţin o cotă de piaţă cumulată mai mică de 15 %, este probabil ca orice creştere demonstrată a eficienţei, determinată de acord, să fie transferată în mod suficient consumatorilor.

6.4.4. Absenţa eliminării concurenţei

251. Criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) nu pot fi îndeplinite în cazul în care părţilor li se oferă posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor în cauză. Această situaţie trebuie analizată pe piaţa relevantă căreia îi aparţin produsele care fac obiectul cooperării şi pe eventualele pieţe colaterale.

6.5. Exemple

252. Comercializarea în comun necesară intrării pe o piaţă

Exemplul 1

Situaţie: Patru societăţi care oferă servicii de spălătorie într-un oraş mare situat în apropierea frontierei cu un alt stat membru, fiecare cu o cotă de piaţă de 3 % din piaţa totală de servicii de spălătorie din oraşul respectiv, decid să creeze o structură de comercializare în comun a serviciilor de spălătorie către clienţi instituţionali (de exemplu, hoteluri, spitale, birouri), păstrându-şi, în acelaşi timp, independenţa şi libertatea de a concura în ceea ce priveşte clienţii locali, individuali. În vederea noului segment de cerere (clienţii instituţionali), acestea dezvoltă o marcă comună, un preţ comun şi condiţii standard comune, printre care se numără un termen de livrare de maximum 24 de ore şi calendarele de livrare. Aceste societăţi creează un centru comun de intermediere telefonică, la care clienţii instituţionali pot suna pentru a solicita servicii de colectare şi/sau de livrare. Acestea angajează un recepţionist (pentru centrul de intermediere telefonică) şi mai mulţi şoferi. În plus, investesc în furgonete pentru livrare şi în promovarea mărcii pentru a-şi spori vizibilitatea. Acordul nu permite reducerea totală a costurilor individuale de infrastructură (întrucât aceste societăţi îşi păstrează propriile sedii şi se află în concurenţă în continuare pentru clienţii locali individuali), însă generează economii de scară, permiţându-le acestor societăţi să ofere servicii mai complete altor categorii de clienţi, cum ar fi un program de lucru mai îndelungat şi o acoperire geografică mai largă. Pentru a asigura viabilitatea proiectului, este indispensabil ca toate cele patru societăţi să participe la acord. Piaţa este foarte fragmentată, niciunul dintre concurenţii individuali neavând o cotă de piaţă mai mare de 15 %.

Analiză: Deşi cota de piaţă combinată a părţilor este mai mică de 15 %, faptul că acordul implică fixarea preţurilor înseamnă că s-ar putea aplica articolul 101 alineatul (1). Cu toate acestea, părţile nu ar fi fost în măsură să intre pe piaţa furnizării de servicii de spălătorie pentru clienţii instituţionali, nici individual, nici în cooperare cu un număr mai redus de părţi decât cele patru societăţi care sunt, în prezent, parte la acord. Acordul ca atare nu ar genera probleme de concurenţă, indiferent de restricţia în materie de fixare a preţurilor, care în acest caz poate fi considerată ca fiind indispensabilă pentru promovarea unei mărci comune şi pentru succesul proiectului.

253. Acord de comercializare între mai multe părţi decât sunt necesare pentru a intra pe piaţă

Exemplul 2

Situaţie: Faptele sunt identice cu cele descrise în exemplul 1, cu o singură diferenţă esenţială: pentru a asigura viabilitatea proiectului, acordul ar fi putut fi pus în aplicare de doar trei dintre părţi (în loc de patru care participă, în prezent, la cooperare).

Analiză: Deşi cota de piaţă combinată a părţilor este mai mică de 15 %, faptul că acordul implică fixarea preţurilor şi ar fi putut fi pus în aplicare de mai puţin de patru părţi înseamnă că se aplică articolul 101 alineatul (1). În consecinţă, acordul trebuie evaluat în temeiul articolului 101 alineatul (3). Acordul duce la creşterea eficienţei, întrucât părţile sunt acum în măsură să ofere servicii îmbunătăţite pentru o nouă categorie de clienţi, la o scară mai mare (lucru pe care nu ar fi fost în măsură să îl realizeze individual). În lumina cotei de piaţă cumulate a părţilor, care este mai mică de 15 %, este probabil ca acestea să transfere creşterea eficienţei în mod suficient către consumatori. În plus, este necesar să se analizeze dacă restricţiile impuse de acord sunt indispensabile pentru realizarea creşterii eficienţei şi dacă acordul elimină concurenţa. Având în vedere că acordul are drept scop oferirea unor servicii mai complete (inclusiv livrarea, care nu era oferită anterior) unei categorii suplimentare de clienţi, sub o

marcă unică şi în condiţii standard comune, fixarea preţurilor poate fi considerată ca fiind indispensabilă pentru promovarea mărcii comune şi, în consecinţă, pentru succesul proiectului şi pentru creşterea eficienţei care rezultă de aici. În plus, având în vedere fragmentarea pieţei, acordul nu va elimina concurenţa. Faptul că sunt patru părţi la acord (în loc de trei, cât ar fi fost strictul necesar) permite creşterea capacităţii şi contribuie la satisfacerea simultană a cererii mai multor clienţi instituţionali, în conformitate cu condiţiile standard (şi anume, respectarea termenelor maxime de livrare). Creşterea eficienţei, ca atare, va compensa, probabil, efectele restrictive care rezultă din reducerea concurenţei între părţile la acord şi este probabil ca acordul să respecte condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

254. Platforma comună de internet

Exemplul 3
Situaţie: O serie de magazine specializate situate pe teritoriul unui stat membru se alătură unei platforme electronice pe internet pentru promovarea, vânzarea şi livrarea de coşuri-cadou de fructe. Există o serie de platforme concurente pe internet. În schimbul unei taxe lunare, acestea împart costurile de funcţionare ale platformei şi investesc în comun în promovarea mărcii. Prin intermediul unei pagini internet, care oferă o gamă largă de coşuri-cadou, clienţii comandă (şi plătesc) tipul de coş-cadou care doresc să le fie livrat. Comanda este apoi alocată magazinului specializat aflat cel mai aproape de adresa de livrare. Magazinul suportă singur costurile de realizare a coşului-cadou şi de livrare a acestuia la client. Acesta percepe 90% din preţul final, care este stabilit de platforma internet şi care se aplică în mod uniform tuturor magazinelor specializate participante, în timp ce restul de 10% este utilizat pentru promovarea în comun şi pentru acoperirea costurilor de funcţionare ale platformei internet. În afară de plata taxei lunare, nu mai există alte restricţii pentru magazinele specializate care doresc să se alăture platformei internet pe teritoriul respectivei ţări. În plus, magazinele specializate care au propriul lor site au, de asemenea, posibilitatea de a vinde (şi uneori chiar vând) coşuri-cadou de fructe pe internet, sub propriul nume, putând, astfel, să intre în concurenţă unele cu altele, în afara cooperării. Clienţilor care comandă pe platforma internet li se garantează livrarea coşurilor de fructe în aceeaşi zi; în plus aceştia îşi pot alege ora de livrare.
Analiză: Deşi acordul este limitat ca natură, întrucât acoperă numai vânzările în comun ale unui anumit tip de produse prin intermediului unui canal de comercializare specific (platforma internet) şi întrucât presupune fixarea preţurilor, acesta poate restrânge concurenţa prin obiect. În consecinţă, acordul trebuie evaluat în temeiul articolului 101 alineatul (3). Acordul duce la creşterea eficienţei, cum ar fi creşterea posibilităţii de a alege şi a calităţii serviciului, şi la reducerea costurilor de căutare, care aduc beneficii consumatorilor şi vor compensa, probabil, efectele restrictive ale acordului asupra concurenţei. Întrucât magazinele specializate care participă la această cooperare sunt încă în măsură să funcţioneze în mod individual şi să concureze între ele, atât prin intermediul magazinelor proprii, cât şi al internetului, restricţia în materie de fixare a preţurilor ar putea fi considerată ca fiind indispensabilă pentru promovarea produsului (întrucât, atunci când cumpără prin intermediul platformei internet, consumatorii nu ştiu de la cine cumpără coşul-cadou şi nu doresc să se confrunte cu o multitudine de preţuri diferite) şi pentru creşterea eficienţei care rezultă din acest acord. În lipsa altor restricţii, acordul îndeplineşte criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). În plus, întrucât există platforme internet concurente, iar părţile continuă să concureze între ele, atât la nivel de magazine, cât şi pe internet, concurenţa nu va fi eliminată.

255. Întreprindere comună de vânzări

Exemplul 4
Situaţie: Societăţile A şi B, situate în două state membre diferite, produc cauciucuri de bicicletă. Acestea au o cotă de piaţă cumulată de 14 % pe piaţa UE a cauciucurilor de bicicletă. Aceste societăţi decid să înfiinţeze o întreprindere în comun de vânzări (nu cu funcţionalitate deplină) pentru a vinde cauciucurile producătorilor de biciclete şi hotărăsc să îşi vândă întreaga producţie prin intermediul întreprinderii în comun. Infrastructurile de producţie şi de transport rămân separate în cadrul fiecărei societăţi. Părţile susţin că, în urma acordului, ar rezulta o creştere semnificativă a eficienţei. Astfel de creşteri ale eficienţei rezultă în principal din economiile de scară, din capacitatea de a satisface cererile actualilor şi ale noilor clienţi potenţiali şi dintr-o mai mare competitivitate faţă de pneurile importate produse în ţări terţe. Întreprinderea comună negociază preţurile şi alocă comenzi celei mai apropiate uzine de producţie, ca o modalitate de raţionalizare a costurilor de transport în vederea livrării ulterioare către client.
Analiză: Deşi cota de piaţă cumulată a părţilor este mai mică de 15 %, acordul intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1). Acesta restrânge concurenţa prin obiect, întrucât implică alocarea clienţilor şi fixarea preţurilor de către întreprinderea comună. Pretinsa creştere a eficienţei pe care ar genera-o acordul nu rezultă din integrarea activităţilor economice sau din investiţii comune. Întreprinderea comună ar avea o arie de acţiune foarte limitată şi ar servi doar ca interfaţă pentru alocarea comenzilor către uzinele de producţie. Prin urmare, este puţin probabil că o eventuală creştere a eficienţei să fie transferată consumatorilor în asemenea măsură încât să compenseze efectele de restrângere a concurenţei determinate de acord. În consecinţă, condiţiile prevăzute la articolului 101 alineatul (3) nu ar fi îndeplinite.

256. Clauza privind nedeturnarea de clientelă într-un acord privind externalizarea serviciilor

Exemplul 5
Situaţie: Societăţile A şi B sunt prestatori de servicii de curăţenie în sedii comerciale, aflate în concurenţă. Ambele au o cotă de piaţă de 15 %. Mai există o serie de alţi concurenţi, cu cote de piaţă de 10 - 15 %. Societatea A a luat decizia (unilaterală) de a se concentra pe viitor numai asupra clienţilor mari, întrucât s-a dovedit că deservirea clienţilor mici şi a celor mari necesită o organizare a muncii oarecum diferită. În consecinţă, societatea A a decis să nu mai încheie contracte cu noi clienţi mici. În plus, societăţile A şi B încheie un acord de externalizare, prin care societatea B ar urma să furnizeze în mod direct servicii de curăţenie actualilor clienţi mici ai societăţii A (care reprezintă 1/3 din clientela acesteia). În acelaşi timp, societatea A doreşte să menţină o relaţie comercială cu aceşti clienţi mici. În consecinţă, societatea A va continua să menţină relaţiile contractuale cu clienţii mici, însă serviciile de curăţenie vor fi furnizate direct de către societatea B. Pentru a pune în aplicare acordul de externalizare, societatea A va trebui, în mod obligatoriu, să furnizeze societăţii B identitatea clienţilor mici ai societăţii A care fac obiectul acordului. Întrucât societatea A se teme că societatea B ar putea să îi deturneze aceşti clienţi oferindu-le servicii directe mai ieftine (ocolind, astfel, societatea A), A insistă ca acordul de externalizare să conţină o „clauză privind nedeturnarea de clientelă". Conform acestei clauze, societatea B nu poate contacta clienţii mici care fac obiectul acordurilor de externalizare pentru a le furniza servicii în mod direct. În plus, societăţile A şi B convin că societatea B nu poate să furnizeze servicii directe acestor clienţi nici în cazul în care societatea B este abordat de aceştia. Fără o „clauză privind nedeturnarea de clientelă", societatea A nu ar încheia un acord de externalizare nici cu societatea B, nici cu o altă societate.
Analiză: Acordul de externalizare nu permite societăţii B să furnizeze independent servicii de curăţenie clienţilor mici ai societăţii A, întrucât aceştia nu vor mai putea intra într-o relaţie contractuală directă cu societatea B. Totuşi, aceşti clienţi reprezintă 1/3 din clientela

societăţii A, respectiv 5 % din piaţă. Însă aceştia vor putea să apeleze la serviciile concurenţilor societăţilor A şi B, care reprezintă 70 % din piaţă. Acordul de externalizare nu îi va permite, deci, societăţii A să mărească în mod avantajos preţurile aplicate clienţilor care fac obiectul acordului de externalizare. În plus, este probabil că acordul de externalizare să nu conducă la coluziune, întrucât societăţile A şi B au o cotă de piaţă cumulată de numai 30 % şi sunt confruntate cu o serie de concurenţi ale căror cote de piaţă sunt similare cotelor de piaţă individuale ale societăţilor A şi B. Mai mult, faptul că furnizarea de servicii către clienţii mici prezintă unele diferenţe faţă de clienţii mari reduce riscul efectelor colaterale provocate de acordul de externalizare asupra comportamentului societăţilor A şi B atunci când acestea se află în concurenţă pentru clienţii mari. În consecinţă, probabil că acordul de externalizare nu va avea efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

7. ACORDURI DE STANDARDIZARE

7.1. Definiţie

Acorduri de standardizare

257. Acordurile de standardizare au ca obiectiv principal definirea cerinţelor tehnice sau calitative pe care le pot respecta produsele, procesele, serviciile sau metodele de producţie actuale sau viitoare ([1]). Acordurile de standardizare pot viza diverse aspecte, cum ar fi standardizarea diferitelor calităţi sau mărimi ale unui anumit produs sau specificaţiile tehnice aferente pieţelor de produse sau servicii pentru care compatibilitatea şi interoperabilitatea cu alte produse sau sisteme sunt esenţiale. Condiţiile de acces la o anumită categorie de calitate sau condiţiile de aprobare de către un organism de reglementare pot fi, de asemenea, considerate ca fiind standarde. Acordurile care stabilesc standarde privind performanţele de mediu ale anumitor produse sau ale anumitor procese de producţie sunt, de asemenea, incluse în acest capitol.

258. Pregătirea şi producerea standardelor tehnice, în cadrul exercitării prerogativelor de putere publică, nu fac obiectul prezentelor orientări ([2]). Organismele de standardizare europene recunoscute în temeiul Directivei 98/34/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informaţii în domeniul standardelor şi reglementărilor tehnice ([3]) intră sub incidenţa dreptului concurenţei în măsura în care acestea pot fi considerate ca o întreprindere sau ca asociaţie de întreprinderi în sensul articolelor 101 şi 102([4]). Standardele referitoare la prestarea de servicii profesionale, cum ar fi regulile privind accesul la o profesie liberală, nu fac obiectul prezentelor orientări.

Condiţii standard

259. În anumite sectoare, societăţile folosesc termenii şi condiţiile standard de vânzare sau cumpărare elaborate de o asociaţie profesională sau direct de către societăţile concurente („condiţii standard") ([5]). Astfel de condiţii standard fac obiectul prezentelor orientări, cu condiţia ca acestea să stabilească condiţii standard de vânzare sau de cumpărare a unor bunuri sau servicii între concurenţi şi consumatori (şi nu condiţii de vânzare sau de cumpărare între concurenţi) în

[1] Standardizarea poate avea forme diferite, de la adoptarea standardelor de către organismele de standardizare europene sau naţionale recunoscute, pe bază de consens, la adoptarea prin intermediul unor consorţii şi foruri, până la acorduri între o serie de societăţi independente.

[2] A se vedea cauza C-113/07, SELEX, Rep., 2009, p. I-02207, punctul 92.

[3] JO L 204, 21.7.1998, p. 37.

[4] A se vedea hotărârea din 12 mai 2010 în cauza T-432/05, EMC Development AB/Comisia, nepublicată încă în Repertoriu.

[5] Este posibil ca astfel de condiţii standard să acopere o parte foarte mică a clauzelor conţinute în contractul final sau o parte importantă a acestora.

cazul produselor de substituţie. Atunci când astfel de condiţii standard sunt utilizate pe scară largă într-un anumit sector, condiţiile de cumpărare şi de vânzare în sectorul respectiv pot deveni aliniate *de facto* ([1]). De exemplu, printre sectoarele în care condiţiile standard joacă un rol important se numără sectorul bancar (de exemplu condiţiile privind contul bancar) şi sectorul asigurărilor.

260. Condiţiile standard elaborate în mod individual de o societate doar pentru uzul său exclusiv, în vederea încheierii de contracte cu furnizorii sau cu clienţii săi nu constituie acorduri orizontale şi, prin urmare, nu fac obiectul prezentelor orientări.

7.2. Pieţele relevante

261. Acordurile de standardizare pot produce efecte pe patru pieţe posibile, care vor fi definite potrivit Comunicării privind definirea pieţei. În primul rând, stabilirea unor standarde poate avea un impact asupra pieţei sau pieţelor de produse sau servicii la care se referă standardul sau standardele. În al doilea rând, atunci când stabilirea standardului implică selectarea tehnologiei şi atunci când drepturile de proprietate intelectuală sunt comercializate separat de produsele la care se referă acestea, standardul poate avea efecte asupra pieţei relevante a tehnologiei ([2]). În al treilea rând, piaţa de standardizare poate fi afectată în cazul în care există diferite organisme sau acorduri de standardizare. În al patrulea rând, după caz, o piaţă distinctă de testare şi certificare poate fi afectată de stabilirea standardelor.

262. În ceea ce priveşte condiţiile standard, efectele sunt, în general, resimţite pe piaţa din aval, unde societăţile care folosesc condiţiile standard sunt în concurenţă pentru a-şi vinde produsele către clienţi.

7.3. Evaluarea în temeiul articolului 101 alineatul (1)

7.3.1. Principalele preocupări legate de concurenţă

Acorduri de standardizare

263. Acordurile de standardizare au, de obicei, efecte economice pozitive semnificative ([3]), de exemplu prin promovarea întrepătrunderii economice la nivelul pieţei comune şi prin încurajarea dezvoltării de produse sau pieţe noi şi mai bune şi de condiţii mai bune de aprovizionare. Astfel, standardele pot genera, în mod normal, o creştere a concurenţei şi o scădere a costurilor de producţie şi de vânzare, fapt de care profită întreaga economie. Standardele pot menţine şi spori calitatea, pot oferi informaţii şi pot asigura interoperabilitatea şi compatibilitatea (sporind, astfel, valoarea pentru consumatori).

264. În anumite condiţii însă, stabilirea standardelor poate avea efecte restrictive asupra concurenţei prin posibilitatea de a restrânge concurenţa la nivelul preţurilor şi de a limita sau de a controla producţia, pieţele, inovarea sau dezvoltarea tehnologică. Acest lucru se poate produce în trei moduri: reducerea concurenţei la nivelul preţurilor, blocarea tehnologiilor inovative şi excluderea sau discriminarea anumitor societăţi prin interzicerea accesului efectiv la standard.

265. În primul rând, dacă societăţile ar participa la discuţii anticoncurenţiale în contextul stabilirii standardelor, s-ar putea reduce sau elimina concurenţa la nivelul preţurilor pe pieţele respective, facilitând astfel apariţia unei coluziuni pe piaţă ([4]).

266. În al doilea rând, standardele care stabilesc specificaţii tehnice detaliate pentru un produs sau un serviciu pot limita evoluţiile tehnice şi inovarea. În timp ce se elaborează un standard,

---

[1] Este vorba de situaţia în care condiţiile standard (care nu sunt obligatorii din punct de vedere juridic) sunt folosite de cea mai mare parte a sectorului şi/sau pentru cele mai multe aspecte ale produsului/serviciului, ceea ce duce la limitarea sau lipsa posibilităţilor de alegere ale consumatorului.

[2] A se vede capitolul 3 privind acordurile de cercetare şi dezvoltare.

[3] de asemenea, punctul 308.

[4] În funcţie de cercul de participanţi la procesul de stabilire a standardelor, restricţiile pot viza fie partea de aprovizionare, fie parte de achiziţii a pieţei pentru produsul standardizat.

tehnologii alternative pot intra în concurenţă pentru a fi incluse în standard. Odată ce o anumită tehnologie a fost aleasă, iar standardul a fost stabilit, tehnologiile şi societăţile concurente se pot confrunta cu o barieră la intrare şi pot fi excluse de pe piaţă. În plus, standardele care impun exclusiv utilizarea unei anumite tehnologii pentru un standard sau care împiedică dezvoltarea altor tehnologii prin faptul că îi obligă pe membrii organizaţiei să folosească exclusiv un anumit standard pot avea acelaşi efect. Riscul de limitare a inovării creşte dacă una sau mai multe societăţi sunt excluse în mod nejustificat din procesul de stabilire a standardelor.

267. În contextul standardelor referitoare la drepturile de proprietate intelectuală („DPI") ([1]), se pot distinge, *in abstracto,* trei mari grupuri de societăţi cu diverse interese legate de stabilirea standardelor ([2]). Primul grup îl reprezintă societăţile care operează doar în amonte şi care se limitează la dezvoltarea şi comercializarea de tehnologii. Singura lor sursă de venit sunt veniturile din licenţe interesul lor fiind de a-şi maximiza redevenţele. Al doilea grup îl reprezintă societăţile care operează doar în aval şi care fabrică exclusiv produse sau oferă exclusiv servicii bazate pe tehnologii dezvoltate de alţii, fără a deţine DPI relevante. Redevenţele reprezintă pentru acestea un cost şi nu o sursă de venit, iar motivaţia lor este de a reduce sau a evita redevenţele. În final, mai sunt şi societăţile integrate vertical care nu numai că dezvoltă tehnologii, ci şi vând produse. Acestea au motivaţii mixte. Pe de o parte, pot obţine venituri din licenţe, având în vedere DPI. Pe de altă parte, acestea ar putea fi în situaţia de a plăti redevenţe altor societăţi care deţin drepturi esenţiale de proprietate intelectuală referitoare la un anumit standard. Acestea ar putea să acorde licenţe încrucişate asupra propriilor drepturi esenţiale de proprietate intelectuală în schimbul unor drepturi esenţiale de proprietate intelectuală deţinute de alte societăţi.

268. În al treilea rând, standardizarea poate avea efecte anticoncurenţiale prin faptul că împiedică anumite societăţi să obţină acces efectiv la rezultatele procesului de stabilire a standardelor (adică la specificaţie şi/sau la DPI esenţiale pentru punerea în aplicare a standardului). În cazul în care unei societăţi i se refuză complet accesul la rezultatul standardului sau în cazul în care i se acordă acces numai în condiţii prohibitive sau discriminatorii, există riscul apariţiei unui efect anticoncurenţial. Un sistem în care DPI care ar putea fi relevant este prezentat deschis poate spori posibilitatea acordării accesului efectiv la standard, întrucât acesta permite participanţilor să identifice care tehnologii sunt şi care nu sunt protejate de DPI. Participanţii pot astfel ţine cont de efectele potenţiale pe care rezultatul standardului le poate avea asupra preţului final (de exemplu, alegerea unei tehnologii fără DPI poate avea un efect pozitiv asupra preţului final) şi pot consulta deţinătorul DPI dacă vor să acorde licenţă în cazul în care tehnologia acestora este inclusă în standard.

269. Legislaţia în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală şi legislaţia în domeniul concurenţei au aceleaşi obiective ([3]) în ceea ce priveşte promovarea inovării şi consolidarea bunăstării consumatorului. Prin încurajarea întreprinderilor să investească în dezvoltarea unor produse sau procese noi sau îmbunătăţite, DPI promovează concurenţa dinamică. Prin urmare, DPI sunt, în general, favorabile concurenţei. Cu toate acestea, un participant care deţine DPI esenţiale pentru punerea în aplicare a unui standard ar putea, în virtutea acestor DPI, să obţină, în contextul specific al stabilirii de standarde, controlul asupra utilizării acestui standard. Atunci când standardul constituie o barieră la intrare, această societate ar putea controla piaţa produsului sau a serviciului care face obiectul standardului. Acest lucru ar permite companiilor să adopte un comportament anticoncurenţial, de exemplu să „blocheze" utilizatorii după adoptarea standardului, fie refuzând să acorde licenţă pentru DPI necesare, fie percepând rente excesive prin impunerea

[1] În contextul acestui capitol, DPI se referă în special la brevet(e) (cu excepţia cererilor de brevetare nepublicate). Totuşi, în cazul în care orice alt tip de DPI conferă, în practică, deţinătorului DPI controlul asupra folosirii standardului, ar trebui aplicate aceleaşi principii.

[2] multe societăţi folosesc o combinaţie a acestor modele de afaceri.

[3] A se vedea şi Orientările privind transferul de tehnologie, punctul 7.

la data de 18 mai 2009, conform hotărârii Consiliului de Administraţie al Societăţii din 21 aprilie 2009, pe un termen de un an, în baza unui proiect de îmbunătăţire, a fost respinsă, cu motivarea că nu poate fi vorba de speranţa unei îmbunătăţiri a situaţiei în sensul art. 324 cod comercial turc, iar creditorii au demarat procedura imediată de faliment. Prin aceeaşi hotărâre s-a declarat falimentul societăţii, începând cu 3 iunie 2010 ora 14,[15].

Prin urmare, informaţia diseminată de societatea pârâtă prin adresa din decembrie 2009 referitoare la starea de faliment a societăţii reclamantei era conformă cu realitatea, deoarece societatea se afla la acea dată într-o procedură de faliment derulată conform dispoziţiilor codului comercial turc, procedură în cadrul căreia solicitase pe cale de acţiune suspendarea falimentului pe baza unui proiect de îmbunătăţire a activităţii, cerere care a fost respinsă. Cum conţinutul obiectiv al denigrării ca formă de manifestare a concurenţei neloiale nu este îndeplinit, reţinerea faptei nu are suport legal, chiar dacă, în opinia Curţii, pârâta îndeplineşte condiţia de potenţial concurent, activând în acelaşi domeniu de activitate. Altfel spus, într-o economie de piaţă, în competiţia dinte agenţii economici, pentru câştigarea, extinderea sau păstrării clientelei, transmiterea de informaţii de natura celei analizate, care corespunde realităţii, nu reprezintă o concurenţă ilicită, deoarece legea nu sancţionează o astfel de formă de competiţie.

3. Sub un alt aspect, chiar şi în absenţa acestei probe irefutabile cu privire la realitatea stării de faliment în care se află reclamanta, din perspectiva criteriului bunei credinţe şi a uzanţelor cinstite, în evaluarea comportamentului pârâtei, raportat la modul în care a fost transmisă informaţia, urmată de solicitarea de a fi verificată de destinatar pentru oficializarea ei, nu rezultă o intenţie de denigrare ca formă competiţională pe care legea o interzice, deoarece lipseşte o cerinţă esenţială, referitoare la caracterul credibil al denigrării pentru destinatarul ei; or, pârâta a transmis informaţia sub rezerva verificării ei de către destinatar, distinct de faptul că destinatarul, fiind un comerciant, se prezumă că are un nivel de înţelegere a informaţiei, astfel cum a fost comunicată, peste standardele de referinţă medii ale unui client neprofesionist. În alte cuvinte, nici sub aspectul elementului psihic cerinţa credibilităţii defăimării nu era îndeplinită.

4. Curtea constată totodată că reclamanta, în acţiunea în concurenţă neloială promovată la data de 11 februarie 2010, a afirmat ritos că nu este în faliment, trecând sub tăcere acţiunea pendinte pe rolul instanţelor turce având ca obiect suspendarea falimentului şi semnificaţia juridică a procedurii declanşate în Turcia, iar în apel şi recurs nu s-a mai prezentat şi nu a depus întâmpinare pentru a oferi propriile argumente şi explicaţii cu privire la procedura la care era supusă, dacă procedura implica şi o etapă de redresare a comerciantului aflat în dificultate şi consecinţele juridice ale formulării unei astfel de acţiuni.

4. Aşa fiind, Înalta Curte, constatând că, în raport de circumstanţele concrete ale cauzei, reţinerea faptei de concurenţă neloială în sarcina pârâtei prin denigrarea unui concurent de pe piaţă în scopul dăunării bunului mers al activităţii acestuia nu subzistă în raport de dispoziţiile legale incidente art. 4 lit. e) din Legea nr. 11/1991, va admite prezentul recurs în temeiul art. 312 alin. (2) C. proc. civ. şi va modifica decizia atacată, cu consecinţa admiterii apelului declarat de pârâtă împotriva sentinţei fondului, pe care o va schimba în întregime în sensul respingerii acţiunii reclamantei.

În temeiul art. 274 C. proc. civ., reclamanta, ca parte căzută în pretenţii, va fi obligată să-i achite pârâtei SC D.C. SRL suma de 2.018,6 lei cheltuieli de judecată ocazionate de acest litigiu, reprezentând onorariu de avocat şi taxe judiciare de timbru.

unor redevenţe excesive ([1]), împiedicând astfel accesul efectiv la standard. Totuşi, dacă stabilirea unui standard poate crea sau poate spori puterea de piaţă a deţinătorilor DPI esenţiale pentru acest standard, nu se poate presupune că deţinerea sau exercitarea unor DPI esenţiale pentru un standard este echivalentă cu deţinerea sau cu exercitarea unei puteri de piaţă. Chestiunea puterii de piaţă poate fi evaluată numai de la caz la caz.

Condiţii standard

270. Condiţiile standard pot avea efecte restrictive asupra concurenţei prin limitări la nivelul posibilităţii de alegere a produselor şi al inovării. Dacă o mare parte a unui sector adoptă condiţiile standard şi decide să nu se abată de la acestea în cazuri individuale (sau se abate doar în cazuri excepţionale, în care există o mare putere de cumpărare), clienţii nu au altă opţiune decât să accepte condiţiile standard. Totuşi, riscul de limitare a posibilităţii de alegere şi a inovării este, totuşi, probabil doar în cazurile în care condiţiile standard definesc domeniul de aplicare al produsului final. În ceea ce priveşte bunurile de consum clasice, condiţiile standard de vânzare nu limitează, în general, inovarea produsului existent sau calitatea şi varietatea produsului.

271. În plus, în funcţie de conţinutul lor, condiţiile standard ar putea afecta condiţiile comerciale ale produsului final. În special, există un risc puternic ca acele condiţii standard care se referă la preţ să restricţioneze concurenţa la nivelul preţurilor.

272. În plus, în cazul în care condiţiile standard devin o practică curentă la nivelul sectorului, accesul la acestea ar putea fi vital pentru a intra pe piaţă. În astfel de cazuri, refuzarea accesului la condiţiile standard ar putea conduce la o blocare a pieţei cu caracter anticoncurenţial. Atâta timp cât condiţiile standard rămân deschise efectiv pentru oricine doreşte să aibă acces la ele, este puţin probabil ca acestea să determine blocarea pieţei cu caracter anticoncurenţial.

7.3.2. Restrângerea concurenţei prin obiect

Acorduri de standardizare

273. Acordurile care utilizează un standard în cadrul unui acord restrictiv mai larg menit să excludă concurenţii existenţi sau potenţiali restrâng concurenţa prin obiect. De exemplu, un acord prin care o asociaţie naţională de producători stabileşte un standard şi exercită presiuni asupra unor părţi terţe pentru a nu comercializa produsele care nu respectă standardul sau prin care fabricanţii produsului respectiv realizează o coluziune în vederea excluderii noii tehnologii dintr-un standard deja existent ([2]) ar fi inclus în această categorie.

274. Orice acord privind reducerea concurenţei care prevede divulgarea celor mai restrictive condiţii de acordare a licenţelor înainte de adoptarea unui standard ca o acoperire pentru fixarea în comun a preţurilor fie pentru produsele din aval, fie pentru DPI sau tehnologiile de substituţie va constitui un caz de restrângere a concurenţei prin obiect ([3]).

[1] Redevenţele ridicate pot fi calificate drept excesive numai dacă sunt îndeplinite condiţiile pentru abuz de poziţie dominantă prevăzute la articolul 102 din tratat şi de jurisprudenţa Curţii de Justiţie a Uniunii Europene. A se vedea, de exemplu, Cauza 27/76, United Brands, Rec. 1978, punctul 207.

[2] A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei în cazul IV/35.691, Conducte precalorifuge, JO L 24, 30.1.1999, p. 1, în care încălcarea articolului 101 consta, parţial, în „utilizarea normelor şi a standardelor pentru a împiedica sau a întârzia introducerea noilor tehnologii care ar putea conduce la scăderea preţurilor" (punctul 147).

[3] Acest punct nu ar trebui să afecteze divulgările unilaterale ex ante ale condiţiilor celor mai restrictive de acordare a licenţei, astfel cum se arată la punctul 299. În acelaşi timp, nu afectează nici grupările de brevete create în conformitate cu principiile prevăzute în Orientările privind transferul de tehnologie, nici decizia de a acorda licenţă privind DPI esenţiale pentru un standard fără redevenţe, în conformitate cu prezentul capitol.

Condiţii standard

275. Acordurile care utilizează un standard în cadrul unui acord restrictiv mai larg, menit să excludă concurenţii existenţi sau potenţiali, restrâng şi concurenţa prin obiect. Un exemplu ar fi atunci când o asociaţie profesională nu permite unui nou intrat pe piaţă accesul la condiţiile sale standard, a căror utilizare este vitală pentru a asigura intrarea pe piaţă.

276. Orice condiţie standard care conţine dispoziţii ce influenţează direct preţurile aplicate clienţilor (de exemplu, preţuri recomandate, reduceri etc.) ar reprezenta o restrângere a concurenţei prin obiect.

7.3.3. Efecte restrictive asupra concurenţei

Acorduri de standardizare

Acorduri care, în mod normal, nu au efecte restrictive asupra concurenţei

277. Acordurile de standardizare care nu restrâng concurenţa prin obiect trebuie analizate în contextul lor juridic şi economic în ceea ce priveşte efectele reale şi posibile ale acestora asupra concurenţei. În lipsa unei puteri de piaţă ([1]), un acord de standardizare nu poate avea efecte restrictive asupra concurenţei. Prin urmare, efectele restrictive sunt mai probabile într-o situaţie în care există concurenţă efectivă între mai multe standarde voluntare.

278. În ceea ce priveşte acordurile de stabilire a standardelor care riscă să creeze putere de piaţă, punctele 280 - 286 prevăd condiţiile în care astfel de acorduri ar fi în afara domeniului de aplicare a articolului 101 alineatul (1).

279. Nerespectarea unuia sau a tuturor principiilor prevăzute în această secţiune nu va conduce la nicio ipoteză privind restrângerea concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Cu toate acestea, va fi necesară o autoevaluare pentru a stabili dacă acordul intră sub incidenţa articolului 101 alineatul (1) şi, în cazul unui răspuns pozitiv, dacă sunt îndeplinite condiţiile de la articolul 101 alineatul (3). În acest context, se recunoaşte că există diferite modele de stabilire a standardelor, iar faptul că există o concurenţă atât în cadrul acelor modele, cât şi între modele este un aspect pozitiv al unei economii de piaţă. Prin urmare, organismele de standardizare sunt în continuare libere să stabilească norme şi proceduri diferite de cele descrise la punctele 280-286, care nu încalcă normele de concurenţă.

280. Dacă participarea la procesul de standardizare **nu este restricţionată**, iar procedura de adoptare a standardului în cauză este **transparentă**, acordurile de standardizare care nu conţin **nicio obligaţie în ceea ce priveşte respectarea** ([2]) standardului şi care oferă părţilor terţe un **acces la standard în condiţii echitabile, rezonabile şi nediscriminatorii** nu restricţionează, în mod normal, concurenţa în sensul articolului 101 alineatul (1).

281. În special, pentru a asigura **participarea fără restricţii**, regulile organismului de standardizare ar trebui să garanteze că toţi concurenţii de pe piaţa sau pieţele afectate de standard pot participa la procesul de selectare a unui standard. Organismele de standardizare vor trebui să folosească proceduri obiective şi nediscriminatorii de alocare a drepturilor de vot, precum şi, după caz, criterii obiective de selectare a tehnologiei care trebuie inclusă în standard.

282. În ceea ce priveşte **transparenţa**, organismele de standardizare relevante ar trebui să dispună de proceduri care să permită părţilor implicate să se informeze în timp util, în fiecare etapă a dezvoltării standardului, cu privire la activităţile de standardizare care urmează, care sunt în curs de desfăşurare şi care sunt finalizate.

283. În plus, regulile organismelor de standardizare ar trebui să acorde **acces efectiv la standard în condiţii echitabile, rezonabile şi nediscriminatorii** ([3]).

[1] A se vedea, prin analogie, punctul 39 şi următoarele. În ceea ce priveşte cotele de piaţă, a se vedea, de asemenea, punctul 296.

[2] În această privinţă, a se vedea, de asemenea, punctul 293.

[3] De exemplu, ar trebui acordat acces efectiv la specificaţia standardului.

284. În cazul unui standard referitor la DPI, **datorită unei politici clare şi echilibrate în domeniul DPI** ([1]), **adaptate unui anumit sector** şi nevoilor organismului de standardizare este mai probabil ca organismele responsabile cu punerea în aplicare a standardelor să aibă acces efectiv la standardele elaborate de organismul de standardizare.

285. Pentru a asigura accesul efectiv la standard, politica privind DPI ar trebui să impună participanţilor care vor ca drepturile lor de proprietate intelectuală să fie incluse în standard să semneze un angajament irevocabil, prin care se oferă să acorde licenţă privind drepturile lor de proprietate intelectuală esenţiale tuturor părţilor terţe, în condiţii echitabile, rezonabile şi nediscriminatorii (**„angajamentul FRAND”**) ([2]). Acest angajament ar trebui acordat înainte de adoptarea standardului. În acelaşi timp, politica privind DPI ar trebui să permită deţinătorilor de DPI să excludă tehnologia respectivă din procesul de stabilire a standardelor şi, implicit, de la angajamentul privind oferirea licenţei, cu condiţia ca acea excludere să aibă loc într-o fază incipientă a procesului de dezvoltare a standardului. Pentru a se asigura eficacitatea angajamentului FRAND, ar trebui, de asemenea, ca toţi deţinătorii de DPI participanţi care îşi asumă un astfel de angajament să fie obligaţi să garanteze că orice societate căreia deţinătorul de DPI îi transferă drepturile de proprietate intelectuală (inclusiv dreptul de a acorda o licenţă pentru respectivele DPI) va fi ţinută de acest angajament, de exemplu printr-o clauză contractuală între cumpărător şi vânzător.

286. În plus, politica privind DPI ar trebui să impună ca participanţii să îşi **divulge cu bună credinţă** drepturile de proprietate intelectuală care ar putea fi esenţiale pentru punerea în aplicare a unui standard aflat în curs de dezvoltare. Astfel, sectorul respectiv şi-ar putea alege în cunoştinţă de cauză tehnologia, participând astfel la îndeplinirea obiectivului de acces efectiv la standard. O astfel de obligaţie de divulgare s-ar putea baza pe o divulgare treptată pe parcursul dezvoltării standardului şi pe eforturi rezonabile pentru identificarea DPI care se referă la potenţialul standard ([3]). Este suficient, de asemenea, dacă participantul declară că este posibil să primească cereri privind DPI pentru o anumită tehnologie (fără a preciza revendicările privind DPI sau cererile de DPI). Având în vedere faptul că în cazul unui organism de standardizare care nu are o politică privind standardele fără redevenţe nu există aceleaşi riscuri în ceea ce priveşte accesul efectiv, nu ar fi relevantă o divulgare a DPI în acest context.

Angajamentele FRAND

287. Angajamentele FRAND sunt menite să asigure faptul că tehnologia protejată prin DPI esenţiale încorporate într-un standard este accesibilă utilizatorilor standardului respectiv în condiţii echitabile, rezonabile şi nediscriminatorii. În special, angajamentele FRAND pot împiedica deţinătorii de DPI să îngreuneze aplicarea unui standard prin refuzarea acordării licenţei sau prin solicitarea unor redevenţe neechitabile sau nerezonabile (cu alte cuvinte, redevenţe excesive) după ce sectorul a devenit dependent de standard sau prin aplicarea unor redevenţe discriminatorii.

288. Pentru ca organismul de standardizare să respecte articolul 101 nu este necesar ca organismul de standardizare să verifice dacă participanţii prevăd condiţii de acordare a licenţelor care îndeplinesc angajamentul FRAND. Participanţilor le revine îndatorirea de a evalua ei înşişi dacă respectivele condiţii de acordare a licenţelor şi în special redevenţele pe care le aplică îndeplinesc angajamentul FRAND. Prin urmare, atunci când decid dacă să opteze pentru un angajament FRAND pentru un anumit DPI, participanţii vor trebui să anticipeze implicaţiile angajamentului FRAND, în special asupra capacităţii lor de a stabili în mod liber nivelul propriilor redevenţe.

[1] Aşa cum se arată la punctele 285 şi 286.

[2] Trebuie menţionat faptul că FRAND poate acoperi şi acordarea de licenţe fără redevenţe.

[3] Pentru a obţine rezultatul dorit, o divulgare de bună credinţă nu trebuie să meargă atât de departe încât să ceară participanţilor să îşi compare DPI cu potenţialul standard şi să facă o declaraţie prin care să arate că nu au DPI referitoare la potenţialul standard.

289. În cazul unui diferend, pentru a evalua dacă redevenţele aplicate pentru acces la DPI în contextul stabilirii standardului sunt neechitabile sau nerezonabile, ar trebui să se determine dacă redevenţele sunt rezonabile în raport cu valoarea economică a DPI ([1]). În general, există mai multe metode pentru a face această evaluare. În principiu, metodele bazate pe cost nu sunt bine adaptate acestui context, pentru că este dificil să se evalueze costurile imputabile dezvoltării unui anumit brevet sau grup de brevete. În schimb, este posibilă compararea redevenţelor pentru licenţă aplicate de societatea în chestiune pentru brevetele în cauză într-un mediu concurenţial, înainte ca sectorul să devină dependent de standard (ex ante) cu cele percepute după ce sectorul a devenit dependent de standard (ex post). Aceasta presupune că respectiva comparaţie poate fi realizată în mod coerent şi fiabil ([2]).

290. O altă metodă ar putea consta în obţinerea unei evaluări, efectuate de experţi independenţi, privind importanţa obiectivă şi caracterul esenţial al obiectivului pentru standardul în chestiune pentru portofoliul de drepturi de proprietate intelectuală. După caz, o altă posibilitate ar fi referirea la divulgări ex ante ale condiţiilor de acordare a licenţei în contextul unui proces specific de stabilire a standardului. Aceasta presupune, de asemenea, că respectiva comparaţie poate fi realizată în mod coerent şi fiabil. Nivelul redevenţelor aplicate pentru acelaşi DPI în alte standarde comparabile poate furniza, de asemenea, indicaţii privind nivelul redevenţelor FRAND. Aceste orientări nu îşi propun să furnizeze o listă exhaustivă de metode adecvate pentru evaluarea eventualului caracter excesiv al redevenţelor.

291. Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că nicio dispoziţie a acestor orientări nu aduce atingere posibilităţii ca părţile să îşi rezolve diferendele cu privire la nivelul redevenţelor FRAND recurgând la instanţele civile sau comerciale competente.

Evaluarea acordurilor de standardizare bazată pe efecte

292. Evaluarea fiecărui acord de standardizare trebuie să ţină seama de efectele probabile ale standardului pe pieţele în cauză. Următoarele considerente se aplică tuturor acordurilor de standardizare care se îndepărtează de la principiile prevăzute la punctele 280-286.

293. Faptul că acordurile de standardizare pot duce sau nu la efecte restrictive asupra concurenţei poate depinde de faptul că membrii unui organism de standardizare continuă sau nu să rămână **liberi să dezvolte standarde sau produse alternative** care nu respectă standardul convenit ([3]). De exemplu, în cazul în care acordul de standardizare prevede obligaţia ca membrii să producă numai produse care sunt conforme cu standardul, riscul probabilităţii apariţiei unui efect negativ asupra concurenţei este semnificativ mai mare şi, în unele circumstanţe, ar putea duce la o restrângere a concurenţei prin obiect ([4]). Tot astfel, este mai puţin probabil ca standardele care au ca obiect doar aspecte sau părţi minore ale produsului final să ducă la preocupări în materie de concurenţă comparativ cu standardele mai cuprinzătoare.

294. Evaluarea referitoare la eventuala restrângere a concurenţei de către acord se va axa şi pe **accesul la standard.** Atunci când rezultatul unui standard (şi anume, specificaţiile referitoare la modalitatea de conformare cu un standard şi, dacă este relevant, DPI-urile esenţiale pentru

---

[1] A se vedea cauza 27/76, United Brands, punctul 250; a se vedea, de asemenea, cauza C-385/07 P, Der Grune Punkt - Duales System Deutschland GmbH, Rep. 2009 I-6155, punctul 142.

[2] A se vedea cauza 395/87, Ministere public/Jean-Louis Tournier, Rec. 1989, p. 2521, punctul 38; Cauzele conexate 110/88, 241/88 şi 242/88 Francois Lucazeau/SACEM, Rec. 1989, p. 2811, punctul 33.

[3] A se vedea Decizia Comisiei în cazul IV/29/151, Philips/VCR, JO L 47, 18.2.1978, p. 42, punctul 23: „Întrucât acestea erau standarde pentru fabricarea echipamentelor VCR, părţile erau obligate să fabrice şi să distribuie numai casete şi aparate de înregistrare care respectă sistemul VCR pentru care a acordat licenţă Philips. Le era interzis să fabrice şi să distribuie alte videorecordere... Acest lucru constituia o restrângere a concurenţei în temeiul articolului 85 alineatul (1) litera (b)".

[4] A se vedea Decizia Comisiei în cazul IV/29/151, Philips/VCR, punctul 23.

punerea în aplicare a standardului) nu este deloc accesibil sau este accesibil numai în condiţii discriminatorii pentru membrii sau terţi (şi anume, pentru cei care nu sunt membri ai organismului de standardizare relevant), acest lucru poate duce la apariţia de discriminări pe piaţă, la blocarea accesului pe piaţă sau la segmentarea pieţei, în funcţie de aria de acoperire geografică a acesteia, fiind astfel probabil să restrângă concurenţa. Cu toate acestea, în cazul existenţei mai multor standarde concurente sau în cazul unei concurenţe efective între soluţia standardizată şi cea nestandardizată, este posibil ca o limitare a accesului să nu producă efecte restrictive asupra concurenţei.

295. În cazul în care **participarea la procesul de stabilire a standardului** este deschisă, în sensul că le permite tuturor concurenţilor (şi/sau părţilor interesate) de pe piaţa afectată de standard să ia parte la alegerea şi la elaborarea standardului, se vor diminua riscul probabilităţii producerii unui efect restrictiv asupra concurenţei prin faptul că nu este refuzat dreptul anumitor societăţi de a influenţa alegerea şi elaborarea standardului ([1]). Cu cât probabilitatea ca un standard să aibă impact asupra unei pieţe este mai mare şi cu cât sunt mai extinse domeniile sale potenţiale de aplicare, cu atât este mai important să se permită un acces egal la procesul de stabilire a standardului. Cu toate acestea, în cazul în care din faptele de care se dispune reiese că există o concurenţă între mai multe dintre aceste standarde şi organisme de standardizare (şi nu este necesar ca întregul sector să aplice aceleaşi standarde), este posibil să nu existe efecte restrictive asupra concurenţei. De asemenea, în absenţa unei restricţionări a numărului participanţilor, nu ar fi fost posibilă adoptarea standardului şi, prin urmare, acordul nu ar fi probabil să producă efecte restrictive asupra concurenţei în temeiul articolului 101 alineatul (1) ([2]). În anumite situaţii, efectele negative potenţiale ale unei participări restricţionate pot fi eliminate sau cel puţin diminuate prin asigurarea faptului că părţile implicate sunt **informate şi consultate permanent** cu privire la lucrările în curs de desfăşurare ([3]). Cu cât procedura de adoptare a standardului este mai transparentă, cu atât este mai probabil ca standardul adoptat să ţină seama de interesele tuturor părţilor implicate.

296. Pentru a evalua efectele unui acord de standardizare, ar trebui să se ţină seama de **cotele de piaţă ale bunurilor sau serviciilor bazate pe standard.** S-ar putea să nu fie întotdeauna posibil să se evalueze într-o fază incipientă, cu un anumit grad de certitudine, dacă în practică standardul va fi adoptat de o parte semnificativă a sectorului sau dacă va fi doar un standard utilizat de o parte marginală a sectorului relevant. În multe cazuri, cotele de piaţă relevante ale societăţilor care au participat la dezvoltarea standardului ar putea fi folosite ca indicator pentru a estima cota de piaţă probabilă a standardului (având în vedere că, în majoritatea cazurilor, societăţile care participă la stabilirea standardului ar avea un interes în punerea în aplicare a standardului) ([4]).

---

[1] În Decizia Comisiei cu privire la cauza IV/31.458, X/Open Group, JO L 35, 6.2.1987, p. 36, Comisia a considerat că, chiar dacă standardele adoptate au fost făcute publice, politica de restricţionare a acordării calităţii de membru a avut drept efect faptul că societăţile care nu erau membre erau împiedicate să influenţeze rezultatele activităţii grupului, să primească know-how şi să înţeleagă partea tehnică referitoare la standarde, fiind probabil ca societăţile care erau membre să poată beneficia de toate acestea. În plus, spre deosebire de membri, societăţile care nu erau membre nu puteau pune în aplicare standardul înainte de a fi adoptat (a se vedea punctul 32). Prin urmare, în aceste circumstanţe s-a considerat că acordul constituia o restrângere în temeiul articolului 101 alineatul (1).

[2] Sau, în cazul în care s-ar fi întârziat în mod semnificativ adoptarea standardului din cauza unui proces ineficient, orice restricţie iniţială ar putea fi contrabalansată prin luarea unor măsuri de eficientizare, avute în vedere în temeiul articolului 101 alineatul (3).

[3] A se vedea Decizia Comisiei din 14 octombrie 2009 în cazul 39416, Ship Classification. Decizia poate fi consultată la adresa: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index/by_nr_78.html#i39_416.

[4] A se vedea punctul 261.

Cu toate acestea, întrucât eficacitatea acordurilor de standardizare este, adesea, proporţională cu cota de piaţă a sectorului implicat în stabilirea şi/sau aplicarea standardului, existenţa unor cote ridicate de piaţă deţinute de părţi pe piaţa sau pieţele afectată (afectate) de standard nu va conduce neapărat la concluzia că standardul este susceptibil să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei.

297. Orice acord de standardizare care îi **discriminează** în mod clar pe oricare dintre membrii participanţi sau potenţiali ar putea duce la o restrângere a concurenţei. De exemplu, dacă o organizaţie de standardizare exclude în mod explicit numai societăţile din amontele ciclului de producţie (şi anume, societăţile care nu sunt active pe piaţa producţiei din aval), acest lucru ar putea duce la excluderea unor tehnologii potenţial mai bune.

298. În ceea ce priveşte acordurile de standardizare care prevăd **tipuri de modele de divulgare a DPI diferite** de cele menţionate la punctul 286 , ar trebui să se evalueze de la caz la caz dacă modelul de divulgare respectiv (de exemplu, un model de divulgare care nu necesită, ci doar încurajează divulgarea DPI) garantează un acces efectiv la standard. Cu alte cuvinte, trebuie să se analizeze dacă nu cumva, în practică, nu se poate face o alegere în cunoştinţă de cauză între tehnologii şi DPI-urile asociate în contextul respectiv din cauza modelului de divulgare a DPI.

299. În fine, acordurile de standardizare care prevăd divulgări **ex ante ale celor mai restrictive condiţii de acordare a licenţei** nu vor restrânge, în principiu, concurenţa în sensul articolului 101 alineatul (1). În această privinţă, este important ca părţile implicate în selectarea standardului să deţină toate informaţiile nu numai referitor la opţiunile tehnice disponibile şi DPI-urile asociate, ci şi referitor la costul probabil al DPI. Prin urmare, în cazul în care politica privind DPI a unui organism de standardizare constă în prevederea faptului că deţinătorii de drepturi de proprietate intelectuală divulgă în mod individual înainte de adoptarea standardului condiţiile lor de acordare a licenţei cele mai restrictive, inclusiv nivelul maxim al redevenţelor pe care le-ar aplica, acest lucru nu ar duce, în mod normal, la o restrângere a concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) ([1]). Astfel de divulgări unilaterale ex ante ale celor mai restrictive condiţii de acordare a licenţei ar reprezenta o modalitate de a-i permite organismului de standardizare să ia o decizie în cunoştinţă de cauză, bazată pe dezavantajele şi avantajele diferitelor tehnologii alternative, nu numai dintr-o perspectivă tehnică, ci şi dintr-una a preţului.

Condiţii standard

300. Stabilirea şi utilizarea unor condiţii standard trebuie evaluate în contextul economic adecvat şi în lumina situaţiei de pe piaţa relevantă pentru a determina dacă acestea sunt susceptibile să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei.

301. Atât timp cât participarea concurenţilor de pe piaţa relevantă la stabilirea efectivă a condiţiilor standard **nu este restricţionată** (fie prin participarea la asociaţia profesională, fie direct), iar condiţiile standard stabilite **nu sunt obligatorii** şi sunt **efectiv accesibile** oricui, astfel de acorduri nu sunt susceptibile să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei (ţinând cont de rezervele enunţate la punctele 303, 304, 305 şi 307).

302. Astfel, condiţiile standard efectiv accesibile şi neobligatorii pentru vânzarea bunurilor sau serviciilor de consum (în ipoteza în care acestea nu au niciun efect asupra preţurilor) nu au, în general, niciun efect restrictiv asupra concurenţei, întrucât este improbabil ca acestea să aibă vreun efect negativ asupra calităţii produselor, a diversităţii acestora sau asupra inovării. Există, totuşi, două excepţii generale, în aceste cazuri fiind necesară o evaluare mai detaliată.

303. În primul rând, condiţiile standard pentru vânzarea bunurilor sau serviciilor de consum şi pentru care condiţiile standard definesc domeniul de aplicare al produsului vândut clientului şi

[1] Divulgările unilaterale ex ante ale celor mai restrictive condiţii de acordare a licenţei nu ar trebui să fie utilizate ca o acoperire pentru a fixa în comun preţurile, fie a produselor din aval, fie a DPI/ tehnologiei de substituţie, ceea ce constituie, după cum se arată la punctul 274, o restrângere a concurenţei prin obiect.

pentru care, în consecință, riscul de limitare a gamei de produse disponibile este mai important, ar putea da naștere la efecte restrictive asupra concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1) atunci când este probabil ca aplicarea lor obișnuită să ducă la o aliniere de facto. Acesta ar putea fi cazul atunci când utilizarea extinsă a condițiilor standard duce, în fapt, la o limitare a inovării și a varietății produselor. De exemplu, acest lucru s-ar putea întâmpla atunci când condițiile standard ale contractelor de asigurare limitează posibilitatea efectivă a clientului de alegere în ceea ce privește unele elemente esențiale ale contractului, cum ar fi riscurile standard acoperite. Chiar dacă utilizarea condițiilor standard nu este obligatorie, acestea ar putea submina motivația concurenților de a intra în concurență în ceea ce privește diversificarea produselor.

304. Atunci când se evaluează dacă există riscul unor efecte restrictive probabile ale condițiilor standard prin limitarea gamei de produse disponibile, ar trebui luați în considerare factori precum existența concurenței pe piață. De exemplu, dacă există un număr mare de concurenți mai mici, riscul limitării gamei de produse disponibile ar părea mai puțin important decât dacă ar fi doar câțiva concurenți mai importanți ([1]). Cotele de piață ale societăților care participă la stabilirea condițiilor standard ar putea furniza la rândul lor un anumit indiciu cu privire la probabilitatea recurgerii la condițiile standard sau la probabilitatea utilizării condițiilor standard de o mare parte a pieței. Totuși, în această privință nu este relevant să se analizeze doar dacă este probabilă utilizarea de o mare parte a pieței a condițiilor standard elaborate, ci și dacă acele condiții standard se referă doar la o parte a produsului sau la întregul produs (cu cât domeniul de aplicare al condițiilor standard este mai puțin extins, cu atât este mai puțin probabil să ducă, global, la o limitare a gamei de produse disponibile). Mai mult, în situațiile în care din cauza lipsei unor condiții standard nu ar fi fost posibil să se ofere un anumit produs, nu există, prin urmare, nicio restrângere probabilă a concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1). În acel caz, prin stabilirea condițiilor standard gama de produse disponibile a devenit mai degrabă mai mare decât mai mică.

305. În al doilea rând, chiar dacă respectivele condiții standard nu definesc domeniul de aplicare real al produsului final, ar putea reprezenta o parte decisivă a tranzacției cu clientul din alte motive. Un exemplu ar fi cumpărăturile online, unde încrederea clientului este esențială (de exemplu, în ceea ce privește utilizarea unor sisteme de plată sigure, o descriere adecvată a produselor, reguli clare și transparente de tarifare, flexibilitatea politicii de returnare etc.). Întrucât clienților le este greu să facă o evaluare clară a tuturor acestor elemente, aceștia tind să favorizeze practicile larg răspândite, iar condițiile standard privind aceste elemente ar putea, prin urmare, deveni un standard de facto pe care societățile ar trebui să îl respecte pentru a-și vinde produsele pe piață. Chiar dacă nu sunt obligatorii, aceste condiții standard ar putea deveni un standard de facto, ale cărui efecte sunt foarte apropiate de cele ale unui standard obligatoriu și necesită o analiză adecvată.

306. În cazul în care folosirea condițiilor standard este obligatorie, este necesar să se evalueze impactul acestora asupra calității produselor, a diversității acestora și asupra inovării (în special dacă respectivele condiții standard sunt obligatorii pentru întreaga piață).

307. În plus, în cazul în care printre condițiile standard (obligatorii sau neobligatorii) se numără condiții care nu este probabil să aibă un efect negativ asupra concurenței din punctul de vedere al prețurilor (de exemplu, condiții care definesc tipul de rabaturi care trebuie acordate), acestea ar fi susceptibile să ducă la efecte restrictive asupra concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1).

[1] Dacă experiența anterioară privind condițiile standard pe piața relevantă arată că acestea nu au dus la scăderea concurenței în ceea ce privește diferențierea produselor, tot astfel, acest lucru ar putea indica faptul că același tip de condiții standard, elaborate pentru un produs înrudit, nu va duce la un efect restrictiv asupra concurenței.

7.4. Evaluare în temeiul articolului 101 alineatul (3)

7.4.1. Creşterea eficienţei

Acordurile de standardizare

308. Acordurile de standardizare duc adesea la o creştere semnificativă a eficienţei. De exemplu, standardele de la nivelul Uniunii pot facilita integrarea pe piaţă şi le pot permite societăţilor să îşi comercializeze bunurile şi serviciile în toate statele membre, ceea ce le va oferi consumatorilor o posibilitate mai mare de alegere şi preţuri mai mici. Standardele care stabilesc interoperabilitatea şi compatibilitatea tehnică încurajează adesea concurenţa bazată pe merite între tehnologiile diferitelor societăţi şi contribuie la evitarea dependenţei de un anumit furnizor. În plus, standardele pot reduce costurile tranzacţiilor pentru cumpărători şi vânzători. Standardele referitoare, de exemplu, la aspectele de calitate, de siguranţă şi de mediu ale unui produs pot, în plus, facilita efectuarea unei alegeri de către consumator şi pot duce la sporirea calităţii produsului. De asemenea, standardele joacă un rol important în ceea ce priveşte inovarea. Acestea pot reduce timpul necesar pentru punerea pe piaţă a unei noi tehnologii şi pot facilita inovarea, permiţând societăţilor să profite de soluţiile convenite.

309. Pentru a realiza aceste creşteri ale eficienţei în cazul acordurilor de standardizare, informaţiile necesare pentru aplicarea standardului trebuie să fie disponibile efectiv societăţilor care doresc să intre pe piaţă ([1]).

310. Diseminarea unui standard poate fi sporită de mărci sau logouri care certifică respectarea standardului, oferindu-le siguranţă clienţilor. Obiectivul acordurilor privind testarea şi certificarea depăşeşte obiectivul principal de definire a standardului şi ar constitui, de regulă, un acord şi o piaţă distincte.

311. În timp ce efectele asupra inovării trebuie analizate de la caz la caz, standardele care creează o compatibilitate la nivel orizontal între diferite platforme tehnologice sunt considerate ca fiind susceptibile să ducă la o creştere a eficienţei.

Condiţii standard

312. Folosirea condiţiilor standard poate duce la beneficii economice, de exemplu le permit clienţilor să compare condiţiile oferite şi, astfel, să faciliteze trecerea la o altă societate. De asemenea, acestea ar putea să ducă la creşterea eficienţei sub formă de economii în ceea ce priveşte costul tranzacţiilor şi, în anumite sectoare (în special acolo unde contractele prezintă o structură juridică complexă), să faciliteze intrarea pe piaţă. În plus, condiţiile standard pot spori securitatea juridică a părţilor contractante.

313. Cu cât numărul concurenţilor de pe piaţă este mai mare, cu atât este mai mare şi creşterea eficienţei ce constă în facilitarea comparării condiţiilor oferite.

7.4.2. Caracterul indispensabil

314. Restricţiile care depăşesc ceea ce este necesar pentru a obţine creşteri ale eficienţei ce pot fi generate de un acord de standardizare sau de condiţii standard nu îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3).

Acordurile de standardizare

315. Evaluarea fiecărui acord de standardizare trebuie să ţină seama, pe de o parte, de efectul probabil al acestuia pe pieţele în cauză şi, pe de altă parte, de domeniul de aplicare al restricţiilor, care este posibil să depăşească obiectivul de eficientizare ([2]).

---

[1] A se vedea Decizia Comisiei în cauza IV/31.458, X/Open Group, punctul 42: „Comisia consideră că disponibilitatea grupului de a pune la dispoziţie rezultatele cât mai repede posibil este un element esenţial al deciziei sale de a acorda o exceptare".

[2] În cauza IV/29/151, Philips/VCR, respectarea standardelor VCR a dus la excluderea altor videorecordere, care poate erau mai bune. O astfel de excludere a fost deosebit de gravă având

316. Participarea la stabilirea standardului ar trebui, de regulă, să fie deschisă tuturor concurenţilor de pe piaţa sau pieţele afectată (afectate) de standard, cu excepţia cazului în care părţile demonstrează că o astfel de participare este deosebit de ineficientă sau cu excepţia cazului în care sunt avute în vedere proceduri recunoscute pentru reprezentarea colectivă a intereselor ([1]).

317. Ca regulă generală, acordurile de standardizare ar trebui să se refere doar la ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor acestora, fie că este vorba despre interoperabilitate şi compatibilitate tehnică sau despre un anumit nivel de calitate. În cazurile în care prezenţa unei singure soluţii tehnologice ar avantaja consumatorii sau economia în ansamblul său, acest standard ar trebui stabilit pe bază nediscriminatorie. În anumite circumstanţe, standardele neutre din punct de vedere tehnologic pot duce la creşteri mai mari ale eficienţei. Includerea unor DPI alternative([2]) ca părţi esenţiale ale unui standard, forţând în acelaşi timp utilizatorii standardului să plătească pentru mai multe DPI decât este necesar din punct de vedere tehnic, ar depăşi ceea ce este necesar pentru obţinerea oricăror creşteri ale eficienţei. Tot astfel, includerea unor DPI alternative ca părţi esenţiale ale unui standard şi limitarea utilizării tehnologiei respective la acel standard (şi anume, utilizare exclusivă) ar putea limita concurenţa între tehnologii şi nu ar fi necesară pentru obţinerea eficientizărilor identificate.

318. Restricţiile dintr-un acord de standardizare care prevăd că un standard are un caracter imperativ şi obligatoriu pentru sectorul respectiv nu sunt, în principiu, indispensabile.

319. Tot astfel, acordurile de standardizare care dau anumitor organisme dreptul exclusiv de verificare a respectării standardului depăşesc obiectivul principal al definirii standardului şi pot, de asemenea, restrânge concurenţa. Exclusivitatea poate fi însă justificată o anumită perioadă, de exemplu prin necesitatea de a recupera cheltuieli de constituire semnificative ([3]). În acest caz,

---

în vedere poziţia preeminentă pe piaţă a Philips „[...] părţilor le-au fost impuse restricţii care nu erau indispensabile pentru obţinerea acestor îmbunătăţiri. Compatibilitatea casetelor video VHR cu aparatele fabricate de alţi producători ar fi fost asigurată chiar dacă aceştia ar fi trebuit să accepte doar o obligaţie de a respecta standardele VHR la fabricarea echipamentului VHR" (punctul 31).

[1] A se vedea Decizia Comisiei în cauza IV/31.458, X/Open Group, punctul 45: „Obiectivele grupului nu ar putea fi atinse dacă orice societate care este dispusă să se angajeze să atingă obiectivele grupului ar avea dreptul de a deveni membru. Acest lucru ar crea dificultăţi de natură practică şi logistică pentru gestionarea activităţii şi ar putea împiedica aprobarea unor propuneri adecvate." A se vedea, de asemenea, Decizia Comisiei din 14 octombrie 2009 în cauza 39416, Ship Classification, punctul 36: „angajamentele asigură un echilibru adecvat între, pe de o parte, menţinerea unor criterii exigente de acordare a calităţii de membru al IACS şi, pe de altă parte, îndepărtarea barierelor inutile privind obţinerea calităţii de membru al IACS. Noile criterii vor asigura eligibilitatea, în vederea devenirii membru al IACS, doar a societăţilor de clasificare competente din punct de vedere tehnic, împiedicând astfel ca eficienţa şi calitatea activităţii IACS să fie afectată inutil de cerinţe prea indulgente pentru participarea la IACS. În acelaşi timp, noile criterii nu vor împiedica societăţile de clasificare, competente din punct de vedere tehnic şi doritoare, să se alăture IACS.

[2] O tehnologie care este considerată de către utilizatori sau de către beneficiarii de licenţă ca fiind interschimbabilă cu o altă tehnologie sau substituibilă acesteia, ca urmare a caracteristicilor şi a utilizării prevăzute a tehnologiilor..".

[3] În acest context, a se vedea Decizia Comisiei în cazurile IV/34.179, 34.202, 216, Dutch Cranes (SCK şi FNK), JO L 312, 23.12.1995, p. 79, punctul 23: „1nterdicţia de a apela la societăţi care nu sunt certificate de SCK ca subcontractanţi restricţionează libertatea de acţiune a societăţilor certificate. Eventualitatea considerării unei interdicţii ca împiedicând, restrângând sau denaturând concurenţa în sensul articolului 85 alineatul (1) trebuie analizată în contextul juridic şi economic. În cazul în care o astfel de interdicţie este asociată cu un sistem de certificare care este complet deschis, independent şi transparent şi care prevede acceptarea unor garanţii echivalente în ceea ce priveşte alte sisteme, se poate considera că nu are efecte restrictive asupra concurenţei, scopul său fiind pur şi simplu de a oferi o garanţie totală a calităţii bunurilor sau serviciilor certificate."

acordul de standardizare ar trebui să includă garanţii adecvate care să diminueze riscurile posibile pentru concurenţă care rezultă din exclusivitate. Acest lucru priveşte inter alia taxa de certificare, care trebuie să fie rezonabilă şi proporţională cu costul testului de conformitate.

Condiţii standard

320. În general, nu se justifică transformarea condiţiilor standard în condiţii imperative şi obligatorii pentru sector sau pentru membrii asociaţiei profesionale care i-a instituit. Totuşi, nu poate fi exclusă posibilitatea ca obligativitatea condiţiilor standard să fie, într-un anumit caz, indispensabilă pentru realizarea creşterii eficienţei generate de acestea.

7.4.3. Transferul către consumatori

Acordurile de standardizare

321. Creşterea eficienţei datorată restricţiilor indispensabile trebuie transferată consumatorilor într-o măsură care să prevaleze asupra efectelor restrictive asupra concurenţei ale unui acord de standardizare sau ale condiţiilor standard. O parte relevantă a analizei privind transferul probabil către consumatori se referă la procedurile utilizate pentru a garanta că interesele utilizatorilor standardului şi ale consumatorilor finali sunt protejate. Atunci când standardele facilitează interoperabilitatea şi compatibilitatea tehnică sau concurenţa între produse, servicii şi procese noi şi deja existente, se poate presupune că standardul le va aduce beneficii consumatorilor.

Condiţii standard

322. Atât riscul efectelor restrictive asupra concurenţei, cât şi probabilitatea creşterii eficienţei cresc proporţional cu cotele de piaţă ale societăţilor şi cu gradul de utilizare a condiţiilor standard. Aşadar, nu este posibil să se asigure o „zonă de siguranţă" generală în cadrul căreia să nu existe niciun risc de producere a efectelor restrictive asupra concurenţei sau care ar permite să se facă prezumţia conform căreia creşterea eficienţei va fi transferată consumatorilor într-o măsură care să prevaleze asupra efectelor restrictive asupra concurenţei.

323. Cu toate acestea, este de la sine înţeles că anumite creşteri ale eficienţei generate de condiţiile standard, cum ar fi o mai mare comparabilitate a ofertelor disponibile pe piaţă, facilitarea trecerii la alt furnizor şi securitatea juridică a clauzelor prevăzute în condiţiile standard, sunt benefice pentru consumatori. În ceea ce priveşte alte creşteri posibile ale eficienţei, cum ar fi scăderea costurilor tranzacţiilor, este necesară o evaluare de la caz la caz şi în contextul economic relevant a faptului că acestea sunt sau nu susceptibile să fie transferate consumatorilor.

7.4.4. Absenţa eliminării concurenţei

324. Eventualitatea ca un acord de standardizare să ofere părţilor posibilitatea de a elimina concurenţa depinde de diversele surse de concurenţă de pe piaţă, de nivelul constrângerilor concurenţiale pe care acestea le impun părţilor şi de impactul acordului asupra acelor constrângeri concurenţiale. Deşi cotele de piaţă sunt relevante pentru această analiză, amploarea celorlalte surse de concurenţă reală nu poate fi evaluată exclusiv pe baza cotei de piaţă, cu excepţia cazurilor în care un standard devine un standard de facto la nivelul sectorului ([1]). În acest din urmă caz, concurenţa poate fi eliminată dacă terţilor nu li se permite un acces efectiv la standardul respectiv. Condiţiile standard utilizate de majoritatea sectorului ar putea crea un standard de facto la nivelul sectorului şi ar putea duce, astfel, la aceleaşi motive de îngrijorare. Cu toate acestea, în cazul în care standardul sau condiţiile privind standardul se referă doar la o parte limitată a produsului sau serviciului, este improbabil să fie eliminată concurenţa.

---

[1] Standardizarea de facto se referă la o situaţie în care un standard (care nu este obligatoriu din punct de vedere juridic) este utilizat, în practică, de cea mai mare parte a sectorului.

D. Interferența cu dreptul asigurărilor

12. „Frauda la lege"- condiții de reținere. Interpretarea clauzelor contractului

Legea nr. 21/1996, art. 5 alin. (1) lit. d) și lit. g),art. 6 lit. e)
O.G. nr. 51/1997, art. 9 lit. f)
C. civ. 1864, art. 969[1]

Din interpretarea prevederilor contractuale, coroborate cu prevederile legale în materie de leasing, respectiv prevederile art. 9 lit. f) din O.G. nr. 51/1997, se constată că proprietarul-locator are obligația de a încheia pe cheltuiala utilizatorului o poliță de asigurare pentru bunurile obiect act contractului de leasing iar proprietarul-locator are dreptul de a încheia polița de asigurare prin intermediul unei societăți de asigurare agreată de către acesta, în speță o societate expres individualizată, aspect ce rezultă din contractul de leasing, care reprezintă voința părților și care, potrivit dispozițiilor art. 969 C. civ. 1864, are putere de lege între părțile semnatare, devenind astfel obligatoriu. Invocarea de către recurentă a motivului de nulitate absolută – frauda la lege – în privința acestei clauze pentru încălcarea art. 5 din Legea nr. 21/1996 se apreciază că nu poate fi primită, întrucât frauda la lege presupune utilizarea de către parte a unui procedeu legal în vederea eludării altor dispoziții legale imperative, situație care nu se regăsește în cauză, iar obligația locatorului de a încheia contractul de asigurare rezultă din O.G. nr. 51/1997, art. 9 lit. f).

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 2825 din 21 septembrie 2010, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, reclamanta SC C.U. SRL Constanța, în contradictoriu cu pârâți SC P.L.R. IFN SA București și SC P.I.R.B.R SRL București, a solicitat să se constate că reclamanta și-a executat cu bună-credință obligațiile contractuale și nu datorează nicio plată restantă; să se constatate că pârâta nu este parte contractantă cu reclamanta; să fie obligate pârâtele să nu mai impute reclamantei efectuarea unor plăți nedatorate cu asigurarea bunurilor, întrucât acestea sunt efectuate la zi, pentru toată perioada contractelor de leasing și aduse la cunoștința pârâtei SC P.L.R. IFN SA.

În motivarea acțiunii se arată că între reclamantă și pârâta SC P.L.R. IFN SA s-au încheiat mai multe contracte de leasing financiar prin care aceasta din urmă transmite dreptul de folosință și posesie asupra bunurilor ce fac obiectul acestora. Fără a exista un studiu de piață, pârâta a impus reclamantei că bunul va fi asigurat prin intermediul societății de asigurare A.T.A. S.A, reclamanta având asigurat tot parcul auto la această societate de asigurări, situație ce-i permitea obținerea unor reduceri substanțiale a primei de asigurare. Se susține că pârâta a încălcat prevederile art. 16.1 din anexa nr. 1 la contract, modificând în mod unilateral prevederile contractuale, prin introducerea pârâtei P.I.R.B.R. SRL de a intermedia plata primei de asigurare către anumite societăți de asigurare, fără a încheia un act adițional la contract, însușit și semnat de către reclamantă. După un studiu de piață, reclamanta a încheiat cu BT Asigurări Transilvania SA mai multe contracte de asigurare, aspect comunicat pârâtei P.L.R. IFN SA a cărei atitudine a fost interpretată de reclamantă ca și o acceptare tacită. Pârâta a impus în mod forțat pe pârâta, broker de asigurare P.I.R.B.R S.R.L., deși aceasta practica prețuri exagerat de mari, astfel că în raport de oferta făcuta de BT Asigurări, s-a apreciat încălcarea prevederilor art. 5, alin. 1, lit. d) și g) și art. 6 lit. a) și f) din Legea nr. 21/1996 republicată,

[1] În prezent, principiul enunțat de art. 969 C. civ. 1864 se regăsește la art. 1270 din noul Cod civil.

7.5. Exemple

325. Stabilirea unor standarde pe care concurenţii nu le pot îndeplini

Exemplul 1
Situaţie: Un organism de standardizare stabileşte şi publică standarde de siguranţă care sunt larg utilizate de către sectorul în cauză. Majoritatea concurenţilor din sector participă la stabilirea standardului. Anterior adaptării standardului, o societate nou intrată pe piaţă dezvoltase un produs echivalent din punct de vedere tehnic, din punctul de vedere al performanţei şi al cerinţelor funcţionale, şi care este recunoscut de către comitetul tehnic al organismului de standardizare. Cu toate acestea, fără nicio justificare obiectivă, specificaţiile tehnice ale standardului de siguranţă sunt elaborate în aşa fel încât să nu permită acestui produs nou sau altor produse noi să fie conforme standardului.
Analiză: Acest acord de standardizare este susceptibil să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1) şi este improbabil să îndeplinească criteriile prevăzute la articolul 101 alineatul (3). Fără nicio justificare obiectivă, membrii organismului de dezvoltare a standardelor au stabilit standardul în aşa fel încât produsele concurenţilor lor, care se bazează pe alte soluţii tehnologice, să nu poată fi conforme cu standardul, chiar dacă performanţele acestora sunt echivalente. Prin urmare, standardul respectiv, care nu a fost elaborat pe o bază nediscriminatorie, va reduce sau va împiedica inovarea şi diversitatea produselor. Este improbabil ca modul în care standardul este elaborat să ducă la o creştere a eficienţei mai mare decât în cazul unui standard neutru.

326. Standarde neobligatorii şi transparente care acoperă o mare parte din piaţă

Exemplul 2
Situaţie: Mai mulţi fabricanţi de produse electronice de larg consum, cu cote de piaţă substanţiale, convin să dezvolte un nou standard pentru un produs menit să îi urmeze DVD-ului.
Analiză: În cazul în care (a) fabricanţii continuă să fie liberi să producă alte produse noi care nu sunt conforme noului standard, (b) participarea la stabilirea standardului este nerestricţionată şi transparentă şi (c) acordul de standardizare nu restrânge în alt mod concurenţa, este improbabil ca articolul 101 alineatul (1) să fie încălcat. În cazul în care părţile ar conveni să nu mai fabrice decât produse care sunt conforme cu noul standard, acordul ar limita dezvoltarea tehnică, ar reduce inovarea şi ar împiedica părţile să vândă produse diferite, creând, astfel, efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

327. Acord de standardizare fără divulgare a DPI

Exemplul 3
Situaţie: Un organism de standardizare privat activ în standardizarea în sectorul TIC (tehnologia informaţiei şi comunicării) are o politică în domeniul DPI care nici nu necesită, dar nici nu încurajează divulgări ale DPI care ar putea fi esenţiale pentru viitorul standard. Organismul de standardizare a luat în mod conştient decizia de a nu include o astfel de obligaţie, ţinând seama în special de faptul că, în general, toate tehnologiile potenţial relevante pentru viitorul standard fac obiectul multor DPI. Prin urmare, organismul de standardizare a considerat că, pe de o parte, prevederea obligaţiei divulgării DPI nu ar crea beneficiul permiterii participanţilor să aleagă o soluţie fără DPI sau cu puţine DPI şi, pe de altă parte, această obligaţie ar duce la costuri suplimentare ca urmare a analizei eventualului caracter esenţial al DPI pentru viitorul standard. Cu toate acestea, politica privind DPI a organismului de standardizare prevede obligaţia ca toţi participanţii să se angajeze să acorde licenţa pentru orice DPI care ar putea fi asociat

viitorului standard conform condiţiilor FRAND. Politica privind DPI permite posibilitatea unei derogări în cazul în care deţinătorul unui DPI doreşte ca un anumit DPI să nu facă obiectul angajamentului general de acordare a licenţelor. În acest sector, există mai multe organisme de standardizare private, aflate în concurenţă. Participarea la organismul de standardizare este deschisă oricărei societăţi active în sectorul respectiv.
Analiză: În multe cazuri, obligaţia de divulgare a DPI ar fi favorabilă concurenţei, prin faptul că încurajează concurenţa între tehnologii ex ante. În general, o astfel de obligaţie le permite membrilor unui organism de standardizare să ia în calcul DPI-urile asociate unei anumite tehnologii atunci când aleg între tehnologii concurente (sau chiar, dacă este posibil, să aleagă o tehnologie care nu este protejată de DPI). Suma corespunzătoare DPI-urilor asociate unei tehnologii va avea adesea un impact direct asupra costului accesului la standard. Totuşi, în acest context specific, toate tehnologiile disponibile par a fi protejate de DPI, ba chiar de multe DPI. Prin urmare, orice divulgare a DPI nu ar avea efectul pozitiv de a le permite membrilor ca, la alegerea tehnologiei, să ia în calcul suma corespunzătoare DPI, din moment ce, indiferent ce tehnologie este aleasă, se poate presupune că tehnologia respectivă este protejată de DPI. Ar fi improbabil ca divulgarea DPI să contribuie la garantarea unui acces efectiv la standard care în acest scenariu este garantat suficient de angajamentul general de acordare a licenţei pentru orice DPI care ar putea proteja viitorul standard conform condiţiilor FRAND. Din contră, obligaţia de divulgare a DPI ar putea duce, în acest context, la costuri suplimentare pentru participanţi. Absenţa unei divulgări a DPI ar putea, la rândul său, în aceste circumstanţe să ducă la adoptarea mai rapidă a standardului, care ar putea fi importantă în cazul în care există mai multe organisme de standardizare concurente. Prin urmare, este improbabil ca acordul să ducă la vreun efect negativ asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

328. Standarde în sectorul asigurărilor

Exemplul 4
Situaţie: Un grup de societăţi de asigurare se reunesc pentru a conveni asupra unor standarde neobligatorii în ceea ce priveşte instalarea anumitor dispozitive de securitate (şi anume, componente şi echipamente menite să prevină şi să reducă pierderile şi sisteme formate din astfel de elemente). Standardele neobligatorii stabilite de societăţile de asigurare (a) sunt convenite pentru a răspunde unei nevoi specifice şi pentru a ajuta asigurătorii să gestioneze riscul şi să ofere prime de asigurare adecvate riscurilor, (b) sunt discutate cu instalatorii (sau cu reprezentanţii acestora) şi opiniile lor sunt luate în considerare înainte de finalizarea standardelor şi c) sunt publicate de către asociaţia de asigurători relevantă într-o secţiune specială de pe site-ul internet al acesteia, astfel încât orice instalator sau orice parte interesată să le poată accesa cu uşurinţă.
Analiză: Procesul de stabilire a acestor standarde este transparent şi permite participarea părţilor interesate. În plus, rezultatul este accesibil uşor, în mod rezonabil şi nediscriminatoriu pentru oricine doreşte să aibă acces la acesta. Cu condiţia ca standardul să nu aibă efecte negative asupra pieţei din aval (de exemplu, prin excluderea anumitor instalatori prin faptul că se prevăd cerinţe foarte specifice şi nejustificate pentru instalaţii), este improbabil să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei. Cu toate acestea, chiar dacă standardul ar duce la efecte restrictive asupra concurenţei, condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) ar părea să fie îndeplinite. Standardele i-ar ajuta pe asigurători să analizeze în ce măsură astfel de sisteme de instalare reduc riscurile relevante şi previn pierderile, astfel încât să poată gestiona riscurile şi să ofere prime adecvate riscurilor. Ţinând cont de rezerva privind piaţa din aval, aceste standarde ar fi mai eficiente pentru instalatori, deoarece aceştia ar trebui să respecte un singur set de standarde pentru toate societăţile de asigurare din statele membre vizate, nu să fie testaţi

de către fiecare societate de asigurare în parte. De asemenea, acestea le-ar putea permite consumatorilor să treacă mai uşor de la un asigurător la altul. În plus, acestea ar putea avea efecte benefice pentru asigurătorii mici, care este posibil să nu aibă capacitatea de a realiza verificări individual. În ceea ce priveşte celelalte condiţii ale articolului 101 alineatul (3), se pare că standardele neobligatorii nu depăşesc ceea ce este necesar pentru realizarea creşterii în eficienţă în cauză, că beneficiile ar urma să fie transferate consumatorilor (consumatorii ar putea chiar beneficia în mod direct de unele dintre acestea) şi că restricţiile nu ar duce la o eliminare a concurenţei.

329. Standarde de mediu

Exemplul 5

Situaţie: Aproape toţi producătorii de maşini de spălat convin, încurajaţi de un organism public, să nu mai fabrice produse care nu respectă anumite criterii în domeniul mediului (de exemplu, eficienţa energetică). Împreună, părţile deţin 90 % din piaţă. Produsele care vor fi eliminate astfel treptat de pe piaţă reprezintă o parte semnificativă din vânzările totale. Ele vor fi înlocuite cu produse mai ecologice, dar şi mai costisitoare. În afară de aceasta, acordul reduce indirect producţia terţilor (de exemplu, a societăţilor de electricitate şi a furnizorilor de componente încorporate în produsele care vor fi eliminate). Fără acord, părţile nu şi-ar fi orientat producţia şi eforturile de comercializare către produse mai ecologice.

Analiză: Acordul le conferă părţilor controlul asupra producţiei individuale şi vizează o parte importantă din vânzările acestora şi din producţia lor totală, reducând totodată producţia terţilor. Varietatea produselor, care rezidă, în parte, în caracteristicile care au legătură cu mediul ale produsului, este redusă, iar preţurile probabil vor creşte. Aşadar, este probabil ca acordul să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Implicarea autorităţii publice nu este relevantă în acea evaluare. Cu toate acestea, produsele mai noi şi mai ecologice sunt mai avansate din punct de vedere tehnic, oferind creşteri calitative ale eficienţei sub forma unei game mai largi de programe de spălare care pot fi folosite de către consumatori. În plus, cumpărătorii maşinilor de spălat beneficiază de creşteri ale eficienţei la nivelul costurilor, care rezultă din diminuarea costurilor de funcţionare sub forma unui consum redus de apă, de electricitate şi de detergent. Această creştere a eficienţei la nivelul costurilor este realizată pe pieţe diferite de piaţa relevantă a acordului. Cu toate acestea, creşterea eficienţei poate fi luată în considerare întrucât pieţele pe care se înregistrează efectele restrictive asupra concurenţei şi creşterea eficienţei sunt legate, iar grupul de consumatori afectaţi de respectiva restricţie şi de creşterea eficienţei este, în mare parte, acelaşi. Creşterea eficienţei depăşeşte efectele restrictive asupra concurenţei, care se manifestă sub forma creşterii costurilor. Alte alternative la acord par a fi mai puţin sigure şi mai puţin eficiente din punctul de vedere al costurilor în ceea ce priveşte oferirea aceloraşi beneficii nete. Părţile au acces, la costuri rezonabile, la diferite mijloace tehnice pentru fabricarea unor maşini de spălat care respectă caracteristicile care au legătură cu mediul convenite, iar concurenţa se va păstra pentru alte caracteristici ale produsului. Prin urmare criteriile prevăzute la articolului 101 alineatul (3) par a fi îndeplinite.

330. Standardizare încurajată de autorităţile publice

Exemplul 6

Situaţie: Ca răspuns la concluziile cercetărilor privind nivelurile recomandate de grăsime în anumite alimente procesate, desfăşurate de un grup de reflecţie finanţat din fonduri publice într-un stat membru, mai mulţi producători importanţi de alimente procesate din acelaşi stat membru au convenit, prin intermediul unor discuţii oficiale la nivel de asociaţie profesională a sectorului, să stabilească nivelurile de grăsime recomandate pentru produse. Împreună, părţile

reprezintă 70 % din vânzările de produse în statul membru respectiv. Iniţiativa părţilor va fi sprijinită printr-o campanie naţională de publicitate, finanţată de grupul de reflecţie, care subliniază pericolele unui nivel ridicat de grăsimi în alimentele procesate.
Analiză: Deşi nivelurile de grăsimi reprezintă recomandări, fiind, prin urmare, facultative, ca urmare a promovării extinse generate de campania naţională de publicitate nivelurile recomandate de grăsimi vor fi, probabil, puse în aplicare de toţi producătorii de alimente procesate din statul membru respectiv. Aşadar, este probabil ca acestea să devină un nivel maxim de grăsimi de facto în alimentele procesate. Prin urmare, posibilităţile de alegere ale consumatorului pe pieţele produsului ar putea fi reduse. Cu toate acestea, părţile vor putea în continuare să concureze în ceea ce priveşte o serie de alte caracteristici ale produselor, cum ar fi preţul, dimensiunea produsului, calitatea, gustul, conţinutul de sare şi de alte elemente nutritive, dozarea ingredientelor şi marca. În plus, concurenţa privind nivelul de grăsimi din oferta de produse poate creşte în cazul în care părţile încearcă să ofere produsele cu nivelurile cele mai scăzute. Aşadar, este improbabil ca acordul să aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

331. Standardizarea deschisă a ambalării produsului

Exemplul 7
Situaţie: Principalii producători ai unui bun de consum cu circulaţie rapidă de pe o piaţă concurenţială dintr-un stat membru - precum şi producătorii şi distribuitorii din alte state membre care vând produsul în statul membru respectiv (denumiţi în continuare „importatori") - convin cu furnizorii importanţi de ambalaje să elaboreze şi să pună în aplicare o iniţiativă voluntară de standardizare a dimensiunii şi formei ambalajului produsului vândut în acel stat membru. În prezent, există o mare diversitate de dimensiuni ale ambalajului, precum şi de materiale din care se fabrică acesta, atât la nivel de stat membru, cât şi la nivelul tuturor statelor membre. Acest lucru reflectă faptul că ambalajul nu reprezintă o parte importantă din costurile de producţie totale şi că acele costuri aferente trecerii la alţi producători de ambalaje nu sunt semnificative. Nu există şi nu este în curs de elaborare niciun standard european pentru ambalaj. Părţile participă la acord în mod voluntar, ca urmare a presiunii făcute de guvernul statului membru în cauză de a se respecta obiectivele din domeniul mediului. Împreună, producătorii şi importatorii reprezintă 85 % din vânzările produsului pe teritoriul statului membru. Iniţiativa voluntară va duce la un produs de dimensiuni uniforme care va fi vândut pe teritoriul statului membru, pentru care se foloseşte mai puţin material de ambalare, care ocupă mai puţin spaţiu pe raft, ale cărui costuri de transport şi de ambalare sunt mai mici şi care este mai ecologic prin faptul că se reduc deşeurile rezultate de pe urma ambalajului. Standardul reduce, de asemenea, costurile cu reciclarea ale producătorilor.
Standardul nu specifică faptul că trebuie utilizate anumite tipuri de materiale de ambalare. Specificaţiile standardului au fost convenite între producători şi importatori în mod deschis şi transparent, proiectul de specificaţii fiind publicat în vederea unei consultări deschise pe un site internet al sectorului, în timp util înaintea adoptării. Varianta finală a specificaţiilor adoptate este publicată şi pe un site internet al asociaţiei profesionale a sectorului, care este accesibil gratuit oricăror societăţi nou intrate pe piaţă, chiar dacă nu sunt membre ale asociaţiei profesionale.
Analiză: Chiar dacă acordul este voluntar, este probabil ca standardul să devină o practică de facto a sectorului deoarece, împreună, părţile reprezintă o proporţie importantă din piaţa produsului în statul membru, iar comercianţii cu amănuntul sunt încurajaţi şi ei de către guvern să reducă deşeurile rezultate de pe urma ambalajelor. Ca atare, acordul ar putea, teoretic, crea bariere în calea intrării pe piaţă şi duce la posibile efecte de blocare anticoncurenţiale

de blocare a accesului pe piaţa statului membru. Acest lucru ar reprezenta în special un risc pentru importatorii produsului în cauză, care s-ar putea vedea nevoiţi să reambaleze produsul pentru a se conforma standardului de facto, pentru a putea efectua vânzări în statul membru, în cazul în care dimensiunea ambalajului utilizată în alte state membre nu este conformă standardului. Cu toate acestea, în practică, este improbabil să apară bariere semnificative în calea intrării pe piaţă şi blocări deoarece (a) acordul este voluntar, (b) standardul a fost convenit cu importatorii importanţi în mod deschis şi transparent, (c) costurile de trecere la tipul de ambalaj care este conform standardului sunt mici şi (d) detaliile tehnice ale standardului sunt accesibile societăţilor nou intrate pe piaţă, importatorilor şi tuturor furnizorilor de ambalaje. În special, importatorii vor fi devenit conştienţi într-o etapă timpurie a dezvoltării de schimbările potenţiale privind ambalarea şi vor fi avut ocazia, prin intermediul consultării deschise cu privire la proiectul de standarde, să îşi prezinte opiniile înainte de adoptarea standardului. Prin urmare, este posibil ca acordul să nu aibă efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1).

Oricum, este probabil ca în acest caz să fie îndeplinite condiţiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3), deoarece: (i) acordul va duce la creşterea eficienţei prin scăderea costurilor cu transportul şi cu ambalarea, (ii) condiţiile prevalente ale concurenţei pe piaţă sunt de aşa natură încât aceste reduceri ale costurilor sunt susceptibile să fie transferate consumatorilor, (iii) acordul include doar restricţiile minim necesare pentru a se conforma standardului şi este improbabil să ducă la efecte de blocare semnificative şi (iv) concurenţa nu va fi eliminată în ceea ce priveşte o parte semnificativă a produselor respective.

332. Standardizarea închisă a ambalării produsului

Exemplul 8

Situaţie: Situaţia este aceeaşi ca în exemplu 7, punctul 331, cu excepţia faptului că standardul este convenit numai între producătorii bunului de consum cu circulaţie rapidă situaţi în statul membru respectiv (care reprezintă 65 % din vânzările produsului respectiv în acel stat membru), nu a avut loc o consultare deschisă cu privire la specificaţiile adoptate (care includ standarde detaliate cu privire la tipul de material de ambalare care trebuie folosit), iar specificaţiile standardului voluntar nu sunt publicate. Acest lucru a dus la costuri mai mari de trecere la ambalajul care este conform standardului pentru producătorii din alte state membre decât pentru cei din statul membru respectiv.

Analiză: La fel ca în exemplul 7, punctul 331, chiar dacă acordul este voluntar, este foarte probabil să devină o practică standard de facto a sectorului deoarece comercianţii cu amănuntul sunt încurajaţi şi ei de către guvern să reducă deşeurile rezultate de pe urma ambalajelor, iar producătorii din statul membru respectiv reprezintă 65 % din vânzările produsului în acel stat membru. Faptul că producătorii relevanţi din alte state membre nu au fost consultaţi a dus la adoptarea unui standard care impune costuri de adaptare la standard mai mari pentru ei decât pentru producătorii din statul membru respectiv. Prin urmare, acordul poate crea bariere în calea intrării pe piaţă şi duce la posibile efecte de blocare anticoncurenţială asupra furnizorilor de ambalaje, a societăţilor nou intrate pe piaţă şi a importatorilor - toţi aceştia neparticipând la procesul de stabilire a standardului - întrucât pot fi nevoiţi să reambaleze produsul pentru a se conforma standardului de facto, pentru a putea efectua vânzări în statul membru respectiv, în cazul în care dimensiunea ambalajului utilizată în alte state membre nu este conformă standardului.

Spre deosebire de exemplu 7, punctul 331, procesul de standardizare nu s-a desfăşurat în mod deschis şi transparent. În special, noilor intraţi pe piaţă, importatorilor şi furnizorilor de ambalaje nu li s-a dat ocazia de a formula observaţii cu privire la standardul propus şi este posibil să nu aibă nici măcar cunoştinţă de acesta decât târziu, existând astfel posibilitatea ca

aceştia să nu îşi poată schimba metodele de producţie sau să nu poată să treacă la alţi furnizori în mod rapid şi eficace. În plus, este posibil ca societăţile nou intrate pe piaţă, importatorii şi furnizorii de ambalaje să nu poată concura în cazul în care standardul este necunoscut sau dificil de respectat. În acest caz, este deosebit de relevant faptul că standardul include specificaţii detaliate cu privire la materialele de ambalare care trebuie folosite, care, din cauza caracterului închis al consultării şi al standardului, sunt greu de respectat de către importatori şi de către societăţile nou intrate pe piaţă. Prin urmare, acordul poate restrânge concurenţa, în sensul articolului 101 alineatul (1). Această concluzie nu este afectată de faptul că acordul a fost încheiat pentru a se respecta obiectivele de mediu subiacente convenite cu guvernul statului membru respectiv.
În acest caz, este improbabilă îndeplinirea condiţiilor articolului 101 alineatul (3). Chiar dacă acordul va duce la o creştere similară celei care rezultă în exemplul 7, punctul 331, este improbabil ca natura închisă şi privată a acordului de standardizare şi faptul că standardul detaliat privind tipul de material de ambalare care trebuie folosit nu a fost făcut public să fie indispensabile pentru realizarea creşterii eficienţei în temeiul acordului.

333. Condiţii standard neobligatorii şi deschise pentru contractele cu utilizatorii finali

Exemplul 9
Situaţie: O asociaţie profesională a distribuitorilor de electricitate stabileşte condiţii standard neobligatorii pentru furnizarea de electricitate către utilizatorii finali. Stabilirea condiţiilor standard este realizată în mod transparent şi nediscriminatoriu. Condiţiile standard acoperă aspecte precum specificarea punctului de consum, localizarea punctului de branşare şi tensiunea la branşare, dispoziţii privind fiabilitatea serviciului, precum şi procedura pentru regularizarea conturilor între părţile la contract (de exemplu, ce se întâmplă în cazul în care clientul nu transmite furnizorului rezultatele citirii contorului). Condiţiile standard nu se referă la niciun aspect legat de preţ, şi anume nu conţin niciun preţ recomandat sau alte clauze legate de preţ. Orice societate cu activitate în sector este liberă să utilizeze condiţiile standard aşa cum consideră necesar. Aproximativ 80 % din contractele încheiate cu utilizatori finali de pe piaţa relevantă se bazează pe aceste condiţii standard.
Analiză: Este improbabil ca aceste condiţii standard să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). Chiar dacă au devenit o practică la nivelul sectorului, nu par să aibă vreun impact negativ semnificativ asupra preţurilor, a calităţii sau a diversităţii produselor.

334. Condiţii standard utilizate în contractele încheiate între societăţi

Exemplul 10
Situaţie: Societăţile de construcţii dintr-un anumit stat membru se reunesc pentru a stabili condiţii standard neobligatorii şi deschise care să fie utilizate de contractanţi atunci când îi prezintă unui client un deviz pentru lucrări de construcţii. Se include un formular de deviz împreună cu condiţiile adecvate pentru clădirea sau construcţia în cauză. Împreună, aceste documente reprezintă contractul de construcţie. Clauzele se referă la chestiuni precum încheierea contractului, obligaţiile generale ale contractantului şi ale clientului şi condiţii care nu se referă la preţ (de exemplu, o dispoziţie referitoare la dreptul contractantului de a notifica suspendarea lucrărilor pentru neplată), asigurare, durată, recepţia lucrărilor şi defecte, limitarea răspunderii, terminarea contractului etc. Spre deosebire de exemplul 9, punctul 333, aceste condiţii standard sunt utilizate frecvent între societăţi, una din acestea având activitate în amonte, iar cealaltă - în aval.

Analiză: Este improbabil ca aceste condiţii standard să ducă la efecte restrictive asupra concurenţei în sensul articolului 101 alineatul (1). În mod normal, nu ar exista nicio limitare semnificativă în ceea ce priveşte posibilitatea de alegere a produsului final de către client, respectiv a lucrărilor de construcţii. Alte efecte restrictive asupra concurenţei nu par a fi probabile. Multe dintre clauzele de mai sus (recepţia lucrărilor şi defecte, terminarea contractului etc.) sunt adesea reglementate de lege.

335. Condiţii standard care facilitează compararea produselor diferitelor societăţi

Exemplul 11

Situaţie: O asociaţie naţională din sectorul asigurărilor difuzează condiţii standard neobligatorii pentru poliţele privind contractele de asigurare a locuinţelor. Condiţiile nu indică nivelul primelor de asigurare, valoarea acoperirii sau a francizelor plătibile de asigurat. Acestea nu impun o acoperire extinsă care să includă riscurile la care nu sunt expuşi simultan un număr semnificativ de deţinători de poliţe şi care nu necesită obţinerea de către deţinătorii de poliţe a unei acoperiri de la aceeaşi societate de asigurare pentru diferite riscuri. Deşi majoritatea societăţilor de asigurare folosesc condiţii standard pentru poliţe, nu toate contractele acestora conţin aceleaşi condiţii, întrucât acestea sunt adaptate în funcţie de nevoile individuale ale fiecărui client şi, în consecinţă, nu există o standardizare de facto a produselor de asigurare oferite consumatorilor. Condiţiile standard pentru poliţe le permit consumatorilor şi organizaţiilor de consumatori să compare poliţele oferite de diferite societăţi de asigurare. O asociaţie de consumatori este implicată în procesul de stabilire a condiţiilor standard pentru poliţe. Acestea sunt, de asemenea, disponibile pentru societăţile nou intrate pe piaţă, pe bază nediscriminatorie.

Analiză: Aceste condiţii standard pentru poliţe se referă la componenţa produsului de asigurare final. În cazul în care condiţiile de pe piaţă şi alţi factori ar arăta că ar putea fi un risc de limitare a diversităţii produselor ca urmare a faptului că societăţile de asigurare folosesc astfel de condiţii standard pentru poliţe, este probabil ca asupra efectelor unei astfel de limitări posibile să prevaleze creşteri ale eficienţei precum facilitarea efectuării unei comparaţii de către consumatori a condiţiilor oferite de societăţile de asigurare. La rândul lor, aceste comparaţii facilitează trecerea de la o societate de asigurare la alta, sporind, astfel, concurenţa. În plus, trecerea la alt furnizor, precum şi intrarea pe piaţă a concurenţilor reprezintă un avantaj pentru consumatori. Faptul că asociaţia de consumatori a participat la acest proces ar putea, în anumite circumstanţe, duce la creşterea probabilităţii transferului acelor creşteri ale eficienţei care nu aduc automat beneficii consumatorilor. Condiţiile standard pentru poliţe sunt, de asemenea, susceptibile să ducă la reducerea costurilor tranzacţiilor şi la facilitarea intrării societăţilor de asigurare pe pieţe geografice şi/sau de produse diferite. În plus, restricţiile nu par să depăşească ceea ce este necesar pentru a realiza creşterea identificată a eficienţei, iar concurenţa nu ar fi eliminată. În consecinţă, este probabilă îndeplinirea criteriilor prevăzute la articolului 101 alineatul (3).

CAPITOLUL III.
BREVIAR LEGISLATIV ÎN MATERIA DREPTULUI CONCURENȚEI

I. Legislaţie europeană – indexare pe materii şi industrii

Antitrust:

Legislaţie cadru

- **Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului** din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din Tratat (JO L 1/1, 4.1.2003) astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 411/2004 al Consiliului din 26 februarie 2004 (JO L 68/1, 6.3.2004) şi Regulamentul (CE) nr. 1419/2006 al Consiliului din 25 septembrie 2006 (JO L 269/1 28.9.2006) – Versiunea consolidată din 18 octombrie 2006
- **Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei** din 7 aprilie 2004 privind desfăşurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 şi 82 ale Tratatului CE (JO L 123/18, 27.4.2004) modificate prin Regulamentul (CE) nr. 1792/2006 al Comisiei din 23 octombrie 2006 (JO L 362/1, 20.12.2006) şi Regulamentul (CE) nr. 622/2008 al Comisiei din 30 iunie 2008 (JO L 171/3, 1.7.2008) – Versiunea consolidată din 1 iulie 2008
- **Decizia 2011/695/UE a preşedintelui Comisiei Europene din 13 octombrie 2011 privind funcţia şi mandatul consilierului-auditor în anumite proceduri în domeniul concurenţei** (JO L 275/29, 20.10.2011)
- **Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1182/71** al Consiliului din 3 iunie 1971 **privind stabilirea regulilor care se aplică termenelor, datelor şi expirării termenelor** (JO L 124/1, 8.6.1971)
- **Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1/58** al Consiliului privind stabilirea regimului lingvistic al Comunităţii Economice Europene (JO L 17, 6.10.1958, p. 385) – Versiunea consolidată din 1 ianuarie 2007

Comunicări şi Orientări

- **Comunicarea Comisiei privind cele mai bune practici de desfăşurare a procedurilor iniţiate în aplicarea articolelor 101 şi 102 din TFUE** (JO C 308/6, 20.10.2011)
- **Comunicarea Comisiei privind cooperarea în cadrul Reţelei Autorităţilor de Concurenţă** (2004/C 101/03), (JO C 101/43, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind cooperarea dintre Comisie şi instanţele statelor membre ale Uniunii Europene** în aplicarea articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE (JO C 101/54, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei relevante** în sensul dreptului comunitar al concurenţei (JO C 372, 9.12.1997)
- **Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanţă minoră** care nu restrâng în mod semnificativ concurenţa în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene (de minimis) (JO C 368/13, 22.12.2001)
- **Comunicare a Comisiei: Orientări privind conceptul de efect asupra comerţului** din articolele 81 şi 82 din Tratat (JO C 101/81, 27.4.2004)
- **Comunicare a Comisiei: Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3)** din Tratat (JO C 101/97, 27.4.2004)

- **Orientări privind priorităţile Comisiei în aplicarea articolului 82** din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (JO C 45/7, 24.2.2009)
- **Orientări privind calcularea amenzilor** aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO C 210/2, 1.9.2006)
- **Comunicarea Comisiei examinarea de către Comisie a plângerilor** depuse în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE (JO C 101/65, 27.4. 2004)
- **Comunicarea Comisiei privind îndrumările informale referitoare la problemele** noi care apar în cauze individuale cu privire la articolele 81 şi 82 din Tratatul CE (scrisori de îndrumare) (JO C 101/78, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei** în cauzele în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, articolele 53,54 şi 57 din Acordul SEE şi Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (JO C 325/7, 22.12.2005)
- **Comunicarea Comisiei privind desfăşurarea procedurilor de tranzacţie** în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 şi 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului în cazurile privind cartelurile (JO C 167/1, 2.7.2008)
- **Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi şi reducerea amenzilor în cazurile de cartel** (JO C 298/17, 8.12.2006)

Exceptare pe categorii (Articolul 101 (3) din TFUE)

- **Regulamentul (CEE) nr. 19/65 al Consiliului din 2 martie 1965 privind aplicarea articolului 85 alineatul din Tratat anumitor categorii de acorduri şi practice concertate,** (JO P 36, 6.3.1965)
- **Regulamentul (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul 3 din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale şi practice concertate,** (JO L 102/1, 23.4.2010)
- **Orientări privind restricţiile verticale,** (JO C 130/1, 19.5.2010)
- **Regulamentul (CEE) nr. 2821/71 al Consiliului din 20 decembrie 1971 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din Tratat unor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate,** (JO L 285, 29.12.1971)
- **Regulamentul (UE) nr. 1217/2010 al Comisiei din 14 decembrie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare şi dezvoltare,** (JO L 335/36, 18.12..2010)
- **Regulamentul (UE) nr. 1218/2010 al Comisiei din 14 decembrie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare** (JO L 335/43, 18.12.2010)
- **Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală** (JO C 11/1, 14.1.2011)
- **Regulamentul (CE) nr. 772/2004 al Comisiei din 27 aprilie 2004 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din Tratat anumitor categorii de acorduri de transfer de tehnologie** (JO L 123/11, 27.4.2004)
- **Orientări privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE anumitor acorduri de transfer de tehnologie** (JO C 101/2, 27.4.2004)

Agricultură

- **Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 al Consiliului din 24 iulie 2006 de aplicare a anumitor norme de concurenţă în domeniul producţiei şi comerţului cu produse agricole** (JO L 214, 4.8.2006, p. 7) – Versiunea consolidată din 1.8.2009
- **Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieţelor agricole şi privind dispoziţii specifice referitoare la anumite produse agricole („Regulamentul unic OCP")** (JO L 299, 16.11.2007, p. 1) - Versiunea consolidată din 1.1.2011 – Fragment Partea IV – Reguli de concurenţă

Asigurări

- **Regulamentul (UE) nr. 267/2010 al Comisiei din 24 martie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor** (JO L 83/1, 30.3.2010)
- **Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în**
- **sectorul asigurărilor** (JO C 82/02, 30.3.2010)
- **Regulamentul (CEE) nr. 1534/91 al Consiliului din 31 mai 1991 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor**, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 (JO L 143/1, 7.6.1991)

Vehicule cu motor

- **Regulamentul (UE) nr. 461/2010 al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor** (JO L 129/52, 28.5.2010)
- **Orientări suplimentare privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule** (JO C 138/5, 28.5.2010)

Servicii poștale

- **Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurență în sectorul poștal și privind evaluarea anumitor măsuri de stat cu privire la serviciile poștale** (JO C 39/2, 6.2.1998)

Transportul aerian

- **Regulamentul (CE) nr. 487/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri și practici concertate în sectorul transporturilor aeriene** (JO L 148/1, 11.6.2009)
- **Acordul privind transportul aerian dintre UE și S.U.A,** (JO L 134/4, 25.5.2007) și Decizia Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 24 iunie 2010 privind semnarea și aplicarea cu titlu provizoriu a Protocolului de modificare a Acordului privind transportul aerian între Statele Unite ale Americii, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de altă parte (JO L 223/3, 25.08.2010)

Transport maritim

- **Regulamentul (CE) nr. 246/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorții)** (JO L 79/1, 25.3.2009)
- **Regulamentul (CE) nr. 906/2009 al Comisiei din 28 septembrie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorții)** (JO L 256/31, 29.9.2009)
- **Orientări privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE la serviciile de transport maritim** (JO C 245/2, 26.9.2008)

Transporturile feroviare, rutiere și pe căile navigabile interioare

- **Regulamentul (CE) nr. 169/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea regulilor de concurență transporturilor feroviare, rutiere și pe căile navigabile interioare** (JO L 61/1, 5.3.2009)

care obligă părţile la executarea cu bună credinţă şi echitate a obligaţiilor asumate, într-un climat de concurenţă loială.

Pârâta SC P.L.R. IFN SA a formulat cerere reconvenţională solicitând în contradictoriu şi cu BT Asigurări Transilvania SA, în principal, constatarea nulităţii absolute a contractelor de asigurare a autovehiculelor indicate în cerere iar în subsidiar anularea contractelor de asigurare a autovehiculelor indicate.

Prin sentinţa nr. 11009/07.10.2009, Tribunalul Bucureşti – Secţia a VI-a Comercială, a respins ca inadmisibile capetele doi, trei şi patru din cererea principală. A respins capătul unu din cererea principală ca neîntemeiat. A respins capătul subsidiar din cererea principală ca neîntemeiat. A respins cererea reconvenţională formulată de pârâta SC P.L.R. IFN SA, ca neîntemeiată şi a obligat reclamanta să plătească pârâtei P.L.R IFN SA suma de 1285, 48 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, precum şi pârâtei P.I.R.B.R. SRL suma de 1285, 48 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, instanţa de fond a reţinut că, în raport de prevederile contractelor de leasing şi ale condiţiilor generale ce constituie anexă la contractul de leasing şi faţă de împrejurarea că pârâta nu a înţeles să dea mandat reclamantei pentru încheierea contractului de asigurare a bunurilor, s-a apreciat că primul capăt din cererea principală este neîntemeiat. Ca efect al admiterii excepţiei de inadmisibilitate printr-o încheiere anterioară au fost respinse ca inadmisibile capetele doi, trei şi patru din cererea principală. În ceea ce priveşte capătul de cerere formulat în subsidiar – constatarea nulităţii absolute a clauzei nr. 11.1 din condiţiile generale – s-a apreciat că este neîntemeiat, întrucât invocarea de către reclamantă a fraudei la lege ca motiv de nulitate pentru încălcarea dispoziţiilor articolelor 5 şi 6 din Legea nr. 21/1996 nu poate fi reţinută, întrucât fraudarea legii presupune utilizarea de către părţi a anumitor posibilităţi legale în vederea eludării altor dispoziţii legale imperative, situaţie care nu se invocă şi nici nu se regăseşte în speţă. Motivul referitor la nedeterminarea obiectului obligaţiei a fost apreciat ca neîntemeiat întrucât conduita părţii care se obligă este determinată – încheierea contractelor de asigurare cu o societate de asigurare.

Împotriva acestei sentinţe a declarat apel reclamanta SC C.U.S.R.L. Constanţa, apreciindu-se că acţiunea este fondată întrucât, deşi în cauzele generale ale contractului de leasing, la pct. 11.1 exista prevederea încheierii de către locator a poliţei de asigurare pe cheltuiala utilizatorului, aceeaşi clauză permitea transmiterea acestui drept prin mandat către utilizator. În ceea ce priveşte cererea privind constatarea nulităţii absolute a clauzei conţinută de art. 11 pct. 1 din condiţiile generale, se solicită a se avea în vedere cauzele de nulitate absolute constând în frauda la lege şi nedeterminarea obiectului obligaţiei.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a V-a Comercială, prin decizia nr. 194/23.03.2010, a respins apelul declarat de apelanta-reclamantă SC C.U.S.R.L. Constanţa, ca nefondat, fiind obligată apelanta la 2.516, 85 lei către intimatul P.I. şi la 2.510, 9 lei către intimatul P.L., cu titlul de cheltuieli de judecată. Pentru a decide astfel, instanţa de apel a constatat că, faţă de împrejurarea că intimata SC P.L.R IFN SA Bucureşti a înţeles să încheie personal, prin reprezentanţii săi, contractele de asigurare, rezultă că locatorul nu a mandatat utilizatorul să încheie în numele său poliţele de asigurare. Întrucât părţile contractului de asigurare au stabilit că locatorul va încheia contractul de asigurare, se apreciază că nu au fost încălcate dispoziţiile O.G. nr. 51/1997 care se referă la obligaţia asigurării bunurilor printr-o societate de asigurare dacă părţile nu au convenit altfel. În cauză, nu s-a dovedit modul în care a fost fraudată legea, respectiv modalităţile utilizate în vederea eludării unor dispoziţii legale imperative ale Legii nr. 21/1996. Referitor la nedeterminarea obiectului obligaţiei, prin stabilirea

Infrastructură

- **Clarificarea recomandărilor Comisiei privind aplicarea normelor de concurență noilor proiecte de infrastructură de transport** (JO C 298/5, 30.9.1997)

Comunicații

- **Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice** (JO L 249/21, 17.9.2002)

Carteluri

- **Regulamentul (CE) nr. 622/2008 al Comisiei din 30 iunie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 773/2004** în ceea ce privește desfășurarea procedurii de tranzacționare în cazurile privind cartelurile Text cu relevanță pentru SEE
- **Comunicare a Comisiei privind desfășurarea procedurilor de tranzacție în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 și 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului în cazurile privind cartelurile** (2008/C 167/01)

Legislație cadru

- **Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului** din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (JO L 1/1, 4.1.2003) astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 411/2004 al Consiliului din 26 februarie 2004 (JO L 68/1, 6.3.2004) și Regulamentul (CE) nr. 1419/2006 al Consiliului din 25 septembrie 2006 (JO L 269/1 28.9.2006) –Versiunea consolidată din 18 octombrie 2006
- **Regulamentul (CE) 773/2004 al Comisiei** din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (JO L 123/18, 27.4.2004) astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1792/2006 al Comisiei din 23 octombrie 2006 (JO L 362/1, 20.12.2006) și Regulamentul (CE) nr. 622/2008 al Comisiei din 30 iunie 2008 (JO L 171/3, 1.7.2008) – Versiunea consolidată din 1 iulie 2008
- **Decizia 2011/695/UE a președintelui Comisiei Europene din 13 octombrie 2011 privind funcția și mandatul consilierului-auditor în anumite proceduri în domeniul concurenței** (JO L 275/29, 20.10.2011)
- **Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1182/71** al Consiliului din 3 iunie 1971 privind stabilirea regulilor care se aplică termenelor, datelor și expirării termenelor (JO L 124/1, 8.6.1971)
- **Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1/58** al Consiliului privind stabilirea regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO L 17, 6.10.1958, p. 385) – Versiunea consolidată din 1 ianuarie 2007
- **Comunicarea Comisiei privind cele mai bune practici de desfășurare a procedurilor inițiate în**
- **aplicarea articolelor 101 și 102 din TFUE** (JO C 308/6, 20.10.2011)
- **Comunicarea Comisiei privind cooperarea în cadrul Rețelei Autorităților de Concurență** (2004/C 101/03), (JO C 101/43, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind cooperarea dintre Comisie și instanțele statelor membre ale Uniunii Europene** în aplicarea articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (JO C 101/54, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind definirea pieței relevante** în sensul dreptului comunitar al concurenței (JO C 372, 9.12.1997)
- **Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanță minoră** care nu restrâng în mod semnificativ
- concurența în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunității Europene (de minimis) (JO C 368/13, 22.12.2001)

- **Comunicare a Comisiei: Orientări privind conceptul de efect asupra comerțului** din articolele 81 și 82 din Tratat (JO C 101/81, 27.4.2004)
- **Comunicare a Comisiei: Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din** Tratat (JO C 101/97, 27.4.2004)
- **Orientări privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului 82** din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (JO C 45/7, 24.2.2009)
- **Orientări privind calcularea amenzilor** aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO C 210/2, 1.9.2006)
- **Comunicarea Comisiei examinarea de către Comisie a plângerilor** depuse în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (JO C 101/65, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind îndrumările informale referitoare la problemele noi** care apar în cauze individuale cu privire la articolele 81 și 82 din Tratatul CE (scrisori de îndrumare) (JO C 101/78, 27.4.2004)
- **Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei** în cauzele în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE, articolele 53,54 și 57 din Acordul SEE și Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (JO C 325/7, 22.12.2005)
- **Comunicarea Comisiei privind desfășurarea procedurilor de tranzacție** în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 și 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului în cazurile privind cartelurile (JO C 167/1, 2.7.2008)
- **Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea amenzilor în cazurile de cartel** (JO C 298/17, 8.12.2006)

Acorduri verticale

- **Regulamentul (CEE) nr. 19/65 al Consiliului din 2 martie 1965 privind aplicarea articolului 85 alineatul din Tratat anumitor categorii de acorduri și practice concertate,** (JO P 36, 6.3.1965)
- **Regulamentul (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul 3 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practice concertate,** (JO L 102/1, 23.4.2010)
- **Orientări privind restricțiile verticale,** (JO C 130/1, 19.5.2010)

Acordurile de cooperare orizontală

- **Regulamentul (CEE) nr. 2821/71 al Consiliului din 20 decembrie 1971 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din Tratat unor categorii de acorduri, decizii și practici concertate,** (JO L 285, 29.12.1971)
- **Regulamentul (UE) nr. 1217/2010 al Comisiei din 14 decembrie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare și dezvoltare,** (JO L 335/36, 18.12..2010)
- **Regulamentul (UE) nr. 1218/2010 al Comisiei din 14 decembrie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare** (JO L 335/43, 18.12.2010)
- **Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală** (JO C 11/1, 14.1.2011)
- **Regulamentul (CE) nr. 772/2004 al Comisiei din 27 aprilie 2004 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din Tratat anumitor categorii de acorduri de transfer de tehnologie** (JO L 123/11, 27.4.2004)
- **Orientări privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE anumitor acorduri de transfer de tehnologie** (JO C 101/2, 27.4.2004)

Agricultură

- **Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 al Consiliului din 24 iulie 2006 de aplicare a anumitor norme de concurență în domeniul producției și comerțului cu produse** agricole (JO L 214, 4.8.2006, p. 7) – Versiunea consolidată din 1.8.2009

- **Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieţelor agricole şi privind dispoziţii specifice referitoare la anumite produse agricole („Regulamentul unic OCP")** (JO L 299, 16.11.2007, p. 1) - Versiunea consolidată din 1.1.2011 – Fragment Partea IV – Reguli de concurenţă

Asigurări

- **Regulamentul (UE) nr. 267/2010 al Comisiei din 24 martie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor** (JO L 83/1, 30.3.2010)
- **Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor** (JO C 82/02, 30.3.2010)
- **Regulamentul (CEE) nr. 1534/91 al Consiliului din 31 mai 1991 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate în sectorul asigurărilor**, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 (JO L 143/1, 7.6.1991)

Vehicule cu motor5

- **Regulamentul (UE) nr. 461/2010 al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale şi practici concertate în sectorul autovehiculelor** (JO L 129/52, 28.5.2010)
- **Orientări suplimentare privind restricţiile verticale în acordurile pentru vânzarea şi repararea autovehiculelor, precum şi pentru distribuţia de piese de schimb pentru autovehicule** (JO C 138/5, 28.5.2010)

Servicii poştale

- **Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurenţă în sectorul poştal şi privind evaluarea anumitor măsuri de stat cu privire la serviciile poştale** (JO C 39/2, 6.2.1998)

Transportul

- **Regulamentul (CE) nr. 487/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri şi practici concertate în sectorul transporturilor aeriene** (JO L 148/1, 11.6.2009)
- **Acordul privind transportul aerian dintre UE şi S.U.A**, (JO L 134/4, 25.5.2007) şi Decizia Consiliului şi a reprezentanţilor guvernelor statelor membre, reuniţi în cadrul Consiliului din 24 iunie 2010 privind semnarea şi aplicarea cu titlu provizoriu a Protocolului de modificare a Acordului privind transportul aerian între Statele Unite ale Americii, pe de o parte, şi Comunitatea Europeană şi statele sale membre, pe de altă parte (JO L 223/3, 25.08.2010)
- **Regulamentul (CE) nr. 246/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorţii)** (JO L 79/1, 25.3.2009)
- **Regulamentul (CE) nr. 906/2009 al Comisiei din 28 septembrie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii şi practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorţii)** (JO L 256/31, 29.9.2009)
- **Orientări privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE la serviciile de transport maritim** (JO C 245/2, 26.9.2008)

Transporturile feroviare, rutiere şi pe căile navigabile interioare

- **Regulamentul (CE) nr. 169/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind apli-**

carea regulilor de concurenţă transporturilor feroviare, rutiere şi pe căile navigabile interioare (JO L 61/1, 5.3.2009)

Infrastructură

- **Clarificarea recomandărilor Comisiei privind aplicarea normelor de concurenţă noilor proiecte de infrastructură de transport** (JO C 298/5, 30.9.1997)

Comunicaţii

- **Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurenţa pe pieţele de reţele şi servicii de comunicaţii electronice** (JO L 249/21, 17.9.2002)

Fuziuni

Legislaţie cadru

- **Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului** din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul (CE) privind concentrările economice), JO L 24/1, 29 ianuarie 2004
- **Regulamentul (CE) nr. 802/2004 al Comisiei** din 7 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (publicat în JO L 133, 30.04.2004, p.1) privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei din 20 ocombrie 2008 (publicat în JO L 279, 22.10.2008, p. 3) – Versiunea consolidată din 23 octombrie 2008
- **Anexa I: Formularul CO** cu privire la notificarea concentrărilor economice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului, consolidat prin modificările adoptate prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei – versiunea consolidată din 23 octombrie 2008
- **Anexa II: Formular CO simplificat** pentru notificarea concentrărilor economice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului, consolidat prin modificările adoptate prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei – versiunea consolidată din 23 octombrie 2008
- **Anexa III: Formular CM Cereri Motivate** (Formular CM), Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului, consolidat prin modificările adoptate prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei – versiunea consolidată din 23 octombrie 2008
- **Anexa IV: Formular CM** cu privire la informaţii referitoare la angajamentele oferite în temeiul articolului 6 alineatul (2) şi articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 consolidat prin modificările adoptate prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei – versiunea consolidată din 23 octombrie 2008

Comunicări şi orientări

- **Comunicare jurisdicţională consolidată a Comisiei** în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, JO C 95, 16 April 2008, p. 1
- **Comunicarea Comisiei privind procedura simplificată** de tratare a anumitor concentrări în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului, JO C 56, 5 martie 2005, p. 32
- **Comunicarea Comisiei privind trimiterea cazului** în domeniul concentrărilor, JO C 56, 5 martie 2005, p. 2
- **Comunicarea Comisiei privind definirea pieţei relevante** în sensul dreptului comunitar al concurenţei, JO C 372, 9 decembrie 1997, p. 5
- **Orientări privind evaluarea concentrărilor orizontale** în temeiul Regulamentului Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, JO C 31, 5 februarie 2004, p. 5
- **Orientări privind evaluarea concentrărilor neorizontale** în temeiul Regulamentului

Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, JO C 265, 18 October 2008, p. 6

- **Comunicarea Comisiei privind măsurile corective admisibile** în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 şi al Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei, JO C 267, 22 octombrie 2008, p. 1
- **Comunicarea Comisiei privind restricţii** direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrărilor, JO C 56, 5 martie 2005, p. 24
- **Decizia 2001/462 a Comisiei din 23 mai 2001 privind mandatul consilierilor-auditori în anumite proceduri în domeniul concurenţei**, JO L 162, 19 iunie 2001, p. 21
- **Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei** în cauzele în temeiul articolelor 81 şi 82 din Tratatul CE, articolele 53,54 şi 57 din Acordul SEE şi Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului, JO C 325, 22 decembrie 2005, p. 7

Ajutor de stat

- **Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999** de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, JO L 83. 27.03.1999. p. 1
- **Amendament la articolul 1 alineatul (b) litera (i) din Regulamentul nr. 659/99 al Consiliului** prin Tratatul de aderare a Republicii Cehe, a Estoniei, a Ciprului, a Letoniei, a Lituaniei, Ungariei, a Maltei, a Poloniei, a Sloveniei şi a Slovaciei. JO L 236. 23.09.2003. p. 345
- **Amendament la articolul 1 alineatul (b) litera (i) din Regulamentul nr. 659/99** al Consiliului prin Regulamentul (CE) nr. 1791/2006 al Consiliului din 20 noiembrie 2006. motivat de aderarea Bulgariei şi a României. JO L 363. 20.12.2006. p. 27
- **Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004** de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE. JO L 140. 30.04.2004. p. 1.
- **Fişă de informaţii generale** (Anexa I. Partea I din IR. cu modificările din 30.01.2008)
- **Tabelul fişelor de informaţii suplimentare** (Anexa I. Partea III din IR din 21.04.2004). Fişele suplimentare de informaţii sunt incluse în sectorul corespunzător în cadrul capitolelor E şi F.
- **Formular simplificat de notificare (Anexa II a IR. cu modificările din 30.01.2008)**
- **Format de raportare standardizat pentru ajutoarele de stat existente** (Acest format este valabil pentru toate sectoarele mai puţin sectorul agriculturii). (Anexa III A din IR din 21.04.2004)
- **Informaţii ce sunt incluse în raportul anual** ce se va prezenta Comisiei (Anexa III C din IR din 21.04.2004)
- **Procedură simplificată**
- Comunicarea Comisiei privind Procedura simplificată de tratare a anumitor tipuri de ajutor de stat JO C 136 of 16.06.2009. p. 3
- **Codul de Bune Practici**
- **Comunicarea Comisiei privind Codul de Bune Practici** privind desfăşurarea procedurilor de control al ajutoarelor de stat JO C 136 of 16.06.2009, p. 13
- Comunicare din partea Comisiei — Pentru o punere în aplicare eficientă a deciziilor Comisiei de obligare a statelor membre să recupereze ajutorul de stat ilegal şi incompatibil, JO C 272, 15.11.2007, p. 4

Reguli pentru ajutoare de stat nelegale

- Comunicarea Comisiei privind stabilirea regulilor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal (notificată cu numărul C (2002) 458), JO C 119, 22.05.2002, p. 22

Punerea în aplicare a legii privind ajutoarele de stat de către instanţele naţionale

- **Comunicarea Comisiei** privind punerea în aplicare a legii privind ajutorul de stat de către instanţele naţionale, JO C 85 of 09.04.2009, p. 1
- Secretul profesional
- Comunicarea C(2003) 4582 a Comisiei din 1 decembrie 2003 privind secretul profesional în deciziile din domeniul ajutorului de stat, JO C 297, 09.12.2003, p. 6
- Comunicarea Comisiei cu privire politicile vechi din domeniul ajutorului de stat,JO C 115,30.04.2004, p. 1

REGULAMENTE DE ABILITARE ŞI REGULAMENTUL GENERAL DE EXCEPTARE PE CATEGORII DE AJUTOARE

Regulamente de abilitare

- Regulamentul (CE) nr. 994/98 al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor 92 şi 93 (în prezent 87 şi respectiv 88) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale, JO L 142, 14.05.1998, p. 1

Ajutoare de minimis

C.2.1 Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 şi 88 din Tratatul CE ajutoarelor *de minimis*, JO L 379, 28.12.2006, p. 5

Regulamentul general de exceptare pe categorii

- Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declararre a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piaţa comună în aplicarea articolelor 87 şi 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) JO L 214, 9.8.2008, p. 3-47

Definiţia IMM-urilor

- Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor şi a întreprinderilor mici şi mijlocii (notificată cu numărul C (2003) 1422), JO L 124, 20.05.2003, p. 36
- Comunicarea Comisiei – Declaraţie model privind informaţiile referitoare la încadrarea unei întreprinderi în categoria IMM-urilor, JO C 118, 20.05.2003, p. 5
- Corrigendum: Comunicarea Comisiei - Declaraţie model privind informaţiile referitoare la încadrarea unei întreprinderi în categoria IMM-urilor, JO C 156, 04.07.2003, p. 14

NORME TEMPORARE STABILITE CA RĂSPUNS LA CRIZA ECONOMICĂ ŞI FINANCIARĂ

Norme orizontale

- Comunicare a Comisiei – Cadrul comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului de finanţare în contextul actualei crize financiare şi economice, (versiunea consolidată a Cadrului comunitar temporar adoptat la 17 decembrie 2008, astfel cum a fost modificat în 25 februarie 2009), JO C 83 din 07.04.2009. p. 1
- Comunicare a Comisiei privind modificarea Cadrului comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului de finanţare în contextul actualei crize financiare şi economice, JO C 261 din 31.10.2009. p. 2
- Comunicare a Comisiei privind modificarea Cadrului comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului de finanţare în contextul actualei crize financiare şi economice, JO C 303 din 15.12.2009, p. 6
- Comunicare a Comisiei privind modificarea Cadrului comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului de finanţare în contextul actualei crize financiare şi economice, JO C 6 din 11.01.2011, p. 5

Sectorul financiar

- Comunicare a Comisiei – Aplicarea normelor de ajutor de stat măsurilor adoptate cu privire la instituţiile financiare în contextul actualei crizei financiare mondiale, JO 2008 C 270, 25.10.2008, p. 8
- Comunicarea Comisiei – Recapitalizarea instituţiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului de stat la minimul necesar şi garanţii împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenţei. JO C 10, 15.1.2009, p. 2-10
- Comunicare a Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancxar comunitar, JO C 72, 26.3.2009, p. 1-22
- Comunicarea Comisiei privind restabilirea viabilităţii şi evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, JO C 195, 19.8.2009, p. 9
- Comunicare a Comisiei privind aplicarea, începând cu 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare, JO C 329, 7.1.2011, p. 7

NORME ORIZONTALE

Ajutor pentru IMM-uri

- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru IMM-uri (Anexa I, Partea III.1 din IR din 21.04.2004)

Ajutor pentru formarea profesională

- Comunicare a Comisiei - Criterii pentru analiza compatibilităţii ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale JO C 188, 11.8.2009, p. 1
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru formare (Anexa I, Partea III.2 din IR din 21.04.2004)

Ajutor la angajare

- Comunicare a Comisiei - Criterii de analiză a compatibilităţii ajutoarelor de stat pentru angajaţii dezavantajaţi şi cu dizabilităţi care fac obiectul notificării individuale JO C188, 11.8.2009, p. 6
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul la anagajare (Anexa I, Partea III.3 din IR din 21.04.2004)

Ajutorul regional

- Orientări privind ajutoarele naţionale regionale pentru 2007-2013, JO C 54, 04.03.2006, p. 13
- Comunicare a Comisiei cu privire la criteriile de evaluare aprofundată a ajutoarelor regionale acordate pentru proiectele mari de investiţii, JO C 223, 16.09.2009, p.3.
- Comunicarea Comisiei privind revizuirea statutului ajutoarelor de stat şi a plafonului ajutorului acordat regiunilor cu efect statistic în următoarele hărţi ale ajutoarelor de stat regionale pentru perioada 1.1.2011-31.12.2013, JO C 222, 17.08.2010, p.2
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul regional (Anexa I, Partea III.4 din IR aşa cum fost modificat în 24.10.2006)
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul regional pentru proiectele mari de investiţii (Anexa I, Partea III.5 din IR astfel cum a fost modificat în 24.10.2006)) * *A se vedea şi:* Norme privind Regulamentul de exceptare pe categorii (vezi Caapitolul C).

Ajutorul pentru cercetare, dezvoltare şi inovare

- Cadrul comunitar privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare şi inovare, JO C 323, 30.12.2006, p. 1
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru cercetare, dezvoltare şi inovare: scheme de ajutor (Anexa I, Partea III.6 a din IR astfel cum a fost modificat în 30.01.2008)

- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru cercetare, dezvoltare şi inovare: ajutorul individual (Anexa I, Partea III.6 b din IR astfel cum a fost modificat în 30.01.2008)

Ajutorul pentru mediu

- Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru protecţia mediului, JO C 82, 01.04.2008, p. 1
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru protecţia mediului (Anexa I, Partea III. 10 din IR astfel cum a fost modificat în 31.10.2008)
- Comunicare a Comisiei — Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2012, JO C 158 of 05.06.2012, p. 4

Ajutorul pentru capitalul de risc

- Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru promovarea investiţiilor cu capital de risc în întreprinderile mici şi mijlocii, JO C 194, 18.08.2006, p. 2
- Comunicare a Comisiei de modificare a Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru promovarea investiţiilor cu capital de risc, JO C 329, 7.12.2010, p. 4
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru capitalul de risc (Anexa I, Partea III. 11 din IR astfel cum a fost modificat în 30.01.2008)

Ajutorul pentru operaţiunile de salvare şi restructurare

- E.8.1 Comunicare a Comisiei – Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea şi restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JO C 244, 01.10.2004, p. 2
- Comunicarea Comisiei cu privire la prelungirea aplicabilităţii Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea şi restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JO C 156, 09.07.2009, p. 3
- Corrigendum: Comunicarea Comisiei privind prelungirea aplicabilităţii Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea şi restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JO C 174, 28.07.2009, p.17
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul pentru salvarea şi restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate: scheme de ajutor (Anexa I, Partea III.7 A din IR din 21.04.2004)
- Fişă de informaţii suplimentare privind pentru salvarea întreprinderilor aflate în dificultate: ajutor individual (Anexa I, Partea III.7 B din IR din 21.04.2004)
- Fişă de informaţii suplimentare privind pentru restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate: scheme de ajutor (Anexa I, Partea III.8 A din IR din 21.04.2004)
- Fişă de informaţii suplimentare privind pentru restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate:ajutor individual (Anexa I, Partea III.8 B din IR din 21.04.2004)

NORME SPECIFICE DOMENIULUI

Producţie audiovizuală

- Comunicare a Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul European Economic şi Social şi Comitetul Regiunilor privind anumite aspecte juridice legate de cinematografie şi alte producţii audiovizuale, JO C 43, 16.02.2002, p. 6
- Comunicare a Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul European Economic şi Social şi Comitetul Regiunilor, în continuarea Comunicării Comisiei privind anumite aspecte juridice legate de cinematografie şi alte producţii audiovizuale (Comunicarea în domeniul cinematografiei) din 26.09.2001 (publicată în JO C 43 din 16.02.2002), COM(2004) 171 vezi, JO C 123, 30.04.2004, p. 1
- Comunicarea Comisiei cu privire la prelungirea aplicabilităţii Comunicării în continuarea Comunicării Comisiei privind anumite aspecte juridice legate de cinematografie şi alte

producţii audiovizuale (Comunicarea în domeniul cinematografiei) din 26 septembrie 2001, JO C 134, 16.06.2007, p. 5

- Comunicare a Comisiei privind criteriile de evaluare a ajutorului de stat din Comunicarea Comisiei privind anumite aspecte juridice legate de cinematografie şi alte producţii audiovizuale (Comunicarea în domeniul cinematografiei) din 26 septembrie 2001, JO C 31 of 07.02.2009, p. 1
- Fişă de informaţii suplimentare privind ajutorul de stat pentru producţiile audiovizuale (Anexa I, Partea III.9 din IR din 21.04.2004)

Serviciile publice de radiodifuziune

- Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune (Text cu relevanţă SEE), JO C 257, 27.10.2009, p.1

Electricitatea (stranded costs)

- Comunicarea Comisiei cu privire la motodologia de analiză a ajutorului de stat legat de costurile irecuperabile , Adoptată de către Commission în 26.07.2001.

Servicii poştale

- Comunicare a Comisiei privind aplicarea normelor de concurenţă în sectorul poştal şi privind evaluarea anumitor măsuri de stat cu privire la serviciile poştale, JO C 39, 06.02.1998, p. 2

Shipbuilding

- Norme revizuite pentru evaluarea ajutorului de stat pentru construcţiile navale, JO C 364, 14.12.2011, p. 9

Sectorul siderurgic

- Comunicare a Comisiei: ajutorul pentru salvare şi restructurare şi ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic, JO C 70, 19.03.2002, p. 21
- Comunicare a Comisiei: Cadrul multisectorial privind ajutorul regional pentru proiectele mari de investiţii, JO C 70, 19.03.2002, p. 8
- Comunicare a Comisiei referitoare la anumite aspecte ale abordării cazurilor de concurenţă apărute ca efect al expirării Tratatului CECO (Text cu relevanţă SEE), JO C 152, 26.06.2002, p. 5

Reţelele în bandă largă

- Comunicare a Comisiei: Orientări comunitare pentru aplicarea normelor de ajutor de stat în cazul dezvoltării rapide a reţelelor în bandă largă, JO C 235, 30.09.2009,p.7

Transport

- Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European şi al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar şi rutier de călători şi de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 şi nr. 1107/70 ale Consiliului, JO L 315, 03.12.2007, p.1
- Comunicare a Comisiei – Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru întreprinderile feroviare, JO C184 of 22.07.2008, p. 13
- Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru transportul maritim, JO C 013, 14.01.2004, p.3
- Comunicare a Comisiei cu privire la orientările privind ajutoarele de stat complementare finanţării comunitare pentru lansarea autostrăzilor maritime, JO C 317, 12.12.2008, p. 10
- Comunicare a Comisiei de stabilire a unor orientări privind ajutoarele de stat pentru societăţile de administrare a navelor, JO C 132, 11.6.2009, p. 6
- Comunicare a Comisiei - Orientări comunitare privind finanţarea aeroporturilor şi a ajutorul la înfiinţare pentru companiile aeriene cu plecare de pe aeroporturi regionale, JO C 312, 09.12.2005, p. 1

- Aplicarea articolelor 92 şi 93 din Tratatul CE şi a articolului 61 din Tratatul privind SEE ajutoarelor de stat din sectorul aviaţiei, JO C 350, 10. 12. 1994, p. 5

Cărbune

- Decizia Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutoarele de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune , JO L 336, 21.12.2010, p.24

INSTRUMENTE DE AJUTOR SPECIFIC

Garanţii de stat

- Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 87 şi 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub forma de garanţii, JO C 155, 20.06.2008, p. 10
- Corrigendum: Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 87 şi 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub forma de garanţii, JO C 244, 25.9.2008, p 32.

Vânzările de terenuri aflate în proprietatea statului

- Comunicarea Comisiei privind elementele de ajutor de stat în vânzările de terenuri şi clădiri de către autorităţile publice , JO C 209, 10.7.1997, p. 3

Export Credit Insurance

- Comunicarea Comisiei către Statele membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 şi 93 din Tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt (Text cu relevanţă SEE), JO C 281, 17.09.1997, p. 4
- Comunicarea Comisiei de modificare a Comunicării Comisiei către Statele Membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 şi 93 din Tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt (Text cu relevanţă SEE), JO C 217, 02.08.2001, p. 2
- Comunicarea Comisiei cu privire la prelungirea aplicabilităţii Comunicării Comisiei către Statele membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 şi 93 din Tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt (Text cu relevanţă SEE), JO C 307, 11.12.2004, p. 12
- Comunicarea Comisiei de modificare a Comunicării Comisiei către Statele Membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 şi 93 din Tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt, JO C 325, 22.12.2005, p. 22
- Comunicarea Comisiei de modificare a perioadei de aplicare a Comunicării Comisiei către Statele Membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 şi 93 din Tratat în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt, JO C 329, 7.12.2010, p. 6

Ajutorul fiscal- impozitarea directă a activităţilor economice

- Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă activităţilor economice, JO C 384, 10.12.1998, p. 3

RATELE DE REFERINȚĂ/SCONT ȘI RATELE DE RECUPERARE A DOBÂNZII

- Comunicare nouă a Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratei de referinţă şi de scont, JO C 14, 19.01.2008, p.6

TRANSPARENȚA RELAȚIILOR FINANCIARE DINTRE STATELE MEMBRE ȘI ÎNTREPRINDERILE DE STAT

- Poziţia Comisiei: Aplicarea articolelor 92 şi 93 (în prezent 87 şi 88) din Tratatul CEE întreprinderilor de stat, Buletin informativ CE 9-1984

condiţiei „societate de asigurare agreată de locator" se constată că, în contractele de leasing, această societate a fost individualizată ca fiind SC A.T.A. SA.

Împotriva acestei decizii, în termen legal, a declarat recurs reclamanta SC C.U. SRL Constanţa întemeiat pe dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

În dezvoltarea motivelor de recurs se susţine că, în clauzele generale ale contractului de leasing, la pct. 11.1 exista prevederea încheierii de către locator a poliţei de asigurare pe cheltuiala utilizatorului, aceeaşi clauză permite transmiterea acestui drept prin mandat către utilizator, interpretare care rezultă şi din dispoziţiile O.G. nr. 51/1997, care, la pct. 9 lit. f), stabilesc obligaţii alternative în sarcina locatorului sau utilizatorului, în funcţie de prevederile contractuale. De asemenea, solicită a se constata că obligaţia de a încheia contractul de asigurare numai cu SC A.T.A SA se referea numai la etapa livrării bunului, dispoziţiile art. 11.1 din clauzele generale reglementează posibilitatea ca finanţatorul să acorde mandat utilizatorului pentru încheierea unui contract de asigurare a bunurilor, sens în care părţile au stipulat în mod expres această chestiune în art. 4.4 din contract. Cu privire la cel de al doilea capăt de cerere, referitor la constatarea nulităţii absolute a clauzei conţinută de art. 11.1 din clauzele generale, urmează să fie avute în vedere cauzele de nulitate absolută constând în frauda la lege şi nedeterminarea obiectului obligaţiei, în condiţiile în care această clauză încalcă dispoziţiile art. 5 din Legea nr. 21/1996 iar limitele obligaţiei nu sunt determinate, neexistând nici un criteriu de stabilire a condiţiei „agreate" de locator, care, în aceste condiţii, este pur potestativă.

Analizând critica adusă deciziei atacate, Înalta Curte constată că aceasta este nefondată, urmând ca recursul reclamantei să fie respins ca nefondat, pentru următoarele considerente :

Din actele şi lucrările dosarului s-a reţinut că între reclamanta SC C.U. SRL Constanţa, în calitate de utilizator, şi pârâta SC P.L.R., în calitate de locator, s-au încheiat mai multe contracte de leasing financiar prin care pârâta a transmis reclamantei dreptul de folosinţă asupra bunurilor menţionate în aceste contracte, societatea de leasing fiind proprietarul acestor bunuri. Din interpretarea prevederilor contractuale, respectiv art. 4.3 din contractul de leasing şi art. 11.1 din Anexa 1 – condiţii generale ale fiecărui contract de leasing, coroborate cu prevederile legale în materie de leasing, respectiv prevederile art. 9 lit. f) din O.G. nr. 51/1997, se constată că proprietarul-locator are obligaţia de a încheia pe cheltuiala utilizatorului o poliţă de asigurare pentru respectivele bunuri, iar proprietarul-locator are dreptul de a încheia poliţa de asigurare prin intermediul unei societăţi de asigurare agreată de către acesta, în speţă A.T.A SA, societate expres individualizată, aspect ce rezultă din contractul de leasing, care reprezintă voinţa părţilor şi care, potrivit dispoziţiilor art. 969 C. civ., are putere de lege între părţile semnatare, devenind astfel obligatoriu. Susţinerea reclamantei potrivit căreia a avut mandat special pentru încheierea poliţei de asigurare nu poate fi reţinută, deoarece mandatul acordat prin art. 4.4 din contractul de leasing se referă la drepturile din contractul de vânzare-cumpărare cu furnizorul, respectiv la acţiunile privind livrarea, calitatea, originea produsului, viciile aparente sau ascunse, asistenţa tehnică, service-ul necesar în perioada de garanţie, sens în care se constată că pentru încheierea poliţelor de asigurare reclamanta nu a primit nici un mandat expres din partea pârâtei P.L.R. IFN SA, în calitatea sa de proprietar al bunurilor.

În ceea ce priveşte susţinerea recurentei, conform căreia obligaţia de a încheia contractul de asigurare numai cu SC A.T.A SA se referea doar la etapa livrării bunului, se constată că este nefondată, având în vedere dispoziţiile art. 4.3 din contract, care prevăd că „locatorul va preda bunul în următoarele condiţii: prezentarea de către utilizator a actelor doveditoare plăţii pentru asigurarea de risc general şi a altor taxe care ţin de utilizarea bunului ce face obiectul contractului de leasing ; locatorul va asigura bunul prin intermediul societăţii de asigurare A.T. SA", iar la art. 4.4 se prevede că„ prin prezentul contract de leasing, care

- Comunicarea Comisiei către Statele Membre: aplicarea articolelor 92 şi 93 [în prezent 87 şi 88] din Tratatul CEE şi articolului 5 din Directiva nr.80/723/CEE a Comisiei întreprinderilor de stat din sectorul industriei prelucrătoare, JO C 307, 13.11.1993, p. 3
- Directiva Comisiei nr. 2006/111/CE din 16 noiembrie 2006 privind transparenţa relaţiilor financiare dintre statele membre şi întreprinderile de stat precum şi privind transparenţa financiară în cadrul anumitor întreprinderi, JO L 318, 17.11.2006 , p. 17, (Versiunea codificată)

II. Legislaţia concurenţei în România

- Legea concurenţei nr. 21/1996, publicată în M. Of. nr. 88/30.04.1996, republicată în M. Of. nr. 742/16.08.2005, cu modificările şi completările ulterioare;
- Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenţei neloiale (M. Of. nr. 24/30.01.1991);
- Regulamentul privind concentrările economice, pus în aplicare prin Ordinul nr. 385/2010 (M. Of. nr. 553/05.08.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Regulament din 19 august 2011 privind constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor de către Consiliul Concurenţei, pus în aplicare prin Ordinul nr. 668/2011 (M. Of. nr. 631/5.09.2011);
- Regulamentul privind analiza şi soluţionarea plângerilor referitoare la încălcarea prevederilor art. 5, 6 şi 9 din Legea concurenţei nr. 21/1996 şi a prevederilor art. 101 şi 102 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene (pus în aplicare prin Ordinul nr. 499/2010 (M. Of. nr. 687/12.10.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni date în aplicarea prevederilor art. 32 din Legea concurenţei nr. 21/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, cu privire la calculul taxei de autorizare a concentrărilor economice, puse în aplicare prin Ordinul nr. 400/2010 (M. Of. nr. 591/20.08.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind conceptele de concentrare economică, întreprindere implicată, funcţionare deplină şi cifră de afaceri, elaborate în baza prevederilor Legii concurenţei nr. 21/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, puse in aplicare prin Ordinul nr. 386 /2010 (M. Of. nr. 553/05.08.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind restricţionările direct legate şi necesare punerii în aplicare a concentrărilor economice, puse în aplicare prin Ordinul nr. 387/2010 (M. Of. nr. 553/05.08.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni cu privire la definirea pieţei relevante, puse in aplicare prin Ordinul nr. 388/2010 (M. Of. nr. 553/05.08.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind condiţiile şi criteriile de aplicare a unei politici de clemenţă potrivit prevederilor art. 51 alin. (2) din Legea concurenţei nr. 21/1996, puse in aplicare prin Ordinul nr. 300/2009 (M. Of. nr. 610/07.09.2009), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind regulile de acces la dosarul Consiliului Concurenţei în cazurile referitoare la art. 5, 6 şi 9 din Legea concurenţei nr. 21/1996, art. 101 şi 102 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, precum şi în cazurile de concentrări economice, puse in aplicare prin Ordinul nr. 421/2011 (M. Of. nr. 364/25.05.2011), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind angajamentele în materia concentrărilor economice, puse in aplicare prin Ordinul nr. 688/2010 (M. Of. nr. 1/03.01.2011), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind condiţiile, termenele şi procedura pentru acceptarea şi evaluarea angajamentelor, în cazul practicilor anticoncurenţiale, puse în aplicare prin Ordinul nr. 724/2010 (M. Of. nr. 11/05.01.2011), cu modificările şi completările ulterioare;

- Instrucţiuni privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 50 şi 50[1] din Legea concurenţei nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordin nr. 419/2010 (M. Of. nr. 638/10.09.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- Instrucţiuni privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute la art. 51 din Legea concurenţei nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul nr. 420/2010) (M. Of. nr. 638/10.09.2010), cu modificările şi completările ulterioare;
- O.U.G nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042/28.12.2006);
- Regulament din 20 iunie 2007 privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat aprobat de Ordinul 175/2007 (M. Of. Nr. 436/28.06.2007);
- Legea nr. 346/2004 privind stimularea înfiinţării şi dezvoltării întreprinderilor mici şi mijlocii (M. Of. nr. 681/29.07.2004);
- H.G. nr. 651/2006 – privind aprobarea Politicii in domeniul ajutorului de stat pentru perioada 2007- 2013 (M. Of. nr. 494/07.06.2006);
- H.G. nr. 98/2010 privind constituirea Consiliului interministerial „Consiliul pentru aplicarea politicii in domeniul ajutorului de stat" (M. Of. nr. 108/17.02.2010);
- Regulamentul Consiliului Concurenţei din 21 mai 2004 – privind transparenţa relaţiilor financiare dintre autorităţile publice şi întreprinderile publice, precum şi transparenţa financiară în cadrul anumitor întreprinderi, modificat şi completat (M. Of. nr. 525/10.06.2004);
- Harta ajutorului de stat regional – România 2007-2013.
- H.G. nr. 946/2006 privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional pentru investitiile iniţiale (M. Of. nr. 663/02.08.2006);
- Regulamentul Consiliului Concurenţei din 13 iunie 2005 privind Registrul ajutoarelor de stat (M. Of. nr. 564/01.07.2005);
- Ordinul nr. 1532/2012 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare de catre Agenţia pentru implementarea proiectelor şi programelor pentru IMM a prevederilor art. 18 din O.U.G nr.117/2006 privind procedurile nationale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 660/19.09.2012);
- Regulamentul de organizare, funcţionare şi procedură al Consiliului Concurenţei, pus în aplicare prin Ordinul nr. 101/2012 (M. Of. nr. 113/14.02.2012);
- Instrucţiunile cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurenţial prevăzute de art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 şi în cazurile de concentrare economică, puse în aplicare prin Ordinul nr. 101/2004 (M. Of. nr. 440/17.05.2004);
- Instrucţiunile privind condiţiile, termenele şi procedura de urmat pentru adoptarea de măsuri interimare, potrivit prevederilor art. 47 din Legea nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul nr. 40/2011 (M. Of. nr. 91/4.02.2011);
- Regulamentul privind desfăşurarea audierilor în cadrul Consiliului Concurenţei şi adoptarea deciziilor, pus în aplicare prin Ordinul nr. 789/2011 (M. Of. nr. 792/8.11 2011);
- Instrucţiunile privind individualizarea sancţiunilor pentru contravenţiile prevăzute de art. 51 din Legea nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul nr. 668/2011 (M. Of. nr. 631/ 5.09.2011);
- Regulamentul privind stabilirea si perceperea tarifelor pentru procedurile si serviciile prevazute de Legea nr. 21/1996 (pus in aplicare prin Ordinul nr. 426/2011 – M. Of. nr. 186/17 03 2011);
- Instrucţiunile privind modul de aplicare a regulilor de concurenţă, acordurilor de acces din sectorul de comunicaţii electronice – cadrul general, pieţe relevante şi principii (puse în aplicare prin Ordinul nr. 424/2011– M. Of. nr. 197/22.03.2011).

Capitolul IV. Breviar jurisprudență relevantă a Curții Europene de Justiție

Antitrust/Cartel

CASE ID	Titlu	CARTEL	Data ultimei decizii	Companii	NACE CODE
39452	Mountings for windows and window-doors	Y	28-03-12	Alban Giacomo SpA, Aug. Winkhaus GmbH & Co KG, Carl Fuhr GmbH & Co KG, Gretsch-Unitas Baubeschlaege, Gretsch-Unitas GmbH, Hautau GmbH, Heinrich Strenger GmbH & Co. KG, Mayer & Co Beschläge, NORAA GmbH, Roto Frank AG, Siegenia-Aubi KG	C.25.7 - Manufacture of cutlery, tools and general hardware
39461	CEEES/AOP – REPSOL	N	28-04-11	AGES, CC, CEEES, Comillas, Comillas 2, Pozuelo, Virgisa	G.46.12 - Agents involved in the sale of fuels, ores, metals and industrial chemicals
39462	Freight Forwarding	Y	28-03-12	Agility Logistics, Agility Logistics (Hong King), Beijing Kintetsu World Express, CEVA Freight (UK), CEVA Freight Shanghai, CEVA Logistics, DHL Global Forwarding (China), DHL Global Forwarding (Hong Kong), DHL Global Forwarding (UK), DHL Logistics (China), DHL Management (Schweiz), DHL Supply Chain (Hong Kong), DSV AIR & SEA, Deutsche Bahn AG, Deutsche Post AG, EGL, Exel, Exel Freight Management (UK), Exel Group Holdings (Nederland), Sea Service (Shanghai) etc.	H.53.2 - Other postal and courier activities
39525	Telekomunikacja Polska	N	22-06-11	Telekom. Polska	J.61.10 - Wired telecommunications activities
39592	Standard and Poor's	N	15-11-11	EFAMA, Standard & Poor's	K.66.1 - Activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding

CASE ID	Titlu	CARTEL	Data ultimei decizii	Companii	NACE CODE
39600	Refrigeration compressors	Y	7/12/2011	Appliances Components Companies SpA, Danfoss A/S, Danfoss Flensburg GmbH, Elettromeccanica SpA, Embraco Europe S.r.l, Panasonic Corporation, Tecumseh Europe S.A., Tecumseh Products Company Inc., Tecumseh do Brasil Ltda, Whirlpool S.A. (BR)	C.28.13 - Manufacture of other pumps and compressors
39692	IBM - Maintenance services	N	13-12-11	IBM Corporation	S.95.11 - Repair of computers and peripheral equipment
39732	BRV / FIA, certain Formula One engine manufacturers, FIM, Dorna, Honda	N	4/8/2011	BMW, BRV Pty Ltd, Dorna Sports SL, FIA, FIM, Fiat SpA, Ford Motor Company, Honda Motor Co Ltd, Renault, Toyota Motor Company	R.93.19 - Other sports activities
39796	Suez environnement - breach of seal	N	24-05-11	Lyonnaise des Eaux, Suez Environnement	E.36.3 - Water collection, treatment and supply
39482	Exotic fruit	Y	12/10/2011		A.01.2 - Growing of perennial crops
39707	Si.mobil / Mobitel	N	24-01-11		J.61.10 - Wired telecommunications activities
39605	CRT glass bulbs	Y	19-10-11		C.23.1 - Manufacture of glass and glass products
39611	Water management products	Y	27-06-12		C.25.2 - Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal
39579	Consumer detergents	Y	13-04-11		C.20.41 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations
39892	Numericable - Luxembourg	N	29-03-12		J.61.1 - Wired telecommunications activities

CASE ID	Titlu	CARTEL	Data ultimei decizii	Companii	NACE CODE
39803	Italian Association of Lehman Brothers' Bond Holders / Consorzio Patti Chiari, Banche Consorziate e Agenzie di Rating	N	30-11-11		K.66.19 - Other activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding
39736	SIEMENS/AREVA	N	18-06-12	Areva SA, Siemens AG	D.35.11 - Production of electricity
39793	EPH and others	N	28-03-12		D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Fuziuni

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.5950	MUNKSJO / ARJOWIGGINS (DECOR AND ABRASIVE BUSINESSES)	Council Regulation 139/2004	N	21.02.2011	C.17.11 - Manufacture of pulp, C.17.12 - Manufacture of paper and paperboard
M.5951	AON CORPORATION / HEWITT ASSOCIATES	Council Regulation 139/2004	N	28.09.2010	K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities, K.66.2 - Activities auxiliary to insurance and pension funding, M.70.2 - Management consultancy activities,
M.5952	CPPIB / ONEX / TOMKINS	Council Regulation 139/2004	Y	10.09.2010	C.28.15 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elementsC.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles
M.5953	RECKITT BENCKISER / SSL	Council Regulation 139/2004	N	25.10.2010	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations,
M.5955	METINVEST BV / IISW	Council Regulation 139/2004	Y	15.09.2010	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys
M.5956	EADS / OPIP / JV	Council Regulation 139/2004	Y	23.09.2010	O.84.22 - Defence activities,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.5957	CD&R FUND VIII / GOLDMAN SACHS / HGI	Council Regulation 139/2004	Y	03.09.2010	G.46.46 - Wholesale of pharmaceutical goods, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet, K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.66.30 - Fund management activities
M.5958	GS / TPG / ONTEX	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2010	C.17.22 - Manufacture of household and sanitary goods and of toilet requisites, C.22.2 - Manufacture of plastics products
M.5959	CARLYLE / NBTY	Council Regulation 139/2004	Y	03.09.2010	G.46.3 - Wholesale of food, beverages and tobacco,
M.5960	CREDIT AGRICOLE / CASSA DI RISPARMIO DELLA SPEZIA / AGENCES INTESA SANPAOLO	Council Regulation 139/2004	N	10.11.2010	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding,
M.5961	BERTRAND RESTAURATION / INBEV FRANCE / BARS&CO	Council Regulation 139/2004	Y	17.12.2010	I.56.1 - Restaurants and mobile food service activities,
M.5962	SSI / QP / ORYX	Council Regulation 139/2004	Y	15.12.2010	D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains, G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products
M.5963	ECONOCOM / ECS	Council Regulation 139/2004	Y	22.10.2010	J.62.0 - Computer programming, consultancy and related activities,
M.5964	TPV / PHILIPS BRANDED MONITORS AND COLOUR TVS	Council Regulation 139/2004	N	09.11.2010	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipmentC.26.4 - Manufacture of consumer electronics
M.5965	BROOKFIELD / PRIME	Council Regulation 139/2004	Y	14.10.2010	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution, D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.52.22 - Service activities incidental to water transportation, H.52.24 - Cargo handling, L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate
M.5967	PHL / CSI	Council Regulation 139/2004	Y	17.09.2010	C.10 - Manufacture of food products

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.5968	ADVENT / BAIN CAPITAL / RBS WORLDPAY	Council Regulation 139/2004	N	14.10.2010	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.66.1 - Activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding
M.5969	SCJ / SARA LEE	Council Regulation 139/2004	N	09.05.2011	
M.5970	CA IMMO / EUROPOLIS	Council Regulation 139/2004	Y	10.12.2010	L - Real estate activities,
M.5971	PPC / URBASER / JV	Council Regulation 139/2004	Y	17.12.2010	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution, E.38.1 - Waste collection, E.38.2 - Waste treatment and disposal, E.38.32 - Recovery of sorted materials, N.81.29 - Other cleaning activities
M.5972	CKI / HEH / EDF (UK ELECTRICITY DISTRIBUTION BUSINESS)	Council Regulation 139/2004	Y	07.10.2010	D.35.13 - Distribution of electricity,
M.5973	CVC / CHARDEN INTERNATIONAL	Council Regulation 139/2004	N	12.10.2010	C.10.82 - Manufacture of cocoa, chocolate and sugar confectionery, G.47.99 - Other retail sale not in stores, stalls or markets, I.56 - Food and beverage service activities
M.5974	FINAVIAS / ABERTIS / AUTOPISTA TRADOS M-45	Council Regulation 139/2004	N	25.10.2010	H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.21 - Service activities incidental to land transportation
M.5975	LION CAPITAL / PICARD GROUPE	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2010	C.10 - Manufacture of food products, , G.47.2 - Retail sale of food, beverages and tobacco in specialised stores
M.5976	LUFTHANSA TECHNIK / PANASONIC AVIONICS / IDAIR JV	Council Regulation 139/2004	Y	17.02.2011	C.26.1 - Manufacture of electronic components and boards
M.5977	FAURECIA / PLASTAL	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2010	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles,
M.5978	GDF SUEZ / INTERNATIONAL POWER	Council Regulation 139/2004	N	26.01.2011	D.35.11 - Production of electricity,
M.5979	KGHM / TAURON WYTWARZANIE / JV	Council Regulation 139/2004	N	23.07.2012	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.5980	TRANQUILIDADE / BANCO PASTOR / PASTOR VIDA / ESPIRITO SANTO GESTION / GESPASTOR	Council Regulation 139/2004	Y	20.12.2010	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.65.11 - Life insurance
M.5982	CVCII / ADVANCE PROPERTIES / HUVEPHARMA	Council Regulation 139/2004	Y	12.11.2010	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations,
M.5983	TYCO ELECTRONICS / ADC TELECOMMUNICATIONS	Council Regulation 139/2004	N	06.12.2010	G.46.52 - Wholesale of electronic and telecommunications equipment and parts,
M.5984	INTEL / MCAFEE	Council Regulation 139/2004	N	26.01.2011	C.26.1 - Manufacture of electronic components and boardsJ.62 - Computer programming, consultancy and related activities
M.5985	ZMB CH / GWH	Council Regulation 139/2004	Y	13.05.2011	D.35.23 - Trade of gas through mains,
M.5986	SCHINDLER / DROEGE / ALSO / ACTEBIS	Council Regulation 139/2004	N	10.12.2010	G.46.2 - Wholesale of agricultural raw materials and live animals, G.46.43 - Wholesale of electrical household appliances, G.46.51 - Wholesale of computers, computer peripheral equipment and software
M.5987	ZUBLIN / VMT / ITC JV	Council Regulation 139/2004	Y	04.11.2010	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities
M.5989	HC / NATURGAS	Council Regulation 139/2004	Y	17.11.2010	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distributionD.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
M.5990	INVESTOR / MOLNLYCKE	Council Regulation 139/2004	Y	10.11.2010	C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies, Q.86 - Human health activities, Q.87 - Residential care activities,
M.5991	TRITON III HOLDING 6 / WITTUR GROUP	Council Regulation 139/2004	N	02.12.2010	C.28.22 - Manufacture of lifting and handling equipment,
M.5992	SUD-CHEMIE / ASHLAND / ASK JV	Council Regulation 139/2004	N	29.11.2010	C.20.5 - Manufacture of other chemical products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.5993	SECURITAS / RELIANCE SECURITY SERVICES / RELIANCE SECURITY SERVICES SCOTLAND	Council Regulation 139/2004	N	09.11.2010	N.80.1 - Private security activities, S.96 - Other personal service activities
M.5994	APOTHEEK DOCMORRIS / K-MAIL ORDER / JV	Council Regulation 139/2004	Y	20.10.2010	G.47.7 - Retail sale of other goods in specialised stores, G.47.74 - Retail sale of medical and orthopaedic goods in specialised stores, G.47.9 - Retail trade not in stores, stalls or markets,
M.5995	VW / KARMANN	Council Regulation 139/2004	N	29.11.2010	C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
M.5996	THOMAS COOK / TRAVEL BUSINESS OF CO-OPERATIVE GROUP / TRAVEL BUSINESS OF MIDLANDS CO-OPERATIVE SOCIETY	Council Regulation 139/2004	N	06.01.2011	N.79.1 - Travel agency and tour operator activities,
M.5998	BDMI / FCPI / BLUE LION MOBILE	Council Regulation 139/2004	Y	23.11.2010	J.58.21 - Publishing of computer games, J.58.29 - Other software publishing, M.73.1 - Advertising,
M.5999	SANOFI-AVENTIS / GENZYME	Council Regulation 139/2004	N	12.01.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations,
M.6000	E.ON / PP (II)	Council Regulation 139/2004	Y	12.10.2010	D.35.11 - Production of electricity, D.35.12 - Transmission of electricity, D.35.13 - Distribution of electricity, D.35.21 - Manufacture of gas, D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains, D.35.23 - Trade of gas through mains
M.6001	AKER / LINDSAY GOLDBERG / EPAX HOLDING	Council Regulation 139/2004	Y	11.11.2010	A.03.11 - Marine fishing, C.10.41 - Manufacture of oils and fats
M.6002	INTEL / GE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	22.10.2010	C.26.40 - Manufacture of consumer electronicsC.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6003	RENCO GROUP / BODY SYSTEMS	Council Regulation 139/2004	N	30.11.2010	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6005	CINVEN / SPICE	Council Regulation 139/2004	Y	29.10.2010	D.35.14 - Trade of electricityE.36 - Water collection, treatment and supply, F.42.91 - Construction of water projectsG.46.73 - Wholesale of wood, construction materials and sanitary equipment, N - Administrative and support service activities,
M.6007	NOKIA SIEMENS NETWORKS / MOTOROLA NETWORK BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	15.12.2010	G.46.52 - Wholesale of electronic and telecommunications equipment and parts,
M.6008	IK / GHD	Council Regulation 139/2004	Y	29.10.2010	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations, G.46.46 - Wholesale of pharmaceutical goods, G.47.9 - Retail trade not in stores, stalls or markets,
M.6011	ATP / PFA / FOLKSAM SAK / FOLKSAM LIV /CPD / FIH GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	29.11.2010	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding,
M.6012	CD&R / CVC / UNIVAR	Council Regulation 139/2004	N	25.11.2010	G.46.76 - Wholesale of other intermediate products,
M.6014	GDF SUEZ / CERTAIN ASSETS OF ACEA ELECTRABEL	Council Regulation 139/2004	Y	24.11.2010	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution,
M.6015	BANCO SANTANDER / BANK ZACHODNI WBK / BZWBK AIB ASSET MANAGEMENT	Council Regulation 139/2004	Y	20.12.2010	K - Financial and insurance activities
M.6016	SUN CAPITAL / DIVISIE VROOM & DREESMANN	Council Regulation 139/2004	Y	05.11.2010	G.47.2 - Retail sale of food, beverages and tobacco in specialised stores, G.47.71 - Retail sale of clothing in specialised stores
M.6017	APMT / DPW / COSCO / QPGL / QQCT	Council Regulation 139/2004	Y	13.12.2010	H.52.24 - Cargo handling,
M.6018	KKR / HGCAPITAL / ARCHANGEL	Council Regulation 139/2004	Y	29.11.2010	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities

constituie şi mandat special, locatorul transmite utilizatorului toate drepturile derivând din contractul de vânzare-cumpărare încheiat cu furnizorul, cu excepţia dreptului de dispoziţie asupra bunului".

Astfel, din analiza acestor clauze, rezultă că voinţa părţilor a fost aceea ca locatorul să încheie contractul de asigurare a bunurilor cu societatea de asigurare A.T. SA, în contractul de leasing nefiind făcută nicio referire la perioada pentru care contractul de asigurare îşi produce efectele şi nu rezultă că acest contract de asigurare urmează să înceteze la momentul livrării bunului, iar dispoziţiile exprese cu privire la durata contractului de leasing cuprinse în art. 11.1 din condiţiile generale, stabilesc că „locatorul va încheia, pe cheltuiala utilizatorului, a poliţă de asigurare pentru toată perioada derulării contractului". Invocarea de către recurentă a motivului de nulitate absolută – frauda la lege – în privinţa clauzei de la art. 11.1 din condiţiile generale – anexa 1 la contractul de leasing pentru încălcarea art. 5 din Legea nr. 21/1996 se apreciază că nu poate fi primit, întrucât frauda la lege presupune utilizarea de către parte a unui procedeu legal în vederea eludării altor dispoziţii legale imperative, situaţie care nu se regăseşte în cauză, iar obligaţia locatorului de a încheia contractul de asigurare rezultă din O.G. nr. 51/1997, art. 9 lit. f).

Un alt motiv de nulitate invocat de către recurentă privind clauza din art. 11.1 din contractul de leasing, apreciind că această obligaţie ar fi pur potestativă, se constată că este neîntemeiat, în condiţiile în care, prin contractul de leasing, părţile au indicat şi numele societăţii de asigurări A.T. SA, astfel că nu are relevanţă în cauză, sintagma „societate de asigurare agreată de locator".

Aşa fiind, pentru considerentele arătate, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ., Înalta Curte va respinge ca nefondat recursul reclamantei, aceasta urmând a fi obligată conform art. 277 C. proc. civ., să achite în solidar, intimatelor suma de 7.892, 6 lei cheltuieli de judecată în recurs, potrivit facturilor aflate la dosarul de recurs.

E. Interferenţa cu dreptul comercial

13. 1. Taxe de raft. Restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenţei. Caracterul neretroactiv al reglementărilor din domeniul concurenţei. Interferenţa cu dreptul comercial
2. Abuz de poziţie dominantă. Neîntrunirea condiţiilor prevăzute de lege

Legea nr. 11/1991, art. 1, art. 2
Legea nr. 21/1996, art. 5 lit. e), art. 6 lit. a), art. 37
TCE, art. 81 şi urm.[1]

1. Condiţia de fond pentru reţinerea faptei anticoncurenţiale este proba adusa atingerii concurenţei, determinarea şi probarea potenţialului anticoncurenţial semnificativ. Clauzele având ca obiect stabilirea unor taxe de raft între distribuitor şi furnizor nu au un caracter manifest anticoncurenţial în sine; în această ipoteză, aprecierea înţelegerii se face

[1] De la 1 decembrie 2009, articolul 81 din Tratatul CE a devenit articolul 101 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene (TFUE). Acolo unde este cazul, trimiterile la articolul 101 din TFUE trebuie înţelese ca fiind trimiteri la articolul 81 din Tratatul CE. TFUE a introdus, de asemenea, anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate" cu „Uniune" şi a termenului „piaţă comună" cu „piaţă internă". Terminologia din TFUE va fi folosită pe tot cuprinsul acestei lucrări.

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6019	APMT / BOLLORE / MERIDIAN PORT SERVICES	Council Regulation 139/2004	Y	10.03.2011	H.49 - Land transport and transport via pipelinesH.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.52.24 - Cargo handling,
M.6020	ACS / HOCHTIEF	Council Regulation 139/2004	N	14.01.2011	F.41.2 - Construction of residential and non-residential buildings, F.42.1 - Construction of roads and railways, L.68 - Real estate activities,
M.6023	SCHWEIZERISCHE POST / ÖSTERREICHISCHE POST / JV	Council Regulation 139/2004	N	30.11.2010	C.18.12 - Other printing,
M.6025	ARDAGH / IMPRESS	Council Regulation 139/2004	N	29.11.2010	C.23.1 - Manufacture of glass and glass products, C.25.99 - Manufacture of other fabricated metal products n.e.c.
M.6026	CRH / BAUKING	Council Regulation 139/2004	Y	16.12.2010	C.23.32 - Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay, G.46.73 - Wholesale of wood, construction materials and sanitary equipment
M.6027	ERICSSON / NORTEL GROUP (MSS & GLOBAL SERVICES)	Council Regulation 139/2004	N	30.11.2010	J.61 - Telecommunications
M.6029	DANISH CROWN / D&S FLEISCH	Council Regulation 139/2004	Y	22.12.2010	C.10.1 - Processing and preserving of meat and production of meat products,
M.6030	BOLLORE / CMA CGM / TERMINAL DU GRAND OUEST	Council Regulation 139/2004	Y	15.12.2010	H.50.2 - Sea and coastal freight water transport,
M.6033	JOHNSON & JOHNSON / CRUCELL	Council Regulation 139/2004	Y	28.01.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations, G.46.46 - Wholesale of pharmaceutical goods
M.6034	NORDIC CAPITAL / SAFEROAD / VIACON	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2010	C.25.61 - Treatment and coating of metals,
M.6036	BARCLAYS / BPCE / HEXAGONE FRANCE 3	Council Regulation 139/2004	Y	06.12.2010	L.68.1 - Buying and selling of own real estate,
M.6037	DNATA / ALPHA FLIGHT GROUP	Council Regulation 139/2004	N	17.12.2010	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6038	EDFT-L / ATIC / STMC6 JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.03.2011	H.52 - Warehousing and support activities for transportation, H.52.24 - Cargo handling
M.6039	GE / DRESSER	Council Regulation 139/2004	N	04.01.2011	C.28.9 - Manufacture of other special-purpose machinery
M.6040	EUROPCAR / DAIMLER / CAR2GO HAMBURG JV	Council Regulation 139/2004	Y	17.12.2010	H.49.31 - Urban and suburban passenger land transport,
M.6041	PAI / GECOS / NUANCE	Council Regulation 139/2004	Y	31.01.2011	C.22.22 - Manufacture of plastic packing goods,
M.6042	BROSE / SEW / JV	Council Regulation 139/2004	Y	21.12.2010	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles
M.6043	MUBADALA / UTC / LOCKHEED MARTIN / AMMROC	Council Regulation 139/2004	Y	16.12.2010	C.33.15 - Repair and maintenance of ships and boats, C.33.16 - Repair and maintenance of aircraft and spacecraft
M.6044	ALLIANCE BOOTS / ANDREAE-NORIS ZAHN	Council Regulation 139/2004	N	16.12.2010	G.46.46 - Wholesale of pharmaceutical goods,
M.6045	JCI / CRH	Council Regulation 139/2004	N	14.01.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles,
M.6049	COMPAGNIE DE SAINT-GOBAIN / TRAKYA / JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.02.2011	C.23.1 - Manufacture of glass and glass products
M.6050	DUPONT / DSM / ACTAMAX JV	Council Regulation 139/2004	N	21.02.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations, H.49.1 - Passenger rail transport, interurban, H.49.2 - Freight rail transport H.49.3 - Other passenger land transport , H.49.31 - Urban and suburban passenger land transport,
M.6052	LONDON & CONTINENTAL RAILWAYS / LEND LEASE EUROPE / STRATFORD CITY BUSINESS DISTRICT	Council Regulation 139/2004	Y	07.01.2011	L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate,
M.6053	CVC / APOLLO / BRIT INSURANCE	Council Regulation 139/2004	N	19.01.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, K.65.1 - Insurance

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6054	FIRST RESERVE CORPORATION / BLACKSTONE / PBF ENERGY	Council Regulation 139/2004	Y	21.12.2010	B.06 - Extraction of crude petroleum and natural gas, C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products, C.28.14 - Manufacture of other taps and valves,
M.6055	STRABAG SE / EW4E GROUP / BMG JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.02.2011	E.38.2 - Waste treatment and disposal,
M.6056	DNB NOR BANK / BANK DNB NORD	Council Regulation 139/2004	Y	15.12.2010	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding,
M.6057	CARLYLE / COMMSCOPE	Council Regulation 139/2004	Y	09.12.2010	C.27.32 - Manufacture of other electronic and electric wires and cables
M.6058	BANK OF SCOTLAND / BARCLAYS BANK / KEW GREEN HOTELS	Council Regulation 139/2004	N	02.02.2011	I.55 – Accommodation. I.55.10 - Hotels and similar accommodation
M.6059	NORBERT DENTRESSANGLE / LAXEY LOGISTICS	Council Regulation 139/2004	N	21.03.2011	H.52.21 - Service activities incidental to land transportation
M.6060	CITIGROUP / PUBLIC SECTOR PENSION INVESTMENT BOARD / DP WORLD / DP WORLD AUSTRALIA / JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.03.2011	H.52.10 - Warehousing and storage,
M.6062	COOP / TRANSGOURMET	Council Regulation 139/2004	Y	03.01.2011	G.46.3 - Wholesale of food, beverages and tobacco,
M.6063	ITOCHU / SPEEDY	Council Regulation 139/2004	N	12.05.2011	G.45.2 - Maintenance and repair of motor vehiclesG.45.31 - Wholesale trade of motor vehicle parts and accessories, G.45.32 - Retail trade of motor vehicle parts and accessories
M.6065	AXA PRIVATE EQUITY / CIR / KOS	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2010	Q.86.1 - Hospital activities, Q.87 - Residential care activities
M.6066	KIA MOTORS EUROPE / KIA MOTOR SPA	Council Regulation 139/2004	Y	08.04.2011	H.50.1 - Sea and coastal passenger water transport
M.6067	PAI / SWISSPORT	Council Regulation 139/2004	Y	14.01.2011	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6068	ENI / ACEGASAPS / JV	Council Regulation 139/2004	N	11.04.2011	D.35.13 - Distribution of electricity, , D.35.14 - Trade of electricity, D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains, D.35.23 - Trade of gas through mains
M.6069	MITSUI RENEWABLE / FCCE / GUZMAN	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2010	D.35.11 - Production of electricity,
M.6070	PREDICA / GENERALI VIE / EUROPE AVENUE	Council Regulation 139/2004	Y	25.01.2011	L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate,
M.6071	INEOS / INEOS NOVA	Council Regulation 139/2004	Y	17.02.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6072	CARLYLE / PRIMONDO OPERATIONS	Council Regulation 139/2004	Y	16.12.2010	G.46.42 - Wholesale of clothing and footwear, G.47.51 - Retail sale of textiles in specialised stores, G.47.64 - Retail sale of sporting equipment in specialised stores, G.47.65 - Retail sale of games and toys in specialised stores, G.47.71 - Retail sale of clothing in specialised stores, G.47.72 - Retail sale of footwear and leather goods in specialised stores, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet,
M.6073	DAIMLER / BEIQI FOTON MOTOR CO / BEIJING FOTON DAIMLER AUTOMOTIVE CO	Council Regulation 139/2004	Y	14.02.2011	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles,
M.6074	CEZ / EPH / MIBRAG GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	17.12.2010	B.05.20 - Mining of lignite, D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply
M.6075	DHC / VUE ENTERTAINMENT INVESTMENT	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2010	R.93.2 - Amusement and recreation activities,
M.6076	ORANGINA SCHWEPPES / EUROPEENNE D'EMBOUTEILLAGE	Council Regulation 139/2004	Y	22.03.2011	C.11 - Manufacture of beverages
M.6077	TPG / ASHLAND DISTRIBUTION	Council Regulation 139/2004	Y	01.02.2011	G.46.76 - Wholesale of other intermediate products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6079	BBVA / DOGUS HOLDINGS / TURKIYE GARANTI BANKASI JV	Council Regulation 139/2004	Y	03.02.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding,
M.6082	CHINA NATIONAL BLUESTAR / ELKEM	Council Regulation 139/2004	N	31.03.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6083	FIAT / GM / VM MOTORI JV	Council Regulation 139/2004	N	29.03.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles
M.6084	WITTINGTON / DIVISIE BIJENKORF	Council Regulation 139/2004	Y	19.01.2011	G.47.1 - Retail sale in non-specialised stores,
M.6085	COSTA CROCIERE / ALPITOUR / WELCOME JV	Council Regulation 139/2004	Y	18.04.2011	N.79.1 - Travel agency and tour operator activities, N.79.12 - Tour operator activities
M.6087	ORKLA / REC	Council Regulation 139/2004	Y	23.05.2011	C.27.9 - Manufacture of other electrical equipment,
M.6088	HIG CAPITAL / DER GRUNE PUNKT – DUALES SYSTEM DEUTSCHLAND	Council Regulation 139/2004	Y	07.02.2011	E.38.1 - Waste collectionE.38.3 - Materials recovery
M.6089	PAI / HUNKEMOLLER	Council Regulation 139/2004	Y	24.01.2011	C.14.14 - Manufacture of underwear
M.6090	PZ CUSSONS / WILMAR AFRICA INVESTMENTS / JV	Council Regulation 139/2004	Y	08.02.2011	C.10.4 - Manufacture of vegetable and animal oils and fats, G.46.33 - Wholesale of dairy products, eggs and edible oils and fats
M.6091	GALENICA / FRESENIUS MEDICAL CARE / VIFOR FRESENIUS MEDICAL CARE RENAL PHARMA JV	Council Regulation 139/2004	N	05.10.2011	C.21.2 - Manufacture of pharmaceutical preparations, Q.86.1 - Hospital activities
M.6092	PRYSMIAN / DRAKA HOLDING	Council Regulation 139/2004	N	09.02.2011	C.27.9 - Manufacture of other electrical equipment,
M.6093	BASF / INEOS / STYRENE / JV	Council Regulation 139/2004	N	01.06.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, C.20.16 - Manufacture of plastics in primary forms
M.6094	HTM GROUP / MEDIA CONCORDE SNC	Council Regulation 139/2004	N	24.01.2011	

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6095	ERICSSON / NORTEL GROUP (MSS & GLOBAL SERVICES)	Council Regulation 139/2004	N	02.03.2011	J.61 - Telecommunications,
M.6097	CATERPILLAR / BUCYRUS	Council Regulation 139/2004	N	04.05.2011	
M.6099	APAX / TAKKO	Council Regulation 139/2004	Y	01.02.2011	G.47.71 - Retail sale of clothing in specialised stores,
M.6100	GILDE / PARCOM / GAMMA	Council Regulation 139/2004	Y	28.01.2011	C.13 - Manufacture of textiles,
M.6101	UPM / MYLLYKOSKI AND RHEIN PAPIER	Council Regulation 139/2004	N	13.07.2011	C.17.12 - Manufacture of paper and paperboard,
M.6102	WIENERBERGER / TONDACH GLEINSTATTEN	Council Regulation 139/2004	Y	10.06.2011	C.23.32 - Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay,
M.6103	CVC / CAPIO SANIDAD	Council Regulation 139/2004	Y	23.02.2011	Q.86.1 - Hospital activities
M.6104	SAFRAN / SNPE MATERIAUX ENERGETIQUES / REGULUS	Council Regulation 139/2004	N	30.03.2011	C.20.5 - Manufacture of other chemical products, C.25.4 - Manufacture of weapons and ammunition
M.6105	VEOLIA / EDF / SOCIETE D'ENERGIE ET D'EAU DU GABON	Council Regulation 139/2004	Y	24.01.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution, E.36 - Water collection, treatment and supply
M.6106	CATERPILLAR / MWM	Council Regulation 139/2004	N	19.10.2011	C.28.9 - Manufacture of other special-purpose machinery
M.6107	PLATINUM EQUITY / NAMPAK PAPER HOLDINGS	Council Regulation 139/2004	Y	02.02.2011	C.17.21 - Manufacture of corrugated paper and paperboard and of containers of paper and paperboard, C.22.22 - Manufacture of plastic packing goods
M.6108	EQT V / DOMETIC	Council Regulation 139/2004	N	19.04.2011	C.28.25 - Manufacture of non-domestic cooling and ventilation equipment, C.30.99 - Manufacture of other transport equipment n.e.c., I.55.1 - Hotels and similar accommodation,
M.6110	AEGON / UNNIM / CAIXASABADELL VIDA	Council Regulation 139/2004	Y	02.03.2011	K.65.1 - Insurance, K.65.11 - Life insurance

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6111	HUANENG / OTPPB / INTERGEN	Council Regulation 139/2004	Y	11.02.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6112	GOOD ENERGIES / NEIF / NEWCO	Council Regulation 139/2004	Y	13.04.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6113	DSM / SINOCHEM / JV	Council Regulation 139/2004	N	19.05.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
M.6114	3i GROUP / ONEMED	Council Regulation 139/2004	Y	24.02.2011	G.46 - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
M.6115	STEINHOFF / CONFORAMA	Council Regulation 139/2004	Y	07.03.2011	C.31.03 - Manufacture of mattresses, C.31.09 - Manufacture of other furniture, G.46.15 - Agents involved in the sale of furniture, household goods, hardware and ironmongery, G.46.47 - Wholesale of furniture, carpets and lighting equipment, G.46.49 - Wholesale of other household goodsG.46.65 - Wholesale of office furniture, G.47.41 - Retail sale of computers, peripheral units and software in specialised stores, G.47.5 - Retail sale of other household equipment in specialised stores, G.47.51 - Retail sale of textiles in specialised stores, G.47.53 - Retail sale of carpets, rugs, wall and floor coverings in specialised stores, G.47.54 - Retail sale of electrical household appliances in specialised stores, G.47.59 - Retail sale of furniture, lighting equipment and other household articles in specialised stores, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet,
M.6116	EUROP ASSISTANCE FRANCE / MALAKOFF MEDERIC / EAP FRANCE	Council Regulation 139/2004	Y	01.04.2011	S.96.09 - Other personal service activities n.e.c.,
M.6117	ASSA ABLOY / CARDO	Council Regulation 139/2004	N	09.03.2011	C.31 - Manufacture of furniture,
M.6118	BAIN CAPITAL INVESTORS / IMCD	Council Regulation 139/2004	Y	16.02.2011	G.46.76 - Wholesale of other intermediate products,
M.6119	ARLA / HANSA	Council Regulation 139/2004	N	01.04.2011	C.10.5 - Manufacture of dairy products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6120	APMT / PSA / COSCO / DPPC / DPCT	Council Regulation 139/2004	Y	21.03.2011	H.49 - Land transport and transport via pipelines, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.50.20 - Sea and coastal freight water transport,H.52.24 - Cargo handling
M.6121	GEA DUTCH HOLDING / CFS HOLDINGS	Council Regulation 139/2004	Y	11.03.2011	C.28.93 - Manufacture of machinery for food, beverage and tobacco processing,
M.6122	ORIZONIA / BCD TRAVEL / JV	Council Regulation 139/2004	Y	26.04.2011	N.79.1 - Travel agency and tour operator activities
M.6123	ARCELORMITTAL BREMEN / KOKEREI PROSPER / ARSOL AROMATICS	Council Regulation 139/2004	N	27.05.2011	C.19 - Manufacture of coke and refined petroleum products, C.19.1 - Manufacture of coke oven products, C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms, C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys
M.6124	FERROVIE DELLO STATO / CUBE TRANSPORT / ARRIVA DEUTSCHLAND	Council Regulation 139/2004	Y	16.02.2011	H.49.1 - Passenger rail transport, interurban,
M.6125	REALE / UNNIM / CSG	Council Regulation 139/2004	Y	08.03.2011	K.65.1 - InsuranceK.65.12 - Non-life insurance
M.6126	THERMO FISHER / DIONEX CORPORATION	Council Regulation 139/2004	N	13.05.2011	C.26.51 - Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation
M.6127	ATOS ORIGIN / SIEMENS IT SOLUTIONS & SERVICES	Council Regulation 139/2004	N	25.03.2011	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities
M.6128	BLACKSTONE / MIVISA	Council Regulation 139/2004	N	25.03.2011	C.25.92 - Manufacture of light metal packaging
M.6130	AXA IMPEE / NOVACAP	Council Regulation 139/2004	Y	21.03.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6131	ADVENT / PRIORY	Council Regulation 139/2004	N	21.02.2011	
M.6132	CARGILL / KVB	Council Regulation 139/2004	N	29.04.2011	C.10.82 - Manufacture of cocoa, chocolate and sugar confectionery

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6133	FSI / STMICROELECTRONICS	Council Regulation 139/2004	Y	25.03.2011	C.26 - Manufacture of computer, electronic and optical products, C.27 - Manufacture of electrical equipment, C.28 - Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
M.6134	BOUYGUES / HEIJMANS UK	Council Regulation 139/2004	Y	01.03.2011	F.41 - Construction of buildings
M.6135	CARLYLE / ADMINISTRATIEKANTOOR ALPINVEST / ALPINVEST	Council Regulation 139/2004	Y	02.03.2011	K.64.2 - Activities of holding companies, K.66.3 - Fund management activities, N.79 - Travel agency, tour operator and other reservation service and related activities,
M.6136	JCI / AUTOMOTIVE BUSINESS OF KEIPER RECARO GROUP	Council Regulation 139/2004	N	16.06.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles,
M.6137	CITIGROUP / MALTBY ACQUISITIONS LIMITED	Council Regulation 139/2004	Y	01.03.2011	J.59.2 - Sound recording and music publishing activities
M.6138	BANQUE PRIVEE 1818 / MESSINE PARTICIPATIONS / ROTHSCHILD ASSURANCE ET COURTAGE / ROTHSCHILD & CIE GESTION / JV	Council Regulation 139/2004	Y	21.03.2011	F.41.10 - Development of building projects K.64.19 - Other monetary intermediation, K.64.9 - Other financial service activities, except insurance and pension funding, K.65.11 - Life insurance, K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities, L.68.31 - Real estate agencies
M.6139	HUK / HDI / WGV / ASPECT ONLINE AG	Council Regulation 139/2004	Y	08.06.2011	K.65.1 - Insurance, K.66.2 - Activities auxiliary to insurance and pension funding
M.6140	DUPONT / DANISCO	Council Regulation 139/2004	Y	04.04.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6141	CHINA NATIONAL AGROCHEMICAL CORPORATION / KOOR INDUSTRIES / MAKHTESHIM AGAN INDUSTRIES	Council Regulation 139/2004	N	03.10.2011	C.20.20 - Manufacture of pesticides and other agrochemical products,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6142	AVIC / PACIFIC CENTURY MOTORS	Council Regulation 139/2004	Y	21.03.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles,
M.6143	PRINCES / PREMIER FOODS CANNED GROCERY OPERATIONS	Council Regulation 139/2004	N	05.04.2011	C.10 - Manufacture of food products
M.6144	GIESECKE & DEVRIENT / WINCOR NIXDORF INTERNATIONAL / BEB INDUSTRIE-ELEKTRONIK	Council Regulation 139/2004	Y	19.04.2011	K.64.99 - Other financial service activities, except insurance and pension funding n.e.c.,
M.6146	XELLA / H+H	Council Regulation 139/2004	N	29.06.2011	C.23.99 - Manufacture of other non-metallic mineral products n.e.c.,
M.6147	ROSNEFT OIL COMPANY / BP / RUHR OEL	Council Regulation 139/2004	Y	10.03.2011	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products, G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products
M.6148	BMW / SIXT / DRIVENOW JV	Council Regulation 139/2004	Y	23.05.2011	H.49.31 - Urban and suburban passenger land transport,
M.6149	SUNTORY / CASTEL / GMdF / SAVOUR CLUB / MAAF SUBSIDIARIES	Council Regulation 139/2004	N	31.03.2011	C.11.02 - Manufacture of wine from grape, G.27.22 - Retail sale of meat and meat products in specialised stores, G.46.34 - Wholesale of beverages, G.47.11 - Retail sale in non-specialised stores with food, beverages or tobacco predominating, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet
M.6150	VEOLIA TRANSPORT / TRENITALIA / JV	Council Regulation 139/2004	N	20.07.2011	H.49.10 - Passenger rail transport, interurban,
M.6151	PETROCHINA / INEOS / JV	Council Regulation 139/2004	N	13.05.2011	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products,
M.6153	ANGLO AMERICAN / LAFARGE / JV	Council Regulation 139/2004	N	16.05.2011	B.08.1 - Quarrying of stone, sand and clay, C.23.51 - Manufacture of cement, C.23.63 - Manufacture of ready-mixed concrete, C.23.99 - Manufacture of other non-metallic mineral products n.e.c., E.38 - Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery, F.41.10 - Development of building projects

în concret, fiind necesar să se determine şi să se probeze potenţialul său anticoncurenţial semnificativ. Existenţa unei taxe suplimentare nu conduce automat la aplicarea art. 5 din Legea nr. 21/1996; în acest sens, şi în raportul Consiliului Concurenţei în legătură cu taxele de raft se reţine că taxele nu reprezintă în sine o problemă de natură concurenţială, ci numai în măsura în care se dovedeşte că acestea au ca efect distorsionarea concurenţei pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, deoarece rolul unei legi a concurenţei este de protecţie a concurenţei, şi nu a concurenţilor.

În domeniul concurenţei reglementările sunt de natură preponderent economică, adresate unor entităţi economice, impuse de anumite circumstanţe concrete, care nu pot fi extinse cu efecte retroactive, deoarece s-ar distorsiona în mod evident funcţiile concurenţei. O piaţă liberă, care să servească interesului general, este caracterizată de o anumită dinamică în privinţa dezvoltării şi diversificării ei, ceea ce impune de-a lungul timpului o aplicare cât mai adecvată a regulilor concurenţei, fără a putea extinde şi pentru trecut aceste noi reguli, a căror oportunitate este impusă de un anumit context economic. În alte cuvinte, atingerea adusă concurenţei trebuie apreciată în contextul său real şi în raport de reglementarea legală de la data de referinţă, pentru a se putea stabili în concret dacă efectele înţelegerilor sunt sau nu dăunătoare.

2. Articolul 6 din Legea nr. 21/1996 are în vedere atât poziţia dominantă exclusivă a unui singur agent economic, aflat de regulă în situaţia de monopol natural administrativ sau legal, sau poziţia dominantă colectivă, ipoteză în care agenţii economici acţionează împreună ca o entitate colectivă ori au posibilitatea să adopte aceeaşi linie de conduită concurenţială, aspecte asupra cărora recurenta nu oferă un punct de vedere mai aplicat. Poziţia dominantă este o stare de fapt şi, în toate situaţiile, trebuie probată atât conivenţa între agenţii economici privind conduita comportamentală concurenţială, cât şi efectivitatea dominaţiei pe o anumită piaţă. Or, criteriul cotei de piaţă pe care l-ar deţine împreună cei trei agenţi economici menţionaţi nu este suficient pentru a impune concluzia unei poziţii dominante a pârâtei în absenţa altor criterii. Chiar şi în situaţia unei poziţii dominante a operatorului economic, art. 6 din lege impune şi condiţia abuzului de poziţie dominantă prin falsificarea concurenţei şi afectarea comerţului şi a intereselor consumatorilor. În sfârşit, potrivit art. 37 din legea concurenţei, controlul abuzului de poziţie dominantă aparţine Consiliului Concurenţei, din proprie iniţiativă sau ca urmare a unei sesizări.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 3885 din 29 noiembrie 2011, nepublicată

1. Prin acţiunea introductivă înregistrată la data de 9 martie 2010 pe rolul Tribunalului Bucureşti reclamanta SC F. SA a solicitat, în contradictoriu cu pârâta SC C. SA să se constate nulitatea absolută a clauzelor 4.2.2. şi 9.1. din contractul cadru de aprovizionare nr. 9566 încheiat cu societatea pârâtă la 21 noiembrie 2007 pentru încălcarea prevederilor art. 5 şi 6 din Legea nr. 21/1996, prevederilor art. 1 şi 2 din Legea nr. 11/1991 şi ale dispoziţiilor 81 şi urm. din TCE. Reclamanta susţine că cele două clauze înscrise în contractul de aprovizionare încheiat cu pârâta, în calitate de distribuitor, clauze referitoare la „Contribuţii la cheltuielile administrative efectuate de distribuitor şi, respectiv, operaţiuni promoţionale", sunt în contradicţie cu prevederile art. 5 lit. e) şi art. 6 lit. a) şi d) din Legea nr. 21/1996 – legea concurenţei – care identifică expres ca fiind o înţelegere contrară uzanţelor comerciale corecte, condiţionarea încheierii unor contracte de acceptarea de către cocontractanţi a unor clauze stipulând prestaţii suplimentare. Potrivit reclamantei, nu este de natura unui contract de furnizare de mărfuri, în care proprietatea asupra produselor trece la distribuitor la poarta

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6154	CARLYLE / PALAMON / IDH	Council Regulation 139/2004	N	22.03.2011	
M.6155	GEM / DEME / ELECTRAWINDS OFFSHORE / SRIWE / Z-KRACHT / POWER@SEA / RENT A PORT ENERGY/ SOCOFE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2011	D.35.11 - Production of electricity,
M.6156	JCDECAUX / BOLLORE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	26.04.2011	M.73.1 - Advertising
M.6157	ALTOR FUND III / E.ON ES	Council Regulation 139/2004	Y	28.04.2011	D.35.13 - Distribution of electricity, F.42.22 - Construction of utility projects for electricity and telecommunications
M.6159	WARBURG PINCUS / VESTAR / TRITON CONTAINER INTERNATIONAL	Council Regulation 139/2004	Y	15.04.2011	H.50.2 - Sea and coastal freight water transpor
M.6160	APOLLO / PLAYPOWER	Council Regulation 139/2004	Y	23.06.2011	C.23 - Manufacture of other non-metallic mineral productsC.32.3 - Manufacture of sports goods, C.32.4 - Manufacture of games and toys
M.6161	CLARIANT / SÜD-CHEMIE	Council Regulation 139/2004	Y	08.04.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6162	PFIZER / FERROSAN CONSUMER HEALTHCARE BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	09.06.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
M.6163	AXA / PERMIRA / OPODO / GO VOYAGES / EDREAMS	Council Regulation 139/2004	N	30.05.2011	N.79.11 - Travel agency activities,
M.6164	BARCLAYS BANK / EGG CREDIT CARD ASSETS	Council Regulation 139/2004	N	18.04.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.64.92 - Other credit granting
M.6166	DEUTSCHE BÖRSE / NYSE EURONEXT	Council Regulation 139/2004	N	01.02.2012	K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities, K.66.11 - Administration of financial markets
M.6167	RWA / OMV WARME	Council Regulation 139/2004	N	30.06.2011	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6168	RBI / EFG EUROBANK / JV	Council Regulation 139/2004	N	29.06.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.65.1 - Insurance, K.66.1 - Activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding, K.66.2 - Activities auxiliary to insurance and pension funding, K.66.3 - Fund management activities,L.68 - Real estate activities
M.6170	FIRST RESERVE FUND XII / FINMECCANICA / ANSALDO ENERGIA	Council Regulation 139/2004	N	11.05.2011	C.28 - Manufacture of machinery and equipment n.e.c.,
M.6171	IPIC / CEPSA	Council Regulation 139/2004	N	05.07.2011	C.19.20 - Manufacture of refined petroleum products,
M.6172	DAIMLER / ROLLS-ROYCE / TOGNUM / BERGEN	Council Regulation 139/2004	N	25.07.2011	C.28.1 - Manufacture of general-purpose machinery, C.28.9 - Manufacture of other special-purpose machinery
M.6173	AGEAS / SABANCI HOLDING / AKSIGORTA	Council Regulation 139/2004	Y	04.04.2011	K.65.1 - InsuranceK.65.11 - Life insurance, K.65.12 - Non-life insurance
M.6174	ATLAS / SUNLIGHT / ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE JV	Council Regulation 139/2004	Y	18.04.2011	C.27.2 - Manufacture of batteries and accumulators,
M.6175	DANAHER / BECKMAN COULTER	Council Regulation 139/2004	N	16.06.2011	C.26.51 - Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation, C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6176	MITSUBISHI CORPORATION / BARCLAYS BANK / WALNEY I TOPCO / WALNEY II TOPCO / SHERINGHAM SHOAL TOPCO	Council Regulation 139/2004	Y	29.08.2011	D.35.12 - Transmission of electricity,
M.6177	OJSC NOVOLIPETSK STEEL / STEEL INVEST & FINANCE	Council Regulation 139/2004	Y	27.04.2011	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6178	ARKEMA / TOTAL'S RESIN DIVISION	Council Regulation 139/2004	N	29.04.2011	C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms
M.6179	ALPHA FLIGHT / LSG SKY CHEFS / JV	Council Regulation 139/2004	N	19.07.2011	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation
M.6180	CIE MANAGEMENT II / PHONES4U GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	18.04.2011	G.47.42 - Retail sale of telecommunications equipment in specialised stores,
M.6181	SEB TRYGG LIV HOLDING / IRISH LIFE INTERNATIONAL	Council Regulation 139/2004	Y	27.06.2011	K.65.11 - Life insurance,
M.6182	MAN / MAN CAMIONS ET BUS / MAN TRUCK & BUS BELGIUM	Council Regulation 139/2004	Y	15.04.2011	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles,
M.6183	MAHLE / BEHR	Council Regulation 139/2004	N	23.06.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles,
M.6184	INDORAMA / SINTERAMA / TREVIRA	Council Regulation 139/2004	N	09.06.2011	C.20.5 - Manufacture of other chemical products,
M.6185	FLABEG HOLDING / SCHOTT SOLAR CPS / SBP SONNE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	14.09.2011	C.27 - Manufacture of electrical equipment,
M.6186	ADVENT / TOWERGATE BUSINESSES	Council Regulation 139/2004	Y	30.05.2011	K.65.1 - Insurance,
M.6187	KONINKLIJKE PHILIPS / INDAL GROUP	Council Regulation 139/2004	N	27.07.2011	C.27.4 - Manufacture of electric lighting equipment,
M.6188	VITOL / HELIOS / SHELL/ PLATEAU HOLDING / BV3	Council Regulation 139/2004	Y	01.06.2011	C.19.10 - Manufacture of coke oven products, C.19.20 - Manufacture of refined petroleum products, G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products,
M.6189	IMERYS / RIO TINTO TALC BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	07.07.2011	B.08 - Other mining and quarrying, B.08.99 - Other mining and quarrying n.e.c.
M.6191	BIRLA / COLUMBIAN CHEMICALS	Council Regulation 139/2004	N	15.06.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6193	TNK OVERSEAS LTD / PVN GAS / CONOCOPHILLIPS / NCS PIPELINE	Council Regulation 139/2004	Y	11.05.2011	B.09.10 - Support activities for petroleum and natural gas extraction, D.35.21 - Manufacture of gas
M.6194	OSRAM / SITECO LIGHTING	Council Regulation 139/2004	N	22.06.2011	C.27.4 - Manufacture of electric lighting equipment,
M.6195	HOLCIM / BASALT / H + B GRONDSTOFFEN JV	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2011	C.23.99 - Manufacture of other non-metallic mineral products n.e.c.,
M.6196	LENOVO / MEDION	Council Regulation 139/2004	N	26.07.2011	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment,
M.6199	TOWERBROOK / YORK / APOLLO / MONIER	Council Regulation 139/2004	Y	04.05.2011	
M.6200	APMM / BOLLORE / DOUALA INTERNATIONAL TERMINAL JV	Council Regulation 139/2004	Y	04.08.2011	H.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.52.22 - Service activities incidental to water transportation, H.52.24 - Cargo handling
M.6202	SAMSUNG LED / SUMITOMO CHEMICAL / JV	Council Regulation 139/2004	Y	13.04.2011	C.20.59 - Manufacture of other chemical products n.e.c.,
M.6203	WESTERN DIGITAL IRELAND / VIVITI TECHNOLOGIES	Council Regulation 139/2004	N	23.11.2011	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment
M.6204	LINEA / DONALINK	Council Regulation 139/2004	Y	06.05.2011	B.05.1 - Mining of hard coal
M.6205	ELI LILLY / JANSSEN PHARMACEUTICA ANIMAL HEALTH BUSINESS ASSETS	Council Regulation 139/2004	N	06.07.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
M.6206	GRUPO IBERDROLA / CAJA RURAL DE NAVARRA / RENOVABLES DE LA RIBERA	Council Regulation 139/2004	Y	30.06.2011	D.35.11 - Production of electricity

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6207	GESTAMP / TKMF	Council Regulation 139/2004	N	18.07.2011	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles
M.6208	AEROPORTS DE PARIS / JCDECAUX AIRPORT FRANCE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	16.05.2011	M.73.1 - Advertising
M.6209	PAI / KILOUTOU	Council Regulation 139/2004	Y	01.06.2011	N.77.3 - Renting and leasing of other machinery, equipment and tangible goods,
M.6210	VFE COMMERCE / CDC / JV	Council Regulation 139/2004	Y	31.08.2011	N.79.1 - Travel agency and tour operator activities
M.6212	LVMH / BULGARI	Council Regulation 139/2004	N	29.06.2011	C.32.1 - Manufacture of jewellery, bijouterie and related articles
M.6213	WESTFIELD / CPPIB / APG	Council Regulation 139/2004	Y	05.08.2011	L.68 - Real estate activitiesL.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate
M.6214	SEAGATE TECHNOLOGY / THE HDD BUSINESS OF SAMSUNG ELECTRONICS	Council Regulation 139/2004	N	19.10.2011	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment,
M.6215	SUN CAPITAL / POLESTAR UK PRINT LIMITED	Council Regulation 139/2004	Y	20.05.2011	C.18.1 - Printing and service activities related to printing,
M.6216	IHC / DEME / OCEANFLORE JV	Council Regulation 139/2004	Y	22.02.2012	F.42.91 - Construction of water projects,
M.6217	BALOISE HOLDING / NATEUS / NATEUS LIFE	Council Regulation 139/2004	N	03.08.2011	K.65.11 - Life insurance, K.65.12 - Non-life insurance
M.6218	INEOS / TESSENDERLO GROUP S-PVC ASSETS	Council Regulation 139/2004	N	26.07.2011	C.20.5 - Manufacture of other chemical products
M.6219	ADVENT INTERNATIONAL CORPORATION / PROVIMI PET FOOD BUSINESS	Council Regulation 139/2004	Y	23.05.2011	C.10.92 - Manufacture of prepared pet foods,
M.6220	GENERAL MILLS / YOPLAIT	Council Regulation 139/2004	Y	22.06.2011	C.10.5 - Manufacture of dairy products, C.10.52 - Manufacture of ice cream
M.6221	COLGATE PALMOLIVE / SANEX BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	06.06.2011	C.20.4 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6222	GE ENERGY / CONVERTEAM	Council Regulation 139/2004	N	25.07.2011	C.28.9 - Manufacture of other special-purpose machinery,
M.6223	AEGON / BANCA CIVICA / CAJABURGOS VIDA	Council Regulation 139/2004	Y	20.10.2011	K.65.1 - Insurance, K.65.11 - Life insurance
M.6224	OAKTREE / TPG / TAYLOR MORRISON HOMEBUILDING BUSINESS	Council Regulation 139/2004	Y	25.05.2011	F.41.20 - Construction of residential and non-residential buildings,
M.6225	MOLARIS / COMMERZ REAL / RWE /AMPRION	Council Regulation 139/2004	N	23.08.2011	D.35.12 - Transmission of electricity,
M.6226	MEDIA-SATURN / REDCOON	Council Regulation 139/2004	N	23.06.2011	G.47.19 - Other retail sale in non-specialised stores, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet
M.6227	CAISSE DES DEPOTS ET CONSIGNATIONS / PREDICA / SCOR / SCI BRP1	Council Regulation 139/2004	Y	15.06.2011	L.68 - Real estate activities,
M.6228	VIVENDI / SFR	Council Regulation 139/2004	Y	09.06.2011	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities,
M.6229	PAG / MITSUI / AMT JV	Council Regulation 139/2004	Y	07.07.2011	G.45.1 - Sale of motor vehicles, G.45.2 - Maintenance and repair of motor vehicles, G.45.3 - Sale of motor vehicle parts and accessories,
M.6230	SOLVAY / RHODIA	Council Regulation 139/2004	N	05.08.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6231	KKR / CAPSUGEL	Council Regulation 139/2004	N	26.07.2011	C.21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparationsC.21.1 - Manufacture of basic pharmaceutical products, C.21.2 - Manufacture of pharmaceutical preparations,
M.6232	ALLIANZ / BANCO POPULAR / POPULAR GESTION	Council Regulation 139/2004	Y	01.08.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.64.3 - Trusts, funds and similar financial entities, K.66.3 - Fund management activities,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6233	FOEW / DONG ENERGY / NOVASION / AALBORG UNIVERSITET / UNIVERSAL FOUNDATION	Council Regulation 139/2004	Y	27.07.2011	M.71.12 - Engineering activities and related technical consultancy,
M.6234	FIRST RESERVE FUND XII / METALLUM HOLDING	Council Regulation 139/2004	N	05.08.2011	C.24.4 - Manufacture of basic precious and other non-ferrous metals, G.46.77 - Wholesale of waste and scrap
M.6235	HONEYWELL / SINOCHEM / JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.12.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6236	DANA / BOSCH REXROTH / DANA REXROTH TRANSMISSION SERVICES JV	Council Regulation 139/2004	Y	27.06.2011	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles
M.6237	COMPUTER SCIENCES CORPORATION / iSOFT GROUP	Council Regulation 139/2004	N	20.06.2011	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities,
M.6238	RREEF / SMAG / OHL / ARENALES	Council Regulation 139/2004	Y	10.08.2011	D.35.11 - Production of electricity, D.35.13 - Distribution of electricity, F.43.9 - Other specialised construction activities,
M.6239	ONEX / JELD-WEN	Council Regulation 139/2004	Y	17.06.2011	C.16.23 - Manufacture of other builders' carpentry and joinery,
M.6240	TEMASEK / E OPPENHEIMER / TANA JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.08.2011	
M.6241	CIE MANAGEMENT II / GRUPPO COIN	Council Regulation 139/2004	Y	21.06.2011	C.14.1 - Manufacture of wearing apparel, except fur apparel, G.47.71 - Retail sale of clothing in specialised stores, G.47.72 - Retail sale of footwear and leather goods in specialised stores
M.6242	LACTALIS / PARMALAT	Council Regulation 139/2004	N	14.06.2011	C.10.5 - Manufacture of dairy products,
M.6243	CE GAS MARKETING & TRADING / VERBUNDNETZ GAS AKTIENGESELLSCHAFT / VNG AUSTRIA	Council Regulation 139/2004	Y	04.11.2011	D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6244	BNP PARIBAS / FORTIS COMMERCIAL FINANCE HOLDING	Council Regulation 139/2004	N	05.09.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding
M.6245	LIBERTY MUTUAL GROUP / THE IRISH GENERAL BUSINESS OF QUINN INSURANCE LIMITED	Council Regulation 139/2004	Y	05.09.2011	K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security,
M.6246	OJSC NOVOLIPETSK STEEL / STEEL INVEST & FINANCE	Council Regulation 139/2004	Y	31.05.2011	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys,
M.6247	KKR / VERSATEL	Council Regulation 139/2004	Y	07.07.2011	J.61 - Telecommunications
M.6249	PRINCES / ARIA	Council Regulation 139/2004	N	04.04.2012	C.10 - Manufacture of food products
M.6250	REXNORD / VAG	Council Regulation 139/2004	Y	06.09.2011	C.28.14 - Manufacture of other taps and valves,
M.6251	AURUBIS / LUVATA ROLLED PRODUCTS	Council Regulation 139/2004	N	22.06.2011	C.24.44 - Copper production,
M.6252	TOTAL / SUNPOWER	Council Regulation 139/2004	Y	28.06.2011	C.27.2 - Manufacture of batteries and accumulators,
M.6253	TALIS INTERNATIONAL HOLDING / RAPHAEL VALVES INDUSTRIES	Council Regulation 139/2004	Y	12.07.2011	E.36 - Water collection, treatment and supply,
M.6255	TEREX / DEMAG CRANES	Council Regulation 139/2004	N	05.08.2011	C.28.22 - Manufacture of lifting and handling equipment,
M.6256	TIETO CORPORATION / SWEDBANK GROUP / SEB GROUP / TIETO ESTONIA SERVICES	Council Regulation 139/2004	Y	30.08.2011	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities,.63 - Information service activities
M.6257	BLACKSTONE / VALAD PROPERTY	Council Regulation 139/2004	Y	29.07.2011	I.55.1 - Hotels and similar accommodationI.55.10 - Hotels and similar accommodation, L.68 - Real estate activities,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6258	TEVA / CEPHALON	Council Regulation 139/2004	N	13.10.2011	C.21.2 - Manufacture of pharmaceutical preparations,
M.6259	COVEA / BIPIEMME VITA	Council Regulation 139/2004	Y	19.07.2011	K.65.1 - Insurance, K.65.11 - Life insurance, K.65.12 - Non-life insurance,
M.6260	REGGEBORGH / NORTH SEA GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	29.06.2011	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products, G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products
M.6261	NORTH SEA GROUP / ARGOS GROEP / JV	Council Regulation 139/2004	N	27.09.2011	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products,
M.6262	AGRANA / RWA / JV	Council Regulation 139/2004	N	27.10.2011	C.10.81 - Manufacture of sugar,
M.6263	AELIA / AEROPORTS DE PARIS / JV	Council Regulation 139/2004	N	20.10.2011	G.47.7 - Retail sale of other goods in specialised stores, L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate
M.6264	RHONE CAPITAL / TRITON / EVONIK CARBON BLACK BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	19.07.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6265	CSN / AG CEMENTOS BALBOA / CORRUGADOS AZPEITIA / CORRUGADOS LASAO / STAHLWERK THURINGEN	Council Regulation 139/2004	Y	14.07.2011	C.23.51 - Manufacture of cement, C.24.10 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys , C.24.3 - Manufacture of other products of first processing of steel, C.24.52 - Casting of steel
M.6266	J&J / SYNTHES	Council Regulation 139/2004	N	18.04.2012	C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies, C.32.50 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6267	VOLKSWAGEN / MAN	Council Regulation 139/2004	N	26.09.2011	C.28.1 - Manufacture of general-purpose machinery, C.29.10 - Manufacture of motor vehicles
M.6268	LUNDBECKFOND INVEST / KIRKBI INVEST / FALCK	Council Regulation 139/2004	Y	01.07.2011	O.84.25 - Fire service activities, O.84.25 - Fire service activities, Q.86.9 - Other human health activities, S.96 - Other personal service activities
M.6269	SNCF / HFPS / WEHINGER GMBH / RAIL HOLDING	Council Regulation 139/2004	Y	20.07.2011	H.49.1 - Passenger rail transport, interurban

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6270	BERKSHIRE HATHAWAY / LUBRIZOL	Council Regulation 139/2004	N	24.08.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6271	RWE DEUTSCHLAND / AESOP / VITRONET HOLDING	Council Regulation 139/2004	Y	30.06.2011	F.43.9 - Other specialised construction activities,
M.6273	SAMSUNG C&T DEUTSCHLAND / KOREA DEVELOPMENT BANK / KNS SOLAR	Council Regulation 139/2004	Y	03.08.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6274	BRIDGEPOINT / EURAZEO / FONCIA GROUPE	Council Regulation 139/2004	Y	14.07.2011	L.68.3 - Real estate activities on a fee or contract basis
M.6275	BNP PARIBAS / BNL VITA	Council Regulation 139/2004	Y	20.07.2011	G.45.2 - Maintenance and repair of motor vehicles, K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security, K.65.11 - Life insurance
M.6276	AIF VII EURO HOLDINGS / ASCOMETAL	Council Regulation 139/2004	Y	17.08.2011	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloysC.24.3 - Manufacture of other products of first processing of steel, C.24.34 - Cold drawing of wire,
M.6277	ACCESS INDUSTRIES / WARNER MUSIC GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	07.07.2011	R.93.29 - Other amusement and recreation activities
M.6278	TAKEDA / NYCOMED	Council Regulation 139/2004	N	29.07.2011	C.21.1 - Manufacture of basic pharmaceutical products,
M.6279	TOSHIBA / LANDIS+GYR	Council Regulation 139/2004	Y	07.07.2011	C.27.12 - Manufacture of electricity distribution and control apparatus,
M.6280	PROCTER & GAMBLE / TEVA OTC BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2011	C.21.2 - Manufacture of pharmaceutical preparations,
M.6281	MICROSOFT / SKYPE	Council Regulation 139/2004	N	07.10.2011	J.63 - Information service activities
M.6282	ERG / LUKOIL / JV	Council Regulation 139/2004	Y	05.07.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6283	VALERO / CHEVRON	Council Regulation 139/2004	Y	07.07.2011	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products, , C.19.20 - Manufacture of refined petroleum products, C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products

magazinului, să se suporte de furnizor o parte din cheltuielile administrative efectuate de distribuitor cu ocazia deschiderii fiecărui nou magazin al acestuia sau cheltuieli legate de listarea şi amplasarea în magazin a produselor vândute distribuitorului. Reclamanta consideră că, odată cu semnarea de către pârâtă a Codului de bune practici pentru comerţul cu produse agroalimentare, cod devenit ulterior lege, respectiv Legea nr. 321/2009, s-a născut o prezumţie legală în sensul că practicile consacrate prin clauzele 4 şi 9 din contractul părţilor sunt contrare uzanţelor comerciale cinstite.

2. Pârâta SC C. SA a susţinut prin întâmpinarea depusă că cele două clauze agreate de reclamanta în schimbul serviciilor prestate nu încalcă nicio prevedere legală în vigoare la momentul acordului de voinţă al părţilor, dispoziţiile art. 5 şi 6 din Legea nr. 21/1996 nefiind aplicabile în speţă. Potrivit susţinerilor pârâtei, contractul a fost transmis Consiliului Concurenţei în cadrul investigaţiei de sector desfăşurate pe perioada 2007-2008, autoritatea de concurenţă constatând că taxele de raft nu reprezintă, în sine, o problemă de natură concurenţială.

3. Tribunalul Bucureşti astfel învestit, prin sentinţa comercială nr. 12998 din 13 decembrie 2010, a respins ca nefondată acţiunea în nulitate formulată de reclamantă. Analizând materialul probatoriu administrat, prima instanţă consideră că aplicarea celor două clauze nu a avut ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei în sensul art. 5 din Legea nr. 21/1996, deoarece dispoziţia legală nu raportează fapta ilicită la modul în care este afectat patrimoniul partenerului de afaceri, ci la concurenţa pe piaţa românească şi, în acest sens, reclamanta nu a produs nicio probă directă privind afectarea pieţei relevante. În opinia tribunalului, faptul că taxele de raft, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 321/2009, au fost interzise, nu echivalează, *de plano*, cu afectarea pieţei relevante în cauza de faţă.

Prin decizia comercială nr. 218 din 21 aprilie 2011 Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VI-a comercială a respins ca nefondat apelul formulat de reclamantă împotriva sentinţei fondului. Răspunzând criticilor formulate, instanţa de control judiciar constată că reclamanta nu a probat existenţa unor practici concertate ale supermarketurilor în sensul perceperii taxelor de genul celor la care se referă clauzele deduse judecăţii şi nici producerea efectului de distorsionare a concurenţei. Instanţa apreciază că înţelegerile separate intervenite între distribuitori şi furnizori nu au un caracter concertat şi nici tangenţă cu aspectele de natură concurenţială. În cauză, taxele pe care reclamanta a convenit să le achite pârâtului distribuitor au legătură directă cu contractul părţilor, neputând fi încadrate în prevederile art. 5 din Legea nr. 21/1996, deoarece stipularea în contract a unor astfel de taxe de raft, în sine, nu este ilegală şi nu distorsionează concurenţa. Cu privire la încălcarea dispoziţiilor art. 6 din Legea nr. 21/1996, instanţa de control apreciază că reclamanta nu a probat în mod corespunzător faptul că pârâta ar deţine o poziţie dominantă asupra pieţei relevante a produselor furnizate de aceasta, iar simpla raportare în general la întreaga piaţă agroalimentară este insuficientă. Totodată, instanţa constată că în cauză nu a fost demonstrată nicio legătură între sancţiunile primite de grupul SC C. SA pe plan internaţional şi comportamentul comercial al pârâtei în raport cu contractul încheiat cu reclamanta.

Împotriva acestei decizii, reclamanta SC F. SA a declarat recurs, la data de 11 iulie 2011, în termen legal solicitând modificarea hotărârii atacate şi constatarea nulităţii absolute a celor două clauze stipulate la art. 4.2.2. şi 9.1 din contractul de aprovizionare nr. 9566/2007. Recurenta a invocat în susţinerea recursului motivul de nelegalitate vizând încălcarea şi aplicarea greşită a dispoziţiilor legale incidente, respectiv art. 5 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 21/1996, art. 6 din Legea nr. 21/1996 şi cele cuprinse în Legea nr. 11/1991 referitoare la definirea uzanţelor cinstite. Reiterând argumentele pe care prima instanţă şi instanţa de apel şi-au întemeiat soluţia de respingere a acţiunii în nulitate ca nefondată, recurenta a susţinut în dezvoltarea cri-

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6285	SARIA / DANISH CROWN / DAKA JV	Council Regulation 139/2004	N	29.06.2012	C.10.11 - Processing and preserving of meat, CE.38.12 - Collection of hazardous waste
M.6286	SÜDZUCKER / ED&F MAN	Council Regulation 139/2004	N	16.05.2012	C.10.81 - Manufacture of sugar, CC.10.81 - Manufacture of sugar
M.6287	BAIN CAPITAL / OAKTREE / INTERNATIONAL MARKET CENTERS JV	Council Regulation 139/2004	Y	16.08.2011	L.68 - Real estate activities,
M.6288	BLACKSTONE / STARGAZER	Council Regulation 139/2004	Y	26.07.2011	G.46.42 - Wholesale of clothing and footwear,
M.6289	ALSTOM / BOUYGUES IMMOBILIER / EXPRIMM SAS / EMBIX JV	Council Regulation 139/2004	Y	15.11.2011	M.71.12 - Engineering activities and related technical consultancy
M.6290	PORR / TEERAG-ASDAG	Council Regulation 139/2004	Y	20.07.2011	F.41 - Construction of buildings, F.42 - Civil engineering
M.6291	CD&R FUND VIII / SPIE	Council Regulation 139/2004	Y	20.07.2011	M.71.1 - Architectural and engineering activities and related technical consultancy,
M.6292	SECURITAS / NISCAYAH GROUP	Council Regulation 139/2004	N	02.08.2011	N.80.1 - Private security activities N.80.2 - Security systems service activities
M.6293	THERMO FISHER / PHADIA	Council Regulation 139/2004	N	18.08.2011	C.26.51 - Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation, C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6294	SHELL / RONTEC INVESTMENTS	Council Regulation 139/2004	N	01.08.2011	G.47.3 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores
M.6295	CVC / ANDE / DELACHAUX	Council Regulation 139/2004	Y	17.08.2011	C.24.45 - Other non-ferrous metal production, C.25.9 - Manufacture of other fabricated metal products
M.6296	TRITON / COMPO	Council Regulation 139/2004	N	23.09.2011	A.01.3 - Plant propagation, C.20.15 - Manufacture of fertilisers and nitrogen compounds, G.46.21 - Wholesale of grain, unmanufactured tobacco, seeds and animal feeds

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6297	SEALED AIR / DHI	Council Regulation 139/2004	Y	02.08.2011	C.20.4 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations, C.20.41 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, N.81.2 - Cleaning activities, N.81.22 - Other building and industrial cleaning activities, N.81.29 - Other cleaning activities, N.82.91 - Packaging activities
M.6298	SCHNEIDER ELECTRIC / TELVENT	Council Regulation 139/2004	Y	09.08.2011	C.26 - Manufacture of computer, electronic and optical products, J.62 - Computer programming, consultancy and related activities
M.6299	KKR / SORGENIA / SORGENIA FRANCE	Council Regulation 139/2004	Y	09.08.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6301	EURAZEO / MONCLER	Council Regulation 139/2004	Y	13.09.2011	C.14 - Manufacture of wearing apparel,
M.6302	F2i / AXA FUNDS / G6 RETE GAS	Council Regulation 139/2004	N	24.08.2011	D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains
M.6303	ANTIN INFRASTRUCTURE PARTNERS FCPR/ RREEF PAN EUROPEAN INFRASTRUCTURE FUND LP/ANDASOL-1 CENTRAL TERMOSOLAR UNO SA AND ANDASOL-2	Council Regulation 139/2004	Y	22.08.2011	D.35.11 - Production of electricity,
M.6304	CARLYLE / GORES BROADBAND	Council Regulation 139/2004	Y	10.08.2011	C.33.2 - Installation of industrial machinery and equipment, J.61 - Telecommunications, J.61 - Telecommunications
M.6305	DFDS / C.RO PORTS / ÄLVSBORG	Council Regulation 139/2004	N	02.04.2012	H.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.52.22 - Service activities incidental to water transportation, H.52.24 - Cargo handling

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6306	3i GROUP / ACTION HOLDING	Council Regulation 139/2004	Y	12.08.2011	C.20.4 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations, C.20.41 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, G.47.1 - Retail sale in non-specialised stores, G.47.19 - Other retail sale in non-specialised stores, G.47.7 - Retail sale of other goods in specialised stores, N.81.22 - Other building and industrial cleaning activities, N.81.29 - Other cleaning activities, N.82.91 - Packaging activities,
M.6307	CASSA DEPOSITI E PRESTITI / OMV GAS / TRANS AUSTRIA GASLEITUNG JV	Council Regulation 139/2004	Y	19.12.2011	D.35.23 - Trade of gas through mains, H.49.5 - Transport via pipeline
M.6308	VFC / TIMBERLAND	Council Regulation 139/2004	Y	29.08.2011	C.14 - Manufacture of wearing apparel, C.14.39 - Manufacture of other knitted and crocheted apparel, C.15 - Manufacture of leather and related products, C.15.2 - Manufacture of footwear, C.32.3 - Manufacture of sports goods
M.6309	MACQUARIE GROUP / AIRWAVE SOLUTIONS	Council Regulation 139/2004	Y	18.08.2011	J.61.2 - Wireless telecommunications activities, J
M.6310	FUJIFILM HOLDINGS CORPORATION / MITSUBISHI CORPORATION / FUJIFILM DIOSYNTH BIOTECHNOLOGIES UK & USA	Council Regulation 139/2004	Y	30.08.2011	C.21.1 - Manufacture of basic pharmaceutical products,
M.6313	ASHLAND / INTERNATIONAL SPECIALTY PRODUCTS	Council Regulation 139/2004	N	18.08.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6315	HOCHTIEF / GEOSEA / BELUGA HOCHTIEF OFFSHORE JV	Council Regulation 139/2004	N	30.08.2011	N.77 - Rental and leasing activities, N.77.3 - Renting and leasing of other machinery, equipment and tangible goods

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6316	AURUBIS / LUVATA ROLLED PRODUCTS	Council Regulation 139/2004	N	08.08.2011	C.24.44 - Copper production,
M.6317	BNP PARIBAS / FORTIS LUXEMBOURG-VIE	Council Regulation 139/2004	Y	13.09.2011	K.65.11 - Life insurance,
M.6319	TRITON / EUROPART	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2011	G.45.31 - Wholesale trade of motor vehicle parts and accessories
M.6320	GKN / GETRAG CORPORATION / GETRAG ALL WHEEL DRIVE	Council Regulation 139/2004	N	28.09.2011	C.28.15 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements,
M.6321	BUITENFOOD / AD VAN GELOVEN HOLDING / JV	Council Regulation 139/2004	N	13.01.2012	C.10 - Manufacture of food products,
M.6322	CARLYLE / RAC	Council Regulation 139/2004	Y	03.08.2011	G.45.20 - Maintenance and repair of motor vehicles, GK.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security
M.6323	TECH DATA EUROPE / MuM VAD BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	27.10.2011	G.46.5 - Wholesale of information and communication equipment,
M.6324	BAIN CAPITAL / HELLMAN & FRIEDMAN / SECURITAS DIRECT	Council Regulation 139/2004	Y	10.08.2011	N.80.1 - Private security activities,
M.6326	STANLEY BLACK & DECKER / NISCAYAH GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	23.08.2011	N.80.1 - Private security activities,
M.6328	SOCIMAC / BOLLORE / SOCIETE D'EXPLOITATION DU TERMINAL DE VRIDI	Council Regulation 139/2004	Y	09.12.2011	H.52.22 - Service activities incidental to water transportation, H.52.24 - Cargo handling
M.6329	TOTAL ENERGIE DEVELOPPEMENT / TENESOL	Council Regulation 139/2004	Y	22.08.2011	C.27.11 - Manufacture of electric motors, generators and transformers C.33.2 - Installation of industrial machinery and equipment

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6330	UGITOUR / CAISSE DES DEPOTS ET CONSIGNATIONS / SOGECAP / PORTEFEUILLE IMMOBILIER	Council Regulation 139/2004	Y	11.10.2011	L.68.1 - Buying and selling of own real estate, L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate
M.6331	KKR / SILVER LAKE / GODADDY GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	12.10.2011	J.62.09 - Other information technology and computer service activities, J.63.11 - Data processing, hosting and related activities
M.6333	BMW / ING CAR LEASE	Council Regulation 139/2004	N	23.09.2011	N.77.11 - Renting and leasing of cars and light motor vehicles
M.6335	ABERTIS INFRAESTRUCTURAS / GOLDMAN SACHS GROUP / AUTOPISTAS METROPOLITANAS DE PUERTO RICO	Council Regulation 139/2004	Y	31.08.2011	H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.21 - Service activities incidental to land transportation
M.6336	WALTER FREY HOLDING / MITSUBISHI MOTORS CORPORATION	Council Regulation 139/2004	Y	29.08.2011	C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailersG.45 - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles
M.6337	CITIC DICASTAL WHEEL MANUFACTURING / KSM CASTINGS	Council Regulation 139/2004	Y	28.09.2011	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles,
M.6339	FREUDENBERG & CO / TRELLEBORG / JV	Council Regulation 139/2004	N	14.05.2012	C.22 - Manufacture of rubber and plastic products, C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles
M.6342	UPM-KYMMENE / MYLLYKOSKI PAPER	Council Regulation 139/2004	Y	31.08.2011	C.17.12 - Manufacture of paper and paperboard,
M.6343	APAX / KINETIC CONCEPTS	Council Regulation 139/2004	N	07.10.2011	C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies, K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, Q.86.1 - Hospital activities,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6345	CHEUNG KONG HOLDINGS / NORTHUMBRIAN WATER GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	22.09.2011	E - Water supply; sewerage; waste managment and remediation activities,
M.6346	APMT / BOLLORE / CONGO TERMINAL	Council Regulation 139/2004	Y	12.04.2012	H.52.24 - Cargo handling,
M.6347	DOW / UBE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	21.09.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6348	ARLA FOODS / ALLGAULAND	Council Regulation 139/2004	N	07.11.2011	C.10.5 - Manufacture of dairy products,
M.6349	MOTHERSON / CROSS INDUSTRIES / PEGUFORM / WETHJE	Council Regulation 139/2004	Y	16.09.2011	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles
M.6350	SIEMENS / NEM HOLDING	Council Regulation 139/2004	N	28.10.2011	C.25.3 - Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers, F.42.22 - Construction of utility projects for electricity and telecommunications
M.6351	ILVA / TARANTO ENERGIA	Council Regulation 139/2004	Y	29.09.2011	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply,
M.6352	VITOL / VTTI / ARCLIGHT / PETRO LUX	Council Regulation 139/2004	Y	26.10.2011	B.09.1 - Support activities for petroleum and natural gas extraction
M.6353	CIE / COM HEM	Council Regulation 139/2004	Y	20.09.2011	J.61.1 - Wired telecommunications activities
M.6354	CVC / VIRGIN GROUP HOLDINGS / VIRGIN ACTIVE GROUP	Council Regulation 139/2004	N	14.10.2011	R.93.11 - Operation of sports facilities,
M.6355	AXEL SPRINGER FRANCE / MONDADORI FRANCE / AR TECHNOLOGY	Council Regulation 139/2004	Y	27.10.2011	J.58.1 - Publishing of books, periodicals and other publishing activities
M.6356	GE / IR / UEC / JV	Council Regulation 139/2004	Y	27.10.2011	C.27.1 - Manufacture of electric motors, generators, transformers and electricity distribution and control apparatus, C.27.9 - Manufacture of other electrical equipment

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6357	KONINKLIJKE PHILIPS / INDAL GROUP	Council Regulation 139/2004	N	23.11.2011	C.27.4 - Manufacture of electric lighting equipment
M.6359	SAINT GOBAIN / BUILD CENTER	Council Regulation 139/2004	N	27.10.2011	G.46.7 - Other specialised wholesale
M.6361	ZF / HANSEN	Council Regulation 139/2004	N	30.09.2011	C.28.15 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements,
M.6362	CIN / TIRRENIA BUSINESS BRANCH	Council Regulation 139/2004	N	27.04.2012	H.50.1 - Sea and coastal passenger water transport, H.50.20 - Sea and coastal freight water transport
M.6363	DALKIA POLSKA / SPEC	Council Regulation 139/2004	Y	19.09.2011	D.35.3 - Steam and air conditioning supply
M.6364	DCDC HOLDINGS / UNIVERSAL / WB / DCDC JOINT VENTURE	Council Regulation 139/2004	Y	21.09.2011	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities
M.6366	RWE INNOGY / CONETWORK	Council Regulation 139/2004	Y	05.10.2011	D.35.11 - Production of electricity, K.64.2 - Activities of holding companies
M.6367	ECE / METRO / MEC JV	Council Regulation 139/2004	Y	09.09.2011	L.68.32 - Management of real estate on a fee or contract basis
M.6368	TPG / FOURNAIS HOLDING / LARS SEIER CHRISTENSEN HOLDING / SAXO BANK	Council Regulation 139/2004	Y	03.11.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding
M.6369	HBO / ZIGGO / HBO NEDERLAND	Council Regulation 139/2004	N	21.12.2011	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities, J.60.2 - Television programming and broadcasting activities
M.6371	OTPP / MACQUARIE / COPENHAGEN AIRPORTS	Council Regulation 139/2004	Y	14.09.2011	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation
M.6372	OTPP / MACQUARIE / SFPI-FPIM / THE BRUSSELS AIRPORT COMPANY	Council Regulation 139/2004	Y	14.09.2011	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6373	SUNGWOO / MITSUBISHI / SUNGWOO CZ / SUNGWOO SK	Council Regulation 139/2004	Y	17.10.2011	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles,
M.6374	BRASKEM / DOW POLYPROPYLENE BUSINESS	Council Regulation 139/2004	Y	28.09.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6376	ARCELORMITTAL / ATIC SERVICES	Council Regulation 139/2004	N	02.12.2011	H.50.2 - Sea and coastal freight water transport,
M.6377	ADVENT / OBERTHUR TECHNOLOGIES	Council Regulation 139/2004	Y	30.09.2011	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment
M.6378	C1000 / SDB SUPERMARKET	Council Regulation 139/2004	Y	24.11.2011	G.47.11 - Retail sale in non-specialised stores with food, beverages or tobacco predominating,
M.6379	SAINT-GOBAIN / BROSSETTE	Council Regulation 139/2004	N	10.11.2011	F.43.2 - Electrical, plumbing and other construction installation activities
M.6380	BRIDGEPOINT / INFRONT SPORTS & MEDIA	Council Regulation 139/2004	N	20.12.2011	R.93.19 - Other sports activities,
M.6381	GOOGLE / MOTOROLA MOBILITY	Council Regulation 139/2004	N	13.02.2012	C.26.30 - Manufacture of communication equipment, J.61 - Telecommunications, J.61.20 - Wireless telecommunications activities,
M.6382	UNIPAPEL / SPICERS	Council Regulation 139/2004	N	20.12.2011	C.17.23 - Manufacture of paper stationery, G.46.6 - Wholesale of other machinery, equipment and supplies
M.6383	CARGILL / KOROFRANCE	Council Regulation 139/2004	N	16.11.2011	C.10.12 - Processing and preserving of poultry meat, C.10.4 - Manufacture of vegetable and animal oils and fats, C.10.9 - Manufacture of prepared animal feeds, G.46.18 - Agents specialised in the sale of other particular products
M.6384	ZURICH / SANTANDER / ZS INSURANCE	Council Regulation 139/2004	Y	29.09.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension fundingK.65.1 - Insurance
M.6387	BUCHEN INDUSTRIESERVICE / THYSSENKRUPP XERVON	Council Regulation 139/2004	Y	07.11.2011	C.33.12 - Repair of machinery, C.33.19 - Repair of other equipment, F.43 - Specialised construction activitiesN.81.1 - Combined facilities support activities, N.81.22 - Other building and industrial cleaning activities

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6388	ECOLAB / NALCO HOLDING COMPANY	Council Regulation 139/2004	N	08.11.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6389	ENI / NUON BELGIUM / NUON WIND BELGIUM / NUON POWER GENERATION	Council Regulation 139/2004	N	07.12.2011	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply
M.6391	DOW / MITSUI / BRAZILIAN POLYETHYLENE JV	Council Regulation 139/2004	Y	27.10.2011	C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms,
M.6392	GORES / MEXX	Council Regulation 139/2004	Y	17.10.2011	G.46.42 - Wholesale of clothing and footwear, G.47.71 - Retail sale of clothing in specialised stores, G.47.72 - Retail sale of footwear and leather goods in specialised stores
M.6393	ASTRIUM HOLDING / VIZADA GROUP	Council Regulation 139/2004	N	30.11.2011	J.61 - Telecommunications, J.61 - Telecommunications
M.6394	GILDE / EISMANN	Council Regulation 139/2004	Y	28.11.2011	G.46.32 - Wholesale of meat and meat products, G.46.38 - Wholesale of other food, including fish, crustaceans and molluscs
M.6395	ETEX / LAFARGE GYPSUM ASSETS	Council Regulation 139/2004	N	27.10.2011	C.23.62 - Manufacture of plaster products for construction purposes
M.6396	RHENUS / WINCANTON INTERNATIONAL	Council Regulation 139/2004	N	22.12.2011	H.49.2 - Freight rail transport, HH.49.20 - Freight rail transport, H.49.4 - Freight transport by road and removal services, H.50.4 - Inland freight water transport, H.52.1 - Warehousing and storage, H.52.2 - Support activities for transportation
M.6399	DBH / DPV / RM / PUBBLES	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2011	G.47.61 - Retail sale of books in specialised stores, G.47.62 - Retail sale of newspapers and stationery in specialised stores, G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet
M.6400	ECE / METRO / MEC JV	Council Regulation 139/2004	N	26.10.2011	L.68.32 - Management of real estate on a fee or contract basis,
M.6401	WATERLAND / ALYCHLO / OMEGA PHARMA	Council Regulation 139/2004	N	14.12.2011	C.20.4 - Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations,
M.6402	REWE / SAG / JV	Council Regulation 139/2004	Y	04.01.2012	N.77.11 - Renting and leasing of cars and light motor vehicles,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6403	VOLKSWAGEN / KPI POLSKA / SKODA AUTO POLSKA / VW BANK POLSKA / VW LEASING POLSKA	Council Regulation 139/2004	N	19.12.2011	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles,
M.6404	HOCHTIEF SOLUTIONS / VENTIZZ / JV	Council Regulation 139/2004	Y	24.11.2011	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution,
M.6406	COLISEE LAFFITTE / CDC / ENSEMBLE IMMOBILIER PARIS	Council Regulation 139/2004	Y	10.11.2011	L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate,
M.6407	APACHE / MOBIL NORTH SEA	Council Regulation 139/2004	Y	08.12.2011	B.06 - Extraction of crude petroleum and natural gas, D.35.21 - Manufacture of gas, D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mainsG.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products
M.6408	EAH / MITSUBISHI ELECTRIC / MITSUBISHI / ETAM	Council Regulation 139/2004	Y	30.11.2011	F.43.29 - Other construction installation,
M.6409	GAZPROM SCHWEIZ / PROMGAS	Council Regulation 139/2004	Y	02.12.2011	D.35.23 - Trade of gas through mains
M.6410	UTC / GOODRICH	Council Regulation 139/2004	N	26.07.2012	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery
M.6411	ADVENT / MAXAM	Council Regulation 139/2004	N	06.02.2012	C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms, C.20.14 - Manufacture of other organic basic chemicals, C.20.5 - Manufacture of other chemical products, C.24.45 - Other non-ferrous metal production, C.25.4 - Manufacture of weapons and ammunition
M.6412	EVRAZ / ALROSA / MINING AND METALLURGICAL COMPANY TIMIR JV	Council Regulation 139/2004	Y	21.12.2011	B.06 - Extraction of crude petroleum and natural gas, B.07.1 - Mining of iron ores, B.08.99 - Other mining and quarrying n.e.c., C.32.12 - Manufacture of jewellery and related articles
M.6413	OJSC POWER MACHINES / TOSHIBA / JV	Council Regulation 139/2004	Y	24.02.2012	C.27.1 - Manufacture of electric motors, generators, transformers and electricity distribution and control apparatus

ticilor de nelegalitate că aprecierile celor două instanțe sunt eronate sub următoarele aspecte: Legea nr. 321/2009 nu a intervenit preventiv, ci sancționator, așa cum rezultă cu claritate din expunerea de motive în care se afirmă expres că codul de bune practici nu și-a dovedit eficiența în relațiile comerciale între furnizori și lanțurile de supermagazine deoarece nu prevede sancțiuni. În același sens, recurenta arată că și Raportul Consiliului Concurenței a aprobat propunerea legislativă de eliminare a diferențelor de taxe și bugete denumite generic taxe de raft apte să producă efecte de distorsionare a concurenței. În consecință, recurenta susține că proba încălcării de către pârâta SC C. SA a art. 5 din Legea nr. 21/1996, este reprezentată de prezumția pe care Legea nr. 321/2009 o naște. Efectul anticoncurențial general al acestor clauze este dat de caracterul sufocant pe care îl au asupra furnizorilor, iar în mod concret în cauza pentru anul 2008 societate reclamantă la o cifră de afaceri cu pârâta de 260.000 lei a facturat circa 500.000 lei reprezentând 199% din cifra de afaceri.

Cu privire la interpretarea noțiunii de poziție dominantă, din datele necenzurate ale Consiliului Concurenței rezultă că pârâta SC C. SA deține o cotă de peste 62% din piața relevantă, ceea ce plasează într-o poziție dominantă.

Sub un ultim aspect, referitor la încălcarea uzanțelor cinstite, astfel cum este definită noțiunea în Legea nr. 11/1991, recurenta arată că sancționarea pârâtei în alte țări din Uniunea Europeană, respectiv în Franța în anul 2008 și, recent, în Grecia naște o prezumție puternică de comportament anticoncurențial patologic al SC C. SA, prin tiparul imprimat de societatea mamă societăților din grup.

Înalta Curte, verificând în cadrul controlului de legalitate decizia atacată, în raport de criticile formulate, constată următoarele:

1. Dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 declară interzise înțelegerile „exprese sau tacite" între agenții economici sau asociații de agenți economici care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia. O primă concluzie pe care o impune analiza textului de lege constă în caracterul prohibitiv al acordurilor realizate în scopul unui anumit efect asupra concurenței, de restrângere împiedicare sau denaturare sau dacă produc un asemenea efect, chiar dacă nu este urmărit în mod explicit. Prin urmare, sunt reprimabile și sancționate conform art. 49 din lege acele înțelegeri, contracte sau clauze contractuale apte să producă distorsiuni ale concurenței, în cele trei modalități prevăzute în textul de lege. Așa fiind, aplicarea dispozițiilor art. 5 din Lege implică ca o condiție de fond proba atingerii aduse concurenței. Cum reclamantei îi revenea sarcina probei îndeplinirii acestei condiții de fond, în absența oricăror dovezi concrete care să ateste că, urmare celor două clauze din contractul încheiat cu pârâta, s-a produs o distorsionare a competiției pe piața produselor de carne comercializate, ambele instanțe devolutive au respins acțiunea ca nefondată, iar repunerea în discuție a acestei chestiuni de netemeinicie nu este permisă de actuala reglementare a recursului în legalitate.

2. Cu privire la susținerea recurentei potrivit căreia instanța a restrâns nepermis ipoteza art. 5 numai la practicile care au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței, nu și la cele care au ca obiect aceste atingeri aduse concurenței, respectiv un comportament reprimat de lege virtual, prin conținutul clauzelor consimțite, Curtea constată următoarele:

Cele două clauze având ca obiect stabilirea unor taxe de raft între distribuitor și furnizor nu au un caracter manifest anticoncurențial în sine, distinct de faptul că, și în această ipoteză, aprecierea înțelegerii se face în concret, fiind necesar să se determine și să se probeze potențialul său anticoncurențial semnificativ. Existența unei taxe suplimentare nu conduce automat la aplicarea art. 5; în acest sens, și în raportul Consiliului Concurenței în legătură cu taxele de raft se reține că taxele nu reprezintă în sine o problemă de natură concurențială, ci numai

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6414	ITOCHU / TESSENDERLO CHEMIE / SIEMENS PROJECT VENTURES / T-POWER JV	Council Regulation 139/2004	Y	13.01.2012	D.35.11 - Production of electricity,
M.6415	VENDOME COMMERCES / CDC / IMMEUBLE TOULON	Council Regulation 139/2004	Y	23.11.2011	L.68.1 - Buying and selling of own real estate
M.6419	AVIVA / PELAYO / PELAYO MONDIALE VIDA	Council Regulation 139/2004	Y	20.12.2011	K.65.11 - Life insurance, K.65.12 - Non-life insurance, K.65.2 - Reinsurance
M.6420	DONG ENERGY / SHELL GAS DIRECT	Council Regulation 139/2004	Y	01.12.2011	D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains,
M.6421	DAIMLER / EUROPCAR / CAR2GO EUROPE JV	Council Regulation 139/2004	Y	22.12.2011	N.77.1 - Renting and leasing of motor vehicles
M.6422	TOKYO GAS / SIEMENS / TESSENDERLO CHEMIE / INTERNATIONAL POWER / GDF SUEZ / T-POWER JV	Council Regulation 139/2004	Y	03.02.2012	D.35.11 - Production of electricity
M.6423	CARLYLE / H&F / PHARMACEUTICAL PRODUCT DEVELOPMENT	Council Regulation 139/2004	Y	25.11.2011	M.72 - Scientific research and development
M.6425	IMPERIAL MOBILITY / LEHNKERING	Council Regulation 139/2004	N	22.12.2011	H.49.41 - Freight transport by road, H.50.4 - Inland freight water transport, H.52.1 - Warehousing and storage, H.52.10 - Warehousing and storage, H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.24 - Cargo handling
M.6426	GSO / MILLER GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	17.02.2012	F.41.1 - Development of building projects, F.41.1 - Development of building projects, F.41.2 - Construction of residential and non-residential buildings, F.41.2 - Construction of residential and non-residential buildings, L.68 - Real estate activities, L.68 - Real estate activities
M.6427	HERMES EUROPE / ARMADILLO HOLDING / B2C	Council Regulation 139/2004	Y	02.12.2011	H.53 - Postal and courier activities

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6428	HELIOS / DAMP	Council Regulation 139/2004	N	23.02.2012	C.32.5 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6429	HYUNDAI MOTOR COMPANY / HYUNDAI MOTOR DEUTSCHLAND / AUTOMOBILES HYUNDAI FRANCE / FAAP / FEA	Council Regulation 139/2004	Y	16.12.2011	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles, G.45.1 - Sale of motor vehicles, G.45.11 - Sale of cars and light motor vehicles
M.6430	OAKTREE / PANRICO	Council Regulation 139/2004	N	19.12.2011	C.10.7 - Manufacture of bakery and farinaceous products, C.10.71 - Manufacture of bread; manufacture of fresh pastry goods and cakes, C.10.72 - Manufacture of rusks and biscuits; manufacture of preserved pastry goods and cakes
M.6431	EVONIK DEGUSSA / TREIBACHER INDUSTRIES / JV	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2011	C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms
M.6432	DSM / ROQUETTE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	19.12.2011	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, C.20.14 - Manufacture of other organic basic chemicals
M.6433	GLENCORE / CARLO COLOMBE	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2011	C.24.44 - Copper production,
M.6434	TEEKAY / MARUBENI / MAERSK LNG	Council Regulation 139/2004	Y	12.12.2011	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport
M.6436	VOLKSWAGEN FINANCIAL SERVICES / D'IETEREN / VOLKSWAGEN D'IETEREN FINANCE JV	Council Regulation 139/2004	N	20.12.2011	G.45.11 - Sale of cars and light motor vehicles, K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities, N.77.11 - Renting and leasing of cars and light motor vehicles
M.6437	ENTERPRISE HOLDING / CITER	Council Regulation 139/2004	Y	15.12.2011	N.77.11 - Renting and leasing of cars and light motor vehicles
M.6438	SARIA / TEEUWISSEN / JAGERO II / QUINTET / BIOIBERICA	Council Regulation 139/2004	N	10.02.2012	C.10.1 - Processing and preserving of meat and production of meat products,
M.6439	AGRANA / RWA / JV	Council Regulation 139/2004	N	04.04.2012	C.10.32 - Manufacture of fruit and vegetable juice

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6440	EVONIK IMMOBILIEN / THS / HERKULES PROJEKTGESELLSCHAFT	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2011	L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate, L L.68.3 - Real estate activities on a fee or contract basis
M.6441	SENOBLE / AGRIAL / SENAGRAL JV	Council Regulation 139/2004	N	20.02.2012	C.10.5 - Manufacture of dairy products
M.6442	VIRGIN MONEY / NORTHERN ROCK	Council Regulation 139/2004	Y	14.12.2011	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security
M.6444	TERRENA / LYONNAISE DES EAUX / JV	Council Regulation 139/2004	Y	27.01.2012	E.36 - Water collection, treatment and supply,
M.6445	EUROCHEM / BASF ANTWERP ASSETS	Council Regulation 139/2004	Y	17.02.2012	B.08.91 - Mining of chemical and fertiliser minerals, C.20.15 - Manufacture of fertilisers and nitrogen compounds
M.6446	PRATT & WHITNEY / INTERNATIONAL AERO ENGINES	Council Regulation 139/2004	Y	04.06.2012	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery
M.6447	IAG / BMI	Council Regulation 139/2004	N	30.03.2012	H.51.1 - Passenger air transport, H.51.21 - Freight air transport, H.52.23 - Service activities incidental to air transportation, H.52.23 - Service activities incidental to air transportation
M.6448	OPTRUST / PGGM / GLOBAL VIA INFRAESTRUCTURAS / GLOBAL VIA INVERSIONES	Council Regulation 139/2004	Y	24.01.2012	F.42.11 - Construction of roads and motorways, F.42.12 - Construction of railways and underground railways, K.65.3 - Pension funding
M.6449	DCC ENERGY / SWEA ENERGI	Council Regulation 139/2004	Y	27.01.2012	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products, G.47.3 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores
M.6450	EDF / ERSA	Council Regulation 139/2004	Y	31.01.2012	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply
M.6451	SCHNEIDER ELECTRIC FRANCE / BOUYGUES IMMOBILIER / JV	Council Regulation 139/2004	Y	16.02.2012	L.68 - Real estate activities,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6452	NOMURA / HLV / DLP / DLA / DLL	Council Regulation 139/2004	Y	16.03.2012	K.64.30 - Trusts, funds and similar financial entities, K.65.11 - Life insurance
M.6453	CARLYLE / DR.AXEL PAEGER / QUADRIGA CAPITAL IV / AMEOS	Council Regulation 139/2004	Y	22.03.2012	Q.86.1 - Hospital activities, Q.87 - Residential care activities
M.6454	LIMAGRAIN / KWS / GENECTIVE JV	Council Regulation 139/2004	Y	14.05.2012	A.01.11 - Growing of cereals (except rice), leguminous crops and oil seeds, M.72.11 - Research and experimental development on biotechnology
M.6455	SCA / GEORGIA-PACIFIC EUROPE	Council Regulation 139/2004	N	05.07.2012	C.17.12 - Manufacture of paper and paperboard, C.17.22 - Manufacture of household and sanitary goods and of toilet requisites
M.6456	EDF / KOGENERACJA	Council Regulation 139/2004	Y	08.02.2012	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution
M.6458	UNIVERSAL MUSIC GROUP / EMI MUSIC	Council Regulation 139/2004	N	21.09.2012	J.59.2 - Sound recording and music publishing activities
M.6459	SONY / MUBADALA DEVELOPMENT / EMI MUSIC PUBLISHING	Council Regulation 139/2004	N	19.04.2012	R.90 - Creative, arts and entertainment activities
M.6461	TPV / PHILIPS TV BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	24.02.2012	C.26.4 - Manufacture of consumer electronics
M.6463	MARQUARD & BAHLS / BOMINFLOT	Council Regulation 139/2004	N	19.03.2012	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products, H.52.1 - Warehousing and storage
M.6464	SONY / SONY ERICSSON	Council Regulation 139/2004	Y	26.01.2012	C.26.3 - Manufacture of communication equipment, C.26.4 - Manufacture of consumer electronics
M.6468	FORFARMERS / HENDRIX	Council Regulation 139/2004	N	16.03.2012	A.01.47 - Raising of poultry, C.10.9 - Manufacture of prepared animal feeds, G.46.2 - Wholesale of agricultural raw materials and live animals,
M.6469	TOGNUM / TMH	Council Regulation 139/2004	Y	21.06.2012	C.28.11 - Manufacture of engines and turbines, except aircraft, vehicle and cycle engines, C.28.92 - Manufacture of machinery for mining, quarrying and construction, C.33.12 - Repair of machinery

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6470	TE / DEUTSCH	Council Regulation 139/2004	N	02.04.2012	C.26.11 - Manufacture of electronic components,
M.6471	OUTOKUMPU / INOXUM	Council Regulation 139/2004	N	21.05.2012	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys,
M.6472	BOLLORE / CMA CGM / TERMINAL DU GRAND OUEST	Council Regulation 139/2004	Y	16.04.2012	H.52 - Warehousing and support activities for transportation,
M.6473	SUN CAPITAL / ELIX	Council Regulation 139/2004	Y	09.03.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6474	GE / MICROSOFT / JV	Council Regulation 139/2004	Y	10.02.2012	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities,
M.6475	AXA REIM / CBRE PFCE MANAGEMENT / WARSAW III	Council Regulation 139/2004	Y	05.03.2012	L.68.2 - Renting and operating of own or leased real estate
M.6477	BP / CHEVRON / ENI / SONANGOL / TOTAL / JV	Council Regulation 139/2004	N	16.05.2012	D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
M.6478	MITSUBISHI CORPORATION / MAXINGVEST / ML PARTICIPAÇÕES / PARAGUAÇU PARTICIPAÇÕES / FRIELE / IPANEMA	Council Regulation 139/2004	Y	19.03.2012	A.01.27 - Growing of beverage crops, C.10.83 - Processing of tea and coffee
M.6479	MNV / RABA	Council Regulation 139/2004	Y	11.04.2012	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles, C.33.17 - Repair and maintenance of other transport equipment
M.6480	PETROFINA / FINA ANTWERP OLEFINS	Council Regulation 139/2004	Y	24.02.2012	C.20.1 - Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms,
M.6481	H.I.G. EUROPE CAPITAL PARTNERS / GENERAL ATLANTIC / FNZ GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	20.02.2012	J.61 - Telecommunications, J.62 - Computer programming, consultancy and related activities, K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6483	PGGM VERMOGENSBEHEER / BARCLAYS BANK / UPP GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	26.04.2012	F.41.1 - Development of building projects, N.81.1 - Combined facilities support activities
M.6485	EULER HERMES / MAPFRE / MAPFRE CC	Council Regulation 139/2004	N	20.09.2012	K.65.12 - Non-life insurance
M.6487	MITSUI / SANYO / MUSCO / NAVYUG SPECIAL STEEL	Council Regulation 139/2004	Y	15.03.2012	C.25.11 - Manufacture of metal structures and parts of structures, C.25.50 - Forging, pressing, stamping and roll-forming of metal; powder metallurgy
M.6488	CARREFOUR / GUYENNE ET GASCOGNE	Council Regulation 139/2004	N	16.03.2012	G.47.1 - Retail sale in non-specialised stores
M.6489	SAINT-GOBAIN / TRAKYA / SISECAM / JV	Council Regulation 139/2004	Y	21.03.2012	C.23.1 - Manufacture of glass and glass products
M.6490	EADS / ISRAEL AEROSPACE INDUSTRIES / JV	Council Regulation 139/2004	N	16.07.2012	C.30.30 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery, C.30.99 - Manufacture of other transport equipment n.e.c.
M.6491	KUBOTA / KVERNELAND	Council Regulation 139/2004	Y	29.02.2012	C.28.3 - Manufacture of agricultural and forestry machinery
M.6492	SCOR / MAF / ESSOR JV	Council Regulation 139/2004	Y	24.02.2012	K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security
M.6494	TOTAL / NOVATEK / OAO YAMAL LNG	Council Regulation 139/2004	Y	20.03.2012	B.06 - Extraction of crude petroleum and natural gas, D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
M.6496	APOLLO / TAMINCO	Council Regulation 139/2004	N	10.02.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6497	HUTCHISON 3G AUSTRIA / ORANGE AUSTRIA	Council Regulation 139/2004	N	28.08.2012	J.61.2 - Wireless telecommunications activities
M.6498	FSA / JMP / ALLIANCE SANTE / ALLIANCE PORTUGAL	Council Regulation 139/2004	N	12.07.2012	

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6499	FCC / MITSUI RENEWABLE ENERGY / FCC ENERGIA	Council Regulation 139/2004	Y	12.03.2012	D.35.11 - Production of electricity,
M.6500	RAVAGO / BARENTZ EUROPE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	16.03.2012	G.46.75 - Wholesale of chemical products, G.46.76 - Wholesale of other intermediate products
M.6501	SCHOLZ AUSTRIA / ASAMER FAMILIENHOLDING / RPE RECYCLINGPARK EISENERZ	Council Regulation 139/2004	Y	02.05.2012	E.38.2 - Waste treatment and disposal, E.38.22 - Treatment and disposal of hazardous waste
M.6503	LA POSTE / SWISS POST / JV	Council Regulation 139/2004	N	04.07.2012	C.18.14 - Binding and related services, H.52.10 - Warehousing and storage, H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.23 - Service activities incidental to air transportation, H.53.2 - Other postal and courier activities, H.53.20 - Other postal and courier activities,
M.6504	LINDE / AIR PRODUCTS HOMECARE	Council Regulation 139/2004	N	18.04.2012	C.20.11 - Manufacture of industrial gases, , Q.87.9 - Other residential care activities
M.6505	STE / UTC / JV	Council Regulation 139/2004	Y	22.03.2012	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation
M.6506	GROUPE AUCHAN / MAGYAR HIPERMARKET	Council Regulation 139/2004	N	18.04.2012	G.47.11 - Retail sale in non-specialised stores with food, beverages or tobacco predominating
M.6507	ANGLO AMERICAN / DE BEERS	Council Regulation 139/2004	Y	06.03.2012	B.08 - Other mining and quarrying
M.6508	GIP / FLUXYS G / FLUXYS SWITZERLAND	Council Regulation 139/2004	Y	27.04.2012	D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains,
M.6509	GE / KGAL / EXTRESOL-2	Council Regulation 139/2004	Y	01.03.2012	C.28.11 - Manufacture of engines and turbines, except aircraft, vehicle and cycle engines, D.35.11 - Production of electricity
M.6510	REMONDIS / SORTIVA / STAM PAPIER RECYCLING	Council Regulation 139/2004	Y	30.03.2012	E.38.11 - Collection of non-hazardous waste

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6511	SOLVAY / AIR LIQUIDE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	12.06.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6512	DS SMITH / SCA PACKAGING	Council Regulation 139/2004	N	25.05.2012	C.17.1 - Manufacture of pulp, paper and paperboard, C.17.21 - Manufacture of corrugated paper and paperboard and of containers of paper and paperboard
M.6513	AVENANCE ITALY / GEMEAZ CUSIN	Council Regulation 139/2004	N	23.03.2012	I.56.1 - Restaurants and mobile food service activities
M.6514	OK EKONOMISK FÖRENING / KUWAIT PETROLEUM EUROPE / KUWAIT PETROLEUM (DANMARK)	Council Regulation 139/2004	Y	09.07.2012	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products, G.47.3 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores, G.47.30 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores
M.6515	ARROW ELECTRONICS / ALTIMATE GROUP	Council Regulation 139/2004	N	25.06.2012	G.46.51 - Wholesale of computers, computer peripheral equipment and software,
M.6516	SUMITOMO MITSUI FINANCIAL GROUP / RBS AVIATION CAPITAL GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	04.05.2012	N.77.35 - Renting and leasing of air transport equipment
M.6517	THE KLESCH GROUP / ARKEMA'S VINYL PRODUCTS BUSINESS	Council Regulation 139/2004	Y	20.06.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products,
M.6518	ESB NM / BPAEL / HELIEX POWER LIMITED	Council Regulation 139/2004	Y	03.05.2012	C.28.99 - Manufacture of other special-purpose machinery n.e.c., CC.33.20 - Installation of industrial machinery and equipment, M.71.12 - Engineering activities and related technical consultanc
M.6519	CREMER / L POSSEHL / POSSEHL ERZKONTOR JV	Council Regulation 139/2004	Y	23.03.2012	G.46.72 - Wholesale of metals and metal ores, G.46.75 - Wholesale of chemical products
M.6520	CINVEN / GEORGE TOPCO	Council Regulation 139/2004	N	15.03.2012	M.74.9 - Other professional, scientific and technical activities n.e.c.,
M.6521	TALANX INTERNATIONAL / MEIJI YASUDA LIFE INSURANCE / WARTA	Council Regulation 139/2004	N	04.04.2012	K.65.11 - Life insurance, K.65.12 - Non-life insurance, K.65.20 - Reinsurance

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6522	GROUPE LACTALIS / SKANEMEJERIER	Council Regulation 139/2004	N	11.05.2012	C.10.5 - Manufacture of dairy products,
M.6524	SBERBANK OF RUSSIA / BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE / BNP PARIBAS VOSTOK	Council Regulation 139/2004	Y	03.05.2012	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities
M.6525	SESA / DISA / SAE / JV	Council Regulation 139/2004	N	21.06.2012	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products,
M.6527	RIO TINTO / RICHARDS BAY MINERALS	Council Regulation 139/2004	Y	04.05.2012	B.07.29 - Mining of other non-ferrous metal ores,
M.6528	DOW EUROPE / AKSA AKRILIK / AKSA KARBON / JV	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2012	C.20.59 - Manufacture of other chemical products n.e.c., C.20.6 - Manufacture of man-made fibres
M.6529	ABB / THOMAS & BETTS	Council Regulation 139/2004	N	11.05.2012	C.25 - Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment, C.27 - Manufacture of electrical equipment, D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply,
M.6530	EDF / EDISON	Council Regulation 139/2004	Y	10.05.2012	D.35.1 - Electric power generation, transmission and distribution, D.35.11 - Production of electricity, D.35.13 - Distribution of electricityD.35.14 - Trade of electricity, D.35.21 - Manufacture of gas, D.35.22 - Distribution of gaseous fuels through mains
M.6531	TOSHIBA / HDD ASSETS OF WESTERN DIGITAL	Council Regulation 139/2004	Y	26.03.2012	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment,
M.6532	SAMSUNG GROUP / CORNING GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	04.04.2012	C.23.1 - Manufacture of glass and glass products
M.6533	GOLDMAN SACHS / ADVENT INTERNATIONAL / TRANSUNION CORP	Council Regulation 139/2004	Y	17.04.2012	J.63.11 - Data processing, hosting and related activities, J.63.9 - Other information service activities, K.66.29 - Other activities auxiliary to insurance and pension funding, N.82.92 - Activities of collection agencies and credit bureaus

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6534	WIENERBERGER / PIPELIFE INTERNATIONAL	Council Regulation 139/2004	Y	02.05.2012	C.22.29 - Manufacture of other plastic productsC.23.32 - Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay
M.6535	GLORY / TALARIS TOPCO	Council Regulation 139/2004	N	02.07.2012	C.28.23 - Manufacture of office machinery and equipment (except computers and peripheral equipment), C.32 - Other manufacturing,
M.6536	CVC / AHLSELL	Council Regulation 139/2004	Y	30.04.2012	G.46.6 - Wholesale of other machinery, equipment and supplies, G.46.74 - Wholesale of hardware, plumbing and heating equipment and supplies, G.47.78 - Other retail sale of new goods in specialised stores
M.6537	FAURECIA / PLASTAL	Council Regulation 139/2004	N	23.07.2012	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles
M.6538	ROBERT BOSCH / SPX' SERVICE SOLUTIONS BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	26.06.2012	C.29.3 - Manufacture of parts and accessories for motor vehicles,
M.6540	DONG ENERGY BORKUM RIFFGRUND I HOLDCO / BOSTON HOLDING / BORKUM RIFFGRUND I OFFSHORE WINDPARK	Council Regulation 139/2004	N	10.05.2012	D.35.11 - Production of electricity, F.42.99 - Construction of other civil engineering projects n.e.c.
M.6542	EASTMAN CHEMICAL COMPANY / SOLUTIA	Council Regulation 139/2004	N	24.05.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products
M.6543	AHOLD / FLEVO	Council Regulation 139/2004	N	07.05.2012	G.47.91 - Retail sale via mail order houses or via Internet
M.6544	ROYAL BANK OF CANADA / RBC DEXIA INVESTOR SERVICES LIMITED	Council Regulation 139/2004	Y	11.05.2012	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding, K.66 - Activities auxiliary to financial services and insurance activities
M.6546	ERICSSON / TECHNICOLOR BROADCASTING SERVICES	Council Regulation 139/2004	Y	22.06.2012	J.60 - Programming and broadcasting activities

în măsura în care se dovedeşte că acestea au ca efect distorsionarea concurenţei pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, deoarece rolul unei legi a concurenţei este de protecţie a concurenţei, şi nu a concurenţilor.

Recurenta mai susţine, în continuarea raţionamentului său, că proba încălcării de către SC C. SA a art. 5 din legea concurenţei este reprezentată de prezumţia pe care Legea nr. 321/2009 o naşte, prin interzicerea plăţii de către furnizor a serviciilor legate de extinderea reţelei de distribuţie a comerciantului, de amenajările spaţiilor de vânzare sau de operaţiunile şi evenimentele de promovare a activităţii şi imaginii comerciantului.

Argumentul recurentei este excesiv şi fără susţinere legală prin faptul că tinde să transfere funcţia punitivă a unei legi ulterioare încetării contractului părţilor, efectelor produse de acesta cât timp era în vigoare. În domeniul concurenţei reglementările sunt de natură preponderent economică, adresate unor entităţi economice, impuse de anumite circumstanţe concrete, care nu pot fi extinse cu efecte retroactive, deoarece s-ar distorsiona în mod evident funcţiile concurenţei. O piaţă liberă, care să servească interesului general, este caracterizată de o anumită dinamică în privinţa dezvoltării şi diversificării ei, ceea ce impune de-a lungul timpului o aplicare cât mai adecvată a regulilor concurenţei, fără a putea extinde şi pentru trecut aceste noi reguli, a căror oportunitate este impusă de un anumit context economic. În alte cuvinte, atingerea adusă concurenţei trebuie apreciată în contextul său real şi în raport de reglementarea legală de la data de referinţă, pentru a se putea stabili în concret dacă efectele înţelegerilor sunt sau nu dăunătoare.

3. Cu privire la interpretarea şi aplicarea dispoziţiilor art. 6 din Legea concurenţei, potrivit cărora este interzisă folosirea în mod abuziv de una sau mai multe întreprinderi a unei poziţii dominante pe piaţa românească sau pe o parte substanţială din ea, recurenta susţine că din datele necenzurate ale Raportului Consiliului Concurenţei rezultă că SC C., SC S. şi SC M. deţin o cotă de peste 62% din piaţa relevantă, ceea ce o plasează în ipoteza art. 6. Sub acest aspect, Curtea constată că argumentele recurentei nu sunt suficient de explicite, deoarece art. 6 are în vedere atât poziţia dominantă exclusivă a unui singur agent economic, aflat de regulă în situaţia de monopol natural administrativ sau legal, sau poziţia dominantă colectivă, ipoteză în care agenţii economici acţionează împreună ca o entitate colectivă ori au posibilitatea să adopte aceeaşi linie de conduită concurenţială, aspecte asupra cărora recurenta nu oferă un punct de vedere mai aplicat. Poziţia dominantă este o stare de fapt şi, în toate situaţiile, trebuie probată atât conivenţa între agenţii economici privind conduita comportamentală concurenţială, cât şi efectivitatea dominaţiei pe o anumită piaţă. Or, criteriul cotei de piaţă pe care l-ar deţine împreună cei trei agenţi economici menţionaţi nu este suficient pentru a impune concluzia unei poziţii dominante a pârâtei SC C. SA în absenţa altor criterii, distinct de faptul că procentul de 62% este comun şi, prin urmare, nu există niciun început de dovada privind partea de piaţă deţinută de intimată. Chiar şi în situaţia unei poziţii dominante a operatorului economic, art. 6 din lege impune şi condiţia abuzului de poziţie dominantă prin falsificarea concurenţei şi afectarea comerţului şi a intereselor consumatorilor, aspecte care nu au fost dovedite în cauză. În sfârşit, potrivit art. 37 din legea concurenţei, controlul abuzului de poziţie dominantă aparţine Consiliului Concurenţei, din proprie iniţiativă sau ca urmare a unei sesizări, iar raportul dat publicităţii nu impune această concluzie.

4. Examinarea contractului cadru de aprovizionare încheiat între părţi nu duce la concluzia unui contract de adeziune, aşa cum susţine recurenta. Din conţinutul clauzelor inserate la art. 4.2.2 şi 9.1 rezultă indubitabil că în ce priveşte împărţirea taxelor de amenajare a fiecărui nou magazin precum şi a cheltuielilor pentru realizarea unor operaţiuni promoţionale pentru un produs agreat de comun acord, părţile au semnat acorduri comerciale suplimentare, în care

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6547	ANTENA 3 / LA SEXTA	Council Regulation 139/2004	N	14.03.2012	J.60 - Programming and broadcasting activities
M.6548	RGM / ALPINE BAU / JV	Council Regulation 139/2004	Y	25.05.2012	N.81 - Services to buildings and landscape activities, N.81.20 - General cleaning of buildings
M.6550	TOWERBROOK/ YORK / APOLLO / MONIER	Council Regulation 139/2004	Y	26.04.2012	C.23.32 - Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay,
M.6551	KELLOGG COMPANY / PRINGLES SNACK BUSINESS	Council Regulation 139/2004	Y	02.05.2012	C.10 - Manufacture of food products, C.10.31 - Processing and preserving of potatoes
M.6552	METSO POWER / MW POWER	Council Regulation 139/2004	Y	02.07.2012	C.28.21 - Manufacture of ovens, furnaces and furnace burnersC.28.9 - Manufacture of other special-purpose machinery
M.6553	REITAN SERVICEHANDEL / R-KIOSKI / UAB IMPRESS TEVA / OÜ LEHEPUNKT	Council Regulation 139/2004	Y	25.04.2012	G.47.19 - Other retail sale in non-specialised stores, G.47.62 - Retail sale of newspapers and stationery in specialised stores
M.6554	EADS / STA / ELBE FLUGZEUGWERKE JV	Council Regulation 139/2004	N	13.09.2012	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery
M.6555	POSCO / MC / MCHC / JV	Council Regulation 139/2004	Y	11.06.2012	C.19.1 - Manufacture of coke oven products,
M.6557	AGC GLASS EUROPE / INTERPANE INTERNATIONAL GLAS	Council Regulation 139/2004	N	29.05.2012	C.23.11 - Manufacture of flat glass, C.23.12 - Shaping and processing of flat glass
M.6559	EUROCHEM TRADING GMBH / K+S NITROGEN	Council Regulation 139/2004	Y	25.06.2012	A.01.61 - Support activities for crop production, B.08.91 - Mining of chemical and fertiliser minerals, C.20.20 - Manufacture of pesticides and other agrochemical products, G.46.12 - Agents involved in the sale of fuels, ores, metals and industrial chemicals, G.46.75 - Wholesale of chemical products
M.6560	EQT VI / BSN MEDICAL	Council Regulation 139/2004	N	07.08.2012	C.32.50 - Manufacture of medical and dental instruments and supplies
M.6561	CYTEC INDUSTRIES / UMECO	Council Regulation 139/2004	N	16.07.2012	C.23 - Manufacture of other non-metallic mineral products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6563	MEXICHEM SIH / WAVIN	Council Regulation 139/2004	N	04.06.2012	C.22.29 - Manufacture of other plastic products,
M.6564	ARM / GIESECKE & DEVRIENT / GEMALTO / JV	Council Regulation 139/2004	N	03.07.2012	J.62 - Computer programming, consultancy and related activities
M.6565	ELIOR CONCESSION SA / ÁREAS IBEROAMERICANA S.L. – ÁREAS S.A.	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2012	I.56.2 - Event catering and other food service activities
M.6567	BOUYGUES / AMELIA	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2012	F.41.2 - Construction of residential and non-residential buildings, F.42.11 - Construction of roads and motorways
M.6568	CISCO SYSTEMS / NDS GROUP	Council Regulation 139/2004	N	23.07.2012	J.61.9 - Other telecommunications activities
M.6569	LECTA / POLYEDRA	Council Regulation 139/2004	Y	06.06.2012	C.17 - Manufacture of paper and paper products, G.46.90 - Non-specialised wholesale trade, G.47.1 - Retail sale in non-specialised stores
M.6570	UPS / TNT EXPRESS	Council Regulation 139/2004	N	05.09.2012	H.49.41 - Freight transport by road, H.51.21 - Freight air transport, H.53 - Postal and courier activities
M.6571	VITOL / GRINDROD / COCKETT GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	25.06.2012	G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products,
M.6572	KEMET / NEC / NEC TOKIN	Council Regulation 139/2004	N	11.07.2012	C.26.1 - Manufacture of electronic components and boards,
M.6573	FORFARMERS / AGRICOLA	Council Regulation 139/2004	N	04.07.2012	C.10.91 - Manufacture of prepared feeds for farm animals,
M.6574	KPN / DE PERSGROEP / ROULARTA / JV	Council Regulation 139/2004	Y	02.07.2012	J.58.1 - Publishing of books, periodicals and other publishing activities, J.59.13 - Motion picture, video and television programme distribution activities, J.60.20 - Television programming and broadcasting activities, J.61 - Telecommunications
M.6575	GLENCORE INTERNATIONAL / VITERRA	Council Regulation 139/2004	Y	02.07.2012	G.46.18 - Agents specialised in the sale of other particular products, G.46.21 - Wholesale of grain, unmanufactured tobacco, seeds and animal feeds, G.46.33 - Wholesale of dairy products, eggs and edible oils and fats

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6577	AVNET / MAGIRUS	Council Regulation 139/2004	N	21.09.2012	G.46.51 - Wholesale of computers, computer peripheral equipment and software
M.6578	TYCO FLOW CONTROL INTERNATIONAL / PENTAIR	Council Regulation 139/2004	Y	11.07.2012	C.27.9 - Manufacture of other electrical equipment, C.28.12 - Manufacture of fluid power equipment, C.28.13 - Manufacture of other pumps and compressors, C.28.14 - Manufacture of other taps and valves
M.6580	EXPERIAN / CERVED / EXPERIAN-CERVED INFORMATION SERVICES	Council Regulation 139/2004	Y	07.06.2012	K.64.99 - Other financial service activities, except insurance and pension funding n.e.c.
M.6581	GKN / VOLVO AERO	Council Regulation 139/2004	N	03.09.2012	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery
M.6582	DHC / CORDON MURO FAMILY / GRUPO HOSPITALARIO QUIRON	Council Regulation 139/2004	N	12.06.2012	
M.6583	KIB / BDMI / BIDMANAGEMENT	Council Regulation 139/2004	Y	19.06.2012	J.58.29 - Other software publishing,
M.6584	VODAFONE / CABLE & WIRELESS	Council Regulation 139/2004	N	03.07.2012	J.61 - Telecommunications
M.6585	CNP ASSURANCES / SWISSLIFE FRANCE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	25.05.2012	
M.6587	MOLSON COORS / STARBEV	Council Regulation 139/2004	N	06.06.2012	C.11.05 - Manufacture of beer
M.6588	KONINKLIJKE AHOLD / VALK HOLDING	Council Regulation 139/2004	N	19.06.2012	
M.6590	SANTANDER CONSUMER UK / HYUNDAI MOTOR COMPANY / HYUNDAI CAPITAL UK LIMITED JV	Council Regulation 139/2004	Y	29.06.2012	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles, K.64.99 - Other financial service activities, except insurance and pension funding n.e.c.
M.6591	TENNET OFFSHORE GMBH / MITSUBISHI CORPORATION / TENNET OFFSHORE 2	Council Regulation 139/2004	Y	11.07.2012	D.35.12 - Transmission of electricity,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6592	NAXICAP / ACHARES / PRO-STRUCT / ACCENT JOBS FOR PEOPLE	Council Regulation 139/2004	Y	25.06.2012	N.78.2 - Temporary employment agency activities,
M.6593	AUDI / DUCATI MOTOR HOLDING	Council Regulation 139/2004	Y	28.06.2012	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles, C.30.91 - Manufacture of motorcycles, G.45.1 - Sale of motor vehicles
M.6594	AEGON / LIBERBANK / LIBERBANK VIDA	Council Regulation 139/2004	Y	19.06.2012	K.65.1 - Insurance, K.65.11 - Life insurance
M.6595	AXA / BNP PARIBAS / IMMEUBLE CERGY-POINTOISE	Council Regulation 139/2004	Y	04.07.2012	L.68.1 - Buying and selling of own real estate,
M.6596	SNCF-P / GROUPE KEOLIS	Council Regulation 139/2004	N	23.07.2012	
M.6599	COMSA RAIL TRANSPORT / NAVILAND CARGO / GRUPO LOGISTICO SESE / TARGET	Council Regulation 139/2004	Y	03.09.2012	H.49 - Land transport and transport via pipelines,
M.6600	AAEC / ENTERO / BMC INVESTMENTS	Council Regulation 139/2004	N	03.08.2012	K - Financial and insurance activities,
M.6601	VOITH / IHI / VOITH IHI ECOSOLUTIONS	Council Regulation 139/2004	Y	04.09.2012	C.28.21 - Manufacture of ovens, furnaces and furnace burnersC.28.99 - Manufacture of other special-purpose machinery n.e.c.
M.6603	HON HAI / SHARP / SHARP DISPLAY PRODUCTS	Council Regulation 139/2004	N	22.06.2012	C.26 - Manufacture of computer, electronic and optical products, C.26.1 - Manufacture of electronic components and boards, C.26.4 - Manufacture of consumer electronics,
M.6604	CPPIB / ATLANTIA / GRUPO COSTANERA	Council Regulation 139/2004	Y	11.06.2012	F.42.11 - Construction of roads and motorways, H.52.2 - Support activities for transportation, H.52.21 - Service activities incidental to land transportation
M.6606	TOSHIBA / IBM'S RETAIL STORES SOLUTIONS BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	29.06.2012	C.26.2 - Manufacture of computers and peripheral equipment,
M.6608	TEREOS / WILMAR / JV	Council Regulation 139/2004	Y	11.07.2012	C.10.62 - Manufacture of starches and starch products,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6609	LAGARDÈRE / BOUYGUES / JV	Council Regulation 139/2004	Y	23.07.2012	M.73 - Advertising and market research,
M.6610	CVC / ALIX PARTNERS	Council Regulation 139/2004	Y	25.06.2012	K.66.1 - Activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding, M.70.22 - Business and other management consultancy activities
M.6612	VITOL / ATLASINVEST / PETROPLUS MARKETING	Council Regulation 139/2004	Y	18.06.2012	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products,
M.6614	SAMSUNG ELECTRONICS / SAMSUNG MOBILE DISPLAY	Council Regulation 139/2004	Y	19.06.2012	C.26.4 - Manufacture of consumer electronics,
M.6615	NUVIA / COOR / JV	Council Regulation 139/2004	Y	12.07.2012	M.74.9 - Other professional, scientific and technical activities n.e.c.,
M.6616	LION CAPITAL / ALAIN AFFLELOU GROUP	Council Regulation 139/2004	Y	16.07.2012	G.47.78 - Other retail sale of new goods in specialised stores,
M.6617	TRAFIGURA / BAYCLIFFE / BLUE OCEAN	Council Regulation 139/2004	Y	25.06.2012	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum productsG.46.12 - Agents involved in the sale of fuels, ores, metals and industrial chemicals, G.46.71 - Wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products, G.47.3 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores
M.6618	RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL / RAIFFEISEN BANK POLSKA	Council Regulation 139/2004	Y	30.07.2012	K - Financial and insurance activities,
M.6619	TSR RECYCLING / HKS SCRAP METALS	Council Regulation 139/2004	Y	13.08.2012	E.38.3 - Materials recovery, G.46.77 - Wholesale of waste and scrap
M.6620	PLATINUM EQUITY / CATERPILLAR LOGISTICS SERVICES	Council Regulation 139/2004	Y	19.07.2012	H.52.2 - Support activities for transportation,
M.6621	CNP ASSURANCES / BNP PARIBAS / IMMEUBLE VAL-DE-MARNE	Council Regulation 139/2004	N	25.07.2012	L.68 - Real estate activities,

CASE_CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6622	BANCO SANTANDER / KREDYT BANK / ZAGIEL	Council Regulation 139/2004	Y	18.07.2012	K - Financial and insurance activities
M.6623	VINCI / EVT BUSINESS	Council Regulation 139/2004	N	31.08.2012	F.42.22 - Construction of utility projects for electricity and telecommunications, F.43.21 - Electrical installation, M.71.12 - Engineering activities and related technical consultancy,
M.6624	BEKAERT / SOUTHERN STEEL BERHAD / BEKAERT SOUTHERN WIRE	Council Regulation 139/2004	Y	23.07.2012	C.24.3 - Manufacture of other products of first processing of steel
M.6625	NORDIC CAPITAL / TOKMANNI	Council Regulation 139/2004	Y	02.07.2012	G.46.4 - Wholesale of household goods, G.47.2 - Retail sale of food, beverages and tobacco in specialised stores
M.6628	TRINECKE ZELEZARNY / ZDB DRATOVNA	Council Regulation 139/2004	Y	04.09.2012	C.24.10 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys ,
M.6629	BAIN CAPITAL / SCANDINAVIAN INSTALLATION REFI	Council Regulation 139/2004	Y	05.07.2012	F.43.2 - Electrical, plumbing and other construction installation activities, M.71.12 - Engineering activities and related technical consultancy
M.6630	L CAPITAL / PALADIN / CIGIERRE-COMPAGNIA GENERALE RISTORAZIONE	Council Regulation 139/2004	Y	19.07.2012	I.56.1 - Restaurants and mobile food service activities,
M.6631	PERMIRA EUROPE III / TELEPIZZA	Council Regulation 139/2004	Y	12.07.2012	I.56.10 - Restaurants and mobile food service activities,
M.6633	PROVIDENCE EQUITY PARTNERS / HSE24	Council Regulation 139/2004	Y	02.07.2012	J.60.2 - Television programming and broadcasting activities,
M.6635	LUKOIL / ISAB REFINERY	Council Regulation 139/2004	Y	27.07.2012	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products,
M.6638	ABN AMRO / RABOBANK / LANDSBANKI / HEIPLOEG	Council Regulation 139/2004	N	23.08.2012	A.03.11 - Marine fishing,
M.6639	SILVER LAKE / GLOBAL BLUE	Council Regulation 139/2004	Y	11.07.2012	K.66.19 - Other activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding,
M.6640	DELPHI / FCI MVL	Council Regulation 139/2004	N	27.07.2012	C.26.11 - Manufacture of electronic components,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6641	VERBUND / SIEMENS / E-MOBILITY PROVIDER AUSTRIA	Council Regulation 139/2004	N	20.09.2012	H.52.21 - Service activities incidental to land transportation, N.77.3 - Renting and leasing of other machinery, equipment and tangible goods
M.6644	APG / PGGM / CHALLENGER LBC TERMINALS	Council Regulation 139/2004	N	31.08.2012	H.52.1 - Warehousing and storage
M.6645	MITSUBISHI CORPORATION / MITSUBISHI ELECTRIC CORPORATION / MELCO DE COLOMBIA	Council Regulation 139/2004	Y	09.08.2012	F.43.29 - Other construction installation
M.6647	MITSUBISHI CORPORATION / MITSUBISHI ELECTRIC CORPORATION / MITSUBISHI ELEVATOR (SINGAPORE)	Council Regulation 139/2004	Y	06.08.2012	F.43.29 - Other construction installation,
M.6648	CGI / LOGICA	Council Regulation 139/2004	Y	18.07.2012	J.62.0 - Computer programming, consultancy and related activities
M.6649	ALLIANZ / INSURANCE PORTFOLIO AND BROKERAGE SERVICES OF GAN EUROCOURTAGE	Council Regulation 139/2004	N	23.07.2012	K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security
M.6651	GOLDMAN SACHS / WILLIAM C YOUNG / PLASTIPAK HOLDINGS	Council Regulation 139/2004	Y	02.08.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, C.22.2 - Manufacture of plastics products, E.38.32 - Recovery of sorted materials
M.6654	MELROSE PLC / ELSTER GROUP SE	Council Regulation 139/2004	Y	03.08.2012	C.26.51 - Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation, C.32 - Other manufacturing
M.6656	GUNVOR INGOLSTADT / GUNVOR DEUTSCHLAND / PETROPLUS ASSETS	Council Regulation 139/2004	Y	03.08.2012	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6657	MARUBENI CORPORATION / GAVILON HOLDINGS	Council Regulation 139/2004	Y	24.08.2012	G.46.18 - Agents specialised in the sale of other particular products,
M.6659	BAIN / SUMITOMO / JUPITER SHOP CHANNEL JV	Council Regulation 139/2004	Y	24.07.2012	G.47.9 - Retail trade not in stores, stalls or markets
M.6660	LOUIS DREYFUS COMMODITIES SUISSE / ECOVAL HOLDING BV	Council Regulation 139/2004	Y	31.08.2012	G.46.33 - Wholesale of dairy products, eggs and edible oils and fats
M.6663	RYANAIR / AER LINGUS III	Council Regulation 139/2004	N	29.08.2012	H.51.10 - Passenger air transport,
M.6664	AL SAFI DANONE / NDL INTERNATIONAL / ND LOGISTICS LLC JV	Council Regulation 139/2004	Y	04.09.2012	G.46.3 - Wholesale of food, beverages and tobacco, H.49 - Land transport and transport via pipelines, H.52 - Warehousing and support activities for transportation
M.6666	OAKTREE / MARATHON / FITNESS FIRST	Council Regulation 139/2004	Y	14.08.2012	R.93 - Sports activities and amusement and recreation activities,
M.6667	MARQUARD & BAHLS / LINDE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	22.08.2012	G.47.99 - Other retail sale not in stores, stalls or markets
M.6668	MONDI / NORDENIA	Council Regulation 139/2004	N	29.08.2012	C.17.12 - Manufacture of paper and paperboard, C.22.22 - Manufacture of plastic packing goods
M.6669	CDC INFRASTRUCTURE / FORESIGHT SOLAR / ADENIUM SOLAR / VEI CAPITAL / FOR VEI	Council Regulation 139/2004	Y	28.08.2012	D.35.11 - Production of electricity, D.35.14 - Trade of electricity
M.6670	BRIDGEPOINT / ORLANDO / LIMONI	Council Regulation 139/2004	Y	12.09.2012	G.46.45 - Wholesale of perfume and cosmetics, G.47.75 - Retail sale of cosmetic and toilet articles in specialised stores
M.6672	HHR EURO CV / STARWOOD / LE MERIDIEN NUREMBERG	Council Regulation 139/2004	Y	17.07.2012	I.55.1 - Hotels and similar accommodation,
M.6678	PROCTER & GAMBLE / ARBORA	Council Regulation 139/2004	Y	27.08.2012	C.17.22 - Manufacture of household and sanitary goods and of toilet requisites,

CASE_ CODE	TITLE	REGULATION ID	SIM PROC	LAST DECISION DATE	NACE CODE
M.6679	STEAG / FRONTERASOL / OHL INDUSTRIAL / ARENALES SOLAR	Council Regulation 139/2004	Y	22.08.2012	D.35.11 - Production of electricity, D.35.13 - Distribution of electricity, F.42.22 - Construction of utility projects for electricity and telecommunications
M.6687	MITSUBISHI MOTORS CORPORATION / MITSUBISHI CORPORATION / GUANGZHOU AUTOMOBILE / JV	Council Regulation 139/2004	Y	17.08.2012	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles,
M.6688	KKR / WÜRTTEMBERGISCHE METALLWAREN FABRIK	Council Regulation 139/2004	Y	04.09.2012	C.27.5 - Manufacture of domestic appliances,
M.6689	IRIDIUM / LBEIP / DESARROLLO DE EQUIPAMIENTOS PUBLICOS	Council Regulation 139/2004	Y	04.09.2012	H.52.2 - Support activities for transportation,
M.6691	AXA IMPEE / FIVES	Council Regulation 139/2004	Y	10.09.2012	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, C.28 - Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
M.950	HOFFMANN - LA ROCHE / BOEHRINGER MANNHEIM	Council Regulation 4064/89	N	04.05.2011	C.21.20 - Manufacture of pharmaceutical preparations,

Ajutor de stat

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32700	2011/N	Programme d'encouragement du renouvellement du parc national de tracteurs et de machines agricoles autopropulsées	Romania	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/7/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.31225	2011/N	Aid in favour of the gas supply companies in Anatoliki Makedonia Thraki, Kentriki Makedonia and Sterea Ellada	Greece	D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	23-12-11
N343/00	N343/00	Reti di imprese - to be defined	Italy		Article 4(2) - decision does not constitute aid	26-01-11
SA.29191	2011/NN	4ème licence de téléphonie mobile UMTS en France - initial spectrum fee	France	J.61.20 - Wireless telecommunications activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	10/5/01
SA.32066	2010/N	£ - Prolongation of Slovenian short term export credit insurance scheme	Slovenia		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-01-11
SA.32155	2011/N	Conservation of Plant and Animal Genetic Resources Scheme	Ireland	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-02-11
SA.32603	2011/N	Subsidy scheme "Ferrobonus" for combined transport	Italy	H.49.20 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-12-11
SA.29012	2012/NN	Land sale Leiden NL	Netherlands	L.68.3 - Real estate activities on a fee or contract basis	Article 4(2) - decision does not constitute aid	21-03-12
SA.34547	2012/N	Analyse de la continuité économique dans le cadre de la reprise des actifs de Sernam.	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
SA.33238	2011/N	Rescue aid to FADALTI	Italy	C.23.61 - Manufacture of concrete products for construction purposes, G.46.73 - Wholesale of wood, construction materials and sanitary equipment	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/8/01

au stabilit concret condiţiile financiare, ceea ce semnifică existenţa negocierilor pe aceste aspecte şi acordul expres al furnizorului cu privire la operaţiunile astfel derulate, considerând că acestea sunt necesare pentru creşterea volumului de vânzări.

5. Şi argumentul recurentei referitor la faptul că instanţa de apel a respins aplicarea în cauză a art. 81 din TCE este nerelevant, deoarece Legea nr. 21/1996, în forma modificată şi republicată, nu numai că s-a conformat normelor comunitare, dar a preluat şi detaliat în art. 5 şi 6 dispoziţiile cuprinse în art. 81 şi 82 din TCE cu privire la practicile anticoncurenţiale.

Pentru raţiunile mai sus înfăţişate, Înalta Curte în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ. va respinge prezentul recurs ca nefondat.

14. Acte de concurenţă neloială. Noţiunea de „fraudă" în accepţiunea art. 222 lit. d) din Legea nr. 31/1990

Legea nr. 31/1990, art. 222 lit. d), art. 237

Invocarea mai multor cauze de neînţelegeri dintre asociaţi care împiedică funcţionarea normală a societăţii poate reprezenta o apreciere din partea instanţei ca fiind şi o cerere de dizolvare, chiar dacă nu au fost indicate în mod expres prevederile art. 237 din Legea nr. 31/1990. „Frauda" – în sensul art. 222 din Legea nr. 31/1990 – reprezintă prejudicierea intenţionată de către administrator a intereselor societăţii prin diferite acte juridice de natură a micşora patrimoniul acesteia.

Atât timp cât lipseşte *affectio societatis*, ca urmare a culpei asociatului administrator – care a fraudat patrimoniul societăţii – se impune dizolvarea societăţii, şi nu excluderea acestuia din societate.

I.C.C.J., S. a II-a civ., decizia nr. 3184 din 19 octombrie 2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Dolj – Secţia comercială – la data de 16 aprilie 2009, sub nr. 4888/63/2009, reclamantul P.G. a chemat în judecată pe pârâţii SC T.I. SRL şi P.N, solicitând instanţei dizolvarea societăţii. În motivare, reclamantul a arătat că este asociat al SC T.I. SRL împreună cu pârâtul P.N., fiecare deţinând 50 % din părţile sociale. A arătat că societatea a desfăşurat activităţi de desfacere a gazelor lichefiate, în cooperare cu SC L.G.R. SRL Timişoara, având punctul de lucru în satul Basarabi, judeţul Dolj, contract care a fost reziliat începând cu data de 1 decembrie 2008 datorită divergenţelor dintre cei doi asociaţi. Conducerea societăţii era realizată de cei doi asociaţi, iar din luna decembrie 2008 societatea nu mai desfăşoară nicio activitate. Reclamantul a mai arătat că datorită neînţelegerilor care au apărut între el şi pârâtul P.N. a fost obligat să cheme în judecată societatea SC T.I. S.R.L., pentru a fi obligată să-i achite dividendele aferente anului 2004, deoarece P.N. nu era de acord cu plata acestora.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispoziţiile art. 233 şi art. 237 din Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, fiind timbrată corespunzător cu chitanţa nr. 37307249/2009.

La termenul din 9 iunie 2010, pârâţii au depus la dosar cerere reconvenţională pe care au timbrat-o corespunzător şi prin care au solicitat instanţei excluderea reclamantului – pârât P.G. din cadrul societăţii pentru faptul că a făcut concurenţă neloială propriei firme. De asemenea, tot prin cererea reconvenţională, pârâţii au solicitat introducerea în cauză în calitate de pârât a firmei SC L.G.R S.R.L., cu sediul în Timişoara, constatarea nulităţii absolute a contractului încheiat între firma SC A.C. SRL şi firma SC L.G.R. S.R.L., contract ce a fost preluat

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
C50/07	C50/07, N894/06	Fiscalité des contrats d'assurance maladie solidaires	France	K.65 - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) only - negative decision on notified aid not put into effect	26-01-11
N365/00	N365/00	Solar Factory Freiberg	Germany	C.26 - Manufacture of computer, electronic and optical products	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-03-11
SA.32122	2010/N	Portugal Limited amount of aid	Portugal		Article 4(3) - decision not to raise objections	7/1/01
SA.32263	2011/N	Demonstration plant for wave energy technology	Sweden	D.35.11 - Production of electricity, M.71 - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01
SA.33465	2011/N	Conservation of endangered breeds in agriculture (notification of an amendment)	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-11-11
SA.33015	2011/N, 2012/C	Air Malta plc.	Malta	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	27-06-12
N330/00	N330/00	Programme national « Très haut débit » - Volet B	France	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
N442/00	N442/00	Aides à la reconstitution du potentiel forestier et à l'adoption de mesures de prévention (mesure 226 Développement rural)	Spain	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/3/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N419/00	N419/00	Première boisement des terres agricoles (Mesure 221 Developement Rural)	Spain	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/01
SA.32820	2011/NN	Aid to Forensic Science Service	United Kingdom	M.74 - Other professional, scientific and technical activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.32982	2011/N	Reduced excise duty on gas oil used in primary agricultural production by using a system of fuel vouchers	Bulgaria	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	25-01-12
SA.33001	2011/N	Prolongation and amendment of the winding-up scheme - Denmark	Denmark	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/8/01
SA.32612	2011/N	Restructuring aid to PKS Pulawy Sp. z o.o	Poland	G.47.30 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores, H.49.39 - Other passenger land transport n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
SA.32642	2011/N	New Austrian methodology to calculate the aid element of guarantees in the tourism sector in 2012 and 2013	Austria		Article 4(3) - decision not to raise objections	1/12/01
SA.32904	2011/N	Reconstitution de potentiel sylvicole et introduction d'actions de prévention	Greece	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01
SA.33522	2011/N	Promotion et publicité des produits agricoles	Italy	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities, C.10 - Manufacture of food products, C.11.02 - Manufacture of wine from grape	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-12-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34034	2011/N	Prolongation of the guarantee scheme - Portugal	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-12-11
SA.34032	2011/N	Reintroduction of the Italian guarantee scheme	Italy	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-12-11
N408/00	N408/00	SIRIART - Région autonome des Açores	Portugal		Article 4(3) - decision not to raise objections	15-04-11
SA.33749	2011/N	Drive Technologies for Electro-Mobility ('ATEM'). R&D-scheme. Germany	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
SA.33234	2011/N	UK Film Tax Incentive extension	United Kingdom	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-10-11
N316/00	N316/00	Switchover to digital TV in Lithuania - aid to consumers	Lithuania		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.31883	2011/C, N516/00	€ - $ - Restructuring of Österreichische Volksbanken AG	Austria	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	19-09-12
SA.33438	2011/N	Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Warmińsko-Mazurskie	Poland	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01
SA.33440	2011/N	Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Świętokrzyskie	Poland	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.29064	2011/C, 2011/NN	Unlawful State aid by Ireland to Aer Lingus, Aer Arann and Dublin Airport Authority	Ireland	H.51 - Air transport	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	25-07-12
SA.34746	2012/N	Extension of the ELG guarantee scheme until 31 December 2012	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/6/02
SA.33555	2011/N	Octroi d'aides destinées à compenser la valeur du bois non récolté par leur propriétaire en raison de la fonction protectrice d'aménagements forestiers, ainsi que le coût de la gestion durable des forêts	Romania	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-07-12
SA.30062	MC15/09	€ - $ - Monitoring of LBBW	Germany	K - Financial and insurance activities	Other	14-01-11
SA.34624	2012/N	Projet spécial agriculture : aides aux entreprises agricoles dans des aires régionales protégées	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-08-12
N423/00	N423/00	Project Amalattea Spa – ISA Spa	Italy	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	25-07-12
SA.31550	2012/C, 2012/NN	Nürburgring	Germany	R.93 - Sports activities and amusement and recreation activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	7/8/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
C6/00	C6/00, NN1/00	Possible State aid implications of a loan provided by Osinek a.s	Czech Republic	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	21-03-12
SA.33054	2012/N	Compensation for net costs incurred to keep a non-commercially viable network for the period 2012-15 and the continuation of a working capital facility	United Kingdom	G.47 - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles, H.53 - Postal and courier activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-03-12
C32/00	C32/00, N520/09	Environmental Project for Delimara Power Station	Malta	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	6/2/02
SA.33114	2011/NN, 2012/C	Alleged aid to CRIST Shipyard	Poland	C.30.11 - Building of ships and floating structures	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	25-07-12
SA.32554	2009/C	€ - $ - Restructuring aid for Hypo Group Alpe Adria	Austria	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings	19-07-11
SA.33441	2011/N	Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podlaskie	Poland	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01
SA.30851	2011/N	Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Lubelskie	Poland	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.28264	C15/09, N196/09	€ - $ - Restructuring aid for Hypo Real Estate	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Corrigendum	18-07-11
SA.33439	2011/N	Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podkarpackie	Poland	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01
SA.34954	2012/N	Rescue aid to CE.FO.P. in A.S.	Italy	N.78 - Employment activities, P.85.32 - Technical and vocational secondary education , P.85.59 - Other education n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-12
SA.29338	C29/09, N503/09	€ - $ - Restructuring of HSH Nordbank AG	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision	20-09-11
SA.17653	C36/07, NN25/07	Complaint against Germany for unlawful state aid to Deutsche Post	Germany	H.53.20 - Other postal and courier activities	Article 10(3) - information injunction, Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	25-01-12
SA.21654	C6/08, NN69/07	Public Commercial Property Aland Industrihus	Finland	L.68 - Real estate activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery, Corrigendum, Other	15-03-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.35012	2012/N	UPS Polska Sp. z o.o.	Poland	M.69.20 - Accounting, bookkeeping and auditing activities; tax consultancy	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-08-12
SA.34625	2012/N	Mesure 111 des Plans de développement rural régionaux - Actions dans le secteur de la formation professionnelle et de l'information pour les employés du secteur forestier	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.34344	2012/N	Amendment of the Italian guarantee scheme in H1 2012	Italy	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-02-12
SA.32261	2011/N	€ -$ - Recapitalisation of NLB - Slovenia	Slovenia	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/01
SA.22309	C45/07, NN51/07	Amortization of financial goodwill for acquisitions of foreign targets	Spain		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery, Corrigendum	11/10/01
SA.34340	2012/N	Guidelines on support of measures to inform consumers about sustainable agriculture and products deriving from it and on support of corresponding sales promotion measures	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	26-07-12
SA.34629	2012/N	Mesure 114 des Plans de developpement rural regionaux 2007-13 "Services de consultance dans le secteur forestier	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34005	2012/N	Investment aid for energy savings in horticulture	Netherlands	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-12
SA.34168	2012/N	Publishing aid for Basque literature	Spain	J.58.1 - Publishing of books, periodicals and other publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-06-12
SA.35145	2012/N	Prolongation of the Hungarian bank support scheme	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-07-12
SA.33994	2011/N	Risiskokapitalfonds BFB II (3. Änderung)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.35144	2012/N	Prolongation of Hungarian Liquidity scheme for banks	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-07-12
N306/09	N306/09	Fisheries damaged by natural disasters in 2008	Greece		Article 4(3) - decision not to raise objections	14-04-11
SA.33600	2011/N	Cessation d'activité ANGUILLE	France	A.03.12 - Freshwater fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-04-12
SA.32576	2011/NN, 2012/C	Flughafen Niederrhein GmbH (Niederrhein-Weeze), Deutschland, Land Nordrhein Westfalen.	Germany	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	13-07-12
SA.19880	2012/C, NN40/07	Niederrhein-Weeze airport (Weeze)	Germany	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	13-07-12
SA.28855	N373/09	ING Restructuring Plan regarding recapitalisation and illiquid assets back-up facility	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/5/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.25051	C19/00, NN23/00	Alleged aid to "Zweckverband Tierkörperbeseitigung" (association for disposal of dead animal bodies)	Germany	A.01.62 - Support activities for animal production, E.38 - Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	25-04-12
SA.34959	2012/N	Loi 24 decembre 2004, N. 313 concernant l'apiculture	Italy	A.01.49 - Raising of other animals	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/8/02
SA.34904	2012/N	Extension of the Reintroduced Spanish Guarantee scheme for H2 2012	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-12
N545/09	N545/09	Gestion de la nature et du paysage (aspects agricoles et forestiers)	Netherlands	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-01-11
N517/00	N517/00	WRAP - Capital Grants and Lease Guarantee Fund Scheme (prolongation and modification)	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	5/1/01
N519/00	N519/00	Forest-environmental payments: support for measure 5.3.2.2.3.	Slovakia	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-02-11
SA.32203	2011/N	Breitband Egenhofen	Germany	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-05-11
N415/00	N415/00	Adaptation du regime d'aide cadre notifié en capital investissement N629-2007	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.31722	2011/N	Sport infrastructure development scheme	Hungary	R.93.1 - Sports activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32029	2010/N	£ - TF - Regelung zur vorübergehenden Gewährung vonniedrigverzinslichen Darlehen zur Herstellung „grüner Produkte"im Geltungsbereich der Bundesrepublik Deutschlandwährend der Finanz- und Wirtschaftskrise	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	3/10/01
SA.33176	2011/N	Mesure 223 - Boisement de terres non agricoles	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-02-12
SA.34152	2011/N	State aid for processing of forest management plans	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-05-12
SA.34169	2012/NN	Rescue aid for SEDA SOLUBLES S.L.	Spain	C.10.83 - Processing of tea and coffee	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-06-12
SA.34437	2012/N	Aiuto di Stato al salvataggio di Valtur S.p.A. in Amministrazione Straordinaria	Italy	I.55.2 - Holiday and other short-stay accommodation, N.79.1 - Travel agency and tour operator activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/6/02
SA.34596	2012/N	Rescue aid Ginori	Italy	C.23.41 - Manufacture of ceramic household and ornamental articles	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-12
SA.34844	2012/N	Forschung für die Produktion von morgen (Alteration to existing aid SA.33079).R&D&I-scheme. Germany	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	21-06-12
SA.34307	2012/N	Development of applied research in research organisations in Bulgaria	Bulgaria	M.72 - Scientific research and development , P - Education	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/6/02
N323/00	N323/00	Amendment of N 577/06, Catalogue Green and Blue Services	Netherlands	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-06-11

de la SC T.I. S.R.L., obligarea reclamantului-pârât la plata beneficiului nerealizat estimat la suma de 8.000 RON şi la plata sumei de 3.000 RON daune morale. Prin cererea reconvenţională, pârâţii au mai solicitat instanţei obligarea reclamantului-pârât la plata sumei de 3.500 RON, constituind plata lipsei de folosinţă şi la plata sumei de 375 RON, reprezentând chiria aferentă lunii decembrie 2008.

La acelaşi termen instanţa a dispus disjungerea capetelor 3, 4, 5 şi 6 ale cererii reconvenţionale, rămânând spre soluţionare în prezenta cauză capătul principal al cererii reconvenţionale, respectiv cererea de excludere din SC T.I. SRL a reclamantului P.G.

Prin sentinţa nr. 1028/18 mai 2010 pronunţată de Tribunalul Dolj – Secţia comercială, în dosarul nr. 4888/63/2009, s-a dispus admiterea acţiunii formulată de reclamantul-pârât P.G., în contradictoriu cu pârâţii-reclamanţi P.N. şi SC T.I. SRL şi respingerea cererii reconvenţionale formulate de către pârâţii-reclamanţi în contradictoriu cu reclamantul-pârât, ca neîntemeiată. Totodată, s-a dispus dizolvarea SC T.I. SRL şi au fost obligaţi pârâţii-reclamanţi la plata către reclamantul-pârât a sumei de 3.639 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a se pronunţa astfel, tribunalul a reţinut că reclamantul şi pârâtul sunt asociaţi ai SC T.I. S.R.L., fiecare deţinând 50 % din părţile sociale, iar societatea are ca obiect principal de activitate desfacerea şi comercializarea gazelor lichefiate. Pe parcursul desfăşurării activităţii, societăţii între cei doi asociaţi au apărut mai multe neînţelegeri referitoare la plata dividendelor – părţile purtând litigii între ele cu privire la acest aspect, la investiţiile ce urmau a fi făcute – reclamantul dorind achiziţionarea terenului pe care se afla imobilul societăţii, teren aflat în proprietatea pârâtului, ce refuza această investiţie, la maniera în care reclamantul înţelegea să folosească banii societăţii, la faptul refuzului acestuia de a accepta cooptarea în societate a unui nou asociat şi altele. Toate aceste aspecte au fost relatate instanţei de către martorii audiaţi în cauză.

De altfel, din ansamblul probator administrat şi în special din înscrisurile depuse la dosar, instanţa a reţinut că, în prezent, neînţelegerile dintre asociaţi sunt atât de grave încât aceştia nu mai comunică decât în scris şi chiar au convenit asupra rezilierii contractului de furnizare gaze lichefiate şi a contractelor adiţionale acestuia încheiate cu SC L.G.R. S.R.L., contracte ce asigurau realizarea obiectului principal de activitate.

Instanţa a constatat astfel că neînţelegerile constante şi de lungă durată apărute între asociaţi, neînţelegeri referitoare la investiţiile pe care societatea urma să le facă, la activitatea pe care aceasta o desfăşura, la modul de repartizare şi utilizare a dividendelor, denotă o lipsă de convergenţă de interese între asociaţii societăţii şi cum o asemenea disociere de interese echivalează cu o lipsă a lui *affectio societatis,* element esenţial al unei societăţi comerciale, a concluzionat că sunt îndeplinite condiţiile art. 227 din Legea nr. 31/1990.

În ceea ce priveşte cererea reconvenţională, instanţa a reţinut că, deşi a invocat în cuprinsul cererii sale faptul că reclamantul-pârât ar fi folosit în scop personal sume de bani aparţinând societăţii, fapt pe care martorii audiaţi nu l-au relatat instanţei ca fiind un fapt perceput în mod direct, ci comunicat de către familia celuilalt asociat, pârâtul-reclamant nu şi-a dovedit aceste susţineri şi nici caracterul repetat al unei asemenea fapte sau prejudiciul ce ar fi fost astfel provocat societăţii. Mai mult chiar, deşi faptul înfiinţării unei noi societăţi cu acelaşi obiect, în care asociatul cu privire la care se formulează cerere de excludere deţine şi calitatea de administrator poate constitui un temei pentru această cerere, instanţa a considerat că, de vreme ce extinderea obiectului de activitate al SC A.C. S.R.L., societatea nou înfiinţată de către reclamantul-pârât s-a realizat ulterior momentului în care au fost reziliate de comun acord contractele încheiate de către SC T.I. SRL cu SC L.G.R S.R.L., acest fapt este un argument în sensul aprecierii cu privire la lipsa unei culpe a reclamantului şi a lipsei intenţiei acestuia în desfăşurarea unei acţiuni de concurenţă neloială.

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.27386	C28/00, NN19/00	£ - Short-term export-credit insurance - Portugal	Portugal		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	23-11-11
SA.31690	N438/00	Subordinated loans scheme for undertakings with a rating in Sachsen-Anhalt	Germany		Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.27420	C12/09, N19/09	Measures in favour of Osuuskunta Karjaportti	Finland	C.10 - Manufacture of food products	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	12/6/02
N175/00	N175/00	Postponement of the closure of mine Trbovlje Hrastnik Ltd	Slovenia	B.05.1 - Mining of hard coal	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-11
SA.32709	2011/N	First afforestation of agricultural land -EAFRD (Art. 43 of Regulation (EC) 1698/05)	Hungary	A.02.10 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-07-11
SA.33896	2011/N	Support for construction of special housing for elderly people	Sweden	F - Construction	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-12-11
SA.33135	2011/N	Prolongation of the Lithuanian bank support scheme for 2H2011	Lithuania	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.33422	2011/N	Prolongation of the Guarantee scheme for export contracts - Poland	Poland		Article 4(2) - decision does not constitute aid	20-12-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33859	2011/N	Änderung der Breitbandbeihilferegelung N 368/09 Breitbandversorgung ländlicher Räume in Deutschland.	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	2/12/01
SA.34401	2012/N	Modification du régime "Aide à la mise aux normes des bâtiments porcins en vue de l'"application des normes sur le bien-être des truies gestantes"	France	A.01.46 - Raising of swine/pigs	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-12
SA.34905	2012/N	Prolongation jusque fin 2013 du programme "effluents fromagers de Haute-Dordogne" N 778/06, précédemment approuvé par la Commission.	France	A.01.4 - Animal production, A.01.5 - Mixed farming	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-12
SA.30908	2011/C, N176/00	CSA - Czech Airlines - Restructuring plan	Czech Republic	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	19-09-12
N544/00	N544/00	Prolongation of aid scheme NN 22/08 AIEM	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	28-06-11
SA.15390	C38b/04	Preferential electricity tariff in favour of Portovesme, ILA and Euroallumina.	Italy	C - Manufacturing	Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	23-02-11
SA.32944	2011/N	Restoring of forestry potential and preventive actions	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N239/00	N239/00	Aide régionale à l'écoulement des produits de la pêche et de l'aquaculture de la Réunion	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/4/01
SA.31989	2010/N	Aid for producing of documentary films-Catalonia	Spain	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.34102	2012/N	"Omnibus Decentraal - Module 9: Risicokapitaal voor het MKB". Risk-capital scheme. The Netherlands.	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-03-12
SA.33053	2011/N	Development tax benefit - Pannonia Ethanol Zrt.	Hungary	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01
SA.33740	2011/N	Extension of the ELG scheme until June 2012 - Ireland	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/12/01
SA.34224	2012/N	Reintroduction of the Spanish guarantee scheme in H1 2012	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/02
SA.32309	2011/N	Federal scheme for providing NGA ducts	Germany	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/6/01
SA.32469	2011/N	Méthode de calcul de l'ESB (Équivalent Subvention Brut) concernant les prêts à facilité octroyés par ISMEA au travers de son Fonds de crédit	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32737	2011/N	AID TO PARNASSOS SKI CENTER	Greece	R.93 - Sports activities and amusement and recreation activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	17-06-11
SA.34218	2012/N	UK Credit Easing Scheme	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	14-03-12
N630/09	N630/09	Projet T3 Est Parisien « Réalisation d'une canalisation structurante et développement du réseau (Compagnie Parisienne de Chauffage Urbain) »	France	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
SA.30931	2011/C, N185/00	Sprijin financiar pentru modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport aerian in cadrul Programului Operational Sectorial "Transport"	Romania	H.52.23 - Service activities incidental to air transportation	Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure), Corrigendum	31-10-11
SA.33489	2011/N	Plan de numérisation d'oeuvres cinématographiques de patrimoine	France	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-12
SA.32001	2010/NN	Projet de contrôle de la maladie scrapie des ovins 2007-2010	Cyprus	A.01.45 - Raising of sheep and goats	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/6/01
N403/00	N403/00	Methodology of ISMEA to calculate the aid element of guarantees	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
N446/00	N446/00	Aide aux projets pour les nouveaux médias	France	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-02-11
N476/00	N476/00	Reconduction du régime de garantie à la construction navale N 35/06	France		Article 4(2) - decision does not constitute aid	23-02-11
SA.31877	2011/N	Land sale and housing development Apeldoom NL	Netherlands	F.41.1 - Development of building projects	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32156	2010/N	German Federal Guarantee scheme - adjustment for phased out statistical effect regions	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
SA.32266	2011/N	Aid for the promotion of the Basque language at the workplace	Spain	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-04-11
SA.32512	2011/N	£ - Limited amounts of compatible aid under the Temporary Framework	Greece		Article 4(3) - decision not to raise objections	28-02-11
SA.33289	2011/NN	Projet de contrôle de la tremblante des ovins 1.1.2011-21.6.2012	Cyprus	A.01.45 - Raising of sheep and goats	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/02
SA.33417	2011/N	Promotion of single wagon traffic in Hungary	Hungary	H.49.2 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
N478/00	N478/00	Restructuring scheme for SMEs	Lithuania		Article 4(3) - decision not to raise objections	17-02-11
N495/00	N495/00	Aide à la protection sociale complémentaire	France	K.65.1 - Insurance	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-02-11
SA.32595	2011/N	Promotion of Basque language in the field of information and communication technologies	Spain	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-11
SA.33535	2011/N	Share scheme for firms providing employment - DANMARK	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	16-04-12
SA.32872	2011/N	Aid to compensate farmers for losses caused by adverse weather conditions 2010 to 2013	Finland	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-06-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33382	2011/N	State aid related to environmental protection for Viking Line Ltd.	Finland	H.50.1 - Sea and coastal passenger water transport, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-04-12
SA.22116	2011/N	Amendments to the Prevention Fund scheme	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-11
SA.34820	2012/N	Rescue measures in favour of BFA/ Bankia – Spain	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.33112	2011/N	Aid scheme for forestry measures in the Rural Development Programme 2007-2013 of Calabria region	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/1/02
SA.33429	2011/N	Octroi d'aides d'Etat aux producteurs de pommes de terre touchés par des organismes nuisibles pour les cultures de pommes de terre nécessitant des mesures de quarantaine	Romania	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-11-11
SA.33023	2011/NN	"Potential aid to Quinn Insurance through the intervention of the Insurance Compensation Fund"	Ireland	K.65.1 - Insurance	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/10/01
SA.33852	2011/N	Aid for the cessation of agricultural production	Finland	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/12/01
SA.27354	C36/00, NN3/00	Aid to cereal producing farmers and cereal collecting cooperatives	Greece	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	25-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.15885	C28/05, N517/00, NN18/05	MSF 98 - Glunz AG - Aid in favour of Glunz AG	Germany	C - Manufacturing	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	23-03-11
SA.32525	2011/N	Modification to aid N 722/09	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	10/3/01
SA.32768	2011/N	State aid No N 802/99- United Kingdom R&D tax creditState aid No N 228/02 Vaccine Research Relief	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-07-11
SA.34036	2011/N	Modification de l'Arrêté Royale de 2008 qui établit les règles d'octroi des aides à la conversion des plantations de certains agrumes	Spain	A.01.23 - Growing of citrus fruits	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/2/02
C88/1997	C88/1997, CR88/1997	$ - Possible aid to Crédit Mutuel through livret bleu	France	K - Financial and insurance activities, S.96.0 - Other personal service activities	Article 10(3) - information injunction, Article 23 - referral to Court of Justice (non-compliance with decisions), Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	24-05-11
SA.32140	2010/N	£ - Régime temporaire relatif aux aides compatibles d'un montant limité	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32638	2011/N	Aides à la structuration de la filière pêche réunionnaise	France	A.03.1 - Fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-11
SA.32643	2011/N	State aid to Basque museums in 2011	Spain	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/5/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34188	2012/N	Next Generation Broadband in North Yorkshire – alterations to existing aid and aid for basic broadband deployment	United Kingdom	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
NN18/09	NN18/09	Unlawful State aid to Schipol Group and Air France-KLM through the Act on environmentally based taxation (Wbm)	Netherlands	H.51 - Air transport	Article 4(2) - decision does not constitute aid	13-07-11
SA.34420	2012/N	Modification du FNA	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-04-12
SA.34166	2012/N	Project "Development of Rural Area Information Technology Network RAIN" (thereinafter RAIN project)	Lithuania	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-05-12
SA.33182	2011/N	Directive of the Saxony Environment and Agriculture Ministry on support measures aiming at safeguarding natural biological diversity and natural rural heritage in Saxony (support directive natural heritage): - Application of measure types A (investm	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-10-11
C37/04	C37/04, NN51/04	Alleged aid to Componenta	Finland	C.24.1 - Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure), Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	20-04-11
SA.31091	2011/NN	PTOLEMAIDA DISTRICT HEATING : CONNECTION TO KARDIA POWER STATION AND EXPANSION OF DISTRIBUTION NETWORK	Greece	D.35.3 - Steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32634	2011/NN	€ - $ - Rescue aid to Amagerbanken	Denmark	K.64.19 - Other monetary intermediation	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/6/01
C37/00	C37/00, NN64/00	# - € - $ - Recapitalisation of FHB	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Other	22-02-12
SA.33074	2011/N	Amendment of the tax base for living ducks for the financing of research and development and preventive animal health	Netherlands	A.01.47 - Raising of poultry	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-09-11
SA.32835	2011/N	Northwest Urban Investment Fund (JESSICA)	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.32852	2011/N	Régime d'aides pour le démarrage de nouvelles liaisons aériennes au départ de l'aéroport d'Avignon-Caumont	France	H.51.1 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-11
SA.34238	2012/N	Regional aid scheme for private transport and logistics infrastructure in Italian convergence regions	Italy	H.49.2 - Freight rail transport, H.49.4 - Freight transport by road and removal services, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport, H.51.2 - Freight air transport and space transport, H.52 - Warehousing and support activities for transportation, H.53 - Postal and courier activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/7/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33043	2011/N	Amortissement flexible des investissements environnementaux dans les hébergements pour les lapins	Netherlands	A.01.4 - Animal production	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/11/01
SA.33381	2011/N	Förderung Schienenfahrzeug-Ausrüstung mit ETCS - Level 2	Austria	H.49 - Land transport and transport via pipelines	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.31825	2011/N	EFRO steun - dossier 422 - Containertransferium Beverdonk	Belgium	H.52 - Warehousing and support activities for transportation	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
SA.33178	2011/N	$ - Fourth extension of the Portuguese guarantee scheme	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-06-11
SA.33142	2011/N	Non aide – Mesure 226 (organismes publiques)	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	2/9/01
SA.32819	2011/N	Private afforestation under the Østerild fund	Denmark	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.32878	2011/N	Mesure 226 "Reconstitution du potentiel forestier et des interventions préventives" du Programme de développement rural 2007-2013 pour la Vénétie	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-08-11
SA.32678	2011/N	Aid in the form of credit guarantees (second amendment of N 204/08)	Latvia	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/6/01
SA.32686	2011/N	Urgent interventions for civil protection to compensate damages caused by exceptional floods occurring in the Veneto Region from 31 October to 2 November 2010	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/6/01

Totodată, instanța a apreciat că deoarece nemulțumirea asociaților în ceea ce privește colaborarea lor a fost provocată în egală măsură de către ambii asociați, care s-a dovedit că sunt lipsiți de *affectio societatis,* soluționarea tuturor acestor neînțelegeri se poate realiza mai degrabă prin dizolvarea societății, iar nu prin excluderea unuia dintre asociați din societate.

Împotriva acestei sentințe au formulat apel pârâții-reclamanți P.N și SC T.I. SRL care a fost respins prin decizia nr. 206 din 26 octombrie 2010 a Curții de Apel Craiova – Secția comercială.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a schimbat temeiul juridic al acțiunii reclamantului, acesta neindicându-l, caz în care, văzând dispozițiile art. 129 alin. (4) C. proc. civ., în temeiul rolului său activ, judecătorul fondului era îndreptățit și chiar obligat să dea acțiunii calificarea juridică exactă, calificare însușită de fapt de către pârâți la instanța de fond, unde nu numai că nu au contestat-o, dar au formulat probe și apărări în combaterea dispozițiilor art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990.

Așa cum s-a arătat, referirea la dispozițiile art. 233 și 237 din Legea nr. 31/1990 se face numai în scopul demarării procedurii de dizolvare, lichidare și radiere a societății.

Cea de-a doua critică a vizat faptul că instanța de fond a apreciat greșit lipsa lui *affectio societatis,* părțile neavând decât un singur litigiu, în anul 2004, dată după care asociații nu au mai avut disensiuni iar din probele administrate la instanța de fond rezultă existența unor neînțelegeri permanente între asociați care au determinat încetarea activității SC T.I. SRL Calafat care, prin cei doi asociați ai săi, a solicitat partenerului SC L.G.R. SRL rezilierea contractelor de furnizare, fapt concretizat prin actul adițional din 20 octombrie 2008.

Având în vedere aceste considerente, curtea de apel a apreciat că instanța de fond a reținut în mod corect că între cei doi asociați ai SC T I SRL a dispărut *affectio societatis,* societatea nemaiputând funcționa, fiind astfel îndeplinite condițiile art. 227 lit. e) din Legea nr. 31/1990 și că aceste neînțelegeri, datând din anul 2004, au continuat până la începutul lui 2008.

Cât privește criticile apelantelor referitoare la respingerea cererii de excludere a asociatului P.G., curtea de apel le-a apreciat ca neîntemeiate. Potrivit dispozițiilor art. 222 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 31/1990, poate fi exclus din societatea cu răspundere limitată asociatul administrator care comite fraudă în dauna societății (...). Din cuprinsul cererii reconvenționale se constată că pârâții SC T.I. SRL și P.N nu și-au întemeiat cererea pe ideea de fraudă în dauna societății, ci pe temeiul concurenței neloaiale practicate de asociatul P.G. Aceeași idee a concurenței neloaiale este reluată și în întrebarea 7 din interogatoriu. Doar în concluziile pe fond depuse la dosar la 18 mai 2010 a fost invocată frauda, constând în concurența neloaială efectuată de reclamant prin societatea la care este asociat unic, SC A.C. SRL dar probele nu confirmă această situație de fapt.

Împotriva acestei hotărâri au formulat, în termenul legal, recurs pârâții invocând motivele de recurs prevăzute de art. 304 pct. 7, 8 și 9 C. proc. civ. Au susținut, în esență, că instanța de apel a aplicat greșit dispozițiile art. 129 alin. (4) și (6) C. proc. civ. privind limitele rolului activ al judecătorului care nu poate schimba cadrul procesual privind obiectul dedus judecății, reclamantul solicitând admiterea acțiunii în temeiul art. 233 și art. 237 din Legea nr. 31/1990, republicată, limite în care trebuia să și verifice situația de fapt și nu cu raportare la dispozițiile art. 227 alin. (1) lit. e) din aceeași lege, fiind inexactă și nemotivată reținerea împrejurării că recurenții-pârâți ar fi achiesat la această calificare juridică a acțiunii.

O altă critică vizează greșita apreciere a motivelor de dizolvare față de caracterul vădit exemplificativ al textului art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990, republicată, instanța fiind obligată din această perspectivă să analizeze cauza determinantă, efectul și impactul acestora asupra activității societății, societatea realizând profit, chiar dacă între asociați au

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33639	2011/N	Rescue aid to Max Bank	Denmark	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/10/01
SA.34078	2011/N	Prolongation of Hungarian Liquidity scheme for banks	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
SA.31662	2011/C, 2011/NN	Alleged State aid to Timisoara airport, airlines operating from the airport and WIZZ AIR	Romania	H.51.1 - Passenger air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Other	22-07-11
SA.32599	2011/NN	Grant system of the Capital City of Prague for culture and art in the years 2010 - 2015	Czech Republic	R.90.01 - Performing arts, R.90.02 - Support activities to performing arts, R.90.03 - Artistic creation, R.90.04 - Operation of arts facilities	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-06-11
SA.33540	2012/N	City of Birmingham - Digital District NGA Network	United Kingdom	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/6/02
SA.33376	2011/N	Modification of the scheme “Enterprise Investment Scheme and Corporate Venturing Scheme”	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.33296	2011/N	Recapitalisation aid to AIB/EBS	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-07-11
SA.33659	2011/NN	Digital Audio Broadcasting transmission network in Denmark	Denmark	J.60.1 - Radio broadcasting	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32673	2011/N	« Dispositif de soutien aux exploitations aquacoles et de pêche continentale en difficultés structurelles »	France	A.03 - Fishing and aquaculture	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
NN26/09	NN26/09	Agrandissement de l'aéroport de Ioannina	Greece	H.51 - Air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-02-11
SA.14588	C20/09, N763/02	Mesures en faveur de La Poste belge	Belgium	H.53 - Postal and courier activities, K - Financial and insurance activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	25-01-12
SA.33760	2011/C, 2011/N, 2012/C-2, 2012/N-2	Additional measures to restructuring of Dexia / Temporary guarantees - by France	France	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	31-07-12
N374/00	N374/00	staatliche Beihilfen im Fischerei- und Aquakultursektor im Zusammenhang mit Naturkatastrophen	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	7/2/01
SA.34115	2012/NN	Resolution of T-bank	Greece	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-05-12
N276/00	N276/00	$ - Aid for R&D project GoBiGas	Sweden	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	24-05-11
SA.34491	2012/N	Mesures visant l'utilisation durable des terrains agricoles	Portugal	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-06-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34897	2012/N	Zweites Finanzmarktstabilisierungsgesetz (Verlängerung der Kommissionsgenehmigung SA.34345 vom 5. März 2012)	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-12
SA.33866	2011/N	Aiuto di Stato a favore di Ricerca, Sviluppo e Innovazione per il Progetto FAIV (Faster Access to Innovative Vaccines) di Novartis Vaccines S.r.l.	Italy	C.21.2 - Manufacture of pharmaceutical preparations, M.72.11 - Research and experimental development on biotechnology	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/5/02
SA.32159	2010/N	£ - Prolongation of Belgian short-term export credit guarantee scheme	Belgium	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-11
SA.34906	2012/N	Development of Cyprus Handicraft	Cyprus	C.32 - Other manufacturing, S - Other services activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/7/02
SA.32780	2011/N	amendment to Riskcapital scheme N 160/07 Equity Guarantee(in der Fassung 21. März 2011)	Austria		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-07-11
SA.32977	2011/N	Vlaamse Mediamaatschappij - subsidie live ondertiteling - "Het Nieuws" - Project iWATCH	Belgium	J.60.2 - Television programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/8/01
SA.34396	2012/N	Aid for the promotion of the Basque language at the workplace	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/4/02
SA.34066	2011/N	Fourth prolongation of Polish bank recapitalisation scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-02-12
SA.31945	2011/NN	€ - $ - Rescue of ElK Bank	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/6/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34908	2012/N	Extension of the National Loan Guarantee Scheme	United Kingdom	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-06-12
SA.34770	2012/N-2	Appropriations of the Ministry of Education and Culture and the National Cultural Fund	Hungary	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-07-12
SA.28973	C16/00, NN22/00	Aid to certain Greek Casinos	Greece	R.92 - Gambling and betting activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	24-05-11
SA.34811	2012/N	Sixth extension of Polish bank guarantee scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/7/02
SA.33751	2011/N	Dexia Banque Belgique	Belgium	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure	17-10-11
SA.29590	C40/09, N555/09	Monitoring of winding down of WestLB	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Corrigendum	16-04-12
C11/00	C11/00, N667/09	€ - $ - Restructuring of Anglo Irish Bank	Ireland	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	29-06-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32993	2011/N	Further prolongation of Hungarian Guarantee for Housing Loans	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	18-08-11
C28/09	C28/09, N433/09	Support measures in favour of Oltchim SA Râmnicu Vâlcea	Romania	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure), Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure), Corrigendum, Other	29-05-12
SA.32830	2011/N	Aid for modernizing the heat network in Krosno	Poland	D.35.30 - Steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
SA.32943	2011/N	First afforestation of agricultural land	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.33103	2011/N	€ - $ - Second rescue recapitalisation of CatalunyaCaixa - Spain	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-09-11
SA.33807	2011/N	National Broadband Plan - Italy	Italy	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-12
SA.22614	C53/07, NN12/07	Aéroport Pau Pyrénées	France	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure	25-01-12
N492/00	N492/00	Restructuring aid to HYDROGEO	Poland	F.42.91 - Construction of water projects	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32138	2010/N	Guarantee scheme of Saxony-Anhalt for working capital loans	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
SA.32479	2011/N	Scheme for the production and broadcasting of Danish TV drama and TV documentary programmes	Denmark	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-05-11
SA.32602	2011/C, 2011/N	Modification to investment aid and young farmer start-up support granted under the Act on the Financing of Rural Industries	Finland	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	28-10-11
N375/00	N375/00	POR FESR 2007-2013 RAFVG _ attività 3.1.a "Interventi materiali nell'ambito delle infrastrutture di trasporto" - POLO INTERMODALE ANNESSO ALL'AEROPORTO DI RONCHI DEI LEGIONARI - TO BE DEFINED	Italy	H - Transporting and storage	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-11
SA.33203	2011/N	Refund of biofuel oil excise duty for agriculture and greenhouse cultivation	Finland	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-11
SA.33210	2011/N	Feed In Tariffs to support the generation of renewable electricity from low carbon sources	United Kingdom	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-09-11
SA.33087	2011/N	Aides aux investissements en faveur du secteur de production des plantes à parfum, aromatiques et médicinales	France	A.01.28 - Growing of spices, aromatic, drug and pharmaceutical crops, A.01.29 - Growing of other perennial crops	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/10/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33699	2011/N	Guarantee scheme	Denmark	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/11/01
SA.33651	2011/N	Increase of Existing Tax Deduction for Seafarers	Denmark	H.50.20 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-12
SA.32831	2011/N	Aid for modernising the district heating network in Ropczyce	Poland	D.35.30 - Steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
SA.34873	2012/N	rescue aid for SACAIM SPA in AS	Italy	F - Construction	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/7/02
SA.32087	2010/N	Steunmaatregelen Vlaams Audiovisueel Fonds, verlenging van bestaande, goedgekeurde, steunregeling in afwachting van aanmelding van een geactualiseerde steunregeling in de loop van 2011	Belgium	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32244	2011/N	Glastir woodland creation scheme	United Kingdom	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/6/01
SA.32849	2011/N	Forestry Grant Schemes	United Kingdom	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/10/01
SA.34076	2011/N	Amendment to existing State aid scheme N 466/07 – Research, Development and Innovation Aid Scheme (Bolzano)	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-07-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33599	2011/N	Subsidies for growth. Innovation-aid scheme. Spain (Galicia)	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-04-12
SA.34138	2012/N	Aid for publishing cultural magazines	Spain	J.58.14 - Publishing of journals and periodicals	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-12
N448/00	N448/00	Amendments to the tonnage tax scheme	Finland	H.50 - Water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.34143	2011/N	Rescue aid to Odersun AG	Germany	C.32 - Other manufacturing	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/2/02
SA.32172	2011/NN	€ - $ - Asset guarantee for Hypo Group Alpe Adria	Austria	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-07-11
SA.34243	2012/N	Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για τις ζημιές στους τομείς της γεωργοκτηνοτροφίας, ένεκα της έκρηξης στη Ναυτική Βάση«Αντιστράτηγος Ευάγγελος Φλωράκης» στο Μαρί, στις 11 Ιουλίου 2011	Cyprus	A.01.13 - Growing of vegetables and melons, roots and tubers, A.01.45 - Raising of sheep and goats	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-12
NN52/00	NN52/00	€ - $ - Amendments to liquidation aid to Roskilde Bank	Denmark	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34524	2012/N	Modification du régime "Aide à la mise aux normes des bâtiments porcins en vue de l'application des normes sur le bien-être des truies gestantes"	France	A.01.46 - Raising of swine/pigs	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-12
SA.33628	2011/N	Aid scheme for compensation for damage caused by floods in Poland	Poland	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
SA.12417	C2/03, NN22/02	State funding of TV2/Denmark	Denmark	J.60 - Programming and broadcasting activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	20-04-11
SA.33517	2011/N	Amendment and prolongation of the excise duty reduction for biofuels (N 540/05 as amended by N 254/07)	Latvia	C - Manufacturing, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-06-12
SA.33153	2011/N	€ - $ - Prolongation of the support scheme for credit institutions in Greece (guarantee, bond loan, recapitalisation)	Greece	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.33137	2011/N	Programme de développement rural de la Région Calabre 2007-2013 - Mesure 226: Reconstitution du potentiel forestier et adoption de mesures de prévention	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/9/01
SA.32926	2011/N	Tax incentives for film production - Italy	Italy	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/7/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32846	2011/N	£ - Short term export credit insurance 2011 - Luxembourg	Luxembourg		Article 4(3) - decision not to raise objections	27-05-11
SA.33007	2011/N	Third prolongation of Polish bank recapitalisation scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-06-11
SA.33022	2011/N	The calculation methodology for the Large Growth Guarantee Scheme	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	4/8/01
SA.34328	2012/N	Subvenciones para la edición de libros	Spain	R.90.03 - Artistic creation	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/5/02
SA.33954	2012/N	SIDER - Sistema de Incentivos para o Desenvolvimento Regional dos Açores	Portugal		Article 4(3) - decision not to raise objections	28-03-12
SA.34581	2012/N	Irish film support scheme - prolongation	Ireland	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/5/02
N523/00	N523/00	Ristrutturazione Mobilificio Fogliense S.r.l.	Italy	C.31.0 - Manufacture of furniture	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/5/01
SA.32895	2011/N	Rescue aid to Livingston S.p.A.	Italy	H.51.10 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-11
SA.33976	2011/N	First afforestation of agricultural land to establish new public forests (measure 221 c)	Denmark	A.02.10 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-03-12
SA.32899	2011/N	Aid for selected activities concerning fight against animal diseases in case of pig breeding	Czech Republic	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.32995	2011/N	Extention of the Hungarian bank support scheme	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-06-11

existat neînţelegeri încă de la înfiinţare. În conţinutul noţiunii *affectio societatis* este inclusă dorinţa specifică a semnatarilor pactului societar de a colabora în vederea realizării scopului comun şi dacă instanţa de apel trebuia să facă o analiză comparativă a temeiurilor de drept invocate de părţi şi a stării de fapt, rezultă, dimpotrivă, că cererea reconvenţională având ca obiect excluderea intimatului-reclamant trebuia admisă, iar cel vinovat nu poate acţiona în direcţia dizolvării societăţii aşa cum acesta a cerut prin cererea principală. Or, sub acest aspect, instanţa de apel nu s-a pronunţat cu privire la susţinerile recurenţilor-pârâţi privind culpa intimatului-reclamant, încălcându-se şi art. 129 alin. (5) teza I C. proc. civ.

În privinţa cererii reconvenţionale, cauza juridică nu a constituit-o culpa în frauda societăţii, ci concurenţa neloială, existând în acest sens o precizare făcută la 10 noiembrie 2009, cererea reconvenţională având de fapt mai multe petite, din care o parte au fost disjunse, toate având însă un caracter compact şi, deci, instanţa de apel trebuia să compare gradul de culpă a celor doi asociaţi, ceea ce nu a făcut.

În concluzie, recurenţii-pârâţi au solicitat, în principal, casarea hotărârii şi trimiterea cauzei spre rejudecare, iar într-o teză subsidiară admiterea recursului, modificarea hotărârilor, iar pe fond respingerea cererii principale privind dizolvarea societăţii şi admiterea cererii reconvenţionale privind excluderea din societate a intimatului-reclamant.

Analizând recursul, acesta a fost considerat nefondat. Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale reglementează dizolvarea societăţii comerciale pentru cauze generale aplicabile tuturor formelor juridice ale societăţilor comerciale (art. 227) şi cauze speciale, care vizează doar anumite forme de societate comercială (art. 228, art. 229, art. 230) sau cele care sancţionează anumite situaţii (art. 237). Având în vedere situaţia de fapt prezentată prin cererea introductivă, împrejurarea că reclamantul a făcut trimitere la dispoziţiile art. 233 care reglementează dizolvarea, dar nu şi la cazurile de dizolvare, respectiv la art. 237 din Legea nr. 31/1990, este lipsită de relevanţă, calificarea juridică prin raportare la motivele de fapt invocate prin cererea introductivă de către reclamant dând-o instanţa de judecată, ceea ce a şi făcut în mod corect, reclamantul invocând multiple neînţelegeri grave între asociaţi care împiedică funcţionarea societăţii [art. 227 lit. e)] şi nu numai imposibilitatea întrunirii organelor statutare care se constituie doar într-una din consecinţele acestor neînţelegeri grave [art. 237 lit. a)]. Aşa fiind, nu se poate vorbi de o depăşire a cadrului procesual privind obiectul dedus judecăţii, instanţa de apel neîncălcând, deci, dispoziţiile art. 129 alin. (4) şi alin. (6) C. proc. civ.

Cât priveşte motivarea instanţei de apel potrivit căreia şi pârâţii ar fi achiesat la această încadrare juridică, aşa cum s-a arătat, nu acesta a fost argumentul hotărâtor al instanţei în calificarea cererii, ci conţinutul acesteia.

În ceea ce priveşte următoare critică legată de analiza neînţelegerilor din perspectiva culpei fiecărei părţi, deşi recurenţii invocă încălcarea art. 129 alin.(5) teza I C. proc. civ., care se referă la rolul activ al judecătorului, pe de o parte, se constată că aceştia tind la modificarea situaţiei de fapt, astfel cum a rezultat din aprecierea probelor, or, reanalizarea acestora nu mai este posibilă în recurs faţă de caracterul nondevolutiv al recursului, iar pe de altă parte, plecând de la scopul rolului activ al judecătorului de a asigura un echilibru procesual între părţi şi respectarea principiului egalităţii acestora, se constată din actele dosarului şi motivarea hotărârii că instanţa de apel a respectat aceste limite prin încuviinţarea tuturor probelor cerute şi analizarea acestora.

În privinţa cererii reconvenţionale, de asemenea, instanţa de apel a făcut o analiză amplă şi motivată referitor la toate aspectele invocate privind cauza acestei cereri şi din perspectiva precizărilor ulterioare, prin *fraudă*, în sensul art. 222 lit. d) din Legea nr. 31/1990, înţelegân-

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32775	2011/N	Sachsen - Anhalt: Principles for a national framework scheme to grant state aid to make good damages caused by natural disasters in agriculture / Directive on the granting of aid to make good flood damages in agriculture - Floods in Sa	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-11
SA.33311	2011/N	The proposed recapitalisation of ILPGH by the Irish State	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-07-11
N499/00	N499/00	Broadband Marche	Italy	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/4/01
SA.32531	2011/N	Environmental aid in Austria	Austria		Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-12
SA.32690	2011/N	Clusterfonds Innovation GmbH & Co. KG (Risikokapitalfonds)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
SA.32834	2011/N	Reduction of social contributions for self-employed in Sweden	Sweden		Article 4(2) - decision does not constitute aid	7/12/01
SA.33364	2011/N	Breitband Thüringen	Germany	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/12/01
SA.32162	2010/N	Aid to compensate damages from floods in September 2010	Slovenia		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/5/01
SA.33767	2011/N	Rescue aid to FIREMA Trasporti S.p.A.	Italy	C.30.20 - Manufacture of railway locomotives and rolling stock	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/12/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N509/00	N509/00	Mesures de soutien accordées aux entreprises ostréicoles touchées par la mortalité des huîtres et naissains d'huîtres durant l'été 2010	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	1/2/01
SA.33418	2011/N	Agricultural weather risk management scheme	Hungary	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/5/02
SA.34892	2012/N	Rescue aid to Elgo Lighting Industries.	Poland	C.27.4 - Manufacture of electric lighting equipment	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-07-12
N687/09	N687/09	ERP-programme for innovation. Programme I (R&D) and Programme II (Market launch). Germany.	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	9/8/01
SA.26674	C11/09, NN53b/08	Restructuring aid to ABN AMRO	Netherlands	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(4) - conditional decision, Other	5/4/01
SA.31154	N429/00	€ - $ - Restructuring of Agricultural Bank of Greece	Greece	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-11
SA.32866	2011/N	BROADBAND DEVELOPMENT IN GREEK RURAL AREAS	Greece	J.61.1 - Wired telecommunications activities, J.61.2 - Wireless telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/11/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34958	2012/N	6th Prolongation of the guarantee scheme for Portuguese banks	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.34845	2012/N	Breitbandinfrastrukturausbau Thüringen	Germany	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/7/02
SA.32636	2011/N	Employment and Investment Incentive	Ireland		Article 4(3) - decision not to raise objections	22-11-11
SA.32307	2011/N	Chaufferie biomasse sur le site de production AJINOMOTO EUROLYSINE S.A.S. à Amiens (80)	France	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.32117	2010/N	Restructuring aid for "PZL-Sędziszów" S.A.	Poland	C.29.32 - Manufacture of other parts and accessories for motor vehicles	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12
SA.34878	2012/N	R&D-scheme "Mikrosystemtechnik". Alteration to existing State aid N 600/08. Germany (Bavaria)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	3/7/02
SA.32795	2011/N	Photonics Research. R&D-scheme. Germany	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	1/6/01
SA.32767	2011/N	€ - $ - Amendment to the Greek bank guarantee scheme	Greece	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/01
SA.33241	2011/N	Cyprus Cultural Centrre	Cyprus	R.90.04 - Operation of arts facilities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/11/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.7149	C85/01, NN133b/01	Aide dans le secteur audiovisuel en faveur du financement de la télévision publique portugaise (RTP)	Portugal	J - Information and communication	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Other	20-12-11
SA.33662	2011/NN	Rescue aid in favour of Solon SE	Germany	C - Manufacturing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
N394/00	N394/00	Funding Scheme For the Archiving of Programme Material ("The Archiving Scheme")	Ireland	J.60 - Programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.33177	2011/N	$ - Fourth extension of the Portuguese bank recapitalisation scheme	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-06-11
SA.31107	2011/N	Operating aid for wind power and bio gas electricity	Finland	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-03-11
SA.34227	2012/N	Denmark - guarantees for merging banks	Denmark	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-02-12
SA.34348	2012/N	aides du Conseil général de la Manche à des projets de modernisation des exploitations légumières	France	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/4/02
SA.34149	2011/N	€ - $ - Prolongation of the support scheme for credit institutions in Greece (guarantee, bond loan, recapitalisation)	Greece		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/2/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33403	2011/N	Augmentation des prélèvements parafiscaux finançant des mesures de santé et de recherche dans le secteur avicole	Netherlands	A.01.47 - Raising of poultry	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/4/02
SA.33487	2011/N	Agricultural and fisheries aid to compensate for damage due to exceptional occurrence (red mud "Aluminium accident")	Hungary	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/4/02
SA.32936	2011/N	Aid to compensate for damage due to exceptional occurrence (red sludge "Aluminium accident")	Hungary		Article 4(3) - decision not to raise objections	28-06-11
SA.32836	2011/N	Audivisual Fund	Slovakia	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/8/01
SA.32879	2011/N	Mesure 227 "Investissements forestiers non productifs" du Programme de développement rural 2007-2013 de la Vénétie	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-08-11
SA.33008	2011/N	Fourth prolongation of Polish bank guarantee scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-06-11
SA.33434	2011/N	Chantier multimodal du Grand Port Maritime du Havre	France	L.68.20 - Renting and operating of own or leased real estate	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.32832	2011/N	Aid for modernizing the heat network in Dębica	Poland	D.35.30 - Steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
SA.34055	2011/N	New recapitalisation scheme for credit institution in Portugal	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33117	2011/N	Fionia - modification of commitments	Denmark	K.64.9 - Other financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-07-11
SA.34408	2012/N	Innovation aid scheme for the Finnish shipbuilding industry	Finland	C.30.11 - Building of ships and floating structures	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-12
SA.32523	2011/N, 2011/NN	Compensation scheme for air carriers registered in Cyprus for additional costs linked to the impossibility to overfly the Turkish airspace	Cyprus	H.51.1 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.31646	MC12/00	€ - $ - Monitoring of Sparkasse Köln-Bonn	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings	30-03-11
SA.31479	2011/C, 2011/N	UK - Royal Mail	United Kingdom		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision	21-03-12
SA.12522	C32/03, C37/08, NN122/00	Application de la décision SERNAM 2	France	H.49.10 - Passenger rail transport, interurban, H.49.20 - Freight rail transport, H.49.41 - Freight transport by road	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(4) - conditional decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	9/3/02
SA.33766	2011/N	Finanzierung der Beendigung des subventionierten Steinkohlenbergbaus bis Ende 2018 (Steinkohlebeihilfen für 2011)	Germany	B.05.1 - Mining of hard coal	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32504	2011/N	$ - € Joint restructuring plan for Anglo Irish Bank and Irish Nationwide Building Society	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 7(3) - positive decision	29-06-11
SA.27688	C19/09, N64/09	Aid for the restructuring of TV 2/ DANMARK A/S	Denmark	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities, J.60 - Programming and broadcasting activities, J.63.91 - News agency activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision, Corrigendum	21-09-11
SA.33193	2011/N	R&D&I-scheme Flanders. Prolongation of an existing R&D&I-scheme. Belgium (Flanders)	Belgium		Article 4(3) - decision not to raise objections	25-08-11
SA.32994	2011/N	Prolongation of Hungarian Liquidity scheme for banks	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-06-11
SA.33025	2011/N	Modification de l'aide d'Etat N 723/07 "Intervention pour l'octroi de garanties conformément au régime d'aide N 391/03" du montant maximal garanti et la capitalisation des fonds en vertu de l'article 11 § 2 de la loi régionale 26/2/00 n° 8	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-09-11
SA.32760	2011/N	Amélioration des zones forestières et marginales, à travers des investissements dans les exploitations zootechniques afin d'avoir une bonne gestion des pâturages et des forêts, une utilisation durable des ressources et la conservation du paysage	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-10-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32650	2011/N	Future-oriented Initiatives Saxony. Innovation-aid scheme/Cluster aid. Germany (Federal State of Saxony)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	9/9/01
N529/08	N529/08	Application of Directive 2003/96/ EC on restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity – Excise duty exemption for vegetal oil	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/9/01
SA.14093	C76/02, NN122/02	Avantages consentis par la Région Wallonne et Brussels South Charleroi Airport à la companie aérienne Ryanair	Belgium	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision without recovery	21-03-12
SA.33443	2011/N	Second restructuring plan of Bank of Ireland	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.31227	C35/00, N302/00	Legislative Proposal L 203 on Gaming Duties	Denmark	R.92 - Gambling and betting activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	20-09-11
SA.32900	2011/N	Aid for selected activities concerning fight against animal diseases in case of poultry	Czech Republic	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.32939	2011/N	Forest infrastructure	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-09-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33470	2011/N	Hungarian cultural heritage	Hungary	R.91 - Libraries, archives, museums and other cultural activities, R.91.03 - Operation of historical sites and buildings and similar visitor attractions	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-12-11
SA.33420	2011/N	Breitband Lohr am Main	Germany	J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-09-11
SA.32713	2011/N	State aid notification Product board horticulture, vegetables and fruits sector	Netherlands	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/5/01
SA.33763	2011/C, 2011/N, 2012/C-2, 2012/N-2	Additional measures to restructuring of Dexia - Temporary guarantees - by Belgium	Belgium	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	31-07-12
SA.23011	C39/07, N188/07	Restructuring aid for Legler	Italy	C.13 - Manufacture of textiles	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	23-03-11
SA.34440	2012/C, 2012/N	Sale of Dexia BIL	Luxembourg	K - Financial and insurance activities	Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	25-07-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
NN63/00	C43/04, NN38/03	Taxe parafiscale à la promotion du vin	Portugal	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	4/4/02
N137/00	N137/00	Construction of Infrastructure for the Ferry Terminal in Klaipeda	Lithuania	H.52.22 - Service activities incidental to water transportation	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-02-12
N542/00	N542/00	Construction of interconnection and cross-border power line between Poland and Lithuania	Poland	D.35.12 - Transmission of electricity	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/1/01
SA.26117	C2/00, NN62/09	Alleged aid to Aluminium of Greece	Greece	B - Mining and quarrying, C.24.42 - Aluminium production	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	13-07-11
SA.34255	2012/N	Restructuring of CAM - Spain	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12
SA.29833	MC11/09	€ - $ - Monitoring of KBC	Belgium	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections, Other	22-12-11
SA.33350	2011/N	Compensation fund for farmers that have suffered from GMO-admixture above the community norms for labelling	Belgium	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01

du-se prejudicierea intenţionată de către administrator a intereselor societăţii prin diferite acte juridice de natură a micşora patrimoniul societăţii, fiind evident că şi printr-o comparare a culpei asociaţilor s-a ajuns la concluzia că în cauză se impune dizolvarea societăţii, şi nu excluderea unuia dintre asociaţi, atât timp cât lipseşte *affectio societatis*.

S-a mai susţinut că societatea produce profit, dar şi această afirmaţie se circumscrie unei situaţii de fapt, şi nu de drept care nu mai poate face obiectul cenzurii în recurs, instanţa de recurs verificând legalitatea hotărârii raportat la o situaţie de fapt deja stabilită şi constatând dacă s-au aplicat normele legale în mod corespunzător acestei situaţii.

Aşa fiind, în temeiul art. 312 alin. (1) teza 2 C. proc. civ. Înalta Curte va respinge recursul formulat în cauză, ca nefondat, iar în baza art. 274 C. proc. civ., va obliga recurenţii să plătească intimatului P.G. la suma de 1.800 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, reprezentând onorariu de avocat, în recurs.

15. Monopol asupra activităţii de transport terestru. Inexistenţa vreunei decizii a autorităţii concurenţiale privind stabilirea poziţiei dominante deţinute pe piaţă. Clauze abuzive

Legea nr. 21/1996, art. 6 lit. c)

1. Administrarea şi punerea în aplicare a dispoziţiilor legii concurenţei sunt încredinţate Consiliului Concurenţei (ca autoritate naţională în domeniu). Acest organism, în virtutea atribuţiilor sale (art. 26), efectuează investigaţii privind aplicarea prevederilor art. 5, 6, 9, 15 şi 46 din lege şi poate decide, după caz, ordonarea încetării practicilor anticoncurenţiale constatate, măsuri interimare, aplicarea de amenzi întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi. Prin urmare, stabilirea şi reprimarea practicilor anticoncurenţiale, monopoliste, care periclitează existenţa concurenţei, în sensul art. 6 lit. c) din lege, intră în sfera de competenţă a Consiliului Concurenţei, care dispune efectuarea de investigaţii privind comiterea unui fapte anticoncurenţiale.

2. În raporturile dintre comercianţii profesionişti, existenţa unor clauze abuzive, care să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile lor, poate fi cenzurată de instanţă, din perspectiva dreptului comun, în anumite situaţii, în vederea restabilirii echilibrului contractual. În cauză însă, se constată că între recurenta reclamantă şi intimata pârâtă nu există raporturi contractuale cu privire la transportul rutier până la destinatar, pentru a vedea în ce măsură prin clauzele impuse se creează un dezechilibru semnificativ care să necesite protecţie.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 3369 din 19 octombrie 2010, nepublicată

Reclamanta SC R. SRL Constanţa a solicitat prin acţiunea introductivă, formulată în contradictoriu cu pârâtele SC H.D. SRL Bucureşti şi SC C.S.C.T. SRL – Port Constanţa Sud ca, prin hotărârea instanţei, să se dispună: autorizarea societăţii de a proceda la dirijarea către autovehiculele proprii şi de a efectua transporturile pentru acele containere conţinând mărfuri proprietatea entităţilor juridice cu care societatea se află în relaţii contractuale prezente şi viitoare; obligarea pârâtei SC H.D. SRL (denumită în continuare pârâta I) să se abţină de la dirijarea către alte societăţi de transport rutier a containerelor conţinând mărfuri proprietatea entităţii lor juridice cu care reclamanta se află în relaţii contractuale prezente şi viitoare, obligarea pârâtei I la plata daunelor cominatorii de 10.000 lei pentru fiecare zi începând cu data de 18 februarie 2010 şi data la care hotărârea va căpăta caracter irevocabil.

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33287	2011/N	Régime temporaire de garanties en vue du redressement économique	Luxembourg		Article 4(3) - decision not to raise objections	29-07-11
SA.32520	2011/N	High-Tech Gründerfonds II. Risk Capital Scheme. Germany	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.34269	2012/N	Aides agro-environnementales pour la culture de la pomme de terre en Alava	Spain	A.01.13 - Growing of vegetables and melons, roots and tubers	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-06-12
SA.33643	2011/N	McKinsey EMEA Shared Services Sp. z o.o.	Poland	J.63.11 - Data processing, hosting and related activities, M.69.20 - Accounting, bookkeeping and auditing activities; tax consultancy, M.70.22 - Business and other management consultancy activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-11-11
SA.34680	2012/N	Aid scheme for elimination of consequences of natural disasters	Slovenia		Article 4(3) - decision not to raise objections	4/9/02
SA.35030	2012/N	State Street Services (Poland) Limited Sp. z o.o.	Poland		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-08-12
SA.34675	2012/N	Cultural grant system of the city of Ostrava	Czech Republic	R.90 - Creative, arts and entertainment activities, R.91 - Libraries, archives, museums and other cultural activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-08-12
SA.31189	MC7/00	€ - $ - Monitoring of BAWAG	Austria	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-12-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33216	2011/N	Second rescue and recapitalisation of Bank of Ireland	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/7/01
SA.33095	2011/N	€ - $ - Second rescue recapitalisation of UNNIM - Spain	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-09-11
SA.33079	2011/N	Forschung für die Produktion von morgen. R&D&I-scheme. Germany (Alteration to existing aid scheme N 135/09)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-07-11
SA.28809	C29/00, NN42/00	Alleged sale of public property below market price by the Municipality of Vänersborg	Sweden	L - Real estate activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	8/2/02
SA.34812	2012/N	Fifth prolongation of Polish bank recapitalisation scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-12
SA.33402	2011/N	Financial assistance to be granted to CAM and Banco CAM	Spain	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-07-11
N264/00	N264/00	State aid scheme for the modernisation of inland waterway freight transport vessels	Austria	H.50.40 - Inland freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-11
C15/00	C15/00, NN21/00	Privatisation du casino de Mont Parnes	Greece	R.92 - Gambling and betting activities, S.96.0 - Other personal service activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	24-05-11
SA.33810	2011/N	Large Growth Guarantee Scheme/ extension of the calculation methodology for the aid element in guarantees (SA.33022)	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/1/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32019	2010/N	Danish radio channel FM4	Denmark	J.60.1 - Radio broadcasting	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-03-11
SA.34571	2012/N	Support for the forest management	Slovakia	A.02.1 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-12
SA.33849	2012/N	* Title of the Aid: State Aid NN 42/a/07 and NN 42/b/07 - Enterprise Investment Scheme (EIS) and Venture Capital Trusts Scheme (VCTs)	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12
SA.32215	2011/N	£ - Temporary aid scheme for granting aid in form of subsidised interest rate - Hungary	Hungary		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32940	2011/N	Maintaining forest cover of the previous production cycle	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.33006	2011/N	The proposed prolongation of the Credit Institutions (Eligible Liabilities Guarantee) Scheme 2009 (including a prolongation in respect of certain short term liabilities)	Ireland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/6/01
SA.33327	2011/N	XYNTHIA POITOU-CHARENTES	France	A.03.2 - Aquaculture	Article 4(3) - decision not to raise objections	14-09-11
SA.31243	N308/00	Subsidieregeling grondaankoop EHS	Netherlands	S - Other services activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.33384	2011/N	Green Electricity Act 2012, Austria	Austria	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/2/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34583	2012/N	Prolongation of financing scheme for the export of ships (Spain)	Spain	C.30.1 - Building of ships and boats	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12
N101/00	N101/00	DE-LIP-Globalfoundries Dresden (Fab Booster Investment, Fab 1 Annex)	Germany	C.26.1 - Manufacture of electronic components and boards	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.32513	2011/N	£ - Short term export credit insurance scheme 2011 - Denmark - addition of new countries	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	1/3/01
SA.34223	2012/N	Support granted under the Irish RDP	Ireland		Article 4(2) - decision does not constitute aid	25-04-12
SA.34545	2012/N	Modification du régime "Aides de l'"Agence de l'eau Artois-Picardie aux engagements agro environnementaux dans le bassin Artois Picardie (EAEAP)"	France	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-12
SA.33150	2011/N	Restructuring aid to Stomil	Poland	C.22.1 - Manufacture of rubber products	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/6/02
SA.34920	2012/NN	Rettungsbeihilfe zugunsten der P+S Werften GmbH	Germany	C.30.11 - Building of ships and floating structures	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/7/02
SA.32265	2011/N	Promotion d'une agriculture de qualité et des produits agricoles	Belgium	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-08-11
SA.33943	2011/N	Prolongation du régime d'aide C 47/06 - Crédit d'impôt en faveur de la création de jeux vidéo.	France	R.93.29 - Other amusement and recreation activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-04-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32745	2011/NN	€ - $ - Restructuring of Kommunalkredit	Austria	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	23-06-11
SA.30531	2011/C, N78/00	Aid for Capacity Payments for Oil-Shale Fuelled Electricity Production (ET)	Estonia	D.35.11 - Production of electricity	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	30-06-11
SA.34364	2012/N	German Innovation aid scheme for Shipbuilding	Germany	C.30.11 - Building of ships and floating structures	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/7/02
SA.32550	2011/N	Promotion of the Basque language in the media	Spain	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-11
SA.33157	2011/N	Aid for investment in agricultural holdings in the form of corporate tax relief	Bulgaria	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-10-11
SA.33174	2011/N	Mesure 221 "Premier boisement de terres agricoles" (Art. 36, b, i; Art. 43 Reg. CE 1698/05) des Programmes de développement rurale régionaux 2007-2013	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	14-02-12
SA.33531	2011/N	Restoration of forests damaged by adverse weather conditions and prevention measures	Poland	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
C13/09	C13/09, N614/08	Mesures fiscales en faveur du secteur portuaire	France	H.50 - Water transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	29-06-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N414/00	N414/00	SABCA. Aide individuelle R&D. Secteur Aéronautique. Belgium	Belgium	C.30.30 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01
SA.32160	2010/N	Extension of the scheme 'Limited amounts of compatible aid (guarantees for working capital) for undertakings active in the primary production of agricultural products'	Netherlands	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/2/01
SA.32551	2011/N	Prolongation of the temporary aid scheme for granting aid in the form of guarantees (State aid N 286/09)	Romania		Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	24-05-11
SA.32632	2011/N	ETGE - Intermodale Container Terminal Genk	Belgium	H.52.2 - Support activities for transportation	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01
SA.33800	2011/N	Aides aux groupements de producteurs dans les secteurs ovin et caprin	Spain	A.01.45 - Raising of sheep and goats	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-11-11
SA.33805	2011/N	Sale of RZB shares by Hypo Niederösterreich	Austria	K - Financial and insurance activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	20-12-11
SA.34539	2012/N	Amendment of restructuring plan of Commerzbank	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N538/00	N538/00	Mesures en faveur des producteurs des Départements de Grevena et Kastoria dont la culture de pommiers a été endommagé par tavelure, durant le printemps et début de l'été 2009	Greece	A.01.25 - Growing of other tree and bush fruits and nuts	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-05-11
SA.30340	2011/C, N38/00	LIP - Fiat Powertrain Technologies PL	Poland	C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	1/12/01
N301/00	N301/00	Green Labs DK	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-11
SA.33151	2011/N	Basic broadband deployment in white areas of Slovakia	Slovakia	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/5/02
SA.33154	2011/N	€ - $ - Prolongation of the Recapitalisation of credit institutions in Greece under the Financial Stability Fund	Greece	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.32792	2011/N	Infrastructure related to the development and adaptation of forestry	Latvia	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/6/01
SA.18760	NN10/00	NN 10/00 - Taxe pour financer un comite interprofessionnel national porcin (INAPORC) - Affaire T-478/11	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-11
NN24/09	NN24/09	Texplast GmbH	Germany	C.22.22 - Manufacture of plastic packing goods	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32059	2010/N	Mesures en faveur des producterus que leurs exploitations ont été endommagées par des calamités naturelles et des mauvaises conditions climatiques pendant les mois de janvier-décembre 2009	Greece	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/7/01
N268/00	N268/00	State guarantees for agriculture	Finland	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-02-11
SA.34681	2012/N	Amendment to scheme regarding the increase of efficiency of centralised heat supply systems	Latvia	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-12
SA.35002	2012/N	Prolongation of the support scheme for credit institutions in Greece (guarantee, bond loan, recapitalisation)	Greece	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/7/02
SA.35129	2012/N	Prolongation of the Lithuanian bank support scheme until 31 December 2012	Lithuania	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-07-12
SA.32682	2011/N	Modification du régime d'aides à la conversion des plantations de certaines espèces de fruits	Spain	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-11
C34/09	C34/09, N588/08	$ - PT - LIP - Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.	Portugal	C.19.2 - Manufacture of refined petroleum products	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Corrigendum	14-02-12
SA.33609	2011/N	Sjöfartsstöd (Maritime Transport Aid)	Sweden	H.50.20 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32714	2011/N	Aid notification Product board horticulture and flower cultivation products sector	Netherlands	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-07-11
SA.32076	2010/N	LIP - FORD ESPAÑA, S.L.	Spain	C - Manufacturing, C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
C39/09	C39/09, N385/09	Ventspils Free Port Authority	Latvia	H.50 - Water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	25-08-11
SA.33040	2011/N	Compensation for damages caused by wolves	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.32928	2011/N	Directive of the Bavarian State Ministry for Food, Agriculture and Forestry for investment in individual farms	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.27187	NN68/00	Complaint Delftship	Netherlands	M.74.10 - Specialised design activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	10/5/01
SA.32188	2011/N	€ - $ - Prolongation of Lithuanian bank support scheme	Lithuania	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-01-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33314	2011/N	Catalan feature films scheme	Spain	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-12
SA.33317	2011/N	Rescue Aid to PKS Lubliniec	Poland	G.45.2 - Maintenance and repair of motor vehicles, G.45.3 - Sale of motor vehicle parts and accessories, G.47.2 - Retail sale of food, beverages and tobacco in specialised stores, G.47.3 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores, H.49.39 - Other passenger land transport n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/9/01
N386/00	N386/00	Pilot scheme for purchase of electric vehicles	Denmark	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/3/01
SA.34064	2011/N	Second rescue recapitalisation of NBG under the Greek recapitalisation scheme	Greece	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-12-11
SA.34105	2011/N	Basque film support scheme	Spain	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/2/02
SA.33913	2011/N	INVERTEC (2008-2010). Risk-capital scheme. Spain	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-03-12

Potrivit reclamantei, în vederea realizării obiectului său de activitate, transport rutier de mărfuri, a încheiat o serie de contracte ferme de transport cu diferiţi beneficiari importatori de bunuri, pentru întregul parcurs până la destinatarul din România al bunurilor, transportul fiind efectuat în regim containerizat, atât naval, cât şi, ulterior rutier. Containerele ce conţin mărfurile ce fac obiectul importului de către beneficiari cu care au relaţii contractuale sunt proprietatea Companiei H.-L. AG, Germania, pârâta I fiind agentul autorizat exclusiv din România al companiei germane, poziţie în virtutea căreia stabileşte ce societăţi comerciale de transport rutier încarcă, în vederea efectuării transportului, containerele ce au făcut obiectul importului şi comunică pârâtei SC C.S.C.T. SRL – Port Constanţa Sud care este operator portuar al terminalului de acostare dispoziţiile luate cu privire la efectuarea transportului rutier. Susţine reclamanta că activitatea sa de transport la destinaţie a mărfurilor partenerilor contractuali s-a desfăşurat în mod fluent până la data de 13 octombrie 2008, când pârâta I i-a impus ca pentru preluarea containerelor să prezinte o scrisoare de garanţie bancară care să acopere eventualele daune ce ar putea fi pricinuite containerelor, iar la data de 11 februarie 2009 aceeaşi pârâtă i-a comunicat decizia sa ca transporturile rutiere ale containerelor aparţinând Companiei G. să se efectueze cu autovehiculele aflate în exploatarea directă a societăţii. Reclamanta consideră că decizia pârâtei I are semnificaţia instituirii unui monopol asupra activităţii de transport terestru a tuturor mărfurilor transportate în containerele proprietatea companiei germane şi încalcă normele legale aplicabile în materie reglementate de Legea nr. 21/1996 – Legea concurenţei.

În cauză, pârâta II a invocat excepţia lipsei calităţii sale procesual pasive, cu motivarea că în activitatea pe care o desfăşoară are raporturi contractuale numai cu Compania de transport maritim containerizat ale către dispoziţii le execută.

Pârâta I, prin întâmpinare, şi-a exprimat poziţia cu privire la acţiunea reclamantei în sensul respingerii ei ca nefondată. Susţine pârâta în acest sens că, în calitate de agent exclusiv al liniei H.-L. Germania, are atribuţii de dirijare a transportului intern al containerelor aparţinând companiei şi de verificare a stării tehnice, a greutăţii lor, şi încadrarea în timpul liber de staţionare.

Astfel învestit, Tribunalul Constanţa – Secţia comercială, maritimă şi fluvială, contencios administrativ şi fiscal – prin sentinţa civilă nr. 6037 din 15 octombrie 2009, a respins excepţia lipsei calităţii procesual pasive a pârâtei SC C. S C T SRL – Port Constanţa Sud, invocată de această parte şi, pe fond, a respins ca nefondată acţiunea formulată de reclamantă. Pentru a hotărî astfel, prima instanţă a reţinut din probele cu înscrisuri şi interogatoriile părţilor administrate că, în cauză, circumstanţele de fapt pe care reclamanta îşi întemeiază demersul judiciar relevă existenţa a două raporturi juridice obligaţionale, distincte, desfăşurate de subiect de drept deferite, care desfăşoară acelaşi obiect de activitate, respectiv transport containerizat de mărfuri, în condiţii de mediu concurenţial specific unei economii de piaţă. Reţine instanţa că, în acest context, reclamanta nu poate solicita protecţia dreptului său cu înfrângerea altui raport juridic obligaţional, în condiţiile în care reclamanta nu are un drept de exclusivitate a transportului containerizat, partenerii contractuali ai reclamantei rezervându-şi dreptul de a stabili dacă un anumit transport va fi efectuat de reclamantă sau alt transportator. Totodată, instanţa constată că susţinerea reclamantei în sensul că pârâta I a aplicat condiţii inegale la prestaţii echivalente în funcţie de partenerii contractuali nu se confirmă, întrucât între cei doi subiecţi nu există raporturi contractuale.

Împotriva sentinţei fondului, reclamanta a declarat apel, reiterând prin motivele formulate susţinerile şi apărările sale referitoare la poziţia dominantă pe piaţă a pârâtei I, care nu permite niciunui alt transportator să transporte mărfurile ambalate în containerele liniei maritime al

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33878	2011/N	Verlängerung des Fernsehfonds Austria	Austria	J.60.2 - Television programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-12-11
N484/00	N484/00	No aid scheme for loans to companies having survived a crisis (Saxonia, Germany)	Germany		Article 4(2) - decision does not constitute aid	24-05-11
SA.34743	2012/N	Amendment to the start-up aid project to new combined transport services based on Twin hub railway network (SA. 31981)	Netherlands	H.49.20 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/7/02
SA.32110	2010/N	Addition to Small Amounts of Compatible Aid Approval N43/09	United Kingdom		Article 4(3) - decision not to raise objections	10/1/01
N601/09	N601/09	Régime d'aides pour la sauvegarde de la diversité biologique	Luxembourg	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-02-11
N409/00	N409/00	Cessation d'activité d'entreprises agricoles liées à la terre	Netherlands	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-09-11
SA.32024	2010/N	Restructuring aid to FLT Krasnik SA	Poland	C.28.15 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.32085	2010/N	THESEUS - Prolongation of existing R&D-aid scheme. Germany	Germany	J.63.99 - Other information service activities n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-01-11
SA.33201	2011/N	Support for Danish public service radio programmes.	Denmark	J.60 - Programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-10-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N708/07	N708/07	Coal mine closure plan 2008-2018	Germany	B.05.1 - Mining of hard coal	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
NN61/00	NN61/00	Contribution 'I' for forest management – Other forest management activities	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-04-11
SA.33228	2011/N	Restoring and maintaining of forestry potential in the military areas	Slovakia	A.02.1 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-11-11
SA.33627	2011/N	Mesure 224 - Paiements Natura 2000	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
SA.32224	2011/N	Contribution for Port of Rotterdam in order to develop the project Alblasserdam Container Transferium (container transfer facility)	Netherlands	H.50.20 - Sea and coastal freight water transport, H.50.40 - Inland freight water transport, H.52.22 - Service activities incidental to water transportation	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-06-11
SA.33914	2012/NN	Modification du dispositif d'exonération de la taxe spéciale sur les conventions d'assurances des contrats d'assurance maladie dits « solidaires et responsables »	France	K.65.1 - Insurance	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12
SA.34087	2012/N	New Széchenyi Risk Capital Programme - Modification of the Hungarian JEREMIE risk capital measure	Hungary		Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	16-07-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.28864	C3/00, NN39/09	Paiements de compensation versés par l'Organisme grec d'assurances (ELGA) pendant l'année 2008 et 2009	Greece	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision	7/12/01
SA.31261	2011/N	Municipal Guarantee for Loan for Geothermal Heat Distribution Network	Germany	D.35.30 - Steam and air conditioning supply	Article 4(2) - decision does not constitute aid	10/5/01
N329/00	N329/00	Podpora ke kompenzaci ztrát v důsledku plavební nedostatečnosti na Labi mezi Ústím nad Labem a státní hranicí se SRN - to be defined	Czech Republic	H.50.40 - Inland freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-02-11
NN58/00	NN58/00	Revitalization of forests damaged by atmospheric pollution	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-06-11
SA.32095	2010/N	Principles for national Guidelines on the granting of state aid to make good damages caused by natural disasters in agriculture (September)	Germany	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/2/01
N494/00	N494/00	Aid Scheme for district heating installations and infrastructures in Veneto - ITALIA	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	9/3/01
N240/00	N240/00	$ - Aid for the Domsjö project	Sweden	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
SA.33077	2011/N	Northumberland Uplands Rural Community Broadband	United Kingdom	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/11/01
SA.32986	2011/N	£ - Guarantee scheme under the Temporary Framework	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34145	2011/N	Lower Saxony: Aid granted by the Animal Health Fund	Germany	A.01.4 - Animal production	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/6/02
SA.34584	2012/N	Prolongation of horizontal aid scheme for shipbuilding (Spain)	Spain	C.30.1 - Building of ships and boats	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-05-12
N556/00	N556/00	Amendments to the Renewables Obligation Northern Ireland 2011	United Kingdom	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/01
SA.33562	2011/N	Aid scheme to compensate for damages caused by the flooding of the Meuse River in January 2011	Netherlands	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-12
SA.32600	2011/C, 2011/N	Aide à la restructuration en faveur de SeaFrance	France	H.50.1 - Sea and coastal passenger water transport, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	24-10-11
SA.32757	2011/N	Individual aid for the modernisation of the district heating network in Jaslo	Poland	D.35.30 - Steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
SA.31953	2011/N	Construction of a LNG Terminal in Swinoujsciu	Poland	D.35.2 - Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01
NN7/07	NN7/07	Support for the Eco-label	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/2/01
SA.32073	2010/N	Prolongation of N 179-2008	Austria		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-01-11
SA.32707	2011/N	Non- productive investments in forests- conversion of forest structure- EAFRD (Art. 49 of Reg. 1698/05)	Hungary	A.02.10 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-10-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N498/00	N498/00	Film production in South Tyrol	Italy	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/1/01
SA.32069	2011/N	Participation des collectivités de Martinique au dispositif d"aide à la continuité territoriale	France	H.51.10 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-02-11
SA.32144	2011/N	State aid to dance, music and poetry	Spain	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/01
SA.32497	2011/N	Aid of a Social Character for Air Services in the Highlands and Islands of Scotland	United Kingdom	H.51.10 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-03-11
SA.32698	2011/NN	Restructuring aid to Air Åland Ab	Finland	N.79 - Travel agency, tour operator and other reservation service and related activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-02-12
SA.34089	2011/N	Erneute Finanzierung des Ausbaus des Verkehrslandeplatzes Kassel-Calden	Germany	H.51 - Air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-12
SA.33175	2011/N	Installation de systèmes agroforestiers sur des terres agricoles (mesure 222 des programmes de développement rural)	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	2/2/02
SA.33425	2011/N	Framework Scheme Disaster Aid Saxony (manufacturing and other sectors)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-11-11
SA.32641	2011/N	Pro FIT - Berlin	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-12-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34100	2011/N	Support to forestry measures within the framework of the Rural Development Programme	Sweden	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-12
SA.32886	2011/N	Crédit d'impôt en faveur des éditeurs	Italy	J.58.1 - Publishing of books, periodicals and other publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01
SA.32888	2011/N	Befreiung von der Luftverkehrsteuer hinsichtlich Abflügen von Inselbewohnern und in anderen Fällen	Germany	H.51.10 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	29-06-11
SA.23364	C35/08, NN11/08	Garantie illimitée en faveur de l'IFP	France	M.72 - Scientific research and development	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision	29-06-11
SA.33068	2011/N	SECURITE OCEAN INDIEN	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-09-11
SA.33221	2011/N	Amendment of the State aid to broadband scheme within the framework of the rural development program (modification of N30/00)	Sweden	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-11
SA.33217	2011/N	PROMOTION OF FISHERIES IN SCHLESWIG-HOLSTEIN	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-10-11
N493/00	N493/00	INDUSTRIA DE TURBOPROPULSORES, SA (ITP)	Spain	C.30.30 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
N496/00	N496/00	First afforestation of non-agricultural land	Latvia	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-01-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33485	2011/N	€ - $ - Restructuring plan of Amagerbanken	Denmark	K.64.19 - Other monetary intermediation	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12
SA.34044	2011/N	Prolongation of the Greek temporary scheme for loan guarantees	Greece		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.34088	2011/N	Restructuring Aid to PKS SwS	Poland	G.47.30 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores, H.49.39 - Other passenger land transport n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-02-12
N688/09	N688/09	ERP-Unternehmenkapital- ERP-Kapital für Gründung	Germany		Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
SA.33499	2011/N	R&D for ICT. Innovation-aid scheme. Spain.	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/10/01
N261/09	N261/09	$ - LIP - Aid to Liebherr MCCtec Rostock GmbH	Germany	C.28.22 - Manufacture of lifting and handling equipment	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	7/2/01
SA.34253	2012/NN	Investment aid for the reduction of odour emissions of Knoops Lottum B.V. (pig farm)	Netherlands	A.01.46 - Raising of swine/pigs	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/4/02
N540/00	N540/00	Pomoc na restrukturyzację dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Busku Zdroju S.A.	Poland	H - Transporting and storage, H.49.3 - Other passenger land transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32480	2011/N	Restructuring aid to PKS STASZOW Sp. z o.o.	Poland	G.47.30 - Retail sale of automotive fuel in specialised stores, H.49.39 - Other passenger land transport n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.32706	2011/N	Forest environment measures-EAFRD (Article 47 of Regulation (EC) 1698/05)	Hungary	A.02.10 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-11
SA.33098	2011/N	Staatssteun ten gunste van producenten van audiovisuele werken.	Belgium	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/12/01
SA.33617	2011/N	Extension du régime N121/06 - France au programme des investissements d''avenir "projets de R&D structurant des pôles de compétitivité" (PSPC)	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
SA.33303	2011/N	SNS - Renotification of the capital injection	Netherlands	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-12-11
SA.33294	2011/NN	Financial support to restructure the accumulated debt of the Portuguese public service broadcaster RTP	Portugal	J.60 - Programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
N559/00	N559/00	$ - UK - LIP - Jaguar Cars Ltd	United Kingdom	C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
N322/00	N322/00	Individual Aid to Water Supply Company (DE)	Germany	E - Water supply; sewerage; waste managment and remediation activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	15-06-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N344/00	N344/00	Training aid to De Tomaso Automobili SpA	Italy	C.29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-03-11
SA.33033	2011/N	National Hard Coal Company Petroşani (Romania)	Romania	B.05.1 - Mining of hard coal	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-02-12
SA.14974	C46/03, NN39/03	Cotisations au profit d'INTERBEV	France		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision, Corrigendum	19-12-11
SA.32013	2010/N	Compensation for losses caused by natural disaster in forest nurseries	Slovakia	A.02.1 - Silviculture and other forestry activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.32034	2010/N	Subsidy for combating the Aujeszky disease	Netherlands	A.01.46 - Raising of swine/pigs	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-03-11
SA.31305	2011/N	Notification d'un régime de financement de mesures supplémentaires de PPRT (Plan de Prévention des Risques Technologiques)	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.33748	2011/N	Aide de la région Ile de France en faveur de l'agriculture biologique pour la préservation des ressources naturelles d'Ile-de-France	France	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32976	2011/N	Sachsen-Anhalt: Application of Guidelines for a national framework on state subsidies for compensation of losses caused by natural disasters in the agricultural sector / Directive on the granting of subsidies for compensation of flood damages in agri	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/7/01
NN59/09	NN59/09	UK Film Council P&A Fund	United Kingdom	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-03-11
C7/04	C7/04, NN159/02	Waiver of claims in favour of the Gesellschaft für Weinabsatz (Rheinland-Pflaz)	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 7(5) and 14(1) - negative decision without recovery, Corrigendum	16-04-12
SA.32549	2011/N	Subventions pour le développement de l'usage de la langue basque dans la vie sociale	Spain	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-04-11
SA.33388	2011/N	Framework for the "amelioration of the agricultural structure and the coast protection (GAK)": Support for forestry measures - support for first afforestation - support for natural forest cultivation - support for forest infrastructure measures	Germany	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-11-11
SA.33516	2011/N	Compensation for damages caused by beavers	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.34280	2012/N	The aid for the travel and relief costs of the crew	Finland	H.50 - Water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02

cărui agent este, ceea ce este de natură să afecteze dreptul de opțiune al proprietarilor mărfurilor.

Curtea de Apel Constanța – Secția comercială, maritimă și fluvială, contencios administrativ și fiscal prin decizia civilă nr. 17 din 24 februarie 2010 a respins ca nefondat apelul reclamantei, apreciind ca legală și temeinică sentința pronunțată de Tribunalul Constanța ca primă instanță. Răspunzând motivelor de apel, instanța de control judiciar constată că drepturile pe care reclamanta le consideră încălcate și a căror protecție o solicită nu derivă dintr-un contract opozabil pârâtei I, prin care se rezervă reclamantei o exclusivitate asupra transporturilor rutiere pe care urma să le angajeze prin terții beneficiari.

În fapt, stabilirea transportatorului terestru, după ajungerea mărfurilor în Portul Constanța se face cu acceptul importatorului, ca beneficiar al mărfii, care este liber să agreeze transportatorul nominat de subagentul liniei H – L Germania.

Reține instanța că dubla calitate în care pârâta I acționează, de reprezentant al liniei de containere și de transportator rutier de mărfuri în regim containerizat nu reprezintă un abuz de putere, deoarece cele două calități în care acționează pârâta sunt reglementate prin contracte diferite, unul cu linia de containere și celălalt cu beneficiarul mărfii importate, pentru fiecare transport beneficiarul ce este liber să aleagă cărăușul pentru marfa sa.

Împotriva acestei decizii societatea reclamată a declarat recurs la data de 29 aprilie 2010, în termen legal, solicitând casarea în tot a deciziei atacate, cu consecința admiterii acțiunii introductive. Recurenta și-a întemeiat criticile formulate pe motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. în dezvoltarea cărora a susținut, în sinteză următoarele:

Sub un prim aspect, recurenta critică argumentarea instanței de apel axată exclusiv pe cele două contracte de transport depuse în probațiune, deși rațiunea administrării lor în cadrul probei cu înscrisuri a fost numai de a justifica interesul promovării cererii și faptul că societatea nu deține decât autovehicule special concepute pentru transport containerizat. Susține recurenta că obiectul cererii a vizat sancționarea atitudinii monopoliste și a abuzului de poziție dominantă a pârâtei I, care nu îi permite transportarea niciunui container, chiar dacă proprietarul are încheiat cu societatea un contract cadru de transport, sau comandă de transport. Potrivit recurentei, libertatea beneficiarului mărfii de a alege cărăușul este afectată de dreptul exclusiv al pârâtei I de a transporta containerele liniei H.-L., ceea ce reprezintă un monopol arogat cu de la sine putere de pârâtă și un abuz de poziție dominantă în considerarea calității sale de agent al liniei maritime.

Prin întâmpinarea depusă în această fază procesuală, intimata pârâtă SC H.D. SRL a solicitat respingerea recursului ca nefondat. În esență, intimata a susținut că modul în care operează este comun pentru toți agenții maritimi ai liniilor de transport maritim, calitate în care are dreptul și obligația de a organiza transportul în teritoriu al containerelor liniei H.-L. Germania și de a răspunde de integritatea acestora, ceea ce presupune contactarea importatorului și stabilirea modalității de transport, data transportului, costul, răspunderea pentru integritatea containerelor, alegerea transportatorului urmând a se face împreună cu importatorul, proprietar al mărfii, iar în cauză reclamanta recurentă nu a dovedit existența unui prejudiciu pentru importatorii cu care au contracte.

Verificând în cadrul controlului de legalitate decizia atacată în raport de criticile formulate Curtea constată că recursul este nefondat. Preliminar, Curtea amintește că în actuala reglementare recursul este o cale extraordinară de atac, nedevolutivă, admisibilă numai pentru motivele de nelegalitate expres prevăzute de art. 304 C. proc. civ.

Deși recurenta își întemeiază criticile pe motivul prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., care vizează lipsa de temei legal a hotărârii atacate sau aplicarea greșită a legii, în dezvoltarea

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34291	2012/N	Subsidy Programme for Granting Contributions for the Forest Management in the Moravskoslezsky Region for 2013 - 2019	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-05-12
SA.32026	2010/N	Research and development aid scheme -Pais Vasco	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32119	2011/N	State aid to activities in the theatre and circus sector	Spain	R - Arts, entertainment and recreation, R.90 - Creative, arts and entertainment activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/01
SA.32139	2010/N	BFB II - Tranchenhöhe	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	2/3/01
SA.32171	2010/N	£ - Weitere Gewährung von € 500.000-Pauschalbeihilfen nach dem "Vorübergehenden Gemeinschaftsrahmen"	Austria		Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.33854	2011/N	Short term export credit insurance 2011 - Lithuania	Lithuania		Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.23602	C48/08, CR48/08, NN61/08	Aid to mining company Ellinikos Xrysos	Greece	B.07 - Mining of metal ores	Article 23 - referral to Court of Justice (non-compliance with decisions), Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	23-11-11
SA.32573	2011/N	Export Credit insurance sheme for SMEs	Denmark		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
NN56/00	NN56/00	Compensation provided under § 26 of the Forest Act - elaborating of forest management guidelines	Czech Republic	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/01
SA.33683	2011/N	Big Society Capital	United Kingdom	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.33166	2011/N	Third amendment to the scheme regarding the creation of value-added agricultural products (N 303/08)	Latvia	A - Agriculture, forestry and fishing, C - Manufacturing	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-09-11
SA.33844	2011/N	Prolongation of the Danish export credit financing scheme	Denmark		Article 4(2) - decision does not constitute aid	11/1/02
SA.33917	2011/N	Financial assistance to be granted to Banco de Valencia	Spain	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-11-11
SA.33490	2011/N	Fonds pour l'"innovation audiovisuelle - volet développement	France	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	2/3/02
SA.33026	2011/N	Amendment of the regulation providing tax relaxation for agricultural diesel	Germany	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
C58/06	C58/06, NN98/05	Aide d'Etat pour le transport en commun Stadt Langenfeld/ Verkehrsverbund Rhein Ruhr	Germany	H.49 - Land transport and transport via pipelines	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	23-02-11
SA.32562	2011/N	[illegible]	Greece	H.53 - Postal and courier activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
NN59/00	NN59/00	Contribution 'B' for forest management – revitalisation, stabilization and grow of forest stands	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/6/01
SA.19045	2011/NN	Alleged aid in favour of Klausner, Bavaria	Germany	C - Manufacturing	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Corrigendum	15-02-12
SA.29150	C7/00, NN5/00	German law of 19.6.2009 on easing of fiscal carry-forward of losses - Sanierungsklausel	Germany		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery, Corrigendum	15-04-11
SA.17827	C44/08, NN45/04	Affaire T-538/11 - Arrêté royal concernant le financement du dépistage des encéphalopathies spongiformes transmissibles chez les animaux	Belgium	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	27-07-11
SA.32465	2011/N	Wales Screen Fund	United Kingdom	R.90 - Creative, arts and entertainment activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/8/01
N451/00	N451/00	Aufbau einer Next Generation Access Infrastruktur im Landkreis Rotenburg (Wümme) - TO BE DEFINED	Germany	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
N550/00	N550/00	Northern Ireland Screen Fund ("the Screen Fund")	United Kingdom	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities, J.60 - Programming and broadcasting activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32575	2011/N	Prolongation of the Temporary Framework scheme "Limited amounts of compatible aid" (N 272/09)	Lithuania		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-02-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33538	2011/N	Regional airports capital expenditure grant scheme	Ireland	H.51 - Air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/11/01
N546/00	N546/00	„Aid for investment in agricultural holdings in the form of corporate tax relief”	Bulgaria	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/2/01
N522/00	N522/00	Rescue aid to Mariella Burani Fashion Group	Italy	C.14 - Manufacture of wearing apparel, C.15 - Manufacture of leather and related products	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-01-11
NN60/00	NN60/00	Contribution 'D' for forest management – Ecological and environmentally friendly forestry technologies	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/6/01
SA.34366	2012/N	Forestry measures to improve the climate effects of forests (Saarland)	Germany	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-05-12
SA.32170	2010/N	Federal Framework for small amounts of compatible aid in agriculture	Germany	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/01
SA.32614	2011/N	Exemption from the climate change levy for electrified rail freight.	United Kingdom	H.49.2 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/4/01
SA.32664	2011/N	Prolongation of the Czech Republic Framework – Limited amounts of compatible aid under the Temporary Union Framework (formerly N 236/09)	Czech Republic		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/4/01
N552/00	N552/06, N552/00	Subsidy scheme rail freight	Denmark	H.49.2 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-11-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.27308	2011/NN, N671/08	Aid to Mercedes-Benz Manufacturing Hungary	Hungary	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles	Article 4(2) - decision does not constitute aid, Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	29-06-11
N3/00	N3/00	$ - Individual aid to AERNNOVA	Spain	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
N508/00	N508/00	Post Office Limited (POL) Continuation of Network Subsidy Payment and Working Capital Facility	United Kingdom	G.47.19 - Other retail sale in non-specialised stores, H.53.2 - Other postal and courier activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-03-11
NN55/00	NN55/00	Services provided to forest owners in forest management	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.34295	2012/N	Mesures de soutien accordées aux entreprises ostréicoles touchées par la mortalité des huîtres et naissains d'huîtres durant l'été 2011	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-12
SA.34056	2012/N	Cable car for London	United Kingdom	H.49.31 - Urban and suburban passenger land transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.32585	2011/N	Basque film support scheme	Spain	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/01
SA.32582	2011/N	CRS Reprocessing investment (amendment N 539/08 - LIP - ersol Solar Energy)	Germany	C.20.13 - Manufacture of other inorganic basic chemicals	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/4/02
NN54/00	NN54/00	The compensations under § 37 of the Forest Act - the costs of an expert forest manager	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-03-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33170	2011/N	Restructuring scheme for Credit Unions - Ireland	Ireland	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.33588	2011/N	Aid scheme for reduction of air pollution in the Moravia-Silesia Region	Czech Republic	C.19 - Manufacture of coke and refined petroleum products, C.24 - Manufacture of basic metals, D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-11-11
SA.33606	2011/N	Refund of Social Security Contributions of Seafarers	Ireland	H.50.20 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-12-11
N491/00	N491/00	Financing of Cardiff International Airport	United Kingdom	H.51 - Air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-05-11
SA.26909	2011/C, NN62/08	€ - $ - Restructuring of BPN	Portugal	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(4) - conditional decision	27-03-12
SA.32157	2010/N	€ - $ -Third extension of the Portuguese bank recapitalisation scheme	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-01-11
SA.32475	2011/N	Publishing aid for Basque literature	Spain	J.58.1 - Publishing of books, periodicals and other publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-03-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33360	2011/N	Sécurité des thoniers basques dans l'Océan Indien	Spain	A.03.11 - Marine fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-09-11
SA.33613	2011/N	Non aide - Mesure 227- Investissements forestiers non productifs	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(2) - decision does not constitute aid	25-04-12
SA.30584	C38/00, NN69/00	Malév Hungarian Airlines	Hungary	H.51 - Air transport	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	9/1/02
C22/00	C22/00, N701/09	Aid to innovation assistants (R&D) – Germany	Germany		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	25-01-11
C26/09	C26/09, N289/09	€ - $ - Restructuring aid for Parex Banka	Latvia	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Corrigendum	28-02-11
N366/00	N366/00	Aide aux investissements réalisés dans les élevages de poules pondeuses en vue de se conformer aux normes de la directive 1999/74/CE	France	A.01.47 - Raising of poultry	Article 4(3) - decision not to raise objections	3/3/01
NN58/05	NN58/05	Rural Development Plan (Scotland)	United Kingdom	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	10/2/01
SA.33372	2011/N	Support for the conservation of genetic resources in agriculture (Conservation of genetic resources EGR)	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-11-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32061	2010/N	Modification of compatible, limited amount of temporary aid (EUR 15000)	Hungary	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-01-11
SA.25076	2011/NN	Privatisation of rental housing - Karbon Invest	Czech Republic	B - Mining and quarrying, L.68 - Real estate activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	13-07-11
SA.33764	2011/C, 2011/N, 2012/C-2, 2012/N-2	Additional measures to restructuring of Dexia / Temporary guarantee- by Luxembourg	Luxembourg	K - Financial and insurance activities	Article 4(4) - decision to extend proceedings, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Corrigendum	31-07-12
SA.31348	2011/N	Extension of the exemption from the climate change levy for certain forms of transport	United Kingdom	H.49.3 - Other passenger land transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/4/01
N204/00	N204/00	R&D aid to Volvo Aero for Trent XWB	Sweden	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-02-11
SA.31982	2010/N	Digital decoders for persons with visual disabilities in Spain	Spain	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	14-03-11
SA.32689	2011/N	Clusterfonds EFRE Bayern GmbH & Co. KG (Risikokapitalfonds)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
N554/00	N554/00	Flemish subsidy scheme for palettes transportation using inland waterways	Belgium	H - Transporting and storage, H.50 - Water transport, H.50.4 - Inland freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/8/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33746	2011/N	Urgent interventions for civil protection to compensate damages caused by exceptional floods occurring in the Veneto Region from 31 October to 2 November 2010	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/11/01
SA.34229	2012/N	Promotion of Basque language in the field of information and communication technologies	Spain	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-02-12
SA.32028	2010/N	aid to short films in Spain	Spain	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-01-11
SA.32051	2010/N	£ - TF – Limited amounts of compatible aid in the form of guarantees during the financial and economic crisis - Amendment to N 506/09	Latvia		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-11
SA.32173	2010/N	Régime temporaire d'aides d'Etat à montant limité adaptées, pour le secteur agricole, au contexte de la crise économique et financière	France	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	31-01-11
SA.32182	2011/N	£ - Prolongation du régime temporaire relatif aux aides sous forme de taux d"intérêt bonifiés (N 15/09)	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	28-01-11
SA.32616	2011/N	Ligne de crédit bonifié	Portugal	A.01.50 - Mixed farming	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-03-11
SA.32941	2011/N	Forest-environmental payments	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33433	2011/N	Green Knowledge Centre/ Open-air museum, Town of Bystřice nad Pernštejnem	Czech Republic	P.85.59 - Other education n.e.c., R.91.03 - Operation of historical sites and buildings and similar visitor attractions	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-12-11
SA.26534	C27/00, NN6/09	# - Potential aid to United Textiles SA	Greece	C.13 - Manufacture of textiles	Article 10(3) - information injunction, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure), Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	22-02-12
N274b/00	N274b/00	Bayerischer Härtefonds Finanzhilfen (Beneficiaries in manufacturing and other sectors)	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	10/5/01
SA.31324	2011/N	Auxílio estatal à "EEM & BFS - ENERGY SA" para produção de combustível no Porto Santo - to be defined	Portugal	C.20.5 - Manufacture of other chemical products	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-02-11
N466/00	N466/00	Second amendment to the scheme regarding the creation of value-added agricultural products (N 303/08) - Latvia	Latvia	A - Agriculture, forestry and fishing, C.10 - Manufacture of food products	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-05-11
SA.34345	2012/N	reactivation of German rescue scheme	Germany	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/3/02
N339/00	N339/00	Subordinated loans for SMEs with a rating - Saxony	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	1/2/01

recursului nu precizează *in terminis* în ce măsură dispoziţiile legale aplicabile cauzei au fost încălcate sau greşit interpretate aşa cum impun dispoziţiile art. 302^1 C. proc. civ. referitoare la cuprinsul cererii de recurs. Aşa fiind, Curtea, în raport de temeiurile de drept indicate de recurenta reclamantă în fundamentarea acţiunii introductive şi în cererea de apel, respectiv art. 1073 C. civ. şi art. 6 din Legea nr. 21/1996 Legea concurenţei, va analiza în cele ce urmează argumentele recurentei prin prisma acestor dispoziţii legale invocate de recurenta reclamantă în demersul său judiciar.

În esenţă, recurenta susţine că scopul promovării acţiunii a fost acela de a obţine sancţionarea atitudinii monopoliste şi a abuzului de poziţie dominantă practicat de intimata SC H.D. SRL care, în considerarea calităţii de agent al liniei maritime H.-L., îi blochează accesul la containerele companiei în ipoteza în care proprietarul mărfii are încheiat un contract cadru de transport cu societatea, apreciind că această conduită a intimatei se încadrează în dispoziţiile art. 6 pct. c) din Legea nr. 21/1996 – Legea concurenţei, potrivit cărora este interzisă folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziţii dominante deţinute pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, prin aplicarea în raporturile cu partenerii contractuali a unor condiţii inegale la prestaţii echivalente, provocând, în acest fel, unora dintre ei un dezavantaj concurenţial. Or, în raport de acest temei de drept invocat, Curtea constată că administrarea şi punerea în aplicare a dispoziţiilor Legii concurenţei sunt încredinţate Consiliului Concurenţei, ca autoritate naţională în domeniul concurenţei (art. 3), consiliu care, în virtutea atribuţiilor sale (art. 26), efectuează investigaţii privind aplicarea prevederilor art. 5, 6, 9, 15 şi 46 din lege şi poate decide, după caz, ordonarea încetării practicilor anticoncurenţiale constatate, măsuri interimare, aplicarea de amenzi întreprinderilor sau asociaţiilor de întreprinderi.

Prin urmare, stabilirea şi reprimarea practicilor anticoncurenţiale monopoliste, care periclitează existenţa concurenţei, în sensul art. 6 pct. c) din lege, intră în sfera de competenţă a Consiliului Concurenţei, care dispune efectuarea de investigaţii privind comiterea unei fapte anticoncurenţiale. Altfel spus, protecţia pe care o solicită recurenta sub aspectul reţinerii practicilor anticoncurenţiale în sarcina intimatei impunea respectarea procedurilor instituite de Legea nr. 21/1996, respectiv existenţa unei decizii a Consiliului potrivit competenţei sale exclusive în stabilirea unei poziţii dominante deţinute pe piaţă de o întreprindere sau asociaţii de întreprinderi. În absenţa unei astfel de decizii, toate susţinerile recurentei cu privire la abuzul de poziţie dominantă şi practicile abuzive, în sensul art. 6 pct. c) din Legea concurenţei sunt lipsite de fundament legal.

Distinct de aceasta, Curtea, are în vedere totodată, în analiza sa în raport de obiectul cererii şi circumstanţele cauzei şi faptul că, în raporturile dintre comercianţii profesionişti, existenţa unor clauze abuzive, care să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile lor, poate fi cenzurată de instanţă, din perspectiva dreptului comun, în anumite situaţii, în vederea restabilirii echilibrului contractual. Examinând cauza din această perspectivă Curtea constată că între recurenta reclamantă şi intimata pârâtă I nu există raporturi contractuale cu privire la transportul rutier până la destinatar, pentru a vedea în ce măsură prin clauzele impuse se creează un dezechilibru semnificativ care să necesite protecţie.

Intimata pârâtă SC H.D. SRL, în calitate de subagent al liniei maritime H-L, acţionează în numele şi pe contul companiei, având obligaţii de control şi dirijare a containerelor proprietatea companiei maritime în terminal. Contractele de transport rutier se încheie de societatea transportatoare cu beneficiarul mărfii, importatorul, potrivit opţiunii acestuia, iar recurenta nu a făcut dovada că nu îşi poate onora contractele astfel încheiate datorită conduitei intimatei, prin încălcarea de către aceasta a eticii procesionale a bunelor practici şi a uzanţelor cinstite, regulă pe care orice comerciant trebuie să o respecte în activitatea sa.

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32185	2011/N	Support for marketing measures of organic products	Sweden	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-02-11
SA.32506	2011/N	£ - TF - Prolongation of Dutch limited amounts of compatible aid scheme	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	18-02-11
SA.32622	2011/N	Modification du régime intitulé "Gestion de la nature et du paysage (aspects agricoles et forestiers)"	Netherlands	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-11
SA.20168	2011/CR, C13/06, N587/05	Preferential Electricity Tariff for Energy Intensive Industry in Sardinia - Recovery procedure of CR38/B/04 -CR13/06	Italy	C.20 - Manufacture of chemicals and chemical products, C.24 - Manufacture of basic metals	Article 23 - referral to Court of Justice (non-compliance with decisions), Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery	8/2/02
SA.33603	2011/N	Amendment to the aid scheme to compensate damages caused by 2010 floods in Veneto region (SA.32683)	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	16-01-12
C10/00	C10/00, N562/09	Restructuring aid to A NOVO Comlink SL	Spain	S.95 - Repair of computers and personal and household goods	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure)	23-03-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N436/00	N436/00	Broadband Project ERMES Friuli Venezia Giulia	Italy	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	23-05-11
SA.32929	2011/N	Initiatives pour la protection, la conservation, la tutelle et la reconstitution des milieux forestiers et pour la formation des opérateurs dans le secteur forestier (mesures 111 et 226 PDR)	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.32942	2011/N	Non-productive investments in the forests	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.33920	2011/N	Northern Ireland Screen Fund (2012 to 2016)	United Kingdom	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
C4/00	C4/00, NN64/09	# - § - Intervention du FMEA en faveur de TREVES	France	C.29.1 - Manufacture of motor vehicles	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	20-04-11
SA.31730	2011/N	Fonds national d'amorçage	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-11
SA.32054	2010/N	Agile S.r.l. in Amministrazione Straordinaria	Italy	J.62.0 - Computer programming, consultancy and related activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	14-02-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33106	2011/N	Support for private owners of cultural monuments in the restoration and preservation of cultural heritage	Latvia	R - Arts, entertainment and recreation	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-06-11
SA.34081	2011/N	Fourth prolongation of Polish bank guarantee scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/2/02
SA.33966	2011/N	Aide à caractère social pour les dessertes maritimes exploitées entre la Guadeloupe et les îles	France	H.50.10 - Sea and coastal passenger water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-12
SA.33993	2011/N	Aid for the provision of certain combined transport services by rail in Austria.	Austria	H.49.2 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-12
SA.32163	2010/N	Remediation of damage to airlines and airports caused by seismic activity in Iceland and the volcanic ash in April 2010	Slovenia	H.51 - Air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/8/01
SA.33591	2011/N	Aides aux oeuvres cinématographiques de courte durée	France	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	17-01-12
SA.33855	2011/N	Prolongation en 2012 du programme “effluents fromagers de Haute-Dordogne” N 778/06, précédemment approuvé par la Commission.	France	A.01.4 - Animal production, A.01.5 - Mixed farming	Article 4(3) - decision not to raise objections	12/3/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33867	2011/N	Amendment to aid scheme N 459a/09 for compensation of damage caused by the 2009 earthquake in Abruzzo (outside the field of Annex I of the Treaty)	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-12-11
C23/05	C23/05, NN8/04	Aides dans le secteur de l'équarrissage en 2003 - exonération de la taxe à certaines entreprises agricoles	France	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	29-06-11
SA.32104	2010/N	£ - Compatible limited amount of aid	Estonia		Article 4(3) - decision not to raise objections	13-01-11
SA.32158	2010/N	€ - $ - Third prolongation of the Portuguese Guarantee Scheme	Portugal	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-01-11
SA.32134	2010/N	Framework for the amelioration of the agricultural structure and the coast protection (GAK): Support for forestry measur	Germany	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/3/01
N252/00	N252/00	High-speed broadband in Portugal	Portugal	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	19-01-11
N189/00	N189/00	Further support measures in favour of Der Bäcker Legat GmbH	Austria	C.10.71 - Manufacture of bread; manufacture of fresh pastry goods and cakes, G.47.24 - Retail sale of bread, cakes, flour confectionery and sugar confectionery in specialised stores	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/3/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32996	2011/N	Aide aux sylviculteurs touchés par le ravageur du nématode du bois de pin BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS	Spain	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/7/01
SA.34148	2011/N	€ - $ - Prolongation of the Recapitalisation of credit institutions in Greece under the Financial Stability Fund	Greece	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/2/02
SA.33042	2011/N	Restructuring aid to PKS in Ostrow Wielkopolski sp. z o.o.	Poland	H.49.39 - Other passenger land transport n.e.c.	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01
SA.34027	2011/N	Abattement fiscal en faveur de LA POSTE pour le financement de la présence territoriale	France	H.53.2 - Other postal and courier activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12
SA.33869	2011/N	Breitband Markt Mömbris	Germany	J - Information and communication, J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-12-11
SA.32997	2011/N	Restructuring aid to ZMM Myslaw Sp. z o.o.'	Poland	C.10.1 - Processing and preserving of meat and production of meat products, G.46.3 - Wholesale of food, beverages and tobacco	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-12
SA.32090	2010/N	£ - Prolongation of short term export credit insurance - France	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.33051	2011/N	Modification guarantee scheme ship building	Netherlands	C.30.1 - Building of ships and boats	Article 4(2) - decision does not constitute aid	25-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33204	2011/N	TEMPORARY FRAMEWORK to support access to finance during the current financial and economic crisis in accordance with the Commission Communication of 22.01.2011 (Communication from the Commission – Temporary Community Framework for State aid measures	Greece		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-07-11
SA.34067	2011/N	Prolongation of CIRR financing scheme for the export of ships (Germany)	Germany	C.30.1 - Building of ships and boats	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/2/02
N383/00	N383/00	Bavaria: Guidelines of the Bavarian State Ministry for Food, Agriculture and Forestry for the implementation of the Bavarian Mountain Agriculture Programme (BBB-B); Part B: Promotion of (mountain) pasture 612-40304-BY/00	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	14-06-11
N426/00	N426/00	Dispositif d'aides à la continuité territoriale de la Réunion	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	5/1/01
SA.31861	2011/N	Biomass electricity generation	Ireland	D.35.11 - Production of electricity	Article 4(3) - decision not to raise objections	18-10-11
SA.33530	2011/N	Restoring forestry potential and introducing prevention actions	Latvia	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-10-11
SA.33612	2011/N	Mesure 226 - Reconstitution du potentiel forestier et les interventions préventives	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/5/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32012	2010/N	Modification of the aid scheme for the modernisation of enterprises (SIRME)	Portugal		Article 4(3) - decision not to raise objections	16-11-11
SA.32206	2011/N	Prolongation du Régime temporaire de prêts bonifiés pour les entreprises fabriquant des produits verts	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	12/10/01
SA.33992	2012/N	Finnish short term export credit insurance scheme - 2012	Finland		Article 4(3) - decision not to raise objections	12/6/02
SA.32454	2011/N	Brussels Green Fields (amended)	Belgium		Article 4(3) - decision not to raise objections	9/6/01
SA.33467	2011/N	Avance remboursable pour le développement de l'hélicoptère X4	France	C.30.30 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
SA.32770	2011/N	Restructuring aid to Keller	Italy	C.30.2 - Manufacture of railway locomotives and rolling stock	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-08-11
SA.26036	C24/09, N446/08	Aid to energy intensive businesses, Green Electricity Act (Ökostromgesetznovelle 2008)	Austria	D.35.11 - Production of electricity	Article 4(3) - decision not to raise objections, Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) only - negative decision on notified aid not put into effect	8/3/01
N557/00	N557/00	Amendments to the Renewables Obligation Certificate Scheme 2011	United Kingdom	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/2/01
SA.32118	2011/N	THE SCHEME ON GENERAL GUIDELINES ON INVESTMENT AID TO VESSELS FOR THE PURPOSE OF IMPROVING ENVIRONMENTAL PROTECTION	Finland	H.50.1 - Sea and coastal passenger water transport, H.50.2 - Sea and coastal freight water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/12/01

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.28685	2011/NN	Captación de Televisión Digital en Cantabria	Spain	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/2/02
SA.34101	2011/N	Omnibus Decentralised. R&D&I-scheme. The Netherlands	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-02-12
N274a/00	N274a/00	Katastrophenbeihilferahmenregelung "Bayerischer Härtefonds Finanzhilfen (Empfänger in Landwirtschaft und Forstsektor)"	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-06-11
N311/00	N311/00	Förderrichtlinie Energie und Klimaschutz – RL EuK/07 - TO BE DEFINED	Germany	M - Professional, scientific and technical activities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	8/2/01
N367/00	N367/00	Aide aux investissements réalisés dans les élevages de canards gras en vue de l'installation de systèmes d'hébergement collectifs	France	A.01.47 - Raising of poultry	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/6/01
SA.32183	2011/N	£ - Régime temporaire relatif aux aides sous formes de garanties	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11
SA.32511	2011/N	Aides à la publicité des produits relevant des filières grandes cultures	France	A.01.11 - Growing of cereals (except rice), leguminous crops and oil seeds, A.01.12 - Growing of rice, A.01.16 - Growing of fibre crops, A.01.26 - Growing of oleaginous fruits	Article 4(3) - decision not to raise objections	16-03-11
N151/00	N151/00	Risikokapitalfonds BFB II (Änderung) - TO BE DEFINED	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	24-01-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32683	2011/N	Aid to compensate damages caused by 2010 floods in Veneto region	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.31319	2011/N	Projet de règlement grand-ducal relatif à la production, la rémunération et la commercialisation de biogaz	Luxembourg	D.35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E.36.00 - Water collection, treatment and supply, H.49 - Land transport and transport via pipelines	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-06-11
N376/00	N376/00	Subsidies for nature management	Netherlands	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-11
NN57/00	NN57/00	Compensation provided under § 24 of the Forest Act - planting of melioration and stabilization species	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	3/3/01
SA.32174	2010/N	Octroi d'une aide d'Etat temporaire dans le domaine de la production primaire de produits agricoles.	Romania	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-04-11
SA.32990	2011/N	€ - Prolongation of the Spanish guarantee scheme H2 2011- Spain"	Spain	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	1/6/01
SA.33605	2011/N	Framework Scheme Disaster Aid Saxony (beneficiaries in teh agriculture sector)	Germany	A.01 - Crop and animal production, hunting and related service activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N44/00	N44/00	Notification for public financing within the project development of infrastructure on Krievu Sala for relocation of port activities out of the city center	Latvia	H.50 - Water transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-06-11
SA.33134	2011/N	Green certificates for promoting electricity from renewable sources	Romania	D.35.11 - Production of electricity	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
N521/00	N521/00	Start-up Aid for Regional Airports in Lithuania – [Lithuanian Route Development Scheme (RDS)]	Lithuania	H.51.10 - Passenger air transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-03-11
SA.32147	2011/N	Andalucía Jessica Holding Fund	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	19-10-11
SA.33302	2011/N	Pilot project (Bund) "Efficiency increase in irrigation technology and water management for demonstration enterprises active in outdoor vegetables cultivation"	Germany	A - Agriculture, forestry and fishing, A.01.13 - Growing of vegetables and melons, roots and tubers	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01
SA.33596	2011/N	Parafiscal tax for the regional promotion of wine sales in Hesse	Germany	C.11.02 - Manufacture of wine from grape	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.33868	2011/N	Richtlinie zur einzelbetrieblichen Technologieförderung	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	23-01-12
SA.34122	2011/N	Second recapitalisation of Piraeus Bank under the Greek recapitalisation scheme	Greece	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-12-11

În sfârşit, în acest context factual, cererea recurentei de a fi autorizată să dirijeze în terminal containerele proprietatea companiei maritime către autovehiculele propriu în vederea efectuării transporturilor pentru mărfurile aparţinând entităţilor juridice cu care au relaţii contractuale apare ca inacceptabilă, deoarece semnifică o substituire ilegitimă în raporturile dintre companie şi subagentul său, dispoziţiile art. 1073 C. civ. – despre efectele obligaţiilor – invocate de recurentă, nefiind incidente în cauză.

Cu această motivare, care nuanţează şi clarifică chestiunile de legalitate pe care le implică soluţionarea cauzei, dezlegarea dată de prima instanţă şi menţinută în apel este corectă.

Aşa fiind, Înalta Curte, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ., va respinge prezentul recurs ca nefondat şi va obliga recurenta, în temeiul art. 274 C. proc. civ., ca parte căzută în pretenţii, la plata cheltuielilor de judecată către intimata SC H.D. SRL, ocazionate în această fază procesuală.

16. Acte de concurenţă neloială constând în înfiinţarea unei societăţi cu obiect de activitate identic şi încheierea de contracte cu aceiaşi beneficiari. Dizolvare. Excludere de asociat

Legea nr. 31/1990, art. 222 alin. (1) lit. d) şi e)
corob. cu art. 222 alin. (1) lit. d); art. 227 alin. (1) lit. e)

Pentru a fi considerată ca neloială activitatea asociatului concurent trebuie să producă un prejudiciu în patrimoniul primei societăţi. Numai după dovedirea acestuia, potrivit art. 222 alin. (1) lit. e) coroborat cu art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990 se poate dispune excluderea asociatului.

Atunci când această împrejurare nu este dovedită se pot aplica doar dispoziţiile art. 227 alin. (1) lit. e din Legea nr. 31/1990 privind dizolvarea societăţii, întrucât urmare a gravelor neînţelegeri dintre asociaţi a dispărut affectio societatis.

I.C.C.J., S. com., decizia nr. 545/2011, nepublicată

Prin cererea înregistrată la Tribunalul Vâlcea la data de 8.01.2010, reclamanta D.D. a chemat în judecată pe pârâta SC F. SRL pentru ca prin hotărârea ce se va pronunţa să se dispună dizolvarea acesteia în temeiul art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990, pentru că activitatea societăţii nu se mai poate desfăşura din cauza neînţelegerilor grave dintre cei doi asociaţi, reclamanta şi D.F.

La data de 12.05.2010, D.F. a formulat cerere de intervenţie în interes propriu în cauza nr. 74/90/2010, justificată de calitatea de asociat şi administrator al SC F S.R.L., solicitând suspendarea judecăţii până la soluţionarea dosarului nr. 136/90/2010 ce are ca obiect excluderea reclamantei.

Prin cererea înregistrată la acelaşi Tribunal la data de 13.01.2010, SC F. S.R.L., prin administrator social şi asociat D.F., a chemat în judecată pe pârâta D.D. solicitând instanţei să dispună excluderea acesteia din societate pentru încălcarea flagrantă a drepturilor şi obligaţiilor ei în calitate de asociat la societatea reclamantă. Reclamanta a arătat că pârâta a săvârşit infracţiunea de concurenţă neloială, întrucât a deţinut calitatea de administrator şi asociat la o altă societate comercială – SC P. S.R.L., în prezent SC S. SRL – ce a avut acelaşi cod CAEN, deci acelaşi obiect de activitate, cu reclamanta, încheind în paralel pentru ambele societăţi comerciale contracte cu aceiaşi beneficiari. Reclamanta a mai solicitat obligarea pârâtei să-i res-

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33608	2011/N	Aid to firms hiring persons held in detention (amendment to N 519/07)	Poland		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/1/02
N405/00	N405/00	$ - IT - LIP - 3Sun Srl	Italy	C.27 - Manufacture of electrical equipment	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/4/01
SA.32581	2011/N	CRS Reprocessing GmbH investment (amendment N 773/07 - Wacker Schott GmbH (today: Schott Solar Wafer GmbH)	Germany	C.20.13 - Manufacture of other inorganic basic chemicals	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-07-11
SA.33453	2011/N	Richtlinien über Zuwendungen nach dem Bayerischen Vertragsnaturschutzprogramm Wald (VNPWaldR2012)	Germany	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-10-11
SA.33731	2011/N	Aiuto alla RSI ad AgustaWestland SpA - Nuovo modello elicottero da trasporto light intermediate AW169	Italy	C.30.30 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(3) - decision not to raise objections	7/3/02
SA.33100	2011/N	Aid in favour of industrial and precompetitive R&D and general training measures	Italy		Article 4(3) - decision not to raise objections	6/7/01
SA.28903	C12/00, N389/09	Deferral and rescheduling of liabilities of Ruse Industry	Bulgaria	C.30.1 - Building of ships and boats	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(5) and 14(1) - negative decision with recovery, Article 8(2) - withdrawal of notification (after formal investigation procedure), Corrigendum	3/4/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33094	2011/N	Amendment to N 197/08-Regional aid-Sectorial measure for energy-Lithuania	Lithuania	E - Water supply; sewerage; waste managment and remediation activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	4/8/01
SA.32927	2011/N	Italian film tax incentives for film production, investment and distribution (prolongation)	Italy	J.59.1 - Motion picture, video and television programme activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/7/01
C21/00	C21/00, E1/00	Guidelines for the examination of State Aid to fisheries and aquaculture - Non acceptance of the appropriate measures for the Fisheries Insurance Scheme.	Finland		Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(3) - positive decision	11/1/02
NN28/09	NN28/09	AIDES AU SECTEUR DE L'ELEVAGE	Spain	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	2/2/01
SA.30649	2011/N	State aid to the Danish Shellfish Centre.	Denmark	M.72.19 - Other research and experimental development on natural sciences and engineering	Article 4(3) - decision not to raise objections	11/5/01
SA.31204	2011/N	Operating aid for small wood fired CHP-plants and forest chips fired power plants	Finland	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-03-11
N372/00	N372/00	Aide d'Etat temporaire destinée à assurer l'accès au financement en agriculture	Romania	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-01-11
N507/00	N507/00	Règlement provincial prévoyant l'octroi d'aides pour augmenter la production de bois en vertu de l'article 12 paragraphe 2, point e) de la loi régionale n° 24 du 27.11.2006	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32470	2011/N	Fixed operating aid for power plants using renewable energy sources.	Finland	D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-03-11
SA.33180	2011/N	Aid scheme for compensation for damage caused by floods in Poland	Poland		Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.33324	2011/N-4	Next Generation Network for rural area	Latvia	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/11/01
SA.33614	2011/N	Mesure 227 - Investissements forestiers non productifs	Italy	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-04-12
SA.33753	2011/N	Aides à l'amélioration du bien-être des animaux dans les exploitations de vaches laitières au Pays Basque	Spain	A.01.41 - Raising of dairy cattle	Article 4(3) - decision not to raise objections	2/2/02
SA.33757	2011/N	Extended compensation scheme and prolonged state guarantee	Denmark	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/12/01
C18/00	C18/00, NN20/00	# - Système de couverture dollar	France	C.30.3 - Manufacture of air and spacecraft and related machinery	Article 4(4) - decision to initiate the formal investigation procedure, Article 7(2) - decision does not constitute aid (after formal investigation procedure)	8/3/01
SA.31981	2011/N	Subsidie INTERREG-IVB Intermodal rail freight (Twin hub network North West Europe)	Netherlands	H.49.2 - Freight rail transport	Article 4(3) - decision not to raise objections	5/10/01
SA.32121	2010/N	Bürgschaftsrichtlinie des Landes Brandenburg für die Wirtschaft und die freienBerufe - Betriebsmittel	Germany		Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-11
N193/00	N193/00	Aid for project LignoBoost	Sweden	C.17.1 - Manufacture of pulp, paper and paperboard	Article 4(3) - decision not to raise objections, Corrigendum	24-05-11

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.32566	2011/N	Switch-over to digital TV broadcasting in Slovakia - Terminal equipment for socially vulnerable persons	Slovakia	G.47.43 - Retail sale of audio and video equipment in specialised stores, J.60.20 - Television programming and broadcasting activities, J.61.10 - Wired telecommunications activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	21-03-11
SA.33370	2011/N	Extension of French film support schemes	France	J.59 - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	20-12-11
SA.33472	2011/N	Aid scheme to compensate for damages caused by the flooding of the Maas River in January 2011	Netherlands		Article 4(3) - decision not to raise objections	22-12-11
SA.33096	2011/N	€ - $ - Second rescue recapitalisation of NovaCaixaGalicia - Spain	Spain	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	30-09-11
SA.33615	2011/N	Extension du régime d'aide FCE aux programmes d'investissement d'avenir « PFMI » et « FSN innovation	France		Article 4(3) - decision not to raise objections	31-01-12
SA.33706	2011/N	Basque film support scheme - modification	Spain	J.59.11 - Motion picture, video and television programme production activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/11/01
SA.34288	2012/N	Extension of Lithuanian schemes in support to bank – H1 2012	Lithuania	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	6/3/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
N435/00	N435/00	Premier boisement de terres non agricoles (Mesure 223 Developement Rural)	Spain	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	9/2/01
SA.32037	2010/N	Broadband development in Västra Götaland, Sweden	Sweden	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	22-08-11
SA.32733	2011/NN	Measures in favour of animal breeders of Eastern Attica, whose feed-crop areas were destroyed by fires in August 2009	Greece	A.01.4 - Animal production	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-05-11
SA.32705	2011/N	Establishing agroforestry systems - EAFRD (Article 44 of Regulation (EC) 1698/05)	Hungary	A.01.25 - Growing of other tree and bush fruits and nuts, A.01.50 - Mixed farming	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-07-11
SA.32965	2011/N	Restructuring aid to ZNMR	Poland	C.25.11 - Manufacture of metal structures and parts of structures, C.25.29 - Manufacture of other tanks, reservoirs and containers of metal, C.25.62 - Machining, C.28.15 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements, C.30.12 - Building of pleasure and sporting boats, C.33.12 - Repair of machinery, G.46.61 - Wholesale of agricultural machinery, equipment and supplies	Article 4(3) - decision not to raise objections	25-01-12

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.34077	2011/N	Extention of the Hungarian bank support scheme	Hungary	K.64 - Financial service activities, except insurance and pension funding	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/3/02
SA.32922	2011/N	forestry measures beeing part of the Saxonian Rural development programme 2007-2013	Germany	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-06-11
SA.34228	2012/N	Promotion of the Basque language in the media	Spain	J - Information and communication	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-02-12
NN62/00	NN62/00	Subsidies for protection of young forest stands until stabilization	Czech Republic	A.02 - Forestry and logging	Article 4(3) - decision not to raise objections	15-04-11
N555/00	N555/00	Nordea Bank AB Oddział w Polsce	Poland	J.63.11 - Data processing, hosting and related activities, M.69.20 - Accounting, bookkeeping and auditing activities; tax consultancy	Article 4(3) - decision not to raise objections	13-01-11
SA.32615	2011/N	Ammodernamento degli impianti di risalita a fune della Regione Marche	Italy	R.93.11 - Operation of sports facilities	Article 4(2) - decision does not constitute aid	24-06-11
SA.32946	2011/N	Extension in scope of Polish bank guarantee scheme	Poland	K - Financial and insurance activities	Article 4(3) - decision not to raise objections	28-06-11
SA.32829	2011/N	Devon and Somserset Rural Broadband Project	United Kingdom	J.61 - Telecommunications	Article 4(3) - decision not to raise objections	27-10-11
SA.33500	2011/N	R&D for ICT. R&D-aid scheme. Spain.	Spain		Article 4(3) - decision not to raise objections	11/10/01
SA.33934	2011/N	Germany - LIP - Masdar PV GmbH	Germany	C.26.11 - Manufacture of electronic components	Article 4(3) - decision not to raise objections	8/5/02

CASE CODE	PROC CODE	CASE TITLE	MEMBER STATE	NACE CODE	DECISIONS	DECISION DATE
SA.33507	2011/N	Actions de divulgation et communication dans le secteur agricole, agroalimentaire et forestier pour l'innovation et le développement intégré des zones rurales de la Région Lazio (Loi régionale 4 août 2009, n.19)	Italy	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	24-02-12
SA.33851	2011/N	Crédits pour implanter des installations d'irrigation de haute efficacité au sein d'exploitations agricoles des particuliers en Catalogne (Modification N 166/09).	Spain	A - Agriculture, forestry and fishing	Article 4(3) - decision not to raise objections	26-01-12

INDEX
DE JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ

I. CLAUZE ABUZIVE

Sentința comercială nr. 3277/2011 – Tribunalul București, – dosar nr. 42837/3/2009
Decizia civilă nr. 499/2011 – Curtea de Apel București – dosar nr. 48973/3/2010
Sentința civilă nr. 2060/2012 – Curtea de Apel București – dosar nr. 1811/2/ 2011
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 979/2/ 2006
Decizia civilă nr. 3428/2009 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 810/2/2006

II. APLICAREA DREPTULUI COMUNITAR DE LA ADERAREA ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ

Decizia civilă nr. 3273/2010 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 550/2/2009

III. APLICAREA DREPTULUI COMUNITAR LA PROFESIILE LIBERALE

Decizia civilă nr. 5236/2009 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 2616/2/2008;
Decizia civilă nr. 1786/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 11450/2/2011

II. ÎNȚELEGERE DE TIP ORIZONTAL

Decizia civilă nr. 5218/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 7181/2/2009;
Decizia civilă nr. 4562/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 7120/2/20099;
Decizia civilă nr. 2753/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 7121/2/2009;
Decizia civilă nr. 2425/2010 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 21442/2/2005;

IV. NEPUNEREA ÎN PRACTICĂ A ÎNȚELEGERII ANTICONCURENȚIALE

Decizia civilă nr. 5218/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 718/2/2009.

V. INDIVIDUALIZAREA SANCȚIUNII

Decizia civilă nr. 5653/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 886/2/2006 ;
Decizia civilă nr. 5870/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 9908/2/2010;
Decizia civilă nr. 5027/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 164/2/2010;
Decizia civilă nr. 3273/2010 –Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 550/2/2009;
Decizia civilă nr. 2987/2010 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 2222/2/2008;
Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 905/2/2006 ;
Decizia civilă nr. 1762/2009 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 381/2/2007;
Decizia civilă nr. 1786/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 829/2/2006 – ;

Decizia civilă nr. 1422/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7001/2/2010;
Decizia civilă nr. 1478/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 829/2/2006;
Decizia civilă nr. 727/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 4979/2/2009;
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006

VI. OFERTE TRUCATE

Decizia civilă nr. 468/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2068/2/2008;

VII. PIAŢA RELEVANTĂ

Decizia civilă nr. 6130/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7187/2/2009;
Decizia civilă nr. 5027/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 164/ 2/2010;
Decizia civilă nr. 4498/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 171/2/2007;
Decizia civilă nr. 2456/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 8273/1/2010;
Decizia civilă nr. 2753/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7121/2/2009;
Decizia civilă nr. 1762/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 381/2/2007;
Decizia civilă nr. 1335/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 69993/2/2009;
Decizia civilă nr. 1478/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 829/2/2006;

VIII. TERMEN PRESCRIPŢIE

Decizia civilă nr. 5653/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 886/2/2006;
Decizia civilă nr. 5171/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie dosar nr. – 12068/2/2009;
Decizia civilă nr. 4498/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 171/2/2007;
Decizia civilă nr. 2987/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2222/2/2008;
Decizia civilă nr. 2425/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 21442/2/2005;
Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 905/2/2006;
Decizia civilă nr. 1762/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 381/2/2007;
Decizia civilă nr. 1478/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 829/2/2006;
Decizia civilă nr. 1236/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 24793/2/2005;
Decizia civilă nr. 468/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2068/2/2008;
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006;

IX. CARACTER CONTINUU AL CONTRAVENŢIEI

Decizia civilă nr. 2987/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2222/2/2008;
Decizia civilă nr. 468/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2068/2/2008;
Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 905/2/2006;
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006;

X. FORŢA PROBANTĂ A DOCUMENTELOR/ ARTICOLELOR

Decizia civilă nr. 6130/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7187/2/2009;
Decizia civilă nr. 3444/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 110/2/2008;
Decizia civilă nr. 2456/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 21442/2/2005;
Decizia civilă nr. 2987/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7121/2/2006;

Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 905/2/2006;
Decizia civilă nr. 1762/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 381/2/2007;
Decizia civilă nr. 752/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 360/2/2008;
Decizia civilă nr. 3428/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 810/2/2006;
Decizia civilă nr. 4562/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7120/2/2009;
Decizia civilă nr. 5218/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 718/ 2/ 2009;
Decizia civilă nr. 5236/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2616/2/2008
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006;
Decizia civilă nr. 6130/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7187/2/2009.

XI. COTA DE PIAȚĂ

Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 905/2/2006;
Decizia civilă nr. 3055/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3147/2/2005.

XII. ÎNȚELEGERE VERTICALĂ

Decizia civilă nr. 5653/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 886/2/2006;
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006;
Decizia civilă nr. 3388/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 997/2/2006;
Decizia civilă nr. 2425/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 21442/2/2005;
Decizia civilă nr. 1478/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 829/ 2/2006;
Decizia civilă nr. 3428/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 810/2/2006;
Decizia civilă nr. 5464/2009 Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006.

XIII. CAZ BINE JUSTIFICAT/ PAGUBĂ IMINENTĂ

Decizia civilă nr. 5535/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 4080/2/2011;
Decizia civilă nr. 4724/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7187/2/2009;
Decizia civilă nr. 4954/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7214/2/2009;
Decizia civilă nr. 5171/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 12068/2/2009;
Decizia civilă nr. 5240/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 1270/2/2011;
Decizia civilă nr. 4339/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 1217/1/2009;
Decizia civilă nr. 3273/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 550/2/2009;
Decizia civilă nr. 1531/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3003/2/2008;
Decizia civilă nr. 1786/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 11450/2/2010;
Decizia civilă nr. 1422/2011 –Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7001/2/2010;
Decizia civilă nr. 754/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 6824/2/2010;

XIV. POLITICA DE VÂNZĂRI

Decizia civilă nr. 5653/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 886/2/2006;
Decizia civilă nr. 5464/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 979/2/2006;
Decizia civilă nr. 3388/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 997/2/2006;
Decizia civilă nr. 1576/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie dosar nr. 905/2/2006;
Decizia civilă nr. 3428/2009 Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 810/2/2006.

tituie beneficiile obţinute din dividende de la înfiinţarea societăţii şi până în prezent, precum şi să-i plătească suma de 100.000 euro prejudiciu rezultat din faptul că a încheiat contracte pentru SC P. S.R.L., în prezent SC S. S.R.L., în loc să încheie contracte pentru reclamantă. Cauza a fost înregistrată sub nr. 136/90/2010.

La data de 19.04.2010 reclamanta societate comercială a renunţat la judecată cu privire la capătul de cerere privind plata sumei de 100.000 Euro, renunţare constatată prin Încheierea nr. 122/12.05.2010.

Prin Încheierea din şedinţa publică din data de 9.06.2010, instanţa a dispus conexarea dosarului nr. 136/90/2010 la cauza de faţă nr. 74/90/2010, potrivit dispoziţiilor art. 164 C. proc. civ. Totodată, a admis în principiu cererea de intervenţie în interes propriu formulată de D.F. Faţă de conexarea celor două dosare, cererea de suspendare formulată de intervenient a fost respinsă ca rămasă fără obiect.

La data de 9.06.2010, reclamanta SC F. SRL şi-a precizat temeiul juridic al acţiunii în excludere ca fiind art. 222 lit. c) din Legea nr. 31/1990.

Prin sentinţa nr. 1253/30.06.2010, Tribunalul Vâlcea – Secţia comercială şi de contencios administrativ şi fiscal a respins cererea reclamantei SC F. S.R.L., aşa cum a fost precizată şi, în temeiul art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990, a admis cererea formulată de reclamanta D.D. şi a dispus dizolvarea societăţii şi efectuarea menţiunilor corespunzătoare în Registrul comerţului. Totodată, a admis cererea de intervenţie în interes propriu formulată de intervenientul D.F. S-a reţinut că SC S S.R.L., iniţial SC P S.R.L., a fost înfiinţată la 28.03.2007, D.D. având calitatea de asociat cu un procent de 45% iniţial, majorat in 2007 la 50%. Tot în 2007, aceasta a dobândit calitatea de administrator al SC P S.R.L. Societatea a avut ca obiect principal de activitate tot pe aceea de consultanţă pentru afaceri şi management. Raporturile dintre asociaţii SC F. SRL au început să se deterioreze începând cu luna martie 2009, prin sesizări şi reclamaţii reciproce la organele fiscale, de muncă şi de politie şi, respectiv, prin certuri, stări conflictuale şi violenţe care au dus la închiderea birourilor şi nepermiterea ca cei cinci angajaţi să-şi desfăşoare activitatea începând cu data de 18.11.2009 şi, ulterior, au afectat relaţiile de afaceri ale societăţii.

În ce priveşte excluderea pârâtei D.D. din SC F. SRL pentru concurenţa neloială, instanţa de fond a reţinut, în raport de art. 222 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 31/1990 invocat de reclamanta societate comercială, coroborat cu art. 82 din aceeaşi lege, că respectivul caz de excludere nu poate fi aplicat administratorilor unei societăţi cu răspundere limitată. În speţă, ar fi aplicabile dispoziţiile art. 197 coroborate cu dispoziţiile art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990 în ipoteza în care se dovedeşte o fraudă, dar aceste norme nu au constituit temeiul juridic al acţiunii. Ca atare, cererea de excludere, precum şi cererea accesorie privind restituirea către societate a beneficiilor obţinute din dividende, au fost respinse ca întemeiate.

Referitor la cererea de dizolvare a SC F. S.R.L., cerere formulată de D.D. şi întemeiată pe dispoziţiile art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990 – conform cărora societatea se dizolvă prin hotărârea tribunalului, la cererea oricărui asociat, pentru motive temeinice, precum neînţelegerile grave dintre asociaţi, care împiedică funcţionarea societăţii – instanţa de fond a reţinut că este întemeiată, întrucât, din cauza disensiunilor dintre cei doi asociaţi, activitatea societăţii de acordarea de consultanţă financiară pentru accesare fonduri europene a fost întreruptă. Relaţiile dintre cei doi s-au deteriorat în timp, aceştia acuzându-se reciproc de activităţi neconforme cu interesul societar, aşa cum s-a reţinut în expunerea situaţiei de fapt. Gravele neînţelegeri dintre ei sunt concretizate în numărul mare de plângeri adresate atât organelor fiscale, cât şi organelor penale, care au condus în final la dispariţia *affectio societatis*, respectiv a intenţiei asociaţilor de a conlucra în vederea atingerii unui scop lu-

XV. EXCEPŢIA DE NELEGALITATE

Decizia civilă nr. 5870/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 9908/2/2010;
Decizia civilă nr. 3444/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 110/2/2008 ;
Decizia civilă nr. 2618/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 21006/2/2005.

XVI. NOTIFICARE – DEFINIRE, TERMEN

Decizia civilă nr. 5870/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 9908/2/2010 ;
Decizia civilă nr. 3444/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 110/2/2008;
Decizia civilă nr. 3273/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 550/2/2009;
Decizia civilă nr. 727/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 4979/2/2009;

XVII. EXCEPŢIA LIPSEI DE INTERES

Decizia civilă nr. 5169/2011 –Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 543/2/2010;
Decizia civilă nr. 440/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 2312/2/2008

XVIII. SESIZAREA CONSILIULUI CONCURENŢEI

Decizia civilă nr. 2502/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3060/2/2007;

XIX. PREŢ – EXCESIV, INECHITABIL, DISCRIMINATORIU

Decizia civilă nr. 3055/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3147/2/2005;

XX. TERMEN REZONABIL AL INVESTIGAŢIEI

Decizia civilă nr. 752/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 360/2/2008

XXI. ABUZ DE POZIŢIE DOMINANTĂ

Decizia civilă nr. 4498/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 171/2/2007;
Decizia civilă nr. 2502/2009 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3060/2/2007;
Decizia civilă nr. 3055/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3147/2/2005;

XXII. POZIŢIE DOMINANTĂ

Decizia civilă nr. 4498/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 171/2/2007;
Decizia civilă nr. 3055/2010 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 3147/2/2005;

XXIII. LIPSA MANDATULUI DE REPREZENTANT

Decizia civilă nr. 3802/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 6975/ 2/2009;
Decizia civilă nr. 2753/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 7121/2/2009;
Decizia civilă nr. 5027/2011 – Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – dosar nr. 164/2/2010.

XXIV. CONCENTRARE ECONOMICĂ

Decizia civilă nr. 3273/2010 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 550/2/2009;
Decizia civilă nr. 727/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 4979/2/2009;
Decizia civilă nr. 5870/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 9908/2/2010;
Decizia civilă nr. 3444/2010 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 110/2/2008.

XXV. URMARE IMEDIATĂ

Decizia civilă nr. 2456/2011 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 8273/1/2010.

XXVI. ASOCIAȚIE DE AGENȚI ECONOMICI

Decizia civilă nr. 5236/2009 – Înalta Curte de Casație și Justiție – dosar nr. 2616/ 2/2008.

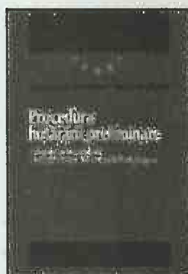
INDEX ALFABETIC[*]

[*] Cifrele fac trimitere la numărul speței din cadrul Capitolului I.

Procedura hotărârii preliminare

Culegere de hotărâri ale Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene

Adina Vlăşceanu • Tudorel Ştefan • Alina Nicoleta Vlăşceanu

978-606-522-153-6
39 lei, 384 p.

Hotărârea preliminară reprezintă una dintre cele mai importante proceduri ale Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene, procedură care a ridicat, de-a lungul timpului, numeroase probleme, atât la nivelul instanţelor naţionale, cât şi la nivelul Curţii. Culegerea de faţă oferă selecţia celor mai importante hotărâri ale C.J.C.E. sau fragmente relevante din hotărârile ce au ca obiect procedura hotărârii preliminare.

În primul capitol sunt grupate hotărârile cu referire la ceea ce poate interpreta Curtea prin hotărârea preliminară. Al doilea capitol include hotărârile ce definesc mecanismul de cooperare dintre Curte şi instanţele naţionale – cererea pentru pronunţarea hotărârii preliminare, iar capitolul trei conţine hotărârile care descriu condiţiile pentru determinarea validităţii actelor comunitare prin procedura hotărârii preliminare.

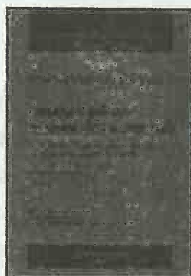
În anexă, găsiţi şi extrasele relevante din legislaţia europeană, legislaţie la care se face referire în cauzele prezentate, precum şi o procedură specială, procedura preliminară de urgenţă, care se aplică în situaţii excepţionale, prezentată tot prin intermediul jurisprudenţei Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene.

Şerban-Alexandru Stănescu

Cooperarea judiciară în materie civilă şi comercială

Jurisprudenţa C.J.U.E. privind competenţa, recunoaşterea şi executarea hotărârilor

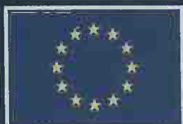
✓ Convenţia de la Bruxelles (1968)
✓ Regulamentul (CE) nr. 44/2001

978-606-522-350-9
37 lei, 320 p.

Dreptul Uniunii Europene
Serie coordonată de
Beatrice Andreşan-Grigoriu şi Tudorel Ştefan

Nucleul cooperării judiciare în materie civilă şi comercială la nivelul Uniunii Europene îl constituie regulile - consacrate iniţial prin Convenţia de la Bruxelles (1968), preluate şi dezvoltate ulterior de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 - menite să asigure, pe de-o parte, unificarea normelor referitoare la conflictele de competenţă în materie civilă şi comercială, iar, pe de altă parte, simplificarea formalităţilor în vederea recunoaşterii şi executării rapide şi simple a hotărârilor provenind din statele membre.
Eficienţa acestor reguli este condiţionată, neîndoielnic, de aplicarea lor uniformă la nivelul statelor membre, iar aceasta din urmă implică în mod esenţial o interpretare unitară (care să nu presupună recurgerea la un sistem de drept naţional) şi ale cărei coordonate au fost fixate printr-o bogată jurisprudenţă a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene.
Prezenta lucrare grupează hotărârile preliminare pronunţate de CJUE pentru interpretarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 44/2001 şi ale Convenţiei de la Bruxelles (1968), fiind reţinute 146 de hotărâri pronunţate în perioada 1976-2010. Din considerente ţinând de facilitarea consultării sale, lucrarea nu a inclus textul integral al hotărârilor, ci dispozitivul însoţit de o sinteză a argumentării juridice a soluţiei pronunţate. Hotărârile sunt sistematizate în funcţie de articolul din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 pe care îl interpretează, fiind indicată, atunci când este cazul, corespondenţa dintre textele acestuia şi cele ale Convenţiei de la Bruxelles (1968).

UNIUNEA EUROPEANĂ

European Union
EU Programme "Civil Justice"

Conţinutul acestui ghid, realizat în cadrul proiectului "Training pentru magistraţii români în dreptul european al concurenţei", nu reprezintă în mod necesar poziţia oficială a Uniunii Europene

Dreptul concurenţei

Realizarea acestei cărţi s-a născut din nevoia de a structura reglementările şi practicile existente în materia dreptului concurenţei. Pornind de la considerentul că dreptul concurenţial este cel care creează condiţiile pentru existenţa şi menţinerea unei economii de piaţă funcţionale, lucrarea se doreşte a fi un ghid practic, care să pună la dispoziţia tuturor celor interesaţi de acest domeniu o serie de hotărâri judecătoreşti naţionale în materie (cele mai multe dintre ele nefiind publicate), un inventar detaliat al actelor normative interne şi europene referitoare la dreptul concurenţei (cele mai importante legi europene fiind redate integral), precum şi breviarul practicii Curţii Europene de Justiţie, structurat pe materiile principale şi pe industrii.

Prezenta lucrare reprezintă publicarea în tiraj extins a ghidului realizat în cadrul proiectului «Training pentru magistraţii români în dreptul european al concurenţei» finanţat de Comisia Europeană – DG Competition – şi se adresează tuturor cititorilor care au preocupări în domeniul practicii dreptului concurenţei sau în alte materii interferente acestui domeniu.

Dreptul concurenţei

Preţ: 65 lei

ISBN 978-606-522-879-5

crativ comun. Această concluzie se impune având în vedere şi atitudinea exprimată de cei doi asociaţi unul faţă de celălalt prin desfacerea reciprocă a contractelor de muncă, fiecare dintre aceştia deţinând şi calitatea de administrator al societăţii. Conchide instanţa de fond în considerente că, din probele administrate în cauză, nu a rezultat că reclamanta este cea care a provocat aceste neînţelegeri care au condus la încetarea activităţii comerciale a societăţii, soluţia dizolvării se impune chiar dacă intervenientul a arătat că doreşte continuarea activităţii societăţii, prin schimbarea obiectului principal, întrucât probele nu au dovedit că acesta a luat măsuri de redresare a situaţiei financiare a societăţii, care înregistrează în prezent datorii atât faţă de stat, cât şi faţă de furnizori, neocupându-se de administrarea societăţii în perioada ianuarie-iunie 2010.

Împotriva sentinţei a formulat apel D.F., în calitate de administrator al SC F SRL şi, respectiv, intervenient, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie şi formulând o cerere precizatoare. În motivarea apelului, a susţinut că intimata D.D. nu a avut niciodată autorizarea adunării generale a asociaţilor sau consimţământul apelantului pentru a dobândi mandatul de administrator în alte societăţi concurente sau cu acelaşi obiect de activitate ca şi societatea reclamantă în speţă, sens în care D.D. a fost somată în 2007 şi 2008 să nu mai facă concurenţă neloială societăţii; în privinţa „cererii precizatoare", apelantul a arătat că intimata D.D. a fost condamnată penal în dosarul nr. 13278/4/2006 al Curţii de Apel Bucureşti şi nu mai are dreptul să fie administrator într-o societate comercială. Însă, intimata nu a respectat această interdicţie, astfel încât s-a asociat cu apelantul în constituirea societăţii reclamante, astfel că se impunea ca instanţa de fond să admită solicitarea de a fi prezentat la dosar cazierul intimatei şi hotărârea judecătorească de condamnare.

Instanţa de fond nu a luat în considerare faptul că intimata a desfăşurat concurenţă neloială, fapt evident prin aceea ca contractele celor două societăţi au aceeaşi beneficiari. Intimata a folosit banii societăţii în scopuri personale, ceea ce constituie un alt motiv de neînţelegere al părţilor; a solicitat ca intimata să fie obligată să-i restituie dividendele ce i se cuveneau pentru anul 2008, la valoarea actuală, precum şi să plătească salariile angajaţilor societăţii în perioada ianuarie – iunie 2010.

Prin decizia nr. 74 /A-C din 22 septembrie 2010, Curtea de Apel Piteşti – Secţia comercială şi de contencios administrativ şi fiscal a respins ca nefondat apelul.

În legătură cu cererile referitoare la restituirea dividendelor cuvenite lui D.F. pentru anul 2008, la valoarea actuală, precum şi la plata salariilor angajaţilor societăţii în perioada ianuarie – iunie 2010, Curtea constată că aceste pretenţii au fost formulate direct în apel, constituind cereri noi, nepermise de art. 294 C. proc. civ.; solicitarea privind dividendele este formulată de apelantul D.F. în calitatea sa de intervenient principal dată de poziţia de asociat, iar nu în calitate de reprezentant al SC F. SRL S-a apreciat că de vreme ce motivele de apel nu critică în concret soluţia de dizolvare a societăţii – dimpotrivă chiar, în faţa instanţei de apel apelantul D.F. a precizat că este de acord cu dizolvarea societăţii – apelul împotriva sentinţei de dizolvare este fără interes. Astfel, odată ce soluţia de dizolvare a societăţii nu a fost combătută, nici societatea şi nici asociatul D.F. nu mai au interes să conteste soluţia de respingere a cererii de excludere a asociatului D.D.

Pe fondul cauzei, s-a reţinut că prima instanţă a stabilit corect starea de fapt şi a aplicat corect legea în raport de respectiva stare de fapt şi nu pot determina schimbarea soluţiei de dizolvare a societăţii, cu care apelantul a fost de acord. În ce priveşte funcţionarea intimatei într-o societate concurentă sau cu acelaşi obiect de activitate ca şi SC F. şi prejudicierea ca atare a acesteia din urmă, s-a constatat că apelantul doar a făcut afirmaţii, fără dovezi care să atragă excluderea intimatei din societate conform art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea

nr. 31/1991/R. S-a mai apreciat că nu constituie motiv de dizolvare împrejurarea că intimata ar fi avut calitatea de administrator şi pe aceea de asociat în altă societate cu acelaşi obiect de activitate ca cea înfiinţată împreună cu apelantul.

Împotriva deciziei pronunţate în apel D.F. în calitate de administrator al SC F SRL Râmnicu-Vâlcea a declarat recurs prin care învederează o singura critică ce vizează împrejurarea că instanţele anterioare i-au refuzat administrarea probelor solicitate şi un condamnat nu poate face parte dintr-o societate comercială solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii şi trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeaşi instanţă.

Recursul este netimbrat şi nemotivat. Întrucât excepţia netimbrării recursului prevalează asupra oricăror excepţii, Înalta Curte, din oficiu, a invocat excepţia netimbrării recursului şi a rămas în pronunţare pe această excepţie.

Secţiunea a 2-a. Ajutorul de stat

17. Cheltuieli eligibile – „investiţie nou creată". Scutire de impozit pe profit peste limita legală. Obligaţia de informare a Consiliului Concurenţei

O.U.G. nr. 24/1998[1], art. 14^1 alin. (5)

Investiţia nou creată trebuie înregistrată în evidenţele contabile ale agentului economic după declararea zonei defavorizate şi constă în: clădiri, maşini, utilaje, mijloace de transport, bunuri necorporale definite de Legea nr. 15/1994. Consiliul Concurenţei avea obligaţia legală de a încunoştinţa societatea că ar fi atins maximul ajutorului de stat. Nota de constatare a Consiliului Concurenţei prin care se reţine că societatea ar fi beneficiat nelegal de ajutor de stat, constând în scutirea de impozit pe profit peste limita legală şi se dispune recuperarea acestuia, precum şi a dobânzilor şi penalităţilor aferente este doar o înştiinţare de plată conform Codului de procedură fiscală, care însă nu reprezintă o înştiinţare în sensul dispoziţiilor art. 14^1 alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998.

Dispoziţiile art. 14^1 din O.U.G. nr. 24/1998 referitoare la depăşirea intensităţii maxime şi aplicarea prevederilor legale în privinţa recuperării ajutorului de stat ilegal sunt aplicabile numai în măsura în care facilităţile acordate se constată a fi ilegale sau incompatibile cu legislaţia aplicabilă pentru perioada respectivă.

I.C.C.J., S. cont. adm. fisc., decizia nr. 3269 din 11 iunie 2009, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti la data de 30 martie 2006, reclamanta SC I. SRL H. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea pct. 12 din decizia nr. 52/2006 emisă de pârât şi suspendarea acesteia, până la soluţionarea irevocabilă a cauzei. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că prin actul contestat s-a reţinut că ar fi beneficiat nelegal de ajutor de stat, constând în scutirea de impozit pe profit peste limita legală şi s-a dispus recuperarea acestuia, precum şi a dobânzilor şi penalităţilor aferente. Reclamanta a mai arătat că, prin nota de constatare din 6 decembrie 2005, s-a ajuns la concluzia că a depăşit plafonul pentru acordarea ajutorului de stat şi că acest lucru nu i s-a adus la cunoştinţă. Acţiunea este motivată în drept potrivit Legii nr. 143/1999 şi Legii nr. 554/2004.

[1] O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, republicată în M. Of. nr. 545 din 8 noiembrie 1999.

Curtea de Apel București – Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal – prin sentința civilă nr. 2333 din 17 octombrie 2006, a respins acțiunea formulată de reclamanta SC I. SRL H. în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței, ca neîntemeiată. În motivarea soluției, s-a reținut că reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe note de constatare anterioare, care nu sunt de natură să-i confere drepturi, iar pârâtul este în drept să dispună recuperarea ajutorului de stat a cărui intensitate a fost depășită, fără a fi obligat să informeze societatea, conform art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, prin Decizia nr. 2914 din 6 iunie 2007, a admis recursul declarat de reclamanta SC I. SRL H., a casat sentința atacată și a trimis cauza spre rejudecare, aceleiași instanțe, dispunând ca instanța de fond să verifice proveniența diferențelor existente între notele de constatare întocmite, să stabilească dacă, prin nota de constatare seria HD nr. 856 din 6 decembrie 2005, a fost reținută corect valoarea investiției eligibile efectuate până la data de 15 septembrie 2004 și să verifice în raport cu prevederile art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998, respectarea de către pârât a obligației de informare.

Rejudecând cauza în fond, după casare, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal – prin sentința civilă nr. 2797 din 22 octombrie 2008 a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamanta SC I. SRL H. în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenței. În motivarea sentinței s-a reținut că, potrivit Regulamentul Consiliului Concurenței din 2004 privind ajutorul de stat regional, aprobat prin Ordinul nr. 55/2004, costurile eligibile reprezintă o valoare stabilită pe baza unui ansamblu de cheltuieli corespunzătoare elementelor investiției, prevăzute în anexa 2. În sectorul transporturilor, ca excepția costurilor materialului feroviar rulant, nu sunt incluse cheltuielile destinate achiziționării mijloacelor și materialului de transport bunuri mobile, în ansamblul cheltuielilor ce formează baza standard și deci nu sunt eligibile pentru ajutoarele de stat referitoare la o investiție inițială. Ca atare, pârâtul a reținut corect în nota de constatare, ca fiind eligibile doar cheltuielile pentru echipamente, iar nu și cheltuielile pentru mijloacele de transport. Cu privire la obligația pârâtului de înștiințare a agentului economic asupra momentului atingerii intensității maxime admise asupra încetării acordării facilității, conform art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998 republicată, s-a reținut că s-a realizat informarea reclamantei, în momentul comunicării deciziei contestate.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs în termen reclamanta SC I. SRL H., criticând-o ca nelegală întrucât a fost dată cu greșita aplicare a legii. A precizat recurenta că hotărârea judecătorească atacată este criticabilă întrucât nu s-au respectat îndrumările date prin Decizia de casare nr. 2914/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dar și sub aspectul încălcării art. 6 și 14 din O.U.G. nr. 24/1998 și ale H.G. nr. 728/2001. S-a înlăturat raportul de expertiză de către prima instanță fără o motivare concludentă, nu s-a avut în vedere opinia expertului din răspunsul la obiecțiuni, s-au ignorat actele depuse la dosar și nu s-a avut în vedere că regulamentul Consiliului Concurenței reprezintă o normă de aplicare, care nu poate modifica prevederile legale. S-a precizat în recurs că decizia contestată reprezintă doar o înștiințare de plată în considerarea art. 84 din O.G. nr. 92/2003 care justifică executarea silită, însă nu reprezintă înștiințare în sensul art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998.

Recursul este întemeiat și va fi admis pentru următoarele considerente:

Prin sentința atacată, instanța fondului a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamanta-recurentă SC I. SRL H., înlăturând concluziile raportului de expertiză financiar-contabilă, întrucât cheltuielile cu achiziția mijloacelor de transport nu reprezintă investigații eligibile în raport de prevederile art. 6 alin. (2) și (3) din Regulamentul Consiliului

Concurenţei din 2004 privind ajutorul de stat. Prin Decizia Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie nr. 2914/2007, s-a admis recursul declarat de SC I. SRL H., s-a casat sentinţa civilă nr. 2333/2006 a Curţii de Apel Bucureşti şi s-a trimis cauza spre rejudecare aceleiaşi instanţă. Ca îndrumări ale instanţei supreme cu ocazia rejudecării, s-au avut în vedere pentru instanţa de fond, provenienţa diferenţelor existente între notele de constatare întocmite, urmând a se stabili dacă prin Nota de constatare seria HD nr. 858/2005 a fost reţinut cuantumul corect al valorii investigaţiei eligibile efectuate până la 15 septembrie 2004, iar în raport de art. 14[1] alin. (2) din O.U.G. nr. 24/1998, să se verifice respectarea de către intimatul-pârât a obligaţiei de informare. Faţă de această decizie de casare, în speţă, s-a dispus o expertiză financiar-contabilă pentru lămurirea aspectelor mai sus arătate.

Deşi expertiza a concluzionat că valoarea maximă a ajutorului de stat primit de recurentă se încadrează în cuantumul maxim de care putea să beneficieze şi deci nu s-a depăşit intensitatea acestui ajutor de stat ca formă maximă, totuşi instanţa fondului a înlăturat raportul de expertiză fără o motivare pertinentă şi concludentă. Motivarea instanţei fondului în raport de dispoziţiile art. 6 din Regulamentul Consiliului Concurenţei din 2004 nu este corectă, întrucât noţiunea de eligibilitate este definită de H.G. nr. 728/2001 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 24/1998 prin noţiunea de investiţie nou creată. Această investiţie trebuie să fie înregistrată în evidenţele contabile de agentul economic după declararea zonei defavorizate şi constă în: clădiri, maşini, utilaje, mijloace de transport, bunuri necorporale definite conform Legii nr. 15/1994. Din concluziile expertului rezultă fără posibilitate de tăgadă că investigaţiile efectuate cuprind active reglementate de Legea nr. 15/1994, care sunt înregistrate în evidenţele recurentei ca mijloace fixe.

Art. 14[1] din O.G. nr. 24/1998 prevede că agenţii economici care operează în zonele dezvoltate beneficiază de facilităţi fiscale prevăzute la art. 6 până la atingerea intensităţii maxime a ajutorului de stat, iar în calculul intensităţii acestui ajutor de stat se au în vedere costurile eligibile aferente investigaţiilor efectuate până la 15 septembrie 2004. Modificările aduse art. 14[1] nu dispun în sensul că se va proceda la o recalculare a intensităţii ajutorului de stat care să fie reevaluată de Consiliul Concurenţei în vederea recuperării ajutorului de stat ilegal, iar dacă legea nu dispune în acest sens, nici cel care o aplică nu poate face o asemenea interpretare.

Investiţiile au fost realizate pe o perioadă de 5 ani de declarare drept zonă defavorizată a localităţii H., aspect confirmat de intimat prin notele de constatare. În mod greşit Curtea de Apel a înlăturat concluziile expertului referitor la nota de constatare HD nr. 858/2005, care conchid în ceea ce priveşte cuantumul corect al investigaţiei eligibile. De altfel, din actele depuse şi din Decizia de casare a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, rezultă fără putinţă de tăgadă că, potrivit notelor de constatare încheiate la 12 aprilie 2005 şi 6 octombrie 2005, recurenta mai putea beneficia de ajutor de stat până la atingerea intensităţii maxime. Raportul de expertiză conchide fără dubiu că acest ajutor de stat nu a depăşit intensitatea maximă admisă, însă Curtea de Apel l-a înlăturat fără ca motivarea să fie convingătoare pe acest aspect. Fără dubiu, Consiliul Concurenţei avea obligaţia legală de a înştiinţa societatea că ar fi atins maximul ajutorului de stat, dar din nota de constatare din 12 aprilie 2005 rezultă că recurenta mai putea beneficia de ajutor de stat. Este adevărat că, prin nota din 5 octombrie 2005, s-a constatat că acesta a fost depăşit, însă recurenta nu a fost înştiinţată, pentru că decizia contestată a pârâtului este doar o înştiinţare de plată conform art. 84 din O.G. nr. 92/2003, care însă, astfel cum am făcut vorbire în această decizie, nu reprezintă o înştiinţare în sensul dispoziţiilor art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998. Cu certitudine dispoziţiile art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998, referitoare la depăşirea intensităţii maxime şi aplicarea prevederilor legale în privinţa recu-

perării ajutorului de stat ilegal, sunt aplicabile numai în măsura în care facilităţile acordate se constată a fi ilegale sau incompatibile cu legislaţia aplicabilă pentru perioada respectivă.

Faţă de toate aceste considerente, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie admite recursul declarat de SC I. SRL H.; modifică sentinţa atacată şi, în fond, admite în parte acţiunea formulată de SC I. SRL H.; anulează pct. 12 din decizia nr. 52 din 9 martie 2006 emisă de Consiliul Concurenţei; obligă pe pârât la plata sumei de 3.000 lei cheltuieli de judecată, către reclamantă.

18. 1. Ajutor de stat regional. Depăşirea intensităţii maxime. Obligaţia Consiliului Concurenţei de a notifica agentul în cauză
2. Revizuire. Motive neinvocate la recurs

O.U.G. nr. 24/1998[1], art. 14^1
Legea nr. 554/2004,art. 21 alin. (2)[2]

1. Dispoziţiile art. 14^1 din O.U.G. nr. 24/1998 referitoare la depăşirea intensităţii maxime şi aplicarea prevederilor legale în privinţa recuperării ajutorului de stat ilegal sunt aplicabile numai în măsura în care facilităţile acordate se constată a fi ilegale sau incompatibile cu legislaţia aplicabilă pentru perioada respectivă.

Articolul 14^1 din O.G. nr. 24/1998 prevede că agenţii economici care operează în zonele defavorizate beneficiază de facilităţi fiscale prevăzute la art. 6 până la atingerea intensităţii maxime a ajutorului de stat iar în calculul intensităţii acestui ajutor de stat se au în vedere costurile eligibile aferente investigaţiilor efectuate până la 15 septembrie 2004. Modificările aduse art. 14^1 nu dispun în sensul că se va proceda la o recalculare a intensităţii ajutorului de stat care să fie reevaluată de Consiliul Concurenţei în vederea recuperării ajutorului de stat ilegal, iar dacă legea nu dispune în acest sens, nici cel care o aplică nu poate face o asemenea interpretare. Consiliul Concurenţei avea obligaţia legală de a înştiinţa societatea că ar fi atins maximul ajutorului de stat. Decizia contestată a pârâtului este doar o înştiinţare de plată conform art. 84 din O.G. nr. 92/2003, care însă nu reprezintă o înştiinţare în sensul dispoziţiilor art. 14^1 alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998.

2. Instituirea căii de atac a revizuirii prin dispoziţiile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 aduce noi motive celor prevăzute în Codul de procedură civilă privind hotărârile definitive şi irevocabile care au încălcat principiul priorităţii dreptului european, conform prevederilor constituţionale. Interpretarea art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 este în sensul că revizuirea este admisă numai dacă partea a invocat dreptul comunitar în fond sau în recurs iar instanţele nu au judecat litigiul şi în considerarea acestui aspect, mărginindu-se la analiza legislaţiei interne.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 280 din 21 ianuarie 2010, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti la data de 30 martie 2006 reclamanta SC I. SRL a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei, anularea art. 12 din decizia nr. 52/2006 emisă de pârât şi suspendarea acesteia, până la soluţionarea irevocabilă

[1] O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, republicată în M. Of. nr. 545 din 8 noiembrie 1999.

[2] În prezent abrogat prin Legea nr. 299/2011 pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M. Of. nr. 916 din 22 decembrie 2011).

a cauzei. În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că prin actul contestat s-a reţinut că ar fi beneficiat nelegal de ajutor de stat, constând în scutirea de impozit pe profit peste limita legală şi s-a dispus recuperarea acestuia, precum şi a dobânzilor şi penalităţilor aferente. Reclamanta a mai arătat că, prin nota de constatare din 6 decembrie 2005, s-a ajuns la concluzia că a depăşit plafonul pentru acordarea ajutorului de stat şi că acest lucru nu i s-a adus la cunoştinţă.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, prin sentinţa civilă nr. 2333 din 17 octombrie 2006, a respins acţiunea formulată de reclamanta SC I. SRL în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei ca neîntemeiată. În motivarea soluţiei, s-a reţinut că reclamanta şi-a întemeiat acţiunea pe note de constatare anterioare, care nu sunt de natură să-i confere drepturi, iar pârâtul este în drept să dispună recuperarea ajutorului de stat a cărui intensitate a fost depăşită, fără a fi obligat să informeze societatea, conform art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998.

Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţia de contencios administrativ şi fiscal –, prin Decizia nr. 2914 din 6 iunie 2007, a admis recursul declarat de reclamanta SC I. SRL, a casat sentinţa atacată şi a trimis cauza spre rejudecare aceleiaşi instanţe, dispunând ca instanţa de fond să verifice provenienţa diferenţelor existente între notele de constatare întocmite, să stabilească dacă prin nota de constatare seria HD nr. 856 din 6 decembrie 2005 a fost reţinută corect valoarea investiţiei eligibile efectuate până la data de 15 septembrie 2004 şi să verifice în raport cu prevederile art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998, respectarea de către pârât a obligaţiei de informare.

Rejudecând cauza în fond, după casare, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal, prin sentinţa civilă nr. 2797 din 22 octombrie 2008, a respins ca neîntemeiată acţiunea formulată de reclamanta SC I. SRL în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Concurenţei. În motivarea sentinţei s-a reţinut că, potrivit Regulamentul Consiliului Concurenţei din 2004 privind ajutorul de stat regional, aprobat prin Ordinul nr. 55/2004, costurile eligibile reprezintă o valoare stabilită pe baza unui ansamblu de cheltuieli corespunzătoare elementelor investiţiei, prevăzute în anexa 2. În sectorul transporturilor, cu excepţia costurilor materialului feroviar rulant, nu sunt incluse cheltuielile destinate achiziţionării mijloacelor şi materialului de transport bunuri mobile în ansamblul cheltuielilor ce formează baza standard şi deci nu sunt eligibile pentru ajutoarele de stat referitoare la o investiţie iniţială. Ca atare, pârâtul a reţinut corect în nota de constatare ca fiind eligibile doar cheltuielile pentru echipamente, iar nu şi cheltuielile pentru mijloacele de transport.

Cu privire la obligaţia pârâtului de înştiinţare a agentului economic asupra momentului atingerii intensităţii maxime admise asupra încetării acordării facilităţii, conform art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998 republicată, s-a reţinut că s-a realizat informarea reclamantei, în momentul comunicării deciziei contestate.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs în termen reclamanta SC I. SRL, criticând-o ca nelegală întrucât a fost dată cu greşita aplicare a legii. A precizat recurenta că hotărârea judecătorească atacată este criticabilă întrucât nu s-au respectat îndrumările date prin Decizia de casare nr. 2914/2007 a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, dar şi sub aspectul încălcării art. 6 şi 14 din O.U.G. nr. 24/1998 şi ale H.G. nr. 728/2001. S-a înlăturat raportul de expertiză de către prima instanţă fără o motivare concludentă, nu s-a avut în vedere opinia expertului din răspunsul la obiecţiuni, s-au ignorat actele depuse la dosar şi nu s-a avut în vedere că Regulamentul Consiliului Concurenţei reprezintă o normă de aplicare care nu poate modifica prevederile legale. S-a precizat în recurs că decizia contestată reprezintă doar o înştiinţare de plată în considerarea art. 84 din O.G. nr. 92/2003 care justifică executarea silită, însă nu reprezintă înştiinţare în sensul art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998.

Prin decizia nr. 3269 din 11 iunie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție – secția contencios administrativ și fiscal, a admis recursul declarat de SC I. SRL împotriva sentinței civile nr. 2797 din 22 octombrie 2008 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, a modificat sentința atacată și, în fond, a admis în parte acțiunea formulată de SC I. SRL și a anulat pct. 12 din decizia nr. 52 din 9 martie 2006 emisă de Consiliul Concurenței.

Instanța de recurs a reținut următoarele:

Motivarea instanței fondului în raport de dispozițiile art. 6 din Regulamentul Consiliului Concurenței din 2004 nu este corectă, întrucât noțiunea de eligibilitate este definită de H.G. nr. 728/2001 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 24/1998 prin noțiunea de investiție nou creată. Această investiție trebuie să fie înregistrată în evidențele contabile de agentul economic după declararea zonei defavorizate și constă în: clădiri, mașini, utilaje, mijloace de transport, bunuri necorporale definite conform Legii nr. 15/1994. Din concluziile expertului rezultă fără posibilitate de tăgadă că investigațiile efectuate cuprind active reglementate de Legea nr. 15/1994, care sunt înregistrate în evidențele recurentei ca mijloace fixe. Articolul 14[1] din O.G. nr. 24/1998 prevede că agenții economici care operează în zonele dezvoltate beneficiază de facilități fiscale prevăzute la art. 6 până la atingerea intensității maxime a ajutorului de stat iar în calculul intensității acestui ajutor de stat se au în vedere costurile eligibile aferente investigațiilor efectuate până la 15 septembrie 2004. Modificările aduse art. 14[1] nu dispun în sensul că se va proceda la o recalculare a intensității ajutorului de stat care să fie reevaluată de Consiliul Concurenței în vederea recuperării ajutorului de stat ilegal, iar dacă legea nu dispune în acest sens, nici cel care o aplică nu poate face o asemenea interpretare. În mod greșit Curtea de Apel a înlăturat concluziile expertului referitor la nota de constatare HD nr. 858/2005, care conchid în ceea ce privește cuantumul corect al investigației eligibile. Raportul de expertiză conchide fără dubiu că acest ajutor de stat nu a depășit intensitatea maximă admisă, însă Curtea de Apel l-a înlăturat fără ca motivarea să fie convingătoare pe acest aspect.

Consiliul Concurenței avea obligația legală de a înștiința societatea că ar fi atins maximul ajutorului de stat, dar din nota de constatare din 12 aprilie 2005 rezultă că recurenta mai putea beneficia de ajutor de stat. Este adevărat că prin nota din 5 octombrie 2005 s-a constatat că acesta a fost depășit, însă recurenta nu a fost înștiințată, pentru că decizia contestată a pârâtului este doar o înștiințare de plată conform art. 84 din O.G. nr. 92/2003, care însă, astfel cum am făcut vorbire în această decizie, nu reprezintă o înștiințare în sensul dispozițiilor art. 14[1] alin. (5) din O.U.G. nr. 24/1998.

Înalta Curte a concluzionat în sensul că dispozițiile art. 14[1] din O.U.G. nr. 24/1998, referitoare la depășirea intensității maxime și aplicarea prevederilor legale în privința recuperării ajutorului de stat ilegal, sunt aplicabile numai în măsura în care facilitățile acordate se constată a fi ilegale sau incompatibile cu legislația aplicabilă pentru perioada respectivă. Referitor la cererea de suspendare a actului administrativ formulată, instanța de recurs a apreciat că aceasta nu mai are obiect, întrucât soluționarea cauzei pe fond este irevocabilă.

Împotriva acestei decizii a formulat cerere de revizuire Consiliul Concurenței în temeiul art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 cu modificările și completările ulterioare și art. 322 și urm C. proc. civ. În motivarea cererii de revizuire revizuienta arată că Decizia nr. 3269 din 11.06.2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal – a fost pronunțată cu încălcarea principiului dreptului comunitar, reglementat de art. 148 alin. (2), coroborat cu art. 20 alin. (2) din Constituția României, republicată. Se menționează că încălcarea acestui principiu de către decizia supusă revizuirii se manifestă

pe mai multe planuri, fiind încălcate mai multe prevederi ale dreptului comunitar cu relevanţă în materia controlului ajutoarelor de stat în spaţiul Uniunii Europene şi anume:

- prevederile tranzitorii ale anexei 7 pct. 4 A.1- „Ajutorul fiscal", subpunctul 1, la Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 465 din 1.06.2005, parte a Tratatului Uniunii Europene, prin faptul că zona defavorizată, unde SC I. SRL îşi desfăşoară activitatea ca titular de certificat de investitor în zona defavorizată, nu este menţionată în aceste prevederi printre zonele defavorizate. De asemenea, în subpunctul 1 menţionat sunt definite costurile eligibile, astfel că instanţa de recurs nu a ţinut seama de aceste prevederi, acordând întâietate noţiunii de eligibilitate din H.G. nr. 728/2001. Se precizează că au fost interpretate eronat prevederile art. 6 din Regulamentul Consiliului Concurenţei care a transpus la nivelul legislaţiei naţionale Orientările Comisiei Europene privind ajutorul naţional regional.

- Prevederile Anexei V la Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005. Se menţionează că Decizia nr. 52 a fost emisă la 9.03. 2006, după ratificarea Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, iar data pronunţării Deciziei nr. 3269 este 11.06.2009, dată care se plasează cronologic după aderarea României la Uniunea Europeană, astfel că sunt incidente prevederile Anexei V, pct. 2 „Politica în domeniul concurenţei" din Tratatul menţionat.

- Prevederile art. 87 alin. (3) a şi art. 89 precum şi cele ale Părţii a III-a din Titlul VI, Capitolul 1 – „Reguli de concurenţă" din Tratatul de constituire a Comunităţii Europene, astfel cum a fost completat de Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană.

În esenţă, se arată că, în mod greşit, prin decizia a cărui revizuire se solicită s-a apreciat, în mod indirect, că ajutorul de stat acordat societăţii în cauză, în calitate de investitor într-o zonă defavorizată, trebuie evaluat numai din perspectiva condiţiilor instituite prin actul normativ de acordare, respectiv O.U.G. nr. 24/1998, iar nu şi din perspectiva conformităţii cu actele normative ce reglementau domeniul ajutorului de stat în perioada pre-aderare, respectiv Regulamentul Consiliului Concurenţei privind ajutorul de stat regional.

Intimata SC I. SRL a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca nefondată. Se arată că Tratatul de aderare la Uniunea Europeană, invocat de revizuientă, ce a fost ratificat de România prin Legea nr. 157/2005, nu este aplicabil în speţă, deoarece decizia nr. 52/2006 a Consiliului Concurenţei are în vedere verificarea ajutorului de stat aferent perioadei 2003- semestrul I 2005, precum şi investiţiile eligibile realizate în anul 2004, or în această perioadă raportarea se făcea la legislaţia în vigoare din perioadele menţionate, dat fiind faptul că legea nouă nu poate retroactiva. Se susţine că nu au fost încălcate nici dispoziţiile art. 20 alin. (2) şi nici cele ale art. 148 alin. (2) din Constituţia României, revizuită, întrucât principiul priorităţii dreptului comunitar faţă de legislaţia naţională se aplică numai de la data aderării României la Uniunea Europeană, respectiv 1.01.2007. De asemenea, se menţionează că nu poate fi aplicabil în cauză art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004. Se precizează că Orientările privind ajutorul naţional regional nu pot fi luate în considerare în cauză, deoarece ele se aplică României începând cu 1.01.2007. Se susţine şi faptul că cererea de revizuire tinde la rejudecarea cauzei, situaţie sancţionată de art. 6 alin. (1) din Convenţia europeană cu privire la drepturile omului, sub aspectul respectării principiului securităţii raporturilor juridice.

Revizuientul Consiliul Concurenţei a formulat concluzii scrise prin care susţine că este admisibilă cererea sa de revizuire şi din perspectiva jurisprudenţei Curţii Europene de Justiţie menţionată în cuprinsul concluziilor scrise.

Şi intimata a depus concluzii scrise reiterând susţinerile din întâmpinare.

Înalta Curte, analizând cererea de revizuire formulată în raport de motivele invocate, de dispozițiile legale incidente, apreciază că aceasta este nefondată pentru următoarele considerente ce vor fi expuse.

Potrivit art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, constituie motiv de revizuire, care se adaugă la cele prevăzute de Codul de procedură civilă, pronunțarea hotărârilor rămase definitive și irevocabile, prin încălcarea principiului priorității dreptului comunitar, reglementat de art. 148 alin. (2), coroborat cu art. 20 alin. (2) din Constituția României, republicată. Instituirea căii de atac a revizuirii prin art. 21 alin. (2) menționat reprezintă o modalitate prin care legiuitorul român, în materia contenciosului administrativ, a prevăzut un mijloc procedural prin care să se poată verifica modul în care instanțele naționale respectă principiul priorității dreptului comunitar și deci protejarea intereselor persoanelor care ar putea fi lezate prin încălcări ale dreptului comunitar. Interpretarea dispozițiilor art. 21 alin. (2) este în sensul că revizuirea este admisibilă numai dacă partea a invocat prioritatea dreptului comunitar în fond sau în recurs, iar instanța nu a judecat litigiul cu considerarea acestui aspect, mărginindu-se doar la analiza legislației interne. Prin urmare, în cauza dedusă judecății, revizuirea prevăzută de art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, ar putea fi admisă numai dacă s-ar constata încălcări ale normelor de drept comunitar de către instanța de recurs a cărei decizie este supusă revizuirii.

În raport de actele și înscrisurile depuse la dosarul cauzei se constată faptul că, prin decizia nr. 3268 din 11 iunie 2009, a cărei revizuire se solicită, instanța de recurs s-a pronunțat în mod irevocabil în ceea ce privește anularea punctului 12 al deciziei nr. 52/2006 emisă de Consiliul Concurenței în ceea ce o privește pe SC I. SRL. Decizia nr. 52/2006 face referire la situația ajutorului de stat primit și a investigației eligibile efectuate în perioada 2003 – semestrul I 2005. Prin aceeași decizie s-a decis că valoarea ajutorului de stat ilegal și incompatibil de care a beneficiat SC I. SRL, până la 30 iunie 2005 este de 147.393,5 mii ROL, sumă la care s-au calculat dobânzi pentru perioada 25 aprilie-31 iulie 2005.

Instanța de recurs a verificat legalitatea Deciziei nr. 52/2006 contestată în raport de legislația în vigoare, cu incidență asupra perioadei verificate. Prin cererea de revizuire se invocă încălcarea unor prevederi cuprinse în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană și în anexele la acesta. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană a fost ratificat prin Legea nr. 157/2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 465 din 1.06. 2005, iar această lege a intrat în vigoare începând cu 4.06.2005, deci ulterior perioadei supuse verificării de către revizuientă. Dispozițiile legii menționate nu pot retroactiva, date fiind și prevederile art. 15 alin. (2) din Constituția României, revizuită. Prin urmare, prevederile dreptului comunitar cu relevanță în materia controlului ajutoarelor de stat în spațiul Uniunii Europene menționate a fi fost încălcate prin decizia supusă revizuirii nu sunt incidente în cauză deoarece, așa cum s-a reținut, sunt ulterioare perioadei verificate, iar constatările din Decizia nr. 52/2006 se analizează în raport de legislația în vigoare în perioada supusă verificării, respectiv 2003 – semestrul I 2005. Pentru aceste considerente, nu prezintă relevanță faptul că Decizia nr. 52/2006 și Decizia nr. 3269 din 11 iunie 2009 a cărei revizuire se solicită se plasează cronologic după ratificarea Tratatului, respectiv aderarea la Uniunea Europeană. În consecință, nu poate fi reținută încălcarea art. 20 alin. (2) și art. 148 alin. (2) din Constituția României și, prin urmare, nici îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. De altfel, după cum se constată, unele din prevederile dreptului comunitar menționate a fi fost încălcate nu au fost invocate în fața instanței de recurs. De asemenea, instanța de recurs a analizat cauza și din perspectiva Regulamentului Consiliului Concurenței, însă revizuienta invocă greșeli de judecată sub acest

aspect. Mai mult, prin revizuirea formulată se tinde în fapt la o nouă rejudecare a recursului, situaţie inadmisibilă din perspectiva art. 6 alin. (1) din CEDO, cu referire la respectarea principiul securităţii raporturilor juridice.

Având-se în vedere considerentele expuse, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie va respinge cererea de revizuire ca nefondată.

19. Ajutor de stat existent. Principiul neretroactivităţii legii noi. Incidenţa dispoziţiilor referitoare la stoparea ajutorului de stat, şi nu a celor privind recuperarea ajutorului de stat ilegal sau interzis. Calitatea procesuală pasivă a Ministerului Finanţelor Publice

O.U.G. nr. 24/1998[1], art. 14^1 alin. (6)
Legea nr. 143/1999, art. 3[2]
C. proc. fisc., art. 194^1 şi art. 194^2[3]

1. Ajutorul de stat acordat în baza dispoziţiilor Legii nr. 143/1999 şi ale O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, înainte de modificarea intervenită prin Legea nr. 507/2004, nu este limitat la o anumită valoare a intensităţii maxime, astfel încât dispoziţiile art. 14^1 alin. (6) din O.U.G. nr. 24/1998 referitoare la recuperarea ajutorului de stat devin aplicabile numai în situaţia în care facilităţile primite nu au întrunit cerinţele legislaţiei în vigoare pentru perioada în care au fost acordate, respectiv până la data de 15 septembrie 2004. În temeiul principiului constituţional al neretroactivităţii legii, nu se poate proceda deci, în baza acestor modificări, la o recalculare a intensităţii ajutorului de stat şi la o reevaluare a facilităţilor fiscale legal acordate în baza legislaţiei anterioare datei de 15 septembrie 2004.

2. În cauză fiind vorba de un ajutor de stat existent, şi nu ilegal sau interzis, sunt incidente prevederile art. 194^1 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, care se referă la procedura de urmat pentru stoparea ajutorului de stat şi care nu au fost respectate, şi nu dispoziţiile art. 194^2 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, introduse de asemenea prin O.U.G. nr. 129/2005, care reglementează recuperarea ajutorului de stat ilegal sau interzis. Stoparea acordării ajutoarelor de stat se realizează de drept, prin emiterea unei decizii a Consiliului Concurenţei în acest sens sau prin emiterea unei decizii de către furnizorul ajutorului de stat ca urmare a exercitării activităţii de supraveghere, când constată incompatibilitatea între ajutoarele de stat acordate şi dispoziţiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, precum şi a actelor normative emise în

---

[1] O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, republicată în M. Of. nr. 545 din 8 noiembrie 1999.

[2] Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005) a fost abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

[3] Aceste articole au fost introduse în Codul de procedură fiscală (republicat în M.Of. nr. 863 din 26 septembrie 2005) prin O.U.G. nr. 129/2005 (M. Of. nr. 887 din 4 octombrie 2005). Ulterior republicării codului de procedură fiscală în M. Of. nr. 513 din 31 iulie 2007, conţinutul acestor articole se regăseau la art. 225 şi, respectiv, art. 226. Prin O.G. nr. 29/2011 pentru modificarea şi completarea O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală (M. Of. nr. 626 din 2 septembrie 2011), aprobată prin Legea nr. 126/2012 (M. Of. nr. 484 din 16 iulie 2012), articolele în discuţie au fost abrogate.

aplicarea acesteia. Deciziile emise în această situaţie trebuind că cuprindă elemente obligatorii constând în denumirea operatorului economic şi datele de identificare a acestuia, modalitatea de acordare a ajutorului de stat şi data la care se realizează stoparea.

3. Nu este întemeiat motivul de recurs referitor la lipsa calităţii procesuale pasive a pârâtului Ministerul Finanţelor Publice, fiind evident că această autoritate a administraţiei publice centrale, fiind furnizorul ajutorului de stat în legătură cu care au fost emise actele administrativ fiscale contestate, justifică o asemenea calitate.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 2254 din 29 aprilie 2009, nepublicată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Alba-Iulia – Secţia contencios administrativ şi fiscal – reclamanta SC P. SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâţii M.E.F., A.N.A.F. şi D.G.F.P. a Municipiului H., anularea rapoartelor de inspecţie fiscală nr. 20694/28.05.2005, 20918/31.07.2007 şi Decizia nr. 119/22.04.2008, exonerarea de la plata sumelor reprezentând impozit pe profit, T.V.A. şi accesorii, anularea deciziilor de impunere suplimentară cu numerele 699/2007 şi 946/2007.

În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că are calitatea de investitor în zonă defavorizată şi, în mod nelegal, organele fiscale solicită restituirea ajutorului de stat ce depăşeşte intensitatea maximă admisă, deoarece apreciază că legea nu retroactivează iar Consiliul Concurenţei trebuia să dispună stoparea acordării ajutorului de stat, neexistând o prevedere legală care să se refere la plata ajutorului de stat ce depăşeşte intensitatea maximă admisă.

În drept, s-au invocat prevederile Codului de procedură fiscală, O.U.G. nr. 24/1998, Legea nr. 143/1999, Legea nr. 50/2004, O.U.G. nr. 129/2005, Codul fiscal.

Prin sentinţa civilă nr. 155/F/CA din 29 iunie 2009, Curtea de Apel Alba-Iulia – secţia contencios administrativ şi fiscal – a admis în parte acţiunea în contencios administrativ formulată de reclamanta SC P. S.R.L., în contradictoriu cu pârâţii M.E.F., A.N.A.F. şi D.G.F.P. H. şi, în consecinţă, a anulat în parte rapoartele de inspecţie fiscală cu numerele 20694/28.05.2005, 20918/31.07.2007 şi Decizia nr. 119/22.04.2008 şi a exonerat reclamanta de plata sumei de 1.048.040 lei impozit pe profit şi a sumei de 466.609 lei reprezentând accesorii.

A respins celelalte capete de cerere şi a obligat pârâţii să plătească reclamantei suma de 11.049,5 lei cheltuieli de judecată reprezentând timbrajul cererii şi onorariul expert. A respins cererea privind acordarea onorariului avocaţial.

Pentru a hotărî astfel, instanţa de fond a reţinut următoarele:

– reclamanta este societate comercială cu capital privat ce are ca obiect de activitate prepararea condimentelor şi extractelor din plante. Societatea desfăşoară activitatea în zona defavorizată Brad, în baza certificatului de investitor numărul 665/2105 2001;

– prin raportul de inspecţie fiscală nr. 20694/28.05.2007 a fost verificată societatea reclamantă pentru perioada februarie 2001 – martie 2005 în privinţa impozitului pe profit. În anul 2004, Consiliul Concurenţei a monitorizat ajutoarele de stat acordate, iar inspectorii din cadrul acestei instituţii au întocmit nota de constatare nr. 32 din 4.09.2004 prin care s-a stabilit că reclamanta a beneficiat de scutiri la plata taxelor vamale în sumă totală de 5.833 lei şi de scutiri la plata impozitului pe profit în sumă de 852.302 lei, intensitatea ajutorului de stat fiind stabilită la 166,42%, iar intensitatea maximă admisă era de 65%, potrivit art. 14^1 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/1998, ordonanţă modificată ulterior prin Legea nr. 507/2004 pentru aprobarea O.G. nr. 24/2004;

- prin raportul de inspecţie fiscală nr. 20918/31.07.2007, s-a verificat societatea pentru perioada aprilie 2005 – martie 2007 şi s-a constatat că potrivit notei de constatare nr. 17 din

01.02.2005 întocmită de inspectorii Consiliului Concurenţei, s-a depăşit intensitatea ajutorului de stat, aceasta fiind de 85,18% faţă de pragul maxim admis de 65%, iar reclamanta a beneficiat de scutiri la plata impozitului pe profit în valoare de 896,612 lei în condiţiile în care valoarea totală a investiţiilor a fost de 1.052.544 lei, fiind stabilit prin procesul-verbal că reclamanta datorează impozit pe profit suplimentar în sumă de 740.261 lei, 232.530 lei majorări şi 2105 lei penalităţi de întârziere, precum şi TVA suplimentar în sumă de 18.943 lei, 11.570 lei majorări şi 272 lei penalităţi.

- prin raportul de expertiză contabilă întocmit în cauză, expertul concluzionează că suma stabilită pentru recuperare de către organele fiscale este de 1.048.040 lei la care se adaugă accesorii în sumă de 466.609 lei. S-a mai arătat în lucrare că, în baza Ordinului Consiliului Concurenţei nr. 55/2004, la stabilirea intensităţii maxime trebuia să se ţină seama pe lângă cheltuielile eligibile aferente investiţiilor în imobilizări corporale şi de cheltuielile pentru crearea de noi locuri de muncă şi că nu există o decizie prin care să se dispună stoparea ajutorului de stat, ci există doar corespondenţă purtată între instituţiile abilitate.

- O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate stabileşte prin art. 6 lit. c) că societăţile comerciale cu capital majoritar privat, persoane juridice române, precum şi întreprinzătorii particulari sau asociaţiile familiale, autorizate conform Decretului-lege nr. 54/1990 privind organizarea şi desfăşurarea unor activităţi economice pe baza liberei iniţiative, care îşi au sediul şi îşi desfăşoară activitatea în zona defavorizată, beneficiază pentru investiţiile nou-create de scutirea de impozit pe profitul aferent investiţiilor noi, pe perioada existenţei zonei defavorizate şi se aplică numai persoanelor juridice care au obţinut recuperarea înainte de data de 1 iulie 2003 certificatul permanent de investitor în zona defavorizată.

- Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat are ca scop reglementarea modalităţilor de autorizare, acordare, control, inventariere, monitorizare şi raportare a ajutorului de stat, în vederea creării şi menţinerii unui mediu concurenţial normal, iar în sensul acestei legi, ajutorul de stat înseamnă orice sprijin, indiferent de formă, din surse de stat, acordat de autorităţi publice sau de alte organisme care le administrează în numele statului – art. 2 din lege.

- făcând aplicarea dispoziţiilor art. 6, art. 12, art. 13, art. 17 şi art. 19 din Legea nr. 143/1999 la situaţia de fapt concretă, instanţa de fond a constatat că, deşi între A.D.R. Vest, Consiliul Concurenţei şi M.F.P. a existat corespondenţă în privinţa depăşirii intensităţii maxime admise a ajutorului de stat acordat reclamantei sub forma scutirilor fiscale, în concret, nu s-au luat măsuri pentru a stopa acordarea ajutorului de stat. Potrivit art. 17 şi 22 din Legea nr. 143/1999, reclamanta a beneficiat de ajutor de stat existent, iar în acest caz era necesară fie impunerea unor obligaţii şi condiţii menite să asigure compatibilitatea ajutorului de stat cu dispoziţiile Legii nr. 143/1999, fie oprirea ajutorului de stat existent prin emiterea unei decizii.

- în acest context, s-a reţinut de către instanţa de fond că decizia nu poate avea efect retroactiv, iar beneficiarul trebuia să beneficieze de o perioadă rezonabilă de timp pentru a se conforma, potrivit legii.

S-a mai apreciat de către curtea de apel că, în condiţiile în care nu a fost emisă o decizie din partea furnizorului ajutorului de stat de stopare a acestuia pentru depăşirea intensităţii maxime admise şi, în condiţiile în care legislaţia specifică aplicabilă nu prevede măsura recuperării cu efect retroactiv a părţii din ajutorul de stat ce depăşeşte intensitatea maximă admisă, actele întocmite de D.G.F.P. H. sunt în contradicţie cu dispoziţiile din legea specială ce reglementează ajutoarele de stat, respectiv articolul 225 C. proc. fisc. care prevede că stoparea se realizează fie prin emiterea unei decizii din partea Consiliului Concurenţei, fie prin emiterea deciziei de către furnizorul ajutorului de stat, iar în cazul în care decizia de stopare nu este respectată, ajutorul de stat devine ilegal sau interzis. A concluzionat instanţa de fond

în sensul că, faţă de probele administrate în cauză şi normele legale aplicabile, se constată că atât A.D.R., cât şi Consiliul Concurenţei, au notificat furnizorul ajutorului de stat Ministerul Finanţelor în privinţa depăşirii intensităţii maxime admise, Minister care a încunoştinţat D.G.F.P. H. asupra acestui fapt, dar care nu a luat măsura concretă de stopare a ajutorului acordat, astfel că aplicarea cu caracter retroactiv a unei astfel de proceduri contravine dispoziţiilor legale aplicabile în această materie. Totodată, în temeiul art. 274 C. proc. civ., instanţa de fond a obligat pârâţii să plătească reclamantei suma de 11.049,5 lei cheltuieli de judecată reprezentând timbrajul cererii şi onorariul expert, astfel cum au fost justificate cu actele de la dosar şi a respins cererea privind acordarea onorariului avocaţial, deoarece chitanţa cu nr. 128/2008 depusă la dosar nu face dovada că s-a încasat onorariul pentru acest dosar.

Împotriva sentinţei nr. 155/CA din 29 iunie 2009 pronunţată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secţia de contencios administrativ şi fiscal, au declarat recurs în termen legal D.G.F.P.H. în nume propriu şi în numele A.N.A.F. şi a M.F.P., precum şi reclamanta SC P. SRL B., prin care s-a solicitat, de către recurenţii pârâţi în principal admiterea recursului, casarea sentinţei atacate şi urmare a rejudecării cauzei respingerea acţiunii în contencios administrativ formulate de reclamanta SC P. SRL B. ca nefondată şi, în subsidiar, admiterea căii extraordinare de atac şi modificarea sentinţei date de prima instanţă în sensul respingerii acţiunii reclamantei ca nefondată, şi de către reclamantă admiterea recursului şi modificarea hotărârii atacate în sensul obligării pârâţilor şi la plata cheltuielilor de judecată de la instanţa de fond în cuantum de 20.000 lei reprezentând onorariul de avocat, precum şi la plata cheltuielilor de judecată suportate în recurs.

Au învederat recurenţii pârâţi D.G.F.P.H., A.N.A.F. şi M.F.P., prin motivele de recurs, că instanţa de fond nu s-a pronunţat cu privire la excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a M.F.P., fiind încălcate astfel dispoziţiile art. 137 alin. (1) şi art. 261 alin. (1) C. proc. civ. Pe de altă parte, recurenţii pârâţi au precizat că hotărârea atacată este nelegală şi netemeinică, în condiţiile în care prima instanţă nu a ţinut cont de argumentele juridice invocate în întâmpinare şi a respins obiecţiunile formulate la raportul de expertiză contabilă efectuat în cauză, raport care, de altfel, stă la baza motivării sentinţei recurate. Motivarea instanţei de fond prin care se arată că în condiţiile în care nu a fost emisă o decizie din partea furnizorului ajutorului de stat de stopare a acestuia pentru depăşirea intensităţii maxime admise şi în condiţiile în care legislaţia specifică aplicabilă nu prevede măsura recuperării cu efect retroactiv a părţii din ajutorul de stat ce depăşeşte intensitatea maximă admisă actele întocmite de D.G.F.P. H. sunt în contradicţie cu dispoziţiile din legea specială ce reglementează ajutoarele de stat este nelegală, întrucât: numai prin O.U.G. nr. 129/2005 pentru modificarea şi completarea O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală se instituie obligativitatea emiterii unei decizii de stopare a ajutorului de stat; ca atare, Consiliul Concurenţei nu avea temei legal ca să emită decizii, ci numai să dispună măsuri conform art. 22 din Legea nr. 143/1999, respectiv să solicite furnizorului stoparea ajutorului de stat; cadrul legal pentru emiterea deciziilor a fost instituit prin O.U.G. nr. 129/2005 pentru modificarea şi completarea O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală; la data emiterii celor două note de constatare, respectiv 4 septembrie 2004 şi 1 februarie 2005, inspectorii de concurenţă din cadrul Consiliului Concurenţei nu aveau obligativitatea de a emite decizii de stopare a ajutorului de stat.

Cu privire la susţinerea reclamantei în sensul că recuperarea ajutorului de stat are efecte retroactive pentru anii 2003-2005, ce contravin prevederilor art. 22 alin. (2) din Legea nr. 143/1999, pârâţii recurenţi au arătat că organele de inspecţie fiscală au procedat corect respectând dispoziţiile Legii nr. 507/2004 pentru aprobarea O.G. nr. 94/2004 privind reglementarea unor măsuri financiare. Decizia de impunere nr. 699/28 mai 2007 nu produce efecte

retroactive, în sensul art. 22 alin. (2) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, întrucât temeiul legal invocat se referă la efectul retroactiv al deciziei de „oprire a acordării ajutorului de stat existent" or aşa zisa recuperare a ajutorului nu reprezintă oprirea, stoparea şi recuperarea ajutorului de stat din anii anterior notei de constatare seria HD nr. 16/1 februarie 2005, ci recuperarea diferenţei de ajutor de stat ce depăşeşte pragul maxim admisibil de 65% a intensităţii ajutorului de stat acordat, societatea beneficiind de ajutorul de stat legal în cuantumul intensităţii maxime admise. În calitate de furnizor de ajutor de stat, Ministerul Economiei şi Finanţelor, prin A.N.A.F., recuperează ajutoarele acordate asupra cărora Consiliul Concurenţei s-a pronunţat ca fiind necuvenite. În aceste condiţii, anterior datei de 15 septembrie 2005 – data apariţiei O.U.G. nr. 129 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală – Consiliul Concurenţei, ca organism abilitat în monitorizarea ajutorului de stat, era în drept să verifice respectarea prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat regional aprobat prin Ordinul Preşedintelui Consiliului Concurenţei nr. 55/2004 şi să dispună, fără a emite decizii, recuperarea sau stoparea ajutorului de stat, în cazurile în care nu se respectau prevederile legale aplicabile în materie.

Recurenţii pârâţi au mai relevat că nu organele de inspecţie fiscală ale A.N.A.F. au dispus stoparea ajutorului de stat, ci Consiliul Concurenţei care, prin adresa nr. 8955/16 decembrie 2004, a notificat Agenţiei pentru Dezvoltare Regională – Regiunea Vest, care a comunicat societăţii, cu adresa A.V. nr. 5331/27 decembrie 2004, această decizie privind stoparea ajutorului de stat. Prin raportul de expertiză efectuat în cauză se concluzionează faptul că societatea reclamantă este îndreptăţită să beneficieze de ajutor de stat necondiţionat, respectiv să fie scutită de la plata impozitului pe profit indiferent de intensitatea brută a ajutorului de stat, intensitate prin care se exprimă procentul ajutorului de stat din costurile eligibile ale proiectului. Or, prin instituirea acestui raport între ajutorul de stat primit şi investiţia efectuată, legiuitorul a urmărit ca autoritatea competentă să controleze permanent dacă societatea care primeşte ajutor de stat îşi îndeplineşte în mod continuu şi în cuantumul legal investiţia asumată în zona defavorizată.

În ceea ce priveşte anularea rapoartelor de inspecţie fiscală care au stat la baza emiterii deciziilor de impunere atacate, s-a precizat că acestea nu reprezintă titluri de creanţă susceptibile de a fi atacate, ci sunt acte premergătoare deciziilor de impunere prin care se prezintă rezultatele inspecţiei fiscale din punct de vedere faptic şi legal. Dacă se modifică baza de impunere, ca urmare a inspecţiei fiscale, raportul de inspecţie fiscală stă la baza emiterii deciziei de impunere.

Reclamanta SC P. S.R.L a criticat sentinţa primei instanţe sub aspectul dispoziţiei referitoare la plata cheltuielilor de judecată, susţinând că în mod nelegal nu au fost acordate cu titlu de cheltuieli de judecată şi onorariul de avocat în sumă de 20.000 lei, cu motivarea că din chitanţa nr. 128/2008 depusă la dosar nu se face dovada că suma de 20.000 lei s-a încasat pentru acest dosar. Or, instanţa de fond nu a observat că numărul chitanţei coincide cu numărul contractului de asistenţă juridică menţionat pe împuternicirea avocaţială, impunându-se astfel acordarea sumei solicitate.

Examinând actele şi lucrările dosarului, se reţin următoarele:

Instanţa de fond a făcut prin sentinţa recurată, prin raportare la probatoriul administrat în cauză, o corectă interpretare şi aplicare a legii aplicabile litigiului şi a procedat în mod întemeiat la admiterea în parte a acţiunii în contencios administrativ formulate de reclamanta SC P. SRL B., la anularea în parte a rapoartelor de inspecţie fiscală nr. 20694/28 mai 2007 şi nr. 20918/31 iulie 2007, precum şi a deciziilor de impunere nr. 699/28 mai 2007 şi nr. 946/31 iunie 2007 emise de organele de inspecţie fiscală din cadrul D.G.F.P. H., la anularea în parte a

deciziei nr. 119 din 22 aprilie 2009 emise de Direcţia generală de soluţionare a contestaţiilor din cadrul A.N.A.F., la exonerarea reclamantei de plata sumei de 1.048.040 lei reprezentând impozit pe profit şi a sumei de 466.609 lei reprezentând accesorii şi la respingerea celorlalte capete de cerere din acţiune.

Se reţine, de principiu, că ajutorul de stat acordat în baza dispoziţiilor Legii nr. 143/1999 şi ale O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, înainte de modificarea intervenită prin Legea nr. 507/2004, de care au beneficiat investitorii din zonele defavorizate existente pe teritoriul României, nu este limitat la o anumită valoare a intensităţii maxime, astfel încât dispoziţiile art. 14^1 alin. (6) din O.U.G. nr. 24/1998 referitoare la recuperarea ajutorului de stat devin aplicabile numai în situaţia în care facilităţile primite nu au întrunit cerinţele legislaţiei în vigoare pentru perioada în care au fost acordate, respectiv până la data de 15 septembrie 2004. Limitarea intensităţii brute a ajutorului regional la un nivel maxim admis de 65%, prevăzută prin modificarea adusă actului normativ menţionat, a intrat în vigoare la data de 15 septembrie 2004, iar aplicarea noilor norme legale este supusă principiului constituţional al neretroactivităţii legii, neputându-se proceda la o recalculare a intensităţii ajutorului de stat şi la o reevaluare a facilităţilor fiscale acordate în baza legislaţiei anterioare datei de 15 septembrie 2004. Or, este incontestabil că ajutorul de stat de care a beneficiat reclamanta SC P. SRL a avut caracterul unui ajutor existent, astfel cum această categorie de ajutor este definită prin dispoziţiile art. 3 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, şi nu putea fi calificat ca fiind un ajutor ilegal sau interzis.

În concret, în cazul reclamantei, deşi a existat corespondenţă între A.V., Consiliul Concurenţei şi M.F.P. sub aspectul depăşirii intensităţii maxime admise a ajutorului de stat existent acordat reclamantei, nu s-au luat măsuri efective şi exprese pentru stoparea ajutorului de stat şi nu s-a urmat procedura prevăzută de dispoziţiile art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, care prevăd că „(1) Dacă în urma activităţii de supraveghere a ajutoarelor de stat existente, prevăzută la art. 38, se constată că un ajutor existent denaturează semnificativ mediul concurenţial normal sau afectează comerţul dintre România şi statele membre ale Uniunii Europene, Conciliul Concurenţei solicită furnizorului de ajutor de stat să ia măsuri corespunzătoare pentru eliminarea incompatibilităţii acestuia. Solicitarea Consiliului Concurenţei poate să includă o recomandare de anulare sau de modificare a ajutorului existent. (2) Dacă măsurile nu sunt luate de către furnizorul de ajutor, în perioada de timp indicată în solicitare, Consiliul Concurenţei poate decide oprirea acordării ajutorului de stat existent sau poate impune condiţii şi obligaţii menite să asigure compatibilizarea ajutorului de stat cu dispoziţiile prezentei legi. Decizia nu va avea efect retroactiv şi trebuie să permită furnizorului de ajutor o perioadă rezonabilă de timp pentru a se supune acesteia". Pe de altă parte, se constată în cauză că, fiind vorba de un ajutor de stat existent, şi nu ilegal sau interzis, sunt incidente în speţă prevederile art. 194^1 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, introduse prin O.U.G. nr. 129/2005, care se referă la procedura de urmat pentru stoparea ajutorului de stat şi care nu au fost respectate, şi nu dispoziţiile art. 194^2 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, introduse de asemenea prin O.U.G. nr. 129/2005, care reglementează recuperarea ajutorului de stat ilegal sau interzis. Într-adevăr, stoparea acordării ajutoarelor de stat se realizează, potrivit dispoziţiilor legale mai sus menţionate, de drept, prin emiterea unei decizii a Consiliului Concurenţei în acest sens sau prin emiterea unei decizii de către furnizorul ajutorului de stat ca urmare a exercitării activităţii de supraveghere, când constată incompatibilitatea între ajutoarele de stat acordate şi dispoziţiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, precum şi a actelor normative emise în aplicarea acesteia, deciziile emise în această situaţie trebuind că cuprindă elemente obligatorii

constând în denumirea operatorului economic şi datele de identificare a acestuia, modalitatea de acordare a ajutorului de stat şi data la care se realizează stoparea.

Nu este întemeiat motivul de recurs referitor la lipsa calității procesuale pasive a pârâtului Ministerul Finanțelor Publice, fiind evident că această autoritate a administrației publice centrale, fiind furnizorul ajutorului de stat în legătură cu care au fost emise actele administrativ fiscale contestate, justifică o asemenea calitate.

Cât priveşte recursul formulat de reclamanta SC P. SRL B., se reține că în mod eronat judecătorul fondului a respins cererea acestei părți de obligare a pârâților la plata onorariului avocațial în sumă de 20.000 lei, consemnările din chitanța nr. 128/1 septembrie 2008 coroborându-se cu cele menționate în cuprinsul contractului de asistență juridică nr. 183 din 1 septembrie 2008 încheiat între reclamantă şi avocatul acesteia T.M., unde se face referire la împrejurarea că onorariul convenit în sumă de 20.000 lei s-a achitat integral la încheierea contractului.

În raport de cele mai sus arătate, constatându-se că nu sunt întemeiate motivele de recurs invocate de pârâți şi că este legală şi temeinică hotărârea instanței de fond prin care s-a procedat la admiterea în parte a acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamanta SC P. SRL B., la anularea în parte a rapoartelor de inspecție fiscală nr. 20694/28 mai 2007 şi nr. 20918/31 iulie 2007, precum şi a deciziilor de impunere nr. 699/28 mai 2007 şi nr. 946/31 iunie 2007 emise de organele de inspecție fiscală din cadrul D.G.F.P. H., la anularea în parte a deciziei nr. 119 din 22 aprilie 2009 emisă de Direcția generală de soluționare a contestațiilor din cadrul A.N.A.F., la exonerarea reclamantei de plata sumei de 1.048.040 lei reprezentând impozit pe profit şi a sumei de 466.609 lei reprezentând accesorii şi la respingerea celorlalte capete de cerere din acțiune, urmează a se dispune, în temeiul dispozițiilor art. 312 alin. (1) C. proc. civ., respingerea ca nefondat a recursului declarat de D.G.F.P. H. în nume propriu şi pentru A.N.A.F. şi M.F.P. împotriva sentinței civile nr. 155/F/CA din 29 iunie 2009 a Curții de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ şi fiscal.

Pe de altă parte, în acord cu prevederile art. 312 alin. (l)-(3) C. proc. civ., se va dispune admiterea recursului declarat de SC P. SRL B. împotriva aceleiaşi sentințe şi modificarea în parte a hotărârii recurate în sensul obligării pârâților la plata în favoarea reclamantei şi a sumei de 20.000 lei reprezentând onorariu avocațial la instanța de fond. În temeiul dispozițiilor art. 274 alin. (1) C. proc. civ., recurenții pârâți vor fi obligați, fiind în culpă procesuală, la plata în favoarea SC P. SRL B. a sumei de 12.441, 90 lei cu titlu de cheltuieli de judecată în recurs (onorariu avocat, cheltuieli de transport şi cazare în Bucureşti).

20. Inadmisibilitatea acțiunii întemeiate pe dispozițiile art. 111 C. proc. civ. privind competența organelor fiscale de a dispune cu privire la acordarea, stoparea şi/sau recuperarea ajutoarelor de stat, în condițiile nerespectării specialității capacității de folosință. Lipsa de interes a acțiunii în anularea actului administrativ al organelor fiscale în situația în care, pe calea unui alt proces, s-a obținut acest rezultat

C. proc. civ., art. 111
Legea nr. 554/2004, art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1) lit. c), alin. (2);
art. 8; art. 18 alin. (1)-(6)

În speță reclamanta a obținut inițial anularea deciziei emise de organul fiscal prin care au fost impuse sume de bani cu titlu de impozite. Ulterior, a introdus o acțiune având ca

prim capăt de cerere constatarea necompetenţei organului fiscal de a emite acte administrative privind ajutorul de stat faţă de împrejurarea că anterior aderării României la Uniunea Europeană nu au fost sancţionate potrivit legilor interne; al doilea capăt de acţiune a vizat constatarea nulităţii absolute a deciziei de impunere respective.

Întrucât competenţa soluţionării cauzei este atrasă de dispoziţiile Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, primul capăt de acţiune trebuie analizat prin prisma prevederilor art. 1 alin. (1) şi ale art. 2 din acest act normativ. În raport de dispoziţiile acestei legi, ca lege specială, prevederile art. 111 C. proc. civ., pe baza cărora s-a întemeiat acest capăt de cerere, nu pot fi privite ca normă generală. Pe de altă parte, acţiunea în constatare, conform art. 111 C. proc. civ., are un caracter subsidiar faţă de acţiunea în realizare; în speţă, partea a uzitat atât de calea separată, cât şi a procedurii prealabile prevăzute de Codul de procedură fiscală, obţinând anularea deciziei emise de organul fiscal. Astfel în ceea ce priveşte primul capăt de acţiune, nu sunt îndeplinite cerinţele enunţate de art. 1 alin. (1) şi art. 2 din Legea nr. 554/2004, aşa încât, în acest sens, el este inadmisibil.

În privinţa capătului al doilea capăt de acţiune, este evident faptul că, atât timp cât reclamanta a obţinut într-un alt proces anularea actului administrativ, ceea ce echivalează cu lipsirea lui de efecte juridice, interesul părţii în promovarea unei acţiuni ce vizează acelaşi act administrativ nu mai poate fi actual şi nici nu mai poate fi ocrotit de lege în lipsa însuşi a actului atacat.

I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 2438 din 29 aprilie 2011, nepublicată

Prin acţiunea formulată, reclamanta SC R. SA B. a solicitat, în contradictoriu cu pârâta D.F. B. – Consiliul Local B., să se constate că măsurile vizând acordarea, stoparea şi/sau recuperarea ajutoarelor de stat nu sunt de competenţa organelor fiscale şi nu cad sub incidenţa Codului de procedură fiscală şi să se constate nulitatea absolută a Deciziei de impunere nr. 696442/8634/18.01.2008 ca fiind emisă de D.F. B. în condiţiile nerespectării principiului specialităţii capacităţii de folosinţă a acestei persoane juridice, principiu impus de dispoziţiile Decretului nr. 31/1954 şi de dispoziţiile Codului de procedură fiscală. În motivarea acţiunii, s-a arătat că încheierea/emiterea unui act juridic cu încălcarea principiului specialităţii capacităţii de folosinţă este supus nulităţii absolute exprese, statuată prin dispoziţiile art. 34 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954, nulitate a cărei invocare este imprescriptibilă, precum şi faptul că lipsa capacităţii speciale de folosinţă şi de exerciţiu a direcţiilor fiscale de a emite acte în legătură cu ajutoarele de stat rezultă şi din conţinutul O.U.G. nr. 117/2006 aprobată şi modificată prin Legea nr. 137/2007, precum şi din dispoziţiile art. 1 alin. (3) şi art. 6 C. proc. fisc.

Referitor la competenţa materială a instanţei privind soluţionarea acţiunii introductive, s-a arătat că aceasta aparţine instanţelor de contencios fiscal, întrucât părţi în cauză sunt statul, reprezentat de M.F.P. prin A.N.F. şi unităţile sale subordonate cu personalitate juridică, şi contribuabilul, iar decizia de impunere este un act administrativ fiscal.

Reclamanta a susţinut aplicarea cu prioritate în cauză a dispoziţiilor dreptului comunitar, arătând, sub acest aspect, că măsurile fiscale de care a beneficiat reclamanta, calificate de însăşi D.F. B. ca ajutoare de stat, iar nu drept facilităţi fiscale, trebuie calificate, în temeiul dispoziţiilor comunitare, drept ajutoare de stat existente la data aderării României la Uniunea Europeană. S-a mai susţinut că dreptul de a beneficia de scutirea de la plata impozitelor şi taxelor locale a fost dobândit de parcul industrial P.R., în perimetrul căruia se află şi reclamanta, la 01.01.2004, acest drept fiind continuu, care nu trebuie reînnoit sau reconfirmat anual, urmând a înceta de drept fie în cazul revocării titlului de parc industrial, fie în cazul expirării termenului pentru care a fost acordat titlul de parc industrial societăţii administrator P.R. Ca

urmare, măsurile împotriva sau în legătură cu ajutoarele de stat existente ilegale pot fi luate, după 01.01.2007, numai de Comisia Europeană, câtă vreme nu au fost sancţionate în temeiul legilor interne speciale în vigoare anterior aderării. Această competenţă exclusivă a Comisiei Europene a fost stabilită şi prin O.U.G. nr. 117/2006. Raportat la cele expuse, reclamanta a arătat că direcţiile fiscale locale nu pot decide în niciun mod cu privire la modificarea, stoparea sau recuperarea ajutoarelor de stat existente, putând numai să pună în aplicare deciziile Comisiei Europene, transmise lor prin intermediul Consiliului Concurenţei. Prevederile comunitare în materia ajutoarelor de stat acordă organismelor statelor membre, după aderarea acestora la Uniunea Europeană, doar un rol executiv, de punere în aplicare a deciziilor Comisiei, iar nu un rol decizional.

S-a făcut referire şi la considerentele Deciziilor nr. 1408/12.03.2009 şi nr. 1409/12.03.2009 pronunţate de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie în cauze privind contestarea deciziilor de impunere prin care alte societăţi din acelaşi parc industrial au fost obligate la plata impozitelor pentru terenurile şi clădirile deţinute, decizii care nu trebuie să influenţeze modul de soluţionare a cauzei.

Pârâta D.F. B. a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acţiunii ca nelegală şi netemeinică. Prin întâmpinare, au fost invocate excepţia necompetenţei materiale a Tribunalului B., excepţia tardivităţii promovării acţiunii faţă de dispoziţiile art. 11 alin. (1) lit. a), alin. (2) şi alin. (5) din Legea nr. 554/2004 şi s-a solicitat suspendarea soluţionării cauzei până la soluţionarea recursului declarat împotriva sentinţei nr. 36/F/23.02.2009 pronunţată de Curtea de Apel B., prin care s-a soluţionat o acţiune având ca obiect aceeaşi decizie de impunere.

Pe fondul cauzei, cu privire la primul capăt de cerere, s-au formulat următoarele apărări:

- întrucât până la data formulării întâmpinării, procedurile prevăzute de lege în materia acordării ajutorului de stat nu au fost finalizate, D.F. B. nu a procedat la acordarea acestor ajutoare către reclamantă;
- aceste ajutoare de stat nu au fost niciodată acordate către reclamantă;
- pârâta nu are competenţa de a acorda sau stopa aceste ajutoare, decizia atacată nefiind una de stopare sau acordare a ajutoarelor de stat;
- au fost invocate dispoziţiile art. 17 alin. (4) şi 35 din O.G. nr. 92/2003 şi ale art. 4 din H.C.L. nr. 318/26.08.2002.

Pârâta a exprimat acelaşi punct de vedere ca al reclamantei privind competenţa instanţei de contencios administrativ.

De asemenea, s-a mai arătat că, faţă de prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 republicată privind ajutorul de stat, măsurile fiscale în discuţie nu pot fi încadrate ca fiind ajutoare de stat existente, reclamanta nebeneficiind de astfel de ajutoare nici înainte şi nici după aderarea României la UE.

Prin sentinţa civilă nr. 807/CA/06.10.2009, Tribunalul B. – Secţia comercială şi de contencios administrativ – a anulat ca netimbrată acţiunea formulată de reclamantă.

Prin decizia civilă nr. 3/R/05.01.2010, Curtea de Apel B. – Secţia contencios administrativ şi fiscal – a admis recursul formulat de reclamantă, a casat sentinţa civilă mai sus menţionată şi a trimis cauza spre rejudecare aceleiaşi instanţe. Cauza a fost din nou înregistrată pe rolul Tribunalului B., sub nr. 552/62/2010.

Prin sentinţa civilă nr. 233/CA/23.02.2010, Tribunalul B. – Secţia comercială şi de contencios administrativ – a admis excepţia necompetenţei materiale a acestei instanţe şi a declinat competenţa de soluţionare a cauzei în favoarea Curţii de Apel B. Ca urmare, cauza a fost înregistrată pe rolul aceste instanţe sub nr. 198/64/2010.

La dosar a fost depusă şi decizia civilă nr. 568/4.02.2010 pronunţată de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie prin care s-a respins recursul declarat de Direcţia Fiscală B. împotriva sentinţei civile nr. 36/F/23.02.2009 a Curţii de Apel B.

În şedinţa publică din data de 28.05.2010, pârâta a invocat excepţia lipsei de interes a promovării acţiunii pentru capătul al doilea de cerere, motivat de faptul că prin sentinţa civilă nr. 36/F/23.02.2009 a Curţii de Apel B. a fost anulată decizia de impunere ce face obiectul prezentei cauze, iar instanţa a invocat din oficiu excepţia inadmisibilităţii primului capăt de cerere. În aceeaşi şedinţă, instanţa a rămas în pronunţare asupra excepţiilor invocate în cauză.

Prin sentinţa nr. 108/F din 1 iunie 2010, Curtea de Apel B. a dispus următoarele:

- a admis excepţia inadmisibilităţii primului capăt de cerere, invocată de D.F. B. şi, în consecinţă, a respins ca inadmisibil primul capăt al cererii formulate de reclamantă, având ca obiect constatarea că măsurile vizând acordarea, stoparea şi/sau recuperarea ajutoarelor de stat nu sunt de competenţa organelor fiscale şi nu cad sub incidenţa Codului de procedură fiscală;

- a admis excepţia lipsei de interes a reclamantei SC R. SA în formularea celui de-al doilea capăt de cerere, invocată de instanţă din oficiu şi, în consecinţă, a respins ca fiind lipsit de interes al doilea capăt al cererii, având ca obiect constatarea nulităţii absolute a Deciziei de impunere nr. 69644/8634/18.01.2008, ca fiind emisă de D.F. B. în condiţiile nerespectării principiului specialităţii capacităţii de folosinţă a acestei persoane juridice, principiu impus de dispoziţiile Decretului nr. 31/1954 şi de dispoziţiile Codului de procedură fiscală, în contradictoriu cu pârâta D.F. B.;

- a respins, ca rămasă fără obiect, excepţia tardivităţii formulării acţiunii, invocată de pârâta D.F. B.

Pentru a pronunţa această soluţie, instanţa de fond a reţinut, în esenţă, următoarele:

Obiectul primului capăt de cerere al acţiunii îl reprezintă solicitarea reclamantei de a se constata că măsurile vizând acordarea, stoparea şi/sau recuperarea ajutoarelor de stat nu sunt de competenţa organelor fiscale şi nu cad sub incidenţa codului de procedură fiscală. Instanţa a apreciat că prin prisma dispoziţiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, pentru a avea deschisă calea unei acţiuni în contencios administrativ, reclamanta trebuie să fie vătămată de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal al unei cereri, însă, în prezenta cauză, sub aspectul primului petit, reclamanta nu a invocat nicio vătămare. Faţă de solicitarea reclamantei, nu este incidentă niciuna dintre situaţiile prevăzute de art. 2 în Legea nr. 554/2004, neexistând niciun act administrativ emis de pârâtă şi nici refuzul acesteia de a soluţiona o cerere formulată de reclamantă. Instanţa a mai reţinut că, în prezenta cauză, între cele două părţi au existat raporturi juridice legate de emiterea Deciziei de impunere nr. 696442/8634/18.01.2008 pentru stabilirea unor sume de bani cu titlu de impozite, astfel că, eventualele nemulţumiri ale reclamantei, legate de îndeplinirea dispoziţiilor legale de către pârâtă ca autoritate publică, pot fi supuse verificării instanţei de contencios administrativ în condiţiile procedurale prevăzute de legea specială şi de codul de procedură fiscală. În consecinţă, reclamanta trebuie să respecte condiţiile impuse de aceste dispoziţii legale procedurale în vederea introducerii cererii de chemare în judecată, în lipsa lor acţiunea formulată fiind inadmisibilă. Ca urmare, instanţa a apreciat că la data formulării acţiunii ce face obiectul prezentei cauze (31.08.2009) fusese pronunţată o hotărâre definitivă prin care decizia a cărei nulitate absolută de solicită a fost anulată. Pentru aceste considerente, instanţa a admis excepţia lipsei de interes a reclamantei în formularea capătului al doilea al cererii de chemare în judecată, invocată de pârâta D.F. B., cu consecinţa respingerii petitului ca fiind lipsit de interes. În consecinţă, instanţa a respins ca rămasă fără obiect excepţia tardivităţii formulării aceluiaşi capăt de cerere.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs reclamanta SC R. SA B., criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie. În motivarea recursului se arată că, în ceea ce priveşte admiterea excepţiei de inadmisibilitate, hotărârea instanţei de fond este netemeinică şi nelegală pentru considerentele impuse prin dispoziţiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., respectiv hotărârea pronunţată este lipsită de temei legală ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greşită a legii. Astfel, recurenta-reclamantă arată că deciziile de impunere pe care D.F. B. are abilitarea de a le emite sunt acte administrative fiscale, iar nu acte administrative, între cele două tipuri de acte existând deosebiri legale evidente, nu numai în ceea ce priveşte sediul materiei, dar mai ales în ceea ce priveşte textele de lege care sunt aplicabile în cazul contestării actelor administrative şi a actelor administrative fiscale. Se mai arată că, potrivit dispoziţiilor art. 2 alin. (3) C. proc. fisc., dispoziţiile Codului de procedură fiscală se completează cu prevederile Codului de procedură civilă, ceea ce înseamnă că inclusiv dispoziţiile art. 111 C. proc. civ. sunt aplicabile în contenciosul administrativ fiscal, dat fiind că nu există nicio restricţie făcută în acest sens de legiuitor.

Recurenta precizează faptul că cererea de chemare în judecată a fost promovată ca urmare a faptului că, deşi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a promovat deja hotărâri prin care a anulat deciziile de impunere a ajutoarelor de stat emise de D.F. B. ca fiind eliberate de o persoană fără atribuţii în materia ajutoarelor de stat, totuşi acest organ fiscal a continuat ulterior să emită decizii de impunere a măsurilor fiscale de care a beneficiat recurenta, ignorând lipsa competenţelor sale în domeniu şi ignorând cu desăvârşire normele imperative de drept comunitar care reglementează acest domeniu. Se mai arată de către recurentă că, atâta vreme cât nu va fi pronunţată o hotărâre care să constate că în materia ajutoarelor de stat D.F. B. nu are nicio atribuţie, această entitate va continua să emită în mod abuziv decizii de impunere a ajutoarelor de stat care i-au fost atribuite *ope legis*, cu consecinţa unor cheltuieli de judecată importante pentru aceasta şi a încărcării inutile a instanţelor de judecată cu cauze care, în fapt, au şi trebuie să primească o dezlegare unică, ceea ce duce la o cheltuire iraţională a banilor publici. Se arată în motivele de recurs că instanţa trebuie să reţină că existenţa sau inexistenţa oricărui drept al organelor fiscale poate fi stabilită pe calea acţiunii în constatare, hotărârea pronunţată în astfel de cauze fiind probă esenţială în dezlegarea contestaţiilor promovate împotriva deciziilor de impunere emise de organele fiscale, ceea ce înseamnă că stabilirea existenţei sau inexistenţei dreptului D.F. B. de a emite decizii de impunere a ajutoarelor de stat poate să facă obiectul unei acţiuni în constatare. Recurenta apreciază că în soluţionarea judicioasă a prezentei cereri de chemare în judecată trebuie avute în vedere dispoziţiile art. 32 alin. (4) C. proc. fisc., raportate la dispoziţiile art. 5 lit. e) din H.G. nr. 109/2009, cât şi Adresa nr. 596984/23.07.2009 eliberată de A.N.A.F., dar si Hotărârea Consiliului Local B. nr. 318/2002. Acţiunea în constatarea inexistenţei dreptului D.F. B. de a emite decizii de impunere privind recuperarea ajutoarelor de stat este admisibilă şi este întemeiată pe dispoziţiile art. 111 C. proc. civ., pe dispoziţiile art. 2 alin. (2), art. 6, art. 13, art. 32 C. proc. fisc, pe dispoziţiile art. 36 din Legea nr. 215/2001, pe prevederile Regulamentului (CE) nr. 659/1999 şi pe prevederile art. 34 din Decretul nr. 31/1954, precum şi Hotărârea Consiliului Local B. nr. 318/2002, act cu putere de lege. Recurenta arată că problema de drept dedusă judecăţii nu constă în anularea deciziei de impunere emisă de D.F. B., ci în constatarea (verificarea) de către instanţele de judecată învestite a capacităţii acestei persoane juridice de a dispune recuperarea ajutoarelor de stat, problemă de drept a cărei dezlegare este prioritară şi de natură să facă inutilă soluţionarea cererii privind anularea deciziei de impunere (recuperare) a ajutoarelor de stat de care a beneficiat recurenta şi care nu este posibilă decât pe calea unei acţiuni în constatare. Pentru toate aceste argumente, recurenta apreciază că prezenta

acțiune în constatarea inexistenței dreptului D.F. B. privind recuperarea ajutoarelor de stat este admisibilă, motiv pentru care solicită a fi înlăturată excepția inadmisibilității invocată de către pârâtă și admisă de către instanța de fond.

Mai arată recurenta că D.F. B. nu are nicio competență în ceea ce privește dispunerea recuperării ajutoarelor de stat, că aceasta, fiind o instituție publică cu personalitate juridică de interes local, este supusă principiului specialități capacității de folosință a persoanei juridice, statuat prin dispozițiile art. 34 din Decretul nr. 31/1954, raportate la dispozițiile art. 36 din Legea nr. 215/2001, modificată și completată, precum și la dispozițiile art. 1 alin. (3) și art. 6 C. proc. fisc. și că încheierea/emiterea unui act juridic cu încălcarea principiului specialității capacității de folosință este supus nulității absolute exprese, statuată prin dispozițiile art. 34 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954, nulitate a cărei invocare este imprescriptibilă. De asemenea, se arată că în soluționarea cauzei de față trebuie dată eficiență principiului supremației dreptului comunitar consacrat prin Decizii ale CEJ, precum Cauza Costa v. Enel [1964] și Cauza Simmenthal II [1977], care au vizat statuarea priorității aplicării dreptului comunitar în situațiile în care acesta intră în conflict cu prevederi ale dreptului național, fără ca acest lucru să semnifice inexistența dreptului național, ci se acordă doar efect principiului priorității de aplicare a dreptului comunitar. Concluzionând, în raport de cele mai sus menționate, rezultă că Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului European și Regulamentul (CE) nr. 794/2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 impun respectarea principiului priorității dreptului comunitar, precum și respectarea principiului efectului direct al legislației comunitare primare, cu aplicabilitatea imediată a dispozițiilor Regulamentelor anterior menționate, fapt care duce la recunoașterea și din punctul de vedere al dreptului comunitar, alături de dispozițiile dreptului intern la care am făcut referire la pct. 1, la lipsa oricărei capacităţi a D.F. B. de a dispune în legătură cu măsurile fiscale de natura ajutoarelor de stat. Și față de aceste argumente, apreciază recurenta, hotărârea instanței de fond este netemeinică și legală, solicitând să fie modificată în sensul de a respinge excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată.

Examinând sentința atacată, în raport cu actele și lucrările dosarului, precum și cu dispozițiile legale incidente pricinii, inclusiv cele ale art. 304[1] C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul este nefondat, pentru considerentele ce se vor arăta în continuare.

Instanța de control judiciar constată că în speță nu sunt întrunite cerințele impuse de art. 304 sau art. 304[1] C. proc. civ., în vederea casării sau modificării hotărârii: prima instanță a reținut corect situația de fapt, în raport de materialul probator administrat în cauză și a realizat o încadrare juridică adecvată.

Sentința atacată, prin care s-a respins acțiunea recurentei-reclamante astfel cum a fost formulată și precizată, ca inadmisibilă privind cererea în constatare și ca lipsită de interes privind cererea în constatarea nulității absolute a deciziei de impunere nr. 69644/8634/18.01.2008 emisă de intimată, este dată cu aplicarea corectă a legii, în cauză nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. În mod corect și legal a fost respins ca inadmisibil capătul din acțiune având ca obiect constatarea pe cale judecătorească, în condițiile art. 111 C. proc. civ. a faptului că măsurile vizând acordarea, stopare și/sau recuperarea ajutoarelor de stat nu sunt de competența organelor fiscale și nu cad sub incidența Codului de procedură fiscală. Înalta Curte apreciază că, în raport de dispozițiile Legii speciale nr. 554/2004, în cauză nu pot fi aplicate dispozițiile art. 111 C. proc. civ. ca normă generală. Înalta Curte nu poate primi considerațiile din recurs, atât cu privire la temeiurile de fapt, cât și de drept invocate. Acțiunea în constatare conform art. 111 C. proc. civ. are caracter subsidiar față de acțiunea în realizare, dispunându-se expres că „cererea nu poate fi primită dacă partea poa-

te cere realizarea dreptului". Iar în prezenta cauză recurenta a uzat şi a utilizat atât pe cale separată, cât şi pe calea contestării în procedura prealabilă prevăzută de dispoziţiile art. 205 şi 218 C. proc. fisc. şi a contestat actul administrativ fiscal, respectiv decizia de impunere nr. 69644/8634/18.01.2008 emisă de intimata-pârâtă. Pe cale separată, anterior promovării prezentei acţiuni, acţiunea în anulare a făcut obiectul dosarului nr. 381/64/2008 al Curţii de Apel B., soluţionat irevocabil prin Decizia nr. 568 din 4.02.2010, pronunţată de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţia de contencios administrativ şi fiscal.

Recurenta a invocat în prezenta cauză dispoziţiile art. 111 C. proc. civ. şi a promovat prezenta acţiune în constatare pentru a nu-i putea fi opusă excepţia autorităţii de lucru judecat în raport de sentinţa civilă nr. 36/F din 23 februarie 2009 a Curţii de Apel B., Înalta Curte apreciind că în mod corect acest capăt a fost respins ca inadmisibil în raport de dispoziţiile art. 2 alin. (1) lit. c) şi alin. (2) din Legea nr. 554/2004, coroborat cu dispoziţiile art. 8 şi art. 18 din acelaşi act normativ special, care se aplică cu prioritate faţă de dispoziţiile art. 111 C. proc. civ. Cererea în constatare, astfel cum a fost formulată şi motivată ca un capăt de cerere distinct şi principal al acţiunii recurentei, este inadmisibilă, deoarece nu priveşte un act administrativ tipic, definit prin dispoziţiile art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, sau asimilat conform art. 2 alin. (2) din aceleaşi act normativ. Pe de altă parte, ceea ce pretinde recurenta a se constata pe cale judecătorească de către instanţa de contencios administrativ nu poate forma obiectul unei acţiuni în raport de dispoziţiile art. 8 din Legea nr. 554/2004 şi nu poate forma obiectul unei soluţii pe care o poate da instanţa în raport de dispoziţiile art. 18 alin. (1)-(6) din Legea nr. 554/2004. Pe cale de consecinţă, în mod corect acest capăt al acţiunii a fost apreciat de instanţa de fond ca inadmisibil şi respins ca atare.

Cu privire la cel de-al doilea capăt al cererii din acţiunea introductivă de instanţă, având ca obiect constatarea nulităţii absolute a Deciziei de impunere nr. 696442/8634/18.01.2008, ca fiind emisă de D.F. B. în condiţiile nerespectării principiului specialităţii capacităţii de folosinţă a acestei persoane juridice, principiu impus de dispoziţiile Decretului nr. 31/1954 şi de dispoziţiile Codului de procedură fiscală, în mod corect a fost respins ca fiind lipsit de interes, în raport de faptul că prin Sentinţa civilă nr. 36/F/23.02.2009, Curtea de Apel B. – Secţia Contencios Administrativ şi Fiscal a admis acţiunea recurentei şi a dispus anularea Deciziei de impunere nr. 696442/8634/18.01.2008 emisă de Pârâta D.F. B. şi a Dispoziţiei nr. 64/31.03.2008. Această hotărâre a rămas irevocabilă prin respingerea recursului declarat de către D.F. B., sens în care a fost pronunţată Decizia civilă nr. 568/04.02.2010 de către Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, astfel că la data formulării recursului a fost pronunţată o hotărâre irevocabilă prin care decizia de impunere a cărei nulitate absolută se solicită a fost anulată. Odată cu anularea deciziei de impunere, ce echivalează şi lipsirea acesteia de orice efecte juridice, cu desfiinţarea sa, interesul recurentei în promovarea unor acţiuni având ca obiect acelaşi act administrativ fiscal nu mai poate fi actual şi nici nu mai poate fi ocrotit de lege în lipsa însuşi a actului atacat.

Astfel cum s-a cristalizat atât în doctrina de specialitate, cât şi în jurisprudenţă, una din condiţiile necesare pentru existenţa dreptului la acţiune este aceea ca reclamantul să justifice în persoana sa interesul de a promova acţiune. Prin urmare, interesul constituie una dintre condiţiile de exercitare a acţiunii în justiţie, necesară nu numai în momentul declanşării procedurii judiciare prin formularea cererii de chemare în judecată, ci pe tot parcursul derulării procesului. Interesul trebuie să fie legitim, personal şi direct şi de asemenea să fie născut şi actual, sub acest ultim aspect deci să existe la momentul la care este formulată cererea. Cum în speţă, Decizia de impunere nr. 696442/8634/18.01.2008 a fost anulată printr-o hotărâre irevocabilă pronunţată anterior promovării prezentei acţiuni, nu mai subzistă interesul în pro-

movarea şi susţinerea capătului de cerere având ca obiect anularea acesteia. Astfel, chiar dacă un astfel de interes a existat la momentul formulării acţiunii în anulare, odată cu admiterea acelei acţiuni şi anularea deciziei de impunere, ce echivalează şi lipsirea acesteia de orice efecte juridice, cu desfiinţarea sa, interesul reclamantei în promovarea unor acţiuni având ca obiect acelaşi act administrativ fiscal nu mai poate fi actual şi nici nu mai poate fi ocrotit de lege în lipsa însuşi a actului atacat.

Înalta Curte nu va reţine susţinerile din recurs privind încălcarea practicii unitare a instanţei supreme şi la încălcarea dispoziţiilor dreptului comunitar privind ajutoarele de stat, inclusiv a dispoziţiilor art. 10-19 din Regulamentul CCE/nr. 659/1999, ţinând cont că acţiunea, astfel cum a fost formulată şi precizată, a fost soluţionată pe excepţia inadmisibilităţii şi pe excepţia lipsei de interes, şi nu pe fond, în cauză nepunându-se problema de schimbare a jurisprudenţei instanţei de recurs. În ceea ce priveşte încălcarea dispoziţiilor legale privind competenţa materială în domeniul ajutorului de stat, în cauză aceste susţineri nu au legătură cu soluţia de fond contestată, care nu a analizat natura sumelor imputate recurentei, neputându-se reţine încălcarea dreptului Comisiei Europene de a dispune cu privire la stoparea sau recuperarea ajutoarelor de stat.

Faţă de cele expuse mai sus, Înalta Curte, în baza art. 312 alin. (1) şi (2) C. proc. civ., va respinge recursul ca nefondat, menţinând ca legală şi temeinică sentinţa pronunţată de instanţa de fond.

21. Competenţa Consiliului Concurenţei de anula înlesnirile la plată acordate prin H.G. nr. 874/2000 şi Legea nr. 137/2002. Procedura de urgenţă prevăzută de art. 18 din Legea nr. 137/2002. Diferenţe între „notificarea" concentrării economice şi „notificarea" ajutorului de stat. Termen special de prescripţie

Legea nr. 143/1999[1], art. 2, art. 5, art. 6
Legea nr. 137/2002, art. 18 alin. (14)[2], art. 39
Legea nr. 21/1996, art. 27[3]

1. Prevederile art. 27 din Legea nr. 21/1996 nu conferă Consiliului Concurenţei dreptul de a stabili în mod discreţionar caracterul interzis sau ilegal al ajutoarelor de stat şi cu atât mai puţin dreptul de a dispune recuperarea acestora atunci când acestea au fost acordate prin acte normative cu putere de lege. În speţă însă, autoritatea concurenţială a fost considerată competentă deoarece nu a procedat la anularea vreunui act, ci doar a constatat nelegalitatea acordării ajutoarelor de stat şi a apreciat că se impune recuperarea acestora de către organele competente.

[1] Speţa se referă la forma iniţială a Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat (M. Of. nr. 370 din 3 august 1999). Ulterior, aceasta a fost republicată în M. Of. nr. 744 din 16 august 2005 şi abrogată prin O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat (M. Of. nr. 1042 din data de 28 decembrie 2006).

[2] Acest articol a fost abrogat prin art. I, pct. 1. din O.U.G. nr. 26/2005 privind abrogarea dispoziţiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligaţiilor bugetare restante (M. Of. nr. 296 din 8 aprilie 2005).

[3] Speţa are în vedere forma Legii nr. 21/1996 astfel cum a fost publicată în M. Of. nr. 88 din 30 aprilie 1996. În urma republicării Legii în M. Of. nr. 742 din 16 august 2005, dispoziţiile art. 27 se regăsesc la art. 26.

Pentru a fi considerat ajutor de stat în înţelesul Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările şi completările ulterioare, sprijinul financiar acordat trebuie să îndeplinească cumulativ cele patru condiţii prevăzute la art. 2 din lege, anume să fie acordat de către stat sau din resurse de stat, măsura să fie selectivă, să asigure un avantaj agentului economic şi să distorsioneze sau să ameninţe să distorsioneze concurenţa şi să afecteze comerţul României cu Statele Membre ale Uniunii Europene. În măsura în care una sau mai multe din condiţii nu sunt întrunite, ajutorul de stat acordat nu dobândeşte natura juridică a unui „ajutor de stat", nefiind astfel necesare notificarea şi autorizarea autorităţii concurenţiale. În speţă s-a constatat că ajutoarele acordate nu au întrunit cumulativ cerinţele legale. Pe de altă parte, Consiliul Concurenţei nu a respectat prevederea cu caracter special, prevăzută de art. 18 alin. (14) din Legea nr. 137/2002, care dispunea că acesta „va emite decizia legală în procedura de urgenţă", deci, instituia obligaţia sa de a examina caracterul înlesnirilor fiscale, pentru a putea fi respectat termenul de plată al preţului acţiunilor. Astfel, acesta a calificat greşit sprijinul financiar acordat reclamantei în temeiul Legii nr. 137/2002 ca fiind un ajutor de stat ilegal, ceea ce a atras anularea deciziei.

2. Notificarea cerută de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat şi cea solicitată de Legea nr. 21/1996 – legea concurenţei – sunt diferite întrucât se solicită informaţii diferite, termenele sunt altele iar debitorii obligaţiei de notificare sunt în mod normal diferiţi (în cazul concentrării economice partea care dobândeşte controlul în urma operaţiunii iar în situaţia notificării unui ajutor de stat, furnizorul de ajutor de stat). În speţă, Consiliul Concurenţei a autorizat contractul de vânzare-cumpărare de acţiuni (concentrarea economică) iar ulterior a decis, conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, că ajutoarele de stat pentru restructurare, acordate în baza H.G. nr. 874/2000, sunt ilegale.

3. Deoarece ajutoarele de stat acordate prin cele două acte normative au caracter special (în materia privatizării) este atributul special al legiuitorului ca prin legi speciale să stabilească un termen de prescripţie. În Legea nr. 137/2002 este menţionat în mod expres termenul de o lună pentru introducerea cererii prin care se atacă o operaţiune sau un act prevăzut de această lege ori de O.U.G. nr. 88/1997 ori se valorifică un drept conferit de acestea. H.G. nr. 874/2000 prin care au fost alocate înlesniri la plată a avut la bază O.U.G. nr. 88/1997 privind privatizarea societăţilor comerciale, astfel că ajutoarele de stat reprezintă operaţiuni juridice prevăzute de cele două acte normative privind privatizarea. În speţă, s-a apreciat că acest termen special de prescripţie nu este aplicabil cererilor privind executarea obligaţiilor prevăzute în contractele de vânzare-cumpărare de acţiuni ale societăţilor comerciale privatizate, precum şi celor în desfiinţarea acestor contracte, cărora li se aplică termenul general de prescripţie, şi nici operaţiunilor întreprinse de Consiliul Concurenţei în temeiul Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

I.C.C.J., S. cont. adm., decizia nr. 3270 din 11 iunie 2009, nepublicată

Notă. *A se vedea şi I.C.C.J., S. cont. adm. şi fisc., decizia nr. 2438 din 29 aprilie 2011, supra, p. 76.*

Prin acţiunea în contencios administrativ înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti iniţial sub nr. 1566/2005, reclamanta SC A. SA A. a solicitat în contradictoriu cu pârâţii Consiliul Concurenţei, A.V.A.S. şi M.F.P., anularea deciziei nr. 65 din 7 aprilie 2005 emisă de pârâtul Consiliul Concurenţei. În motivarea în fapt a acţiunii a arătat că, prin decizia atacată, a fost

interzis în mod nelegal ajutorul de stat pentru restructurare și facilitățile oferite prin H.G. nr. 874/2000 și Legea nr. 137/2002 de care reclamanta a beneficiat.

În drept, cererea se întemeiază pe dispozițiile Legii nr. 554/2004, Legii nr. 137/2002, și O.U.G. nr. 26/2005.

Prin întâmpinare, pârâtul M.F.P. a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive, excepția inadmisibilității acțiunii în raport de lipsa plângerii prealabile, potrivit art. 7 din Legea nr. 554/2004. În subsidiar, se susține că cererea este neîntemeiată, neprecizându-se care este pretenția față de pârâtul M.F.P.

Pârâta A.V.A.S. solicită prin întâmpinare admiterea acțiunii, arătând că ajutorul de stat a fost legal acordat, că a fost urmărit un plan de restructurare a societății și s-au luat măsurile compensatorii necesare, reclamanta fiind în dificultate la momentul privatizării.

Pârâtul Consiliul Concurenței a cerut prin întâmpinare respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, întrucât ajutoarele de stat acordate conform H.G. nr. 874/2000 și Legii nr. 137/2002 sunt nelegale, deoarece nu au fost notificate Consiliului Concurenței și nici autorizate de acesta, ajutoarele au caracter incompatibil cu nucleul concurențial normal.

Prin încheierea din 7.VI.2005 a fost respinsă cererea de suspendare a executării deciziei atacate, iar prin încheierea din 28.VI.2005 a fost admisă excepția de litispendență, dispunându-se atașarea dosarului nr. 1602/2005 la dosarul nr. 1566/2005.

La data de 10.I.2006, SC A.C. SRL A. a formulat cerere de intervenție accesorie, prin care a solicitat admiterea acțiunii iar în subsidiar, în situația respingerii acesteia, să se dispună în temeiul art. 1337 C. civ., obligarea pârâtei A.V.A.S., în calitate de vânzător – garant pentru evicțiune, la plata sumei de 280.643.806.604 lei reprezentând ajutorul de stat incompatibil cu mediul concurențial, cu dobânzile legale aferente, acordat anterior privatizării reclamantei, sub acest aspect intervenția fiind în interes propriu.

Prin încheierea din 19 septembrie 2006 a fost admisă în principiu cererea de intervenție accesorie în interesul reclamantei, cu motivarea că intervenienta justifică un interes, fiind acționar majoritar la societatea reclamantă și dorește să evite un eventual prejudiciu viitor generat de actele atacate, constatându-se însă, cu privire la pretențiile proprii, că acestea sunt inadmisibile pe calea unei cereri de intervenție.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2007 a fost respinsă ca inadmisibilă excepția de nelegalitate a Ordinului nr. 512/7.XII.2004 al Președintelui Consiliului Concurenței, invocată de reclamantă.

Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal – prin sentința civilă nr. 655 din 28.II.2007 – dosar nr. 1566/2/2005 respins acțiunea ca neîntemeiată, reținând în esență că anularea datoriilor către bugetul de stat, a penalităților și majorărilor de întârziere, prin H.G. nr. 874/2000 reprezintă un ajutor de stat în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999, care a adus reclamantei un beneficiu economic, dobânzile și penalitățile ne mai curgând de la data anulării debitelor. S-a mai reținut că, anularea debitelor la bugetul de stat, a majorărilor și penalităților de întârziere în temeiul H.G. nr. 874/2000 constituie ajutor de stat, însă este obligat în speță, întrucât nu a fost notificat Consiliului Concurenței, potrivit legii la momentul acordării.

Cu privire la înlesnirile la privatizare aplicate conform Legii nr. 137/2002, s-a constatat, contrar susținerilor reclamantei, că acestea se încadrează în dispozițiile Legii nr. 143/1999, fiind scutiri de la plata datoriilor la bugetul de stat și de la plata unor furnizori și care îndeplineau, în parte, criticile legale de acordare.

Împotriva acestei hotărâri și a încheierii din 23 ianuarie 2007 au declarat recurs reclamanta și intervenienta, criticându-le pentru nelegalitate și netemeinicie, recurs admis prin Decizia